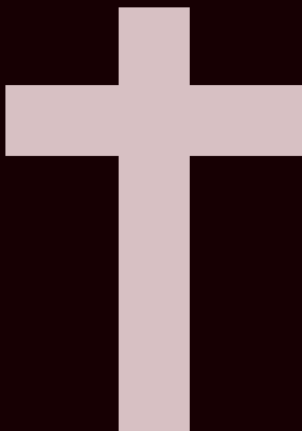

Ἡμε menomenyεέ
meké

New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

Ν_{WE} menomenyεέ meké New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
d773c38c-82ca-51fa-b995-6754070ca57e

Contents

Matyo	1
Makos	54
Lukase	86
Jon	139
Utó Angbá Jisós	177
Rom	221
I Korent	242
II Korent	265
Galasiya	279
Efesos	287
Filipi	295
Kolosiya	301
I Tessalonika	307
II Tessalonika	312
I Timoti	315
II Timoti	321
Titos	326
Filemon	329
Hibrus	331
Jemsi	347
I Pita	353
II Pita	360
I Jon	364
II Jon	370
III Jon	371
Jud	372
Amε gejya Jon	374

Abya melóméló Jisṵs Kras ndere MATYO ásamé

Ukwéne ante Jisṵs Kras (Luk 3:23-38)

¹ Gé ḡwe mabṵ ukwéne ante Jisṵs Kras mpyáne mfwa Deyid, Deyid mpyáne Abraham. ² Abraham alu nte Asek, Asek alu nte Jakṵb, Jakṵb alu nte Juda ne aḡmé bií abi ande. ³ Ne Juda alu nte Pères ne Sera, mmá bwṵ akamege Tama. Pères alu nte Hēsṛṵn, Hēsṛṵn alu nte Ram. ⁴ Ne Ram alu nte Aminadab, Aminadab alu nte Nashyṵn, Nashyṵn alu nte Salmṵn. ⁵ Salmṵn alu nte Boas ne mma Boas akamege Rahab. Boas alu nte Obed, ne mmá Obed akamege Rut, Obed alu nte Jesse. ⁶ Jesse alu nte mfwa Deyid.

Ne mfwa Deyid alu nte Solomun, mmá Solomun abṵ abṵṵ mbe abá lé Uriya. ⁷ Ne Solomun alu nte Rehoboam, Rehoboam alu nte Abija. Abija alu nte Asa. ⁸ Asa alu nte Jehoshafa, Jehoshafa alu nte Joram, Joram alu nte Usiya. ⁹ Usiya alu nte Jotam, Jotam alu nte Ahas ne Ahas alu nte Hēsēkya. ¹⁰ Hēsēkya alu nte Manase, Manase alu nte Emṵs, ne Emṵs alu nte Josaya. ¹¹ Gébégé ápyené bṵṵ Isrēli né bé ájye ne ebwṵ né melṵ Babilṵn, Josaya abyē Jekoneya ne aḡmé bií abi ande.

¹² Ajyégé ne bwṵ né Babilṵn, Jekoneya abyē Sheltyel, Sheltyel alu nte Serubabel. ¹³ Serubabel alu nte Abiud, Abiud alu nte Eliakim ne Eliakim alu nte Asṵh. ¹⁴ Asṵh alu nte Sadṵk ne Sadṵk alu nte Akim ne Akim alu nte Eliud. ¹⁵ Eliud alu nte Eliassa, Eliassa alu nte Matan ne Matan alu nte Jakṵb. ¹⁶ Ne Jakṵb alu nte Josef, Josef ayi menṵ Mēri. Mēri abyē Jisṵs Muú yi Esṵwṵ akweré ji elá gefwa.*

¹⁷ Mmye ke nnó upyáne ukouko, manṵ mbaá Abraham ókwóné mbaá Deyid ulú nyá úfyáneúni. Manṵ ntó mbáa Deyid ókwóné gébégé ájye ne ebwṵ né Babilṵn ulú ntó úfyáneúni. Ne mámanṵ gébégé ájye ne ebwṵ né Babilṵn kpaá te gébégé ábyené Kras, upyáne ulú nyá ntó úfyáneúni.

Nebye né Jisṵs Kras (Luk 2:1-7)

¹⁸ Na ne nebyéné Jisṵs Kras nekené. Mma wuú akamege Mēri. Josef abṵ akpe mambá Mēri ayi alu mambye Jisṵs, nsa nnó ebwṵ ákaá ujógéné ate, Mēri age nnó ji alu ne une né utó Mendoó Ukpea. ¹⁹ Josef akaáge nnó Mēri alu ne une, elé ji Josef alú nyá cho né mbe ushu Esṵwṵ, akélé fṵ manchye ji mekpo unṵṵ wṵ, ashuú manwá neba bwṵ bíbí. ²⁰ Ndere ji aferege depṵ etiré mbṵ, Esṵwṵ atṵ ekiénné wuú échwṵ gáre ji né gejya eké, “Josef mpyáne Deyid, ṵfṵgé fṵ manse mendée wye Mēri né neba, néndé elé Mendoó Ukpea ne epyéé ji akpané une. ²¹ Ne ji abyene nyé maá mende, ayi aferege nye bṵṵ bií né efwyale ewé gabo achwṵṵ ne ewú. Getu eyigémbṵ, ṵbṵ mamfyē ji mabṵ nnó Jisṵs.” †

²² Unó bina uko úpyéé nnó ébṵ wáwálé nkane Esṵwṵ apye Asaya muú ekpávé wuú ajṵṵ nnó, ‡

²³ “Wuúge, gembwénégé mendée gékpáne nye une,

* **1:16** Elú wáwálé nnó: Kras, ula utene nnó Muú yi Esṵwṵ akweré ji elá gefwa. † **1:21** Elú wáwálé nnó: Mabṵ Jisṵs matene nnó Muú yi aferege nye bṵṵ bií né efwyale. ‡ **1:22** Elú wáwálé nnó: Asaya ajṵṵ depṵ etiré na ebele nya aḡme 750 ne ále sa ḡwe Matyo.

gébyé maá mende, ákuú nye ji nnó Emanuel.” Ula útené nnó, “Esòwò alu ne esé.”

²⁴ Ne Josef ápégé géjyá ase mendée wuú Meri wyé ndere ekiénné Esòwò egaré ji. ²⁵ Yémbò ebwò ákaá ujógéné ate wò, kpaá te Meri ábyené maá wuú mende. Ne Josef afyé ji mabò nnó Jisàs.

2

Ande abi ágii depòré ambe, áchwò gé Jisàs

¹ Abyé Jisàs né melò Betelehem, né gebagé mewaa Judiya, gébé eyigé Heròd álú mfwa né gebagé mewaa eyigémbò. Abyegé Jisàs, ande fò abi ágii depòré ambe átané né égbé ewé ñmèé étánege ákene áchwòó né Jerosale ágíge bòó áké, ² “Maá meke ayi ábyené nnó ábé mfwa bòó Jus alu fò? Ese degíge mbò, gétúgéné membe wuú mbaá ñmèé étánege ayi áleré esé nnó ábyé ji, ne esé déchwò manógé ji.”

³ Mfwa Heròd aké awuú mechò ewe, metòó étýá ji mmu wyémbò ntó ne épyéé ne bòó Jerosale ako. ⁴ Mfwa Heròd akuú, ánoó baá ámpyé upé Esòwò ne ánléré mabé Esòwò, ebwò ako áchomé mbaá ama, agii ebwò aké, “Ndé mbaá ábòó mambyé muú ayi ákuú ji Kras”?

⁵ Ashuú ji meko aké, “Abó mambyé ji né Betelehem, fa gebagé mewaa Judiya.” Néndé, mbò ne Esòwò apye bòó ekpávè bií ásáme nnó,

⁶ “Wò Betelehem, né gebagé mewaa Judiya, yé élé wò òlu kòó, òpòfò ñénéñéné né geluágé malò genwá ayi álu né mme Judiya.

Néndé, eta wyé ne mfwa átánege nye ayi ágbárege bòó ba Israeli, nkane mémbamé mágónñme ápéle magónñme jíí.”

⁷ Ne Heròd áwúgè mbò, akú ankéé bimbò ájwólé bíbíí, agii ebwò aké, “Gárege me gébé eyigé enyú dégéné membe yimbò né melò nyú tíí.” ⁸ Eféé ne Heròd átame ébwo aké, “Chóge né Betelehem démyémmye dégé mbaá ayi maá yimbò álú, dégege ji kérege meso, déchwò dégáre me nnó ñyé nnógé ji ntó.” ⁹ Ne ankéé bimbò áwúgè genó eyigé mfwa yimbò ajòó ne ebwò, áló manjye. Ne ndere ebwò ájyé ágé wyé membe yimbò ayi ebwò ábòó ágène nkane ajyéé mbe, ebwò ákwòlege ji meso. Akwónégé né Betelehem membe yimbò atené né mfaánebuú cho né gepú eyigé maá yimbò álú. ¹⁰ Ebwò ágegé membe yimbò eféé, matòó ágò ebwò dòó. ¹¹ Akpégé né mmu gepú eyigémbò, ágé maá yimbò ne mmá wuú Meri. Eféé ne átomé manó mme áchyé ji enogé. Ne ánené uba bwò áferé unó mabò áchyé ji, gémá gélú genógé gesege ñka eyigé ákuú nnó gul, gémá gélú gefógé emmá ewé ewyaa gebé gelógéló ne eyige fò gelú laménda ayi álú gefógé mawéé gebé gefò. ¹² Nkane ankéé bimbò ábelé ne utuú, Esòwò achwò kwéle ebwò mbeé né gejyá nnó ekage ákéré meso mbaá Heròd. Ebwò ákoó meti ewéché ne ájyé né melò bwò.

Josef ne Meri akpá Jisàs ábò afé né melò Ijip

¹³ Anke bimbò áwúlégé, ekiénné Esòwò ékwò Josef ushu né gejya, éjòó ne ji eké, “Josef, Kwílé ka, kpa maá yina ne mmá wuú débo deyjeé né melò Ijip. Déjyegé láge éwu kpaá te bií bí ngárege nye enyú nnó dékéré meso. Néndé Heròd ákèlege maá yina manwá.” ¹⁴ Josef apégé géjyá ne utuú bimbò, apye wyé nkane ekiénné Esòwò egaré ji eké. “Kpá maá yimbò ne mmá wuú ojye né Ijip.” ¹⁵ Akwónégé Ijip, ála wyé kpaá te gébége mfwa Heròd ágboó. Unó bi

na úpye nnó depó etírè Èsòwò ápye nnó muú ekpávè wuú agaré bọ́ bíí débé wáwálé, nnó, “Nkú maá wa átané né Ijip.” *

Hèròd ajọ́ nnó áwá baá ande

¹⁶ Hèròd agégé nnó ànkéé bimbó ábwólé jì, nchye anywóné jì mmu. Achyé meko aké, “Áwá baá ande ako né Betelehem né maló ayí kwókwólé, áló né baá abi ákwóné anmè ápea áshúlégé.” Hèròd ajọ́ mba gétúgè jì áfèrè nnó élé mé anmè ápea ayí jì agú ànkéé bimbó gèbé eyigé ebwó ágené membe yimbo. ¹⁷ Mechó ewéna épyembó nnó, genó eyigé Jerimaya muú ekpávè Èsòwò ajọ́ geye wáwálé. ¹⁸ Ajọ́ nyá aké, “Meko negbo átanegé né meló Rama ne gejamégé elúlú ne dámpepe. Rashel alili baá bíí, bọ́ áfyéé jì metóó nnó ágó magbo, akámégé gétúgè baá bíí abi ágbóó.”

Josef ne Meri ákeré meso ne Jisós né Nasaret

¹⁹ Hèròd ágbógé, ekiénné Èsòwò ekwó Josef ushu né géjyá né Ijip, ²⁰ eké “Josef, kwílé ka ókpá maá yina ne mma wuú, enyú dékéré meso né mme Isrèli. Bọ́ abi ákelege manwá jì ágbóó.” ²¹ Josef ápégé, ase maá yimbo ne mmá wuú áfè né mme Isrèli. ²² Yémbó jì áwúgè nnó Achelós ase gefwagè nte wuú Hèròd né gebagé mewaa Judiya, abó efo manjye wyé. Né gejya eyigé jì áma gé, Èsòwò ákwélé jì mbeé nnó ajye né gebagé mewaa Galilií. ²³ Ne Josef ajye jwólé né meló Nasaret ewé élú né gebagé mewaa eyigémbó. Mechó wé épye nnó genó eyigé Èsòwò abó apye nnó muú ekpávè wuú agaré bọ́ bíí gèbé wáwálé nnó, “Bọ́ ákuú nyé jì nnó muú Nasaret.”

3

Mekomejọ́ ayi Jón menwyaá bọ́ manaá Èsòwò ágarége (Mak 1:1-8; Lúk 3:1-18; Jón 1:19-28)

¹ Né gèbé eyigémbó, ndere Jisós alu né Násaret, mende fò ayi akuú jì Jón menwyaá bọ́ manaá Èsòwò, aló mangaré mekomejọ́ Èsòwò né mashwone né gebagé mewaa Judiya aké, ² “Kwórege matóó nyú délyá gabo néndé gèbé eyigé Èsòwò ágbárege gefwa ne bọ́ bíí géla kwókwólé.” ³ Jón yina ne Asaya muú ekpávè Èsòwò ágarége nyá átomé ne jìí nnó, “Muú fò abene mbó né mashwone aké, ‘Kwyége meti Ata dakené, nyaáge éwú ébè cho.’”

⁴ Gefógé nkúu eyigé Jón abó afyé ájó ne bya mpó mashwone. Awélé ekandá mekó menya né gbewe jìí, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyóó. ⁵ Ne gejamégé bọ́ áchwó manwú mekomejọ́ ayi Jón ágarége. Bọ́ bina átané Jerosale, ne gebagé mewaa Judiya meko ne maló mako ayi álú kwókwólé ne ebéé Jodan. ⁶ Ndere ebwó áshuu ekúu né gabo ayi ebwó ápyéé, Jón awyaágé ebwó manaá Èsòwò né mmu ebéé Jodan.

⁷ Ndere Jón ágarége mbó, agé gejamégé ekwó bó Farasi ne ekwó bó Sadusi fò ndere áchwóó nnó jì awyaá ebwó manaá Èsòwò, aké ne ebwó, “Enyú mmyó! Ndé muú agaré enyú nnó, dekage bó efwyale ewé Èsòwò áchwó tó?” ⁸ Yéndemuú nyú apyége unó ebí úléré nnó akwóré metóó wuú alyá gabo wáwálé. ⁹ Défèrégé fò nnó, dekage déjwólé déli mmye nnó, élé esé délu upyáne Abraham dékágé bó efwyale ewé echwóó. Kaáge wáwálé nnó, Èsòwò akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham. ¹⁰ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábwéé mé etós mfaá mango yendé genóó ne makaka eyigé gélagé

* 2:15 Elú wáwálé nnó: Meló ñwe ewé na etané né ñwe Hosea 11:1.

wómé umpomé ulúlú ásóré áfóme mmu mewe. ¹¹ Me nwyage enyú ne manaá Eṣṳwṳ mamimami manleré nnó, enyú dékwóré matóṣ nyú. Yémbṳ, muú fṳ achwṳ mbṳ me meso, ayi áñeá gemé apwṳ me, nkwané yé muú ayi mkpane unó uká bií wṳ. Achwṳgé, awyage nyé enyú ne Mendoó Ukpea ne mewe. ¹² Achwṳṳ nyé ne ékóriyá né ebwṳ wuú máńchá esa. Anerégé ashwané nyé matoó alá pópó, afyε esa né mmu uba abelé. Ne ukwṳṳ ebi uláá akpane agbe né mewe εwé élá nómegé. *

Awyáá Jisṳṳ manaá Eṣṳwṳ
(Mak 1:9-11; Luk 3:21, 22)

¹³ Ewýá yé wṳ, Jisṳṳ atané gebagé mewaaá Galilíi achwṳṳ né ebεé Jodan mbaá Jṳn nnó awyáá ji manaá Eṣṳwṳ. ¹⁴ Yémbṳ, Jṳn abó ashya ne ajṳṳ ne Jisṳṳ aké, “Nnó me nchwṳṳ εta wyé ṳwýáá me manaá Eṣṳwṳ, wṳ ṳma ṳchwṳṳ εta wáa?” ¹⁵ Jṳn ájṳgémṳ, Jisṳṳ ashuuú ji meko aké, “Gṳ éwú ébé mbṳ nana, εlṳme nnó dépyé yéndégenó eyigé Eṣṳwṳ akélege. Eféé ne Jṳn ákamé manwýáá Jisṳṳ manaá Eṣṳwṳ.” ¹⁶ Ténéténé ayi áwýáá Jisṳṳ manaá Eṣṳwṳ, atané mmu nnyi, aké apele mfaánebuú anené, agé Mendoó Eṣṳwṳ éshúlege nkane gepwine ne εchwṳṳ téné ji mmyé. ¹⁷ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Gé maá wa na, ngboó ne ji, apyεé metoó εgṳṳ me.”

4

Danchṳmeló ammuá Jisṳṳ
(Mak 1:12, 13; Luk 4:1-13)

¹ Eféé Mendoó Ukpea épye Jisṳṳ afé né mashwṳne nnó danchṳmeló ammuá ji. ² Jisṳṳ abelé éwu usaá ndṳ upea, utuuú ne ηwṳmésé ayi alá nyéé menyéé wṳṳ ne mesa alá mammye ji. ³ Gébé eyígémṳ ne danchṳmeló áchwṳṳ jṳṳ ne ji aké, “Mbṳgé wṳ ṳlu Maá Eṣṳwṳ, garé mataá áyina ábwólé ntoó brεd.” ⁴ Jisṳṳ ashuuú ji meko aké, “Ásá mmu ηwe Eṣṳwṳ nnó, menyéé jiji fṳ wṳ awyáá εshye mángbaré geńwáge mekwaá wṳ, yéndé mekomejṳṳ ayi Eṣṳwṳ ajṳṳ awya ntó εshye mángbaré geńwáge mekwaá.” ⁵ Ajṳṳgé mbṳ, danchṳmeló ase ji afé né Jerosale melo ukpea, abelé ji né melu εwé éluú tete mfaá εcha upe Eṣṳwṳ. *

⁶ Ne aké ne ji, “Mbṳgé wṳ ṳlu Maá Eṣṳwṳ, nyó chṳ mme, néndé ásá né mmu ηwe Eṣṳwṳ nnó, ‘Eṣṳwṳ atṳme nyε makiénné jíi nnó áchwṳṳ ábámé wṳ’, ama sá nnó:

‘Agbárege nyé wṳ né amu bwṳ chánchá nnó ókagé ótó εnṳṳ geká né ntaá.’”

⁷ Jisṳṳ ashuuú ji meko aké, “Ngeba, me nyogé fṳ néndé, ásá ntó né mmu ηwe Eṣṳwṳ nnó, ‘Mekwaá ákpelégé fṳ Nte wuú Eṣṳwṳ mankpea ji nnó ápyé genó.’”

⁸ Alyágé eféé, danchṳmeló ama akpá ji áfe né mfaá mékwé εwé éñṳgé dṳṳ ne aleré ji malṳ mme mako ne gefwa eyi géluú wyé. ⁹ Ne alerégé Jisṳṳ mbṳ, ajṳṳ ne ji aké, “Menchyεge nyε wṳ unó bina uko mbṳgé ṳtogé manó mme ṳnogé me.” ¹⁰ Jisṳṳ anyá ji aké, “Kwilé me ushuú, wṳ danchṳmeló, ása mmu ηwe Eṣṳwṳ aké, ‘Óbṳ manógé élé Nte wyε Eṣṳwṳ jimbiú ne ṳkpáné wyε lé ji defwe.’”

¹¹ Ajṳṳgé mbṳ, danchṳmeló alyá ji afé. Eféé ne makiénné Eṣṳwṳ áchwṳṳ pṳṳ Jisṳṳ.

Jisṳṳ ab utṳṳ bií né Galilíi
(Mak 1:14, 15; Luk 4:14, 15)

* **3:12** Elí wáwálé nnó: Mendoó Ukpea εchwṳge muú né mmye, εchyεge ji εshye mampye utṳṳ Eṣṳwṳ, mbṳntó ne mewe εṳṳ yéndé gabo ayi muú ápye εpye ji akpea. * **4:5** Elí wáwálé nnó: Bṳṳ Jus áferé nnó Jerosale álu melo ukpea bwṳ néndé, εcha upe Eṣṳwṳ elú nyá wyε. Echa upe Eṣṳwṳ eleré né εta bwṳ nnó Eṣṳwṳ alú fa mme.

¹² Jis̄s awúgέ nnó ápye J̄on menwyaá b̄oó manaá Ēs̄ōw̄o áfyεé deno, alyá gebagé mewaá Judiya akeré né gebagé mewaá Galilíi. ¹³ Ajyégé, ábelé f̄o né Nasaret d̄oó w̄o, akoó kóge ajyé jwólé né Kapanom melo ewé elú né mapea gentoogé mewaá Galilíi né gebagé mewaá Seb̄ulon ne Naftali. ¹⁴ Ebo epyembo nnó genó eyige Asaya muú ekpávé Ēs̄ōw̄o asamé gébé wáwálé nnó,

¹⁵ “Mme Seb̄ulon ne mme Naftali, mme ayi álú meti ebeé mega, né égbé ebeé Jodan, gebagé mewaá Galilíi eyigé gejamégé b̄oó abi alá p̄o b̄oó Jus ájwólége wyε. ¹⁶ B̄oó abi áb̄o álú mmu gemua ágé gekpékpé gégenb̄o. Ne b̄oó bi álú nya mmu manoó negbo, nana genjgb̄o gégené, ebw̄o átane meti.”

¹⁷ Eló né gébé eyigémbo, Jis̄s aló mangaré b̄oó mekomej̄oó Ēs̄ōw̄o aké, “Kwórege mats̄oó nyú délya gabo néndé, gébé eyigé Ēs̄ōw̄o ágbárege gefwa j̄i ne b̄oó géla kwókwólé.”

*Jis̄s akú baá ut̄oó bií ani abi mb̄e
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)*

¹⁸ Bií f̄o, ndere Jis̄s akéne né mbále ebeé mega ewe elu né Galilíi, agé áh̄m̄é ápea mmá ama, nte ama. Ama akamege Simun ayi ákuú j̄i ntó nnó Pita, ne men̄mo wuú Andru. Ebw̄o áh̄m̄ée utófó bw̄o, élé álu áwáné meshuú. ¹⁹ Jis̄s aj̄oó ne ebw̄o aké, “Kwólege me, nlerenge nye enyú, ndere ákpálege b̄oó eké meshuú.” ²⁰ Tenétené yimb̄o Simun ebw̄o ne meso wuú Andru ályaa utófó bw̄o ne ákwólé j̄i. ²¹ Ndere Jis̄s ályá eféé ajyéé mb̄e gachye, áma gé áh̄m̄ó abifó ápeá Jemsi ne J̄on men̄mo wuú ebw̄o álú baá Seb̄edee. Álú né mmu ékpée ne nte bw̄o Seb̄edee átome upaa utófó bw̄o. Akúu ebw̄o nnó ákwólé j̄i. ²² Jis̄s aj̄ogé mb̄o, yé gébé ách̄o w̄o ályá ekpée mbaá nte bw̄o ne ákwólé j̄i.

*Jis̄s alerege, agarege mekomej̄oó Ēs̄ōw̄o ne apye b̄oó mamée átóoge
(Luk 6:17-19)*

²³ Ne Jis̄s akéné gebagé mewaá Galilíi geko. Ndere akene, alerege b̄oó mekomej̄oó Ēs̄ōw̄o, né mmu macha mmyemenene bw̄o. Agarege ebw̄o abya melóméló ndere Ēs̄ōw̄o ágbárege gefwa ne b̄oó bií. Ama apye b̄oó abi ameeé mamée uf̄oó uf̄oó átóoge. ²⁴ Abya yi apye ηḡo Jis̄s akw̄o kpaá akw̄oné gebagé mewaá Siriya geko. B̄oó ákpáne b̄oó bw̄o ako abi ámeé mameé uf̄oó uf̄oó ne abi ágene efwyale d̄oó áchw̄o eta wuú nnó ápye ebw̄o átoó. Né geluágé b̄oó bina, abifó áwya aló nchye, abifó ákwéne usasa ne abifó ámeé uchanchi. Jis̄s apye ebw̄o átoó. ²⁵ Ewena épyegémbo, gejamégé b̄oó ako abi átané gebagé mewaá Galilíi ne gebagé mewaá eyige ákuú nnó maló áfya ne Jerosale ne Judiya né égbé ebeé Jodan, ebw̄o ako áló mankwólége Jis̄s. †

5

Jis̄s alerege b̄oó mekomej̄oó Ēs̄ōw̄o né mfaá mekwé

¹ Jis̄s ágégé gejamégé b̄oó abi áchw̄oó matoómatooó né mbaá ayi j̄i alú, akw̄o ajye jwólé mfaá mekwé. Ne baá ut̄oó bií ájwólé áno j̄i mme.

*Jis̄s alerege mejé ewé wáwálé
(Luk 6:20-23)*

² Ne aló mánleré ebw̄o aké: ³ “Ēs̄ōw̄o ajé b̄oó abi ágené nnó mbogé j̄i alá p̄o ebw̄o áp̄o yé genó; néndé gefwa eyigé Ēs̄ōw̄o ágbárege ne b̄oó bií gelú eyigé bw̄o. ⁴ Ēs̄ōw̄o ajé b̄oó abi álú ne masome, néndé Ēs̄ōw̄o áfyεé nye ebw̄o metoó. ⁵ Ēs̄ōw̄o ajé b̄oó abi alá sélé gemεge bw̄o eke genó, néndé mme meko abéé nyé awe bw̄o. ⁶ Méjé elu ne b̄oó abi áwyaá mats̄oó mampye genó eyigé Ēs̄ōw̄o

† 4:25 Elú wáwálé nnó: Malo afya yina, élé Dekapolis.

akélege, néndé ji apyéé nye ebwó ápye genó eyigé ebwó akélege. ⁷ Esowó ajé bós abi ágene bós meshwe, néndé Esowó ntó agene nyé ebwó meshwe. ⁸ Esowó ajé ebwó abi áwya matós mmu pópó, néndé ágene nye Esowó ne ame bwó. ⁹ Esowó ajé bós abi ámmyéé nnó bós ábé nesó ne ate, néndé, ákuú nye ebwó nnó baá Esowó. ¹⁰ Esowó ajé bós abi bós ámyé amu ne ebwó gétúgέ άpye unó ebí Esowó akélege néndé gefwa eyigé Esowó ágbárege ne bós bíí gelu eyigé bwó. ¹¹ Méjé elu ne enyú abi bós áju enyú mashye mmye, enyú abi ámmyéé amu ne enyú detúdetú ne enyú abi ama ájósge ufós unó uboubou ebi úlú gebyó eta nyú gétúgέ dékwólegé me. ¹² Bége lé ne metós megómego ne nechóchó, néndé, gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge ntó nnó mbó ne ámye nyá amu ne ne ékpávέ Esowó abi ábós mbe ne enyú.”

Jisós alerege nnó áhkwale bíí álú eké mega ne genjbo mbaá bós mme

¹³ Enyú bi delu áhkwale baá delu eke mega mbaá bós mme meko, yémbó mbógé mega élá pó sé ne ugo bíí, ápyéé mbo nnó ne ugo bíí ukéré? Éfulé sé yé genó, éla lé genó eyigé ágbéle dafye bós ájyále ne uka. ¹⁴ Enyú delu genjbo mbaá bós mme meko, wye ndere melo éwé átené mfaa mékwé éla ebígé fó mangé. ¹⁵ Mbóntó ne muú alwégé étuléká alá abós fó gesá ákwéré éwú. Yémbó, álwégé éwú aḡma éwú mfaa mbaá yi égénege yéndémuú né mmu gepú ágené. ¹⁶ Wyémbó ntó ne élome nnó délyá genjwáge nyú gégénégé eké mewé mbaá bós ako, nnó yéndémuú ágé uló melu ebí enyú dépyé ne áfégé Nte nyú Esowó muú alu né mfaánebuú.

Jisós alerege bós depóre mabé Mosis

¹⁷ Déferégé fó nnó me mbó nchwó élé mánchó mabé Mosis ne unó bi bós ékpávέ Esowó ábós áleré. Nchwó lé nnó mpye unó ebí mabé yimbo ájós úbé wáwálé. Nchwó fó mánchó áji wó. ¹⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, téé mfaa ne mme ábyeé, ye ekéké genó eyigé áferege né mabé Mosis yina gépó yé genéné nnó, kpaá téé unó uko ebi ásámé úbéé nye wáwálé. ¹⁹ Ne yéndémuú ayi abyaá ekéké genó né mabé ayi, nnó epófs genó, ne álerege ntó nnó bós ábyágé éwu, abéé gembyánkwógé muú né gefwa eyigé Esowó ágbarege ne bós bíí. Yémbó muú ayi ábélege mabé Esowó ayi, ne alerege ntó bós nnó ábélégé áji abéé nyé gekpékpégé muú né gefwa eyigé Esowó ágbarege. *

²⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó mbógé enyú delá fyéé mekpo mambéle mabé Esowó depwó ekwó bós Farasi ne ánléré mabé Esowó wó, degene fó meti mankre né gefwa eyigé Esowó ágbarege ne bós bíí cháchá.

Jisós alerege depóre metós usós

²¹ Enyú debó déwú nyá nkane ebé Mosis ejós mbaá ukwéne ante sé nnó, ékagé muú áwá nte. Muú ayi ápyéé mbó, akpéne nyé unós mpa. ²² Yémbó me ngarege enyú nnó, yéndémuú ayi abós metós usós ne nte menjmé akpene nye unós mpa eso. Ne muú ayi ashyéé nte menjmé nnó, “wó ólu waá?” Akpene nye ntó eso éwe kpaá. Ne muú ayi ájósge ne nte menjmé ntó nnó, “Wó genjkenégé muú” akpene mmu mewé éwé élá nómegé. ²³ Ne ndere elúmbó, ébégé nnó muú abó échye manchyé, né mbaá ayi áchyége echye Esowó, ne atege nnó apye genó eyi gesós menjmé wuú metós, ²⁴ ályá echye éwémbó éféé, abó kpe mbe ajyé akwyé depó ne menjmé wuú, ne achwó achyé echye wuú mbaá Esowó. ²⁵ Muú abógé éfwyale ne muú mawámé wuú, akamégé fó ji ajye ne éwú né eso. Akwyéé depó ábé meko ama gemége nnó ajye né eso. Nénde, alá pye mbó

* **5:19** Elú wáwálé nnó: Bós Jus ákuú gefwágé Esowó nnó gefwágé mfaánebuú gétúgέ ebwó áfso mantya mabo Esowó, detú detú.

wó, gébé gékoógé ajeyé ne éwú né eso, afe nye ji né amú mempané mpa. Ne mempané mpa afe ji né amú bós bō nku, ne bós nkú áfyeé nye ji denó. ²⁶ Ne kaáge wáwálé nnó aláá né denó etirémbo, kpaá te ákwóle ujwós bimbó uko.

Jisós alárege depòré uló ne neba manwá
(Mat 19:9; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

²⁷ Enyú debó dewú nyá nkane ebé Mosis ejós nnó muú ákwegé uló. ²⁸ Yémbó me ngarege enyú nnó, muú ayi apéle mendée dómee, ne abós nkyaá né metós wúú mambelé ne ji, akwe mé mbo lé uló ne mendée yimbó né mmu metós wúú. ²⁹ Ne ndere elúmbó, mbógé dambóónnyi wýé ayi ébwónyè apye nnó ókwé ebé Esoᵂwó ju ji óféré, néndé élú galógáló nnó gepógé menyammye génó wó, ne nnó óbé ne upós mmye uko, ójyé né mewé ewé élá nómegé. ³⁰ Ne mbógé ébwónyè wýé épyé wó nnó ókwé ebé Esoᵂwó, só éwú ófómé, néndé élú galógáló nnó jogé menyammye wýé génó ne nnó menyammye wýé mekomeko ákpé mmu mewé ewé élá nómegé. ³¹ Enyú dewú nyá nnó ebé Mosis ejós éké muú akage wá neba ne mendée wúú mbógé achyegé ji mekpó ηwe. ³² Yémbó me ngarege enyú nnó, muú ayi awáne neba ne mendée wúú ewé mendée wúú alá kwe uló wó, muú yimbó apye nnó mendée wúú akwé uló mbógé abagé menó ayi chá. Ne ye ndé mende ayi abagé mendée ayi menó wúú alya ji neba akwé ntó uló.

Jisós alárege depòré manyémeno

³³ Enyú debó déma wú nyá nkane ebé Mosis ejós ne ukwéne ante sé nnó, ékágé muú anyémeno mampye genó eyige gélá pó ji metós mampye. Muú abó mampye genó eyigé ji anyémeno né mbe ushuú Esoᵂwó nnó apyee. ³⁴ Yémbó me ngarege enyú nnó ékágé muú akele kan̄ka, ye ébéle mannkú mabó mfaánebuú, néndé élé geluáge Esoᵂwó. ³⁵ Yé ébelé mankele ákú mme néndé mme alu geluó eyige Esoᵂwó ánérege uká bií wýé ágbége mmye, ne muú akelé gé akú ye Jerosale néndé ele Esoᵂwó mfwa yi kpaá ne abós meló Jerosale. ³⁶ Ne ékágé muú akélé ye mekpó wúú néndé ákágé bwale enkaá méjwé ema ébé pópó ye lé megíli. ³⁷ Kámélé nnó “É é” mbógé genó gélú eyigé wó okamege ne shyá ntó nnó, “Ngba” mbógé genó, gélú eyige wó oshyáa. Yéndégenó eyigé omage gbéé né mfaá eyina getané mbaá danchómeló.

Jisós alárege nnó ékagé muú ashúú gabo mfaá gabo
(Luk 6:29, 30)

³⁸ Enyú debó dewú nyá ntó nnó ebé Mosis éké muú anigé dambóónnyi nte men̄mé, ánií ntó awuú. Ne ye amugé néhéné nte, ámu ntó eníí. ³⁹ Yémbó me ngarege enyú nnó, ékágé muú ashúú gabo mfaá gabo. Ne muú adogé wó égbé etaá ewé ébwónyè, bwólé ewé fō ntó ado. ⁴⁰ Ne mbógé muú aké akélege mampye mpa ne wó nnó ase nkú wye ayi mmu, chyéé ji chonchó ne ayi dafye. ⁴¹ Mbógé muú bee agbarégé wó nnó okpá metuú wúú ójye mkpa neke ama, chó ne ji mkpá neke épeá. ⁴² Muú akógé wó genó, chyéé ji géji ónyogé. Ne muú achwógé nnó ópwó ji genó ntó óshyagé, pwó ji gejí.

Bó gejeé ne bós mawáme
(Luk 6:27, 28, 32-36)

⁴³ Enyú debó dewú me nnó ebé Mosis éké, “Gbógé ne bós abi dényéé détúge ne ébwó ne paáge bós abi alá kíí enyú.” ⁴⁴ Yémbó me ngarege enyú nnó bógé gejeé ne bós mawáme nyú, dénémmemye mbaá Esoᵂwó nnó aje bós abi ámmye amu ne enyú. ⁴⁵ Depyege mbó, debéé nye baá Nte enyú muú alú né mfaánebuú. Ji apyee m̄n̄m̄éé étyeé mbaá bós abi ápyeé galógáló ne abi apyee gabogabo, ne manaá nnó akwéné mbaá bós abi ápyeé unó bí ji ákélege ne abi

álá pyéé. ⁴⁶ Ne mbogé enyú dégbóo lé ne bós abi ágboó ne enyú, ndé nsá ayi enyú debós wyeé? Pó wýémbo ntó ne ánselé ñká makpo apyéé? ⁴⁷ Ne mbogé enyú dedóo lé abya ne bós abi denyéé detúge ne ébwó, nde mechó ewé enyú depye mbo ewé muú alá pye? Yé bós abi alá pó bós Jus; mbantó ne ápyeé. ⁴⁸ Né gétú eyigé na debó mambé cho ndere Nte enyú muú alú né mfaánebuú alú.

6

Jisás alerege nkane débóó mampyége unó Esowó dela lerege mmye né mbe ushu bós

¹ Yémbo Jisás alérége aké, “Sége gébé nnó ékágé délérége mmye né mbe ushuú bós nnó ágené enyú gétúge unó Esowó ébi depyee. Muú apyége mbo, abós fí nsa ayi nte nyú né mfaánebuú áchyege. ² Getu eyigembó, yéndégébé muú nyú aké apóoge mbya muú ekagé ádó makánka melóméló nkane bós démbwólé ápye, né macha mmyemenene, ne metós melo nnó bós áfége ébwó nnó alú bós alólól. Me ngarege enyú wáwálé nnó mamféé ayi bós áfége mbo ébwó gé le áwu bwó nsa ne ébwó abós me mbo. ³ Ndere elúmbó, muú nyú aké apóoge mbya muú, apóó gefós eyigé yéé muú ayi alú kwókwólé ne ji alá kaagé. ⁴ Nnó mampóó ayi dépóoge mbya muú abe bíbí. Deké dépyembó, nte nyú muú alú mfaánebuú agene yéndé unó bi bós ápyeé bíbí achyege nyé nyú nsá.”

Jisás alerege nkane muú abós manemmye mbaá Esowó
(Luk 11:2-4)

⁵ Jisás afe mbe mánleré aké, “Ne yéndégébé, enyú deké denenemmye, dénégé fí eké bós abi ábwólégé gemege bwó néndé, ébwó ágbóo mantené téné né macha mmyemenene ne mapeá anós mati ánenemmye nnó bós ágené ébwó. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi bós ágéne mbo ébwó, gé le áwu bwó nsá ne ébwó ábós me mbo. ⁶ Ndere elúmbó, yéndégébé muú nyú aké ákélege manemmye, ajye akpe mmu gepú jí, mbaá ayi jí abeé jimbíí, agbé gepú, anemmye mbaá nte wuú Esowó ayi alá géné jí ne amé. Ne nte wuú ayi agene yéndé unó bi bós ápyeé yéndé mbaá, achyege nyé jí nsá. ⁷ Ne muú nyú aké anenemmye ájósge mejós ewé elá pó ne mekpo ne ula ndere bós abi alá pó bós Jus ápyeé. Gétúge ébwó áférege nnó ájósge mejós dós ne Esowó awú mmyemenene bwó. * ⁸ Débége fí eké ébwó, néndé nte nyú Esowó akaá mé genó eyigé dékélege gemégé nnó degíí jí. ⁹ Ne yéndégébé déké dénénemmye nege na, Nte esé Esowó, wó yí ólú mfaánebuú, pyé mabó mmyé mábé ne énogé. ¹⁰ Pye gefwa jyé géchwó. Pye bós apyége elé genó eyigé wó ókelege fa mme nkane ápyeé né mfaánebuú. ¹¹ Chyégé esé menyéé yí dékélege bíí ne bíí. ¹² Jinte gabo yí ese dépye eta wye ndere ese ntó déjigente gabo yí bós ápyeé eta esé. ¹³ Okamégé esé dékpe né mmuameno ayi apye esé dékwéne né gabo. Yémbo féré esé né amu danchóméló. †

¹⁴ Mbo ne débós manemmye. Né ebegé ojigé nte gabo yí ate bós apyé ne eta wye, Nte wye Esowó né mfaánebuú ajigé ntó nte gabo wye yí opyé. ¹⁵ Yémbo ólá jinte gabo ayi ate bós ápyeé né eta wye wó, Nte wye Esowó ajigé nyé fí ntó nte gabo wye yí opye.”

Jisás alerege nkane debóó manlyáge menyéé kpékpé gétúge depóre Esowó delá lérége mmye

* **6:7** Elú wáwálé nnó: Esowó ayi bós ubeé ánenemmye, ápófí Esowó ayi abós mfaá ne mme. † **6:13** Elú wáwálé nnó: Ukwene bo ñwe abifó aké, Nénde gefwa jyé, uto bye ne ñgo wye ulú te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

16 “Ne yéndégébé deké délyage menyéé kpékpé gétúgé deporé Eṣowó, ekagé déla meshwemeshwe nkane bɔ́ɔ́ abi ábwólégé gemegé bwó ápyéé. Ebwó álaá meshwemeshwe eké bɔ́ɔ́ abi ágéne efwyale, nnó bɔ́ɔ́ ákaá nnó ebwó ályá menyéé kpékpé. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi bɔ́ɔ́ ágéne mbo ebwó, gé le awu bwó nsá ne ebwó ábɔ́ɔ́ me mbo. 17 Ne ébégé muú nyú alyagé menyéé kpékpé gétúgé deporé Eṣowó, áshwóné ushu bíí, áwaa mawee, ne achá mejwé wuu. 18 Muú nyú apyégé mbo, bɔ́ɔ́ ákágé fɔ́ nnó alyá menyéé kpékpé, élé Nte wuu Eṣowó muú akaáge unó bi bɔ́ɔ́ ápyéé bíbí ne akaáge nye. Ne Nte wuu Eṣowó muú agéne yéndégenó eyigé ji apyéé bíbí, achyége nyé ji nsá.”

Ekágé muú abya Eṣowó gétúgé unó mme
(Luk 12:32-34)

19 “Ekagé désélé gefwage nyú dékwígé fa mme, mbaá ayi baá menya ne nfrákán ányéé nye geji, ne ánjó ntó ágyále gepú ákpe ákpá yendé genó. 20 Genó eyigé yéndémuú abɔ́ɔ́ mampye gelu nnó ábélé gefwa ji né mbaá yi Eṣowó mbɔ́ɔ́ gefwa alú, mbaá yi baá menya ne nfrákán alá kaágé anye ne ánjó ntó alá kágé gyá gepú ákpá yendégenó.” 21 Nende, mbaá ayi muú ábélege gefwa jíí, efeé ntó ne metoó wuu ebéé.

Jisɔs alerege bɔ́ɔ́ genjgbógé menyammye
(Luk 11:33-36)

22 “Amé mekwaá álu eke etúlékán né menyammye wuu meko. Ne mbogé ame jyé álú chánchá, ebyennó menyammye wyé meko abeé ne genjgbó. 23 Ne ebégé ame jyé ala apó chánchá menyammye wyé meko akwene gemuagemua. Ne mbogé genó eyi gepye wá ogéne mbaá gekwege gemua, ébyennó menyammye wyé meko alu mmu gekpekpégé gemua.”

Jisɔs alerege nkane débɔ́ɔ́ mambé ne Eṣowó ne unó mme
(Luk 12:22-31)

24 “Muú ama ákágé kpá fɔ́ defwé mbaá bɔ́ɔ́ apea gébé gemaá. Apyégémbo, apaá nyé ama agboó ne ayifó. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifó. Enyú dekáge nógé fɔ́ Eṣowó ne nka gébé gemaá. 25 Gé ula bi ngarege enyú nnó déchyégé fɔ́ gemege nyú efwyale, désómégé nnó dényé nyé ndé? Dényúú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? Genwáge mekwaá gepwó menyéé wó? Ne menyammye mekwaá apwó mandeé mamfyé wó? 26 Pége denywóné, detí depené menyéé, deferege ne débélége mbwé, yémbo nte nyú muú álu né mfaánebuú achyége detí menyéé, nnó enyú denjá geme depwó deti wó? 27 Déchyégé fɔ́ gemé nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuu ekáge gbéé yeé bíí uma né amjme ayi Eṣowó achyé enyú nnó débélé fá mme? 28 Ulannó déchyégé gemege nyú efwyale gétúgé mandeé? Pége dégé unó mewaa ébi úkome ukoo ulóuló ndere úwéné, úpyé fɔ́ utó, ukwyége ye mandeé. 29 Yémbo ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomon ayi abó awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alómé akwóné ukoo ébi unó bina. 30 Mbogé Eṣowó achyége bya mewaa bina ukoo ulóuló. Bya ébí fina ulú ube geyá úgbó átuú áfyé mewé, deféré nnó ákágé chyéé fɔ́ enyú mandeé apwó ndere ji apele bya mewaa? Metoó ewé enyú defyéé ne Eṣowó éjnené kpaá épwó amu. 31 Désómégé sé déshaágé mmye nnó dényé nyé ndé? Dényúú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? 32 élé bɔ́ɔ́ abí alá pó bɔ́ɔ́ Jus ne anerege matoó né ufó unó bina. Kaágé nnó Nte nyú Eṣowó muú alu mfaánebuú akaá me nnó debó mambé ne ubi uko. 33 Ne bóge mbe dékelé kpé meti ewé Eṣowó abeé mfwa nyú depyégé unó bi ji ákélege, depyégé mbo, achyége nye enyú unó bina uko. 34 Ne déchyégé fɔ́ efwyale né menyammye enyú désómégé gétúgé

unó bi geyá, yéndé bií uwyá eti depó eti déchwóó ne ubi. Desege fó efwyale ewé bií ebi chá décho ne ewe fina.”

7

Dépagé mpa bóó ne metóó usóó (Luk 6:37, 38, 41, 42)

1 “Dépagé mpa ate ne defya, nnó ékagé Esówo apa awe nyú. 2 Néndé gefóó eyigé dépane mpa ate, wyémbó ntó ne Esówo ápane awu nyú. Gefóó eyigé démege genó déchyége muú, mbóntó ne ámege nye áchyéé enyú. 3 Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambóónnyi nte menjme wye óla ófyéé mekpo ne gabo ayi alu eke mekwókwó né dambóónnyi awye wómbóó? 4 Epyembo nnó ne ójóó ne menjme wye nnó, ‘Léré me nféré wó maá gejwaá ayi alú wó né dambóónnyi’ ayi ólá géné mekwókwó ewé ekwere wómbóó né dambóónnyi? 5 Wó muú dembwólé bó kpé mbe féré ntó mekwókwó ewe elú wó né dambóónnyi, óké ógene mbaá chánéné ne óféré ekéké gejwaá ewé elú menjme wye né dambóónnyi.

6 “Débógé fó unó Esówo déchyé mbaá bóó abi alá bóó gébé ne ji wó. Alu eké bó mammye. Depyégé mbó abwólege mmye áno enyú. Débógé fó genó gelógéló déchyége mbaá bóó abi alú eké ukwende, depyégé mbó ájyárege geji ne uká ábulé né utwóntwó.

Jisós alerege nnó óké ókelege genó, gii Esówo né mmyemenene (Luk 11:9-13)

7 “Gige wye Esówo gige, achyége nyé enyú unó bi dekelege, kelege wye kelege ápye nyé enyú degé ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nye enyú ewú. 8 Néndé muú yi agigé genó, asele nye, ne ayi akelégé, agene nye, ne muú yi adogé menómbí, anénege nyé ji éwú. 9 Nde muú nyú ayi maá wuú agigé ji bréd áchyége ji ntaá? 10 Ne ye ebe elé nnó agii ji meshuú áchyége ji mmyó? * 11 Mbógé enyú ákwaá abi delú bóó nchye, dechyége unó ulóuló mbaá baá nyú, ndé gepyé ne Nte nyú Esówo muú alu né mfaánebuú alá chyégé unó ulóuló mbaá bóó abi ágige ji ubi?

12 “Depó deko etire menjóó mbó delú nnó, pyégé etá bóó wye genó eyigé dekélegé nnó ápye eta nyú. Gé mémma mechó ewé mabé Mosis ne bóó ekpávé Esówo ábó ásamé na.

Menómbi mamkpe né gerwá eyi gélá gebyéé elú mámále (Luk 13:22-30)

13 “Kóoge né menómbi ewé elú mámále néndé ewé muú akogé wye ajye né meti negbo elu fuú. Ne gejamégé bóó ákwólege le éwú. 14 Yémbó menombi ewé muú ákoge wye ájyéé né meti gerwá eyi gélágé byé elú mámále ne meti ewémbó épó kóoge. Ne bóó abi ágene ewu ája wó.

Genó ne umpomé bií (Luk 6:43, 44)

15 “Sége gébé ne bóó gebyó abi áké alú bóó ekpávé Esówo. Ógegé ebwó né ame alú nyameé eké magónheme, nsanjí elé ukwaála. 16 Dekage nyé ufóó bóó ebi ebwó alú né gepó eyigé ebwó áwyaá, wye ndere ákage genó né umpomé bií. Muú ákagé jye fó né dánso ákyé gempomé eyigé gegóó. Muú ajye fó né agbójélé ákyé geloge sokoro. 17 Unó ulóuló uwóme umpomé ulóuló, ebi uboubo uwóme umpomé uboubo. 18 Genó gelógéló géwómé fó umpómé uboubo ne eyi geboege géwómé fó umpomé ulóuló. 19 Ne yéndé genóó

* 7:10 Elú wáwálé nnó: Bóó Jus aseé manye mmyo.

eyi gélágé wómé umpomé ulóúlú mbóó mekóó ákele geji ásaré áfyé mewe. ²⁰ Mechó ewé me njóó mbó, elú nnó, dékaáge nyé bóó gebyó abi áké álú bóó ekpávé Eṣowó né gepó eyigé ebwó áwyaá.

Jisṣ agarege nyé bóó abifó nnó ji akadgé ebwó
(Luk 13:25-27)

²¹ Jisṣ ama jye mbe mánjógé aké, “Eṣófó yéndémuú ayi akúu me ‘Ata Ata’, ne anyéé nyé gefwage Eṣowó. Ele bóó abi ápyé genó eyigé nte wa Eṣowó muú alu né mfaánebuú akélege ne anyé nyé geji. ²² Ne bíí mpa Eṣowó úkwónégé, bóó ájóóge nyé ne me áké, ‘Ata Ata! Pó nnó esé ne Eṣowó apye dégáre ná bóó mekomejóó ayi atané eta wuú né mabó myéé? Déma débuú gejamégé aló nchye ne déma depyéé ntó ukpekre unó né mabó myéé?’ ²³ Bíí bi mbó ngarege ebwó gbóónó nnó, ‘Kwílege me ushuú enyú bóó abi déla pyeé unó bi Eṣowó ákelege, nkágé fó enyú!’

Ufóó ántsné upú áped
(Luk 6:46-49)

²⁴ “Ne yéndémuú ayi awuúge unó bi ngare mbó uko ne ápyeé ndere ájóó alu eké muú déngá ayi átané gepú jíí né mfaá etárávé; ²⁵ yé manaá ákwe, mannyí akpe, ne mbyo amye gepú eyigémbó gekwene fó, gétúgé átiné géjíí né mfaá etárávé. ²⁶ Ne yéndémuú ayi awúu mekomejóó wa yina, ne alá pyeé fó ndere ákélege; alu eké, gerkekenegé muú ayi atané gepú jíí né mfaá gesóó. ²⁷ Manaá ákwegé, mannyí ákpégé, mbyo ammyegé, gepú eyigémbó gékwé mme kpakpa!”

Jisṣ alerege nkane muú ayi ajóógé éṣóó

²⁸ Jisṣ anérégé manjóó depo etire na, gejamégé bóó abi álú éféé ala mano mekpo fuú né gefóó eyigé ji álerege, ²⁹ néndé álerege ne ncha ayi atane mbaá Eṣowó éṣófó eke ánleré mabé Eṣowó.

8

Jisṣ apye muú ubá atóó
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Jisṣ anérégé mánlere unó bina né mfaá mekwé áshulé mme. Gejamégé bóó ákwólé ji. ² Aké ápéle muú ubá fó achwó tó ji mánó mbé ushu, ane ji mmye aké, “Ata mbógé ákelege, pye me nkpea.” ³ Jisṣ anyaa ebwó wuú ata ji aké, “Me nkelege, ubá byé ubyé, kpea.” Ténéténé yimbó mende yimbó akpea. ⁴ Jisṣ ajóó ne ji aké, “Ekagé ópye muú fó akaá genó eyi gépye ne wa. Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpye upe Eṣowó áchére agé nnó otóó. Ne chyeé genó eyigé ebé Mosis éjóó, mampye bóó akaá nnó otóó.”

Jisṣ apye maá defwé muú kpaá bóó bee Rom atóó
(Luk 7:1-10)

⁵ Jisṣ afé né meló Kapanom, ákwónégé wyé, muú kpaá bóó bee né Rom ajye báne Ji ne aló máné ji mmye, nnó apóó ji. ⁶ Aké, “Atá maá defwé wa amee, akore ala mmu bélé ne ubalé.” ⁷ Jisṣ ajóó ne ji aké, “Nchwó pyé nyé ji atóó.” ⁸ Ne muú kpaá bóó bee yimbó aké, Ata nfu yé muú fó ayi ókpéne gepú eyá wó, yémbó wó jóó lé genó ne maá defwé wa atoge nyé. ⁹ Elé mentó nwya bóó kpakpa né mbe, abi me nwúu ne ebwó. Ajóógé ne me nnó, “Mpye genó eyi, mpye. Ne nwya ntó bóó bee abi áwúu ne me.” Yé ayi ndé ne njóoge ne ji

* **8:2** Elú wáwálé nnó: Né gepógé bóó Jus muú áké amee uba, ásele ji nnó alú debadeba né mbe ushu Eṣowó. Apó sé muú ayi áchóme mmye ne ate, ne ákamegé fó nnó ji akpe né mmu echa upe Eṣowó.

nnó, “Chó fa ajiye, njoógé ne yimbo nnó chwó we, achwó.” Ne njoógé ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyee géji. ¹⁰ Jisós awúgé mbo, byo uwó ji mmu. Abwólé mmye ajóó ne bós abi ákwólége ji aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, me nlú danjé muú ayi áfyéé metós ne me na, yeé ébélé né Isréli. ¹¹ Ngarege enyú nnó gejamé gé bós átanége nyé né umé maló mme mako ájwólé chónchó ne ukwene ante se, Abraham, Asek ne Jakob manye gefwa eyigé Ésowo ágbárege. ¹² Ne gejamé gé bós Isréli abi gefwa eyigé na gebó gélu eyigé bwó áfomege nye ébwó dafyé ála mmu epinyá gemua álili, ányéé májéné.” ¹³ Jisós áneré gé manjóó unó bina ajóó ye ne muú kpaá bós bee yimbo aké, “Kéré meso né gepú jyéé, okamé nnó Ésowo akaáge pye maá wyé atóó, chó yéndégenó gébéé wyembo.” Wye ndere Jisós ajóó mbo maá defwé yimbo atóó.

Jisós apye gejamé gé bós maméé átóó
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ne Jisós alyaa gé eféé, afé né gepú gé Pita, ndere akpené mmu, agé mmá mendéé Pita né mfaá ukwó bélé, améé njaja gefwine. ¹⁵ Jisós ajiye tá ébwó wuú. Ténéténé yimbo gefwine gebyé ji mmye, akwilé ka akéle menyéé achyé ji. ¹⁶ Nkwale akwóné gé bós áchwó ne gejamé gé bós bwó abi aló nchye áchyége ébwó éfwyale mbaá Jisós. Ne Jisós ányá aló nchye bimbo ne mekomejóó wuú, átané bós bimbo mmye ne apye abi áméé ako átóó. ¹⁷ Jisós apye unó bí nnó genó eyigé Asaya muú ekpávé Ésowo ájóó átóme ne ji gebé wáwálé nnó, “Aferé esé né ubale, apye maméé se ábyé.”

Gejwá gé ájkwólé Jisós
(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisós agé gé nkane gejamé gé bós géchwó náó ji mme, ajóó ne baá utóó bíí aké, “Déchyaá gentó gé mewaá dejiye égbé né.” ¹⁹ Gemége nnó ébwó áchyaá, menleré mabé Ésowo fó, achwó mbaá Jisós aké, “Ménleré, nkelele nnó me nkwólé gé wó dejiyé gé yéndé mbaá ayi ójyé.” ²⁰ Jisós ashuuú ji meko né nekanémejóó aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wye, denwyo né dewyaa anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu éwé nshwórege mekpo ngbeé mmye.” ²¹ Ne maá utóó Jisós ayi ama ajóó ne ji aké, “Ata gó njiye nnii kpé nte wa ne nchwó.” ²² Jisós ashuuú ji meko aké, “Gó bós abi álú eké áwuú bó ánií mewu bwó, wó kwólé me.”

Jisós anyá mbyonnyi atené
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Ndere Jisós akpene mmu ékpe, baá utóó bíí ákwólé ji nnó áchyaá ájye égbé géntó gé mewaá. ²⁴ Ndere ébwó áchyaá gé, mbyonnyi metometo átané mbelepo aló mmye. Amye kpaá apye ngbannyi adó ékpe éla mankemanke, yémbo Jisós ábó abelege ji gejiyá. ²⁵ Ne ébwó ájye peé ji aké, “Ata poó esé, déchwó nó nnyi.” ²⁶ Jisós ajóó ne ébwó aké, “Défóó ndé? Metós éwé enyú défyéé ne me épó ne unó.” Ájóó gé mbo akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbo nnó áté né! Atené, mbaá akwené tómeé. ²⁷ Mechó éwé épye baá utóó bíí ála mano mekpo fuú ájóó gé ne ate aké, “Nde gefó gé muú ná, ayi ányá gé yé mbyo nnyi ne ngba nnyi áwuú ji?”

Jisós abú aló nchye átané ande fó aped mmye
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Jisós ne baá utóó bíí áchya gé gentó gé mewaá, afé né gebagé mewaá Gadaren. Akwóné gé éwu, ande fó ápeá abi aló nchye áchyége ébwó éfwyale átané né manómé bó mbaá ayi ébwó ájwólége áchwó báne Jisós. Ande bimbo apye éfó kpaá te bós ákamé gé sé mánkó gé né meti éwémbo. ²⁹ Ndere ébwó

ágené Jisós, álo mánkálegé áké, “Wó Maá Eṣṳwṳ, ṳbṳ ndé mechwó ne esé? Ŭchwó chyé esé efwyale ayi gébége eyige Eṣṳwṳ áchyé esé gélage kwṳne wṳ?” ³⁰ Éké épyemba, nṳnṳ mékwende fṳ nébṳ nényéé éféé kwṳkwṳlé, ³¹ aló nchyé abi álú ande bimbṳ né mmyé áne Jisós mmyé áké, “Mbṳgé ṳbuúge esé, te esé déjye dékpé né nṳnṳ mékwende eniné mbṳ.” ³² Jisós ajṳṳ yé ne abi áké, “Tánége déjye.” Aló nchyé bimbṳ átané ájye kpé nṳnṳ mékwende eniné mbṳ né mmyé. Éféé mbṳ nṳnṳ mékwende eniné mbṳ nésṳṳ ne gatelé, né shulé mékwé né kwe mmu gentoóge mewaá né nyú manaá négbo. ³³ Ambamé mékwende eyimbṳ, ágégé ndere épyéé, ábṳ gatelé áfé né melo ágaré genó eyi gépyéé ne ande bimbṳ. ³⁴ Awúgé mbṳ, melo meko etané manjye báne Jisós, éégéé ji éne ji mmyé nnó ályaa mewaá bwṳ.

9

Jisós apye muú úchánchi atóó (Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisós alyágé bṳṳ melo Gadaren, ákeré meso né mbále gentoógé mewaá, ákpé ékpée achyaá afé né melo ewé ji ájwolege wyé. ² Akwṳnégé wyé, bṳṳ fṳ ákpá muú úchánchi fṳ né ulṳ áfé ne ji eta wuú nnó apyé ji átoó. Ne Jisós ágégé nnó bṳṳ bimbṳ áfyéé matṳṳ ne ji wáwálé nnó ji akaáge pye muú úchánchi yimbṳ atóó, áké ne mende úchánchi yimbṳ, “Maá wa, gbaré metṳṳ, ṳfṳgé, ájiinte gabo wyéé.” ³ Ewéna épye ánleré mabé Eṣṳwṳ fṳ abi álú wyé álo mangígé ate nnó, “Mende yina abṳṳ fṳ mameé mmyé ne Eṣṳwṳ wṳ.” ⁴ Jisós akaá genó eyigé ebwṳ áférege, ne agií ebwṳ áké, “Ulannó enyú déwya uféré uboubo né mmu matṳṳ nyú? ⁵ Ndé gelu pere manjṳṳ, ‘Nnó ájiinte gabo wyé’, waá manjṳṳ nnó, ‘Kwile téné ké?’ ⁶ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá. Éféé ajṳṳ yé ne muú úchánchi yimbṳ áké, “Kwilé ka kpa ulṳ byéé chó mmu.” ⁷ Muú úchánchi yimbṳ atóó, akwilé ka akpá ulṳ bií awulé né gepú jii. ⁸ Bṳṳ ágégé genó eyigé pyé, éṳ ékwṳ ebwṳ matṳṳ. Aló mamfége Eṣṳwṳ gétúgé gefoge uto ebi ji achyéé akwaá.

Jisós akuú Lévi ndere maá utṳṳ wuu (Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisós alyágé mbaá yimbṳ, ákéne ájyéé, agé mende fṳ ayi akamege Matyo ménselé nkamakpo. Ji ajwólé né melú utṳṳ wuu, Jisós akuú ji áké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwólé ji. ¹⁰ Ewyágé, Matyo ane Jisós né gepú jii, ndere Jisós ajwólé ányéé menyéé ne baá utṳṳ bií, gejamége ánselé nkamakpo ne bṳṳ ubeé áchwṳ bane bṳ Jisós ányéé menyéé ne ebwṳ. ¹¹ Bṳṳ Farasi fṳ ágégé mbṳ, ágií baá utṳṳ Jisós áké, “Ulannó ne ménleré enyú anyéé menyéé ne ánselé nkamakpo ne bṳṳ ubeé?” ¹² Jisós awúgé genó eyigé ebwṳ ágií baá utṳṳ bií, ató ebwṳ neka áké, “Bṳṳ abi álá meé, ákélégé fṳ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege.” ¹³ “Chóge dégi dékaá genó eyigé nwe Eṣṳwṳ agaré esé. Asá wye nnó, genó eyigé me nkélege, gelu nnó ákwaá ágene ate meshwe épṳṳfṳ upé manpyege eta wa. Kaáge nnó nchwṳ kú fṳ bṳṳ abi álú cho né mbe ushu Eṣṳwṳ wṳ, nchwṳ lé mánkú bṳṳ abi apyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé (Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Baá utṳṳ Ŭn dénywaá bṳṳ manaá Eṣṳwṳ áchwṳ gií Jisós áké, “Ulannó esé ne bṳṳ Farasi mélyage menyéé kpékpé gétúgé depṳré Eṣṳwṳ ne baá utṳṳ byé álá pye fṳ mbṳ?” ¹⁵ Jisós ashuú ebwṳ meko áké, “Nnó ájeé menṳ neba ályage menyéé kpékpé ayi menṳ neba alu ne ebwṳ? Cháchá. Yémbṳ gébé

gebeé nye eyigé menə neba alá beé nye sé ne ebwó, éféé ne ályáge nye menyéé kpekpe né mboó gébé gétúgé deporé Esəwə.” ¹⁶ Ne muú akaágé sé fə gebagé ndeé geke akwomé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbo, gebagé ndeé eyigémbə génywewerege nye gépye ndeé yimbə egyalé dəó. ¹⁷ Elómé fə ntó nnó muú akpá mməó make áfáné mmu ukwéne unó mməó ebi akwyéé ne meko menya. Apyegé mbo, mməó mimbə mabene nyé mapye ukwene unó mməó ebimbə ugbə ne mməó mawule mme. Muú abogé mməó make afyéé lé né mmu unó mməó uke. Apyegé mbo mməó ne unó mməó ubéé nye chánéné.

Maá Jarəs ne mendée ayi atad nku Jisəs
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Ndere Jisəs alú jóoge ne ebwó, aké ápele, muú kpaá fə achwó kwé ji uká, alə manjóé ne ji aké, “Maá wa ayi mendée agbo mbo wye nana. Nné wə mmye, Ata chwó nere ji ebwə mmye, apege nye.” ¹⁹ Jisəs akwilé ka ne baá utəó bíí ákwəle mende yimbə. ²⁰ Ndere ájyéé, mendée yi agéne me efwyale dəó ayi manóó mabə matanége ji mbé málé aḡmé áfyá ne ápeá, achwó ji né meso ata manó nku wuú. ²¹ Elé ji abə aferé me né metəó wuú nnó, “Mbogé ntagé yé lé nku wuú, ntoge nye.” ²² Jisəs abwələ mmye agé mendée yimbə ajəó ne ji aké, “Gbaré metəó maá wa, otóó gétúgé ofyéé metəó wye ne me.” Ténéténé yimbə mendée yimbə atəó. ²³ Jisəs akoó yé afé né gepúge muú kpaá yimbə. Akwónégé né gepúge Jarəs, agé bəó ndere álíle ne gejamégé abifə nkane ákwéle ubeé áfəmege ambya. ²⁴ Ajəó ne ebwó aké, “Chógé, mesó mendée yina agbo wə, abelege lé géjyá.” Jisəs ajəógé mbo, bəó bimbə álə manjwáné ji jwané. ²⁵ Ne Jisəs ábúge bəó bimbə ako átánégé dafye, ákpe mmu ágbaré ebwə mesó mendée yimbə, apye ji apeé, akwilé ka. ²⁶ Ne ngó mechó ewéná akwó akwóné malə mako né gebagé mewaa éyigémbə.

Jisəs apye bəó amé nónómé apea ágéne

²⁷ Ndere Jisəs alyaa gepúge Jarəs ajyéé, bəó amé nónómé fə apea álə mankwólégé ji ábeége aké, “Jisəs, Mpyáne Devid gé esé meshwe.” ²⁸ Jisəs akwónégé né mmu gepú eyigé ji ajwólége ande bimbə ájye báne ji. Jisəs agii ebwó aké, “Nnó enyú dífyeé matəó ne me nnó nkage pye enyú dégéne?” Akamé aké, “Ata dífye.” ²⁹ Akámégé mbo, Jisəs ata amé bəó aké, “Ébé wyé ndere enyú dífyeé metəó ne me.” ³⁰ Bəó bimbə álə mángéné mbaá. Ne Jisəs aji ebwó etu aké, “Ekagé dépye muú ákaa mechó ewena.” ³¹ Yémbə ájyége ákage cho metəó ápye ngó Jisəs akwó akwóné malə mako gétúgé utəó bí ji apye eta bwó.

Jisəs apye mbú ajəoge mejəó

³² Ne wye ndere ande bina makpó ápeá ályaa ájyéé, bəó fə áchwó ne muú fə mbaá Jisəs ayi meló nchye apye ji álaá mbú. ³³ Jisəs ábúge meló nchye yimbə, mbú yimbə alə mejəó manjógé. Ne gejamégé bəó abi álú éféé ágégé mbo, matye mawá ebwó meno álə manjógé aké, “Délú danjé gefogé genó eyina gepye fana né melə Isrəli.” ³⁴ Yémbə bəó Farasi ajəó aké, “Élé danchəmeló mfwa áló nchye ne achyéé ji uto nnó ábúge áló nchye”.

Jisəs agéne bəó meshwe

³⁵ Jisəs alyage éféé akene ajyéé né malə ayi kəjóó ne ayi kpakpa, alerege bəó mekoməjóó Esəwə né mmu macha mmyemenene bəó Jus. Ama agarege ntó bəó abya melóméló nkane Esəwə ágbárege gefwa jí. Apyeé ntó bəó abi ámeé mamée ufəóufəó átóoge. ³⁶ Ndere Jisəs agéné gejamégé bəó abi áchwó eta wuú, meshwe akwó ji metəó dəó gétúgé bəó bimbə, néndé efwyale bwó ejaá

ḁḁḁ, alá mbyambya eké mágónme ayi alá pḁ ne mémbamé. ³⁷ Eféé ne ájḁḁ ne baá utḁḁ bií aké, “Mbwé mamferé ajá ḁḁḁ ne bḁḁ utḁḁ abi áferege aja wḁ. ³⁸ Nége mmye mbaá Eḁḁwḁ mbḁḁ mekḁḁ nnḁ atḁḁ bḁḁ utḁḁ abifo nnḁ áchwḁ áferé mbwé wuú.”

10

Jisḁs ajya áḁgbá bií áfyáneapeá (Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Ne bií úma Jisḁs akuú áḁgbá bií áfyáneapeá, áchwḁge achyéé ebwḁ uto ebi ábuú alḁ nchye né mmye bḁḁ ne mampye bḁḁ abi áméé maméé ufḁḁ ufḁḁ átóoge. ² Gé mabḁ áḁgbá Jisḁs áfyáneapeá na. Ayi mbe akamege Simun (ákúup ji ntḁ nnḁ Pita) ne menḁḁ wuú Andru, Jemsi ne Jḁn baá Sebedee. ³ Filip ne Batolomyo, Tḁmasi ne Matyo ayi álú ménselé ḁkamakpo, Jemsi maá Alfḁs, Tadiyḁs ne ⁴ Simun muú ukógé ayi ammyéé nnḁ bḁḁ bií ábé mmyemmye bwḁ ne Judas Iscarot ayi achyéé Jisḁs manḁkwaá.

Jisḁs atḁḁ áḁgbá áfyáneapeá nnḁ ápye utḁḁ bií (Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Jisḁs agare ebwḁ bina aké, “Mentḁme enyú dafye. Déjyéé mbḁ dékpregé fḁ malḁ bḁḁ abi alá pḁḁ bḁḁ Jus ye né gebagé mewaa Samariya. ⁶ Chóge lé né mbaá bḁḁ Isrēli. Ebwḁ álú eké mágónme ayi ánome. ⁷ Dégarégé ebwḁ nnḁ gébé eyigé Eḁḁwḁ ágbárege gefwa ne bḁḁ bií géla kwḁkwólé. ⁸ Pyéége bḁḁ mameé átóoge, peége bḁḁ abi ághoḁ ákérége né genwá, pyéége ntḁ bḁḁ ubá átóoge, búge álḁ nchye abi áchyéégé bḁḁ efwyale né mmye. Nchyeé enyú utḁḁ mampye unḁḁ bi, déchyé ḁka wḁ, chóge dépyége ntḁ mbaá bḁḁ dégigé ḁka. ⁹ Ekagé déjyé ne yéndé gefóge ḁka né mmu uba nku nyú. ¹⁰ Muú nyú ákpagé fḁ gébagé neke, ye ébéle nkú ayichá, yeé unḁḁ uká ne metḁḁ neke, néndé ábḁ manchye muú utḁḁ genḁ eyigé ji abḁḁ mambé ne géjí. ¹¹ Yéndé melo ewé dékpené, kélege muú yi ábḁḁ gejeé manse enyú nnḁ déjwale ne ji, jwólégé wye eféé kpaá te délyáge melo ewémbḁ. ¹² Dekpregé mmu gepú eyimbo, támege bḁḁ abi álú mmu nnḁ, ‘Méjé Eḁḁwḁ ébé ne enyú.’ ¹³ Ne mbḁgé bḁḁ abi álú mmu ásege enyú chánéné, nége mmye nnḁ méjé Eḁḁwḁ élá ne ebwḁ, mbḁgé alá se ntḁ enyú wḁ, nége mmye nnḁ Eḁḁwḁ ásé méjé wuú. ¹⁴ Mbḁgé muú alá se enyú ye ébe élé manwú mekomejḁḁ nyú wḁ, déké detanene melo ewémbḁ ye ébe lé gepú eyigémbḁ kwége mpúpú eyi élu enyú uká ne délyaá déjye. ¹⁵ Ne me ngarege enyú wáwálé nnḁ, bií unḁḁ mpa, Eḁḁwḁ agené nyé bḁḁ Sodom ne Gomḁra meshwe apwḁ bḁḁ melo ewé éshyaá manwú mekomejḁḁ enyú.”

Jisḁs agare áḁgbá bií efwyale ewé ebwḁ agéne nyé (Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ Aké, “Wuúge, mentḁme enyú mbaá bḁḁ mme nkane mágónme né mpú ukwaála, kaagé chánéné nkane dékene ne bége nyaáme dékélégé mpa. ¹⁷ Sége gébé, néndé bḁḁ ápyéne nyé enyú áfé ne enyú né eso ákpakpa melo ne ádḁḁ nyé enyú baá unḁḁ né macha mmyemenene bwḁ. ¹⁸ Ne ájame nyé enyú áfé né mbe ushu bḁ gḁmena ne afwa melo gétúgé délu anḁwale ba, ápyége mbḁ ébyennḁ degé mbḁ lé meti mangaré ebwḁ ne bḁḁ abi alá pḁḁ bḁḁ Jus mekomejḁḁ wa. ¹⁹ Gébége ásege enyú ájyégé né macha eso, déchyége menyammye nyú efwyale, dégigé nnḁ dejoge nyé nnḁ néndé gebe eyigé mbḁ gékwánégé Eḁḁwḁ achyége nyé enyú genḁ eyigé débḁḁ manjḁḁ. ²⁰ Njogé mbḁ néndé, uchu mejḁḁ ebí enyú déjoge nyé úbéé fḁ ebí nyú, élé Mendoḁ Ukpea ewé Nte nyú Eḁḁwḁ atḁme nyé ne égarage nyé enyú genḁ eyigé débḁḁ manjḁḁ. ²¹ Ne gebé eyigé

mbontó, anmó áchyége nyé atée anmó nnó áwá. Anté áchyége nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne ammaá bwó ne anté bwó mampye nnó áwá ébwó. ²²Bóó ako ápaá nyé enyú gétúgé délu bóó ba. Yémbó yéndémuú ayi akogé metóó te kwyakwya áférege nyé ji né éfwyale gabo. ²³Yéndé melo éwé bóó áchyége enyú éfwyale kwilége wyé wáwá déjyé éwé chá. Kaáge wáwálé nnó, gemagé nnó déké maló Isréli mako mampye utóó ba, me Maá Nte Mekwaa nchwó nyé. ²⁴Kaáge nnó maá nyé akaagé fó nyé ápwó menleré wuú, ye maá defwé anjeáge fó geme apwó muú ayi abóó ji. ²⁵Maá nyé aferége fó nnó ápyéé nyé galógáló ne ji apwó menleré wuú ne maá defwe ntó aferége fó nnó ápyéé nyé galógáló ne ji apwó muú ayi abóó ji. Mbóge bóó ákage nyé eta matóó akuú me ayi nlu nte ula gepú Éswó nnó nlu danchómeló (Belsebob) ne enyú bóó ula gepú ba ye, ákúu nyé enyú ufóó mabó ufóó ufóó ámi mabóó mapwóó amu. *

Muú ayi débóó mamfo lé Éswó épfo mekwad
(Luk 12:2-7)

²⁶“Défóge ye muú fó, genó fó gépó eyigé ákwérége géjí bóó alá géne nyé, ye eyigé ábigé bóó alá kágé nyé gépó. ²⁷Unó bi ngárege mbo enyú né metóó utuú, gárege ubí gbóhónó ne ebi dewuú mbo enyú enyú garege ubi mbaá bóó ako áwúu. ²⁸Défóge fó bóó. Ébwó ákage wá lé muú wáne, ákágé wá fó méndóó wuú. Fóge lé Éswó muú awyaa utó manwá muú chóncho ne méndóó áfyé mmu ntoné mewé. ²⁹Gege baá denwóné abi aname ne nyé áyi élá fuú ye genó wó. Yémbó ye ama ayi átánege né mfaá akwé ayi Nte nyú Éswó alá kaá wó apó. ³⁰Mbontó ne élu ne enyú, Éswó akaá mpa dénkaaré mejwe eti délu yéndémuú nyú mekpó. ³¹Défóge fó genó eyigé bóó apyé nyé eta nyú, enyú denéá geme né mbe ushuú Éswó depwó ékwó denwóné.

Muú ayi áfyéé metóó ne Kras ne ayi ashya ji
(Luk 12:8, 9)

³²“Ne yéndémuú ayi ágárege gbóhónó né mbe ushu bóó nnó alu muú wa, mentó ngarege nyé gbóhónó mbaá Nte wa muú álú né mfaánebuú nnó ji alu muú wa. ³³Yémbó, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bóó nnó ji apó fó muú wa, bíi mpa Éswó, mentó nshyaa nyé ji né mbe ushu Nte wa muú alu né mfaánebuú nnó ji apó fó muú wa.

Mekomejós jisós achwó ne mawámé épfo neso
(Luk 12:51-53; 14:26, 27)

³⁴“Enyú déferége fó nnó menchwó fá mme mampye bóó ábé neso ne ate, nchwó lé mampye bóó ámmyége ne ate. ³⁵Nchwó pyé nnó maá ayi mende ámmyé ne nte wuú, ayi mendée ámmyé ne mmá wuú. Mendée menó ammye ne nyé gétá wuú. ³⁶Ne bóó mawámé muú átanége élé né ula gepú bíi. ³⁷Muú abóge gejeé ne mma wuú yéle ne nte wuú gépwóge gejeé éyi abóó ne me, ébyennó akwane fó mambé menkwóle wa wó. Ne muú abóge gejeé ne maá wuú ayi mende yéle ayi mendée gépwóge gejeé éyi abóó ne me ákwane mambé menkwóle wa wó. ³⁸Ne mbóge muú alá kame mamkpa gekwa jíi akwólege me wó, ébyennó akwane fó mambé menkwóle wa wó.” † ³⁹Muú ayi akélege mampoó genwá jíi, ji yimbo ne ágbóó nyé, ne ayi akelege maníi genwá jíi getú ya ébyennó bóó nyé genwá éyi gélagé byé.

* **10:25** Elú wáwálé nnó: Besebob élé mabo danchómeló ami fó pé ntó né 12:27. † **10:38** Elú wáwálé nnó: Gekwa gelú mbaá ayi bóó Rom áwane nya bóó abi atóó makpo ne ébwó, mamkpa gekwa akwóle jisós, ula úlu nnó mange éfwyale éwé ekáge chwó muú ye ébe élé ne negbo getu jíi.

*Esowɔ achyεge nyε nsa mbaad muu yi asele muu utɔɔ wuu ne nechɔchɔ
(Mak 9:41)*

⁴⁰ “Yéndémuú ayi asele enyú ne metɔɔ megómégó ebyennó ase mbo le me, ne muú ayi ásele me ase mbo lé Esowɔ muú átome me. ⁴¹ Yéndémuú ntó ayi asele muú ekpávé Esowɔ ne metɔɔ megómégó élé akaá nnó alu muú utɔɔ Esowɔ, Esowɔ achyεge nyε ji nsa wye ndere achyεge muú ekpávé wuu. Muú ayi asele muú yi apyéé genó eyigé Esowɔ akεlege, asele nsa wye nkane ayi Esowɔ achyεge muú yimbo. ⁴² Ne muú ayi achyεge ηkɔ manaá makwe mbaá muú ama né geluagé abi alu ankwale ba, yé ayi alú byábyá né ame bóɔ, ngarege enyú wáwálé abɔɔ nyε nsa.”

11

*Bɔɔ dentɔɔ Jɔn menwyaad bóɔ manaá Esowɔ
(Luk 7:18-35)*

¹ Ne gébége Jisɔs anéré mangaré baá utɔɔ bií makpro áfyanéápeá genó eyigé ebwɔ ábɔɔ mampye, alyaa melú ewémbo afé né maló bóɔ Jus ayi fɔ né gebagé mewaa Gálilí nnó álérége ne amá ágáregé ntó ebwɔ abya melóméló. ² Né gébé eyigémbo ntó Jɔn menwyaá bóɔ manaá Esowɔ abó akpe denɔ. Awúgé unó bi Jisɔs, Muú yi Esowɔ akweré ji elá gefwa, apyéé, ató baá utɔɔ bií abifɔ nnó ájye ágií akaá gefágé muú ayi ji álú. ³ Ajyéé ágií Jisɔs áké, “Wɔ ne ólú muú ayi abó alú manchwɔ wá esé dégilé ayichá?” ⁴ Ne Jisɔs ashuu ebwɔ meko áké, “Choge dégame Jɔn unó bi enyú déwuú bóɔ ájoge ne ebi enyú amboɔ dékpané ame dégene. ⁵ Bóɔ ame nónomé ágéne, ubwéré, ukwilé ukéne, bóɔ abi ámeé ubá átoó, bóɔ matu gbégé áls manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bóɔ úwú abya melóméló. ⁶ Meje ébé ne muú yi alá pɔ ne dembyó né metɔɔ gétú yá.”

Jisɔs agare bóɔ gefágé muú ayi Jɔn alu

⁷ Ndere baá utɔɔ Jɔn ályaa ájyéé, Jisɔs alɔ manjɔɔ depɔre Jɔn ne gejamégé bóɔ abi álu eféé aké, “Tégé gébége enyú déjye nya né mashwane, defé mangé ndé gefágé muú? Déjye gé le muú ayi alú eké mancha ami afofo akpáne áténe εgbe ewe ne ewe? ⁸ Mbɔgé mbo fɔ wɔ, deféré nnó dejyé gé ndé gefɔɔgé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómálɔ? Chyaá-o. Dekaa fɔ nnó bóɔ abi áfyéé ufɔɔ mandeé yimbo ájwɔlege lé né mmu dachi afwa bó wɔ? ⁹ Ne enyú défé yé éwú mánjye gé waá? Elé muú ekpávé Esowɔ? Eh, gé muú yi enyú dégené mbo. Ngare enyú wáwálé nnó, aneá geme apwɔ yéndémuú ekpávé Esowɔ. ¹⁰ Elé Jɔn yina ne ábɔ ásamé gétú jí nnó Esowɔ aké, ‘Wuu gé, ntome nyé muú dentɔɔ wa ayi abó nyé mbe ne wɔ manchwɔ kwýé meti wye.’” *

¹¹ Jisɔs afé mbe ajoge aké, “Kaáge wáwálé nnó, né geluagé bóɔ ako abi ándée ábyené, ye muú ayi aneá geme eke Jɔn menwyaá bóɔ manaá Esowɔ apó. Yémbo muú ayi alá fuú ye genó wɔ né geluagé abi Esowɔ abeé mfwa bwɔ aneá geme apwɔ Jɔn. ¹² Gefwa eyigé Esowɔ ágbárege gejyéé mbe ne eshye elo né gébé eyigé Jɔn menwyaá bóɔ manaá Esowɔ agarege mekomejɔ Esowɔ, ekwane bií ebi fina. Ne bóɔ abi amye mankpe wye, amye ne eshye. † ¹³ Gemégé nnó Jɔn áchwɔ álɔ utɔɔ bií, bó ηwe abi Mosis asame ne abi bóɔ ekpávé Esowɔ ako abó mé mbe ágare unó bi upyéé nyε né gébé eyina. ¹⁴ Ne mbɔgé dékεlege mankame ne genó eyigé me ηjɔɔ, goge me ngare enyú nnó Jɔn ne alu Elija ayi bóɔ ekpávé Esowɔ abo ajɔɔ nnó achwɔɔ.” ¹⁵ Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.

* **11:10** Elú wáwálé nnó: “Wɔ” né melo ηwe ewéna, atene mbaá muú ayi Esowɔ akwere ji ela gefwa.

† **11:12** Elú wáwálé nnó: Melo ηwe ewéna, né bó ηwe bifɔ ájɔɔ cha. Pe TEV, RSV ne abifɔ ntó.

16 “Mmege na kpé nnye enina ne ndé? Nélú nkane baá melo abi ájwale né metó melo, akuú ate ayme bwó aké, 17 “Ésé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé, dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.” 18 Njoge mbo néndé, Jon menwyaá bós manaá Ésowo achwó nyá, ji ányuú fó mmoó, ne gebé eyigé fó alyage menyéé kpékpé gétúgé deporé Ésowo getu eyigémbó, bós aké, “Awyáá meló nchye.” 19 “Me Maá Nte Mekwaá nchwó, nnye menyéé, nnyu mmoó gbene, enyú déké péle muú genó ne menyúu mmoó yi, mejeé ánselé nkamakpo ne mejeé bós ubeé. Yémbó ákaágé nnó denjaré Ésowo etiré muú áwyaá delu cho né unó ulúlú ebi ji ápyéé.”

Maló ayi álá áfyéé matóó ne Jisós wó
(Luk 10:13-15)

20 Bós abi álú né malo ayi Jisós ápye nyá ukpékpé ufélékpá wye, ályaa fó mámpyége gabo wó. Ewena epye Jisós aló manshulege ebwó ndo. 21 Ake, “Utóńkwa ubé nye ne enyú bós meló Korasin, utóńkwa ubé ntó ne enyú bós Betsada néndé, ukpékpé ufélékpá ebi mpye eta nyú, mbo mpye nyá ubi mbaá bós Tiya ne Sidon mbo ályaa mé gabo bwó te gachíí, áfyé uchálé mandeé, áwaa matwo né mekpo mánleré nnó ályaa gabo ebwó. 22 Ngárege enyú wáwálé nnó, bíí unós mpa Ésowo, Ésowo agene nye bós Tiya ne abi Sidon meshwe apwo enyú. 23 Ne enyú bós Kapanon, déferé nnó dékwomé nye njo dós? Gebyo, Ésowo awáne nye enyú gelu degbo dékwomé melo áwuú bós. Néndé, ukpékpé ufélékpá ebi mpye na eta nyú, mbó mpye ubi mbaá bós Sodom, mbó Ésowo áwaa nya fó ebwó wó, ábó álú ábe té fina. 24 Ngarege enyú wáwálé nno, bíí unós mpa Ésowo, Ésowo agene nye bós Sodom meshwe apwo enyú.”

Jisós aké ‘Muú yi akelege ugbeé mmye achwó eta wáa’
(Luk 10:21, 22)

25 Wyéé né gébé eyigémbó, Jisós anemmye aké, “Nte wa, Ata ayi abós mfaá ne mme, mféé wo dós, nkane apyéé nnó depó etire detome ne me debe bibíí mbaá bós dengá ne abi ákaá nje dós. 26 Jnené deti gbógónó mbaá bós abi álá kaáge ye genó nnó ákaá. 26 Elu wáwálé Nte wa, mbo ne wómbós ókéle nnó ébé.” 27 Ama jóó ne bós aké, “Nte wa achye me unó uko ne ye muú ayi akaáge gefóge muú ayi Maá alú ápó, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefóge muú eyigé Nte alu ápó ekose Maá ne bós abi ji ájyaa nnó ápye ebwó ákaá Nte wuú. 28 Enyú ako abi depwaá gétúgé dékpané matuú efwyale ayi ánoó enyú, chwóge eta wa, nsele áji nchye enyú ugbeé mmye. 29 Chyége gemége nyú eta wa degí géno eyige nlérege, néndé me nlu nyame ne mbwégé fó mmye. Dépyégémbó, debós nye ugbeé mmye. 30 Genó eyigé ngarege enyú nnó dépye gejwerege fo ne eyigé nchyege enyú nnó dékpá genós fó.”

12

Nkwé ayi bíí uwyaá bós Jus
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Ébéle ye wó, né bíí uwyaá fó Jisós ne baá utós bíí ákoóge né mekós gefóge nchi fó eyi ákuú nnó wid. Mesa abó ammye baá utós bíí. Apye ebwó áló mánkógé nchi eyimbo ányéé. 2 Ekwo bós Farasi fó ágegé mbo, ájóó ne Jisós aké, “Gé ébé se ékámé fó nnó baá utós byé ákós nchi bíí uwyaá wó.” 3 Ne Jisós ashuú éwid meko aké, “Enyú délu danjú né mmu nje Ésowo dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ammye ji ne bós bíí wó? 4 Akpe nyá mmu echa upe Ésowo abó bred ayi achyege matame mbaá Ésowo, anyé ne bós abi álú ne ji. Elú ébé nnó muú yicha abós fó manyé menyé yimbo wó ekosé ámpye upe

Εσωω ne ányé.” ⁵ Ama gií aké, “Délú danjú ebé Mosis ewé eké, ámpye ure né echa ure Εσωω ákwene ebé bií uwyaa, ebé ewé eké muú apyegé fə utóó bií uwyaa. Nkane ebwó ápye utóó né bií uwyaa ákwe ebe ewémbə. Yémbə ebé Mosis ewémbə egbaré fə ebwó nnó ápye utóó bií uwyaa wó? ⁶ Gəgé ngaré ye enyú nnó muú alu fa ayi ápwə ye bélé echa ure Εσωω. ⁷ Nwe Εσωω ájóó aké, ‘Genó eyigé Εσωω ákélege gélu nnó dégéné ate meshwe épófó lé mámpye ure eta wuu’. Mbəgé debó dékaá mekomejóó yina, mbó enyú déjóó fə nnó bóó abi ála pye gyéé wó ákwé mpa. ⁸ Kaáge ye nnó, me Maá Nte Mekwaá ne nlu Ata ayi abóó bií uwyaa.”

Jisəs apye mende yi ebwə egboó ji atoo
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisəs ályágé éféé, aje kpe né echa mmyemenene bwó. ¹⁰ Mende fə ayi ebwə egboó ji abó alú wye. Éféé mbəntó, bóó fə abi ákélege meti mánjóó nnó Jisəs ápye genó gebo álú wye. Agií Jisəs aké, “Nnó ebé se ékamé nnó ápyéé muú atoo né bií uwyaa?” ¹¹ Jisəs ashuu ebwó meko aké, “Mbəgé muú nyú awyaa egəñme, ne ekwegé mmu gepyéé bií uwyaa, nnó áférégé ewu?” ¹² Ne mekwaá ayi aneá geme ápwó egəñme ye! Ndere elúmbə, ebé egbáregé fə muú nnó apoođe fə nte meñme bií uwyaa. ¹³ Éféé ne Jisəs ájóó ne mende ayi ebwə egboó ji aké, “Nyaá ebwə wye.” Anyágé, ténéténé ebwə wuu etoó ekere mebe nkane ewe fə. ¹⁴ Bóó Farasi abi álú eféé ágégé mbə, átané ájye ásó mala nnó ápye Jisəs áwá.

Εσωω ajya Jisəs nnó abé muú utóó wuu

¹⁵ Ne Jisəs akaágé nnó ájóó geju manwá ji, alyaa mbaá yimbə afé mbaá yicha. Gejamégé bóó ákwólé ji, apye abi ámeé ako átoó. ¹⁶ Ne aji ebwó etu aké, “Ékagé ájye ágáregé bóó depə eti.” ¹⁷ Jisəs ájóó mbə nnó mechó ewé Εσωω apyéé Asaya muú ekpávé wuu ájóó ébé wáwálé

¹⁸ nnó, “Gé muú utóó wa ayi njyaa na, mbə gejeé ne ji, apyéé metóó egóó me dóó, nchyege nye ji uto Mendoó wa, ne agarége nye bóó abi álá pó bóó Jus nnó me mpyéé nye ebwó átene cho né mbé ushu wa.

¹⁹ Abéé fə muú mawáme, ne ménjóó mejóó, abéé muú ayi ala awuu fə mejóó wuu né melo tametame.

²⁰ Ajógé fə mejóó metometo ne bóó abi áwyaá matóó dada, ne ápyéé fə matóó ásó ubya bóó ne abi ágene efwyale.

Wye mbə ne abéé ne bóó kpaá te apye nye wáwálé wuu apwə unó uko.

²¹ Ne bóó malə mme meko ánerage nye matóó ne ji mambə geñwá.”

Jisəs apó fə ula uma ne Belsebəb mfwa aló nchye
(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Éwyágé, bóó fə áchwó ne muú ayi meló nchye ápyé ji álaá mbú ne ame nónómé mbaá Jisəs. Apye ji atoo alə mángéné mbaá, ajoge mejóó. ²³ Genó eyigé Jisəs apye, gépye gejamégé bóó abi álú wye matye mawá ebwó meno álə mángigé ate aké, “Nnó mpyáne Devid áwu álú máchwó nkane mempoó se na waá?” ²⁴ Ne ekwó bóó Farasi áwúgέ nnó Jisəs apye muú ayi meló nchye áchyége ji efwyale atoo, álə mánjóó aké, “Elé Belsebəb mfwa aló nchye ne áchyége ji utóó nnó abúgέ bóó áló nchye mmye.” ²⁵ Jisəs akaá genó eyigé ebwó áférége, ajóó ne ebwó aké, “Yéndé melo ewé bóó álə pó meko ama, éfénége. Ne yéndé ulaá gepú ebi ummye ne ate ulaá tyatya. ²⁶ Ne mbəgé nte meló nchye aké abuu ayifo, ebyennó gefwage danchəmeló gekaré mmye ne épyéémbə nnó ne geji gétené? ²⁷ Mbəgé Belsebəb ne achyege me uto mamferé bóó aló nchye

mmye, waá achyége bós enyú utó mámferege bós aló nchye mmye? Ne mbógé enyú dekame f́ nnó Belsebób ne achye ebwó utó aferege bós aló nchye ne mmye wó, ebwó ambós ne alárege nye nnó enyú delú gyéé né genó eyígé dejógé mbó ne me.” * ²⁸ Ne mbógé élé né Mendoó Esówa ne mbuú bós aló nchye mmye, kaáge nnó gefwage Esówa gélo mé fá ne enyú. ²⁹ Muú ákaágé kpe f́ gepúgé meto muú ájógé genó mbógé alá bómbe áwé ji wó. Ekosé nnó abógé mbe awége ji ne ákaágé kpe ájógé yéndégenó. ³⁰ Yéndémuú ayi alá ṕ ula uma ne me, alu muú mawame wa, ne yéndémuú ntó ayi alá pógé me manyweré bós, atya ebwó tyaá nnó abe tete ne Esówa. ³¹ Kaáge nnó Esówa ajígente yéndé gabo ne mejós mebomebo ewé bós ájógé ne ate. Yémbó ajígé f́ nte mejós mebomebo ewé bós ájógé atome ne Mendoó Ukpea. ³² Esówa ajígé nye nte yéndé mejós mebomebo ewé muú ájógé atome ne Maá Nte Mekwaá yémbó ajígé f́ nte mejós mebomebo ewé muú ajógé atome ne Mendoó Ukpea. Yé ebélé fá mme yina ne ayi achwós.

Genós ne umpomé bíi
(Luk 6:43-45)

³³ Désége nnó umpome genós ulóme, debo manse ntó nnó genós geji ambós gelóme. Ne désége nnó genós gélóme f́ ebyennó umpome bíi ntó ulóme f́, néndé akaáge genós né mbaá umpome bíi géji géwóme. ³⁴ Enyú abi delú éke mmyó épyéémbó nnó ne déjós galógáló ne muú ayi enyú delú bós abo? Néndé, genó eyi gélu muú metós géjí ne gétánege ji meno. ³⁵ Muú melóméló ajógé depó delódeló eti delú ji né metós, muú mebomebo ajógé depó debodebo eti delú ji metós. ³⁶ Kaáge wáwálé nnó, bíi unós mpa Esówa yéndémuú ágarege nye ula bi ji ajós yéndé gechuge mejós gebogebo eyi gétané ji meno. ³⁷ Néndé ye mpa akwilege wó, ye akwene wó, ásó ji lé né uchu mejós bye.

Bós ákelege Jisós apyé ufélekpa
(Mak 8:11, 12; Luk 11:29-32)

³⁸ Jisós ajógé mbó, ánlere mabe Esówa ne bós Farasi f́ ajós ne ji aké, “Ménlere, pye ufélekpa ese dégé, manlere nnó utó bye utané mbaá Esówa.” ³⁹ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú nnye eniné na debo, delu bós abi átií meso ne Esówa. Dekelege me nléré enyú ufélekpa, yémbó yé uma nléregé f́, wye lé ufélekpa Jona muú ekpávé Esówa ne me nlérege nye enyú. ⁴⁰ Wye nkane Jona ábelé ndó eléé né mmu une mekwóle, mbóntó ne ánge nye me Maá Nte Mekwaá mbélé ndó eléé utuú ne n̄wómese né mme. ⁴¹ Bíi unós mpa Esówa, bós meló Ninéve ákwilege nye áshulé enyú bós nnye enina ndo nnó dépye gabo, néndé, ákwóré nya mataós b́wó ákame né Esówa gébége Jona ágaré ebwó mekomejós Esówa. Góge mpye enyú dékaá nnó, muú alu né metós metós nyú ayi ágárege mekomejós apwó Jona yémbó dékélégé f́ mánkwóré. ⁴² Bíi unós mpa Esówa, mfwa mendée né meló Sheba ákwilege nye ashule bós nnye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwó wú unó bi mfwa Solomun áleré nya bós ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbó né metós metós enyú ayi alárege mekomejós ne déngá apwós mfwa Solomun yémbó défyéé f́ matu manwúge.”

Meló nchye ayi akeré meso
(Luk 11:24-26)

⁴³ Jisós afé mbe ajógé aké, “Abúgé meló nchye atanége muú mmye, alá yia yíagé né mmu mashwóne ákelege melu ewe ajwólege. Ákelege alá ge wó, ⁴⁴ ajógé ne gemé jíí aké, ‘Nkerege meso mbaá ayi mbó nlu.’ Akerege meso

* **12:27** Elú wáwálé nnó: “Belsebób” élé mabó amifó, ami ákuú danchemeló pé ntó né 10:25.

agegέ nno melu ewembwó élú mewa, áshwa ela pópó ákwyeé ábelé,⁴⁵ akerege, afé ase áló nchye abifw akénéama abi abwó apwóó ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefwó eyigé muú yimbwó ábéé gebwó gépwo eyigé mbembe. Wye na ne epye nye ne enyú njyené bwó abo bina.”

Jiswó aleré ufwó bwó abi dlú anmó biit ne mmá wuu

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Ne nkane Jiswó alú jyéé mbe manjwó mejwó ne bwó bimbwó, mmá wuu ne anmó biit áchwó téne dafye ákelege manjwó mejwó ne ji. ⁴⁷ Muú fw akulé agare ji aké, “Ge mmá wye ne anmó byéé álú mbw dafye téne ákelege manjwó mejwó ne wó.” † ⁴⁸ Jiswó ashuu muú yimbwó meko aké, “Ndé bwó álú mmá wa ne anmó ba?” ⁴⁹ Abwéé ébwó asá mbaá baá utwó biit aké, “Gégé mmá wa ne anmó ba ná.” ⁵⁰ Nendé, yéndémuú ayi apye genó eyigé Nte wa muú alu né mfaánebuú ákelege, ji yimbwó ne alu mmá wa ne menmó wa.

13

Nekanémejwó mentya mbwe

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Wye né biit bimbwó, Jiswó atané né gepú eyigé ji abwó alú wye, ashulé ajye jwólé né mbale géntwógé mewaá. ² Gejamégé bwó ákwólé ji afé ewu. Ji ágégé nno bwó bimbwó ájá dwó, ajye kpe ajwólé mmu ékpée éwé élú né mbále nnyi. Bwó bimbwó ako átené né mbale géntwógé mewaá. ³ Alwó manleré ébwó gejamégé unó né makámejwó. Ató neka eníné mbe aké, “Biit uma mempye makwó fw afé manjye tya mbwé né mekwó wuu. ⁴ Ndere átyaá ájyee, ámé mbwé áyifw ákwé né maá meti ayi ákoge wye, denywóné dégégé déchwó chwé dényé. ⁵ Amé áyifw ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme álá jaá wye wó. Ebelé yéé wó áchií. Ne élé mme álá jaá wye wó, ⁶ ηmées étyégé, edo mbwé yimbwó, ne élé maka álá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Amé áyifw ákwé né mme ayi genkpé ntó géchige wye, áchígé, genkpé eyigémbwó géwé gekweré mbwé yimbwó meshií ejo agbó. ⁸ Yémbwó amé ayifw ákwé né mme melómélwó, áchií áwé, chánchá, áfye ulwó. Ayifw áfye usaá ulwó uta, áyifw áfyeé usaá ulwó uléé, ne áyifw áfyeé ulwó esaá meso éfya ápwo nkane abwó ápené.” ⁹ Jiswó ánerégé manto nekanemejwó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú”.

Ula bi Jiswó atóme makámejwó

(Mak 4:10-12; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Jiswó ánerégé mántwó nekanémejwó enina, baá utwó biit ájye giit ji aké, “Ata ula nno wó olérégé bwó bina né makámejwó?” ¹¹ Jiswó ashuu ébwó meko aké, “Elé enyú ne Esowó apyé nno dékaá wáwálé depwó etiré délú nya bibií ndere ji ágbárege nye gefwa jí. Yémbwó ji anene fw deti gbógónwó mbaá bwó abifw nno ébwó akaá wó. ¹² Néndé, yéndémuú ayi awya genó, ji ne ágbége nye ji ébwó nno abé ne gejamé. Ne muú ayi álá pó, yé ékéké éwé ji awya, áséle nye eta wuu. ¹³ Gégé ula bi menlerége ébwó né makámejwó na, áwyaá ame mangé, yémbwó ágéné fw, áwyaá matu mánwú yémbwó áwuu fw, ye mankaá ákaágé fw cháchá. ¹⁴ Ne ndere ébwó ápyeé mbwó, genó eyigé Esowó apye Asaya muú ékpávé wuu ajwó nyá getane wáwálé, nno, ‘Enyú dénénege nye matu manwú mekomejwó wa yémbwó dekaágé ula, défye nye ame mangé unó ébít mpye yémbwó dégéné fw. ¹⁵ Néndé bwó bina anjea matwó, áwyaá matu mméé.

† 12:47 Élú wáwálé nno: Né bwó ηwe ukwene bifw malwó yina apo wye.

Akwere amε bwɔ né depɔré Eɔwɔ,
 mbɔgé epɔ mbɔ fɔ wɔ, mbɔ ágéne mbaá ne amε bwɔ,
 áwuú ne matu bwɔ
 ákaá chánchá
 ákwɔré matɔ́ ákeré eta wa
 nnó mpye ebwɔ ápó.'

¹⁶ Enyú dewya éfwɔ, néndé, amε nyú ágéne ne matu nyú ntó áwú. ¹⁷ Kaáge wáwálé nnó gejamégé bɔ́ ekpávε Eɔwɔ ne bɔ́ abi álu cho né mbε ushu Eɔwɔ, ákelé nya meti mangé unó bi enyú dégène mbɔ, yémbɔ áge wɔ, ne manwú unó bi enyú déwuú mbɔ yémbɔ áwuú wɔ."

Jisɔs agare baá utɔ́ bii ula nekanémejó́ mentya mbwe
 (Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Jisɔs afé mbε mánjógé aké, "Wúge ye ula nekanémejó́ mentya mbwe. ¹⁹ Mbwe ayi akwené né maá meti ayi ákoóge wye alu éke bɔ́ abi áwúgé mekomejó́ Eɔwɔ ayi ágárege nkane Eɔwɔ ágbárege gefwa jíí alá ákaágé ula, danchómélɔ achwɔ aferé ji né mmu matɔ́ bwɔ. ²⁰ Ne mbwe ayi ákwené né mfaá mme etárávε, álu éké bɔ́ abi áwúgé mekomejó́ Eɔwɔ ténéténé yimbo, áse ji ne nechóchó. ²¹ Yémbɔ, mekomejó́ yimbo akpé fɔ ebwɔ mmu matɔ́ chánchá wɔ, awyágé mano. Gébége álogé mangé efwyale ndere bɔ́ ápaá ebwɔ gétúgé mekomejó́ Eɔwɔ, ájá mmye meso. ²² Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshíí ejomé, álu éké muú ayi áwugé mekomejó́ Eɔwɔ, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwɔ́ ne gefwa, ujo mekomejó́ yimbo upyεé ji áwɔ umpome ulóúl wɔ. ²³ Mbwé ayi ákwené né mme melómélɔ, alu éké bɔ́ abi áwugé mekomejó́ Eɔwɔ, ákaágé ula. Mekomejó́ yimbo akwɔrége gerwáge ebwɔ gebéé éké mbwé ayi áchií áwene chánchá afyéé gejamégé ulɔ. Ayifó áfyéé usaá ulɔ uta ayifó usaá uléé, ne ayifó esaá meso efya."

Nekanémejó́ mancha ami muú mawámé apené mmu mekɔ́ mbwe

²⁴ Jisɔs ama tó nekanémejó́ enínefɔ aké, "Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege gelu éké nekanémejó́ eníné na. Mende fɔ ape mbwé melómélɔ né mekɔ́ wuú. ²⁵ Ne bii fɔ ndere mbɔ́ mekɔ́ yimbo, apene mbwé yimbo, muú mawámé wuú akwilé ne utuú ayi yéndémuú abelé geja, ajye pe ntó mancha né mpu mbwé yimbo, alya afé. ²⁶ Ne gébége mbwé yimbo áchií áwene afyéé amε, ne bɔ́ ágéné nnó mancha ntó ne mawene mbɔ né mekɔ́. ²⁷ Eféé ne bɔ́ utɔ́ mende yimbo ájye gií ji aké, 'Ata pɔ ɔpɛna lé mbwé áyi álu melómélɔ né mekɔ́ wye? Ne mancha matané efɔ wýé?' ²⁸ Ashuú ebwɔ meko aké, 'Ebe nye lé muú mawámé wa ne ajye pe mancha mimbo.' Bɔ́ utɔ́ bimbo ágií ji aké, 'Nnó ókelegé ese déjyé degoó mancha mimbo?' ²⁹ Mende yimbo ashuú ebwɔ meko aké, 'Ngba, debɔ́ge mangoó mancha yimbo nana, dechome nye ne mbwe yimbo degoó. ³⁰ Góge áji awε chonchó ne mbwe, gébége mbwe ákwónégé mamferé ngarege nye bɔ́ abi áferégé nnó ábɔ́ mbε ágoó mancha mimbo áwé uboubɔ afyéé né mewε, ne áferé mbwe áfyéé mmu meke ákpá áchwɔ́ ábélé mfaá gélálé.' "

Nekanémejó́ mbwé ayi akui ji Mɔsta
 (Mak 4:30-32; Luk 13:18, 19)

³¹ Jisɔs ama tó neka enínefɔ aké, "Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege gélú éké nekanémejó́ eníné na. Mende fɔ ape nyiné gempome genɔ́ eyigé ákuú nnó masta né mekɔ́ wuú. ³² Nnyiné gempome eyigémbɔ géjnené gépwo amé mbwé ayifó. Yémbɔ gébége néchií nówé, népwo baá unɔ́ abifó abi ápené nébwólé gekpékpégé genɔ́ eyigé denywoné déshíge, déténege anyua bwɔ wýé."

*Nekanémejós Yis
(Luk 13:20, 21)*

³³ Jisós ama tó nekanémejós eniné fò aké, “Gefwa eyigé Eṣṣṳ́wá ágbárege fa mme gelú eké yis uka ebi upye bréd amualé ebi mendéee abó achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuále.”

*Ula ébi Jisós alárege né makámejós
(Mak 4:33, 34)*

³⁴ Né gejamégé ndó eyi Jisós abó alárege nya unó bina ne gejamégé ebifó mbaá bós, alárege lé né makámejós. Alérégé nyá fò bós bimbó genóge fò ayi alá tómé nekanémejós wó. ³⁵ Atome nyá makámejós yina nnó genó eyigé muú ekpávé Eṣṣṳ́wá fò abó ajós gébé wáwálé. Ajós nya aké, “Me njógé nye mejós ne ebwó né makámejós, nlérege ebwó unó bi Eṣṣṳ́wá abelé bibí te gébége ji akwye mme.”

Jisós agaré ula nekanémejós mancha ami muú mawámé apené né mekós

³⁶ Jisós alya gejamégé bós bimbó ajye kpe mmu gepú ne baá utós bíí. Eféé ne baá utós bíí ágíí ji aké, “Nte sé, gare ese ula nekanémejós mancha mi muú mawámé apené né mekós.” ³⁷ Ashuú ebwó meko aké, “Muú yi apene mbwe melóméló yimbó elé Maá Nte Mekwaá.” ³⁸ Mekós ewémbó etené mbaá mme meko, ne mbwe melóméló yimbó atené mbaá bós gefwage Eṣṣṳ́wá. Mancha matené mbaá bós danchóméló. ³⁹ Ne muú mawámé ayi apene mancha elé danchóméló. Mamferé mbwe atené mbaá gébé eyigé mme yina abyéé. Ne abi áférege mbwe yimbó elé makiénné Eṣṣṳ́wá. ⁴⁰ Wye nkane ánywérege mancha uboubó áfyé né mewé, mbóntó ne ápyéé nye ne bós danchómelo gébége mme yina abyéé. ⁴¹ Gébé eyigémbó, me Maá Nte Mekwaá ntóme nye makiénné ya, áfe ájya bós abi ápye ate ákpéne né gabo ne abi alá akpége mabe áfere né mpu bós gefwa ya. ⁴² Makiénné yimbó áferégé ebwó, áfomé mmu gekpékpégé ntoné mewé. Eféé mba ne ebwó álílí nye, ányé manjéné. ⁴³ Gébé eyigémbó gepógé bós abi álú cho né mbe ushu Eṣṣṳ́wá gégénége nye eké mjméé né gefwage nte bwó Eṣṣṳ́wá. Muú ayi awyaá matu awú chánjéné.

Nekanémejós genógé nka eyi abii

⁴⁴ Jisós ama tó nekanémejós eniné fò aké, “Gefwa eyigé Eṣṣṳ́wá ágbárege fa mme gelú eke nekanémejós eniné na. Muú fò age genógé nka eyigé ábíí né melu mme, agege abí geji chánchá alya, áfe ne gejamégé nechóchó. Akpó yéndégenó eyigé ji awyaá ajye na melu mme ewémbó.”

Nekanémejós ntaá eniné né jamé nka

⁴⁵ Ama ato neka enínefó aké, “Gefwa eyigé Eṣṣṳ́wá ágbárege fa mme gelú ntó eké nekanémejós eninéna. Menkene gese fò akene akélege mataá ayi ajamé nka dós mana. ⁴⁶ Agégé né máa eníné né jamé nka, ajye kpo unó bi ji awya uko anna néni”

Nekanémejós dansa

⁴⁷ Jisós ama ató neka eniné na aké, “Gefwa eyigé Eṣṣṳ́wá ágbárege fa mme gelú eké nekanémejós eninéna. Anwané meshuú fò, áso dansa né nyi. ⁴⁸ Ndere ásó meshuú ese wye ufóufó, ágégé nnó meshuú ese wye dós, aja ákwó né mapea mewaá. Ajya eyi melóméló áfyé mmu uba ne eyi mebomebo atuú ágbe. ⁴⁹ Wye mba ntó ne ebeé nye bií mpa Eṣṣṳ́wá gébége mme abyéé. Makiénné Eṣṣṳ́wá áchwó fére nye bós abi ápyeé gabo né mpu abi ápyeé genó eyigé Eṣṣṳ́wá akélege. ⁵⁰ Aferégé ebwó, áfómege mmu gekpékpégé ntoné mewé. Aláá wye álílí, ányé manjéné.”

Jisɔs ajɔge depɔ etiré deke ne etiré gekwéne

⁵¹ Jisɔs agií baá utɔɔ bií aké, “Pɔ enyú dékaá depɔ etiré na chánéné?” Akamé aké, “Eh dekaá.” ⁵² Ajɔɔ ye ne ebwɔ aké, “Yéndé menleré mabe Esɔwɔ ayi agii ndere Esɔwɔ ágbárege gefwa jii fa mme, alu eké mbɔɔ gepú ayi akaáge unó Esɔwɔ bi uke ne ebi gekwéne ebi ulú né mmu maá gepú ayi ji ábélege unó bií wye.”

*Bɔɔ Nasarét ábya Jisɔs
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Jisɔs anérégɛ manleré makamejɔɔ yi, alyaa melu ewémbɔ, ⁵⁴ akeré meso né melɔ wuú. Ndere alɔɔ manlérégɛ bɔɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ né mmu echa mmyemenene bwɔ, ála mano mekpo fuú ágige ate aké, “Ndé muú áchyeé ji gefɔɔgɛ denjá eti? Ne utó mampye ukpékpé ufélékpa bina? ⁵⁵ Pɔ maá menwɔné upú na? Pɔ Mɛri ne alu mma wuú? Pɔ nnó aɲmo bií abi ande élé Jɛmsi, Josef, Simun, ne Judas? ⁵⁶ Ne pɔ aɲmo bií abi andée álu na fa ne esé? Ne ji atané ye efɔ ne gejamégɛ denjá etirena?” ⁵⁷ Né getú eyigémbɔ, ábya ji, yémbɔ Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Anoge muú ekpávɛ Esɔwɔ yéndé mbaá. Wyélé bɔɔ melɔ wuú ne abi ula gepú bií ne ála nógɛ ji.” ⁵⁸ Ne tɛɛ mbaá ála áfyéé fɔ metɔɔ ne ji wɔ, ji ntó ápye fɔ gejamégɛ ufélékpa né melɔ wuú wɔ.

14

*Negbo né Jɔn Menwyaá bɔɔ manaá Esɔwɔ
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)*

¹ Né gébé eyigémbɔ Herɔd muú alu muú kpaá né gebagé mewaá Galilií, ji awúgɛ ɲɔ ukpékpé unó bi Jisɔs ápyeé, ² ajɔɔ ne bɔɔ abi apyeé utɔɔ ne ji aké, “Élé Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Esɔwɔ. Esɔwɔ apye ji akwilé né negbo. Ge ula bi ji awya utó mampye ufélékpa” ³ Herɔd aferé mbɔ néndé ji ne ápyeé nnó ágbaré Jɔn áwé áfyé né mmu gepúgɛ denɔ, gétúgɛ agaré gabo ayi Herɔd apyé nnó aferé Herɔdyas mendée menɲmo wuú Filip abá. * ⁴ Né gébége Herɔd aselé Herɔdyas né neba, Jɔn agarege ji aké, “Ébé Esɔwɔ ekame fɔ nnó wɔ ɔse mendée menɲmo wye ɔbá wɔ.” ⁵ Herɔd akelé meti manwá Jɔn, yémbɔ afɔ bɔɔ Jus, néndé ebwɔ ákame nya nnó Jɔn alu muú ekpávɛ Esɔwɔ. ⁶ Ne né bií ebi Herɔd anené epaá mante bií ebi ábyené ji, maá Herɔdyas mesɔ mendée, abé mabeé malómálɔ né mbe ushu bɔɔ abi áchwɔɔ nyé epaá ewémbɔ kpaá tɛ metɔɔ megɔmegɔ epye Herɔd, ⁷ ajɔɔ ne maá yimbɔ aké, “Nkelé nnó, Nchyege wɔ yénde genó eyigé ɔkelege nnó menchye wɔ.” ⁸ Maá yimbɔ ase majye mma wuú ajye jɔɔ ne mfwa Herɔd aké, “Fye mekpo Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Esɔwɔ fa né gebagé nkpagene nana.” ⁹ Mechɔ ewéna epye Herɔd álá jɔɔ, yémbɔ élé ji akele né né mbe ushu ankéé bií abi áchwɔɔ epaá, ákágɛ sé nkane amáge kwɔre mejɔɔ wuú. Aké bɔɔ bee ápye genó eyigé maá yimbɔ ajɔɔ. ¹⁰ Ajye áɔɔ mekpo Jɔn né mmu gepúgɛ denɔ áchwɔɔ ne ewú. ¹¹ Anérégɛ afyé ewú né gebagé nkpagene áchwɔɔ chyé maá yimbɔ mendée, ase ajye chyé mbaá mma wuú. ¹² Ne baá utɔɔ Jɔn áchwɔɔ kpá genkwa jii ajye nií. Ajye ágare Jisɔs nkane epye ne Jɔn.

*Jisɔs achyeé délé bɔɔ áta menyéé
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jɔn 6:1-14)*

¹³ Jisɔs awúgɛ ábya negboné Jɔn, alyaa melu ewémbɔ ájye kpe mmu ekpée ne baá utɔɔ bií, áfé né mbaá ayi álú bambɔ, nnó ebwɔ ábé ewú ebwɔ ebwɔ. Yémbɔ bɔɔ áwúgɛ nnó akpe ekpée ale jye, átané né umɛ malɔ áke ne

* **14:3** Elú wáwálé nnó: Filip alú meso Herɔd. Ji abá Herɔdyas. Ebelege Herɔd afere Herɔdyas mendée Filip, abá.

uka ákwòlege ji. ¹⁴ Jisòs átanégé mmu ekpée, mankwò mapea mewaá, agé gejamégé bòó, ne meshwé akwó ji metóó gétúgέ εbwó, apye εbwó atóó mbaá mameé ayi εbwó ábó áméé.

¹⁵ Nðere nkwalé akwónege baá utóó bií ájyé báne ji áké, “Ata bií úfé ne mbaá yina alu eke mashwone, lyaá bòó bina ájye áná menyéé né baá malo ayi álu fa kwókwólé ányé.” ¹⁶ Jisòs ashúú εbwó meko áké, “Ngé fò ula bi εbwó ájye kéle menyéé wó. Enyú ambóó chyége εbwó genó ányéé.” ¹⁷ Baá utóó bií áké, “Déwyaá lé ntóó bréd étáa ne meshuú épea fa, ye genó eyigécha gepó.” ¹⁸ Jisòs áké ne εbwó, “Chwage me ne éji.” ¹⁹ Agaré gejamégé bòó bimbo áké ájwólé né dambyanja, asé ntóó bréd eyimbo étáa ne meshuú épeá, ape ame mfaánebuú achyé matame mbaá Εσωω agyá éji ubauba achyéé baá utóó bií, nnó ákaré mbaá gejamégé bòó bimbo. ²⁰ Yéndémuú ányé ágbeé. Ne baá utóó bií áké ányweré ayi álaá, ágbeé usá úfyáneupeá. ²¹ Mpa bòó abi ányé menyéé yimbo mbógé alá gbéé fò ándée ne baá wó, ande εbwó εbwó álu delé bòó átáa.

Jisòs áké mfaá mekò manaá
(Mak 6:45-52; Jon 6:15-21)

²² Epyégé mbo, Jisòs áké baá utóó bií ákpe ekpée ábó mbé áchyaágé gentoógé mewaá. Ji ala meso agare bòó nnó εbwó ákéré né upú bwó. ²³ Anérégέ mangaré εbwó nnó ákéré, akwó afé mfaá mékwé jimbií manemmye. Alu éwu jimbií kpaá te nkwalé akwóné. ²⁴ Né gbéé eyigémbo ekpée éwé ekpané baá utóó bií éfé mé tete metóó nnyi. Mbyo ammye ne ewu, apyéé ngbannyi adoo ewu εgbé éwé ne éwé. ²⁵ Elo né gejejégébi kpaá te dondo, Jisòs ákéné mfaá mekò manaá manjye báne εbwó. ²⁶ Baá utóó bií áké ágéne nkane ji ákéne achwó mfaá mekò manaá, εfo ekwó εbwó matóó ákálege áwére áké “Meló ο ó, meló ο ó”. ²⁷ Ténéténé yimbo Jisòs ajóó ne εbwó áké, “Elé me, gbarege matóó nyú, défoge.” ²⁸ Pita ashúú ji meko áké, “Ata mbógé nnó ele wó wáwálé pye me ntó nshulé nke mfaá mekò manaá nchwó mbané wó.” ²⁹ Jisòs áké ne ji, “Shulé chwó, ajóge mbo.” Pita atané mmu ekpée ashule nnyi ala mánkené mfaá mekò manaá manjye báne ji. ³⁰ Ne nkane ágené mbyo nnyi ammye ne eshye, εfo ekwó ji metóó ne ala manke mmu nnyi. Akalé áké, “Ata, poó me.” ³¹ Jisòs asá εbwó ténéténé yimbo agbaré ji, ajóó áké, “É é metóó éwé ofyéé ne me elú dada, waá áké wó óbe ne dembyo né metóó.” ³² Εbwó ákprégé né mmu ekpée, mbyo yimbo apwá. ³³ Εφεé ne bòó abi álu mmu ekpée ánogé Jisòs, ájóógé áké, “Wáwálé wó ólu Maá Εσωω.”

Jisòs apye bòó mameé átoó né Genésáret
(Mak 6:53-56)

³⁴ Bó Jisòs anérégέ manchyaá gentoógé mewaá eyigémbo, ákwóné né melo Genesáret. ³⁵ Ne bòó abi álu εféé ákaá nnó gé Jisòs na, álo meko né malo ayi álu né gebagé mewaá eyigémbo geko. Bòó bimbo ákpa yé bòó abi áméé ako áchwó ne εbwó mbaá Jisòs. ³⁶ Ané Jisòs mmye nnó agó εbwó áta lé mano nkú jii. Ne yéndémuú nemeé ayi atáa mano nkú Jisòs atóó.

15

Jisòs agarege unó bi ukwene ante bòó Jus áleré
(Mak 7:1-13)

¹ Bòó Farasi ne anleré mabé Εσωω fò átané Jerosale áfé mbaá Jisòs ágií ji áké, ² “Ulannó ne baá utóó bye ályaa mankwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Pe εbwó áshwónégé fò amu gefóó eyigé ukwene ante sé ájóó nnó esé dépyégé ne dényégé menyéé.” ³ Jisòs awúgέ mbo ashúú εbwó meko áké, “Enyú ntó delyaa

mabe ayi Eṣṳwṳ aké débélégé, dela kwólé lé unó bi ukwene ante nyú álerége?

⁴ Dese ndere Eṣṳwṳ ajóó nnó, ‘Nógé mma wye ne nte wye.’ Ne ájóó ntó nnó, ‘Mbógé muú ajógé mejóó mebo ne mma wuú yé élé ne nte wuú ábó manwá ji.’

⁵ Yémbó né eghé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbógé muú abegé ne genó eyigé ji akage poó mma wuú yéé ebéle nte wuú ne geji, ‘Agaré lé nnó anyé mé meno manchye geji mbaá Eṣṳwṳ.’ ⁶ Apyegembó abóó sé manleré enógé, apooó mmá wuú ne nte wuú manchyeé ebwó geji wó. Wyembó ne enyú desele mabe Eṣṳwṳ ne gembya gétúgé gepó eyigé ukwene ante nyú áleré. ⁷ Enyú bóó dembwólé, Asaya muú ekpávé Eṣṳwṳ abó alu cho gébégé agaré nyá mekomejóó Eṣṳwṳ atomé ne enyú nnó,

⁸ “Bóó bina ánogé me ne ubómeno,

yémbó ánogé fó me né mmu matóó bwó cháchá.

⁹ Enógé ewé ebwó ánoage me elú detú,

nénde ásele unó ukwene ante bwó álerége eké mabe ya.”

*Unó bi upye mekwad ala beé fó cho né mbe ushuu Eṣṳwṳ
(Mak 7:14-23)*

¹⁰ Jisṳs akuú njuné bóó eniné mbó nechwó eta wuú, aké, “Wúge genó eyigé menkelege mangaré enyú ne kaáge nnó.

¹¹ Unó bi upye muú ála beé cho né mbe ushuu Eṣṳwṳ, upó fó ebi ukpéne ji né meno, élé eyi getanege ji né meno.”

¹² Jisṳs ajógé mbó baá utóó bií ake mmye afí ji agíi aké, “Ōkaá nnó genó eyigé wó ajóó mbó gepye bóó Farasi áso matóó wó?” ¹³ Jisṳs ashuu ebwó meko aké, “Nte wa muú alu né mfaánebuú agoóge nye yéndé genó eyigé ji alá pée wó. ¹⁴ Dechyegé gemge nyú efwyale gétúgé bóó Farasi bimbo. Ebwó álú bóó ame nónómé abi ajame abifó meti. Ne mbógé muú ayi ame anómé ji, ajame nte muú ame nónómé meti, ebwó ako ákwéne mmu gepyeé.” ¹⁵ Jisṳs ajógé mbó, Pita agíi ji aké, “Gáre esé ula nekanémejóó eniné wó atome na nnó, epóó unó bi ukpéne muú né meno ne upyeeé ji ála beé fó cho né mbe ushuu Eṣṳwṳ.”

¹⁶ Jisṳs aké ne ebwó nnó, Enyú ntó delú defóó pó eké ate? ¹⁷ Enyú dekaá fó nnó, yéndégenó eyi gekpéne né meno gékoóge le né uné ne getané wó? Geji gepyeé fó nnó muú ábé debadeba né mbe ushu Eṣṳwṳ. ¹⁸ Yémbó unó bi útánege muú né meno utanege ji né mmu metóó, ubi ne upye ji abeé debadeba né mbe ushuu Eṣṳwṳ. ¹⁹ Elé né metóó ne uféré uboubó utanege, ubi ne upye bóó áwáne ate, ákwene maló, ánáne manáné tametame, ájo ejo, átenege ntésé gebyó, ne manchóge mabó ate. ²⁰ Gé unó bi upyeeé muú ála beé fó cho né mbe ushuu Eṣṳwṳ na. Mbógé muú anyegé menyeeé amu deba epyé fó nnó ji ábégé cho né mbe ushuu Eṣṳwṳ.

*Mendée ayi afyee metóó ne Jisṳs
(Mak 7:24-30)*

²¹ Bó Jisṳs ályaa éféé, áfé né gebagé mewaá Tiya ne Sidán. ²² Ne mendée fó né geluage bóó Kanaan ajwólege né gebagé mewaá eyimbo, achwó báne Jisṳs anene ji mmye aké, “Mpyáne Devid, Ata ge me meshwe. Melo nchye akpe maá wa mmye, achyege ji efwyale dóó.” ²³ Jisṳs ashuu yeé ji meko wó, éféé ne baá utóó bií ajóó ne ji aké, “Bú mendée yina ajye néndé achyege esé efwyale ne mejóó.” ²⁴ Ne Jisṳs aké, “Eṣṳwṳ ato me nnó nchwó le mbaá bóó Isrelí abi álú eké magómjme ayi ánomé.” ²⁵ Yémbó mendée yimbo achwó tó manó né mbe ushuu wuú anene ji mmye aké, “Ata poó me.” ²⁶ Jisṳs ashuu ji meko aké, “Elómé fó nnó muú ase menyeeé ayi baá melo anyé achyeé bóó mammye.” ²⁷ Mendée yimbo ntó ashuu ji meko aké, “Ata elú wáwálé, yémbó bóó mammye

ányéé uchöchogéré menyéé ebi utanegé mfaá ekpókpógélé ante bwó ukwene mme.” ²⁸ Jisós awúge mbó, ashúú ji meko aké, “É, é, mma metóó ewé ofyee ne me eja gé. Esówo apye nye genó eyigé wó okélege.” Wye né gébé eyigémbó, Esówo apye maá mendée yimbó atóó.

Jisós apye gejamégé bós mameé atóó

²⁹ Bó Jisós ályaaagé yéé eféé, ákoo né mapea géntoógé mewaá Galilií. Akwó mfaá mékwé ajwólé ka. ³⁰ Gejamégé bós áchwó eta wuú ne ubwiré bó, bós ame nónómé, bós uchánchi, abi alá jógé mejóó alá wuú, ne gejamégé bós mameé abifó. Abelé ebwó mbe ushuú Jisós ne apye ebwó ako átoó. ³¹ Bós bimbó alá mano mekpo fuú ndere ágené bós abi ábó alá jógé mejóó, ájógé abi ábó alá wuú, áwuú, bós uchánchi átoó, ubwiré úkéne ne abi ame nónómé ágene. Bós bimbó áféé Esówo ayi bós Isrelí ánoge.

Jisós achyéé delé bó ani menyéé (Mak 8:1-10)

³² Jisós akutú baá utóó bií ajóó ne ebwó aké, “Meshwe apyee me ne bós bina gé néndé ále mbó fa ndó eleé ne me ne nana ápó yéé ne genó eyigé ányéé. Nkélegé fó manlyaa ebwó ájyee une mesa ekage muú bwó fó átóó né meti.” ³³ Baá utóó bií ágií ji áké, “Fa né mashwone ese degene mbó menyéé fó ayi ákwanege njuné bós bina manyé né mbaá yina ayi meló elá épó?” ³⁴ Ne Jisós agii ebwó aké, “Enyú dewyaa ntoó bred enii eféé?” Ashúú ji meko aké, “Dewyaa ntoó bred ékénéama ne ukéke baá meshuú.” ³⁵ Eféé mbó ne Jisós agaré bós bimbó aké, “Jwólege mme.” ³⁶ Aségé ye ntoó bred eyimbó ékénéama ne ukéke baá meshuú bimbó, achyéé matame eta Esówo gétúgé menyéé yimbó. Agya ji ubauba achyéé baá utóó bií nnó ákáré mbaá bós bimbó. ³⁷ Ebwó ako ányéé ágbé ne gébége baá utóó bií ánywéré uba bi ulaá ugbeé usá ukeneama. ³⁸ Mpa ande abi anyéé menyé yimbó álu bó delé anii. Apaá fó andée ne baá meló wó. ³⁹ Epyégémbó, Jisós ate bós bimbó áwilé. Jimbó ajye kpe mmu ékpée afé né gebagé mewaá Magadon.

16

Ekwó bós Farasi ne Sadusi agii Jisós nnó aléré ebwó ufélékpa (Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Gébé eyigémbó, bós ekwó Farasi ne bós Sadusi áchwó mua Jisós aké, “Pye ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esówo ne atóme wó.” ² Yémbó Jisós ashúú ebwó meko aké, “Nkwale akwonégé nebuú né gelege deké bií ulóme nye geyá. ³ Ne dondo akwonégé nebuú nshulégé goge, dansama aké apyee déké, “Manaá achwó kwé’. Enyú degege nkane nebuú nélú dekaage gefóge genó eyigé gechwó pye, yémbó enyú dekaage ula unó bi upye mbó né gébé eyigé na. ⁴ Enyú njye eniné na debó, delu bós abi átií meso ne Esówo. Dekelege me nléré enyú ufélékpa, yémbó yé uma nlérége fó, wye lé ufélékpa Jona muú ekpávé Esówo ne me nlérege nye enyú.” Ajóógé mbó atané afé ji.

Jisós akwelé baá utóó bií mbeé nnó áse gébé ne yis bós Farasi ne bós Sadusi (Mak 8:14-21)

⁵ Ne baá utóó Jisós achyaa géntoógé mewaá afé egbé ewé né, ndere ájye ájinte mamkpa bred. ⁶ Ndere ebwó ájyee, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Sege gébé ne yis ekwó bós Farasi ne ekwó bós Sadusi.” ⁷ Ebwó álo manjógé ebwó ebwó aké, “Ndófo ajógé mbó lé delá kpaá bred wó.” ⁸ Jisós akaá genó eyigé ebwó ajógé ne agii aké, “É é metóó ewé enyú defyee ne me elu dada. Ulannó enyú dejojé mechó bred ayi enyu dela pó ne ji? ⁹ Nnó enyú delu dekaá? Elúmbó éké dejinte

nnó me nkaáge chyéé enyú menyéé. Tege nkane nselé ntoó bréd éta nchyéé delé bə eta ányéé ne usá ebi uláá. ¹⁰ Ma tege ntó, ntoó bréd ékénéama eyi nselé nya nchyéé delé bə eniú ányéé ne usá ebi uláá. ¹¹ Enyú dekaá nnó me mbó njóógé fó lé gétúgé bréd wó? Gage me mmá nyware njóó nnó ségé gébé ne yis ekwá bós Farasi ne ekwá bós Sadusi.” ¹² Eféé mbə ne baá utóó bií ákaá yé nnó ji abo ajóógé atome fó lé ne yis ayi apye bréd amuale. Ajóógé atome lé ne unó bi ekwá bós Farasi ne ekwá bós Sadusi álérege.

*Pita aké Jisəs alu muú ayi Esəwə akwere ji ela gefwa
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Ne Jisəs alyaáge eféé, afé né gebagé mewaa Kaisaria Filipi. Akwónégé wye, agiú baá utóó bií aké, “Ndé gefógé muú ayi bós ájóógé nnó me Maá Nte Mekwaa nlu?” ¹⁴ Baá utóó bií ashúú ji meko áké, “Bós abifó ájóóge nnó ɔlu mewené Jɔn menwyaá bós manaá Esəwə, abifó áké ɔlu Elija ne abifó ntó áké ɔlu Jerimaya, elá pó mbə fó wó, ɔkage be muú ekpávé Esəwə fə.” ¹⁵ Ne ama gií ebwó aké, “Yé enyú ambós deké me nlu waa?” ¹⁶ Ajóógé mbə, Simun Pita ashúú ji meko áké, “Wə ɔlu Muú yi Esəwə akweré ji elá gefwa, Maá Esəwə muú álu mebe yéndégébé.” ¹⁷ Ne Jisəs ashúú ji meko áké, “Simun maá Jɔn, galógál alu ne wə néndé, mechó ewé ojóó mbə, ákwaá fə wə, aleré wə éwú wó, elé Nte wa né mfaánebuú ne aleré wə. ¹⁸ Ne ngarege wə nnó ɔkamege etarave. Gébégé ntenégé nye echomele bós ba, etarave ewena ne ebéé nebəme. Ne negbo népó ne uto mampwə ewu. * ¹⁹ Ne nchyege nye wə egbógóló né gefwa eyigé Esəwə ágbárege. Ne yéndégenó eyigé wə ɔshyaá fa mme, ebyénnó Esəwə ntó ashya mé né mfaánebuú ne eyigé wə ɔkamégé fa mme ebyénnó Esəwə ntó akamé mé né mfaánebuú.” ²⁰ Ne aji yé baá utóó bií etu nnó ékágé ágaré muú fə nnó ji ne alu Kras, Muú yi Esəwə akweré ji elá gefwa.

*Jisəs agaré efwale wuú ne negbo nií
(Mak 8:31–9:1; Luk 9:22-27)*

²¹ Eféé ne Jisəs alóó mangaré baá utóó bií pópó aké, “Mbó manjye né Jerosale, eféé ákpakpa melo ne anóó baá abi ápye upé Esəwə ne ánléré mabé Esəwə, ápye nye me ngé gejamégé efwale ne apyéé nye bós áwá me. Yémbə ndo eléé ekwónégé Esəwə abwége nye me nkwilé né negbó.” ²² Ajóógémbə, Pita ase ji átené babá, aló manshule ji ndo aké, “Cha-o! Ata Esəwə akamégé mechó ewéna epye eta wye.” ²³ Yémbə Jisəs aké ne Pita, “Kwilé me mbə ushu, danchameló. Jgbéé me meti mampye genó eyigé Esəwə akélege néndé ɔferégé unó nkane mekwaá, ɔferégé fó eké Esəwə.”

Meti efwale ewé baá utóó Jisəs dbós mankwólé

²⁴ Jisəs agáre yé baá utóó bií aké, “Yéndémuú ayi akelege mambé menkwólé wa, abó manjinte gemé jii akpá gekwa jii nnó ákame negbo mankwólé me. ²⁵ Néndé yéndémuú ayi akelege mampóó genwá jii ebyénnó aníige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jii getú ya, ebyénnó abo nye geji. ²⁶ Ndé nsá ayi muú ábós, mbógé abege ne unó mme uko ne aníige genwá jii? Ndé géfógé genó eyigé muú akágé chyéé mankwóré ne genwá jii. ²⁷ Ngarege enyú unó bina uko néndé me Maá Nte Mekwaa nkerege nye ne utóó bi Nte wa Esəwə achyéé me ne makiénné ya ne nchyege nye yéndémuú nsá wuú, ndere ji apyéé utóó. ²⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bós álu mbə fáná, abi álá gbóó fə kpaá te ágene nye ndere Maá Nte Mekwaa achwós nye mangbare gefwa jii fa mme.”

* **16:18** Elú wáwálé nnó: Mabo ‘Pita’ mantene nnó etarave né mejóó Grek.

17

Jisós akwàré gefóó agenege mané mané
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Ndo ékéné ékógé, Jisós ase Pita, Jemsi ne Jòn men_{mo} Jemsi ákwó áfè né mfaá mékwé ájwalé ebwó ebwó. ² Ne áké apéle Jisós akwàré gefóó, ushu bíi ugénege éké nésáné ñme ne mandeé jii abwalé áshwánege mané mané. ³ Ebwó áké apéle, ágé nkane Mosis ebwó ne Elija ákwómé mbélépó ájóóge mejóó ne Jisós. ⁴ Pita ajóó ne Jisós aké, “Ata eló ndere esé délú fa. Mbógé ókélege ntege nye enyú baá óto áléé fa, ama eta wye, ama eta Mosis ne ama eta Elija.” ⁵ Wye nkane Pita alu jóóge mbó, áké apéle gekó gefó pópó gégénege mané mané gékweré ebwó ako mme ne meko muú atané né mmu gekó eyigémbó aké, “Gége maá wa ayi mbwi metóó na, metóó egóó me ne ji, wuúge ne ji.” ⁶ Gébégé baá utóó bina áléé áwuú meko yimbó, efo ékwó ebwó metóó ákwé pyó ne mashu mme. ⁷ Yémbó Jisós achwó ta ebwó ne ajóó aké, “Kwilege mme défóóge sé.” ⁸ Aké apéle ágé sé muú yicha wó ékosé Jisós ji mbií.

Elija achwó me

⁹ Ndere ebwó áshulege mékwé ájyéé Jisós áji ebwó etu aké, “Dégarégé muú fó genó eyigé enyú dégené mbó kpaá te me Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.” ¹⁰ Jisós ájóóge mbó, baá utóó bíi ágii yé ji áké, “Ulannó ánléré mabé Esówo ájóó aké Elija abó mambó mbe akere meso fa mme gemége nnó Muú yi Esówo akwere ji ela gefwa achwó?” ¹¹ Jisós ajóó aké, “Elú wáwálé nnó Elija abó mambó mbe achwó, akwyéé unó uko nnó ube cho. ¹² Yémbó ngárege enyú wáwálé nnó Elija achwó mé ne bóó ákaá fó gefóóge muú ayi ji alu wó, ápye gabo ne ji nkane ejii ebwó. Wye mbó ntó ne ebwó áchyege nye Maá Nte Mekwaá efwyale.” ¹³ Efeé mbó ne baá utóó bíi bimbó álé kaá yé nnó mechó ewé ji abó ajóóge mbó, atome mbó lé ne Jòn menwyaá bóó manaá Esówo.

Jisós apye maá ayi amee gesasa atoo
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Ebwó ákérége meso ábané gejamégé bóó. Mende fó achwó tó mano mbe ushu wuú, ane ji mmye aké, ¹⁵ “Ata, ge me meshwe, maá wa mende amee gesasa. Ne nemeé eníne mbó nechyege ji efwyale bóó. Népyéé ji akwene yéndégébé né mewé né gébé eyigéfo akwene né nnyi. ¹⁶ Ne nchwó ne ji mbaá baá utóó bye yémbó ápulé nnó ápye ji atoo meti epó.” ¹⁷ Jisós ashúú meko aké, “E é enyú nnye enina delu untantamé bóó abi dela fyéé metóó ne Esówo cháchá wó. Nkoge mbó metóó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eníí ne défyéé metóó ne Esówo? Chwóge me ne maá yimbó.” ¹⁸ Achwóóge ne maá yimbó Jisós anyá meló nchye yimbó atané ji mmye. Wye né gébé eyigémbó maá yimbó atoo. ¹⁹ Ewyágé Jisós ne baá utóó bíi ála ebwó ebwó ne baá utóó bíi ágii ji áké, “Ulannó ne esé dépulé meló nchye yimbó mambuú apwo?” ²⁰ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Melo nchye yimbó apwo enyú mambú gétúgé metóó ewé défyéé ne Esówo elu dada. Ngárege enyú wáwálé nnó, metóó ewé défyéé ne Esówo yé ebé élé ñénéñéné eke nyiné mbwé ngbon, dekáge gáre mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa cho né mbaá yicha,’ ne ekwilége. Ye genó gefo gepwóó fó enyú mampye.” ²¹ [Yémbó Enyú dékáge buú gefóóge meló nchye yina yewélé mbógé dénege mmye ne délyage menyéé kpékpé gétúgé depóré Esówo ne mmyemenene.]*

* 17:21 Elú wáwálé nnó: Melo ñwe ewéna epóó né mmú bó ñwe gekwene abifo.

Jis̄as ama gare baá utóó bií ndere ji ágbóó nye

(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Bií f̄ó ndere Jis̄as ne baá utóó bií alú melu ema né Galilíi, ajóó ne ebwó aké, “Ela gachyéé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bóó nchye. ²³ Awáne nye ji ne ndó éléé ekwonége Ésówó apye nye ji akwilé né negbo. Jis̄as ajóógé mbó, baá utóó bií ála mesómé mesómé ndere áwuú mbó.”

Jis̄as agáre mechó ñka makpo echa upe Ésówó

²⁴ Jis̄as ne baá utóó bií áchwó né melo Kapanóm, ndere ebwó álu ewu, ánselé ñka makpo echa upe Ésówó áchwó bane Pita ágii ji áké, “Nnó menlere nyú achyége f̄ó ñka makpo echa upe Ésówó?” † ²⁵ Pita akame aké, “Achyége.” Gébége ji ákere meso né mmu gepú, gemégé nnó ánené meno, Jis̄as abó mé mbe ajóó ne ji áké, “Simun nwyáá nkwe mangii wó. Nde ufóó bóó abi afwa mme ásele ñka makpo ne manka yifó eta bwó? Ásele na le mbaá ambóó melo wa mbaá ankéé bóó?” ²⁶ Pita ashúú ji meko aké, “Ásele mbaá ankéé bó.” Ajóge mbó Jis̄as aké, “Mbó ebyennó baá ambóó melo áchyége f̄ó ñka makpo. ²⁷ Yémbó esé dekélége f̄ó nnó depye matóó ásó bóó abi. Shule né gentóge mewaa, oñme eno wye. Meshuu mbe ayi bóó, néné meno wuu óge ne nye ñka wye, ekwanege machyéé ñka makpo ya ne eyje. Bó eji óchyéé eta bwó.”

18

Ndé muú alú muú kpaá

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Ewyá yéé wó, baá utóó Jis̄as ajyéé agii ji áké, “Ndé muú ábée muú kpaá né gefwa eyigé Ésówó ágbárege?” ² Jis̄as akuú maá f̄ó kóó ayi alu eféé, achwóge apye ji aténé né metóómetóó baá utóó bií. ³ Ne aké, “Ngarége enyú wáwálé nnó muú ála kwóré abe eké mamane kóó wó, abe f̄ó muú ayi anyé nye gefwage Ésówó. ⁴ Ndere elúmbó, yéndémuú ayi ashulege mmye ji mme nkane maá yina ne abée muú kpaá ayi apwóó amu né gefwa eyigé Ésówó ágbárege. ⁵ Yéndémuú ayi akamege mampye galógaló ne mamane kóó nkane ayina né mabó ma, ebyennó ase mbó lé me.”

Mmuameno mampye gabo

(Mak 9:42-48; Luk 17:1, 2)

⁶ “Yémbó, yéndémuú ayi apyéé mamane kóó nkane ayina nnó apye gabo né geluagé bóó abi áfyéé metóó ne me elú galógaló nnó áshii ji gekpékpége ntaá né gemé áñmé ji né gentóógé ebeé mega. ⁷ Meshwe apyéé me ne bóó mme yina géтуge unó bi uténe ebwó apyéé gabo. Unó bina ubó mampye, yémbó ebóó nye ne muú ayi aténe nte yifó nnó apyéé gabo. ⁸ Mbóge ebwó wye, yélé geká jye ne gétene wó nnó apyéé gabo, só geji ófómé. Elú galógaló nnó ókpe né genjá gechúchúle ne nnó ókpe né mewé ewé élá nómgé ne upó menyammye bye uko. ⁹ Ne mbóge dambóónnyi wye atene wó nnó apye gabo, pwólé ji ófómé, elú galógaló nnó ókpe né genjá gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewé ewé élá nómgé ne amé ápeá.”

Nekanémejóó egómñme ewé enomé

(Luk 15:1-7)

¹⁰ “Sege gébé, debyagé f̄ó yéé muú ama né geluagé abi áfyéé matóó ne me eké ambáné kóó. Néndé, makiénné bwó álu yéndégébé né mbe ushuú nte wa muú alu né mfaánebuú. ¹¹ Néndé Maá Nte Mekwaá achwó mampoó bóó abi álá ákwólege depóré Ésówó.”

† **17:24** Elú wáwálé nnó: Ñka makpo yina, élé ñka eyi yéndémuú Jus áchyége nnó ákwyége echa upe Ésówó.

12 “Desε nnό muú awyaá usaa magόn me úta ne éma enogé apyεé nnό? Mferé nnό ályágé ayi usaa uni meso nekuúneeni né mbyό mékwé afe akεle εwé enomé kpaá té ágéne. Pό mbo? 13 Akεlégé εwu agegé, ngarege enyú wáwálé nnό, abεé ne nechóchό dόó né gétúgέ ma εwé ji agené apwό áyi usaa uni meso nekuúneeni áyi ála no wό. 14 Wyémbό ntό ne Nte enyú muú alu né mfaánebuú alá kélégé nnό yεé muú ama ánό né geluágé abi áfyεé metόó ne me eké ambáné kόó.

Jisόs alere ndere muú abεé ne nte meηme ayi apyε ji gabo

15 Jisόs afé mbe manlérégé aké, “Mbόgέ nte meηme wyε né echomele bόó ba apyεgέ gabo εta wyεé, chó báné ji bíbí opyε ji akaá gyεé ayi ji apyεé. Mbόgέ akamégé nnό alu gyεé ebyennό dema se ate ndere aηme. 16 Ne mbόgέ alá kamé nnό genό eyigé ji apyεé gélú gyεé wό, ‘se muú ama yé apea okere εta wuú nnό unό bi ojoge ne ji bόó apea ye aléé ábέ ndere bόó ntesé.’ * 17 Ne mbόgέ aké ashya wyε shyá nnό apό gyεé né genό eyigé ji apyεé, kpá mechό εwémbό cho ne εwu né echomele bόó ba. Ne mbόgέ echomele epagé nnό olu chó ne ji alá kamé wό, sege ji nkane muú ayi alá afyεé metόó ne εσωω wό ye eké mensele ηkamakpo.” †

Baá utόó Jisόs áwyaá εshye fa mme

18 Jisόs ajόógé mbo aké, “Ngárege enyú wáwálé nnό yéndégenό eyigé enyú deshaá fa mme, ebyénnό εσωω ashyaá mé geji né mfaánebuú. Ne yéndégenό eyigé enyú dekamégé fa mme ebyennό εσωω ntό akamé mé geji né mfaánebuú. 19 Ne genό eyigé fό eyigé mmage gáre enyú gelu nnό, yéndégébé enyú ápeá fa mme dekamégé meko ama mangiú εσωω genό, déngé mmye Nte wa muú alú né mfaánebuú achyεge enyú geji. 20 Néndé yéndé mbaá yi bόó ba ápeá ye aléé áchoméggé mbaá ama me ntό mbe eféé ne εbwό.”

Jisόs alere nnό déjinte gabo ayi ate aηme ápyεé εta se

21 Pita achwό giú yé Jisόs aké, “Atá njiεe mbo nte gabo ayi nte meηme apyεε εta wa ndo eniú? Nnό kpaá té ndo ekeneama?”

22 Jisόs ashuuú ji meko aké, “Ngba, εpόfό ndo ekénéama, obό manjiú ji nte usaa ndo uleé meso εfyá né malu akeneama. 23 Me ngarege enyú mechό εwé gétúgέ gefwa eyigé εσωω ágbárege gélú eké abya yina. Mfwa fό abόó mankwólé bόó utόó bií abifo áchwό ne bόó utόó bií ányεé ji. 24 Ndere aló ula mankwólégé, bόó utόó bií abifo áchwό ne muú utόó wuu ayifo ama ayi agbaré ji gejamégé ηka eyi εpwό amu. 25 Ne élé alá kaáge kwό ujwόó bií ji anyéé mfwa yimbo, mfwa yimbo aké akpό mende yimbo, mendée wuu ne baá ne yéndégenό eyigé ji awyaá nnό agé ηka akwό ujwόó bií. 26 Ajόoge mbo, muú utόó wuu yimbo abogéné mmye mme ne mbe ushu mfwa yimbo, anε ji mmye aké, ‘Ata, nkpa geka jye, chyéé me gébé nkwóle nyε ujwόó byéé uko.’ 27 Apyégé mbo meshwe akwό mfwa yimbo metόó dόó alyaa ji nnό ajyεé akwόgέ sé ujwόó bimbo. 28 Yémbό, ndere muú utόó yimbo atané mbaá mfwa ajyεé dafye agé nte muú utόó ayifo ayi agbaré ji ekéké ηka εwé élá pό yéé genό maméé ne ηka eyi ji agbaré mfwa yimbo. Apyε ji anyuá amu mmwólé aké, ‘Chyεé me ηka ya eyi onyεé.’ 29 Nte meηme yimbo abogéné mme anε ji mmye aké, ‘Nte, chyεé me gébé nkwóle nyε ujwόó byé!’ 30 Yémbό mende yimbo akame wό. Tenétené yimbo afye mende yimbo né denό nnό akwό ujwόó bií uko. 31 Gébéggé bόó utόó mfwa abifo ágéné mechό

* **18:16** Elú wáwálé nnό: Né melo ηwe εwéna, ajόó wyε ηkane asame né mmu ηwe Deteronomi 19:15.

† **18:17** Elú wáwálé nnό: Anselé ηkamakpo ányεé nya bόó upwό gétúgέ eyigémbό bόó ásele nya nnό εbwό alu bόó ubee.

ewéna, metáó esó ebwó dáo ájye toó mfwa yéndégenó eyigé gepyéé. ³² Mfwa akuú muú utáo ayi mbá, ayi ji abó ajáo nnó akwógé sé ujwáo bi ágbarege ji nnó achwó. Achwógé, ajáo ne ji aké, “Wó muú mebo yina, óne me mmye ngé wó meshwe, nlyaa gekpékpé gé ujwáo ebi ónyé me; ³³ óbó ólu mangé ntó nte menjme wye meshwe ndere me ngené wó meshwe, pó mbá?” ³⁴ Ne metáo esó mfwa yimbó dáo ajáo aké áfyé mende yimbó né denó átulé ji kpaá te akwóle ujwáo ebi anyeé ji uko.” ³⁵ Jisós áneré gé manjóó aké, “Wye mbá ntó ne ebe nye ne Esówo Nte wa muú alu né mfaánebuú. Mbógé olá jinte gabo ayi nte menjme wye ápyeé ne metáo wyeé meko wó, Esówo apyeé nye ne wó ntó wye ndere mfwa yimbó abó apyeé ne muú utáo wuu yimbó.”

19

Jisós alérege deparé manwá neba (Mak 10:1-12)

¹ Jisós anerege manjóó depó etire na deko, alyaa gebagé mewaa Galilií afé né gebagé mewaa Judiya achyaá ebeé Jodan. ² Gejamege báo gekwóle ji. Apye abi ámeé átoó. ³ Ndere ji alú ewú, báo Farasi fó afé eta wuu mammua ji aké, “Nnó ebe esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuu né yénde eké mecháo?” ⁴ Agige mbá, Jisós ashuu ebwó meko aké, “Elu wáwálé nnó enyú deku mé né mmu Esówo nnó, té ula uláo ebi Esówo muú ákwyeé nyá báo, akwyeé ebwó, mende ne mendée.” ⁵ “Getú eyigé na mende alyage nye mmá wuu ne nte wuu afé acho mmye ne mendée wuu ebwó ápea ákwé muú ama. ⁶ Ebwó ápó sé báo ápeá nana, ála muú ama. Ndere elúmbó báo abi Esówo áchomé chónchó né neba ékagé muú akya nnó atyáa.” ⁷ Báo Farasi abimbó ágí ji aké, “Ulannó ne ebe Mosis ejáo eké mende akagé chyeé mendée wuu mekpo nwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji?” ⁸ Jisós ajáo ne ebwó aké, “Mosis akame nnó enyú déwá neba ne andée nyú gétú gé mekpo meto nyú. Yémbá, ebo epófó mbá gébé gé Esówo abáo mbe akwyeé mende ne mendée.”

Jisós alérege deparé uló ne neba manwá (Mat 5:27-32; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

⁹ “Ne ngárege enyú nnó, yéndé mende ayi awáne neba ne mendée wuu, mbógé mendée yimbó alá kwe uló wó ne ajyege ba mendée ayichá akwé mbó lé uló.” ¹⁰ Baá utáo Jisós ajáo ne ji aké, “Ebege nnó wye mechó uló ewu ewu ne muú akagé wa neba ne mendée wuu, elu chanéné nnó mende ábagé ye mendée cháchá.” ¹¹ Jisós ashuu ebwó meko aké, “Báo ako fó wó ákamé gé manjwóle ayi alá abá neba wó. Ekose báo abi Esówo achyeé ebwó eshye ne akagé jwóle. ¹² Kagé nnó ábyé ande abifó mpé, abifó elé ákwaá ne ápyeé ebwó álu mbá. Báo abifó ájwóle wye mbá eké mpé gétú gé utáo gefwa eyigé Esówo ágbárege. Báo abi ákamé gé manjwólé ayi ála abá neba wó ájwólé.”

Jisós ajé ambáné káo (Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Báo fó áchwó ne baá bwó eta Jisós nnó anéré ebwó amu makpo anemmye mbaá Esówo ajé ebwó. Baá utáo bií ányá báo bimbó. ¹⁴ Yémbá Jisós ajáo ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esówo ágbárege gelú eyigé báo abi álu ndere baá bina.” ¹⁵ Ajógé mbá, anere ammu né mekpo yéndé maá ajé ebwó, anerege alyaa yé melu ewémbá afé.

Abya muú nka (Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Bii uma mende fɔ afɛ mbaa Jisɔs. Agii ji aké, “Ménleré mbɔgɛ nkélege geɲwá eyi gélagé byéé, nde galógáló ayi mboó mampye?” 17 Agige mbo, Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ulannó wɔ ɔgige me genó eyi gélme, Esɔwɔ mbií ne alú muú ayi álme. Mbɔgɛ ɔkélege mambɔ geɲwá, nóge yé mabe Esɔwɔ.” 18 Ne mende yimbo agii Jisɔs aké, “Mabe ayi nde?” Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ɔwáge muú, ɔkwége ulɔ, ɔjogé ejo, ɔténége ntésé gebyɔ. 19 Nóge nte wyeé ne mmá wyeé ne gbógé ne nte ménímé wyeé ndere ɔgboó ne geme jyéé.” 20 Ne mende yimbo ashúú Jisɔs meko aké, “Nlɔ mambélé mabé yina mako, ndegecha gelaá?” 21 Jisɔs ajɔó ne ji aké, “Mbɔge ɔkelege mambɛ chɔ, gé genó eyi gélaá, chɔ kpóó yéndégenó eyigé ɔwyaá, ɔchyeé ŋka yimbo mbá ubya bɔɔ, ne ɔbéé nye ne gefwa né mfaánebuú. Ɔpyegé mbo, ɔchwɔ ɔkwólé me ndere maá utɔɔ wa.” 22 Mende yina awugé ndere Jisɔs ajɔó, alyaa afɛ meshwemeshwe ne mesómé néndé ji awyaa gefwa dɔɔ. 23 Ne Jisɔs ajɔó ne baá utɔɔ bii aké, “Ngárege enyú wáwálé nnó ejwerége ne muú ŋka akpe né gefwagé Esɔwɔ.” 24 Mmage gare enyú nnó elú wáwá nnó mpɔ mashwɔne áshwá né embú ábyamé ne nnó muú ŋka akpe né gefwagé Esɔwɔ ágbárege. 25 Baá utɔɔ bii áwugé mbo matye mawa ebwɔ meno ne agige ate aké, “Ne ndé muú yi abɔ nyé geɲwá eyi gélagé byéé?” 26 Jisɔs ape ebwɔ domeé ajɔó ne ebwɔ aké, “Akwaá akágé pye fɔ ufɔɔ unó bina, yémbɔ Esɔwɔ akage pye unó uko.” 27 Pita ashúú ye ji meko aké, “Gé esé delyaa unó sé uko dékwalege wɔ. Ndé nsá ayi esé débɔɔ nye?” 28 Jisɔs ajɔó ne ebwɔ aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, enyú abi dékwale me deɲwalege nyé ntó ndere afwa mampáné depɔ né matóó áfyánaepeá ayi bɔɔ Isreli gébége Maá Nte Mekwaá ajwólégé né geluɔ mamgbare gefwa jii né mme meke. 29 Ne yémbɔ muú ayi alyaa upú, áŋmé, nte ne mmá, ye baá yé lé makɔót gétúgé alu menkwólé wa, abéé nye ne bɔɔ ne gejamégé unó bi upwɔ amu. Ne Esɔwɔ achyege nye ji geɲwá eyi gélagé byéé. 30 Yémbɔ gejamégé bɔɔ abi álú mbo mbe nana, meso gébé álaá nye meso ne gejamé abi álú mbo meso nana abéé nye mbe.”

20

Jisɔs atoó nekanémejɔó ampyeé utɔɔ né mekɔó umpome

1 Jisɔs ama ajɔó aké, “Gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege gelú eké nekanémejɔó enina. Bii uma mende fɔ afɛ ntone gesé dondo ajye kelé bɔɔ abi ájyeé pye utɔɔ né mmu mekɔó wuú. 2 Ajyege, bɔɔ abi ji abɔɔ mbe ágene ákame nnó ji achyege yéndémuú ebwɔ meno ŋka ewé yéndémuú anyé mé né bii uma ne agare yé ebwɔ nnó ajye alɔ utɔɔ. 3 Kálánká eneéneama ekwónégé ama jyéé dafye age bɔɔ abifɔ átene wye detú né ntóné gese. 4 Ajɔó ne ebwɔ aké, ‘Enyú ntó chogé depye utɔɔ né mmu mekɔó wa. Nchyege nye enyú genó eyi gepyeé matɔɔ ágɔɔ enyú.’ 5 Abimbo afɛ manjyeé lɔ utɔɔ. Mbɔɔ mekɔó yimbo apyeé wyembo né metɔɔ ŋwómésé. Né kálánká eléé ama jyéé pye wyembo. 6 Genógé kálánká eta né nkwale mende yimbo ama jyéé né gese, ama gé bɔɔ áténé wye eféé detu. Agii ebwɔ aké, ‘Enyú dechɔɔ bii bina detu, elɔ mbo?’ 7 Ashúú ji meko aké, ‘Muú fɔ ákuú esé nnó depye utɔɔ wɔ.’ Aké ne ebwɔ, ‘Enyú ntó choge depye utɔɔ né mekɔó wa.’

8 “Nkwale akwónégé mboó mekɔó yimbo ajɔó ne mempelé bɔɔ utɔɔ bii aké, ‘Kuú ampyeé utɔɔ bimbo ako áchwɔ ne ɔchyeé yéndémuú ŋka jii. Bɔmbe chye bɔɔ utɔɔ abi álaá meso, ne abi abɔ mbe chye ebwɔ kwyakwya.’ 9 Ne bɔɔ abi ábɔ áchwɔ né kálánká eta né nkwale anyé wye meno ŋka emna ne abi áchwɔɔ te dondo. 10 Abi ábɔ mbe áchwógé áfere nnó ebwɔ ányéé nye ŋka dɔɔ ápwɔ abifɔ, yémbɔ ebwɔ ntó ányé wye ŋka janja. 11 Ndere ebwɔ ásele ŋka eyimbo

álo manḡménégé áshuúlege mbóó mekóó ndo, ¹² ajóge aké, ‘bóó abi ósele ebwó kwyakwya apye utóó lé né nchwaneke ama yémbó óchyeé ebwó meno ḡka wye ndere esé abi dégene efwyale depyee utóó bií kpógele né nmu gebábálégé ḡmeé!’ ¹³ Yémbó mbóó mekóó ashuú muú bwó ama meko aké, ‘Mejée wa me mfwale fó wó, wó. Okame mansé ḡka ndere yéndémuú anyeé mé né bií uma, epo mbó?’ ¹⁴ Se ḡka jyéé wulege, membóó ne nke nchyege muú utóó ayi kwyakwya wye ndere nchyeé wó. ¹⁵ Nnó nlu gyéé mampye genó eyigé nkélege mampye ne ḡka ya?’ Wa metóó esóó wó ele nlu muú ayi nchyege echye?’ ¹⁶ Jisós anerege ajóó ye aké, “Bóó abi anḡa mbó geme fina akwene nye mbya né meso gébé ne abi alu mbó mbya fina anḡeage nye geme né meso gébé.”

Jisós ama gáré máḡáne aléé nkane ji agboó nye
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Ndere bó Jisós ákwóme ájyeeé né Jerosale, ase baá utóó bií áfyaneápeá ebwó átené babá. ¹⁸ Ajóó ne ebwó aké, “Wuúge, esé dékwóme mbó déjyeeé né Jerosale, ewu, áfyeeé nye Maá Nte Mekwaá né amú anóó baá amppeeé upe Esówo ne ánléré mabé Esówo. Ebwó ajóge nye nnó, me nkwe mpa, áwá me. ¹⁹ Ne áfyeeé nye ji né amú bóó abi alá pó bóó Jus. Ebwó ájwyaáge nye ji, átulege nye ji ne utó ne áwóme nye ji né gekwa agboó. Yémbó, ndó éleeé ékwónégé Esówo apyeeé nye ji akwilé né negbo.”

Dékpakpa né gefwage Esówo
(Mak 10:35-45)

²⁰ Wye né gébé eyigémbó, mendée Sebedee afé mbaá Jisós ne baá bií ande ápeá, ató mano né mbe ushu wuú, agii Jisós nnó apooó ji. ²¹ Jisós agii ji aké, “Okélege ndé?” Ashuú ji meko aké, “Nkélege nnó, né meso gébé ójwólégé óke ógbarege gefwa jyeeé opye baá ba bina apea ájwóle ntó ne wó né malu enoge, ama né egbe ebwónye wye ne ayifo né egbe ebwóbe wye.” ²² Ne Jisós ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekage genó eyigé degigé mbó. Nnó enyú dekage nyú nye ḡkó efwyale ayi me nyuú nye?” Aké, “É é, esé dekage.” ²³ Akamege mbó, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Nkame wáwálé nnó enyú dékágé gé nye efwyale nkane me ḡene nye, yémbó me fó njyaa bóó bi ájwólege né ebwónye wa ne abi ajwólege né ebwóbe wó. Malu yimbo alú élé ayi bóó abi Nte wa ajyaa me nnó ajwóle wye.” ²⁴ Ne baá utóó Jisós abi makpo áfya, áwúgé genó eyigé abi ápeá ápye, matóó ásó ebwó bóó.

²⁵ Ne Jisós akuú baá utóó bií ako ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekaá nnó afwa mme abi alá pó bóó Jus áselé utó bwó ápyeeé yéndégenó eyi géjii ebwó metóó ne bóó bwó ne yé ákpakpa melo áwyaá utó bi ajóge mechó ne bóó bwó ébyé. ²⁶ Ne ébége fó mbó ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambe muú kpaá abó mambe ménkpané defwé nyú; ²⁷ yéndémuú nyú ayi akélege mambe menámbe abó mambé eké mefwé nyú. ²⁸ Wye nkane Maá Nte Mekwaá, ji achwóó fó nnó bóó ákpá ji defwé wó, achwó lé mánkpa bóó defwé nnó achye geme jii mawené gejamégé bóó né gabo.”

Jisós apye bóó ame nóónomé apea ágene
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Jisós ne baá utóó bií ályage Jeriko, gejamégé bóó ákwólé ebwó. ³⁰ Wye né gébé eyigémbó, ande fó ame nóónomé apea abó ájwólé né mapea meti. Nkane bóó ájóóge nnó Jisós alé koó ande bimbo ábege áke, “Ata, Mpyáne Devid gé esé meshwe!” ³¹ Bóó bimbo ányá ebwó áke, “Kwenege nyáme”, yémbó ábeé lé beége ne eshye áke, “Ata, Mpyáne Devid, gé ese meshwe.” ³² Jisós awúgé mbó átené, akuú ye bóó ame nóónomé bimbo apea agii ebwó aké, “Nde genó

dekεlege me mpye ετα ενυú?" ³³ Ashuú ji meko áke, "Ata, dékelege nnó ɔpye εsé dégene mbaá!" ³⁴ Meshwe akwó Jisós metóó getúge bwó ne ata ame bwó. Ténéténé yimbo álo mángéné mbaá ne ákwólege ji.

21

*Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jɔn 12:12-19)*

¹ Nɔdere Jisós ne baá utóó bií álé kwókwólé ne Jerosale, ákwónégé Betfage melo ewé elu né mfaá Mékwé Olif. Jisós áfere baá utóó bií makpro ápeá ató nnó ábó mbe. ² Nɔdere atóme εbwó, ajóó aké, "Chogé né maá melo ayi alu mbo enyú né mbe, ténéténé dégene nye maá géjuná eyigé áshii ne maá wuu ne εgbe mmye. Kaáge dechwó me ne ubi. ³ Ne mbogé muú agigé enyú ula bi dekaige geji, garege ji nnó, 'Ata ne akélege ubi.' Ténéténé yimbo, alyágé enyú dechwó ne ubi." ⁴ Ewéna epyεmbo nnó εbe wáwálé ndere muú εkpávε Εσωω abó ajóó nnó,

⁵ "Gare bóó Sayon nnó,

Gege mfwa nyú,

apo ne nepa,

ajwólé mfaá géjuná achwóó ne maá mbyene géjuná." *

⁶ Baá utóó bimbo ájyégé ápye wye ndere Jisós agare εbwó. ⁷ Achwógé ne géjuná yimbo ne maá εtá Jisós, áfere mandeé bwó ágyaá ubi meso ne Jisós akwó ajwólé mfaá. ⁸ Ne gejamégé bóó abi álu εfεé ágyaáge mandée bwó né meti. Abifó ásórege uwó mámé ágyaáge ntó né meti nnó Jisós akoó mfaá. †

⁹ Gejamégé bóó ájyεé mbe abifó ákwólege meso ne Jisós alu metóó metóó. Εbwó ako álo mankálegé áke,

"Matame mábé ne mpyáne Dεvid!

Mejé εbé ne muú ayi achwóó né mabo Ata.

Matame mábé ne Εσωω muú alu

né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!"

¹⁰ Wye ndere Jisós akpené né Jerosale, melo meko enyigé tegétege ne bóó álo mangígé áké, "Acha muú ayi achwóó mbo waá ye?" ¹¹ Ne gejamégé bóó abi akene ne Jisós ashuú meko áké, "Élé Jisós muú εkpávε Εσωω ayi atané né melo Naseret né gebage mewaa Galilii."

*Jisós abú bóó bi ákpóó unó né mmu εcha upe Εσωω
(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jɔn 2:13-22)*

¹² Ne Jisós akpégé né melo Jerosale akpe né mmu dachi εcha upe Εσωω, abú bóó bi ákpóó ne abi áname unó. Atyá makpóókpógélé bóó abi ákene gesegé manka mankwórε ne malu ujwólé bóó ako abi ákpóó upwine melo εbi ápye upe Εσωω ne ubi. ‡

¹³ Nɔdere Jisós apyεmbo, agare εbwó aké, "Asa né mmu ηwe Εσωω nnó, Εσωω aké, 'Gepú ya eyigé bóó áchómege wye mamfεé me ákuú nye geji nnó gepúgé mmyemenene.' Ýεmbo enyú débwalé géji gelá melu ewé ánjó ábige wyeé!"

¹⁴ Nɔdere ji alú né mmu εcha upe Εσωω, bóó ame nónomé ne abi ubwire áfé εta wuu. Apye εbwó ako átoó. ¹⁵ Anóó baá ampýεé upe Εσωω ne ekwó anlere mabe Εσωω ágé ukpékpé unó bi Jisós apýεε ne áwú ntó ndere baá melo ákalege né mmu εcha upe Εσωω, nnó matame mábé ne mpyáne Dεvid. Awugé mbo

* **21:5** Elú wáwálé nnó: 1. Sayon elé melo Jerosale. 2. Gébége bó Jisós, afwa ájwólege lé né mfaá mpo mekagala ne ákene. Ubya bo ne ukene mfaá ujuja. † **21:8** Elú wáwálé nnó: Ge na ne bóó Jus apye mansε muú kpaá ne εnoge. ‡ **21:12** Elú wáwálé nnó: Gepwine melo gélu getu eyigé bóó Jus ápye upe mbaá Εσωω.

matóó áśó ébwó. ¹⁶ Agí Jisós áke, “Ōwuú mbó genó eyigé baá melo ájójge?” Jisós ashúú ébwó meko áké, “Éeh nwu, nnó enyú délu danjú genó eyigé asame né mmu ηwe Éśowó? Asá wye nnó; Ōleré baá melo ne abi álu maka amu ndere áféege wó.”

¹⁷ Jisós ajójge mbó alyá ébwó afé né melo Betani ajye bele ewu.

Jisós alwéré genóoge fig gégbó
(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Bíí ujjágé, dondo gemua mme, ndere Jisós abóó mankeré meso né Jerosale, akwónégé meti mesa alo mamye ji. ¹⁹ Agé genóó eyigé akuú nnó fig né egbé meti. Afé wye nnó waá agene unpomé fó wyeé, yémbó yeé géma age wo ekosé bya ubiúbi. Jisós ajóó ne genóó eyigémbó áké, “Té mme abyéé, wó omagé wóó sé unpomé.” Ténéténé yimbó genó eyigémbó gewanjésé gégbó.

²⁰ Ne baá utóó Jisós ágégé mbó ála mano mekpo fuú, ágige ate áké, “Genóge fig eyigé na gégbó mbó wáwá ndé?” ²¹ Ne Jisós ashúú ébwó meko áké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, mbógé enyú defyege matóó ne Éśowó ne déla pó ne dembyó né eshye ewe ji awyaa, dépye nye unó nkane me mpyeé mbó ne genóge fig, ye ébé lé ébi upwóó bina dépye nye ubi. Dékage jóó ye ébé lé ne mékwé ewéna nnó, ‘Táné fa ojyé ókwé né mmu ébéé mega’, Éśowó apye wye nkane enyú déjóó.

²² Mbógé defyege matóó nyú ne Éśowó ne dégige yéndégené né mmyemenene achyege nye enyú geji.”

Agil Jisós mbaá ayi uto bi utané
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisós akeré né mmu echa upé Éśowó, akpégé mmu alo manleré bóó mekomejóó Éśowó. Ndere alérege anóó baá abi ápyeé upé Éśowó ne ákpakpa melo áchwóó báne ji, agíí ji áké, “Ndé uto ébi ówyaá mampye unó bina? Waá achyeé wó uto ubi?” ²⁴ Jisós ashúú ébwó meko áké, “Me ntó nwyaa awa nkwe mangíí enyú, deshúgé me meko me ngarége enyú uto ébi me nwyaa ne mpyeé unó bina. ²⁵ Waá achye Jón uto manwyaá bóó manaá Éśowó, Éśowó waá akwaá?” Jisós agíigé mbó alo manyége mbeé ne ate áké, “Dejógé mbó nye nnó? Ébege dejógé nnó élé Éśowó ne achyeé Jón uto bi, agige nye esé áké, ‘Ulanóó ne delá kamé mekomejóó wúú wó?’ ²⁶ Yémbó mbógé dejójge nnó ‘Akwaá ne áchye’ ebyénnó dekelege bóó bina mpa. Nendé, yéndémuú abó akaá nnó Jón alu muú ekpávé Éśowó wáwálé.” ²⁷ Epye ébwó áshú lé Jisós meko áké, “Esé dékaá fó muú ayi achyeé Jón uto wó.” Ne Jisós ashúú ntó ébwó meko áké, “Ye me ntó ngarége fó enyú muú yi achye me uto ne mpye unó bina.”

Jisós atóó nekanémejóó mende fó ne baá bíí aped

²⁸ Ne Jisós áké, “Enyú déferé mbó nnó ne mechó ewéna? Mende fó abó alu, awyaa baá ande makpó apea. Bíí uma ákuú ayi mbe, ajóó ne ji áké, ‘chó pye utóó ne mekóó fina.’ ²⁹ Ne maá yimbó ashúú ji meko áké, ‘Njyeé fó’ yémbó ewyáge akwóré metóó wúú afé. ³⁰ Mende yimbó afé mbaá ayifó ajóó wye mbó ne ji. Ajógé mbó maá yimbó akamé áké, ‘Ata njye.’ Yémbó ajyeé ji wó. ³¹ Jisós ajógé mbó, áké, gárege me, né baá bina makpó apea, ayi ndé áwuú meko nte wúú?” Ashúú ji meko áké, “Élé ayi mbe” Éfée mbó Jisós agaré ébwó áké, “Mengarege enyú wáwálé nnó bóó abi álu bóó abo nkane anselé ηka makpo ne andée eno, ábóó nye mbe age meti wáwá mamkre né gefwa eyigé Éśowó ágbárege ápwó enyú abifó. ³² Néndé Jón menwyaá bóó manaá Éśowó achwó nya eta nyú bóó Isréli ako aleré enyú ndere muú abóó mambelé genwá jíí ndere Éśowó akélege, ne enyú dekamé meko wúú wó; yémbó anselé ηka makpo ne andée eno ne ákamé meko wúú. Ne yeé gébége enyú dégené mbó na, enyú deti fó meso ne gabo nyú dekamé meko wúú wó.”

Nekanémejjó bɔ́ɔ uségé ne mbɔ́ɔ mekɔ́ɔ
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Jisɔs ama ajɔ́ɔ aké, “Wuúge nekanémejjó eniné fɔ́”, “Muú fɔ́ awyaá nya mekɔ́ɔ wuú, ape unɔ́ɔ ebi ákuú vine, ásele umpome bií mampye mmoá, ano gebame agyaá ewú mme, achó embu akwyeé ewú chánéné nnó aké anjámege umpome ebimbo manaá makpéné wye. Atene ntó maá enyɔɔ nnó membamé mekɔ́ɔ ajwálégé wye. Ase bɔ́ɔ uségé afyé wye. Apyégé mbɔ́, atané afé neke né melo fɔ́. ³⁴ Gébé gekwónégé eyigé akyeé umpome vine ebimbo mbɔ́ɔ mekɔ́ɔ ato baá defwé bií nnó ájye áse ebií umpome vine mbaá bɔ́ɔ uségé bimbo. ³⁵ Baá defwé bimbo akwónégé né mekɔ́ɔ, bɔ́ɔ uségé ágbare ebwó, átulé ama, áwá ama, ne átó ayifo ne mataá. ³⁶ Apyégé mbo, mbɔ́ɔ mekɔ́ɔ yimbo ama tó baá defwé abifo, abi ajamé apwɔ́ɔ abi mbembe. Ne bɔ́ɔ uségé bimbo ápye ne baá defwé bimbo wye nkane ápye ne abi mbe. ³⁷ Ne kwyakwya, achwó fére maá wuú ató, ajɔ́ɔ aké, ‘Ágegé nye maá wa membɔ́ɔ yé ebé nnó áchyege nye ji éndógé.’ ³⁸ Yémbɔ́ bɔ́ɔ uségé bimbo, ágegé maá awuú nkane achwó, ajɔ́ɔ ne ate aké, ‘Gége menyéé geteé mbɔ́ɔ mekɔ́ɔ na, chwóge déwá ji, ji ne alú muú ayi anyéé nye geteégé mekɔ́ɔ ewéna, chwóge dewá denyé geteé jíí!’ ³⁹ Apyégé ji áfome meso gébámé áwá.

⁴⁰ “Jisɔs anérégé mantó nekanémejjó eniné na, agií ákpa kpa bɔ́ɔ Jus abi ji agarege ebwó makamejjó ayina aké, déferé nnó mbɔ́ɔ mekɔ́ɔ yimbo akerégé meso né neke níí, apye nye nnó ne bɔ́ɔ uségé bimbo?” ⁴¹ Ashuú ji meko aké, “Akerégé meso, apye nye bɔ́ɔ nchye bimbo ágbo negbo nebo. Achyeé mekɔ́ɔ ewémbɔ́ mbaá bɔ́ɔ uségé abi cha, abi áchyege nye ji ebií umpome vine yéndé gébége mbwe.” ⁴² Ajógé mbɔ́, Jisɔs agií ebwó aké, “Nnó enyú délú danjú genó eyigé ásamé né mmu njwe Eɔ́wɔ? Asa wye nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélémbó, néni ne nélaá menɔ́ ntaá ayi ágbare ekwó gepú. Ata ne apye nnó ewú ebe mbo, ne elu gekpekepe genó né ame se!’

⁴³ “Ndere elúmbɔ́, me ngarege enyú wáwálé nnó, enyú débée nye sé bɔ́ɔ bi Eɔ́wɔ ágbárege gefwa ne enyú, ala gbaré nye lé ne bɔ́ɔ abi ákwore matɔ́ɔ bwó ákwane mambé bɔ́ɔ gefwage Eɔ́wɔ.” ⁴⁴ [Ne yéndémuú ayi akwene mfaá ntaá eniné na, akorege nye, yéndémuú ntó ayi ntaá enína nekwené ji mmye nechogéré ji yilé yilé.] ⁴⁵ Anɔ́ɔ baá abi apye upe Eɔ́wɔ ne bɔ́ɔ Farasi áwuúgé ndere Jisɔs atomé maka mejjó yimbo, ákaá nnó ájoge mbo lé ne ebwó. ⁴⁶ Akelé meti mampye ji, yémbɔ́ áfɔ́ɔ nyá gejamégé bɔ́ɔ abi álú eféé, néndé yéndémuú áse Jisɔs nnó alu muú ekpávé Eɔ́wɔ.

22

Nekanémejjó epáá neba
(Luk 14:15-24)

¹ Ne Jisɔs ama tó ebwó nekanémejjó eniné fɔ́ aké, ² “Gefwa eyigé Eɔ́wɔ ágbárege gélu éké nekanémejjó eniné na. Mfwa fɔ́ akpomé mmye mampye epáá nebane maá wuú ayi mende. ³ Mfwa yimbo anérégé, ató baá defwe bií nnó ájye ákuú bɔ́ɔ abi ji agaré mé nnó achwó epáá elɔ́, yémbɔ́ ye muú ama achwó wó. ⁴ Mfwa yimbo ama kéré ató baá defwé abi fɔ́ aké, ‘chóge dégaré bɔ́ɔ abi me mbo nloó nnó nwá mpo mabo, ntyéé ebwó menyéé melóméló, nkwyéé yéndégenó. Achwó wáwá, áwyagé epáá echwó elɔ́!’ ⁵ Yémbɔ́ bɔ́ɔ bimbo áse ye yéwémbɔ́ éké genó wó. Afé ápye lé depɔ́ debwó etiré cháchá. Abifo afé makɔ́ɔ bwó, abifo afé ne upú use bwó. ⁶ Ne abifo ágbare baá defwe mfwa átulé ebwó eke menya, áwá. ⁷ Apyégémbɔ́, metɔ́ɔ esó mfwa yimbo, ató bɔ́ɔ bee bií ájye wá bɔ́ɔ abi áwané mbo baá defwe bií, ne áso ntó melo bwó. ⁸ Ne agaré ye baá

defwé bií aké, ‘Epaá wa echwóó lo, ne bós abi me nene álere nnó ákwane fó mambé bós abi áchwóó epaá wa wó. ⁹ Chóge né mati mako, kuúge yéndémuú ayi dégéne nnó áchwóó epaá.’ ¹⁰ Ne baá defwé bií mbó áfé ápyéé wye nkane ji ajóó. Ákuú yéndémuú ayi ébwóó ágené, abi aboabo ne abi álsáls áchwóó. Kpaá te gepúge neba gegbeé ne bós. ¹¹ Ne gébége mfwa yimbó akpené mmu mangé bós abi anené ébwóó epaá, agé mende fó ama ayi ala fyé ndée neba eyi ekwané mbaá epaá ewémbó wó. ¹² Agii ji aké, ‘Mejeé wa, wó opyéé nnó ne akpené fa ne ndée eyi ela ekwané mbaá epaá ewéna wó?’ Ne mende yimbó ala bómbo. ¹³ Epye mfwa agaré bós abi ánene ankéé né epaá aké, ‘pyége ji déwé uka ne amu, debwéé ji défómé dafye né melu ewé empinya gemua elu wye. Eféé mbo ne bós álilí nye ányéé manéne.’ ¹⁴ Jisás anérége mantó nekanemejóó eníné na, aké, “Ésawó akúu gejamége bós yémbó abi ji ajyaá jaá wó.”

*Agii Jisás mechó nkamakpo
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ Ewya yé wó, bós ékwó Farasi fó abi awuú genó eyigé Jisás ajógé, atane ájyéé gbáre geju ákélege meti ewé ébwóó ápye ne Jisás akwe nekwené meno. ¹⁶ Ébwóó ako ákamé meko ama, átó baá utóó bwó choncho ne bós ékwó Heróó, nnó ájye agii Jisás nkwé. Ájyégé aké, “Ménleré, esé dékaá nnó wó ólu muú ayi ójógé wáwálé, ne ólerege bós unó ndere Ésawó akélege wáwálé, ófóó fó ame bós néndé, ósélé fó nnó muú ayifó, anea geme apwó ayifó. ¹⁷ Nnó esé delú chó manchyége nkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyége fó? Garé esé genó eyigé wó ofere nnó gelú chó.” ¹⁸ Yémbó Jisás akaá uféré uboubo ébi ulú ébwóó metóó. Ne epye ji aké enyú bós dembwóle bina, “Ndé enyú dépénege me mataá? ¹⁹ Lerege me gefógé nka eyi dechyége nkamakpo.” Aleré ji, ase agbaré. ²⁰ Agii ébwóó aké, “Mekpo wá na, ne mabo waá na ásamé né nka eyi?” ²¹ Ashuú ji meko aké, “Élé meko mfwa Rom ne mabo mií.” Eféé ne Jisás agaré ébwóó aké, “Chyéége yé mfwa Rom genó eyi gelú ejii. Ne chyége ntó Ésawó genó eyi gelú eyi Ésawó.” ²² Awuúgé meko ayi Jisás ashuú ébwóó byó uwó ébwóó mmu ályaa ji áfé.

*Agii Jisás nkwé mechó mankwile né negbo
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Wye né bií bimbó, bós ékwó Sadusi fó áchwóó mangii Jisás mechó. Ébwóó abi na álu bós abi ákame nya nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Agii ji aké, ²⁴ “Ménleré, ébé Mosis eké mbógé muú abagé mendée ne agboge ayi ála pó ne maá, menmo áwuú abó manse mendée yimbó ukwi nnó ábyége baá ábé lé né maá ami mewené menmo yimbó. ²⁵ Ébó epye nyá nnó, ájpmó fó ákénéama abi ande álú. Ayi mbe abá mendée, agboó alyá ji yé maá apó, ayi akwólege ase mendée yimbó ukwi, ²⁶ menmo yimbó ntó agbo yé maá abyéé ne mendée yimbó wó. Wye mbó ne epye ne ayi agbeé makpo aléé kpaá te ébwóó ákénéama ágbó ako. ²⁷ Kwiyakwya, mendée yimbó ntó agbó.” ²⁸ Ndere elúmbó, agii Jisás aké, “Élé mendée yina abané mbó ébwóó ako, gébé eyigé Ésawó apye nye bós ákwilége né negbo, mendée yina abéé nye ayi waá?” ²⁹ Jisás ashuú ébwóó meko aké, “Enyú delú gyeé dós né nkwé ayi dégii, néndé dékágé fó mekomejóó Ésawó ne utóó bií. ³⁰ Débó mankaá nnó, gébége Ésawó apyégé bós ákwilége né negbo, ábané fó neba ne átuú fó andeé neba, ábéé eké makiénné Ésawó né mfaánebuú. ³¹ Ne gétúge mechó bós abi ágbóó meso gébé Ésawó apye nye ébwóó ákwilé né negbo, nnó delú dankú genó eyigé Ésawó ajóó atome ne ukwene ante abi agboó mé? Ajóó aké, ³² ‘Me nlu Ésawó ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakób ánógé.’ Ewéna éléré nnó Ésawó apye bós ákwilége né negbo

néndé ji apó fɔ Ɛsɔwɔ awuú bɔɔ alu ayi bɔɔ abi álú abe.” ³³ Gejamégé bɔɔ abi álú eféé áwúge ndere ji ajɔɔ mbɔ, byɔ uwɔ ɛbwɔ mmu né gefɔɔ ɛyígé Jisɔs alárege unó.

*Ébé ewé epwɔ mabe mako
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)*

³⁴ Bɔɔ ekwɔ Farasi áwuúgé nnó genó ɛyígé Jisɔs ajɔɔ ne bɔɔ Sadusi gépye mano ágbɛ bɔɔ ekwɔ Sadusi, ágbaré geju mankelé meti ewéchéá nnó ágíí Jisɔs nkwe. ³⁵ Ne muú bwɔ áma ayi ákaá mabe Mosis dɔɔ, áfé mamua Jisɔs. ³⁶ Agíí ji nkwe áké, “Ménleré, ndé ɛbé Mosis ewe ɛɛéá epwɔɔ mabe jíí mako?” ³⁷ Jisɔs ashúú ɛbwɔ meko aké, “Ébé ewé ɛɛéá epwɔɔ mabe Mosis ako élé ewé ɛjɔɔ nnó, ‘Gbógé ne Ata Ɛsɔwɔ wyeé ne metɔɔ wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byéé uko.’” ³⁸ Ge menɔ ɛbé ayi anɛá apwɔɔ mabé mako. ³⁹ Ne ɛbé ewé ɛma kwóle ɛlu wye eké ewé mbe ne ɛjɔɔ eké, ‘gbógé ne nte ménjme wyeé ndere ogboó ne geme jyéé.’ ⁴⁰ Mabé ayi na apeá ne ágbaré yéndégenó, ɛyígé Ɛsɔwɔ akélege nnó bɔɔ ápye ndere Mosis ne bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ ásamé.”

*Muú ayi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛla gefwa alu mad wad?
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)*

⁴¹ Ndere bɔɔ ekwɔ Farasi álú melu ɛma ne Jisɔs, agíí ɛbwɔ nkwe áké, ⁴² “Enyú deféré nnó ne Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛlá gefwa, ji alu maá waá?”

Ashúú ji meko áké, “Alu mpyáne mfwa Dɛvid.” ⁴³ Ajɔɔge mbɔ Jisɔs agíí ɛbwɔ aké, “Mbógé ji alu mpyáne Dɛvid, ɛpye nnó ne Mendoó Ukpea ɛpyéé nyá mfwa Dɛvid akuú ji nnó Ata? Néndé aké, ⁴⁴ ‘Ata Ɛsɔwɔ ajɔɔ ne Ata wa aké, jwólé fa né ɛgbé ɛbwɔnye wa né gelúoge ɛnógé kpaá te mpyéé bɔɔ mawámé byéé álaá eké mbóo genɔɔ ayi ɔnɛrege uká byéé mfaá.’” ⁴⁵ Ne mbógé Dɛvid akuú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛlá gefwa nnó Ata, ɛpyéembɔ nnó ne ji amáge bé mpyáne wuú?” ⁴⁶ Agíge mbɔ, yé muu ama ayi akáge shúú ji meko apó. Ɛlɔ né gébé ɛyigémbo, ɔjyé mbe, yé muú ayi ama mua mangíí ji nkwe apó.

23

*Jisɔs akwelé baá utɔɔ bíí mbeé nnó ɛkage áse gepógé Anleré mabe Ɛsɔwɔ
(Mak 12:38, 39; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)*

¹ Ne Jisɔs ajɔɔ ne gejamégé bɔɔ bi álú eféé chóncho ne baá utɔɔ bíí aké, ² “Anleré mabe Ɛsɔwɔ ne bɔɔ ekwɔ Farasi ne abɔɔ manleré mabé Ɛsɔwɔ. ³ Gétú ɛyígé na, débɔ mankwólégé ne mampyége yéndégenó ɛyígé ɛbwɔ alárege chánéné. Yémbɔ, ɛnyú dékwólégé fɔ gepóge bwɔ, néndé alárege mabe Ɛsɔwɔ ayi ɛbwɔ ámbɔɔ alá nógé ájí. ⁴ Awéle matuú ayi ánsɔ ánɛrege bɔɔ né makpo, yémbɔ átárégé fɔ yéé ɛbwɔ bwɔ nnó ápoó ɛbwɔ ákpá ájí. ⁵ Ápyéé lé depɔré Ɛsɔwɔ deko nnó bɔɔ ágé, áféégé ɛbwɔ. Pɛége yé ndere ɛbwɔ ápye unó bi ásamé mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ né mmu ujeage ne áwelé né mampwé ne ulóo amu bwɔ. Afyéé ntó bɔ nku abi áwyaá machagele matyéé matyé né mano. ⁶ Ɛbwɔ ágbóo manjyágé ulú ɛnógé né mapaá ne áma ájyaá ntó malu aló aló né mmu macha mnyemenene ájwólége wye. ⁷ Ɛbwɔ ágbóo ntó nnó bɔɔ átámégé ɛbwɔ ne ɛnógé, ne ájyége né machomelé ákelege ntó nnó bɔɔ ákúgé ɛbwɔ nnó, ‘Anleré.’” ⁸ Yémbɔ ekagé muú nyú fɔ akamé nnó ákuú ji nnó, ‘Ménleré,’ néndé ɛnyú déwyaá élé menleré ama ne ɛnyú ako delu anjme. ⁹ Ne dékúgé ntó muú fa mme nnó, ‘Nté,’ nyú néndé déwya lé Nte ama muú alu né mfaánebuú. ¹⁰ Ne dékamégé ntó ákuú muú nyú nnó, ‘Ata,’ néndé déwya lé Ata ama. Ata yimbo

* **23:9** Elú wáwálé nnó: Jisɔs ajógé fɔ lé ne ante abi ábyené ese, ajógé lé ne bɔɔ abi ákelege nnó ákúgé ɛbwɔ mabo kpakpa, nnó ákwɔ nɔɔ.

elé Kras, Muú yi Eṣṓwṓ akweré ji elá gefwa. ¹¹ Muú ayi ábée muú kpaá né geluágé nyú, abó mambé lé menkpané defwé nyú. ¹² Yéndemuú ayi ábwége geme jí, Eṣṓwṓ awáne nye ji gelu. Ne yéndemuú ayi asele mmye ji nnó apó yéé muú fṓ, Eṣṓwṓ apye nye ji akwṓ ḡṓ.

Jisṓs ashule ndo mbaá anleré mabé Eṣṓwṓ ne ekwṓ bṓṓ Farasi (Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ Ne Jisṓs afé mbe manjṓge aké, “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣṓwṓ ne enyú ekwṓ bṓṓ Farasi ejame nye dṓṓ. Enyú délu bṓṓ démbwólé, nénde unó bi enyú dépyéé, dégbéé bṓṓ nnó ákpege fṓ né gefwa eyigé Eṣṓwṓ ágbárege. Enyú ambṓṓ dékpené fṓ né geji ne délyágé fṓ meti nnó bṓṓ abi amuame makpe wye ákpe. ¹⁴ Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣṓwṓ ne enyú ekwṓ bṓṓ Farasi ejame nye dṓṓ. Enyú délu bṓṓ dembwólé, néndé enyú denyéé akwi andée upwṓṓ né unó bwṓ enyú depyéé eké delú cho né mbe ushu Eṣṓwṓ, depyéé mmyemenene nyú éshyaá né mbe ushu bṓṓ. Né meso gébé efwyale ewé Eṣṓwṓ achyge nye enyú ejame nye dṓṓ. ¹⁵ Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣṓwṓ ne enyú ekwṓ bṓṓ Farasi ejame nye dṓṓ. Enyú délu bṓṓ dembwólé, néndé dékene déjye yéndé mbaá nnó dépye yé muú ama ayi alá kwṓlege Eṣṓwṓ, akwṓlege ji. Ne muú akamege nnó akwṓlege Eṣṓwṓ, depye ji ákwṓre alá elé muú ayi agéne nye efwyale dṓṓ né ntoné mewé apwṓṓ enyú ambṓṓ. ¹⁶ Efwyale ewé egile enyú ejame nye dṓṓ. Enyú délu eké bṓṓ ame nónómé abi ájame ate meti. Enyú délerege bṓṓ nnó, ‘Mbṓgé muú anyégémen akelégé echa upe Eṣṓwṓ nnó apye genó ne ála apye wṓ, ewémbṓ epṓ yéé genó. Yémbṓ mbṓgé muú akelégé unó bi ákwye ne gesege ḡka ebi úlú né mmu echa upe Eṣṓwṓ nnó apye genó, abṓ mampye genó eyigé ji anyémeno.’ ¹⁷ Enyú ukenkéne bṓṓ ame nónómé, enyú deféré nnó ndé genó gṓṓeá na dṓṓ gepwṓ? Genó eyi gélú mmu echa upe Eṣṓwṓ, waá echa upe Eṣṓwṓ ewé epyéé nnó genó eyi gélú mmu gébé ne ukpea né mbe ushu Eṣṓwṓ? ¹⁸ ‘Enyú dema delerege nnó muú anyégémen akelege geluṓ eyigé apyéé upe Eṣṓwṓ wye nnó apye genó ne ala apye geji wṓ, genó gefṓ gepyéé ji. Yémbṓ mbṓgé genó eyigé ji achyéé nnó ápye gepé né mfaá geluṓ ne ji akelé, abṓ mampye genó eyigé ji anyémeno nnó apye.’ ¹⁹ Enyú bṓṓ ame nónómé, enyú deféré nnó ndé genó gṓṓeá na gepwṓ? Echye ewé elú mfaá geluṓ eyigé ápyéé upe wye waá, geluṓ eyigé ápye gepéé eyigémbṓ ne gélú ne ukpea né mbe ushu Eṣṓwṓ? ²⁰ Yémbṓ muú akelégé geluṓ eyigé apyéé upe Eṣṓwṓ wye, akelé fṓ lé geluṓ eyigémbṓ gejjigeji wṓ. Akelé ntó yéndégenó eyi gélú né mfaá geluṓ eyigémbṓ. ²¹ Ne yéndemuú ayi akelégé echa upe Eṣṓwṓ akelé ntó chóncho ne Eṣṓwṓ muú ajwólége mmu ewu. ²² Muú ayi akelégé mfaánebuú akelé ntó geluṓ eyigé Eṣṓwṓ ajwólége wye chóncho ne Eṣṓwṓ muú ajwólége mfaá geji.

²³ Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣṓwṓ ne enyú ekwṓ bṓṓ Farasi ejame nye dṓṓ. Enyú délu bṓṓ dembwólé, Enyú dekarage menyéé ayi dékpane né makṓṓ nyú dékaré malú afya, déchye Eṣṓwṓ melú ema, yé ne utṓṓse ebi upyéé menyéé agṓṓ gebé. Yémbṓ delyage mampye ukpékpé unó bi mabé Eṣṓwṓ álerege nnó dépyege. Depṓ fṓ pópó ne ate anṓe, dégné fṓ ebwṓ meshwe ne defyéé fṓ matṓṓ ne Eṣṓwṓ wṓ. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbṓ delyage fṓ manchye echye ewé enyú debṓ dechyege me. ²⁴ Ndere demmye mambele ukéke mabe debyaá ayi kprakpa, delu bṓṓ ame nónómé abi ájame abifṓ meti. Delu eké muú ayi áchérege manaá ami ji anyúu nnó ekagé ámé gejenchi, yémbṓ áméne mpṓ mashwṓne.

²⁵ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esòwò ne enyú ekwò bòò Farasi ejame nye dòò. Néndé gepòge nyú gélú eké muú ayi ashwònege meso amo ne uchweri menyé pópó, yémbò né mmu, abelege unó bi ji abòò né mati mabomabo. Dépyé unó nnó bòò áférégè nnó enyú délú cho né mbe ushu Esòwò, yémbò matòò nyú agbee ne manwaá ne mmmwólé unó unyeyé. ²⁶ Enyú ekwò Farasi délú bòò amé nónómé, bage mbe déshwóné mmu amo ne uchweri menyé, depyégé mbò meso ntó akpeage nye.

²⁷ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esòwò ne enyú bòò ekwò Farasi ejame nye dòò. Enyú délú bòò dembwólé, néndé enyú délú eké manomé ayi áwaá mbómé né mfaá. Ògegè áji, álu malómáló né dafye, yémbò né mmu ágbee ne ugoò áwuú bòò ne ufòòufòò umpwapwáne unó. ²⁸ Wye mbò ntó ne enyú depye wéna né dafye nnó bòò áférégè nnó enyú delu cho né mbe ushu Esòwò, yémbò wáwálé alu nnó né mmu matòò nyú enyú delu bòò dembwólé, ne degbóò mampyégé nchye.

²⁹ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esòwò ne enyú ekwò bòò Farasi ejame nye dòò. Enyú bòò dembwólé, dékwyége manómé bòò ekpávè Esòwò ne ayi bòò abi álu cho né mbe ushu Esòwò, ³⁰ dejòge deké, ‘Esé débó débé nyá gébége ukwene ante sé mbò debó décho fò amu manwá bòò ekpávè Esòwò bimbo wò.’ ³¹ Ndere enyú dejógè ne ukwene ante se mbò, eléré nnó enyú délú upyáné bòò abi áwané bòò ekpávè Esòwò bimbo. ³² Chóge yé mbe, dénére mampye gabo ayi nyá ukwene ante nyú álòò ula mampye. ³³ Enyú mmyò, délú baá utòò, déféré nnó dékágè bó efwyale ewé ekpane nye enyú dékpe né ntoné mewe ewé elá nómégè? ³⁴ Ne gétú eyigé na, ntòme nye enyú bòò ekpávè Esòwò, bòò dénga ne anleré mabé Esòwò. Déwane nye abifò, ne déwómé nye abifò né gekwa, ágbó, détulege nye abifò ne utó né mmu macha mmyemenene nyú ne déma déchyége nye abifò efwyale né malómáló. ³⁵ Ndere enyú dépyémbò, gewu eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bòò abi álu cho né mbe ushu Esòwò fa né mme gékpéne nye enyú mmye gelòò ula ne manòò Ebel muú alú cho né mbe ushu Esòwò kpaá gekwóné né ami Sakariya maá Barakia ayi enyú déwané nya né metòò metòò echa upe né geluò eyigé ápyé upe Esòwò wye. ³⁶ Me ngarege enyú wáwálé nnó gewú eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bòò abi álu cho né mbe ushu Esòwò gélú enyú bòò njyè eniné na mmye.”

Jisòs asomége Jerosale (Luk 13:34, 35)

³⁷ Jisòs ajòógè mbò aké, “E é, bòò Jerosale! Bòò Jerosale! Enyú dewane bòò ekpávè Esòwò ne detome abifò ne mataá, bòò dentoò abi Esòwò atómé eta nyú! Mmuá mé ndòndò ne ndò manyweré enyú nkwere nkane mekwò akwérege baá bií, yémbò enyú dékélégè fò. ³⁸ Gége yé nnó, melò nyú éla mé mábómé, éla mewa. ³⁹ Néndé ngarege enyú nnó, elo fina epyégè mbe, enyú démágè gésé me kpaá te bií ebi enyú dejòge nye nnó, ‘Mejé ébè ne muú ayi achwòò né mabo Atá.’”

24

Jisòs agaré ndere áchòò nye echa upe Esòwò (Mak 13:1, 2; Luk 21:5, 6)

¹ Jisòs ajòógè mbò, alyáá echa upe Esòwò. Ndere ji ajyeyé baá utòò bií áké áfíú ji nnó álere ji upú ebi átené né mmu dachi echa upe Esòwò. ² Yémbò Jisòs ashuú ébwò meko aké, “Pò enyú dége mbò uchánchá upé bina uko? Ngarege enyú wáwálé nnó ámuú nye ubi uko kpá, té ne mataá ne mataá yéé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte nópó.”

*Jisᵛs agaré ndere ankwólé bií ágéne nye efwiyale
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)*

³ Ewýágé Jisᵛs ajye jwólé né mfaá Mékwé Olif. *

Baá utᵛᵛ bií ebwᵛ ebwᵛ ájyé bane ji, ágií ji áké, “Garé esé, nde gébé eyige depo tiré na depyé nye? Ne ndé ufᵛᵛ unᵛ upye nye ne esé dékaa gébé eyigé wᵛ ᵛchwᵛ ne gébé eyigé mme ábyeé?” ⁴ Agigé mbᵛ, Jisᵛs ashuu ebwᵛ meko áké, “Sége gébé nnᵛ ekagé muú fᵛ ábwólé enyú déno mewaá. ⁵ Néndé, gejamégé bᵛ áśéle nye mabᵛ ma áchwᵛ eta nyú. Adoᵛ nye ebwᵛ ewᵛmᵛ ájᵛᵛge áké, ‘Me ne nlú Kras, Muú yi Esᵛwᵛ akweré ji elá gefwa.’ Apye nye mbᵛ ábwólé gejamégé bᵛ áno mewaá. ⁶ Ne déwuú nye ntᵛ abya be kwᵛkwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete. Yémbᵛ gébége unᵛ bina uké upyéé, débégé fᵛ ne efᵛ. Néndé unᵛ bina ubᵛ mampye ne epᵛᵛ nnᵛ mme yina achwᵛ kwya wᵛ. ⁷ Gébé eyigémbᵛ ntᵛ malᵛ kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bᵛ bᵛ ámmye nye ne ate, emími mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. ⁸ Ewéna ebé nye eké lé ula ulᵛ ubalé bi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

⁹ “Gébé eyigémbᵛ ápyéne nye enyú áfyé né amu bᵛ abi áchyege enyú efwiyale ne áwane nye enyú. Malᵛ mme meko ápaá nye enyú gétúgé délú ankwólé ba. ¹⁰ Ewéna epyéé nye gejamégé bᵛ ája mmye meso, áferé metᵛᵛ ewé áfyéé ne Esᵛwᵛ, áchyege nye ate mankwaá ne ápaá nye ntᵛ ate.

¹¹ “Ne gejamégé bᵛ ekpávé Esᵛwᵛ abi gebyᵛ áchwᵛᵛ nye, ábwólé gejamégé bᵛ áno mewaá. ¹² Ne gétúgé nchye ayi bᵛ ápye ájame nye dᵛᵛ, gejeé eyigé bᵛ abᵛᵛ gebe nye sé dᵛᵛ. ¹³ Yémbᵛ yéndémuú ayi akogé metᵛᵛ te kwyakwyaá áferege nye ji né efwiyale gabo.” ¹⁴ Abya melómélᵛ yina, ayi Esᵛwᵛ ágbárege nye gefwa ne bᵛ bií, ankwóle ba agarege me ji mbaá bᵛ mme meko nnᵛ malᵛ mako né mme ákaa ji, gébé eyigémbᵛ ne mme akwyage nye.

*Jisᵛs agaré nkane áchwᵛ nye Jerosale
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ “Danel muú ekpávé Esᵛwᵛ abᵛ ájᵛᵛ nya atoᵛ ne ‘geboboge genᵛ eyi gechyege mekpᵛ unᵛ mbaá Esᵛwᵛ.’ Degene nye ndere genᵛ eyigémbᵛ gepyéé né mmu echa upé Esᵛwᵛ.” (Yéndémuú ayi akuú malᵛ ᵛwe ayina akaá ula).

¹⁶ “Gébé eyigémbᵛ, bᵛ abi álu né Judiya ábᵛ ájye ákwᵛ mfaá makwe ábií. ¹⁷ Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnᵛ ashulege mme, ajye bᵛ genᵛ né mmu gepú jíí. ¹⁸ Muú ayi alú ntᵛ né mekwᵛ áchwᵛgé yé gébé nnᵛ akere mmu achwᵛᵛ bᵛ nku gefwene wuu ne ábᵛ. ¹⁹ E é ebéé nye mbᵛ nnᵛ ne andéé abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbᵛ. ²⁰ Neége mmye mbaá Esᵛwᵛ nnᵛ gébé gebo eyigémbᵛ, gébége fᵛ ne metᵛᵛ nshwᵛne. Yé ebé lé bií uwyaá. ²¹ Néndé gébé eyigémbᵛ, gebéé nye lé gébége gekpékpége efwiyale ewé té Esᵛwᵛ akwye mme yina bᵛ alá álu danᵛge ewú. Ne yé ewé emage be sé eké ewémbᵛ epᵛ. ²² Ne wáwálé alu nnᵛ mbᵛgé Esᵛwᵛ ala asᵛᵛ ndᵛ efwiyale eyimbᵛ ela mboᵛ wᵛ, ebyénnᵛ yéé muú ayi apome nye apᵛ. Yémbᵛ gétúgé bᵛ abi Esᵛwᵛ ájyaá nnᵛ ábᵛ ábií, asᵛrege nye ndᵛ eyimbᵛ ela mboᵛ.

²³ “Ne mbᵛgé muú agaré enyú nnᵛ, ‘Gége Kras, Muú yi Esᵛwᵛ akweré ji elá gefwa alu fana,’ yéé agaré lé enyú nnᵛ, ‘Alu né,’ dékamégé fᵛ ne ji. ²⁴ Néndé bᵛ gebyᵛ abí áké álu Kras ne bᵛ gebyᵛ abi ake alu bᵛ ekpávé Esᵛwᵛ ntᵛ áchwᵛᵛ nye. Achwᵛgé ápyéé nye ukpékpé ufelekpá ebi upwᵛ amu. Apyembo nnᵛ ábwólé bᵛ ako ne mbᵛgé meti ebége yé ebéle bᵛ abi Esᵛwᵛ ájyaá nnᵛ ábᵛ

* **24:3** Elú wáwálé nnᵛ: Mékwé ewéna ekamege mbᵛ gétúgé ejamé unᵛ ebi akuú nnᵛ Olifet dᵛᵛ.

abii, ábwólé ébwó áno mewaá. ²⁵ Kaáge yé nnó mbó mé mbe ngaré enyú unó bina, geméégé nnó upyéégé.

²⁶ “Yé muú achwóó agaré enyú nnó, ‘Gége ji alu mbo né mewaá’, déjyégé wye. Yé agaré lé nnó, ‘Gége abii mbo né mmu baá upú’, dékaméégé fó nnó elú wáwálé. ²⁷ Néndé ndere dasama akéle mamma, ne nebuú négénége, álo ne égbé ébwónyε akwoné ne ébwóbe bóó ako ágéne, wye mbo ntó ne Maá Nte Mekwaá achwóó nyε.

²⁸ “Yéndé mbaá ayi genjkwógé genó gebéé, eféé mbo ne denwýone etire denyéé unjkwó unó dénwérege.”

Unó bi upyε nyε geméégé nnó Maá Nte Mekwaá dkérege fa mme

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Éfwyale ewéna echwógé, ténéténé ayi ébyéé, ηmécé ekwene nyε gemuage-mua. Mfaá ágénégé sé, ambe ntó áno mege nyε, ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyíge nyε. ³⁰ Gébé eyigémbo genó eyi gelére nnó Maá Nte Mekwaá achwóó, gegénége nyε né mfaánebuú. Ne bóó maló mme meko áfyéε nyε gepúgé negbo állile. Ne ágéne nyε nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ne uto bíi, ne gekpékpéégé énoógé. ³¹ Ndere ji achwóó áfomege nyε gekpékpéé mbá, ne atome nyε makiénné jíi nnó ájyε anyweré bóó abi jí ájyáá né mme meko ábé abii mbaá ama.

³² “Pεge gepage genóoge fig degí genó wye. Gébégé mata jíi álogé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwóné achwóó shúle. ³³ Wyémbo ntó ne gebégé enyú dégégé unó bina uko uke upyéé, débó mankaá nnó gébé eyigémbo géla kwókwólé. ³⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó njyε eníné na négboó fó kpaá te unó bina ukó úpyéé. ³⁵ Mfaá ne mme ábyéé nyε, yémbo mekomejóó wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akadge gébé eyigémbo apó

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Yé muú ayi ákaá bíi ne gébé eyíge unó bina úpyéε nyε apó. Makiénné Ésowo ne mfaánebuú ákaágé fó, yé Maá Ésowo jimboó ákaá wó. Ékosé wye Nte wuú jíi mbii ne ákaá. ³⁷ Ndere epyéé nyá né gebégé Nowa, wýémbo ntó ne epyé nyé gebégé Maá Nte Mekwaá aké akerege meso fa mme. ³⁸ Ne gébé eyigémbo, geméégé nnó genyagé nnyi geshwa nyá bóó, bóó abó ányé, ányúú, ápyéé maba ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bíi bi Nowa ákpené mmu ékpe. ³⁹ Ndere apyémbo, abó ákaá nya genó eyi gepye wó, kpaá te genyage nnyi geshwané ébwó ako. Wyémbo ntó ne epyé nyε gebégé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme. ⁴⁰ Né gébé eyigémbo ntó, ande apea ábége ne mekóó aké apyε utóó, Maá Nte Mekwaá akpane nyε ama alyáá ama. ⁴¹ Andée apea ábége né mbaá ayi ákwóó unó, akpane nyε ama alyáá ama.

⁴² “Gétú eyíge na, débó mambε peé dégilé néndé, dekaá fó bíi bi Ata nyú akérege meso wó. ⁴³ Kaáge nnó mbógé mboó gepú akaáge gébé eyíge menjó achwóó ne utuú manchwó gya gepú jíi, mbo abéé peé abame geji nnó ekáge menjó achwóó agyá akpé mmu. ⁴⁴ Enyú ntó kpómege mmyε gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyéε meso né gébé eyíge délá dékáge.

Baá defwε abó mampyε matóó bwó chánchá

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Bεge ndere maá defwé ayi awyaá denja, apyε utóó bíi chánchá. Nte wuú alyáage jíi ne baá defwé abifo nnó apélé ébwó, achyεge ébwó menyé chánchá né gébé gelógéló. ⁴⁶ Galógáló abéé nyε ne maá defwé yimbo, gebégé nte wuú akérége meso agéne nyε nnó jíi apyε utóó bíi chánchá. ⁴⁷ Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nyε jíi ndere muú kpaá né unó bi jíi awyaá uko nnó apélé.

48 Ne mbogé maá utóó yimbo abegé ayi áwyaá gepo gebogebó, ajóge nye ne geme jii aké, 'Nte wa abelege nye doó ne achwó.' 49 Alo mantúlégé ate anme abifo, anyeé anyú mmóó ne ate anyuú mmóó ne abifo ákwene. 50 Mbogé apyége mbo, nte maá utóó yimbo achwó kwó nye ji nenmé né gébé eyigé ji alá kaá nnó achwó wó. 51 Abanége ji mbo, achyege nye ji gekpékpé efwyale ewé ebóó epwóó amu, afye ji né melu ewé Esowo afyéé nye bóó dembwólé. Ne bóó alilé nye anyeé manéné ewú.

25

Nekanémejóó asó andée makpo afya

1 Jisós afé mbe ajóge aké, "Gefwa eyigé Esowo ágbárege gelu eké asó andée makpo afya abi álweé mátuléká manjyee bane menó neba. * 2 Né geluágé ebwó, abi ata awyaá defóó ne abi ata akénege. 3 Abi ata abi akénege álweé mátuléká, yémbó ama kpá sé mawee ami fó nnó ámi malu mmu mátuléká mábyege amá áfye wó. 4 Ne abi awyaá defóó akpa mawee nnó ami malu mmu mátuléká bwó mábyege ebwó ama afye. 5 Ne elé menó neba yimbo alá achwóó wáwá wó, géjá gekpá ebwó ábelé.

6 "Ne metóó utuú eké ekwónege ebwó awú nkane bóó ákálege aké, 'Menó neba achwó chwóge débáne ji.' 7 Baá ásóandée bimbo áwúge mbo ákwilé ati mátuléká bwó. 8 Ne abi akénege ajye ko mawee mbaá abi áwyaá defóó aké, 'Chyeye esé ekéke mawee defye né mátuléká sé áchwóó nóomé.' 9 Abi áwyaá defóó áshuú ebwó meko aké, 'Ngba mawee amina makwánégé fó esé ne enyú, chóge mbaá bóó abi ákpóó né melo déna amí nyú.' 10 Ne ndere ájye mana mawee, menó neba yimbo achwó. Achwóge ase abi ata abi ákpomé mmye álú eféé ágilé ji, afé ákpe né mmu gepú epaá neba ágbé menombi.

11 "Ewyágé abifo ata abi ájye na mawee áchwóó. Ala dafye ádoó menombi ákuú aké, 'Ata Ata! néné esé menombi.' 12 Ne menó neba ashuú ebwó meko aké, 'Me ngarége enyú wáwá wó nnó nkágé fó enyú.' "

13 Jisós anérége mantó nekanémejóó eníné na aké, "Sege ye gébé néndé dekaágé fó bíi ne gébé eyigé me nkerege meso.

Nekanémejóó baá defwe makpo alé

(Luk 19:11-27)

14 "Gefwa eyigé Esowo ágbárege ne bóó bíi gelu eké nekanémejóó eníné na: Mende fó abó ajyee neke, gébége ji achwóó jyee, akuú baá defwé bíi ako, akaré ebwó nka nnó áke gese ne eji. 15 Achyee ama uba nka uta, achye ayifo uba upea ne achye ntó ayifo geba géma. Akare ebwó nka eyina ndere yéndémuú akáge gbáre atane afé neke. 16 Ayi aselé uba nka uta, achó sé gébé wó, ajye ló gese manke. Abó ntó nsa uba nka uta. 17 Wyembo ntó ne ayi aselé uba upea apyee. Ji ntó abó nsa uba nka upea. 18 Yémbó ayi aselé geba géma ajye cho mme anii nka nte wuu.

19 "Ebelégé nte bwó akéré meso né neke eníné ji abó ajyee. Akuú ebwó ako nnó áchére áge ndere yéndémuú apyee ne eji nka. 20 Ne ayi achyee ji uba nka uta achwó téné mbe ushu nte bwó, ajóó ne ji aké, 'Ata ochyee nyá me uba nka uta, nke gese ne eji, mbo nsa uba ebifo uta gé eji na.' 21 Nte wuu ashuú ji meko aké, 'Opye doó, ólu maá defwé melóméló, muú akage nere metóó ne wó. Te ndere óleré nnó okage gbáre ekéke nka chánchá, mbelege nye wó né melu ewé ógbárege gejamégé nka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megómego!'

* 25:1 Elú wáwá wó nnó: Né gepoge bóó Jus muú abagé neba bóó ájyee Iyaá ji né gepú jii ne utuu.

22 “Ne maá defwé ayi achyéé ji uba nka upea achwó ntó mbaá nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata achye nyá ntó me uba nka upea, nke gese ne eji. Mbó nsa uba ebifó upeá gé eji na.’ 23 Nte bwó ashuú ji meko aké, ‘Ópye dóó òlu maá defwe melóméló, muú akage neré metóó ne wó. Te mbaá òleré nnó òkage gbáre ekéké nka chánchá, mbelege nye wó né melu ewé ògbárege gejaméé nka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megómego!’

24 “Ne kwyakwya ayi achyéé ji gébagé nka géma achwó ntó eta nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata menkaá nnó depó tyéé demmye amba. Ólu eké muú ayi agóme menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso yi ápéne. 25 Getú eyigémbó, mbó éfó nnó nka jyé enógé òchyege nye me éfwyale. Njye cho mme nniú eji wye nnó ekagé enó. Gé nka jyé na se.’

26 “Ne nte bwó ashuú ji meko aké, ‘Wó òlu maá defwé mebomebo, ne mémbwá, òjóógé òke me nlu eké muú ayi agóme menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso ayi ápéne ne nkyéé mbwé né mbaá ayi nlá ntyaá depomé wó. 27 Gétú eyigémbó, mbó òbo òfyé nka ya né gepúgé nka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa mfaá.’ 28 Ajóógé mbó, agaré baá defwé abifó aké, ‘Te mbaá ji aleré nnó akaáge gbáre fó nka eyimbo, sége eji déchyéé muú ayi awyaá uba ufya. 29 Kaáge nnó muú ayi abógé nsá né genó, ji ne ámáge gbéé ji ébwó nnó ji abó gejaméé unó. Yémbó muú ntó ayi alá abóó nsá né genó eyigé me nchyéé ji wó, yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó alá amu mawa. 30 Ne áfomé ji ntó né epinyá gemua né dafye, mbaá ayi ji awuú nye ubalé, alile anyéé mánjéné.’

Gefó eyigé Esawó apane nye mpa bóó né bii bi kwyakwya

31 “Gébége Maá Nte Mekwaá achwóógé ne enógé, chóncho ne makiénne jii ako, ajwólege nye né mfaá geluógé gefwa jii eyi gewyaá enógé, 32 ne bóó átanage nye né malo mme mako anyweré né mbe ushuú wuú. Eféé mbó, akarege nye ébwó matóó apea nkane membamé magóhme aferege magóhme ayi alú choncho ne menmené hme. 33 Abelege nye ntoó nema né egbé ébwónye wuú, nema né egbé ébwóebe wuú. 34 Ne mfwa ajóoge nye ne bóó abi alú né egbé ébwónye wuú aké, ‘Chwóge enyú bóó abi Nte wa ajéle enyú. Denyé gefwa eyigé ji akwyéé mé abelé eta nyú téé gébége mme alóó. 35 Néndé mesa abó ámmye me, déchyéé me menyéé, mmmwólé manaá epye me, déchyéé me manaá nyú, dége me ndere menkéé, dése me. 36 Mpoó ne mandeé mamfyé, déchyéé me mandeé, mbó mmeé dépele me, nkpe denó dekene degene me.’

37 “Eféé mbó ne bóó abi alú cho né mbe ushu Esawó ashúge nye ji meko aké, ‘Ata ndé gébé esé degene mesa ammye wó, dechyéé wó menyéé, mmmwólé manaá epyeé wó déchyéé wó manaá onyuú, 38 ne ndé gébé ntó dégené wó ndere menkéé, dénené wó, òlú gejógéné dechyéé wó mandeé òfyéé? 39 Ndé mbaá dégené wó ómées, dépelé wó, òkpené denó esé dékené dégené wó?’ 40 Ne mfwa ashúge nye ébwó meko aké, ‘Me ngarege enyú wáwálé nnó te mbaá enyú depye unó bina ne anjme ba, yé ebélé mbaá muú ama ayi alá anjea geme wó né geluage anjme ba ebyénnó depye mbó lé ne me!’

41 “Ne abwólége nye mmye ajóó ne abi alú ji né egbé ébwóebe aké, ‘Kwilege me ushu, enyú abi mfaánebuú ashule enyú mmye, débó manjye né ntoné mewé ewé alá nómgéé, ewé me nkweé mé mbelé mbaá danchómelo ne makiénne jii. 42 Néndé mbó nlu mesa déchyéé me menyéé wó, mmmwólé manaá epyeé me, déchye me manaá nnó nyú wó, 43 dégé me ndere menkéé, déne me wó, nlu gejógéné dechyéé me mandeé nnó mfyé wó, mmeé dechwó gé me wó, nkpe denó dekéé dégené me wó.’

44 “Eféé mbó ne ébwó áshuge nye ji meko aké, ‘Ata ndé gébé esé dégené mesa ammyeé wó, mmmwólé manaá epyeé wó, esé délá póó wó wó? Ne ndé gebe ntó

degene wɔ nkane menkɛɛ, ɔmeɛ, ne ɔkpene denɔ esɛ delá depoo wɔ wɔ?' ⁴⁵ Ne ashuge nye ebwɔ meko aké, 'Me ngarége enyú wáwálé nnó, te mbaá enyú delá poó yéé muú ama ayi alá anɛa gemɛ né geluágé anɛme ba bina wɔ, ebyénnó depoo fɔ me wɔ.' ⁴⁶ Gétú eyigéna, bɔɔ bimbɔ ákpene nye né efwyale ewé alá ebyéé yémbɔ abi alu cho né mbe ushu Esɔwɔ anyé nye genwá eyi gélágé byé."

26

Ajɔɔ geju manwá Jisɔs

(Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2; Jɔn 11:45-53)

¹ Jisɔs anérégɛ manlere unó bina uko, ajɔɔ ne baá utɔɔ bií ² aké, "Enyú dékaá me nnó epaá koó upú elú ndɔ fi eléé, né bií bimbɔ, achyégɛ nye me Maá Nte Mekwaá mankwaá nnó áwo me né gekwa." ³ Wye né gébé eyigémbɔ anɔɔ baá ámpyɛé upɛ Esɔwɔ chóncho ne ákpakpa melɔ ágbare ujwɔle né gepúgɛ Kaifas ayi alu etukpe ámpyɛé upɛ Esɔwɔ, ⁴ ajɔɔ geju ndere ebwɔ apyɛé ne apyɛ Jisɔs né defya awá. ⁵ Yémbɔ áferé aké, "Dépyégɛ fɔ ji gébégɛ epaá ewéna, ékágé bɔɔ áɲme ummye né melɔ."

Awáá Jisɔs mawéé né melɔ Bétáni

(Mak 14:3-9; Jɔn 12:1-8)

⁶ Né gébé eyigémbɔ, Jisɔs alu né melɔ Bétáni né mmu gepúgɛ Simun ayi abo améé uba, akuú ji nnó ebwɔ ájyɛ anyé menyéé. ⁷ Ndere ebwɔ anyé menyéé, mendée fɔ akpe ne mawéé gebé ami majamé ŋka dɔɔ. Mawéé amibɔ malu né mmu ekpómé ewé akwyéé ne genó eyigé akuú nnó alabasta. Akpégɛ mbɔ amo Jisɔs mawéé ami mbɔ né mekpɔ. *

⁸ Ne baá utɔɔ Jisɔs ágégɛ mbɔ, matɔɔ ásɔ ebwɔ mmu te ágígɛ atɛ aké, "Ulannó ji áchɔɔ mawéé amina? ⁹ Mbɔ ákpoo mami áse gejamégɛ ŋka, áchyéé mbaá ubyá bɔɔ." ¹⁰ Jisɔs akaá mé genó eyigé ebwɔ áferege né mmu matɔɔ bwɔ, ashúú ebwɔ meko aké, "Ulannó enyú déchyége mendée yina efwyale? Ji apyémbɔ lé genchánchágɛ genó eta wa. ¹¹ Ubyá bɔɔ ulú ne enyú yéndégébé yémbɔ gébé eyigé me mbeé ne enyú géjá sé wɔ. ¹² Mendée yina amo me mawéé mina mmye nnó gébégɛ ngboge ánií me níŋge. ¹³ Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bɔɔ ágárege nye Abya melómélɔ yina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendée yina apyɛ. Nkane ágárege, mbɔntó ne áteé nye ji yéndégébé."

Judas akame mankpó Jisɔs

(Mak 14:10, 11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Ewyágɛ, maá utɔɔ Jisɔs ama né geluágɛ abi áfyaneápeá ayi akuú ji nnó Judas Iscarot ajyɛ báne anɔɔ baá ámpyɛé upɛ Esɔwɔ, ¹⁵ ajɔɔ ne ebwɔ aké, "Mbógɛ me mfyégɛ Jisɔs né amu nyú déchyége me ndé?" Ajɔógɛ mbɔ, ápa uba ŋgba bɔ sere esaá meso efya áchyɛ ji. ¹⁶ Eféé ne Judas álɔɔ mankélégɛ meti ewé ji apyɛé ne Jisɔs akpe ebwɔ né ámu.

Jisɔs anyéé epaá koó upú ne baá utɔɔ bií

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Jɔn 13:21-30)

¹⁷ Né bií mbe, ebi epaá bred yi alá muálé elɔɔ, baá utɔɔ Jisɔs ájyɛ gií ji aké, "Ndé mbaá ayi ɔkélege nnó esɛ déjyɛ détyéé menyéé epaá koó upú wyeé?" ¹⁸ Agigé mbɔ Jisɔs ashúú ebwɔ aké, "Chóge né melɔ kpaá, déjyégɛ dégéne nye mende fɔ, gárege ji nnó, 'Ménleré aké, gébé ya gékwané; ne me nkélege

* **26:7** Elú wáwálé nnó: Ntaá né alabasta nétánege nya né melɔ Ijip, mendée yimbɔ achwɔ né mawéé gebé mimbɔ, abɔ mami, agbé né mekpɔ.

manyé menyéé epaá koó upú ne baá utóó ba né gepú jyé.' †¹⁹ Ne baá utóó Jisós apye wye ndere ji agaré ebwó, átyé menyéé epaá koó upú.

²⁰ Nkwale ákwónégé Jisós ne baá utóó bíí áfyaneápeá, ájwólé ka manyé menyéé. ²¹ Ne ndere ányéé, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, muú nyú ama achyege nye me mankwaá.” ²² Mechó ewé epye ebwó ábó efwale né matóó ne alo mangíí ji ama, ama aké, “Ata nnó élé me?” ²³ Agigé mbó Jisós ashúú ebwó meko aké, “Élé muú ayi ebwó wuú ne ewa etuúge né mmu akpánkpa ne akpoó nye me. ²⁴ Ne Maá Nte Mekwaá agbóó nye wye ndere ñwe Esówó ábó ajóó mé te gachíí, utonkwa ube ne muú ayi akpóó nye Maá Nte Mekwaá. É é! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbo, mbó eló kpaá epwó.” ²⁵ Jisós ájógé mbó Judas ayi alú mankpóó ji achwó gíí ji ntó aké, “Ménleré nnó élé me?” Jisós ashúú ji meko aké, “Mbó ne wó ajóó.”

Menyéé Ata Jisós

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²⁶ Ne ndere ebwó alú nyéé menyéé yimbo, Jisós abó ntó bred, anemmye, achyéé matame mbaá Esówó. Agyá ntó bred yimbo uba uba, akaré mbaá baá utóó bíí ajóó aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” ²⁷ Ne abó ntó amo ne mmóó mmu, anemmye achyéé matamé mbaá Esówó, achyéé ebwó aké, “Sége dényú enyú ako. ²⁸ Gége manoó ma na, amí malu menomenyéé ewé Esówó anyéé nye ne bóó bíí. Magbélege nyé né mme mampye nnó Esówó ájíinte gabo ayi gejamégé bóó ápyéé.” ²⁹ Ama ajóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbó mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye ami make ne enyú né gefwa eyigé Nte wa agbárege.” ³⁰ Ne ebwó ánerégé, ákwá ekwó áféé Esówó átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jón 13:36-38)

³¹ Ewyágé Jisós ajóó ne ebwó aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ne utuú bina mbó ne ásáme né mmu ñwe Esówó nnó Esówó aké, ‘Nwane nye membame mágóñme ne ekwó mágóñme eláa nye tyátyá.’ ³² Ne nkwlégé né negbo, mbó nye mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilíí.” ³³ Ajóógé mbó Pita ashúú ji meko aké, “Yé ebélé nnó bóó ako ábó alyáá wó, me nlyágé fó wó.” ³⁴ Ne Jisós ntó ashúú ji meko aké, “Pita, gó ngaré wó wáwálé nnó utuú bina gemégé nnó menó mekwó akú, wó oshyáá nye ndó eléé nnó wó ókágé me.” ³⁵ Ndere Jisós ajóó mbó, Pita anyémenó aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóó ne wó, nshyáá fó wó.” Wyémbó ntó ne baá utóó abifó anyémeno mampye.

Jisós anemmye né Getsemane

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anérégé efeé Jisós asé ebwó áféé né melu ewé ákuú nnó Getsemane wyeé né mékwé ewémbó. Akwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, mente mmye mbe gachyéé manénemmye.” ³⁷ Ndere ji atené mmye mbe manémmye asé Pita ne baá Sebēdee apeá (Jemsi ebwó ne Jón) ndere ebwó ájye meshwe ne masómé makwó Jisós metáó. ³⁸ Ne ajóó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metóó maténe me meti negbo. Yémbó jwólege fa, debe peé ne me.” ³⁹ Atégé yéé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme anemmye aké, “Ñte wa mbógé elú kókage fére amó efwale yina átáné me mmye, yémbó pye genó eyigé wó ókelege épó fó eyigé me nkélege.” ⁴⁰ Ne ákerégé meso né mbaá ayi baá utóó bíí abi aléé alú, abané ebwó ndere ábélege géjyá. Ajóó ne Pita

† 26:18 Elú wáwálé nnó: Gébé eyigé Jisós aké gekwané, ele gébé eyigé ábóó manwó ji né mfaá gekwa.

aké, “Nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yéé lé né nchwaneké ama? ⁴¹ Béege peé, dénénémmye mbaá Esòwò nnó ékágé enyú dékpe né mmuameno. Matòó nyú ákélege nnó enyú dénénémmye yémbo menyammye nyú áwya gepwá.” ⁴² Ajóógé mbo ama akéré meso manemmye aké, “Nte wa, mbógé ókélége fò manke nkò efwyale ayina akoó me, gó me nyú ji ndere wò ókele.” ⁴³ Ne ama akérége ndò eyi egbeé epeá né mbaá baá utòó bíí álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwó ame dòó. ⁴⁴ Ne Jisòs amágé lyaágé ebwó, ajye nemmye ndò eyi egbeé eléé annyuaré wye mmyemenene eyimbo. ⁴⁵ Ne ama kérége mbaá baá utòó bíí ajòó ne ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gége gébé gekwané eyigé áchyege nye Maá Nte Mekwáá mankwaá ne áfyé ji né amu bòó ubeé. ⁴⁶ Kwilege mme déjyé, gége muú ayi achyege nye me mankwa mbo alé chwó.”

Apye Jisòs

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jòn 18:3-12)

⁴⁷ Wye ndere Jisòs alú jóógé mbo, maá utòó wuú ama ayi akámege Judas né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bòó. Bòó bimbo ágbaré bò aparanja ne mámbo unòó. Bòó bi átómé ebwó élé anòó baá ámpyee úpe Esòwò ne ákpakpa melo. ⁴⁸ Eké epyembo, Judas abó mé mbé agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbo pyége.” ⁴⁹ Akwónégé, yé gébé achò sé wó, akoó cho afé mbaá Jisòs aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaa. ⁵⁰ Atyágé ji mbo, Jisòs ajòó ne ji aké, “Mejeé wa, chò mbé ne utòó byéé.” Ajóógé mbo bòó bimbo áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁵¹ Agbárégé Jisòs mbo, muú ama né geluágé abi álú ne Jisòs, ajúú aparanja asó etu memfóé etukpe ámpyee úpe Esòwò. ⁵² Ne Jisòs ajòó ne ji aké, “Shwóré aparanja wye né mmu mekò, néndé bòó ako abi ámmye umye ne aparanja, agboó negbone aparanja. ⁵³ Óferé nnó nnegé mmye mbaá Nte wa nnó apoo me, atómé fò gejamégé makiénné ji nnó áchwó apoo me? ⁵⁴ Yémbo, me mpyegé mbo, epye mbó nnó ne unòó bi ñwe Esòwò ajòó upye wáwálé?” ⁵⁵ Wye né gébé eyigémbo, Jisòs ajòó ne gejamége bòó bimbo aké, “Enyú dechwó na ne bòó aparanja ne mámbo unòó mampye me nnó me nlu menjó? Me nlu fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejóó Esòwò né echa upe, nnó débó degéé me mampye wó? ⁵⁶ Yémbo, depò etiré depye mbo na, nnó unòó bi bòó ekpávè Esòwò ásamé ubé wáwálé.” Eféé ne baá utòó bíí ako áboó ályaa ji.

Jisòs akpe unòó mpa

(Mak 14:53-65; Luk 22:63-71; Jòn 18:13, 14, 19-24)

⁵⁷ Ne baá utòó bíí alyágé ji mbo, bòó abi ápyene ji, ase ji áfé né gepúge Kaifas ayi alu etukpe ampye upe Esòwò. Eféé mbo nto ne anleré mabé Esòwò chóncho ne ákpakpa melo anyweré. ⁵⁸ Ne ndere ájye, Pita akwòlege ebwó meso gachyéé, gachyéé kpaá te akpené né mmu dachi etukpe ampye upe Esòwò. Akpégé, ajye jwólé ne ámbamé dachi etukpe mangé genó eyigé apye mbaá Jisòs. ⁵⁹ Anòó baá ampye upe Esòwò ne bòó ako abi ájwólé mmu echa eso, ákélé ammá mpa gebyó mamma Jisòs mmye nnó áwá ji. Yémbo ágé yéé ema wó. ⁶⁰ Ne gejamégé bó ntésé gebyó átané áma Jisòs depò mmye, yémbo yéé mémá ema ewé eleré nnó Jisòs akwé mpa epó. Ewyágé, bò ntésé gebyó apeá achwó, ⁶¹ ne ájóó aké, “Maá mende yina ji aké, me nkagé mú echa upe Esòwò ne gemégé nnó ndò eléé ekwóné mmagé nténe ewú.” ⁶² Eféé mbo ne etukpe ampye upe Esòwò akwilé ajòó ne Jisòs aké, “Wò ntó óp ne meko manshuú né depò etire bòó ájóoge mbo nnó ópye?” ⁶³ Yémbo, yéé meko Jisòs ashuú ji wó, etukpe ema ñmére ejòó eké, “Me ngígé wò né mabò Ata Esòwò, muú alú mebe yéndégébé, mbógé wò ne ólú Maá Esòwò, Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa

gáré.” ⁶⁴ Agígé mbo, Jisós akamé aké, “Mbo ne wo ojobó. Yémbó mengareg ényú wáwálé nnó: meso gébé degéne nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né egbé ebwonye Esowó ayi apwóó amu ne dégene nye ntó ndere achwóó né mmu gekógé mfaánebuú!” ⁶⁵ Jisós ajóógé mbo, étúkpe ampye upe Esowó agyá mandeé jí né mmye manleré nnó metóó esó jí dós, akálé aké, “Amege mmye ne Esowó! Ndé gécha démage kéle bo ntésé? Ényú ambóó dewú mé ndere jí ámége mmye ne Esowó!” ⁶⁶ Déferé nnó ápyeé nnó ne jí?” Agígé mbo, bóó ako áwya aké, “Akwe mpa ne abó mangbó.” ⁶⁷ Éféé ne álóó mankpó Jisós matye ushu ádoó jí ukpékpé ne bóó abifo ádoó jí maka, ⁶⁸ ájwyagé jí aké, “Wó olu Kras, Muú yi Esowó akweré jí elá gefwa. Garé esé, Waá adoó wo?”

Pita ashya nnó akadgé fò Jisós

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jón 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ndere epyembo, Pita alú wye ka né dachi étúkpe ampye upe Esowó, aké apélé maá meso mendée fò alú maá defwé étúkpe ampyeé upe Esowó, achwó jóó ne jí aké, “Wó ntó óbó olú ne Jisós muú Galilií.” ⁷⁰ Ajóógé mbo, Pita ashya né mbe ushu ebwó ako aké, “Chaá-ó nkaá yé geno eyigé ojóge mbo wó.” ⁷¹ Ashyágémbó akwilé afé né menombi gébámé. Éféé maá meso mendée ayi fò agégé jí ajóó ne bóó abi átené eféé aké, “Mende yina abó alú ne Jisós muú Nasaret.” ⁷² Yémbó Pita ama shya wye shya afyé amu mewé aké, “Wáwálé nkaágé fò mende yimbo.” ⁷³ Eké ewyage bóó bi átené eféé áchwó jóó ne jí aké, “Wáwálé gembí gepó mmu, wo ntó olú muú bwó ama néndé nénóme mejóó neé néleré mbaá ayi wo atané.” ⁷⁴ Ndere ájóó mbo Pita aké. Me nkaá kpé mende yimbo te mfaánebuú. Wye ndere jí akélege mbo, aké awúu menó mekwó akú kókogólókóó. ⁷⁵ Ne ténéténé yimbo Pita ate mekomejóó ayi Jisós abó ájóó ne jí nnó, “Gemégé nnó menó mekwó akú, oshya nye ndó eleé nnó ókaágé fò me.” Ne atané dafye anyó meko ngbó ali segé segé.

27

Afé né Jisós mbaá Palet

(Mak 15:1; Luk 23:1, 2; Jón 18:28-32)

¹ Bii uyyágé ne dondo, anóó baá ampye upe Esowó ne ákpakpa melo áchomé, áso mala ndere ápye ne áwá Jisós. ² Ne ánerégé mansó mala, áwé Jisós amu áse jí afé mbaá Palet gomena bóó Rom.

Negboné Judas

(Anj 1:18, 19)

³ Judas muú akpoó Jisós ágégé nnó ásó mpa nnó áwáne Jisós, byó ukaré jí mmu, aferé nnó jí apye gabo, akpá uba ngba sére esaá meso efya eyi jí abó akpoó Jisós ajye shuú etukpe ampye upe Esowó ne ákpákpá melo. ⁴ Ajóó ne ebwó aké, “Mpye gabo manchyaá manoó nte mekwaá ayi álá apyéé gabo wo.”

Bóó bimbo áshuú jí meko aké, “Éwémbó eta esé ndere ndé? Gabo ayi mbo akpa wo.”

⁵ Ajóógé mbo, Judas atyá nka eyimbo eféé né metóó gepú echa upe Esowó atané ajye shuú geme jíí.

⁶ Ne anóó baá ampye upe Esowó ápwé nka eyimbo. Ajóó aké nka eyina élé nka manoó, ne ébé sé ekamé fò nnó décho nka eyina melu ema ne eyi elu ne mmu mekwa nka echa upe Esowó wó. ⁷ Afyéégé makpo bwó mbaá ama, áke ábóó nka eyina ána melu mme mbaá menkwyé unje meséé anigé anke bóó wye. ⁸ Elo né gébé eyigémbó kpaá te fina álú ákuú melu mme ewémbó nnó mewaaá manoó.

⁹ Ερρϋέμβο nnó mekomejós ayi Jerimaya muú ekpávε Εσωω abó ajós abe wáwálé. Ji ajós nya aké áσε uba ηgba bó séρε εσαά meso εfya εyi elú gese eyi bós Isreli ákamé mana ji, ¹⁰ άpυε wye ndere Εσωω agaré me ana melu mme mbaá menkwυεέ ujemeseé.

*Palet agii Jisas bə nkwe
(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jɔn 18:33-38)*

¹¹ Ndere Jisas atené né mbe ushu Palet gɔmena bós Rom, Palet agii ji aké, “Wə ne álú mfwa bós Jus?”

Ne Jisas ashúú ji meko aké, “Elu nkane ajós.” ¹² Yémbə gebyós eyigé anós baá ampυε upε Εσωω ne ákpakpa melo ámalé ji mmyε, yεé meko Jisas ashúú ji wó. Ajwólé wye ji nyámé. ¹³ Ne Palet agii yé ji aké, “Nnó wə əwuú mbó fə depə εtiré bós bi aké wə əpυε?”

¹⁴ Yémbə Jisas ajwólé wye ji nyámé. Εwéna εpυε mfwa bós Rom akwe tametame.

*Palet asó mpa nnó áwá Jisas
(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jɔn 18:39–19:16)*

¹⁵ Ne gepógé gómená bós Rom, gélú nnó yéndé ημε, gébége epaá koó upú, áferégé muú denə ama né gepúgé denə, ndere bós ákélege. ¹⁶ Ne wye né gébége epaá koó upú εwémbə, mende fə ayi bós akaá ji dós gétúgé depə εtiré ji apυέε abó akpε denə. Akamege Barabas. ¹⁷ Ne ndere melo meko εchomé né dachi Palet, Palet agii εbwó aké, “Enyú dékélege me mferé ndé muú né denə; Barabas waá Jisas muú ayi ákuú ji ntó nnó Kras?” ¹⁸ Palet agii mbə néndé akaá chánéné nnó élé wye né nchυε detú ne ákpakpa bós Jus άpυεné Jisas áchwó ne ji eta wuú. ¹⁹ Ne ndere Palet ajwólé né mmu εcha eso apane mpa yina, mendée wuú ató áchwó gáρε ji aké, “Féré amu né mpa mende yimbə, néndé apυε gabo fə wó. Genó eyigé Εσωω alere me ne géjya gétú jii fina gechυε me εfwyale dós.”

²⁰ Yémbə anós baá ampυε upε Εσωω ne ákpakpa melo áfυε εshυε nnó ájós nnó Palet aféré Barabas né denə, alyaá Jisas nnó áwá. ²¹ Ne Palet ama agii εbwó aké, “Ebwó bina apeá, ndé muú ayi εnyú dékélege nnó mferé ji né denə?”

Ashúú ji meko aké, “Esé dékélege nnó wə əféré Barabas.”

²² Palet ama aηmere agii εbwó aké, “Enyú dékélege me mpyε yéé nnó ne Jisas ayi ákuú ji ntó nnó Kras?” Ama áshúú ji meko aké, “Gó áwó ji né gekwa.”

²³ Ajósge mbə, Palet ama gií εbwó aké, “Ulannó εnyú dékélege nnó áwá ji? Ndé gabo ayi ji άpυεé?”

Yémbə, εbwó áwya wyale ne εshυε áké, “Gó áwó ji né gekwa!”

²⁴ Ne Palet agégé nnó ji atulege mmyε detú εfwyale ekagé tane mbógé ji álá akamé nnó áwá Jisas wó, Ató ájυε chwé manaá, áchwós chυéε ji ashwóné amu né mbe ushu bós bimbə aké, “Amu ya apó né negboné mende yina, gé εfwyale nyú mbə”.

²⁵ Ajósge mbə, bós bimbə ákamé aké, “Gó gewu eyigémbə gewilé esé mmyε chóncho ne baá esé.”

²⁶ Palet aférége Barabas né denə. Atulé Jisas ne geto ne álé lyaá nnó bós bee Rom ája ji ájυé áwó ji né gekwa.

*Bós bee ájwyagé Jisas
(Mak 15:16-20; Jɔn 19:2, 3)*

²⁷ Palet alyágé Jisas nnó áwó ji né gekwa, bós bee bií áσε Jisas áfé ne ji né εcha gɔmena, ákuú bós bee ako áchwó nó ji mme, ²⁸ aféré ji mandéé mmyε, áfυé ji εwulé megéle éwé elú éké nkúu afwa. ²⁹ Ató élá meshii áfaá Jisas né mekpo ne

áfye ji ntó meto né ebwó eké meto gefwa. Apyégé mbo, átóme manó né mbe ushu wuú ne ájwaáge ji áké, “Wó Mfwa bós Jus neki nébé ne wó.” ³⁰ Ndere ájwyáge ji mbo, ákpóo ji matyé mmye, ne áfós meto ewémbó né ebwó wuú ádo ji né mekpo. ³¹ Anérégέ mánjwya ji, áferé nkúu megélé yimbó ákeré áfye ji mandéé jíí né menyammye wuú. Aja ji ájye wó né gekwa.

Áwó Jisós né gekwa

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jón 19:17-27)

³² Ndere ájyεé, átuú ne mende fó né meti ayi ákuú ji nnó Simun muú melo Seren, ápye ji ne utó nnó akpá gekwagé Jisós. ³³ Akwónégé né melú éwé ákuú nnó Golgota, mabó ami matene nnó “Melú Uηκόηκό Makpo” ³⁴ áchyeé Jisós mmós amí áchwaré ne genó eyi génywónéne nnó anyú ne afwórégέ mami, ashya manyú.

³⁵ Ebwó áwógé ji, áηme gefógé megyaá fó nnó ákaré mandéé jíí. ³⁶ Anérégέ ájye jwóle mme ábáme Jisós eféé. ³⁷ Ndere ebó epyéε mbo ása genó eyigé áké Jisós apye né gebagé genós awó né mekpo gekwa eyigé áwómé Jisós wyéé. Ása wye áké, “Gé Jisós Mfwa bós Jus na.” ³⁸ Wye né bíí ebií mbo, áwó nyá ntó anjo apeá né ebi bwó ukwa. Áwó ama né ejíí gekwa né egbé ebwónyε Jisós ne ama né egbé ebwóbe wuú.

³⁹ Ne bós abi ákoge koógé ájúu Jisós mashyε mmye, ákamege ne makpo ájwyage ji áke, ⁴⁰ “Wó muú óké omugé echa upe Esówa, gemégé nnó ndó eléé ekwóné wó omage tene ewéchá, mbógé nnó olu Maá Esówa, póó geme jyé, otáné mfaá gekwa ashulé mme.”

⁴¹ Wyémbó ntó ne anós baá ampye upe Esówa ne áñleré mabé Esówa chóncho ne ákpakpa melo ájwyaá ntó Jisós áké, ⁴² “Apoóge bós bí chachá, yémbó akaágé póó gemé jíí? Pó nnó ji áké na ji alu Mfwa bós Isrelí? Goge ji átáné mfaá gekwa áshuúlé mme ne esé défyéé matós se ne ji. ⁴³ Ji áfyéé metós ne Esówa, ne Esówa áchwó ápoó yé ji mbógé ágboó ne ji, néndéé ji ajógé áké ji alú Maá Esówa.”

⁴⁴ Yé bós ubée abi áwómé ntó ebwó né ukwa, wyémbó ntó ne ájúu Jisós mashyε mmye.

Negboné Jisós

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jón 19:28-30)

⁴⁵ Kálánká efyáneépeá eké ékwónéne, ηmeé enomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánká eléé. ⁴⁶ Wye né kálánká eyimbó eléé, Jisós alo mánkalé kénké áké, “Eli, Eli lama sabatani” ula etené nnó Esówa wa Esówa wa, ndé ólyaa me mbíí né efwyale?

⁴⁷ Ne bós abifo abi átené eféé, áwúgέ ndere Jisós ajóge mbo, áferé áké, “Akuú mbo lé Elija muú ekpávε Esówa.” ⁴⁸ Ne muú ama né geluágé abi átené eféé, alomé gatelé ajye bó ekochá anyua né mmu mmós amí mamýáme, ajo né genós abweé asa né ubós meno Jisós nnó anyú.

⁴⁹ Yémbó abifo áké, “Gó ji ábé ewú dégé kpé nnó Elija achwó póó nye jíí!”

⁵⁰ Ne Jisós ama akále kénké afye geme jíí né amu Nte wuú Esówa.

⁵¹ Wye ndere metós ekwené Jisós mbó, ndeé eyi ekaré echa upe Esówa egyptalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme, mme anyigé, tegetege matarávé agyalé ubauba. ⁵² Manome ánené alá fuúfuú ne gejamégé bós Esówa abi agboó mé te gachi, ákwilé né negbo. ⁵³ Gébégé Jisós akwilé né negbo. Bós Esówa bimbo, átáné né manome áfé né Jerosale melo ukpea. Aleré mmye mbaá gejamégé bós.

⁵⁴ Ne muú kpaá bɔɔ bee ne bɔɔ bee abifo abi álú eféé ábáme Jisɔs, ágégé ndere mme anyigé, ne unó bifɔ ebi upyee éfo ekwɔ ébwɔ matɔɔ. Ajooge áké, “Wáwálé mende yina abɔ alu Maá Ésɔwɔ.”

⁵⁵ Gébé eyigémbo ntó, gexamégé andée, átané tete ágéné yéndégenó eyi gepyé. Andée bina átané ne Jisɔs kpaá te né Galilii ákwólé ji, apóge Jisɔs, achyεge ji unó bi akélege. ⁵⁶ Né geluage andée bina élé, Meri ayi atané melo Magdala, Meri mmá Jεmsi ébwɔ ne Josef, ne Meri mma baá Sebεdee. *

Anii Jisɔs

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Ne nkwale akwonege, muú ηka fɔ ayi atane melo Arimatya akuú ji nnó Josef achwó. Ji ntó alú nyá maá utɔɔ Jisɔs ama. ⁵⁸ Achwógé, ajye bane Palet agii ji nnó achyε ji utó ji ajye afere genkwógé Jisɔs anii. Ne Palet achyee utó nnó afere genkwógé Jisɔs áchyε ji. ⁵⁹ Ne Josef aségé genkwógé Jisɔs, afyalé géji ne éshyε ndéé pópó ⁶⁰ abwεé ajye béle né mmu menome meke ewé ji apye bɔɔ akwyee né eba ntaá. Abélégé, apelé gekpékpegé ntaá akweré meno menome ewémbo alyaa awilé ji. ⁶¹ Ndere ji apyee unó bina, Meri muú melo Magdala ne Meri ayifo ájwólé toitoi ne menome ewémbo ápélé.

Palet atɔɔ bɔɔ nnó abamé menome Jisɔs

⁶² Ne bií uyyage, mmyeke bií ebi bɔɔ Jus ákpomege mmye manyé uwyaa bwɔ ukoge, anɔɔ baá ampye ure Ésɔwɔ ne ekwɔ bɔɔ Farasi ájye báne Palet, ⁶³ ágaré ji áké, “Ata, délu tée mbo ndere muú dembwólé yimbɔ ajoɔ nyá gébége ji alú mebe nnó, ‘Nɔɔ éléé ekwonégé Ésɔwɔ abwεge nyε me nkwilé né negbo.’” ⁶⁴ Ndere elúmbɔ esé dekelégé nnó wɔ ofye bɔɔ ábámé menome ewémbo kpaá te ndɔ eyimbɔ éléé ekóge. Éwéna epye nyε nnó ekagé baá utɔɔ bií ájó genkwɔ ji, ne meso gébé agarege gebyɔ nnó Ésɔwɔ apye ji akwilé né negbo. Mbogé alá apye mbo wɔ, ne ájogé genkwɔ jii, dembwólé etire nana depwɔɔ nyε etire mbembε.”

⁶⁵ Ajoogé mbo Palet áké, “Pyε ndere wɔ akágé pyε, kwyyéé bɔɔ bee abele ábámé menome ewémbo chánéné.”

⁶⁶ Ne ájyégé afyε gelo né menome ewémbo nnó ékágé muú anene ewu, afyε bɔɔ bee ábámé ewu.

28

Jisɔs akwilé né negbo

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Bií uwyaa bwɔ ukógé, ndere bií uyyáge, Meri muú melo Magdala ne Meri ayifo atané ájye chere ndere menome Jisɔs elú. ² Aké apele mme abɔ anyigé ne εshyε. Ekiénné Ésɔwɔ etané mfaánebuú, εchwɔ bógene ntaá eininé mbo ebelé babá ejwólé mfaa. ³ Menyammye wuu agénege manémané éké gasama, ne mandé jii ashwánege pópó éké εshyεé ndéé. ⁴ Epyégé mbo, bɔɔ bee abi ábámé menome ewémbo áwe jaja ne éfo metɔɔ getu jii, ákwé éké unkwɔ bɔɔ.

⁵ Ne ekiénné Ésɔwɔ ewémbo ejɔɔ ne andée bimbo éké, “Défógé. Nkaá nnó enyú dékelege mbo lé Jisɔs, ayi ábɔ áwómé ji né gekwa. ⁶ Ji apósé fana, akwilé né negbo wye nkane ji abɔ ajoɔ nnó epye nyε. Chwógé dégé melú ewé ábɔɔ ábelé ji. ⁷ Ne kérege meso wáwá, dégaré baá utɔɔ bií nnó, ‘Ésɔwɔ apye ji akwilé né negbo. Abɔ máné mbe ne enyú afé né Galilii; dégené nyε ji ewú!’ Gége genó eyigé me mboɔ mangaré enyú mbo.”

* 27:56 Elú wáwálé nnó: Baá bina élé Jεmsi ébwɔ ne Jon.

⁸ Andée bimbɔ átané né menome ne gatélé, ne efo metɔɔ, yémbɔ ájyɛé ne nechóchɔ. Ake wáwá manjyɛ gáre baá utɔɔ Jisɔs meko ayi ekiénné egaré ebwɔ.

⁹ Ne ndere ebwɔ ájyɛ, Jisɔs abané ebwɔ né meti, atamé ebwɔ aké mejé ebé ne enyú. Andée bimbɔ ákwé ji né uká ánoje ji. ¹⁰ Ne Jisɔs afyɛé ye ebwɔ metɔɔ aké, “Défɔgé, choge dégaré anmé ba nnó ájyɛ ne Galilíi, ágéne nyɛ me ewú.”

Ambamé menome Jisɔs agaré mechɔ ewé epyɛé

¹¹ Ndere andée bina ájyɛ né melɔ manjyɛ gáre baá utɔɔ Jisɔs genó eyigé Jisɔs ne ekiénné Eɔwɔ ájɔɔ, bɔɔ bee fɔ abi ábɔ ábáme menome Jisɔs, áfé ntó né melɔ manjyɛ gáre ánoɔ baá ampyɛ ure Eɔwɔ yéndégenó eyi gepyé. ¹² Apyegembo, anɔɔ baá ampyɛ ure Eɔwɔ chóncho ne ákpakpa melɔ, áchomé mbaá ama, áso mala akpa gejamégé ŋka áchyéé unyéle mbaá bɔɔ bee bimbɔ ¹³ Agaré ebwɔ aké, “Débɔ mangaré bɔɔ nnó, baá utɔɔ Jisɔs achwɔ jo genkwɔ jii ne utuu gébégé enyú débélege gejyá. ¹⁴ Ne mbɔgé gɔmena awúgé mechɔ ewé, esé dékagé nyɛ ndere dégárege ji, nnó ekagé enyú dékpe efwyale.”

¹⁵ Bɔɔ bee áségé ŋka eyimbɔ, ájyɛ gáre wyɛ ndere anɔɔ baá ampyɛ ure Eɔwɔ aké ebwɔ ágaré. Ne abya yina atyaá akpe né gebagé mewaá bɔɔ Jus geko, yéé te fina abya yina álu asanege né gebage mewaá bɔɔ Jus.

Jisɔs aleré mmyɛ mbaá baá utɔɔ bii

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jɔn 20:19-23; Anj 1:6-8)

¹⁶ Baá utɔɔ Jisɔs afyaneama áwugé meko ayi Jisɔs alɔɔ ebwɔ, áfé né mfaá mékwé né gebage mewaá Galilíi ndere Jisɔs agaré ebwɔ. ¹⁷ Ne ebwɔ ágegé ji, ánoje ji yémbɔ abifo áwyaá dembyɔ né metɔɔ. ¹⁸ Jisɔs ajɔɔ ne bwɔ aké, “Eɔwɔ achyéé me uto né unó uko bi úlú, né mfaánebuú ne fa mme.” ¹⁹ Ndere elúmbɔ chóge ye né malɔ mme meko dépye bɔɔ ábé ankwólé ba. Abi akemege mambé ankwólé ba, wyagé ebwɔ manaá Eɔwɔ né mabɔ Eɔwɔ nte ne ami maá ne Mendoó Ukpea. ²⁰ Lérégé ebwɔ nnó akwólege majyéé ami me nchyéé enyú. Ne kaágé wáwálé nnó me mbéé wyé ne enyú yéndégébé kpaá te mme abyéé.

Abya melóméló Jisós Kras ndere MAKOS ásamé

*Mekomejóó ayi Jón menwyaá bós manaá Esowó ágarége
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)*

¹ Gé náne abya melóméló ayi Jisós Kras, Maá Esowó ákéné. ² Abya yina alo wye nkane Asaya muú ekpávé Esowó abo ásamé nnó, “Esowó aké, ‘Wuúgé, ntóme nyé muú dentóó wa ayi abóó mbé ne wó manchwó kwyé meti wye.’ Asaya ama asá ntó nnó, ³ muú fó abene mbó né mashwóne aké, ‘Kwyége meti Ata dakéné. Nyaáge éwú ébé cho!’ ”

⁴ Bii fó Jón achwó né mashwóne agarege yéndémuú nnó ákwóré metóó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esowó nnó, Esowó ajinte gabo wuú. ⁵ Yéndégébé gejamé gé bós átanége né gebagé mewaa Judiya ne bós Jerosale áko ájye wu mekomejóó Jón, áshuú ekúu né gabo ayi ébwó ápyéé, Jón awyaá gé ébwó manaá Esowó né Ébéé Jodan.

⁶ Jón afyé mandeé ayi átóó ne bya mpó mashwóne. Awélé ekandá mekó menya né gebwe jii, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyóó.

⁷ Jón agarege bós aké, “Muú fó achwó mbó me meso ayi áneá gemé apwó me, nkwané yé muú ayi nkage mbyéle mme nkaá manyii unó uka bii wó.”

⁸ Ama jóó aké, “Me nwyage ényú ne manaá Esowó mamímamí ne ji ayi áchwó awyage nye ényú ne Mendoó Ukpea.”

*Awyaá Jisós manaá Esowó
(Mat 3:13-17; Luk 4:1-13)*

⁹ Né gébé eyimbo, Jisós atané né meló Nasaret né gebagé mewaa Galilii achwó nnó Jón awyaá ji manaá Esowó * né Ébéé Jodan. ¹⁰ Gébé gé awyaá ji manaá Esowó átánege né mmu nnyi, agé mfaanebuú anené Mendoó Ukpea étané mfaa éshúlege ji mmye nkane gepwine. ¹¹ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Wó alu maá metóó wa, metóó egóó me ne wó dóó.”

*Danchóméló ammuá Jisós
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

¹² Ténéténé yimbo Mendoó Ukpea épye ji afé né mashwóne. ¹³ Jisós abelé éwu usaá ndó upea, ne danchóméló achwó kpelé ji. Mbaá ayi ji alu, menya mehomebo ntó élu wye ne makiénné Esowó áchwó póó Jisós.

*Jisós alo utóó bii né Galilii
(Mat 4:12-17; Luk 4:14, 15)*

¹⁴ Éwyagé Heróó apyéé Jón afýe denó. Jisós atané né gebagé mewaa Judiya afé né Galilii agarege abya melóméló ayi atané mbaá Esowó. † ¹⁵ Ajóóge aké, “Lyage gabo nyú dékámé ne abya Esowó melóméló élé gébé eyigé Esowó ágbarege gefwa jii gelá kwókwólé.”

* **1:9** Elú wáwálé nnó: Manwyaá bós manaá Esowó ele manlere nnó bós áfyé matóó bwó ne Jisós ne ákwólége ji. † **1:14** Elú wáwálé nnó: Ókuúge né uba njwe 6:14-29 ókage ula bi áfyéé Jón denó.

Jisós aku baá utóó bií ani abi mbε

(Mat 4:12-17; Luk 5:1-11)

¹⁶ Bií fɔ Jisós abó akóoge né mbále εβεέ mega ewé elu né Galilíí, agé Simun ne menjmo wuu Andru, ánjme utóófɔ bwó, elé álu áwáne meshuú. ¹⁷ Jisós ajóó ne εbwó aké, “Kwólege me, nlerεge nyε enyú ndere ákpálege bɔó eké meshuú.”

¹⁸ Ténéténé yimbɔ, εbwó álya utóófɔ εbwó, ne ákwólé jí.

¹⁹ Ndere Jisós ályá efεé ajyεé mbε gachyε, agé Jεmsi ne Jɔn menjmo wuu, εbwó álú baá Σεβεδεε. Abó álú mmu ékpée átome upaá utóófɔ bwó. ²⁰ Akuú εbwó, ne yé gébé áchɔ wó álya nte εbwó Σεβεδεε né mmu ékpée ne bɔó utóó abi εbwó áselé, ne ákwólé jí.

Jisós afere mende fɔ meló nchye mmyε

²¹ Jisós ne baá utóó bií áfé né Kapanɔm, bií uwyaá bɔó Jus ukwónégé afé né εcha mmyemenene alɔ mánlérégé. ²² Bɔó áwu nkane jí alérege ála mano mekpo fuú né gefɔó eyígé jí álérege néndé álérege ne ncha ayi atane mbaá Εσωω épófɔ eke ánléré mabé Εσωω.

²³ Mende fɔ ayi awya meló nchye abɔ alu ntó mmu εcha mmyemenene, aké agéne Jisós alɔ mánkalégé aké, ²⁴ “Jisós ayi Nasaret, ákelege mampye esé ndé? Jɔchwó maníí esé mbwε? Nkage wɔ, olu Muú Ukpea ayi atané mbaá Εσωω.”

²⁵ Jisós anyá meló nchye yimbɔ aké, “Kwéné mejóó, táné jí mmyε.”

²⁶ Meló nchye yimbɔ apye jí akalé akwé mme achu gbokgbok ne atané jí mmyε. ²⁷ Bɔó ako ágégé gefɔó yina ala mano mekpo fuú ne ágige ate áké, “Ewé etané efɔ? Ndɔfɔ elé gefógé geno eyi gekε ne utóó? Mende yina awya utóó mányá áló nchye ne áwúu jí.”

²⁸ Ewya wó, ngó Jisós akwó akwóné gebagé mewaá Galilíí geko.

Jisós apye gejamégé bɔó mameé atóó

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Jisós, Jεmsi ne Jɔn ályágé εcha mmyemenene, εbwó ako áfé cho né gepúge Simun ne Andru. ³⁰ Ne mmá mendée Simun amée njaja gefwine abelé mfaá ukwó, ágare Jisós nnó mendée yimbɔ amée. ³¹ Awuúge mbɔ atene jí nekune mmyε agbaré jí εbwó abwε jí akwilé ajwɔle ka. Ténéténé yimbɔ gefwine gebyé jí mmyε ne mendée yimbɔ achyε εbwó menyéé.

³² Ne nkware akwonege, gébége mjméε epwyaá, bɔó áchwó ne bɔó mameé ako ne yε abi aló nchye áchyége εbwó εfwyale mbaá Jisós. ³³ Ne gemεge meló geko gechwó chóme né menombi gepú eyige Jisós álu. ³⁴ Efεé ne Jisós apyé gejamégé bɔó bí amée ufóó mameé atóó ne ama féré abifɔ gejamégé aló nchye mmyε. Akámé fɔ aló nchye abifɔ ájɔó mejóó wó néndé ákaá gefógé muú yí jí álu.

Jisós agaré mekomejɔó Εσωω né gebage mewaá Galilíí

³⁵ Dondo gemuá mme Jisós akwile afé né melu éwé bɔó alá pɔ wyεé, anenmmyε. ³⁶ Simun ne abifɔ áló jí mánkélé. ³⁷ Agégé jí áké, “Yéndemuú akεlege wɔ.”

³⁸ Jisós aké ne εbwó, “Esé debɔ manjyε ntó mata malɔ ayifɔ nnó ngaré ntó εbwó mekomejɔó Εσωω nende gé genó eyi gepyé me nchwó mbɔ.”

³⁹ Ne Jisós akε né gebagé mewaá Galilíí geko agarege mekomejɔó Εσωω né mmu macha mmyemenene bwó ne aférége bɔó aló nchye mmyε.

Jisós apye muú ubá atóó

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Bií uma, muú ubá fɔ achwó tó mánó mbε ushu Jisós, anε jí mmyε aké, “Mbógé ákelege, pyε me nkpea.”

41 Jisós áwuúgembó meshwε akwó ji metóó, anyaa εbwó wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” 42 Ajógembó ubá mende yimbó ubyε, akpea. 43 Jisós anerege, aké alyaáge mende yimbó nnó ajye, aji ji εtu, 44 ajoó ne ji aké, “Ékagé ópyε muú fó akaá genó eyi gépyε ne wó. Chó léré lé mmyε jyé mbaá mémpyé upε Εσωó áchéré agé nnó otóó. Ne chyéé genó eyigé εbé Mosis éjáo, mampye bóó akaá nnó otóó.”

45 Yémbó mende yina ajyεge akε agaré abya yina mbaá meko, ne gegare eyi gepye Jisós kpéné sé melo gbógónó ajwóle shushu, ne yémbó bóó átánege yéndé mbaá áchwó wyε eta wuu.

2

Jisós apye muú úchánchi atoo (Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 Jisós ábélégé éwu mboó ndó, ama akéré meso né Kapanóm ne bóó áwú nnó alú mmu. 2 Gejamé gé bóó áchwó chome né mmu gepú, ágbéé kpaá melu epó sé yé né menombi. Ne Jisós abó agaregé εbwó mekomejóó Εσωó. 3 Ndere alerege ande fó aníi, ákpá muú úchánchi né uló áchwó ne ji mbaá Jisós. 4 Akwónégé ágé fó meti mánkpe ne ji mmu gepú wó, gétúgé bóó ájamé dóó, ákwó mfaá gepú átí εmbu né mfaá nchu mbaá yi Jisós alu. Anérégé ábwe mende yimbó ne gebó, ápyé ji ashule mme. 5 Jisós agé gé ndere bóó bimbó áfyéé matóó ne ji, aké ne mende úchánchi yimbó, “Maá wa, ájiinte gabo wyéé.”

6 Eke epyéémbó ánleré mabé Εσωó fó abó alú eféé, áwúgembó áló mangígé né matóó εbwó nnó ndé muú na? 7 “Epyε nnó ne mende yina ábyaa Εσωó. Ajóó éké ji alu Εσωó. Εσωó mbíi ne akage jinte gabo muú.”

8 Jisós akaá me genó eyige εbwó áféré gé né mmu matóó bwó, agíi εbwó aké, “Ulannó enyú déwya gefógé uféré bimbó né matóó nyú? 9 Nde gelu pere manjóó ne muú uchánchi, ‘Nnó ájiinte gabo wyé,’ waá manjóó nnó, ‘Kwile téné, pwi gebó jyε ke ójye.’ 10 Nkelege mámpye enyú dékaa nnó Maá Nte Mekwaá awyaa uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Jisós aké ne mende úchánchi yimbó, 11 “Kwile téné, pwi gebó jyé, ójye mmu.”

12 Ajogembó, mende yimbó akwilé téné mbe ushu bwó ako, apwi gebó awulé né gepú jíi. Ne bóó ako alá mano mekpo fuú, áféége Εσωó ake, “Ese delú dangé gefó geno eyige na.”

Jisós akú Levi ndere mad utóó wuu (Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Bii fó Jisós ama jyε né mbále géntoógé mewaa Galilíi. Ne gejamé gé bóó áchwó nó ji mme, aló manleré εbwó mekomejóó Εσωó. 14 Ndere Jisós álya eféé akene ajye, agé Levi maá Alfás. Ajwólé né melú utóó wuu ásele nkámakpo. Jisós akúu ji aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwólé ji.

15 Ewyágé ndere Jisós ajwóle ányéé menyéé ne baá utóó bíi né gepúgé Levi, gejamé gé ánselé nkámakpo ne bóó ubeé ne gejamé gé bóó abifó abi ákwólege Jisós, abó ányéé ntó menyéé ne ji. 16 Ne ánleré mabé Εσωó fó abi alú bóó Farasi, ágé gé nkane Jisós anyéé menyéé ne ánselé nká makpo ne bóó ubeé, agíi baá utóó bíi aké, “Ulannó ne Jisós anyéé menyéé ne ánselé nkámakpo ne bóó ubeé?”

17 Jisós awúgé genó eyigé εbwó agíi baá utóó bíi, ató εbwó neka aké, “Bóó abi alá meé, aké lé gé fó muú uka, élé abi ámeé ne akélege. Ne me nchwó fó fa mme mánku bóó abi álu cho né Εσωó wó, nchwó lé mánku bóó abi ápyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé (Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Bii fɔ baá utɔɔ Jɔn ménwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ ne abi bɔɔ Farasi, ályá menyéé kpékpe getúgɛ depɔré Ɛsɔwɔ. Ne bɔɔ fɔ ágégɛ mbɔ áchwɔ gii Jisɔs áké, “Ulannɔ baá utɔɔ Jɔn ne abi bɔɔ Farasi ályage menyéé kpékpe, ne abyéé alá pye mbɔ?”

19 Ne Jisɔs ashuu ébwɔ meko aké, “Nnó ájeé menɔ neba ályage menyéé kpékpe ayi menɔ neba alú ne ébwɔ? Akáge lyaá fɔ. 20 Yémbɔ gébé gebéé nye eyígɛ menɔ neba alá beé nyé sé ne ébwɔ, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpe né mboó gébé géttúgɛ depɔré Ɛsɔwɔ.”

Gepɔ geke géselé fɔ gekwene gepɔ

21 Jisɔs ama tó makámejɔ ayifɔ aké, “Ne muú akaágɛ sé fɔ gebagé ndeé geke akwɔmé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyégɛ mbɔ gebagé ndeé eyigembo génywewerege nye gépye ndeé yimbɔ egyalé dɔɔ. 22 Ne muú akpané fɔ mmɔɔ make áfyɛ né ukwéne unɔ mmɔɔ ébi akwyéé ne meko menya. Apyégɛ mbɔ, mmɔɔ mimbɔ mamuale nye mapye unɔ mmɔɔ bímbɔ úgbɔ. Mmɔɔ ne unɔ mmɔɔ ébimbɔ uchɔge nye detú. Áfyɛ le mmɔɔ make né unɔ uke.”

Nkwé ayi bii uwyaa bɔɔ Jus (Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Né bii uwyaa bɔɔ Jus fɔ, Jisɔs ne baá utɔɔ bii ákoóge né mekɔɔ gefɔgɛ nchi fɔ eyi ákuú nnó wid. Ndere ébwɔ ákoóge né mmu mekɔ wembɔ, baá utɔɔ bii álo mánkógɛ gefɔgɛ nchi eyimbɔ alálege ányéé. 24 Ne bɔɔ Farasi fɔ ágégɛ mbɔ, ájɔɔ ne Jisɔs aké, “Gé ébé se ékámé fɔ nnó baá utɔɔ byé ákɔɔ nchi bii uwyaa wɔ.”

25 Jisɔs ashuu ébwɔ meko aké, “Enyú délu danjɔɔ né mmu nwe Ɛsɔwɔ dékaá genó eyigɛ mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bɔɔ bii wɔ? 26 Akpe nyá mmu echa upe Ɛsɔwɔ, abɔ brɛd ayi abɔ ájelé áchye mbaá Ɛsɔwɔ ányé. Ewe ébe se eké muú yicha anyé fɔ menyéé yi ajéle áchye mbaá Ɛsɔwɔ, ekose ámpye upe Ɛsɔwɔ wɔ. Yé mbɔ Devid ábɔ anyé achye ntó bɔɔ bii.” Mechó ewe epye gébége Abyata alu mfwa ámpyé upe Ɛsɔwɔ.

27 Jisɔs anmɛre ajɔɔ ne ébwɔ aké, “Akwyé fɔ mekwaá géttúgɛ bii uwyaa wɔ, ákwyé lé bii uwyaa géttúgɛ mekwaá. 28 Nkelege mangaré enyú nnó Maá Nte Mekwaá ne alú Ata ayi abɔ utó mangaré mekwaá genó yi abɔ mampye bii uwyaa bɔɔ Jus.”

3

Jisɔs apye mende yi ébwɔ egboó ji atoo (Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 Jisɔs ama jyɛ né echa mmyemenene ne mende ayi ébwɔ egboó ji abɔ alú wye. 2 Eféé mbɔntɔ, bɔɔ fɔ abi ákélege meti mánjɔɔ nnó Jisɔs apye genó gebo alú wye ápéle yi dome mangɛ nnó apye nye mende yimbɔ atoo né bii uwyaa bɔɔ ne ájɔɔ nnó ákwé ébé. * 3 Jisɔs aké ne mende yimbɔ, “Kwilé, chwɔ téné mbe ushu bwɔ.” 4 Agii ébwɔ aké, “Ébé esé eké depye ndé né bii uwyaa? Eke depye galógálɔ wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaa ji agbó?”

Ne yé muú ayi anené meko apó. 5 Metɔɔ esɔɔ Jisɔs dɔɔ ape ébwɔ agyaa yémbɔ meshwe akwɔ ji metɔɔ géttúgɛ áneá matɔɔ. Ajɔɔ ne mende yimbɔ aké, “Nyaá ébwɔ wye.” Anyágɛ ébwɔ wuu etoo. 6 Ténéténé yimbɔ bɔɔ Farasi átáné dafye ájye báne ekwɔ Herɔd, ásɔ mala nnó ápye Jisɔs áwá.

Gejamégɛ bɔɔ akwólege Jisɔs

* 3:2 Elú wáwálé nnó: Mabe bɔɔ Jus álerɛ nnó mampye muú átoó élé utɔɔ géttúgɛ eyigémbo, ákamege fɔ muú apye muú átoó né bii uwyaa ekosé mbɔgɛ muú nemeé yimbɔ ala meti negbo.

7 Jisós ne baá utóó bíí ályaa áfé ne mbále gentoge mewaá Galilíí, né gejaméégé bós ákwólége ji abi átáné gebage mewaá Galilíí, Judiya, ⁸ Jerosale, Idumiya, abi átáné egbé ebeé Jodan, ne gebagé mewaá eyi gelu kwókwólé ne Tiya ne Sidón. Bós bina ako ábó áchwó efee gétúgέ áwú unó bi Jisós ápyeé. ⁹ Jisós agaré baá utóó bíí nnó ákwyε ekpee ji akpe mmu, néndé bós ája dóó ekagé áñméré ji mme. ¹⁰ Ne gétúgέ ji apye gejaméégé bós atóó, bós mameé ako ámmye máñchwó ji mmye nnó áta ji. ¹¹ Yéndégébé bós bi áwya aló nchye ágegé Jisós, aló nchye bimbo ápye ebwó akwéne mme mbe ushu wuu ákálege áké, “Wó olu Maá Esówo.”

¹² Yémbó Jisós anyáne abi nnó ékágé ájye ágáre bós ákaá gefoge muú yi ji alu.

Jisós ajya áñgbá bíí áfyáneápea
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Ewyagé Jisós afé mfaá mekwé, akuú bós bí ji akelege nnó ákwóle ji, áchwógé, ¹⁴ ajya bós áfyáneápea nnó ábé ne ji, achye ebwó mabo nnó áñgbá. Agare ebwó áké, “Ntómé nyε enyú dafye nnó déjyé degarége mekomejóó Esówo melómél, ¹⁵ ne uto bíí déférégέ aló nchye bi áchyege bós efwyale mmye.”

¹⁶ Ge mabo bós abi ji ajya na, Simun ayi Jisós achye ji mabo amifo nnó Pita, ¹⁷ Jemsi ne meñme wuu Jon baá Sebēdee, Jisós achye bwó mabo nnó Banagis, ula utené nnó baá nénfée. ¹⁸ Andru, Filip, Batolomyo, Matyo, Tomasi, Jemsi maá Alfós, Tadyós ne Simun ayi alu muú ekwó bós Kanenia, † ¹⁹ ne Judas Iscarot ayi meso gébé achyé Jisós manjkwáá.

Jisós apó ula uma ne Belsebób mfwa aló nchye
(Mat 12:22-30; Luk 11:14-23)

²⁰ Ndere bo Jisós akérégέ mmu, gejaméégé bós ama chwó efee ája kpaá ápye ji ne ákwólé bíí gébé gepó eyi ebwó ákáge nyεé yé menyéé. ²¹ Bós ula gepú Jisós áwuúge ndere bós ájoge nnó Jisós alé meé gebwó áfé manjye se ji.

²² Ne áñleré mabé Esówo fó abi átáné Jerosale ábó ájógé áké, “Jisós awya melo nchye ayi ákuú nnó Belsebób mfwa aló nchye. Ji ne achyéégé Jisós utóó nnó ábúgέ aló nchye.” ‡

²³ Jisós awúgembó, akúu bós bimbo nnó áchwó, áchwógé aló mántó ebwó makámejóó áké, “Danchóméló ákáge bú mbó geme jíí nnó? ²⁴ Mbógé melo ékarégé éké emyé ne ate, melo ewémbó eténégé. ²⁵ Mbógé ula gepú ukarégé, éké umye ne ate utyage. ²⁶ Ne mbógé danchóméló áké amye ne bós bíí, ebyennó ewú ebye.

²⁷ “Muú ákaágé kpe fó gepúgέ meto muú ájó genó mbógé alá bómbe áwé ji wó. Ékosé nnó abógé mbe awege ji ne ákaágé kpe ájó yéndegenó.

²⁸ “Ne enyú kaáge wáwálé nnó Esówo ajigente gabo yi muú apye ne mejóó mehomebo ewé étánege ji meno. ²⁹ Yémbó ájígé fó nte muú ayi ájógé mejóó mehomebo ne Mendoó Ukpea, gabo yimbo alaá ji mmye te kwyakwa.”

³⁰ (Jisós ajómbó gétúgέ bós ábó ájógé nnó, “Ji awyaá meló nchye.”)

Mmá Jisós ne áñmó bíí
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Mmá Jisós ne áñmó bíí áchwó téné dafye, átó muú nnó akúu ji. ³² Ne gejaméégé bós bíí ájwólé ánoó Jisós mme, ágaré ji áké, “Mmá wyε ne áñmó byéé álú dafye ákélege wó.”

† 3:18 Elú wáwálé nnó: Ekwó bós Kanenia ula utene nnó ekwó bós ukoge. ‡ 3:22 Elú wáwálé nnó: Belsebób ne danchóméló élé muú awu ama.

³³ Jis̄as ashuū ebwó meko aké, “Goge me ngaré enyú ntó muú ayi alú mmá wa ne aṅmó ba”. ³⁴ Abwólé ape bós bí ájwólé ánoó ji mme aké, Gége mmá wa ne aṅmó ba na. ³⁵ Yéndemuú ayi awuú ne ápyé genó eyígē Es̄owó ákelege, ji ne alú meṅmó wa ne mmá wa.

4

Nekanémejó Mentyaá mbwe (Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Gébé gefó Jis̄as afe né mbale géntoógé mewaá Galilíi, aló mánlere mekomejó Es̄owó ewu. Gejamégé bós ákwólé ji áfé ewu. Ji ágégé nnó bós bimbó ájá dós, ajye kpe ajwólé mmu ékpée ewé élú mbále mewaá. Bós bimbó álaá né mbale gentóo mewaá. ² Alerege ebwó gejamégé unó né makámejó. Ndere ábó alérege aké, ³ “Wuúge! Bí uma mempye makós fo afé manjye tya mbwé né mekós wuú. ⁴ Ndere átyaá ájyee, ámé mbwé áyifó ákwé né maá meti ayi bós akoge wye, denywóné dégégé déchwó chwé dényé. ⁵ Amé áyifó ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yee wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó. ⁶ Nmeé étyégé, edo mbwé yimbó, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Amé áyifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchíge, genkpé eyigémbó géwe gekweré mbwé yimbó, meshiī ejo agbó, mbwé yimbó áfyé uló wó. ⁸ Yémbó ámé ayifó ákwé né mme melóméló, awégé áfyé uló, ayifó áfyé uló esaá mesó efya, ayifó áfyé usaá ulé ne ayifó usaá uta apwó nkane ábó átyá.”

⁹ Jis̄as ánerégé manto nekanemejó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.”

Ula bi Jis̄as atóme makámejó (Mat 13:10-17; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Ewyágé Jis̄as alyaā gejamégé bós bimbó ala mmyemmye jiī, aṅgba bií áfyánaépea ne bós bifó abi álu kwókwóle ne ji ágiī ji ula bi ji atome makámejó. ¹¹ Aké ne ebwó, “Élé enyú ne Es̄owó apyé nnó dékaá gbogano unó bi ulú nya bibi né gefwa jiī, ne abi alá pó né gelua genyú, ntome lé ebwó makámejó, ¹² nnó,

‘Apele wye pele yémbó ágegé fó;
ne awuúge lé wúu,
yémbó ákágé fó ula;

Nnó ekágé ákeré meso mbaá Es̄owó ajige nte gabo bwó.’”

Jis̄as agare baá utós bil ula nekanémejó mentya mbwe (Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹³ Ne Jis̄as aké ne ebwó, “Enyú delá ká mbó ula nekanémejó eni na wó, depyembo nnó ne dekaá ayifó?” ¹⁴ Mbwe ayi mempyé mekós atyá mbó, élé mekomejó Es̄owó. ¹⁵ Gejamégé bós bifó álu eké mbwé ayi ákwené meti, ebwó áwugé mekomejó Es̄owó, ténéténé danchómeló achwó aféré mekomejó yimbó né mmu matós bwó. ¹⁶ Bós ábifó álu eké mbwé ayi ákwené né mfaá mme etárávé, áwugé mekomejó Es̄owó ténéténé yimbó, áse ji ne nechóchó.

¹⁷ Yémbó mekomejó Es̄owó ájwóle ebwó né mmu metós wó néndé álu eke genós eyi gelá gepó ne maka né mme. Ne ábógé efwyale mangé ndere bós ápaá ebwó gétúge mekomejó yimbó, ténéténé ájá mmye meso. ¹⁸ “Bós abifó álu eké mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshiī ejomé. Ebwó bina álu eké bós abi áwugé mekomejó Es̄owó, ¹⁹ yémbó élé ebwó áwyaá mmwólé né unó mme, ábós gejeé ne ṅka ne ufós unó uko bí ebwó ákelege, unó bina ujo

mekomejɔɔ yimbo upyɛɛ ebwɔ áwɔ umpome ulɔ́ulɔ́ wɔ. ²⁰ Yɛmbɔ boɔ abifo álú éké mme melóméló, ebwɔ áwúgɛ mekomejɔɔ Eɔwɔ áse ji áfyɛ mmu genwáge bwɔ, áwɔme umpome ulɔ́ulɔ́, abifo áfyɛ ulɔ́ esaá meso áfya, abifo usaá ulɔ́ ulɛ́, ne abifo ntó usaá ulɔ́ uta epwɔ nkane abó ápené.”

Muú abii fɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ mbaa boɔ

²¹ Jisɔs ama jɔɔ ne ebwɔ aké, “Muú akágɛ lwe fɔ étúlɛ́nká abɔ gesá ákweré yé mambelé éwú né nteé ukwɔ. Anɔma ewú mfaá. ²² Yé genó eyi gebeé biibi boɔ alá kágɛ nyɛ gépɔ. Ne genó fɔ gépɔ eyigé ákwérégɛ geji boɔ alá kágɛ. ²³ Mbɔgɛ muú awya matu, awú.”

²⁴ Ajoɔ ntó ne ebwɔ aké, “Sége gébé nkane enyú déwúu depɔ. Gefɔɔ eyigé démege genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nyɛ áchyéé enyú. Ne achyége nyɛ ntó enyú eyi géjame gepwɔɔ. ²⁵ Muú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji ebwɔ, ne muú ayi alá pɔ, yé ékéké ewé ji awya, áséle nyɛ eta wuú.”

Nekanémejɔɔ mbwé yi awéne

²⁶ Jisɔs ama jɔɔ aké, “Gefwage Eɔwɔ gélú nkane mbwé ayi mempyé makɔɔ ápenɛ. ²⁷ Alyaá afé apyɛ unó bií ebicha agéne ndere mbwé wuú áwéne, ne yé genó eyi gepyɛ mbwé wuú áwéne akágɛ. ²⁸ Elé mme ne apyɛ nnó amé mbwé áchií, áwé ákwóné áfyɛ ulɔ́. ²⁹ Ne gébé eyigé mbwé yimbo ágélégɛ mɛ mempyɛ makɔɔ achwɔ alɔ́ mansɔré ne esaá nende gébé gekwɔné.”

Nekanémejɔɔ mbwé ayi akuu ji Mɔsta (Mat 13:31-32; Luk 13:18, 19)

³⁰ Ne Jisɔs ama agii ntó aké, “Ese de jɔge nnó gefwage Eɔwɔ gélú nkane nde? Mmége nyé geji ne ndé nekanémejɔɔ? ³¹ Gélú nkane mbeé mbwé ayi ákuú mɔsta, ápege alu nénéjéné eke nyiné mbwé ngbon. ³² Ebélegɛ ndere ápéne nechii, nɛwé, nébwólé gekpékpé gé genɔɔ eyi gepwɔɔ unɔ́ uko, gefyɛ mata ayi denwɔné débígɛ nɛmɛ, déténege anyua bwɔ wyé.”

Ula bi Jisɔs álerege né makámejɔɔ (Mat 13:34-35)

³³ Jisɔs agaré boɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ né gejamégɛ makámejɔɔ aléré ebwɔ né gefɔ eyige ebwɔ ákage káa ula. ³⁴ Ajógɛ fɔ ne ebwɔ ayi alá tómé makámejɔɔ, yémbɔ gébégɛ abegé ji mbi ne baá utɔɔ bií ágarege ebwɔ úla yéndé mechó.

Jisɔs anyá mbyonnyi aténé (Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Ne nkwale Jisɔs ajoɔ ne baá utɔɔ bií aké, “Déchyaá gentógɛ mewaa deyyé egbé né.” ³⁶ Ne ebwɔ álya gejamégɛ boɔ efeé, ne Jisɔs ayyɛ jwolé mé mmu ékpe, ne baá utɔɔ bií achwɔ kpé. Ebwɔ álɔ́ mánychya ne mákpéé ayifo ákwólége. ³⁷ Ndere ájyɛ, mbyonnyi metometo áchwɔ bule nnyi ne ngba nnyi apyɛ nnyi nébúlege, apyɛ ékpe enyige ne uto ne manaá malo mankpéne né ékpe, éla mankemanke. ³⁸ Jisɔs abó alú né meso ékpe, anéré mekpo né genɔɔge mekpo, abelege. Ne baá utɔɔ bií ájyɛ pe ji ájɔge aké, “Ménlɛré abɔ gébé nnó ese dechwɔ gbɔ wɔ?”

³⁹ Ne Jisɔs akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbo ajoɔ aké, “Mgbannyi tené nyámeé.” Mbyo nnyi yimbo átené, mbaá akwené tɔmé. ⁴⁰ Ewyage Jisɔs agii ebwɔ aké, “Défɔɔ ndé? Défyɛé fɔ matɔɔ ne Eɔwɔ wɔ?”

⁴¹ Ala mano mekpo fuú áwére ne efo metɔɔ ágige atɛ aké, “Ndé gefɔgɛ muú na? Yé mbyo nnyi ne mgbannyi áwuú ji?”

5

Jisɔs abu alɔ nchye atané mende fɔ mmye
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jisɔs ne baá utsɔ bií áchyangé gentoógé mewaá Galilíi, ákwɔné mbale nnyi kwókwólé né gebagé mewaá Garɛsɛne. ² Nɔere Jisɔs atané né ékpe ashule né mbale nnyi, mende fɔ yi awya melɔ nchye atané né manome ayi áchomé né etárávé abó gatelé áchwɔ báne ji, ³ ji ajwolege le né manome. Yé muú yi akáge wé se ji ne bɔ mkpokovɛ apó, ⁴ Nɔo nɔo ne nɔo ábɔ áwéle mé ji uka ne amu yémbɔ asɔrege bɔ nkpokovɛ ne use bi úlú ji uka agbɛ. Mende yina atoó kpaá apwɔ ayi muú alá kágé ba ji mme awe. ⁵ Utuu ne nwámésé mende yimbɔ akene tametame né manome ne mfaá makwɛ, akalege ne asɔrege menyammye wuu ne mataá awuú ubale.

⁶ Aké agɛne Jisɔs tɛtɛ, abó gatelé, ajye tó manó né mbɛ ushu Jisɔs. ⁷ Apyɛgé mbɔ, alile akalege kénké aké, “É é Jisɔs, Maá ɛsɔwɔ Anyata! Ɔbɔ ndé mechɔ ne me? Kélé mabɔ ɛsɔwɔ nnó ɔchyege fɔ me ɛfwyale.” ⁸ Ajɔgembɔ élé Jisɔs abó anyane ji nnó, “Wɔ melɔ nchye táné mende yina mmye.”

⁹ Ewyagé Jisɔs agii ji aké, “Mabɔ mye makamege nnó?” Mende yimbɔ ashuú ji meko aké, “Nkamege ‘Gejamé’, néndé ese delú gejamé.” ¹⁰ Ne aló nchye anɛ Jisɔs mmye nnó ekágé ábú ɛbwɔ atané né gebagé mewaá eyigémbɔ.

¹¹ Wyɛ ɛféé, nfɔné mekwɛnde fɔ nébɔ nényéé kwókwólé né mbyɔ Mékwɛ.

¹² Aló nchye bimbɔ áne Jisɔs mmye nnó álya ɛbwɔ ájye kpe mekwɛnde eyimbɔ mmye. ¹³ Jisɔs akamé. Aló nchye bimbɔ atané ájye kpe nfɔné mekwɛnde ɛniné mbɔ né mmye. Akpége mbɔ, nébɔ neshulé Mékwɛ, nékwɛ mmu gentoóge mewaá néke. Nfɔné mekwɛnde ɛniné mbɔ nelú genógé bɔ delé ápea.

¹⁴ Ambamé mekwɛnde yimbɔ ágégé, ábɔ afé né melɔ mangaré genó eyi gepyɛé, abifɔ afé né makɔ́ ágarege abya yimbɔ. Ne bɔ́ atané nnó áchwɔ áge mechɔ ɛwé epyɛé. ¹⁵ Ne ɛbwɔ ákwónégé mbaá ayi Jisɔs alu, ágé ntó mende ayi abɔ awya gejamége aló nchye ndere ajwólé ɛféé ne mandéé jii mmye, akéré menyammye wuu. ɛbwɔ ágégé mbɔ ɛfɔ ɛkwɔ ɛbwɔ mataɔ́. ¹⁶ Bɔ́ bí abɔ ágené genó eyigé pyé álɔ mangaré mechɔ ɛwé epyɛ ne mende yi abɔ awya aló nchye, ágarege ntó mechɔ ɛwé epyɛ ne mekwɛnde.

¹⁷ Ne ɛbwɔ álɔ máne Jisɔs mmye nnó ályaa gebagé bwɔ ájye.

¹⁸ Nɔere Jisɔs ábɔ akpéne mmu ɛkpée, mende yi abɔ awya aló nchye anɛ Jisɔs mmye nnó ago ji akwólé ji.

¹⁹ Yémbɔ Jisɔs akamé wó. Agare le ji aké, “Kere meso mbaá bɔ́ byɛ ne ɔgare ntó ɛbwɔ nkane ɛsɔwɔ agɛné wɔ meshwɛ, apoó wɔ ne unó uko bí ápyɛé eta wyé.”

²⁰ Mende yimbɔ afé né gebagé mewaá eyigé ákuu geji nnó Dekapolis, mme malɔ ufya, alɔ mankené ne agarege galógálɔ ayi Jisɔs ápyɛé eta wuu. Mechɔ ɛwena épyɛ yéndémuú ayi awuú ala meno mekpo fuú.

Maá Jarɔs ne mendée ayi ataa nku Jisɔs
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Bɔ́ Jisɔs ama kpe ékpe áchyá akéré ɛgbé gentóge mewaá Galilíi. Ne ndere atɛné mapeá nnyi, njuné bɔ́ néchwɔ nɔ́ ji mme. ²² Ne Jarɔs muú kpaá né ɛcha mmyemenɛne ɛwe elu ɛféé abɔ alu nto geluage bɔ́ bimbɔ. Gébége agɛné Jisɔs, ajye tó manó mbɛ ushu wuu. ²³ Alɔ manɛné Jisɔs mmye ne metɔ́ wuu meko nnó apoó ji. Aké, “Maá wa ayi kɔ́ mendée améé ne achwɔ gbɔ. Ata, chwɔ nɛre jí ɛbwɔ mmye, apege nyɛ.”

²⁴ Jisɔs alya, alɔ manjye ne Jarɔs. Ne njuné bɔ́ nekwɔlege ji, ɛgbɛ we ne ɛwe áhmerɛge atɛ mme.

²⁵ Né geluage bɔɔ bimbɔ mendée fɔ abɔ alu ayi manoó mátánege ji mbe, málé aɲmé áfyáneápeá. ²⁶ Mendée yina agé me efwiyale dɔɔ, achɔ ŋka mbaá bɔ maka kpaá yéé galógálɔ apɔ. Yémbɔ ébɔɔ wye bɔɔ. ²⁷ Mendée yimbɔ abɔ áwuú ngɔ Jisɔs aké né mpu ekwɔ bɔɔ ewémbɔ, achwɔ ji né meso, anyaa ébwɔ, atá nku wuu. ²⁸ Ajɔge ne gemé jii aké, “Mbɔgé ntage yé lé mandée jii, ntoge nyé.”

²⁹ Atágé mbɔ, ténéténé manoó mansó. Ne awuu menyammye wuu nnó atóó. ³⁰ Wye né gébé eyigémbɔ Jisɔs awuu nnó uto útané ji mmye, ábwólé mmye ne njuné bɔɔ aké, “Waa átáá mandée ya?”

³¹ Baá utɔɔ bií aké ne ji, “Ge nkane gejamégé bɔɔ ándɔ wɔ mme, epyéémbɔ nnó ne ɔgige nnó waa átáá wɔ?”

³² Yé lé ébwɔ ájɔɔmbɔ, Jisɔs ashii wye mampéle agyage, agige muú yi abɔ átáá ji. ³³ Mendée yimbɔ ákaáge genó eyigé gepyéé né menyammye wuu, atané metɔɔmetɔɔ bɔɔ bimbɔ awere ne efɔ metɔɔ achwɔ kwé mbe ushu Jisɔs. Apyege mbɔ, agare ji abya wuu meko. ³⁴ Ne Jisɔs aké ne ji, “Maá wa, ɔtóó gétugé ɔfyéé metɔɔ wye ne me. Ɔmágé wú sé ubale. Ke pere.”

³⁵ Ndere Jisɔs abɔ alú jɔɔge ne mendée yimbɔ, bɔɔ dentɔɔ átané né gepúge Jarɔs áchwɔ gáre Jarɔs aké, “Maá wye agbó mé, ɔchyege sé ménleré efwiyale detú.”

³⁶ Ne Jisɔs afyéé mekpo né depɔ etiré ájɔgé wɔ, yémbɔ aké ne Jarɔs, “Ɔfágé, fyé lé metɔɔ ne me.” ³⁷ Akamé fɔ nnó muú yicha akwólé ji wɔ ékosé Pita ne Jemsi ne menjɔ wuu jɔn. ³⁸ Akégé ákwónégé gepúge Jarɔs, Jisɔs age nkane bɔɔ ákwéné tametame áyiáge, ádorege mmye mme álíle kenke. ³⁹ Jisɔs akpé mmu aké ne ébwɔ, “Ndé enyú déyiáge délíle? Maá mesɔ mendée yina agbɔ wɔ, abelege lé géjyá.”

⁴⁰ Awúge mbɔ álb manjwáné ji jwané, eféé ne alé bú ébwɔ ako átané dafye, asé le mma ne nte maá yimbɔ ne baá utɔɔ bií aléé, ájyé kpe mbaá ayi ábelé maá yimbɔ. ⁴¹ Ne Jisɔs agbare ji ébwɔ ajɔɔ né meko aramaic aké, “Tabita kumi. Ula utené nnó, meso mendée njɔge ne wɔ nnó kwilé ka.”

⁴² Maá yimbɔ akwilé, ténéténé alb mankené. Mesɔ mendée yimbɔ alu aɲmé áfyáneápeá. Bɔɔ bi ágene mechɔ ewé, mano áwule ébwɔ mmu ukokó. ⁴³ Jisɔs aji ébwɔ matu nnó ekagé ágaré muú yicha mechɔ ewe. Anérége aké ne ébwɔ, “Chyege maá yimbɔ menyéé anyéé.”

6

Bɔɔ Násarét ábya Jisɔs (Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisɔs alyaá melu ewémbɔ, akéré né melɔ wuu ne baá utɔɔ bií. ² Ne bií uwyaá bɔɔ Jus ukwónégé, afé mmu echa mmyemenene, aló manleré bɔɔ deporé Esɔwɔ. Gejamégé bɔɔ bi áwuú unó bi alerégé ála mano mekpo fuú ne aké, “Ewéna elúmbɔ nno? Nde mbaá, atáné ne unó uko? Ndé muú áchyeé ji gefɔógé denjá ti ne utó nnó apyegé ufelekpa? ³ Pó memwómé upú ayi alu maá Meri na? Pó aɲmó bií álú Jemsi, ne Jose, Judas ne Simun? Pó aɲmó bií abi andée álú fa ne esé.” Epye bɔɔ áfyéé matɔɔ ne Jisɔs wɔ ne ábya ji.

⁴ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ébwɔ aké, “Anoge bɔɔ ekpávé Esɔwɔ yéndé mbaá. Yémbɔ wyele bɔɔ melɔ bɔɔ ne ula gepú bɔɔ ne aɲme bɔɔ ne alá nógé ébwɔ”

⁵ Ewena epye ji abɔ fɔ gébé mampye ufélekpa eféé wɔ, ékosé ukéke bɔɔ mamée abi ji anéré ébwɔ amu mmye atóó. ⁶ Ji ala meno mekpo fuú ndere agene nnó bɔɔ bina áfyéé fɔ metɔɔ ne ji wɔ.

Jis̄as at̄o ̄ngb̄a ̄fȳaneapea n̄no ̄apye ut̄o bīi
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Ne Jis̄as at̄an̄égé melo wuú, afé né mata malo ayif̄o, alerege b̄oó mekomej̄oó Es̄ōw̄o. ⁷ Akuú ̄ngb̄a bīi ̄fȳaneapea ako, áchw̄ogé at̄o ebw̄o dafye apea apea. Achyé ebw̄o ut̄o mamf̄érégé aló nchye né mmye b̄oó. ⁸ Ndere ebw̄o achw̄o jȳe, Jis̄as aké ne ebw̄o, “Ekagé déb̄o yéé gen̄o, b̄ogé le meto ewu ewu, dékpágé f̄o menyéé, yé gébagé neke, yé n̄ka, ⁹ yé gekwarégé ndeé, yémb̄o fyége lé un̄o uka.” ¹⁰ Ama j̄oó ne ebw̄o aké, “Dekw̄onégé yénde melo, gepú eyigé dékpégé, ásege enyú ne met̄o meḡomeḡo bége wye eféé kpaá te délyáge. ¹¹ Mb̄oge melo elá s̄eé enyú w̄o, yé manwu mekomej̄oó nyú w̄o, lyáge déjye detene né met̄o mel̄o, dekke uka mme n̄no mpupu eyi ebalé enyú uka ét̄ané, ne elerege nyé n̄no ákwele ebw̄o mbeé.”

¹² Ne baá ut̄oó bīi at̄ané afé, ál̄o mangárégé b̄oó mekomej̄oó Es̄ōw̄o. ¹³ Ebw̄o áfere gejamégé aló nchye né mmye b̄o, áma ̄apye b̄oó mameé at̄oó ndere ágb̄ele ebw̄o mawéé mmye.

Negbo né J̄on Menwyaá b̄oó manaá Es̄ōw̄o
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)

¹⁴ Mfwa Her̄ođ Antipas ayi awáne baá gebégé ̄abyené Jis̄as awú nḡo ukp̄ékp̄é dep̄o tiré Jis̄as apyé deko. Nendé yénde mbaá b̄oó ágaré abya wuú. B̄oó bif̄o áj̄oge áke, “J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄ōw̄o ne akwilé né negbo nkaáwu ne awya ut̄o mampye ufélekp̄a.” ¹⁵ Yémb̄o abif̄o áké, “Jis̄as alu mewené Elija muú ekp̄áv̄é Es̄ōw̄o.” Abif̄o áké, “Jis̄as alu gekw̄enégé muú ekp̄áv̄é Es̄ōw̄o.”

¹⁶ Ne Her̄ođ awúge nḡo Jis̄as aké, “Nd̄ofo elé J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄ōw̄o ayi mb̄o ns̄oó ji mekpo ne ákwilé né negbo achw̄o.” ¹⁷ Epyem̄o Her̄ođ at̄o b̄oó n̄no ágb̄aré J̄on áwé ̄afyé né mmu gepúgé den̄o, gétúgé agaré gabo ayi Her̄ođ apyé n̄no aferé Her̄ođyas mendée men̄mo wuú Filip abá. ¹⁸ J̄on ab̄o aj̄ogé ne Her̄ođ n̄no, “El̄ome f̄o manfere mendée men̄m̄o wye ̄oá.”

¹⁹ Né gétú eyigémb̄o Her̄ođyas ab̄o apaá J̄on ne akélé meti manwá ji yémb̄o ágé meti w̄o. ²⁰ Her̄ođ ab̄o ánógé J̄on ne ákelégé f̄o n̄no awá ji. Akaá n̄no J̄on alu muú mel̄ómel̄o ne alu cho né mb̄e ushu Es̄ōw̄o. Yélé un̄o bīi J̄on aj̄oge úl̄u tametame né met̄o wuú, yémb̄o met̄o éḡoó ji manwúge J̄on yéndégébe.

²¹ Bīi uma Her̄ođyas age meti mawá J̄on. Gébége Her̄ođ apye epaá bīi ebi ̄abyéné ji, akú ákpakpa melo ne afwa b̄oó bee né gebage mewaa Galilií. ²² Ne maá Her̄ođyas mes̄o mendée achw̄o bee gef̄ogé mabeé eyigé géḡoó Her̄ođ ne an̄kéé bīi mat̄oó, eféé ne Her̄ođ aké ne ji, “Gare me yénde gen̄o eyige ̄okelege, nchye w̄o.” ²³ Nkelé n̄no, “Nchyege w̄o yénde gen̄o eyigé ̄okelege, ye ebe le gebagé melo wá.”

²⁴ Maá yimbo at̄ané ajye gií mma wuú aké, “Mma, ngaré mfwa n̄no nk̄elege nde?”

Mma aké, “Mekpo J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄ōw̄o.”

²⁵ Maá yimbo ab̄o akéré, agaré Her̄ođ aké, “Nkelege n̄no ̄ochye me mekpo J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄ōw̄o fa né gebagé nk̄pagene nana.”

²⁶ Mech̄o ewé epye mfwa Her̄ođ bȳo uk̄oré ji mmu yémb̄o akágé shya manchye ji gétúgé ab̄o akele me né mb̄e ushu an̄kéé bīi. ²⁷ Ténéténé yimbo, Her̄ođ at̄o membame wuú ayi ama n̄no, ájye áso mekpo J̄on né gepúgé den̄o. Ne ájye só áchw̄o ne ewu. ²⁸ Mende yimbo anérégé, ab̄o mekpo ewu afyé né gebagé nk̄pagene ajye chye maá yimbo mendée, ne maá yimbo ajye chye mbaá mma wuú. ²⁹ Ne baá ut̄oó J̄on áwúge n̄no áwá nte bw̄o, ájye kpá gen̄kwo j̄i, an̄ií né menome ewe áchomé né et̄aráv̄é.

Jisós achyéé délé bós áta menyéé
(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

³⁰ Angbá Jisós ákéré meso né neke eniné ji abó atome ebwó. Agaré Jisós ufóó unó bí ebwó ápyé ne áleré. ³¹ Ewyágé bós áchwós mbaá Jisós, abi áchwós, ne abi ájye, ájá kpaá ápye Jisós ne baá utóó bíí ápó yé ne gébé manyéé menyéé. Eféé ne Jisós aké ne baá utóó bíí, “Déjyé né melú ewé bós alá pò, nnó enyú degbeé mmye gachyé.” ³² Eféé ájye kpe mmu ékpée ebwó ebwó, álo manjye né mbaá ayi álu bómbo.

³³ Yémbó gejamégé bós ágé ebwó ndere átané ájye ákaá Jisós ne bós bí ne melu ewé ebwó ájye. Ne ebwó átané malómaló, ásó mewaá mewaá, abó mbe ne Jisós ne baá utóó bíí. ³⁴ Jisós átanégé mmu ékpée, agé gejamégé bós, ne meshwe akwó ji metóó, gétugé álu eké magoñme ayi alá pò ne membámé. Eféé alo manleré ebwó gejamégé unó. ³⁵ Ndere bíí uló mangile baá utóó Jisós ájye jóó ne ji áké, “Atá bíí úfé ne mbaá yina alu eke mashwone. ³⁶ Gó bós bina ájye nnó ebwó ákáge jye ne makóó né baá malo ayi álu kwókwólé, áná menyéé ányéé.” ³⁷ Ne Jisós ashuú ebwó melo aké, “Enyú ambóó chyége ebwó genó ányéé.”

Ne ebwó áké, “Atá ókaá fò nnó ñka yi ese dénáme bós bina menyéé ékáge be genóge uba ñka upea wó?” *

³⁸ Jisós aké, “Enyú dewya ntó bred eníí? Choge depé.” Ajye gé, ne áké, “Ese dewya ntó bred eta ne meshuú epea.”

³⁹ Ne Jisós agare ebwó nnó ákaré bós bimbó matoómatoó, ájwólé né dambyanja. ⁴⁰ Apye ebwó ájwólé, mbaá ayifo álu usaá bós uta ne ayifo alu usaá bós upea meso efya. ⁴¹ Ájwólégé Jisós abó ntóó bred étáa ne meshuú épeá, ape amé mfaánebuú, achyé matame mbaá Esowó. Agya bred achyé mbaá baá utóó bíí nnó ákaré mbaá bós bimbó. Ne ákaré ntó meshuú epea mbaá ebwó ako. ⁴² Yéndémuú ányé ágbeé. ⁴³ Ne baá utóó Jisós ányweré bred ne meshuú ágbeé usá úfyáneupeá ébí ányéé ulaa. ⁴⁴ Bós bí ányé menyéé álu délé bós átáa.

Jisós ake mfaá mekó manad
(Mat 14:22-23; Jón 6:15-21)

⁴⁵ Ewyágé Jisós apye baá utóó bíí ákpe ékpée nnó abó mbe áchyá gentoógé mewaá ájyé né melo Betsada. Ji ala meso agare bós nnó ebwó ákéré né upú bwó. ⁴⁶ Ajógé mé né bós nnó áke chánéné, afe né mfaá Mekwe manemmye. ⁴⁷ Nkwále akwonégé, ékpée elú né metóó gentoógé mewaá Galilií, ele Jisós mbii ne álaa né mapeá nnyi. ⁴⁸ Jisós agé nnó baá utóó bíí ágéne efwyale ndere mbyo nnyi atané ebwó mbe ushú ápélege ékpée bwó. Elo né gejéjégé bí kpaá te dondo, Jisós ákéné mfaá mekó manaá achwó eta bwó, ela gachye ake apyáme ebwó akoó. ⁴⁹ Ebwó áké ágéne nkane Jisós akéne mfaá mekó manaá achwó, áferé nnó ele muú nefoo ne alo mánkalégé. ⁵⁰ Ebwó ako ágegé ji efóó ekwó ebwó matóó.

Yémbó áké ne ebwó tenetene yimbó, “Elé me, gbarege matóó nyú, défoge.” ⁵¹ Jisós akpege né mmu ékpée ne ebwó, mbyo yimbó apwá. Agege mbó ala mano mekpó fuú. ⁵² Yele Jisós abó achye dele bós atá bred ányéé, akaá fò gefoge muú eyige ji alu wó; néndé aña matóó.

Jisós apye bós mameé atoó né Genesáret
(Mat 14:34-36)

⁵³ Jisós ne baá utóó bíí áchyagé gentoógé mewaá, áchwó kwóne né melo Genesáret, né gentó eyigémbó ne ebwó áshii ékpée eféé. ⁵⁴ Ténéténé yi ebwó

* **6:37** Elú wáwálé nnó: Denari alu ñka yi apege muú né utóó bíí uma.

átané mmu ékpée, bós ákaá nnó gé Jisós na. ⁵⁵ Alomé gatelé, áfe melo meko ne baá mata maló, áfe ákpane bós mameé bwó áchwó ne ebwó, ne yénde mbaá ayi áwuúge nnó Jisós alú wye. ⁵⁶ Ne yénde mbaá ayi Jisós ákwóné, yé né maló ayi kókó ye ayi kpákpá ne ye né makós ákpané bós mameé ánywérege malú malú yé né ntoné gese, ne ánené Jisós mnye nnó alya ebwó atá mano nkú jíí. Ne yéndémmuú nemeé ayi ataá mano nkú Jisós atóó.

7

Jisós agarege unó bi ukwene ante bós Jus áleré (Mat 15:1-20)

¹ Bós Farasi ne anleré mabé Esowó fó átané Jerosale áchwó nó Jisós mme. ² Ndere ebwó álu eféé, ágé nnó baá utós Jisós abifo anyéé menyéé amu debadeba ayi alá shwónége amu ndere gepó gebwó gelerége wó.

³ Bós Farasi ne bós Jus ako abi ákwólege unó bina dós, ushuú bós Farasi cháchá anyéé fó menyéé ayi alá bómbe áshwóné amu bwó ndere gepóge ukwene ante bwó gelu wó. ⁴ Yéé muú bwó ayi anyéé genó eyigé ánáme né gese ayi alá shwóné chánéné apó. Ebwó ábelege ntó gejamégé mabe bwó nkane manshwónégé amó, meseé ne mámba.

⁵ Ne Bós Farasi ne anleré mabé Esowó ágíí Jisós áke, “Ulannó ne baá utós bye alá kwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Ulannó ebwó anyéé menyéé ayi alá shwónégé amu?”

⁶ Jisós ashuí ebwó meko aké, “Enyú bós dembwólé. Asaya, muú ekpávé Esowó abó alu cho gébége agaré nyá mekomejóó Esowó atomé ne enyú nnó, ‘Bós bina ánogé me ne ubómeno yémbó ánogé fó me né mmu matós bwó cháchá.

⁷ Enógé ewé ebwó ánoge me, elú detú néndé ásele unó ukwene ante bwó álerége eké mabe ya!’ ”

⁸ Jisós aké ne ebwó, “Enyú dése mabé Esowó, deke debélé ege ema nnó dénógé unó bi ákwaá álérege.”

⁹ Jisós afe mbe manjóó aké, “Dewyá mati malómaló mánlya mabé Esowó nnó dékwólégé le unó bi ukwene ante nyú álerége. ¹⁰ Gébége Mosis alerege mabe Esowó, abó ajós aké, ‘Nógé mma wye ne nte wye’. Ama jóó ntó nnó, ‘Mbógé muú ajógé mejós mebo ne mma wuú yé élé ne nte wuú, abó manwá jí.’ ¹¹ Yémbó né egebé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbógé muú abegé ne genó eyigé jí akage póó mma wuú yéé ebélé nte wuú ne geji, ajós le nnó, ‘Elé echye Esowó.’ ¹² Wye mbó ne dégbéé bós nnó ápoóge fó amamá bwó ne ante bwó. ¹³ Enyú dépye mabé Esowó áfu sé yé genó wó getúgé unó bi enyú délérége. Ge wye gepó gema na me njós mbó gejamégé gabo alú ayi enyú dépye wye na.”

Unó bi upye mekwad alá beé fó cho né mbe ushuú Esowó (Mat 15:10-20)

¹⁴ Ne Jisós ama akuú njuné bós nnó áchwó eta wuú. Achwóge aké, “Enyú ako wuúge, ne yéndémmuú ákaá genó eyigé njógé. ¹⁵ Genó eyigé muú ányége gejye jí une gepye fó muú ábeé debadeba né mbe ushuú Esowó, élé eyi getanege jí né meno.” ¹⁶ Ne mbóge muú awyá matu manwú áwú.

¹⁷ Jisós anérége, jí ne baá utós bíí ályá bós bimbó, áfé né mmu gepú, ne ebwó ágíí jí ulá nekanemejóó enina. ¹⁸ Jisós ashuí ebwó meko aké, “Enyú delú defós pó eké ate? Enyú dékaá wáwálé nnó dényége menyéé ákágé pye fó enyú débé debadeba. ¹⁹ Menyéé wu ákpéné fó né matós nyú, ájye le né une, ne átane né menyammye.” Ndere Jisós ajós mbó ebyennó ufós menyéé uko ukwané manyéé.

²⁰ Ne Jisós aké, “Uféré ebi utánege muú metós ne upye muú abeé debadeba né mbe ushuú Esowó.” ²¹ Ama jóó aké, “Uféré uboubó, ubelé tametame, ejo ne manwáné bós. Unó bina uko utánege né metós, ²² mankwéné uló, use, ne nchye, mambwólege bós, eñmené, mansoge metós nnó bós ábó unó ápwó enyú, manchoge bós mambó, nepa ne ukéñké. ²³ Unó bina uko utanege né metós ne ubi ne upyee muú ábeé debadeba né mbe ushuú Esowó.”

Mendée ayi áfyéé metós ne Jisós
(Mat 15:21-28)

²⁴ Ne Jisós atané afé né gebagé mewaá bós Jus eyi gelú kwókwólé ne melo Tiya ne Sidón. Jisós ajye kpe mmu gepú gefó ne akélégé fó nnó muú akaá nnó ji alu eféé, yémbó meti epó ewe ji ákage bíí. ²⁵ Mendée fó ayi maá wuú yi mendée awya meló nchye, áwuúgé nnó Jisós alu eféé, atané ténéténé achwó tó manó né mbe ushuú wuú. ²⁶ Mendée yina apó fó muú Jus alu muú Grek ne ábó ábyé ji títi né gebagé mewaá Siriya ne Sirofónishya. Ane Jisós mmye nnó aféré meló nchye yimbó né mmye maá wuú. ²⁷ Yémbó Jisós aké, “Gó esé debó mbe dechye baá melo menyéé, elómé fó nnó muú ase menyéé ayi baá melo ányé achyéé bó mammye.” *

²⁸ Ne mendée yimbó ashúú ji meko aké, “Ata, yémbó bó mammye ányéé uchóchógeré ebi utánege né ekpókpógélé ukwéne mme gébégé ambané áke ányéé menyéé.”

²⁹ Jisós aké ne ji, “Elé wáwálé, chó, ógene nyé ndere meló nchye yimbó atané mé maá wye mmye.”

³⁰ Gébégé mendée yimbó akéré né gepú jíí, agé maá wuú ndere ábelé né ukwó ne meló nchye atané mé ji mmye.

Jisós apye mbuú atoó

³¹ Ne Jisós atánege melo Tiya akoó né meti Sidón afé né ebeé mega Galilíí. Afé né mme Dekapolis, mme maló afya. ³² Bós fó áchwó ne mende ayi alu matu gbégbé ne akagé jóó fó mejóó. Ebwó áne Jisós mmye nnó anéré ji ebwó mmye. ³³ Jisós ase ji né metós metós gejamégé bós, afé né melu ewé elu bibíí eféé ne afye denóré amu né matu mende yimbó, akpó matye ne ata nenóme níí. ³⁴ Ne Jisós ape amé mfaánebuú ne ashuúle gefere, ajóó né meko aramaic aké, “Eífata” ula úlú nnó, “Néné”.

³⁵ Ténéténé mende yimbó aló manwu ne aló ntó manjóó mejóó ayi álá pó se ne éfwyale. ³⁶ Ne Jisós akwelé ebwó mbeé nnó ékagé ágaré muú. Yémbó ndere ákwelé ebwó mbeé dóó, mbó nto ne bós ágarage abya wuú ájye. ³⁷ Ebwó ako abó, álá manó mekpo fuú ájoge aké, “Yéndé genó eyige ji apyee gelú gelógeló.” Apye bós matu gbégbé áwuú ne abi álá joge, ájoge.

8

Jisós achyéé delé bós ani menyéé
(Mat 15:32-39)

¹ Éwyage gejamégé bós gema chwó nó Jisós mme. Bós bina abó akpá fó menyéé ayi ányéé wó. Ne Jisós akuú baá utóó bíí ne aké, ² “Meshwe apyee me ne bós bina, néndé ebwó álé mbó ndó eleé ne me ayi álá ányéé ye genó fó wó. ³ Mbógé ngarege ebwó nnó ájyee une mesa, átóó né meti gétúgé abifó nekene bwó neshya.”

* 7:27 Elú wáwálé nnó: Né melo ñwe ewéna bós abi Jisós ájógé atome ne ebwó nnó baá melo elé bós Jus ne abi ji atome ne ebwó nnó bó mamye elé bós abi álá pó fó bós Jus.

4 Baá utós bií agii ji áké, “Fa né mashwone muú agene mbó menyéé efó ayi ákwanege bós bina ako?”

5 Ne Jisós agii ebwó aké, “Enyú dewyaá ntoó bréd eníí eféé”? Aké, “Dewyaá ntoó bréd ékénéama.”

6 Ewyaage Jisós agaré bós bimbó aké, “Jwólege mme”. Ne asé ntoó bréd eyimbo ékénéama áchyege matame mbaá Esowó, agya, achyéé baá utós bií nnó ákáré mbaá bós bina, ne ápye wyembó. 7 Ne ebwó ábó awya ntó ukéke baá meshuú. Jisós ase achyéé matame mbaá Esowó né uno bi, agaré baá utós bií nnó ákáré mbaá bós. 8 Yéndemuú ányéé ágbeé ne baá utós Jisós ánywéré uba bi ulaa ugbeé usá ukeneama. 9 Mpa bós bi ányé alú delé bós aníí. Anérégé Jisós aké ákere meso né upú bwó. 10 Ténéténé yimbo Jisós ne baá utós bií ákpe mmu ékpee áchyaá áfé né gebagé mewaá eyigé akuú nnó Dalmanuta.

*Ekwo bós Farasi ne Sadusi agii Jisós nnó áléré ebwó ufélékpa
(Mat 16:1-4; Luk 12:54-56)*

11 Bós Farasi fó ábó áfé mbaá Jisós áló manyé mbeé ne ji. Ebwó abó akéle meti mamua ji. Agii ji áké, “Pye ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esowó ne atóme wó.” 12 Jisós awuúgémbo, ashulé gefere ne agii ebwó aké, “Ulannó njye enina fi nekelege ufélékpa? Ngarege enyú wáwálé nnó yé úma degené fó.”

13 Ajógé mbó alya ebwó, áma jye kpe mmu ekpee, achya afé egbe gentógé mewaá.

*Jisós akwelé baá utós bií mbeé nnó áse gébé ne yis bós Farasi ne bós Sadusi
(Mat 16:5-12)*

14 Baá utós Jisós ábó ájinte mankpa gejamégé bréd ne ábó áwya le maá ntó bréd ama né ekpee. 15 Jisós akwelé ebwó mbeé aké, “Sege gébé ne yis bós Farasi ne mfwa Heró.”

16 Ne ebwó áló manjógé ebwó ebwó áké, “Ndofo ajógé mbó lé délá depó yé ne bréd?”

17 Jisós akaá genó eyigé ebwó ajógé ne agii aké, “Ulannó enyú dejoge mecho bréd ayi enyú dela pó né ji? Nnó enyú delú dankaá ula mecho ewé? Matós nyú álu wye séséleé? Delú dankaá gefóge muú ayi me nlu? 18 Enyú déwyaá ame dégene fó mbaá? Enyú déwyaá matu déwuú fó? Dékágé fere fó depó tiré na? 19 Gébégé nkare ntoó bréd éta mbaá bós dele bó átáa ányéé, ayi ábó álaá gbeé usa uníí?” Ne ebwó áshuú ji meko aké, “Usá úfyaneupeá.”

20 Jisós ama agii ebwó nnó, “Ne gébégé nkaré ntó, ntoó bréd yimbo ékénéama mbaá bó delé bós aní ányéé, ayi álaá enyú dénywere nyá, álaá usá uníí?” Ebwó áshuú meko áké, “Usá ukeneama.”

21 Jisós agii ebwó ake, “Enyú degé nkane nsele baá nto bréd nchyeé gejame bós menyéé wó, te fi, delú dankaá gefógé muú eyi me nlu?”

Jisós apye muú ame nónómé né Betsaida agéne

22 Gébégé Jisós ne baá utós bií ákwone né Betsada, bós fó áse muú ame nónómé áfé ne ji mbaá Jisós áne ji mmye nnó atá ji. 23 Jisós agbaré ji ebwóebwó áfé mekpo meti, eféé ne akpó ji matye ame. Anéré ji amu né ame, agii ji áké, “Nnó ógene mbó genó fó?”

24 Mende yimbo ape ame mfaá aké, “Ngene bós yémbo álu lé eké unós ebi ukene ugyage.”

25 Ama ata ji amu né ame nana mende yimbo aké apele ame ji ánené aló mángene mbaá, ne agene yénde genó chánéné. 26 Jisós agare nnó, “Cho mmu gepú jye, ekagé okere né melo.”

*Pita aké Jisós alu muú ayi Esòwò akwere ji éla gefwa
(Mat 16:13-16; Luk 9:18-21)*

²⁷ Jisós ne baá utós bií ájyé né baá maló fò kwókwólé ne melò Kaisaria Filipi. Ndere ebwó akene ájyé, agií baá utós bií aké, “Ndé gefógé muú ayi bós ájógé nnó me nlu?”

²⁸ Baá utós bií áshuú ji meko aké, “Bós bifo áke òlu Jòn menwyaá bós manaá Esòwò, abifo áke òlu Elija ne abifo áke òlu muú ekpávè Esòwò ama.”

²⁹ Ajógémbò, Jisós agií ebwó aké ne “Yé enyú ambós deké me nlu waá”? Pita ashuú ji meko aké, “Wò òlu Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa.”

³⁰ Jisós akwelé baá utós bií mbeé nnó ékágé ágaré muú fò, muú ayi ji alu.

*Jisós agaré efwiyale wuú ne negbo nií
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)*

³¹ Jisós alò mangaré nnó, Maá Nte Mekwaá abó mangé gejamégé efwiyale, éle ákpakpa melò, ne anós baá bi ápye upe ne anleré mabe Esòwò, áshya nye ji, áwáne nye ji. Yémbò ndò eléé ekwónegé akwilege nye né negbo. ³² Ne Jisós agaré ebwó mechò ewe gbògò. Ajóge mbò, Pita ase ji átené egbe. Alò manshule ji ndò nnó ajóge se gefóge mechò ewémbò. ³³ Yémbò Jisós abwólé ushu ape baá utós bií ne ashule Pita ndo aké ne ji, “Kwilé me mbe ushu danhamelò. Óferege unó nkane mekwaá, áferégé fò eké Esòwò.” ³⁴ Ne Jisós akuú gejamégé bós bimbò ne baá utós bií, ajós ne ebwó aké, “Yé mbógé muú enyú akelege mambé menkwòle wa, abò manjinte gеме jí akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me. ³⁵ Mbógé muú akélege mampóó genwá jí ébyénnó aníge nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jí getú ya ne abya melómél, apomé nye. ³⁶ Ndé nsá ayi muú ábós, mbógé abege ne unó mme uko ne aníge genwá jí? ³⁷ Ndé genó muú ákage bò achye mankwóré ne genwá jí? ³⁸ Kaáge nnó mbógé mmyé égbóo muú gétuú ya ne mekomejós wa né mbe ushu nyé eniné na, eniné nétíí meso ne Esòwò, népyéé gabogabo, mbòntó ne Maá Nte Mekwaá mmyé égbóo nyé ji manse muú yimbò ndere muú wuú gébége aké achwó ne makiénné ukpea jí ne enoge ewé Nte wuú achyéé ji.”

9

¹ Jisós ama jós ne bós bimbò aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bós álú mbò fáná, abi alá gbóo fò kpaá te ágene nye gefwage Esòwò ndere gechwó ne eshye wuú.”

*Jisós akwòré gefós agsnege mané mané
(Mat 17:1-9; Luk 9:28-36)*

² Ndò ékéné ékógé Jisós ase Pita, Jemsi ne Jòn ákwó áfé mfaá Mekwe fò kpaá. Ajyége ájwólé ebwó ebwó áke ápele menyammye Jisós alò manshwanegé né mbe ushu bów. ³ Gefós eyigé mandeé ji akpea ye muú ayi akage shwòne áji nnó ábè pópó mbò apó, ye ébélé ne uka. ⁴ Aké ápéle ágé Elija ne Mosis ákwó fwéé ájógé mejós ne Jisós. ⁵ Pita ajoó ne Jisós aké, “Ata, éló ndere esé délú fa, gó ese déténe óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis, géma eta Elija.” ⁶ Pita akágé se genó eyigé ji ajóoge néndé fò ékwó ebwó matós dós.

⁷ Ndere ajoóge mbò, aké ápelé gekó gekweré ebwó mme ne meko atané né mmu gekó eyigembò aké, “Gége maá wa ayi mbwi metós na, wuúge ne ji.”

⁸ Ténéténé yimbò aké amagé pe áge sé ye muú fò wó ekosé Jisós jimbií ne ebwó ambós.

⁹ Ndere ebwó áshulege mékwé ájyéé, Jisós áji ebwó etu aké ékágé ágaré muú fò genó eyige ebwó ágené kpaá te ji Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.

10 Awúgè depò tire Jisòs ajò, ábele wýe déti né mmu matòò bwò, ne ágiige atè nkane uláá mankwilè né negbo útené. 11 Ne baá utòò Jisòs bimbò ágií ji áké, “Ulannò ánlèré mabé Èsòwò ájòó áké Elija abò mambò mbè achwò ne Muú yi Èsòwò akwere ji ela gefwa?”

12 Èfèé Jisòs akamé áké, “Elú wáwálé nnó, Elija abò mambò mbè achwò akwýéé unò uko abelé, yémbò ulannò ásáme ntó né mmu ñwe Èsòwò nnó, ‘Maá Nte Mekwaá abò mangè gejamégé efwýale ne ápaá nyè ji, áma shyá jí?’

13 Yémbò ngárege enyú wáwálé nnó, Elija achwò mé ne bòó ápye gabo ne ji nkane ejí ébwò wýe ndere abò asamé né mmu ñwe Èsòwò atomé ne ji.”

Jisòs apýe maá ayi améé gesasa atoo

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

14 Ébwò ákérégé meso, áge gejamégé bòó ndere ánoó baá utòò abifò né mme ánlère mabé Èsòwò anyéé mbeé ne ébwò. 15 Ne bòó bimbò áké agéne Jisòs ácháné ala áme makpo fan álomé ájye táme ji. 16 Jisòs agií ánlèré mabé Èsòwò áké, “Nde enyú denyéé mbeé ne ébwò?”

17 Ne mende fò né geluagé njune bòó bimbò áké, “Ménlèré nchwò ne maá wa né eta wýe ayi melò nchýe apýé ji alá jógé mejòó. 18 Yéndégébé melò nchýe yimbò akwilégé ji mmye, apýe ji akwe mme, génfwéné gétánege ji meno, anyé manjéné ala nógéé. Nne baá utòò bye mmye nnó áféré melò nchýe yimbò, ápulé épwò.”

19 Jisòs ashúú ébwò meko áké, “È é ndé gefòge nyè eni nelá fyéé metòò ne Èsòwò? Nkoge mbò metòò ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndò enií ne défyéé metòò ne Èsòwò? Chwóge me ne maá yimbò.”

20 Achwò ne maá yimbò mbaá Jisòs.

Ndere melò nchýe yimbò agéné Jisòs, apýe maá yimbò akwé mme achúú gbok! gbok, genfwéné getanege meno. 21 Jisòs agégé mbò agií nte maá yimbò áké, “Nemeé niné na nébele mé ji mmye nnó?”

Mende yimbò áké, “Nelò ji te dembáné.” 22 “Melò nchýe yimbò ákélege manwá ji, apýé ji akwéne gébé eyigé fò né mewé gebé eyifò né nnyi, Ata gé esé meshwe opòó esé mbògé okage pye.”

23 Jisòs agií ji áké, “Ndé genò wò ójòge! Nnó mbògé okage pye? Èsòwò apýe yéndégenó eyi gejwèregé ne muú ayi áfyéé metòò ne ji.”

24 Nte maá yimbò ala ténéténé áké, “Me nkamé ne Èsòwò, Ata, poó me nkame ne metòò ema.”

25 Gébégé Jisòs agéné nnó gejamégé bòó áboó áchwòó ji mmye, anyá melò nchýe yimbò áké, “Wò mbú ne álú, nnyá wò tánege ji mmye. Ojyé mbò okerege sé.”

26 Melò nchýe yimbò apýe maá yimbò akalé akwé mme ne alé táne ji mmye. Atánégé, maá yimbò ala mme nyamé eké mewu muú ne bòó ágégé mbò áférége nnó ágbó. 27 Jisòs agbaré ji ébwò, abwéé ji akwilé tené.

28 Ne Jisòs ne baá utòò bíí ákérégé mmu, ágií ji bibií áké, “Ulannò ne esé dépulé melò nchýe yimbò mambuú apwò?”

29 Jisòs agare ébwò áké, wýe lé mmyemenene ne ekage féré gefógé melò nchýe yina.*

Jisòs ama gare baá utòò bit ndere ji ágbòó nyè

(Mat 17:22, 23 ; Luk 9:43b-45)

30 Jisòs ne baá utòò bíí ályá mbaá yimbò ákoó koóge né gebagé mewáá Galilií. Ji ákélégé fò nnó muú akaá mbaá ayi ji alú. 31 Nénde ji abò alerege

* 9:29 Elú wáwálé nnó: Manlyá menyéé kpekpe ápò né gejamégé gekwene bò ñwe bi mbembe abi ábò ásáme.

ebwó nnó, “Meso gébé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bós nchye, áwáne nye ji. Yémbó ndó éléé ékwónégé, ji akwilege nye né negbo.”

³² Yélé ji agaré neka eni, baá utós bíí ákaá ula wó, ne áamá áfó mangiú ji ula neka eníné na.

Ndé muú alú muú kpáá
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ebwó ákwónégé né meló Kapanóm, ájye kpe né gepú eyige ebwó ájwóle. Jisós agiú baá utós bíí aké, “Ndé enyú denyé nye mbeé né meti gébégé dechwó.”

³⁴ Awúgé mbó, ákwéné nyámé getúgé ebwó ábó ányéé mbeé mechó dékprakpa. ³⁵ Ajwólégé ka, akúú baá utós bíí makpo áfyaneápeá, áchwáge, ajós ne ebwó aké, “Mbóge muú akélege mambé muú kpáá né geluáge nyú, abó mambé ndere maá defwé akpáné defwe mbaá abifo.” ³⁶ Ajóge mbó, akúú maá fó kós achwó téné né metós metós ebwó, akpa maá yimbo né amu jii ajós ne baá utós bíí aké, ³⁷ “Yéndémuú ayi akamege mampye galógál ne mamane kós nkane ayina né mabó ma, ebyennó apyembó lé ne me ne yéndémuú ayi apye galógál ne me ntó, ebyennó apyembó lé ne nte waá yi átómé me.”

Muú ayi alá páá esé alu awesé

³⁸ Ne Jon akúú Jisós aké, “Ménleré, esé degé mende fó asele mabó myéé aferege bós aló nchye né mmye. Degégémbó, dégbé ji gétúgé alá pó fó né geluá gesé.”

³⁹ Jisós ajós ne ebwó aké, “Dégbége fó gefóge muú yimbo. Néndé ye muú yi asele mabó ma apyéé ufélekpá ne éwyagé ajóge gabo getú ya apó, ⁴⁰ néndé muú yi alá páá esé, alu awesé. ⁴¹ Ngarege enyú wáwálé nnó ye muú ayi achyége enyú nkó manaá né mabó ama gétúgé délu bós ba ayi alá abós nye nsá apó.” †

Mmuameno mampye gabo
(Mat 18:6-9; Luk 17:1, 2)

⁴² Jisós áamá jóó aké, “Yéndémuú ayi apyéé mamane kós nkane ayina ayi áfyéé metós ne me nnó apye gabo, élú galógál nnó áshii ji gekpékpége ntaá né geme, áhémé ji né gentoógé ebeé mega. ⁴³⁻⁴⁴ Ama jyé mbe aké, mbóge ebwó wye epyé wó nnó ókwéné mabé Esówó, só ewu ófómé, élú galógál nnó ókpe né geñwá gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewé ewé élá nómégé ne amu apea. † ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne mbóge geká jyé ne gétene wó nnó ókwéné mabé Esówó, só geji ófómé, élú galógál nnó ókpe né geñwá geká géma epwó nnó ókpe uka upea né ntoné mewé ewé élá nómégé ne bó dámmwólé bíí ntó ala gboó. ⁴⁷ Ne mbóge dambóónnyi wye atene wó nnó ókwéné mabé Esówó, pwólé ji ófómé, élú galógál nnó ókpe né gefwa eyigé Esówó ágbárege gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewé ewé élá nómégé ne amé ápeá. ⁴⁸ Mbaá yi bó dámmwólé bíí alá gboó, ne mewé ewu ntó éla nomege.’

⁴⁹ “Yéndémuú awuú nye mewé né menyammye wuú wye nkane muú áchwarege mega né menyéé nnó ékágé áchóó.

⁵⁰ “Mega élú genó gelógél, ne mbóge mega élá pó sé ne ugó bíí, ápyéé mbo nnó ne ewu ema egóó?

“Ewéna éleré nnó enyú débé eké mega, dényége nesó ne ate.”

† **9:41** Elú wáwálé nnó: Jisós ajóge mbo átómé lé ne geme jii ndere muú ayi Esówó ákwere ji ela gefwa.

‡ **9:43-44** Elú wáwálé nnó: Maló 44 ne 46 apó fó né gejamégé bó njwe. Unó bíí ajós né maló ayina ulú wye eké ebi ajós né maló 48.

10

Jis̄as alerege depore manwa neba
(Mat 19:1-8)

¹ Efeé Jis̄as alyaa Kapenum, afe ne gebage mewaá Judiya, achyaá ebeé Jodan. Ndere akwone éwu, gejamé gé bós ama chwó nò ji mme ne aló manleré ebwó nkane ji apye mé yéndé gébé.

² Bós Farasi fò áfé eta wuú mammua ji, ágií ji áké, “Nnó ebé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuú?”

³ Jis̄as ashuú ebwó meko aké, “Ebe ewé Mosis achyé enyú gétúgé neba ejó nnó?”

⁴ Ebwó áshuú meko aké, “Mosis abo agaré esé nnó mende akáge chyéé mendée wuú mekpo nwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji.”

⁵ Ne Jis̄as ajóó ne ebwó aké, “Elé gétúgé mekpo meto nyú ne epye Mosis achyéé enyú ebé ewéna. ⁶ Te ula ulóó ebi Esowo alóó mankwyé mme, akwyéé ebwó, mende ne mendée. * ⁷ Getú eyigé na mende alyage mmá wuú ne nte wuú, áfé acho mmye ne mendée wuú, ⁸ ebwó ápea ákwé muú ama. Ebwó ápó sé bós ápeá nana, ála muú ama. ⁹ Ndere elúmbó, bós abi Esowo áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

Jis̄as alerege depore ulo ne neba manwa
(Mat 5:27-32; Luk 16:18)

¹⁰ Jis̄as ne baá utóó bií akérégé mmu, ewyage baá utóó bií ama gií ji mechwó neba ewé. ¹¹ Ajóó ne ebwó aké, “Muú yi awáne neba ne mendée wuú, ajoyé bá ayichá, akwé mbó lé uló, ¹² ne mendée ayi atanega menó wuú neba, ajoye ba ayichá, akwé mbóntó lé uló.”

Jis̄as ajé ambané kóó

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bií uma bós fò ákpa baá bwó áfe mbaá Jis̄as nnó anéré ebwó amu mmye, ajé ebwó. Baá utóó bií ágégé mbó, ányá ebwó. ¹⁴ Yémbó Jis̄as agégé mbó, metóó ésóó ji ajóó ne ebwó aké, “Lyáge ambánékóó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esowo ágbárege gelú eyigé bós abi álu ndere baá bina. ¹⁵ Goge me ngare enyú wáwálé nnó muú yi alá kamé nnó Esowo ábé mfwa wuú nkane mamane kóó wó, akpéné fò né gefwa jíí.” ¹⁶ Efeé Jis̄as akpa baá bimbó ama ama né uwyáá, anere ebwó amu mmye ajé ebwó.

Abya muú nka

(Mat 19:16-22; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jis̄as aló manjye neke, ndere ájyé mendefo alomé gatele achwó kwé ji uká aké, “Ménleré melóméló, mpyéé nnó ne mbó genwá eyi gélágé byéé?”

¹⁸ Jis̄as ashuú ji meko aké, “Ulannó okuú me muú melóméló? Yé muú ayi alómé metóó apó, ekosé Esowo mbií ne alu melóméló. ¹⁹ Pó okage mabé Esowo ayi áke, ‘Ekagé ówá muú, ekagé okwé uló, ojogé ojo, ekagé óténé ntesé gebyó. Onyegé manwaá, nógé nte wyyé ne mmá wyyé.’”

²⁰ Mende yimbó aké, “Ménleré nló mambélé mabé yina mako te dembáné ta.”

²¹ Ajógémbó, Jis̄as aye ji domée ne gejeé aké, “Ela wó genó géma. Chó kpó unó byé uko, ochye nka yimbó mbaá bós gekpo, obéé nye ne gefwa né mfaánebuú, ochwó okwólé me.” ²² Mende yina awugé mechwó ewé Jis̄as ajóó apwa, alyaa áfé meshwemeshwe ne mesómé néndé ji awyáá gefwa dáó.

* **10:6** Elú wáwálé nnó: Né 10:6 Jis̄as ajóó mbó lé genó eyigé ásame né nwe ula ulóó 1:27, ne 2:24.

²³ Jisəs abwólé mmye ape baá utóó bíí aké, “Ejweré ne muú ñka akpe né gefwagé Esəwə.”

²⁴ Baá utóó bíí áwúgέ mbə álá mano makpo fuú, yémbə Jisəs ama jóó ne ebwó aké, baá ba ejwéré mankpe né gefwagé Esəwə! ²⁵ Elú wáwá nnó mpə mashwəne áshwá né embú ábyamé epwə nnó muú ñka akpe né gefwagé Esəwə ágbárege.

²⁶ Baá utóó bíí áwúgέmbə byə ukóre ebwó mmu ágígé ate aké, “Ne ndé muú yi abə nyé geñwá eyi gélágé byéé?”

²⁷ Jisəs ape ebwó domeé ajóó ne ebwó aké, “Unó bi upwóó ákwaá mampye, upwóó fə Esəwə, néndé Esəwə akage pye unó uko.”

²⁸ Pita abə manjóó aké, “Gé, esé delyaa unó sé uko dékwəlege wə.”

²⁹ Ne Jisəs ashuú meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi alyaa gepú jíí, yé lé áñmé bíí abi andée ne abi ande, amma bíí ne ante bíí, baá bíí ne makóó jíí né gétú ya ne gétúgέ abya melóméló, ³⁰ Esəwə achyeye nye ji bəó ne gejame unó fa mme yina epwə nkane abə awyaa, yé úpú, áñmé abi andée ne abi ande, amma bíí ne baá bíí ne makóó jíí ne áchyeye nye ji ntó gejamégέ efwyale né gétú ya. Ne abəó nye ntó geñwá eyi gélágé byéé né mme ayi áchwə. ³¹ Yémbə gejamégέ bəó abi alú mbə mbe nana, meso gébé álaá nye meso ne gejamé abi álu mbə meso nana ábéé nye mbe.”

*Jisəs ama gáré máñáne aléé nkane ji ágboó nye
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Jisəs ne baá utóó bíí alyá ákwəme ájyee né Jerosale, Jisəs alu ebwó mbe ne baá utóó bíí akwe tametame, efə epye bəó bi akwəlege ebwó. Ne Jisəs ase baá utóó bíí makpo áfyaneápeá átené babá ne abə mangaré ebwó unó bi upye nye ne ji, ³³ abə mangaré ebwó aké, “Wuuige, esé dékwəme mbə déjyee né Jerosale, ewu, áfyee nye Maá Nte Mekwaá né amú anóó baá amppee upe Esəwə ne áñleré mabé Esəwə. Ebwó ajógé nye nnó, me nkwe mpa, áwá me, ne áfyee nye ji né amú bəó abi álá pə bəó Jus. ³⁴ Ajwyaáge nye ji, ákpóó ji matye mmye, átulé ji ne áwá ji. Yémbə ndó kpogele élee ékwónégé, akwilége nye né negbo.”

*Dékpakpa né gefwagé Esəwə
(Mat 20:20-24)*

³⁵ Jəmsi ne Jən baá Sebədee áfe mbaá Jisəs aké, “Ménleré dekelege nnó wə opye ese genó gefə.”

³⁶ Jisəs agii ebwó nnó, “Enyú dekélege mpye nyú ndé?”

³⁷ Ashuú ji meko aké, “Ese dekelege gébégé ójwólégé né geluəge enóge, opye esé dejwólé ne wə, muú ama né egbe ebwənye wye ne ama né egbe ebwəbe.”

³⁸ Yémbə Jisəs ajóó ne ebwó aké, “Nnó enyú dekelege genó eyigé degígé mbə. Nnó enyú dekelege nyú nye ñkə efwyale ayi me nyúú nye? Nnó enyú dekelege wə nye manaá efwyale ami me nwoó nye?”

³⁹ Ashuú ji meko aké, “Ese dekelege pyembə.” Jisəs ajóó ne ebwó aké, “Enyú denyúú nye né ñkə ayi nnyú nye ne dewóó nye manaá efwyale ami me nwoó.

⁴⁰ Yémbə, me fə wə njyaa bəó bi ájwəlege né ebwənye wa ne abi ajwəlege né ebwəbe wə. Malu yimbə alú mbaá bəó bi abə manjwólé wyéé.”

⁴¹ Baá utóó Jisəs abi makpo áfya áwúgέ genó eyigé Jəmsi ne Jən ájóó mbə, álo mansó matóó ne ebwó. ⁴² Jisəs akuú ebwó ako ajóó ne ebwó aké, Enyú dekaaá nnó ákpakpa bəó abi álá pə bəó Jus áwyaá utó mampye ne bəó bwó nkane ejii ebwó. Yé ákpakpa melə áwyaá utó bi ajógé mechó ne bəó bwó ébyé. ⁴³ Ne ébégé fə mbə ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambə muú kpaá abə mambə ménkpané defwé nyú, ⁴⁴ yéndémuú nyú ayi akélege mambə menəmbə abə

mambé éké mefwé mbaá bós ako. ⁴⁵ Peye gekpekpegé muú ndere Maá Nte Mekwaá, ji achwóó f3 nnó bós ákpá ji defwé w3, achwó lé mánkpá bós defwé nnó achye geme jí mawené gejaméégé bós né gabo.

Jis3s apye Batimus agene

⁴⁶ Jis3s ne baá ut33ó bíí akwóné né Jeriko. Ndere ályaa ájy3é, gejaméégé bós ákw3lege ebw3 meso. Muú ame n3n3m3é f3 akamege Batimus maá Tim3s ajw3lé né mapea meti ak33ó deko. ⁴⁷ Awúg3 nnó Jis3s ayi Nasaret ne ak33ge mb3 al3 mankal3 ak3, “Jis3s mpy3né Devid, gé me meshw3.”

⁴⁸ Gejaméégé bós áweé ji áké jw3le nyame, y3mb3 akálege wye kálege ne eshye ak3, “Mpy3né Devid ge me meshw3.”

⁴⁹ Jis3s awúg3 mb3 at3né, aj33 ak3, “kuúge ji achw3.” Ajye kuú ji áké, “Kwilé ka chw3 3f3ge, ákuú w3.”

⁵⁰ Muú ame n3n3m3é yimb3 afere nkú gefwine wuú anjm3, anyo akwilé ka ája ji áfé mbaá Jis3s.

⁵¹ Jis3s agíí ji áké, “Ndé gen3 w3 3kélege nn3 me mpy3e eta wy3?” Muú ame n3n3m3é yimb3 ashuú meko ak3, “Ata, nkelege nn3 3py3e me ng3né mbaá.”

⁵² Jis3s aj33 ne ji áké, “Ch3 mmu gepú jy3, met33 éw3 w3 3fy3é ne me epy3e w3 3to3.”

T3n3t3né yimb3 al3 máng3né mbaá ne akw3lege ji.

11

Jis3s akpe né Jerosale nkane mfwa (Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Ndere Jis3s ne baá ut33ó bíí ál3 kw3kw3lé ne Jerosale, ákw3nég3 Betfage ne Betani baá mal3 áyi álú mfaá Mékw3 Olif, at3 baá ut33ó bíí makpo ápeá nn3 áb3 mb3. ² Aj33 ne ebw3 ak3, “Chog3 né maá mel3 ayi alu mb3 enyú né mb3. Ndere dék3ne wye, dégene nye maá géjuná ayi áshíí muú álú danké wye. Kaáge, déchw3 ne geji. ³ Ne mb3gé muú agig3 enyú nn3 waá ak3 dekaá, garege ji nn3, Ata ne ak3lege, ne an3rég3 at3m3 nye gek3ré wáwá.”

⁴ Ajy3gé, ág3 maá géjuná yimb3 ndere áshíí né mb3 menombi egbe men3 meti. Al3 mánkáá geji, ⁵ ndere ákaág3 bós abi álú efe3 ágíí ebw3 ak3, “Dekaáge géjuná yimb3 nd3?”

⁶ Baá ut33ó Jis3s ágar3 bós bimb3 wye nkane Jis3s ab3 aj33 géb3gé at3me ebw3, ne ályaa ebw3 ájy3e ne geji. ⁷ Achw3gé ne géjuná yimb3 mbaá Jis3s, áfere mandeé bw3 ágyaa géjuná yimb3 né meso, Jis3s akw3 ajw3lé mfaá.

⁸ Gejaméég3 bós ágyaáge mandeé bw3 né meti nn3 géjuná yimb3 gek3né mfaá, abif3 ás3rege uw3 máme ágyaáge meti nt3. ⁹ Ndere ajy3e bós abi álú mb3 ne abi álú meso akálege ak3, “Matame máb3 ne E3w3! Mej3 éb3 ne muú ayi achw3 né mab3 Ata.” ¹⁰ Mej3 éb3 ne gefwage nte sé Devid eyi gechw3 mb3! Matame máb3 ne E3w3 ayi álú né mfaánebuú enin3 mfaá mfaá!

¹¹ Ndere Jis3s akpen3 né Jerosale, ajy3e kpe né mmú echa up3 E3w3 ape y3nd3gen3. Ag3gé nn3 géb3 geko3, ase baá ut33ó bíí áfyan3épeá áker3 né mel3 Betani manjy3e bele wye.

Jis3s alwer3 gen33ge fig gégb3 (Mat 21:18-22)

¹² Bíí ujjág3, ndere ebw3 ályaa Betani áker3gé meso, mesa al3 mamye ji. ¹³ Atene tete ag3 gen33 fig ne gejaméég3 bya wye, af3 ape nn3 agene nye gempome f3 wye. Akw3nég3 ag3 y3 gef3 w3 ekos3 bya ubíubi3 n3nd3 géb3 eyig3 un33 fig uw3me umpom3 gelu gakwáne. ¹⁴ Jis3s aj33 ne gen33 fig eyig3mb3

aké, “Te mme abyeé muú amage nyéé sé gempome jyéé.” Baá utóó bií áwuú genó eyigé ji ajóó.

Jisás abú bóó bi ákpóó unó né mmu echa upé Esówo
(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jón 2:13-22)

¹⁵ Ebwó ákwónégé né Jerosale, Jisás akpe né mmu echa upé Esówo, aló mambu bóó abí ákpóó ne abí ánámé unó né mmu. Atyá makrókpógélé bóó abí ákéne gesegé manjka mankwóré ne malu ujwólé bóó ako abí ákpóó upwine melo ebi ápye upé Esówo ne ubi. ¹⁶ Ne ama kame sé nnó muú áma kpá genó gese akóó ye ne geji né mmu echa upé Esówo wó. ¹⁷ Ne aló manlere bóó aké, “Asa mmu ñwe Esówo nnó Esówo aké, ‘Gepú ya ákuú nyé geji nnó gepúgé mmyemenene mbaá umé maló mako.’? Yémbó enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyeé.”

¹⁸ Anóó baá abí ápyeé upé Esówo ne ánléré mabé Esówo áwúge depó tiré Jisás apye, áló mánkele meti nnó áwá ji. Afóó ji gétúgé gejamégé bóó álaá menó mekpo fuú né unó bi Ji alrege.

¹⁹ Nkwale akwónege, Jisás ne baá utóó bií álya melo kpaá áfe ábelé mbaá ayicha.

Genóógé fig gégbó
(Mat 21:18-22)

²⁰ Ne dondo ayi Jisás ne baá utóó bií ákerege meso, áge genóógé fig eyi Jisás abó jóó nnó gemage wó se umpome nkane gegbó me. ²¹ Pita atege genó eyigé Jisás abó ajóó ne genóógé fig yimbo, ajóó ne ji aké, “Ménleré, gé genóó eyigé óbó jóó nnó gemage wó sé umpome gégbó.”

²² Ne Jisás ashuú ébwó meko aké, “Fyége matóó nyú ne Esówo. ²³ Ngarege enyú wáwálé nnó, muú ajóóge ne mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa ókwéné mmu ébéé mega,’ ayi ála pó ne dembyó né metóó ne akamege nnó genó eyigé ji ajóó gepyeé nyé, Esówo apye wye nkane ji ajóó. ²⁴ Ngarege enyú nnó dégíge yéndégenó né mmyemenene mbaá Esówo, kamege nnó dése mé geji, ne gebéé nyé eyigé nyú. ²⁵ Ne yéndé gebé enyú deke denenemmye, debó manjinte gabo yi bóó ápyeé eta nyú nnó Nte nyú yi alu né mfaánebuú ajinte gabo awu nyú ntó. ²⁶ Yémbó dela jinté gabo yi bóó ápye étá nyú wó, nte nyú yi alu né mfaánebuú ajigé fó nte gabo awu nyú.” *

Agii Jisás mbaá ayi uto ebi utané
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Jisás ne baá utóó bií ákéré meso né Jerosale. Ndere akwóne, akpe né echa upé Esówo aló mankéne né mmu, anóó baá abí ápyeé upé Esówo ne ánléré mabé Esówo chóncho ne ákpakpa melo ájye gií ji aké, ²⁸ “Wó apye unó bina ne ndé uto, ne waá achyeé wó uto ubi?”

²⁹ Jisás ashuú ébwó meko aké, “Me ntó nwyaa awa nkwé mangii enyú, dégarege me, me ntó ngare enyú uto bi me nwyaa ne mpyeé unó bina. ³⁰ Agii ébwó aké, Waá achye Jón uto manwyaa bóó manaá Esówo, Esówo waá akwaá? Shuúge me meko.”

³¹ Aló manyége mbeé ne ate aké, “Dejóógé mbó nyé nnó? Ébege dejóógé nnó, ‘Elé Esówo ne achyeé Jón uto bí,’ agige nyé esé aké, ‘ulannó ne delá kamé mekomejóó wuú wó?’ ³² Nnó dejóó nnó utó bií utané mbaá akwaá?” Akage jóó fó mbó gétúgé áfóó bóó bi álu efeé nendé yéndémuú ajóóge nnó Jón abó alu muú ekpávé Esówo wáwálé. ³³ Ewéna pye ébwó áshuú Jisás meko aké, “Esé dekaá wó”.

* **11:26** Elú wáwálé nnó: Ukwene bó ñwe abifo agbéé v. 26 nkane KJV.

Jisós ashuú ntó ébwó meko aké, “Yé me ntó ngáregé fó ényú muú yi achyéé me uto ne mpyé unó bina.”

12

Nekanemejós bós uségé ne mbós mekós (Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Eféé Jisós ala manto ébwó nekanemejós aké, “Mende fò abó ató mekós wuú, ape unós ébi ákuú vine, ábogé umpome bií ápyéé mmós, anó gebame agyaa éwú mme, achó embu, akwyeé mbaá ayi ánjámege umpome mampye mmós. Atene ényón mbaá ayi muú ájwólege ábamé mekós. Ase bós uségé afyé né mekós ewémbó. Atane afé neke né melo fò. ² Gébé gekwónégé eyigé ásozege umpome ébimbo, mbós mekós ató maá defwé wuú ama nnó áchyéé ébií unó mbwé ébi utane né mekós ewémbó. ³ Yémbó bós uségé bimbo áchyéé wó, ágbaré maá defwé yimbo átulé, ábú ji akéré amuamu. ⁴ Mbós mekós ama tó maá defwé ayifó, bós bimbo ápye ji ntó átulé, ákere ji upa mekpo, áchyéé ji mekpo genós. ⁵ Ama kere ató ayi agbeé makpo aléé, ji yimbo ágbaré áwá. Ató gejamége abifó, átulé abifó, áwá abifó. ⁶ Elá le maá wuú ayi mende ama ayi abogé jejeé ne ji dós, kwiyakwya achwó fére maá yimbo ató, aferege nnó áchyége nye ji énogé. ⁷ Yémbó bós uségé bimbo ágégé ji álo mánjógé aké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbós mekós na, chwóge déwá ji, geteé jíi gelaá eyigé esé.’ ⁸ Ápyégé maá mbós mekós yimbo, áwá, ábwéé genkwó áfomé meso gébámé.”

⁹ Jisós ánerége agií ébwó aké, “Ényú deféré nnó mbós mekós yimbo apye nye nnó ne bós uségé bimbo? Abó manchwó awá bós bimbo achyéé mekós ewémbó mbaá bós abicha. ¹⁰ Ényú dejojé me né mmu jwe Esówo nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaa nnó nélómé, néni ne nélaá menó ntaá ayi ágbaré ekwó gepú.

¹¹ Ata ne apye nnó éwú ébe mbó, ne elu gekpekppe genó né ame se.’”

¹² Jisós ánerége mántó nekanemejós éni, ákpakpa bós Jus ákaá nnó ajoge mbó lé ne ébwó. Akelé meti mampye ji, yémbó áfós nyá gejamégé bós abi álú eféé ályaa ji áfé.

Agii Jisós mecho nkamakpo (Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Ewyage áto bós Farasi fò ne ekwó Herod nnó ájye agií Jisós gejamégé bó nkwé nnó akwegé nekwené meno, ágbaré ji. ¹⁴ Ájyégé mbaá Jisós ájós ne ji aké, “Ménleré esé dékaá nnó ólu muú wáwálé. Ósele yéndémuú janja, ófós fó ame bós. Ólerege bós unó ndere Esówo akélege wáwálé. Garé esé, nnó ébé se ekame nnó déchyégé nkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé? ¹⁵ Nnó déchye waá déchyégé?”

Yémbó Jisós agé me defyá debwó, agií ébwó aké, “Ndé ényú dépénege me mataá? Chwóge me ne sére me nchére.”

¹⁶ Achwógé ne ji, agií ébwó aké, “Mekpo wá na ne mabo waá na ásamé né nka eyi?” Ashuú ji meko aké, “Elé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.”

¹⁷ Jisós agaré ébwó aké, “Chyéége mfwa Rom genó eyi gélú ejíi ne chyéége ntó Esówo genó eyi gélú eyi Esówo.”

Auwégé meko ayi Jisós ashuú ébwó álaá mano mekpo fuú.

Agii Jisós nkwé mankwile né negbo (Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ewyágé bós Sadusi fò áchwós mbaá Jisós. Ébwó ákame nnó muú agbogé, akwílege sé né negbo. Ajós ne Jisós aké, ¹⁹ “Ménleré, Mosis abó asá né mmu

ηρωε εβέ se nnó, ‘Muú aghogé alyage mendée wuú ayi alá bye baá ne ji wó, menjmo wuú abo mansε mekwi mendée yimbó nnó ábyégé baá ábέ lé né mabó ami mewenέ menjmo yimbó.’ ²⁰ Né gébégé fó áηmó fó akénéama abi ande álú, ayi mbe abá mendée agboó yέ maá apó. ²¹ Ayi akwólege ji ase mendée yimbó né ukwi ji ntó agboó yέ maá apó. Wýεmbó ne epye ne ayi agbeé makpo áléε. ²² Mbó ne epye ne aηmó bimbó akénéama. Ebwó ako ágbó ayi ye muú alá bye maá ne mendée yimbó wó. Ebélegé mendée yimbó ntó agbó. ²³ Ne ndere ebwó ako ábánε mbó mendée yina, gébégé ákwilége né negbo, mendée yina abεé nye ayi waá?”

²⁴ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú dékaá nnó delu gyeé wó? Delu gyeé nένde dékágé fó mekomejós Esowó ne utó bií. ²⁵ Ama jóó ne ebwó aké, gébégé bóó ákwilége né negbo, neba nébεé se. Alaá le nkane makiénné Esowó né mfaánebuú. ²⁶ Ne gétúgé mechó bóó ágbógé ákwilége né negbo, enyú delu danjós genó eyigé ásámé mmu ηρωε Mosis? Né abya genó eyigé mewε ebó eluli wye gélá sóoge, Esowó ajós ne Mosis aké, ‘Me nlu Esowó ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakób’. ²⁷ Esowó apó fó ayi awuú bóó, alú Esowó ayi bóó abi álú abε. Enyú bóó Sadusi ako delu gyeé né mechó εwéna.”

*Εβέ εwé epwó mabε mako
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Ménleré mabé Esowó fó ayi alú efεé gébégé Jisós ajósge ne bóó Sadusi, ágégé nnó Jisós ashuú ebwó meko ne denjga ágií ji aké, “Ebé Esowó εwéndé εηεα epwó mabé mako?”

²⁹ Jisós ashuú ji meko aké, “Ebé εwé epwó mabε mako ele εwé εjós nnó, bóó Isrelí wuúge Esowó nte se ayi abó εsé ako alu ama, ³⁰ gbógé ne Ata Esowó wyeé ne metós wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byeé uko. Tége wyeé lé ji yéndégébé, pyégé utós bií ne eshye wyeé meko, ³¹ ne εwé εgbeé apeá eke, gbógé ne nte ménjme wyeé ndere ogboó ne geme jyéé. Yé ebé εwé εηεά epwó ayina apeá épó.”

³² Ménleré mabé Esowó yimbó ajós ne Jisós aké, “Ménleré, ojós chánéné, elu wáwálé nkane ojós nnó Esowó alu ama ayichá apó. ³³ Ne élú ntó wáwálé nnó óbó mambógé gejee ne Esowó ne metós wyeé meko, óbó mántégé wye lé ji yéndégébé, óbó mámpyégé utós bií ne eshye wyeé meko. Ne óbó mambó gejee ne ate bóó nkane óbó gejee ne geme jyéé. Óbelege mabé ayina apeá εló epwó yéndé gefogé upε ne echyε εwé ósós né mewε ochyεge mbaá Esowó nkane εchyε.”

³⁴ Jisós agegé nnó menleré mabε Esowó ayina ashuú meko melóméló, ajós ne ji aké, “Ela wó gachyé ne okpé né gefwage Esowó. Eló né gébé eyigémbó yέ muú ayi ama mua mangii ji nkwe apó.”

*Muú ayi Esowó akweré ji εla gefwa alu mad waá?
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Ndere Jisós alérege bóó né εcha upε Esowó, ajós aké, “Epye nnó ne ánleré mabé Esowó aké Muú yi Esowó akweré ji εlá gefwa alu mpyáne mfwa Devid? ³⁶ Mendoó Ukpea ne epye mfwa Devid jimbó abó ajós nnó,

‘Ata Esowó aké ne Ata wa, jwolé fa né εgbé ebwónyε wa né geluóge énogé kpaá te mpyéé bóó mawámé byéé álaá éké mboó genó ayi ónérege uká byéé mfaá.’ ³⁷ Ne mbógé mfwa Devid akú Muú yi Esowó akweré ji εlá gefwa nnó ‘Ata wuú’, epyémbó nnó ne muú yimbó ámagé bé mpyáne wuú?”

Ndere Jisós alérege mbó mmye muú ayi alu efεé matós ágós ebwó manwúgé unó bi ji álerege.

Jisɔs akwelé baad utɔɔ biɩ mbee nnó ekage áse gepogé Anleré mabe Esɔwɔ
(Mat 23:1-36; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

³⁸ Ndere Jisɔs alu lérege aké, “Sége gébé ne gepogé ánleré mabé Esɔwɔ. Ebwɔ ágboɔ mámfyégé bɔ nkúu átyé átyé, ákéné ágyaáge ntoné gese nnó bɔɔ átámégé ebwɔ ne énogé. ³⁹ Ebwɔ ágboɔ ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene, ne ájyégé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólé. ⁴⁰ Ebwɔ ányé ákwi ándée upwɔɔ, ánéne mmye áwyáge mámbwólé bɔɔ nnó álú bɔɔ aláál. Ndere ápyembo efwyale ebwɔ ejame nye epwɔ.”

Echyé mbya mekwi mendée

⁴¹ Jisɔs anérége manlere, ayye jwólé toitoi ne mekwa ewé áfyéé ñka apele ndere bɔɔ áchwɔɔ áfyé manka bwɔ mmu genó eyigé áfyé ñka Esɔwɔ. Agé ndere gejamégé bɔɔ manka áchwɔ áfyéé gejamégé ñka. ⁴² Ewyage mbya mekwi mendée fo achwɔ fyé ntó baá ubaá ngba ápeá abi alá fuú ye genó wó. ⁴³ Mekwi mendée yimbɔ achyége mbɔ, Jisɔs akú baá utɔɔ biɩ aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó echyee ewé mbya mekwi mendée yina achyee epwɔ ewé yéndémuú áchyé. ⁴⁴ Yéndémuú áferé ekéke ñka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbo, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jí achyé.”

13

Jisɔs agaré ndere áchwɔɔ nye echa upé Esɔwɔ
(Mat 24:1, 2; Luk 21:5, 6)

¹ Jisɔs ályáge echa upé Esɔwɔ, maá utɔɔ wuú ama ajɔɔ ne ji aké, “Ménleré, pe uchánchá upú ebi átené ne uchánchá mataá.” ² Anérége, Jisɔs ashúú ji meko aké, “Pó ɔgé mbɔ ukpékpé upú bina? Umúge nye kpá ne mataá ne mataá. Yéé ntaá mfaá eni nélaá nye mfaá nte népɔ.” ³ Ewyage ndere Jisɔs ayye jwólé né mfaá Mékwe Olif ewé élú toitoi ne echa upé Esɔwɔ. Pita, Jemsi, Jon ne Andru áfé mesomeso ájye gií ji aké, ⁴ “Garé ese, nde gébé eyige depɔ tiré na depyé nye? Ne ndé gepɔ ese dégène nye ne dékaá nnó unó bina uko upye nye wáwálé?”

⁵ Jisɔs alɔ mangaré ebwɔ aké, “Sége gébé ekagé muú fo ábwólé enyú déno mewaa. ⁶ Njɔge mbɔ, néndé gejamégé bɔɔ áséle nye mabɔ ma áchwɔ eta nyú. Adoó nye ebwɔ ewómé ájɔɔge aké, ‘Me ne nlú’ Apye nye mbɔ ábwólé gejamégé bɔɔ ánó mewaa. ⁷ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, Yémbo gébége unó bina uké upyéé, débégé fɔ ne efo. Néndé unó bina ubɔ mampye ne epófɔ nnó mme yina achwɔ kwya wó. ⁸ Gébé eyigémbɔ ntó malɔ kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bɔɔ bwɔ ámmye nye ne ate, emími mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. Ewéna ebé nye eké lé ula ulɔ ubalé ebi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

Jisɔs agare angbá biɩ efwyale ewé ebwɔ ágène nye
(Mat 10:16-25; Luk 21:12-17)

⁹ “Sége gébé, kaáge nnó ápyéne nye enyú áfyé né amu ákpakpa melɔ ápa mpa enyú mmu macha eso. Atúlege nye enyú né macha mmyemenene. Né getú ya, ájáme nye enyú détene né mbe ushu bɔ gómene ne afwa melɔ. Apyegémbɔ kaáge nnó degé mbɔ lé meti mangaré ebwɔ mekomejɔɔ wa. ¹⁰ Ne gemégé nnó mme yina akwya, bɔɔ ábɔ mangaré abya Esɔwɔ melómélɔ né malɔ mako. ¹¹ Gébége ápyége enyú ekagé dedorégé mmye mankelé uchuú mejɔɔ ebi déjɔɔge. Gébé gékwonégé jɔgé uchu mejɔɔ ebi uchwɔ enyú meno, néndé uchu mejɔɔ ebi déjɔɔge upófɔ ebi enyú élé Mendoó Ukpea ne échyége nye enyú. ¹² Ne gebé eyigémbɔ ntó, anmó áchyége nyé até anmó nnó áwá. Ante

áchyegé nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne amhá bwó ne ante bwó mampye nnó áwá ebwó. ¹³ Bóó ako ápaá nyé enyú gétúgé delú áhkwólé ba. Yémbó yéndémuú ayi akogé metóó te kwyakwyaá, áférege nyé ji né efwyale gabo.

Jisós agaré nkane áchóó nyé Jerosale

(Mat 24:15-21; Luk 21:20-24)

¹⁴ Jisós afe mbe mánjoge aké, “Gebobogé genó eyi gechyége mekpó unó mbaá Esówó, gepyee nyé né malu ayi géláge pó mampye. (Muú ayi akúu nwe yina ase gebé nnó efwyale echwóó.) Gébé eyigémbó, bóó abi álu né gebagé mewaa Judiya ábó ájye ákwó mfaá makwe ábií. ¹⁵ Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme ajye bó genó né mmu gepú jí. * ¹⁶ Muú ayi alú ntó né mekóó áchógé yé gébé nnó akere mmu achwóó bó nku gefwene wúu ne ábó. ¹⁷ É é ébé nyé mbo nnó ne andeé abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. ¹⁸ Négé mmye mbaá Esówó nnó ekagé unó bina upye gébége néba, ¹⁹ néndé efwyale ewé echwó nyé, ebeé gekpékpé gé efwyale ewé delá lú dangé te Esówó akwye mme yina ne yé ewé emage be sé eké ewémbó epó. ²⁰ Mbogé Esówó alá sáre ndó yimbo ela mboó wó, ébyénnó yéé muú ayi apome nyé apó. Yémbó gétúgé bóó abi Esówó ájyaá nnó ábé ábií, asórege nyé ndó eyimbo ela mboó. ²¹ Gébége yimbo, mbogé muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Esówó akweré ji elá gefwa alu fa,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamagé fó ne ji. ²² Njoge mbo mampye enyú dekaaá nnó, bóó gebyó abi áké álu Kras ne bóó gebyó abi áké álu bóó ekpávé Esówó ntó áchwóó nyé. Achwógé ápyéé nyé ukpékpé ufélékpá ebi upwó amu. Apyémbó nnó ábwólé bóó ako ne mbogé meti ébgege yé ébélé bóó abi Esówó ájyaá nnó ábé ábií, ábwólé ebwó áno mewaa. ²³ Sége ye gébé! Dekaaá nnó mbó mé mbe ngaré enyú depó étiré na gemége nnó dépyége.

Unó bi upye nyé gemé gé nnó Maá Nte Mekwaá akérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “Gébége efwyale ewéna echwógé, ténéténé ayi ébyeé, nmeé ekwene nye gemuagemua. Mfaá ágénégé sé. ²⁵ Ambe ntó ánomége nyé, ne unó bi uwyaaá utó né mfaánebuú unyíge nyé. ²⁶ Éféé ne ágéne nyé nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ashúlege achwóó ne gekpékpé gé utó ne énogé. ²⁷ Wye né gébé eyigémbó, atóme nyé makiénné jí nnó ájye anyweré bóó abi jí ájyaá né mme meko nnó ábé ábií mbaá ama.”

Jisós améé gepó gé genóóge fig ne unó bi upyee nyé

²⁸ Jisós ajóó ne baá utóó bíí aké, “Pége gepóge genóóge fig degíí genó wye. Gébége mata jíí álógé mántó bya uke enyú dekaaá nnó nshwóné achwó shúle. ²⁹ Wyémbó ntó ne gébége enyú dégé gé nkane unó bina upyee, debó mankaá nnó gébé eyigémbó géla kwákwólé. ³⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó njye éniné na négboó fó kpaá te unó bina ukó úpyee. ³¹ Mfaá ne mme ákoóge nyé yémbó mekomejóó wa alaa te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbó apó

(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² “Yé muú ayi akaá bíí né gébé eyigé unó bina úpyee nyé apó. Makiénné Esówó ne mfaánebuú akaáge fó, yé Maá Esówó jimboó akaá wó. Ékosé wye Nte wúu jí mbíí ne akaá. ³³ Ségé gébé dékpómé mmye, debé peé dégilé néndé enyú dékaáge fó gébé eyigé unó bina upyee nyé.” ³⁴ Aké, “Elú eké mende fó abó

* **13:15** Elú wáwálé nnó: Bóó Jus áténege upú bwó, mfaá alu dede ayi muú akáge kwó ajwólé wyeé.

ajyeé neke, alyaa gepú jii ne baá défwε bií nnó ápele. Achyεé yéndemuú ebi utóó, ajóó ne ayi ábáme gepú aké, ‘Bé peé, ógilé’. ³⁵ Wyεmbó ntó ne enyú débó mambε peé dégilé néndé dekaaá fó gébé eyígé mbóó gepú akerege meso wó. Akage chwó ne nkwale, metóó utuú, gejyεjyεgé bií, yεé ebéle dondo. ³⁶ Ekáge akwó enyú nejmé ndere debélege dékwánege. ³⁷ Ndere ngarege mbó enyú, mbóntó ne ngárege yéndemuú nnó, Bége peé”.

14

Ajóó geju manwá Jisós

(Mat 26:1-5; Luk 22:1, 2; Jón 11:45-53)

¹ Ndó ela epea eyí bóó Jus ányée epaá koó upú ne epaá bréd yi alá muálé. Anóó baá ámpyεé upε Eσωó ne ánlérε mabé Eσωó ajwale geju ákélege meti nnó áwá Jisós bibí. ² Ajóó ne ate aké, “Dépyεgé fó ji gébége epaá ewéna, ékáge bóó áηme ummye né melo.”

Awáá Jisós mawée né meló Bétáni

(Mat 26:6-13; Jón 12:1-8)

³ Ndere Jisós alu né meló Bétani mmu gepúgé Simun muú ubá anyée menyéé, mendée fó achwó kpé mmu ne ékpómé mawée gebé ami majame ηka dóó, ele laménda ayi ebwó ákuú nnó nard. Anenén meno ékpómé ewémbo agbe mawée mimbo né mekpo Jisós. ⁴ Mendée yina apyεge mbó, matóó ásó bóó fó abi álu efεé kpaá te ájoge ne ate aké, “Mendée yina achóó mbó mawée mína ndé? ⁵ Mawée amí ákáge kpó, áse gejamégé ηka eyi epwóó ηka eyi muu akage pye né ηme, áchyεé mbaá ubyá bóó ne wó mendée yina óchóó mbó?” ⁶ Jisós ajóó ne ebwó ake, “Gógé ji abe nyame, ndé enyú dechyége ji efwyale? Apye mbó lé me genchánchágé genó eta wa. ⁷ Ubyá bóó ulú ne enyú, dékáge poó ebwó yéndégébé eyi dékélege. Ne me mbée nye fó ne enyú gébé geko. ⁸ Mendée yina apye mé genó eyígé ji akaáge pye, abó mbe agbe me mawée mmye nnó gébége ngboge ániú me níige. ⁹ Ngarege enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bóó ágárege nye Abya melóméló ayina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyígé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbóntó ne áteé nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jisós

(Mat 26:14-16; 11; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judas Iscarat ayi alú maá utóó Jisós ama né géluágé abi áfyaneápeá, ajye báne anóó baá ámpyεé upε Eσωó nnó ákpoó ebwó Jisós. ¹¹ Ebwó awuúgé gejuge Judas, matóó ágo ebwó ányemeno nnó áchyége ji ηka. Efεé ne Judas álóó mankélége meti ewé ji apyεé ne Jisós akpe ebwó né ámu.

Jisós anyée epaá koó upú ne baá utóó bií

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jón 13:21-30)

¹² Bií mbe ebi ányée epaá bréd yi alá muálé, gébé eyígémbó ne áwáne mágónηmé gepe nnó ányé epaá koó upú. Baá utóó Jisós ajye gií ji aké, “Atá ndé mbaá yi ókélege nnó esé déjyé détyée menyée epaá koó upú wyée?” ¹³ Agigémbó Jisós áferé baá utóó bií ápeá, ató aké, “Chóge né meló kpaá, detuge nye ne mende fó ayi ákpané ηkwó manaá né mekpo, kwólege ji. ¹⁴ Dekwónégé né gepú eyígé ji akpené, jóge ne mbóó gepú nnó, ‘Ménlérε aké dégií wó nnó, maá gepú áηkéé alé nnó ji achwógé ajwólé anyé menyée epaá koó upú ne baá utóó bií?’ ¹⁵ Ne mbóó gepú yimbo alerege nye enyú maá gepú ayi ákwýé mé ábélé né mfaá enyón, tyége menyée sé efεé.” ¹⁶ Baá utóó bimbo ájyεge, ágé wye yéndégenó nkane Jisós ajóó, átyé menyée epaá koó upú bwó efεé ábele. ¹⁷ Nkwale akwónégé, Jisós ne baá utóó bií makpo áfyaneápeá, áfé

manyé menyéé yimbó. ¹⁸ Ndere ájwólé ányéé menyéé Jisós ajóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú nyú ama achyége nye me mankwáá.” Mbóó yimbó alu mbó fa anyé menyéé ne me. ¹⁹ Baá utóó bíí áwúgé mbó, ála mnye meshwé meshwé, yéndémuú agige jí aké, “Ata nnó élé me?” ²⁰ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Élé muú ayi ese ne jí détuige nye amu manta mbya né mmu akpánkpa. ²¹ Ne Maá Nte Mekwaá agbóo nye wye ndere nwe Esowó abó ajóó mé te gachú. Utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye Maá Nte Mekwaá. É é! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbó, mbó éló kpaá epwo.”

Menyéé Ata Jisós

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Ndere Jisós ne baá utóó bíí ányéé menyéé, abó ntó bréd áchyégé matame mbaá Esowó né mnyemenéne, agyá ntó bréd yimbó ubauba, akaré mbaá baá utóó bíí ajóge aké, “Gége menyamnye wa na. Sége dényé.” ²³ Jisós abwéé ntó amó ne mmóó né mmu, achyégé matame mbaá Esowó, achye baá utóó bíí ányú átu ate. ²⁴ Ajóó ne ebwó aké, “Gége manoó ma amí magbéle mbaá gejamégé bóó gétúgé menomenye ewé Esowó ányé ne ákwaá. ²⁵ Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbó mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye ami make gébége Esowó aké agbarege gefwa jíí.” ²⁶ Ne ebwó ánerégé, ákwá ekwó áféé Esowó átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye jí

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ Jisós ajóó ne baá utóó bíí aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ndere ásámé mmu nwe Esowó nnó, Esowó aké, ‘Nwane nye membame mágóhme ne ekwó mágóhme eláa nye tyátyá.’ ²⁸ Ne nkwlégé né negbo, mbó nye mbe ne enyú né gebagé mewáá Galilíí.” ²⁹ Ajógémbó, Pita aké, “Yé bóó ako ne ábó alyáá wó, me nlyágé fó wó.” ³⁰ Jisós ashúú jí meko aké, “Pita gó ngaré wó nnó utuú bina fí gemégé nnó menó mekwó akú ukúkúle upea, wó oshyáá nye ukúkúle uléé nnó ókágé me.” ³¹ Yémbó Pita aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wó, nshyáá fó wó.” Wyémbó ntó ne abifó ako ajóó.

Jisós anemnye né Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Jisós ne baá utóó bíí ako áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane. Akwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, kpaá te nnérege manénemnye.” ³³ Ajógémbó asé Pita, Jemsi ne Jon nnó akwólé jí. Nkane ájye abó mambó gejamégé meshwé ne masómé né metóó. ³⁴ Ajóó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metóó, maténe me meti negbo. Yémbó jwólege fa debe peé.” ³⁵ Atégé yéé mnye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme, anemnye nnó mbógé meti élu, Esowó apye efwyale ewémbó ekóó jí koóge. ³⁶ Anenemnye aké, “Nte, Nte yeé genó eyi gepwóó wó gepó. Nnene wó mnye féré amó efwyale yina átané me mnye. Yémbó pye genó eyigé wó okelege épó fó eyigé me nkélege.” ³⁷ Anérége akéré meso mbaá ayi bó Pita álú, achwó báne ebwó ndere ábélege géjyá. Ape Pita, agíí jí aké, “Simun, nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yeé lé né nchwaneké ama? ³⁸ Beége peé, dénénemnye mbaá Esowó nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Matóó nyú ákélege nnó enyú dénénemnye yémbó menyamnye nyú áwyá gepwá.” ³⁹ Ama lya ebwó akéré meso manemnye wye gefóge mnyemenéne eyigé jí abó anéne. ⁴⁰ Ne amá akérége ndó eyi egbeé epeá né mbaá baá utóó bíí álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá géjá ebwó amé dóó, ne ákaá se meko ayi áshuúge jí wó.

⁴¹ Jisós ama ákérégè ndò eyi egbeé eléé, abané wýé ebwó ndere ábélege, anyá ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gékwyá mbò, ge gébé gekwané eyigé áfyé nye Maá Nte Mekwaá né amú bós ubeé.” ⁴² Kwilége ka, déjye, gé muú ayi akpóo me mbò, alé chwó mé.”

Apye Jisós

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jón 18:3-12)

⁴³ Ndere Jisós álú jòógembò, Judas maá utós wuú ayi ama né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bós enine negbáre bò aparanja ne mámbó unós. Bós bina élé anós baá ámpyéé upe Esòwò ne ánleré mabé Esòwò chóncho ne ákpakpa melò ne átómé ebwó nnó áchwó apye Jisós. ⁴⁴ Eké epyembò, Judas abó mé mbe agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbò pyége, défyéé metós metós nyú, déjye ne ji.” ⁴⁵ Judas ákwónégé yé gébé achó sé wó, akóó cho afé mbaá Jisós aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá. ⁴⁶ Bós bina ágégé, áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁴⁷ Apyégé Jisós, metós esó maá utós wuú ama ajúú aparanja asó etu memfwé étukpe ámpyéé upe Esòwò. ⁴⁸ Eféé ne Jisós agíí ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bò aparanja ne mámbó unós mampye me nnó me nlu menjó? ⁴⁹ Me nlú fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejóó Esòwò né echa upe, nnó débó degeé me mampye wó? Yémbò genó eyigé ásame mmu ñwe Esòwò gebó mampyé.” ⁵⁰ Baá utós bíí ágégé mbò, áboó, ályaaá ji.

⁵¹ Nkane ájye ne Jisós, njye gesa fò afyale metyéé ndeé né menyammye akwòlege ebwó. Aké ágéne ji, ágbare ndeé yimbò nnó ápye ji, ⁵² apalé eji, alyaaá abó afé gejóñéné.

Jisós akpe unós mpa

(Mat 26:57-66; Luk 22:63-71; Jón 18:13, 14, 19-24)

⁵³ Ase Jisós áfe ne ji mbaá étukpe ampye upe Esòwò, ánós baá abi ápye upe Esòwò, ánleré mabé Esòwò chóncho ne ákpakpa melò ájye chome wye. ⁵⁴ Pita ntó akwòlege ebwó meso gachye, gachye kpaá te akpene né mmu dachi étukpe ampye upe Esòwò. Eféé ne ájye bane ámbamé dachi étukpe nnó awyagé mewe. ⁵⁵ Anós baá ampye upe Esòwò ne bós ako abi ájwólé mmu echa eso, ákelé amná mpa gebyó mamma Jisós mmye nnó áwá ji. Yémbò ágé yéé ema wó. ⁵⁶ Gejamégé bós ákwye depò mámma Jisós mmye yémbò elé gebyó néndé ebwó ako ápó nya meko ama. ⁵⁷ Bós abifo ákwilé ka, ábyoge ji gebyó mmye aké, ⁵⁸ “Ese dechwó ndere ji ashúú mmye nnó ji ammu nye echa upe Esòwò ewéna ewé akwaá átené ne ámu, ne ndò eléé ekwónégé átenege ewéhá ewé alá tené fò ne ámu wó.” ⁵⁹ Yémbò ebwó ako apó meko ama.

⁶⁰ Eféé ne étukpe ampye upe Esòwò ákwile ka né mbe ushuú bós ako agíí Jisós aké, “Wò ntó opó ne meko manshuú né depò etire bós ájóoge mbò nnó opye?” ⁶¹ Yémbò Jisós akwene bòmbò yé meko ashúú ji wó. Etukpe ema ñmère egíí ji eké, “Wò ne ólú Maá Esòwò, Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa?” ⁶² Jisós akamé aké, “Me ne nlú, dégene nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né geluoge enógé né egbé ebwònye Esòwò ne ndere achwó nye né mfaánebuú mmu geko.” ⁶³ Étukpe ampye upe Esòwò agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metós esó ji dós, agíí eso aké, “Ndé gécha démage kéle bò ntésé? ⁶⁴ Pò déwú depò etiré ji ájóoge? Amége mmye ne Esòwò, nana deké depye nnó ne ji?” Bós ako akame aké, ekwane nnó, “Awá ji wáne.” ⁶⁵ Eféé ne bós abifo álo mánkpo ji matye mmye, áwé ji ndeé ame, átúlege ji, ájóoge aké, “Garé esé muú ayi adoó wó?” Ambamé echa eso áchwó se Jisós ádoó ji maka.

Pita ashya nnó akaáge Jisós

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jón 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Ndere Pita alu né dachi yimbo, maá meso mendée fo ama né geluage abi ákpáne defwé mbaá etúkpe ampye upe Esowo achwo eféé, ⁶⁷ agé ndere Pita ájwolé áwyáa mewe. Ape ji dómeé, ájso aké, “Wó ntó olu gelua ne Jisós muú Nasaren yimbo.” ⁶⁸ Pita ashya aké, “Chaa-ó nkaa yé geno eyigé ójoge mbo wó.” Ndere Pita akwilé manjye né meno gébámé, menomékwó mbe akú. ⁶⁹ Meso mendée yimbo ámá ágegé Pita wye alo mamma jso ne bso abi átené eféé aké, “Mende yina alu muú bwó ama.” ⁷⁰ Pita ama shya wye shya eké ewyage, bso abi átené eféé alo mánjso ne Pita aké, “Wáwálé gebii gepó mmu, okágé shya fo néndé olu muú Galilií.” ⁷¹ Yémbó Pita alo mánkalé aké, “Mbogé mbyogé le gebyó mfaánebuú áshulé me mmye, nkágé fo mende ayi enyú déjoge mbo.” ⁷² Ténéténé yimbo meno mekwó akú ukúkúle upeá kəkogolókso. Pita ate mekomejó ayi Jisós abó ájso ne ji nnó, “Gemégé nnó meno mekwó akú ukúkúle upeá oshya nyé mánjáne aleé nnó okágé me.” Ateége mbo anyo meko ngbó ali segé segé.

15

Afé né Jisós mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Luk 23:1, 2; Jón 18:28-32)

¹ Wye ndere bií ujyáa dondo, anso baá ampye upe Esowo, ákpakpa melo ne ánléré mabé Esowo áchomé ne bso eso ako, ájwolé ájso geju. Eféé ne ágbaré Jisós áwéle, áse ji, afé mbaá gomena Palet. ² Akwónégé Palet agii Jisós aké, “Wó olu Mfwa bso Jus wáwálé?” Jisós aké, “Elu nkane ojó.” ³ Ajógémbó, anso baá ampye upe Esowo alo mammálé Jisós depó mmye matimati. ⁴ Palet ama gií Jisós aké, “Opó ne meko manshuú? Owuú fo depó etiré ámmálé wo mmye nnó opye?” ⁵ Ne yeé meko Jisós ashúú ji wó, ewena epye Palet alaá meno mekpo fuú.

Palet asó mpa nnó áwá Jisós

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jón 18:39–19:16)

⁶ Gepoge Palet gelu nnó yéndé nme gébége epaá koó upú bso Jus abó mamferé muú ama né deno ndere bso ákélege. ⁷ Né gébé eyígémbó muú deno fo alú eféé, ákuú ji Barabas. Ji ne abifo ákpe deno gétúgé bso abi ebwó áwané né efwyale ewé ebwó áchwó ne éwú né melo. ⁸ Ndere elúmbó, gejamégé bso ájye báne Palet nnó áferé muú deno ama ndere ápye mé yéndé epaá ewémbó. ⁹ Palet agii ebwó aké, “Enyú dékelege nnó mferé Mfwa bso Jus?” ¹⁰ Palet agii mbo élé ji akaá chánéné nnó élé wye né nchye detú ne anso baá ampye upe Esowo ápyené Jisós áchwó ne ji eta wuú.

¹¹ Yémbó anso baá ampye upe Esowo ágaré ekwó bso ewémbó nnó ágaré Palet aferé lé Barabas. ¹² Palet ama agii ebwó aké, “Enyú dékelege me mpye yeé nnó ne mende yina ayi ákuú ji Mfwa bso Jus?” ¹³ Ne ebwó ako ákalé kénjé aké, “Wó ji né gekwa.” ¹⁴ Palet ama gií ebwó aké, “Ndé gabo ayi ji ápyeé?” Yémbó ákpe kále kénjé né eshye aké, “Áwó ji né gekwa.” ¹⁵ Nno Palet apye matso ágso bso Jus, aferé Barabas né deno. Ágaré bso bee bií nnó átulé Jisós ne geto, ánerégé, áwó ji né gekwa.

Bso bee ájwyage Jisós

(Mat 27:27; Jón 19:2, 3)

¹⁶ Bso bee bimbo ánerégé mantulé Jisós, ája ji áfé mmu echa gomena. Ákuú bso bee ako né geluá gebwó. ¹⁷ Afyé ji nkúu megéle, áto ela meshii éke ela mfwa ákweré ji mekpo. ¹⁸ Ápyégémbó, alo manjwyage ji aké, “Mfwa bso Jus, neki nébé ne wo.” ¹⁹ Ne alo mándógé ji unso né mekpo. Ákpó ji matyé mmye, áto manó mme mampye eké anóge ji. ²⁰ Anérége mánjwya ji, aferé nkúu megéle

yimbo ákeré áfyε ji mandeé jíí né menyammyε wúú. Aja ji átane né melo manjyε wó né gekwa.

Awó Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jón 19:17-27)

²¹ Ndere ájyεé átuú ne mende fɔ ayi akamege Simun muú melo Sere nkané atané melo wúú ájyεé né Jerosale. Bóó bee bimbo ágbaré ji kpékpe nnó akpá gekwagé Jisós. Simun alu nte bɔ Aleksanda ne Rufós. ²² Afé né Jisós né mbaá ayi ákuú nnó Golgota. Ula utané nnó melú Uηκónηκό makpo. ²³ Achyεé ji mmós amí áchwaré ne uka ebí ákuú nnó myrrh * Yémbɔ Jisós ashya manyú. ²⁴ Ala wyε efεé mbɔ, áwó ji né gekwa, áηme gefógé megyaá fɔ nnó ákáré mandeé jíí eyi yéndémuú aséle. ²⁵ Awó Jisós né gekwa né kálánka eneneama né dondo. ²⁶ Abó gebagé genós áwɔ mfaá mekpo gekwa eyigé áwómé Jisós wyeé, ásá genó eyigé áké ji apye ne áwóme ji. Aké, “Mfwa bóó Jus.” ²⁷ Awó ntó ángo apea gebégé gema ne Jisós, ama alu né egbé εbwónyε wúú ayifó né egbé εbwóde wúú. Yéndémuú bwó álu né mfaá gekwa jíí. ²⁸ Mechɔ εwéna épye nnó ébé wáwálé nkane mekomejóó εsɔwɔ ájóó nnó áfyε ji mmu mpa bóó ubeé. † ²⁹ Ne bóó abi ákoge koógé ájúú Jisós mashyε mmyε, ákamege ne makpo, ákálege áké, “É é, Pó wɔ ne oké ommu nye εcha upe εsɔwɔ gemégé nnó ndó eléé ekwóné wɔ omage téne ewéchéá? ³⁰ Poó gemε jyé otáné mfaá gekwa oshulé mme.” ³¹ Wyémbɔ ntó ne anós baá ampye upe εsɔwɔ ne ánlere mabé εsɔwɔ ntó ájwyáge ji áké, “Apóoge bóó bí chachá, akaáge poó fɔ gemε jíí. ³² Aké ji alu Muú yi εsɔwɔ akweré ji elá gefwa, áma jóó áke ji alu Mfwa bóó Isrelí, átáné mfaá gekwa áshuúlé mme. Apyεgé mbɔ, ese défyεé matós ne ji.” Anjo bimbo abi áwómé ntó εbwó né ukwa, ájúú Jisós mashyε mmyε.

Negboné Jisós

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jón 19:28-30)

³³ Metós ηwómese, kálánká efyáneépeá eké ékwónege, ηmeé enomé, gemua gékwé né melo meko kpaá te kálánká eléé. ³⁴ Kálánka eléé eyimbo, Jisós alo mánkale kénké aké, “Eloi, eloi lama saba tani, ula utané nnó εsɔwɔ wa, εsɔwɔ wa, ndé olyaá me mbií né efwyale?” ³⁵ Bóó abifó abi átene efεé áwúgé ndere Jisós ajóge mbɔ áferé áké, “Akuú mbɔ lé Elíja muú ekpávε εsɔwɔ.” ³⁶ Muú ama né geluage bóó bimbo abó gatelé ajye bó ekochá, áwe ne genós anyua né mmú mmós amí mamýame, abwεé até Jisós né ubós meno nnó anyú. Ajóó aké, “Degé kpé nnó Elíja achwó feré nye ji mfaá gekwa yi.” ³⁷ Ne Jisós ama akále kénké, ashulé kwyakwya geféré h-ε-m metós ekwé. ³⁸ Wyé ndere Jisós ágbó, ndeé eyi ekaré εcha upe εsɔwɔ, egyptalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme. ³⁹ Muú kpaá bóó bee ‡ ayi átene efεé agegé gefós eyige Jisós akalé ne ale gbó aké, “Wáwálé mende yina alu Maa εsɔwɔ.”

⁴⁰ Gébé eyigémbɔ ntó, andée fɔ átané nya tete ágéné yéndégenó eyi gepyé ne Jisós. Né geluage andée bina Meri ayi atané melo Magdala, Salome, ne Meri mma Jεmsi ayi mamane kɔ εbwó ne Jose álu ntó wye. ⁴¹ Gébégé Jisós alu né Galilíí andée bina ábó ákwólege ji, ama ápóge ji ntó, andée abifó abi átane Jerosale ákwóle Jisós álu ntó wye.

Aníí Jisós

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jón 19:38-42)

* **15:23** Elí wáwálé nnó: Myrrh ele uka bí ulí nya mampye nnó muú awuúge fɔ ubale dós. † **15:28** Elí wáwálé nnó: Melo ηwe εwena né ukwene bɔ ηwe abifó áfyε εwu né ukelenge pe KJV ne TEV. ‡ **15:39** Elí wáwálé nnó: Muú kpaá bóó bee Rom alu muú yi apele usaá bóó bee uta.

⁴² Jis̄s agbó bií bí b̄oó Jus ako ákpomége mmye nnó né nkwalé álo mányé uwyáá b̄wó. Ndere bií ule koó, ⁴³ mende f̄o ayi ákuú ji Josef achwó. Alu muú melo Arimatya, alu muú ayi anoge ji d̄oó né eso b̄oó Jus, ji ab̄o agile ntó gébé eyigé Es̄w̄o achw̄o gbáre nye gefwa jii. Akpome mmye nkane mende, ajye báne Palet agii ji nnó achye ji utó nnó ajye aferé genkwógé Jis̄s né mfaá gekwa. ⁴⁴ Agigé mb̄o, Palet aláa meno fuú mánwu nnó Jis̄s agbó me. Akú muú kpaá b̄oó bee agii ji wá Jis̄s agb̄oo mé. ⁴⁵ Muú kpaá b̄oó bee yimb̄o akamé nnó agbo, eféé ne Pálet akamé nnó Josef akáge jyé feré genkwógé Jis̄s né gekwa. ⁴⁶ Josef ajye na éshyé ndeé pópó, aferé genkwógé Jis̄s né gekwa, afyalé géji ne éshyéé ndeé eyimb̄o, akpa ajye fyé mmu menome ewé áchomé mmu etáráv. Abogéné gekpékpégé ntaá agbé meno menome ewemb̄o. ⁴⁷ M̄eri muú melo Magdala ne M̄eri ayi mmá Jose ágé mbaá ayi ábelé genkwógé Jis̄s.

16

Jis̄s akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12; J̄on 20:1-10)

¹ Bií uwyáá b̄wó ukógé, M̄eri muú melo Magdala, Sal̄me ne M̄eri mmá J̄emsi ajye na mawéé gebéé nnó ajye gbere né genkwógé Jis̄s. ² Ne dondo bií mbe né uwyáá, ndere mbe ñme atane, ebwó ajye né menome ewé anii Jis̄s. ³ Agigé ate áké, “Wáá ábogéné nye esé gekpékpé ntaá eníné ágbe mb̄o menome?” ⁴ Aké ákwonege wye, áge nnó ábogéné mé ntaá enínémb̄o néla babá nelu gekpékpégé ntaá. ⁵ Ndere ebwó ákpene mmu menome ewémb̄o, áge njye gesa f̄o ajwólé né eghé ebwonye b̄wó, afye ewule pópó. Ebwó ágégé mb̄o alá mano mekpo fuú. ⁶ Njye gesa yimb̄o ajóó ne ebwó aké, “Défágé. Nkaá nnó dékelege mb̄o lé Jis̄s muú Nasaret ayi áb̄o áwómé nya ji né gekwa, apó sé fa, Es̄w̄o apye ji akwilé né negbo. Gége melú ewé áb̄oó ábelé ji. ⁷ Kéregé meso dégaré Pita ne baá utóó bií abif̄o nnó ji ab̄o mé mbe ne enyú afé né Galilií; dégené nye ji ewú wye ndere ji ab̄o agaré enyú.” ⁸ Andée bimb̄o átáné né menome ne gatelé, áwére ne éfo metóó, ne yeé muú f̄o agaré ebwó geno eyíge pye wó gétúgé éfo ewe elú ebwó matóó. *

Jis̄s aleré mmye mbaá M̄eri yi Magdala

⁹ [Dondo bií mbe uwyáá ebi Jis̄s akwilé né negbó, ab̄o mbe aleré mmye mbaá M̄eri muú melo Magdala. Jis̄s ab̄o aferé nya ji aló nchye akénéama mmye. ¹⁰ M̄eri afe agaré ájee bií abi ebwó áb̄o ákene nya ne Jis̄s ne ábane ebwó ndere állie, ásómege. ¹¹ Yé lé ebwó áwuú nnó Jis̄s álú mebe M̄eri muú melo Magdala agé ji, ákamé f̄o nnó elu wáwálé wó.

Jis̄s alere mmye mbaá bad utóó bií apea

¹² Ewyágé Jis̄s akwó mbe ushuú baá utóó bií apea né gefóó eyigé alá kaáge sé ji gébége ebwó akene ajye né meti. ¹³ Ebwó ákaáge nnó muú yi ágene mb̄o ele Jis̄s, ákeré meso ajye garé baá utóó bifo yémb̄o ye muú b̄wó yi ákamé nnó élú wáwálé apó.

Jis̄s alere mmye mbaá bad utóó bií afyaneama

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; J̄on 20:19-23; Arj̄j 1:6-8)

¹⁴ Ema ewyagé ndere baá utóó bií ajwólé ányéé menyéé, akwó ebwó ushuú alo mawéé ebwó gétúgé alá p̄o né ukáme ne matóó ayi ebwó ánea alá kamé mekomejóó b̄oó ábi ágené nnó ji akwilé né negbo wó. ¹⁵ Ajóó ne b̄wó aké,

* **16:8** Elú wáwálé nnó: Malo ñwe yina 9-20 apó né ukwene b̄o ñwe bifo.

“Chóge né malɔ mme meko dégárégé bɔɔ abya Eɔwɔ melóméló. ¹⁶ Muú ayi akamégé mekomejɔɔ yina ne áwyaáge ji manaá Eɔwɔ, áférege nye ji né efwyale gabo. Ne muú ayi alá kamé mekomejɔɔ yina wó, ákwéne nye mpa Eɔwɔ. ¹⁷ Gé unó bi upye nye ne bɔɔ abi ákamé ne Eɔwɔ na. Né mabɔ ma ábuú nye aló nchye, ájɔge nye ufɔɔ mejɔɔ ebi alá kaáge fɔ. ¹⁸ Agbárége nye mmyɔ ne ámu ne ye ányú lé uka ubo yeé geno eyi gepye ebwɔ gepɔ. Anérége bɔɔ mameé amu mmye, átóge.”

Jisɔs akwɔ afɛ mfaánebuú

¹⁹ Ata Jisɔs anérége mánjɔɔ depɔ tire na, Eɔwɔ ase ji akwɔ afɛ né mfaánebuú. Ajwɔlé né geluɔge enógé né egbé ebwɔnye nte wuú Eɔwɔ. ²⁰ Baá utɔɔ bíí ntó alá mbɔ ákeré, ákéne ágarége bɔɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ né malɔ mme mako. Atá Jisɔs ntó alu ne ebwɔ achyege ebwɔ utó ápyeé ufélekpá mánleré nnó mekomejɔɔ bwɔ alu wáwálé.]

Abya melóméló ayi Jisᵒs Kras ndere LUKASE ásamé

Ulaulo

¹ Atá Tyófilos, gejamégé bᵒᵒ ámuá mé mansá abyá unó bí úpyé né metᵒᵒ metᵒᵒ esé. ² Ebwᵒ áśá wyé ndere ebwᵒ ábᵒ áwuú mbaá bᵒᵒ bí ákpané amé ebwᵒ ágené ndere unó biná ulᵒᵒ mampye ne ukwyá, ne eké éwyage álᵒᵒ mangare abyá yi. ³ Ndere me ntó mbᵒ nkwᵒlege unó bina uko chánéné te gachií, mbᵒ ngé nnó élú galógáló nnó nsá wᵒ unó bí ndere nsámé nkwyé ubi nkane úpyé géma géma. ⁴ Mpyé na nnó wᵒ ákaá nnó, unó bí ábᵒ agií wᵒ úlú wáwálé.

Na ne nebyéné Jᵒn Menwyaá bᵒᵒ manaá Esᵒwᵒ nékené

⁵ Gébégé Herᵒᵒ abᵒ alú mfwa né gebagé mewaá Judiya, Mempyé upe Esᵒwᵒ fᵒ abᵒ alú wyé, ákuú ji Sakariya. Ji ne ampýé upe abifo ápye utᵒᵒ né geluágé Abija. Mendée wuú Elisabet alu ntó mpyáne *Eᵒᵒn. Abi alú ntó ámpye upe Esᵒwᵒ. ⁶ Ebwᵒ apeá álú cho né mbe ushu Esᵒwᵒ, áwuú mekomejᵒᵒ wuú áma ábélege mabe jií, ákwéné ye ema ⁷ ebwᵒ ako ákwᵒ ukoo ne ápó ne maá, gétúgé Elisabet alú ménkwᵒᵒ.

⁸ Bií uma, élé gebégé utᵒᵒ Sakariya ne ekwᵒ wuú, Mampye utᵒᵒ bií nkane mempýe upe Esᵒwᵒ. ⁹ Náná élú lé gepage bwᵒ ámpýé upe Esᵒwᵒ manyú nkwu nnó, Esᵒwᵒ ajyá genᵒ eyigé yéndemuú abᵒᵒ mampye. Apyégé mbᵒ ajya Sakariya, nnó ji ne akpé mmu echa upe Esᵒwᵒ mansᵒ genᵒ eyigé géwya gebé nkane elu. ¹⁰ Gébé gékwónégé eyigé Sakariya ajyé sᵒ geno gebé eyigémbo, gejamégé bᵒᵒ gélu dafye génénemmye. ¹¹ Wyé gebé eyigémbo, aké apele ekiénné Esᵒwᵒ ekwᵒ ji ushu, étené égbé ebwᵒnye wuú kwᵒkwᵒlé ne geluᵒ eyigé asᵒ uno ubé bimbo. ¹² Agégé mbᵒ efᵒ ékwᵒ ji metᵒᵒ, ala amé mekpo fan.

¹³ Yémbᵒ ekiénné Esᵒwᵒ éké ne ji, “Sakariya ófᵒgé, néndé Esᵒwᵒ awú mmyemenene jyé ne mendée wyé Elisabet akpane nyé une ne abyene nyé maá mende ne abᵒᵒ mankuú ji nnó Jᵒn. ¹⁴ Ǿbe nyé ne metᵒᵒ megamegᵒ, ne gejamégé bᵒᵒ ábée nyé ne nechóchᵒ gétúgé nebyé níi. ¹⁵ Ji maá yina abe nyé gekpékpégé muú né mbe ushu Ata Esᵒwᵒ, ne ji anyú fᵒ mmᵒᵒ, ye amí bᵒgebᵒge, ye ami matomato, ne éló te bií ebi ábyené ji Mendoó Ukpea egbége nyé ji metᵒᵒ, ¹⁶ ne ji abwᵒlége nyé matᵒᵒ bᵒᵒ Isrēli nnó ákwᵒlé Ata Esᵒwᵒ bwᵒ. ¹⁷ Maá yimbo abo nyé mbe ne Ata Esᵒwᵒ ndere muú dentᵒᵒ. Esᵒwᵒ achyége nyé ji utᵒᵒ mendoᵒ wyé nkane abᵒ achyé Elija, nnó apýe ánte ábᵒ gejeé ne baá bwᵒ ne apýe nyé abi átoᵒ makpo ásé gepᵒ eyigé abi átené cho. Apye nyé unó bí uko nnó bᵒᵒ ákpómé mmye mangií Ata Esᵒwᵒ.”

¹⁸ Sakariya agií ekiénné Esᵒwᵒ aké, “Mpye nnó ne nkaá nnó mechᵒ ewená ebée nyé wáwálé néndé esé ne mendée wa dékwᵒ mé ukoo?” ¹⁹ Ekiénné ewémbo éké, “Me Gabriya, ne ntené fáná gétúgé Esᵒwᵒ atómé me nnó nchwᵒ ngaré wᵒ abyá melóméló yina. ²⁰ Gé óbe nyé mbú, ójᵒgése mejᵒᵒ kpaá te depᵒ etí depýe nyé gétúgé alá okamé uchwú mejᵒᵒ bá ebi ube nyé wáwálé né meso gebé wᵒ.”

²¹ Ndere Sakariya alú wyáge mmu, bᵒᵒ bí ábᵒ álú dafye ánénemmye akwé tametame, áló memferé genᵒ eyi gepye ji mmu echa upe Esᵒwᵒ. ²² Gébégé ji atané dafye, amua manjᵒᵒ mejᵒᵒ meti épᵒ. Ala méé lé ne amu élé alaa mbú, ebwᵒ ágégé mbᵒ ákaá nnó agé lé amé géjyá né mmu echa upe Esᵒwᵒ. ²³ Gébégé néjáne utᵒᵒ bií né byégé, akere melo wuú.

²⁴ Eké ébelege, mendée wuú Elisabet akpa une, ala mmu bibii né amfaá áta.
²⁵ Ne aké, “Nána nkaá nnó Èsòwò agé me meshwe, aferé me neshye mmye nnó bòó ájwyágé sé me dèjkwò.”

Gegáré nebyéné Jisòs

²⁶ Gébégé Elisabet alú ne une amfaá akéné, Èsòwò ató Gabriya ekiénné wuú né melò Nasaret ewé elú né gebagé mewaá Galilí. ²⁷ Ató ewú nnó ejyé etá gébwéne mesó mendée ayi ákúu ji Mèri, ayi ebwó ne Josef ányémèno mambá atè. Josef alu mpyáne mfwa *Devid. ²⁸ Ekiénné Èsòwò éfé eta Mèri éké, “Mmá ojwòle, Èsòwò alu ne wò amá agbo ne wò dós.”

²⁹ Mèri awúgé mbò akwé tametame, aferege, agige né metós wuú nnó ndé gefógé matame na? ³⁰ Ekiénné ewémbò éké ne ji, “Mèri Jfógé, Èsòwò agboó ne wò ne achyé wò nebo. ³¹ Gé, òkpane nyé une, òbyé maá mende ne òkuú nyé ji nnó Jisòs. ³² Abè nyé gekpékpégé muú ne ákuu nye ji Maá Anyátá Èsòwò. Ata Èsòwò apye nyé ji ajwólé né geluógé Mfwa Devid, gekwénége nte wuú. ³³ Agbarege nyé gefwa mbaá upyáne Jakòb uko te kwyakwyá. Ne gefwa jí gébyé fò.”

³⁴ Mèri awúgé mbò, agii ewú aké, “Èkéne mbò nnó ne nkpa une nkane nlá nlú dankáa mende?” ³⁵ Ekiénné Èsòwò eshuú ji meko éké, “Mendoó Ukpea echwò nyé wò mmye ne uto bí Anyátá Èsòwò upye nyé wò òkpá une. Né gétú yina maá yi òbyéne nyé abè ne ukpeá ákúu nyé ji Maá Èsòwò. ³⁶ Gé, menmó wyé Elisabet ye élé akwò ukoó ne bós abò ákúu ji menkwò mendée, nana akwaré gefós alé amfaá akéné ne abyene nyé maá mende. ³⁷ Ne kaá nnó genó gefó eyí gépwo Èsòwò gepó.” ³⁸ Ekiénné Èsòwò ejógé mbò, Mèri aké ne ewú, “Nlu lé maá utós Èsòwò, ébè wyé nkane ojós.” Mèri ajógé mbò, ekiénné ewémbò éseé.

Mèri ajye gé Elisabet unkéé

³⁹ Depò eti dépyégé, Mèri akpomé mmye akwilé wá akwó afé né melò fò ewé, elú né gebagé mewaá Judiya. ⁴⁰ Akwónégé, akpe mmu gepúgé Sakariya, atamé mendée wuú Elisabet. ⁴¹ Gébégé Elisabet awuú matame Mèri, maá yi alú ji une akwilé melu ujwólé ne eshye, ne Mendoó Ukpea echwó gbée Elisabet metós. ⁴² Ji ado elúlú ajós ne mèri aké, “Wò awya éfwò òpwo andée ako, ne mejé Èsòwò ébé ne maá yi wò òbyéne nye. ⁴³ Nlu kpé wáa ayi Èsòwò anógé me ne mmá Ata wa achwó gé me unkéé? ⁴⁴ Wyé òké òtamege me mbò, nechóchó népye maá akwilé né melú ujwólé. ⁴⁵ Méjé Èsòwò ébé ne ji yi akamé nnó mechó ewé Ata ajós mbò, ébè nyé wáwálé.”

Mèri aféé Èsòwò

⁴⁶ Mèri aké:

“Metós wa egós me ne Ata.

⁴⁷ Ne metós wa elú ne nechóchó gétúgé Èsòwò Mempoó wa.

⁴⁸ Ji ate me ye élé nlú lé menkpané defwé wuú.

Lò nána ojyé gé mbe, bós ako ákúu nyé me nnó muú yi abós nebo,

⁴⁹ nendé Èsòwò yi awya uto uko, apye me gekpékpégé mechó.

Ènógé ébé ne ji kpaá te kwyakwyá,

⁵⁰ agéne meshwe mbaá bós bí anóge ji,

eló né ante bwó ekwóné né upyáne.

⁵¹ Aléré eshye ne ebwò wuú

mantýá bós nepá ne ufós unó bí ebwó áférege.

⁵² Aferé afwa né malú ujwólé bwó,

ne afyé ubyá bós né malu bwó.

53 Achyé menyéé mbaá bɔɔ bí alú mesa,
ne abú afwa áfɛ amu máwa.

54-55 Ate menomenye ewé ji abó anyéé ne ukwéne ante sé,
ne náná achwɔ mampoo baá Isrɛli, bɔɔ utɔɔ bíi.
Apye wye ndere ji abó anyémeno nnó agene Abraham meshwe,
ne upyáne bíi te kwyakwya!"

56 Meri ajógé mbɔ, abelé ne Elisabet genógé amfaá aléé, ne ákeré meso melo wuú.

Nebyéné Jɔn Menwyá bɔɔ Manad Esɔwɔ

57 Gébé gékwónégé eyígé Elisabet ábyéne, abyé maá mende. 58 Ate áhímé ne bɔɔ ulagepú bíi, aké áwuú nnó Ata Esɔwɔ agé ji meshwe achyé ji nebɔ, matɔɔ ágɔ bwɔ ako. 59 Ne ndó énee ékwónégé áchwɔ mansó ji nsó ne abó álú mamfye ji mabɔ nte wuú Sakariya. 60 Mma wuú aké ngba, "Akúu ji Jɔn." 61 Yémbɔ aké ne ji, "Yé muú ula gepú wye fɔ ayi awya mabɔ mímbɔ apó." 62 Ne áméé ne amu ágíi nte wuú aké, ndé mabɔ mí ji akélege nnó áfyé maá yimbɔ. 63 Améé ne amu nnó áchyé ji genó gefó ásá wye. Achwɔ ne géjí asá, "Mabɔ maá yimbɔ nnó Jɔn." Bɔɔ ágégé mbɔ ála mano mekpo, fuú.

64 Sakariya áságé mbɔ, ténéténé ama lo manjɔɔ mejɔɔ ne alo mamféé Esɔwɔ. 65 Gébégé bɔɔ melo wuú, áwuú nnó Sakariya ama ló manjɔɔ mejɔɔ, mecho ewéna epwɔ bwɔ amu. Gegaré mechó ewé, gékwɔ gékwóné maló mekwé mako né gebagé mewaá Judiya. 66 Bɔɔ ako abi áwuú mechó ewé, áfyé né matɔɔ bwɔ áferege nnó, "Maá yi abeé nyé ndé gefɔɔ?" Aferege mbɔ élé ágéné nnó Esɔwɔ alu ne ji.

Sakariya aféé Esɔwɔ

67 Né gébé eyígémbɔ Mendoó Ukpea echwɔ gbée Sakariya mmu metɔɔ awú meko mejɔɔ Esɔwɔ ne alo mangaré aké:

68 "Gó ebwɔ áfɛé Ata Esɔwɔ, nte bɔɔ Isrɛli!
Gétúgɛ achwɔ mamferé bɔɔ bíi né defwé.

69 Achyé esé gekpékpégé ménchyé geɲwá
ayi átané ula gepú Mfwa Dɛvid maá utɔɔ wuú,

70 wye ndere abó anyémeno mbaá bɔɔ ekpáve Esɔwɔ abi gekwéne nnó,

71 ji apooqe nyé esé, mbaá bɔɔ bi ákelege manwá esé,
ne aferege nyé esé né amú bɔɔ mawámé esé.

72 Abó anyémeno mangé meshwe mbaá ukwéne ante sé,
ne ate menomenye ukpea ewé jimbɔɔ abó anyéé ne ebwɔ.

73 Abó agaré gekwéne nte sé Abraham ne akelé nnó,

74 aferege nyé esé né amú bɔɔ mawámé esé,
nnó dépyé utɔɔ bíi débégé ne efɔ,

75 mambé bɔɔ ukpea bíi wáwálé ne manténé cho né mbe ushu wuú,
ndó meko kpaá te dégboó.

76 Wɔ, maá wa, ákúu nyé wɔ *Muú Ekpávé Anyátá Esɔwɔ.

Ɔbo nyé mbe ne Ata Esɔwɔ nnó,
ɔkwyé mati jíi.

77 Ɔpye nyé bɔɔ Esɔwɔ ákaá nnó,

Esɔwɔ akélege manjíinte gabo bwɔ ne áféré ebwɔ né efwyale gabo.

78 Gétúgɛ ji ágéne meshwe dɔɔ mbaá bɔɔ yéndégébé,
ji atome nyé muú yi achyege esé geɲwá,

achwɔ ayi átanéne né mfaánebuú ayi mfaá mfaá nkane mɲméé ewé étye
dondo,

79 ewú échyége nyé geɲgbó mbaá bɔɔ bí alú né gemua,

ne échyége nyé geṅwá mbaá bɔɔ abi álú né manó negbo, ne manleré esé meti ewé échwɔ ne geṅwágé neso.”

⁸⁰ Ne maá Sakariya yimbɔ alu ne ekwɔ wuú, awene ne menyamme ne denjá, ne Mendoó Esɔwɔ elú ne ji. Awégé, ayye jwóle né *mashwɔne, ne gebé gekwónége, álere mmye jii gbógónɔ mbaá bɔɔ *Isreli.

2

Nebyené Jisɔs Kras (Mat 1:18-25)

¹ Né gebé eyigémbɔ, Ɔgostɔs abɔ alu *Mfwa kpaá né malɔ yi álú ntente *Rom. Afyé ebé nnó ápá bɔɔ ako abi álú né malɔ ayi ábɔ álú nte gefwa jii. Gé ndo mbɛ ayi alɔ mampáné bɔɔ na, ² né gebé eyigémbɔ Kwirinɔs alu gɔmena né gebagé mewaá Siriya. ³ Nɔdere elúmbɔ, yéndémuú afé né gebagé melɔ wuú mansá mabɔ mií mmu bɔ ḡwe abi ápáne bɔɔ. ⁴⁻⁵ Josef atané melɔ Nasaret né gebagé mewaá Galilií, ase Meri ayi ebwɔ ányémemo mambá ate, afé né Betelehem mmu Judiya mbaá ayi abɔ ábyéné Devid mfwa nyá *Isreli, mansá mabɔ bɔwɔ. Josef afé ewu gétúgɛ álú mpyáné Devid. Gebé yimbɔ ntó Meri alu ne unɛ.

⁶ Nɔdere ebwɔ álú ewú, gebé gekwáné eyígɛ Meri abyéné maá yimbɔ. ⁷ Ne abyɛ maá mbɛ wuú mende. Afyalé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú mbaá utú unyɛé menyɛé, néndé melu epó nyá ewé ebwɔ achwógɛ ábélege mmu.

Ambamé magónɔɔme ne Makiénné Esɔwɔ

⁸ Eké epyembɔ, ande fɔ álú né mewaá kwókwólé ne Betelehem, ábáme magónɔme bɔwɔ ne utuú. ⁹ Ne áké ápéle *Ekiénné Esɔwɔ ekwɔ ebwɔ mbɛ ushu ne geṅgbógɛ Ata gégené gegyá ebwɔ mme. Efo ekwɔ ebwɔ metɔɔ dɔɔ. ¹⁰ Yémbɔ Ekiénné Esɔwɔ eke, “Défógɛ, nchwɔ enyú ne genchánchágɛ abya ayi álú ne gejamégɛ nechóchɔ mbaá bɔɔ ako. ¹¹ Fina né melɔ Mfwa Devid, ábyé Mempoó nyú, alu Ata, Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa. ¹² Ne gepo eyi gelérege nyé enyú nnó gé maá yimbɔ na, gelú nnó degene nyɛ maá yi afyalé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú, melu ewé utú unyɛé menyɛé.”

¹³ Wyé mbélépó mbɔ, áké ápéle, ekwɔ makiénné Esɔwɔ etané mfaánebuú echwɔ cho ne ewé ebɔɔ mbɛ, álɔ mánkwáné, afélege Esɔwɔ ake:

¹⁴ “Ngó ábé ne Ata Esɔwɔ ayi álú né mfaánebuú ayi mfaá mfaá, achyé neso ne bɔɔ mme néndé agboó ne ebwɔ.”

¹⁵ Makiénné yimbɔ ályágɛ ebwɔ, ákeré meso né mfaánebuú. Ne ámbamé magónɔme áke ne ate, “Déjyé dégɛ geno eyi gépyé né Betelehem eyígɛ Ata Esɔwɔ agaré esé.” ¹⁶ Mbɔntó ne ebwɔ ákwilé wáwá ákwónégɛ, ágɛ Josef ne Meri chóncho ne maá yimbɔ nɔdere abelé ji mmu gekú. ¹⁷ Nɔdere ágené ebwɔ, álɔ mangaré unó uko ebí ekiénné Esɔwɔ ejɔɔ, gétúgɛ maá yina. ¹⁸ Bɔɔ ako bí áwuú mechɔ ewé ámbamé magónɔme ájɔɔ, ála mano mekpɔ fuú. ¹⁹ Yémbɔ Meri awuúgɛ depɔ eti deko, afyɛ mmu metɔɔ wuú aférégɛ yéndégébé. ²⁰ Bɔɔ bí ábáme mágónɔme, ákerégɛ meso, áchyɛge ngó ne afélege Esɔwɔ mbaá depɔ tiré bɔwɔ áwuú ne ágené. Unó bi upyɛ janja nɔdere ekiénné Esɔwɔ egaré bɔwɔ.

Afyé maá yimbɔ mabɔ nnó Jisɔs

²¹ Uwyá ukoo, ne gebé eyígɛ ebwɔ áso maá *nsó gékwané, ne ebwɔ afyé ji mabɔ nnó Jisɔs, mabɔ mí Ekiénné Esɔwɔ ebɔ efyɛ ji ne mma wuú alé kpá unɛ bií.

Aleré maá ayi akuú ji Jisɔs mbaá Esɔwɔ

22 Ne gébégé gepúgé buú getyaagé, gébé gékwané eyíge Josef ne *Meri ájye pyé *Gepé ndere ásámé né mabe Mosis, ne ákpa maá bwó manjye mfaá Jerosale nnó áleré ji mbaá Eṣṣwá. 23 Ndere ásámé né ηwe Eṣṣwá nnó, “Yénde mambé maá ayi alú mende, ábó manchyé ji mbaá Eṣṣwá.” 24 Ne áfé ntó áchyeé *gepe eyigémbá eyigé gelú, “upwene mewaá upea, mbógé upó áchyege baá upwene melo ápeá nnó ápyé gepe wyé ndere asamé né ηwe Eṣṣwá.”

25 Né gébé eyigémbá, mende fɔ alu nyá né Jerosale ákúu ji nnó Simyón; alu cho né égbé Eṣṣwá ne anoge ji, ne ji ntó abó agile Eṣṣwá nnó áféré bɔ́ Isrelí né mbaá efwyale. *Mendoó Ukpea elú nyá ne ji. 26 Mendoó Ukpea ebó epye Simyón akaá nnó aságé gbó ayi alá gé fɔ *Muú yi Eṣṣwá akweré ji elá gefwa, ayi Eṣṣwá abá anyémemo nnó atame. 27 Bii bi Meri ne Josef ábó áchwá né Jerosale, manleré Jisós mbaá Eṣṣwá ndere ebé Mosis egaré, Mendoó Ukpea epye Simyón afé né echa upe Eṣṣwá. Ndere akpené agé maá yimbá, 28 ase ji né amu jíí, aló manchyé gé matame ne mamfé gé Eṣṣwá ake:

29 “Ata menomenyeyé wyé elú nana wáwálé,
mbógé ejíí wá ókaáge lya maá utɔ́ wyé agbó pere,

30 néndé nkpa ame ya ngé Menchye Genhá ayi ábó ónyémemo.

31 Ne wá ótɔ́ ji nnó bɔ́ áko ágé ji.

32 Abe nye mewé mbaá bɔ́ ábi alá pɔ́ bɔ́ Jus,
nnó ebwó ákaá wá ntó. Apye nye meló Isrelí ékwó ηgɔ́.”

33 Mma ne nte áwuú gé mechó ewe Simyón ajóó gétú gé maá bwó, ála meno mekpo fuú. 34 Simyón anérége manjɔ́ depɔ́ etire na, achyéé ebwó mejé Eṣṣwá. Eké ewyágé ama kuú Meri mmá Jisós aké, “Wuú gé! Eṣṣwá ajyá maá yiná nnó apyé gejamé bɔ́ Isrelí ákwé ne mambwéé abifɔ́ mfaá. Abe nye ntó ndere gepɔ́ eyí gé Eṣṣwá jimbɔ́, ne gejamé gé bɔ́ áshyá nye ji. 35 Apyé gé mbó, elerege gbógón depɔ́ etiré ebwó ábii mmu matɔ́ bɔ́. Ne mesómé maá wyé yina ebé nye wá metɔ́ eké aparaja ne ájómé wá.”

36 Gébé eyigémbá ntó, mekoó mendée fɔ, alu né Jerósále akamege Ana. Alu muú ekpave Eṣṣwá ayi mendée. Eṣṣwá agárege ji depɔ́ mangáregé bɔ́ bii. Alu maá Fanuel ayi alú mpyáne Ekwó Ashye. Abá meno abelé anmé akénéama ne menú wuú ágbó. 37 Té gébé eyigémbá ala mekwí mendée. Yéndégébé alu mmu echa upe Eṣṣwá, afége Eṣṣwá ne anenemmye, utuú ne ηwómésé, alyage menyéé kpékpe. Né gébé eyigémbá, alu usaá anme uni meso eníí. 38 Ama chwó né echa upe Eṣṣwá, wyé gébé yimbá ntó ne Meri ne Josef achwó ne maá bwó. Ana agé gé maá yina, aló mánfé gé Eṣṣwá, agarege depɔ́ etiré maá yi mbaá bɔ́ áko ábi ágili nnó Eṣṣwá áféré bɔ́ Jerosale né efwyale.

39 Josef ne Meri anéré gé yéndé genó ndere ebé Eṣṣwá egaré, ákpa maá bwó ákeré meso né Nasaret *gebagé mewaá Galilíí. 40 Maá yimbá alu eféé, awene wyé wéne ne gelu, ne eshye chóncho ne dengá. Ne mejé Eṣṣwá elú ne ji.

Maá yi ákúu ji Jisós alu né echa upe Eṣṣwá né Jerosale

41 Yéndé ηjme, mmá ne nte Jisós ájye né Jerosale manjye nyé epaá *koó upú ewé Eṣṣwá aferé nyá bɔ́ Isrelí né defwé. 42 Jisós akwónégé anmé áfyanéápeá, áfé ndere ebwó ájye mé, ndere ebwó ájye áse ntó Jisós. 43 Epaá ébyegé, álo mankeré meso melo bwó. Ne Jisós alá meso né Jerosale ayi mmá wúu ne nte wuú alá kaá wó. 44 Abó áfere nnó ake geluá ne bɔ́ abifɔ́. Ake kpaá bii kpogele. Ne gébé gé ákélé ji né geluágé anmé ne ajeé bɔ́, 45 áge ji wó. Aló mankeré meso né Jerosale mankélégé ji. 46 Né ndó éléé ekwónégé ágé ji mmu echa upe Eṣṣwá. Abó alu geluá ne *Anleré mabé Eṣṣwá. Awuú genó eyige álérege ne amá agige ntó bwó bɔ́ nkwe. 47 Bɔ́ áko ábi áwuú genó eyigé ji ajóoge alá

mano mekpo fuú néndé awya uchánchá dós ne ashuúge ebwó meko ne dénga. ⁴⁸ Ndere mmá wuú ne nte wuú ágené ji, matye mawá ebwó meno. Mmá aké, “Maá wa òpye mbó esé nnó? Esé ne nte wyé dekelé wó kaá depwaá, delo manfó nnó ndó fò genó ne gepyé wó.”

⁴⁹ Ashuú bwó meko aké, “Ulannó enyú dékélege me, dekáge fó nnó mbó mambé fa mmu echa nte waá wó?” ⁵⁰ Yéle ashuú ebwó meko yimbó, ákaá fó ula mechó ewé ji ajó wó.

⁵¹ Jisós akéré meso ne ebwó né meló bwó Nasaret, alu ne bwó, awuú majyeé chánchá. Ndere depo ti depye mbó, Mmá wuú afyé deti deko né metó wuú ne até yéndégébé. ⁵² Eféé, Jisós awene ne menyamyé ne denjá ne gelú, awya mejé né égbé Esòwò ne bós agbóo ne ji.

3

Mekomejóó ayi Jón menwyaá bós manaá Esòwò agarége (Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jón 1:19-28)

¹⁻² Gébé eyíge *Jón maá Sakariya alú né *mashwóné, Ata Esòwò achyéé mekomejóó wuú. Wyé gébé eyigémbó ntó ne Tibaros alú anjmé nekuú né gefwa jíí né *Rom. Pontyós *Palét alu nyá gòmena né *gebagé mewaa Judiya, *Heród Antipa alu mémgbaré gebagé mewaa Galilí, menjé wuú Filip alu nyá mémgbaré gebagé mewaa Itura ne Trakonitis. Lysanias alu mfwa meló Abilen gébé eyigémbó ntó, Anas ebwó ne Kaifas alú nyá *Matúkpe ampye ure Esòwò. ³ Wyé ndere Esòwò abó atámé Jón mbó, aló mankéné maló yi álú kwókwlé né ebéé Jodan, agarege yéndémuú nnó ákworé metó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esòwò nnó Esòwò ajinte gabo wuú. ⁴ Ndere abó agárege mbó, elú wyé nkane Asaya muú ekpávé Esòwò asámé mmu njwe wuú nnó,

“Muú fò abene mbó né mashwone aké:
Kwyége meti Ata dakené,
nyaáge éwú ébé cho!

⁵ Sórege yéndé mékwé ewé kpaá ne ewé kós, nnó degbéé yénde genkó.

Nyaáge mati ufwé ábé cho,
pyége malu yi álú gbérégbéré ábé dógédógé.

⁶ Ne bós ako ágené nyé nkane Esòwò áférege ebwó né efwyale gabo.”

⁷ Nkane Jón agárege mbó, gejamége bós áchwó eta wuú nnó ji áwyaá bwó manaá Esòwò, aké né bwó, “Enyú mmyó! Ndémuú agaré enyú nnó dekage bó efwyale ewé Esòwò achwó tó? ⁸ Pyége unó bí úlérege nnó dekwóre matóó nyú wáwálé. Déferége fó nnó dekage déjwóle déli mmye nnó, esé delú upyáne *Abraham. Ewémbó efú yé genó né eta Esòwò wó. Kaáge wáwálé nnó, Esòwò akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham. ⁹ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábwéé mé etóó mfaa mango yéndé genó ne makaka eyi gélagé womé upomé ululóó ásóré áfame mmu mewé.”

¹⁰ Ne gejamége bós áwúge mbó, ágíí Jón aké, “Nana esé dépyé nnó?” ¹¹ Jón ashuú ebwó meko aké, “Muú abégé ne bó nkúw ápeá, akaré achyé nte menjé ayi ala pó ne nkwo, ne ayi abégé ne menyéé, akaré achyé ayi ala pó ye ne genó.”

¹² Yé anselé nkámakpo ntó áchwó nnó Jón áwyaá ebwó manaá Esòwò ágíí ji áke, “Ménleré, ese ntó depyé nnó?” ¹³ Ashuú ebwó meko aké, “Désege fó nka épwó ndere ebé éké.” ¹⁴ Bós bee áchwó gíí ntó áke, “Ne esé dépyé nnó?” Agaré bwó aké, “Dényége manwaa, ye maáma muú mechó detú, sége wyé nka utóó nyú ne metóó megómege.”

¹⁵ Jɔn agárege mbɔ, bɔɔ ábɔ ágíle me *Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa, efé eɔwɔ álu ne dembyɔ né matɔɔ bwɔ, ábélege umeé nnɔ ndɔfɔ ji ne alú Muú ayi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa. ¹⁶ Jɔn ashuú eɔwɔ ako meko aké, “Me nwyage enyú ne manaá Eɔwɔ mamímamí yémɔ, muú ayi áneá geme apwɔ me achwɔ mbɔ me meso. Ne nkwané yé muú ayi ntóme manó mme nkaá manyíi unó uká bíi wó. Achwɔgé, awyage enyú ne *Mendoó Ukpea ne mewe. ¹⁷ Achwɔɔ nyé ne ékóriyá né eɔwɔ wuú mánychá esa. Anerégé ashwané nyé matoó alá pópó, afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwɔɔ ebi ulaá akpane agbe né mewe ewé élá nómégé.”

¹⁸ Na ne Jɔn agaré *abya Eɔwɔ melómélɔ mbaá bɔɔ, ne aji bwɔ matu né gejamégé majyé amí ama chyéé bwɔ. ¹⁹ Jɔn ashulé ntó ndo mbaá Herɔd ayi alú góména, gétúgé abané Herɔdyas, mendée menjémé wuú jimɔ, ne géjámégé ubée bí ama pye. ²⁰ Herɔd aké awúu mbɔ, ama jyé mbé mampye gabo, apye Jɔn afyé deno.

*Awyad Jisɔs manaá Eɔwɔ
(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)*

²¹ Nsá nnɔ Jɔn akpé deno, abó awyage mé bɔɔ manaá Eɔwɔ. Bíi fɔ anérége Jisɔs achwɔ ntó nnɔ Jɔn awyaá ji manaá Eɔwɔ. Aké atanége mmu nyi, anenemmye mfaánebuú anené. ²² Anénégé mbɔ, *Mendoó Ukpea éshulé echwɔ ji mmye élu wyé eké gepwine. Ne meko atané mfaánebuú aké, “Jlu maá metɔɔ wa, metɔɔ egɔɔ me ne wɔ dɔɔ.”

*Ukwéne ante Jisɔs Kras
(Mat 1:1-17)*

²³ Gébége Jisɔs aléré mmye manlɔ utɔɔ bíi alu anjme esaá meso efya. Bɔɔ ábɔ áfere nnɔ alu maá Josép ne Josef abó alu maá Heli. ²⁴ Heli abó alu maá Matat, Matat abó alu maá Levi, Levi maá Melki, Melki abó alu maá Jana, Jana ayi alu maá Josef. ²⁵ Josef alu maá Matatyas, Matatyas alú maá Emɔs, Emɔs maá Nahum, Nahum maá Eseli, Eseli ayi alú maá Nagay, ²⁶ Nagay alu maá Mat, Mat maá Mattatya, Mattatya maá Semén, Semén, maá Josech, Josech maá Joda, ²⁷ Joda maá Joanan, Joanan maá ReSa, ReSa maá Serubabel, Serubabel maá Shelyel, Shelyel alu maá Neri. ²⁸ Neri maá Melki, Melki maá Adi, Adi maá Kɔsam, Kɔsam maá Elmada, Elmada alu maá Ere. ²⁹ Ere maá Joshua, Joshua maá Elyssa, Elyssa maá Jorim, Jorim ayi alú maá Matat, Matat maá Levi. ³⁰ Levi maá Simyon, Simyon maá Juda, Juda maá Josef, Josef maá Jonam, Jonam yi alú maá Eliakim, ³¹ Eliakim maá Meleya, Meleya maá Menna, Menna maá Matata, Matata maá Natan, Natan alu maá Devid. ³² Devid maá Jesse, Jesse maá Obéd, Obéd maá Boas, Boas maá Salmɔn, Salmɔn alu maá Nashyɔn. ³³ Nashyɔn maá Aminadab, Aminadab maá Admin, Admin maá Ani, Ani maá Hɛsrɔn, Hɛsrɔn maá Pɛres, Pɛres alu maá Juda. ³⁴ Juda maá Jakɔb, Jakɔb maá Asek, Asek maá Abraham, Abraham maá Tera, Tera maá Náho. ³⁵ Náho alu maá Serug, Serug maá Ru, Ru maá Peleg, Peleg maá Ebe, Ebe maá Shela. ³⁶ Shela maá Kenan, Kenan maá Afasad, Afasad maá Shem, Shem maá Nowa, Nowa alu maá Lamek, ³⁷ Lamek maá Metusela, Metusela maá Enɔk, Enɔk maá Jare, Jare maá Mahalale, Mahalale alu maá Kenan. ³⁸ Kenan alu maá Enɔs, Enɔs maá Set, Set maá Adam, Adam abó alu Maá Eɔwɔ.

4

*Danchɔmelɔ ammua Jisɔs
(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)*

¹ Ndere Jon ábò áwyaá Jisós manaá Esòwò né ebeé Jodan, Mendoó Ukpea egbeé Jisós metòó ne épye ji afé né mashwòne. ² Eba ji né usaá ndò upeá, nnó danchòmelò ammuwa ji. Jisós abelé né mashwòne wyémbo ye menyéé anyéé wó. Gébégé ndò yimbo ékwyágé mesa aló mammye ji.

³ *Danchòmelò áchwò eta wuú ajò aké, “Mbògé wò òlu *Maá Esòwò, garé mataá áyina ábwólé ntòó bréd.” ⁴ Jisós ashuú ji meko aké, “Asá mmu ñwe Esòwò nnó, ‘Menyéé jiji fò wò awyaá eshye mángbaré genwágé mekwaá wó.’ ”

⁵ Danchòmelò akpá ji ákwò te mfaa melu fò ewé énggé ne aleré ji malò mme mako ne gefwa. Jisós age ájí gébé dáma. ⁶ Ne ajòó ne Jisós aké, “Achye me mme yiná meko ne nkage chyé yé wáa ayi ajigé me metòó. Menchyége nyé wò uto ne gefwa yí gélú fá né mme yina. ⁷ Mbògé otógé mánó mbe ushu wa ne onogé ne nkane Esòwò, mme yiná meko abeé nyé awyé.” ⁸ Jisós ashuú ji meko aké, “Asa né mmu ñwe Esòwò nnó, ‘Òbò manógé elé Nte wye Esòwò jimbií ne òkpáné wye lé ji defwe’.”

⁹ Danchòmelò ama ase Jisós afé né Jerosale abelé ji né melu ewé élú tete mfaa écha upe Esòwò né Jerosale ne aké ne ji, “Mbògé wò òlu Maá Esòwò nyó chò mme. ¹⁰ Néndé asá né mmu ñwe Esòwò nnó: ‘Esòwò atome nyé makiénné jí nnó áchwò ábámé wò.’

¹¹ Ama sá nnó:

‘Agbárege nyé wò né amu bwò chánchá nnó ókagé ótó enòó geká né ntaá.’ ”

¹² Jisós ashuú ji meko aké, “Ajòó nnó:

‘Mekwaá ákpelégé fò Nte wuú Esòwò mankpea ji nnó ápyé genó.’ ”

¹³ Danchòmelò ánerégé mámua Jisós alyá ji, afé kpé.

Jisós alo utòó bií né Galilí

(Mat 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Jisós ályágé melu ewémbo akeré meso né Gálilí, ne uto Mendoó Ukpea ulú ne ji. Ngó wuú akwò né maló Galilí yimbo mako, ¹⁵ gétúgé ábò álérege bòó né mmu macha mmyemenene ne bòó ako bi awuú, áféége ji.

Bòó Násaret abya Jisós

(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Né gébé gefò Jisós afé ntó né Nasaret mbaá yi áwéé ji. Bií uwyaá bwò úkwónégé afé mmu écha mmyemenene ndere gepò jí gélú mé. Eké éwýáge akwilé ka mankwuú ñwe Esòwò. ¹⁷ Achyé ji ñwe yi Asaya *Muú Ekpávè Esòwò ásamé. Anené ji, ape melu fò né mmu, akú melu ewémbo éké:

¹⁸ “Mendoó Ata Esòwò elú ne me, gétúgé ábò ajyá me nnó ngaré abya Esòwò melóméló mbaá bòó gekpo.

Ama tó me nnó ngare mekomejóó Esòwò mbaá bòó bí ákpené denoré bee nnó ébwò átánége nyé

ne mangaré mbaá bòó ame nónómé nnó ébwò ámage ló nyé mangé,

átó me ntó nnó mferé ntó abi álú né éfwyale,

¹⁹ ne mangaré nnó gébé gékwóné eyígé Atá ápóoge nyé bòó bií.”

²⁰ Jisós ájógé ñwe yimbo, akweré, ashuú etá mémbelé, ajwólé ka. Bòó ako né mmu écha mmyemenene átó ji ame mmye. ²¹ Alo mangaré ébwò aké, “Mekomejóó yi déwuú fina né mmu ñwe Esòwò alu wáwálé.” ²² Bòó áwúgé dengare mejóó melóméló ewé ajòó, matòó ágo bwò dàó. Akamé nnó alo cho ne ákwéne dembyó aké, “Pó maá Josef na?”

²³ Jisós aké ne ébwò, “Éla gachyé enyú déto me maka mmye nnó, ‘Mémppyé mamée, pòó geme jyé, ufélékpá ebí ólérege né Kapanòm, léré ubí ntó fá né melò wyé.’ ” ²⁴ Jisós ama jòó ne ébwò aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó bòó

ekpávε Εσωω από ne ένόγé né melo bwó". ²⁵ Ama ημέρε aké, "Wuúge gébége Elija álú Muú Ekpávε Εσωω, Εσωω apye mekwyé abelé né aηmé álé ne geba ne mesa akwé malo mako. Dekaá ntó nnó gejamége akwí andée álú nyá né gébé eyigémbo fá meló Isreli, ²⁶ Εσωω áto fó *Elija nnó ájyέ άποό afó wó. Áto lé ji mbaá mekwí mendée yi ajwólege né Sarifat né gebagé mewaá Sidon ne apóó ji.

²⁷ Gébége *Elishya alú *Muú Ekpávε Εσωω gefóó genó eyigémbo gépye ntó. Né mme Isreli, gejamége bóó ábó ámeé ubá ne Elishya apóó yé muú bwó ama wó. Apóó élé *Naman ayi alú lé muú Siriya."

²⁸ Bóó bí alú né mmu Echa Mmyemenene awuúgé depó eti, nchye anwyóné εbwó, ²⁹ ákwilé ka, ágbaré Jisós, ája ji áfé nnó ámmú ji akwé né ntee géηkó. Ábó átené melo bwó né mfaa mekwe, εgbε εμα εbo élú ntee géηkó. ³⁰ Ndere ájye ne ji abwolé mmye akoó kóoge metóó metóó bwó áfé εgbé wuú.

Jisós apye mende ayi awya melo nchye atoo
(Mak 1:21-28)

³¹ Jisós ashulé áfé né Kapanom, melo kpaá ewú né gebagé mewaá Galilií, ne yéndé bíi uwyáá bóó Jus ukwónégé, alerege εbwó mekomejóó Εσωω. ³² Εbwó ála mano mekpo fuú, né gefóó eyíge ji álérege gétúge ajóge ne uto. ³³ Mende fó abó alu éféé né Echa Mmyemenene ayi meló achyége εfwyale. Ewyá wó, alo mánkalé ne εshye aké, ³⁴ "É é Jisós ayi Nasaret, okélege mampye εsé ndé? Jchwó manii εsé mbwe? Nkage wó, olu Muú Ukpea ayi atané mbaá Εσωω."

³⁵ Jisós anyá meló nchye yimbo aké, "Kwéné mejóó, táné ji mmye." Meló nchye apye mende yimbo akwé né mbε ushu bóó, ne atané ji mmye. Yémbo achwu ji wó. ³⁶ Bóó ako ágégé gefóó yina ala mano mekpo fuú ne ágige ate áké, "Mekomejóó Jisós alu mbó nnó? Awya uto mányá áló nchye átané bóó mmye." ³⁷ Ngó Jisós akwó malo mako né gebagé mewaá eyigémbo.

Jisós apye gejamége bóó mameé atoo
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisós ályágé εcha mmyemenene, áfé gepúgé Símun. Eféé mmá mendée Simun amée njaja gefwine. Bóó bí alú mmu gepu áke né Jisós: Ata pye ji atóó. ³⁹ Ajóge mbo, Jisós akwilé ajye tene ji né nékuú né mmye né mbaá yi abelé. Anyá dámáa gefwine gebyé ji mmye ne mendée yimbo akwilé ka achyé εbwó menyéé.

⁴⁰ Nkwale aké akwónege bóó bí áwya bóó bi ámeé ufóó mameé né upú bwó áchwó ne εbwó mbaá Jisós. Ji ata bwó amu mmye, εbwó ako átoó. ⁴¹ Yémbo gejamége bóó abó álú ábí áló nchye áchyége bwó εfwyale. Gébége áló nchye bimbo átanégé εbwó né mmye, ábó ákálege áke, "Jisós, olu Maá Εσωω." Jisós anyá ábí nnó ákwéné mejóó, akámé fó ábí ájóó mejóó wó néndé ákaá nnó alu *Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa.

Jisós agarege meko mejóó Εσωω né mmu macha mmyemenene
(Mak 1:35-39)

⁴² Bíi uýyágé alyá áfé né melu éwé bóó álá pó wyéé. Aké ajye mbo, bóó ála meso mákélégé ji ne áge ji wó. Gébége ágené ji alu mé téné manjye. Eféé ne ánené ji mmye nnó ajwólé éféé ne εbwó ⁴³ Ashya aké ne εbwó, "Mbó ntó manjye né malo ayichá mangaré abya melóméló ayi agarege ndere gefwage Εσωω gélu. Εσωω ató me fá mme yina gétú eyigémbo." ⁴⁴ Ajóge mbo ne ji alyá ájyέ melo Nasaret meko, mángarége abya yimbo né mmu macha mmyemenene Judiya.

5

Jisɔs aku baɗ utɔɔ biɪ ani abi mbe
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Biɪ fɔ Jisɔs abɔ atɛnɛ nɛ mapea gɛntoogɛ mewaá Genesaret. Bɔɔ áchwɔ nɔ ji mme, ánmérege ji ákélege manwú meko mejɔɔ Esɔwɔ. ² Agɛ mákpɛe ápeá nɛ mapea gɛntoogɛ mewaá ne ambɔɔ mákpɛe átanɛ ájye shwɔne utɔfu bɔwɔ. ³ Ajye kpe nɛ ekpɛe éma éwɛ Simun, ne ajɔɔ ne ji aké, “Atɛ ekpɛe éjyɛ dachyɛ ne nnyi. Atɛ Jisɔs ajwɔlé mmu ekpɛe, bɔɔ ála mbale nnyi, Jisɔs alɔ yɛ manlɛregɛ bɔwɔ.”

⁴ Anérégɛ mánlɛré, aké ne Simun, “Tɛ ekpɛe éjyɛ mbaá yi nnyi négomɛ ne wɔ ne bɔɔ byɛ nmége utɔfú nyú manwá meshuú.” ⁵ Simun ashúú ji meko aké, “Ata dépyɛ utɔɔ ne utuú kpaá ye genɔ déwa wɔ. Yémbɔ, ndere wɔ ne ɔjɔ mmage njyɛ mua.” ⁶ Eɓwɔ áfɛ, ánmɛ utɔfú bɔwɔ, meshuú ése gejamɛ te utɔfú úke úgyálɛ. ⁷ Eɓwɔgɛ eɓwɔ, áfu amu nnɔ atɛ ajɛe abi alú mmu ékpe ewé fɔ áchwɔ pɔɔ bɔwɔ. Achwɔgɛ áferɛ gejamɛgɛ meshuú, áfyɛ makpɛe bɔwɔ apea ágbeɛ tɛ ákélege mánke.

⁸ Simun ayi akúú ji ntó nnɔ Pita agégɛ genɔ eyi gepye mbɔ, ajye tó manɔ mme mbe ushu Jisɔs aké, “Atá kwilɛ lyá me, néndɛ nlu mémpyɛé ubeɛ.” ⁹ Abɔ ajɔge mbɔ gétúgɛ ji ne bɔɔ biɪ ágenɛ gejamɛgɛ meshuú eyi eɓwɔ áwanɛ, efɔ ékwɔ bɔwɔ mataɔ. ¹⁰ Ajɛɛ biɪ Jɛmsi ne Jon abi alú baá Sebɛdee ála ntɔ manɔ makpo fuú. Ne Jisɔs ajɔɔ ne Simun aké, “Ɔfɔgɛ, nana ɔɔ nyɛ manywérégɛ lé bɔɔ.” ¹¹ Eɓwɔ áwúgɛ mbɔ ája mákpɛe bɔwɔ ákwɔ mewaá, ályá yɛndégenɔ ne ákwɔlé ji.

Jisɔs apye muú ubá atoo
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Nɛ gébɛ gefɔ Jisɔs abɔ álu nɛ melɔ kpaá fɔ ne muú fɔ álu wyɛ ayi amée *ubá. Agégɛ Jisɔs ajye tó mánɔ mme, akpá ji geká aké, “Ata mbɔgɛ ɔkelege, pye me nkpea.” ¹³ Jisɔs anyaa eɓwɔ wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” Wye ndere ájɔɔ mbɔ ubá bimbɔ úbyɛ ¹⁴ Jisɔs aké nɛ ji ekagɛ ɔgáre muú fɔ, “Chó léré lé mmyɛ jyɛ mbaá mémpyɛ upe Esɔwɔ, chyɛ ntɔ genɔ eyige ápyɛ gepɛ ndere Mosis abɔ ájɔɔ nnɔ muú amegɛ ubá atooɛgɛ áchyɛge, mampye bɔɔ ákaá nnɔ otɔɔ.”

¹⁵ Yɛ élɛ Jisɔs afye ji ebɛ, mende yina agarɛ abya wuú mme meko kpaá gejamɛgɛ bɔɔ gechwɔ chóme mbaá Jisɔs, manwú nkane alérege ne nnɔ apye ntɔ abi ámeɛ átoó. ¹⁶ Yémbɔ Jisɔs ályá eɓwɔ nɛ mboó gébɛ manjye némmye nɛ melu ewé bɔɔ álá pɔ wyɛ.

Jisɔs apye muú úchánchi átoó
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Nɛ biɪ fɔ Jisɔs abɔ alerege bɔɔ, Atá Esɔwɔ áchyɛgɛ ji uto ne ji apye bɔɔ mamɛé átoogɛ. Bɔɔ bí ákúú bɔwɔ Farasi ne Anlɛré mabe Esɔwɔ álu wyɛ, ne abɔ átanɛ nɛ malɔ Galilíi mako ne Judiya chóncho ne Jerosale. ¹⁸ Bɔɔ fɔ akpá muú úchánchi nɛ ulɔ. Abɔ áchwɔ nnɔ ákpe mmu gepú ne ábélɛ ji mbe ushu Jisɔs. ¹⁹ Yémbɔ áge meti mankpe ne ji wɔ, gétúgɛ bɔɔ ájamɛ dɔɔ, kpaá ánmérege atɛ. Efɛɛ ne ákwómɛ mfaá nchwu, * ábeá mekpo nká, áshulɛ mende yimbɔ nɛ ulɔ nɛ mbe ushu Jisɔs. ²⁰ Jisɔs agégɛ nnɔ bɔɔ bimbɔ áfyɛɛ matɔɔ ne ji aké ne mende úchánchi yimbɔ, “Mejɛ wa ájiiɛte gabo wyɛɛ.”

* **5:19** Elú wáwálɛ nnɔ: Gepú eyigɛmbɔ gepɔfɔ gepúgɛ nchwu. Upú bí bɔɔ Isrelɛ átɛnɛgɛ mfaá alu dedɛ, muú akaáge jwɔle wye nkane agbá. Mbaá yifɔ ákwérege ne mataá, ne ákáge fɛre ala fuú.

²¹ Anleré mabé Eṣṳwṳ fṳ, ne abi akuú bṳw Farasi áḡménége ne matṳṳ usṳṳ áke, “Mende yina áferé nnó álu waá. Akélege mameé mmye ne Eṣṳwṳ? Elé Eṣṳwṳ mbii ne akage jinte gabo muú.” ²² Jisṳs akaá ula bí ebṳw áḡménége ne ágií ebṳw áké, “Ulannó enyú déwya gefṳgé uféré bímbṳ né matṳṳ nyú?” ²³ Ndé gelu pere manjṳṳ, ‘Nnó ájiínte gabo wyé’, waá manjṳṳ nnó, ‘Kwile téné ke?’ ²⁴ Nkélege mámpye enyú dékaá nnó *Maá Nte Mekwaá awwaá uto fa mme manjinte gabo mekwaa.” Ajṳgé mbṳ, akuú mende úchánchi yimbṳ aké, “Kwile téné. Kpá ulṳ byéé, chṳ mmu.” ²⁵ Akwilé téné mbṳ ushu bṳṳ, akpá ulṳ bii awulé né gepú jii áfége Eṣṳwṳ. ²⁶ Bṳṳ ako ágége ewe epye na, efṳ ékwṳ bṳw matṳṳ dáṳ. Ala mano mekpo fuú ne áfége Eṣṳwṳ áké, “Dégé ufṳṳ unṳ fina.”

Jisṳs akú Lévi ndere mad utṳṳ wuu

(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Jisṳs ályá éféé manjye dafye, gébégé ajye agé mende fṳ ayi ákuú ji Lévi; ménselé ḡkámakpo, ajwólé melu utṳṳ wuu. Jisṳs akuú ji aké, “Kwólé me.”

²⁸ Ajṳgé mbṳ Lévi alyá yéndégenṳ, akwilé ka alṳ mankwólé ji.

²⁹ Eké éwyage Lévi akuú gekpékpé gé epaá né gepú jii nnó ebṳw ne Jisṳs ábṳ mmu nechṳchṳ. Gejame ánselé ḡkámakpo ne bṳṳ bífṳ abi bṳṳ Jus áselé ndere bṳ ápṳ mpa, ebṳw ako abṳ ányéé menyéé ne Jisṳs. ³⁰ Bṳṳ Farasi ne Anleré mabé Eṣṳwṳ abifṳ ágége mbṳ, álṳ máḡmené áké ne baá utṳṳ Jisṳs, “Ulannó enyú dénye menyéé ne ánselé ḡkámakpo ne bṳṳ ubeé.” ³¹ Jisṳs atṳ ebṳw neka áké, “Bṳṳ abi alá meé, ákélégé fṳ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege. ³² Ne me nchwṳ fṳ fa mme mánkú bṳṳ abi álu cho ne Eṣṳwṳ wṳ, nchwṳ lé mánkú bṳṳ abi ápyéé ubeé nnó ákwṳre matṳṳ bṳwṳ.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Ama gii Jisṳs nkwé yina nnó, “Baá utṳṳ Jṳn ályage *menyéé kpékpé né mboṳ gébé gétúgé depṳré Eṣṳwṳ. Baá utṳṳ bṳṳ Farasi ápye ntṳ wýémbṳ ne abyéé ápyé fṳ mbṳ. Ebṳw ákéne ányé, ányúu.” ³⁴ Jisṳs ashúu ebṳw meko aké, “Nnó bṳṳ ájyegé epaá neba muú akage pyéé ajéé menṳ neba ályage menyéé kpékpé ayi menṳ neba alú ne ebṳw?” ³⁵ Yémbṳ gébé gebéé nye eyígé menṳ neba alá béé nyé sé ne ebṳw, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboṳ gébé gétúgé depṳré Eṣṳwṳ.”

³⁶ Ama tṳ neka eníne fṳ aké, “Elómé fṳ nnó muú ágyá ndeé meke ákwṳmé ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbṳ achṳṳ ndeé yi meke, ne nkwṳmé yimbṳ ábálé ne gekwénége ndeé. ³⁷ Elómé fṳ ntṳ nnó muú ákpa mmṳṳ make, áfáné mmu ukwéne unṳ mmṳṳ ebi akwyéne ne meko menya. † Mbṳgé apyegé mbṳ gébégé mmṳṳ mí make maké mabéne unṳ mmṳṳ bimbo úfúle nyé, mmṳṳ magbélégé nyé mme ne unṳ mmṳṳ uchṳgé nyé ntṳ. ³⁸ Muú abṳ mamfyé mmṳṳ make yéndégébé mmu unṳ mmṳṳ ebi uke. ³⁹ Epṳ kṳkṳge nnó muú yi abea mé mányú akí mmṳṳ ámá ákwṳré ányúgé mpwa mmṳṳ. Akélege wyé akí mmṳṳ.”

6

Nkwé ayi bii uwwaá bṳṳ Jus

(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Né bii uwwaá bṳṳ Jus fṳ, Jisṳs ne baá utṳṳ bii ákoóge né mekwṳ gefṳgé nchi fṳ eyi ákuú nnó wid. Baá utṳṳ bii álṳ mánkṳgé ulṳnchi fṳ álálege ányéé. ² Bṳṳ Farasi ágége mbṳ ágií áké, “Ulannó enyú dépyéé genṳ eyígé ebé ela ékamé nnó muú apye bii uwwaá wṳ?” ³ Jisṳs agii ebṳw awuu nkwé áké, “Enyú délu danjṳṳ

† 5:37 Elú wáwálé nnó: Epṳfṳ ushwṳ, élé uba mekṳmenya.

né mmu ηεε Εσωω ndere mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bɔɔ bíi wɔ? ⁴ Akpe mmu εcha upe Εσωω ábɔ menyéé yi ábɔ áchyé mbaá Εσωω, ányé ne áchyé ntó bɔɔ bíi wɔ? Ebé ejɔɔ nyá nnó muú ányégé fɔ menyéé yimbo, ékosé mémpyé upe Εσωω.” ⁵ Jisɔs ama jɔɔ ne bwɔ aké, “Ele *Maá Nte Mekwaá ne akáge gáre genó yi muú ábɔɔ mampye né bíi uwyaa.”

Jisɔs apye mende yi εbwɔ εgboó ji atoo

(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Bíi uwyaa ébifɔ úkwónégé, Jisɔs ajye kpé mmu εcha mmyemenene, alo mánlérége bɔɔ. Mende fɔ ábɔ alú éféé, ayi εbwɔnyε wuu égboó. ⁷ *Anleré mabé Εσωω ne bɔɔ Farasi ábɔ ábáme Jisɔs nnó ámá ji mechɔ mmye. Apéle ji dome mangε nnó apye nyε mende yimbo atoo né bíi uwyaa bwɔ ne ájɔɔ nnó ákwé ebé. ⁸ Yémbɔ Jisɔs akaá genó eyígé εbwɔ áférege aké ne mende yimbo, “Kwilé chwɔ téné mbe ushu bwɔ.” Ne akwilé achwɔ téné éféé. ⁹ Mende yimbo áténégé éféé, Jisɔs agii εbwɔ aké, “Ebé esé eké depye ndé né bíi uwyaa? Eke dépye galógál wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaa ji agbó?” ¹⁰ Ape εbwɔ bɔɔ ne álé jɔɔ ne mende yimbo aké, “Nyaá εbwɔ wye.” Ténéténe mende yimbo anyágé, εbwɔ wuu etoo. ¹¹ Ewéna epwɔ εbwɔ amu, matɔɔ áś εbwɔ ájye chó mánsɔ mala nnó áwá Jisɔs.

Jisɔs ajya ángbá bíi áfyánaépea

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Né gébé eyígémbɔ, Jisɔs alyá melo akwɔ mékwé fɔ mánemmye mbaá Εσωω ne ala ewú anenemmye utuu uko. ¹³ Gébége bíi úkaá, akú baá utɔɔ bíi; áchwɔgé ajya áfyánaépea abi akúu εbwɔ nnó ángbá. ¹⁴ Abi ájya élé Simun ayi ákúu ntó nnó Pita ne Andru menjmó Simun. Abifɔ álú Jεmsi ne Jon, Filip ne Batolomyo. ¹⁵ Matyo ne Tɔmasi, Jεmsi maá Alfɔs, Simun ayi ákúu ji muú ukógé. ¹⁶ Judas ayi maá Jεmsi, ne Judas Iscarot ayi né meso gébé áchyé Jisɔs mankwáá.

Jisɔs alerege, agarege mekomejɔ Εσωω ne apye bɔɔ mamée átóoge

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Anérége manjya εbwɔ alo mánshulé mekwe. Ashulé akwya né mbaá ayi alú dede, ne gejamége bɔɔ gébɔ géchomé éféé. Abó átané malɔ mako ayi Judiya ne Jerosale ne malɔ Tiya ne Sidon ayi álú mbále ebéé mega. ¹⁸ Abó áchwɔ mánwú nkane Jisɔs álerege ne nnó ápye mamée bwɔ ábyé. Bɔɔ bí áló nchye áchyége εbwɔ éfwyale áchwɔ ntó, ne Jisɔs apye εbwɔ átóo. ¹⁹ Wyémbɔ ne gejamége bɔɔ genmérége ate manjye tá Jisɔs gétúgé uto bí útánege ji menyamyε úpyé bɔɔ mamée ako átóoge.

Jisɔs alerege mejé ewé wáwalé

(Mat 5:2-12)

²⁰ Né gébé gefɔ Jisɔs ape baá utɔɔ bíi dómeé aké: “Méjé élú ne enyú bí délú gekpo, néndé *Gefwa eyígé Εσωω ágbárege gelú eyígé nyú. ²¹ Méjé élú ne enyú bí mesa ámyé nyú nana, denyε nyé menyéé degbeé. Méjé élú ne enyú bí delile mbɔ náná, enyú dejwane nyε.

²² “Méjé εlu ne enyú mbɔgé dekwɔlege Maá Nte Mekwaá, ne bɔɔ aké ápáa enyú, áfwéne enyú, áshye nyú ne ákúu nyú mabɔ mabomabo. ²³ Bége ne nechóchɔ gébége gefɔ genó eyígé ná gépyége, gétúgé Εσωω akwyé mé

gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge nnó wyémbó ne ukwéne ante bós bína áfwyalé nyá ukwéne bós ekpávè Èsòwò.

²⁴ “Yémbó utóŋkwa úlú ne enyú bí delú mbó né gefwa nana, néndé débó mé nsá nyú.

²⁵ Utóŋkwa úlú ne enyú bí dényéé dégbéegé náná, néndé debéé nyé mesa.

Utóŋkwa úlú ne enyú bí déjwáne náná, néndé delile nyé né masómé.

²⁶ “Utóŋkwa úlú ne enyú gébégé bós ako áké áféége enyú, wyémbó ntó ne ante bwó abi mbe ábó ápye ne bós ekpávè Èsòwò abi gebyó.

*Bó gejeé ne bós mawámé
(Mat 5:38-48; 7:12a)*

²⁷ “Yémbó enyú bí déwúu mekomejós wa ngarege enyú nnó, bógé gejeé ne bós mawámé nyú, pyége galógáló ne bós bí ápáa enyú. ²⁸ Yéndégébé bós álwérége enyú, négemmye nnó Èsòwò agé ebwó meshwe ájé bwó, máge dénénemmye mbaá Èsòwò gétúgé bós bí áshyé enyú.

*Jisós alerege nnó ékagé muú ashúu gabo mfaá gabo
(Mat 5:38-42)*

²⁹ Mbógé muú adogé wò neka né etá éma, bwólé ewé fò ntó ádo. Mbógé òfyége bò nkú apeá né mmye ne muú afóógé ayi mfaá, kpe chyé jì ayi nteé. ³⁰ Muú akógé wò genó, chyéé jì. Afóógé genó jyé, òsege sé géjì. ³¹ Pyége etá bós wyé genó eyigé dekélege nnó ápye eta nyú.

³² “Mbógé enyú degboó lé ne bós abi ágboó ne enyú ndé nsá ayi enyú debós? Ye bós abi ápyéé gabo, ágboó ne bós bí ágboó ne ebwó. ³³ Ne mbógé enyú depye élé galógáló ne bós bí apyé galógáló ne enyú nsá nyú alu éfó? Yé bós abi ápyéé gabo, mbòntó ne apyéé. ³⁴ Mbógé depwòle unó mbaá bós bí dékaá nnó áshúuge nyé eta enyú galógáló yi enyú depye alé? Abi deké álú bós ubee ápye ntó gefós géma. Yéndémuú apwòle genó etá mejì wuú, akaáge nnó ashuge nyé geko. ³⁵ Genó eyigé débós mampye gélú nnó gbógé ne bós mawámé enyú ne pyége galógáló ne ebwó, depwóge ebwó epwó, dégigé nnó áshúu. Debós nyé gekpékpégé nsá ne debéé nyé baá Anyátá Èsòwò. Néndé alóme ne bós ubee ne abi alá támégé jì. ³⁶ Gége bós meshwe wyé ndere Nte nyú Èsòwò agéne nyú meshwe.

*Dépagé mpa bós ne metós usós
(Mat 7:1-5)*

³⁷ “Dépagé mpa muú ne ufya ékagé Èsòwò ápá ntó awu nyú mbó. Déchoge muú mabó nnó apye ubee ékagé Èsòwò áchó ntó ami nyú. Jíige nte gabo ayi bós ápyé eta nyú nnó Èsòwò ajìjì ntó nte gabo awu nyú. ³⁸ Chyége bós genó eyigé ebwó akélege, Èsòwò achyége nyé ntó enyú. Yéndégébé aké achyégé, amége chánchá, akwysége aŋmerege nnó gégbéé gégbélegé mme. Gefós eyigé démege genó déchyége muú, mbòntó ne ámege nyé áchyéé enyú.”

³⁹ Jisós ama tó ebwó neka nnó, “Èpófò kòkoge nnó muú amé nónómé ájáa nte ayifó meti. Mbógé apyége mbó, ebwó ako ákwéne mmu gepyéé. ⁴⁰ Kaáge nnó maá ñwe akaágé fò ñwe ápwó menleré wuú. Yémbó, gébégé aneregé mángií ñwe, abéé nyé ntó ndere ménleré wuú.

⁴¹ Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambóónnyi nte menjmé wyé òla òfyéé mekpo né gabo ayi alu eke mekwòkwò né dambóónnyi awye wò mbós? ⁴² Èpyembó nnó ne òjós ne menjmé wyé nnó, ‘Té mmye we mfére wò gejwaá né dambóónnyi ayi òla kaágé nnó mekwòkwò elú né dambóónnyi wyé.’ Wò muú dembwólé bó mbe féré ntó mekwòkwò ewé elú

wɔ né dambɔɔnnyi, ne ɔkaá nkane ɔférege ekéké gejawá eyigé lú menmé wye né dambɔɔnnyi.”

Genɔs ne umpomé bií
(Mat 7:15-20; 12:33-35)

⁴³ Jisɔs ama jɔɔ aké, “Genɔs yí gelógeló géwómé fɔ umpomé uboubo ne eyí gebogebo ntó géwómé fɔ umpomé ulúúl. ⁴⁴ Yéndemuú akaágé genɔs né umpomé bí géjí géwóme, muú ajye fɔ ákyé genchógelé eyigé mbɔ mfaá genchógelé denywané. Muú ajye fɔ né nepe ákyé éké. ⁴⁵ Muú melóméló ájogé depɔ delódéló eti delú ji né metɔɔ, muú mebomebo ájogé depɔ debodebo eti delú ji metɔɔ. Ná ne elú gétúgé genɔ eyi gelú muú né metɔɔ géjí ne gétánege ji meno.”

Ufɔɔ ántené upú dped
(Mat 7:24-27)

⁴⁶ Jisɔs ama gií aké, “Ulannó enyú dekuú me Ata Ata! ne dela dépyé genɔ eyigé me njɔge. ⁴⁷ Muú yi achwɔ awúu mekomejɔ wa ne ajyegé ápyéé ndere ájɔɔ, ⁴⁸ muú yimbɔ alu eké mende yi álɔɔ mantené gepú jii, ne abɔ mbe achó mme, afyé mataá chánchá ne ale téné géjí. Meso gébé geneagé nnyi géchwɔgé mammu géjí yémbɔ genyígé fɔ gétúgé áténé géjí chánchá. ⁴⁹ Yémbɔ muú yi awúu mekomejɔ wa ne alá pyéé ndere ákége alu eké muú ayi atné gepú jii né nébóme eniné alá cho afyé mataá wɔ. Meso gébé nnyi negbeégé né mmu gepú eyigémbɔ gékwé mme gbang.”

7

Jisɔs apye maá defwé muú kpaá bɔɔ bee Rom atɔɔ
(Mat 8:5-13)

¹ Jisɔs anéré manlérégé bɔɔ unó bimbɔ ne atané afé né meló Kapanɔm. ² Muú kpaá bɔɔ bee *Rom fɔ abɔ alu né melo wémbɔ ne abɔ awya maá defwé ayi agbo ne ji dɔɔ. Maá defwé yimbɔ akwé nemé ala mangbómangbó ³ Mende yimbɔ awúgé abya Jisɔs, ató ákpakpa bɔɔ Jus nnó ájyé ákuú ji áchwɔ ápyéé maá defwé wúu átoó. ⁴ Ajyégé, ágé Jisɔs ákwé ji uká aké, “Atá chɔ poó muú kpaá yimbɔ. Alu muú yi ókage *pó ji. ⁵ Agboó ne esé bɔɔ Jus dɔɔ te atané esé echa mmyemenene.”

⁶ Ebwɔ ájogé mbɔ Jisɔs afé ne ebwɔ. Ndere álé kwókwólé ne dachi muú kpaá yimbɔ, ató ajeé bií bichá ájyégé átuú ne Jisɔs aké, “Muú kpaá aké dégaré wɔ nnó, ‘Ata, ówagé mmye jyé detú mánkwóné gepú ya, nfu yéé muú fɔ ayi ókpéne gepú eyá wɔ.’ ⁷ Gé ula ubí jimbɔɔ alá chwɔ báne wɔ wɔ. ‘Wɔ jɔɔ lé genó, ne maá defwé wúu átoó.’ ⁸ Elé mentó nwya bɔɔ kpakpa né mbe, abi me nwúu ne ebwɔ. Ájogé ne me nnó, ‘Mpye genɔ eyi’, mpye. Ne nwya ntó bɔɔ bee abi áwúu ne me. Yé ayi ndé ne njɔge ne ji nnó, ‘Chó fa ajye, njɔge ne ayimbɔ nnó chwɔ we, achwɔ.’ Ne njɔge ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyéé géji.” ⁹ Jisɔs awúgé mbɔ, akwé dembyɔ, abwólé ushu mbaá ekwɔ bɔɔ bi ákwólege ji aké, “Ngarege nyú nnó me nlú dangé muú yi áfyéé metɔɔ ne me na, yéé ébélé né Isréli.” ¹⁰ Ajeé muú kpaá yimbɔ abi ji atómé, aké akérege meso mmú gepú ágé nnó maá defwé mende yimbɔ atóɔ.

Jisɔs ape maá mekwi mendée né negbo

¹¹ Mechó ewémbɔ ékógé, Jisɔs ne baá utɔɔ bií álo mánjye né melo ewé ákuú Nen. Ne gejamége bɔ ntó abɔ akwólege ji. ¹² Afé, aké ákwónege mekpó meti, ágé ndere bɔɔ fɔ ákpané mewu muú ájyé nii. Mende yi agboó mbɔ, mmá wúu

abó abyε lé ji mbií. Ne mma yimbó alu mekwí mendée. Ndere εbwó ajye mbó, gejaméégé bós né melo ewémbó ákwólege mekwí mendée yimbó.

¹³ Atá Jisós agéégé mendée yimbó meshwε akwó ji metós te ajós ne ji ake, mma “Jligé se.” ¹⁴ Ajógé mbó, anjme uká afé mbe, atágé uló, bós abi ákpané genkwógé muú eyigémbó átene. Jisós aké, “Gesagé muú ngaré wó nnó kwilé ka.” ¹⁵ Mende yi agboó mbó, akwilé ka aló manjós mejós. Jisós agbaré ji achyε mbaá mma wuu. ¹⁶ Bós ako ágéégé na, εfó ékwó bwó matós. Aló manféé Esówa aké, “Gekpékpégé *Muú Ekpávε Esówa achwó mámbé ne esé. Esówa achwó póo bós bií.” ¹⁷ Abya mechó ewé Jisós apyé na afé né maló bós Jus mako ne máta maló ayifo.

*Bós dentós Jón menwyad bós manaá Esówa
(Mat 11:2-19)*

¹⁸ Baá utós Jón ntó áwuú depó εtiré na deko ne ále garé ji. ¹⁹ Agaréégé mbó, Jón aferé εbwó makpó apeá ató mbaá Atá Jisós nnó ájyé gií ji nnó, “Jlu *Ménkwólé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?” ²⁰ Ajyéégé ágé Jisós aké, “*Jón menwyaa bós manaá Esówa ató esé né εta wye nnó déchwó dégií wó nnó, ‘Jlu Ménkwólé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?’”

²¹ Wyé né gébé eyigémbó, Jisós abó apóge bós mamée mámpyé mamée bwó ábyé. Aferege ntó áló nchye abi áchyege bós εfwyale ne apye bós ame nónómé ágéne. ²² Eféε ne ashuu baá dentós bimbó meko aké, “Choge dégare Jón unó bi ényú déwuú bós ájoge ne ébi ényú ambós dékpané ame dégeεne. Bós ame nónómé ágéne, ubwéré ukwilé ukéne, bós abi ámeé ubá átoó, bós matu gbé gbé áló manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bós úwú abyá melóméló. ²³ Metós megómego ébé ne muú yi alá pó ne dembyó né metós gétú yá.”

²⁴ Baá dentós Jón ákéréégé meso, Jisós aló mángare bós depó tiré Jón, ake, “Tégé gébége ényú déjye nya né mashwóne, defe mange ndé gefógé muú? Déjye gé le muú ayi alú eké mancha ami afofo akpáne átene εgbe εwe ne εwe?” ²⁵ Mbóge mbó fó wó, deféré nnó dejyé gé ndé gefógé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómáló yéndégébé ápyé gesa? Bós bi áfyé mandeé malómáló ne ányéé genwá, ájwólege né dachi afwa. ²⁶ Gárege me, ényú défé yé éwú mánjye gé waa? Élé muú ekpávε Esówa? Eh, gé muú yi ényú dégené mbó. Ngare ényú wáwálé nnó aneá geme apwó yéndémuú ekpávε Esówa. ²⁷ Élé Jón yina ne abó ásamé gétú jí nnó Esówa aké, ‘Wuúgé, ntome nyé muú dentós wa ayi abó nyé mbe ne wó manchwó kwýé meti wye ne óchwógé.’ ²⁸ Jisós ama jós aké, Jón aneá geme apwó yéndémuú yi mendée ábyené ji fá mme. Yémbó Jón agé lé *ugéné ámé, ne muú ayi mejé gefwage Esówa éló ne ji, ye alu kós apwó ji Jón.”

²⁹ Bós áwúgé mechó ewéná ákamé nnó, depó tiré Esówa abó akwyé na delú cho, gejaméégé bó bina abifo alu anselé nkámakpo. Akamé wyémbó, gétúgé ábó ákamé depó tiré Jón ajós, ne alé wyaá εbwó manaá Esówa. ³⁰ Yémbó bós Farasi ne Anleré mabé Esówa né matós bwó áma áshyá wyé shyá depó tiré Esówa akwyε. Ébwó áshya mbó, élé ábó áshyá ntó nnó Jón awyágé fó εbwó manaá Esówa.

³¹ Jisós awyágé agii geme jí aké, “Mmege na bós njye enina ne ndé? Alú mbó nnó? ³² Agigé mbó aké, álú eké ambáné bi álú né metós melo ápyε metu, ákuú áte, aké:

‘Esé dékwe ényú ubeé neba nnó débé, déshya mambé,
Esé dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’

³³ Wyémbò ne enyú depye ntó. Jòn menwyaá bɔ́ɔ manaá Ɛsɔwɔ, abó achwó ajwólé mesa, anyuú mmɔ́ wó, ne deshye ji deké, ‘Awyaa meló nchye.’
³⁴ Me *Maá Nte Mekwaá nchwó nnye menyéé, nnyu mmɔ́ deshye me ntó deké, ‘Nlú muú genɔ ne menyúú mmɔ́, ne dékií me deké me nlu mejeé ánselé nkámakpo ne “Bɔ́ɔ ubeé”.’ ³⁵ Yémbò ákaagé nnó denɔgaré Ɛsɔwɔ etiré muú áwyaá delu cho né unó ulúlú ébi ji ápyéé.”

Jisɔs alu mmu gepúgé Simun muú Farasi ne mendée yi achwó nnó apóó ji élé apyé gabo

³⁶ Né gébé gefó muú Farasi akuú Jisɔs nnó ajoye ányé menyéé né gepú jii. Jisɔs akamé ajoye nyé menyéé ne ji. ³⁷ Mendée fɔ abó alu né melo wémbò, bɔ́ɔ akií ji gétúgέ ányéé eno. Awúgέ nnó Jisɔs anyéé menyéé né gepúgέ mende Farasi, abó maá ekpómé laménda afé ne ji eféé. ³⁸ Akpégé mmu gepú atené né nénkúné mmye Jisɔs, mmyé égbó ji, abó manli, mánsé áshúlege áchyéege né uká Jisɔs. Eféé ne amoo mekpó mme atile uká Jisɔs ne méjwé wuú, anywalé ubí ne alé awaa laménda yimbò wyé.

³⁹ Mende Farasi ayi akuú Jisɔs né gepú jii, agégé mbò, ajoó né metó wuú aké, “Mbógé Jisɔs abó abé *Muú Ekpávé Ɛsɔwɔ wáwálé mbó abó akaá gefogé mendée yi atáa mbò ji nnó alu mendée eno.” ⁴⁰ Ténéténé Jisɔs akuú mende Farasi yimbò aké, “Simun nwyá mechó mangaré wɔ.” Aké “Ɛ é” “Ménleré” “garé me.”

⁴¹ Eféé Jisɔs abó mangaré abya nnó, “Gébé gefó nyá mende fɔ apwɔ bɔ́ɔ ápeá nka. Apwɔ ama uba nka útá, ayifó mboó géba. ⁴² Aka mánsé nka jii meti épó, agégé nnó ujwɔ́ bi na úpwɔ ébwó mankwɔ, ajinte ébwó ako. Jisɔs agáregé mbò agii, Simun ake, né uméé byé ébwó bina makpó apeá, ayindé agbóo nyé ne mbɔ́ ujwɔ́ dɔ́ɔ?” ⁴³ Ashuú ji meko aké, “Élé muú yi abó ájinte ujwɔ́ bíi dɔ́ɔ.” Jisɔs aké, “Ojóó cho.”

⁴⁴ Jisɔs abwólé ushu ape mendée yimbò ne ama kuú Simun aké, “Pe mendée yina gé! Te mekoó nkpené fá gepú jye, achyé me manaá nnó nshwóne uká bá wó. Yémbò, mendée yina ashwóné uká ba ne mánsé jii, ne ati ubí ne méjwé wuú. ⁴⁵ Otamé fɔ me okpá otya wó. Yémbò te mekoó nkpené fá, mendée yi alú danlyá manyáwalé me uká. ⁴⁶ Owaá me ye mawéé amma né mekpó wó. Yémbò mendée yina awaa me laménda né uká ba. ⁴⁷ Kaá nnó mendée yina aleré mbò gekpékpegé gejee eyigé na, Ɛsɔwɔ ajiinte gejamége gabo ayi abó apyé. Yémbò, muú yi aferé nnó Ɛsɔwɔ abó manjinte gabo ayi ji apye dachye, mbontó ne alerégé gejee ne Ɛsɔwɔ dachye.”

⁴⁸ Wyé eféé Jisɔs ajoó ne mendée yimbò aké, “Ajiinte *gabo wyé.” ⁴⁹ Bɔ́ɔ bi abó ányéé menyéé ne ji eféé álo manmené nnó, “Mende yina aferé nnó alu ndé gefogé muú, ayi akáge jóó nnó ji ajiinte gabo muú?” ⁵⁰ Eféé Jisɔs ama nmeré aké ne mendée yimbò, “Chó chánchá, Ɛsɔwɔ apóó wó gétúgέ ofyéé metó wyé ne me.”

8

Andée fɔ akéne ne Jisɔs ne apóge ji

¹ Ebelé ye wó, Jisɔs ne baá utóó bíi makpó áfyanéapeá áló mánkéné né maló ayi kɔkɔ́ ne ayi kpakpa. Agárege abya Ɛsɔwɔ melóméló nkane gefwage Ɛsɔwɔ gélú. ² Andée fɔ ntó áfé ne ébwó, ébwó abó alú andée bi Jisɔs apye mameé bwó ábyé. Abifó abú aló nchye abi áchyége ébwó éfwyale. Ama akamege *Meri ayi atané meló Magdala ayi Jisɔs ábuú aló nchye ákénéneama. ³ Ayifó akámége Joana mendée Chusa ayi alú mammye dentóó mfwa Herɔd. Ayifó Susana, ne

gejamégé andée bifó ntó. Andée bina ako ápoóge Jisós ne baá utóó bií ne manjka bwó.

Nekanémejóó mentya mbwe
(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Ndere Jisós ákène mbo, boó átánege malómáló áchwó gé ji. Gejamégé boó géchómégé, aló mangaré ebwó nekanémejóó eni. ⁵ Néboó nelú nnó, “Bíí uma mampye makóó fó afé manjye tya mbwé né mekoó wuu, ndere átyaá, ámé ayifó ákwé né maá meti. Ewyágé boó ákógé ájyále, ne denywóné ntó déchwó dechwére denyéé. ⁶ Amé ayifó ákwé né mfaá mme etáráné áchií ne ewyá wó áwanjésé getúgé mbaá yimbo alú kpógóló. ⁷ Amé ayifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchíge, genkpé eyigémbo géwé gekweré mbwé yimbo meshii ejo ji. ⁸ Amé ayifó ákwé né mme melóméló, áchiígé, áwé, áfyé úsaá amé uta ápwó nkane abó ápéné.” Jisós ánérége ake, “Fwóregé! Muú yi áwyaá matu manwú, áwú.”

Ula bi Jisós atóme makámejóó
(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹ Ewyágé baá utóó Jisós ágií ji ula nekanémejóó eníné abó atómé mbo. ¹⁰ Ake ne ebwó, “Élé enyú ne Eṣowá apyé nnó dékaá unó bi. Yémbó boó bifó áwúu gefwa jii eyi gébó gélu nyá bibi né makámejóó jii. Eṣowá apye wyembo nnó ébé nkane abó ásámé nyá mmu bo njwe nnó: ‘Ápéle ágéné fó, áwúu ákaagé fó ula.’”

Jisós agare baá utóó bií ula nekanémejóó mentya mbwe
(Mat 13:18-23; Mak 4:13-20)

¹¹ Ake, “ula nekanémejóó eniné na nelú nnó, mbwé yimbo élé mekomejóó Eṣowá. ¹² Amé mbwé ayi ákwéne meti álú boó bi áwúu mekomejóó Eṣowá, ewyágé danchómeló achwó fére mekomejóó yimbo né matóó bwó nnó ekáge ebwó ákámé ne Eṣowá aferé ebwó né efwyale gabo. ¹³ Amé mbwé ayi ákwené né mfaá mme etáráné álú boó bi áwúge mekomejóó Eṣowá, ténéténé áse ji ne nechóhó. Yémbó álya fó nnó mekomejóó Eṣowá akpé mmu matóó bwó wó. Mekomejóó Eṣowá yimbo alu eta bwó eké genóó eyi géla gepó ne maka. Gébége mmuameno achwóge gétúgé mekomejóó Eṣowá, ájá mmye meso. ¹⁴ Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshii ejomé, álu nkane boó abi áwúge mekomejóó Eṣowá, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwóó ne gefwa ujo mekomejóó yimbo. Mbóntó ne mekomejóó Eṣowá anómé mmu matóó bwó detú. ¹⁵ Amé mbwé ayi ákwené mme melóméló álú ntó eké boó bi áwúu mekomejóó Eṣowá, ágbaré ji metóó émá ne apyé genó eyigé mekomejóó ágaré, ne ájyé wyé mbembe.

Muú abi fó mekomejóó Eṣowá mbaá boó
(Mak 4:21-25)

¹⁶ “Muú álwégé fó étuléká ne abó genó akwéré éwú. Akáge bó ntó ewú afyé ntee ukwó. Yendegébé muú alwégé étuléká, anjma ewú mfaá, nnó, boó ákpege mmu gepú ágéné mbaá. ¹⁷ Kaáge nnó depó deko etiré débó délú bibi, dége nege nyé ne etiré délú né gemmua déchwó nyé né genjgbó. ¹⁸ Yendé gébé ayi enyú dewuúgé mekomejóó Eṣowá, fwórege chánchá nnó dekaá depó etiré délú mmu. Kaáge nnó muú yi awya genó, ámage gbéé nyé ji eyigéfó. Muú yi álá pó ne geji, áséle nyé ye ékéké ewé ji awya nnó akpé alá amuamu.”

Mmá Jisós ne anjmo bií
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Ndere Jisós abó álú alerege mbo, mmá wuu ne anjmo bíí áchwó mangé ji. Yémbó áka mankpé meti epó gétúgé boó ájamé dáó né menómbi. ²⁰ Muú fó

agare ji nnó, “Mmá wye ne anmó byeé álú dafye ákélege mangé wó.” ²¹ Jisós agaré ebwó aké, “Mmá wa ne anmó ba élé bós abi áwúu mekomejóó Esówo ne ápye genó eyigé mekomejóó yimbo ákélege.”

*Jisós anyá mbyonnyi atané
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Bii bifó Jisós ákpe mmu ékpe ne baá utós bií, ne ájóó ne ebwó aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyyé egbé né.” Eféé ebwó álo manjyege. ²³ Ndere ebwó áchyaáge, Jisós akwé gejjá. Mbyonnyi átáné wye mbélepó né mfaá achwó ne eshye né gentógé mewaá, apye mbyo nnyi ado ékpe, manaá maló mánkpe mmu. Mané magyálege ebwó nnó áchwó kée. ²⁴ Ne ebwó ájye peé ji aké, “Atá, Atá déchwó nó nnyi.” Jisós akwilé ka anyá mbyo nnyi yimbo akwené, mbaá akwené tómeé. ²⁵ Ewyágé Jisós agii bwó aké, “Matós nyú ayí défyéé ne me álé?” Yímbo éfo éwú éwú ne élaá ebwó matós ne ála mano mekpo fuú, ágíge ate aké, “Ndé gefógé muú na ayi anyagé mbyo ne ngba nnyi áwúu ji?”

*Jisós abú aló nchye átané mende fo mmye
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Aké ánérege manchyaá gentógé mewaá, ákwóné gebagé mewaá Garésene eyí gélú toitoi né *gebagé mewaá Galilíi. ²⁷ Jisós aké atané né ékpe, akwóné kwókwólé né melo fó, mende fo yi átáné melo ewémbó, ayi aló nchye áchyége ji efwale áchwó báne ji. Te mekoó mende yina abó álú wye gejjógené, alyá upú ne abelege lé mmu manome ayi áchomé né étárávé.

²⁸ Aké agene Jisós ajye kwé ji uká, alile akalege kénké aké, “Jisós Maá Esówo Anyata! Óbó ndé mechó ne me? Nkpá wó geká, óchyegeé fó me efwale.” ²⁹ Ajóó mbó gétúgé Jisós abó anyane ji nnó, tané mende yina mmye. Mende yina yéndégébé meló nchye yimbo akwilégé ji mmyé, bós áfwénege ji ne ápye. Yé lé áwéle ji uká ne amu ne bó nkpókóvé, ábelé ji nkane muú denó, asórége abi, meló yimbo ápyé ji abó akpe mewaá.

³⁰ Eféé ne Jisós agii mende yimbo aké, “Mabó mmye makamege nnó?” Ashuú ji meko aké, “Nkamege gejamé.” Ajóó mbó gétúgé gejamé aló nchye ábó álú ji mmye. ³¹ Aló nchye bimbo ákwó Jisós mata nnó ékagé ábú abi akéré mmu gepyéé eyi geláge pó ne kwyakwya nnó ágéné efwale. ³² Eféé kwókwólé, nfóné mekwende fo nébó nényé né mbyo mékwe. Aló nchye bimbo ágégé nfóné mekwende eniné mbó áne Jisós mmye nnó agó bwó ákpe mekwende yimbo mmye, Jisós akamé. ³³ Aló nchye bimbo átáné ájye kpé nfóné mekwende eniné mbó né mmye. Nfóné mekwende eniné mbó nésóó ne gatelé, né shulé mékwe nékwé mmu gentógé mewaá né nyú manaá néke.

³⁴ Ambamé mekwende yimbo ágégé ndere epyéé, abó akéré meso melo bwó, mangaré abya yimbo. Ndere ájye, ágaré ntó abya yina né baá maló ne bó dachi né gebagé mewaá eyigémbó. ³⁵ Bós áwúgé abya yi, áchwó mangé genó eyigé gébó gépyé, ákwónégé mbaá ayi Jisós alu, ágé mende yimbo, ayi aló nchye átane ji mmye ne nana ajwólé né egbé mmye Jisós, ne mandeé jii mmye, akéré menyammye wúu. Ebwó ágégé mbó éfo ékwó ebwó matós. ³⁶ Bós bí abó ágéné genó eyigé pyé álo mangaré abi áchwó ndere épyége ne mende yimbo alé tóo.

³⁷ Bós ako né geba eyigémbó gétúgé ábóó éfo ané Jisós mmye nnó ályaa melo bwó. Ajóó mbó, Jisós akpe mmu ékpe manjye. ³⁸ Jisós akwilégé manjye, mende ayi aló nchye abó achyége ji efwale, ane Jisós mmye nnó agó ji akwólé ji. Jisós ashya aké, ³⁹ “Kéré meso. Ndere ójye mbó, gáré bós gekpékpégé genó eyigé Esówo ápyéé eta wye.” Jisós ajógé mbó mende yimbo afé, aké meló kpaa ewémbó meko agarege yéndémuú galógáló ayi Jisós ápyéé eta wúu.

Maá Jarəs ne mendée ayi ataa nku Jisəs
(*Mat 9:18-26; Mak 5:21-43*)

⁴⁰ Jisəs achwá akeré égbé géntoógé mewaa. Éféé ekwó bós ábó ágile ji ne áchwógé áse ji ne metós megomego. ⁴¹ Mende fə achwó, ayi ákúu ji Jarəs, alu muú kpaá né echa mmyemenene. Ajye kpa Jisəs geká nnó ajyé né gepú jii, ⁴² gétúgé maá wuu áchwó gbó. Awya lé maá yiná ama mendée, ne alu anjmé afyáneapeá.

Ne Jisəs aló manjye, ndere ajyé bós ákwólege ji égbé ewé ne ewé. ⁴³ Né geluage bós bimbó mendée fə abó alu ayi manoo mátánege ji mbe, málé anjmé áfyáneapeá; bós maka apye kpa meti epó mantoó. ⁴⁴ Né geluage bós bimbó mendée yimbó ake né mpu bós achwó ji né meso anyaa ebwó ata manó nku wuu. Wyé ndere ataa mbó manoo mimbo masó.

⁴⁵ Jisəs agii aké, “Waa taá me?” Yéndémuú ashya, Pita aké, “Ata ógéné fə ndere bós áno wó mme ánmérege wó?” ⁴⁶ Yémbó Jisəs ató wyé eshye ajóó aké, “Muú fə ata me néndé nwú ndere uto útané me mmye.” ⁴⁷ Mendée yi agégé nnó ula úgyá ji achwó mbe ushu Jisəs awere, akwé ji uká. Éféé aló mangaré mbe ushu bós ako genó eyíge pyé ne ji ataa Jisəs. Ne ama gáre ntó ndere ji atágé Jisəs nemée nii nébyé ténéténé. ⁴⁸ Jisəs aké ne ji, “Maá wa otóó gétúgé ofyéé metós wye ne me, ke pere.”

⁴⁹ Ndere Jisəs abó alú jóoge ne mendée yimbó, muú fə átané né gepúgé Jarəs áchwó gáre Jarəs aké, “Maá wye agbó mé, ochyégé sé ménlaré efwyale detú.” ⁵⁰ Ndere ajóge mbó, Jisəs awú ne aké ne Jarəs, “Ofógé, fyé lé metós ne me, maá wye apome nyé.” ⁵¹ Jisəs ne Jarəs átané áfé. Akwónégé né gepúge Jarəs, Jisəs akamé fə nnó muú yicha akpe mmu wó, ékosé Pita ne Jemsi ne Jon ne mma ne nte maá yimbó. ⁵² Bós ako bí abó alú éféé, álili, ádórege mmyé mme. Jisəs aké ne ebwó, “Deligé sé, mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjyá.” ⁵³ Ebwó álo manjwané Jisəs jwané gétúgé ákaá nnó maá awú agbó mé. ⁵⁴ Jisəs afé né melu ewé ábelé maá yimbó, agbaré ji ebwó, akú ji aké, “Mensó mendée kwilé ka.” ⁵⁵ Maá yimbó mendoó wuu ekeré, apeé akwilé ajwolé ka. Jisəs aké ne bwó kélege menyéé chyége ji anyé. ⁵⁶ Mmá maá yimbó ne nte wuu aké ágéne mbó, matye mawá ebwó meno. Jisəs afye ebwó ebé nnó ékagé apyé muú akaá genó eyi gépyé.

9

Jisəs ató angbá afyáneapeá nnó apye utóó bií
(*Mat 10:5-15; Mak 6:7-13*)

¹ Né gébé géfó Jisəs akuú angbá bií áfyáneapeá. Achwógé, achyéé ebwó uto mámbú aló nchye ako abi áchyége bós efwyale ne mampye bós mamée átoóge. ² Ne ató ebwó nnó ajyé ágáre abya gefwage Esowó ne mampye bós mamée átoó. ³ Ama jóó ne ebwó nnó, “Deké deyye dékpagé ye genó. Dégbarége meto ye menyéé ye gebá ye nka. Ékagé muú abó ndeé eyichá. ⁴ Dekwónégé yéndé melo yéndé gepú eyigé dékpegé, bége wye kpaá te délyáge géjí. ⁵ Mbógé meló éshagé mánsé enyú, lyáge éwú. Deke delyage, nóge uká mme nnó mpúpú eyi ébalé enyú né uká étáné mambé nkane gepó eyi gelérege gabo yi bós biná apyé.” ⁶ Wyémbó ne ályá, álo mankéné malómáló ágárege Abya Esowó melóméló ne apyé bós mamée átoóge mbaá meko.

Mfwa Herod akwé tametame
(*Mat 14:1-12; Mak 6:14-29*)

⁷ Né gébé eyigémbo, Herod muú alu muú kpaá né gebagé mewaá Galilíí, jì awú ñgò ukpékpé unó bí baá utóó Jisàs ápye. Akwé tametame, gétúgé bós fò ájógé aké Jisàs yina alu lé mewené Jòn menwyaá bós manaá Eṣòwò ne akwilé né negbo. ⁸ Abifò aké: Elija *Muú Ekpávè Eṣòwò ne ámá chwó lére mmye mbaá bós, abifò aké: Elé gekwénégè muú ekpávè Eṣòwò ne ámá kwilé né negbo. ⁹ Herod awúgè mbò aké, “Jòn nsòó jì mekpò ne waá chá me mmage wúmbò ufélékpa ebí apye.” Ne akélé meti mangé Jisàs yimbo.

*Jisàs achyè menyèé mbaá bò *delé bós atáa
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jòn 6:1-14)*

¹⁰ *Angbá Jisàs bimbo áfè neke akérégè meso, ádo jì abya ufoó unó bí ebwó ápyé. Aferé ebwó né gelúagè bós ase ebwó áfè ebwó ebwó né melò kpaá ewé ákúu Betsada. ¹¹ Yémbò gejamégè bós áwúgè nnó áfè, ábò mankwólé jì. Agégè ebwó, ase wýé ebwó ako ne alò mangáregè ebwó ndere gefwage Eṣòwò gelú ne mampye bós mamée átóoge.

¹² Nkwale aké akwònege baá utóó bíí áfyáneapeá ágaré jì aké, “Ese delu fá né mashwone. Gáre bós bina ájye akélé né malò nnó ágèné genó eyigé ányéé ne malú ubélel.” ¹³ Jisàs ashúú ebwó meko aké, “Enyú amboó chyége ebwó menyèé ányé.” Ashúú jì meko aké, “Déwyaá lé ntó bréd étáa ne meshúú épea, wá ókelege nnó esé déjyé déná menyèé yi ákwánege gejamégè bós bí?” ¹⁴ Abó ájógè mbò gétúgè bós álú eké ushye. Ande ebwó ebwó álú *delé bós átáa. Jisàs ake ne baá utóó bíí, “Gáre ebwó ájwólé matóó matóó, yendé ntóó usa bós úpéa mesó éfya.” ¹⁵ Ajógè mbò, bós bimbo ájwólé mme. ¹⁶ Jisàs abó ntóó bréd eyimbo étáa ne meshúú épeá, ape amé mfaánebuú, achyè matame mbaá Eṣòwò, agyá éjì ubauba achyè baá utóó bíí nnó akáre mbaá bós bimbo ányé. ¹⁷ Ebwó ako ányéé ágbeé. Ne ánerégè, ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá.

*Pita aké Jisàs alu muú ayi Eṣòwò akwere jì ela gefwa
(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)*

¹⁸ Bíí umá ebí Jisàs anénemmye jimbí, baá utóó bíí ábó álú kwókwólé ne jì. Aké anerege agíí ebwó ake, “Ndé gefógè muú njune bós ájógè nnó me nlu?” ¹⁹ Ebwó akéré meko aké, “Bós bí fò aké òlu mewené Jòn menwyaá bós manaá Eṣòwò, abí fò áke òlu Elija abifò ntó áke òlu muú ekpávè Eṣòwò ayi ábó agboó ne ama péé.” ²⁰ Jisàs ama gíí ebwó aké, “Yé enyú deké nlu waá?” Pita ashúú jì meko aké, “Wò òlu *Muú yi Eṣòwò akweré jì elá gefwa.”

*Jisàs agaré fwyale wuú ne negbo níí
(Mat 16:20-28; Mak 8:30; 9:1)*

²¹ Jisàs afye ebwó ebé nnó ékágè ágaré muú fò nnó jì alu Muú yi Eṣòwò akweré jì elá gefwa. ²² Ama jóó ne ebwó aké, “*Maá Nte Mekwaá abó mangé fwyale dós. *Akpakpa melò chóncho ne ámpyé upé Eṣòwò ne *Anleré mabé Eṣòwò áshyá nyé jì ne áwáne jì. Yémbò ndò éléé ékwónégè akwilege nyé né negbo.”

²³ Ne ama jóó ne bós áko aké, “Yé mbógè muú nyú akélege mambé menkwòle wa, abó manjinte gemé jíí akpa gekwa jì akame ye negbo ne akwólégè me. ²⁴ Mbógè muú akelege mampóó geñwá jíí ebyénnó aníige nye geji, ne mbógè muú akamégè manchyéé geñwá jíí getú ya, ebyénnó apomé nye. ²⁵ Ama gíí aké: Ndé nsá ayi muú ábóó, mbógè abege ne unó mme uko ne aníige geñwá jíí? ²⁶ Kaáge nnó mbógè mmyé égbóo muú gétúú ya ne mekomejòó wa, wýémbò ne *Maá Nte Mekwaá mmyé egbóo nyé jì mansé muú yimbo ndere muú wuú né gébégè aké achwó ne geñgóbó gefwa jíí ne eyi gelú ntó eyigé Eṣòwò ne

makiénné ukpea jii. ²⁷ Kaáge wáwálé nnó gentógé b́óó álú mb́o fáná, abi alá gb́oo f́o kpaá te ágene nyé gefwage Ɛsɔwɔ.”

Jisɔs akwɔré gef́óó agenege manémané
(Mat 17:1-9; Mak 9:2-8)

²⁸ Genógé nd́o énee ékógé eyi *Jisɔs ab́o aj́óó uńo bi, ase Pita, ne Jón ne Jemsi akẃo ne ebẃo mfaá mekwé f́o nno ajye anémmye éwu. ²⁹ Afé, ne ndere ab́o anémmye ushu bíi uĺo mánkwɔré ne úla gef́oó géchá. Mandeé jíi nt́o ákwɔré ála pópó ashwánege. ³⁰ Wyé mbélepó b́oó ápéa ákẃo fwéé, eféé áj́oóge mej́oó ne Jisɔs. B́oó bímb́o élé Mosis ne *Elíja, ³¹ ne gengbógé Ɛsɔwɔ gebo gegénege mbaá yi ebẃo ab́o álú. Ebẃo áj́oóge ndere Jisɔs ajye gb́o nyé né Jerosale ndere Ɛsɔwɔ aké éb́é.

³² Ndere ebẃo ab́o j́oóge ne Jisɔs, Pita ne Jemsi ne Jón ab́o ákwé géjya. Aké ápéle ágé ndere Gengbógé Ɛsɔwɔ géshwánege né menyamye Jisɔs ne ande bímb́o ápéa abi átené ne jí. ³³ Wyé ndere ande bímb́o ályá Jisɔs ájye, Pita aké ne Jisɔs, “Ata, élé ndere esé délú fa. Esé détenege nyé óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis ne géma eta Elíja.” Pita aj́oóge mb́o, akaá ẃo.

³⁴ Wyé ndere Pita aj́oóge mb́o, gekó géchẃo kwereé bẃo ne éf́o ékẃo bẃo mat́oó ³⁵ Meko muú f́o atané mmu gekó aké, “Gége maá wa ayi me njya na, wuuége ne jí.” ³⁶ Meko yimb́o aké akwyage ágé nnó Jisɔs ala jimbíi. Ebẃo ákérégé meso ála b́oomb́o né gébé eyígémb́o, ágaré ye muú f́o uńo bí úpyé né mfaá mékwé ẃo.

Jisɔs apye mad́ ayi ameé gesasa atóó
(Mat 17:14-18; Mak 9:14-27)

³⁷ Bíi újyágé ndere Jisɔs ne ángb́a bíi áshúlege mekwé ewémb́o áchẃo, gejamégé b́oó áchẃo báne ebẃo. ³⁸ Muú ama akalé né mmu gejamégé b́oó bímb́o aké, “Ménleré, nkpa ẃo geká pe maá wa. Nwya éle maá yiná ama, alu mende. ³⁹ *Meló nchye achyége jí efwyale. Yéndégébé akwilégé jí akalé, akwé mme achuú, akpane aya, ne genfwéné getánege jí meno, meló nchye yimb́o alyágé jí kókoge. ⁴⁰ Nne baá ut́oó bye mmye nnó áféré meló nchye yina ne ápulé épẃo.”

⁴¹ Jisɔs awúgé mb́o aké, “Ɛ é enyú nnye enina delu untantamé b́oó abi dela fyéé mat́oó ne Ɛsɔwɔ cháchá ẃo. Nkoge mb́o met́oó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú nd́o eníi ne defyéé mat́oó ne Ɛsɔwɔ? Aj́oóge mb́o, aké ne mende yimb́o, chẃo ne maá wye fa.” ⁴² Ndere ákéné achẃoó ne maá yimb́o meló nchye yimb́o, apye jí akwé mme achwu gbokgbok. Jisɔs anyá meló nchye yimb́o atané maá yimb́o mmye atóó. Jisɔs ashuú jí mbaá nte wuu. ⁴³ B́oó áko ágégé uto bí Ɛsɔwɔ awya matye mawá ebẃo meno.

Jisɔs ama gare bad́ ut́oó bíi ndere jí dgboó nyé
(Mat 17:22, 23; Mak 9:30-32)

Yéndémuú ala meno mekpó fuú né ukpékpé uńo bí Jisɔs apye, abwólé aj́oó ne baá ut́oó bíi ake, ⁴⁴ “Nénege matu déwú mech́o ewé nchẃoó gare enyú. Achyége nyé Maá Nte Mekwaa né amu b́oó nchye nnó ápyé ne jí ndere éjíi bẃo.” ⁴⁵ Yé ndere Jisɔs aj́oó mb́o, baá ut́oó bíi ákaá ula mech́o ewéna ẃo. Geńo gef́o géwá ebẃo mat́oó nnó ye áwu ákaágé ula. Ne ebẃo ab́o nt́o éf́o má mangíi jí.

Ndé muú alú muú kpaá
(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Eké éwyyage mbeé akwé baá ut́oó Jisɔs ebẃo ebẃo nnó waá alú muú kpaá? ⁴⁷ Jisɔs akaá uféré bẃo eféé ne aselé maá f́o kóó aténé ne jí né nénkwú né mmye, ⁴⁸ ne aké ne ebẃo, “Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kóó

nkane ayina né mabò ma ebyennó ase mbò lé me, ne muú yi asegé me ebyennó ase mbò lé muú yi atómé me. Kaáge nnó muu yi aséle menyamyé wuu nnó ji apó ye muú fò né geluáge nyú élé ji ne alú muú kpaá.”

Muú yi alá paá wò alu lé awyé

(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Jón akwilé ne ewú aké, “Ata debó degé mende fò aferege aló nchye né mabò myéé ne dégbé ji gétúgé alá pò fò né geluá gesé.” ⁵⁰ Jisós ajóó ne ebwó aké, “Dégbegé gefógé muú yimbó gétúgé muú yi alá paá enyú alu lé awu nyú.”

Bòó Samarya dshya mánse Jisós

⁵¹ Gébé géláge kwókwólé eyíge Eṣṣwá aséle nyé Jisós mánjye mfaánebuú, Jisós awya metóó nnó abó manjye né Jerosale. ⁵² Ndere alóó mánjye, ató bóó fò né mbe. Akwónégé melo fò né gebage Samariya, álo mánkéle melu ewé Jisós achwógé ábélege. ⁵³ Bóó bimbo ágégé nnó Jisós akoge mánjye Jerosale, áshya mánse ji. * ⁵⁴ Jemsi ne Jón, áwúgé mbó ágií Jisós áke, “Ata, nnó déjé mewé étáné mfaánebuú éshulé échwó éso bóó bi ágbó?” ⁵⁵ Jisós abwolé ushu ashulé ebwó ndo. ⁵⁶ Ne alyágé éféé afé melo ewéchéá ne baá utóó bií.

Geṣwágé áṅkwólé Jisós

(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Wyé ndere ákéne ájye né meti, mende fò achwó jjóo ne Jisós aké, “Nkwólégé wó déjyégé yéndé mbaá ayi ojíé.” ⁵⁸ Jisós ashúú ji meko né nekanémejóó aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwyoné dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpo ngbeé mmye.”

⁵⁹ Eké éwýáge Jisós aké ne mende yicha, “Kwólé me.” Mende yimbó aké, “Ata gó njyé nnúí kpé nte wa ne nchwó.” ⁶⁰ Jisós ashúú ji meko aké, “Lyá abi álú eké áwuú bó ánií mewu bwó; ne wó chó ójyé ógáre ndere gefwage Eṣṣwá gélu.”

⁶¹ Muú yifó ama jóó ne ji aké, “Ata nkwólege nyé wó, yémbó gó kpé njyé ngaré ulagepú ba nnó esé détámé ate ne nchwó.” ⁶² Jisós ashúú ji meko aké, “Muú yi agbarégé mé géká manká mekóó ne amagé ja mmye meso akwané fò mambé muú utóó gébége Eṣṣwá agbarégé gefwa ji wó?”

10

Jisós ató áṅkwólé usaá úléé mesó eḡyanepéa

¹ Depó etiré na dékógé, Ata Jisós ajya usaá bóó úléé mesó eḡyanepéa, ató ebwó ápéa ápéa nnó ábó mbe né malo ayi jimboó akoge nyé wyéé. ² Ndere atómé ebwó aké, “Mbwé manferé ajá doó ne bóó utóó abi áférege ája wó. Nége mmye mbaá Eṣṣwá mbóó mekóó nnó ató bóó utóó abifo nnó áchwó áferé mbwé wuu. ³ Chóge, ndere déjyé mbó kaáge nnó mentóme enyú mbaá bóó mme nkane mágónme né mpú ukwaála. ⁴ Deké deyye debógé nka, ye géba ye unó uká ebifó. Deké deyye né menó meti détenégé fò détámé muú ⁵ Yéndé melo ewé dekwónégé, gepú eyíge dékpréne, bóge mbe détámé bóó abi álú né mmu nnó, ‘Neso nébé né gepú yina’ ⁶ Mbógé muú álú né gepú eyigémbó ayi apyé fò neso, neso neláa nyé ne ji, mbóge apyé neso, neso nékérege nyé eta nyú. ⁷ Dekpégé né gepú eyigémbó bége wyé éféé, dékpegé fò upú upú. Yéndégenó eyíge áchyé gé nyú nyége lé nyéé ne eyíge manyú nyúge, getúgé muú utóó abó mambé ne nsá. ⁸ Yéndé melo ewé dekwónégé ásege nyú ábelégé mmu gepú déshagé fò menyéé yi áchyége enyú. ⁹ Pyége bóó mamée átóó né melo ewémbó, ne gárege ntó ebwó

* **9:53** Elú wáwálé nnó: Asé ji wó, getugé bóó Jus ne bóó Samarya ápáa ate.

mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ nnɔ, 'Gefwage Ɛsɔwɔ gechwɔ kwɔkwɔlé ne nyú.' ¹⁰ Yéndé melo ɛwé dekwónégé ne áshagé manse enyú, chóge né metɔɔ melo déjɔɔ nnɔ, ¹¹ Yé mpúpú éyí dékpané né melo enyú, gége éjíná ndere dékwele uká nnɔ étáné. Yémbɔ kaáge nnɔ Gefwage Ɛsɔwɔ gechwɔ kwɔkwɔlé.' ¹² Ngarege enyú nnɔ bíí únɔɔ mpa, Ɛsɔwɔ agene nyé melo Sodom meshwe apwɔ melo ɛwémbɔ."

Malɔ ayi dɔ́ ɔ́fyeé matɔɔ ne Jisɔs wɔ́
(Mat 11:20-24)

¹³ Ake, "Utóŋkwa ubé nyé ne enyú bɔɔ melɔ Korasin, utóŋkwa ubé ntó ne enyú bɔɔ Betsada néndé, ukpékpé ufelekpá ebi mpye eta nyú, mbɔ mpye nyá ubi mbaá bɔɔ Tiya ne Sidon mbɔ ályaa mé gabo bwɔ te gachiú, áfyɛ uchálé mandeé, áwaa matwɔ né mekpɔ mánleré nnɔ ályaa gabo ɛbwɔ. ¹⁴ Kaáge nnɔ bíí únɔɔ mpa Ɛsɔwɔ agene nyé bɔɔ Tiya ne Sidon meshwe apwɔ enyú. ¹⁵ Chyá enyú bɔɔ Kapanom, déferé nno ngɔ nyú akwɔme nyé te mfaa mfaa? Ngba! Ashúlege nyé enyú mme kpáte dékwónége melo áwuú bɔɔ."

¹⁶ Jisɔs aké achwɔ nére, ajɔɔ ne abi ji atómé aké, "Muú yi awugé enyú ɛbyennɔ awú mbɔ élé me, ne muú yi ashyagé enyú ɛbyennɔ ashya mbɔ élé me; ne muú yi ashyagé me éleré nnɔ ashya mbɔ lé Ɛsɔwɔ muú átome me."

Baá dentɔɔ Jisɔs ákeré meso ne nechóchɔ́

¹⁷ Baá dentɔɔ Jisɔs bimbɔ usaá uléé mesɔ ɛfyanepea ákeré meso ne nechóchɔ́ aké ne Jisɔs, "Atá ye aló nchye áwuú ɛsé gébége dényané abi né mabɔ myé." ¹⁸ Jisɔs ákeré bwɔ meko aké, "Élú wáwálé, ngé *danchomelɔ ndere atáné mfaánebuú eké dasama akwe né mme. ¹⁹ Wuúge! Nchye enyú uto ebí dékáge jyá mnyé ne ngát ne mma nchyeé enyú uto bí upwɔ ye uto ebi Danchomelɔ ne genó gefɔ éyí gépyé enyú gépɔ. ²⁰ Yémbɔ débégé fɔ ne nechóchɔ́ gétúgé aló nchye áwú enyú. Bége lé ne nechóchɔ́ nnɔ Ɛsɔwɔ asá mabɔ nyú né mmu ŋwe ayi alú né mfaánebuú."

Jisɔs alu ne nechóchɔ́
(Mat 11:25-27; 13:16, 17)

²¹ Né gebé eyigé Jisɔs ájɔɔge depɔ ti, Mendoó Ukpea épye ji agbeé ne nechóchɔ́ ne ajɔɔ aké, "Nte wa, Ata ayi abɔɔ mfaa ne mme, mféé wɔ dɔɔ, nkane ɔpyé nnɔ depɔ ɛtire detome ne me debe bibíí mbaá bɔɔ denjá ne abi ákaá ŋwe dɔɔ. Ōnené deti gbógónɔ mbaá bɔɔ abi alá kaáge ye genó nnɔ ákaá. Élu wáwálé Nte wa, mbɔ ne wɔ mbɔɔ ókelé nnɔ ébé." ²² Jisɔs ama jɔɔ aké, "Nte wa achye me unó uko. Muú ayi akaáge gefɔgé muú ayi Maá alú ápɔ, ekosé Nte wuu ne ye muú ayi akaáge gefɔgé muú ayi Nte alu ápɔ ekose Maá ne bɔɔ abi ji ájyaá nnɔ ápye ɛbwɔ ákaá Nte wuu."

²³ Eké éwyage abwálé ushu ajɔɔ ne baá utɔɔ bíí aké, "Enyú dewya éfwɔ mangé unó bí dégéne mbɔ. ²⁴ Ngarege enyú nnɔ gejamégé bɔɔ ɛkpávɛ Ɛsɔwɔ ne afwa ntó abɔ ákelé mangé unó bí enyú dégéne mbɔ ne manwú unó bi enyú déwuú mbɔ yémbɔ áwuú wɔ."

Nekanémejɔɔ mende Samarya ayi alómé metɔɔ

²⁵ Eké ɛwyáge *Ménleré mabé Ɛsɔwɔ fɔ achwɔ ne defyá né metɔɔ mámua Jisɔs aké, "Ménleré, mpye nnɔ ne mbɔ genwá eyi gélagé byé?" ²⁶ Jisɔs agíí ji aké, "Asá né mmu ŋwe Ɛsɔwɔ nnɔ? Ōjɔɔ wyé ɔwú nnɔ?" ²⁷ Ashuú Jisɔs meko ake, "Gbógé ne Ata Ɛsɔwɔ wyeé ne metɔɔ wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byé uko, pyégé utɔɔ bíí ne eshye wyeé meko, tége wyeé lé ji yéndégébé, ne gbógé ne nte ménmé wyeé ndere ɔgboó ne gemɛ jyéé." ²⁸ Jisɔs aké ne ji, "Ōlu cho Pyémbɔ ne óbɔ genwá."

²⁹ Mende yimbo, manleré nnó nkwé wuú alu cho, agií ji aké, “Mpye nnó ne nkaá nte menme wa?” ³⁰ Jisós agaré lé ji nekanémejóó aké, “Né bií fò mende fò atané Jerosale ashulege ayye né Jeriko, aké akwonege meti ánjó apye ji, átule ji, áfóó unó bií uko, ályá ji ala mángbómangbó, ábó áfè. ³¹ Eké épyembó, *mémpye upe Esówo ashulege ayye né meti ewémbó aké agene mende yimbo apyamé akóó. ³² Wyémbó ntó ne muú Levi áchwóó, alu mempoó ámpyé upe Esówo, akwónégé éféé, agé mende yimbo ji ntó akóó égbé ewé chá. ³³ Eké ewyage mende *Samariya fò ayi ebwó alá tógé ne bóó Jus akwóne éféé aké agene mende yimbo meshwe akwó ji metóó. ³⁴ Ajye báne ji, ashwóné upa bímbó ne mmóó *, ata mawéé wyé awé úbí ne ubaá mándée. Abwéé ji aneré mfaá *géjuná jíí, afé ne ji né gepú eyígé ankéé ábélege áchyége manka, éféé ne apelé ji. ³⁵ Bií uyyágé aferé nka achyé mbóó gepú aké ne ji, ‘Pélé me mende yiná. Mbógé ochógé nka épwógé eyí, nkerégé meso nshuge nyé wó éjí!’”

³⁶ Jisós agarégé ji mbo, agií ji aké, “Né ebwó bímbó áléé ayi ndé álére nnó ji alu nte menme mende yi ánjó átulé mbóó ji? Garé me.” ³⁷ *Ménleré mabe Esówo ashúú ji meko ake, “Élé ayi agené mbóó ji meshwe.” Jisós agaré ji aké chó, “Pye wyémbó.”

Jisós ayye gé Mata ne Méri

³⁸ Ewyágé Jisós ne baá utóó bií átane ájye kwóne né meló fò. Mendée fò ajwólege éféé ayi akamege Mata. Ané Jisós mmye nnó achwó né gepú jíí. ³⁹ Mata abó awya meso wuú yi alú mendée ayi akámege Méri. Nderé Jisós abó akpené mmu, Méri ajwóle ji né nenkúné mmye, afworege unó bí Jisós alérege, ⁴⁰ yémbó Mata né égbé ewuú amyé le mankéle genó eyígé Jisós anyéé. Eke ewyage Mata ayye jóó ne Jisós aké, “Atá Jógéné ndere Méri alyá me nnó mpye utóó me mbií? Gáré ji áchwó apóó me.” ⁴¹ Ata Jisós akuú ji aké, “Wó Mata ówane mmye jye mampye gejamégé unó ne óma óchyége geme jye efwyale; ⁴² Yémbó genó gelu géma élé Méri ne ayyá genó eyígémbó. Amage sé sé gejí eta wuú.”

11

Jisós aleré ndere muú abóó manemmye mbaá Esówo (Mat 6:5-13; 7:7-11)

¹ Né gébé gefó Jisós abó anenemmye né mbaá fò. Aké anerege maá utóó wuú ama achwó jóó ne ji áke, “Ata leré ese ndere debóó manemmye mbaá Esówo wyé ndere Jón abó aleré baá utóó bií.” ² Éféé Jisós aleré baá utóó bií ako aké, “Yéndégébé deké denenemmye jóóge nnó:

Nte sé, pyé mabo mmyé mábé ne énogé
Pye gefwa jyéé géchwó.

³ Chyége esé menyéé yi dékélege bií ne bií.

⁴ Jinte gabo yi ese depye eta wyé,
ndere esé ntó déjigente gabo yi bóó ápyéé eta esé.
Okamégé esé dékpé né mmuameno.”

⁵ Ne Jisós améé aké dése nnó, “Mbógé ólu ne mejeé ne ójyégé gáre ji ne metóó utuú aké, ‘Mejeé pwó me ntó bred éléé. ⁶ Menkéé wa achwó, mpó ne genó eyigé nchyége ji, mejeé wyé ajóóge nyé nnó?’ ⁷ Ndofo ebéé nnó ji ashuge ji meko né mmu gepu aké, ‘Óchyége me efwyale. Ngbé mé gepú ya mbelé ne baá ba, nkwilégé sé ka mankéle genó nchyé wó.’ ⁸ Jisós aké, mende yiná ashá mánkwilé ka achyé ji menyéé, yé lé alú mejeé wuú yémbó ngarege wó

* **10:34** Elú wáwálé nnó: Bóó Isreli áselé mmóó bwó ne mawéé nkane uka.

nnó ƿe épyé nnó, gétúgέ adoó menómbí dós dós, mejeé wúú akwilege nyé ka manchyé ji ƿendé genó eyíge akélege ájyé.

Jisós alerege nnó aké akélege genó, gíl Esɔwɔ né mmyemenene (Mat 7:7)

⁹ “Mbɔ ne ngarege enyú nnó, ‘Gige ƿye Esɔwɔ gige, achyεge nyé enyú unó bí dekelege, kelege ƿye kelege ápye nyé enyú dege ubi. Dóoge ƿye menombi doó, anénege nyé enyú εwú.’ ¹⁰ Kaáge nnó muú yi agigé genó, asele nye, ne ayi akelége, agene nye, ne muú yi anogé menómbí, anénege nyé ji éwú. ¹¹ Ndé muú nyú ayi abégé nte, ne maá wúú agigé ji meshuú, áchyége le ji mmyó? ¹² Wá mbɔgέ akógé nekwanchíú, achyεge lé ji ngat? ¹³ Mbɔgέ enyú ákwaá abi délú bós nchye, dechyεge unó ulóló mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú yi alú ne mfaánebuú alá chyége Mendoó Ukpea mbaá bós abi ágíge ji?”

Jisós apó ula uma ne Belsebɔb mfwa aló nchye (Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Né gébé gefó Jisós aféré meló nchye ayi apyé mende fɔ álaá mbú. Meló yimbɔ aké atanege ji mmye mende yimbɔ aló manjós mejóó. Gejamégé bós bí awuú ndere mende yimbɔ ajógé mejóó matye mawá εbwó meno. ¹⁵ Yémbɔ abifɔ aké, “Abuú aló nchye né menyamyε bós, élé Belsebɔb mfwa aló nchye ne achyége ji uto nkawu ne ábuú aló nchye.” ¹⁶ Abifɔ akéle meti mamua Jisós. Agí ji aké, “Pye ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esɔwɔ ne atóme ƿɔ.” ¹⁷ Jisós ákaá genó eyíge εbwó áférége, ajós ne εbwó aké, “Yéndé melo εwé bós alá pó meko ama, éténége. Mbɔgέ ula gepú ukarégé, uké umye ne ate utyage. ¹⁸ Mbɔntó ne éluú ne danchɔmelo, mbɔgέ bós bíí ákarégé aké ámyé ne ate gefwa jíí géténége. Njós mbɔ, gétúgέ enyú deke uto ba utanege mbaá danchɔmeló, ne nkáge mferε aló nchye. ¹⁹ Deké mferεge aló nchye né uto bí danchɔmeló. Ndere enyú deké mbɔ, bós nyú áferege né uto bí wá? Ebyennó εbwó ambós álerege enyú nnó delu gyé. ²⁰ Yémbɔ, mbɔgέ élé utó bí Esɔwɔ ne mbuú aló nchye, kaáge nnó Gefwage Esɔwɔ gélo mé fá ne enyú.

²¹ “Enyú dekaá nnó, mbɔgέ meto muú akpomégé mmye ne unó bee mámbá gepú jíí, unó bíí uko ubée chánéné. ²² Yémbɔ mbɔgέ muú yi atóo apwós ji, achwógé kpá ji ne umye, afoge nyé unó umye bíí εbí ji abó anéré metós wúú ƿyé, akaré ne ajeé bíí.

²³ “Muú yi ashyagé manténé né depó ta, ébyennó atya lé déti. Mbɔgέ muú ashyagé mampóó me nnó apyé bós ákaá Esɔwɔ, ébyennó acho mbɔ élé utós ba.

Meló nchye ayi akeré meso (Mat 12:43-45)

²⁴ “Gepógé meló nchye gélú nnó, gébége atanégé muú né mmye akéne akélege melu mangbéé mmye né mmu mewaá. ‘Mbɔgέ alá ge melu wó, ajoge aké nkerege meso né mbaá yi ntané.’ ²⁵ Mbɔgέ akerege meso ne agegé nnó gepú yimbɔ gela gewa, ákwye áshwa mé géjí, ²⁶ akerege, afé ase aló nchye abifɔ akénéama abi abós apwós ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefós eyíge muú yimbɔ ábéé gebós gépɔwó eyíge mbembe.”

Metós megɔmegɔ εwé wáwálé

²⁷ Jisós ajógé depó eti, mendée fɔ né mmu geluage bós bimbɔ ado éluú aké, “Metós megɔmegɔ éluú ne mendée yi ábyéné ƿɔ ne awéé ƿɔ ne mámbé jíí.”

²⁸ Jisós akeré meko ake, “Géjamégé metós megɔmegɔ gélú lé ne bós bí awúu mekomejóó Esɔwɔ, ne apye ndéré aké.”

Bós akélege ufélékpa (Mat 12:38-42; Mak 8:11, 12)

²⁹ Ndere Jisṓs ajṓge depṓ tí gejamégé bṓṓ áchwṓ chṓme áwúu. Ne Jisṓs ajṓṓ ne ebwṓ aké, “Enyú nnye eniné na debṓ. Dekelege me nléré enyú ufélékpa, yémbṓ yé uma nlérégé fṓ, wye lé ufélékpa ebi *Jona. ³⁰ Wyé ndere Eṣṓwṓ abṓ apyé ufélékpa né mmye Jona manleré utó bií mbaá bṓṓ Ninενε, mbṓntó ne álerege nye né mmye Maá Nte Mekwaá, ne nnye eniné na négéne nye. ³¹ Bií unṓṓ mpa Eṣṓwṓ, mfwa mendée né melṓ Sheba ákwilege nye ashule bṓṓ nnye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwṓ wú unṓṓ bi mfwa *Solomun áleré nya bṓṓ ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbṓ né metṓṓ metṓṓ enyú ayi álerege mekomejṓṓ ne déngá apwṓṓ mfwa Solomun yémbṓ défyéé fṓ matu manwúge wṓ. ³² Bií mpa, bṓṓ Ninενε ntó áshulege nyé ndo mbaá nje eniné fi gétúgé ebwṓ abṓ awúu mekomejṓṓ Eṣṓwṓ ayi Jona abṓ agare ne ákwṓré matṓṓ bwṓ. Muú yichá alu fá nána ayi mekomejṓṓ wuú apwṓṓ ayi Jona, ne enyú dewuú fṓ ji.

Jisṓs alerege bṓṓ gengbógé menyammye
(Mat 5:15; 6:22, 23)

³³ “Muú álwéégé fṓ etúléká ábele bibí. Yé gesá akpáné fṓ akwéré ewú. Anma ewú mfaá nnó bṓṓ ákpege mmu gepú ágéné mbaá. ³⁴ Amé mekwaá álu eke etúlékánj né menyammye wuú meko. Mbṓgé ame jyé álu chánéné, kaá nnó menyammye wyé meko abéé ne gengbṓ, ne mbṓgé ame jií apṓ chánchá agene gemua mbaá meko. ³⁵ Muú abṓ mancheré chánchá agé nnó gengbṓ eyigé ji aferé nnó agene gépṓ fṓ lé gemua. ³⁶ Mbṓgé muú akwólégé gengbṓ wáwálé, ayi depṓ tíí délá pṓ né gemua, genwá jií geko gebéé nyé pópó ndere mewé egénege né gemua.”

Jisṓs ashule ndo mbad anleré mabe Eṣṓwṓ ne ekwṓ bṓṓ Farasi
(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Ndere Jisṓs alṓ ajṓge mbṓ, muú Farasi fṓ akú ji nnó ajyé anyé menyéé ne ji né gepú jií. Ajye kpé ajwólé, ebwṓ áṓ manyé menyéé. ³⁸ Muú Farasi yimbo agéégé nnó Jisṓs alṓ manyé menyéé ayi alá shwṓné amu wṓ ala meno mekpo fuú. ³⁹ Jisṓs aké ne ji, “Enyú bṓṓ Farasi dewya matṓṓ nchye ne usée. Néndé gepṓge nyú gélu eké muú ayi ashwṓnege meso amo ne uchweri menyé, yémbṓ né mmu, abelege unṓṓ bi ji abṓṓ né mati mabomabo. ⁴⁰ Ama jṓṓ aké: Enyú delu ukenkené bṓṓ. Enyú dekaá fṓ nnó Eṣṓwṓ yi akwyé meso genṓ ji ne akwyé ntó mmu wṓ? ⁴¹ Genṓ eyigé enyú débṓṓ mampye gélu nnó, bṓge genṓ eyigé gelu mmu bṓ akpánkpa menyéé nyú déchyé mbaá bṓṓ gekpo. Eféé matṓṓ nyú ntó ábé nyé pópó né depṓ deko.

⁴² “Utónkwa úlú ne enyú bṓṓ Farasi. Enyú dekarege menyéé yi dékpáne né makṓṓ nyú dékaré malú afya, déchyé Eṣṓwṓ melú ema. Yémbṓ depyé unṓṓ ebí úlú cho mbaá bṓṓ ne dejinte mangbógé ne Eṣṓwṓ. Pyege ukpékpé unṓṓ bina. Yémbṓ délyage fṓ manchye echyé ewé enyú debṓ dechyége me.

⁴³ “Utonkwa úlú ne enyú bṓṓ Farasi degboṓ mánjwólé malú ujwólé ayi énogé né mmu macha mmyemenene ne dekelege nnó bṓṓ átámégé enyú ne énogé ne matṓṓ gese.

⁴⁴ “Utónkwa úlú ne enyú, delu eké manome ayi álu bibi. Bṓṓ ákéne mfaá ákaá fṓ nnó ákpáne mbṓ lé getṓṓ wṓ.”

⁴⁵ Jisṓs anérége manjṓṓ depṓ etí, Ménleré mabé Eṣṓwṓ ama aké, “Ménleré jṓṓge mbṓ depṓ etíré na, ashye mbṓntó esé.” ⁴⁶ Jisṓs ashuuú ji meko ake, “Utónkwa úlú ntó ne enyú Anleré mabé Eṣṓwṓ, enyú denerege bṓṓ matuuú ayi áṓṓ nnó ákpa, mánwṓ ebwṓ yé dachyé déwólé.

47 “Utóŋkwa úlú ne enyú; enyú dékwyége manómé bɔ́ɔ ekpávè Èsɔ́wɔ́ abi ante nyú abó áwané, yémbɔ́ deshya meko mejɔ́ɔ́ ébwɔ́. 48 Mámпые mbɔ́ enyú degame mbɔ́ lé ante nyú né unó bi ébwɔ́ ábɔ́ ápyé. Awá bɔ́ɔ ekpávè Èsɔ́wɔ́, nána dékwyége manome bɔ́ɔ. 49 Èsɔ́wɔ́ mfwa déngá né gétú eyigé mbɔ́ aké, ‘Ntɔ́me nyé ébwɔ́ bɔ́ɔ ekpávè ne áŋgbá bá. Ébwɔ́ áchyége nye gentɔ́ge bɔ́ɔ ba bimɔ́ éfwyale ne áwané nyé abifɔ́.’ 50 Elé nje eníné na ne Èsɔ́wɔ́ agíge nyé ébwɔ́ gewu eyigé bɔ́ɔ ekpávè bíí, abi bɔ́ɔ ábɔ́ manwáné te mme yina alɔ́ɔ́ úla, kpaá te nána. 51 Alo nyé mángii manoó mewené Èbel ákwɔ́né ami Sakariya ayi ébwɔ́ áwané ji né mmu écha upe Èsɔ́wɔ́, metɔ́ɔ́metɔ́ɔ́ gelúɔ́ eyigé ápye upe ne melu ewé bɔ́ɔ alá kpréné tametame. Ngarege enyú wáwálé nnó Èsɔ́wɔ́ alo nyé mángigé nje eníné na gewugé bɔ́ɔ abi áwané.

52 “Utóŋkwa úlú ne enyú Anleré mabé Èsɔ́wɔ́. Debí egbógóló menóm̄bi ewé muú akoógé ne akaá Èsɔ́wɔ́. Enyú ambɔ́ɔ́ dékélégé fɔ́ mankoó wyé dekaa uchánchá bíí, wyembɔ́ ntó ne dégbéé bɔ́ɔ abi akelégé mankoó wye.”

53 Jisɔ́s anérége uno ebi manjɔ́ɔ́, eké ewyage atané dafye, Anleré mabé Èsɔ́wɔ́ ne bɔ́ɔ Farasi áshulé ji mmye, ágii ji bɔ́ nkwé ne gejamégé depɔ́ nnó áwú ewé étánege nye ji meno. 54 Agíge ji mbɔ́ nnó akwegé nekwené menó ne ébwɔ́ ammá ji mechɔ́ mmye.

12

Muú akaágé bwóle fɔ́ Èsɔ́wɔ́

(Mat 10:26, 27)

1 Ndere Jisɔ́s alú jɔ́oge depɔ́ eti, gejamégé bɔ́ɔ áchwɔ́ nó ji mme, ájá eké ushye te áŋmérége ate. Jisɔ́s abwalé kpré ushu ne baá utɔ́ɔ́ bíí aké, “Sege gébé ne gepɔ́ eyigé bɔ́ɔ Farasi * áwyá, álú lé bɔ́ɔ dembwólé. 2 Kaáge nnó genó gefɔ́ gépɔ́ eyigé ákwérége gejí, bɔ́ɔ alá géné nye ne eyigé ábigé ntó géjí bɔ́ɔ alá kágé nye gépɔ́. 3 Èbyennó, depɔ́ deko etiré enyú dejɔ́oge lé né metɔ́ɔ́ utuú, áwúu nyé déti bíí gbɔ́ɔ. Ne depɔ́ etiré enyú degbe gepú dejɔ́oge geju, bɔ́ɔ ako áwúu nyé déti.

Muú ayi débɔ́ɔ mamfɔ́ lé Èsɔ́wɔ́ épɔ́fɔ́ mekwaá

(Mat 10:28-31)

4 “Ajeé ba, ngarege enyú nnó défógé fɔ́ bɔ́ɔ. Akáge wá lé muú wáne ne akáge pyé esé genó eyigéché. 5 Ngarege nyé enyú muú yi debɔ́ɔ mamfɔ́. Fógé lé Èsɔ́wɔ́ ayi awagé muú, alú wyá uto mamfúmé muú yimɔ́ né mewé ewé élá nómegé. Ngarege enyú wáwálé nnó ji ne alú muú ayi debɔ́ɔ mamfɔ́.

6 “Pɔ́ enyú dekaa nnó akpóɔ́ baá denywóné átá ne ŋka eyi élá fuú yé genó wó. Yémbɔ́ Èsɔ́wɔ́ abyá ye maá enwyóné ama wó. 7 Ne enyú, Èsɔ́wɔ́ akaá mpa déŋkaaré mejwe eti délu yéndémuú nyú mekpo. Dechyége geme genyú éfwyale néndé denjá geme né mbe ushuú Èsɔ́wɔ́ dépwɔ́ ekwɔ́ denwyóné.

Muú ayi dfyéé metɔ́ɔ́ ne Kras ne ayi ashya ji

(Mat 10:32-39; 12:32; 10:19-20)

8 “Ngarege enyú nnó yéndémuú ayi ágárege gbónónó né mbe ushu bɔ́ɔ nnó alu muú wá, Maá Nte Mekwaá ntó akamege nyé né mbe ushu makiénné Èsɔ́wɔ́ nnó muú yimɔ́ alu awuú. 9 Yémbɔ́, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bɔ́ɔ nnó akágé me, nshyaá nyé ntó ji né mbe ushu makiénné Èsɔ́wɔ́.

10 “Génó géma eyigé débɔ́ɔ mankaá gélú nnó, Èsɔ́wɔ́ akage jíinte gabo muú ayi ájɔ́oge mejɔ́ɔ́ mebomebo ne Maá Nte Mekwaá, yémbɔ́ muú ayi ájógé mejɔ́ɔ́ mebomebo ne Mendoó Ukpea, Èsɔ́wɔ́ ájígé fɔ́ nte gabo wuú.

* 12:1 Elú wáwálé nnó: Gepɔ́ eyigé bɔ́ɔ Farasi ne bɔ́ɔ Sadusi getené mbaá *Yis.

11 “Kaáge nnó gébé gékwónége nye eyíge ápyéne enyú muú ama ama mánjye tène unó mpa né macha mnyemenene, ámage sé enyú nnó déténe mbé ushu afwa melo ne bó góména. Gébé eyígémbo gekwónégé, désomégé f3 nnó depye nyé nnó ne dépoó gemé genyú, ye nnó dejóge nyé nnó. 12 Né gébé eyigembo, Mendoó Ukpea égarége nyé enyú genó eyíge débóó manjóó.”

Nekanemejóó gekenkéngé mfwa

13 Ndere Jis3s abó achyége baá utóó bíí, “Ndere elúmbó, ngarege enyú nnó ajóó ake, “Ménleré, gáré menmé wa akaré geteégé nte sé achyé éya.” 14 Jis3s akuú jí aké, “Mejeé, waá ake me mpáné b3 mpa nyú ne nkaré geteé genyú?”

15 Abwalé, ajóó ne b33 ako aké, “Sége gébé, ekagé dénéré matóó né unó mme d33, néndé, gerwágé muú gepó f3 lé né unó bí jí awya. Yé áb3 lé ne gefwa nnó?”

16 Jis3s ajóge mbo, ató ébw3 nekanemejóó ake, “Mfwa f3 abó alu ayi awyá mek33 wú wéwé élmé menyéé d33. 17 Agiú gemé jíí ake, ‘Mpye nyé nnó? Mp3 sé ne melú éwé mbélége menyéé wa. 18 Ewyage ake, ‘Genó eyíge mpye nyé géltú nnó.’ Mmu nye utó ba, ntené ébí ujea; mbélege nyé menyéé ne mbwé menyéé wa meko éfé. 19 Mpyégé mbo, njóge nyé ne gemé yá nnó nana njyé gbée mmye. Nwya gejamé menyéé ayi nnyéé né gejamégé ayme. Njye nyégé, nnyúgé mm33 ne nnyégé gerwá.’ 20 Ndere áférége mbo, Ésw33o akuú mende yimbo ake, ‘W3 genkenegé muú ásále gerwá jyé ne utuú bina ne unó byé ébí 3belé, ulá nyé ébí wa?’ ” 21 Jis3s aké ne ébw3, “Wýé na ne epyé nyé ne muú yi akélegé unó uko nnó ubé ébíí ayi alá akélegé unó ébí mampye dep3ré Ésw33o.”

Jis3s alerege nkane deb33 mambé ne Ésw33o ne unó mme (Mat 6:24-34)

22 Jis3s anérége aké ne baá utóó bíí, “Ndere elúmbó, ngarege enyú nnó dechyégé f3 gemé enyú éfwyalé mankelé genó eyíge dényé ne mandé ayi défyéé nye. 23 Kaáge nnó gerwá enyú gerwá gepw3 menyéé ayi dényéé ne menyamnye enyú aréá apw3 mandé ayi défyéé. 24 Pége denyw3né, detí dep3né menyéé, déferége ne débélegé mbwé. Dép3 ye ne malu ayi débelege menyéé, élé Ésw33o ne achyége detí menyéé. Ne enyú denéá d3 né ame Ésw33o depw3 denyw3né. 25 Déchyege gemé nyú éfwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wú ekáge gbée yéé bíí uma né ayme ayi Ésw33o achyé jí nnó débélé fá mme? 26 Epyé nnó ne jí amye mambé ne unó uko ébí úchyége jí gerwá, ayi alá kaágé pyé ye ekéké genó ewéna? 27 Pége dégé un33 mewaa3 ébí úkome ukoó ul33l3 ndere úw3né, úpyé f3 utóó, ukwýége ye mandé. Yémb3 ngarege enyú wáw3lé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abó awyá un33 uko, ap3 ye ne nkú ayi alómé akw3né ukoó ébí un33 bina. 28 Mb3gé Ésw33o achyege bya mewaa3 bina ukoó ul33l3. Bya ébí fina ulú ubé geyá úgb3 atuú áfyé mewé, deféré nnó ákágé chyéé f3 enyú mandé apw3 ndere jí apele bya mewaa3? Met33 éwé enyú defyéé ne Ésw33o éj3né kpaá épw3 amu. 29 Ebege mbo, dechyégé f3 gemé enyú éfwyale mankelégé genó eyíge dényéé ne eyíge dényú nyé. 30 Elé b33 bí alá kaágé Ésw33o ne áchyége gemé bw3 éfwyale yendegébé mankelégé un33 bina. Kaágé nnó Nte nyú Ésw33o akaá me nnó deb3 mambé ne ubi uko. 31 Ne myége mänge meti éwé Ésw33o abéé mfwa nyú, dépyége mbo, achyege nye enyú un33 bina uko.

Ekáge muú abya Ésw33o géttúge un33 mme (Mat 6:19-21)

32 “Baá ba, déf3gé, ye lé délá déja w3, Ata Ésw33o ajya mé enyú nnó dényéé gerwá né mmu gefwa jíí. 33 Kp3ge un33 bí déwya uko, déchye nka yimbo mbaá ubyá b33. Kelege úba ébí ulá ch3gé, ewéna éleré nnó débéle gefwa genyú né mfaánebuú mbaá yi genó gélá kaágé ta. Yé menj3 alá kaágé jó, ye ukye úla

kaágé nyé. ³⁴ Kaáge nnó mbaá ayi muú ábége gefwa jíí, eféé ntó ne metóó wuú ebéé.

Bóó Kras ábó mangilé jí

³⁵ “Kpómege mmye lwege mawe álúli, ³⁶ dégile ndéré bóó ágile nte bwó nnó akéréje meso né epaá neba ewé jí ajyé. Akéréjé meso adogé menómbí ákage néne jí ewu ténéténé. ³⁷ Efwó élú né baá defwé abi nte bwó akéréje meso, ábánége ebwó peé! Ngarege enyú wáwálé nnó, akpomege nyé mmye, agaré ebwó nnó ájwólé ka jí akpá menyéé achyé ebwó ányé. ³⁸ Efwó élú né baá defwé abi mbógé mbóó gepú achwógé, ye ne metóó utuú ye gejjýjýgé bí, ábánége ebwó peé.

³⁹ “Kaáge nnó mbógé mbóó gepú akaáge gébé eyigé menjó achwóó gyá nyé gejí akpé mmu, mbó ajwólé abame géjí nnó menjó akáge achwó agyá akpé mmu. ⁴⁰ Enyú ntó kpómege mmye, gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyé meso né gébé eyigé délá dékágé.”

Baá defwé abó mampye matóó bwó chánchá
(Mat 24:45-51)

⁴¹ Pita akúú Jisós aké: Atá, “Ótó mbó nekanémejóó eni né eta esé waá mbaá bóó ako?”

⁴² Ata ama ló mangaré ebwó ake, “Bége ndere maá utóó ayi awyaá denge, apye utóó bíí chánchá. Nte wuú alyaáge jí ne baá defwé abifo nnó apélé ebwó, achyége ebwó menyé chánchá né gébé gelógéló. Maá utóó yiná alu ndé gefógé muú? ⁴³ Galógáló abeé nyé ne maá defwé yimbo, gébége nte wuú akéréje meso agéne nyé nnó jí apye utóó bíí chánchá. ⁴⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nyé jí ndere muú kpaá né unó bí jí awyaá uko nnó apélé. ⁴⁵ Ne mbógé maá utóó yimbo abeé gé ayi awyaá gepó gebogebó, ajógé nyé ne gemé jíí aké, ‘Nte wa abelege nyé dóó ne achwó,’ ne aló nyé mantulégé baá defwé abifo, andé ne ande ne manyéégé menyéé ne manyúgé mmóó te mapyéne jí. ⁴⁶ Mbógé apyége mbó, nte maá utóó yimbo achwó kwó nyé jí nenjé né gébé eyigé jí alá kaá nnó achwó wó. Abanége jí mbó, achyége nyé jí gekpékpé efwyale ewé ebóó epwóó amu nnó ájyé ábané bóó ubéé

⁴⁷ “Maá defwé ayi akaáge genó eyigé nte wuú akélege nnó jí apye ne alá pye géjí wó, nte wuú agarege nnó ábwólé jí ula ádó chánjéné. ⁴⁸ Mbógé maá utóó alu ayi apyége gyé né mechó ewé akpáne matulé, yémbó élé alá kaá genó eyigé nte wuú akélege wó, ajíí matulé ájámé. Enyú debó mankaá nnó muú yi áchyége jí gekpékpé gé genó, jí ne amé mako apéle. Muú yi áchyége jí genó eyigé mbó, jí ne áchérege jí chánjéné.”

Mekomejóó Jisós achwó ne mawámé épóó nesó
(Mat 10:34-36)

⁴⁹ Jisós ama jóó nnó, “Nchwó né mme yiná manlweé mewe, ne mbógé ébó élo mé manlúlé, mbó metóó égóó me. ⁵⁰ Afyé nyé me né efwyale wyé ndere afyé muú mmú nnyi nnó awó manaá Esówo. Wyé kpaá depó etí dékogé ne metóó wa ékwené.

⁵¹ “Enyú deféré nnó nchwó fá mme mampye nnó bóó ábé nesó ne ate? Kaáge nnó nchwó lé mampye bóó áfá mbwa ne ate. ⁵² Ló nána ojýgé mbe, bóó ábége makpó áta né ulá gepú, ákárege nyé, alá ábéé nyé né égbé wá, ápea áshyá nyé me. Mbógé ápea álú égbé wá, áléé áshyá nyé me. ⁵³ Nte ashya nyé manwú mechó ne maá wuú ayi mende, maá ayi mende ntó ashya nyé manwú mechó ne nte wuú. Mmá ashya nyé ewé maá wuú ayi mendée, maá ntó ashya nyé ewé mmá. Nmogétá ashya nyé ewé mendée maá wuú, mendée maá wuú ntó ashya nyé ewé nmogétá wuú.”

Muú abó mancheré akaá ndere ji atené ne Eṣṣwṓ
(Mat 16:2, 3)

⁵⁴ Jisṣs ama jṣṣ ne ekwṓ bṓṓ aké, “Enyú degégé gekó yendégébé géké génywérege dejégé deké, ‘Manaá achwṓ kwé. Ne akwene ntó.’ ⁵⁵ Yéndégébé degégé nnó, ‘Gefwene nebá gélé chwṓ’ dekaá nnó genome gechwṓ jyá. Ne mbṓntó ne ébée. ⁵⁶ Enyú bṓṓ dembwólé, ndere dépéle mfaa ne mme délóo ndere bií ubé nyé. Epye nnó ne enyú delá géné unó bí Eṣṣwṓ apyé mbṓ né gébé eyí?

Kwye depṓ ne muú mawámé wyé
(Mat 5:25, 26)

⁵⁷ “Enyú ambṓṓ dekáge fère fṓ, dékáa genó eyí gélu cho eyígé débṓṓ mampye? ⁵⁸ Mbṓge muú nyú abogé efwyale ne muú mawámé wuú, ne muú yimbo ajyeye kpó ji né eso, abṓ mankwṓ ji mata nnó ajá mechṓ ewémbo meso ndere ebwṓ alú jyée jyée. Ebégé alá pyémbo wṓ mbṓṓ ujwṓṓ ajye nyé ne ji mbaá mémpané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bṓṓ bṓ nku, ne bṓṓ nkú áfyéé nyé ji denṓ. ⁵⁹ Ngarege enyú nnó, átánégé nyé denṓ etirémbo kpaá te ákwóle ujwṓṓ bimbo uko.”

13

Kwṓré metṓṓ wyé ne ṓpṓ mbṓge mbṓ fṓ wṓ ṓgbṓ

¹ Né gébé eyigémbo, bṓṓ áchwṓ gáre Jisṣs mechṓ fṓ ewé ebṓ epyéé ne bṓṓ Galilíi fṓ. Ndere ebwṓ apyé ure, Palet Góména né Rom, ató bṓṓ nnó áwá ebwṓ. Ajyeye áwá bṓṓ bimbo ne manóṓ bwṓ macho ne amí menya eyí apyé ure. ² Jisṣs awúgé mbṓ agíi aké, “Déferé nnó bṓṓ abi ṓgbṓ mbṓ, élé apyéé ubeé ápwṓṓ bṓṓ Gálilíi abifṓ? ³ Epṓfṓ mbṓ. Ngarege enyú nnó: Mbṓge delá *kwṓré matṓṓ nyú wṓ, deniíge nyé gémé nyu geko nka ama. ⁴ Tége genó eyí gépyé né meló Silṓm. Enyṓṓ ekwé éwá bṓṓ nekwuneálée. Déferé nnó bṓṓ bí ṓgbṓ mbṓ, élé ebwṓ apyéé ubeé dṓṓ ápwṓṓ bṓṓ Jerosale abifṓ? ⁵ Epṓfṓ mbṓ. Ngarege enyú nnó, Mbṓge delá kwṓré matṓṓ nyú wṓ, deniíge nyé gémé nyu geko nka ama.”

Nekanémejṓṓ genṓṓ eyl gélá wṓmṓ

⁶ Ne Jisṣs agaré ebwṓ nekanémejṓṓ eni ake, “Mende fṓ abṓ ape genṓṓ * gefṓ né mekwṓ wuú, gébé gékwónégé ajye pe nnó genṓṓ eyigémbo gewṓ ne ji akyé umpomé ne ye géma agé wṓ. ⁷ Né gébé eyigéfṓ, ajṓṓ ne muú utṓṓ wuú aké, ‘Anímé álé mbṓ alée ayi nchwṓṓ mankyé umpomé fá né genṓṓ eyi ne ye gefṓ ngéné. Ke géjí gékwé, gefṓṓ mbaá detú.’ ⁸ Muú utṓṓ aké, ‘Atá, nne wṓ mmye, ma lyaá géjí gébé né ṓme néma. Nchome nyé ula bií ngyá, ngbele ujwaá wyé. ⁹ Mbṓge ṓme néchá gewṓgé élṓ, gélagé wṓ wṓ ṓkágé ké geji ṓṓmṓ mme.’ ”

Jisṣs apye mbwéré mendée alo mankene né bií uwyaa

¹⁰ Bií uwyaa bṓṓ Jus fṓ úkwónégé Jisṣs abṓ alerege bṓṓ né mmu echa mmyemenene. ¹¹ Mendée fṓ abṓ alu éféé, ayi meló nchye ájyalé ji gempyó, ála ke pyópyó. Ameé né ṓme nekúuneálée ne akágé nyaá mmye aké cho. ¹² Jisṣs age mendée yimbo, akúu ji ne aké ne ji, “Mmá lo nána ṓjyégé mbe nemée néé nébyé.” ¹³ Ajṓge mbṓ anéré ji ebwṓ mmye, téné téné mendée yimbo atóṓ, ayaá mmye atené cho, alo mamfége Eṣṣwṓ.

¹⁴ Muú kpaá né echa mmyemenene agégé nnó Jisṣs apye mendée yiná atóṓ bií uwyaa bwṓ, metṓṓ éṣṓ ji. Alo manwégé bṓṓ aké, “Ndṓ élú ékéné eyí bṓṓ apye utṓṓ. Chwṓge lé né ndṓ yimbo nnó apye enyú detóṓ. Muú amagé chwṓ sé né

* 13:6 Elú wáwálé nnó: Genṓṓ eyige mende yimbo apéne akúu geji *fig.

bií uwyaa.” ¹⁵ Atá Jisós aké ne ji, “Enyú bós dembwólé! Yéndé bií uwyaa, yéndémuú nyú, akágé ná mpò wuú nnó ajoyé ányú manaá? ¹⁶ Mechós ewé mendée yina élú nnó alu mpyáne Abraham, ne danchomeló afye ji né efwyale né anme nekúuneálée. Epó galógáló nno áféré ji né efwyale bií uwyaa?” ¹⁷ Jisós ajógé mbò, bós mawámé bií mmyé égbó ebwó yémbò gejamégé bós álú ne nechóchó né ufélékpá ebi Jisós apyée.

Nekanémejó mbwé ayi akuú ji Mòsta
(Mat 13:31, 32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Ne Jisós agii game jii aké, “Gefwage Esòwò gélú mbò nnó? Mmage ná geji ne ndé? ¹⁹ Gélú nkane mbeé mbwé ayi akuú mòsta, eníné muú abós apené né mekós wuú. Néchígé, nénéwé, nébwólé gekpékpégé genós ne denywóné déténege anyua bwó wyé.”

Nekanémejó Yis
(Mat 13:33)

²⁰ Jisós ama gii game jii aké: “Mmage mée na gefwage Esòwò ne ndé? ²¹ Gelú ntó nkane yis uka ebi upye bred amualé ebi mendée abò achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuale.”

Menómbi mamkpe né genwá eyi gélá gebyéé élú mámálé
(Mat 7:13, 14, 21-23)

²² Jisós álú kéne ajoye né Jerosale. Ndere ajoyé, akoge malómáló, alerege bós mekomejó Esòwò. ²³ Muú fò agii ji aké, “Ata, bós bií ányéé nyé genwá eyi gélá gébyéé ábéeé nyé élé gachyé?”

Ne Jisós aké ne bós ako, ²⁴ “Enyú mýége lé mamkpe né menómbi ewé élú mámálé nnó depó. Néndé ngarege enyú nnó gejamégé bós ámuáme nye mamkpe, ne metí ébé nye. ²⁵ Gébé gékwónége nye, eyígé mbós gepú akwilege ka, agbé menómbi. Gébége agbége ewú, enyú bí délaá dafye denomé nye menómbi dekuú nnó, ‘Ata, néné ésé menómbi.’ Ne ajoge nye ne enyú aké, ‘Nkágé fò mbaá yi enyú detané.’ ²⁶ Enyú delò nye manéné mmye deké, ‘Pó esé debó dejwólé mbaá ama ne wò, denyé menyéé, denyú mmoós? Pó óbó óchwó né melò sé ogarege bós mekomejó Esòwò?’ ²⁷ Yémbò ashúge nye enyú meko nnó, ‘Ngarege enyú, nkágé fò mbaá yi détané. Kwílege me ushuú. Enyú dekene depye nchye!’ ²⁸ Ne degene nye Abraham, Asek, ne Jakób chónchó ne bós ekpávè Esòwò ako ndere ájwólé mbaá ayi Esòwò ágbárege gefwa jii, enyú delile nye, ne denyé májéné ne matós usós. ²⁹ Né gébé eyígémbò bós átánege nye né umé malò mme mako, manye gefwa eyigé Esòwò ágbárege. ³⁰ Kaáge nnó bós fò abi anóge mbò ebwó, álaá nye bò apó mpa ne bós abi álú bò apó mpa álaá nye afwa.”

³¹ Wyé né gébé eyígémbò, bós Farasi fò áchwò garé Jisós aké, “Kwélé fa chó geba eyigéchá néndé Mfwa *Heród akélege manwá wò.” ³² Jisós aké ne ebwó, “Chóge degáré muú defyá yimbò nnó, ji akaá nnó mferege aló nchye fina mmage mpye bós mamée átoó ne wyémbò ne mmáge pyé geyá. Fí ndó élé ne nnérege utós ba. ³³ Yémbò yélé mbó njóó, mbó manlyá fina nyje Jerosale, nkene neke geyá ne ndó epéa. Elímé fò nnó áwá muú ekpávè Esòwò né mbaá yichá ékosé né Jerósále wó.”

Jisós asomége Jerosale
(Mat 23:37-39)

³⁴ Jisós alò mánsómégé ake, “É é Jerosale, É é Jerosale, dewane bós ekpávè Esòwò ne detome abifó ne mataá, bós dentós abi Esòwò atómé eta nyú! Mmua mé ndó ndó ne ndó, manyweré enyú nkwere nkane mekwò akwérege baá bií,

yémbò enyú dékélégé fò. ³⁵ Gége yé nnó, melò nyú éla mé mábómé. Ne ngarege enyú nnó, elo fina ejyégé mbe, enyú démágé gésé me kpaá te bií ebi enyú dejóge nyé nnó, 'Mejé ébé ne muú ayi achwòó né mabò Atá!' "

14

Jisòs ama pye mende fò atoo né bií uwyaa bòó Jus

¹ Né bií uwyaa ébifò, Jisòs aye nyé menyéé né gepúgé mende fò. Mende yimbò abò alu muú kpaá bòó Farasi. Ndere Jisòs alú éféé, bòó ápéle ji chwéchwé, nnó ágé genó eyíge ji apye nye bií bimbò. ² Éféé mende fò ayi uká ne amu úmualé, abò atené mbe ushu Jisòs, ³ Jisòs agii bòó Farasi ne Anleré mabé Esòwò abi álú ntó éféé aké, "Ébé esé egaré nnó muú akage pye muú nemée atoo né bií uwyaa?" ⁴ Yémbò ebwò akeré ye ji meko wó. Ne Jisòs agbaré mende yimbò apye ji atoo, agaré ji nnó ajyé. ⁵ Éké éwyage Jisòs agii ebwò aké, "Mbògé muú nyú fò ne maá wuú akwegé né gepyége manaá bií uwyaa, ye élé mpò wuú ne akwené, muú yimbò anyógé wáwá akpé mmu aféré ji?" ⁶ Nkwé yiná apwò ebwò amu, apye ebwò ála bòmbò.

Esòwò akelege lé muú yi alá bwéggé mmye ne ayi anéne mane

⁷ Jisòs agéggé nnó bòó abi álóó bwò epaa, áchwòge ájyá lé malu ujwólé malómáló, agaré ebwò nekanémejóó eni aké: ⁸ "Yéndegébé ákugé muú né epaa neba ajwólé lé né melu ewé bòó ako ájwòlege. Akelégé fò melú énogé. Mbògé ójwólégé wyé, ékage bé nnó ákuú mbòntó muú yi apwòó wò. ⁹ Gébégé muú yimbò achwògé, mbòó epaa agarege nyé wò nnó, 'kwílé melu ujwólé ewe, muú kpaá ajwólé.' Mbògé épyégé mbo ójwòlege nyé né melú ewé éla pò ne énogé, éféé mmye égbòó nyé wò. ¹⁰ Yéndegébé ójyégé epaa, jwólé né melu ewé éla pò ne énogé. Gébégé muú yi ala wò epaa achwògé gé wó éféé, ajoge nyé ne wò nnó, 'Mejeé wa, kwílé fá chó jwólé né melú énogé.' Gébégé épyégé mbo óbe nyé ne énogé né mbe ushu bòó. ¹¹ Wyémbò ne Esòwò áwane nyé muú ayi ábwége mmye gelu ne ábwége nyé lé ayi alá lérégé mmye."

¹² Jisòs ama jóó ne mbòó epaa yi akuú ji aké, "Yéndegébé óké ópye epaa, ókugé fò wyé lé ajeé byé, anjé byé ne bòó ula gepú byé. Ókugé fò wye lé afwa melò gétúgé ebwò ákage kuú nyé wò ntó né ewu bwò epaa. Apyégé mbo áshúge wò galógáló ayi ópyé eta bwò. ¹³ Óké ópye epaa, kuú lé bòó gekpo, ubwéré, ukókóré bòó ne abi amé nónómé. ¹⁴ Mbògé ópyégé mbo, óbe nyé ne metòó megòmegò gétúgé bòó bimbò ákagé shúu fò galógáló ayi ópyé eta bwò. Galógáló wyé atanege nyé mbaá Esòwò né gébé eyíge bòó abi álu cho ákwilege nyé ne negbo."

Nekanémejóó epaa neba (Mat 22:1-10)

¹⁵ Ndere Jisòs ajoge mbo, muú fò ama ayi abò anyéé menyéé ne ji akame ake, "Wáwálé galógáló alu ne muú yi anyéé nyé menyéé né mbaá ayi Esòwò ágbárege gefwa jíí." ¹⁶ Jisòs awúgé mbo, abò mangare ji abya aké, "Né gébé gefò mende fò abò apye gekpékpégé epaa, akuú gejamégé bòó. ¹⁷ Gébé gékwónégé, ató maá defwé wuú nnó ajyé agaré bòó bi ji akuú bwò epaa nnó, 'Achwò epaa échwò lo.' ¹⁸ Ajyégé, agé muú ama ama ne yéndemuú abò mandoré úbòmeno agare wyé ewú. Muú ayi mbe aké, 'Wyé náná ne nnamé mekòó wa nkelege manjye gé ewú. Chó gáre nte wyé nnó ekage asó metòó nnó nchwò epaa wuú wó.' ¹⁹ Ama jyé gé ayifò, mende yimbò ntó aké, 'Wyé náná ne nnamé mpò eyí ekyá makòó efya, nlu mé téné manjye muá éjí wá epyé utòó."

Nkpa enyú geká, ekage désó metáó nnó nchwá wó.' ²⁰ Ama jyé gé ayifo, mende yimbo ake, 'Wyé náná ne mbané mendée wa gétú eyige na nchwá fá.'

²¹ "Maá defwé yimbo akérégé meso, अगरé depó etiré na deko mbaá nte wuú; ayi akúú epaá, ne aké awuú mbo metáó esó ji dáo. Ama tó maá defwé wuú aké, 'Chó né metáó melo ne anáo mati ayí kókó ne ayí kpakpa, akúú ubwéré, abi amé nónómé, ukókóré báo ne abi gekpo nnó achwó gepú ya.' ²² Maá defwé ajyégé, akéré meso aké, 'Ata mpye mé ndere oáo ne gepú gélú danbéé.' ²³ Nte wuú, ama gáre ji aké, 'Chó náná né baá maló ne bó dachi ako ne mati ayi kókó, अगरé báo áchwó ápyé gepú yá gégbéé. ²⁴ Kaá nnó báo bi mbó nkuú mé ebwó, áshyá manchwó ye muú ayi áfwórege menyéé wa ayí ntyéé apó.' "

*Gefó eyigé muú abáo mamkpomé mmye mambé ménkwólé Jisós
(Mat 10:37, 38)*

²⁵ Ndere Jisós ama lo manjyé gé neke níí, gejamé gé báo ákwólege ji. Eké éwyage atené, abwólé ushu, ajáo ne ebwó aké, ²⁶ "Muú akagé bé fó ménkwólé wa mbógé alá agboó ne me apwó mmá wuú ne nte wuú ne amá agbógé ne me apwó mendée wuú, baá bíí ne arjmé bíí. Ne amá agbógé ne me apwó gemé jíí. ²⁷ Muú akagé béfó ntó ménkwólé wa mbógé alá kamé negbo akpá ejíí gekwa akwólé me ne gejí wó.

²⁸ "Mbógé muú nyú ama ashúú mantené enyón, abó kpé mbe ajwólé, aferé chánchá meno nká eyi gepú eyigémbo genyéé nye ne akaá wa abe nye ne nká eyi ekwanegé maneré géjí? ²⁹ Mbógé alá feré mbo wó, ébé nye nnó anéré gé fó gepú eyigémbo, atenege nyé lé nébómé, báo bi ákóoge eféé ágégé ne bómé eniné mbo, álo manjwáné áke: ³⁰ 'Gé muú yi aké atenege enyón, épwo jíí.'

³¹ "Ekagé bé nnó mfwa ajye myé bee ne mfwa ayifo. Mbógé akwilege manjye, gé nnó mfwa ayifo achwa ne báo gejamé abi apwó abíí né malú ápéa, apye nnó? Nnó abó kpé mbe ajwólé ne báo bíí aferé wa akagé myé nye bee ne báo bimbo? ³² Mbógé agegé nnó úpwáo nye ebwó, aferege nyé báo ató nnó ajyé ábáné mfwa yimbo ndere alú tete, akwó ji mata nnó ágáre élé genó eyigé ji akélege nnó ebwó áchyé ne álya ebwó ábé né neso. ³³ Wyé na ntó ne enyú debáo mankpomé mmye." "Muú akagé bé fó ménkwólé wa mbógé alá kámé mánlyá unó uko wó.

*Mechó menkwólé Jisós ayi ató getáo
(Mat 5:13; Mak 9:50)*

³⁴ "Mega élu genó gelógéló ne mbógé mega élá pó sé ne ugo bíí, ápyéé mbo nnó ne ugo bíí ukéré? ³⁵ Efúlé sé genó. Muú akagé gbée fó éwú né mekáo, yé ama áchwáre ne ujwáa ne ágbé né mekáo élmé fó. Agbéle lé éwú gbéle. Muú yi awyá matu áwú."

15

*Nekanémejós egómhyme ewé enomé
(Mat 18:10-14)*

¹ Bíí uma ánselé nká makpo ne abifo abi ápyéé ubeé, áchwá mánwú mekomejós Jisós. ² Ne báo bi akúú ebwó Farasi abi aferé nnó alú cho né ebé Esawo ne *Anleré mabé Esawo ágégé na matáo ásó ebwó áke, "Mende yina alu gelúwa ne báo ubeé ne amá anyéé menyéé ne ebwó."

³ Eféé Jisós ató ebwó nekanémejós eni aké, ⁴ "Mbógé muú nyú awyáa usáa magónhyme úta ne éma enogé apyéé nnó? Nnó ályágé fó ayi usáa uni meso nekuúneeni ne ajyé ákélégé ewé enomé kpaá té ágéne? ⁵ Gébé gé akélégé, agegé, akpane anéré mankáo abene. ⁶ Achwógé mmu akú ajeé ne ate áhmé

aké, 'chwóge débé mabeé. Εγώημε wa εwé εbó ενómé, ngé.' " 7 Ne Jisós aké: "Ngarege wó nnó wyémbo ntó ne matós agoós bós dós né mfaánebuú gétúgé muú ubeé ama ayi ákwóre metós wuu ne gerwá jii epwó gejame bós abi álu cho alá bó mankwóre matós bwó wó.

Nekanemejós ηκα eyi énomé

8 "Mbógé ntó mendée fó awya bó sére áfya ne ama anogé apyé nnó? Alwégé mewé áshwá gepú jii, ápéa akélé kpaá te agéne? 9 Ne akélégé agégé akú ajeé bií aké chwóge débé mabeé, sére wa ayi abó ánomé, ngé ji." 10 Ne Jisós aké: "Ngarégé wó nnó. Wyémbo ntó ne makiénné Εsówó ábée ne nechóchó gétúgé muú ubeé ama ayi akwóre metós wuu ne gerwá jii."

Nekanémejós maá ayi ánomé

11 Jisós ama jóó aké, "Mende fó abó awya baá ande ápéa. 12 Bií uma ayi meso aké ne nte wuu, 'Atá káré geteé chyé εya.' Εφέε ne nte wuu akaré achyé εjii. 13 Aségé gebagé geteé jii ébelé ye mboó ndó wó, akpó ase ηκα, alyá melo wuu, afé neke tete né meló kpaá ewéché, éféé ne akwené menya anyéε ηκα meko. 14 Anyégé ηκα jii ébyégé eké getú ne mesa ayi ákwené né melo ewémbo alá ámu amu. 15 Εφέé ajye gé mende fó né melo wembo, ákwe ji uká ne mende yimbo ase wyé ji séle né utós mámbámé mekwende jii né mekós wuu. 16 Afé mámbámé ne muú ayi achyége ji menyéé ápó, mesa amye ji dós ne akélege ye manyéé ntó uchachuu gasala ebi ukwéndé unyéε 17 Gébégé ji aferé defós tíi dékeré aké, 'Bós utós nte wa anyé ágbége, ayifo alaa, nlu fá ndere mesa. 18 Nkереge meso mbaá nte wa nné ji mmye nnó, Ata, mpye gabo né égbé Εsówó, ne gyé eta wyé. 19 Mfu sé ayi mbée maá wyé wó. Σε le me nkane muú utós wyé ama.' 20 Ajógé mbo, akwilé afé mbaá nte wuu.

"Ndere álu tete nte wuu agé ji nkane achwós, gejee ne meshwe gekwó ji metós, alomé ajye kpá ji atyá ábogéné mme. 21 Maá aké, 'Ata mpye gabo né égbé Εsówó ne eta wyé. Mfu sé mambé maá wyé wó.' 22 Ajógé mbo, nte wuu aké ne baá defwé bií, chóge wáwá dépe nkwú melóméló dechwó défyé ji mmye, 'Ma fyége ji ηkpáganeré ne unó uká. 23 Ma chwóge ne mpó mabo déwá depyé epáá. 24 Mbó mferé nnó maá wa yiná agbó, ne alu mebe, abó anó ne mmangé ji, éféé ne epáá élóó.'

25 "Gébégé anyé epáá ewémbo, mámbé mende yimbo alu né mekós aké akerege meso alé kwókwólé ne gepú, awú ubeé né dachi bwó 26 Ne atené agii maá defwé aké ndé mechó élu dachi sé? 27 Agii gé mbo, maá defwé agaré ji ake, 'Menmó wyé ne ákeré meso mebe ne nte wyé metós egós ji awané ji mpó mabo.' 28 Awúge mbo metós esó ji kpaá ashya mánkpe mmu dachi, éféé ne nte wuu achwó né ji mmye nnó akpé mmu. 29 Yémbo atené éshyéne ne nte wuu aké, 'Gejame aηme ayi me nkwené na nkane memfwé eta wyé, nlu dantó mekpo ye dámaa, ochyé me ndé? Ye maá mbyéné mηme yi ochyé me nnó nnye ne ajeé ba ne metós megómego ápó. 30 Ne gébégé maá wyé yi akwené menya anyéε ηκα ne andée deno ake achwó ówá ji mpó mabo?' 31 Nte wuu akú ji aké, 'Maá wa ólu ne me fá yendégebé ne unó uko ébi nwyá élé ebyé 32 Yémbo esé abi mmu debó mampye epáá ne metós megómego gétúgé menmó wyé ayi débó déferé nnó agbó ne alu mebe, abó anó ne dégé ji nána.' "

16

Jisós agare nkane muú abós mangbaré ηκα jii

1 Jisós ama garé baá utós bií nekanémejós eniné fó aké, "Muú ηκα fó abó alu, ayi awyá muú utós wuu ayi apéle unó ηκα bií uko. Gébé gefó, bós fó áchwó

garé ji nnó muú utóó wuú achóó ñka jíí. ² Ne akú muú utóó yimbó, achwógé, agíí aké, ‘Ndé gefó genó eyi nwuú mbó nnó òpyéé? Chó, chwó ne bó ñwe ako abi ósamé unó ba, óshuú me nende ópó sé muú utóó wa.’

³ “Muú utóó yimbó agige gemé jíí ake, ‘Mpyé mbó nye nnó, nana ayi nte wa áchwó féré me né utóó? Mpó ne eshyé mangbaré esaá, ye deko degbóo me mmye.’ ⁴ Eké ewyáge ake: ‘Nana nkaá genó eyigé mpye nye, nnó gébégé nte wa aféregé me né utóó, mbe ne ajeé abi ápoóge me né upú bwó.’

⁵ “Eféé, ne muú utóó yimbó aló mankuúge bóó abi ágbárege nte wuú ujwóó ama ama. Agíí muú ayi mbe aké, ‘Ógbaré nte wa nnó?’ ⁶ Muú yimbó aké, ‘Ngbarege ji usaá ndá mawéé uta.’ Muú utóó yimbó aké, ‘Gé ñwe ayi óbó samé wyé, se wáwá jwólé mme, ókwóré, ósá usaá ndá mawéé upéa meso éfyá.’ ⁷ Ama agíí ayifó ake, ‘Wó gbare nte wa ujwóó nnó?’ Aké, ‘Ngbarege ji usaá úba Erise uta.’ Muú utóó yimbó ake, ‘Gé ñwe ayi óbó samé wyé na, kwóré, sá usaá úba uni.’

⁸ “Nte muú utóó yimbó agéégé nnó muú utóó wuú anyé ji upwó, akame ake, nte mende yina akpaá. Jisós anerege nekanémejóó eni ake, bóó mme bina ápye uno bwó ne defóó ápwó nkane bóó Esówo ápyé ebi bwó. ⁹ Ñka elúmbó, ndó yifó épye gabo. Ne nchyege enyú majyé nnó debó ñka eyi déwyaá dépyé dejeé ne Esówo nnó gébégé ñka yina ébyeégé ásele nyé enyú, ábelé né melu ewé geñwá eyi géla gébyéé.

¹⁰ “Muú yi anerege metóó ne ji né ekéké genó mbóntó ne anerege metóó ne ji né eyigé kpaá. Ne muú yi áfwalege muú né ekéké genó mbóntó ne áfwalége muú né eyigé kpaá. ¹¹ Mbóge enyú dekáge béle fó ñka chánéné eyi ndófó épyé gabo, épyémbó nnó ne áchye enyú genó gembó? ¹² Mbóge dekáge chéré genó eyigé muú ayichá chánéné, ndé muú ábóó genó áchýege nnó gébé eyigé enyú?

¹³ “Maá defwé ama ákágé kpá fó defwé mbaá bóó apea gébé gemaá. Ápyegémbó, apaá nyé ama agboó ne ayifó. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifó. Enyú dekáge nógé fó Esówo ne ñka gébé gemaá.”

¹⁴ Bóó Farasi fó abi abó álú eféé áwuúge mechó ewé Jisós ajoó, áló manshwá meshwá gétúgé ébwó ágbóo ne ñka dóó. ¹⁵ Eféé Jisós ake ne ébwó, “Enyú delu bóó abi débwolege bóó nnó enyú delu cho, yémbó Ata Esówo akage matóó enyú. Kaáge nnó unó bi bóó afége nnó úló, úlú ukwenkwe né mbe ushu Esówo.”

**Gefwagé Esówo gepwó mabé ayi nyá*

¹⁶ Jisós amá aké, “Gébé genyá, bóó áwúu le *Mabé Mosis ne unó bi bóó ékpávé Esówo ábó ásamé. Ló né gébé eyigé Jón achwóó, bóó ágárege abya melóméló gefwa eyigé Esówo ágbárege ne bóó ako ámyé ne eshyé mankpe mmu gefwa yimbó. ¹⁷ Yémbó, epófó nnó ébé Mosis elá detú. Elú wáwá nnó mfaá ne mme ákwýá épwó nnó eké mansá ñwe né ébé ewémbó elá detú.”

Jisós alérege depóré uló ne neba manwá (Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Mak 10:11-12)

¹⁸ “Wyémbó ne élú nnó yéndé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, ne abagé ayichá, akwé mbó lé uló. Mende ayi abagé ntó mendée ayi menó wuú ábuú ji, akwé mbó lé uló.”

Abya Lasarós ne mende ayi awyá gefwa

¹⁹ Jisós ama garé abya yiná aké, “Mende fó abó alu ayi awyá gefwa. Afye uchánchá mandée, anyeé geñwá yéndé bíí. ²⁰ Ne mbyá muú fó, abó alu ntó ayi akúu ji Lasarós. Ayi abó amée mansa. Yéndégébé ábelege wyé né menómbi muú gefwa yimbó, ²¹ anyagé gemé, apele wa muú ñka yimbó, aló mé manyége

menyɛ́é nnó ɛ́ke ɛ́kwéne yɛ mme, ji abó anyé. Ne mbaá ayi ji abelé, bɔ mamye áchwɔ́ álárege upa bíí.

²² “Ne bíí uma Lasarɔ́s agbó, makiénné Ɛsɔ́wɔ́ áchwɔ́ kpa ji, áfɛ́ né mfaánebuú. Ajwólé né nɛ́nkúné mmye Abraham, ɛ́fɛ́é Lasarɔ́s alɔ́ manyé menyéé ne ji. Ɛbélégé muú nka yimbo ntó agbó, áníí ji. ²³ Afé né melɔ́ áwuú bɔ́, ɛ́fɛ́é alɔ́ mangéne éfwyalé ɛ́wé mebo. Né gébé gefó aɛ́me ame agé Lasarɔ́s tɛ́tɛ́, ndere ajwólé né nɛ́nkúné mmye Abraham. ²⁴ Agége mbo, akuú ake, ‘Ata *Abraham, gé me meshwe, tó Lasarɔ́s ajyé fyɛ ɛ́nɔ́ bwɔ́ wuú mmu manaá achwɔ́ pye metɔ́ wa ɛ́kwené, ngeɛne gebébé éfwyale né mewɛ ɛ́wéna.’

²⁵ “Abraham ashúú ji meko aké, ‘Maá wa, te nderé ɔ́lu nyá né mme, ɔ́bɔ ɔ́lu gbene, ɔ́nyéé ɔ́bwɔ́lege ayi Lasarɔ́s alá pɔ́ yɛ ne genó, agene lé éfwyale. Nana Lasarɔ́s anyéé geɛ́wá fa ayi wɔ́ gené gebébé éfwyale ɛ́wu. ²⁶ Ɛpófó yémbɔ, newú nékaré ɛ́sɛ́ nnó muú ayi akélege manchya áchwɔ́ wena agége fɔ́ meti ne ayi akélege manchya ntó áchwɔ́ ɛ́wu agége fɔ́ meti.’ ²⁷ Muú nka yimbo, ama kwɔ́ ji mata ake, ‘Nte ese Abraham, tó Lasarɔ́s né dachi nte wa, ²⁸ nnó ajyé ajíí aɛ́mɛ́ ba áta matu nnó ɛ́kagé ɛ́bwɔ́ ákwólé gepɔ́ ya, áchwɔ́ né melú ubalé ɛ́wé.’

²⁹ “Abraham ashúú le ji meko aké, ‘Ɛbwɔ́ áwya nwe Mosis ne abi bɔ́ ɛ́kpávɛ́ Ɛsɔ́wɔ́ ásamé. Gó ɛ́bwɔ́ áwuú geno ɛ́yigé bɔ́ ɛ́kpávɛ́ Ɛsɔ́wɔ́ ajóge.’ ³⁰ Muú gefwa yimbo ashya ake, ‘Ngba, Atá Abraham, mbógé muú ayi agboó mé ne abó ajyége gáre ɛ́bwɔ́, ákwórege nyé matɔ́.’ ³¹ Yémbɔ Abraham aké ne ji, ‘Mboge ɛ́bwɔ́ áshyagé manwú mekomejɔ́ Mosis ne ayi bɔ́ ɛ́kpávɛ́ Ɛsɔ́wɔ́ yɛ lé mewu muú ne ajye gáré ɛ́bwɔ́, awuú nyé fɔ́.’”

17

Mmuameno mampye gabo (Mat 18:6, 7, 21, 22; Mak 9:42)

¹ Jisɔ́s ajɔ́ ne baá utɔ́ bíí ake, “Unó úlú ɛ́bi úbwɔ́lege bɔ́ nnó ápyé *gabo. Yémbɔ utóɛ́kwa úlú ne muú ayi ábwɔ́lege nyé ayifɔ́ nnó apyé gabo. ² Ɛbɔ ɛ́lɔ́ nnó áshíí muú yimbo gekpékpége ntaá né gemɛ, áɛ́mɛ́ ji né gentoógé ɛ́bɛ́ mega, ne nnó ábɛ́ mebe, ábwólége yɛ muú ama né bɔ́ bi alú ɛ́ké ambáné nnó apyé gabo.

³ “Sege gébé nnó ɛ́kagé depye gyeé mbaá depɔ́ tiré na. Mbógé meɛ́mɛ́ wýé apyége gabo, ɔ́bɔ mankuú ji ɔ́jɔ́ ne ji ne akamége nnó alu gyeé, ɔ́bɔ manjíí ji nte. ⁴ Ye apyége gyeé eta wýé máɛ́nane akénéama né bíí, ne achwógé akamége yéndégebé nnó, ‘Alu gyeé,’ ɔ́bɔ manjinte né ndɔ́ yimbo meko.”

Gefɔ́ ɛ́yigé bɔ́ Jisɔ́s abó mamfye matɔ́ bwɔ́ ne Ɛsɔ́wɔ́

⁵ *Anɛ́gbá Jisɔ́s áwýágé aké ne ji, “Ata pod ɛ́sɛ́ nnó défyéé matɔ́ ne Ɛsɔ́wɔ́ dépwɔ́ ndere debɔ́ défyéé mé.” ⁶ Ne Ata Jisɔ́s ashúú ɛ́bwɔ́ meko ake, “Metɔ́ ɛ́wé défyéé ne Ɛsɔ́wɔ́ yé ɛ́bɛ́ ɛ́lé * ɛ́nɛ́nɛ́né ɛ́ke nyiné mbwé ngbon, dekage jɔ́ ne genɔ́ ɛ́yina nnó, ‘Kwilé fa ɔ́jye téné né ɛ́bɛ́ mega.’ Genɔ́ ɛ́yimbo gébɔ́ mampyé nkane dejɔ́.

Bɔ́ Jisɔ́s awya utɔ́ ɛ́bi bwɔ́

⁷ “Désé nnó muú nyú ama awya muú utɔ́ wuú. Ne apyége utɔ́ bíí uko né mekoó yelé membame magonɛ́mɛ́. Nnó achwoge mmu agarege ji ténéténé nnó, ‘Chó, kpá menyéé wýé, ɔ́nyé?’ ⁸ Ngba agarege nyɛ le ji nnó, ‘Chó, kwórɛ́ mandeé jýé, ɔ́tyé menyéé, ɔ́chyé me nyé.’ Nnerégé mé, áchwɔ́, ɔ́féré unó ne ɔ́fɛ́ ɔ́nyé awýé. ⁹ Mboge apyége ndere ágaré ji, nnó nte wuú ala nyé wýé

* 17:6 Ɛlú wáwálé nnó: Gefoge mbwé ngbon ayina ákuú nnó Musta.

mantámégé jì? ¹⁰ Elú wýé genó gémá ne enyú, depyegé utóó ebi áchyége enyú denérégè, debó manjós nnó, ‘Ese delu lé baá defwé. Depye lé utóó ebi debóó mampye.’”

Jisós apye bós ubá afya átoó, ama ne akéré áchwá táme jì

¹¹ Ndere Jisós abó alu akéne ájye né Jerosale, akoó melere ayi bós Samariya ne bós Galilí. ¹² Gébégé Jisós áchwá kwóne né maá melo fò, agé ande fò afya abi amée ubá, ágégé jì átené tete, ¹³ ne álo mankuú jì áke, “Ata Jisós, ge esé meshwé.” ¹⁴ Jisós ake agéne ebwó, áké, “Choge délére lé mmye nyú mbaá ámpyé upé Esówa nnó áchére enyú.” Ndere bós bina akene ájye né meti, ágé nnó ebwó ako atóó. ¹⁵ Ne muú ama né geluágé bós bimbó ágégé nnó atóó, aló mankeré meso, akwane kénké, afége Esówa, manchwá táme Jisós. ¹⁶ Akwónégé, ató manó mme né mbé ushu Jisós, atamege jì. Mende yina abó alu lé muú Samariya. ¹⁷ Jisós ágégé jì, aló mangii gemé jii áké, “Pó mbó mpye ná bós afya átoó ne abi aneéama álé? ¹⁸ Wýé lé menkéé yiná ne akere meso manchwó táme Esówa?” ¹⁹ Ne Jisós ake ne mende yimbó, “Kwilé, chó ejyé geba, otóó mbó gétúgé ofyéé metóó ne me.”

*Jisós agaré nkane *Gefwagé Esówa géchwá (Mat 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Né gébé gefó bós Farasi, ágii Jisós ake, “Ndé gébé eyige Esówa áchwáó gbáre nyé gefwa jii fá mme? Ashuú ebwó meko ake, ‘Unó fò upó se ebi ulérege nyé nnó Esówa achwáó gbáre gefwa jii.’ ²¹ Muú fò apó ayi akaagé gáre nyé wáwálé nnó, ‘Gé Esówa na élé agbaré mé gefwa jii fa!’ ‘Gé Esówa mbó élé agbare mé Gefwa jii ewul!’ Kaáge nnó *Gefwagé Esówa gelú mé ne enyú.” †

²² Ne ajós ne baá utóó bíi áke, “Gébé gekwónége nyé eyigé enyú dékélege mangé Maá Nte Mekwaá ye né bíi uma, yémbó degené nye fò jì. ²³ Né gébé eyigembó, bós bifó ajósge nyé ne enyú nnó, ‘Gége jì alu fa,’ ‘Gége jì alu éwu.’ Ye ájósge mbó déjyegé fò mankéle jì. ²⁴ Gébégé Maá Nte Mekwaá ake achwáó, bós ágéne nyé jì wýe nkane dasama akéle mamma, egbe ewe ne ewe, ne nebuú négénege. ²⁵ Yémbó nsá nnó jì ájyé achwá, abó mangé gejamégé efwyale ne njye eniné na neshyá nyé jì. ²⁶ Ndere epyéé nyá né gébége Nowa, wýémbó ntó ne epyé nyé gébége Maá Nte Mekwaá aké akerege fa mme. ²⁷ Bós ábó ányé, anyúu, abifó ábáne andée, ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bíi ebi Nowa ákpené mmu ékpe. Eféé ne manaá akwené dóó, manyi ákpe ne genyágé nnyi, gechwá shwa bós bimbó ako, ágbó. ²⁸ Epye nyé ntó wýe nkane ebó epyé né gébé eyigé *Lot alu mebe, bós ábó ányé, anyúu, abifó akpóo uné, abifó ánáme, bós bifó ápyé makóó, abifó áténege upú, ²⁹ ne bíi ebi Lot alyá melo Sodom, Esówa apyé ndóó mewé atané mfaánebuú achwá só melo Sodom meko eke *mewé dáwá ³⁰ Wýémbó ntó ne epyé nyé mbaá bós né gébé eyigé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme.

³¹ “Né bíi bimbó, mbógé muú abegé mfaá gepú, ekagé ashulé mme nnó abóó genó né gepú jii, ábó ájyé. Wýémbó ntó muú yi ajoyé mekóó ekagé ama kéré mmu gepú jii. ³² Tége genó eyigé gébó gepyé ne mendée Lot. ³³ Muú ayi akélege mampoó genwá jii ebyénnó anlige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jii getú ya, apóme nye.” ³⁴ Jisós ama jós áke, “Ngarege enyú nnó né utuú bimbó, bós ábelégé né ukwó apea, ákpáne nyé ama, ályaa ayifó. ³⁵ Yé andée apeá ake ákwáó nchi mbaá ama, ákpáne nyé ama, ályaa ayifó.” ³⁶ [Yé mbógé bós apeá abegé né mekóó, áke ápyé utóó, ákpáne nyé ama, ályaa

† 17:21 Elú wáwálé nnó: Kaáge nnó Gefwagé Esówa gelú mé metóó metóó nyú.

ayifo.] ³⁷ Baá utóó bií áwúgέ depo εtirena ágií ji áke, “Ata unó bína úpyé nyé éfó.” Ne Jisós ashúú ébwó meko ne neka ενίνα ake, “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, éféé mbó ne denwýone εtire denyéé unkwó unó dénwérege.”

18

Nekanémejóó mekwi mendée ne mémpané mpa

¹ Jisós agaré baá utóó bií nekanémejóó ενίνε fó manleré ébwó nnó, muú ábóó fó mampwa manénemmye mbaá nte wúú Εσωώ. ² Aké, “Mémpané mpa fó abó alú né melo fó ayi alá afóó Εσωώ ne ye gébé ne bóó abó wó. ³ Mekwi mendée fó abó alu ntó né melo εwémbo. Mendée yimbo ajyé yéndégébé, agige mémpané mpa yimbo nnó, ‘Akwyé mechó bwó ne muú mawámé wuu!’ ⁴ Ndó mbe yi mendée yina aló manjóó ne ji, abó ashya manwú ne éwýágé, agii gemε jii aké, ‘Yé élé nlá fós Εσωώ ne nlá bó gébé ne muú wó, ⁵ yémbo gétúgέ mendée yina achwó yéndégébé, achyége me éfwyale, nkwyεge nye mechó wuu, mbóge nlá pyembó wó, agóó nyé me mbélé géjyá.’”

⁶ Ne Ata Jisós ájógémbo aké ne ébwó, “Pó enyú dewú nkane muú defyá mémpané mpa yiná ajóó? ⁷ Ndere mémpané mpa ápoó mendée yina, nnó Ata Εσωώ achóó nye gébé mampoó bóó bi ájyá abi álile εta wuu utuu ne nwómésé? Alyágé nyé ébwó né éfwyale? ⁸ Kaáge, nnó Εσωώ achóó nye gébé mampa mpa achyε ébwó. Yémbo gébégέ Maá Nte Mekwaá akerege meso, nnó agene nyé bóó bi áfyéé matoó ne Εσωώ?”

Nekanémejóó Muú Farasi ne Menselé ηkámakpo

⁹ Jisós ama gáre nekanémejóó ενίνε fó, mbaá bóó abi álérege mmye nnó ébwó álú cho ne ápéle abifo nnó ápó bóó. ¹⁰ “Bií fó, ande fó apeá, áfé né εcha upε Εσωώ ewé élu né Jerósále manemmye. Mende ayi ama, alú muú Farasi ne ayifo alu ménselé ηkámakpo. ¹¹ Gébégέ ébwó akpéné mmu εcha, muú Farasi yimbo ajye téne né melu ewé bóó akó ákáge gé ji, aló manénemmye aké, ‘Ata Εσωώ ntamé wó nnó mpó fó nkane bóó abifo, ye eké ménselé ηkámakpo yimbo. Me mfógé fó genógé muú detú, nnyé fó manwaá ne nkwené fó uló ne mendée muú. ¹² Nlyage menyéé kpékpé né depo tyé, ndó epéa yéndé uwyáá, mma nkarege unó ba né malú afya, nchyεge wó melú εma.’ ¹³ Menselé ηkámakpo yimbo, atené meso, akparé amu mekpo, amo mekpo mme, ajóge ake, ‘Ata Εσωώ, gé me meshwe, nlu muú yi mpyé gabo.’” ¹⁴ Jisós anérégέ, ake ne ébwó, “Bóó bina ákerege meso, muú ayi alú cho mbe ushu Εσωώ élé Ménselé ηkámakpo épó fó muú Farasi. Nende muú ayi awya nepá, Εσωώ awane nyé ji gelu ne apyé nyé ayi alá pó ne nepá, akwó ngó.”

Jisós ajé ambáné kóó

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Né gébé géfó, bóó fó ákpa ambáné kó áchwó étá Jisós nnó anéré ébwó amu makpo ama ama ne ajé ébwó. Baá utóó bií ágége ndere ébwó áchwóó, ányá ébwó. ¹⁶ Jisós awúgέ mbó, akú bóó bimbo nnó áchwó ne baá bwó. Ne ajóó ne baá utóó bii aké, “Lyáge ambánékó áchwó εta wa, ekagé dégbé ébwó néndé gefwa eyigé Εσωώ ágbárege gelú eyigé bóó abi álú ndere baá bina. ¹⁷ Ngarégé enyú wáwálé nnó: muú yi alá kamé nnó Εσωώ ábε mfwa wuu, nkane mamane kóó wó akpéné fó né gefwa jii.”

Abya muú ηka

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Muú kpaá fó achwó gií Jisós ake: “Ménleré melóméló, mpyéé mbó nnó ne mbó genwá eyi gélagé byéé?”

19 Jisós agií ji ake, “Ulannó òkuú me muú melóméló? Yé muú yi alómé metóó apó, ékosé Èsòwò mbii ne alu melóméló. 20 Pó òkage mabé Èsòwò ayi áke, ‘èkagé òwá muú, èkagé òkwé uló, òjogé èjo, èkagé óténé ntésé gebyó. Ònyegé manwaá, nógé nte wyeé ne mmá wyeé.’”

21 Mende yimbó aké, “Nlò mambélé mabé yina mako te dembané.”

22 Jisós áwuúgémbo, ako ne ji, “Èla genó gema eyi òbóó mampye, cho, kpó unó byé uko òkáré ñka yimbó mbaá bóó gekpo, ne óló mankwólé me. Mbógé òpyégémbo, òbéré nye ne gefwa né mfaánebuú.”

23 Mende yina awugé mechó ewé, byó úkóré ji, aló mansomé gefwa jii.

24 Jisós agégé nnó metóó egóó ji wó, aké, “Èjweré ne muú ñka akpe né gefwagé Èsòwò. 25 Èlú wáwá nnó *mpò mashwòne áshwá né embú ábyamé, ne nnó muú ñka akpe né gefwagé Èsòwò ágbárege.”

26 Bóó abi awuú mechó ewé agií aké, “Ne ndé muú yi abó nyé geñwá eyi gélagé byéé.”

27 Jisós ashuú ebwó meko aké, “Genó eyi gepwógé ákwaá, gepwó fó Èsòwò.”

28 Ne Pita ajoó aké, “Gé esé delyaá unó sé uko, dékwòlege wó.”

29 Ajógé mbó, Jisós ake ne baá utóó bií, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi alyagé gepú jii, ye mendée wuú, ye baá bií, ye mma wuú ne nte wuú gétúgé gefwage Èsòwò, 30 abe nyé ne bóó ne gejamégé unó né mme yina, upwó ebi ji abó alyáá ne abe nyé ne geñwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwó nye.”

Jisós ama gáré máñáne aláé nkane ji agboó nye

(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)

31 Né gébé gefó, Jisós ase baá utóó bií áfyaneápeá, ájye tène melu ewéchéá, éféé aló mangaré ebwó aké, “Wuúge esé dékwòme mbó déjyeé né Jerosale, dekwónégé ewú, unó uko ebi bóó èkpávè Èsòwò ábó ásamé útaá Maá Nte Mekwaá, ubéé nyé wáwálé. 32 Asá nnó áfyé nyé ji né amú bóó abi alá pó bóó Jus, abi ájwyaáge nye ji, áshyé ji, ákpóó ji matye mmye. 33 Atúlege nyé ji, ne áwá ji, yémbo ndó éléé èkwónégé, akwilége nye né negbo.”

34 Yé ndere Jisós ajoó mbó, ángbá bií ákaá fó ala mechó ewíná wó, ebwó alá tametae ye genó gema ágbaré né metóó wó.

Jisós apye muú ame nónómé agene

(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Jisós aké akwònege né mekpó meti Jeriko, muú ame nónómé fò, ajwólé né mapea meti akoó ñka. 36 Awúgé nkane gejamégé bóó áwyaé, ákóge, mende yimbó agií aké, Ndé mechó echwóó?

37 Agaré ji aké, “Jisós ayi Nasaret ne akóge.”

38 Mende yimbó awúgé mbó, aló mankálégé aké, “Jisós, mpyáne Devid, gé me meshwe.”

39 Bóó abi abó ájyé mbe, álo manyáné ji nnó akwéné mejóó. Ndere ányáne mbó ji, èlú èké áchyé lé ji eshye nnó akalé kénké. Ne aké, “Mpyáne mfwa Devid, nkpa wó geká, gé me meshwe.”

40 Jisós awúgé mbó atené, ató bóó nnó ajyé achwó ne muú ame nónómé yimbó. Ebwó áchwógé ne ji, Jisós agií ji ake, 41 “Ndé genó wó òkélege mpyé eta wyeé?”

Mende yina aké, “Ata, nkelege nnó òpyé me ngéné mbaá.”

42 Ne Jisós aké ne ji, “Ló yé mangéné. Òtoó mbó gétúgé òfyéé metóó wyeé ne me.”

43 Ténéténé yimbó aló mángéné mbaá ne akwòlege ji, ne afége Èsòwò. Bóó ako ágégé mbó, álo ntó mamféé Èsòwò.

19

Jisós ne Sakiyós

¹ Jisós akwónégé melo Jeriko, aló mankogé. ² Muú kpaá *ánselé ñkamakpo fò, abó alu eféé ayi akamege Sakiyós. Alu muú ñka. ³ Awúgé nnó Jisós akoge né melo bwó, afé mangé gefógé muú ayi Jisós alú, yémbó age ji wó gétúgé bódó ájamé ne alu mboó. ⁴ Eféé ne áboó gatélé ajyé kwó mfaá genóó né mbaá yi Jisós akóge nyé nnó age ji. ⁵ Jisós akwónégé né genóó yimbó, ape amé mfaá, agé ji. Atené akú ji aké, “Sakiyós shúlé mme wáwá. Fina mbó mankpe wó ñkéké.”

⁶ Sakiyós awúgé mbó ashúlé mme ténéténé, ase Jisós ne metóó megómego. ⁷ Bódó ágégé nkane Jisós ajyé ne Sakiyós, áló manmené aké, “Mende yiná ajyé kpe ñkéké mbaá muú ubeé.”

⁸ Ebwó ne ji ájwólégé nmu, ewyage Sakiyós akwilé téné aké, “Ata nkarege nyé unó ba nchyé geba mbaá bódó gekpo, ye nnyé lé muú manwáá, nshúge nyé mbóó genó eyimbó né malu aní.”

⁹ Jisós awuúge mbó ake, “Ngarege enyú nnó, fina bódó bi álu né gepú yina átane né efwyale gabo, gétúgé mende yina alú ntó mpyáne Abraham. ¹⁰ Maá Nte Mekwáá, achwó le mankéle bódó bi ánómé né egbe ewe Esowó nnó apyé ebwó átáné né efwyale gabo.”

*Nekanémejóó bad defwé makpo alé**(Mat 25:14-30)*

¹¹ Ndere bódó abó áwuú mechó ewé, Jisós ama gáre ebwó nekanémejóó eníné fò, getúgé ji alé mé kwókwólé ne Jerosale ne bódó aférege nnó *Gefwage Esowó géchwó ló ténéténé fa mme. ¹² Ajóó aké, “Né gébé gefó maá mfwa fò alyá melo wuú, afé neke né melo fó ewé élú tete nnó ákwéréé ji elá gefwa ne achwógé ábé mfwa né melo wuú. ¹³ Gébé eyige achwó jyé, akú baá defwé bíí afya, akaré ebwó ñka. Achyé yéndemuú gébagé ñka, ne aké ne ebwó, ‘Delagé fa, kége gese ne ñka yimbó kpaá te nkérege.’

¹⁴ “Ne ályaa ájyé, yémbó bódó melo wuú ápá ji dódó te átó bódó nnó ájyé garé nnó, ‘Ebwó ákélege fó mende yimbó ábé mfwa bwó.’

¹⁵ “Yémbó ndere mende yimbó ajyé, ákwéréé ji ela ewémbó nnó achwó ábé mfwa. Akérégé meso, akú baá defwé bíí abi ji abó achyé ebwó ñka nnó áchwó leré ji nsá ayi ebwó abódó né ñka yimbó. ¹⁶ Maá utóó ayi mbe achwógé aké, ‘Ata gébagé ñka eyi óbó chyé me, gépye mbó nsá úba ñka úfya.’ ¹⁷ Mende yina awúgé mbó, metóó ego ji ne aké, ‘Ópye dódó, ólu maá utóó melóméló, muú akage nare metóó ne wó. Ndere ópélé eké genó ewé chánjéné, nchyege nyé wó utóó né maló áfya nnó ópélé ájí.’ ¹⁸ Ayifó achwógé aké, ‘Ata gébagé ñka eyi óchyé me, gépye mbó nsá uba ñka úta.’ ¹⁹ Ne ajóó ne ayimbó aké, ‘Nchyege nyé wó maló áta nnó ópélé ájí.’

²⁰ “Ne ayifó achwógé aké, ‘Ata gé gébagé ñka jyé. Mbó mpwé né gebagé ndeé mbelé. ²¹ Mbéléé éji gétúgé nkaá nnó gepó jyé getóó ne mfóó wó. Ne gébé eyigé fó ósle unó detú. Ókpane menyéé né mekóó ayi ólá kágé meso yi ápéne.’” ²² Mende yimbó ake né maá defwé yimbó, ‘Óbó gepó, uchuú mejóó ébi ójódó ne nséle mpa, mpa wyé. Ókaá nnó gepó yá getóó ne mma nséle unó detú ne mkpane menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso yi ápéne. ²³ Ndere ókaá mbó, ndé óbó ólá fyé ñka yá né gepúgé ñka nnó nkeregé meso nse éji ne nsa wó?’

²⁴ “Eké ewyage ajóó ne bódó abi áténé eféé aké, ‘Sége gébagé ñka yimbó, déchyéé muú ayi awyaa uba ufya.’ ²⁵ Bódó bimbó áshya aké, ‘Ata, ji awya mé úba ñka úfya.’ ²⁶ Ajóó ne ebwó aké, ‘Kaáge nnó muú ayi abógé nsá né genóó,

ji ne ámáge gbée ji ebwó, ne ayi alá abóó nsá yé ékéké genó ewé ji awya, áselé nyé geji eta wuú, nnó alá amu mawa. ²⁷ Nána bóó mawámé ba, abi áshya nnó mbége fó mfwa bwó, chwóge ne ebwó, dewá né mbe ushu wa.' ”

*Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jón 12:12-19)*

²⁸ Jisós anérége manjóó nekanémejóó eni, aló mankwó ajyé né Jerosale. ²⁹ Akwónégé kwókwólé né meló Betfage ne Betani baá maló áyi alú mfaá mékwé ewé ákuú nnó Olif, ató baá utóó makpo ápeá nnó ábó mbe, ³⁰ aké ne ebwó, “Chogé né maá meló ayi alu mbó enyú né mbe, dekwónégé dége ne nye maá géjuná ayi áshúú ji ne muú álú danké wye, kaágé déchwó ne geji fa. ³¹ Ne mbógé muú agigé enyú nnó, ‘Waa aké dekaa *géjuná yimbo?’, gárege ji nnó, ‘Ata ne akélege.’ ”

³² Ne baá utóó bimbo áfé, ájyégé ágé yéndégenó ndere Jisós abó ajóó. ³³ Gébégé ákaágé maá géjuná yimbo, mbóó géjuná achwó gií ebwó aké, “Waa aké enyú dekaa géjuná yimbo?”

³⁴ Ashuú ji meko aké, “Ata ne akélege.” ³⁵ Achwógé ne géjuná yimbo mbaá Jisós, áfere mandeé bwó ágyaa mfaá, ábweé ji ajwólé mfaá. ³⁶ Ndere Jisós ajyé, bóó ájye ji mbe ágyaáge mandeé bwó né meti nnó ji akógé wýé.

³⁷ Akwónégé mekpó Mekwe Olif, aló manshúle, ndere alé kwókwólé ne Jerosale, ne gejamégé ánkwalé bií, áchwóó ji meso ákwáne kénké, áfége Esówo né ufélékpá ebi ebwó ágené. ³⁸ “Mejé ebe ne Mfwa ayi áchwóó né mabó Ata ayi alú né mfaánebuú, eniné mfaá mfaá, ji ne achyége nesó.”

³⁹ Ne bóó Farasi bifó aké, “Ménleré weé baá utóó byé ákwéné mejóó.”

⁴⁰ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Kaáge nnó ye mbógé bóó bina ákwenégé mejóó, ye mataá akálege nyé áfége Esówo.”

Jisós ali magbo getugé Jerosale

⁴¹ Ndere Jisós akwóné kwókwólé ne Jerosale, ape ewu dómee, meshwe akwó ji metóó, aló manlilé ajoge ⁴² aké, “É é bóó Jerosale, fina enyú debó dekaa genó eyi géchyége enyú nesó, ne nana dekáge sé geji. ⁴³ Gébé gekwónége nye eyigé bóó mawámé nyú, áchwógé áténé ekwó gepú ágyaa meló nyú mme, ákelé enyú mmu. ⁴⁴ Apyégémbó, ákpéne nye mmu áwá enyú ako, áma amú upú enyú uko ne mbaá ala nye dede nnó ye ntaá nema nélagé mfaá eníne fó. Mbó ne ebeé nyé néndé enyú deshá mankaá bií bi Esówo áchwóó mampóo enyú.”

*Jisós abú bóó bi ákpóó unó né mmu echa upe Esówo
(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jón 2:13-22)*

⁴⁵ Jisós alyágé melu ewémbo, akpe né mmu echa upe Esówo, aló mamfwéné bóó abi ákpóó unó né mmu. ⁴⁶ Ndere ábuú ebwó aké, “Asá né mmu ñwe Esówo nnó, Esówo aké, ‘Gepú ya gebéé nyé lé gepúgé mmyemenene.’ Ne nana enyú débwalé géjí galé melu ewé ánjó ábige wýé.”

⁴⁷ Ne Jisós alerege wýé bóó mmu echa upe Esówo yéndé bií. Né gébé yimbo anóó baá abi ápyéé upe Esówo chóncho ne ánléré mabé Esówo ne ákpakpa meló akélege meti nnó áwá ji. ⁴⁸ Yémbó ebwó áge meti wó néndé bóó ájwólége yéndégébé áwú mekomejóó Jisós ne ákelege fó nnó gechu jíí gema gekoó mme detú.

20

*Agil Jisós mbaá ayi uto ebi utané
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)*

1 Bií fɔ Jisɔs abɔ alerege bɔɔ né echa upe Esɔwɔ, ágarege ebwɔ abya melómélɔ ayi atané mbaá Esɔwɔ. Nɔdere ájógembɔ, anɔɔ baá abi ápyéé upe Esɔwɔ chónchɔ ne Anleré mabé Esɔwɔ, ne ákprakpa melɔ, áchwɔ chɔɔ ne bɔɔ bimbɔ, 2 ágií Jisɔs aké, “Ndé uto ebi ɔwyaá mampye unó bina? Waá achyéé wɔ uto ubi?” 3 Jisɔs ashuu ebwɔ meko aké “Me ntó nwyaa awa nkwe mangií enyú ayi debɔɔ manshuú me”. 4 Ne agií ebwɔ aké, “Waá achye Jɔn uto manwyaá bɔɔ manaá Esɔwɔ, Esɔwɔ waá akwaá?”

5 Alo manjɔɔ ne ate aké, “Ebege deɔɔgé nnó elé Esɔwɔ ne achyéé Jɔn uto bi, agige nye esé aké, ‘Ulanó ne delá kamé mekomejɔɔ wuu wɔ.’ 6 Ne mbɔgé deɔɔgé nnó, ‘Utané mbaá akwaá,’ bɔɔ ako áwane nyé esé ne mataá gétúgé ebwɔ ákaá wáwálé nnó Jɔn abɔ alu *Muú Ekpávé Esɔwɔ.” 7 Ne aké ne ji, “Ese dekaá fɔ mbaá yi uto bií utane wɔ.”

8 Ne Jisɔs ashuu ntó ebwɔ meko aké, “Yé me ntó ngárégé fɔ enyú muú yi achyé me uto ne mpyé unó bina.”

Nekanémejɔɔ bɔɔ uségé ne mbɔɔ mekɔɔ

(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

9 Jisɔs alo mangaré bɔɔ bina nekanémejɔɔ ake, “Mende fɔ abɔ ató mekɔɔ, ape unɔɔ ebi ákuú vine, ábɔgé umpome bií ápye mmoɔ. * Ase bɔɔ uségé afyé wye. Atane afé neke né melɔ fɔ, ewú ne ábélé dɔɔ. 10 Gébé gekwónégé eyigé ákyé umpómé bimbɔ, mbɔɔ mekɔɔ ató maá defwé wuu ama mbaá bɔɔ uségé bimbɔ nnó áchye ebií unó mbwé ebi utane né mekɔɔ ewémbɔ. Yémbɔ ebwɔ átulé maá defwé yimbɔ, ábú ji akéré amu amu. 11 Ama tó ayifo, ebwɔ ágégé ji, áse ji ne matulé, áchyé ji mekpo unɔɔ, ábú ntó ji akéré amuamu. 12 Mende yimbɔ ama tó maá defwé ayifo, bɔɔ bimbɔ átulé ji, afyé ji upa mmye, ne ája ji mmemme átó ji dafye. 13 Ne mbɔɔ mekɔɔ yimbɔ aké, ‘Mpye nyé nnó? Elú galógálɔ nnó ntó nana maá wa ayi ngboó ne ji dɔɔ, ndɔfɔ ágégé nye ji, áchyege ji éndógé.’ 14 Maá yimbɔ afé, ne ndere álé kwókwólé, bɔɔ bimbɔ ágé ji ne aké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbɔɔ mekɔɔ na, chwóge déwá ji, geteé jí geláa eyigé esé.’ 15 Akpégé mmu mekɔɔ, ája ji átó dafye, áwá ji.”

Jisɔs anerege nekanémejɔɔ eni, agií bɔɔ abi alú eféé ake, “Enyú deferé nnó mbɔɔ mekɔɔ yimbɔ apye nye nnó ne bɔɔ uségé bimbɔ? 16 Elú wáwálé nnó, abɔ manchwɔ awá bɔɔ bimbɔ achyéé mekɔɔ ewémbɔ mbaá bɔɔ abi cha.”

Bɔɔ bina áwúge mbɔ aferé ubée aké, “Esɔwɔ akamégé.”

17 Jisɔs ape ebwɔ dómeé ne agií aké, “Ne nana genó eyigé ásáme mmu nwe Esɔwɔ geké nnó? Asá nnó:

‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, néné ne nélaá menɔ ntaá ayi ágbaré ekwɔ gepú.’

18 Muú akwegé mfaá ntaá enine mbɔ, atyáge nye ubauba ne mbɔgé nekwége muú mmye, muú yimbɔ alá nye yiliyili.”

19 Jisɔs agárégé nekanémejɔɔ eni, *Anleré mabé Esɔwɔ ne anɔɔ baá bi apye upe Esɔwɔ áwúge, ákaá nnó ajoge mbɔ lé ne ebwɔ, ábɔ álú mampye Jisɔs wye né gébé eyigémbɔ, yémbɔ ágó gétúgé áfɔɔ amé bɔɔ.

Agii Jisɔs mechɔ nkamakpo

(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Bɔɔ bina ámalɔ mankélé meti ewéchá, ne átó bɔɔ nnó ájyé pyé eké ábɔɔ mechɔ ne Jisɔs wɔ, nnó mbɔgé Jisɔs akwegé nekwené meno, ebwɔ ágbaré ji ájyé mbaá ámpané mpa abi átómé nye ji mbaá góména ayi Rom. 21 Bɔɔ bimbɔ ájyéégé ákuú Jisɔs aké, “Ménleré, esé dékaá nnó depɔ etiré ógarege ne ólerege

* 20:9 Elú wáwálé nnó: Genɔɔ eyigé bɔɔ Isreli ásélé umpomé bií ápyé mmoɔ ákuú geji né meko mekala nnó, *Grape.

délú wáwálé. Ὁ πός fós meso ama. Διερεγε βός unós ndere Εσωω akélege wáwálé.”
²² Εσέ dekaá wós, “Nnó ebé sé eké nnó déchyégé ηkámakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé?”

²³ Jisós akágé nnó ápené mbo ji lé metáa, aké ne ebwós, ²⁴ “Chwósge me ne sére † ama. Achwósge ne ji, agií ebwós aké, Mekpo wá na ne mabo waá na ásamé né ηka eyi?” Aké ne Jisós, “Élé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.”

²⁵ Ne Jisós aké ne ebwós, “Chyεge Mfwa Rom genós eyí gélú ejíí ne chyεge ntó Εσωω genós eyi gélú eyi Εσωω.”

²⁶ Gefós eyigé Jisós akwyé meko ashuú ebwós gepye byó úkóre ebwós mmu, alá nyámé néndé ágé fós genós eyigé ji apyεé wós.

Agii Jisós nkwé ayi muú akwilege né negbo
 (Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ *Bós Jus fós abi ákú bwós *Sadusi. Ebwós alú bós bi áké muú agbógé akwilége sé né negbo. Achwós gií Jisós aké, ²⁸ “Ménleré, Mosis abó asá ebé ewéna mmú ηwe mabé sé nnó ‘Mbógé muú abagé mendée wuú ne agbógé alyagé mendée yimbo ayi ebwós alá byé maá wós, meηmó wuú abó manse mendée yimbo né ukwi, nnó ábyégé baá ábélé né mabo ami mewené meηmo yimbo.’ ²⁹ Agare ji neka eni áké, áηmós fós akénéama abi ande álú abi átané nte ama. Meηmó yi muú kpaá abó abá mendée wuú ne agbó ayi ebwós alá byε maá wós. ³⁰ Ayi akwólege ji ase mendée yimbo né ukwi. Ayi mbo agbó ntó ayi ebwós alá byé maá wós. ³¹ Epye wyémbo kpaá ebwós akénéama ágbo ako. Yé muú yi ábyené maá ne mendée yimbo após. ³² Ebélegé mendée yimbo ntó agbó.” ³³ Ajógémbó, agií Jisós aké, “Ndere aηmós bina akénéama abó ábané mendée yina, gébége ebwós ako ákwilége né negbo, mendée yina abεé nyε ayi waá?”

³⁴ Ne Jisós ashuú ebwós meko ake, “Né mme yina ande ábané andée ne andée átós anós. ³⁵ Yémbo gébége bós abi Εσωω asélé nnó ákwáné, bós ákwilége né negbo, ákpege né mme yi achwós nyε, gébé eyigémbó, ye neba nébéé se. ³⁶ Ndere Εσωω apye ebwós ákwilége né negbo, ámagé gbó sé, néndé álú nkane makiénné Εσωω, ne álú baá Εσωω te kwyakwyá. ³⁷ Mosis ntó aléré wáwálé nkane muú ágbo gé ákwilége né negbo. Asá abya genós eyigé mewε ebó εluli wyε gélá sósge ne akuú Ata Εσωω né melu ewémbo mmu ηwe wuú nnó, Εσωω ayi Abraham ne ayi Asek ne ayi Jakób. ³⁸ Mosis akúgé ji mbo, éleré nnó Εσωω alu ayi bós abi álú abε. Εσωω após fós Εσωω ayi awuú bós, alu ayi bós abi álú abε, néndé bós ako álú abε né mbe ushu wuú.”

³⁹ Jisós ajógé mbo, Anleré mabé Εσωω abifós aké ne ji, “Ménleré οu cho.”
⁴⁰ Ebwós áwúgé mbo, mano bwós ákpe né mekós, yé muú ayi ama mua mangií ji nkwé após.

Muú ayi Εσωω akweré ji εla gefwa alu mad wad
 (Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Ewyage Jisós ntó agií ebwós awuú nkwé aké, “Bós ajóge nnó Muú yi Εσωω akweré ji εlá gefwa alu mpyáne mfwa Devid, ewena ébεε mbo nnó? ⁴² Enyú dekaá nnó mfwa Devid asá né ηwe makwa wuú nnó:

‘Ata Εσωω ajós ne Ata wa nnó,
 jwolé fa né egbé ebwónyε wa,

⁴³ kpaá te gébé gékwónεge nyé eyigé mpye bós mawámé byεé,
 aláá eké mboós genós nnó ónéré uká byεé mfaá.’

† 20:24 Ελί wáwálé nnó: Ερός sére élé *denarius, ayi ébó élí ηká bós Rom.

44 Ewéna éleré nnó Mfwa Devid akuú Muú yi Eṣṵwṵ akweré ji elá gefwa nnó Ata wuú. Epyembṵ nnó ne *Muú yi Eṣṵwṵ akweré ji elá gefwa ama alú mpyáne Devid?”

Jisṵs akwelé baá utṵṵ bií mbeé nnó ekage áse gepṵgé Anleré mabé Eṣṵwṵ
(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

45 Nana Jisṵs ajṵge lé ne baá utṵṵ bií ne bṵṵ ako áwúu ntó, aké, 46 “Sége gébé ne gepṵgé anleré mabé Eṣṵwṵ. Ebwṵ ágbṵṵ mamfyéḡé bṵ nkúú átyé átyé, ákéné, ágyaáge ntoné gese nnó bṵṵ átáméḡé ebwṵ ne énogé. Agboṵ ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene. Ajyḡéḡé epáá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólege. 47 Yémbṵ, mmyé égbṵṵ ebwṵ, áfwyálege akwi andée, áfṵḡe upú bwṵ, ne ama ákéné malumalu, ánénemmye áwyáge dṵṵ nnó ágiléḡé bṵṵ ame. Ndere ápyé mbṵ, áfyé lé getoṵ né mmye bwṵ. Akpéne nyé né efwyale ewé mebo.”

21

Echyé mekwi mendée ayi alú mbyá
(Mak 12:41-44)

1 Ndere Jisṵs alú mmu echa upé Eṣṵwṵ, apele dómee nkane bṵṵ nka áchwṵ áfyé manka bwṵ mmu genṵ eyigé áfyé nka Eṣṵwṵ. 2 Agé ntó mbya mekwi mendée fṵ ndere áfyé baá ubaá ngba ápeá. 3 Agégémbṵ aké, “Kaáge wáwálé nnó nka yi mbyá mekwi mendée yina áfyé, ejá epwṵ eyi bṵṵ ako áfyé. 4 Yéndémuú áferé ekeke nka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbṵ, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jí achyéé.”

Jisṵs agaré nkane gekpékpéḡé efwyale géchwṵṵ nyé meso gébé
(Mat 24:1, 2; Mak 13:1, 2)

5 Baá utṵṵ bifṵ álo mamfḡéḡe echa upé Eṣṵwṵ nkane átené ewú ne uchánchá mataá, ne ama afége uchánchá unṵ bi achyé nnó ánogé Eṣṵwṵ. Eféé Jisṵs aké ne ebwṵ, 6 “Enyú degene unṵ bi, dema deféḡe yémbṵ gébé gékwónéḡé nyé eyigé amúu ewú ne yeé ntaá némaá eni nélaá mfaá nte népṵ.”

7 Agii ji áké, “Menleré, nde gébé eyige depṵ tiré na depyé nyé? Nde genṵ eyi gélérege nyé nnó unṵ bi uchwṵṵ pyé?”

8 Jisṵs ashúú ebwṵ meko aké, “Sége gébé nnó ékagé muú fṵ ábwólé enyú dénṵ mewáá. Nénde, gejaméḡé bṵṵ ásele nyé mabṵ ma áchwṵ eta nyú, áké, ‘Me ne nlu’ ne ájṵḡe nyé nnó, ‘Gébé gékwóné.’ Ájṵḡe depṵ tí, déwugé fṵ ebwṵ.

9 Ne déwuú nyé ntó abya be kwákwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, défṵḡe fṵ. Unṵ bina uko ubṵṵ mbe upye ne epṵfṵ nnó mme yina achwṵ kwyá ténéténé wṵ.”

10 Jisṵs amajṵṵ ne ebwṵ ake, “Malṵ kpakpa ámmye nyé ne ate ne ate afwa ne bṵṵ bwṵ ámmye nyé ne ate, 11 Ukpékpé unṵ upyéé nyé mme yina anyige ne eshye abwólé né gejaméḡé malu. Emímí mesa ekwéne nyé né malumalu, ne mamée áwáne nyé bṵṵ. Unṵ bi úgyálege mane upyéé nyé né nebuú manleré ubée unṵ bi uchwṵ pye.

Jisṵs agare ángbá bií efwyale ewé ebwṵ agéne nyé
(Mat 10:16-25; Mak 13:9-13)

12 “Geméḡé nnó unṵ bi upye; kaáge nnó bṵṵ ápyéne nyé enyú, áma átulé enyú. Dekpene nyé unṵṵ mpa né macha mmyemenene ne áfyé nyé enyú denṵ. Ajyḡé nyé ne enyú né mbe ushu afwa ne bṵṵ gṵmena gétúḡé dékamé nnó delu bṵṵ ba. 13 Gébéḡé detenéḡé mbe ushu bṵṵ bimṵṵ, kaáge nnó debṵ mbṵ élé meti mangaré ebwṵ mekomejṵṵ Eṣṵwṵ. 14 Yémbṵ ekagé dechyé geme nyú efwyale,

mamférégέ unó bi dejóge nyé. ¹⁵ Gébé gekwónégé, nchyege nyé enyú denгарé mejó eti déjógé ye muú mawame nyú ayi anénégé geyó ye manyé mbeé ábéé. ¹⁶ Kaáge nnó bóó enyú ne ákpóo nyé enyú, ye ébélé ánte nyú, ye ánmé nyú ye bóó ula gepú nyú, ye ajeé nyú. Achyége nye enyú mbaá ákprakpa melo, nnó déténe unó mpa ne áwáne nye enyú bífó. ¹⁷ Bóó ako ápaá nye enyú gétúgέ délu ánjkwólé ba. ¹⁸ Ye enkáá mejwe éwé éjúge nyé né mekpo nyú ékwé, enó epó. ¹⁹ Dekamégé metóó ema, dekpéne nyé mmu genwá eyi gelá gebyé.

Jisás agaré nkane áchóó nye Jerosale
(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ “Gébégé degégé nnó bóó bee áno melo Jerosale mme, kaáge nnó gébé gekwóné eyigé áchwó chó ewu. ²¹ Gébégé mechó éwé epyégé, bóó ako abi né bagagé mewaa Judiya ábó ajyé bíi mfaá makwe. Bóó abi álú né melo éwémbó ábóó ntó. Yéndémuú ayi atanégé mekóó, ékage akyaá nnó ajyé mmu. ²² Kaáge nnó gébé eyigémbó, élé bíi bi Ésowo atóme nye éfwyale né melo Jerosale mampye nnó unó bi ásáme mmu nwe wuu ubé wáwálé. ²³ É é ébéé nye mbó nnó ne andeé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. Ésowo asó nye metóó ne melo éwé, ne bóó ako ágéne nye gebégé éfwyale. ²⁴ Áwáne nye abifó ne desaa, áséle nye abifó nkane bóó denoré bee, ákaré átó né malo mako. Ne bóó abi alá pó bóó jus ápwo nye melo Jerosale, ne áchyége nye ébwó éfwyale, kpaá gébé bwó gébyé.”

Unó bi upye nye gemégé nnó Maá Nte Mekwaá akérege meso fa mme
(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Né gébé eyigémbó, ágéne nye ufóó unó bi upye né nmeé ne mfaá ne ambe. Né mme, gewyágé mgbannyi eyi gétánege né ébéé mega, gepyé nye gejámégé malo áfso nnó ebeé échwó kpa ébwó. ²⁶ Bóó áwére nye ne éfo né metóó getúge ákaá nnó unó bi ugyálege mane uchwó pyé né malo mako. Ne unó bi uwyaa uto né mfaánebuú unyige nye, ²⁷ ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ne uto bíi, ne gekpékpégé énogé. ²⁸ Degégé nnó unó bi úlo mampye, tenege, dégúlé gétúgέ dekaa nnó gébé gekwóné eyigé Ésowo achwó féré enyú né éfwyale.”

Jisás agaré nkane unó bi úlálége bya
(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Ne Jisás agaré ébwó nekanémejóó ake, “Pege gepoge genóoge fig ne unóó uko ébi úlálége bya. * ³⁰ Gébégé degégé nnó unóó bimbó úlo mantó bya uke, dekaa nnó nshwóné alé chwó lóó. ³¹ Wyémbó ntó, gébége enyú dégégé nnó unó bina upyéé, débó mankaá nnó Ésowo achwó gbaré Gefwa jíi.

³² “Ngarege enyú wáwálé nnó nyje eníné na négboó fí kpaá te unó bina ukó úpyéé. ³³ Mfaá ne mme ákwýáge nye, yémbó mekomejóó wa alaa te kwakwya.

Sége gébé

³⁴ “Sége gébé nnó dékagé dényégé genwá, ne dényúgέ mmóó dékwéné, ékagé matso nyú átáné ne Ésowo. Ékagé dénéregé matso né genwágé mme yina nnó ékagé bíi bimbó úbáné enyú nkane menya akwéne metaá. ³⁵ Ne depó étiré bíi bimbó dégbárege nye bóó ako abi álú fá mme. ³⁶ Kpómege mmye, dénénémmye mbaá Ésowo yéndégébé, nnó ji achyé enyú éshye dékóó né éfwyale éwé échwó nye. Depyége mbó, detenege nye mbé ushu Maá Nte Mekwaá ayi déla pó ne deba.”

* 21:29 Elú wáwálé nnó: Genóó eyige ásamé né mmu nwe ákú nnó *fig.

³⁷ Yéndé bíí Jisṁs alerege wyé bṁṁó né echa upe Ḑṁṁṁ. Anerégé, yéndé nkwalé ajye né Mekwé Olif. ³⁸ Ne yéndé dondo bṁṁó ako áchwṁ, ajwṁlege mmu echa upe Ḑṁṁṁ manwú mekomejṁṁ wuú.

22

Ajṁṁ geju manwá Jisṁs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Jṁn 11:45-53)

¹ Ne gébé gébṁ géfii eyigé anyéé epaá koó upú ne epaá bréd yi alá muálé. ² Né gébé eyigémbṁ, anṁṁ baá ámpyéé upe Ḑṁṁṁ ne ánléré mabé Ḑṁṁṁ, ábṁ ákélege meti nnó áwá Jisṁs bibí, nendé, áfṁṁ nya bṁṁṁ melṁ.

³ Ne danchṁmelṁ akpe mmu metṁṁ Judas ayi ákuú ji ntṁṁ Iscarot, maá utṁṁ ama né geluágé abi áfyaneápeá. ⁴ Ajye sṁ ula ne Anṁṁ baá ámpyéé upe Ḑṁṁṁ ne bṁṁṁ kpakpa abi ábáme echa upe Ḑṁṁṁ, nnó ákpṁṁṁ ébwṁṁ Jisṁs. ⁵ Ébwṁ áwúgémbṁ, matṁṁ ágṁ ébwṁ ne ákamé nnó áchyége Judas ṁka. ⁶ Judas akamé mechṁṁ éwé ájṁṁ ne álṁṁ mankélége meti éwé ji apyéé ne Jisṁs akpe ébwṁṁ né ámu nkane gejamégé bṁṁ alá kágé.

Jisṁs anyéé epaá koó upú ne bad utṁṁ bíí

(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jṁn 13:21-30)

⁷ Bíí ébi áwáne maá egṁṁge gepé mbaá epaá bréd yi alá muálé, úkwónégé, ⁸ Jisṁs atṁ Pita ne Jṁn aké, “Chógé depyé menyéé epaá *koó upú nnó esé deyje dényé éwu.”

⁹ Agii ji aké, “Ṁkelege nnó esé deyje deyteé menyéé éfṁṁ?”

¹⁰ Ashuú ébwṁṁ meko ake: “Wuúge, mbṁgé deyjege, dekpége né melṁ kpaá, degene nye mende fṁ ne ṁkwṁ manaá né mekpṁ, kwṁlege ji né gepú eyigé ji akpéne. ¹¹ Gébége enyú dekpége, gárege mbṁṁ gepú nnó: ‘Ménléré aké, léré esé maá gepú áṁkéé, ayi ji anyéé nyé menyéé epaá koó upú ne baá utṁṁ bíí.’ ¹² Ne mbṁṁ gepú yimbṁ alerege nye enyú maá gepú ayi alú te mfaá enyṁṁ ayi ákwyé mé ábélé. Pyégé menyéé yimbṁ éwu.”

¹³ Afé, ágé wyé yéndégenṁ nkane Jisṁs abṁ agaré ébwṁṁ. Ne átyé ntṁ menyéé epaá koó upú yimbṁ.

Menyéé Ata Jisṁs

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kor 11:23-25)

¹⁴ Gébé gékwónégé, Jisṁs ne áṁgbá bíí áchwṁ álo manyé menyéé yimbṁ. ¹⁵ Ne Jisṁs aké ne ébwṁṁ: “Mbṁ gejigé metṁṁ manjwólé chóncho ne enyú nnó dényé epaá koó upú ne ngé éfwyale. ¹⁶ Kaáge nnó me mmáge nyé sé epaá éwéná kpaá te depṁ étiré epaá éwé débéé wáwálé, gébége Ḑṁṁṁ agbárege nyé gefwa jii.”

¹⁷ Ne abwéé amó ne mmṁṁ né mmu, achyége matame mbaá Ḑṁṁṁ, achyéé mmṁṁ mimbṁ mbaá áṁgbá bíí aké: “Sége dényú, déchuú áte. ¹⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, élo nana eyjégé mbe, nnyú sé mmṁṁ mina te gébé eyigé Ḑṁṁṁ aké agbarege gefwa jii.”

¹⁹ Abṁ ntṁ bréd, áchyége matame mbaá Ḑṁṁṁ, agyá nto bréd yimbṁ ubauba achyéé bwṁṁ aké, “Gége menyammye wa [ayi nchyége né gétúge enyú. Pyégé wyé na mantégé negbo na.” ²⁰ Ake ánérege manyéé menyéé, ama bṁ amó ne mmṁṁ né mmu, aké, “Amo yina, élé *menomenyéé meke éwé Ḑṁṁṁ anyéé nye ndrere manṁṁ ma magbélege nyé né mme né gétúge enyú.]

²¹ Yélé njṁgembṁ, muú ayi akpṁṁ nyé me alu fá né ujwólé bina. ²² Kaáge nnó Maá Nte Mekwáá agbṁṁ nye wyé nkane Ḑṁṁṁ améé abelé, yémbṁ utonjka ube ne muú ayi akpṁṁ nyé ji.”

²³ Anḡbá bií áwúgέ mbo, álo mangii atε áké, “Waa álú né geluáge sé ayi apyé nyé gefóó genó eyigé na?”

Anḡbá Jisós anyéé mbeé mechó dékpakpa

²⁴ Né gébé gefó, anḡbá Jisós álo mbeé manyége ne atε, nnó waa alú muú kpaa né geluáge bwó. ²⁵ Jisós awúgέ mbeé bwó, ajóó ne εbwó aké, “Gé na ne afwa mme abi alá pó bós Jus apyéé. Agárege nnó uto melo meko úlú εbwó né ámu, ájyárege bós ne uká, ne ama ákélege nnó bós ákwáné galógáló ayi εbwó apyé. ²⁶ Yémbó, ébége fó mbo ne enyú. Muú kpaa nyú abε nkane mamáné ne menambe abéé nkane ménkpané defwé. ²⁷ Waa alú muú kpaa? Muú ayi áchóge ji menyéé nnó anyé waa muú ayi áchwó ne menyéé? Elé ji ayi áchóge ji menyéé nnó anyé pó mbo? Yémbó me nlu né geluáge enyú ndere menkpané menyéé.”

²⁸ Jisós aké, “Yé ndere ngéne εfwyale, enyú ne délú wyé ne me. ²⁹ Gétú eyigémbó, mpye nyé enyú nnó débé afwa wyé nkane nte wa apyé me ntó nlu Mfwa. ³⁰ Denye nyé, denyú ne me né gefwa ya. Dejwólege nyé ntó ndere afwa mampáné depó né matoo áfyáneapeá ayi bós Isreli.”

*Jisós agaré ndere Pita áshyda nye ji
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)*

³¹ Jisós akú Pita aké, “Simun, Simun! Gé ngarege wó nnó danchómelo ase uto nnó amuá enyú, mamféré matóó nyú ne me nkane ácháge esa, áférege ukwóó. ³² Ne me nnenemmye mbaá Esowó nnó ékagé wó oféré metóó wyé ne me kánká. Metóó wyε emagé béne, fyé aḡmé byé εshye.”

³³ Pita ajóó ake, “Ata, me mkpomé mmye manjye deno ne wó ne ye mangbó ne wó.”

³⁴ Jisós ake, “Pita gé, gó ngaré wó nnó, gemége nnó menó mekwó akú fina wó óshyaá nyε nnó ókagé me kpaáte ukúkúle uléé.”

Jisós agaré baá utóó bií nnó ákpomé mmyé

³⁵ Ne Jisós ama jóó ne anḡbá bií aké, “Tége nkane ntómé nyá enyú neke nka pó, geba pó ne unó uká εbichá pó, genó geli nya enyú?”

Ne εbwó áké, “Ngba, ye genó eyi geli esé gepó.”

³⁶ Agaré εbwó áké, “Nana muú yi awya nka menyéé jii abó, ne geba ntó. Ne muú yi alá pó ne esaá akpó nku wuu asé nka yimbó ana esaá. ³⁷ Wuúge, Asá genó gefó mmu nwe Esowó nnó, ‘Afyε nyé ji né geluáge bós nchye.’ Genó yina gépye nyé me wáwálé. Enyú debó mankaá nnó yendé genó eyigé ajóó atome ne me gébó mambé wáwálé.”

³⁸ Ne anḡbá bi áké, “Ata dewyá desaá depeá fa.” Jisós ake, “Lyáge mechó εwémbó.”

*Jisós anemmye né Mekwe Olif
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Jisós ályáge gepú eyigémbó, afé né Mekwe Olif nkane ji apyé mé, ne baá utóó bií, ákwólé ji ntó. ⁴⁰ Aké ákwónege né melu εwémbó, agaré εbwó aké, “Négemmye mbaá Esowó nnó ékagé enyú dékpé né mmuameno.”

⁴¹ Ne alyá εbwó afé mbe gachyé, ató manó mme aló manemmye mbaá Esowó aké, ⁴² “Nte, mbógé ejige wó, féré amó εfwyale yina né eta wa ábé tete, yémbó pye genó eyigé wó okélege, epóó eyigé ne nkélege.” ⁴³ [Gébége anéemmye mbaá Esowó, ekiénné Esowó étané mfaánebuú εchwó fyé ji metóó.

⁴⁴ Ne gekpékpége mesómé né metóó, Jisós anemmye ne εshye kpaa njúnjú atané ji mmye achyεge mme nkane denkáré manoo.]

⁴⁵ Ji ánerégé mánemmye, akwilé akeré mbaá yi ángbá bíi álú. Abané ebwó ndere ábélege géjyá gétúgé ápwá né masómé. ⁴⁶ Ape ebwó agií aké, “Debelege nde? Kwélége ka, négemmye mbaá Esɔwɔ nnó ékágé dékpré né mmuameno.”

Apye Jisɔs

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jɔn 18:3-11)

⁴⁷ Ndere Jisɔs alu jɔge, njuné bɔɔ néchwɔ ne Judas, ngba ama né geluágé abi áfyaneápeá. Judas aja ebwó meti, achwógé, afé mbe atyá Jisɔs. ⁴⁸ Atyágé ji mɔɔ, Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Judas akpó lé Maá Nte Mekwaá né mantyá ji nnó bɔɔ ákaá ne ápye ji?”

⁴⁹ Gébége ángbá Jisɔs ágené nnó mechó kpaa élé chwɔ, agií aké, “Ata debó desaa delo úmye?” ⁵⁰ Ne ngbá Jisɔs ama né geluágé bwó, ajuú aparanja, ala manké memfwé *Etúkpe ámpyee úpe Esɔwɔ, asó etu ewé egbé ebwɔnye.

⁵¹ Ne Jisɔs agaré bɔɔ bíi aké, “Dépyege sé mbɔ, lyáge ebwó.” Aferé ebwó wuu ata etu memfwé yimbɔ, eferé.

⁵² Ne Jisɔs abwólé eta *Anɔɔ baá ampyee úpe Esɔwɔ ne ámbamé echa úpe Esɔwɔ ne ákpakpa melo abi áchwɔ mampye ji. Agií ebwó aké, “Enyú dechwɔ na ne bɔ aparanja ne mámbó unɔɔ mampye me nnó me nlu menjó? ⁵³ Ndɔ ndɔ ne ndɔ njwólege ne enyú né echa úpe, enyú deta me ebwɔ mmye wó. Yémbɔ gébé eyige nyú gékwané nana, dechwɔ né uto dánchezmeló ayi mfwá utuú.”

Pita ashya nnó ji akágé fɔ Jisɔs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-72; Jɔn 18:15-18, 25-27)

⁵⁴ Ne bɔɔ bina ápye Jisɔs áfé ne ji né dachi etúkpe ampye úpe Esɔwɔ. Ne Pita ala te meso, akwólege ebwó gachyee, gachye. ⁵⁵ Akwónégé, abané bɔɔ bí ásené mewé né dachi áwyá. Pita achwɔ jwóle ntó né geluágé ebwó. ⁵⁶ Ménkpané defwé ama né dachi yimbɔ ayi alú mendée, agégé Pita né genjógé mewé nkane ajwóle, ape ji domeé, aké, “Mende yina ntó abó alu ne Jisɔs.”

⁵⁷ Pita ake, “Chaa-ó! Mesɔ mendée nkágé ji.”

⁵⁸ Ewya ye wó, mende fɔ agé Pita ake, “Wó ntó ɔlu muú bwó ama.”

Pita ake, “Me detuú-o!”

⁵⁹ Ewya genógé nchwáneke, mende ayifo aké, “Wáwálé gebii gepó mmu mende yiná ntó abó alu ne Jisɔs, ji ntó atané gebagé Galilii.”

⁶⁰ Ne Pita ake, “Ge da, me kágé ewe wɔ jóge mbɔ.”

Wye nkane ji alú jóge mbɔ, menɔ mekwɔ akú kɔkɔgálókɔɔ. ⁶¹ Ata Jisɔs akó gemé apé Pita. Amé bwó átuú, ne Pita ate mekomejɔɔ ayi Ata Jisɔs abó agaré ji nnó, “Gemégé nnó menɔ mekwɔ akú, ashya nyé ukúkúle uléé nnó akágé me.”

⁶² Gébége Pita áteé mekomejɔɔ yimbɔ, afé dafye, anyɔ meko ngbó ali segé segé.

⁶³ Bɔɔ bí ábáme Jisɔs, álo manjwya Jisɔs, ne átulege ji. ⁶⁴ Awé ji ndeé né amé, ne ágiige ji aké, “Waa adó wɔ? Garé esé mbógé akage.” ⁶⁵ Ne ebwó áma jú ji mashye mmye né gejamégé mati.

Jisɔs akpe unɔɔ mpa

(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jɔn 18:19-24)

⁶⁶ Bíi újyágé, *ákpakpa melo, ne Anɔɔ baá ampye úpe Esɔwɔ ne *Anleré mabé Esɔwɔ áchomé né eso. Achwɔ ne Jisɔs né mbe ushu bwó. ⁶⁷ Agií ji aké, “Wɔ ne ɔlú Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa?”

Jisɔs ashuu ebwó meko aké, “Mboge ngarégé enyú, dekámégé nye fɔ ne me. ⁶⁸ Ne mbógé ngiigé enyú nkwe dekámégé nyé fɔ manshuú me meko. ⁶⁹ Yémbɔ lo nana chó mbe, Esɔwɔ ayi áwya uto uko abelege Maá Nte Mekwaá né mfaá geluágé énogé né egbé ebwɔnye wuu.” ⁷⁰ Ajógé mbɔ, ebwó ako agií aké, “Wɔ ne ɔlú Maá Esɔwɔ?”

Jisós aké, “Élú wyé nkane enyú dejós mbó.” ⁷¹ Ne ebwó áke ne ate, “Ndé gécha démáge kéle bó ntésé? Esé ambós dewú mé genó eyi getané jimbó meno.”

23

Afé né Jisós mbaá Palet

(*Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38*)

- ¹ Ebwó ájógé mbó, echomele meko ekwelé ká efé ne Jisós mbaá Palet.
- ² Akwónégé éwu, álo maáma ji depó mmye áké, “Dépyé ményákwo yi ndere achós melo esé, achoge bós uká mme nnó áchyege fó nkamakpo mbaá Mfwa Rom, ne ama garege bós nnó ji ne alú Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa.”
- ³ Palet agii Jisós aké, “Wó olu Mfwa bós Jus wáwálé?”
- Jisós aké, “Élu nkane ójó.”
- ⁴ Ne Palet ajós ne anós baá abi ápye upe Esowo ne gejamégé bós, áké, “Ngéfó gabo ayi mende yina apyé wó.”
- ⁵ Yémbó áshii wyé ne éwú aké mende yina achoge bós uká mme, aléré né mme Judiya meko, álo né melo Galilii kpaá akwóné fá melo ewe.

Palet ató Jisós mbaá mfwa Heród

- ⁶ Palet awígé mbó, agii aké, “Mende yina ele muú Galilii?” ⁷ Akámégé, Palet ató Jisós mbaá Heród néndé Heród ne agbaré mboó melo yimbó. Né gébé eyigembó Heród abó alu né Jerosale. ⁸ Gébégé Heród agené Jisós, metós ego ji dós, élé ji abo akelege mé mangé ji te gachii, néndé, ji abó awuú mé ngó Jisós. Ne abó awya uméé nnó ji agé ufélekpá ebi Jisós apye. ⁹ Ewyágé Heród agii Jisós bó nké dós, ne yéé meko Jisós ashuu ji wó. ¹⁰ Agígé mbó, *Anós baá ampye upe Esowo ne *Anleré mabé Esowo áwo áchwó mbe, álo manjós depó eti Jisós apyé ne eshye. ¹¹ Mfwa Heród ne bós bee bii álo manjwyagé Jisós, áchyege ji mekpo unós. Abó nkúu mfwa áfyé ji mmye, amá átó ji akéré meso mbaá Palet. ¹² Né bii ebi mbó dejéé Palet ne Heród delo. Te gachi ebwó ábó alú máwámé ne ate.

Palet asó mpa nnó áwá Jisós

(*Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39–19:16*)

- ¹³ Gébégé ákeré meso ne Jisós, Palet akú anós baá abi ápyé upe Esowo, ne ákpakpa melo, ¹⁴ áchwógé, áké ne bwó, “Mbe mbe, enyú dese mé mende yina dechwó ne ji eta wa deké achós melo. Ngii ji bó nkwe né mbe ushu nyú, yémbó ngefó gabo yi mende yina apyé né depó etiré enyú déké ji akwé ébe wó. ¹⁵ Yé Mfwa Heród ntó age nnó mende yina akwé ébe wó, nkawú ne ji akéré meso eta esé. Góge ngaré enyú nnó mende yina apyé ye gabo fó ayi abó mangbó wó. ¹⁶ Yémbó nchyege nyé enyú ebwonye nnó átulé ji ályá ji, ajoyé.”
- ¹⁷ [Nkane gepógé gébé yimbó gélú, yendégébége epaá kwyakwya defwé, Palet aferege muú deno ama nkane bós bii ákelege.]
- ¹⁸ Ne ákalé ebwó ako áké, “Wá mende yina, esé dekelege élé Barabas.”
- ¹⁹ (Barabas abó akpe deno gétugé achwós ne efwyale né melo ne muú ayi ji ama wá.)
- ²⁰ Palet akelege meti manlyá Jisós ajoyé, ne ama ajós ne ebwó. ²¹ Ne ebwó ako ákalé áke, “Wó ji né gekwa, wó ji né gekwa.”
- ²² Né manáne aléé Palet ama gií ake, áwó ji nnó apye nnó? “Ndé gabo ayi ji ápyéé?” Nge ye genó eyigé ji apyé ne njós nnó áwó ji né gekwa wó. Ngarege ádó ji ályá ji ajoyé.
- ²³ Né ebwó ádo delulú áké, “Áwó ji né gekwa.” Makálé bwó áwerí uto Palet.
- ²⁴ Akamé ne asó mpa aké, “Ápye ne Jisós ndere ebwó ákelege.” ²⁵ Aferé muú yi ebwó ákelege ayi abó akpené deno gétugé, efwyale ewe ji achyé ne muú ayi

ji awáné. Gébégé áféré ji, Palet agbaré Jisós achyé ebwó, nnó ápye ndere ejii ebwó.

Awó Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jón 19:17-27)

²⁶ Bóó bee áse Jisós né dachi Palet ále jyéé, ne nkane ebwó ákéne ájyéé, átuú ne mende fɔ ayi akú ji Simun, muú melɔ Seren, atané dondo yimbɔ né mewaa ájyéé Jerosale. Agbaré ji áneré ji gekwagé Jisós né mánkɔ́ nnó ji akpá akwólege Jisós meso. ²⁷ Ne gejamégé bóó ákwólege ji meso. Abifɔ élé andée, abi ákparé amú mekpɔ, álile, áyiage ne masómé ndere áteé efwyale wuú. ²⁸ Ne Jisós abwólé aké ne ebwó, “Andée Jerosale, déligé sé gétú ya, líge lé geme enyú ne baá enyú. ²⁹ Kaáge nnó né meso gébé bóó ájǒge nyé nnó, ‘Éfwó ébé ne andée abi ákwené dénkwɔ́ ne abi ála alú danchyéé baá mámbé!’ ³⁰ Né gébé eyigémbɔ, bóó áshyáge nyé mmye nnó, ‘Echye mfaánebuú ashulé esé mmye, ye mme aní ese.’ ³¹ Ápyegémbɔ na ne genɔ́ eyi gélú gebe, ne ebeé nye nnó ne gebógbógé genɔ́?”

³² Gébégé ájye wó Jisós, áse ntó bóó ubée apéa manjye wá choncho ne ji. ³³ Akwónégé melú ewé ákuú nnó, “Uñkónkó makpɔ,” áwó Jisós né gekwa. Ne ama wó bóó ubée bimbɔ mfaá ukwa upea, ama né egbé ebwɔnye wuú, ne ayifɔ né egbé ebwɔbe wuú. ³⁴ Jisós aké, “Nté, gé ebwó meshwe, jinte gabo áyi ebwó ápyémbɔ, néndé ákágé.”

Bóó bee bina, ákpyá megyaá ákáré mandeé Jisós áfyé ate amú. ³⁵ Bóó átené éféé ápéle nkane áwóme Jisós né gekwa. Ne ákpakpa bóó Jus, álo manjwyágé yi áké, “Apoóge bóó bí chachá, akaágé poó fɔ ntó geme jí mbógé alú Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.”

³⁶ Bóó bee ntó ájwya Jisós, áchyéé ji mmɔ́ amí mamyáme, ³⁷ ne áké, “Mbógé nnó ɔlu Mfwa bóó Jus wáwálé, poó geme jyé.”

³⁸ Asá ntó ñwé ába né gekwa né mfaá mekpɔ Jisós. Asá wyéé áké, “Gé Mfwa bóó Jus na.”

³⁹ Muú ubée ama ayi áwómé ji ntó né gekwa ejí, alo manjwya ntó Jisós aké, “Pó ɔlu Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa? Poó yé géme jyé, ɔpoó esé ntó.”

⁴⁰ Ne ayifɔ ashulé ji yimbɔ ndo aké, “Wɔ ɔfɔ́ fɔ́ Esɔwɔ? ɔlu ntó mmú efwyale nkane mende yina. ⁴¹ Esé ne wɔ debó nsá né gabo ayi esé depyé, nkawú ne dégéne efwyale ewé. Ne mende yina apyé gabo wó.” ⁴² Ne ajǔ́ ne Jisós aké, “Ata te me gébége ɔchwógé gbáre gefwa jyé.”

⁴³ Jisós áshuú ji meko aké, “Ngarege wɔ wáwálé nnó fina ɔbe nyé ne me né meló Esɔwɔ.”

Negboné Jisós

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jón 19:28-30)

⁴⁴ Kálánká éfyáneépeá eké ékwónege, ñméé enomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánká eléé. ⁴⁵ Ñméé énomégé, ekat ewé ekaré metɔ́ echa upe Esɔwɔ egyptal ubaá úpeá. ⁴⁶ Eké éwyáge, Jisós alo mankálé kénké aké, “Nte mfyé geme ya né amú jyé.” Ajǔ́ge mbɔ, ashulé kwyakwya geféré h-ε-m metɔ́ ekwé.

⁴⁷ Muú kpaá bóó bee ayi abó atené éféé, agégé genó eyi gepyé, aféé Esɔwɔ aké, “Wáwálé, mende yina abó apyé gabo wó.” ⁴⁸ Gejamégé bóó abi abó áhomé éféé ápéle, ákeré upú bwɔ amu meso kpákpáre, mashu mme tóntó né genó eyigé ebwó ágené. ⁴⁹ Ajeé Jisós ako áténé tete ágéne depɔ́ etiré na. Abifɔ alú andée abi abó átané Galilíí ákwólé ji.

*Anil Jisṵs**(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jṵn 19:38-42)*

⁵⁰⁻⁵¹ Mendefṵ abṵ alu, akamege Josef, atané né melṵ Arimatya né gebagé mewaá Judiya. Alu nyá muú ayi alu cho, ne abelege mabé Eṵṵwṵ. Abṵ agilé gébé eyigé Eṵṵwṵ achwṵ gbáre gefwa jii. Yé élé alú ntṵ muú ama né geluágé ákpakpa bṵṵ Jus, apṵ nyá meko ama ne ebwṵ nnṵ áwá Jisṵs. ⁵² Nkane Jisṵs agboṵ, afé mbaá Palet, ajye gíi nnṵ achyé ji genkwṵgṵ Jisṵs. ⁵³ Palet achyéjé ji ebwṵnye, ajye féré genkwṵgṵ Jisṵs né mfaá gekwa, afyalé géjí ne éshyṵ ndeé, ajye nú mmu menome ewé abṵ áchomé te gachii mmu etaravé, ewé ála álu ganii muú wyé. ⁵⁴ Afyṵ ji mmu menome, nénde ákpomege mmye nnṵ bií uwyaa ebwṵ ebi ulṵ nkwaie yimbṵ.

⁵⁵ Andée abi átane ne Jisṵs né Galilii, ákwṵlé Josef ne ágé ntṵ menome ne áma ágé ntṵ nkane áfyṵ ji né mmu. ⁵⁶ Akérégé meso né úpú bwṵ ákwyé mawéé gébé ami malómálṵ ami awáage mewu muú.

Bií uwyaa bwṵ úkwónégé, ebwṵ ágbeé mmye nkane ebé bwṵ éltú.

24*Jisṵs akwilé né negbo**(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jṵn 20:1-10)*

¹ Bií mbé né uwyaa, andée bimbṵ ákpá mawéé gebé ami ebwṵ ákwyé, dondo gemmuá mme áfé né menome ewé anii Jisṵs. ² Akwónégé wyé, áge nnṵ, ábogéné mé ntaá égbé éma eniné abṵ ákweré embú menome. ³ Ne gebégé ákpené mmu menome, ákelé genkwṵgṵ Atá Jisṵs áge wṵ, ⁴ ákwé tametame, áké ápéle ágé bṵṵ makpṵ apéa ne mandeé ayi áshwánege átené ebwṵ nenkuné mmye. ⁵ Efṵ ekwṵ bwṵ metṵṵ, ámmo makpo mme. Bṵṵ bimbṵ agii bwṵ áké, “Nde enyú dékelege muú yi alú mebe né geluágé abi ágboṵ? ⁶ Apṵ fa, akwilé né negbṵ, atane. Tége genṵ eyigé ji agaré enyú gebégé enyú delú né Galilii.

⁷ “Abṵ aké, ‘Achyége nyé Maá Nte Mekwaá mbaá bṵṵ ubeé, áwṵme nyé ji né gekwa, ne ekwṵnége ndṵ elee, akwilége nyé né negbo’.”

⁸ Andée bina áte unṵ bí Jisṵs abṵ ajṵṵ, ⁹ átané né menome áfé mangaré unṵ bí úpyé mbaá ángbá bií abi álaá áfyaneama, ne áma garé ntṵ áñkwṵlé Jisṵs ako. ¹⁰ Andée bimbṵ élé, Meri muú melṵ Magdala, ne Joana ne Meri ayi Mmá Jemsi chóncho ne andée abifṵ ntṵ, ágaré ángbá Jisṵs genṵ eyigé ebwṵ ágené. ¹¹ Ne ángbá ákamé wṵ, áse nnṵ éltú gebyṵ. ¹² Yémbṵ áge ji, ne ákaá fṵ nnṵ élé Jisṵs wṵ. ¹³ Jisṵs agii bwṵ áké, “Nde abya ayi enyú dékéne dédṵṵ ne dembyṵ né matṵṵ enyú?”

*Agé Jisṵs né meti melṵ Emaeus**(Mak 16:12-13)*

¹³ Wyé bií bimbṵ, bṵṵ abi ákamé ne Jisṵs apéa, álya melṵ Jerosale ájye né maá melṵ ayi ákú Emeus. Neke nelu genṵgṵ *ñkpá neke ekénéama. ¹⁴ Ndeere ájyṵ, ádṵṵ abya né depṵ deko etiré depyṵ. ¹⁵ Nkane ádṵṵ abya ákéne ajye, Jisṵs atané ebwṵ né meso ne alṵ manké ne ebwṵ. ¹⁶ Yémbṵ áge ji, ne ákaá fṵ nnṵ élé Jisṵs wṵ. ¹⁷ Jisṵs agii bwṵ áké, “Nde abya ayi enyú dékéne dédṵṵ ne dembyṵ né matṵṵ enyú?”

Átené nyámeé, mmye meshwé meshwé. ¹⁸ Muú bwṵ ama, ayi ákú ji Klyopas agii ji áké,

“Wṵ mbi ne ṵlu menkéé fá melṵ Jerosale ayi ṵlá kágé depṵ etiré depyṵ mboṵ ndṵ eyína?” ¹⁹ Jisṵs agii áké, “Nde depṵ depyṵ?”

Ashuú ji meko áké, “Depo eti depye mbaá mende yi akámege Jisós ayi muú Nasaret. Alu nyá gekpékpéégé *Muú Ekpávé Eṣṣṣṣ. Ne apye ukpékpé ufelekpá ne agarege nyá meko mejóṣ Eṣṣṣṣ. Eṣṣṣṣ aféé utáṣ bií, ye bṣṣ ntó aféé utáṣ bií. ²⁰ Yémbṣṣ anṣṣ baá abi ápye upe Eṣṣṣṣ ne ákpakpa melo ágbare ji áchyéé nnó áwá ne áwṣ ji né gekwa. ²¹ Ne esé debṣṣ débelé uméé nnó ji ne Eṣṣṣṣ átome nnó achwṣ áféréé bṣṣ Isrēli né efwyale. Elé mbṣṣ ndṣ éléé fi, eyi depo etírre na depyé. ²² Ekwyá mbṣṣ wṣ, andée fṣ abi alú né geluágé sé ápye esé dela meno mekpṣ fuú. Aféé né menomé gejyéjyégé bí. ²³ Yémbṣṣ áge fṣ genkwógé Jisós wṣ, ne ákere meso, ágare esé nnó ebwṣ ábṣ áge makiénné Eṣṣṣṣ eké élé *ame gejyá, ágaré ebwṣ nnó Jisós alu mebe. ²⁴ Bṣṣ bifṣ abi alú né geluágé esé aféé né menome ne áge yéndégenṣ wyé nkane andée bimbo abṣ ájṣṣ, yémbṣṣ ebwṣ áge Jisós wṣ.”

²⁵ Jisós aké ne ebwṣ, “Enyú dekenegé, matáṣ nyú alú dembyṣ mankamé unṣ bi bṣṣ ekpávé Eṣṣṣṣ ásámé. ²⁶ Enyú dekaá fṣ nnó Muú yi Eṣṣṣṣ akweré ji elá gefwa abṣ mangé efwyale ne akpé mmu gefwa jíí wṣ?” ²⁷ Jisós alṣ mampye nnó ebwṣ ákaá unṣ uko ebí ásámé átome ne ji né mmu ḡwe Eṣṣṣṣ, manṣṣ né ḡwe ayi Mosis asamé, okwóné né abi bṣṣ ekpávé Eṣṣṣṣ ntó ásámé.

²⁸ Wyé nkane ála kwókwólé ne melo ewé ebwṣ abṣ ájyéé, Jisós apye eké achwṣ koṣ, ²⁹ ebwṣ ágbéé ji áké, “Bélé fá ne esé nádéé bií ukoṣ, gemmua geléé chwṣ.” Akame, ne aféé mámbelé ne ebwṣ. ³⁰ Gébége ajwólé ka mányé menyéé ne ebwṣ, abṣ nto bréd achyéé matame mbaá Eṣṣṣṣ agyá achyéé ebwṣ. ³¹ Ténéténe yimbo ame ákaá ebwṣ mekpṣ, ebwṣ ákaá nnó gé Jisós na. Ne eke ewyage aseé ebwṣ né ame. ³² Alágé meso, áké ne ate, “Pṣ mané magyalé esé gébége ábáné esé né meti agárege ese depo etírre délu mmu ḡwe Eṣṣṣṣ?”

³³ Ténéténe yimbo, ákwilé, ákere meso né Jerosale, áge baá utáṣ afyaneama choncho ne áḡkwólé Jisós abifṣ. ³⁴ Abi afyaneama áke, “Elú wáwálé, Ata akwilé né negbo, Simun agé ji mebe.”

³⁵ Abimbo ápeá ágaré ntó ebwṣ ewé ebṣ épyé né meti, ne gébége Jisós agyálé bréd ne ebwṣ álé ká ji.

Jisós aleré mmye mbaá ḡḡbá bíi

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jṣn 20:19-23; Arḡ 1:6-8)

³⁶ Gébége ebwṣ álu garége depo tí, Jisós jimbo akpe atené metáṣ metáṣ bwṣ aké, “Nesṣ nébé ne enyú.”

³⁷ Yémbṣṣ ebwṣ ábṣ éfṣ, áferege nnó ebwṣ ágéne mbṣṣ le muú nefoó. ³⁸ Jisós agíí ebwṣ aké, “Nde mane magyálege enyú? Enyú debyṣṣme mbṣṣ ndé? ³⁹ Pége amu ya, ne uká bá ne dekaá nnó élé me mbṣṣ. Tage menyammye wa dewú ndere alú, muú nefoó ábéé fṣ ne menyammye ne ugoṣ nkane enyú degene mbṣṣ me.”

⁴⁰ Jisós ajógé mbṣṣ, aleré ebwṣ amu jíí ne majya jíí. ⁴¹ Yémbṣṣ ákwé tametame mmu nechóchṣ ne ákélégé fṣ mankamé. Eféé mbṣṣ Jisós agíí bwṣ aké, “Dewyáá menyéé fṣ fá manyé?” ⁴² Abṣ mboṣ meshuú ayi ábṣ átyé, áchyéé ji. ⁴³ Ase anyé né mbe ushu bwṣ.

⁴⁴ Ake yé ne ebwṣ, “Genṣ eyigé enyú dégéne fina élé eyigémbṣṣ ngaré enyú gébége debṣ délu choncho. Nké unṣ uko ebí abṣ ásámé átome ne me né mmu ḡwe Mosis ne abi bṣṣ ekpávé Eṣṣṣṣ ne ebi ásámé nto né mmu ḡwe makwa Eṣṣṣṣ, úbṣ mambé wáwálé.”

⁴⁵ Ndere Jisós ajṣṣ mbṣṣ, anené ebwṣ defṣṣ nnó ákaá mekomejṣṣ ayi alú né mmu ḡwe Eṣṣṣṣ. ⁴⁶ Ne ajṣṣ ne bwṣ aké, “Abṣ ásá nnó, Muú yi Eṣṣṣṣ akweré ji elá gefwa abṣ mangé efwyale ne ágbṣ, ne ndṣ ekwónégé éléé, akwilege nyé né negbo. ⁴⁷ Alṣ nyé né Jerosale ne ájyé né malṣ mako mangáregé mekomejṣṣ Eṣṣṣṣ né mabṣṣ mií nnó bṣṣ ákwóré matáṣ bwṣ ne Eṣṣṣṣ ajinte gabo bwṣ.

⁴⁸ Enyú delu bɔɔ bí degéné unó bina, ne debó mangaré bɔɔ ubi. ⁴⁹ Ntóme nyé enyú echyε ewé nte wa abó anyémeno manchye enyú. Yémbɔ jwólege fa né meló kra ewé, kraá té gébé gékwónege nyé eyigé uto bimbɔ utánege mfaánebuú uchwɔ enyú mmyε.”

Jisɔs akwó afé mfaánebuú
(Mak 16:19-20; Arɔ 1:9-11)

⁵⁰ Jisɔs ase ebwó áfé kwókwólé né melɔ Betani, eféé mbɔ abwéé amu mfaá ajé ebwó. ⁵¹ Ndere ajéle ebwó, alya bwó alɔ mankwó ajye né mfaánebuú. ⁵² Efembó, baá utɔɔ bí álɔ mamféé ji ne ákeré meso né Jerosale ne gejamégé nechóchó. ⁵³ Ne yendégébé ájwólege mmu εcha upε Esɔwɔ, áféεge Esɔwɔ.

Abya melóméló Jisós Kras ndere

JON

ásamé

Mekomejóó ayi achwáó ne genwá

¹ Gemegé nnó mme yina aló, mekomejóó abó alú me. Mekomejóó yimbó abó alu ne Esówó ne mekomejóó yimbó abó alu Esówó. ² Abó alú mé ne Esówó té ula ulóó.

³ Unó uko ebi Esówó akwyéé uké ne ji. Ji ábé dampó, mmbó yé geno gema gepó. ⁴ Mekomejóó yimbó ne awyaa genwá. Ne genwá eyigémbó gelú lé genjgbó mbaá akwaá. ⁵ Genjgbó eyigémbó gegenégé né mmu gemmua, yémbó gemua gékágé kweré gejí.

⁶ Esówó abó ató mende fó ayi ákuú ji nnó Jon, ⁷ Jon achwó ndere nte, mangaré akwaá genó eyigé genjgbó eyigémbó gelú, nnó ebwó awú áfyéé metóó ne gejí. ⁸ Jimbóó apófó genjgbó eyigémbó, achwó lé nkane nte, mampye akwaá ákaá genjgbó eyigémbó. ⁹ Genjgbó eyigé wáwálé, eyi gegenégé mbaá yéndémuú, gebó gechwóó fa né mme.

¹⁰ Ji abó alú fa mme, ne yé élé mme ayi Esówó akwyé akéné ne ji, bóó mme akaá fó ji wó. ¹¹ Ji achwó né meló wuú, bóó meló wuú ásé fó jí wó. ¹² Yémbó bóó ako abi ásélé ji, áfyéé matóó ne ji, áchyéé ebwó ebwónye mambe baá Esówó. ¹³ Gefóó eyigé ábyéné ebwó, gepófó ndere akwaá ábyene baá. Ne epófó ntó ndere akwaá ákelegé, epófó ntó ndere nte akelege. Nebyene bwó netane mbaá Esówó.

¹⁴ Mekomejóó yimbó, abwólé mekwaá, ajwóle fa mme ne ese, alere galógáló ayi apwó amu ne ajógé depó etire delú wáwálé. Degé enoge ewé ji awyaa, ewé ji aséle mbaá Nte wuú ndere danchi Maá.

¹⁵ Jon agarege bóó geno eyigé ji agene getóme ne Jisós, ajógé kenke aké, “Gegé muú ayi njógé nya nnó, ‘Ji ayi achwóó mbó me meso apwó me, néndé gemegé nnó ábyé me, ji abó alu mé.’”

¹⁶ Ne gétúgé galógáló wuú apye ese ako debó nebo matimati. ¹⁷ Mabé Esówó aké ne Mosis yémbó galógáló ne wáwálé áke ne Jisós Kras. ¹⁸ Yé muú ama ayi agene me Esówó apó ekose danchi maá wuú. Ji alu ntó eke Esówó. Ji ayi alu fí ne nte wuú ne apye bóó akaá gefóó eyigé nte alu.

Mekomejóó ayi Jon menwyaá bóó manad Esówó dgarege (Mat 3:1-12; Luk 3:1-18)

¹⁹ Akpakpa bóó Jus né Jerosale áto ámpyéé upe Esówó ne ámpoó ámpyéé upe Esówó nnó áchwó ágií Jon nnó ji alú waá? Agigé mbó,

²⁰ Jon ashya fó mangaré ebwó wáwálé wó. Ge na ne ji agare, aké “Me mpófó Muú yi Esówó akweré ji elá gefwa.”

²¹ Agí ji aké, “Ne wó ólu waá? Nnó wó ólu élé Elija.” Ne Jon ashúú ebwó meko aké, “Ngba me mpó.” Ama ágií ji aké, “Nnó wó ólu muú ekpávé Esówó?” Ama ashúú ebwó meko aké, “Ngba.”

²² Aké, “Wó ólu waá yéé, shuú esé meko ayi deyye garé bóó abi atomé esé. Wó mboóó oké ólu waá?”

²³ Ne Jon ashúú ebwó meko aké, “Me nlu meko muú fó ayi ábéne né mashwóne nnó, nyage meti Ata ebe cho; mbó ne Asaya muú ekpávé Esówó abó ajóó.”

²⁴ Bɔ́ dentɔ́ bina álu ntó ekwɔ́ bɔ́ Farasi, ²⁵ Ne ágií Jon áké, “Ulannó wɔ́ ɔ́wyagé bɔ́ manaá Ɛsɔ́wɔ́ mbɔ́gɛ ɔ́pɔ́fɔ́ Muú yi Ɛsɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa, yé elé Elíja yé ebé elé muú ekpávé Ɛsɔ́wɔ́ ayi abɔ́ agare nnó achwɔ́?”

²⁶ Jon ashuú ebwɔ́ meko aké, “Me, nwyage enyú ne manaá Ɛsɔ́wɔ́ mamímamí, yémbɔ́ muú fɔ́ alú fa metɔ́ metɔ́ enyú ayi delá kágé ji. ²⁷ Achwɔ́ mbɔ́ me meso, me nkwané yé muú ayi akágé manyí unó uka ebíí wɔ́.”

²⁸ Unó bi na uko upye né melo Betani né egbé ebéé Jodan mbaá Jon awyagé bɔ́ manaá Ɛsɔ́wɔ́.

Jisɔ́s alu maá ɛgɔ́nme Ɛsɔ́wɔ́

²⁹ Bii uyyagé Jon agé ndere Jisɔ́s achwɔ́ eta wuú, aké, “Gégé maá ɛgɔ́nme Ɛsɔ́wɔ́ ayi akpáné gabo akwaá fa mme. ³⁰ Ji ne me mbɔ́ njɔ́ge ntome ne ji nnó, ‘Muú fɔ́ achwɔ́ mbɔ́ me meso ayi apwɔ́ me néndé gemége nnó ábyé me ji abɔ́ alu mé.’ ³¹ Me mbɔ́, mbɔ́ nkaá fɔ́ ji wɔ́. Yémbɔ́ ula bi me nwyagé bɔ́ manaá Ɛsɔ́wɔ́ ulú elé mampye bɔ́ Isrelí akaá ji.”

³² Ne Jon agaré bɔ́ geno eyigé ji agene, aké, “Ngé Mendoó Ukpea ndere etané mfaánebuú eké gepwine echwɔ́ téné ji mmye. ³³ Me mbɔ́, nkaá fɔ́ ji wɔ́, yémbɔ́ muú ayi atómé me nnó nwyaá bɔ́ manaá agaré me aké, ‘Muú ayi ɔ́gené Mendoó Ukpea ɛshúlege etené ji mmye, ji yi mbɔ́ ne alú muú ayi awyagé bɔ́ ne Mendoó Ukpea.’ ³⁴ Me ngé ndere epyembɔ́ ne Jisɔ́s, ne ngarege enyú nnó ji alú Maá Ɛsɔ́wɔ́.”

Bad utɔ́ abi Jisɔ́s abɔ́ mbe akuú

³⁵ Bii ebifɔ́ uyyagé, Jon ama atené ɛféé ne baá utɔ́ bii apee. ³⁶ Ndere agéne Jisɔ́s akene ajye, ajɔ́ ne baá utɔ́ bii aké, “Gégé maá ɛgɔ́nme gepégé Ɛsɔ́wɔ́ mbɔ́.”

³⁷ Ne baá utɔ́ bii bimbɔ́ apee áwúgɛ ndere Jon ajɔ́ mbɔ́, ákwólé Jisɔ́s. ³⁸ Jisɔ́s ábwólégé ushu meso agé ebwɔ́ ndere akwólégé ji, ágií ebwɔ́ aké, “Enyú dekelégé ndé?” Ebwɔ́ aké ne ji “Rabi wɔ́ ɔ́wɔ́lege ɛfɔ́” (Ula Rabi utene nnó menléré).

³⁹ Aké ne ebwɔ́, “Chwɔ́ge dégé mbaá ayi me njwɔ́lege.” Ebwɔ́ ákwólé yé ji ájye gé mbaá awu, alá ɛwú ábelé ne ji bii bimbɔ́. Gébé eyigémbɔ́ gébɔ́ gélú kálánká eni né nkwaale.

⁴⁰ Ne baá utɔ́ bina apee abi áwuú ndere Jon ajɔ́ ákwólé Jisɔ́s, ama ele Andru menmo Simun Pita. ⁴¹ Andru abɔ́ mbe akelé menmo wuú Simun. Agégé ji, agaré ji aké, “Ɛsé degé Muú yi Ɛsɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa.” Mabɔ́ ami na, malu wye mabɔ́ mami mamaá ne Kras. ⁴² Asé yé Simun afé mbaá Jisɔ́s ne Jisɔ́s apé ji domeé, aké, “Wɔ́ ɔ́kamege Simun maá Jon, akuú nye ntó wɔ́ nnó Sefas.” Sefas alu wye mabɔ́ mami mamaá ne Pita. (Ula Pita utene nnó etárávé.)

Jisɔ́s akú Filip ne Nataniel

⁴³ Bii ebifɔ́ uyyagé, Jisɔ́s akpome mmye manjye Galilí, ndere ajyéé agé Filip, ajɔ́ ne ji aké, “Kwólé me.”

⁴⁴ Filip ntó atané Betsada maá melo ayi Andru ebwɔ́ ne Pita atane wye. ⁴⁵ Filip akale Nataniel. Agégé ji, agaré ji aké, “Ɛsé dégé muú ayi Mosis asamé né mabé atome ne ji ne bɔ́ ekpávé Ɛsɔ́wɔ́ ntó ásá ato ne ji. Alu Jisɔ́s muú Nasaret maá Josef.”

⁴⁶ Nataniel akale aké, “Ɛ é! Genó gelógélɔ́ ntó géátanege né Nasaret.” Filip aké, “Chwɔ́ kpa ame jye ɔ́gé.”

⁴⁷ Jisɔ́s agégé ndere Nataniel achwɔ́ eta wuú, aké, “Gé maá Isrelí ayi wáwálé na. abwólégé fɔ́ dembwóle.”

⁴⁸ Nataniel agii ji aké, “Ɔpye nnó ne ɔ́kaá me?” Jisɔ́s ashuú ji meko aké, “Gemége nnó Filip akú wɔ́, me ngé me wɔ́ né ulaá genɔ́ eyigé ákuú nnó fig.”

⁴⁹ Nataniel awúgè mbò, aké, “Ménleré wò òlu Maá Èsòwò, òlu nto mfwa bòò Israéli.”

⁵⁰ Jisòs aké ne ji, gétúgè ngaré wò nnó ngé wò né ulaá genòò eyigémbo, “Ne òfyéé metòò ne me? Ògèné nyè ukpékpé unò bi upwòò èbi.” ⁵¹ Ama ajòò aké, “Ngarége enyu wáwálé nnò, dégèné nyè nkane mfaánebuú anenege ne makiénné Èsòwò akwme áshulege ne mfaa Maá Nte Mekwaá.”

2

Neba né melò Kana

¹ Bii èbifò ujayagé, né ndò eyi egbeé eléé, neba nefò nebò nélú né melò Kana né gebagé mewaa Galilií, mma Jisòs abò alú wye. ² Alo ntò Jisòs ne baá utòò bii né neba eníné mbò. ³ Ne mmòò epaá ewémbo mabyegé mma Jisòs ajòò ne ji aké, “Mmòò bwò mabye.”

⁴ Ne Jisòs ajòò ne ji aké, “Mma ògarégé fò me genò eyigé mbòò mampye, gébé ya gélú gawkáne.”

⁵ Yémbò mma Jisòs ajòò ne baá defwe abi ánéne ankéé aké, “Pyegé yéndégenò eyigé ji agarege enyú nnó dépye.”

⁶ Èké epyeémbo, bò nkwo manaa fò akené álú eféé kwókwólé abi bòò Jus áchwéle manaa wye ne áshwónége byò bwò manemmye mbaá Èsòwò ndere gepógé bwò gélú. Nkwó ama akpene baá bò nda manaa esaá yé esaá meso efya.

⁷ Jisòs ajòò ne baá defwe abi ánéne ankéé aké, “Fyegé manaa magbeé né bò nkwo bimbò.” Afyegé manaa magbége lábé lábé, ⁸ aké ne ebwò, “Chwégé amifò déchye memgbare epaá.” Ne ápye wye ndere ji ajòò. ⁹ Ne memgbare epaá afwòrégé manaa amimbò, ami mabwólé mmòò, akaá fò mbaá ayi mami matané wò. Yémbò bòò abi áchwéle manaa amimbò ákaá. Ne memgbare epaá akuú menò neba atené baba, ¹⁰ ajòò ne ji aké, “Yéndémuú anegé epaá, abòò kpé mbe achwò ne mmòò malómálò. Bòò ányúgè me kpaá ápwagé ne achwò ne ami mabomabo. Ne wò òbelé mmòò ami malómálò mala kpaá té nana?”

¹¹ Ge gepógé ufélekpa mbe eyigé Jisòs apyee na. Apye geji né Kana né gebagé mewaa Galilií. Apye mbò manlere gepógé uto bii. Ne baá utòò bii ágégé mbò áfyéé matòò ne ji.

¹² Epaá ewémbo ebyégé, Jisòs ashulé afé né Kapanom ne mma wuú, anjmo bii ne baá utòò bii, eféé ne ebwò ábelé mboò ndò.

Jisòs abú bòò bi ákpóò unò né mmu echa upé Èsòwò (Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹³ Epaá koò upú bòò Jus élágé kwókwólé Jisòs akwò afé né Jerosale.

¹⁴ Akwónégé, akpé né mmu dachi echa upé Èsòwò. Agé ndere bòò abi ákpóò mpò, magòjme, upwene mampye upé mbaa Èsòwò, ne abi ájwólé ákwòrege manjka. ¹⁵ Agégé mbò, abò manyiú akwye getó, abú bòò bimbò ako átané wye chónchó ne magòjme, ne mpò. Atyá manjka ayi bòò abi ákéne gesegé manjka mankwóré, amu makpókópógélé bwò agbé. ¹⁶ Ne anyá bòò abi ákpóò upwene aké, “Kpágé ubi détané fa, débófò mambwólé gepúgè Nte wa gélá ntoné gese wò.”

¹⁷ Jisòs apyegé mbò, baá utòò bii áte meko mejòò ayi asamé né mmu njwe Èsòwò nnò, “Géchyéé eyigé me nwyaa né gepú jyé gesòò me mmu éké mewe.”

¹⁸ Akpákpá bòò Jus áchwòò jòò ne Jisòs aké, “Ndé gefógé gepò eyigé wò òkagé leré mampye esé dékaá nnó élé Èsòwò ne achye wò eshye mampye depò eti.”

¹⁹ Jisòs ashuu ebwò meko aké, “Muúgè echa upé ewéna, nselé ndò eléé mpye ewú ekere meso ndere èbò elu”.

²⁰ Bɔɔ bimbɔ aké, “Ɖké ndeé? Echa upe ewé, eselé esé usaá ñme upeá meso ekené mantené, ne wɔ aké ɔselé ndɔ eléé mantené ewú?” ²¹ Yémbɔ echa upe ewé Jisɔs ajɔɔ mbɔ, atɔ élé ne menyammye wuú jimbɔɔ. ²² Jisɔs akwilégé né negbo, baá utɔɔ bií áte nnó ji abɔ ajɔɔ mɛ mechwɔ ewé. Akamé ne genó eyigé ñwe Esɔwɔ ajɔɔ ne eyigé Jisɔs ajɔɔ.

Jisɔs akaá genó eyi gélú né metɔɔ akwad

²³ Ne gébégé Jisɔs alú né Jerosale anyeé epaá koó upú, apye gejamégé bɔɔ áfyéé matɔɔ ne ji gétúgé ufɔɔ unó ne ufelekpa ebi ji apyeé. ²⁴ Yémbɔ Jisɔs áfyéé fɔ matɔɔ ne ebwɔ wɔ, néndé akaá ndere mekwaá alú. ²⁵ Eɔpósé ewé muú agarégé ji néndé jimbɔɔ akaá mé genó eyi gélú mekwaá metɔɔ.

3

Jisɔs ne Nikodemus

¹ Muú kpaá bɔɔ Jus fɔ abɔ alú, ayi ákuú ji Nikodemus. Alú muú ekwɔ bɔɔ Farasi. ² Mende yimbɔ achwɔ bané Jisɔs ne utuú, ajɔɔ ne ji aké, “Ménleré esé dékaá nnó Esɔwɔ ne atómé wɔ, néndé muú fɔ akágé pye unó bi wɔ ɔpyéé, mbɔgé Esɔwɔ alá pɔ ne ji.”

³ Ne Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ngarégé wɔ wáwálé nnó, mbɔgé alá ábyé muú mambye ayi meke wɔ, agene fɔ gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege.”

⁴ Ajɔɔgé mbɔ, Nikodemus agú ji aké, “Muú akwógé mbɔ mé ukoó, ápyeé mbɔ nnó ne ámá ábyé ji?” nno amage kpe né mmu une mma wuú ábyé ji?

⁵ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ngarégé wɔ wáwálé nnó mbɔgé alá ábyeé muú nebyeé né manaá ne Mendoó wɔ, anyeé fɔ gefwage Esɔwɔ. ⁶ Mekwaá abyene ele nte mekwaá, Mendoó ntó ebyeene élé Mendoó. ⁷ Ekágé alá meno mekpo fuú, élé njɔɔ ne wɔ nnó, abɔ mambye muú mambye ayi meke. ⁸ Mbyo amye yéndé mbaá ayi akélégé, muú awuú gewya jii, yémbɔ akágé fɔ mbaá ayi atané ne mbaá ayi ajye. Wyembɔ ntó ne elu ne muú ayi ábyéne ji né Mendoó. Muu ákaáge gare fɔ ndere Mendoó ebyeene Mendoó.”

⁹ Nikodemus awúgé mbɔ, agú Jisɔs aké, “Ewéna ebeé mbɔ nnó?” ¹⁰ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Wɔ ɔlú gekpékpé gé menleré bɔɔ Isréli nnó ɔkágé unó bi?” ¹¹ Ngaregé wɔ wáwálé nnó, esé deɔɔge deɔɔ etiré dékágé, ne dégarége unó bi esé dégéne, yémbɔ enyú dékelege fɔ manwú. ¹² Ngarege enyú unó bi upye fa mme enyú dékámégé, nnó ngare enyú ebi upyeé né mfaánebuú ne dékámégé? ¹³ Yé muú ayi akwómé mé ájyeé né mfaánebuú apó, ekosé wye Maá Nte Mekwaá ne atané mfaánebuú achwɔɔ fa mme. ¹⁴ Ndere Mosis abweé nyá mmyɔ né mashwɔne wyembɔ ntó ne abɔɔ mambwe Maá Nte Mekwaá né mfaá ¹⁵ Ne yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne ji, abɔ genwá eyi gélágé byé.

¹⁶ Esɔwɔ abɔ gejeé ne bɔɔ mme, nkáwú ne atómé danchi maá wuú nnó yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne ji, anomé fɔ mme detu, abɔ genwá eyi gélágé byé. ¹⁷ Esɔwɔ átsɔ fɔ Maá wuú fa mme nnó áchwɔ ágare nnó bɔɔ mme ákwe mpa wɔ. Ató lé ji nnó áchwɔ áfere ebwɔ né efwyale gabo. ¹⁸ Yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne ji akwene fɔ mpa, yémbɔ muú ayi alá áfyéé metɔɔ ne ji wɔ akwe mé mpa néndé áfyéé fɔ metɔɔ ne danchi Maá Esɔwɔ wɔ. ¹⁹ Gé na ne mpa ayi mbɔ abeé nyé. Gengbɔ gechwɔ fa mme, yémbɔ bɔɔ ágbóo ne gemua ápwo gengbɔ néndé unó bi ebwɔ abɔ ápye ulómé fɔ. ²⁰ Ne yéndémuú ayi apyeé gabo akú fɔ gengbɔ, ne akélégé fɔ manchwɔ né gengbɔ nnó ekágé gabo wuú agéné. ²¹ Yémbɔ muú ayi apyeé galógáló, achwɔɔ né gengbɔ, nnó galógáló wuú agéné ágé nnó ji apyeé ndere Esɔwɔ akélege.

Jon menwyaad bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ agaré ndere Jisɔs alu

²² Ewyágé Jisɔs ne baá utɔɔ bií alyaa Jerosale, áfé né gebagé mewaá Judiya ábelé ewú mboɔ ndɔ awyagé bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ. ²³ Né gébé eyigémbo, Jon menwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ abɔ awyagé ntɔ bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ né melo Ɛnɔn ewé elú kwɔkwólé ne melo Salim, élé manaá malú ewú dɔɔ. Bɔɔ ájye eta wuu awyagé ebwɔ manaá Ɛsɔwɔ. ²⁴ (Né gébé eyigémbo, abɔ alú danfyɛ Jon né denɔ.) ²⁵ Ewyágé muú Jus fɔ alɔ manyɛ mbee ne baá utɔɔ Jon, gétúgɛ gefɔɔ eyigé muú abɔɔ manshwóné mmyɛ ne ábé pópó né mbe ushu Ɛsɔwɔ. ²⁶ Ne baá utɔɔ Jon achwɔ eta wuu agaré ji aké, “Ménleré, mende ayi nyá ɔbɔ ɔlu ne ji né egbé ebeé Jordan ewé né, ayi ɔbo ɔgarege bɔɔ gétú jii, alú mbɔ fa ne bɔɔ ako ájyɛé eta wuu awyagé ebwɔ manaá Ɛsɔwɔ.”

²⁷ Ajɔɔgɛ mbo, Jon ashuú ebwɔ meko aké, “Muú fɔ akágé bɔ genɔ ekose nno Ɛsɔwɔ achyɛge ji geji. ²⁸ Ɛnyú ambɔɔ délú bɔ ntésé ba gébége ngaré nnó, ‘Me mpɔ fɔ Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa. Ɛsɔwɔ atɔ me nnó mbɔ mbe ne ji.’ ²⁹ Menɔ neba ne awyaá mendée neba, yémbo mejeé menɔ neba, muú ajwɔlege awuu meko menɔ neba, abeé ne nechóchɔ gétúgɛ meko menɔ neba ayi ji awuu. Nechóchɔ ɛnina nelú ɛna, ne nana metɔɔ egɔɔ me gétúgɛ mende yina. ³⁰ Ji abɔ mankwɔ ngɔ, me mbɔ magbɔ gelú.”

³¹ “Muú yi atané mfaánebuú aɲea geme apwɔ bɔɔ ako. Muú mme, abyɛ wye muú mme ne ajɔɔgɛ lé depɔ ndere bɔɔ mme ájɔɔge. Ji ayi atané mfaánbeuú apwɔ bɔɔ ako. ³² Ji agarege unó bi ji awuu ne ebi agéne, yémbo yé muú yi akamege meko wuu apɔ. ³³ Yéndémuú ayi akamege meko mejɔɔ wuu alerege nnó genɔ eyigé Ɛsɔwɔ ajɔɔ gelú wáwálé. ³⁴ Ne muú yi Ɛsɔwɔ atámé, ajɔɔgɛ élé depɔré Ɛsɔwɔ néndé Ɛsɔwɔ achyɛge ji uto Mendoó wuu byágébyágé. ³⁵ Nte agboɔ ne Maá, ne afyɛ ji unó uko né amu. ³⁶ Ne yéndémuú ayi áfyɛé metɔɔ ne Maá yimbɔ, awyaá genwá eyi gélagé byé. Yémbo, yéndémuú ayi atɔɔ mekpo mamfyɛ metɔɔ ne ji agéné fɔ genwá eyigémbo, metɔɔ usɔɔ Ɛsɔwɔ elu ne muú yimbɔ te kwyákwyá.”

4

¹ Ɛkwɔ bɔɔ Farasi áwú nnó bɔɔ abi ajyɛɛ mbaa Jisɔs, ji awyage ebwɔ manaá Ɛsɔwɔ aja apwɔ abi ajyɛɛ mbaá Jon. ² Yembo wáwálé alú nnó Jisɔs jimbo awyagé fɔ bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ, élé baá utɔɔ bií ne áwyáge. ³ Ne Jisɔs awúgɛ nnó bɔɔ Farasi áwú nnó bɔɔ abi áchwɔɔ eta wuu aja apwɔ abi Jon, alyaa Judiya akéré meso né Galilí, ⁴ abɔ mankoó wye né gebage mewaá Samariya ne áfé né gebagé mewaá Galilí.

⁵ Akwónégé né gebagé mewaá Samariya akwóné melo ewé ákuú nnó Sikar. Sikar alú kwɔkwólé ne melú mme ewé Jakɔb abɔ achyɛé maá wuu Josef. ⁶ Embu manaá ewé Jakɔb abɔ áchomé elú ntɔ ɛféé. Jisɔs ákegɛ ápwagɛ, ajyɛ jwólé wye. Gébé gelú kalanjá ɛfyánépeá ne ɲwɔmese eyigé Jisɔs akwóné né mbaá yimbɔ.

⁷ Ɛké ewyáge, mendée Samariya fɔ achwɔ ɛféé manchwé manaá. Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Chyɛé me manaá nyú.” ⁸ Gébé eyigémbo, baá utɔɔ bií áfé né melo manjyɛ na menyéé.

⁹ Mendée Samariya yimbɔ aké, ne ji “Wɔ ɔlú muú Jus, me nlú muú Samariya, ɛpyéémbo nnó ne ɔgii me manaá manyú?” Ajɔɔ mbɔ néndé bɔɔ Jus ne bɔɔ Samariya átuúgɛ fɔ. *

* **4:9** Elú wáwálé nnó: Bɔɔ Jus átuúgɛ fɔ ne bɔɔ Samariya néndé gébé eyigé bɔɔ Asariya amyɛé be ápwɔɔ bɔɔ Isreli, ákpa ebwɔ áfé ndere afwe. Ne abi álá né gebagé mewaá Samariya ába bɔɔ abi álá pɔ fɔ bɔɔ Jus. Ndere elúmbo, bɔ Jus bifo abi ála né gebagé mewaá Judiya, áse nnó ebwɔ ápo pópó né mbe ushu Ɛsɔwɔ.

10 Jis̄as ashuú ji meko aké, “Wò òbò òkaá mbò e chye ewé Èsòwò achyégé ne gefógé muú ayi agií mbò wò manaá, mbò ògií ji, ne ji abò achyégé wò manaá ami machyége geṅwá.”

11 Mendée yimbo ajòó ne ji aké, “Ata òpò ne genó manchwé manaá, ne embu manaá ewéna egomé. Òpyée mbò nnó ne ògé manaá ami machyégé geṅwá?”

12 Nnó wò òṅeá geme òpwo gekwenege nte sé Jakòb muú áchomé esé embu manaá ewéna? Èwé jimbò, baá bií ne utú bií anyuú manaá wye.”

13 Jis̄as aké ne ji, “Yéndemuú ayi anyú manaá amina, mmwólé manaá emágé pye ji, 14 yémbò, yéndemuú ayi anyú manaá ami me nchyege nye, mmwólé manaá emágé pye sé ji te kwyakwya. Ne manaá ami me nchyege ji, mabwólége nye mala eta wuú eké embu nnyi ewé etanege manaá ami machyége geṅwá eyi gélagé byé.”

15 Mendée yimbo aké, “Ata chyéé me manaá amimbò nnó mmwólé manaá epyégé sé me, ne nnó nchwóge sé fa manchwé manaá.”

16 Jis̄as ajòó ne ji, aké, “Chó kuú menò wye enyú déchwò.”

17 Ne mendée yimbo ashuú ji meko aké, “Me mmpò ne menò”,

Jis̄as aké, “Wò òlú cho ndere òké òpò ne menò, 18 néndé òbò òbá mé anò ata, ne ayi òlú mbò ne ji nana, apò fò menò wye. Genó eyigé wò òjòó mbò gélu wáwálé.”

19 Mendée yimbo ajòó ne ji aké, “Ata elúmbò eké wò òlú muú ekpávè Èsòwò.

20 Ukwene ante sé abò ánogé Èsòwò né mekwè ewéna, yémbò enyú bòó Jus deké ánogé elé Èsòwò né melò Jerosale.”

21 Jis̄as ajòó ne ji aké, “Kámé genó eyigé me njòógé, gébé gechwò nye eyigé enyú délá nógé sé Èsòwò fa né mekwè ewéna, yeé ebéle né Jerosale. 22 Enyú bòó Samariya dénogé genó eyigé délá kaágé, esé bòó Jus dénogé genó eyigé dékaágé néndé muú ayi áférege akwaá né éfwyale gabo atanegé nye elé né mbaá bòó Jus. 23 Yémbò gébé gechwò, ne géchwò mé, eyigé bòó abi ánogé Nte se wáwálé anogé nye ji né gefòó eyi gelu wáwálé ndere Mendoó Èsòwò elerege. Gé ufòó bòó abi Èsòwò akélege nnó ánogé ji mbò. 24 Èsòwò alú Mendoó ne bòó abi ánogé ji abò manógé ji né gefòó eyi gelu wáwálé ndere Mendoó Èsòwò elerege.”

25 Ne mendée yimbo aké, “Nkaá nnó Muú yi Èsòwò akweré ji elá gefwa, ayi akuú ji Kras achwò, gébégé achwógé agarege nye esé yéndégenó chánéné.”

26 Jis̄as agaré yé ji aké, “Me yi njóge mbò nlu ji awu.”

27 Eké ewyágé baá utòó Jis̄as áchwò; ne alá menò mekpo fuú nkane ágéné ji ajòóge mejoó ne mendée yémbò yé muú ayi agií ji nnó òkelege ndé, yé ebé elé nnó ulannò òjòóge mejoó ne mendée yina apò.

28 Mendée yimbo alyaa yé ñkwò manaá wuú eféé afé né melò ajye gáre bòó aké, 29 “Chwóge dégé mende ayi agaré me yéndégenó eyigé me mbò mpyéé. Nnó ji ne alu Muú yi Èsòwò akweré ji elá gefwa?” 30 Ne bòó átané né melò ájyé gé Jis̄as.

31 Né gébé eyigé mendée yimbo ajyee né melò, baá utòó Jis̄as ákpeáge ji aké, “Ménleré nyé menyéé.”

32 Yémbò Jis̄as ajòó ne ebwò aké, “Me nwya menyéé manyé ayi enyú délá kaá wò.”

33 Ajòógé mbò, baá utòó bií ájòó ne ate aké, “Nnó muú fò achwò ji ne menyéé?”

34 Ndere ájòógé mbò, Jis̄as aké, “Menyéé wa alú elé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege ne mampye utòó bií nnéré chánchá. 35 Pó enyú déjòóge na nnó, ‘Ela amfaá ani ne mbwé ákwóné mamferé?’ Yémbò me ngarege enyú nnó bwége ame dépe makóó, mbwé akwóné mé mamferé. 36 Ye nana muú ayi aférége mbwé abòó nsa wuú ne anywerege mbwé yimbò ne mbwé

yimbo ele geɲwá eyi gélagé byé. Ebege mbo, mepɛné ne memferé ábéé ne nechóchó chónchó. ³⁷ Epyégémbó, nekanemejóó eniné ajoó nnó, ‘Mepɛné apégé, memferé aféré’ nelú wáwálé. ³⁸ Me ntó enyú nnó déjyéé déféré mbwé né mekóó ewé enyú déla dépéé mbwé wye wó. Bóó ábi chá ápye utóó, enyú débó nsá né utóó bwó.”

Gejamégé bóó Samariya áfyé metóó ne Jisós

³⁹ Né gébé eyigémbó gejamégé bóó Samariya, áfyé metóó ne Jisós gétúgé genó eyigé mendée yimbo agaré ebwó nnó, “Agaré me yéndégenó eyigé mbó mpyéé.” ⁴⁰ Bóó Samariya bimbo, ágégé Jisós, áné ji mmye nnó ajwólé ne ebwó, ne Jisós abelé ne ebwó ndó epea.

⁴¹ Né mboó ndó eyimbo, gejamégé bóó ama áfyé metóó ne Jisós gétúgé mekomejóó ayi ji agaré. ⁴² Ne ájóó ne mendée yimbo aké, “Ese défyéé metóó ne Jisós nana epóse gétúgé mekomejóó ayi agaré ese néndé ese ambóó déwú ne dékaá nnó ji alu Mempoó bóó mme wáwálé.”

Jisós apyéé maá muú kpaá góména atóó

⁴³ Ndó yimbo epea ekógé, Jisós alyaa melo Samariya afé né Galilíi. ⁴⁴ Jisós jimboó abó ajoó mé aké, “Muú ekpávé Eṣṣwá apó ne énogé né melo wuu.”

⁴⁵ Akwónégé né Galilíi bóó melo Galilíi ásé ji amu apeá néndé ebwó ágé yéndégenó eyigé ji apyéé né Jerosale gébége epaá koó upú. Elé ebwó ntó ábó álú wye.

⁴⁶ Ne Jisós ama ajyéé né melo Kana ewé ji abó apyéé manaá mábwólé mmáó né gebagé mewaá Galilíi. Ne muú kpaá góména fó abó álú né melo Kapanam ayi maá wuu abó amée. ⁴⁷ Mende yimbo awúgé nnó Jisós atané melo Judiya achwó né Galilíi, ajyéé ne ji mmye nnó áchwó apyéé maá wuu ayi amée alá magbómagbó átoó.

⁴⁸ Ne Jisós ajoó yé ne ji aké, “Me nlá mpyé gepógé ufélékpá ebi ulérege utó Eṣṣwá wó, enyú défyéé fó mataó ne me.”

⁴⁹ Ajógé mbo, muú kpaá yimbo aké, “Ata chwó déjyé ekágé maá wa agbó.”

⁵⁰ Ne Jisós ajoó ne ji aké, “Chó maá wye atoge nye.”

Ne mende yimbo akamé ne mekomejóó ayi Jisós ajoó mbo, afé. ⁵¹ Ndere mende yimbo ajyéé, baá défwé bií átuú ne ji né meti, agaré ji aké, “Maá wye alu mebe.” ⁵² Ne mende yimbo agii ebwó gébé eyigé maá yimbo atóó. Aké, “Gefwene yimbo gébyé ji mmye njuna né kalanjá ama.”

⁵³ Agárégé ji mbo, ate nnó elé wye né gébé eyigémbó ne Jisós abó ajoó ne ji nnó, “Maá wye atógé nye.” Ndere epyéémbó mende yimbo ne ula gepú bií uko áfyé metóó ne Jisós.

⁵⁴ Gé ndó ayi agbeé manjáne apea ayi Jisós aleré gepógé ufélékpá né Galilíi gébége atané né Judiya.

5

Jisós apye mbwére atóó

¹ Ndófó ekógé, Jisós alyaa Galilíi akwó afé né Jerosale manjye nyé epaá bóó Jus fó. ² Né melo Jerosale, géntóógé manaá fó gélu wye eyigé ano geji nebo agbá ata, Kwókwólé ne menombi ewé magóhme ákóge wye. Akuú geji né mejóó Hibru nnó Betsata. ³ Gejamégé bóó ábi amée, ájwólége wye. Ábi amé nónómé, ubwéré, ne ábi amée unchanchi. Agile nnó Nnyi nebulé. ⁴ Ekiénné Eṣṣwá fó echwóó, gébégebé ebúlege géntóógé manaá eyimbo. Ne muú ayi ábóó mbe ashúlége né mmu manaá mimbo, yéndé nemée eniné ji amée nebyéé. *

* 5:4 Elú wáwálé nnó: Malo ani yina, apó né ukwéne bó nyé.

⁵ Mende fɔ ntó ayi abó amée né aημε esaá meso nekuúneleé abó alu eféé. ⁶ Jisɔs agégé ji ndere álú eféé bélé, akaá nnó amée mé né gejamégé aημε. Agíi ji aké, “Okélege nemée nyéé nebye?”

⁷ Mende yimbo ashúú ji meko aké, “Ata, mpó ne muú ayi akpané me afyéé né mmu gentóó eyigémbó gébégé nnyi nébulégé. Yéndégébé nkulégé manjye, muú yicha abó mbe.”

⁸ Ajóógé mbo, Jisɔs aké ne ji, “Kwilé ka, pwi gébo jyé, ojye mmu.” ⁹ Ne ténéténé ayi Jisɔs ajóó mbo mende yimbo atóó, akwilé ka, apwi gébo jíi akene.

Mechó ewéna epyé né bíi uwyaa bóó Jus. ¹⁰ Epyégémbó, ákprakpa bóó Jus ájóó ne mende yi atóó mbo aké, “Fina elé bíi uwyaa, ne ebé sé ekamé fɔ nnó muú akpá gébo né bíi uwyaa wó.”

¹¹ Ne mende yimbo ashúú ebwó meko aké, “Muú ayi apye me ntóó ne agaré me nnó nkpá gébo ya nke njye.”

¹² Akprakpa bimbo, agíi ji aké, “Ndé muú awú agaré wó nnó akpá gébo jye akéné?”

¹³ Mende yimbo akagé sé muú ayi apye ji atóó, néndé gejamégé bóó abó alú eféé, ne Jisɔs akpe né mpú bwó.

¹⁴ Ewyagé Jisɔs ama agé ji né mmu echa upe Esɔwɔ, ajóó ne ji aké, “Gé, nana otóó, apyégé sé gabo, ékágé mechó kpáá eshúli wó mmye.” ¹⁵ Ne mende yimbo ajye garé yé ákprakpa bóó Jus bimbo nnó elé Jisɔs ne abó apyéé ji atóó.

¹⁶ Eféé mbo ne ákprakpa bóó Jus álóó manchyége Jisɔs efwyale gétúgé ji apyéé muú atóó né bíi uwyaa. ¹⁷ Jisɔs ajóó ne ebwó aké, “Nte wa apye utóó yéndégébé, mentó mbo mampyege utóó.”

¹⁸ Ajóógé mbo, matóó ásó ákprakpa bóó Jus kpaá, ányémemo nnó abó manwá ji. Néndé ji akwé fɔ ebé bíi uwyaa ewú ewú wó, améé ntó mmye ne Esɔwɔ gétúgé ajóó nnó Esɔwɔ alú nte wúú.

Jisɔs awya utó manchyéé geηwá ne mansó mpa

¹⁹ Jisɔs ajóó ne ebwó aké, “Me ngaré enyú wáwálé nnó me Maá nténégé fɔ ushu ushu ba mampye genó, ekosé unó bi me ngéne Nte wa apyéé ne me ntó mpye néndé yéndégenó eyigé Nte apye, geji ntó ne Maá apyéé. ²⁰ Elé Nte agboó ne me Maá alérege me unó uko ebi jimboó apyéé. Ne amágé lére nyé me ukpékpé unó bi upwóó bina. Ne enyú délaá nyé mano mekpo fuú. ²¹ Ne wye ndere Nte apye bóó abi ágboó ákwilege ne negbo, achye ebwó geηwá, mbóntó ne Maá achyége geηwá mbaá yéndémuú ayi ji Nte akélege. ²² Ne yé muú ayi Nte wa asó mpa wúú apú. Yémbó achye mé Maá wúú utó nnó nsógé mpa bóó akó. ²³ Nnó bóó ako ánogé Maá wye ndere ánogé Nte. Muú ayi alá ánogé Maá wó, ebyennó ánogé fɔ ntó Nte muú atómé ji.

²⁴ “Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndémuú yi awuú mekomejóó wa ayina, ne afyéé metóó ne muú ayi atómé me, awya geηwá eyi gélágé byé. Muú yimbo ntó akpéné fɔ unóó mpa, atané me né meti negbo akpe né meti geηwá.

²⁵ Ngarége enyú wáwálé nnó gébé géchwóó, ne géchwóó mé eyigé bóó abi álú ne meti negboó awuú nyé meko Maá Esɔwɔ. Ne bóó abi awuú ne afyéé metóó ne ji, ákerege nyé né meti geηwá. ²⁶ Ndere Nte wa jimbo alú menchyéé geηwá mbóntó ne ji apye me Maá wúú nnó mbé menchyéé geηwá. ²⁷ Ne achyéé me Maá wúú uto mansó mpa akwaá, néndé melú Maá Nte Mekwaá.

²⁸ “Ékágé délá mano mekpo fuú gétúgé mechó ewé. Gébé géchwóó eyigé áwuú bóó abi álú né mmu manome áwuú nyé mekomejóó Maá Nte Mekwaá ²⁹ Awúgé átánege nyé mmu manome. Abi ápyéé unó bi Esɔwɔ akélege, ákwilége nyé ákpe né geηwá eyi gélágé byéé. Ne abi ápyéé gabo ákwilége nyé ákpe né unóó mpa. ³⁰ Nkágé téné fɔ ushu ushu ba mpye genó. Nkane Nte wa

agárege me mbəntó ne nsóo mpa. Ne gefóó eyigé me nsóo mpa gelú cho, néndé nkelege lé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó mpye, epófos ndere me nkélege mampye.

Bə ntese Jisəs

³¹ “Mbəgé me mbəó nke ngarege bəó depə etiré détome ne uto ba ebyénno unó bi me ngarege mbə ulú detú. ³² Muú fə ntó alú ayi alú ntésé wa, ne nkaá nnó unó bi ji agarege átóme ne me, ulú wáwálé. ³³ Enyú detó nyá bəó dentəó mbaá Jon menwyaá bəó manaá Esəwə, ne ji agaré enyú wáwálé gefəgé muú ayi me nlú. ³⁴ Me nkelege fə nnó bəó akaá gefəgé muú ayi me nlu. Me njógé mbə ntome ne Jon, nkelege élé nnó enyú dewu nnó ékágé dekwe mpa Esəwə. ³⁵ Ji Jon abó alú eké etulekan ewé élúli égénege. Ne mboó gébé fə enyú debə désé gengbó jii ne nechóchó. ³⁶ Me nwa unó bi ulérege gefəgé muú ayi me nlú, ebi ujea upwə ebi Jon agaré. Elé wyé utóó ubi, ebi Nte wa afyéé me né amu nnó nnéré, ubi ne mpyéé. Ne ubi ne ulérege nnó Nte wa ne atómé me. ³⁷ Ne Nte wa muú atómé me, agaré ntó gefəgé muú ayi me nlú. Enyú délú danwú meko wúú, ne ye gefəgé muú ayi ji alú délú dangé. ³⁸ Ne enyú debelé fə mekomejəó wúú né matəó nyú wó, néndé genó eyi gelerege mbə élé metəó ewé enyú dela défyéé fə ne muú ayi ji atómé wó. ³⁹ Enyú decherege uno ebi ásame né muu nwe Esəwə ayi déferé nnó ji ne apyéé enyú débó genwá eyi gélagé byé ne mekomejəó yimbə ajóógé atome élé ne me. ⁴⁰ Yémbə enyú dékélégé fə manchwə eta wa nnó débó genwá eyi gélagé byé.

⁴¹ “Me nkélégé fə nnó akwaá áféé me. ⁴² Yémbə ndere me nkaá enyú, enyú débəó fə gejeé ne Esəwə wó. ⁴³ Me nchwó né mabə Nte wa, enyú déshya mansé me. Yémbə muú yi chá achwóge né mabə amií jimbəó, enyú déselé nye ji. ⁴⁴ Enyú dékélege nnó ate bəó ne áfenge enyú dékélege fə nnó muú yi ji mbií ne alú Esəwə, aféé enyú. Epyembə nnó ne enyú défyéé matəó ne me.

⁴⁵ “Yémbə déferégé fə nnó me ne nkúu nye enyú mpa né mbe ushu Nte wa, élé Mosis ayi enyú déneré matəó ne ji ne akúu nye enyú mpa. ⁴⁶ Mbəgé enyú débó défyéé matəó ne Mosis wáwálé, mbó défyéé ntó matəó ne me, néndé unó bi ji asamé, útoó ne me. ⁴⁷ Téé ndere enyú délá kamé nnó unó bi Mosis asamé ulú wáwálé wó, epyembə nnó ne dekame nnó ebi me njógé ulú wáwálé?”

6

Jisəs achyéé delé bəó átá menyéé (Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Ebélegé, Jisəs achyaá géntoógé mewaa Galilií eyigé ákuú ntó nnó géntoógé Tiberas. ² Ne gejamégé bəó ákwólege ji gétúgé ágené gepógé ufélekpá ebi ji apyéé bəó mameé átóó. ³ Jisəs ne baá utóó bií ákwó ájye jwóle né mfaá mekwe. ⁴ Gébé eyigémbə, epaá bəó Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú, éla kwókwólé.

⁵ Ne Jisəs ábwégé ame agé ndere gejamégé bəó áchwəó eta wúú, ajəó ne Filip aké, “Déname mbə bred éfó ayi akwánege bəó bina manyé?” ⁶ Agií mbə manwú meko yi Filip ashúge nye, néndé jimbəó akaá mé genó eyigé ji abəó mampye.

⁷ Filip ashúú ji meko aké, “Yé dékpá élé nká eyi muú utóó anyéé né ámfaá aneé ne déna bred dékáré ukéké ukéké mbaá bəó bina, akwánégé fə ébwə ako.”

⁸ Ne maá utóó Jisəs ayifə ayi akúu ji nnó Andru menmo Simun Pita, aké, ⁹ “Njye gesa fə, alú fana ayi awyaá ntó bred eta eyi ápye ne bele ne meshuú epea, yémbə ekwánege mbə bəó bina nnó?”

¹⁰ Ajóógé mbo, Jisós aké, “Gáre yéndémuú ájwólé ka.” Melú ewémbó ejá dambyanja dóó, bóó abi ájwólé wye ande ebwó ebwó álú genóógé delé bóó átáa. ¹¹ Ne Jisós asé ntóo bréd eyimbo, achyé matamá mbaá Esowó, akaré mbaá bóó abi ajwólé efé. Weyembo ntó ne apye ne meshuú eyimbo épeá ne yéndémuú ase ndere ji akeleje. ¹² Anyéégé agbégé, Jisós agaré baá utóó bíi aké, “Nywerere ayi álaá ekágé délyáa yéé genóógefó” ¹³ Ne ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupei yé élé ntó bréd ebo elú élé eta.

¹⁴ Ne bóó bina ágégé gepóge ufélekpá bina, ebi Jisós apyémbó, aké, “Gé muú ekpávé Esowó wáwálé na, ayi alú manchwó fa mme.” ¹⁵ Jisós ákágé nnó bóó bimbo ákélege mangbaré ji ne utó apye ji ábé mfwá, alyáa ebwó ama akwó afé te mfaa mekwé jimbíi.

*Jisós aké mfaá meko manáá
(Mat 14:22-23; Mak 6:45-52)*

¹⁶ Nkwálé akwónégé baá utóó Jisós áshulé áfé né mbale géntoógé mewaa eyigémbó, ¹⁷ ákpe ékpe manchyaá ájyé né melo Kapanóm. Gébé eyigémbó utuú ugi, ne Jisós abó alú danchwó báne ebwó. ¹⁸ Ndere ajoyé mbyo metometo amnye apye mgbannyi akwóme. ¹⁹ Ebwó ájyéégé genóógé nkpa neke eni, aké ágéne nkane Jisós akéne mfaá meko manaa achwóó kwókwólé ne ekpée, ábó efó. ²⁰ Ne Jisós ajóó ne ebwó aké, “Défóógé, élé me.” ²¹ Ajóógé mbo matóó ágo ebwó mansé ji akpe né mmu ekpée, aké ápele ékpe etaré mé mbale mewaa né mbaá ayi ebwó ájyé.

Jisós alú eké bréd ayi achyége genwá

²² Bíi ujjage, gejamégé bóó abó alu né egbé géntoógé mewaa ewefó, ágé nnó élé ékpe ema ne ebó elú né mbale nnyi. Ape áge sé Jisós wó, ne ate nnó ji abó akpéé fó ékpe ewémbó ne baá utóó bíi wó, baá utóó bíi abó áfé ebwó ambií. ²³ Wye né bíi bimbo, makpe fó átané né melo Tiberas achwó táré né mapea gentoge mewaa kwókwólé ne mbaá ayi Ata Jisós abó ajelé bréd bóó anyéé. ²⁴ Apé Jisós ne baá utóó bíi né makpe yimbo ágé wó. Akpe makpe yimbo áchyaá géntoógé mewaa eyigémbó áfé né melo Kapanóm ákélege Jisós.

²⁵ Agégé ji, ágii ji aké, “Ménleré ndé gébé wó achyaá géntoógé mewaa ochwó wé?”

²⁶ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Me ngarégé enyú wáwálé nnó dékélégé fó me gétúge gepóge ufélekpá ebi enyú dégené. Dékélege élé me gétúgé dényéé bréd dégbeé. ²⁷ Détulégé fó mmye dékélégé menyéé ayi áchóge, mmyége mmye dékélégé élé menyéé ayi achyégé genwá eyi gélagé byé. Ji yimbo ne me Maá Nte Mekwáa nchyége nye enyú. Nte wa Esowó apye ukpekre uno fó ne aláere nnó ji achyéé me utó bíi, nnó nchyége bóó genwá eyigémbó.”

²⁸ Ne bóó bimbo ágii ji aké, “Esé dépyéémbó nnó ne dépyéé utóó Esowó?”

²⁹ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Utóó Esowó bimbo ulú nnó enyú défyéé metóó ne muú ayi ji atómé.” ³⁰ Bóó bimbo ama ágii ji aké, “Ndé ufélekpá ebi wó omáge pye nnó esé dégé ne dékámé ne genó eyigé wó ajóoge? ³¹ Ukwéne ante sé anyé nyá mana né mashwóne, wye ndere asamé né mmu bó nwe Esowó nnó, ‘Achyéé ebwó bréd ayi atané né mfaánebuú ányé.’”

³² Ne Jisós aké ne ebwó, “Me ngarége enyú wáwálé nnó epófó Mosis ne achyéé enyú bréd ayi atané mfaánebuú, élé Nte wa ne achyége ushuú bréd ayi mbóó ayi atané né mfaánebuú. ³³ Bréd ayi Esowó achyége élé muú ayi atané mfaánebuú ne achyége bóó genwá eyi géla gébyéé.”

³⁴ Jisós ajóoge mbo, bóó bimbo aké, “Ata chyége esé bréd yimbo yéndégébé.”

³⁵ Ne Jisós agaré yé ebwó aké, “Me ne nlú bréd ayi achyége genwá. Yéndemuú ayi achwó eta wa mesa ammye sé ji, ne muu ayi áfyéé metóó ne me mmwólé manaá nto epye sé ji. ³⁶ Ne ngare mé enyú nnó enyú dégé me yémbó défyéé matóó ne me wó. ³⁷ Yéndemuú ayi Nte wa achyége me, achwó nyé eta wa, ne yéndemuú ayi achwó eta wa, me mbuú f3 ji. ³⁸ Néndé me ntané f3 mfaánebuú manchwó pye ndere nkélege wó, nchwólé mampye ndere muú ayi atómé me akélege. ³⁹ Ne genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó, mpye géluú nnó ekágé mpye yéé muú ama anó né geluágé b3ó ako abi ji achyéé me. Mpye élé ebwó akwilé né negbo né bíí bi kwyakwya. ⁴⁰ Néndé genó eyigé Nte wa akélege géluú nnó, yéndemuú ayi agéné me Maá wuú ne áfyéé metóó ne me, ab3 genwá eyi gélagé byé. Ne me mpye nyé ji akwilé né negbo né bíí ebi kwyakwya.”

⁴¹ Jisós ajóó gé mbó, b3ó bimbó áló manménégé gétúgé ji ajóó aké, ‘Me nlú bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme’. ⁴² Aké p3 nnó Jisós maá Josef na? Esé dékage mma wuú ne nte wuú. Epyembo nnó ne ji aké atané mfaánebuú ashulé mme?

⁴³ Ne Jisós ashuú yé ebwó meko aké, “G3gé manménégé ne ate, ⁴⁴ yéé muú ayi akágé chwó eta wa ayi nte wa muú atómé me álá aja ji áchwó wó ap3. Ne ayi achwó eta wa, mpye nyé ji akwilé né negbo né bíí bi kwyakwya. ⁴⁵ Muú ekpávé Es3w3 f3 ab3 asá nnó, ‘Es3w3 alérege nyé b3ó ako meti.’ Ewena etene nno yéndemuú ayi awuú ne agíí genó eyigé Nte wa akélege, achwó eta wa. ⁴⁶ Menj3ó mbó, ep3f3 nnó muú f3 agé mé Nte wa wó, ekosé me muú ntané eta wuú ne ngéne ji. ⁴⁷ Ngaré enyú wáwálé nnó yéndemuú ayi áfyéé metóó ne me ab3ó genwá eyi gélá gébyéé. ⁴⁸ Me nlú bréd ayi achyege genwá. ⁴⁹ Ukwéne ante nyú anyé nya mana né mashw3ne, yémbó ágb3. ⁵⁰ Ne gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme, ji ne alu gef3ó eyigé yéndemuú ayi anyé ji agbo3 f3. ⁵¹ Me nlú bréd ayi achyégé genwá, ayi atané mfaánebuú ashulé mme. Yéndemuú ayi ányéé bréd yina abeé ne genwá eyi gélagé byé. Ne bréd yina élé menyammye wa ayi nchyége nyé mbaá b3ó mme mekó manwene genwáge bw3.”

⁵² Jisós ajóó gé mbó, b3ó Jus ál3 manyé mbeé metometo ne ate aké, “Mende yina achyége mbó esé menyammye wuú nnó dényé nnó?”

⁵³ Jisós ajóó yé ne ebwó aké, “Ngarége enyú wáwálé nnó, mb3gé enyú délá dényéé menyammye Maá Nte Mekwaá ne dényúu manóó mií w3, déb3 f3 genwá. ⁵⁴ Ne yéndemuú ayi anyéé menyammye wa ne anyúu manóó ma, ab3ó genwá eyi gélagé byé, ne mpye nyé ji akwilé né negbo né bíí bi kwyakwya. ⁵⁵ Néndé menyammye wa alú menyéé wáwálé ne manóó ma ntó máluú genó eyigé ányú wáwálé. ⁵⁶ Yéndemuú ayi anyéé menyammye wa ne anyúu manóó ma, abeé muú ama ne me, ne me ntó mbéé muu ama ne ji. ⁵⁷ Nte wa menchyé genwá ató me, Me ntó nwyaa genwá gétú jíí. Mb3ntó ne yéndemuú ayi anyéé menyammye wa ab3ó genwá gétú ya. ⁵⁸ Gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme na. Ap3f3 eké mana ayi ukwéne ante nyú anyé nyá ne ábelégé ágb3. Yéndemuú ayi ányéé bréd yina abeé mebe te kwyakwya.” ⁵⁹ Jisós ajóó dep3 etiré na né Kapan3m, gébégé alérege b3ó un3 né mmu echa mmyemenene.

Gejamégé ankwólé Jisós alyaa jíí

⁶⁰ Gejamégé ankwólé Jisós áwúgé genó eyigé ji alérégé aké, “Genó eyigé mende yi alérege getoó. Yéé muú ayi akámege gef3gé genó eyigé na ap3.”

⁶¹ Yémbó Jisós akágé né mmu metóó wuú nnó ankwóle bíí anménégé gétúgé mech3 ewé ji ajóó. Aké, ne bw3, “nnó mech3 ewéna epye nnó enyú deja

mmye meso? ⁶² Ebege mbo, enyu deferege nye nno mboge degége Me Maá Nte Mekwaá ndere nkérége meso mbaá ayi ntané yé?

⁶³ Elé Mendoó ne échyége geḡwá. Menyammye mekwaá apye ye genó cháchá! Unó bi Me njóó mbo ne enyu, utané mbaá Mendoó ne ubi ne uchyége geḡwá eyi géláge byé. ⁶⁴ Yémbó, enyu abifo défyéé matóó ne me wó.” (Jisós akaá mé te ula uló bós abi alá fyé matóó ne ji wó, ne muú ayi achyége nye ji mankwaá) ⁶⁵ Ne ajóó ne ebwó aké, “Gé ula bí ngaré enyu nno, muú akáge chwó fó eta wa, mbogé Nte wa alá léré ji meti wó.”

⁶⁶ Elo né gébé eyigé na, gejamége ankwólé bíí ája mmye meso, ámagé kwóle sé ji.

⁶⁷ Ne epyégémbó, Jisós aké ne áḡbá bíí áfyáneapeá, “Nno enyu ntó dékélégé manlyáá mé?”

⁶⁸ Simun Pita ashúú ji meko aké, “Ata, esé demagé lya wó défé efo? ele wó ne uwyáá mekomejóó ayi achyége geḡwá eyi géláge byéé. ⁶⁹ Esé défyéé matóó ne wó ne dékaá nno wó ne olu Muú Ukpea ayi Esowó átomé.”

⁷⁰ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Me ne njyá enyu áfyáneapeá, yémbó muú nyú ama alú danchomeló.” ⁷¹ Jisós ajóó mbo ato lé ne Judas maá Simun Iscarot, yélé alú né geluáge abi áfyáneapeá, ji ne achyége nye Jisós mankwaá.

7

Jisós ne aḡmo bíí

¹ Jisós anérége manlére unó bi, aló mankéné né gebagé mewáá Galilíí, ákélégé fó manjye né gebagé mewáá Judiya gétúge ákpakpa bós Jus ákélege manwá ji. ² Gébé eyigémbó epaá bós Jus ewé ákuú nno epaá baá otó elá kwókwólé. * ³ Ne aḡmo Jisós abi ande aké, “Lyaá fa oyye né gebagé mewáá Judiya apye ufélékpá ankwólé byé ágé. ⁴ Néndé muú aké ákélege nno bós ákaá gefóge muú ayi ji alú, apyéé fó utóó bíí bíbí. Té ndere okáge ppe ufélékpá ebi, élbme nno apye ubi mbaá ayi bós ako ágéne.” ⁵ Aḡmo bíí ájóoge mbo ye ebwó ntó áfyéé fó matóó ne Jisós wó.

⁶ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Eya gébé gélu dankwóne, né egbé ewé nyú dékágé jye yéndégébé. ⁷ Bós mme akage paá fó enyu, ápaá elé me, néndé me ngarege gabo ayi ebwó apyéé gbógónó. ⁸ Enyu chóge epaá ewená me njyéé fó nana néndé gébé ya gélu dankwóne.” ⁹ Ajóoge mbo ama abéle mboó ndó né Galilíí.

Jisós afé epaá baá otó

¹⁰ Aḡmo Jisós ájyége ji alá meso akwólé ebwó afé bíbí, epóó gbógónó. ¹¹ Ndere bós ányéé epaá ewémbó, ákpakpa bós Jus áló mankelé Jisós, ágigé ate bós aké, “Mende yimbo alé?”

¹² Bós abi áchwóó epaá ewémbó, áḡménege ákuú Jisós meno. Abifo aké, “Alú muú melóméló,” abifo ntó aké, “Nḡba” “achóó bós makpo.” ¹³ Yémbó yeé muú ayi ákuú Jisós meno gbógónó apó néndé áfóó ákpakpa bós Jus.

¹⁴ Anyége epaá ekáregé mmye, Jisós afé né mmu echa ure Esowó alérege meko mejóó Esowó. ¹⁵ Ne ákpakpa bós Jus áwúge ndere Jisós alérege, mano alá ebwó mekpo fuú ágigé ate aké, “Dénjá etire na détané mende yina efó, ayi yeé ḡwe ji alá aḡi dóó wó?”

* **7:2** Elú wáwálé nno: Epaá baá otó elé epaá ewé bós Jus aténege baá otó né mbaá ayi alú bómbo, manjwólé wye átámége Esowó né galógáló ayi aláre ebwó né mashwone.

¹⁶ Ajjóógé mbo, Jisós ashúú ebwó meko aké, “Unó bi me nlérege mbo utané f3 me né metóó wó utané lé mbaá muú ayi atómé me. ¹⁷ Muú ayi awyaa metóó mampyε genó eyigé Esowó akélege, ji ne akágé nyε mbaá yi unó bi me nlérege mbo utánege. Yεé utanége lé mbaá Esowó yεé lé né metóó wa, akáge nyε. ¹⁸ Muú ayi ajóoge unó bi utánege ji né metóó, akélege lé nnó ngó wuu akwó. Yémbó muú ayi akélege nnó muú ayi atóme ji akwó ngó, ajóge genó eyi gelu wáwálé, ábyógé f3 gebyó cháchá. ¹⁹ Mosis abó achyé ényú mabé, wá mbo f3 wó? Yémbó, yεé muú nyú ama ayi abelé aji apó. Ulannó ényú demuame manwá me?”

²⁰ Jisós ajóógé mbo, b3ó bimbó áshúú ji meko aké, “Melo nchye achyεgé wó efwyale, ndé b3ó amuame manwá wó?”

²¹ Ji ntó ashúú ebwó meko aké, “Me mpyε muú atóó bií uwyaa, ényú délá mano mekpó fuú. ²² Ele Mosis ne achyεé ényú ebé nnó desógé nsó. Yε lé éla élo f3 ne ji wó, élo ne ukwéne antε nyu, ényu desóó baá nyu nsó né bií uwyaa. ²³ Ne mbógé bií ébi asóó maá nsó ukwegé bií uwyaa, ényú desóó ji nsó nnó ékágé dékwé ebé Mosis, ulánnó ényú désóó matóó ne me gétúgé me mpyε menyammyε muú meko atóó né bií uwyaa? ²⁴ Muú apyεgé genó ékágé débó mbe déj3ó nnó ji apyε gabó ndere b3ó ako áge-ne, ayi délá déb3ó mbe dékaa ulá wó. Cherége dékaa né meti ewé elú cho ne desó mpa wuu.”

Nde mmú alú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa

²⁵ Ndere Jisós alérege b3ó Jerosale, abif3ó áló mangigé atε aké, “P3ó mende yi akélege na ji manwá na? ²⁶ Pε ndere ji ajóógé mej3ó né mbe ushu b3ó ako ne yεé muú ayi apégé meko apó, nnó ákpakpa sé ágé nnó ji ne alú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa waa? ²⁷ Ndóf3ó ji f3 wó néndé Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa aké achw3ó muú akágé f3 mbaá ayi ji atánégé yémbó esé dékaa mbaá yi mende yina atané.”

²⁸ Ndere Jisós alú lérege né mmu echa upε Esowó, abwεé meko mfaá aké “Elú wáwálé nnó ényú dékaa me ne dékaa ntó mbaá yi me ntané yémbó me nchwó f3 fa né utó ba wó, nchwólé gétúgé muú ayi atómé me. Elu wawale nno ji ne atómé me ne ényú dékágé f3ó ji. ²⁹ Me nkágé ji néndé me ntané lé eta wuu. Ji ne atómé me nnó nchwó.”

³⁰ Ajóógé mbo, b3ó bimbó ákwilé nnó ápyé ji yémbó yεé muú ayi ataa ji ebwó mmyε apó, élé gebé ejíí gélá gelú dankwóne. ³¹ Yémbó né geluáge b3ó bimbó gejame abi áfyéé metóó ne ji ajóógé aké, “Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa achw3ógé nnó amáge pyε gepóge ufelekpa upw3ó ébi mende yina apyεé?”

³² B3ó ékw3ó Farasi abi alú efeé áwúgé ndere b3ó anménεge gétúgé Jisós, ácho ula ne an3ó baá ampyéé upε Esowó, át3ó ámbamé echa upε Esowó nnó ajye apyé Jisós. ³³ Ne Jisós aj3ó aké, “Me mbelege sé ne ényú d3ó, éla gachyéé me nkerege meso mbaá muú ayi atómé me. ³⁴ Ényú dékélege nyε me, yémbó degéne f3 me. Mbaá ayi me mbéε ényú dékágé chwó f3 wye.”

³⁵ Ajóógé mbo, ákpakpa b3ó Jus áló mangigé atε aké, “Ndé mbaá yi mende yina aferé nnó ji ajye, ayi yεé dékélé ji délá dégéné? Nnó ajye jwóle nyε élé né gebagé mewaa Greek ne mal3ó ayi b3ó sé ájwólege, alerege b3ó Grék mekomej3ó Esowó?” ³⁶ Aj3ó mbo, aké, “Ényú dékélege nyε me dégéné, ne mbaá yi me mbéε, ényú dékágé chwó f3 wye. Ula utene mbo nnó?”

Manad ami machyεge geηwá

³⁷ Kwiyakwya bií bi ányéε epaa ewémbó, ulú gekpekpege bií. Né bií bimbó Jisós akwilé ka aj3ó kenke aké, “Yéndémuú ayi mmwólé manaá epyéé ji achw3ó

anyú eta wa. † ³⁸ Muú afyegé metáó ne me, genó eyi gepye ne ji gebéé wye ndere ásamé né mmu ñwe Esòwò nnó, ‘Genó eyi gétánege ji te metáó gebéé eké nnyi eniné néwya manaá ami machyegé geñwá.’” ³⁹ Manaá ami machyegé geñwá ami Jisàs ajáó mbò matené mbaá Mendoó Ukpea ewé báó abi áfyéé matáó ne Jisàs ábáó nyé. Né gébé eyigémbò, Esòwò abó alú danchyéé ébów Mendoó Ukpea, néndé Jisàs abó alú dangbó akéré meso mfaañebuú mbaá ayi Esòwò achyegé ji enógé.

Báó ájóógé unó uchduchá gétúgé Jisàs

⁴⁰ Báó bimbò áwuúgé genó eyigé Jisàs ajáó, abifò áké, “Elú wáwálé nnó mende yina alú muú ekpavé Esòwò ayi débó dégilé.”

⁴¹ Abifò áké, “Alú Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa.” Yémbò abifò áké, “Epyemba nnó ne Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa átanégé né Galilíi. ⁴² Pó ñwe Esòwò áké na, Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa abeé mpyáne mfwa Devid ne ábyéne ji né Betelhem, melo ewé mfwa Devid atané wye?” ⁴³ Ndere elúmbò, báó abifò ájóógé ágáme Jisàs, abifò ágáme fò. ⁴⁴ Báó abifò ábó alú mampyé ji, yémbò yé muú ayi atáá ji ébów mmye apó.

Akpakpa báó Jus áshya mamfyé metáó ne Jisàs

⁴⁵ Ambamé écha upe Esòwò abi abó átomé ébów nnó ájye apyé Jisàs, ákeré meso amuamu mbaá anó baá amppe upe Esòwò ne ékwó báó Farasi. Achwógé ákpakpa bimbò agií ébów áké, “Ulannó enyú délá chwó ne ji wó?”

⁴⁶ Ambamé bimbò áshuú ébów meko áké, “Esé délu danwú muú fò ajáó gefógé depò etiré mende yimbò ajáógé.” ⁴⁷ Ékwó báó Farasi áshuú ébów meko áké, “Nnó abwólé enyú ntó?” ⁴⁸ Ébów ama gíi áké, “Nnó enyú dékaá yéé muú sé ama né geluágé ákpakpa, yé ebélé muú ékwó Farasi ayi áfyéé metáó ne ji? ⁴⁹ Ngba! Ékosé báó abi alá kaágé mabe sé ne áfyéé metáó ne ji. Ne ébów bimbò alu báó abo né mbe ushu Esòwò.”

⁵⁰ Muú Farasi fò ayi ébów ákuú ji Nikodemus muú yi abó ájye mbaá Jisàs, abóó alu ntó né geluage bwó. Agií ébów áké, ⁵¹ “Nnó ebé sé egbarege muú nnó alú gyéé ayi báó alá lu danwú mpa wuú akaá mechò ewe ji apye?”

⁵² Akpakpa bimbò áshuú yi meko áké, “Elú eké wò ntó òlu muú Galilíi. Chó gíi né mmu ñwe Esòwò ne ókaá nnó muú ekpavé Esòwò atanégé fò né Galilíi.” † ⁵³ Ajáógé mbò, yéndémuú atyaá ákeré meso né gepú jíí.

8

Apye mendée ayi akwené uló

¹ Jisàs akwó afe ji né Mekwe Olif. ² Ne bíi ujayé ji ama kéré meso né dachi écha upe Esòwò. Gejamégé báó áchwó anó ji mme ne ajwólé ka aló manlérégé ébów. ³ Ndere ji ajáógé, anléré mabé Esòwò ne ékwó báó Farasi áchwó ne mendée ayi akwené uló. Achoó ji né mbe ushuú báó ako abi alú eféé. ⁴ Áké ne Jisàs, “Ménleré, esé dépye mendée yina nkane akwéne uló. ⁵ Asá né mmu ñwe mabé Mosis nnó abó manwá gefógé mendée yina ne mataá. Ne wò ójóó nnó?” ⁶ Nkwé yi ébów agií mbò élé metaá né ébów ápené nnó Jisàs akwégé, ébów ágé meti manjóó nnó apye gyéé.

† **7:37** Elú wáwálé nnó: Gébégé epaá ewéna amppeé upe Esòwò ájyee yéndé bíi átuú manaá áchwó ne mami né écha upe. Ndere ápyeé mbò áteé nkane Esòwò áchyé nya báó bíi manaá gébégé ébów ákene né mashwone. Jisàs ájóógé nnó ji alu eké manaá mimba mbaá báó. † **7:52** Elú wáwálé nnó: Ukwene bò ñwe abi mbembe apó ne maló ñwe yina. Ólò né 7:53 ókwóné né 8:11.

Yémbò Jisòs abyélé mme asamé genó gefò ne enòò ebwò wuú. ⁷ Ndere ebwò álú ágigé wye ji gigé, Jisòs anyaa mmye mfaá aké ne ebwò, “Mbògé muú nyú fò alú dampye gabo, abò mbé abò ntaá ató ji.” ⁸ Ajoógé mbò, ama byéle mme asamé genó ne enòò ebwò wuú.

⁹ Bòò abi achwòò ne mendée yimbo, áwuúgé nkane Jisòs ajoó, abò manjye ama ama. Bòò kpakpa ne ábòò mbé abòò manjye. Afé kpá ályá mendée yimbo téné né mbé ushuú Jisòs. ¹⁰ Jisòs anyaa mmye mfaá aké ne mendée yimbo, “Bòò bimbò alé? Nnó yéé muú fò ajoó nnó wò nkwe mpa wó?”

¹¹ Mendée yimbo ashúú ji meko aké, “Ata yéé muú ajoó wó.” Ajoógé mbò, Jisòs ajoó yé aké, “Yé me ntó mpyeé wò genó, chò, òpyeé sé gabo.”

Jisòs alú gengbò mbaá bòò mme

¹² Ewyágé Jisòs ama jòò ne ekwò bòò bimbò aké, “Me nlú genbò mbaá bòò mme, muú yi akwòlege me, akéné fò né gemua, agéne nyé lé gengbò eyi gechyege genwá.” *

¹³ Ne ekwò bòò Farasi aké ne ji, “Gé yé nkane òtené ntésé né gеме jye, ebyennò depò etiré wò ògárege mbò delu detu.”

¹⁴ Jisòs ashúú ebwò meko aké, “Yé me nténé lé ntésé né gеме ya, depò etiré me ngarege mbò dépò fò detu, néndé me nkaáge mbaá ayi ntané ne mbaá ayi njyé. Yémbò enyú dékaágé fò mbaá ayi ntané, yé mbaá ayi njyéé dékaágé.

¹⁵ Enyú decherege depò ndere akwaá áchérege, me nchérége yéé mechó muú fò. ¹⁶ Ne yéé ebéle nnó ncherége, uchéchére ba ulú cho néndé nchérége fò me mbií, Nte wa muú atómé me alú ne me. ¹⁷ Asá né mmu mabé nyú nnó bò ntésé apeá ajoógé genó gema, ebyénnò mechó ewémbò epo fò detu. ¹⁸ Me ntené ntésé né gеме ya, ne Nte wa muú atómé me alú ntó ntésé wa.”

¹⁹ Ajoógé mbò, ebwò ágií yé ji aké, “Nte wye alú efó?” Jisòs ashúú ebwò meko aké, “Ésé ne nte wa yéé muú ayi enyú dékágé ápó. Mbògé enyú debo dékaá me, mbò dékaá ntó Nte wa.”

²⁰ Jisòs abò ajoógé depò etiré na gébége ji álerege bòò né dachi echa upe Esòwò kwòkwólé ne mbaá ayi ábélege makwa ayi áfyéé nka Esòwò wye. Yémbò yéé muú ayi apyené ji apó néndé gébé jíí gélú dankwóné.

Jisòs akwelé mbeé mbaá bòò abi álú kame fò nnó ji alu muú ayi Esòwò atóme ji wó

²¹ Ewyágé Jisòs ama jòò ne ekwò bòò bimbò aké, “Me njye nyé mbaá fò, enyú dékelége nyé me dégéné, ne dégbóò nyé né mmu gabo enyú. Ne mbaá ayi me njyéé enyú dékaágé chwó fò wye.”

²² Akpakpa bòò Jus áwuúgé mbò ágií ate aké, “Nnó ájye wá nyé gеме jíí waá? Mbògé mbò fò wó, ula bi ji ajoógé nnó ‘mbaá ayi ji aje nyé esé dékaágé jyéé wye utené nnó?’ ”

²³ Jisòs ashúú ebwò meko aké, “Enyú détané fa mme yina, me ntané mfaánebuú, enyú délu bòò mme, me mpò fò muú mme. ²⁴ Gé ula bi mbò njòò ne enyú nnó, dégbóò nyé né mmu gabo nyú. Ne mbògé enyú délá kamé nnó, ‘Me Nlú Muu ayi Me Nké Nlú wó, dégbóò nyé né mmu gabo nyú wáwálé.’ ”

²⁵ Ebwò ágií yéé ji aké, “Wò òlú waá?” Jisòs ashúú ebwò meko aké, “Me nlú muú yi mbò ngárege mé enyú te gachií nnó nlú. ²⁶ Nwya gejamége unò bi njòógé ulérege nnó enyú dékwé mpa. Yémbò muú ayi atómé me ajoógé wáwálé ne genó eyigé nwúgé eta wuú géji ne ngárege bòò mme.”

* **8:12** Elú wáwálé nnó: Jisòs abéé ne ánkwole bíí yéndégébe wye nkane gekwage mewé gebo gelú ne bòò Isreli gébége átané né Ijpt. (Ge Eso. 13:21)

27 Ndere Jisós abó ajóge mbó ébwó ábó akaá fó nnó ajóógé mbó atome lé ne Nte wuú wó. 28 Ne Jisós ajóó yé ne ébwó aké, “Gébége abwége nyé me Maá Nte Mekwaá né mfaa, gébé eyigémbó ne dékáage nyé nnó, ‘Me Nlú Muú ayi Me Nké Nlú’ ne dékaáge nyé ntó nnó me njóge fó genó gefó né ushu ushu ba, mpye lé eyigé Nte wa aléré me nnó mpye. † 29 Ne ji muú atómé me alú ne me, alyáá fó me mbíi wó néndé mpye unó bi ujigé ji metóó.”

30 Ne gejamé bóó abi áwuú ndere Jisós ajóógé unó bina ákamé nnó ulú wáwálé.

Bóó abi dlu baá Abraham wáwálé

31 Jisós ajóó ne bóó Jus abi ákamé ne ji aké, “Dégbarége amu né unó bi nlerege enyú, débé ankwólé ba wáwálé. 32 Ne dékáage nyé wáwálé ne wáwálé, yimbo apye nyé enyú dela mmyemmye nyu.”

33 Ébwó ashúú ji meko aké, “Esé délú upyáne Abraham ne délú dambé afwé eta muú fó, ulannó wó oké esé détanegé nyé né éfwyale.”

34 Jisós ashúú ébwó meko aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi apyéé gabo, abwólé mewfé gabo. 35 Ne mewfé alaa fó né ula gepú eyigé ji akpane défwé wye te kwyakwya élé maá mbóó gepú ne ala. 36 Nkane elúmbó, mbógé Maá apyége wó olage mmyemmye jyee, ébyénnó ola mmyemmye jyé wawale. 37 Me nkaá nnó enyú délú upyáne Abraham. Yémbó dékelégé manwá me néndé enyú debóó fó gébé ne mekomejóó wa chacha wó. 38 Me ngarege enyú genó eyigé me ngené mbaá Nte wa, enyú depyéé lé genó eyigé nte nyú agaré enyú.”

39 Bóó Jus bimbo ashúú ji meko aké, “Abraham alú gekwéne nte sé.” Ajóógé mbó Jisós aké ne ébwó, “Mbógé enyú débó débé upyáne Abraham wáwálé, mbó depyéé unó bi ji abó apyéé. 40 Yémbó enyú déklege manwá me ayi ngárege enyú mekomejóó ayi wáwálé, ayi nwuú ne Esówó. Abraham abó apyéé fó mbó wó. 41 Enyú depyéé genó eyigé nte nyú apyéé.”

Ébwó aké ne ji, “Esé depó fó baá uló, Esówó ne alú Nte sé wáwálé.”

42 Ajóógé mbó, Jisós aké ne ébwó, “Mbógé Esówó abó ábé Nte nyú wáwálé, mbó dégbóó ne me néndé ntané eta wuú ne nchwó fa. Nchwóó fó fa né ushu ushu ba wó, ji ne atómé me. 43 Epyennó ne enyú delá kaágé genó eyigé me njóógé? Ndáfo élé delá kélégé manwú genó eyigé me njóoge. 44 Nte nyú élé danchomeló, enyú déklege lé mampyéé unó bi ujigé ji metóó. Te ula ulóó ganwá jíi, ji alú lé muú ayi awáne bóó, ne akíi fó genó eyi gélu wáwálé, néndé jimboó ajóógé fó wáwálé. Ake abyoge gebyo akwólege lé gepó jíi, néndé gebyo geko gelo ne ji. 45 Elé me ngarege genó eyi gélu wáwálé, enyú dekámégé fó ne genó eyigé me njóógé. 46 Nnó muu nyu fó akage gare ye gabo ayi me mpyeé? Ne mbógé me ngarege enyú genó eyi gélu wáwálé, ulannó enyu déla dékámégé ne me? 47 Yéndémuú ayi alu muu Esówó, awúu genó eyigé Esówó ajóógé. Elú wáwálé nnó enyú depó fó baá Esówó, gé ula bi enyú delá wuú fó me mbó.”

Jisós agarege gefógé muú ayi ji alú

48 Ajóógé mbó, ákpakpa bóó Jus ashúú ji meko aké, “Esé depó fó gye manjóó nnó wó ólu muú Samariya ne melo nchye achyége wó éfwyale.”

49 Ne Jisós ashúú ébwó meko aké, “Meló nchye achyége fó me éfwyale. Me nnogé Nte wa yémbó enyú dénógé fó me. 50 Me mpyeé fó unó nnó bóó áféégé me, yémbó muú alú wye ayi afége me. Ji ne alú muú ayi asóó mpa bóó. 51 Ne

† 8:28 Elú wáwálé nnó: Jisós ajogembo, atome mbó ele ne gebe eyige áwome nyé ji né gekwa.

me ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi ábélege mekomejóó ayi me nlelege agboó f́ chacha.”

⁵² Ajoógé mbo b́ó Jus áké, “Nana esé dékaá nnó oméé gebẃ wáwálé. Abraham agb́o wye ndere b́ó ekpávé Esowá abif́o agb́o, ẃo aké mbógé muú abelégé unó bi ẃo alérege agboó f́ó? ⁵³ Nnó ẃo ojeá gеме apwá ntesé Abraham ayi agb́o wa nnó? B́ó ekpávé Esowá ntó agb́o, ẃo afereé nnó olú wáa?”

⁵⁴ Ne Jisós ashuú ntó ebẃo meko aké, “Mbógé me nféégé gеме eyá, ufefé ebimb́o unó mme detú. Muú ayi aféége me élé Nte wa muú enyú déselé nnó alú Esowá nyú. ⁵⁵ Yé élé enyú delá dékaá yeé ji kanka ẃo. Me nkáge ji. Mbógé me njógé nnó nkaágé f́o ji, ebyennó me nlú muú gebýo nkane enyú. Me nkaá ji wáwálé, ne nwúu ne ji. ⁵⁶ Nte ayi Abraham ab́ó mé mbe akaá nnó, me nchẃo nyé ne metẃo ego ji. Agege mbo metẃo ego ji doó.”

⁵⁷ Ne b́ó Jus áshuú meko aké, “Olú dankwóné ye usaá ayme upeá meso efya, opyembo nnó ne akaá Abraham.” ⁵⁸ Ne Jisós aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, gemégé nnó ábyé Abraham, me nlú.”

⁵⁹ Ajoógé mbo, ebẃo ab́o mataá nnó ató ji, yémbó Jisós abii atané né mmu echa upe Esowá.

9

Jisós apye muú ayi abyené ji ame nonomé agéné

¹ Ndere Jisós akéne ajyéé, agé mende f́o ayi abyené ji ame nonomé. ² Ne baá utẃo bií agii ji aké, “Ménleré, gabo ayi ndé muú apyee abyené mende yina ame nonomé? Awuú jimboó? Wáa ayi mma wuú ne nte wuú.”

³ Jisós ashuú ebẃo meko aké, “Ame anomé f́o mende yina gétúgé gabo ayi ji apyee ẃo. Ne épóf́o ntó gétúgé gabo ayi mma wuú ne nte wuú apyee. Abyé mende yina ame nonomé nnó Esowá aléré ndere utó bi upyee utẃo né menyamme wuú. ⁴ Deb́o mampye utẃo Atá muú atomé me ndere bií ulú gb́o, néndé utuú ugigé ye muu akage pye se ubi. ⁵ Te ndere me nlú fa mme yina, me nlú genjbo mbaá b́ó mme.”

⁶ Ajoógé mbo akpó matye mme, apye gentwátwá awaá mende yimb́o né ame ⁷ ajóó ne ji aké, “Chó shwóné ushu bye né gentoógé manaá eyigé ákuú nnó Silóm” (Ula Silóm utené nnó áto). Ne mende yimb́o afé, ashwóné ushu bií, aké achẃo, aló mangéné mbaá.

⁸ Epyégémbó, b́ó abi ájwólege dachi ama ne ji, ne abi ab́o ágéne mé ji ndere akẃo deko, ágégé ji, aké, “Pó mende ayi ajwólege na akẃo deko yéndégébé na?”

⁹ Abif́o aké, “Elé ji,” abif́o ntó aké, “Ngba muú yimb́o afú élé fulé.”

Ne mende yimb́o ajoógé wye aké, “Elé me mb́o.”

¹⁰ Ajoógé mbo, b́ó bimb́o agii ji aké, “Eke nnó ne ẃo olóo mangé?”

¹¹ Ashuú ebẃo meko aké, “Mende f́o ayi akámege Jisós, ne apye gentwátwá awaá me né ame, ajóó ne me aké, chó shwóné ushu bye né gentoógé manaá eyigé ákuú nnó Silóm. Njyégé, nshwóné ne nlóo mbaá mangéné.”

¹² Ne b́ó bimb́o agii ji aké, “Mende awú alú f́o? Aké ne ebẃo me nkaá ẃo.”

Ekẃo b́ó Farasi ácheré mankaá ndere epyee ne mende yimb́o alóo mbaá mangéné

¹³ Mende yimb́o ajoógé mbo, ákpá ji afé mbaá ekẃo b́ó Farasi. ¹⁴ Bií bi Jisós apye getwátwá mende yimb́o alóo mbaá mangéné, élé bií uwyaá. ¹⁵ Ne ekẃo b́ó Farasi ntó ama agii mende yimb́o ndere epyégé ne ji alóo mbaá mangéné. Ne mende yimb́o agaré ebẃo aké, “Awaá me gentwátwá né ame, nshwóné ushu ba ne nana ngéne mbaá”.

16 Ajoógé mba, ekwo boó Farasi abifo áké, “Mende yina ayi ákuú ji Jisós atané f3 mbaá Esowo wó, néndé ábélégé f3 ebé ewé aké muú apyéé f3 utóó bíí uwyaa”.

Yémba abifo aké, “Épyemba nnó ne muú ayi apyéé gabo, apyéé ufóó ufélekpá bina?” Ewéna epye ebwó áb3 uféré ucháchá.

17 Ne áma ágií mende yimbo aké, “Ne wo mbóó ojóó nnó, gétúgé mende yina ayi apyéé amé jye ánené?”

Ashuú meko aké, “Ji alu muú ekpávé Esowo.”

18 Yémba ákpakpa boó Jus ákélégé f3 mankamé nnó áb3 ábyé mende yina amé nónómé ne alóó mbaá mangéné. Ákuú mma wuú ne nte wuú. 19 Achwógé ágií ebwó aké, “Maá nyú na? Enyú déké débyé ji amé nónómé? Epyéé nnó ne ji agéne nana?”

20 Mma wuú ne nte wuú ágaré ebwó aké, “Esé dékaa nnó gé maá sé na, déb3 débyé ji amé nónómé. 21 Ne genó eyi gépyéé ne ji alóó mangéné mbaá, esé dékaa wó. Yéé muú ayi anené ji amé, esé dékaaé f3. Gígé jimboó agaré enyú, ap3 sé mamane ka.” 22 Ebwó ájóó mba gétúgé áf33 ákpakpa boó Jus, abi áb3 ájóó mé nnó muú ayi ajoge nnó Jisós alu Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa, áfyéé ji ebé nnó akpegé sé né mmu echa mmyemenene. 23 Gé genó eyi gepyéé mma wuú ne nte wuú ajóó aké, “Ji ap3 sé mamáné ka, gígé jimboó agaré enyú.”

24 Ne ákpakpa boó Jus áma kuú mende yi amé áb3 ánémé ji, ájóó ne ji aké, “Garé wáwálé wye né mbe ushu Esowo, néndé esé dékaa nnó mende yina alú muú ayi apyéé gabo.”

25 Ne mende yimbo ashuú ebwó meko aké, “Waá ji alú muú ayi apyéé gabo ah, waá ap33 ah, genó gema eyigé me nkaa géluú nnó me mbo nlú amé nónómé ne nana ngéne mbaá.”

26 Ne ágií ji aké, “Apyé nnó, ne wo? Apye nno ne wo ób3 mangéné mbaá?”

27 Ashuú ebwó meko aké, “P3 me mb3 ngaré mé enyú? Yémba dékélégé f3 manwu, ulannó enyú dékélégé mámanwu? Ndóf3 enyú ntó dékélégé mambé ankwólé bíí?”

28 Ajoógé mba, boó bimbo ál3 manju ji mashye mmye, aké, “Wo ne ól3 menkwólé wuú. Esé délú ankwólé Mosis. 29 Esé dékaa nnó Esowo ajóó nyá mejóó ne Mosis, ne ushuú mbaá menya muú yina atané esé dekaa wó.”

30 Mende yimbo aké, “Mech3 ewé egboó me mmye. Enyú déké dékaa f3 mbaá ayi ji atané wó yémba apye me ngéné mbaá. 31 Dékaa nnó Esowo awuú f3 mmyemenené boó abi apyéé gabo, yémba yéndemuú ayi ánogé Esowo ne ápyéé un3 bi Esowo ákélege, Esowo awuú mmyemenene jí. 32 Te mme ál33 délú danwu nnó muú f3 ánené ámé muú ayi ábyené ji amé nónómé. 33 Mende yina áb3 dantáne mbaá Esowo mba ye genó ji apyéé wó.”

34 Ajoógé mba, áshuú ji meko aké, “Ábyé wo ówé né mmu gabo. Ndé genó wo ákélege manleré esé?” Ajoógé mba, áfyé ji ebé nnó ákpégé sé mmu echa mmyemenene.

B33 abi ágéne ne abi ál3 ágéné

35 Ne Jisós awuúgé nnó afyé mende yimbo ebé, akelé ji agé, ágií ji aké, “Nnó wo ófyé met33 ne Maá Nte Mekwaá?”

36 Ne mende yimbo ashuú ji meko aké, “Ata, Maá Nte Mekwaá élé waá? Garé me mmfyé met33 ne ji.”

37 Jisós ajóó ne ji aké, “Wo ógé mé ji nana. Ji ne ajoógé mba mejóó ne wo.”

38 Mende yimbo ajóó yé ne Jisós aké, “Ata me mmfyé met33 ne wo”, ne anógé ji.

³⁹ Ne Jisṓs ajṓṓ ne ji aké, “Me nchwṓ fa mme mampye gabo bṓṓ agene gbṓṓṓ, nnṓ bṓṓ, abi álú amé nónómé ágéné mbaá ne nnṓ abi aféré nnṓ ébwṓ ágéne, abe amé nónómé.”

⁴⁰ Ajṓṓgé mṓṓ, bṓṓ ekwṓ Farasi abi álú eféé, áwuú, ágiú ji aké, “Esé déferé nnṓ wṓ ajṓṓgé fṓ lé ne esé nnṓ délú ntó amé nónómé?”

⁴¹ Ne Jisṓs ashuú ébwṓ meko aké, “Enyú débṓ dékámé nnṓ délú amé nónómé mṓṓ abṓ ajṓṓ fṓ nno enyu depye gabo wṓ. Te mbaá enyú déké dégéne, gabo nyú alá enyú mmye.”

10

Mebame magṓṓme melómélṓ ne magṓṓme jii

¹ Ngarege enyú wáwálé nnṓ, “Muú ayi akwṓme mfaá gebame akpene ne mmu gebamege magṓṓme, alá koge né meno gebame alú menjo. Elá pṓ mṓṓ fṓ wṓ, alú muú yi afṓgé unṓ bṓṓ. ² Ne muú yi akogé né meno gebame akpe né mmu gebamege magṓṓme alú mṓṓṓ magṓṓme yimbṓ. ³ Mebame meno gebame ánénégé ji meno gebame, ji akpe né mmu, ne magṓṓme awuú meko wuú. Ne ji akuú magṓṓme jii né mabṓ ne ase áji afé dafye. ⁴ Ne aségé magṓṓme jii ako atanegé dafye, ji ayye mbe aji akwṓlege ji meso, néndé ákágé meko wuú. ⁵ Yémbṓ áji akwṓlege fṓ menkéé, áboṓ lé ji boṓ néndé ákágé fṓ meko wuú.”

⁶ Jisṓs ató ébwṓ nekané mejṓṓ eníné na, yémbṓ, ébwṓ ákágé fṓ geno eyige ji agarege ébwṓ.

⁷ Ne Jisṓs ama ajṓṓ aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnṓ me ne nlú meno gebamege magṓṓme. ⁸ Ne bṓṓ ako abi abṓṓ mbe achwṓṓ ne me, álú lé anjo, ne bṓṓ abi afṓgé unṓ bṓṓ fṓge, magṓṓme awuú fṓ ébwṓ. ⁹ Me ne nlú meno gebame, yéndémuú ayi akoógé eta wa ne akpe né mmu, Esṓwṓ aferege nye ji né éfwyale gabo. Ne akpene nye mmu atanegé dafye agene yéndégenṓ eyi gelii ji. ¹⁰ Menjo achwṓṓ lé nnṓ ajo unṓ, awá bṓṓ ne áchṓ unṓ, yémbṓ me nchwṓ lé nnṓ mmpye bṓṓ abṓ geṓwá abe gbene né mati mako.

¹¹ “Me nlú membame magṓṓme melómélṓ. Membame magṓṓme melómélṓ achyegé gemé jii gétúgé magṓṓme jii. ¹² Muú usege apṓ fṓ membamé magṓṓme, muú áwyaá magṓṓme, ndere elúmbṓ, gébégé agege mekwala aké achwṓṓ, aboṓ alyaá magṓṓme, mekwala afwené áji alá tyátyá. ¹³ Muú yimbṓ, aboṓ alyaá magṓṓme yimbṓ néndé ji alú lé muú usege, abṓṓ fṓ gébé ne áji wṓ. ¹⁴ Me nlú membame magṓṓme melómélṓ, me nkágé magṓṓme ya ne magṓṓme ya ntó ákágé me. ¹⁵ Wye ndere Nte wa akaa me, me ntó nkaa ji. Me nchyege gemé ya gétúgé magṓṓme ya. ¹⁶ Ne nwya magṓṓme ayifo, ayi alá pṓ né geluage ayina, mṓṓ manse áji ncho ne ayina. Áji ntó áwuú nye meko wa, ne mpye nye áji ábe ekwṓ magṓṓme ema ne ábéé nye ne membame ama.

¹⁷ “Ula bi nte wa agboṓ ne me ulú nnṓ nchyege gemé ya nnṓ áwá gétúgé bṓṓ ba ne nnṓ kwyakwya me mma mṓṓ geji. ¹⁸ Yé muú ayi akágé wa me apṓ, yémbṓ me mṓṓṓ ne nchyege gemé ya nnṓ awá. Ne me nwyaá uto manchye gemé ya nnṓ áwá ne nwya ntó uto mamma mṓṓ geṓwá ya. Ge geno eyige Nte wa agare me mṓṓ”

¹⁹ Jisṓs ajṓṓgé mṓṓ, bṓṓ Jus ábṓ ufere ucháucha. ²⁰ Abifo ájṓṓgé aké, “Melo nchye achyegé Jisṓs éfwyale ne améé gebwṓṓ, déwúgé ji.”

²¹ Ne abifo ntó ájṓṓgé aké, “Muú ayi melo nchye achyegé ji éfwyale ajṓṓgé fṓ ufṓṓ unṓ bina. Nnṓ muú ayi meló nchye achyegé ji éfwyale, akaagé apyéé ntó muú amé nónómé agene mbaá?”

Bɔɔ Jus ɔshyá Jisɔs

²² Ne gébégé bɔɔ Jus ányéé epáá ewe ebwɔ áteé ndere áfyee echa upɛ né amu Esɔwɔ, Jisɔs abɔ alu né Jerosale. Gébé eyigémbɔ ne bá nelu. ²³ Ndere Ji alú né dachi echa upɛ Esɔwɔ, akene né agbá ayi akuú nnó agba Solomun. ²⁴ Bɔɔ Jus áchwɔ nɔ ji né mme, ágií ji áké, “Wɔ ɔlyagé mbɔ esé né mmu dembyɔ nnó? Mbágé wɔ alú Muu yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa gare ese gbɔhɔnɔ.”

²⁵ Ne Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Me mbɔ ngare me enyú, yémbɔ enyú dékame ne me wɔ. Utɔɔ ebi mumpyéé né mabɔ Nte wa, ubi ne ulerege gefoge muú ayi me nlú. ²⁶ Yémbɔ enyú dékamege néndé depɔ fɔ né geluage magɔhɔme ya. ²⁷ Magɔhɔme ya, ákágé meko wa. Me nkágé áji ne áji ntó ákwalege me. ²⁸ Me nchyege áji geɲwá eyi gélagé byéé. Áji ánome fɔ mme detu ne yé muú ayi ákágé fɔɔ áji né amu ya ápɔ. ²⁹ Néndé Nte wa muú áfyéé me áji né amu, aɲea geme apwɔ bɔɔ ako, ne yé muú ayi ákágé fɔɔ áji né amu Nte wa ápɔ. ³⁰ Me ne nte wa Esɔwɔ delu muú ama.”

³¹ Jisɔs ajógé mbɔ, bɔɔ Jus ama ábɔ mataá nnó áto ji áwá. ³² Ne Jisɔs ajóɔ ne ebwɔ aké, “Me mpye gejamégé utɔɔ ulóuló ebi Nte wa achyéé me utó nnó mpye, enyú dege. Né ebi ndé ne enyú dékelege manto me ne mataá?”

³³ Bɔɔ Jus bimbɔ ashúú ji meko aké, “Eɲɔfɔ gétúgɛ utɔɔ ulóuló ebi wɔ ɔpyéé ne ese detome wɔ ne mataá. Elé gétúgɛ wɔ ɔbyáá Esɔwɔ. wɔ alú lé mekwáá, yémbɔ ɔse geme jyéé nnó wɔ alú Esɔwɔ.”

³⁴ Ne Jisɔs ajóɔ ne ebwɔ aké, “Pɔ nnó asa né mmu ɲwe Esɔwɔ nnó, ‘Me nke enyú delu bɔ esɔwɔ?’ ³⁵ Ese dékaá nnó mekomejɔɔ Esɔwɔ akwɔrégé fɔ. Ne mbógé Esɔwɔ akú bɔɔ abi ji achyéé ebwɔ mekomejɔɔ nnó álú bɔ esɔwɔ. ³⁶ Eɲyembɔ nnó ne me muú Esɔwɔ ajyáá atome fa mme, njógé nnó nlú Maá Esɔwɔ, enyú déké me mbyáá Esɔwɔ? ³⁷ Mbógé me mpyéé fɔ utɔɔ ebi Nte wa achyéé me nnó mpyege, dékamegé fɔ ne me. ³⁸ Ne mbógé me mpye lé ubi, yé lé enyú déla dékame nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé wɔ, kamegé ne utɔɔ ebi me mpyéé. Dépyege mbɔ, dégene nye nnó me nlu muú ama ne Nte wa, ne Nte alu muú ama ne me.”

³⁹ Ajógé mbɔ, bɔɔ Jus bimbɔ ama amua mampye ji, yémbɔ aloó ebwɔ né amu.

⁴⁰ Achyáá afe né egbe ebeé Jodan ewefɔ mbaá ayi Jon abɔ awyage nya bɔɔ manaá Esɔwɔ, ajwalege ewú. ⁴¹ Ne gejamégé bɔɔ ákwale ji, ájógé ne ate áké, “Jon apye yé ufélékpa fɔ wɔ, yémbɔ yéndégenó eyigé ji ajóɔ atome ne mende yina gelú wáwálé.” ⁴² Efeé ne gejamégé bɔɔ áfyéé metɔɔ ne Jisɔs.

11

Neɲboné Lasarɔs

¹ Gébégé fɔ, mende fɔ abɔ ameeé, akuú ji nnó Lasarɔs. Ji alu muú Betani. Betani ele melo Mɛri ebwɔ ne meɲmo wuú Mata. ² Elé Mɛri yina ne abɔ ágbélé nya lamenda né uka Ata, atile ne mejwe wuú. Ji ne meɲmo wuú Lasarɔs abɔ ameeé. ³ Gétúgɛ Lasarɔs ameeé, aɲme bií átɔ meko mbaá Jisɔs aké, “Ata mejeé wyeé ayi ɔgboó ne ji dɔɔ ameeé.”

⁴ Jisɔs awúgɛ meko ayi alɔɔ ji, aké, “Nemeé eniné Lasarɔs ameeé mbɔ, nepɔ fɔ eni netene ji aló nelú ele nnó, bɔɔ áfege Maá Esɔwɔ nnó ɲgɔ Esɔwɔ akwɔ. Getu eyigémbɔ bɔɔ áfege nye Maá Esɔwɔ.”

⁵ Jisɔs agboó ne Mata, ne meɲmo wuu Mɛri ne Lasarɔs. ⁶ awuge nnó Lasarɔs ameeé ama bele né melo ewé ji abɔ alú wyeé ndo epea. ⁷ Ne ndo yimbɔ epea ekógé, ajóɔ ne baá utɔɔ bií aké, “Déma déjye ne gebage mewaa Judiya.”

⁸ Baá utɔɔ bií ájógé ne ji áké, “Ménleré elú dambéle ayi bɔɔ bimbɔ aké áto wɔ ne mataá áwá, ne wɔ ɔkelege nnó déma dékeré ewú?”

⁹ Ajógé mbo, Jis̄as ashuú ebwó meko né nekanémejóó aké. “Yéndé bíi uwyaa nchwaneké efyánépeá ne utuú ugi, wa mbo f̄s wó? Bóó aké ákene ne bíi gbóó, ákparege f̄s nekwe néndé ágene mbaá. ¹⁰ Yémba bóó abi akene ne utuú ákparege nekwe néndé gen̄gbo gep̄.” ¹¹ Ajógé mbo, aké ne ebwó, “Men̄me se Lasar̄as akwe geja, yémba me nȳe ewú nnó pye ji apeé geja.”

¹² Ajógé mbo, baá utóó bíi aké ne ji, “Ata mbógé abelé geja ebyennó alé atóó.”

¹³ Jis̄as abo agarege mbo lé ebwó negbone Lasar̄as, yémba ebwó áfere nnó ajógé mbo lé mecho geja eyigémba.

¹⁴ Jis̄as akwarege yé ebwó gbógano aké, “Lasar̄as agbo. ¹⁵ Ne metóó egoó me gétúgé nyú nnó me mbó mpó f̄s ewú ne ji. Genó eyigé mepȳe nȳe, gep̄e nȳe enyú défyéé metóó ne me chánéné. Kwilege mme déjye dége ji.”

¹⁶ Ajógé mbo, Tomasi maá gefa, ajóó ne ate baá utóó aké, “Kwilege déjye, yé ebe lé negbo, degbo ne ji”.

Jis̄as afyéé āme Lasar̄as metóó

¹⁷ Jis̄as akwonege né melo Betani, age nnó aní Lasar̄as né mmu eba ntaá ale me ndo eni. ¹⁸ Nekene Betani ne Jerosale nelú genóge nkpa neke epea. ¹⁹ Ne gejamégé bóó Jus áfé manjwye Mata ebwó ne Meri mmye gétúgé negbone men̄mo bwó.

²⁰ Mata awúgé nnó Jis̄as achwóó, atane ajye bane ji, Meri alá ji né mmu gep̄. ²¹ Mata abánégé Jis̄as ajóó ne Ji aké, “Ata mbógé wo óbó óbe fa, mbo men̄mó wa agboó wó.” ²² Yémba, yé ebe elé nana, nkaá nnó, yéndégenó eyigé wo ógigé Esowó, achyeye wo geji.

²³ Ne Jis̄as ajóó ne ji aké, “Men̄mó wye akwilege nȳe né negbo.”

²⁴ Ne Mata aké, “Nkaá nnó akerege nȳe meso né gen̄wá gébégé bóó aké ákwilege nȳe né negbo né bíi bi kwiyakwya.”

²⁵ Ajógé mbo, Jis̄as aké, “Me ne mbwyeye bóó ákwilege né negbo, ne me ne nchyege bóó gen̄wá. Yéndémuú ayi áfyéé metóó ne me, yé agbo akerege né gen̄wá. ²⁶ Ne yéndémuú ayi alú mebe, áfyéé metóó ne me ágboó f̄s, Mata okamé nnó elé wawálé?”

²⁷ Mata aké, “Eh Ata nkamé, nnó wo ne olú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa, Maá Esowó ayi ábóó manchwo fa mme.”

Jis̄as aso manse

²⁸ Mata ajógé mbo, ajye kú men̄mo wuú Meri ajóó ne ji bibi aké, “Ménleré achwo, akelege mange wo.” ²⁹ Meri awúgé mbo, akwilé mme wawá, ajye bane Jis̄as. ³⁰ Jis̄as abo alú dankwone yé né melo, alú wye né mbaá ayi Mata abané ji. ³¹ Ne bóó Jus abi alú né mmu gep̄uge negbo áfyéé Meri metóó né negbone men̄mo wuú, ágege ndere Meri akwilé ka wawá átane dafye, ebwó ntó ákwilé ákwale ji, néndé áfere nnó ji ajyéé mbo lé né menome men̄mo wuú Lasar̄as manli negbo.

³² Meri akwonege, age Jis̄as, akwe ji né uka aké, “Ata wo óbó óbe fa, mbo men̄mo wa abó agboó wó.”

³³ Jis̄as ágégé ndere Meri álili choncho ne bóó Jus abi ákwalege ji, eta ji mmu ne meshwe akwo ji metóó.

³⁴ Agiú ebwó aké, “Enyú dénií ji éfó?”

Ashuú ji meko aké, “Ata, chwó ge mbaá wuú.”

³⁵ Jis̄as aso manse. ³⁶ Bóó Jus bimbó, ágegé mbo, aké, “E é, gege ndere ji abóó gejeé ne Lasar̄as.”

³⁷ Yémbò abifò ájógé áké, “Nnó jì muú apyéé muú amé nónómé agene, abó akágé pyé fò nnó Lasaròs agboge?”

Jisòs ape Lasaròs né negbo

³⁸ Ne nchye ama anywàne Jisòs né mmu, afé né menome. Menome ewémbò, elú lé embu ebá ntaá, agbe ewú ne ntaá. ³⁹ Jisòs aké, “Ferege ntaá eniné mbò né menomenome.”

Mata merhme Lasaròs ashúú jì meko aké, “Ata, agbo mbò alé fina ndò eni, gébé eyi, gebe gebogebo geja gepwò amu.”

⁴⁰ Ne Jisòs ajóó ne jì aké, “Mata, pò me ngaré na wò nnó òfyege metòó ne Èsòwò, ògene nye genó eyigé utó ba upyéé?” ⁴¹ Aférégè ntaá eniné mbò, Jisòs abwéé amé ape mfaá anemmye aké, “Nte wa, ntame wò néndé òwú mmyemenene ya. ⁴² Nkaá nnó wò òwú mmyemenene ya yéndégébé. Yémbò, njòó mbò gétúgè bòó abi álú fa, nnó ebwò ákamé nnó wò ne òtame me.”

⁴³ Anerege manjòó mbò, anyá ne meko metometo aké, “Lasaròs táné chwò fa.” ⁴⁴ Ténéténé yimbò, Lasaròs atane dafye, uka bií ne amu, úlú wye wéwé né mmu uba mandée ebií áni jì né mmye chonchó ne ushu. Ne Jisòs aké, “Kaáge jì ajye.”

Ajòó geju manwá Jisòs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2)

⁴⁵ Ne gejamégè bòó Jus abi ábó álú eféé áchwòó áchweé Meri mmyé, ágege ndere Jisòs apyéé Lasaròs apeé né negbo, áfyéé matòó ne Jisòs. ⁴⁶ Yémbò, abifò ájye gare bòó Farasi fò genó eyigé Jisòs apyéé. ⁴⁷ Ne anò ba ampýéé ure Èsòwò ne ekwò bòó Farasi fò, ákú ujwólé, áchomé né eso ájóó aké, “Nana esé dépyembo nnó?” Mende yina apyéé mbò ufélékpa ufòó ufòó ajyéé. ⁴⁸ Mbògè délyage jì nnó ajyéé mbè mampye ubi, melò meko efyéé nye metòó ne jì, ne bòó Rom áchwò chò nye echa ure se chonchó ne melò.” *

⁴⁹ Ne muú bwò ama, ayi akamege Kaifas, jì ne alú etukpe ampýe ure Èsòwò né hme eniné mbò. Ajóó aké, “Enyú dékage yé genó kan̄ka, ⁵⁰ dekaá fò nnó elú galógáló eta nyú nnó muú ama agbo gétúgè bòó ako epwò nnó melò meko énomé wó?” ⁵¹ Mejòó ewé Kaifas ajóó mbò, etane fò jimbòó né metòó wó. Ndere jì alú etukpe ampýéé ure Èsòwò né hme eniné mbò, Èsòwò apye nnó jì agare nnó Jisòs abò magbo gétúgè melò meko. ⁵² Ne epòfò gétúgè melò ewú ewú wó, agbo ntó nnó apye bòó Èsòwò abi álaá tyátyá né mme meko anywere akwe muú ama. ⁵³ Elo né gébé eyigémbò, ákpakpa bòó Jus asò mala ndere ápyéé ne áwa Jisòs. ⁵⁴ Né getú eyigémbò, Jisòs amáge ke sé gbòhòné né géluage bòó Jus. Aláá Jerosale afé né maá melò fò ayi akúú nnó Èfrem kwókwólé ne mashwòne. Ewúmbò ne jì ne baá utòó bií ájwólége.

⁵⁵ Ne gébégè epaá bòó Jus ewé ákúú nnó epaá koó upú elá kwókwólé, gejamégè bòó afé né Jerosale nnó akpome mmye ndere ebwò apye me gemege nnó epaá ewémbò ekwòne. ⁵⁶ Ne ndere ebwò anywere né mmu echa ure Èsòwò, ápele mbògè agene nye Jisòs. Ajóge ne ate áké, “Enyú défere mbò nnó? Nnó jì achwòó nye né epaá ewéna waá achwòó?” ⁵⁷ Gemege nnó epyembo etukpe ampýe ure Èsòwò ne ekwò bòó Farasi fò, ábó áchyeé me meko nnó muú ayi akaáge mbaá ayi Jisòs alú ágare, ájye apye jì.

* **11:48** Elú wáwálé nnó: Mbògè nnó bòó Jus áfyégè metòó ne Jisòs, jì ámmye nye apwò bòó Rom nnó bòó Jus álaá mmyemmye bwó.

12

Awad Jisṣas maweeé né meló Bétáni
(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ Epaá koó upú elágé ndó ekene, Jisṣas afe né melo Betani melo ewé Lasarṣas muú Jisṣas apye ji apeé né negbo ajwólége. ² Efeé ne anene Jisṣas ne menyéé. Mata ne afaá menyéé yimbó ne Lasarṣas alú muú ama né geluage bṓó abi ajwóle agii mmye né ekpókópógélé ne Jisṣas. ³ Ndere ajwóle mbó, Meri akpa ekpómé maweeé Lamenda ami majame nka dṓó, amo Jisṣas né uka. Gepú geko geka ne gebége lamenda, ne ase mejwe wuú ati uka Jisṣas. Maweeé amina malu mmye po. Akwyeé mami ne genó eyigé akuú nnó, “Nard.” ⁴ Ne Judas Iscarot, maá utṓó Jisṣas ama ayi abṓó manchyeé Jisṣas mankwaá, agege geno eyi meri apyembó, aké, ⁵ “Mbó ákpoó maweeé lamenda amina, áse gejamégé nka, eyi epwṓó nka eyi muu akage pye né nme áchyeé mbaá ubya bṓó.” ⁶ Mejṓó ewé Judas ajṓó mbó na, epṓfṓ nnó ji agboó ne ubya bṓ, elé gétúgé ji alú menjo ne ajṓó mbó. Ji ne ábélege mekwa nka baá utṓó Jisṣas. Ne gébé eyigé fṓ, ajṓó nka wye.

⁷ Judas ajṓgṓ mbó, Jisṣas aké, “Gṓgṓ ji abe nyame, ji apyembó nnó me ngboge ánií me niíge. ⁸ Ubyá bṓó úlú fa ne enyú yéndégébé, yémbó me mbéé nye fṓ ne enyú gébé geko.”

⁹ Ne gejamégé bṓó Jus áwúgṓ nnó Jisṣas alú efeé né melo Betani, ákwóle áfe ewú. Ajye nya fṓ mange lé Jisṣas jimbií wṓ, áfe ntó nnó áge Lasarṣas muú Jisṣas apye ji apeé né negbo. ¹⁰ Ndere elúmbó, anṓó baá ampyeé upe Esṓwṓ asṓ mala nnó áwa Lasarṣas. ¹¹ néndé elé getú jii ne gejame bṓó Jus ályaa ébwṓ áfyéé metṓó ne Jisṣas.

Jisṣas akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mat 21:1-9; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Bií uyjage, gejamégé bṓó abi áchwṓó manyé epaá koó upú, áwú nnó Jisṣas achwṓó né Jerosale. ¹³ Asṓ mamméé, átane ájye bane ji meti. Awyále áké, “Matame mábé ne Esṓwṓ. Mejé ebé ne muú ayi achwṓó né mabṓ Ata. Efwṓ ébe ne Mfwa bṓó Isrelí!”

¹⁴ Jisṣas agége maá géjuná, akwṓ ajwóle né mfaá. Ne genó eyigé ábṓ ásamé né mmu nwe Esṓwṓ getane wáwálé nnó, ¹⁵ “Enyú bṓó Sayṓn défoge, gége mfwa nyú achwṓó, ajwólé mbó né mfaá maá géjuná” *

¹⁶ Ndere Jisṣas akpene né Jerosale, baá utṓó bií ákaá fṓ nnó uno bi ábṓ ásame me né mmu nwe Esṓwṓ úlú wawale wṓ. Yémbó gébége Jisṣas akwṓme ajyeé né mfaánebuú, ne ébwṓ atéé nnó abṓ asa né mmu nwe Esṓwṓ nnó unṓ bina upyeé nye ne ji. Ne ápye ntó ubi ne ji.

¹⁷ Ne bṓó abi abṓ alú ne Jisṣas gébége ji apye Lasarṣas apeé né negbo, akpa gegare eyigémbó, ájyeé ne geji. ¹⁸ Genó eyigé na ne gepye gejamégé bṓó ájyeé bane Jisṣas né meti gétúgṓ áwuú gepoge ufélékpa ebi ji apyeé. ¹⁹ Ne ekwṓ bṓó Farasi, ájṓgṓ ne ate aké, “Ye mekpo ne ula esé dégene fṓ né mechṓ ewe desṓó mbó mala manwa Jisṣas. Gégé, gemége melo geko gela kwóle elé ji.”

Jisṣas abṓ mbe agare negbo nií

²⁰ Né geluage bṓó abi ájye né Jerosale manogé Esṓwṓ gébége epaá koó upú, ne abi ákú ébwṓ nnó bṓó Grek álú wye. ²¹ Bṓó Grek bina áchwṓ mbaá Filip muú melo Betsada né gebage mewaá Galilií, ájṓó ne ji áké, “Ata esé dékelege mange Jisṣas.”

* 12:15 Elú wáwálé nnó: Opege né Mat. 21:5 né nteé gebage nwe ogené ula Sayṓn.

²² Filip awúgè mbò, ajye gare Andru, ne ebwò ne Andru ájye gare Jisòs. ²³ Ne Jisòs ashuú ebwò meko aké, “Gébé gekwane eyigé bòó ágenè nye nnó Maá Nte Mekwaá apwò amu. ²⁴ Me ngarege enyú wáwálé nnó nyine nchi nelaá wye nyine nchi nemaá, mbògé muú alá apéé néní né mme degbo wó. Negboge ne nechii nefye gejame amè nchi. ²⁵ Muú ayi asele geñwá jii nnó geneá geme dós, geñwá jii genóme nye mme detu. Ne muú ayi asele nnó geñwá jii geneá fò geme né mme yina wó, abéé nye ne geñwá eyi gélagé byé. ²⁶ Mbògé muú akelege mampyege utóó ba, abó mankwòle me. Ne yéndé mbaá ayi me mbéé, muú utóó wa ntó abéé wyeé ne me. Ne yéndémuú ayi apógé me mampyege utóó ba, Nte wa anoge nye jii.

²⁷ “Nana ufere ba úlú uyaá uyaá. Ewena njòge mbò nnó? Nnène mbò élé mmye nnó, ‘Nte wa aféré me né efwyale ewé echwóó mbò me né mbé waá?’ Ngba, nnène fò mbò, néndé ula bi me nchwóó fa mme úlú nnó nge efwyale ewéna. ²⁸ Nte wa, pye bós ákaá nnó wò òpwò amu.”

Ajógé mbò, meko fò atane né mfaánebuú aké, “Me mpye mé bós akaá nnó me mpwò amu, ne mmage pye wye mbò.”

²⁹ Ne gejamégé bós abi átene eféé, áwúgè meko yimbo, abifó aké, élé nemfe, abifó aké, élé ekiénné Esòwò ne ejóó mejóó ne Jisòs.

³⁰ Ne Jisòs ajóó ne ebwò aké, “Meko ayi déwuú mbó alú lé né galógáló nyú, epófó awa. ³¹ Nana, gébé eyigé Esòwò apyéé bós mme ákpe né unós mpa gekwane, gébé gekwane eyigé ábuú danchameló mfwa bós mme, ³² né geluége gefwa jii. Ne abwége me né mbaá gekwa, njame nye bós ako achwó eta wa.” ³³ Jisòs ajóó mbò, manlere gefóge negbo eniné ji agboó nye.

³⁴ Ne bós bimbo, ájób aké, “Njwe mabé esòwò agare ese nnó Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa, abe mebe te kwyakwyaá, epyeémbò nnó ne wò òke abó mambwye Maá Nte Mekwaá né mfaá gekwa, waá álú Maá Nte Mekwaá yimbo?”

³⁵ Jisòs ashuú ebwò meko aké, “Geñgbò gelú gegenege eta nyú né mboó gébé, kége nana ndere geñgbò gelú gegenege nnó ékágé gemua gewere enyú. Muú ayi akene né gemua ákágé fò mbaá ayi ji ajyeé. ³⁶ Fyége metóó ne muú ayi achyégé geñgbò nana ayi ji alú ne enyú, nnó debe bós abi achyége geñgbò. Jisòs ajógé mbò, alyaa ebwò ajyeé bíi.”

Bós Jus áshydá wye shyá mamfyé matóó ne Jisòs

³⁷ Ne yé lé Jisòs apye gejamégé ufóó ufélékpa ebwò ágené, áfyéé fò matóó ne ji wó. ³⁸ Epye mbò nnó genó eyigé Asaya muú ekpave Esòwò abó ajóó getane wáwálé. Asaya abó ajóó nya aké, “Ata, ndé muú ákamé ne mekomejóó ayi esé dégare. Ne ndé muú ayi Ata alere ji gefóge utóó bi ji awyaá?”

³⁹ Ula bi ebwò alá ákame nya ne mekomejóó yimbo wó, úlú wye ndere, Asaya muú ekpave Esòwò abó ajóó nya nnó Esòwò aké, ⁴⁰ “Ngilége ebwò amè nnó ékágé ágenè unó ne amè, ne mpye bwó áñea matóó nnó ékágé ebwò ákaá genó eyigé mekomejóó yimbo ágaré. Esòwò aké, ‘Me mpye mbò nnó ékágé ebwó áti meso ne gabo bwó, áchwó eta wá nnó me mfere ebwó né efwyale.’”

⁴¹ Asaya ajóó mejóó ewéna ato ne Jisòs, néndé ji abó age me nnó Jisòs abéé nye muú ayi apwóó amu.

⁴² Ne yé élé gejamégé bós álú abi alá áfyéé fò matóó ne Jisòs wò, abifó áfyé, yé ákpa bós Jus abifó áfyé ntó metóó ne Jisòs, yémbò álerege fò gbògònnó nnó áfyéé metóó ne ji gétúgè áfós nnó álerege, bós Farasi ábuú nye ebwó né echa mmyemenene. ⁴³ Néndé ebwó ágbóó lé nnó akwaá áfège ebwó apwò nnó Esòwò ne afège ebwó.

Mekomejɔɔ ayi Jisɔs agare ne asɔɔ nye mpa bɔɔ

⁴⁴ Ne Jisɔs ajɔɔ kenke, aké, “Yéndémuu ayi áfyéé metɔɔ ne me, áfyé fɔ metɔɔ ne me mbií wɔ, áfyé ntó ne muú yi atɔme me. ⁴⁵ Muú agegé me, ebyennó age ntó muú ayi atɔme me. ⁴⁶ Me nchwɔ ndere muú yi alerege genjgbɔ mbaá bɔɔ mme, nnó ékágé bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne me alá kenékéné éké muú ayi alú mmu gemua. ⁴⁷ Mbɔgé muú awúgέ mekomejɔɔ ayi me ngare ne alá apyéé fɔ genó eyigé me nké ji apye wɔ, me njógé fɔ nnó ji akwe mpa, néndé me nchwɔɔ fɔ fa mensɔ mpá bɔɔ mme wɔ nchwɔ lé mamfere ebwɔ né efwyale gabo. ⁴⁸ Muú yi ashyaá nnó ji ákágé me, ne alá apye genó eyigé me njɔɔ, genó eyi gesɔ mpa wuu gelú wyeé. Ne genó eyi gesɔɔ mpá wuu né bií bi kwyakwya, elé mekomejɔɔ wa ayi ngare. ⁴⁹ Nende Me njógé fɔ né uto ba. Nte wa muú atɔme me agare me genó eyi me njógé ne ndere me mbɔɔ manjɔɔ. ⁵⁰ Ne nkaá nnó genó eyigé ji aké me ngare gechwɔɔ ne genwá eyi gélágé byé. Né getú eyigémbɔ, me njógé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó njɔɔ.”

13

Jisɔs ashwɔne uka baá utɔɔ bií

¹ Wye ndere epaá koó upú élaá kwɔkwɔlé Jisɔs akaá nnó gébé eyigé ji alyagé mme yina nnó akere meso mbaá Nte wuu gekwɔne. Ne élé ji abɔɔ gejeé ne bɔɔ bií abi alú fa mme, alere ebwɔ gefɔɔ eyigé ji abɔɔ gejeé ne ebwɔ.

² Ne ndere Jisɔs ajwɔle anyéé menyéé ne baá utɔɔ bií ne nkwale, danchomeló anyú me metɔɔ maá utɔɔ Jisɔs ayi ama nnó achyéé Jisɔs manjkwáá. Akuú maá utɔɔ yimbɔ nnó Judas Iscarot, maá Simun. ³ Jisɔs akaá nnó Nte wuu Esɔwɔ afye ji yéndégenó né amu. Akaá ntó nnó ji abɔ atane mbaá Esɔwɔ ne ji akerege meso mbaá Esɔwɔ. ⁴ Ndere alú ányé menyé, Jisɔs akwile téné, afee nku yi mfaa abelé. Ani agbogbo né gebwε. ⁵ Afane manaá né mmu geku, alɔ manshwɔne uka baá utɔɔ bií, ne atile ubi ne agbogbo ayi ji aní né gebwε. ⁶ Akwɔnégέ mbaá Simun Pita, Simun agíí ji aké, “Ata ɔkelege manshwɔne me uka?”

⁷ Ne Jisɔs ashuu ji meko aké, “Genó eyigé me mpye mbɔ, enyú dékágé fɔ ula nana, meso gébé dékage nye.”

⁸ Ajógémbɔ, Pita aké, “Ngba, wɔ ɔbɔ fɔ manshwɔne uka eba wɔ.”

Ne Jisɔs aké ne Pita, “Mbɔgé me nlá nshwɔne wɔ wɔ, ɔchome fɔ mbwa ne me.”

⁹ Ajógé mbɔ Simun Pita aké, “Ata ɔshwɔnege fɔ lé uka ba ubiubi, shwɔne ntó amu ya chonchó ne mekpo wa.”

¹⁰ Jisɔs aké, “Muú yi awɔɔ me manaá ábɔ mashwɔne lé uka bií ubiubi néndé menyammye wuu alu me pópó. Ne enyú délu me pópó, yémbɔ enyú ako fɔ wɔ.”

¹¹ Jisɔs ajɔɔ mbɔ, ji akaá me muú ayi achyége nye ji manjkwáá, nkaawu ne ji aké, “Enyú ako depɔ fɔ pópó.”

¹² Ne ji anerege manshwɔne uka baá utɔɔ bií, abɔ nku wuu afye, akere ajwɔle ká. Agíí ebwɔ aké, “Enyú dékaá ulaá genó eyigé mempye mbɔ né enyú?”

¹³ “Enyú dékuú me menlere ne Ata. Enyú délu cho mankú me mbɔ, néndé ge muú ayi me nlú mbɔ. ¹⁴ Ne mbɔgé me, Ata ne menlere enyú, nshwɔne enyú uka, enyú ntó debɔ manshwɔnege uka ate. ¹⁵ Me nlere enyú genó eyigé debɔɔ mampyege nnó dépyege geji ne ate ndere me mpyéé ne enyú. ¹⁶ Me ngaregέ enyú wáwálé nnó, maá utɔɔ aneáge fɔ geme apwɔ nte wuu. Yé maá déntɔɔ ntó aneáge fɔ geme apwɔ muú ayi atɔme ji. ¹⁷ Nana ayi enyú dékaá unó bina, déké dépyéé ubi, débéé ne metɔɔ megéme. ¹⁸ Me njógé mbɔ, ntome fɔ ne enyú ako. Me nkaá ufɔɔ bɔɔ abi me njyaá. Yémbɔ mpye mbɔ nnó genó eyigé ásame né mmu nje Esɔwɔ gétáné wawale. Asa wye nno, ‘Muu yi esé ne ji déchome ebwɔ

menyeé, abwólé atene ummye ne me' ¹⁹ Me ngarege enyú genó eyigé na nana gemege nnó gepye. Ne gébége gepyege, enyú dekamege nye nnó, 'Me Nlú gefóge Muú ayi Me Nké Me Nlú.' ²⁰ Me ngarege enyú wáwálé nnó yéndemuú ayi asele muú dentó wa ne metó megómégó, ebyennó ase mbo lé me mbó. Ne muú ayi asele me, ase mbo lé Esowó muú átome me."

Jisós abó mbe agare nnó áhyege nye ji mankwáá
(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jisós ajógé unó bina, metó eso ji, agare gbógónó aké, "Me ngarege enyú wáwálé, muú nyú ama achyege nye me mankwáá."

²² Ajógé mbo baá utó bíf álá meno mekpó futú ápe ate ne amé ne amé. Akágé yé muú ayi ji ajó atome ne ji. ²³ Ne maá utó ama, ayi Jisós agboó ne ji, agii mmye né ekpokpogele kwókwólé ne uwyáá Jisós. ²⁴ Ne Simun Pita anyú meno aké, ne ji "Gii Jisós muú ayi ji ajó mbo atome ne ji."

²⁵ Ndere maá utó yimbo, ajwóle agii kwókwólé ne uwyáá Jisós, akó geme agii Jisós aké, "Ata wáá achyege nye wó mankwáá?"

²⁶ Jisós ashúú ji meko aké, "Ele muú ayi me nyuale bréd yina né mmu akpánkpa nchyege ji. Jisós ajoge mbo abó gekpoge bréd, anyuá né mmu akpánkpa achye Judas Iscarot, maá Simun." ²⁷ Tenétené ayi Judas asele gekpoge bréd eyigémbo, danchómeló anyú ji metó. Ne Jisós ajó ne Judas aké, "Genó eyigé wó ákelege mampye, pye geji wáwá." ²⁸ Né geluage bóó abi ajwóle agii né ekpokpogele, ye muú ama ayi akaá ulaá mejóó ewé Jisós ajó mbo ne Judas apó. ²⁹ Ne élé Judas ne ábélege mekwa njka bwó. Baá utó abifó áfere nnó Jisós ajó mbo lé nnó Judas ajye ána unó ebifó ebi ebwó ákelege. Ela epo mbo wó, ndáfo Jisós ajó mbo lé nnó Judas ajye achye genó gefó mbaá ubya bóó.

³⁰ Ne Judas asege gekpoge bréd eyigé Jisós achye ji, atane afé. Gébé eyigémbo utuú ugi me.

Ebe meke

³¹ Judas atanegé ajyge, Jisós aké, "Nana bóó agene nye ndere Maá Nte Mekwaá apwóó amu. Ne ji apye nye bóó age ndere Esowó apwóó amu. ³² Ne mbógé Maá Nte Mekwaá apyéé bóó age ndere Esowó apwó amu, Esowó ntó apyéé nye bóó ágé ndere Maá Nte Mekwaá apwóó amu, ne achóó sé gébé. ³³ Baá ba, me mbelegé sé ne enyú dóó, enyú dékelege nye me, ne wye ndere me mbo ngare ákpakpa bóó Jus, mbóntó ne ngarege enyú nana nnó, 'Mbaá ayi me nnye enyú dékage chwó fó wyeé.' ³⁴ Ajógé mbo, aké, nana nchyege enyú ebe ewé meké, "Bógé gejeé ne ate. Ndere me ngboó ne enyú mbóntó ne enyú debóó mangboge ne ate. ³⁵ Ne mbógé deké débóó gejeé ne ate, yéndemuú ákage nye nnó enyú déluú baá utó ba."

Jisós agaré ndere Pita dshyáa nye ji
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Ne Simun Pita agii ji aké, "Ata, wó ojye efó?"

Jisós aké, "Mbaá ayi me nnye okágé kwóle me nana, yémbo okwólege nye me meso gébé."

³⁷ Pita agii ji aké, "Ata ulannó ne me nla nkágé kwóle fó wó nana? Me nkpome mmye mangbó gétú jyéé."

³⁸ Ne Jisós ashúú Pita meko aké, "Pita nnó okpome mmye magbo gétú ya? Gó me ngare wó wáwálé nnó geme nnó menó mekwó akú, wó dshyáa nye májáné aleé nnó wó okágé me."

14

Jisɔs ne alerege meti ewé ejyɛ́ mbaá nte wuu

1 “Dekamege fɔ mesome ebe enyú né metáɔ. Fyɛgɛ metáɔ ne ɛsɔwɔ, fyɛgɛ ntó metáɔ ne me. 2 Baá upú alú gejame né gepúge Nte wa; mbɔgɛ abe dampɔ mbɔ, mbɔ me ngare fɔ enyú mbɔ wó. Me nnye kwyɛ́ melú mbele enyú. 3 Nnerege mankwyɛ́ melú ewémbɔ, nkerege, nchwɔ́ nse enyú nnó mbaá ayi me mbeé enyú ntó débe wyeé. 4 Enyú dékaá meti ewé ejyɛ́ né mbaá yi me nnyeé.”

5 Ne Tɔmasi ajɔ́ ne Jisɔs aké, “Ata ese dékaá yé mbaá yi wɔ́ ojyɛ́ wó, epyembo nnó ne dékaá meti ewé ejyɛ́ wyeé?”

6 Jisɔs ashúú ji meko aké, “Me ne nlú meti ewú. Me ne ngarege bóó wáwálé. Ne me ne nchyege genwá. Yé muú fɔ ákágé chwɔ́ fɔ mbaá Nte wa mbɔgɛ álá akoó eta wa wɔ́. 7 Mbɔgɛ enyú débɔ dékaá me chánéné, mbɔ debɔ dékaá ntó nte wa. Manló nana déjyɛ́gɛ mbe, dékaá me ji ne dege me ji.”

8 Ne Filip aké, “Ata lere esé Nte wye awu, nnó matáɔ akwene ese mmu.”

9 Jisɔs ashúú ji meko aké, “Mbɔ te me nlú mbɔ fana ne enyú, delú dankaá me Filip? Yéndémuú yi agene me, ebyennó age ntó Nte wa. Waa ulannó wɔ́ aké me nlere enyú Nte wa? 10 Enyú dékame fɔ nnó me ncho mmye ne Nte, ne Nte wa ntó acho mmye ne me wɔ́? Depɔ́ etire me njógé mbɔ, detanege fɔ me mbɔ́ né metáɔ, elé Nte wa mmu áchomé mmye ne me ne apyɛ́ utáɔ bíí. 11 Kamege ne me nnó genó eyigé me ngarege enyú gelú wáwálé nnó me ncho mmye ne Nte wa ne Nte wa ntó acho mmye ne me. Ne mbɔgɛ ewéna ela ekwane enyú metáɔ wɔ́, kamege nnó elú wáwálé gétúgɛ ufélékpa ebi me mpyɛ́. 12 Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi áfyɛ́ metáɔ ne me, apyɛ́ ntó unó bi me mpyɛ́ mbɔ. Yé ebe lé ebi unjea upwɔ́ ebi, apyɛ́ nye néndé me nnye mbaá Nte wa. 13 Ne yéndégenó eyigé enyú dégigé né mabɔ ma, mpye geji nnó metáɔ ego Nte wa gétú ya. 14 Ndere elúmbɔ, mbɔgɛ dégige yéndégenó né mabɔ ma, mpyɛ́ geji.”

Jisɔs anyémeno mantɔ Mendoó Ukpea

15 “Mbɔgɛ enyú dégbóo ne me, belege mabe ya. 16 Dépyege mbɔ, me nnene nye mmye mbaá Nte wa, ne ji atome nye enyú muú majyɛ́ ayifɔ, ayi abe nye ne enyú te kwyakwya. 17 Muú majye yimbɔ elé Mendoó Ukpea muú alerege enyú wáwálé ayi ɛsɔwɔ. Bóó mme akamege fɔ ne ji néndé agene fɔ ji ne akage ji. Yémbɔ enyú dékage ji, néndé ji ajwɔlege ne enyú ne alú enyú né mmye. 18 Njyɛge, nlyage fɔ enyú gelame, nmáge kere nchwɔ́ eta nyú. 19 Ela gachyɛ́ bóó mme amage ge sé me. Enyú ne dégene nye me. Ne te ndere me nwyaa genwá, enyú ntó debéé nye ne genwá. 20 Bíí bimbɔ ukwonege, enyú dékage nye nnó mencho mmye ne Nte, Nte wa acho mmye ne me, ne me ntó ncho mmye ne enyú. 21 Yéndémuú ayi awúgɛ mabe ya abelégé áji, ji yimbɔ ne abɔ́ gejeé ne me, Nte wa ntó abɔ́ gejeé ne ji. Me ntó mbɔ́ nye gejeé ne ji, ne me mbɔ́ nlerege nye geme ya etaá wuu.”

22 Ne Judas (ayi álá pɔ́ fɔ Judas Iscarot) ajɔ́ ne Jisɔs aké, “Ata nde gepyee wɔ́ alerege geme jyɛ́ lé eta sé, ayi ɔla alerege fɔ ntó mbaá bóó mme meko?”

23 Jisɔs ashúú ji meko aké, “Muú ayi abɔ́ gejeé ne me, apyɛ́ geno eyigé me ngarege, Nte wa gboó nye ne ji. Ne esé ne Nte wa déchwɔ́ bane nye ji déjwólé ne ji mbaá ama. 24 Muú yi álá agboó ne me, apyɛ́ fɔ geno eyigé me ngarege. Ne unó bi enyú déwuú mbɔ utane fɔ membɔ́ né metáɔ wɔ́, utane lé mbaá nte wa muú atome.”

25 “Me ngare mbɔ enyú unó bina nana yi me nlú ne enyú. 26 Yémbɔ Nte wa atome nye Menchyɛ́ majyɛ́ né mabɔ ma. Menchyɛ́ majyɛ́ yimbɔ

elé Mendoó Ukpea achwógé alerege nye enyú unó uko ne atée nye enyú yéndégenó eyigé me ngare enyú.

²⁷ “Ndere me nnye nchyege enyú nesò, ne nesò na ne me nchyege enyú. Me nchyege fò enyú nesò na nkane bós mme achyege genó. Dekamégé fò matò achyege enyú efwyale, ne degege fò ntó ne efò. ²⁸ Enyú dewú nkane me nké, ‘Me nlyage enyú. Yémbò nmage kere nye nchwò eta nyú.’ Egege nnó enyú débós gejeé ne me, mbó débée ne metò megómégó elé me nnye mbaá Nte wa muú ajea geme apwò me. ²⁹ Me mbó me mbe ngare enyú unó bina gemege nnó ubi upyege, nnó meso gébé, upyege enyú dekame nnó unó bi me njós ulú wáwálé. ³⁰ Me mpò sé ne gejamégé gébé manjós mejós ne enyú néndé mfwa bós mme alé chwò. Ji apó fò ne eshye apwò me. ³¹ Yémbò me mpyeé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó mpye, nnó bós mme akaá nnó me mbós gejeé ne Nte wa.

“Kwilege mme déjyégé.”

15

Genoge umpome ne mata jii

¹ “Me ne nlú genoge vin geji ambós, ne Nte wa ne alú muú ayi áchérege geji. * ² Yéndé eta ewé etome ne me, mbógé elá ewòme fò umpome, ji asò ewuú afome mme, ne yéndé eta ewé ewòme umpome, ji akwyege ewú nnó ewòme gejamégé umpome. ³ Mekomejós ayi me ngare enyú apye enyú dela me pópó eké eta genós eyigé akwyé. ⁴ Chogé wye mmye ne me, me nchome mmye ne enyú. Eta genós ékágé wò fò umpome mbógé elá cho mmye ne mbyò genós geji mbós wó. Wyémbò ntó ne enyú déla dekágé pye genó gefò mbógé dela decho mmye ne mé wó.

⁵ “Me ne nlú genós eyigémbò, enyú ntó ne delú mata jii. Muú achogé mmye ne me, ne me ntó nchoge mmye ne ji, ji ne apye nye gejamégé unó néndé me nla mpò enyú dékage pye fò yé genó. ⁶ Ne muú alá cho mmye ne me wò, alú eké eta genós ewé ásogé afomege éwànjese egbo. Ufò mata unós yina anywerege áji áfyé né mewé, áso. ⁷ Mbógé enyú déchogé wye mmye ne me, ne deké débelege mekomejós wa né matò nyú, yéndégenó eyi enyú degige nno Nte wa apye, geji ne ji apyé eta nyu. ⁸ Enyú deké dépye gejamégé unó ulú Nte wa abée ne nje. Ne ewéna elerege nnó enyú delu baá utò ba. ⁹ Ndere Nte wa abò gejeé ne me, mbòntó ne me mbós gejeé ne enyú. Bógé wye gejeé ne ate wye ndere me mbós ne enyú. ¹⁰ Mbógé enyú deké dépye genó eyige me njós, me mbós nye gejeé ne enyú wye ndere Nte wa abò gejeé ne me gétúgé mpyeé genó eyigé ji akalege. ¹¹ Me ngaré enyú unó bina nnó enyú débé ne metò megómégò wye ndere me nwyaa. Ne nnó metò megómégò nyú eja epwò amu. ¹² Gégé genó eyigé me nkelege nnó enyú dépye na: Bógé gejeé ne ate wye ndere me mbós ne enyú. ¹³ Gejeé eyigé cha gepò, eyigé muú alerege, eyi gepwò gejeé eyigé muú ágboó gétúgé ajeé bíí. ¹⁴ Enyú débée ajeé ba mbógé dépye unó bi me ngaré enyú. ¹⁵ Me mmagé kú se enyú nnó baá défwé néndé maá défwé akágé fò genó eyigé nte wuú apyé. Me nkuú enyú ajeé ba néndé yéndégenó eyigé Nte wa agare me, geji ne me nto ngare enyú. ¹⁶ Enyú fò wò déjyaa me wò, elé me ne njyaa enyú ne ntòme enyú nnó dépye unó ulú Nte wa nnó unó bimbò ubée te kwyakwya. Ne yéndégenó eyi enyú degige Nte wa

* **15:1** Elú wáwálé nnó: Né ukwene nwe menomenyé, Esòwò abò amege baó Isrelí nkane mekòs vin ewé jí áchérege. Jisòs jimboó ntó ájós nnó jí ne alu genóge vin yimbo nana.

né mabɔ ma achyεge enyú geji. ¹⁷ Gege yε mma ngare enyú nnó bɔge gejeé ne ate.

Bɔɔ mme ɔpaá baá utɔɔ Jisɔs

¹⁸ “Mbɔgé bɔɔ mme apaá enyú, kaáge nnó abɔ me mbe apa me me ne alé pa enyú. ¹⁹ Enyú debɔ débé bɔɔ mme, mbɔ bɔɔ mme agbɔɔ ne enyú eké ate bɔɔ mme. Ne enyú depɔ néndé me njya enyú né geluage bɔɔ mme, getu eyigémbo ne bɔɔ mme apaá enyú. ²⁰ Tege genó eyigé me ngare enyú nnó, ‘Maá défwε anjeage fɔ geme apwɔ nte wuú.’ Tε ndere ebwɔ achyε me εfwyale, áchyεge nye ntó enyú εfwyale. Ne ebwɔ abɔ awú mekomejɔ wa mbɔ áwuú ntó awe nyú. ²¹ Ebwɔ apyε nye unó bina uko εta nyú gétúgé enyú délu bɔɔ ba. Néndé ebwɔ ákágé fɔ muú yi atɔme me. ²² Me mbe danchwɔ gare ebwɔ mekomejɔ, mbɔ akwe fɔ mpa wɔ, yémbɔ nana yi ngare ebwɔ mekomejɔ εsɔwɔ, yε meti εwe ábɔɔ gabo bwɔ εpɔsé ²³ Ne yéndémuú yi apaá me, εbyennó apaá ntó Nte wa. ²⁴ Me mbe dampyε ukpekpe unó né metɔɔ metɔɔ bwɔ, ebwɔ age wɔ, εbi yé muú fɔ alá alú dampyε, mbɔ εsɔwɔ agarege nye fɔ ebwɔ nnó ápyε gabo ákwe mpa. Yé ndere ebwɔ ágene unó bi me mpyε, apaá me chonchó ne Nte wa. ²⁵ Unó bina ubɔ mampyε nnó, genó eyigé asame né mmu ηwe εsɔwɔ gebe wáwálé. Asa wye nnó, ‘Ébwɔ apaá me ula pɔ.’

²⁶ “Menchyéé majyéé achwɔɔ, ji alú Mendoó Ukpea muú alerege wáwálé yi εsɔwɔ. Me ntɔme nye ji atane mbaá Nte wa, achwɔgé agarege nye enyú muú yi me nlú. ²⁷ Enyú ntó dégarage nye bɔɔ muú yi me nlú néndé delu ne me te ula ulɔɔ.

16

¹ “Me ngare me enyú unó bina nnó ékágé deja mmyε meso. ² Abuú nye enyú né macha mmyemenene. Ne gébé gechwɔɔ eyigé yéndémuú yi awáne enyú aferege nnó ji apyεmbɔ élé utɔɔ εsɔwɔ. ³ Apyε nye unó bina ne enyú néndé ákágé Nte wa, yé me ntó ákágé. ⁴ Me mbɔ mbe ngare enyú nnó gébé eyigémbo gekwónége enyú détege nnó me mbɔ ngare me enyú nnó unó bina upyéé nye.

Utɔɔ bi Mendoó Ukpea pyéé

“Me mbɔ ngare enyú unó bina mbe mbe wɔ, néndé me mbɔ nlú ne enyú. ⁵ Ne nana me nkerege meso mbaá muú yi atɔme me, yémbɔ yé muú nyú yi agige mme nnó, “Ojye εfɔ?” Apɔ. ⁶ Ne gétúgé me ngare enyú unó bina, matɔɔ nyú alá meshwεmeshwε. ⁷ Yémbɔ ngarege enyú wáwálé. Elú élé né galógál awε nyú nnó me nnye, néndé me nla nnye wɔ menchyéé majyéé achwɔɔ fɔ εta nyú. Yémbɔ me nnyege ntɔme nye ji achwɔ εta nyú. ⁸ Achwɔgé apyéé nye bɔɔ mme akaá nnó ufere bwɔ né gabo ayi ebwɔ apyéé ulú gye. Apyε nye ebwɔ akaá nnó ufere bwɔ né ndere muú abeé cho né mbe ushu εsɔwɔ ulú gyeé, ne apye nye ntó ebwɔ akaá nnó uféré bwɔ né ndere εsɔwɔ ásoɔ nye mpa ulú gyeé. ⁹ Né εgbe ewé gabo, ebwɔ alú gyeé néndé áfyéé fɔ metɔɔ ne me wɔ. ¹⁰ Né εgbe ewé mambε cho né mbe ushu εsɔwɔ, apye nye ebwɔ akaá nnó me nlú cho néndé me nkerege meso mbaá Nte wa ne enyú demage ge nye se me. ¹¹ Né εgbe ewé mpa ayi εsɔwɔ ásoɔ, apye nye bɔɔ mme akaá nnó alu gyeé né gefɔɔ eyigé ásoɔ mpa wa, néndé danchɔmeló mfwa bɔɔ mme akwe me mpa.

¹² “Me nlú wyaá gejamé gé unó mangare enyú, yémbɔ enyú dékage gbare nye fɔ matɔɔ gétúgé ubi. ¹³ Yémbɔ gébé gé Mendoó Ukpea muú alerege wáwálé achwɔge, apye nye enyú dékaá wáwálé meko. Agarege nye fɔ unó bi utanege ji metɔɔ, genó eyigé ji awúgé geji ne ji ágarage. Ne apyéé nye enyú dékaá unó bi upyéé nye meso gébé. ¹⁴ Ji apyéé nye me mbɔ ηgɔ néndé genó eyi getanege

me metóó geji ne ji asele agarege enyú. ¹⁵ Yéndé genó eyigé Nte wa awyaa élé eya, getú eyigémbó ne me nké genó eyi gelú me metóó geji ne ji agarege nye enyú.

Mesome nyu ela nye lé nechóchó

¹⁶ “Elá gachyé ényú demage ge sé me, ne emage wyaá sé ntó ndóó enyú degene nye me.”

¹⁷ Ajóó mbo, baá utóó bií abifó aló mangigé ate aké, “Ajóó aké, ‘Ela gachye enyú degene sé me,’ ne ama aké, ‘Emage wyaá se ntó dóó enyú degene nye me’, ula utene mbo nno? ne ulaa me nyje mbaá nte wa. ¹⁸ Ulaá ela gachyé utene mbo nno? Esé dekágé fí genó eyigé ji ajóó mbo.”

¹⁹ Ndere ebwó áferege mbo, Jisós akaá me nno ebwó akelege mangii ji ulaá mejóó ewé ji ajóó mbo. Ajóó ne ebwó aké, “Enyú degige mbo élé ate ulaá mejóó ewé me njóó nno, ‘ela gachyé ényú demage ge sé me ne nno emage wyaá sé ntó dóó enyú degene nye me?’ ²⁰ Me ngarege enyú wáwálé nno enyú delilí nye desóó manse gétúgé unó bi upye nye. Ne bóó mme ábéé ne nechóchó, Enyú debéé ne masome né matóó, yémbó masome nyú abwálege nye nechóchó.

²¹ Nebyéé neke nemmye mendée, une ugyalege ji néndé gébé eyigé ji awuú ubale gekwone. Ne abyegé me maá, amage te se ubale, abéé élé ne nechóchó nno ji agbéé muú ama fa mme. ²² Wye mbo ntó ne elú ne enyú. Nana enyú delú ne masome né matóó, yémbó me mmage ge nye enyú, ne enyú debéé nye ne nechóchó né matóó. Ne yé muú ayi akagé fere gefó nechóchó eininé na né matóó nyú ápó. ²³ Bií bi mbo ukwonege, demage gii se me ye mecho fí. Me ngarege enyú wáwálé nno, yéndégenó eyi degige nte wa né mabo ma, achyeye enyú geji. ²⁴ Kpaá te gébé eyigé na, enyú delu dangii yé genó gefó né mabo ma. Gige achyeye nye enyú, ne nechóchó nyú nejame nye kpaá nepwó.

²⁵ “Me ngare enyú unó bina né makamejóó, yémbó gébé gechwóó nye eyigé me nla ngarege sé enyú depóó né makamejóó. Me ngarege nye enyú unó bi utome ne Nte wa gbogónó. ²⁶ Gébé eyigémbó gekwonege enyú degige nye Nte wa unó né mabo ma. Me njóó mbo fí nno ngige nye Nte wa genó gefó gétúgé nyú wó. ²⁷ Néndé Nte wa jimboó abó gejeé ne enyú gétúgé enyú debóó gejeé ne me, ne dékame nno me ntane mbaá Esówó. ²⁸ Wáwálé me ntane mbaá Nte wa nchwóó fa mme. Nana me lé nlyaa mme nkerege meso mbaá Nte wa.”

²⁹ Ajóó mbo, baá utóó bií aké, “Nana wó olé jóó yé mejóó gbogónó, ójóó sé né makamejóó. ³⁰ Esé dékaa nana nno wó okaá unó uko, wó okage ye ebe lé unó bi bóó awyaa né metóó mangii wó. Ewéna epye esé dékamé nno wó otane mbaá Esówó.”

³¹ Ne Jisós ashuu ebwó meko aké, “Pó enyú dékamé ne me, naná? ³² Gébé gechwóó nye, ne géfii me eyigé enyú ako délaa nye tyátyá, yéndémuú nyú abóó nye meti gepú jii, délyaa membií. Yémbó me mpo fí me mbií, Nte wa alú ne me. ³³ Me ngare enyú unó bina nno enyú delii mmye ne me debe ne nesó. Bóó mme apye nye enyú dege efwyale yémbó gbarege matóó nyú néndé mmye me mpwó bóó mme.”

17

Jisós anemmye mbaá Nte wuú nno apye ji abó ngó

¹ Jisós anerege manjóó unó bina, abwéé ame ape né mfaánebuú, anemmye aké, “Nte wa gébé gekwone pye me maá wycé mbo ngó nno me ntó mpye wó óbe ne enoge. ² Wó ochyéé me utó bi upwó bóó ako nno me nchyéé gerwá eyi gélágé byé mbaá bóó ako abi wó ochyéé me. ³ Gerwá eyi gélágé byé gelu nno ebwó akaá élé wó mbií muú olu Esówó ayi wáwálé, ne me Jisós Kras muú wó

otome fa mme. ⁴ Mpye wo obo enoge fa ne mme, getuge me nere mampye utoo bi wo ochyee me nno mpye. ⁵ Nte wa, pye me mbe ne enoge ne mbe ushu wye nana, gefoge enoge ewe me mbo nwya nya gebegé nlu ne wo, gemege nno mme alo.

Jis asanmnye mbaad nte wuu getuge baad utoo bil

⁶ “Me mpye baa abi wo jyaá fa mme ochyee me akaa wo. Abó alú baa byee, wo ochyee me ebwo ne ebwo ábele mekomejoo wye. ⁷ Ne nana ebwo akaa nno ufao unoo uko bi wo ochyee me utane eta wye. ⁸ Ngare ebwo mekomejoo ayi wo ochyee me, ase ji amu apea ne akaa wawale nno me ntane eta wye ne akame nno wo ne otome me.

⁹ “Nnenemnye getuge ebwo. Nnene fo mnye getuge baa mme, nnene le getuge baa abi wo ochyee me, nendé alú baa byee. ¹⁰ Yendé genoo eyi nwyaá elé ejyee ne yendegenoo eyi wo owoyaá, ele eya. Ne ele baa bina ne apyee me mbaa enoge. ¹¹ Mbee sé fa mme, yembo ebwo alú fa mme. Nchwao eta wye Nte wa, Muú Ukpea, nnenemnye nno wo obame ebwo ne uto mbaa mmyee, ami wo ochyee me, nno ooye ebwo ábe muú ama ndere ese ne wo delu muú ama. ¹² Gebegé nlu ne ebwo, mbame ebwo ne uto mbaa ami wo ochyee me. Mbá ebwo chaneé, ne ye muú bwá ama anoo mme detu wo ekose muú ayi abo alú me nno anome mme detu nno genoo eyige asame ne mekomejoo wye gebe wawale.

¹³ “Ne nana me nlé chwao eta wye. Ne njoge unoo bina ndere me nlu fa mme, nno mpye ebwo abe ne nechochó gbene wye ndere me nwyaá nechochó gbene. ¹⁴ Me ngare ebwo mekomejoo wye ne baa mme apaá ebwo nendé ebwo apof mbwa ama ne baa mme wye ndere me nla po fo mbwa ama ne baa mme. ¹⁵ Me nnene fo mnye nno wo ofere ebwo fa mme. Nnene le nno wo obame ebwo ekage ebwo akpe ne amu muú nchye. ¹⁶ Ebwo apo fo mbwa ama ne baa mme wye ndere me nla po fo mbwa ama ne baa mme. ¹⁷ Pye ebwo achyee gemege bwá wawale eta wye. Ne wawale yimbo elé mekomejoo wye. ¹⁸ Ndere wo otome me fa ne mme, mbantoo ne me ntome ebwo. ¹⁹ Me nchye geme ya mampye utoo byee. Me mpye mba getuge bwá, nno ebwo nto achyee gemege bwá wawale mampye utoo byee.

Jis asanmnye mbaad Nte wuu getuge baa abi amage fy nye metoo ne ji

²⁰ “Me nnene fo mnye getuge baá utoo baá bina ebwo bwá, nnene too getuge baa abi afye nye metoo ne me elé awuu mekomejoo wye ayi baá utoo ba agarege nye. ²¹ Me nnenemnye nno wo ooye ebwo ako abe muú ama, wye ndere wo Nte wa olu muú ama ne me, me nto nlu muú ama ne wo. Pye ebwo abe muú ama ne ese nno, baa mme akame nno wo ne otome me. ²² Enoge ewe wo ochyee me, ewu too ne me nchye ebwo. Mpye mbo nno ebwo abe muú ama wye ndere ese ne wo delu muú ama. ²³ Me nlu muú ama ne ebwo, wo too olu muú ama ne me. Depye mbo nno ebwo too abe muú ama chaneé. Ndere elumbo baa mme ekage nye nno wo ne otome me, ne ekage nye too nno wo oboo gejee ne ebwo wye ndere wo oboo gejee ne me.

²⁴ “Nte wa, nkelege too nno baa abi wo ochyee me, ábe ne me ne mbaa yi me mbee nye, nno age too enoge wa. Wo ochyee me enoge ewena getuge gejee eyige wo oboo ne me gemage nno mme alo.

²⁵ “Eh, Nte wa muú olu cho, wawale, baa mme ekage fo wo, yembo me ekage wo. Ne baa bina, abi wo ochyee me akaa too nno wo ne otome me. ²⁶ Me mpye ebwo akaa wo, ne mpye nye wye ebwo ekage wo yendegébe nno gejee eyige wo oboo ne me obo too ne ebwo ne nno me mbe muú ama ne ebwo.”

18

*Apye Jisós**(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)*

¹ Jisós anerege mmyemenene, ji ne baá utós bií ályaa melu ewémbó, achyaá genko eyigé akuú nnó Kidrón aye kpe mmu maá mekós fó. ² Ne Judas muú achyeye nye Jisós mankwaá abó akaá ntó melu ewémbó néndé ebwó abó áchómege me wye. ³ Ndere elúmbó, ji ase ekwó bós bee ne ambame echa upe Esówo abi anós baá ámpyee upe Esówo ne Farasi átóme áchwó né maá mekós yimbó. Gébége ájyee ákpomé mmye ne unó ummye, alwée desá ne bó akpógéfo. ⁴ Ne élé Jisós akaá me yéndégenó eyigé ápye nye ne ji, ake mmye affi ebwó, agii ebwó aké, “Enyú dékelege ndé muú?”

⁵ Ashuú ji meko aké, “Dékelege Jisós muú Nasaret.”

Ji aké, “Me ne nlu ji.” Judas muú achyee Jisós mankwaá alú ntó efée tené ne ebwó. ⁶ Jisós ajógé ne ebwó nnó, “Me ne nlu ji,” ája mmye meso ákwe mme gbaram. ⁷ Ne ama agii ebwó aké, “Enyú déke dékelege wa?” Aké, “Dékelege Jisós muú Nasaret.”

⁸ Aké, “Pó me ngare enyú nnó me ne nlu ji? Ne mbógé nnó élé me ne enyú dékelege, lyage bós bina ájye. ⁹ Ajós mbó nnó meko ayi ji abó ajós abé wáwálé. Ji abó ajós aké, Nte yé muú ama ayi anome mme detú né geluage bós abi achyee me ápó.”

¹⁰ Ne Simun Pita ajú yé aparanja ayi ji awyaá, asó etu ewé egbé ebwónyene ewé memfwé etukpe ámpyee upe Esówo. Mabó memfwé yimbó makamege Malkós.

¹¹ Pita apyegé mbó, Jisós ajós ne ji aké, “Shwóré aparanja wye yimbó né mmu meko, wó ókelege fó nnó me nge efwyale ndere nte wa ake nge?”

Afe ne Jisós mbaad Anas

¹² Ndere elúmbó, muú kpaá bós bee ne bós bee bií chonchó ne ambame echa upe Esówo apye Jisós awe ji amu. ¹³ Ase ji ábó mbe afe né mbaá Anas nte Mendée Kaifas. Kaifas yina ne alú etúkpe amppe upe Esówo né nme eniné mbó.

¹⁴ Elé Kaifas yina ntó ne abó achyee nya bós Jus majyee nnó, “Elú galógáló nnó muú ama agbo gétúgé bós ako.”

*Pita ashya nnó akaagé fó Jisós**(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)*

¹⁵ Simun Pita ebwó ne maá utós Jisós yifó ama akwóle Jisós meso. Etukpe amppe upe Esówo akaá maá utós yimbó chánjéné, getu eyigémbó ályaa maá utós yimbó akpe ne Jisós né mmu dachi etukpe amppe upe Esówo. ¹⁶ Pita álá né dafye. Ndere Pita atene né dafye, maá utós ayi etukpe amppe upe Esówo akaá ji, aye bane mesó mendée ayi alú menombi gébame, ajós mejóó ne ji ne mesó mendée yimbó alyaa Pita akpe muu. ¹⁷ Mesó mendée yimbó né meno gebame agii Pita aké, “Nnó wó opófó maá utós ama né geluage baá utós Jisós?”

Pita ashuú ji meko aké, “Eeh, me mpó.”

¹⁸ Gébé eyigémbó ntó gefwene gemmyee, baá défwé ne ambame dachi etukpe ásené mewé né dafye átene áwyaá. Pita ntó abó alú ne ebwó áwyaá mewé.

*Jisós akpe unós mpa**(Mat 26:57-66; Mak 14:53-65; Luk 22:54, 55, 63-71)*

¹⁹ Etukpe egii Jisós depó etiré détóme ne baá utós bií ne unó bi ji álerege. ²⁰ Jisós ashuú ji meko aké, “Me njógé me mejóó gbogónó mbaá bós ako. Me nlerége unó yéndégébé né mmu macha mmyemenene ne echa upe Esówo mbaá ayi bós Jus ako áchómege. Yé genó gefó eyigé me njós bibi gepó.

21 Ulannó wə ɔgigé me bə ŋkwe bina? Gií élé bɔɔ abi awuú genó eyigé me ngare ebwó, neíndé ákaá uno bi me njóɔ.”

22 Jisəs ajógé mbə, membame dachi etukpe ayi alu fíí ado ji né ushu. Agíí ji aké, “Mbə ne wə ɔbɔɔ manshuú etukpe meko?”

23 Jisəs ashuú ji meko aké, “Mbəgé mechə ewé me njóɔ elú gyeé, gare gabo ayi me njóɔ. Ne mbəgé elú cho, ulannó wə ɔdo me.” 24 Eféé ne Anas atome yé Jisəs wye amuú wewe mbaá Kaifas etukpe amppe upe Esəwə.

Pita ama ashya Jisəs manjane epa ne elé

25 Ndere epyembə, Pita abə alú né dafye tené awyaá mewe. Agíí ji aké, “Nnó wə ntó ɔpó fə maá utɔɔ ama né geluage baá utɔɔ Jisəs?” Pita ashya aké, “Ech me mpó”.

26 Maá defwe etukpe amppe upeé Esəwə ama ayi alú menjme muú ayi Pita asɔɔ ji etu, agíí Pita aké, “Nnó me nge fə wə né mmu maá mekɔɔ ne mende yimbə wó?” 27 Pita ama ashya wye shyá. Wye né gébé eyigémbə menə mekwə akú kəkəgəlókɔɔ.

Afe ne Jisəs mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1; Luk 23:1, 2)

28 Bií ujjagé ne dondo gemua mme ákpakpa bɔɔ Jus ase yé Jisəs né gepúge Kaifas afé ne ji né echa gəmena bɔɔ Rom. Ebwó ambɔɔ akpe wye wó. Apye mbə nnó ékágé ebwó ábé ne deba né mbe ushu Esəwə néndé akélege manyé epaá koó upú. 29 Ndere elúmbə Palet muú alú ngəmena atané, aké ne ebwó, “enyú déké mende yina apye nnó?”

30 Ebwó ashuú ji meko aké, “Mbəgé mende yina apó muú mebo fə wó, mbə esé defye fə ji né amu jye wə.”

31 Palet aké ne ebwó, “Sege ji enyú ambɔɔ depa mpa wuú ndere ebe nyú ejóɔ.” Akpakpa bɔɔ Jus ashuú ji meko aké, “Ebé nyu bɔɔ Rom ekamege fə nnó esé desó mpa nnó áwá muú.” 32 Genó eyigé ebwó ajóɔ geppe nnó genó eyigé Jisəs abə ajóɔ atome ne gefógé negbo eniné ji agboó nye getane wáwálé.

33 Ne Palet akere meso né mmu echa, mfwa akú Jisəs agíí ji aké, “Wə ne olú mfwa bɔɔ Jus?”

34 Jisəs aké, “Wə mbɔɔ ne ɔfere mbə, waá nnó bɔɔ fə ne agare wə mmu ayi me nlú?”

35 Palet ashuú ji meko aké, “Me, ɔfere nnó me nlú muú Jus? Elé bɔɔ bye ne anɔɔ baá amppe upe Esəwə ne afye wó ne amu ya. Ndé mechə wə ɔpyéé?”

36 Ne Jisəs ashuú ji meko aké, “Gefwa ya gepə fə eyigé bɔɔ mme. Mbəge gebó gebə eyigé bɔɔ mme, mbə baá defwe ba ammye nnó ékágé me nkpe né ámu bɔɔ Jus, yémbə gefwa ya getane mbaá yicha.”

37 Ndere ji ajóɔ mbə Palet aké ne ji, “Mmyéké wə olú mfwa?” Ne Jisəs ashuú ji meko aké, “Wə olú cho manjón nnó menlú mfwa. Ge ula bi ábyené me mbə, ne getu eyigémbə ne nchwó fa mme nno ngare bɔɔ wáwálé. Ne yéndemuú ayi agboó ne wáwálé, awuú mekomejɔɔ wa.”

38 Ne Palet agíí ji aké, “Wáwálé élé ndé?” Agige mbə ama akere meso né dafye, mbaá bɔɔ Jus aké, “Me nge fə gabo ayi mende yina apyéé wó. 39 Yémbə gepəge nyú gelú nno, yéndé njme gébége epaá koó upu me mbə mamferé muú denə ama ndere enyú dékélege. Ndere elúmbə nnó enyú dékélege nnó mferé Mfwa bɔɔ Jus?” 40 Palet ajógé mbə, ebwó ákalé ne meko metometo, aké, “ɔferege fə mende yina fere élé Barabas.” Barabas abə alú mmu ayi achyege efwyale né melo.

19

Bɔɔ bee djwɔyagɛ Jisɔs
(*Mat 27:27-31; Mak 15:16-20*)

¹ Palet achyɛɛ Jisɔs nnɔ, átule ji ne getó. ² Ne bɔɔ bee áto ɛla ɛwé ɛlú meshii áfaa Jisɔs né mekpo, áfyɛ ji nkúu megélé né mmyɛ ɛke mfwa. ³ Ajwɔyage ji aké, “Genwá gétyɛɛ getyɛɛ gebɛ ne wɔ Mfwa bɔɔ Jus” ne ádo ji ukpɛ kpɛ né ushu.

⁴ Palet ama akere achwɔ ajɔɔ ne bɔɔ bimbɔ aké, “Nana me nchwɔ ne ji né mbɛ ushu nyu yémbɔ kaáge nnó me nge fɔ gabo ayi ji apyɛé wó.” ⁵ Jisɔs atane né dafyɛ ne ɛla ɛwé ɛlú meshii meshii né mekpo ne nkúu megélé né mmyɛ. Ne Palet ajɔɔ ne bɔɔ bimbɔ aké, “Gége mende yimbɔ na.”

⁶ Anɔɔ baá ampɛɛ upɛ ɛsɔwɔ ne ambame echa upɛ agege Jisɔs, alɔ makale ne meko metometo aké, “Áwɔ ji né gekwa, áwɔ ji né gekwa.” Ajógé mbɔ,

Palet ajɔɔ ne ɛbwɔ aké, “Enyú ambɔɔ sege ji dewɔ né gekwa, néndé me nge fɔ gabo ayi ji apyɛé wó.”

⁷ Yémbɔ bɔɔ Jus atome wyɛ eshyɛ ajógé aké, “Esé déwɔya ɛbɛ ɛwé ɛjɔɔ nnó ji abɔ magbo. Néndé ji aké alú Maá ɛsɔwɔ.”

⁸ Palet awúgé mechwɔ ɛwéna, ɛfɔ ɛkwɔ ji metɔɔ dɔɔ. ⁹ Akere meso né mmu echa wuu, ama agii Jisɔs aké, “Wɔ otane ɛfɔ?”

Yémbɔ Jisɔs ashuu ji meko wó. ¹⁰ Ne Palet ajɔɔ ne Jisɔs aké, “Wɔ ukelege fɔ manjɔɔ mejɔɔ ne me? Wɔ okaa fɔ nnó me nwyaa utó manlyaa wɔ ojyɛ ne nwyaa uto manwɔ wɔ né gekwa wɔ?”

¹¹ Jisɔs ashuu ji meko aké, “Wɔ ɔpófɔ ne utó mampɛɛ me genó mbɔgé uto bimbɔ ulá utane fɔ né mfaánebuú wó. Ne getu ɛyigémbɔ muú ayi afyɛɛ me né amu nyú, gabo awuu aɲɛa apwɔɔ.” ¹² Palet awúgé mbɔ, abɔ akɛle meti nnó ályaa Jisɔs ajyɛɛ yémbɔ bɔɔ Jus akalege aké, “Mbɔgé wɔ ɔlyage mende yina, ebyennó wɔ ɔpɔ fɔ mejeɛ Sɛsa. Yéndémuú ayi asele gɛme jii nnó alú mfwa ebyennó akalege mankare gefwa ne mfwa Sɛsa mfwa Rom.” ¹³ Ne Palet awúgé mejɔɔ ɛwéna, ase Jisɔs afɛ ne ji né dafyɛ. Jimbɔɔ ajwólé né geluage mpa né mbaá ayi ákuú nnó, “Melu Mataá.” (Né Hibru ákuú mbaá yimbɔ nnó “Gabata”.) ¹⁴ Bií bimbɔ ulú ɛlé bií bi bɔɔ Jus akpomege mmyɛ manyé epaá koo upu. Ne metɔɔ ɲwɔmese, Palet ajɔɔ ne ɛbwɔ aké, “Gége Mfwa nyú na.”

¹⁵ Yémbɔ ɛbwɔ ákálé aké cho ne ji ɛwú, cho ne ji ɛwú, awɔ ji né gekwa. Ne Palet ama gií ɛbwɔ aké, “Dékelege me nwó mfwa nyú né gekwa?” Anɔɔ baá ampɛɛ upɛ ɛsɔwɔ, aké, “Esé depɔ sé ne mfwa yicha ɛkosé Sɛsa wó”. ¹⁶ Ne kwyakwyaá, Palet achyɛɛ yé Jisɔs né amu bwɔ nnó áwɔ ji né gekwa. Bɔɔ bee ásé Jisɔs áfé ne ji.

Áwɔ Jisɔs né gekwa

(*Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43*)

¹⁷ Jisɔs jimbɔɔ ne akpane gekwa jii afé né melú ɛwé ákuú nnó, “Melú Unkákɔ makpo.” (Bɔɔ Hibru akuú ntó melu ɛwémbɔ nnó “Golgota.”) ¹⁸ ɛlé né melu ɛwéna ne awɔme Jisɔs né gekwa. Áwɔ ntó anjo makpo apea né ɛbi bwɔ ukwa. Áwɔ ama né ɛgbé ɛbwɔɛbɛ, ama ɛgbé ɛbwɔnyɛ ne Jisɔs né metɔɔ metɔɔ. ¹⁹ Palet asá ntó genó gefɔ aba né mekpo gekwa ɛyigé áwɔmɛ Jisɔs. Asá wycé nnó, “Jisɔs muú Nasaret Mfwa bɔɔ Jus.” ²⁰ Ne gejamégé bɔɔ Jus ajógé genó ɛyigé ásamé ábalé né mfaá mekpo gekwa néndé mbaá ayi awɔme Jisɔs né gekwa alú kwákwalé ne Jerosalé. Ása mansa ɲwɛ amimbɔ né mekómejɔɔ Hibru, Latin ne Grek. ²¹ Anɔɔ bá ampɛɛ upɛ ɛsɔwɔ, ájɔɔ ne Palet aké, “Osage fɔ nnó Jisɔs alú mfwa bɔɔ Jus, sa ɛlé nnó ji ajɔɔ aké, ‘Me nlu mfwa bɔɔ Jus’.”

²² Ne Palet aké ne ɛbwɔ, “Genó ɛyigé me nsame, nsa mɛ.”

²³ Bóó bee ánerenge manwá Jisós né gekwa abó mandée jíí akare malu ani yéndémuú bee ase melu ema. Ase nto nku wuú ayi jí áfyéé ne áfyéé ewule. Nku yimbó apó ne nkwámé. ²⁴ Bóó bee bimbó ajóó ne ate aké, “Dekarege fó nku yina, déhíméé lé megyaá wyéé mankaá muú ayi aselé jí.” Ápyéé mbó nnó genó eyigé ásame né mekomejóó Esówó gebe wáwálé. Asa wye aké, “Akare mandée ya áfyé ate amu, áse nku wa áhime megyaá wyéé.” Gé genó eyigé bóó bee ápyémbó.

²⁵ Ne bóó fó abi atene kwókwólé ne gekwa eyi awóme Jisós wye, élé mma Jisós, menjme mma Jisós ayi mendée, Meri mendée Klopas, ne Meri Magdala.

²⁶ Jisós ágegé ndere mma wuú átene eféé kwókwólé ne maá utóó ayi jimbóó Jisós agbóó ne jí dóó, ajóó ne mma wuú aké, “Mma, ge maá wye na.”

²⁷ Ne ajóó ntó ne maá utóó yimbó aké, “Ge mma wye na.” Eló né gébé eyigémbó maá utóó yimbó ase mma Jisós afé ne jí né gepú jíí, nnó ajwólege ne jí.

Negboné Jisós

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Ewyagé, Jisós akaá nnó jí anere me yéndégenó eyigé jí abóó mampye, ne nnó genó eyigé mekomejóó Esówó ajóó gebe wáwáale, ajóó aké, “Mmwólé manaá epyéé mé.”

²⁹ Eké epyéémbó, nkwó fó alú eféé, ayi áfyéé mmóó amí mamýáme magbee wyéé. Ase ekochá, ányua né mmu mmóó amibó, áfaa né eta maá genóó eyigé akuú hisóp, ábwéé até Jisós né ubóó meno. * ³⁰ Ne gébégé Jisós anyú mmóó amimbó aké, “Nnere utóó ba.” Ajóó gé mbó, amo mekpó mme, afyéé gemé jíí né amu Nte wuú Esówó.

³¹ Bíí bimbó, ele bíí ebi bóó Jus ákpomege mmye manyé uwyaaá bów. † Ebwó akélege fó nnó bíí bimbó ubane unkwó bóó abi awóme né ukwa. Ajye jóó ne Palet nnó achyéé ebwó uto ájye ákóre uka bóó bimbó né mfaá ukwa, áfere unkwó ebwó. ³² Ne bóó bee achwó akóre uka bóó apea abi awóme ebwó ne Jisós.

³³ Achwó gé mbaá Jisós, ákóre sé uka bíí wó néndé age nnó jí agbo mé. ³⁴ Yémbó muú bee ama ajo egbé amba wuú ne nekó. Tenétené yimbó manóó ne manaá matanege. ³⁵ Muú yi agene unó bina ne agaré. Ne unó bí jí agare ulú wáwálé. Ne jimbóó akaá nnó jí agarege wáwálé nnó apye enyú ntó défyé metóó ne Jisós.

³⁶ Unó bina upye nnó genó eyigé ásame né mmu nwe Esówó ube wáwálé. Asa wye aké, “Yé gegeoó jíí gemma akóó fó.” ³⁷ Ne ama ása ntó né melu nwe Esówó ewé fó aké, “Ápele nyé muú ayi ebwó ájomé.”

Aníí Jisós

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Unó bina upyége, Josef muú meló Arimatya ajye gíí ne Palet nnó ago jí afere genkwó gé Jisós né gekwa. Josef abó alú maá utóó Jisós ama, yémbó akwólege jí bíbíí néndé afóó ákpakpa bóó Jus. Palet akamege, Josef ajye fere genkwó gé Jisós né gekwa afé ne gejí. ³⁹ Josef afé ebwó ne Nikodémus muú abó achwó gé Jisós ne utúú. Nekodémus achwó ntó ne gejamé gé maka gebe. Akwyéé mamí ne unó bí akuú nnó merrh ne alose. Manóó genó gé bó kilo usaa upea meso efya. ⁴⁰ Ebwó ákpa genkwó gé Jisós, afyége jí unó ebimbó ne mmye aní ne éshyé ndéé. Gé mbó ne bóó Jus ákwyége genkwó gé muú ne aníí. ⁴¹ Né mbaá yi awóme Jisós né gekwa, maá mekóó alú wye. Né mmu maá mekóó yimbó ntó, menome meke ewé álá alú daníí muú fó ebó elú wye. ⁴² Aníí Jisós

* **19:29** Elú wáwálé nnó: Jón afyéé genóge hisóp né nwe wuú gétúgé genó eyigé apyézé ne jí gébé gé epaa koo upú. † **19:31** Elú wáwálé nnó: Uwyaaá bina, ulú lé uwyaaá kpaá néndé ukwe gébé gé epaa koo upu.

né mmu menome ewémbò néndé mbaá yimbò, alu kwókwólé. Ne bíi bimbo ntó bós Jus ákpomege mmye nnó bíi ujyage ebwó ányé uwyaaá bwó.

20

Menome ela mewa

(*Mat 28:1-10; Mak 16:1-10; Luk 24:1-12*)

¹ Bíi mbé né uwyaaá, ne dondo gemua mme Meri muú melò Magdala afé né menome ewé abó aníi Jisós. Ajyge, age nnó áferé ntaá eniné abó ákweré embú menome. ² Ndere ágene mbò Meri muú melò Magdala abó gatelé akere ajye garé Simun Pita ebwó ne maá utós ayifó ayi Jisós ágboó ne ji dós aké, “Afere Ata né mmu menome, ne esé dékaá fó mbaá ayi ájye belé ji wó.”

³ Ajógé mbò, Pita ebwó ne maá utós yimbò átane áfé né menome. ⁴ Ndere ájye, álómege gatele. Yémbò maá utós yimbò alome apwò Pita, ne abó mbe akwone né menome. ⁵ Akwonege wyé, asé mmye mme ape né mmu menome, age ubaaá éshyé ndeé ebi abó aníi Jisós ne ubi yémbò, akpe fó né mmu menome wó. ⁶ Ne Simun Pita muú abó alú meso akwonege, akpe né mmu menome, age ubaaá éshyé ndeé ebimbo eféé. ⁷ Agé ntó gebage ndeé eyigé abó aníi Jisós né mekpò ndere gelú pwipwi né mbaá awuú cha. Épófó mbaá ama ne uba éshyé ndeé ebimbo. ⁸ Ne maá utós ayi abó abós mbe akwone né menome, akpe ntó né mmu menome Jisós, age unó bi upye, akame nnó elú wawale. ⁹ (Yé élé ebwó ágene unó bina, álu wyé dankaá genó eyi mekomejós Èsòwò abó ajós nnó Jisós abó mankwilé né negbo.) ¹⁰ Ne baá utós bíi agege mbò áma akere meso né upú bwó.

Jisós alere mmye mbaá Meri Magdala

¹¹ Yémbò Meri alá dafye téné né alilé. Ndere alilé abyelé mmye mme apé né mmu menome, ¹² age makiénné Èsòwò apea ne mandeé pópó mmye, ájwòle ne mbaá yi abó ábelé genkwógé Jisós. Ema né mekpò, ema né uka. ¹³ Makiénné yimbò, ágií Meri áké, “Mma wò òlilé ndé?”

Ashuú ebwó meko aké, “Akpa Ata wa ne me nkaaá fó mbaá yi ájye bele ji wó!” ¹⁴ Ajógé mbò, abwólé mmye ake apele age ndere Jisós atene, yémbò akaá fó nnó élé Jisós ne atene mbò wó. ¹⁵ Jisós agíi ji aké, “Mma wò òlilé ndé? Ndé muú wò òkelege?”

Meri afere nnó élé mbós maá mekós yimbò ne ji agene mbò, ajós ne ji aké, “Ata mbógé wò ne òkpane genkwoá jii lere me mbaá ayi wò òbele geji, me njye mkpa.”

¹⁶ Ajógé mbò, Jisós akú ji aké, “Meri” abwólé mmye ape Jisós, ajós né mekómejós Hibru aké, “Rabóni” (ula Rabóni utené nnó “Ménleré.”)

¹⁷ Jisós ajós ne ji aké, “Ótage me, néndé me nlú dankwò njye mbaá Nte wa. Cho gare élé anmé ba nnó me nlé nkwò njyé mbaá Nte wa muú alú Nte nyú ntó. Èsòwò wa ne Èsòwò nyú ntó.”

¹⁸ Meri muú melò Magdala ajye gare baá utós Jisós aké, “Me nge Ata.” Ne agare ntó ebwó unó bi ji ajós ne ji.

Jisós alere mmye mbaá baá utós bíi

(*Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Ajj 1:6-8*)

¹⁹ Né nkwalé bíi mbé né uwyaaá, baá utós Jisós ányweré mbaá ama, ágbé mano mbíi néndé áfós bós Jus. Ne Jisós akpe atené né metós metós bwó aké, “Neso nébé ne enyú.” ²⁰ Ajógé mbò, alere ebwó mabome upa né amu jii ne egbe mmye wuú. Baá utós bíi ágege ji mbò álu ne nechòchò ndere ágené Atá. ²¹ Jisós ama ajós ne ebwó aké, “Neso nébé ne enyú, ndere Nte wa atome me, mbòntó

ne me ntɔme enyú.” ²² Ajógé m̀bɔ afɔ ɛbwɔ gejulé né mmyɛ aké “Sɛge Mendoó Ukpɛa. ²³ Yɛndemuu ayi enyu dejigente gabo wuu, Ɛsɔwɔ ajigente gabo muu yimbɔ, ne yende muu ayi enyu dela dejinte gabo wuu wɔ, Ɛsɔwɔ nto ajige fɔ nte gabo wuu.”

Jisɔs alere mmyɛ mbaad Tɔmasi

²⁴ Gébégé Jisɔs achwɔ lere mmyɛ mbaá baá utɔɔ bií, ηgba wuú ama né geluage abi afyanéapeá ayi akuú ji nnó, Tɔmasi maá gefa abɔ apɔ. ²⁵ Tɔmasi achwɔgé baá utɔɔ abifɔ ágare ji aké, “Ese dege Ata.”

Tɔmasi aké, “Me nla ngé fɔ mabɔme upaá mpi né maka amu jii me nta enɔ ɛbwɔ wa wye, mma nta nto ɛbwɔ wa né nebɔmé gepa enii nélú ji né égbé amba wɔ me nkamege fɔ.”

²⁶ Ndɔ eneé ekógé, baá utɔɔ Jisɔs ama anywere, né mmu gepú. Ne Tɔmasi alu ne ɛbwɔ. Agbé manombi, ne aké apele Jisɔs achwɔ tene né metɔɔ metɔɔ bwɔ aké, “Nesɔ nebe ne enyú.” ²⁷ Ajóó ntó ne Tɔmasi aké, “Fye enɔbwɔ wyeé fa. Pɛ amu ya. Nyaá ɛbwɔ wyeé ɔta egbe amba wá. Ɖɛgé sé ne dembyɔ kamé wye kamege ne me.”

²⁸ Ne Tɔmasi ashuu ji meko aké, “Ata wa ne Ɛsɔwɔ wa.”

²⁹ Jisɔs ajóó ne ji aké, “Elé wɔ ɔgene me, ne ɔkame nnó élé me? Metɔɔ megomégɔ ɛbéé ne bɔɔ abi álá age me wɔ, yémbɔ afyɛé matɔɔ bwɔ ne me!”

Ula bi asame ηwe yina

³⁰ Ne Jisɔs apye gejamégé upɔɔ ufélekpa né mbe ushu baá utɔɔ bií ebi álá ása fɔ ubi né mmu ηwe yina wɔ. ³¹ Yémbɔ ása lé bina nnó upye enyú dékamé nnó Jisɔs ne alú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, nnó ji alú Maá Ɛsɔwɔ. Ne nnó dekamege m̀bɔ debɔɔ genwá eyi gélagé byé gétúgɛ mabɔ mií.

21

Jisɔs alere mmyɛ mbaad baad utɔɔ bií akeneama

¹ Mboó ndɔ fɔ ekoge, Jisɔs ama alere mmyɛ mbaá baá utɔɔ bií né ɛbéé mega ewé ákuú nnó Tiberas. Gé na ne Jisɔs alere mmyɛ mbaá baá utɔɔ bií. ² Simun Pita, Tɔmasi maá gefa, Nataniel muú melɔ Kana né gebage mewaá Galilií, baá Sebɛdee ne baá utɔɔ abifɔ makpo apea ábɔ álú mbaá ama. ³ Ne Simun Pita ajóó ne ɛbwɔ aké “Me nkɛlege manjye ntofó.”

Ɛbwɔ ntó aké, “Ese ntó déjye ne wɔ.” Ɛbwɔ ako ajye kpe mmu ekpeé. Né utuú bimbɔ yé genɔ ɛbwɔ áwa wɔ. ⁴ Ndere bií uyyage, Jisɔs achwɔ atene né mapea ɛbee mega, baá utɔɔ bií agege ji akaá fɔ jí wɔ ⁵ Jisɔs akú ɛbwɔ aké, “Baá ba, déwaá meshuu fɔ wɔ?” Ɛbwɔ áshuu ji meko, “Déwa wɔ.”

⁶ Ajóó ne ɛbwɔ aké, “Njémégé ntofɔ nyú né egbe ɛbwɔnye ékpe, déwane nye meshuu.” Anjémégé, meshuu eyi esele, epwɔ ɛbwɔ manja afye mmu ékpe néndé eja dɔɔ.

⁷ Epyege m̀bɔ, maá utɔɔ ayi Jisɔs abɔɔ gejeé ne ji dɔɔ, ajóó ne Pita aké, “Muú ayi ajógé m̀bɔ ne esé élé Ata.” Simun Pita awúge ndere maa utɔɔ yimbɔ ajóó ake “Muú ayi ajóó m̀bɔ mejɔɔ ne ese ele Ata” Akwye afye mandeé mmyɛ (néndé abɔ afere áji) Anyo achɔ né nnyi. ⁸ Baá utɔɔ abifɔ álá né mmu ekpeé ajame dansa ne gejamégé meshuu eyi elú wye nnó achwɔ né mapea nnyi. Mantane né mapea nnyi ɔkwɔne mbaá ayi ɛbwɔ ajame dansa alú genógé matyɛé amu usaá upea meso efya. ⁹ Ajágé dansa yimbɔ akwɔnege né mapea nnyi, age ujenjeé mewɛ ne brɛd wye nere. ¹⁰ Jisɔs ajóó ne ɛbwɔ aké, “Chwɔge me ne meshuu fɔ eyi enyú déwane m̀bɔ.”

11 Simun Pita akwɔ akpɛ mmu ekpɛé aja dansa yémbɔ achwɔ ne ji né mewaá. Dansa yimbɔ agbeé ne gejamégé meshuú kpakpa. Meshuú elú usaá ukenéama meso efyane eléé (153). Ne yé elé meshuú ejame, dansa yimbɔ agyalé wó. 12 Ne Jisɔs ajɔ́ɔ ne ebwɔ aké, “Chwɔge dégbaré une dondo”. Ne yé maá utɔ́ɔ ama ayi anjea metɔ́ɔ mangii ji nnó, “Olu wa?” apó; néndé ebwɔ ákaá nnó elé Ata. 13 Jisɔs ajye bɔ brɛd yimbɔ ne meshuu ntó achyéé ebwɔ.

14 Gé manjáne aléé na ayi Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔ́ɔ bii gébégé ji akwilé né negbo.

Jisɔs ajɔ́ɔ ne Pita nnó mbɔgé abɔ gejeé ne ji apye utɔ́ɔ bii

15 Ebwɔ anerege mangbaré une, Jisɔs agii Simun Pita aké, “Simun, maá Jon nnó wɔ abɔ gejeé ne me dɔ́ɔ, ɔpwɔ abifɔ na?” Ne Pita ashúú Jisɔs meko aké, “Eh Ata, wɔ ákaá nnó me mbɔ gejeé ne wɔ.”

Jisɔs ajɔ́ɔ ne ji aké, “Péle baá magɔ́ɔme ya.” 16 Jisɔs ama agii ji manjáne apea aké, “Simun Pita maá Jon nnó abɔ́ɔ gejeé ne me?”

Pita akame aké, “Eh Ata wɔ mbɔ ákaá nnó mbɔ́ɔ gejeé ne wɔ”. Jisɔs aké, “Péle magɔ́ɔme ya”. 17 Ama agii Pita ne manjáne ayi ágbeé aléé aké, “Simun maá Jon nnó wɔ abɔ gejeé ne me.”

Agigé mbɔ, metɔ́ɔ ɛsɔ Pita gétúgé agii ji té manjáne alɛɛ nnó, “Pita nnó wɔ abɔ gejeé ne me?” Getu eyigémbɔ Pita ashúú ji meko aké, “Ata wɔ ákágé unó uko, ákaá chánéné nnó me mbɔ gejeé ne wɔ.” Jisɔs ajɔ́ɔ ne ji aké, “Péle magɔ́ɔme ya.” 18 Ngarege wɔ wáwálé nnó, “Gébégé wɔ ɔlu gesage muú, wɔ mbɔ́ɔ ɔfyɛ mandeé ɔjyeé yénde mbaá ayi wɔ ákelege, yémbɔ gébégé ákwage ukoo, ula bwyɛ elé amu mfaá ne elé muu yicha ne afyéé wɔ mandeé ágbárege wɔ ebwɔ aja wɔ meti ɔjyɛɛ mbaá ayi wɔ ɔlá ákelege fɔ manjye.” 19 Jisɔs ajɔ́ɔ mejɔ́ɔ ewéna ne Pita mampye ji ákaá gefɔge negbo ɛniné Pita agboó nye ne achyéé ɛsɔwɔ ɲgo. Jisɔs ajɔ́ɔgé mbɔ aké ne Pita, “Kwɔle me.”

20 Pita abwɔlége mmye, age ndere maá utɔ́ɔ ayi Jisɔs abɔ́ɔ gejeé ne ji dɔ́ɔ akwɔlege ebwɔ. Elé maá utɔ́ɔ yina ne abɔ ajwɔlé nya agii Jisɔs né ɛgbɛ mmye, gébégé ebwɔ anyéé menyéé, agii Jisɔs nnó, “Ata ndé muú wɔ áke achyɛge nye wɔ manjkwaá?” 21 Pita agége ji agii Jisɔs aké, “Ata ji ntó yé?”

22 Ne Jisɔs ashúú Pita meko aké, “Mbɔgé me nkelege nnó ji abɛ mebe kpaá te me nchwɔ́ɔ, wɔ abɔ ndé mechɔ wyéé? Wɔ kwɔle elé me.”

23 Ajɔ́ɔgé mbɔ, mechɔ ewéna ɛke ɛkwɔne mbaá baá utɔ́ɔ abifɔ nnó Jisɔs aké maá utɔ́ɔ yina agboó fɔ. Yémbɔ Jisɔs ajɔ́ɔ fɔ nnó maá utɔ́ɔ yimbɔ agboó fɔ wó. Ajɔ́ɔ elé nnó, “Mbɔgé me nkelege nnó ji abɛ mebe kpaá te me nchwɔ́ɔ, abɔ ndé mechɔ wyéé?”

24 Gɛ elé maá utɔ́ɔ awú ne agarege unó bina. Asá ubi né mme ne ɛsɛ dékaá nnó unó bi ji agarege úlú wáwálé.

25 Gejamege unó ɛbifɔ úlú ntó ɛbi Jisɔs apyeé. Mbɔgé abɔ ása ubi uko né mme, mbɔ melú ebéé fɔ fa mme ɛwé ábélege bɔ ɲwe abi ásame ubi.

NWE
UTÓO ANḠBÁ JISÓS
 ndere Lukase asamé

Ulaub

¹ Ata Tyofilos, né ηwe mbe yimbó ntóme wó, nsá uno uko εbí Jisós abó apyé ne aléré bós, lo né gébé eyige ji alós utóó bíí, ² kpaá te gébé eyige ji ajyé mfaánebuú. Gemεge nnó ji ajyé né mfaánebuú, achyε bós bíí ji ajyá nnó ábέ áḡbá bíí majye né uto Mendoó Ukpea. ³ Gébégé Jisós akwilé né negbo, abelé fa mme usaá ndó upéa. Né ndó yimbó, alerege anḡbá bíí mmye né gejamégé mati ayi εbwó alá kagé be sé ne dembyó nnó ji alu mebe. Ne agare εbwó mecho ewé Eσωó ágbárege nye gefwa jii. ⁴ Ne nkane ji alu chóncho ne εbwó, afyé εbwó εbe ake, “Jwólege fa né Jerosale, degilé εchyε ewé Nte wa abó anyémemo nnó atóme nye nkane me mbó ngare enyú. ⁵ Geno eyige njógémbó gelu nnó, ndó eja sé dós wó eyi Eσωó afyé nye enyú né amu Mendoó Ukpea wye nkane Jón abó afyé nya bós né mmu nnyi.”

Eσωó ase Jisós afé Mfaánebuú

(*Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jón 20:19-23*)

⁶ Gébégé baá utóó Jisós áma jwóle chóncho ne Jisós ágií ji áke, “Atá gébé gekwané eyigé omage pye nnó esé bós Isrelí dégbaré gefwage sé?”

⁷ Ne Jisós ashuu εbwó meko aké, “Nte wa akwyε me abelé né uto bíí gébé eyigé unó bina upye nye, ne epófs éwé enyú dekaáge gébé eyigémbó. ⁸ Ne genó eyigé debó mankaá gelu nnó, Mendoó Ukpea εchwágé enyú mmye, εchyεge nye enyú uto ne enyú degarege bós né Jerosale gefóge muú yi me nluú, ne demage garege nye né maló bós Jus ako, ne degarege wye deyye né meló Samariya kpaá te dekwónege mbaa yi mme akwya.” ⁹ Ndere Jisós ajógé depó tire na, Eσωó aló mansé ji ajye né mfaánebuú, ne baá utóó bíí ála ápelé ame mfaa. Akwó afe kpaá gekó gekweré ji.

¹⁰ Ndere εbwó álu áfyé ame mange ji, eké εwyage áge ande fó apéa ne mandeé pópó mmye, átené kwókwólé ne εbwó. ¹¹ Ewyagé ande bimbó áké ne εbwó, “Bós Galilií, enyú detené fa depεle ame mfaa nde? Jisós yina ayi alya enyú akwóme mbó mfaánebuú fi, amage kéré nye meso wye nkane degéné mbó ji ajyé.”

Matyas ase melú Judas

¹² Ne anḡbá Jisós ályágé mekwe Olif, ákéré né Jerosale, neke nélu genógé εbwó ne meno. ¹³ Akwónégé né meló Jerosale, ákwó mfaa enyóη ákpe mmu maá gepú ayi εbwó ábelege. Ebwó alu Pita ne Jón, Jεmsi ne Andru, Filip ne Tómasi, Batolomyo ne Matyo, Jεmsi maa Alfós, Simun ayi ákuú ji muú ukógé ne Judas ayi maá Jεmsi. ¹⁴ Ebwó ako áchómege yendégébé ánenemmye metós ema chóncho ne andeé fó abi ábó ákwólege Jisós, ne anḡmé Jisós ne mma wuu Meri.

¹⁵ Né bífs bós abi akame ne Jisós áchomé εbwó ako, alu genógé usaá ukene. Ne Pita akwile ka aké ne εbwó, ¹⁶ “Anḡme ba, geno eyige ηwe Eσωó ajós nya gebó nye mambé wawálé, Mendoó Ukpea εbó epyéε Mfwa Devid nnó abó mbe agare geno gefo getuge Judas ayi abó ajamé bós meti nnó apyé Jisós. ¹⁷ Judas abó alu muú ama né geluagé esé, Jisós abó ajya ji nnó apyεge gefóge utóó uma ne esé.”

¹⁸ Ndere Pita abo ajoge mbo, elu nnó Judas apyeye geboboge mechó ewé, áse nka ji, ájye na melu mme, efee ne akwené ushú mme, une ugbogé, mbwé une ewá. ¹⁹ Bóó ako bi alú né Jerosale, áwúge mechó ewé, ákuú melu mme ewémbo né mejóó bwó nnó Akeldama. Ula utené nnó, “Mewaá gewu.”

²⁰ Pita ama jóó aké, “Mfwa Devid abó asá né nwe makwa jii nnó, ‘Achyé gepú jii gelá gewa,’ Achyé muú amage ajwale sé mmu. Ne ama sá nnó, ‘echyé muú ayicha ase melu utóó wuú.’”

²¹⁻²² “Ndere elúmbó, muú ayicha abó mambané esé nnó décho, dégarége nkane Atá Jisós akwilé né negbo. Yémbó muú yimbo abó mambé ayi abó akéné ne esé ne Jisós, lo né gébé eyige Jon abó awyáge bóó manaá Esówo kpaá ekwone né gébé eyigé Esówo aselé Jisós né eta sé ajye mfaánebuú.”

²³ Efee ne ebwó ajya bóó apéa, muú yi ama akamege Josef ayi ákuú ntó ji Basabas ne ama ákuú ji ntó Justós. Ne ayifo akamege Matyas. ²⁴ Ne ebwó anemmye aké, “Atá wó ne ókaáge matóó bóó ako. Leré esé muú yi ójya, ²⁵ nnó ábé nḡbá Jisós ne ase melu utóó Judas maá utóó wye ayi ji alya ajye mbaá yi akwane ne ji.” ²⁶ Anégemmye mbo, áñme megya nnó ájya muú ama. Ne akéré nnó Matyas ne ábéé. Ne áse ji ágbéé ne anḡbá Jisós abi afyaneama.

2

Mendoó Ukpea Echwo

¹ Bí epaá ewé ákuú Pentikos ukwónégé, bóó bi áfyé matóó ne Jisós ako abo áchomé melu ema ne meko ebwó ama. ² Ake áwuú geywage genó gefó getané mfaá eké mbyo gechwó kpe mmu gegbeé gepú eyige ebwó abó alu. ³ Aké ápéle ágé genó eyi gelu nkane manómé mewé. Atya, ájye éne, yéndémuú mmye. ⁴ Ne Esówo apyeyé Mendoó Ukpea echwo kpe egbeé bwó matóó ne epye bwó aló manjóó ufóó mejóó ufóó ufóó.

⁵ Né gébé eyigémbo, bóó Jus ne bóó bi ánoḡe Esówo abó átané né maló mako áchwó né Jerosale. ⁶ Áwuúge gewya eyigémbo, gejaméḡe bóó áchwó nó bóó bi áfyé metóó ne Jisós mme. Áwuúge nkane bóó Jisós ájoge unó ne yéndémuú awúḡe né mejóó wuú, epwó ji uto. ⁷ Ala ame mekpo fuú ájoge ne ate áke, “Bóó bi ájoge na ako, átané gebagé Galilí. ⁸ Ne epye nnó ne ebwó ájoge mejóó esé? ⁹ Esé bifó detane Patiyans, Medis ne Elam, abifo átané Mesopotemya Judiya ne Kapadosia ne abifo átané nto Póntos ne Esya. ¹⁰ Abifo átané Frigiya ne Pamfilya, abifo átané Ijip ne gebage mewaá Libya kwókwólé ne Seren. Abifo átané Rom, abi álu bóó Jus, ne abifo álaá bóó Jus. ¹¹ Abifo átané Kret ne Arabyan. Yémbó esé ako dewuú bóó bimbo nkane ájoge ufóó mejóó esé, ágarége ukpekpe unó bi Esówo apyeyé.” ¹² Alá mano mekpo fuú ne elú wye ebwó matóó tametame, áḡige wye ate áké, “Ewéna etené mbo nnó?” ¹³ Yémbó abifo aló manjwya le jwyage aké, “Bóó Galilí bina, mmóó mapye ebwó.”

Mekomejóó Pita

¹⁴ Ne Pita akwile ka ne anḡbá abifo afyaneama, ajogé ne njune bóó bimbo áké, “Enyú bóó Jus ne bóó ako abi alu né Jerosale, wuúge, nkelege mangaré enyú ula mechó ewé. ¹⁵ Gébé gelú mbo le kálánká eneneama dondo, bóó bina alu danyú mmóó fí nkane enyú deferege. ¹⁶ Geno eyi gepyeyé mbo nana, elé eyigé Joel muú ekpave Esówo abó ajóó te gachi nnó, ¹⁷ Esówo aké, ‘Meso gébé nchyege nye Mendoó wa mbaá bóó ako. Ne baá nyú abi andeé ne ande áwuú nye depó ne me, ágarége. Nje usa nyú agéne nye depó ta ne ágarége,

ne akoó ande nyú agene nye ujya. ¹⁸ Né gébé eyigémbó nchyege nye nto Mendoó wa mbaá baá utóó ba ako, ye mendée ye mende ne ebwó áwuú nye depó ne me, ágárege. ¹⁹ Mpye nye bóó áge ufeleka ná mfaánebuú, ne ukpekpe uno né mme.

Agéne nye manoó, mewé ne gelógé amuawé ne mfaá alá nye chuchu eke manoó,

²⁰ ημεές ένόμεγε nye gemua gekwé ne mfaá alá nye chuchu eke manoó,

gemége nnó bíí Atá Eσωω ébi upwó amu ukwane. ²¹ Ne elé bóó bi ánege Atá mmye, ne áférege ebwó né éfwyale gabo. ”

²² Pita amajóó aké, “Bóó Isréli wuúge, Jisós ayi Nasarét alu muú yi Eσωω alere enyú chánéné nnó, ji ne atóme ji getuge enyú degé ndere abó apyéé ukpekpe uno bi ulere nnó Eσωω ne achyege ji uto. Enyú dekaá nénde uno bína ubó upye metóó metóó enyú. ²³ Jisós yina, ele ayi enyú dechye eta bóó nchye nnó áwó né gekwa. Yémbó ele Eσωω ne abó áméé me ábelé ne akaá nnó mbó ne epye nye. ²⁴ Ne apye Jisós akwilé né negbo, atane ne manome nénde negbo nebo nepó ne eshye mangbaré ji, alá nkane muú denó. ²⁵ Ne Mfwa Devid abó ajóó depó ti getúgé Jisós aké,

‘Ngene Atá Eσωω né mbe ushu wa né gébé geko.

Alu me égbé ebwónyé nnó mbege né éfóó.

²⁶ Né getú eyigémbó nlu ne nechóchó né metóó nkwane, mbene.

Me nlu mekwaá ne ngboó nye, yémbó nwyá uméé,

²⁷ getúgé nkaá nnó wó yi ólu Eσωω, ólyage nye fó mendoó wa elá né melo áwuú bóó,

ólyagé nye fó Maá utóó wye yi apyéé utóó chánéné apwané mmu menome.

²⁸ Wó óleré me meti ewé mbóó mankoó ne mbó genjá.

Mbe nyé né mbe ushu wye, ne metóó megómege. ”

²⁹ Ne Pita ama jóó aké, “Anmé ba, mbó mangaré enyú gbógónó nnó gekwe-nege nte esé, Mfwa Devid yélé abó ajóó mbó agbó, ánií ji, ne menome wuú elu fa te fina. ³⁰ Abó alu muú ekpávé Eσωω ne abó akaá menomenyéé ewé Eσωω abó anyéé ne ji. Ne Eσωω jimboó ashu meko aké, ‘Ji apye nye mpyáne Devid ama nnó ábé Mfwa nkane Devid jimboó abó alu.’ ³¹ Ebyennó Devid abó abó mbe age genó eyige Eσωω apyéé nye meso gébé, ne alere nnó Eσωω apye nye Muú yi Eσωω akweré ji elá gefwa nnó akwile né negbo. Gé wye genó geji ne ji abó jóó nnó ji alá fó né melo áwuú bóó, ne genkwó ji gepwánege fó mmu menome. ³² Muú ayi Devid abó ajóó bó elé Jisós. Eσωω apye ji akwile né negbo ne esé ako abi delu ankwóle bíí dékprá ame dégé ji wáwále. ³³ Nte wuú Eσωω apyéé ji akwile né negbo, apye ji ajwóle ne geluoge enogé eyi gelu né egbe ebwónyé wuú, ne achye ji Mendoó Úkpea nkane ji abó anyémeno nnó apye. Genó eyigé enyú dewuú né degene mbó, ele Eσωω Mendoó Úkpea ewu ne Jisós atómé mbaá bóó bíí. ³⁴ Devid aye mfaánebuú wó; yémbó aké,

‘Ata Eσωω ajóó ne nte wa nnó,

jawóle fa né geluó eyi gelu me egbe ebwónyé,

³⁵ kpaá te gébé gekwanege nye eyige mpwó bóó mawame bye,

mpye bwó alá éké mboó eweé nnó óneré uka mfaá.’

³⁶ “Bóó Isréli ako abó mankaá chánéné nnó Jisós ayi enyú dewómé mbó né gekwa, ele ji ne alú Muú yi Eσωω akweré ji elá gefwa ne alu ntó Atá ayi abó bóó ako.”

Bóó mbe abi dkamé mekomejóó Pita

37 Bóó bina áwuúgé mekomejóó yimbó, anyíí ébwó matóó ne ágií Pita ne ángbá abifó aké, “Áημε εσέ, nana ese depye nnó”?

38 Pita ashuú bwó meko ake, “Yéndémuú nyú abó mankwore metóó wuú ne áwyaá ji manaá Esowó né mabó Jisós Kras. Depyégbémbó, Esowó ajige nyé nte gabo nyú ne achyége nyé enyú echyε wuú ewé elu Mendoó Ukpea. 39 Esowó abó anyémeno ewéna né eta nyú ne baá nyú ne mbaá bóó ako abi alu maló ayicha. Menomenyεé ewé elu mbaá bóó ako bi Ata se Esowó akuu nnó abe abii.”

40 Ne Pita ama gare ébwó gejame depó, ne achyε ébwó majyé aké, “Poóge geme nyú né efwyalé ewe Esowó atóme nyε mbaá bóó nnyene ubeé enine na.”

41 Bóó awuúgé mekomejóó Pita, gejame ákamé ne áwyaá ébwó manaá Esowó. Bii bimbó, delé bóó aléé (3.000) ácho né geluage bóó abi akame ne Jisós. 42 Ne ébwó áfyé makpo bwó né uno bi ángbá Jisós álerege, ájwólege melu ema, anyéé menyéé ne ánenmmye chóncho.

Gehwágé Bóó Jisós

43 Ne ángbá Jisós ápyéε ufelekpa ne ukpekpe unó bi ulere utó Esowó, ne bóó ágegé ubi áfó, ne áchyεge bwó enoge. 44 Bóó ako abi ákamé né Jisós alú chóncho metóó ema, ne ákárege unó bwó ne ate. 45 Gébé eyige fó, ákpóó uno bwó, akarege ηka yimbó ne ate nkane yéndémuú akelege. 46 Ébwó áchónege yendé bii né echa upε Esowó, anénemmye chóncho ne anyéé ntó menyéé né úpú ate, áchyεge ate unó metóó ema, 47 ne ákwáne makwa, áféεge Esowó yendégébe. Bóó ako ágéne nkane gepó gelóglóló bwó gelu ne gejeége ébwó matóó. Ne yéndé bii Esowó aférege bóó né efwyale gabo, ne agbege ébwó né echomele bóó Jisós.

3

Pita ne Jón apye mbwéré alo manke

1 Bii bifo Pita ne Jón ákwáme ájyé né echa upε Esowó, ne gébé gebó gelu kálánjka eléé ne nwómésé, ele gébé eyige mmyemenene. 2 Ne ndere ébwó áchwó kpe né menombí ewé ákuú menombí melóméló, ágé mende fó ayi abó alu mbwéré te ábyené ji ndere ajwólé eféé. Bóó ákpáne ji yéndé bii, ábélege né menombi ewémbó nnó akagé deko mbaá bóó abi ákóoge akpene mmu echa upε Esowó. 3 Mende yimbó agégé Pita ne Jón ndere ájye kpe wye, ako ébwó nnó áchyé ji genó gefó. 4 Ape ji domeé, ne Pita aké ne ji, “Pe esé.” 5 Ne ape ébwó, aférege nnó áchyεge nyε ji genó gefó. 6 Pita aké ne ji, “Mpó γε ne ηka, yémbo nchyεge nyε wó genó eyige nwyá. Ngarege wó né mabó Jisós Kras ayi Nasaret, kwile ka, lo manke.” 7 Ne Pita agbare ji ébwonye abwe. Tenetene yimbó, uka mende yimbó utóó, 8 anyó atene, alo mankene agyage. Akwólé ébwó, ákpe mmu echa upε Esowó, akene, anyóge achóge, afééεge Esowó. 9 Bóó ako bi ábó álu eféé, ágéεge nkane mende yimbó akéne afééεge Esowó, 10 ákaá nnó élé mende yi ajwólege yendégébé né menombi ewé ákuú Menombi Melóméló echa upε, ako deko, ála ame mekpo fuú ne ákwé tametame nkane ágéné mende yimbó akéné.

Pita agare depore Jisós né Echa upε Esowó

11 Mende yimbó atome wye eshyε, akwólege Pita ne Jón. Bóó ako abi ágéné ji, ála mano mekpo fuú, ábó, ájye bane ébwó né echa ewé ákuú echa Solomun. 12 Pita agégé nkane bóó áchwó nóó ébwó mme, agii ébwó aké, “Bóó Isréli, ndé enyú détóme esé ame mmyε, ne ndé déla mano mekpo fuú né mechó ewé? Enyú deférege nnó ele uto sé ne upyé mende yina alo mankéné? Wa gétúgé ese depyéé unó bi ugóó Esowó metóó? 13 Elé Esowó ne apyé nnó ηgó Jisós maá utóó

wuú akwó. Ji Eṣṣṵṵ, alu Eṣṣṵṵ ayi ukwene ante sé. Alu Eṣṣṵṵ ayi Abraham alu nto ayi Asek, ne ayi Jakob. Ne Jisós yimbo éle ayi enyú debó dekpane, dechoó né mbe ushu ampané mpa. Gébégé Palet akélege manlya ji aje, enyú deshya wye shya. ¹⁴ Jisós abo alu Muú Ukpea ne Muú ayi Cho. Yémbó enyú bina deshya ji ne dené Palet mmye nnó alya muú gewu aje. ¹⁵ Dépyege mbo, dewá muú yi achyege boó geṅwá. Yémbó Eṣṣṵṵ apye ji akwile né negbo ne esé delu boó bi dekpané ame degéné, ne nana degarege boó mechó ewé. ¹⁶ Elé uto Jisós yimbo ne upye mbwéré mende yina atoó. Genó eyigé enyú degéne ne dekaá nnó gepyé, élé gétúgé esé défyéé matóó ne Jisós yimbo. Elé matóó esé ayi défyéé ne ji, ne apye mbwéré mende yina akéne mbo enyú degéne.

¹⁷ “Nana anjmé ba, nkaá nnó genó eyigé enyú debó dechomé ne ákpakpa melo depyéé mbaá Jisós debó dekaá wó. ¹⁸ Eṣṣṵṵ abo agare boó ekpávé bií te gachí nkane Muú yi Eṣṣṵṵ akweré ji elá gefwa abó mangé efwyale, ne apye nnó mechó ewé ebé wáwálé nkane Eṣṣṵṵ abo ajóó mé. ¹⁹ Ne kworege matóó nyú, dekéré meso mbaá nte nyú Eṣṣṵṵ nnó ji ajinte gabo enyú. ²⁰ Depyége mbó, Atá Eṣṣṵṵ apye nye matóó nyú akwené, ne atome nye Jisós Muú yi Eṣṣṵṵ akweré ji elá gefwa, ayi ji abó ajya nnó áchwá pye enyú depó. ²¹ Ji abo manjwale né mfaánebuú kpaá te gébé gekwonege nye eyigé Eṣṣṵṵ apye nye unó uko, ukéré uke nkane ji abo apye ukwéné boó ekpave bií ágaré. ²² Ne Mosis abó ajóó nya aké, ‘Atá Eṣṣṵṵ atome nye muú ekpávé wuu, wye nkane abó atome me. Atanege nye né melo nyú, ne debó manwu yéndé genó eyige ji agarege enyú. ²³ Mboge muú ashyage manwu mekomejóó wuú, abó mamféré ji né geluage boó Eṣṣṵṵ, áwá ji.’ ²⁴ Wye meti ewu ema ne boó ekpave Eṣṣṵṵ ako abó ágaré mechó ewé epyéé mbo fi. Lo né gébé eyi Samuele okwone né abi akwale ji meso. ²⁵ Unó uko ebi Eṣṣṵṵ abo apye boó ekpave bií ágaré, ulú ebi nyú. Enyú ntó delu né menomenye ewé Eṣṣṵṵ abó anyéé ne ukwene ante nyú. Gétúgé Eṣṣṵṵ abo ajóó nya ne Abraham aké, ‘Mpye nye upyane bye uchwo ne galógáló mbaá boó ako fa mme.’ ²⁶ Ne Eṣṣṵṵ ajyagé maá utóó wuú, abó mbe atóó ji eta nyú nnó apye enyú delya gabo ayi enyú depyéé nnó galógáló akwólé enyú.”

4

Achwó ne Pita ne Jón né echomele melo

¹ Ndere Pita ne Jón alu jóge, ampye upe Eṣṣṵṵ fó chóncho ne muú kpaá boó bi ábáme echa upe Eṣṣṵṵ ne boó Sadusi fó áchwá só ebwó mejóó meno. ² Ne matóó asó boó bina doó gétúge Pita ne Jón abó agarege nnó, te mbaá Jisós akwile né negbo, boó ako bi akame ne Jisós ákwilé nye ntó. ³ Ne ágbaré Pita ne Jón áfé. Ndere nkwale akwone, ebwó áje fé bwó né deno, nnó mechó ewémbó ela wye geya. ⁴ Yémbó boó bi áwuú mekomejóó Pita ne Jón, gejamé ákame, ne ácho né geluage boó bi áfyéé matóó ne Jisós, ebwó álú nana genógé boó dele ata.

⁵ Bií ujjagé, afwa melo ne ákpakpa melo ne anleré mabe Eṣṣṵṵ abó áchwó cho melu ema né Jerosale. ⁶ Anas ayi abo alu etukpe ampye upe Eṣṣṵṵ abó alu wye, ne Kaifas, ne Jón ne Aleksanda ne boó abifo abi átané ntó ula gepu etukpe ampye upe Eṣṣṵṵ. ⁷ Ne ebwó ája Pita ne Jón, áchwá téne mbe ushu bwó, ne agíí bwó aké, “Eke nnó ne enyú depyéé mechó ewena njuú? Utó nyú utané efó? Enyú depyéé geno eyige na né mabo wá?”

⁸ Wye né gébé eyigémbó, Mendoó Ukpea egbeé Pita metóó ne aké ne ebwó, “Enyú afwa ne ákpakpa melo, ⁹ nnó geno eyige ese depye mbaá mbwéré mende yina geló wó? Enyú degige ese fina nnó dekaá fó genó eyi gepyé ne ji akene mbo wó? ¹⁰ Goge degaré enyú ne boó Isreli ako nnó, ele uto Jisós Kras ayi

atane Nasaret ne upyé mende yi aténé mbò mbè ushu enyu, atoo cháncha. Elé Jisós yina ne enyú debò dewómé né gekwa, ne Esòwò apye ji akwile né negbo.

¹¹ Ji ne alu ntaá eni nwe Esòwò aké,

‘Ntaá eni enyú antené upú debò déshya neni nela enine negbaré nékúné gepú.’ ¹² Jisós yina jimbí ne akage fére bós né efwyale gabo. Nendé muu yicha ápó sé fa mme yina ayi Esòwò atómé nnó áchwò áféré esé né efwyale gabo.”

¹³ Akpakpa bimbò áwuúge nkane Pita ne Jón ajóge ayi alá pò ne efò metós, ála mano mekpò fuú, gétúgé ákaá nnó ébwò ápó bós ne ájye nwe wó. Ne ébwò áte nnó Pita ne Jón ajóge mbò gétúgé ábò akené mé ne Jisós. ¹⁴ Ne ébwò abo ákagé shya fò geno eyige Pita ne Jón ábò ápyé getúgé ébwò ágené mende yi atoo mbò nkane atené nekúné angbá Jisós bimbò. ¹⁵ Eféé ne afwa ne ákpakpa melò bimbò ágaré Pita ne Jón nnó átané kpé dafye, ne ébwò álagé meso, ala mangíí ate áké, ¹⁶ “Esé depyè nye nnó ne ande bina? Yéndémuú fa né Jerosale ákaá nnó gekpekepege ufélékpá bi, ele ébwò ne apyéé ne ese dékagé shya sé. ¹⁷ Yembò mampye nnó mechò ewé emage ejye se mbè, debò mamfyé bwò mema ne ébwò nnó ekage ákyaá manjós ne muú fò né mbaá mabò Jisós.”

¹⁸ Ajóoge mbò, ákuú Pita ne Jón ákéré mmu ne ákwelé ébwò mbeé nnó, “Ekagé ama atyaá mabò Jisós ye manleré mekomejò wuu mbaá muú.” ¹⁹ Ne Pita ne Jón áshuu bwò meko aké, “Enyú ambòs ferege mechò ewé, elu cho né mbè ushu Esòwò, manwu ne Esòwò wa manwu ne enyú? ²⁰ Eese debò mangáregé genó eyi esé dewuú ne dégené.” ²¹ Ne afwa eso ama áfélé ébwò amé ne ályá ébwò nnó ájye. Ébwò ágé fò meti manchye bós Jisós efwyale wó, nendé bós áko áfége Esòwò né mechò ewé ébò épyé. ²² Elé ufélékpá wáwálé, mende yi ápyémbò ji atoo apwò usaá anjme upéa.

Bós Jisós anemmye nnó Esòwò apye ébwò abégé fò ne efò

²³ Ndere bós bimbò álya Pita ne Jón ákérége meso, ágaré ekwò bwò genó eyige anós baá bií apye upé Esòwò ne ákpakpa melò abo ajós. ²⁴ Bós Jisós awúge mbò, ácho melu ema anemmye mbaá Esòwò aké, “Atá yi apwò amu, wò yi ókwé mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye. ²⁵ Ópye gekwenege nte esé Devid, maa utós wye, ajós né uto Mendoó Ukpea nnó,

‘Ulannó bós abi alá pò bós Jus matós ásó bwò dós?

Ulannó bós melò átenegé ukóló ne Esòwò detuí?

²⁶ Afwa abi mme ákpómege mmye mámye bee, ne ákpakpa melò átenegé ukóló mamye ne Esòwò

ne muú yi ji ajyá nnó abe Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa.’

²⁷ Genó eyigé Devid abó ajós mbò, gepye wáwálé fa melò ewé. Mfwa Heròd ne Pontyós Palet, chóncho ne abifò abi alá pò bós Jus ne bós Isrèli ásò mala manwá Jisós, Jisós muú utós melóméló wye ayi óbò ójyaá nnó abe Muú yi wò ókwere ji elá gefwa. ²⁸ Ébwò áchomé mbò, ápye le geno eyige wò Esòwò né uto bye, óbò ókwye mé óbelé nnó ubò mampyé. ²⁹ Atá nana gé nkane ébwò áfélege ese amé. Pye ese, baá utós bye dégarégé mekomejò wye débégé fò ne efò metós. ³⁰ Pye ese, depyège bós maméé atóoge ne dema depyègé ufélékpá né utó bi Jisós, muú utós melóméló wye, nnó bós ákpá amé ágé utó bye.”

³¹ Gébége áneré manemmye, mme meko anyíí né mbaá yi ébwò alú. Mendoó Ukpea echwò gbeé ébwò metós ne épye ébwò alo mangare mekomejò Esòwò ayi alá pò ne efó.

Bós bi akamé ne Jisós akarege unó bwò ne ate

³² Né echomele bós abi áfyéé metós ne Jisós, álu meko ama ne metós ema. Muú ébwó fō ayi ájoge nnó genó eyigé na élé eya apó. Ne genó eyigé muú ama awya, gelu eyigé bós akó. ³³ Anḡbá Jisós ágarege ájye ne eshye mampye bós ákaá nnó, Ata Jisós akwilé né negbo. Ne Esōwō apoóge ébwó ako dós. ³⁴ Ye muú ayi genó gelii ji apó. Ewyage bós ákpóo makós ye upú bwó, ³⁵ ne áchwó ne manka yimbó mbaá anḡbá Jisós. Ébwó ákaré manka mbaá bós bi ákamé ne Jisós ako nkane yéndemuú ákelege.

³⁶ Mende fō ntó abó alu eféé ayi ákuú ji Josef, atane ula gepú ámpyee upē Esōwō. Abyé ji né melo Syapros ne anḡbá Jisós ntó akuú ji Banabas. (Ula utene nnó Memfyé bós eshye.) ³⁷ Ne akpó ntó mekós wuú ewé ema achwó ne nka yimbó mbaá anḡbá Jisós.

5

Gebyóge Ananiya ne Safira

¹ Ne mende fō ayi ákuú ji, Ananiya ne mendée wuú Safira abó ákame mankpó melu mme bwó ema. ² Yémbó ébwó ne mendée wuú ákame mambi nka eyifo, ne ákpá eyi elaá áchwó chyéé anḡbá Jisós. ³ Ne Pita agii Ananiya aké, “Ulannó olyaá danchómelo akpene mmu metós wye? Nde gepyee obii gebage nka eyigé oseele ne ochwó byó gebyó mbaá Mendoó Ukpea? ⁴ Mekós ewé akpóo ébó elu ewye, ne nka yi oseele ele ejye. Nde gepyee opye gefage mecho ewéna? Oferé nnó obwálege mbó le bós ayi obyoge mbó le gebyó mbaá Esōwō.” ⁵⁻⁶ Ananiya awúge mbó, akwé mme, agbó. Njye usa akele ndeé, afyale genkwó jii, ákpá ájye nii. Bós ako bi áwuú mecho ewé, efó ekwó ébwó matós.

⁷ Nchwaneke eléé eke ekwonege mendée wuú achwó kpe mmu, ayi alá kaá mecho ewé epye menó wuú wó. ⁸ Ne Pita agii ji aké, “Gare me wáwálé wye, nnó nka eyi enyú ne menó wye deselé né mekós ewé dekpó ná”? Ne Safira akame aké ebyembó.

⁹ Ne Pita ama gii ji aké, “Nde gepye enyú ne menó wye dekame manchwó mua Mendoó Ata Esōwó? Gé majyá bós né menombi, élé bós bi ajoye nii menó wye, ákpáne nyé wó ntó áfé anii.” ¹⁰ Pita ajoge mbó, ténetene Safira akwé mbe ushu wuú, agbó. Nje usa bimbó ákpege mmu, ágé nnó ágbo ne ákpá, ji ajoye nii kwókwólé ne menomé menó wuú. ¹¹ Bós Jisós ne bós bifó ako abi abó áwuú mecho ewé, abó efó.

Anḡbá Jisós ápyé ufélekpá ne ukpékpé uno

¹² Anḡbá Jisós ábó ápyéé gejamége ufélekpá ne ukpékpé uno ebi uleré utó Esōwó né metós metós bós. Ébwó ne bós bi akame ne Jisós ako achwó yendégébé né echa upē Esōwó, ajwálege né melu ewé ákuú egbe ewé Solomun. ¹³ Ye muú yi akya manchó ne ébwó apó. Yémbó bós ako áfége bwó dós. ¹⁴ Ye nkane elúmbó gejamége bós áfyéé matós ne Jisós ne gejamége andée ne ande akpéne né echomele bós bii. ¹⁵ Gétúge ufélekpá ebi anḡbá Jisós apyee, bós ákpáne bós mameé bwó né uló ne ábélege né anós mati nnó Pita ake akóge eféé, mendoó wuú ekage kóo ébwó mmye. ¹⁶ Ne gejamége bós ntó abó átané né malo ayi álu kwókwólé ne Jerosale, áchwó ne bós mameé ne abi aló nchye achyeye bwó efwyale mbaá anḡba Jisós, ápye ébwó ako átóoge.

Achyé anḡbá Jisós efwyale

¹⁷ Etukpe ampye upē Esōwó ne ekwó wuú, abi alu né geluage bós Sadusi awya gembya né matós bwó ne anḡbá Jisós, ¹⁸ ne átó bós ájye pye anḡbá Jisós, áfyé denó. ¹⁹ Yémbó, né utuú bimbó, ekiénné Esōwó echwó néné manombi gepúge

deno ebwó átané ne eké ne ebwó, ²⁰ “Chóge mmu echa upe Esowó, detene, degare bós bi alu eféé mekomejóó yi áchwó ne genwá geké.”

²¹ Ne ebwó áwuge mbo ujyage ájye kpe mmu echa upe Esowó, alo manlerege bós.

Eke ewyage etukpe ampyéé upe Esowó ne ekwó wuu ne ákpakpa bós Isrelí áchomé né eso. Ató bós bee né gepúge deno nnó ajye gbaré anḡbá Jisós bimbo áchwó ne ebwó. ²² Ebwó ájyégé ewu ágé bwó wó, ne ákeré meso áké, ²³ “Ese defé né gepúge deno, degé nnó ágbé manombi chancha, ne bós bi ábáme átene wyé. Ne gébége ebwó ánené manombi, degé ye muú né mmu wó.” ²⁴ Muu kpa bós bi ábáme echa upe Esowó ne anó baá bi apye upe Esowó áwuge mbo makpo átya bwó mmu. Ne álo mangii geme bwó áké, “Mechó ewé ebe nye nnó?” ²⁵ Wyé gébé eyigembo muú fó atané né dafye, áchwó ajós áké, “Gege bós abi enyú degbé mmu gepúge deno, álu nana mmu echa upe Esowó, álerege bós.” ²⁶ Ajóge mbo muu kpa bós abi ábáme echa upe ne ekwó wuu áfé ásé ebwó alo manchwó. Yémbó ája bwó jame wó, getúgé áfóó nnó bós bi álu mmu, átóme nye ebwó né mataá.

²⁷ Achwóge ne ebwó, ápye anḡbá Jisós átené mbe ushu ákpakpa melo. Ne etukpe ampyéé upe Esowó agii bwó ake, ²⁸ “Pó esé debó dekwelé enyú mbeé nnó degarege sé bós deporé Jisós. Ne nana depye mekomejóó ayi ake agyaá Jerosale meko, enyú dekelege nnó bós áshúle esé ndo nnó esé dékaá ula negboné Jisós.”

²⁹ Pita ne anḡbá Jisós abifo áshuu meko áké, “Ese debó mampye le genó eyige Esowó akelege, epófó eyigé akwaá ákelege. ³⁰ Esowó yi ukwené ante sé, ne apye Jisós akwile né negbo, Jisós ayi enyú dewáné né gekwa. ³¹ Ne Esowó abwe mabo mií, apye ji ajwale né geluo eyi gelu né égbé ebwonyé wuu nnó ji abe Menombé ne Menchyé genwá. Apye mbo nnó bós Isrelí ákwore matós bwó, ne ji ajinte gabo bwó. ³² Ese delu bós abi áfye nnó degarege uno bi, ne ese degarege chóncho ne Mendoú Ukpea ewé Esowó abo achye mbaá bós abi awuu ne ji.”

³³ Bós eso áwuge mbo, nchye anwyoné ebwó te abó ákelege manwá anḡbá Jisós. ³⁴ Gamalya, muú ama né geluage bwó akwile ka áké, ásé kpe bós bimbo átané dafye. Gamalya alu muú Farasi ne ménleré mabé Esowó, bós ako ntó anogé ji, ajós áké, áse bós bimbo átané kpe dafye. ³⁵ Ewyagé ajós ne bós eso áké, “Bós Isrelí ferege mechó ewé dekelege mampye ne bós bina chánéné. ³⁶ Tege, gébé gefó, mende fó ayi ákuú ji Teudas, alomé ne ewu nnó ji alu menó muú. Bós bi akwale ji, álu genóge meleé. Gébége áwané ji, bós bi átyaa uchome bií ukwé. ³⁷ Ne mende fó nto abó ama lome ne ewu né gébé eyige apáné bós, ákuú ji Judas abo atane melo Galilí. Apye gejamégé bós ákwolé ji. Yémbó gébége áwané ji, bós bi átyaa ne mabo mií manó. ³⁸ Ndere mechó ewé elúmbó, nchyege enyú majyé nnó delya bós bi ajye, ékágé depye ebwó genó. Mbogé uno bi ebwó ágarege ne ápye utané né amu ákwaá, unómé nye. ³⁹ Ne mboagé utané né amu Esowó, dekáge tene fó ukóló ne ebwó. Enyú dekage gé nnó demye mbo le ne Esowó. Ne bós eso ako awúge mbo, ákamé ne ji.”

⁴⁰ Ne ebwó áku anḡbá Jisós nnó ákeré mmu, áchwóge ásé bwó ne matúle, ne ákwelé bwó mbeé nnó ámage gare se bós mechó Jisós. Eféé ne álya bwó nno ájyé. ⁴¹ Ndere ebwó átané né eso, ájyé, álu ne metós megómego, nnó Esowó agé nnó ebwó ákwane mankpa mekpo genó né getuge Jisós. ⁴² Yéndé bií álerege bós né echa upe Esowó ne ákene ntó upú upú ágarege bós abya melóméló nnó Jisós alu Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa.

6

¹ Né gébé eyigembó, echomele bóó Jisós ewéne ejye mbembe nkane gejamégé bóó ábánege bwó. Abi ajoge mejóó Grek abó ásóó matóó ne abi Hibru nnó áfwalege akwi andeé bwó né uno bi ákarege yendé bíí. ² Ne anǵbá Jisós afyaneapéa ákuú bóó Jisós ako ne ake ne ebwó, “Epsóó chó nnó esé delyaá mangaré mekomejóó Esówa, depáne le depóre menyéé mankaré. ³ Ne anǵmé sé, ndere elúmbó, éló nnó enyú déjyá bóó akeneama nnó apyegé utóó ebi. Bóó bina abó mambe abi bóó ako ákamé nnó awya gepó gelógeló ne ákaáge geno chánéné ne Mendoó Ukpea egbeé bwó matóó. ⁴ Ne esé anǵbá Jisós dechyege nye gemé se geko né mmye manéne ne mangarege mekomejóó Esówa.”

⁵ Ne bóó ako áwúge mbó, matóó agó bwó. Ne ajya Stefen ayi áfyéé metóó ne Jisós dóó ne Mendoó Ukpea egbeé ji metóó. Abifo alú Filip ne Prokórós, Nikanó ne Timón, Pamenas ne Nikolýs ayi atané melo Antiok ayi aláá muú Jus. ⁶ Ebwó áchwó ne bóó bimbó né mbe ushu anǵbá Jisós, ne anǵbá Jisós áneré bwó amu mmye anemmye eta bwó.

⁷ Ne mekomejóó Esówa akéne agyage, ne echomele bóó Jisós ewé elu né Jerosale ewéne ejye mbe, ne gejamégé ampye upé Esówa ákwólege ntó depóre Jisós.

Apye Stefen

⁸ Stefen yina ayi ebwó ábó ajya, alu muú yi mejé Esówa ebó elu ne ji ne Esówa achyege ji utó apye ufélékpá ne ukpekpe uno né metóó metóó bóó. ⁹ Bóó Jus fó áchwó, álo manyéé mbeé ne Stefen. Ebwó ne áwya echa mmyemenéne ewé akuú echa bóó bi átané defwé. Ebwó abó átané melo Seren ne Aleksanda ne abifo nto atané gebagé mewaá Silisya ne Esya. ¹⁰ Ebwó ápulé mankwóre depó tire Stefen agare meti epó, getuge Mendoó Ukpea ebó echyege ji dengare mejóó.

¹¹ Ne ebwó achyé bóó fó unyielé nnó áchwó byó gebyó nnó ebwó abó áwuú nkane Stefen ájóoge mejóó mebomebo ne Esówa ne Mosis. ¹² Mecho ewé esé bóó matóó chóncho ne ákpakpa melo ne anlere mabé Esówa. Ne ájye pyé Stefen áchwó né mbe ushu echomele ákpakpa bóó Jus. ¹³ Bóó bina áchwó ne bóó bifo abi ágaré gebyó ake, “Mende yina ajóoge mejóó mebomebo mbaá echa upé Esówa se yendé bíí ne mabé Mosis. ¹⁴ Esé debó dewú ji ajóó ake, Jisós, mende Nasaret ammuú nye echa upé Esówa ne akwórege nye ntó gepóge melo geko eyi Mosis abó aleré esé.” ¹⁵ Bóó ako abi abó alu né echa eso ewémbó, átó Stefen amé mmye ne ágé nnó ushu bi ukwóré úlú eke ebi ekiénné Esówa.

7

Mekomejóó Stefen

¹ Ne etukpe ampyé upé Esówa egií Stefen eke, “Unó bi bóó bina ajóge nnó úlú wáwálé?” ² Stefen ashuú ebwó meko ake, “Ante ba ne anǵme ba wuúge, gemégé nnó gekwenege nte esé Abraham awile gebu né melo Haran, Esówa, Mfwa genbó aleré nya mmye gebégé Abraham abó alú né meló Mesopotemya. ³ Ne abó ajóó nya ne ji ake, ‘Lyaá ula gepú bye ne melo wye, cho né melo ewé nlerége nye wó.’ ⁴ Ténéténé yimbó, Abraham alyaa melo Chalda ajye jwóle né meló Haran. Ne nte Abraham ágbógé nya, Esówa apye Abraham nnó alyaa melo ewémbó achwó né melo ewé esé delu mbó wye nana. ⁵ Ndere abó alu féé, Esówa achye fó ji ye ekeke melu mme nnó ebe ewu wó. Yémbó Esówa anyémeno nnó achyege ji melo ewena nnó ebé ewú ne upyáne bíí. Esówa abó ajóó depó ti gebégé Abraham alá pó ye ne maá. ⁶ Ne Esówa ama jóó ne ji ake, ‘Upyáne bye ubéé nye anǵkéé né melo ewéchéá, ubéé nye nkane afwe ne bóó áfwalege nye bwó né usaá anǵme esaá. ⁷ Yémbó nchyege nye bóó melo ewémbó gekpékpégé

efwiyale ne upyáne bye ulyagé melo ewémbò uchwó unóge me fa.' ⁸ Ne Esòwò abò achye Abraham gepogé menomenyèé ewémbò eyi gelu mansò nsò. Ne Abraham ábyégé nya Asek, ndò enéé ékwónégé, asò ji nsò. Isek ntó asò nya maá wuú Jakòb nsò ne Jakòb ntó asò nya baá bi afyaneapéa nsò abi álú nto ukwene ante se abi nana.

⁹ “Ewyágé, ukwéne ante sé bina, ákélégé sé mangé menjmé bwó Josef ne ákpó Josep nkane mefwé né melo Ijip. Yémbò Esòwò abò abame wye ji, ¹⁰ ne aféré ji né efwiyale meko ewé ji abò agéne. Achyé ntó denja eti depye Fero mfwa bòó Ijip agboó ne ji. Fero apyé ji ala muú kpaá melo Ijip ne apelé ntó ula gepú bií. ¹¹ Ewyágé emímí mesa akwé né melo Ijip chóncho ne melo Kanaan, bòó ágé efwiyale dòó ne ukwéne ante se upó nya ne menyéé. ¹² Ne Jakòb awuúgé nnó menyéé alu né melo Ijip, ató baá bií abi alu ukwéne ante se ewu. Ge ndò mbe ayi ebwó ájye ewu na. ¹³ Ne ndò ayifó yi ebwó ajye, Josef apye anjmé bií akaá ji, ne Fero Mfwa bòó Ijip ntó achwó kaá ula gepú Josef. ¹⁴ Ne Josef ató bòó nnó ájyé se nte wuú Jakòb ne ula gepú bií uko áchwó jwólé né Ijip. Bòó ula gepú bií ako abó álú usaá uleé meso nekuú né gébé eyigembò. ¹⁵ Jakòb awuúge mbò, akpá ulagepú bií uko, ashulé afe né Ijip. Ji ne baá bi abi alu ukwéne ante esé ála nya ewu ágbó ebwó ako. ¹⁶ Ewyágé bòó ákpá uñkwó bwó, áfé né melo Shechem, ánií né manome ayi alu muú mataravé ne melu ewé Abraham abò anamé ne ñka mbaá matóó Hamò nte Shekem.

¹⁷ “Gemége nnó gébé gekwóné eyigé Esòwò áchwó pye genó eyigé ji abò anyémeno ne Abraham, bòó esé abi abó alu né melo Ijip, ája kpaá apwò amu. ¹⁸ Ne áfyé mfwa ayicha né Ijip ayi álá kaágé Josef. ¹⁹ Mfwa yina achwó ne defya mbaá bòó sé. Afwalege ebwó ne apyéé bwó nnó abelégé baá bwó abi kòkò né dafye nnó agbó. ²⁰ Wye né gébé eyigembò ne ábyené ntó Mosis. Mosis abò alú maá yi alòme ulóó dòó né ame Esòwò. Awéé ji né ámfaa áléé né gepú bwó. ²¹ Ne gébége alyá ji dafye, maá mfwa Fero ayi mendéé achwó akware ji, awéé ji ne asé nkane maá wuú. ²² Ne ebwó álere Mosis dengare bòó Ijip deko ne awéé abò alu gekpékpégé muú ne awya mekomejóó meno melóméló, ne mempye unó.

²³ “Mosis akwónége nya usaá anjme upéa, ekwó ji metóó nnó ajye gé anjmé bií; bòó Isrèli. ²⁴ Ndere ajyé, agé nkane muú Ijip fí atulege muú Isrèli, achwó gengá ne awá muú Ijip yimbò. ²⁵ Mosis abò aféré nnó anjmé bií abò ákaáge nye nnó Esòwò atóme nye ji nnó achwó féré ebwó né efwiyale. Yémbò ákaá wó. ²⁶ Bií ujjagé ama ajye gé bòó Isrèli apéa nkane amyé ne ate. Amua mangbaré ebwó ne ajóó ne ebwó aké, ‘Enyú delu anjmé, demye ndé?’ ²⁷ Yémbò muú ayi abò akelé menjmé wuú mpa, ammu Mosis ne agíí ji ake, ‘Nde muú afyé wò nnó óbé Mfwa esé ne òpane depòré esé?’ ²⁸ ‘Ókelege ntó manwá me nkane óbò ówané muú Ijip yimbò njuú?’ ²⁹ Mosis awuúge mbò, efó ekwó ji metóó ne alyaa Ijip, abó afé né meló Midiyán. Alá ewu, abá mendéé, abyé baá ande apéa.

³⁰ “Usaa anjmé upéa ukoóge, Mosis agé ekiénné Esòwò né mewé ewé ébò elúle né genóó. Ewena epye né mashwone, kwókwólé ne mekwe Sinay. ³¹ Mosis agegé mewé ewémbò, ala meno mekpo fuú. Ne ndere ajye kwókwólé mange ewu chánéné, Atá Esòwò jóó efeé ake, ³² ‘Elé me Esòwò ayi ukwene ante bye, Esòwò ayi Abraham, ne ayi Asek ne Jakòb.’ Mosis awuúge mbò, alò manjweré ne efóó ne akelege sé mampé melu ewémbò. ³³ Ne Esòwò ama jóó ne ji ake, ‘Féré unó uka bye nende melu ewé ótené mbò élé melu ukpea. ³⁴ Me ngé gekpékpégé efwiyale ewé áchyege bòó ba né Ijip, ne nwú magbo ayi ebwó alile ne mesómé. Nkawu ne nshulé mme nnó nchwó mféréé ebwó né efwiyale ewémbò. Nana cho, ntóme wò né Ijip.’

35 “Ne Eṣṱwṱ ató Mosis yina nnó ájyé ábé memféré bṱó Isrēli né efwyaḷe ne amá be mfwa bṱw. Ji ne bṱó Isrēli abó ashya agíi ji aké, ‘Nde muú afye wṱ mfwa ne mepane deporé eṣé?’ Ne nana Eṣṱwṱ abó ató ekiénné wuú ewé Mosis agéné nkane mewé né genṱó eyigémbo nnó eḷhye Mosis eṣhye mampye utṱó bii. 36 Ne Mosis ajyé apye gejamége ufélékpá né ebeé megelé, ne mashwṱné ayi ebṱw abó ábelé wye usaá aḷme upéa. 37 Wye Mosis yina ne abó ajṱó ne bṱó Isrēli nno, ‘Eṣṱwṱ atome nye enyú Muú ekpávé wuú ayifṱ wye nkane atome me ne atanege nye né ntone enyú.’ 38 Ema elu wye Mosis yina ne ekiénné Eṣṱwṱ ebó ejṱó mejṱó ne ji né mfaá mekwe Sinay, gébége ji ne ukwene ante eṣé abó áchomé né mashwṱne. Ne ekiénné Eṣṱwṱ ewémbo eḷhyé ji mabe Eṣṱwṱ ayi alu te kwyakwya nnó aḷhye eṣe.

39 “Né gébé géfṱ ukwene ante sé bina akélege sé manwu Mosis ne áke ji ábelé babá, ne abó akélege mankére né Ijip. 40 Ne ebṱw ajṱó ne Eron aké, ‘Kwyé eṣé áló uka nnó ajámé eṣé meti, Mosis ayi aféré eṣé né Ijip, dekaá fṱ genṱó eyi gepyé ji né mfaá mekwe wṱ.’ 41 Ala mbṱ akwyé meló uka ayi áfulé mpo, áwané menya, ápyé upé ájele meló uka yimbo nkane uka bṱw, ne matṱó agṱó bṱw yendégébé né genṱó eyigé akwyé ne amu. 42 Ne Eṣṱwṱ agege mbṱ, ati meso ne ebṱw ne alyaa ebṱw nnó ápye nkané eji ebṱw. Ne ebṱw anoge mḷmēé, mfaá, ne ambe wye nkane abó ásamé né ḷwe bṱó ekpávé bii nnó, ‘Bṱó Isrēli, enyú deḷene né mashwṱne né usaá aḷme upea, dewane menya depyé upé, yémbo depyé fṱ upé bimbo né eta wa. 43 Depye le eta áló uka abi enyu dekwye ne amu.

Dekpane gétoḷé melo uka ayi ákuu Molok, ne dekpáne ntó membe melo uka ayi ákuu Refan. Né getú eyige na mbúu nye enyú defé tete dekoó Babilon.’

44 “Ne nkane ukwene ante ese bina abó ála né mashwṱne mbṱ abó áwya gétoḷé upé eyi geléré nnó Eṣṱwṱ abó álú ne ebṱw. Mosis ne abó akwyé geto eyina wye nkane eyige Eṣṱwṱ abó aleré ji nnó apye. 45 Ebélegé baá bṱw áse gétoḷé upé eyigembo mbaá ukwene ante eṣé bimbo, ákpa geji gébége abó ákéne ájye ne Joshua áfṱoge mme bṱó abi alu efé. Ndere ájye, Eṣṱwṱ alu bṱw mbe abuu bṱó bimbo né malṱ. Ne geto yina gela fa kpaá te gébé eyige Mfwa Devid agbaré melo ewé. 46 Devid abo alu muú yi Eṣṱwṱ abó ájelé ji dṱṱ. Né gébé géfṱ ji anemmye nnó Eṣṱwṱ agṱó ji aténé ji gepu, ji ayi alu Eṣṱwṱ Jakob. 47 Yémbo ele Solomun, maá mfwa Devid, ne abo atené gepúge Eṣṱwṱ.

48 “Yémbo epafṱ nnó Anyatá Eṣṱwṱ ajwṱlege né upú ebi bṱó atené, wye nkane Muu Ekpávé Eṣṱwṱ abó asamé nnó Eṣṱwṱ ake,

49 ‘Mfaánebuú alu geluú ya ne mme alu genṱó eyige nnérege uka ba. Nde gefṱó gepú eyigé muú akage atene nnó mbé wye? Melu fṱ elu ewé nkage jwṱle wye? 50 Pó me mbṱó ne nkwyé unó bina ukó?’

51 “Stefen ajṱóge mbṱ, aké ne ebṱw, “Enyu antoó makpo, ne bṱó bi áneáge matṱó, enyú degbé matu eke bṱó bi ála kage Eṣṱwṱ. Enyú deshya yendé gebé genṱó eyigé Mendoó Ukpea ejṱóge wye nkane ukwéne ante enyu abó ápyé. 52 Muú ekpávé Eṣṱwṱ fṱ alu ayi ukwene ante nyú abo alá kelé manchṱó ji genṱá wṱ? Abó áwá bṱó bi Eṣṱwṱ atomé nnó abó mbe ágaré nnó Maá utṱó Eṣṱwṱ ayi wáwálé achwṱ. Ne achwṱóge enyú deḷhyé ji manḷkwá ne dewá ji. 53 Wye enyú abi depye mbṱ ne debṱó deselé mabe ayi makiénné Eṣṱwṱ áḷhye enyú ne nána deshya mambélé aji.”

⁵⁴ Bóó kpakapa melo áwuge depó etiré Stēfen ajóó, nchye anwýoné ebwó, ame ágelé ebwó mekpo. ⁵⁵ Yémbó Stēfen ape nfaánebuú domeé, Mendoó Ukpea egbeé ji metóó ne agé genḡboge Esówo ne ama ge Jisós nkane atené né egbe ebwónye Esówo. ⁵⁶ Ne Stēfen aké, “Pége degé, ngé mbó memombi mfaanebuú enené, ne Maá Nte Mekwaá aténé né egbe ebwónyé Esówo.”

⁵⁷ Awuúgé mbó, ágbé amu matu, ádo elúlu, awó achwóó ji mmye áḡbaré ji, ⁵⁸ ája ji, áfé mekpo meti, álo mantome ji mataá nnó áwá ji. Ne bóó abi ábó ámalé Stēfen mecho mmye, áferé mandeé bwó áchye gesagé muú ayi ákuú ji Sól ne álo Stēfen mántó. ⁵⁹ Ne nkane átome ji, Stēfen anemmye aké, “Atá Jisós se mendoó wa.” ⁶⁰ Ewýágé ató mánó mme, akalé kenké ake, “Atá Ófyegé fó bóó bina mmu metóó né gabo ayi ebwó ápyéé mbó.”

Ajógé mbó metóó ekwé, ne Sól atené eféé akamege ne mekpo nnó áwá ji.

8

Sól akélege mancho genwágé bóó Jisós

¹ Wye né bii bimbó, bóó álo mankelé mati mancho genwágé bóó Jisós né Jerosale. Ne ebwó ábó átyaá áfé né gebagé mewaa Judiya ne Samariya. Wye áḡbá Jisós ne áláa né Jerosale. ² Nkane Stēfen abó agbó, bóó fó abi ánoḡe Esówo abi áláa né Jerosale ákpá genkwóó ji anii ne ali ji ne gekpékpégé mesóme. ³ Yémbó Sól amyé ele nnó ánií mbwe bóó Jisós ako. Akpene upú upú apylene andeé ne ande áfyé né deno.

Filip Agaré Mekomejóó Esówo né Samariya

⁴ Ne bóó áḡkwólé Jisós abi ábó átyaá, ákene malumalu ágarege mekomejóó Esówo. ⁵ Filip abó ashulé áfé né melo Samariya ewé kpaá, agarege depóré Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa. ⁶ Bóó áwuú depó etire ji ajoge, ne ágé gejaméḡe ufélekpá ebi ji abó apye, ne áta matu ákelege nno agarege wye ebwó garege. ⁷ Ne aló nchye átanage gejaméḡe bóó mmye ákalege, ne bóó átoóḡé. Bóó uchanchi ne ubwéré bóó átoó ntó ⁸ Ne bóó melo ewémbó álú ne gejaméḡe nechóchó.

⁹ Mende fó abó alu eféé ayi ákuú ji Simun. Abó akpea megya te gachi ne bóó Samariya ako ála mano mekpo fuú. Ne asele gema ji nnó alu menó muú. ¹⁰ Bóó ako, ambané ne bóó kpakpa áta matu awuú genó eyigé Simun ajoge, ebwó aké: “Mende yina awya uto Esówo ebi upwo amu.” ¹¹ Ne ebwó afwórege wyembó néndé abwóléḡe me ebwó te gachi né megya ayi ji akpea. ¹² Ne Filip achwóḡé, agarege bóó abya melóméló nkane gefwage Esówo gelu, ne depóré Jisós Kras, bóó ákamé ne ji andeé ne ande ne áwyaá bwó manaá Esówo. ¹³ Simun jimboó ntó áfyéé metóó ne Jisós ne áwyaá ji manaá Esówo. Ne ji ajwólé fíí ne Filip, agene ufélekpá ne ukpékpé unó bi ji apye ne áláa meno mekpo fuú.

¹⁴ Ne áḡbá Jisós abi abó áláa né Jerosale, áwuúḡe nnó bóó Samariya nto ákamé mekomejóó Esówo, átó Pita ne Jón ewu. ¹⁵ Ajyegé, ágé bóó bi ákame ne Jisós ewu ne álo manemmye nnó Esówo átó bwó Mendoó Ukpea, ¹⁶ nendé Mendoó Ukpea élú dankpé ebwó mmye. Abó áwyaá ebwó manaá Esówo mamímamí nkane bóó bi ákwólege Atá Jisós. ¹⁷ Pita ne Jón áneréḡe manemmye, áneré ebwó amu mmye ne Mendoó Ukpea echwo ebwó mmye.

¹⁸ Simun agéḡe nkane áḡbá Jisós áneré bóó amu mmye ne Mendoó Ukpea ekpené ebwó mmye, achyé ebwó ḡka, ¹⁹ ake, “Kpoge me uto bina nnó nneréḡe muú ebwó mmye Mendoó Ukpea ekpe ji mmye.”

²⁰ Ne Pita ajóó ne ji aké, “Echye wó ònó ne ñka jye. Óféré nnó muú akage na echye Eṣowó ne ñká? ²¹ Óbó mechó né utóó ebi wó, nende metóó wye epó pópó né mbe ushu Eṣowó. ²² Ne nana kwore metóó wye né ubobo unó bi óferege, ne ònemmeye nnó Eṣowó ajinte gabo yina ayi ómèé mampye. ²³ Nge nnó ókii fò galgál, ne gabo awé wó nkane muú denó.”

²⁴ Ne Simun akwó Pita ne Jón mata nnó, “Ebwó ánémmye mbaá Atá Eṣowó nnó ekage geno gemá eyige ebwó ajóó gepyé ji.”

²⁵ Pita ne Jón ánerége mangaré mekomejóó Eṣowó, áló mankeré né Jerosale. Ne ndere ájyé, ágarage abya Eṣowó melóméló né gejanggé maló bós Samariya.

Mende ayi atané Etopya akamé ne Jisós

²⁶ Filip alagé meso, ekiénné Eṣowó echwó ejóó ne ji eké, “Kwili, shule ójyé né nte meló. Ókwónégé ewu, kwólé meti ewé etane Jerosale eyje Gasa. Meti ewé ji ajógembo bós ákéné sé wye dós dós.” ²⁷⁻²⁸ Filip awugege mbó ashule afé ewu. Agé mende fò abó ajye nóge Eṣowó né Jerosale, akerege né mekó wuú, ajwóle né mboó gese uka uepa ayi géjuná ne gejame. Abó alu muu kpaá né meló Etopya ji agbarége egbógóló mekwa ñka ewe Kandise Mfwa mendée ayi abóó meló ewémbo. Abó ajwóle ajóge ñwe ayi Asaya muu ekpavé Eṣowó asámé. ²⁹ Ne Mendoó Ukpea ejóó ne Filip eké, “Ké chó bané mboó gese yimbo.” ³⁰ Eféé ne Filip abó ajye bané ji ne awuú ndere mende yimbo ajóge ñwe Asaya. Filip agii ji aké, “Ókagembo genó eyige ójoge?”

³¹ Mende yimbo aké, “Mpye mbó nnó ne nkaá ayi muú álá pó mangaré me ula wó.” Ne akuú Filip nnó akwó mfaá mboó gese, ajwóle ne ji. ³² Melu ñwe ewé ji ajóge mbó eké, “Abó alu nkane egòñme ewé ágbaré ájye wá, ye mankale ekále wó wye nkane maá egòñme ayi ákpálege ji bya mmye álá kálégé. ³³ Achyé ji mekpo genóó ne ye muú yi apané mpa wú cho apó. Wáa akuú nyé mabó baá bii nkane áchóó mbó ji genwá?”

³⁴ Muú kpaá yimbo agii Filip aké, “Garé me, Muú ekpavé Eṣowó yina ajóge mbó depó ti getuge wáa? Ajógembo le ne gemé jii waá ne muú yichá?” ³⁵ Ne Filip aló mangaré ji né ñwe yina, abya melóméló ayi akéné atúú ne Jisós.

³⁶ Ndere ákéné ájyé, ákwóné mbaá yi nnyi nélú, muú kpaá yimbo ake, “Gé nnyi na, ndé gemage gbé nnó ówyaágé me manaá Eṣowó?” ³⁷ [Filip ashúú ji meko aké, “Mbóge ófyegé metóó meko ne Jisós nkage wyaá wó manaá Eṣowó”. Ne ake: “Nkame nnó Jisós alu Maá Eṣowó”.]

³⁸ Ne Muú kpaá yimbo aké ápye mboó gese atené ebwó ne Filip áshulé afé né nnyi, ne Filip awyaá ji manaá Eṣowó. ³⁹ Ebwó átánégé mmu nnyi, Mendoó Ata ekpa Filip ayi mende yimbo álá ge sé ji wó. Yémbó akéné wye ajye ne nechóchó. ⁴⁰ Filip ake apele agé nnó ji alu né Asotus, ne akene ajye, agarege abya melóméló né maló ayi álú né gebagé mewaá eyigembo kpaá te akwóné meló Kaisaria.

9

Sól akwóré akame ne Jisós

¹ Yémbó Sól alú tóme eshye, afelege bós Jisós amé nnó awane ebwó, nká wu ne ajye agé etukpe ampyé upe Eṣowó, ² nnó asá bó ñwe ató né macha mmyemenene bós Jus áyi álú né meló Damaskos nnó mbógé ajyegé agéégé bós bi akwólege meti Jisós, apye bwó, awé, achwó ne ebwó né Jerosale.

³ Ndere alya ajyé, gébége alé kwókwólé ne Damaskos wye mbélépó gengbó gétané mfaánebuú, geshwané geyyá ji mme. ⁴ Gengbó eyimbo gékpégé ji ame, akwé mme ne awú nkane muú fò akuú ji aké, “Sól, Sól, ndé ókelege mancho me genwá?”

⁵ Sol agii aké, “Wó waá Atá?” Meko yimbó aké, “Elé me Jisós ayi òkelege mancho ji genwá. ⁶ Yémbó kwili ka, kwóné né melo ewémbó, eféé ágárege nyé wó geno eyige òbóó mampye.”

⁷ Bóó bi ábó akéne ne Sol áwúgέ meko yimbó, ágé muú fó wó, matye mawá bwó meno. ⁸ Sol akwilege tené, agéné sé mbaá. Agbaré ji ebwó áfé ne ji né Damaskós. ⁹ Abelé ndó eféé né melo ewémbó, ye mbaá agéné, menyéé anyéé, manaá anyú.

¹⁰ Muú Jisós fó abó alú né Damaskós yimbó ákuú ji Ananya. Ne bií fó agé Jisós né amé gejyá, ne Jisós akuú ji aké, “Ananya” né Ananya ashúú ji meko aké, “Atá gé me na.”

¹¹ Ne Jisós aké ne ji, “Kwile ka, ojyé né menó meti ayi ákuú nnó Cho. Ókwónégé né gepú Judas, gii mende fó ayi atané melo Tasós, ákuú ji Sol. Alu eféé anenemmye, ¹² ne abó agé amé gejyá ndere mende yi ákuú ji Ananya achwó nere ji amu mmye nnó ama ló mangéné.”

¹³ Yémbó Ananya aké, “Atá, gejamégé bóó ágáre mé me nkane mende yina akelege maníí mbwé bóó bye né Jerosale. ¹⁴ Ne anós baá áchyé ji uto nnó áchwó pye bóó ako bi anénemmye ákuú mabó mye.”

¹⁵ Ne Atá Jisós aké ne ji, “Chó wye ewu néndé njya mende yimbó nkane muú utóó wa nnó agaré mekomejóó wa mbaá bóó abi alá pó bóó Jus ne afwa bwó ne bóó Isrelí ntó. ¹⁶ Me nlerge nyé ji nkane ábóó mangé gejamégé efwyale getú ya.”

¹⁷ Ne Ananya ajye kpé mmu gepú eyigé Sol alu wye, anéré ji amu mmye ne ajóó ne ji aké, “Menímé wa Sol, ele Ata Jisós ayi òbó ógené né meti gébégé óchwó fa, ne atómé me nnó nchwó mpye wó óma ógené ne nnó Mendoó Ukpea echwó kpe egbéé wó metóó.” ¹⁸ Wye tenétené yimbó, Sol awuú unó fó eké ufá meshuú utané ji amé ne ala mangéné. Ne akwili ka, áwyá ji manaá Esówo. ¹⁹ Ne ama lo menyéé manyéé, anyege abó eshye.

Sól agaré mekomejóó Esówo né Damaskós

Sól abelé mboó ndó né Damaskós ne bóó Jisós, ²⁰ afé tenétené né macha mmyemenene bóó Jus, agarege bóó nnó Jisós alu Maá Esówo.

²¹ Bóó áwúgέ mbó, epwó ebwó uto ne ágigé ate aké, “Pó mende yi akéne, awáne bóó bi akwolege Jisós né Jerosale na? Pó achwó fa manwé bóó ájye ne ebwó né Jerúsale?”

²² Yémbó Sol ajye wye mbé, agarege mekomejóó Jisós ne eshye ne apye bóó ákaá né gejamégé mati nnó Jisós alu Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa. Ewémbó epye bóó Jus abi álu eféé né Damaskós ápó sé ne meko manshuú ji.

²³ Ebélegé gejamégé ndó, bóó Jus áchomé ásó mala manwá Sol. ²⁴ Yémbó Sol áwuú geju nnó bóó Jus ájwólé né mano genkagé melo, ábáme nnó ágégé ji awá. ²⁵ Yémbó bóó bi akamé mekomejóó Sol, áse ji utuú uma, afye né gésá, ápye ji achyá mfaá genka, áshulé ji mme nnó ábó ajye.

Sól afé né Jerosale

²⁶ Sol akérége né Jerosale, afé mancho ne bóó Jisós, ebwó abó néndé ebwó ákamé fó nnó Sol áfyéé metóó ne Jisós wó. ²⁷ Yémbó Banabas achwó se ji, afé mbaá ángbá Jisós. Ne agaré ebwó nkane Sol agéné Atá Jisós né meti Damaskós, ne nkane Atá Jisós ajóó mejóó ne ji. Ama garé nkane Sol abó agaré depó etire Jisós gbógonó né melo ewémbó. ²⁸ Eféé ala mankené ne bóó Jisós ako né Jerosale, agarege deporé Jisós ayi alá pó ne efó. ²⁹ Gébé eyi gefó, Sol agarege bóó Jus abi ajóge Grek ne anye mbeé ne ebwó né deporé Jisós. Ne ebwó ákélege meti

manwá ji. ³⁰ Bóó Jisós áwúgέ geju eyigembó, áse ji áshulé áfε né meló Kaisaria ne até ji nnó ajye meló Tasós.

³¹ Né gébé eyigembó machomele bóó Jisós ayi álu né gebagé mewaá Judiya, né Galilíi ne Samariya ápós sé ne εfó metáó. Ébwó ánóge Εsώω ne áwuú le mekomejós wú. Mendoó Ukpea εfyεé bwó εshye ne machomele bwó áwene ájye mbe.

Pita afε né meló Lyda ne meló Jopa

³² Pita abó akene malómalo age ne bóó Εsώω. Ne bíi uma afε né meló Lyda mangé bóó Jisós abi alu εwu. ³³ Εfεé age mende fó ayi ameé uchanchi, ákuú ji Enias. Nemeé eni néba ji mme né anmε aneé. ³⁴ Ne Pita ajós ne ji aké, “Enias, Jisós Kras aló mampye wó nnó otóó, kwili ka, pwi gébó jyε.” Tenétené yimbó Enias akwili ka. ³⁵ Ne bóó ako abi alú né Lyda ágegé nnó mende yimbó atóó, εbwó áfyε matós ne Jisós wyembó ntó ne bóó bí álu né gebage mewaá Sharón áwuúge mbó áfyε ntó matós ne Jisós.

³⁶ Mendée fó abó alu né meló Jopa, ákuú ji Tabita, alu maá utóó Jisós. (Ne ákuú ji né meko Grek nnó Dokas, ula utené nnó mekwóbu.) Abó apye galógáló yendegebé, apoóge ubyá bóó. ³⁷ Né gébé eyigembó, akwé nemée, ala mbó agbó. Ne áshwoné genkwó ji ábelé mmu maá gepú né mfaá εyón. ³⁸ Jopa yina alu kwókwólé ne Lyda. Bóó Jisós áwuúgέ nnó Pita alu né Lyda átó ande apea εwu, ájyεgé áké ne ji, “Nte εsé, chwó wáwá.” ³⁹ Ne Pita akpomé mmye, akwili, afε ne εbwó. Akwónégé áse ji akwó mfaá εyón. Ne akwi andée ako abi alu εfεé, áchomé áno ji mme, álilí álerege Pita ufós mandeé ayi Dokas ájomé εbwó gébégé ji alu mebe. ⁴⁰ Pita abú εbwó ako atané dafye, ató manó mme anenemye mbaá Εsώω. Éké εwyage ape genkwógé mendée yimbó ama akúú ji ake, “Tabita, kwili ka”. Tabita anene ame, agége Pita, akwili, ajwólé ka. ⁴¹ Pita agbaré ji εbwó, apoó ji akwili téné. Akúú bóó Jisós ne akwi andé bimbó, áchwógé achye ji eta bwó ⁴² Bóó ako né gebagé Jopa áwu abya yina ne gejámé áfyεé matós ne Ata. ⁴³ Ne Pita abelé gejamégé ndó né Jopa né gepúgé Simun, mende yi apame mekómenya.

10

Εκιένné Εsώω εgaré Kónelyos nnó abó Pita achwó

¹ Mende fó abó alu né meló Kaisaria. Akúú ji Kónelyos. Abó alu muú kpáá bóó bee né meló Rom. Ji ne anyáne uchome bóó bee ébi ákuú nnó abi átané Itali. ² Ji ne bóó dachi wú ako, ánóge Εsώω. Anenemmye yendegebé ne apye galógáló dáó mampoó bóó Jus abi álu mbya. ³ Bíi fó genógé kálánká εléé ne nwómésé, age ame gejya nkane ekiénné Εsώω εchwó kuú ji nnó, “Kónelyos.”

⁴ Εfó ekwó ji metós ne ató εwu ame mmye agii aké, “Atá ndé”?

Εκιένné Εsώω εshuú ji meko éké, “Εsώω awú mmyemenené jyε ne agé ntó utós ulóló ébi ópye ne atée wó. ⁵ Nána tó bóó ájye né meló Jopa, ákuú mende fó ayi akamege Simun Pita. ⁶ Ji ajwólege ne Simun, mende yi apame mekómenya. Gepú jii gelú né mbale εbeé mega.” ⁷ Εκιένné Εsώω εjógé mbó ekwili εfε, ne Kónelyos akúú bóó utós bíi abifó apeá ne akúú ntó muú bee ama né geluage abi ábamé ji ayi anoge ntó Εsώω. ⁸ Ébwó achwógé agaré εbwó yendé genó eyi gebó gepyé ji ne átó εbwó né Jopa.

⁹ Bíi uyágé, bóó bimbó átané áfε, ne kálánká εfyanepea éké ekwonege, εbwó ale kwókwólé ne Jopa. Gébé eyigembó ntó Pita abó akwó mfaá εyón manemmye. ¹⁰ Ne mesa abó mamye ji, aklege menyéé manyéé, yémbo menyéé alú gambé. Gébé eyigembó ne abó agené ame gejyá. ¹¹ Agé nkane

menombi mfaánebuú enené, geno gefo éké gekpekpεge gebagé ndé getané mfaá, geshúlege éké ágbaré geji né manjú ani. ¹² Né gebagé ndé yimbó ufoó menya ufoó ufoó, mmyo ne denywóné delú wye. ¹³ Ne awuú meko muú fò aké, “Pita, kwilé ka, wá nyéé.”

¹⁴ Pita ake, “Ngba Atá, te ntané aló nlú ganyε genó eyigé εβεé esé éshyaá.”

¹⁵ Meko yimbó ama jóó ne ji aké, “Pita, oshyagé fó geno eyige Esówo ake gelóme nnó gelómé fó.” ¹⁶ Meko yimbó ajóó ne ji né manjáne aléé, ne geno yimbó gekwó gekéré mfaánebuú.

¹⁷ Ndere Pita alu férege ula amε gejya ayi ji agené, bóó bi Kónelyos ábó átómé, ákage gepúgé Simun, áchwó téné né menó gébámé. ¹⁸ Ebwó ágiú aké, “Menjúé fò alú fa ayi akuú ji Sinun Pita”?

¹⁹ Ndere Pita alu férege ula amε gejya ayi ji agené, Mendoó Ukpea éké ne ji, “Gε, ande fò aléé alu dafye, ápéle wó. ²⁰ Kpóme mmyε, oshúlé ojye ne ébwó, ochóge gébé nénde me ne ntómé ébwó eta wye.” ²¹ Ne Pita ashúlé, ajye báne ande bimbó aké, “Me ne nlú muú ayi enyú dekelege. Nde mechó enyu dechwó?” ²² Ebwó áshuú ji meko aké, “Élé Kónelyos, muú kpaá bóó bee ne atomé esé nnó dechwó kuú wó. Ji alu muú metóó melóméló ne anóge Esówo ne bóó Jus ako afeége ji. Ekiénné ukpea echwó gare ji nnó akuú wó ochwó né gepú ji nnó ji awuú mekomejóó wye.”

²³ Ne Pita asε ébwó, ájye béle ne ji.

Pita gare mekomejóó Esówo né gepúge Kónelyos

Ujyágé, Pita ne ande bimbó áló manjye ne bóó bifó bi ákamé ne Jisós abi álú melo Jopa áfé ntó ne ébwó. ²⁴ Akéne wye ájye, ujyágé áke ákwóné melo Kaisaria. Ne Kónelyos abó akuú bóó ula gepú bíi ne ajéé bíi ne ébwó ako ábó ájwólé ágili Pita. ²⁵ Ndere Pita achwó kpé mmú, Kónelyos ajye bane ji, ató manó mbε ushu wuú, aló manogé ji. ²⁶ Yémbó Pita agaré ji aké, “Kwilé téné, me nlu wye mekwaá nkane wó.” ²⁷ Kónelyos akwili ka, Pita aló manjóó ne ji ajye mmu. Ndere akpené mmu, Pita agé gejamége bóó áchomé. ²⁸ Ne ajóó ne ébwó aké, “Enyú dekaá chánéné ébé esé bóó Jus éké muú Jus achónégé fò menyammyε wuú ne muú ayi alá pó muú Jus ye manjye né gepú jí. Yémbó Esówo aléré me nnó mbyágé fó muú ye manshyε ji nnó alóme. ²⁹ Ne nchwó nkane okuú me ye gébé nchó wó. Nnó okage garé me ula bi okuú me?”

³⁰ Ne Kónelyos ashuú ji meko aké, “Ndó ele ení né gefó gébé yina kálánká eleé ne nwómésé, mbó nlú mmu nnenemmyε. Éké ewyage ngé mende fò ayi afye mandé ayi áshwanεge, achwó tene me mbε ushu. ³¹ Akuú me aké, ‘Kónelyos, Esówo awuú mmyεmenene jyε ne atée nkane oþoóge ubyá bóó yendégébé. ³² Tó muú fò né meló Jopa ajye kú mende fò ayi akamege Simun ákuú ji ntó Pita. Alu né gepúgé Simun ayi apame mekómenya, gepú jí gelu né mbale εbeé mega’. ³³ Ne nwuúgé mbó ntó bóó téneténe nnó áchwó ákuú wó, éló ndere ochwó. Nana gé, ese delu né mbε ushu Esówo degili nnó dewuú unó uko ébi Atá agaré wó nnó ógaré esé.”

³⁴ Ne Pita ajóó aké, “Nána nkaá wáwálé nnó Esówo apó fó ne angyá ne bóó bifó. ³⁵ Mbógé muú anóge Esówo ne ake apye unó bi úlú cho ye atané le ndé geba, Esówo asele ji nnó alu muú wuú. ³⁶ Enyú debó dewuú ntó mekomejóó ayi Esówo atómé mbaá bóó Isreli nnó Jisós Kras ne alu muú yi abó achwó pye bóó ábé nesó ne Esówo. Kras yina ne alu Atá yi abó bóó ako. ³⁷ Mekomejóó ayi abó akwólé ayi Jón abó agaré ne awyaáge bóó manaá Esówo. Mekomejóó yina áló né Galilíi ake ákwóné maló bóó Jus ako. ³⁸ Enyú dekaá nkane Esówo abó ajyá Jisós ayi Nasaret, apye Mendoó Ukpea echwó ji mmyε ne ama chyε ji

uto. Ake mbaá meko apye galógáló, aféré bós bi alu né amu danchəmeló apye ebwó atóo. Ne Esəwə abo alu ne ji. ³⁹ Esé delú bós bi dekpané amə degené unó uko ebi ji apye né Jerosale ne malo bós Jus ako. Ne bós Jus áwó ji mfaá gekwa, ne áwá ji. ⁴⁰ Yəmbə ndo elé ekwónégé, Esəwə apye ji akwile né negbo ne apye Jisós aleré mmye mbaá bós. ⁴¹ Ne bós ako fə ágéné ji wó, élé esé bi Esəwə abó ajyá nnó meso gébé degaré mekomejós wúu ne degené ji. Esé debó denyé ne denyú ne ji gébégé Esəwə apye ji akwile né negbo. ⁴² Agaré esé nnó degarege mekomejós mbaá bós, nnó Esəwə ajya ji nkane muú yi apane nye mpa ayi bós bi alu abe ne abi agbó. ⁴³ Wye Jisós yina ne bós ekpávə Esəwə ako abo ágaré nkane ji alu, nnó muú afyégé metós ne ji, Esəwə ajige nye nte gabo yi muú yimbə apye getúgé Jisós.”

Mendoó Ukpea echwó mbaá bós bi álá pə bós Jus

⁴⁴ Ndere Pita alu ájoge ne bós ako bi alu eféé áwuú, Mendoó Ukpea ekpe ebwó mmye. ⁴⁵⁻⁴⁶ Bós bi ákamé ne Jisós abi abó áchwə ne Pita, álu bós Jus. Áwuúgé nkane bós bimbə ájoge ufós mejós, áfége Esəwə nnó aneá dós. Ala mano mekpo fuú nnó Esəwə achyé echye wúu ewé Mendoó Ukpea mbaá bós abi álá pə bós Jus. Ne Pita ajós aké, ⁴⁷ “Té ndere Mendoó Ukpea echwó bós bina mmye wye nkane ebó echwə eta esé, nnó muú fə akage gbé nnó áwyáge ebwó manaá Esəwə?” ⁴⁸ Ne Pita ake ájye áwyaá ebwó manaá Esəwə né mabo Jisós Kras. Ewyagé bós bina ákwə Pita mata nnó abelé ne ebwó né mboó ndo.

11

Pita Agare geno eyi gepyé né gepúge Kənelyos

¹ Ebélegé anḡbá Jisós ne bós Jisós ako, abi álú né gebagé mewaá Judiya áwuú nnó bós abi álá pə bós Jus ákamé ntó mekomejós Esəwə. ² Ne gepəgé bós Jus gelu nnó abó mansó muú nsó ne ákwáné mambé muú Esəwə. Ebélegé Pita akérégé né Jerosale, bós Jisós abi ágbaré gepə eyigəmbə álə manwamé ne ji, ³ aké, “Ulannó ojye mbaá bós bi álá sə ebwó nso wó te ənyé menyé ne ebwó?”

⁴ Ne Pita alə mangaré ebwó unó uko bi ubó upyéé, gema, gema aké,

⁵ “Ndere mbə nlu né melə Jopa, nnénemmye, eké ewyage ngé amə gejya nkane genó fə getané mfaánebuú geshulege mme. Gelu eké gekpékpégé gebagé ndé eyi ágbaré manóo ani, gechwó téné kwókwólé ne me. ⁶ Né gebagé ndé yimbə, ngé ufós menya ufós ufós, ebi bós asé, eyi mewaá, eyi melə, ne eyi nnyi ne denywóné. ⁷ Ne nwuú meko muú fə akúu me aké: ‘Pita, kwile ka, wá nye.’ ⁸ Nké, ‘Nḡba Atá, te ntané aló nlu danye genó eyigé ebé esé eshya’. ⁹ Ne meko yimbə ama jós ne me aké, ‘Pita əshyagé fə geno eyige Esəwə ake geləme nnó gelómé fə’. ¹⁰ Meko yimbə ajós né manjane aléé ne geno eyigəmbə gekwó gekéré mfaánebuú.

¹¹ “Wye né gébé eyigəmbə, ande fə áléé áchwó ne gepú eyigé mbó njwəlege. Muú fə né Kaisaria ne abo atómé ebwó nnó áchwó ákuú me. ¹² Ne Mendoó Ukpea eké nje ne ebwó, mbege fə né anḡyá. Ne anḡmé bina akéné abi átané melə Jopa, akwəle me defé né gepúge Kənelyos. ¹³ Ne dékpégé mmu, Kənelyos alə mangaré esé nkane ji abó agné ekiénné Esəwə né gepú jí. Egaré ji nnó ató muú fə ajye né Jopa, ákuú mende fə yi mabo mií amibə makamege Simun, ¹⁴ ne achwəge, agarege nye ji ne ekwə wúu mekomejós ayi aférege nye ebwó né efwyale gabo. ¹⁵ Ne nlə mangaré mekomejós Esəwə, ndere njoge, Mendoó Ukpea echwó ebwó mmye wye nkane ebə nya mbe echwó eta esé. ¹⁶ Ngégé mbə, ntéé genó eyi Atá Jisós abo ajós ne esé nnó, ‘Jón abó fyé bós né nnyi yəmbə Esəwə afyéé nye enyú né amu Mendoó Ukpea.’ ¹⁷ Ne mbəge Esəwə achyé bós bimbə

gefoge echiye ewé ji abo achyé esé gébégé défyéé matóó ne Ata Jisós Kras, me nlu waá mangbé ji nnó apyége geno yi gejeé ji metóó.”

¹⁸ Bóó bina áwúgé mechó ewé, matóó akwené bwó ne álo mamféé Esówo áke, “Mbó ewé etene nno Esówo achyé bóó abi alá pó bóó Jus gébé nnó ákworé matóó ne ábó gejwá.”

Mekomejós Jisós ake akwóné né Antiok

¹⁹ Ndere abó achyége bóó abi ákamé ne Jisós efwiyale gébégé áwáné Stéfen, epye ebwó átyaá malómalo. Abifo áfé melo Fonisiya, abifo áfé melo Syapros ne abifo áfé Antiok. Ajyegé mbó, ágarere abya Jisós wye mbaa bóó Jus. ²⁰ Bóó Jisós bifo átané né melo Syapros ne Seren, áfé ntó né Antiok. Akwónégé ewu, ágaré abya Jisós mbaá bóó Grek. ²¹ Esówo apóó bwó dóó ne apye gejamégé bóó áfyéé matóó ne Jisós.

²² Ne echomele bóó Jisós abi alu né Jerosale, áwuúgé abya yina, átó Banabas né melo Antiok. ²³ Banabas ajyegé ewu, agé nnó Esówo aláré ebwó ulóó melu dóó, metóó ego ji, afyé bwó ako eshye nnó, “Agbarégé deporé Jisós metóó ema. ²⁴ Banabas yina alu muú yi awya gepó gelógeló, uto Mendóó Ukpea ujá ji mmye ne áfyéé metóó ne Esówo.” Gejamégé bóó áma ákamé abya Jisós né melo Antiok ne echomele bwó ewéne ejye mbe.

²⁵ Ebélgé Banabas ajye kéle Sól né melo Tasós. ²⁶ Agégé Sól, ase ji, ebwó áfé né Antiok. Abelé eféé nme kpogele ne echomele bóó Kras, alárege gejamégé bóó deporé Esówo. Elé né Antiok ne álo mankuú bóó bi ákamé ne Jisós nnó *ánkwólé Kras.

²⁷ Né gébé eyigembó bóó ekpávé Esówo fó átané Jerosale áshulé áfé né Antiok. ²⁸ Ne Mendóó Ukpea epye muú bwó ama ayi akamege Agabos akwile ka, agaré nkane mesa akwéne nye mme meko. Ne ebélgé mesa yimbó akwé gébégé Klodyos alu mfwa né Rom. ²⁹ Ndere bóó Jisós abi álú né Antiok abó áwuú mekomejós yina, áke, “Yéndémuú áchwó nká nkane ji awya, ebwó apóó anmé bi alu né mme Judiya.” ³⁰ Ebwó ánywérégé nká yimbó, átó Banabas ne Sól nnó ájyé áchyé ákpákpá echomele bóó Jisós né Jerosale.

12

Mfwa Heród apye bóó Jisós agé efwyalé dóó

¹ Né gébé eyigembó, mfwa Heród alo mankéle mati manchó gejwágé bóó bifó abi álú né echomele bóó Jisós. ² Agaré nnó áwá Jemsi menjmé Jon ne aparaja. ³ Mfwa Heród, agégé nnó ego bóó Jus matóó, agaré ntó nnó ápye Pita. Ne ápye ji né bii bi ánye epaá bred ayi alá mualé. ⁴ Apyege Pita, áfyé denó, ne ábélé bóó bee matóó aneé nnó ábámé ji, yendé ntoó neluú bóó ani. Heród abó ashu abelé nnó epaá kwyakwya defwe ekogé, asele Pita áfé mbe ushu bóó nnó ápa mechó wuú. ⁵ Ndere Pita alu né deno, echomele bóó Jisós ánenemmye dóó mbaá Esówo ne eshye yendégébé né getú ji.

Ekiénné Esówo eféré Pita né deno

⁶ Né utuú bi Heród abó ashuú nnó uyjage aférege Pita né deno, ápa mpa wuú, Pita abó abelege metóó metóó bóó bee apea. Ebwó abó awé ji ámu ne bóó mkpákwé apea. Bóó bee bifó álú dafye ábáme gepúgé deno. ⁷ Wye né utuú bimbó ekiénné Esówo ekwó mmu gepúgé deno mbéleró, ne mbaá meko agené. Enyigé Pita alu né nenkóó, Pita apéé gejyá, eké ne ji, “kwile ka wawá”. Ténéténé yimbó bóó mkpákwé átané Pita amu ákwé mme. ⁸ Ema jóó ne ji eké: “Fye mandeé jyé ne unó uká bye, ówé ekanda ókwólé me.” ⁹ Pita akwólé ji ne ndere ebwó átanenge dafye, ji akaá fó nnó geno eyige ekiénné Esówo epye eta

wú gelú wáwálé wó, aféré nnó agéné mbo le gejya. ¹⁰ Pita ne ekiénné ewémbó ákoó ntoné bɔ́ bee eniné mbe, ama koó eniné nekwólege, ne áchwó kwáne nana né menombi gejká ewé elu gesege, ɔnenégé ewu ne ɔfé mbe melo. Menombi ewémbó enené ewu amboó, ne ebwó átané dafye. Akégé gachye, ekiénné ewémbó elyaa Pita éfé.

¹¹ Ne Pita akérégé né defɔ́ ti aké: “Nkaá wáwálé nnó Ata Eɔwɔ́ átó ekiénné wuú nnó echwɔ́ féré me né amu Herɔd ne uno bi bɔ́ Jus abó ashuu mampye me.”

¹² Nɔ́re Pita akaá geno eyi gebo gepyé ji, afé né gepúgé Meri ayi alu mma Jon Makɔs ne gejamége bɔ́ abó áchomé eféé ánenemnye mbaá Eɔwɔ́. ¹³ Adogé menombi, gejka, meso mendée yi apye utɔ́ né gepú yimbo achwó gií ne ákamege Ruda. ¹⁴ Akaágé nnó gé meko Pita mbo, metɔ́ ego ji dɔ́ te ajinte manene menombi, abó ajye garé bɔ́ bimbó nnó Pita alu mbo dafye. ¹⁵ Ebwó aké ne ji, “Ɔmée gebwo.” Yémbó atome wye eshye ajoge nnó élé Pita. Ne ebwó ake: “Nɔ́fo élé mekpéé wuú.” *

¹⁶ Ne Pita alu dó wye doó, ánené menombi ágégé nnó élé Pita wáwálé mátye mawa ebwó meno. ¹⁷ Pita akpége mmu, afu ebwó ebwó nnó akwéné mejɔ́. Ne aló mangaré ebwó nkane Eɔwɔ́ aféré ji né deno. Anérégé ake: “Agaré Jemsi ne bɔ́ Jisɔs bifɔ́ ntó.” Ne atané afé geba eyigé chá.

¹⁸ Bii ujayé bɔ́ bee áló mankelé Pita ne ágé ji wó, matɔ́ atyá bwó mmu ála yayaya ne ágige geme gebwó aké: “Nde gepye ne Pita?” ¹⁹ Mfwa Herɔd awúgé mbo, átó bɔ́ nnó ákélé ji ne ágé wó. Akuú bɔ́ bee bimbó, agíí bwó bɔ́ nkwe. Anérégé ake ajye wá ebwó. Epyége mbo Herɔd alyá gebagé Judiya afé kpé né melo Kaisaria.

Negboné Mfwa Herɔd

²⁰ Né gébé eyigémbó, mfwa Herɔd abó awamege ne bɔ́ Tiya ne Sidon. Bɔ́ bimbó ácho, áchwó mangé ji. Achwógé abó mbe ágbaré Blastus dejeé. Blastus alu muú yi ágbárege dachi mfwa. Ne ebwó aké ji ane mfwa mmye, nnó ebwó abe né nesɔ́, nendé menyéé atanege le né melo mfwa.

²¹ Bii ebi Mfwa Herɔd abó akwye ukwonege, afye mandeé gefwa jíí, ajwólé né geluo, agare bɔ́ bimbó mekomejɔ́. ²² Ne ebwó áló mankalé aké: “Élé Eɔwɔ́ ne ajoge epófo mekwaá.” ²³ Tenétené yimbo ekiénné Eɔwɔ́ echwɔ́ nmé mfwa Herɔd nemée mmye gétúgé alá shuu enogé ewémbó mbaá Eɔwɔ́ wó. Bɔ́ dámmwólé ánye ji mbwi une, agbó.

²⁴ Ye nkane depɔ́ tire na depye, mekomejɔ́ Eɔwɔ́ awene ajye mbembe, ne gejamége bɔ́ áfyéé matɔ́ ne Jisɔs.

²⁵ Nɔ́re abó átomé Sɔl ne Banabas né Jerosale, ebwó anéré utɔ́ bwó gébége akerege né Antiok, áse Jon Makɔs afé ne ji.

13

Ató Banabas ne Sɔl

¹ Bɔ́ fɔ́ abó álú né echomele bɔ́ Jisɔs né Antiok, abi fɔ́ álú bɔ́ ekpavé Eɔwɔ́ ne abi fɔ́ álú anleré ebwó álú: Banabas, Simyon ayi ákuú ji Niger ne Lukias ayi atané melo Seren ne Manen ayi ebwó ne mfwa Herɔd áwéné mbaa ama ne Sɔl. ² Né gébé gefɔ́ bɔ́ Jisɔs bimbó ako álya menyéé kpékpé, áfége Eɔwɔ́. Ewyágé Mendoó Ukpea eké ne ebwó: “Férege Sɔl ne Banabas né geluage nyú ájyé pye utɔ́ bi njyá ebwó nnó ápyé.”

* 12:15 Elú wáwálé nnó: Ekiénné Eɔwɔ́ Pita.

3 Ne áwuúge mbo, áma lyaá menyéé kpekpe, áne mmye mbaá Esowo. Anérégé, anéré ebwó amu mmye ne átó ebwó nnó ájyé.

Banabas ne Sol áfè melo Syaprós

4 Ndere Mendoó Ukpea ebó etomé ebwó, átané áfè né melo Selusha. Akwónégé, ákpe ékpe, áchyá áfè melo Syaprós. 5 Ebwó ákwónégé melo Salamis, ályá ékpe bwó eféé, ákéne agarege mekomejóó Esowo né macha mmyemenene bso Jus. Jón Mak akene ne ebwó, apoge ne utóó.

6 Áke kpaá áchyá ákwóné melo Pafós. Eféé ábané muú megya fò ayi ákuú ji Ba-Jisós. Alu muú Jus ne akene abyoge gebyo nnó ji alu muú ekpávé Esowo. 7 Ne Ba-Jisós yina alu mejeé Segós Pólos ayi alu gomena né gebagé mewaa éyimbo. Gomena yina abó alu muú yi awya defóó ne akuú Banabas ne Sol getúgè akélege manwú mekomejóó Esowo. 8 Yémbó ebwó áchwógé muú megya yimbo, ayi ákuú ji Elimas né meko Grek, aló manye mbeé né mekomejóó bwó ne amye mangbé nnó gomena yimbo afyégé fò metóó né deporé Jisós etiré ebwó ágárege ji. 9 Ne Mendoó Ukpea egbeé Sol metóó, ákuú ji ntó Pól, ape mende yimbo lu lu lu, 10 ne aké: “Wó maá danchámelo. Okíí fò genó gelógeló ne defya degbeé wó uné. Yendégébé omuame mambwolé deporé Esowo eti delu cho nnó délá gebyo. 11 Gó ngaré wó nnó mfaánebuú akwene nyé wó mmye. Nana obé nyé amé nónómé ne ógené nyé se mbaá né mboó ndo.”

Ténéténé yimbo, gemua gekwé Elymas amé. Akene agyage, akélege muú yi ágbárege ji ebwó. 12 Gomena yimbo agegé mechó ewé epye, áfyéé metóó ne Jisós, ne ekwóné ji metóó nkane agené uto bi ulú né mekomejóó Jisós.

Pól ne Banabas áfè né Antiák ayi alu kwókwólé ne gebagé mewaa Písidiya

13 Pól ne bso bíí ákpe ékpe né melo Pafós áfè né melo Pega ewé elu né gebagé mewaa Pamfilya. Eféé ne Jón Mak ályá ebwó, akéré né Jerosale. 14 Atánégé melo Pega, áke ákwóné melo Antiák ewé elú kwókwólé ne gebagé mewaa Písidiya. Bii uwyaa bso Jus ukwónégé, ájye kpe mmu echa mmyemenene bso Jus ajwólé. 15 Muú fò akuúgè maló nyé né nyé mabé Mosis ne abi bso ekpávé Esowo ásamé, ákpakpa abi echa mmyemenene átó muú nnó ájyé jóó ne ebwó nnó, “Anmè, mboge enyu dewya majye manchyé esé chyége.”

16 Ne Pól akwile téné, afu ebwó nnó ákwóné mejóó, ne aló manjóó aké: “Bso Isrelí ne abi alá pò bso Isrelí abi ánogetó Esowo; nenege matu dewu. 17 Esowo yi bso Isrelí abó ajya ukwene ante esé ne apye ebwó aneá gébégé abó alu ankéé né melo Ijip. Ne aféré ebwó né melo ewémbo ne gekpékpegé eshye wuu, 18 ne abó achó wye metóó ne gepoge bwó né usaá anme upéá gébégé ebwó álú né mashwone. 19 Ebwó abó ákwónégé nyá né mme ayi akuú Kanaan, apye áwá bso bi álú né maló ákéné ama né mme yimbo. Ne achyé mme yimbo mbaá bso Isrelí. 20 Elu nana (450) usaá anme esaá meso usaá upea meso efya ayi Esowo ajya ebwó. Afye bso kpakpa gébé ne gébé nnó ápelé melo. Ape melo kpaá ekwone gébé eyigé Samuele, muú ekpávé Esowo aló ntó mampéle melo. 21 Né gébé géfó, ágii nnó áchyé ebwó mfwa. Ne Esowo ajya Sol, maá Kish nnó abe mfwa bwó. Atané ntoné Benjamén ne agbaré melo né usaá anme upea. 22 Ne Esowo aférégé ji né gefwa, áfyé Devid nnó ábè mfwa bwó. Gé genó eyigé Esowo abó ajoó getúgè Devid na, ake:

Ngé Devid maá Jesse, alu me metóó chi chi chi. Apye nyé unó uko ébi ngarege ji. 23 Ne nana Esowo achyé esé bso Isrelí Mpyané mfwa Devid nnó ábèé Menchyé genwá ndere ji abó anyémeno. Ne muú yina élé Jisós. 24 Gemégé nnó Jisós eyina aló utóó bíí, Jón abó agarege né mekomejóó Esowo mbaá gejamégé bso Isrelí nnó ákwóré mataó bwó ne ji awyaa ebwó manaá Esowo. 25 Ne ndere Jón áchwó néré utóó bíí, agii ebwó

ake, ɛnyú deféré nnó me nlu waá? Mpófó muú yi ɛnyú degili nnó achwó. Yémbó kaáge nnó muú yi achwó nyɛ me meso, nkwané fó muú yi nkaáge manyi unó uká bii wó.”

²⁶ Pól ama kuú ɛbwó ake: “Añmé ba, ɛnyú bi delú upyáne Abraham ne ɛnyú ako abi déngwe ntó ɛsɔwá, ɛsɔwá abó ató élé esé mekomejóó yina ayi akage fére esé né éfwyale gabo. ²⁷ Bóó Jerosale ne ákpakpa bwó abó ákaá fó nnó Jisós alu menchyɛ geñwá wó. Ye unó bóó ɛkpávɛ ɛsɔwá ebi ɛbwó ákuú yendé bíí né uwyaaá bwó, ákage ula. ɛbwó ápyegé mba, ásó mpa Jisós nno áwá ji ne ápye uno bi bóó ɛkpávɛ ɛsɔwá ásámé nnó ubé wáwálé. ²⁸ Ye le ɛbwó abó alá gé mecho ewé ji apye ewé abó mangbó wó ákwá Palet mata nnó awá ji. ²⁹ ɛbwó anérégɛ uno uko bi ñwe ɛsɔwá bó ajáó getúgɛ Jisós, áféré ji ne gekwa, ájye bele ji né menome ewé áchomé né etaravé. ³⁰ Yémbó ɛsɔwá apyɛé ji akwilé né negbo. ³¹ Né gejamégɛ ndó, aléré mmyɛ jíí mbaá bóó bi abó átané ne ji né Galilíí, ájyɛ né Jerosale. ɛbwó ne nana ágarege mekomejóó wuú mbaá bóó Isrɛli. ³² Ne esé dechwó nana mangaré enyu ntó abya melóméló yina. Abya yina élé unó bi ɛsɔwá abó anyéméno nnó apye mbaá ukwene ante sé. ³³ Unó bina upye wáwálé né gébé eyigé esé bi delú upyáne bwó, nkane ji apyɛé Jisós akwilé né negbo. Abó ásá ntó unó bi né ñwe makwa uba ñwe upéá nnó ɛsɔwá aké: ‘Wó ɔlu maá wa, ne fina nla nte wye.’

³⁴ Ndere ɛsɔwá apyɛé Jisós akwilé né negbo nnó amágé gbó se, ɛsɔwá jimbáó aké: ‘Mpye nyɛ ɛnyú degé galógáló wye ndere mbó nyɛéméno ne Devid.’ ³⁵ Abó ásá ntó né melu ñwe makwa ayi fó nnó:

‘Olyágé nyɛ fó Maá utóó wye yi apyɛé utóó chánéyɛ apwané mmu menome.’

³⁶ Né ɛgbɛ ewé mfwa Devid, abó apye utóó ebi ɛsɔwá achyé ji né gébé jíí, agbó, ne aníí ji kwókwólé ne menóme ukwéne ante bii, ala eféé apwane. ³⁷ Yémbó muú yi ɛsɔwá apyɛé ji akwilé né negbo, apwáné fó né menome wó. ³⁸ Ne añmé ba, debó mankaá wáwálé nnó abya ayi ɛnyú dewuú nnó ɛsɔwá ajigente gabo bóó, élé getúgɛ Jisós yina. ³⁹ Ne muú yi afyegé metóó ne Jisós apome nyɛ né gabo wuú ayi mabé Mosis alá kage pye ji apó. ⁴⁰ Ne sége gébé nnó unó bi ásámé mmu bó ñwe bóó ɛkpávɛ ɛsɔwá ékágé upyé eta nyú. Asá eféé nno:

⁴¹ ɛnyú bi déjwáge ɛsɔwá, ‘Wuge.

Dela nyɛ amɛ mekpó fuú, degbó.

Mpye nyɛ geno fó né gébé nyú, ɛnyú dewuúgɛ geji, dékámégɛ fó.’ ”

⁴² Ndere Pól ne Banabas áchwó táne né ɛcha mmyɛmenɛne, bóó bimbo ákwá bwó mata nnó ama chwó ágaré ɛbwó uno bifó né bii uwyaaá bóó Jus ebicha.

⁴³ Ndere bóó átyage né ɛcha mmyɛmenɛne, gejamégɛ bóó Jus ne abifó bi aselé gepógé bóó Jus ákwolege Pól ne Banabas. Ne Pól ne Banabas áfyɛ ɛbwó metóó nnó ágaré wye mekomejóó ɛsɔwá ndere ɛsɔwá ápoógé ɛbwó.

Pól ne Banabas ágaré mekomejóó ɛsɔwá mbaá bóó bi alá pó bóó Jus

⁴⁴ Bii uwyaaá bóó Jus ɛbifó ukwónégɛ, melo meko ejye chóme manwú mekomejóó ɛsɔwá. ⁴⁵ Ne bóó Jus abifó ágégɛ nkane gejamégɛ bóó áchomé, matóó ásó bwó, álo manjóó nnó mekomejóó Pól alu gebyóó ne áshye ji. ⁴⁶ Yémbó Pól ne Banabas ágaré ɛbwó gbɔñéné aké: “Ese debó débó mbe degaré ɛnyú bóó Jus mekomejóó ɛsɔwá. Ne te ɛnyú délá fyé makpo wó, dese gemɛ nyú nnó dekwane fó manyɛ geñwá eyi gélagé byéé, ne elu galógáló nnó esé debwólé ushu degare mekomejóó yina mbaá bóó abi alá pó bóó Jus. ⁴⁷ Gé genó eyigé Atá ɛsɔwá abó ajáó ne esé getúgɛ Jisós ake:

‘Mpye wó ɔbɛ geñgbó mbaá bóó abi alá pó bóó Jus nnó ɔpye bóó mme ako átane né éfwyale gabo.’ ”

48 Bóó abi alá pó bóó Jus áwúge mbo, matóó ágó ebwó ne aféé Esówo né mekomejóó wuú. Ne bóó bi Esówo abó ájya nnó ánye genwá eyi gélagé byé, éle abi ákamé ne Jisós.

49 Ne mekomejóó Ata ake agyaá gebagé mewaá eyimbo geko. 50 Yémbó bóó Jus ájye fyé ákpakpa melo ne afwa andée abi ánoge Esówo mewe ula, ebwó ápye bóó álo mankéle mati manchó genwagé Pól ne Banabas átané né gebagé mewaá bwó. 51 Ndere ebwó áchwó ájyé, ákwe uká nnó mpúpú eyi ebalé wye étané mambé nkane gepó eyi gelerege gabo ayi bóó bimbo ápyeé. Ne áfé né melo Ikonyóm. 52 Ne bóó Jisós bimbo álagé meso, Mendoó Ukpea egbeé ebwó matóó ne álú ne nechóchó.

14

Pól ne Banabas áfé melo Ikonyóm

1 Ndere Pól ne Banabas ájyé né melo Ikonyóm, ápye wye nkane abó ápyé né Antiók. Ebwó ájyé kpe mmu echa mnyemenene bóó Jus, álo mangaré deporé Jisós né gefó eyi gepyé gejamé gé bóó Jus ne abi alá pó bóó Jus ákamé ne Jisós. 2 Yémbó bóó Jus abi áshyá mekomejóó yimbo, áfyé abifo abi alá pó bóó Jus mewe ula nnó ásó gé matóó né bóó bi ákamé ne Jisós. 3 Pól ne Banabas ábelé gejamé gé ndo éféé, ágárege deporé Jisós gbónéné nkane ji áleré gé galógáló mbaá bóó. Jisós ne achye bwó utó ne, ápyé ufélekpa ebi uléré nnó depó eti ebwó agarege delu wáwálé. 4 Ndere ebwó ágarege mbo, bóó melo ewémbó ákaré malu apea. Abifo álú ne ángbá Jisós, abifo álú ne bóó Jus abi áshyá mekomejóó yimbo.

5 Ebélé gé bóó Jus ne abi alá pó bóó Jus chóncho ne ákpakpa bwó ajye só mala nnó áfwalé ángbá Jisós ne áwá bwó ne mataá. 6-7 Ne ángbá Jisós áwuú gé geju bwó, abó áfé né gebagé mewaá Lykania, ákene né malo Lystra ne Debe ne malo ayifo ayi álú né geba yimbo, ágarege abya Esówo melóméló ewu.

Pól ne Banabas ágaré mekomejóó Esówo né Lystra ne Debe

8 Mende fo abo alu né melo Lystra, ayi te ábyené ji, alu mbwéré. 9 Bií fo ajwólé awuú mekomejóó Esówo ayi Pól agarege. Pól agé gé nnó mende yina áfyéé metóó nnó Esówo akage apye ji atóó, 10 akúú ji ne eshye aké: “Kwile téné cho.” Ténéténé yimbo mende yina anyó atené, aló mankéne agyage. 11 Ne gejamé gé bóó ágé gé genó eyigé Pól apyé, ádo elúú, ájóó né mejóó bwó Lykania áké: “Aló ábwólé bóó áshulé, áchwó gé esé.” 12 Ne ákuú Banabas nnó Seus, mabó meló bwó yi kpa, ákuú nto Pól nnó Hemes nende ji ne atené mbe ajoge mejóó. 13 Gepúge upé meló yi ákuú ji Seus gelu kwókwólé ne melo. Ne mempyeé upé wuú achwó ne bó mpó ne ukoó genóó.*

14 Pól ne Banabas ágé gé genó eyigé bóó bimbo ákélege mampye, ágyá mandeé mmye manleré nnó genó eyigé bóó bina achwó pye gelo wó, abó ájye kpe metóó metóó bwó ákálege áké: 15 “Bóó bina, ndé genó enyú dépyé mbo? Esé delu wye akwaá nkane enyú. Ese dechwó fa mangaré enyú mekomejóó Esówo nnó enyú delyaá aló abi enyú dénoge mbo, dékwólé Esówo yi alu mebe. Ji akwye mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi ulú wye. 16 Mbe mbe Esówo alyá bóó nnó apyege uno bi ujii ebwó matóó. 17 Ye le bóó abó ápyembo, ji áchyé ge ebwó unó ulóúú mampye ebwó akaá nnó ji alu mebe. Apye manaá akwene né gébé geló geló mampye uno nyú uwéné chancha. Achyé ge enyú menyéé ne apye matóó ágó enyú.” 18 Ye nkane Pól ne Banabas ájoge mbo, elu éké ágbéle

* **14:13** Elú wáwálé nnó: Seus ne Hemes élé mabo áló bóó Grek, Hemes alu melo dentóó ji ne gejamé gé bóó áfé né meno genkage melo nnó áwá mampye gepé mbaá Pól ne Banabas.

manaá meso mekwalé, bṵó bina átome wye eshye mampye gepe eyigembṵ eta bṵó.

¹⁹ Eké ewyage bṵó Jus fṵ átané melṵ Antiok ne melṵ Ikṵonyṵm, ápye gejamégé bṵó ákamé ne ebṵó. Ne ebṵó átó Pṵl ne mataá, ája ji mmemme, atané melṵ bṵó, ályá ji áférége nnó agbṵ. ²⁰ Yémbṵ gébége bṵó bi ákamé ne Jisós áchwṵ nṵ Pṵl mme, ewyágé akwili ka, akwṵle ebṵó akéré né melṵ ewémbṵ. Ujyagé Pṵl ne Banabas áfé né melṵ Debe.

²¹ Ne ebṵó ágaré abya Esṵwṵ melómélṵ né melṵ Debe, ápye gejamégé bṵó ákame ne Jisós. Ebélgé mboó ndṵ, ebṵó akéré né melṵ Lystra ne Ikṵonyṵm ne Antiok ayi alu kwṵkwṵle ne gebagé mewaa Pisidiya. ²² Ebṵó ákéné, áfyé bṵó Jisós eshye ne áchyge ebṵó majye nnó ákwṵlége wye depṵré Jisós chánéné ne ákaá nnó abṵ mangé gejamégé efwyale ne ánye genwá gébége Esṵwṵ ágbárege gefwa jii. ²³ Ebṵó ájya bṵó nnó ábṵ ákpakpa né echomele bṵó Jisós né yéndé melṵ, ánerége ályage menyéé kpékpé, ánemmye ne áfyé ebṵó né amu Jisós ayi ebṵó ákame ne ji.

Pṵl ne Banabas ákéré meso né Antiok né gebage mewaa Syria

²⁴ Ne ebṵó ákógé né gebagé mewaa Pisidiya, áfé né gebagé mewaa Pamfilya, ²⁵ eféé ágaré mekomejṵ Esṵwṵ né melṵ Pega. Anérége eféé, áshulé áfé né melṵ Atalya. ²⁶ Átánégé melṵ ewémbṵ akpe ékpe, akéré né melṵ Antiok, melṵ ewé ábṵ áfyé ebṵó né amu Esṵwṵ nnó ápoógé ebṵó, ajyé pyé utṵó bi nana ánére.

²⁷ Ebṵó ákwónégé né Antiok, ánywéré echomele bṵó Jisós melu ema ne ágaré ebṵó nkane ebṵó ákéné ne nkane Esṵwṵ abṵ apṵó ebṵó, anené matṵó bṵó abi alá pṵ bṵó Jus nnó áfyéé metṵó ne Jisós. ²⁸ Ne Pṵl ne Banabas ánéregé manjṵ depṵ tí, ebṵó ábelé ne bṵó Jisós abi alu eféé né gejamégé ndṵ.

15

Anḡbá Jisós ne Ákpakpa echomele áchomé né Jerosale

¹ Ebélgé bṵó fṵ átané gebagé mewaa Judiya áchwṵ né melṵ Antiok, alṵ manlerege bṵó bi ákamé ne Jisós nnó, “Mbṵgé alá sṵ muú nsṵ nkane ebṵ Mosis ejṵó wṵ, Esṵwṵ akagé pye fṵ muú yimbṵ apṵ.” ² Pṵl ne Banabas anye mbeé ne bṵó bimṵ, ye mekpo ne ula epṵ. Epwṵgé ebṵó, áfyé ndṵ nnó Pṵl ne Banabas ne abifṵ ájyé né Jerosale, ágii mechṵ ewé chánéné mbaá anḡbá Jisós ne ákpakpa bṵó echomele Jisós.

³ Ne echomele bṵó Jisós átṵ ebṵó. Ndere ebṵó ajye, akoóge malṵ Fonisiya ne Samariya, ágarége bṵó bi ákamé ne Jisós nkane bṵó abi alá pṵ bṵó Jus ákamé mekomejṵ Esṵwṵ. Abya yina apye matṵó agṵ bṵó Jisós ako dṵó. ⁴ Ebṵó ákwonege Jerosale, echomele bṵó Jisós ne anḡbá Jisós ne ákpakpa bṵó, áse ebṵó amu apéa. Pṵl ne Banabas ágaré ebṵó uno uko ebi Esṵwṵ abṵ apṵó ebṵó ápye. ⁵ Ne bṵó Jisós fṵ abṵ alu eféé, ebṵó alu ne ekwṵ bṵó Farasi, ebṵó ákwile ka áké: “Abṵ mansṵ bṵó bi alá pṵ bṵó Jus nsṵ ne ágaré ebṵó ábelé mabṵ Mosis ako.”

⁶ Ndere ebṵó ábṵ ájṵó bṵ, anḡbá Jisós ne ákpakpa bṵó echomele bṵó, ájwṵlé mampye mechṵ ewéna chánéné. ⁷ Ebṵó ádóregé makpo áwyage, Pita akwile téne aké: “Anḡm ba, enyu dekaá nnó me ne Esṵwṵ abṵ mbe ajya né metṵó metṵó esé nnó ngaré abya melómélṵ yina mbaá bṵó abi alá pṵ bṵó Jus nnó áwuúge ntṵ, áfyé matṵó ne Jisós. ⁸ Ne Esṵwṵ yi akaáge metṵó yéndémuú, aleré nnó ebṵó ntṵ alú bṵó bii. Apye Mendoó Ukpea echwṵ ebṵó mmye wye nkane ebṵ echwṵ esé mmye. ⁹ Ne aji ntṵ nte gabo bṵó gétúge ebṵó áfyéé metṵó ne Jisós. Agya fṵ angya wṵ. ¹⁰ Ne nkane elúmbṵ, ulannó enyú déjyale bṵó bina ukpékpé

matuú ayi ukwene antε ese ne ese ambóó delá kage kpa? Nkane depyemba dekane mbo le Eṣowá kane. ¹¹ Yémbó esé défyéé metáó nnó Eṣowá aferege ese né efwyale gabo gétúgέ galǵǵáló ayi Atá Jisós aleré ese, wye mbo ntó ne bóó bina átánege né efwyale gabo.”

¹² Pita anérégέ manjóó mbo, yendé mmu akwené mejóó, áwuú mekomejóó Pól ne Banabas. Agaré ebwó nkane ebwó abó akené mbaá bóó abi alá pó bóó Jus ne Eṣowá achyé ebwó uto nnó apyεge ufélekpa ne ukpékpé unó. ¹³ Ne ebwó ánerεge manjóó yendé genó, Jεmsi aló manjóó ake: “Anḡmé ba, nenege matu dewú. ¹⁴ Simun Pita ágaré mε nkane Eṣowá alóó manleré nnó agboó ne bóó abi alá pó bóó Jus ne ajya abifó nnó ábε bóó bií. ¹⁵ Ne ewéna eke etuú ne unó bi bóó ekpávε Eṣowá abó ásámé nyá nnó: ¹⁶ ‘Meso gébε mmage chwó téné nye gepúge David eyi gebóó gekwené. Nkwεyεge nye unó bi uchó wye nnó ubé nkane ubó úlú. ¹⁷ Ne bóó abi alá pó bóó Jus ágege nye ubi, ne ebwó áló nye ntó mankelé Eṣowá. Ebé nye élé bóó ako abi nkuú nnó ábε bóó ba ne ákélege nye me.’ ¹⁸ Ge na ne Eṣowá ajóó, jì ayi apyε nnó bóó akaá unó bina tε gachí.”

¹⁹ Ne Jεmsi aké: “Né metáó wa mferé nnó esé dechyege sé efwyale mbaá bóó abi alá pó bóó Jus abi akwólege meti Eṣowá. ²⁰ Yémbó ese desá lé ebwó ḡwe nnó ályá depore manáne, ányεge sé menyéé ayi ajélé maka wye ye menya ayi muú alá ke kele wó, ne anyégé nto manoo menya. ²¹ Desá ebwó mbo, nende áwuú mε nkane bóó ágarεge mabé Mosis yina tε gachí né malo mako. Ne álu ágarεge aji né macha mnyεmenene yendé bií uwyáá bóó Jus.”

Ató ḡwe mbaá bóó Jisós abi alá pó bóó Jus

²² Ne anḡbá Jisós ne ákpakpa εchomele bóó Jisós ako, ákamé meko Jεmsi ne ajya bóó fó né geluage bwó nnó ájyé ne Banabas ne Pól né meló Antiok. Ebwó ajya Silas ne Judas ayi akuú jì ntó Basabas, ebwó bina apeá álú ano εchomele bóó Jisós. ²³ Asá ḡwe awu aké: “Esé anḡmé nyú; anḡbá Jisós ne ákpakpa εchomele bóó Jisós detamege enyú, anḡmé sé abi alá pó bóó Jus abi delú né meló Antiok ne abi malo Siriya ne Silisya. ²⁴ Esé debó dewu nnó bóó fó né geluage sé, áchwó chyé enyu efwyale né mejóó ewé ebwó ájóó ne epyé enyú dékwé tametame ayi esé delá tó ebwó wó. ²⁵ Ne ese ako debó dechome, dejóó, deké: Déjya bóó fó detó eta nyú ne ebwó áchwó nye ne Pól ne Banabas abi ese dégbóó ne ebwó dóó, ²⁶ ebwó alú bóó bi ákamé negbo getúge mekomejóó Ata Jisós Kras. ²⁷ Ne ese detame enyú Silas ne Judas, áchwóge, ágarεge nye enyú wye unó bi esé desámé né ḡwe yina. ²⁸ Elé Mendoó Ukpea ne epye esé dekaá nnó debó fó mánjya enyu bi delá pó bóó Jus matuú ayicha wó, ekose wye uchancha uno bina: ²⁹ Enyú denyégé fó yendé menyéé upe, denyégé fó menya ayi alá ke kele wó ne denyégé fó ntó manoo menya, lyáge depore manáné. Mboǵé delyagé unó bina, debe nye chánéné. Bége pere!”

³⁰ Bóó bina anérégέ mansá mbo, áchye Pól ne ekwó wuú. Ebwó ákwónégé né Antiok, ánywéréε εchomele bóó Jisós áchye ebwó ḡwe yimbo. ³¹ Ne ebwó ákuúgέ ḡwe yimbo matáó áǵo ebwó dóó né εshye ewé mekomejóó yimbo afyé bwó. ³² Judas ne Silas álú ntó bóó ekpávε Eṣowá ne áma ágarεge ebwó gejamégé unó bifó manchyé bóó Jisós majyé ne afyé ntó ebwó εshye. ³³ Ebwó ábelé eféé dóó, ne bóó Jisós ajye tii ebwó nnó áke pere, ebwó ákéré mbaá bóó bi abó átomé ebwó. ³⁴ [Yémbó ego Silas nnó ala né meló ewémbó.] ³⁵ Pól ne Banabas álú wye né Antiok. Ebwó ne gejamégé bóó Jisós abifó ágarεge ne álerεge bóó depore Jisós.

Pól ne Banabas áfa mbwa ne ate

³⁶ Ebélegé Pól ajóó ne Banabas aké: “Dema deyjé malo mako ayi debó dégaré mekomejóó Eṣowá nnó degé bóó Jisós abi álú ewu ne nkane ebwó álú.” ³⁷ Ne

Banabas abó akelege nnó Jón Makós ajye ne ebwó, ³⁸ ne metóó egó Pól cháchá wó gétúgé Jón Makós abó abó me ebwó né gebagé mewaá Pamfilya ne abó anéré fó utóó ebi ebwó ajye mampye wó. ³⁹ Pól ne Banabas anye mbeé né mecho ewéna kpaá te áfa mbwa ne ate. Banabas ase Jón Makós ajyé kpé ékpe áfé né melo Syaprós. ⁴⁰ Ne Pól ajya Silas, ne ndere ebwó áchwó jyé, bós Jisós anemmye, áfyé ebwó né amu Esówo nnó ji ápoógé ebwó. ⁴¹ Ne Pól ase Silas áfé, akéne ajye gebagé mewaá Syria ne Silisyá afyé bós Jisós eshye nnó átené chánéné.

16

Timóti acho né geluage Pól ne Silas

¹ Ne Pól ajye kwóne melo Debe, ewyage áfé né melo Lystra. Mende fó abó alu eféé ayi ákamé ne Jisós, ákuú ji Timóti. Mma wuú alu muú Jus ne akamé ntó ne Jisós ne nte wuú alu muú Grek. ² Ne Timóti alu ntó muú yi bós Jisós né Lystra ne Ikonyom áfége ji. ³ Pól abó akelege nnó Timóti akéné ne ebwó ewémbó epye ji Pól asó ji nso nkane gepóge bós Jus gelú nendé bós Jus ako né gebagé mewaá eyigé mbó ákaá chánéné nnó nte Timóti abó alu nya muú Grek. ⁴ Ne ebwó ályá akéne malomalo ágarage bós Jisós unó bi anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele bós Jisós ájwólé né Jerosale ájóó. Ne ágaré ebwó nnó ábelé ubi chánéné. ⁵ Ewéna epye echomele bós Jisós éwe elu yendé melo áfyéé wye metóó ne Jisós dóó ne yendé bíi gejamégé bós áchwó áchome ne ebwó.

Pól agé ame gejya né melo Truus

⁶ Pól ne bós bíi akéne ajye, né gébége áchwó kwóne né gebagé mewaá Esya, Mendoó Ukpea ekamé fó nnó ji agare mekomejóó Esówo eféé wó. Ne ebwó ákoge né gebagé mewaá, Frigiya ne Galasiya, ajye. ⁷ Ndere áchwó kwóne gebage mewaá Misiya, abó ákelege mankpe né gebagé mewaá Betinya, yémbó Mendoó Jisós ekamé wó. ⁸ Ne ebwó ákoge melo Misiya, áshúle áfé né melo Truus. ⁹ Wye bíi bimbó ne utuú, Pól agé ame gejya nkane mende Masedonia fó átené egbe ebéé mega afu amu nnó Pól achya, ajye poó ebwó. ¹⁰ Ndere abó agéné ame gejya yimbó, ese ne ebwó dekaá nnó Esówo akelege nnó dejeje degaré mekomejóó wuú né melo Masedonia. Ne esé dekpome mmye majye. *

Lydiya afyéé metóó ne Jisós né melo Filippi

¹¹ Ne esé dekpe ékpe né melo Truus, deke nnyinnyi dekwóné melo Samótras, bíi ujyage, dekwóné melo Niapolis. ¹² Détánégé eféé, deke mewaá mewaá dekwóné melo Filippi ewe elu melo kpa né gebage mewaá Masedonia ne elu ntó melo ewé gejamégé bós Rom abó ájwólege wye. Debelé mboó ndó wye. ¹³ Bíi uwyaá bós Jus ukwónégé, delya melo defé né mbale ebéé, esé debó deféré nnó eféé ne bós Jus áchómége anenemmye. Dékwónégé ewu, degé andée fó áchomé ne esé dejwólé ka, dégaré ebwó mekomejóó Esówo. ¹⁴ Mendée fó abó alu eféé ayi ákuú ji Lydiya, apó muú Jus ne ánoge Esówo. Ji atané melo Tayatira ne akene gesege ufóó mandée ayi ájamé nka dóó. Ndere awuú geno eyigé Pól ajóge, Esówo anené ji metóó nnó akame. ¹⁵ Awyage ji manaá Esówo ne ekwo wuú, ane esé mmye nnó dejeje debelé né gepu jíi mbóge esé dekamé wáwálé nnó ji áfyéé metóó ne Jisós. Ajóge mbó esé defé.

Afyé Pól ne Silas denó né melo Filippi

¹⁶ Bíi fó, ndere ese debó dejeje né melu ewé ánenemmye mbaá Esówo, detuú ne mesó mendée ayi alu memfwé. Abó awya melo nchye ayi apye ji agarege

* **16:10** Elú wáwálé nnó: 16:10 Lukase muú yi asame nḡwe yina achwó báne Pól né Troa, ne aló mankene ne ji.

depo ti depye nye meso gébé. Bóó bi awya ji, ásele nka né depo etiré ji ágarege. ¹⁷ Mesó mendée yimbó agége Pól ne Esee aló mánkalé, akwálege ese aké: “Bóó bina alú bóó útóó Eṣṣwá Anyatá. Ebwó áchwó mangaré nkane Eṣṣwá áférege nye enyu né efwyale gabo.” ¹⁸ Ne mesó mendée yina apyé wyembo né gejaméé ndó. Ne bíi uma metóó eso Pól, anyá meló nchye yimbó aké: “Ngarege wá mbaá mabó Jisós Kras, tané ji mmye.” Ne ténéténé yimbó atané.

¹⁹ Bóó bi awya maá memfwe yimbó, ágége nnó meti nka bwó ewé áneré metóó wye enó, ágbaré Pól ne Silas ája áfé né mbaá yi ákpakpa meló ápane mpa. ²⁰ Ájyge, ápye ebwó áténe mbe ushu ampane mpa abi alu bóó Rom aké: “Bóó bina alú bóó Jus, ne achyge efwyale né meló ese. ²¹ Ebwó álerege uno bi ebé ese elá ekamé wó. Esee delu bóó Rom; desélé fó depo ebwó.”

²² Gejaméé bóó eyi gebó gelú efeé, geshulé Pól ne Silas mmye ne ampané mpa ágyá ebwó mandeé mmye, ne ágere nnó ádo ebwó ne unóó. ²³ Ne ádogé ebwó chánéné, ájye áfyé ebwó né denó ne ágaré membamé gepúge denó nnó, ábámé ebwó cháncha. ²⁴ Membame yimbó awugembó, ase ebwó, ájye fyé né maá gepú ayi te mmu gepúge denó. Eféé ne afye ebwó ufwólé.

²⁵ Ne metóó utuú, Pól ne Silas anenemmye, ákwáne makwa, áfége Eṣṣwá ne bóó denó bi fó áwuú. ²⁶ Aké ápéle, mme aló manyi ne gepúge denó genyi gekwóné né te mala dekwóre gepu. Manombi gepú yimbó ánené, ne bó nkpókòve bimbó ásré ákwé mme. ²⁷ Membame gepú yimbó apéégé gejya, agé nkane manombi aláá fuú, aferé nnó bóó denó ako ábó. Ajú aparaja wuú nnó awá geme jíí. ²⁸ Pól agéégé mbó akalé kénké aké: “Ówágé geme jyé, esé ako delu fa.”

²⁹ Ne membamé gepúge denó ákuú muú fó nnó achwó ji ne mewe. Gébége áchwó ne ewú, ase, akpé mmu wáwá. Ató mano mme mbe ushu Pól ne Silas awere ne efo metóó. ³⁰ Ne ase ebwó átané dafye, agií ebwó aké: “Ante ba, mpye nnó ne áféré me né efwyale gabo?”

³¹ Ebwó ashú ji meko aké: “Fyé metóó wye ne Jisós, Wó ne ula gepú bye detánege nye né efwyale gabo.” ³² Ne ebwó ágaré ji ne bóó ako bi alu ji mmu deporé Jisós. ³³ Wye ne utuú bimbó, mende yimbó ase ebwó, ájye shwóne upa bwó. Wye ténéténé yimbó pól ne Silas áwyaá ji manaá Eṣṣwá ne bóó bíí. ³⁴ Ne ase ebwó áfé né gepú jíí achyge ebwó menyéé. Ji ne bóó bi matóó ágo bwó dóó gétúgé áfyéé metóó ne Eṣṣwá.

³⁵ Bíí ujjage, ampané mpa abi Rom átó bóó bee nnó ájye garé membame gepúge denó nno, “Lyáge andé bimbó ájyé.”

³⁶ Ne mende yina awugembó, ájye garé Pól aké: “Ampané mpa átó bóó achwó gare me nnó nlya enyú dejjye. Nana kége pere.”

³⁷ Yémbó Pól ajóó ne bóó bee bimbó aké: “Atulé esé né mbe ushu bóó ayi alá lú dampa mpa esé yelé ábó áchyé esé ebwónye nnó debe bóó Rom.”

³⁸ Ne bóó bee bimbó ákéré ájyé gare ampané mpa genó eyigé Pól abó ajóó. Ebwó áwúgé nnó Pól ne Silas alú ntó bóó Rom mane magyalé ebwó. ³⁹ Ne ebwó áchwó kwó Pól ne Silas mata né gyé ayi ebwó ápyéé, áféré ebwó ne áké álya meló bwó. ⁴⁰ Pól ne Silas átanége gepú denó, áfé né gepúge Lydiya. Eféé ne ábané bóó bi ákamé ne Jisós. Achyge ebwó majyé, ne álya jyje.

17

Efwyale Etané né melo Tessalonika

¹ Pól ne Silas ákoóge meló Amfipolis ne meló Apolonia áchwó né melo Tessalonika mbaá ayi echa mmyemenene bóó Jus ewé fó elu. ² Ne Pól ájye

kpɛ né ɛcha ɛwémbo nkane ji abo apyé mé, ne agare boó depo ɛtire delú mmu nwe ɛsowo né mawyaá boó Jus máléé. ³ Apyé ɛbwó ákaá cháñéné nnó Muú yi ɛsowo akweré ji elá gefwa, ayi ɛbwó ábó ágili, abó mangé ɛfwyale ne akwilé né negbo. Ne aké Jisós ayi ji agarege mbo ɛbwó, ji ne alu Muú yi ɛsowo akweré ji elá gefwa. ⁴ Boó bifo abi áwuú depoti, áse deti amu apeá ne ácho ne Pól ne Silas. Gejamé gé boó Grek abi áno gé ɛsowo chóncho ne afwa andée ácho ntó ne ɛbwó.

⁵ Ne boó Jus abi ábó ashya mekomejóó yi, agage mbo matóó ásó ɛbwó ne Pól ne Silas. Ajye nywéré boó bi alá pó ne genó mampye né metóó melo, áchwó ne ɛfwyale. ɛbwó álo mamwyalé mejóó ne ájye do gepúgé mende fo ayi áku ji Jasón ágyá nnó ája Pól ne Silas átó dafye. ⁶ Ndere alá gé ɛbwó wó, ája Jasón ne boó Jisós abifo áfe mbe ushu ákpakpa melo, ákálege áké: “Boó bina ákéne achyeye ɛfwyale malomalo ne náná áchwó ntó fa melo ɛsé, ⁷ ne Jasón ase ɛbwó, abelé mmu. ɛbwó átyá mabé Mfwa Rom, ájoge áké mfwa ayicha alu ayi ákuú ji Jisós.” ⁸ Akpakpa melo ne boó bi áchomé ɛfé áwúgé mbo, mewe etya ɛbwó uné. ⁹ Agbaré Jasón ne boó Jisós nnó áchwó kwó ne amage pye sé gefó genó yimbo ndó yichá ne álya ɛbwó nnó ájyé.

Pól ne Silas áfé né melo Berya

¹⁰ Wye né utuú ɛbimbo, boó Jisós ágaré Pól ne Silas nnó ájye né melo Berya. ɛbwó ákwónégé ewu, ájye kpɛ né ɛcha mmyemenene boó Jus. ¹¹ Boó Jus abi alu ɛfé awya defóó apwó abi melo Tessalonika. ɛbwó áfyé matóó doó manwu genó eyi Pól ajoge. Ne yendé bií ɛbwó ágii mekomejóó ɛsowo mange mboge uno ebi Pól ajoge ulú wáwálé. ¹² ɛwyágé gejamé gé boó áfyéé matóó ne Jisós. Abi fó alu afwa andé boó Grek ne gejamé gé boó Grek abi ande áfyéé ntó matóó ne Jisós. ¹³ Ebelege boó Jus abi alu né melo Tessalonika áwugé nnó Pól agarege mekomejóó ɛsowo né melo Berya, áchwó nyi boó matóó nnó achwó ne ɛfwyale. ¹⁴ Ne ténéténé yimbo, boó Jisós átó Pól né mbale ɛbéé mega. Boó fo ntó ákwólé ji. Ne Silas ɛbwó ne Timoti ála né Berya. ¹⁵ Boó bi ájyé tí Pól, áfé kpaá ákwóné melo Atens. Gébé gé ɛbwó ákéré gé Pól aló ɛbwó meko nnó ágaré Silas ne Timoti ábané ji wáwá.

Pól alu né melo Atens

¹⁶ Ndere Pól alu gili Silas ne Timoti né melo Atens, metóó ego ji wó gébé gé agené nnó aló uka ájá né melo ɛwémbo. ¹⁷ Ne afé né ɛcha mmyemenene boó Jus aló mando abya né mechó ewé ne ɛbwó ne abifo abi áno gé nto ɛsowo, nnó apyé ɛbwó ákame ne ji. Ne yendé bií ajye ntó né ntóné gese, ajoge ne boó bi ákoóge né melu ewé ji alu. ¹⁸ Anleré fo ágé ji, ɛbwó álú boó bi álérege deporé Epikuryan ne ɛtiré ákuú Stók. ɛbwó áwuúgé nkane Pól alerege boó deporé Jisós, ama garege nkane boó akwilege nye né negbo, álo manshye ji ake: “Ndé menya yina adorege ne ubómeno?” Abi fo áké: “Elu eké akelege mangaré abya aló abi áké.” ¹⁹ Ne áse Pól áfé ne ji né echomele melo ewé ákuú nnó Aropagus ne boó áké ne ji: Nana ɛsé dekelege manwú cháñéné unó uke ebi álérege. ²⁰ Unó bifo ebi álérege ulú chá ne ɛsé dekelege mankaá nkane ubi ulú. ²¹ ɛbwó ábó ajoge mbo néndé ɛbwó boó Atens ne ankéé abi alu ɛféé, ágbó lé manjwólégé áwugé ne ágaré gé unó uke ebi ɛbwó áwuú né abya.

²² Ne Pól atené mbe shuú echomele Aropagus ake: “Enyu boó Atens, nge nnó depye upe mbaá aló doó, ne demuame manogé ɛsowo.” ²³ Ndere nkéne ngyáge melo nyú, mpelé matóó ayi enyú depye upe, nge ntóó nema eni ásámé nnó: “Mbaá ɛsowo, ayi ɛsé dela dekage ji.” ɛsowo ayi enyú depye upe ne delá kágé, ji ne nkelege mangaré enyú nana.

24 “Esowo ne alu Ata ayi abo mfaa ne mme nende ji ne akwyé mme meko ne unó uko ebi ulú wyé. Yémbó ji ajwólégé f3 né matoo ayi akwaá akwyé ne amu. 25 Ye mankele nnó mekwaá achye ji geno eke gef3 geli ji. Ji mbóó ne achyege akwaá geñwá ne gejuli ne unó uko. 26 Apye ufóó b33 cháchá átané mbaá muú ama ayi ji akwyé né ula uló. Akwyé gébé gakené eyigé yéndé ufóó b33 ábélege fa mme yina ne malu ayi ebw33 ábéé. 27 Ne ji apyembó nnó b33 ákelege ji, ne ndere amuame mankelé ji ábéé ne uméé nnó ndó f3 ákage gé ji. Yémbó Esowo ap33 f3 tete ne esé. 28 Elu wye ndere muú f3 aké: ‘Né uto Esowo ne esé dégbege gejulé, delú abe, dekené.’ Mb33ntó ne muú denja nyú asámé aké: ‘Esé ako ntó delu baá bií.’

29 “Te esé delu baá Esowo ekágé deféré nnó Esowo alu aló abi akwaá akwyége, ye akwyé ne gese, ye ne ntaá, ye ne gen33, ji ap33f3 mb33. 30 Nyá mbembé Esowo afyé f3 mekpo né unó bi b33 abo apye ayi alá kagé ji. Ne nana agarege yéndémuú nnó alya unó ebimbó ebi ulá p33 ne nsá. 31 Ji ajoge mbó gé túg33 ji ábelé me bií ebi b33 akpéne un33 mpa ne áso33 nyé mpa b33 ayi defya delá debé mmu. Ji abo ajya me muu yi áso33 nyé mpa yimbó ne apye ji akwilé né negbo, mampye b33 akaá nnó mech33 ewéna epye nyé wáwálé.”

32 Ebw33 áwúg33 nkane P33l aj33 nnó muú f3 akwilé né negb33, ájwyá ji. Ne abi f3 aké, “Esé dekelege manwú 33do esé abya yina nd33 yicha.” 33 Ne P33l alya ebw33, atané. 34 Yémbó b33 bi ákamé mekomej33 wuú ácho ne ji. Muú bw33 ama akamege Dyonas33s ayi alu ntó né echomele ewémbó ewe ákuú Aropagat. Ne ayif33 alu mendée ayi ákuú ji Damaris ne b33 bif33 ntó.

18

P33l afé né melo K33rent

1 P33l anérég33 manj33 dep33ti né ujwólé Aropag33s, P33l alya Atens afé né melo K33rent. 2 Eféé abané muú Jus f3 ayi ákuú ji Akwila, áb33 ábyé ji né melo P33ntus. Ebw33 ne mendée wuú Prisila ab33 átané mba lé gebage mewaa Itali getúg33 Klodyos, mfwa kpa ab33 abú b33 Jus ako né Rom. Ne P33l ajye gé ebw33 ujjá. 3 P33l agég33 nnó ebw33 nto ákwýége mek33 menya eyi akwerege oto, eyi ji akwyége, ajwólé akwyége ne ebw33. 4 Ne yéndé bií uwyaa b33 Jus, ajye mmu echa mmyemenene, ne aj33ge ne b33 Jus ne abi Grek abi áchw33 eféé nnó ji ammye apye ebw33 ákamé mekomej33 Jis33s.

5 Ewyagé Silas ne Tim33ti átané melo Masedonia áchw33 né melo K33rent, eféé ne P33l alya ebw33 ut33 ebimbó, ala agarege lé mekomej33 Esowo jiji. Apye mbo nnó b33 Jus akaá chánéné nnó Jis33s ne alu Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa. 6 Eké ewyage ebw33 áshya mekomej33 wuú ál33 manshye ji. Ne P33l apea amu jii áke, “Mb33ge enyú depyege efwyale Esowo echw33ge enyú mmye, me mp33 wye. L33 nana ojye mbe, nla garé mekomej33 Esowo mbaá b33 abi alá p33 b33 Jus.” 7 P33l alyage ebw33, atané nto né gepú eyigé ji ab33 ajw33lege, ajye jw33le ne mende f3 yi anoge Esowo ne alá p33 muú Jus. Mende yina akamege Titiy33s Justas ayi gepú jii gelu kw33kw33lé ne echa mmyemenene b33 Jus. 8 Ewyage Kripus ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene ewémbó áfyéé met33 wuú ne Jis33s ch33ncho ne b33 ula gepú bií ako. Ne P33l agarege wye abya Jis33s ne b33 K33rent ako abi áwuú, gejame ákamé ne ála wyembó áwyaá bw33 manaá Esowo.

9 Bií f3 ne utuú, P33l agé ame gejya nkane Atá Jis33s ake ne ji, “33f3gé f3, ch33 mb33 ne mekomej33 wa, 33bege b33mb33. 10 Nlu ne w33 yéndég33bé ne muú akág33 pye w33 geno. Gejamég33 b33 álú fa melo ewe abi alu aba.” 11 Ne P33l abelé né melo K33rent ñme ne geba alerege b33 mekomej33 Esowo.

¹² Né gébé eyigé bós Rom abó áfyé Galyo nnó ábé gōmena né gebagé mewaá Akaya, bós Jus abi alu eféé, áso mala, ágbare Pól ájyε ne ji né eso, ¹³ ajsó ne Galyo aké, “Mende yina apye bós nnó ánoge Eσωω né meti ewé ebé se elá garé wó.”

¹⁴ Wye ndere Pól abó alú manjós, Galyo ake ne ebwó. “Enyú bós Jus, mboge mechó ewé ebó etá mabé melo mbó nse gébé manwu geno eyige dekelege manjós. ¹⁵ Te mbaá enyú denyε lé mbeé né uchu mejós ne mabó ne mabe nyú, enyú ambós kage nkane dejoge. Nkpéné fó né depó nkane eti.” ¹⁶ Ajoge mbó, abú ebwó átané né echa eso. ¹⁷ Ne bós ako ágbaré Sostenis ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene áló mantulé ji, yémbó Galyo abós gébé wó.

Pól akéré né melo Antiok

¹⁸ Epyégé mbó, Pól ama bélé gejamégé ndó ne bós bi ákamé ne Jisós né melo Kōrent, ne ale jyε kpe ékpe manjyε né melo Siriya. Ndere áchwó ajyε, Prisila ne Akwila akwólé ji. Gébégé ebwó ákwóné né Senkrea, melu ewé ákpéne ékpe, Pól akpalé mekpó gétúgé depó etiré ji abó anyémeno mampye mbaá Eσωω. ¹⁹ Ebwó ákwónégé né melo Efesos, Pól alya Akwila eféé. Ajyε kpe mmu echa mmyemenene, manjós mejós ne bós Jus. ²⁰ Ne ebwó ákwó ji mata nnó ábélé gejamégé ndó ne ebwó, ashya. ²¹ Gébégé achwó jyε, aké ne ebwó, “Mboge Eσωω apyεge, mmage nchwó ge enyú.” Ajoge mbó, alya Efesos akpe ékpe, afé.

²² Pól akwónégé né melo Kaisaria, akwó afé né melo Jerosalε manjyε tame echomele bós Jisós abi alu eféé ne ale shule ajyε né melo Antiok. ²³ Abélgé mboó ndó eféé, átane afé né maló ayi álú né gebage mewaá Galasiya ne Frigiya, afyé bós bi ákame ne Jisós eshye.

Apolos agaré mekomejós Eσωω né melo Efesos

²⁴ Ne muú Jus fó achwó né melo Efesos, ákuú ji Apolos ne ábó ábyé ji né melo Aleksandra. Alu muú yi mejós egós ji meno ne akaá mekomejós Eσωω chanchá. ²⁵ Abó ági ji depóré Jisós ne agbaré deti metós ema, agarege depó etiré mbó chanchá. Yémbó abó akaá le unó bi Jón abó agaré ndere awyage bós manaá Eσωω. ²⁶ Ndere áchwó né melo Efesos, agarege bós Jus depó etirena gbánéné né echa mmyemenene. Akwila ne Prisila awuúge unó bi Apolos agarege, áse ji afé né gepú bwó ne agaré ji depóré Eσωω nana chánéné.

²⁷ Ebélgé Apolos afere nnó ji ajyε né melo Akaya. Ne echomele bós Jisós apóó ji ása ηwe achyε ji mbaá bós Jisós né melo Akaya nnó Apolos akwonege ewu, ebwó áse ji chánéné. Ne akwónégé eféé, apóó bós bi Eσωω aléré ebwó galágáló ákamé ne Jisós dóó abí Eσωω apóó nnó áfyε matós ne Jisós. ²⁸ Abó anyé mbeé ne bós Jus né depóré Jisós gbágoné ne apwó wye ebwó ndere alerege ebwó chánéné né ηwe Eσωω nnó Jisós alu Muú yi Eσωω akweré ji elá gefwa.

19

Pól agaré abya Jisós né melo Efesos

¹ Né gébé eyige Apolos abó álú né melo Kōrent, Pól abó akene né maló ayi alu né gebage mewaá Esya. Akwonege melo Efesos, agé bós bi fó abi áfyε matós ne Jisós, ² ne agiú ebwó aké, “Mendoó Ukpea echwó me enyú mmye gébégé dekamé ne Jisós?” Ebwó áshuú meko áké, “Ese delu danwu nnó Mendoó Ukpea elu.”

³ Ne Pól ama giú ebwó aké, “Ndé gefoge manaá Eσωω ami áwyaá enyú?” Ne ebwó aké, “Awyáá le ese ami Jón.”

⁴ Ajóge mbo, Pól alo ye mangaré ebwó aké, “Jón abó awyaá bós manaá Eṣṣwṓ manlere nnó ebwó álya gabo. Ne ji abó agaré bós Isrēli nnó muú fṓ achwṓṓ nye ji meso ne ebwó abó mamfyé matṓṓ ne ji. Muú yimbṓ, ákuú ji Jisós.”

⁵ Ebwó áwúgembṓ, ákame mekomejṓṓ yina ne áwyaá bwṓ manaá Eṣṣwṓ né mabṓ Atá Jisós. ⁶ Ewyage, Pól anéré ebwó amu makpo ne Mendoó Ukpea echwṓ ebwṓ mmye ne álo manjṓṓ ufṓṓ mejṓṓ, ama ágarage mekomejṓṓ ayi ebwṓ awuú ne Eṣṣwṓ. ⁷ Bṓṓ bina ako alu genóge makpo áfyanéápeá.

⁸ Ne Pól abelé né Eṣṣṓs né amfaá aláé, akene né echa mmyemenene yendégébé, agarege ebwṓ mekomejṓṓ Eṣṣwṓ ayi alá pṓ ne efṓ metṓṓ mampye ebwṓ akaá ndere gefwage Eṣṣwṓ gelu. ⁹ Yémbṓ bṓṓ bifṓ áshyá mekomejṓṓ yina ne álo manjṓṓ depṓ debodebo né mbe ushu bṓṓ né meti Jisós. Ne Pól ase bṓṓ abi ákame áfé né gepúge ḡwe eyigé Tiranṓs awya, alerege ebwṓ mekomejṓṓ Eṣṣwṓ yendé bíí. ¹⁰ Apye wyembṓ né aḡmṓ apea ne bṓṓ ako né gebagé mewaa Eṣya, bṓṓ Jus ne bṓṓ Grek áwuú mekomejṓṓ Ata Eṣṣwṓ.

Bṓṓ bi fṓ ámém mmye ne Pól mamféré aló nchye

¹¹ Ndere Pól abó alu lrege mbo, Eṣṣwṓ achye ji uto mampye ufélékpá ebi bṓṓ ábṓ álú danǵé. ¹² Ye uno bi ji abó afye né mmye, upyé bṓṓ mameé átoóge. Bṓṓ ákelege mandeé utṓṓ jii ne bṓ afyáfon áfé áneré bṓṓ mameé mmye ne ápye ebwṓ atóó. Ne aló nchye nto atanege abifṓ mmye.

¹³ Bṓṓ Jus fṓ abó álú eféé abi akene malṓmalṓ áférege aló nchye ayi achyege bṓṓ efwyale. Ebwṓ amuame mankuú mabṓ Ata Jisós ne apye aló nchye átané bṓṓ mmye. Muú bwṓ ajoóge ne meló nchye aké, “Ngarege wṓ nnó átané né mabṓ Jisós ami Pól akuú.” ¹⁴ Ne bṓṓ akeneama abi abó ápye depṓ ti, elé baá Skéva ayi alu etukpe ampye upé Eṣṣwṓ bṓṓ Jus.

¹⁵ Ebwṓ ajoge mbo ne meló nchye ashuú ebwṓ meko gébé gefṓ aké, “Me nkaáge Jisós, mma nkaáge Pól ne enyú delu ndé bṓṓ?”

¹⁶ Mende ayi awya meló nchye akwile téné, ase ebwṓ ne matulé, apwṓ ebwṓ ne agya ebwṓ mandeé mmye, ábṓ átané gejṓgene ne upa mmye.

¹⁷ Bṓṓ Eṣṣṓs, ne bṓṓ Jus ako ne bṓṓ Grek abi alu eféé áwúgé abya yina efṓ ékwṓ ebwṓ matṓṓ. Ne bṓṓ álo manchyege enogé dṓṓ né mabṓ Ata Jisós. ¹⁸ Ne gejamégé bṓṓ bi áfyéé matṓṓ ne Jisós áchwṓ shu ekwu, ágaré depṓ etiré ebwṓ abó ápyeé. ¹⁹ Bṓṓ bifṓ abi ábṓ ápye mabu maka amu áchwṓ ne bṓ ḡwe maka, aló uka ne bṓ ḡkpáganéré ásṓ gbṓṓnṓ. Unó bina uko, ne unó bi fṓ aferege ukáge beé meno ḡka genóge usaá uba upea meso efya. ²⁰ Ne mekomejṓṓ Eṣṣwṓ awene ajye mbe nkane gejamégé bṓṓ ákamege yendégébé.

Efwyale etane né melo Eṣṣṓs

²¹ Depṓ tiré na depyege, Pól afere né metṓṓ wuú mankoó né melo Masedonia ne melo Akaya manjye né Jerosale. Ne ama jṓṓ aké, “Nkwónégé Jerosale, mbo manjye gé nto melo Rom.” ²² Ne ató Timṓti ne Erastus nnó ábṓ mbe né gebagé mewaa Masedonia ebwṓ álú bṓṓ apea abi apoóge ji ne Pól jimbo alu belege mboṓ ndṓ né gebagé mewaa Eṣya.

²³ Wye né gébé eyigémbṓ, efwyale echwṓ dṓṓ né melo Eṣṣṓs getúge bṓṓ bi akwṓlege meti Jisós. ²⁴ Muú ete fṓ abó alú eféé ayi ákuú ji Demetrṓs. Ji akwyége unó bi ulú eké gepúge meló uka ayi ákuú Atemis. Utoó bina upye ji ne bṓṓ ete bifṓ ágéne gejamégé nsa. ²⁵ Né gébé géfṓ akuú ate bṓṓ ete ne bṓṓ utṓṓ abi gefṓge utṓṓ ebwṓ gelu gema aké, “Enyú káage nnó esé denya mbo gefwa getúge utṓṓ bina. ²⁶ Enyú ako déwuú ne dege geno eyigé Pól menya kwṓ yimbṓ apye fa melo Eṣṣṓs ne gebagé mewaa Eṣya geko. Akene malṓmalṓ ajoóge aké aló uka abi ákwýége ne amu, ápṓ ye aló uka chá chá. Ne apye gejamégé bṓṓ akwṓre matṓṓ.

²⁷ Ne ngé nnó apye nyε gesege ese gekwé ne apye nyε ntó nnó gepúgέ meló uka Artemis gebegé sé ne enogé. Mbógé epyege mbo, ebyennó mekpo unóó ebe nyε ne gekpékpégé melo uka yina ayi bós Eya ne mme meko ánoóge.”

²⁸ Bós bimbó awugé geno eyige Demetrós ajoó, matóó achóó ebwó mmu ne alo mankalé aké, “Atemis ayi bós Efesós alu gekpékpégé melo uka.” ²⁹ Ne melo meko ewugé makalé yina, ekwé tametame. Echwo cho melu ema, bós ágbaré Gayós ne Aristakós ande bi Pól átané ne ebwó né melo Masedonia, ája áfé ne ebwó né εcha uchome melo. ³⁰ Pól abó alu manjye jóó mejóó ne bós bimbó, yémbó bós Jisós ágbé ji. ³¹ Akpakpa melo abifo abi alu ajee Pól álo ntó ji meko nnó ekagé asá ushu né εcha ewémbó. ³² Bós bimbó ákálege wyε tametame. Abi ákálege egbé ewú ebwó ne abifo ákálege ewu bwó egbε, gejamégé bós ákaá fó genó eyi gepye ebwó áchomé efee wó. ³³ Bós bi fó ágége nkane bós Jus átané Aleksanda mbe, áferé nnó ji ne alu ne mechó ewé. Ne Aleksanda afu ebwó nnó ebwó ákwéné mejóó ne ji ashya gemε jíí. ³⁴ Ne ebwó ákaáge nnó ji alu muú Jus, ebwó ako ákalé meko ama aké, “Atemis ayi bós Efesós alu gekpékpégé melo uka.” Ne ákálege wyεmbó né nchwáneké epeá.

³⁵ Ewyagé muú ayi asáme deporé melo, apye bós bimbó ákwené mejóó ne ajoó ne ebwó aké, “Enyú bós Efesós, yéndémuú ákaá nnó melo Efesós ne ebelé gepúgέ gekpékpégé Artemis ne ema bélé ntaá meló uka wuu, enine nétané mfaánebuú nékwené mme. ³⁶ Te enyú dekaá nnó muú fó akaágé shya mechó ewéna, kwenege nyamé, ekágé depye genó gefó genchogencho. ³⁷ Enyú dechwo ne bós bina fa, abi álá jó genó gefó né matóó aló uka esé wó, ye mejóó mebomebo mbaá megyéé meló uka esé ajoó wó. ³⁸ Mbógé Demetrós ne bós bíí abó mechó ne bós bina, ákage kpa ewu áfé né eso né mbe ushu ámpané mpa nnó yéndé bós ágaré mechó ewé ebwó ápyéé ne ate. ³⁹ Ne mbógé mechó ewé chá elu ewé epwó ewé, elu galógáló nnó ebwó áchwóó né bíí bi ákpakpa melo áchomege. ⁴⁰ Njoge mbo getúgέ mfóó nnó bós Rom ashulege nyε esé ndo nnó déchwó ne εfwyale né melo. Ne epyege mbo, muú fó ábeé nyε ne meko ayi akerege.” ⁴¹ Anérégέ manjóó depó ti, aké, yéndémuú atyá.

20

Pól ama jye né Masedonia ne Akaya (Gresse)

¹ Efwyale ewémbó ebyegé, ebelégé mboó ndo, Pól akuú bós Jisós achyε ebwó majye, atamé ebwó ne alyá áfé né gebagé mewaa Masedonia. ² Akene né geba eyigémbó geko afyéε bós Jisós eshyε ne ájyé né gebagé mewaa Gresse. ³ Akwónégé ewu, abelé amfaá aleé. Ne nkane abó alu mankpe ékpe ajye né gebagé mewaa Siriya, awu nnó bós Jus ásó mala manwá ji. Efee ne ajya mankeré meso, ne akóoge ne egbε Masedonia akéré meso. ⁴ Ndere ajye bós abi álu gelua ne ji ele Sopata maá Pyrhós ayi átané melo Beróa; Aristakós ne Sekundós abi átané melo Tessalonika ne Gayós ayi átané melo Debe, Timóti, Tikikas ne Trófímós abi átané gebagé mewaa Eya. ⁵ Ebwó abogé mbe, ákwónégé né Truus ágiú esé. Ese dela né Filipi. Ne gébége epaa bred ayi alá muale ekoógé, ⁶ ese dekre ékpe né Filipi mankwólé ebwó. Esé deke nnyinnyi né ndo eta. Débanége ebwó né melo Truus, debelé efee uwyaa kpogele.

Kwya kwya nekene Pól né Truus mangε bós Jisós

⁷ Bíí mbe né uwyaa ukwonege, ese ne εchomele bós Jisós déjwólé melu ema manye menyéé gejeé. Ndere Pól alu manjye dondo, alo mangaré mekomejóó Eswó, ne ashii garégé garégé kpaá te metóó utuú. ⁸ Abó álwé gejamégé mawε né maá gepu né mfaá eyon mbaá ayi esé debó déchome. ⁹ Gesagé muú ayi

akuú ji Yutikós abó ajwólé né maá menombí. Ndere Pól agarege mekomejóó Èsòwò ajye mbe, maá yimbò alo mambelé gejya. Abelé kpaá aloó mfaá manjóó eyon alé akwé mme. Aké ájye bwe ji, agbo mé. ¹⁰ Pól akwólé ebwó ajye fyále gesagé muú yimbò mme ne aké ne abi atané, “Deligé sé, agbó wó, alu mebe!” ¹¹ Ne Pól akéré mfaá eyon anyéége menyéé gejeé, ama ló mangaré mekomejóó Èsòwò kpaá tē bíi uya ne ale ajye. ¹² Ewyagé ebwó ágbaré gesagé muú yimbò áfé ne ji mmu mebe ne matóó bwó ákwene.

Pól atané melo Truus afé né melo Miletus

¹³ Èsé ako abi dekene ne Pól, deyje kpé ékpe, defé né melo Asos gétúgé Pól abó agaré esé nnó debò mbe, ji akene mewaá mewaá abané esé ewu. ¹⁴ Abánégé esé né Assós, ese dese ji dekke ékpe defé né melo Mitylen. ¹⁵ Bíi uyyagé esé dema kpé ékpe deke nnyinni dekwóné kwókwólé ne Kíós ne dékene wye deyje. Bíi uyyagé dékwóné né Samós. Bíi ebi fò uyyagé esé déke dekwóné Miletus. ¹⁶ Èsé debó dékené mbò, dekoó Èfesós koóge getúgé Pól abó akelege nnó deyje wáwá, déchóge sé gébé né Èsya nnó ji akwóné Jerosale nsa nnó bíi epaá Pentikos ukwone.

Pól achye majyé mbaá ákpakpa bóó Echomele Jisós né Èfesós

¹⁷ Ndere dekwóné Miletus, Pól alo meko né Èfesós nnó ágaré ákpakpa echomele bóó Jisós nnó áchwóó ábané ji efé. ¹⁸ Ebwó áchwóoge, alo manjóó ne ebwó aké, “Ènyú dekaá nkane esé delu mé chóncho, ló né bíi mbe ebi nkowane né mme Èsya kpaá tē fi. ¹⁹ Mbò mpye utóó ba nkane maá defwe Èsòwò ne mpó fò ne nepa, nlu ne gejamégé manse né amé. Ngé ntó gekpékpégé efwyale ne gébé gefó nlu ne manse né amé gétúgé gekpékpégé efwyale ewé bóó Jus achyége me. ²⁰ Ènyú dekaá nkane mbò ngarege enyu mekomejóó Èsòwò ne nkene upú, upú nlerenge enyú ne mbi fò geno eyige gekage póo enyú wó. ²¹ Wye meko wu ama ne mbó ngaré bóó Jus ne bóó Grek nnó ábó manlyá gabo, akéré mbaá Èsòwò ne áfyé matóó ne Ata Jisós Kras esé. ²² Ne nana njye né Jerosale nkane Mendoó Ukpea egaré me ne nkaá fò genó eyi gepye nye me ewu wó. ²³ Genó eyigé nkaá gelu nnó yéndé melo ewé nkwonégé, Mendoó Ukpea egarege me nnó áchyége nye me efwyale ne áfyé nye me deno né Jerosale. ²⁴ Yémbò nse ye gema ya nnó nlu muú wó, nkelege le manéré utóó ebi Ata Jisós afye me amu nnó ngaré abya melóméló nkane Èsòwò aléré bóó galógáló nnó ebwó ápó.

²⁵ “Ne mbò nkene metóó metóó enyú ngarege nkane gefwage Èsòwò gelu, ne nkaá nnó enyú degené sé me. ²⁶ Góge me ngaré enyú nana nnó muú alagé meso, anogé né egbe ewé Èsòwò, ji mbóó ne akaá, me mpó wye. ²⁷ Mbò ngaré me enyú yéndé geno eyigé Èsòwò akelege mampye ne mbi fò ye genó gema wó. ²⁸ Delagé meso. Bage gema enyú ne bóó Èsòwò abi Mendoó Ukpea efye enyú né amu. Pége ebwó wye nkane membamé magòhme ápele magòhme jíí, tege nnó Èsòwò akwò me gewugé echomelé bóó Jisós ne mañoó maá wuú nnó ábé bóó bíí. ²⁹ Njòge mbò nendé nkaá nnó ntigé nye meso, ukwala utanege nye dafye uchwóó báne enyú ne uchwóoge ulyágé fò magòhme yina. ³⁰ Ne bóó fò átanenge nye ntó metóó metóó nyú nnó abwólé bóó Jisós akwólé ebwó. ³¹ Sége gébé détége nkane mbó nchyége yéndémuú majyé né ahmé aléé utuú ne ñwómese ne manse.

³² “Ne náná ayi áfyéé enyú né amu Èsòwò, nchyége enyú majyé nnó dewuge le mekomejóó wuú ayi álerenge nkane ápye enyú debóó nye eshye, ne debó nye ntó mejé ewé Èsòwò ábelé mbaá bóó bíí ako. Enyú dekaá nkane genwá ya gelu. ³³ Ènyú dekaá nkane mbò nlu ne enyú, nnerenge fò mwóle né ñka muú ye mandéé jíí. ³⁴ Mbò mpye utóó ne amu ya ne ese ne bóó ba degéne geno eyige

dekεlege. ³⁵ Unó uko ebi mbo mpye ulere nnó muú abó mampye utóó ne amu jii nnó apooó bós bi alá pó ne eshye. Tege ntó nkane Ata Jisós abó ajoó nnó, 'Méjé elu ne muú yi achyege ehye epwó muú yi agile nnó achyege ji chyeye.' "

³⁶ Ne Pól anerege manjóó unó bi, ebwó ako ató mano mme, anemmye. ³⁷ Ne ebwó ako aló manli, átyaá ji ne átamé ji nnó aké pere! ³⁸ Ebwó abó ásomege dós gétúgέ Pól abó aké, Ebwó ámágé gé sé ji ne ebwó ájye tí ji ákwóné né mbaá ayi akpéne ékpe.

21

Pól afé né Jerosale

¹ Esé ako ne Pól delyage ebwó, dekpε ékpe defé cho né Kós. Ne újyágé dekwóné Rudis, detanege eféé deyje né Patara. ² Ne dekwóné eféé, degé ékpe ewécha ewé ejye melo Fonisiya. Dekpε ewu deke nnyinni. ³ Dékwónégé né melu ewé degéne melo Syaprós, delya ewu ne egbe ebwóbe, degya deyje né Siriya. Dékwónégé Tiya, ékpe etaré esé detané nende ge mbaá yi áférege metuú mbo. ⁴ Détánégé deyje kéle bós Jisós. Degégé ebwó, debelé ne ebwó né uwyáá kpogele. Mendoó Ukpea epye ebwó agaré Pól nnó ajyegé fó né Jerosale. ⁵ Ndo eyi esé delu manjye ekwónégé, detane nnó deyje. Bós Jisós ako chóncho ne andée bwó ne baá bwó, ájye tí esé ákoó melo ákwóné mbále nnyi. Ne detó mano mme eféé denemmye. ⁶ Esé detamé ate ne esé deyje kpε ékpe, ebwó akéré meso mmu.

⁷ Délyágé melo Tiya, dekwóné melo Ptolemes ne dema táne né ékpe deyje tame bós Jisós abi alu eféé. Debelé ne ebwó dama. ⁸ Bii újyágé deyje dekpε ékpe defé né melo Kaisaria. Dékwónégé ewu, dekpε né gepúge Filip, debelé ne ji. Alu muú yi akene agarege mekomejóó Esówa, ne alu ntó muú ama né gelúagé bós utóó akénéama abi abó ajya né Jerosale. ⁹ Ji abó áwya baá andée ani ne apó fó ne anó, álu bós bi áwuú meko ayi atáne mbaá Esówa ne ágarege.

¹⁰ Ndere esé delú eféé né gejamégé ndó, muú ekpavé Esówa fó ayi akuú ji Agabos atané Judiya achwó. ¹¹ Achwógé agé esé, abó ekanda Pól awe uka ne amu jii. Ne aké, "Mendoó Ukpea eké ge na ne bós Jus apye nye ne mboó ekanda ewé né Jerosale ne afye nye ji né amu bós abi alá pó bós Jus." ¹² Ne esé ako dewuúge mbo, dekwó Pól mata nnó ajyegé né Jerosale. ¹³ Pól ashuú esé meko ake, "Nde enyú delilí, defye me gepwa né metós? Nkpome mé mmye manjye denó né Jerosale ye mangbo getúge Ata Jisós."

¹⁴ Te ndere esé delá káge kwore metós wuú, delya yendé geno nnó Ata Esówa apye ndere ejii ji.

¹⁵ Ne ebélége mboó ndó, dénywéré unó sé dekwó déféé né Jerosale. ¹⁶ Ne bós Jisós fó abi atané Kaisaria áfé ntó ne esé ne áse esé ábelé né gepúge Mnasen mbaá ayi ábele nnó dejwólege. Mende yina atané melo Syaprós ne abó áfyéé metó ne Jisós gébégé depore Jisós delo ló.

Pól ajye gé Jemsi

¹⁷ Ndere esé dekwóne né Jerosale, bós Jisós abi alu eféé áse esé chánéné. ¹⁸ Bii ujjage esé ako ne Pól deyje gé Jemsi ne ákpakpa bós echomele Jisós ako alu ntó eféé. ¹⁹ Ne Pól atámégé ebwó, aló mangaré unó gemagama ebi Esówa abó apyé metós metós bós abi alá pó bós Jus gébégé ji agarege ebwó mekomejóó Esówa. ²⁰ Ne ebwó áwuúge mbo, áféé Esówa ne ákuú Pól aké, "Menme, pé gejame bós Jus áfyéé matóó ne Jisós. Ne kaá nnó ebwó álu kpáne gechyé né mabe Mosis. ²¹ Ebwó ama áwuú nnó okene agarege bós Jus abi álu né maló bós abi alá pó bós Jus nnó áságé sé baá bwó nso ne ye mankwólé gepóge bós Jus ákwólégé. ²² Esé dekaá nnó bós áwuú nye nnó ochwó fa, nana esé depye nnó? ²³ Nte

pye ndere esé dekelege mangaré wó. Ande fò ani alu fa abi anerege mampye depó etire ebwó abó anyéméno mbaá Esòwó. ²⁴ Chó ne ebwó enyú depye gepé mamféré efwyale ewe elu enyú mmye, ne chyé unó uko ebi abó manchye né gepé eyigembo ne ákpalé ebwó makpo. Ɔpyege mbo bós ako ágéne nye nnó wó mbós óbelege mabé Mosis. Ne bós ákage nye nnó unó bi bós ajós getu jyé ulú gebya. ²⁵ Esé desá nywe detó mbaá bós Jisós abi alá pó bós Jus, nnó ábó fò manye menyéé ayi ápyeé upe wye wó, ne anyéégé manóó menya ne álya ntó manáné tametame.”

²⁶ Ne Pól ase bós bimbó, bií újyage ebwó ájye ló depó etire mamféré efwyalé ewé elu ebwó mmye. Ne Pól akpe mmu echa upe Esòwó mangaré bií ebi depó etiré na debye nye, ne yéndémuú bwó achyege nye unó upe bi mbaá Esòwó.

Apye Pól né echa upe Esòwó

²⁷ Gepé eyigémbo gebélege ndó ekeneama, ne bií ebi ndó eyimbo echwó bye, bós Jus fò abi átané gebagé mewaa Esya áge Pól né echa upe Esòwó. Annyi gejamégé bós matós ne ápye ji. ²⁸ Akalege áké, “Bós Isréli chwóge depóó ese, depye mende yina. Ge mende yi akéne yéndé mbaá ágarege bós nnó ábyágé meló esé, ne mabé Mosis ne echa upe Esòwó ewéna. Ne nana akpe ne bós Grék né echa upe Esòwó, nkane apyembo afye deba né melu ukpe ewe.” ²⁹ Ebwó ájoge mbo gétúgé abó ágéné Pól akene ne Trófimos ayi atane Efesós né metós melo, ne áférege nnó Pól akpe ne ji né echa upe Esòwó.

³⁰ Ndere ebwó ákálé mbo, melo meko ekwé tametame, bós ako ábó áchwó chome mbaá ama. Agbaré Pól, ája ji átané né echa upe. Nderé ebwó ábó atane, bós ala téneténe ágbé manombi. ³¹ Ne bós bina álo mantule Pól ne ákélege manwá ji. Meno muú bós bee Rom awuúge nnó melo Jerosale meko elu né efwyale, ³² ala mbo ase bós bee ne ákpakpa bwó, álomé áchwó kpe metós metós gejamégé bós bimbó. Bós bina ágégé ndere ebwó áchwó, álya mantule Pól.

³³ Ne muú kpaá yimbo achwó gbaré Pól aké, “Áwé ji bo mkpákoné apeá ne agii bós bimbó gefósógé muú ayi Pól alu ne genó eyige ji apye.” ³⁴ Agige mbo, bós álo manwyale, abi ápáne ewé, abifo ápáne ewechá. Apyé muú kpaá bós bee yimbo akwé tametame ye tógésé genó eyi gepye akaá wó, ne ajós né bós bií nnó áse Pól ájye né dachi bós bee. ³⁵ Ndere ájye ákwónégé melu ewé akwóme mfaá gepú, bós bee abwe ji gétúgé bós bimbó áchwó ne ncha. ³⁶ Ebwó ako ákwólege Pól meso ákálege nnó áwá ji.

Pól anmené gems jii

³⁷ Ndere áchwó kpe ne Pól né dachi bós bee, Pól agii meno muú bós bee. “Nnó ókaáge chyé me gébé njós genó fò ne wó?” Mende yimbo awuúge Pól ajoge Grék agii aké, “Mbo ne ókaáge Grék?” ³⁸ “Mmye eké ɔpó fò muú Ijip ayi abó anmé umye fa gébé gefó ne apye bós dele ani abi áwáne bós ákwólé ji né mashwóne?”

³⁹ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Jus ne ntane melo Tasós né gebagé mewaa Silisya. Ne Tasós apó fò melo nsélé. Nte nkwo wó mata, chyé me eké gébé njós mejós ne bós bina.”

⁴⁰ Meno muú yimbo achyéégé ji gébé, Pól atene melu ewé ákwóme ajye mfaá gepú afu amu nnó bós ákwéné mejós. Akwenegé, Pól ajós ne bós bimbó né meko Hibru aké,

22

1 “Ante ba ne anme ba, wuúge nkane nkélege manmené mmye ya.” ² Ebwó áwuúgé nkane ji ajós né mekómejóó Hibru, ákpe kwéne mejós. Ne alo ye manjóó ne ebwó aké,

³ “Nlu muú Jus, ábyé me né Tasós né gebagé mewaá Silisya, ne nwé fa né melo Jerosale. Gamalya ne aléré me ḡwe, aléré me nnó mbélé mabé ukwéne ante sé chánéné, ne mbó nkpa gechyé né depore Esówo wye nkane enyú delu mbo fi. ⁴ Mbó nkelege mancho genwágé bós bi ákwólégé meti Jisós. Mpyene ebwó andée ne ande mfyé denó. ⁵ Etukpe ampye ure Esówo ne uchome ákpakpa melo meko ákáge garé nnó mechó ewé menjoge mbo na elu wáwálé. Ebwó ambós áchyé me ḡwe nnó nnyege nchye mbaá bós Jus abi alu né Damaskós nnó mpyé bós bi ákwólege meti Jisós, nwé ebwó ne nchwó ne ebwó né Jerosale nnó achye ebwó efwyale.

Pól agaré geno eyi gepyé ne ji áfyéé metóó ne Jisós

⁶ “Ndere nnye, gebégé nchwó kwone Damaskós genógé metóó ḡwomese, ténéténé yimbó gekpékpégé genḡbó getané mfaánebuú geshwané gegya me mme. ⁷ Epyégé mbo nkwe mme ne nwú meko muú fo akuú aké, ‘Sol, Sol ndé okélege manii me mbwe?’ ⁸ Ne ḡnii nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisós muú Nasaret ayi okélege manii ji mbwe.’ ⁹ Bós bi abó ákene ne me ágé genḡbó eyigembo ne áwuú meko muú yi ajoge ne me wó. ¹⁰ Ne mma ḡii nké, ‘Ata nana mpye nnó?’ Ashuú me meko aké, ‘Kwile ka, chó né Damaskós. Okwónégé ewú ágarege nye wó unó uko ebi Esówo ábelé nnó opye.’ ¹¹ Ndere nkwiile ka ḡḡné sé mbaá getúge genḡbó eyigembo gekpené me áme. Ne bós bi abó ákene ne me áḡbaré me ebwó dekwóné Damaskós.

¹² “Mende fo abó alu né melo ewémbo ákamege Ananya, anóge Esówo dós ne abelege mabé Mosis ne bós Jus ako efeé áfège ji. ¹³ Achwó gé me atene me nenḡné mmye aké, ‘Menḡm wa Sol, lo mangéne’. Wye né gébé eyigembo nlo mangéne mbaá ne ḡgé ji. ¹⁴ Ne ajós ne me aké, ‘Esówo ayi ukwéne ante sé ajya wó nnó ákaá genó eyige Esówo akélege opye. Ne apyé nnó ágé muú utóó wúú ayi wáwálé ne ówuú meko wúú. ¹⁵ Wó ógarege nyé bós ako nkane ji alu, óma ógarege ebwó unó bi ówuú ne óḡéné. ¹⁶ Ne nkane elúmbó, ógili nde nana. Kwile ka, áwyaá wó manaá Esówo, ne kuúgé Ata Jisós nnó ashwóné gabo wye’.

Pól agaré nkane Jisós atóme ji mbaá bós bi alá pó Jus

¹⁷ “Nkerégé né Jerosale nnye kpe né echa ure Esówo ne ndere nnenemmye, ḡgé ame geja. ¹⁸ ḡgé Jisós ne ajós ne me aké, ‘Kwile lyaá Jerosale wáwá nende bós abi alu fa áwuú nye fo mekomejós ayi óchwó garé getú ya’. ¹⁹ Nshuú ji meko nké, ‘Ata ebwó ákaá chánéné nkane mbó nkéne né macha mmyemenene, mpyéne bós bi áfyéé matós ne wó, ntulege. ²⁰ Ndere ábó áwáne Stefan ayi apye bós nnó ákaá wó agarege bós depó tyé, mbo nlu wye nkamege né bós bi áwáne ji, ne mbame mandeé bwó.’ ²¹ Ne Jisós ajós ne me aké, ‘Kwile chó, ntame nye wó tete né malo bós abi alá pó bós Jus.’”

²² Ndere bós bimbo áwuú nkane Pól ajós genó eyigé na, mekomejós yina atanega ji meno, ebwó álo mando delúlu aké, “Wáge mende yina, akwane fo mambé fa mme wó.” ²³ Ndere ájós mbo, ákalege mbo, áfú bó nku bwó ne áchwéle mpúpú atya mfaá. ²⁴ Meno muú bós bee yimbó agége mbo, agaré bós bíi nnó áse Pól akpe né dachi bwó. Ajyégé aké atulé Pól, agaré geno eyige bós Jus ákalege ji ula. ²⁵ Ne áwe ji. Ndere áchwó túlé ji, Pól aḡii muú kpaá ama ayi abó atene efeé ake, “Nno ebé ese ekamé nnó átulé muú ayi áchyé ji melu nnó ábó muú Rom, ayi alá ápa mpa wúú wó?”

²⁶ Muú kpaá bós bee yimbó ajye bane meno muú bwó ne ake ne ji. “Se gébé nnó ekage ókpaá mechó, mende yina alu muú Rom. Mende yina alu muú ayi áchyé ji melu nnó ábó muú Rom.”

²⁷ Muú kpaá bwó yimbó awúgέ achwó gii Pól aké, “Wáwálé nnó ọlu muú yi achye ji uto nno ábé muú Rom?” Pól akame aké, “Eh.”

²⁸ Ne ama jóó ne Pól aké, “Nchọ́ nka dọ́o ne nlu mbó muú Rom.” Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Rom ayi áchyeé ji uto nnó ábé muú Rom, te gébégé ábyené me.”

²⁹ Bọ́o bee abi abó álú mantulé Pól nnó agarege genó eyigé ji apyé, áwugé mbó aja mmye meso. Ne éfó ekwó ntó menó muú bwó yimbó metọ́o gétúgέ ábó áwéle Pól ne bọ́ mkpokóné ayi Pól alu muú Rom.

³⁰ Yémbó menó muú bwó yimbó alu kelege mankaá genó eyigé Pól apye ne bọ́ Jus akálege ji ula, ne bíí újyágé aferé Pól bọ́ mkpokóné né amu ne akuú anọ́o baá ne ákpakpa melọ́ ako nnó áchomé. Achómégé áchwó ne Pól né mbe ushu bwó.

23

Pól atené mbe ushu ákpakpa melo

¹ Pól atené mbe ushu echomele melo, ape bọ́o domeé ne aké, “Aṅmé ba nlu né né mbe ushu Eṣwọ́o yendégébe kpaá te fi, ne metọ́o wa echyegé me efwyaleté genó gefó.” ² Ne Ananya ayi alu etukpe ampye upe Eṣwọ́o agaré bọ́o bi atené kwókwólé ne Pól nnó ádo ji gekwékwé meno. ³ Pól aké, “Eṣwọ́o ado nye wọ́o ntó gekwékwé. Wọ́o ọ́lu eké ekwọ́o gepú ewé áwogé ne mbómé. Wọ́o ọ́jwọ́le efeé nnó ọ́pa mpa wa nkane ebé elu ne ọ́ma kwé ebé nkane oké ádo me gekwékwé.”

⁴ Bọ́o bi atené kwókwólé ne Pól agii ji aké, “Mbó ne oshye etukpe ampye upe Eṣwọ́o?”

⁵ Ne Pól ashuú ebwó meko aké, “Aṅmé ba, nkaá fọ́ nnó alu etukpe ampye upe Eṣwọ́o wó. Nende nkaá nnó ṅwe Eṣwọ́o aké, ‘Ekagé muú ashye muú kpaá melo.’”

⁶ Pól aké agene nnó gentoge bọ́o abifo álú bọ́o Sadusi ne abifo álú bọ́o Farasi ákale aké, “Aṅmé ba nlu muú Farasi ne ante ba álú bọ́o Farasi. Ula bi nkpené unọ́o mpa elé gétúgέ nkame ne mbélé uméé nnó bọ́o bi ágbó ákwilege nye né negbo.” ⁷ Pól ajógé mbó, bọ́o Sadusi ne abi Farasi álo manwamé ne ate, ne echomele ewémbó ekaré malu apea. ⁸ Ebwó áwámege mbó getúgέ bọ́o Sadusi aké muú agbogé akwilege sé né negbo ne ákamé fọ́ nnó ekiénné Eṣwọ́o elu wó ye genó fọ́ nkane Mendoó gepó. Yémbó bọ́o Farasi ákame nnó unó bi uko ulú. ⁹ Ne mawámé ama ja dọ́o. Ne anleré mabé Eṣwọ́o abi álú geluáge bọ́o Farasi ákwile ka ájoge ne eshye aké, “Ese dege fọ́ gyé ayi mende yina apye wó. Ndáfo ekiénné Eṣwọ́o ye elé mendoó ne ejọ́o ne ji wáwálé.”

¹⁰ Gébégé mawáme yimbó aláa lé umyeyumye, muú kpaá bọ́o bee afọ́o nnó ágyale nye Pól ubauba, ne agaré bọ́o bee nnó áféré Pól efeé ákéré ne ji mmu dachi bọ́o bee.

¹¹ Bíí bimbó ne utuú Jisós achwọ́o tene nenkuné mmye Pól ne ajọ́o ne ji aké, “Gbaré metọ́o wye, ndere ogarege nkane nlu né Jerosale mbóntó ne ogarege nye bọ́o né Rom.”

Bọ́o fọ́ ásó mala manwá Pól

¹² Bíí ujyágé bọ́o Jus fọ́ ásó mala ne áchọ́o mmye nnó ebwó anyéé ne ányú genó gefó kpaá te áwáne Pól. ¹³ Ne bọ́o bi áchọ́o mmye ápwó usaá upea.

¹⁴ Ne ájye gé anọ́o baá bi apye upe Eṣwọ́o ne ákpakpa melo aké, “Ese decho mmye nnó denyéé, denyú genó gefó kpaá te esé déwáne Pól. ¹⁵ Nkane elúmbó, enyu ákpakpa melo tóge meko mbaá menó muú bọ́o bee nnó ató Pól depye eké dékelege mamape mechọ́o Pól cháńéné ne esé dékpomé mmye manwá ji gemege nnó akwóné fa.”

¹⁶ Ne maá mende ayi meḡme Pól yi mendée awú genó eyi ebwó abo ásó mala mampye, ajye garé Pól né dachi bós bee. ¹⁷ Ne Pól akuú muú kpaá bós bee ama aké, “Se nte mamane yi ojye mbaá menó muú enyú, awya genó fó mangaré ji.”

¹⁸ Ajyegé ne ji ewu aké, “Pól muú denó aké nchwó ne nte mamane yina eta wye, awya genóge fó mangaré wó.” ¹⁹ Menó muú yimbó ase nte manmané yimbó áténé babá, agii ji ake, “Ndé mechó okélege mangaré me?”

²⁰ Ashuú ji meko aké, “Bós Jus fó ájóó ábélé nnó geyá ebwó ágaré wó óma chwó ne Pól né echomelé meló, ebwó akélege mampye eké ámage pé mechó Pól chánéné. ²¹ Yémbó ebwó áchwóge, okamege nende bós ápwó usaá upea abi ábíi né meti, ágive manwá Pól. Ebwó ácho mmye nnó anyéé ne anyú genóge fó kpaá te áwáne Pól. Ne nana ebwó ágive manwú genó eyige tanege wó meno.”

²² Ne menó muú yimbó aké ne maá yimbó, “Chó ne ekage oyye muú fó akaá nnó ógaré me mechó ewé.”

Ató Pól mbaá Felis ayi gómna

²³ Ewyagé menó muú bós bee yimbó akuú bós apea abi akwólege ji né dekpakpaá, aké ne ebwó, “Jyage usaá bós bee ufya abi ákene ne uka ne usaá bós bee uléé meso efya abi ákwóme mfaá ujuḡá ne jyage ntó usaá bós bee ufya abi álú ne mako. Gárege ebwó ákpome mmye áse Pól ájyé né Kaisaria né kálánká eneneama ne utuú bi. ²⁴ Segé ujuḡá ebifó nnó Pól aké akene ákwómé mfaá. Tige ji ake pere akwóné né ushu Felis ayi gómna. ²⁵ Ajóge mbó, ása ntó ḡwe aké,

²⁶ “Me Klodyos Lysia ne nsame ḡwe yina mbaá Ata Felis ayi gómna. Ntamé wó. ²⁷ Bós Jus ábó apyé mende yina ne ákelege manwá ji. Nwuúgé nnó alu muú yi áchyéé ji melu nnó ábé muú Rom, me mfé ewu ne bós bee ba ne mferé ji né amu ebwó. ²⁸ Te mbó nkélege mankaá gyé ayi ebwó aké mende yina apye, nse ji defé mbe ushu ákpakpa meló bwó. ²⁹ Agigé ji, ḡge fó nnó apye genó eyige ábó manwá ji wó ye mankpe deno. Ebwó ábó anyéé lé mbeé né mabé bwó. ³⁰ Ewyagé muú fó achwó garé me nnó bós Jus ásó mala manwá mende yina. Ne ntó ji ténéténé eta wye. Ngaré ntó bós bi aké ji apye gyé nnó áchwó garé wó genó eyige ji apye. Bé peré.”

³¹ Ne bós bee bimbó apye wye nkane menó muú bwó agaré ebwó. Áse Pól né utuú bimbó, áke kpaá ákwóné Antipatris. ³² Bíi uvyagé bós bee abi ákene ne uka akéré né dachi bwó ne abi awya ujuḡa áse Pól áfé ne ji. ³³ Ebwó ákwónégé Kaisaria, áchyé gómna ḡwe yimbó ne áfyé Pól né amu jíí. ³⁴ Akuúge ḡwe yimbó, agii Pól aké, “Ótané ndé geba?” Pól ashuú ji meko aké, “Ntané gebagé mewáá Silisia.” ³⁵ Gómna awuúge mbó, aké ne ji, “Gó bós bi aké oyye gyé áchwó ne nwuú mpa wye.” Ne ajóó aké ájye belé ji né echa ewé Mfwa Heród abo atené ne aké bós bee ábamé ji.

24

Felis apye mechó Pól

¹ Ndó eta ekóógé, Ananya ayi etukpe amppe upe Esówo ne ákpakpa bifó áchwó né Kaisaria ne Tetulos muú yi akaáge mabé bós Rom. ² Akúgé Pól akpe mmu, ne Tetulos alo mangaré gyé yi Pól apyé aké,

“Ata Felis oyye bós esé ábó nesó né gejamégé gébé gétúgé ógbaré ebwó chánéné. Ne gejamégé unó bi wó okwóré, wó oyye meló ese enené. ³ Ne esé dese mechó ewé ne metóó megómégó ne bós áfége yendé mbaá gébé geko. ⁴ Nkélégé fó manchó wó gébé yémbó nnéne wó mmye nnó ówuú mechó ewé me nkélege manjóó. ⁵ Esé degé nnó mende yina alu muú efwyale, akene malómaló apye

bóó Jus ako áadorege makpo ne ate. Alu ntó menó mbé né mbaá bóó bi ákuú ebwó nnó ekwó Nasaren.

⁶ “Abó akelege ntó mamfyé deba né écha upé Esówo ne depyene ji [Esé debó delu mampa mpa wuú nkane ebé sé elu, ⁷ yémbó Lysia menó muú bóó bee achwó fóó ji né amu sé, ⁸ ne aké dechwó depa mpa Pól né mbé ushu wye.] Jigigé mende yina, ówuú nyé unó uko ébi esé dejoge mbó nnó apye.” ⁹ Tetulus ajógé mbó, bóó Jus ako abó álú eféé ákame nnó elú wáwálé.

Pól anjéné mmye jii né mbé ushu Felis

¹⁰ Ne gamena yimbo afu Pól ebwó nnó ajóó, Pól alo ye manjóó aké, “Nkaá nnó ópa mé mpa né melo ewé ne gejamégé anjé, ne metóó egóó me manjéne mmye ya né mbé ushu wye. ¹¹ Mbógé ógigé, ówuú nyé nnó ndó elu dangbéé efyaneepea eyi mbó njye né Jerosale manogé Esówo. ¹² Ne bóó Jus agé ye me nyéégé mbeé ne muú fó né écha upé Esówo wó, ne agé ye me mpyege bóó Jus adorege makpo ne ate né macha mmyemenene ye né melu fó né melo wó. ¹³ Ebwó ákagé lere fó nnó genó eyige ebwó aké mpye gelú wáwálé. ¹⁴ Ne nkamé genó gema eyige ebwó aké, ‘Nnoge Esówo ayi ukwene ante sé né meti ewé ebwó aké élmé fó. Yémbó nkamé lé unó uko ébi mabé Mosis ajóó ne ébi bóó ekpavé Esówo ásámé.’ ¹⁵ Ne nwyá uméé wye nkane ebwó ntó awya nnó Esówo apye nye yéndemuú akwile né negbo ye apye galógáló, ye apye gabo. ¹⁶ Ne nmuame yéndégébe nnó metóó wa ébé pópó né mbé ushu Esówo ne mbé ushu akwaá ¹⁷ Ebélé mé dás ayi mbó nla jye né Jerosale wó ne mfé nana ne nka mampóó bóó Jus ne mampye ntó upé mbaá Esówo. ¹⁸ Gé genó eyi gepyé me njye né écha upé Esówo mbó ne ebwó ágené me wye. Mbó nnerege mampye upé bimbó nnó nshwóné mmye ya, gejamégé bóó abó ápó ne me, ne ye efwyale étane wó. Ne bóó bi abó ágené me élé bóó Jus abi átané né gebagé mewaá Esya. ¹⁹ Mbógé ebwó abó agé nnó mpye gye, mbó áchwó gáre né mbé ushu wye. ²⁰ Elá pó mbó wó, bóó bina ágaré gye ayi ebwó ágené gébégé ákpakpa melo ápelé mechó wa. ²¹ Esé ne ebwó debó debó efwyale wye né genó gema. Elé genó eyi mbó njóó né metóó metóó ebwó nké, ‘Mbó mpa ne ényú fina gétúgé mfyé metóó nnó muú agbogé akwilege nyé né negbo.’”

²² Felis awuúgé mbó, depó étire na deko, ndere akaá mé meti ewé Jisós chánjéne, agbé mechó ewémbó aké, “Lysia menó muú bóó bee achwógé ne nsó mpa yina.” ²³ Ne agaré muú kpaá bóó bee ama nnó ábámé Pól yémbó álya ji ábé shushu ne alyage ntó ajéé bíí áchwó áchyége ji unó bi uli ji. Achó gébé ne mpa Pól né anjé apea.

²⁴ Ebelegé Felis ne mendée wuú Drusila áchwó gé Pól. Mendée wuú abó alu muú Jus. Ebwó ákuú ji ne álo manwú ndere ji agárege ebwó nkane muú akage fye metóó ne Kras Jisós. ²⁵ Ne agaré nkane muú akage be cho ne nkane muú abó mangbaré mmye ji né bíí mpa Esówo ébi uchwóó nyé. Felis awuúgé mbó, efóó ekwó ji metóó aké, “Cho kpé, ngegé gébé mmage kuú nyé wó.” ²⁶ Ajóó mbó, aferege nnó Pól achyége nyé ji njka. Né getú éyina akuú Pól yéndégébe ado abya ne ji.

²⁷ Epye wye mbó kpaá anjé apea ákoó. Gébégé áchyé Póshos Festos geluógé Felis, Felis alya Pól né denó elé akelege mampye matóó agóó bóó Jus.

25

Pól aké átee mechó wuú éjye mbaá mfwa Rom

¹ Ndó ekoóge eléé eyi Festos aselé gefwa né gebagé mewaá Judiya, atané né Kaisaria afé né Jerosale. ² Ne anóó baá bi apye upé Esówo ne ákpakpa melo

áchwó ne mechó Pól né mbe ushu wuú, ákwó ji mata nnó, ³ apye ebwó genó eyigé na ndere ebwó ákelege, ató Pól achwó né Jerosale. Ebwó ábó asó mala nnó ájwálege meti, Pól achwógé ebwó áwá. ⁴ Festos ashuú ebwó meko aké, “Pól alu mmu denó né Kaisaria ne éla gachye nkéré ewu. ⁵ Mbógé apye gye, garege anó bóó nyú akwólé me deyye né Kaisaria ne akpa mechó ewémbó achwó mbe ushu wa.”

⁶ Ne Festos ama belé né Jerosale genógé ndó ené eyyegé ne efya ne akéré né Kaisaria, bíi uyyagé ajwólé né écha eso ne ató nnó achwó ne Pól. ⁷ Achwó ne Pól, bóó Jus abi abó átané Jerosale áno ji mme ne álo mama ji ukpékpé depó mmye ayi alá kágé lere nnó genó eyigé ebwó ajoó gelu wáwálé. ⁸ Ne Pól anmene mmye yi aké, “Mpyé ye gyeé fó né mabé bóó Jus wó, ye efwyale nchyé né écha upé Esowo wó, ne mpye fó gyeé mbaá mfwa Rom wó.”

⁹ Yémbó Festos akélege mampye mató agóó bóó Jus, nkaáwú ne agii Pól aké, “Pó ojyé né Jerosale ápa mpa wye né mbe ushu wuú?”

¹⁰ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Nténé fa né écha eso mfwa Rom ne gé mbaá ayi ábó mampa mechó wa na. Wó ókaá chánéné nnó mpye bóó Jus gyeé fó wó. ¹¹ Mbógé nkwe ébé ewé ábóó manwá me, mfó fó negbo ne mbógé depó deko etiré ebwó ájóó ne me depó wáwálé, ókágé gbaré me óchye ebwó. Nnene wó mmye nnó átéé mechó wa eyje mbaá mfwa Rom.”

¹² Ne Festos awuúge mbó, ajye jóó ne bóó majye bíi, ewyagé ajoó ne Pól aké, “Té mbaá wó óké atéé mechó wye mbaá mfwa Rom, ewu ne ojye.”

Pól aténé mbe ushu mfwa Agripa ne Benise

¹³ Ebélegé mfwa Agripa ne Benise áfé né Kaisaria mantamé Festos. ¹⁴ Abélegé eféé dóó bíi fó Festos achwó ne mechó Pól né mbe ushu mfwa yimbo aké, “Mende fó alu fa ayi Felis alyá né denó gebégé ajye. ¹⁵ Ne nyyégé né Jerosale, anó baá bíi apye upé Esowo ne ákpakpa bóó Jus ágaré me depó etiré ebwó aké Pól apye. Ne ebwó aké me nsó mpa nnó mende yina akwé ébé. ¹⁶ Ne ngaré ebwó nnó gepógé bóó Rom gepó fó nnó ájóó nnó muú akwé ébé, ayi ji ne bóó mpa bíi alá tene unóó mpa ne anmené mmye jii né depó deko etire aké ji apye wó. ¹⁷ Ebwó áchwógé fa áchó sé gébé wó, bíi uyyagé nnye jwále né écha eso, nké áchwó ne mende yina. ¹⁸ Bóó mawamé bíi ákwilegé ka, ajoó ye nnó akwé ébé fó nkane mbó mferé wó. ¹⁹ Ebwó abó anyeé le mbeé ne gefó eyigé ebwó ánogé Esowo ne ama anyeé mbeé gétúgé muú fó ayi ákuú Jisós, agbo me yémbó Pól alu jóge nnó alu mebe. ²⁰ Ndere nlá kágé se geno eyigé mpye, ngii Pól nnó ajye né Jerosale ápa mechó wúu ewu. ²¹ Yémbó Pól aké elome lé nnó ályá ji né denó kpaá té mfwa Rom apáne mpa wuú. Ne agaré aké ábamé ji kpaá té agene meti mantó ji mbaá mfwa Rom.” ²² Ne Agripa awuúge mbó aké, “Me ntó nkelege manwu né menó mende yimbo.” Ne Festos aké ne ji, “Geya ówuú nye”

²³ Bíi uyyagé mfwa Agripa ne Benise áchwó ne gejamégé bóó ánoje ebwó dóó ne mabeé, ebwó ákpe ájwólé né écha eso. Ne anó bóó bee ne anó bóó abi alu melo. Ne Festos agaré áchwó ne Pól, ²⁴ ajoó aké, “Mfwa Agripa ne bóó ako abi alu fa, gage mende yi bóó Jus ako áchwóó, ábánege me yendégébé ákpeage me nnó akwané sé membe mebe wó. Abó apye né Jerosale, ne apye ntó fa né Kaisaria. ²⁵ Yémbó nge fó genó eyige ji apye eyige ji abó mangbó wó. Ne te ji mbóó aké átéé mechó ewé eyje mbaá mfwa Rom, nkamé nnó ntene ji ajyé ewu. ²⁶ Yémbó mpó ne genó eyigé nsame nye ntó mbaá mfwa yimbo gétúgé mende yina. Nkaáwú ne nchwó ne ji né mbe ushu enyú, titi né ushu mfwa Agripa

nnó, enyú ntó dejóó mechó ewé ne nkaá genó eyigé nsame. ²⁷ Me ngé nnó eló fó ntó nnó átó muú denó mbaá mfwa ayi nlá garé gyéé ayi ji apye wó.”

26

Pól aḡmene mmye jii né mbε ushu mfwa Agripa

¹ Agripa awuúge ne akúú Pól aké, “Nana elé gébé jyε manjóó mejjóó nnó óshya wa ókame meko bwó.” Ne Pól afu amu aló manjóó aḡmenege mmye jii aké,

² “Ata Agripa, ngé nnó nwya éfwó mantené né mbε ushu wye fina maḡmené mmye ya né depa etiré bós Jus ámalé me mmye ³ Njogé mbó, gétúgé nkaá nnó ókaáge gepóge bós Jus chánéné ne unó bi ébwó anyéé mbeé ne ate. Mbó ne nkwo wó mata nnó óse gébé ówuú genó eyigé nkεlege manjóó.

⁴ “Bós Jus ako ákaá nkane genwá ya gelu te démbáné getúge nwnéné né mpu bwó ne né Jerosale ntó. ⁵ Ébwó ákaá me te gachí gefóge muú ayi mbó nlu. Mbógé ébwó ábó ágárege wáwálé, mbó ájóó nnó nlu muú né uchome Farasi ayi akwólege mabε chere chere ne anóge Ésowo mpwó bós ese ako. ⁶ Ne nkpe mbó unós mpa fi getúge nneré metós né unó bi Ésowo abó anyémeno ne ukwene ante ese. ⁷ Ge wye menomenyéé ewé matóó ese áfyanépeá ajwale ágile ndere ébwó ánógé Ésowo utuú ne ḡwómese. Ata elé getúge nneré metós ne nkpe mbó unós mpa ne bós Jus bina.” ⁸ Gó me ngii enyú ako nnó, “Ulannó enyú deféré nnó epá kókoge nnó Ésowo apye bós akwile né negbo?”

⁹ “Me Pól gébé gefó mbó ntené ne eshye nnó mpye ndere eji me metós manii mabó Jisós ayi Nasaret. ¹⁰ Na ne mbó mpye né Jerosale. Anós baá bi ápye ure Ésowo ábó áchye me ébwonye ne mfyε gejamé gé bós Ésowo denó. Ne yendégébé eyigé ajogé nnó áwáne ébwó nkamege ntó. ¹¹ Yendégébé nchyege ébwó éfwyale né macha mmyemenene ese mako, mpye nnó ébwó áshya Jisós kpekpe, áféré matós ne Ji. Nchye anywóné me mmu kpaá te nkwo ne maló mme bós bicha manii ébwó mbwe ewu.

Pól agaré nkane ji akwóré metós wuú, akwólé Jisós

¹² “Ébelegé, mfé ntó né meló Damaskós ne bó ḡwe abi alere nnó uto ba utané mbaá anós baá bi ápye ure Ésowo. ¹³ Ata, ndere nnye ne metós ḡwómese, nge gekpékpé gé genbó eyi gégéne gepwo ḡméé getané né mfaánebuú, gechwó gεne gegya me mme ne bós abi abó akéne ne me. ¹⁴ Ése ako dékwe mme, ne nwú meko muú fó ajóó né mejjóó Hibru aké, ‘Sól, Sól ulannó ókεlege manii me mbwé? Óchyege geme jyε éfwyale manténe ukóló ne me. Óchyege geme jyε nkane menya ayi aselé metaá adorege.’ ¹⁵ Ne ngii nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisós muú wó ókεlege manii ji mbwe. ¹⁶ Kwile ka. Nkwó wó ushu nenjé nnó mpye wó óbe muú utós wa, ógarege nye bós unó bi ógné fina ne unó bi fó ebi nlerεge nye wó né meso gébé. ¹⁷ Mféré gé nye wó né amu bós Jus ne mféré gé nye wó ntó né amu bós abi álá pó bós Jus, ne ntóme le wó eta bós bimbó. ¹⁸ Ójyε gé ewú, néné ébwó ame, ne óféré gé ébwó né gemua, ópye ébwó áchwó né genjgbó. Ewéna etené nnó óferege nye ébwó né amú danchómeló, óchwó ne ébwó né égbé Ésowo nnó áfyéé matós ne me ne Ésowo ajige nye nte gabo ébwó, ne ábó nye melu né geluage bós Ésowo abi ji aiyá.’

Pól agaré utós bit mbaá Agripa

¹⁹ “Ata Agripa nkane élúmbó, nshyá fó meko ayi atane mfaánebuú wó. ²⁰ Nló né Damaskós ngaré mekomejóó wuú ne nle nchwó fa né Jerosale. Nfé ntó yendé mbaá né maló bós Jus ne ayi álá pó bós Jus. Mbó ne ngarege

yéndemuú nnó ákwore metóó alyaa gabo wuu, ákére mbaá Esowó ne ápyege unó bi ulere nnó ebwó ákwore geḡwá bwó. ²¹ Gé genó eyi gepyé bós Jus ápyéné me né mmu echa upé Esowó ákelege manwá mbo. ²² Yémbó Esowó apoo me yéndégébé kpaá te fi. Ne ntene ngarege mekomejóó ayi áfyé me né ebwó mbaá bós ne ubyanḡwó bó. Ngarege le unó bi bós ekpávé Esowó ne Mosis ábó ájóó te gachí nnó upye nyé. ²³ Ebwó ábó ájóó nnó, “Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa abó mangbó ne ábé muú mbe yi akwile né negbo ne apye bós Jus ne abi alá pá bós Jus ágé geḡgbó.”

Afwa melo ápyame manwú depó etiré dekene ne Jisós

²⁴ Ndere Pól alu áḡménége geme jí, Festos aweé ji aké, “Pól omée gebwó. Unó bi agíí dós upye wó ole mée gebwó?” ²⁵ Ne Pól ashuu ji meko aké, “Ata me mmée fó gebwó, njóge le unó bi ulú wáwálé. ²⁶ Wáwálé alu nnó mfwa Agripa akaá depó ti deko, nkaáwune njóge mbo nlá pó ne efo metóó, nende depó tíre na depyé fó bibíí wó. ²⁷ Mfwa Agripa, pó akamé ntó depó eti bós ekpávé Esowó ásámé? Me kaá nnó mfwa akamé.” ²⁸ Ewyage mfwa Agripa agíí Pól aké, “Wó áferé nnó okage pye me wye tenétené nnó mbé menḡkwole Kras?”

²⁹ Ne Pól ashuu ji meko aké, “Ye ebé le nana, ye meso gébé, nnemmye mbaá Esowó nnó wó ne bós ako abi awuu mbo me fi nnó debé éké me, yémbó epófó nnó enyú dekpé deno nkane me nkpené.”

³⁰ Pól ajógé mbo, mfwa Agripa, gomena Festos, Benise ne bós bifó ákwilé ka. ³¹ Ne ndere ebwó ájyé dafye, ájoge ne ate aké, “Mende yina apyé fó genó eyigé abó mangbó wó ye deno manḡpe wó.” ³² Mfwa Agripa ajóó ne Festos aké, “Mbógé mende yina ábé danjye ne mechó ewé mbaá mfwa Rom, mbó delyaa jí.”

27

Bós bee dfe ne Pól né Rom

¹ Nkane ákame nnó debye, efeé ne debye kpe esogeka, ewé ejyé melo Itali. Agbaré Pól ne bós deno abifó áchye muú kpaá bós bee ayi ákuú ji Julyós. Ji alu né geluage bós bee abi mfwa kpa bós Rom. ² Ne esé ako dekpé esogeka ewé étané melo Adramatim éjye malu yi makpé átárege né gebagé mewaá Esha [Aristakós ayi atané melo Tessalonika né gebagé mewaá Masedonia, alu ntó ne esé.] ³ Bii ujayágé esé dekwóné né Sidón. Julyós aló melu ne Pól te alya ji nnó ajye gé ajéé bíí nnó áchye ji genó eyigé gelíí ji. ⁴ Détánégé Sidón delo manjye, ne gétúgé mbyo atané esé mbe, degya defé egbe Syapros melo ewé nnyi nenóó ewu mme mbaá ayi mbyo alá pó dós. ⁵ Esé déchyágé ebeé mega ewé élú toitoi ne Silisya ne ewe fó ewé élú toitoi ne Pamfilya, efeé ne déchwó kwóne né Mira né gebagé mewaá Lysha. ⁶ Muú kpaá bós bee yimbo age esogeka ewécha ewé étané né melo Aleksandra ejye melo Itali, efeé ne afye esé mmu.

⁷ Esé deke perepere né gejamégé ndó, degé efwyale ne delé kwóne melo Snedus. Ndere mbyo alá kamé nnó esé déjye mbe wó, dekwóré defé égbé ewé *Kret melo ewé nnyi nenóó ewú mme, dekoó nechye né Salmone. ⁸ Dekene debye mapeá mapeá, melo ewé nnyi nenóó ewú ne mme démye kpaá dékwóné nechye niné ákuú nnó nechye népere, kwókwólé ne melo Lasiya. *

⁹ Esé debó dechwó mé gejamégé ndó ne bíí kpaá ebi ápyé gepé mashwóné ubéé ubi úkoó mé. † Ne Pól achye gejamégé bós majyeeé abi alú mmu esogeka

* **27:8** Elú wáwálé nnó: Nana gé gébé eyige afofo achwó dós na. † **27:9** Elú wáwálé nnó: Bii kpaá bina né bo ḡwe bifó ása nnó élé bíí bi ályage menyéé kpékpé.

aké, ¹⁰ “Anmé ba, ngé nnó mbógé detogé eshye deyyegé gejamé unó unóme nye chóncho ne esogeka ne bós ágbóo nye ntó.” ¹¹ Ye éle Pól ajós depó ti, muú kpaá bós bee afye yeé mekpo wó, akwalé le mekoyi menjamé ne mbós esogeka ájóoge. ¹² Te ndere nechye eniné mbó nela nepó nechye neló neló eniné bós ájwálege gébége gefwene, gejamége bós akélege nnó esé deyye mbe kpaá te dekwónge nechye eniné ákuú nnó Fonis né melo Kret. Fonis alu mbaá ayi ebeé mega ékaré ufafa upea.

Mbyo nnyi akpa ésojeka

¹³ Ewyagé mbyo atané nteé ebeé mega aló manchwó ne bós bi álú né esogeka áferége nnó efwó ekwólé ebwó. Ne ebwó áferé dánjmáa ésojeka afyé mmu esogeka. Apyegembo, álo manjye mapea Kret melo ewé nnyi ne nós ewú né mme. ¹⁴ Ewyá ye wó, mbyo nnyi atané achwós esé mmye né egbe ebwónye, mbaá ayi nmeé etanege né Kret. ¹⁵ Mbyo nnyi yimbó achwó ado esogeka ayi ánjamé alá kágé bwóle mekpo esogeka nnó ejye mewaá. Ebwó akpe lyaá nnó mbyo akpa ewú. ¹⁶ Ndere deyye dekwó maá melo fó ayi nnyi nenoó ji mme, melo ewémbo ákuú nnó Koda. Ne ndere dekye maá melo yimbó unó bi úlú wyé ugbé mbyo nnyi nnó áchwógé ne eshye. Ne esé demye deja ékpée ewé áshíí né ula esogeka defye mmu. ¹⁷ Apyege mbó, ábané ekpée ne esogeka áwe ne manyíí nnó ekagé ekpée egyale ne esé debó efó nnó esogeka eshulege nye efé kwókwóle ne Lybia ne efáage nye né manchwé usós ayi átánege né ebeé mega. Eféé ne ebwó nnyaá ndeé nnó mbyo akpe mmu akpá esogeka. ¹⁸ Ndere mbyo nnyi alú kóoge ne eshye, ne bíí újyágé ebwó áferége matuú ayi álú mmu esogeka áfómege nnyi nnó ewu efuú. ¹⁹ Bíí bimbo ukoóge ne dóndo, bós bi ájáme esogeka ákpa unó bi ápye utóó né esogeka áfumé nnyi. ²⁰ Ne esé déla wyémbo né gejamége ndó yeé nmeé, yeé ambe dege wó ne mbyo nnyi akpane ésojeka ejye egbe ewé ne ewé. Ndere mbyo nnyi apyembo, mane magyále esé ne déferé nnó dechwo degbó.

²¹ Nkaáwú ne efó epyé bós álaa mesa né gejamége ndó. Ewyagé Pól akwilé ka aké ne ebwó, “Anmé ba, mbage enyú debó dewú majyéé ma ne esé dela né Kret, mbó ekpée ne gejamége unó uchó mbó wó. ²² Ne me nnene enyú mmye nnó dégbaré matóó. Ye muú ayi agbo nye apó wyéé esogeka ewú ewú ne énoóme nye. ²³ Njoge mbó getúge Esowó ayi abó me ne Esowó yi me nnóge ne atóme ekiénné wúú ne utuú ebi njuú. Echwógé etené me nekuné mmye, ²⁴ eké ne me, ‘Pól ófoge fó. Otenege nye mbe ushu mfwa Rom. Né ulós melu Esowó, ye muú nyú ama ayi agboó nye apó.’ ²⁵ Ndere ekiénné ewémbo echwó ne mekomejóó yina, nkamé ne Esowó. Ngarege enyú nnó dégbaré matóó dépélé, Esowó apye nkane ji ajós. ²⁶ Pól ama jóó aké, Mbyo akpane nye esogeka ateé né gebage mewaá eyige nnyi nenoó mme.”

²⁷ Ne ndó ekwónégé efya ne eni, mbyo nnyi akpá esogeka echyá ebeé mega. Ebeé ewémbo ákuú nnó Adraya. Metóó utuú ékwónégé ánjamé esogeka áferége nnó esé delú kwókwóle ne mapea mewaá. ²⁸ Ne ebwó ábó menyíí áshíí né genó gefó eyi genóó, áhime mmu nnyi nnó ámeé ndere nnyi négomé. Ámegé ágé nnó nelu usaá bó ratógé ukéné. Ewyagé ama meé ne ágé nnó nnyi néla nana usaá bó ratógé uní meso efya. ²⁹ Ngarege ebwó áfóó nnó mbyo nnyi atene nye esogeka efé edo né mataá ayi alú mmu nnyi, efeé ne áferé bó dánjmáa esogeka aníí ánjamé né mmu nnyi nnó esogeka etené. Apyege mbó, áshyáge nnó bíí újyá wáwá. ³⁰ Elé ánjamé esogeka akélege mambó ájye, efeé ne ápwyaá ékpée ashulé né nnyi ne áma aké, ebwó ájye nma genó fó né mbe esogeka. ³¹ Pól akaá ne ajós ne bós bee ne muú kpaá bwó aké, “Mbógé ánjamé esogeka

átanéǵé, ebyennó muú ayi ápóme nye apó.” ³² Pól ajǵǵé mbó, efee ne bós bee ajye sǵré manyií ayi áwelé ékpée wyé. Asóréǵé manyií yimbo, álya ékpée nnó ejyé.

³³ Wye ndere bií uchwó jyaá, Pól ane bós ako mmye nnó ánye menyéé, ajǵǵé aké, “Ndo ele mbó efya ne enií fi eyi degile nnó mbyo nnyi yina abyé nye, ne ye genó denyé wó. ³⁴ Ne nnene enyú mmye nnó denyéé eké genó nnó débó eshye, ekage degbó. Ye muú yi mekpo emye nye ji apó.” ³⁵ Ajǵǵé mbó abó nto bred, atamé Esowó, agya geba abó manyéé né mbe ushú ebwó ako. ³⁶ Ne ebwó ako agbaré matóó, abó nto bred ányéé. ³⁷ Mpa bós ako abi álu mmu ékpée ewena, álu usaá ufya ne uléé meso nekuú ne ama (276). ³⁸ Yéndemuú anyé agbeé, ebwó ákpa menyéé yi álaá né mmu esogeka ágbé né nnyi nnó esogeka efuú.

Ngbannyi apye esogeka egyptalé

³⁹ Bii uyyágé, ebwó ákaa fó geba eyíǵé ebwó álu wó yémbo ágé nechye né nnyi eni nelú gesó gesó. Efee ne ebwó amuamé mampye esogeka ejye né mbále nechye eniné mbó. ⁴⁰ Ne ebwó ásǵré manyií ayi abó áshii ne uno ebi áhmaa esogeka, ásǵré nto manyií yi áwelé bó nsóm abi áhwolege mekpo esogeka ákwe né nnyi, ama té ndée eyi elú mbe ékpée mfa. Mbyo nnyi akpage ese efee né delo manjye mapeá mewaa. ⁴¹ Ndere esogeka ejye, edo né nchwéné usó eni nelú nteé nnyi ne mekpo esogeka ejye kpe né gesó efee ne esogeka ekwamé. Ndere elu efee mgbannyi adóo esogeka ewémbo kpaá te egyptalé.

⁴² Ne bós bee himbo ákélege manwá bós denó ako nnó ekágé ebwó áwó akwó mewaa ne ábó. ⁴³ Yémbo muú kpaá bwó abó akelege nnó ekage átá Pól ne agbé ebwó. Ne aké yéndemuú ayi akage wó nnyi, abó mbe awó áchya. ⁴⁴ Ne bós abi fó abi ála káǵe wó agbaré uba esogeka awó ákwólege ebwó. Wye mbo ne yéndemuú ápyéé ne akwóné mapea mewaa chánéné.

28

Genó eyi gepyé Pól né melo Malta

¹ Ndere esé dekwone melo ewe nnyi nenó ewu mme, ápye esé dekaa nnó akuú ewú Malta. ² Bós bi álu né mbále nnyi ágégé esé, meshwe apye ebwó ne ase esé chánéné. Ebwó áséné mewé nnó esé déwyagé gétúǵé manaá abó akwené ne gefwene gelú. ³ Deweé etiré mbó desóǵé deko, Pól anyweré mechyé deweé afyé mewé ne gelugé mewé gépye gétóó getané né deweé etiré mbó géchwó nó ji né ebwó gení wye. ⁴ Bós melo ewé ágégé nkane gétóó yimbo genií Pól né ebwó, álo manjené ne ate áké, “Mende yina negbo nekoo ji ame né esogeka ne gabo wuú akámé nnó ji ábé mebe wó.” ⁵ Ne Pól anyíǵé ebwó wuú gétóó yimbo gétané gékwé mmu mewé eyi gelá pyéé ji genó wó. ⁶ Bós bina apéle nnó Pól amuále nye, akwe mme agbó. Ebwó ágégé nnó ye genó eyi gepyé Pól gepó, akwǵré mejóó meno áké, “Mende yina alu mbó elé meló.”

⁷ Mfwa Publos ayi ágbare melo ewé, awya dachi ne makóó jii alú kwókwólé ne melo. Agégé esé ase esé chánchá ne debelé ndó eleé né dachi wuú. ⁸ Ndere delu efee, Pól awú nnó nte Publos ameeé gefwene ne efǵégkó. Akwilé ajye gé ji ne anere ji ebwó mmye, anemmye mbaá Esowó ne mende yimbo átoó. ⁹ Bós awúǵé nnó Pól apye mende yimbo átoó, bós mamée áchwó mbaá Pól ne apye ebwó átoóǵe. ¹⁰ Ne bós bimbo ánogé esé dós. Achyé esé gejamégé unó ne gébéǵé esé déwúlege, ama chyé esé unó ebi upóge esé né neke eniné mbó.

11 Ne amfaá aléé ákoógé, esé deyje dekpε esogeka ewé etané meló Aleksandra ákuú éwú nnó * aló uka ufa. Esogeka ewémbó ebó elú né melu ewé nnyi nenoó éwú mme, egilé nnó genóme gejyá. 12 Ne esé dékwónégé né nechye né Sirakós eféé ne débélé wyé ndó eléé. 13 Délyágé eféé, dekwóné nechye ne Regum, débélé wyé ndó ama. Bií újyagé mbyo atané esé meso ntee nnyi ne éké ékwónége ndó epea, dechwó né Putoli. † 14 Eféé esé degé bós Jisós fó abi ánené esé mmye nnó débélé ne ebwó uwyaa uma. Ajógé mbo, esé dekamé, débélé ne délé jyé né Rom. 15 Ndere deyje, bós Jisós abi alú né Rom awúgé nnó dechwó, áchwóó gí esé. Débané abifó né ntoné gesegé Apíus, débané ntó abifó né melu ewé ankéé ábélege mmu áchyege manka. Gébége Pól agené ebwó aféé Esówo ne metóó wuú ntó ékwené. 16 Ne esé dékwónégé né Rom, ályá Pól nnó ajyé bélé mbaá ayi jí akélege, áchye muú bee nnó ábámé jí.

Pól akpe deno né Rom

17 Ebélegé ndó éléé, Pól akúú ákpákpá bós Jus. Achwógé aké ne ebwó, “Anjmé ba, nlu fá nkane muú deno; Apye me né Jerosale áfyε né amú bós Rom ayi nlá mpyé mechó fó mebo wó ewé áwane me. 18 Bós Rom ágígé me gejamégé bó nkwe, ágé nnó nkwe fó ébé wó nkaáwú ne ábó ákélege manlyá me nnye gétúgέ nlá mpyé mechó fó mebo ewé áwane me wó. 19 Yémbó bós Jus áshya nnó aferege me, eféé ne nnyeé ne mpa wa nnó mfwa Rom ápá, yémbó epófó nnó nchwó maáma bós ba mechó mmye. 20 Gé ula bi nkuú enyú nnó esé déjwólé déjój mechó ewé. Manyí ayi áwélé me na élé gétúgέ muú yí esé bós Isrelí dégile.”

21 Bós bimbó áshuú jí meko áké, “Esé degé ye bó ηwé abi átané Judiya, yé meko mebomebo ayi akpane getugé jyε ne gabo ayi opye wó. 22 Yémbó esé dekelege manwú eta wyé. Genó gema eyigé esé dékaá gelu nnó yendé mbaá ayi bós ájwolégé, ájoge gabo gétúgέ echomele ewé wó ólú wyéé.”

23 Ajógé mbo, ákwyé bií ebi átuuge ne Pól. Bií bimbó úkwónégé, gejamégé bós áchwó áchomé né gepúge Pól ne álo mangaré ebwó mekomejój Esówo né dondo kpaá te nkwalé. Agarege ebwó nkane gefwage Esówo gélu. Amuame mampye ebwó nnó ákwóré gepoge bwó áfyε matóó ne Jisós nkane ajoge né ηwe Mosis ne abi bós ekpávε Esówo. 24 Awúgé mbo, abifó ákamé ne abifó ákamé fó mekomejój wuú wó, 25 ne álo manye mbeé ebwó ebwó. Gébége ebwó áchwó jyé, Pól ama jóó meko yimbó aké, “Mendoó Ukpea ppye gechánchá genó mangaré wáwálé mbaá ukwéne ante nyú ndere Asaya muú ekpávε Esówo nnó asá nnó, 26 Chó garé bós bimbó nnó dewúu nyε lé wú ne dekáge ula, depelé nyé lé péle ne dégené. 27 Elúmbó gétúgέ bós bina áneá matóó dós. Ebwó ágbé ntó matu bwó ne áma mále ame. Apyεmbó nnó ebwó ágegé sé mbaá ne áwugé sé. Mbógé ebwó ákeregé meso etá Esówo, apye nyé ebwó átoó.” 28 Ne Pól anere manjój aké, “Enyú debó mankaá nnó abya melóméló yina alerege nkane Esówo aferege bós né efwyale gabo. Abya melóméló yina ajye nana mbaá bós abi alá pó bós Jus ne áwú nyé jí.” 29 [Pól ajógé mbo, bós Jus álo mantané dafyé, mbeé akwé ebwó ebwó.]

30 Né anjmé ápea ayi Pól abelé né gepú eyigé jí achyege ηka, asele yéndemuú ayi achwó gé jí. 31 Pól álú wyé eféé agarege bós nkane gefwage Esówo gélu ne alerege bós depó etiré Ata Jisós Kras, ajoge depó gbógónó ayi alá pó ne efó metóó ne ye muú ayi achyé jí efwyale apó.

* 28:11 Elú wáwálé nnó: Aló uka ufa bimbó élé aló uka bós Rom. Ebwó ákamege Kasto ne Pólos.

† 28:13 Elú wáwálé nnó: Putoli alu ntó meno nechye né gebagé mewaa eyigembo.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ Kras né Rom

Pól atamege εchomele bɔ́ Kras né Rom

1 Me Pól, maá defwe Jisɔs Kras, ne nsáme n̄we yina. Eɔwɔ aija me nnó mbe n̄gbá Jisɔs ne achyéé me utɔ́ nnó ngaregέ abya melóméló wuú. ² Elé abya melóméló yina ne Eɔwɔ anyeé nya meno te gachii gébégé ji apyeé bɔ́ ekpávé bií ásamé né mmu n̄we wuú. ³ Abya melóméló yina átome ne Maá wuú, ji alu mpyáne mfwa Devid. Abyé ji ndere mekwaá. ⁴ Mendoó Ukpea aleré ne utó nnó Ji alú Maá Eɔwɔ gébégé apyeé ji akwilé né negbo. Ji yimbo élé Jisɔs Kras. ⁵ Ne gétú ji, Eɔwɔ aleré me galógáló, ne apye nnó me mbe n̄gbá Kras ngaregέ bɔ́ né malo mme mako nnó áfyéégé metɔ́ ne ji ne áwúgέ ne ji, ⁶ chóncho ne enyú abi Eɔwɔ akuú nnó décho mmye ne Jisɔs Kras. ⁷ Getú eyigémbɔ ne nsáme n̄we yina eta nyú ako abi délú né Rom, enyú abi Eɔwɔ ágboó ne enyú dɔ́ ne akuú enyú nnó débe bɔ́ bií. Nn̄emmye nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras alérégé enyú galógáló, ne ápye enyú débe né nesɔ.

Pól atamege Eɔwɔ gétúgέ bɔ́ Eɔwɔ abi álú né Rom

8 Me mbɔ́ kpe mbe, ntame Eɔwɔ wa gétúgέ enyú ako né genó eyigé Jisɔs Kras apyeé eta sé, né gétúgέ bɔ́ ágaré abya metɔ́ ewé enyú défyéé ne Eɔwɔ. Abya yimbo ake akwóné malo mme mako. ⁹ Eɔwɔ muú me mpyeé utɔ́ bií ne metɔ́ wa meko, mmye ké mangaré gέ abya melóméló Maá wuú, alu nte sé wa nnó me mfyéé enyú né mmyemenene ya yéndégébé mpwaaá f́. ¹⁰ Nn̄emmye nnó Eɔwɔ apye me mkpe nge meti nana manchwó ge enyú, mbɔgέ nnó mbɔ ne ji akelege. ¹¹ Me nshyagé manchwó nge enyú nnó mpye enyú débɔ εchye ewé Mendoó Ukpea εchyeége nnó enyú débɔ εshye déwene né depɔré Eɔwɔ. ¹² Genó eyigé me njógé mbɔ gelú nnó esé ne enyú depoógé ate né metɔ́ ewé défyéé ne Eɔwɔ. Enyú dékágé poógé me né metɔ́ ewé défyéé ne Eɔwɔ me ntó nkágé poógé enyú.

13 An̄me ba, nkelege nnó enyú dékaa nnó me nshuú ndɔ, ndɔ ne ndɔ manchwó gέ enyú, nnó mpye bɔ́ abifo né melo nyú ntó afyéé metɔ́ ne Jisɔs wye ndere mpyeé né malo ayifo ayi bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. Yémbɔ kpaá te nana nge f́ meti manchwó nge enyú ẃ. ¹⁴ Genó eyigé me mbɔ́ mampye gelú nnó me mbɔ mangaré abya melóméló mbaá bɔ́ abi ágene gen̄gbɔ ne abi álú ame gemua abi ákaa genó ne abi alá akágé. ¹⁵ Ndere elúmbɔ, nshyagé dɔ́ mangaré enyú abi délú né Rom abya melóméló.

16 Néndé mmye εgbó f́ me mangaré abya melóméló. Ji ne awyaá utó Eɔwɔ εbi uferegέ yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ ne Jisɔs né εfwyale gabo. Elɔ mbe ne bɔ́ Jus ekwóné mbaá bɔ́ Grek. ¹⁷ Abya melóméló yina agaregέ ndere Eɔwɔ apyeé nnó esé debe cho. Eɔwɔ apyeé mbɔ, mbɔgέ défyéégé metɔ́ ne ji te ula ulɔ́ kpaá te kwyakwya, ndere asame né mmu n̄we Eɔwɔ nnó, “Muú ayi Eɔwɔ apyeé ji abéé cho gétúgέ áfyéé metɔ́ ne ji abɔ́ gen̄wá.”

Eɔwɔ achyege n̄ye εfwyale mbaá bɔ́ abi ápyeé nchye

18 Eɔwɔ alere ndere metɔ́ esɔ́ ji né mfaánebuú ne bɔ́ abi ápye gabo ne nchye. Nchye ayi bɔ́ bina ápyeé ágbeé nnó bɔ́ akágé f́ wáwálé ayi mekomejɔ́ Eɔwɔ alerégé. ¹⁹ Eɔwɔ achyegé n̄ye ebwɔ εfwyale néndé yéndégenó eyigé muú abɔ́ mankaá né depɔré Eɔwɔ, ebwɔ ákaa me geji. Eɔwɔ jimɔ́ apyeé ebwɔ ákaa geji. ²⁰ Ebwɔ akágé gá f́ gemege bwɔ né mbaá

gabo ayi ebwó ápyeé, néndé te gébé eyigé Eṣowó akwyéé mfaá ne mme, bọ́ ǎbọ́ ǎkágé kaá gefógé muú ayi ji alú né mbaá unó bi ji akwyéé yé elé alá agené fọ́ ji ne ame. Unó bina ne uleregé utó bií ebi ula ubyéé ne ulerege ntó nnó ji alú Eṣowó wáwálé. ²¹ Ebwó akaá Eṣowó, yémbọ́ áchyege fọ́ ji enógé ewé abọ́ manchye ji. Yé mantamege ji atamege fọ́. Yémbọ́ ákwe kenékéné né uferé bwó ne matọ́ bwó ákwe kendeé eké gemua. ²² Ebwó aké awyaá défọ́, yémbọ́ alú lé ukekené bọ́. ²³ Ebwó ályaa manógé Eṣowó muú alá gboó, alá nógé lé aló uka abi áfulé akwaá bọ́ ágboó, dénywone, menya uká, ne eyi ekene uwya mme.

²⁴ Ndere elúmbọ́, Eṣowó alyage ebwó nnó ápyege gekwekwe gepọ́ ne nnó apyege unó bi uchyege mekpo unọ́ né mbaá ate. ²⁵ Ebwó áshya mankame ne wáwálé ayi atome ne Eṣowó, alá ákame lé ne genó eyi gebyo. Ebwó ánogé ne áfegé lé unó bi Eṣowó akwyéé. Áshya manógé Eṣowó jimboó muú akwyéé unó bina. Ji alu muú ayi esé débọ́ manógé te kwya kwyaá. Amen.

²⁶ Gétúgé ubobo unó bina ebi ebwó ápyeé, Eṣowó alyage ebwó nnó abo mmwólé mampyege depore ubele etiré dégboó mmye. Andée bwó ályaa gefógé ubelé ebi ǎbọ́ mambélegé ne ande, alá belé lé ne ate andé. ²⁷ Wyembo ntó ne ande ályaa mambélege ne andé, alá belé lé ne ate ande. Andé ápyeé ubobo unó bi ugboó mmye ne ate ande. Getu eyigémbọ́, ebwó ambọ́ ákuú efwyale né gemege bwó ewé ebwó abọ́ mange gétúgé gabo bwó.

²⁸ Te mbaá ebwó áshya mamfere genó eyi gelú chó eyi getome ne Eṣowó, Ji alyage nnó ebwó áferege lé unó ubobo ápyege unó bi muú alá bọ́ mampyege wó. ²⁹ Matọ́ bwó agbeé ne nchye ufoó ufoó. Apyeé gabo, ányeé manwaá, apaá bọ́, áfyéé ame né unó bọ́ bi cha, áwane bọ́, ámmyeé mammye, ábwólege bọ́, áteé wye lé gabo ne bọ́, ne ájógé bọ́ mesomeso. ³⁰ Achọ́ mabo ate, apaá Eṣowó, áwyaá neja, ábwege mmye, ádoó ebwó ewome, ákwyege mati make ayi ápyeé nchye, áwuú fọ́ ne ante ne amma bọ́. ³¹ Alú unjekene bọ́. Anyégémeno nnó ápyeé genó, ápyeé fọ́ geji. Agené fọ́ bọ́ meshwe, ábálege matọ́ ne bọ́. ³² Yé lé ebwó akaá chanéné nnó ebé Eṣowó eké bọ́ abi ápyeé ufoó unó bina abo mangbo, ebwó ápyeé fọ́ lé ubiubi, áfegé ntó bọ́ abi ápyeé ubi.

2

Eṣowó asọ́ nye mpa yéndémuú

¹ Ngarege enyú abi désoó mpa bọ́, dékágé gá fọ́ gemege nyú gébége déke désoó mpa, yé debe ndé ufoó bọ́. Mbo ne elú wáwálé ne enyú ako néndé ndere enyú désoó mpa yimbọ́, mbo ne enyú ambọ́ ntó dékwene mpa gétúgé nnó enyú ambọ́ abi délu ampame mpa dépyeé ntó wyeé ufoó unó ebimbo. ² Esé dékaa nnó Eṣowó asọ́ mpa wuú cho mbaá bọ́ abi ápyeé ufoó unó bina. ³ Enyú déferé nnó déké déjógé nnó bọ́ abi ápyeé ufoó unó bina ákwe mpa ne enyú ambọ́ ntó déké dépyeé wyeé ubi dékágé bo unó mpa Eṣowó? ⁴ Waá enyú débyaa mbo elé galgálá ayi Eṣowó aleregé, dépọ́ etiré ji abyaá ne metọ́ ewé ji ákógé? Waá enyú dékaá fọ́ nnó galgálá ayi Eṣowó aleregé alú nnó apye enyú dékworé matọ́ nyú délyaa gabo wó? ⁵ Yémbọ́ enyú denọ́ matọ́ ne détoó mekpo. Ndere elúmbọ́, enyú dépyembo lé nnó né bií bi Eṣowó alerege nye metọ́ usọ́ wuú mbaá bọ́ abi ápyeé gabo, ji áchyeé enyú efwyale ewé eṣe kpaá épwo. Ne ji asọ́ nye mpa wuú cho. ⁶ Néndé Eṣowó achyege nye yéndémuú nsa ayi akwane ne ji né unó bi ji apyeé. ⁷ Né mbaá bọ́ abi ákógé metọ́ ápyeé wye galgálá ne bọ́, ákelegé nnó Eṣowó achyeé ebwó ngo, enógé ne gerwá eyigé alá gboó, Eṣowó apye nye ebwó abo gerwá eyi gélagé byé. ⁸ Yémbọ́ mbaá bọ́ abifoó abi atéé lé gemege bwó, áshya manwú genó eyi gelú cho ne ápyeé elé unó bi

úlú gyeé, metáó esáó nye Esówá ne ebwá, achyéé ebwá efwyale. ⁹ Ne efwyale ne ubalé ubéé nye dáó né mbaá yéndémuú ayi apyéé gabo, élo mbe né mbaá báó Jus ekwané mbaá báó Grek. ¹⁰ Yémbá yéndémuú ayi apyéé unó bi úlú cho, Esówá achyégé nye ji ngá, enógé ne nesá, élo né báó Jus ekwané mbaá báó Grek. ¹¹ Mbá ne elu néndé Esówá agyale f́ angya ne muú f́.

¹² Báó abi alá kaá ebe Esówá wá, ápyege gabo áno me mme detu ndere báó abi alá kaá ebe Esówá wá. Ne báó abi ákaá ebe Esówá, ápyégé gabo, Esówá ásáó mpa bwá ndere ebe ejaó. ¹³ Báó abi áwuú lé ebe wuú ne alá pyéé f́ genó eyigé ebe ejaó, Esówá ágarege f́ nnó álú cho né mbe ushu wuú. Yémbá báó abi áwuú ebe ne ápyéé genó eyigé ejaó, ebwá ne Esówá ágarege nnó álú cho né mbe ushu wuú. ¹⁴ Báó abi alá ṕó báó Jus, ákaá f́ ebe Esówá wá. Yémbá aké ápyéé genó eyigé ebe ejaó alá kágé, álerege nnó ákage genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyeé, yé lé ebwá alá ṕó ne ebe. ¹⁵ Gepógé bwá gelere nnó genó eyigé ebe ekelegé, gelu né mmu matáó bwá. Ne matáó bwá ntó ágarege nnó genó eyina gelu wáwálé, te mbaá gébé eyifo ufere bwá ugarege ebwá nnó alu gyeé, gébé eyigé f́ ugarege ebwá nnó alú cho, ¹⁶ mba ne ebeé nye né bíi bi Esówá apyéé nye Kras Jisás asá mpa báó néndé ji akaá unó bi úlú bibíi né ufere akwaá. Mbá ne abya melóméló ayi me ngarege ájaó.

Ndere báó Jus álú ne ebe

¹⁷ Mbógé wá ólú muú Jus, ne ólyii mmye ne ebe Mosis, ódoó ebwá éwome nnó ólú muú Esówá. ¹⁸ Nkaá genó eyigé Esówá akelege nnó wá ópyege, ókaá ntó genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyeé gétúgé alere wá ebe. ¹⁹ Ne ókaá ntó nnó wá ne ójamé báó amé nónómé meti ne ólú eke gengbo mbaá báó abi alu né gemmua. ²⁰ Wá ófere nnó ókágé chyéé majye mbaá ukenkene báó ne ólerege báó abi alá ákage deporé Esówá. Ne ófere nnó ebe éwé wá ókaá ewyaá defáó deko chóncho ne wáwálé meko. ²¹ Wá muú ójyéé báó majyéé, wá ntó óchyege f́ geme jyé majyéé? Wá ógarege báó nnó, ájogé f́ ejo, yémbá wá mbáó ójód. ²² Wá aké báó ákwege f́ uló, wá mbáó ókwene. Ópaá aló uka yémbá ójód ejo né matoó bwá. ²³ Wá ódoó ebwá éwome nnó ókágé mabe Esówá, yémbá óchyege Esówá mekpo unáó gétúgé ókwene mabe jíi, ²⁴ néndé asá né mmu njwe Esówá nnó, “Báó abi alá ṕó báó Jus, ácháó mabá Esówá gétúgé genó eyigé enyú báó Jus dépyéé.”

²⁵ Mansá muú nsá nnó abe muú Jus, alú genó gelógéló mbógé muú aké abelege mabe Esówá. Yémbá mbógé óla óbelege mabe Esówá, ólú wye eké muú ayi alá asáó ji nsá wá. ²⁶ Mbógé muú ayi alá asáó ji nsá wá aké abelege mabe Esówá, nnó Esówá asele f́ ji nnó alú wye eké muú ayi asáó ji nsá? ²⁷ Ndere elúmbá, báó abi alá asáó ebwá nsá wá, yémbá ábelege mabe Esówá, ebwá alerege nye enyú nnó dékwe mpa, néndé yé lé enyú déwyaá mabe Esówá né njwe ne asá enyú nsá dékwene áji. ²⁸ Muú ayi alu muú Jus wáwálé apó f́ ayi awyaá geloge báó Jus né meko menyammye. Yé nsá ayi wáwálé apó f́ genó eyigé afyéé muú né mmye báó ágene. ²⁹ Muú ayi alú muú Jus wáwálé alú élé muú ayi asáó ji nsá ayi metáó, mmye eké Mendoó Esówá épyéé nnó ji akwore metáó wuú abe cho né mbe ushu Esówá. Elé Mendoó Esówá ne épyéé utáó bina epófó mabe ayi asame mme. Yéndémuú ayi akwóré né gefáó eyina, alu muú ayi Esówá ne afégé ji, epófó wye lé akwaá.

3

¹ Ndere mecho ewéna elúmbá, ndé nsa ayi muú abáó mbógé abege muú Jus? Ne ndé galógáló ayi muú abáó mbógé asógé ji nsá? ² Galó gáló alu dáó mambe muú Jus. Genó eyigé mbe gelu nnó Esówá afyéé mekomejód wuú né amu báó

Jus. ³ Ne mbogé ebwó ápyéé fó genó eyigé Esowó akélege nnó ebwó apyége, nnó Esowó apyéé fó genó eyigé ji anyémeno nnó apyéé? ⁴ Chacha. yé lé ekage be nnó yéndemuú alú muú gebyó, Esowó ajógé wye wáwálé. Asá né mmu ñwe Esowó nnó, “Bóó agené nyé nnó genó eyigé wó ojógé gelú cho ne apagé mpa wyeé, akwilege.”

⁵ Yémbó mbogé gabo ayi esé depyéé alere ndere Esowó alu cho, ndé genó esé dékágé jǎǎ? Nnó Esowó apó fó cho manchyeé esé efwyale gétúgé gabo ayi esé dépyéé? (Ge mbó ne bǎǎ abifó ajógé). ⁶ Ekágé be fó mbó! Mbogé nnó Esowó apó fó cho, epyéémbó nnó ne ji asó mpa bǎǎ mme?

⁷ Muú fǎ ákágé nyegé wye mbeé aké, “Mbogé gebyó eyigé me mbyogé gepyé nnó bǎǎ age nnó Esowó ajógé wáwálé, ne gepyé ji abǎǎ ñgǎ, ulannó ne Esowó agarege nnó me nlú gyeé né gabo ayi mpyéé?” ⁸ Bóó abi áferege mbó áké, “Ndere dépyéé gabo, mbǎntó ne galógáló achwǎǎ.” Bóó abifó áchǎǎ me mabó áké ge mbó ne me ngarege. Esowó achyege nyé ebwó efwyale ewé ekwane ne ebwó.

Yé muú ayi alu cho né mbe ushu Esowó apo

⁹ Ne nana yé? Nnó esé bǎǎ Jus dépwǎ bǎǎ abi alá pǎ fǎ bǎǎ Jus? Chacha. Me ngaré me nnó bǎǎ mme yé bǎǎ Jus ne bǎǎ Grek gabo abǎ ebwó deba. ¹⁰ Elú wye ndere asame né mmu ñwe Esowó nnó, “Yé muú ayi alú cho né mbe ushu Esowó apó, yé ama apó. ¹¹ Yé muú ama ayi akágé wáwálé ayi atome ne Esowó apó ne yé ama ayi akélege mankwǎlege Esowó apó. ¹² Bǎǎ ako átí meso ne Esowó, ebwó ako áfe gyeé, yé muú ama ayi apye galógáló apó ñgba yé ama apó. ¹³ Mejǎǎ ewé étanege ebwó né meno elú eké gebe gebogebo eyi getanege né mmu menome. Manme bǎǎ agarege elé gebyó gejigeji. Mejǎǎ ewé étanege ebwó né ubǎǎ meno elú eké nchye uto. ¹⁴ Mekomejǎǎ ayi atanege ebwó meno agbeé ne ulwere ne nchye. ¹⁵ Manwá muú alu ebwó wáwá. ¹⁶ Yéndé mbaá ayi ebwó ajyeé, áchǎǎ bǎǎ ne apyéé ebwó ágene efwyale. ¹⁷ Ebwó akágé fǎ ndere abeé né nesó. ¹⁸ Ebwó anógé fǎ Esowó chacha.”

¹⁹ Nana dékaá nnó yéndégenó eyigé ebe ejógé etomé ne bǎǎ abi ebe ewémbó egbarege ebwó, nnó egbége mano bǎǎ abi akélege nnó agame gemége bǎǎ ne nnó epye yéndemuú akpe né unǎǎ mpa Esowó. ²⁰ Yé muú ayi abeé cho né mbe ushu Esowó gétúgé apye genó eyigé ebé ejǎǎ apo, néndé elé gétúgé dékaá ebe ne dékaá nnó dépyéé gabo.

Esowó alere esé meti ewé dékage tane né efwyale

²¹ Yémbó nana Esowó alere esé meti ewé ji apyéé bǎǎ ábeé cho né mbe ushu wuú. Ebwó fǎ mechwǎ mampye ne ebe mambelé wǎ, yé elé genó eyigé ebe Mosis ne bǎǎ ekpǎvé Esowó abǎǎ me mbe ajǎǎ. ²² Esowó apyéé bǎǎ ábeé cho né mbe ushu wuú gébégé áfyegé metǎǎ ne Jisǎs Kras. Esowó apyembo mbaá bǎǎ ako abi áfyéé metǎǎ ne Jisǎs, ágyale fǎ ángya. ²³ Néndé bǎǎ ako ápye gabo, ne ákwǎne se mambó ñgǎ Esowó wǎ. ²⁴ Yémbó né ulǎǎ melu Esowó, ji apye ebwó atene cho né mbe ushu wuú ndere echye ewé ji achyege gétúgé uto Kras Jisǎs ebi úwené geme gesé. ²⁵ Esowó achyeé Jisǎs ndere gepé. Ji apyembo nnó ase manóó mií apye nnó bǎǎ áfyéé metǎǎ ne Jisǎs. Esowó apyembo manleré nnó ji alú cho, néndé nya mbembe, ji ako metǎǎ abya gabo ayi bǎǎ ápyéé. ²⁶ Esowó apyembo manleré né gébé eyigé na nnó ji alu cho ne nnó bǎǎ áfyége metǎǎ ne Jisǎs, ji apyéé ebwó ábeé cho né mbe ushu wuú.

²⁷ Ne nana ndé genó eyigé esé dékágé do ebwó ewǎme nnó dépyéé ne Esowó apyéé esé delu cho? Ye genó gepǎ, néndé mamferé muú né efwyale apǎǎ gétúgé galógáló ayi ji apyéé, elé gétúgé áfyéé metǎǎ ne Kras Jisǎs. ²⁸ Ndere

elúmba, dékaá nnó muú abeé cho né mbe ushu Esowa gétúgέ áfyéé metáó ne Jisás, epófó gétúgέ ábélege ebe. ²⁹ Waá nnó, Esowa alu lé ayi baó Jus ebwó ebwó? Nnó ji apó fó ntó Esowa ayi baó abi alá pó baó Jus? Wáwálé alu. ³⁰ Te mbaá Esowa alu ama, ji apye nye baó abeé cho né mbe ushu wuú mbogé áfyége metáó ne Jisás. Yé asó ebwó nso, yé ásaó ebwó nso wó. ³¹ Ndere elúmba, élé défyéé metáó ne Jisás, nnó déjǎó nnó ebe efu se yé genó wó? Ngba wó. Ebe elú genó ne débo manogé ewu.

4

Démé mecho ewéna ne gekwenege Nte sé Abraham

¹ Ndere mecho ewéna ewé etome ne mambe cho né mbe ushu Esowa, ndé galágalá ayi esé dékágé jóó yé nnó ákwólé Abraham gekwenege nte sé ndere akwaá ákelege? ² Mbogé nnó Esowa abo apyéé ji abe cho né mbe ushu wuú gétúgέ utáó ulóuló ebi ji apyéé, mbo ji abo awyaá genó eyigé ji ákágé doó ebwó ewome. Yémba ji apó ne genó eyigé ji ákágé doó ebwó ewome né mbe ushu Esowa. ³ Asa né mmu nwe Esowa nnó, “Abraham áfyéé metáó ne Esowa, getú eyigémba Esowa ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú.” ⁴ Muú apyegé utáó achyege ji nka, eji epófó ndere echyewé achyegé muú detú. Elú élé genó eyigé ji aboó manse gétúgέ utáó ebi ji apyéé. ⁵ Yémba muú ayi alá líí fó mmye né utáó ulóuló ebi apyéé, ne áfyéé lé metáó ne Esowa muú awyaá uto mampyéé baó abi apyéé gabo abe cho né mbe ushu wuú, Esowa asele nnó muú yímba alu cho né mbe ushu wuú gébégé áfyéé metáó ne ji. ⁶ Wyemba ntó ne mfwa David ájǎó aké, metáó megomegǎo eja nnó ne muú ayi Esowa asele nnó alu cho né mbe ushu wuú, yémba epó fó élé gétúgέ utáó ulóuló ebi ji apyéé. ⁷ Ajǎó aké, “Metáó megomegǎo ebeé ne baó abi Esowa ájinte gabo ayi ebwó ápyéé, ne ábyaa ji. ⁸ Metáó megomegǎo ebeé ne muú ayi Esowa asele nnó apyéé fó gabo wó.”

⁹ Ndere elúmba, nnó metáó megomegǎo ewéna elú lé ne baó abi ásaó ebwó nso ebwó ebwó, waá elú ntó ne abi alá ásaó ebwó nso wó? Esé déjǎó me nnó Abraham áfyegé metáó Esowa ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú. ¹⁰ Ndé gébé mecho ewéna apye? Gemegé nnó aso nya Abraham nso, waá gébégé ásaó me ji nso? Elé gemege nnó aso ji nso, epófó gébégé ásaó me ji nso. ¹¹ Nso ayi ásaó Abraham alu élé gelo eyi gelere nnó Esowa abo me mbe ase nnó Abraham alu cho ndere afyéé metáó ne ji gemege nnó áso ji nso. Ppyemba nnó Abraham abe nte baó ako abi áfyéé metáó ne Esowa ayi alá ásaó ebwó nso wó. Ndere elúmba, Esowa asele ntó ebwó nnó alu cho né mbe ushu wuú. ¹² Ne Abraham alu ntó gekwenege nte baó abi alá ásaó ebwó nso jiji wó, yémba áfyéé ntó metáó ne Esowa wyé ndere gekwenege nte se Abraham afyéé gemégé nnó aso ji nso.

¹³ Esowa anyé nya meno ne Abraham ne upyáne bíí, nnó mme yina abeé nye awu bwó. Menomenyéé ewéna epófó gétúgέ Abraham apyéé genó eyigé ebe ejǎó, élé gétúgέ Abraham áfyéé metáó ne Esowa, ne ji asele nnó Abraham alu cho. ¹⁴ Mbogé ebeé nnó genó eyigé Esowa anyémeno, achyegé lé mbaá baó abi ábélege ebe, mbo metáó mamfyé ne Esowa epó yé ne nsa, ne menomenyéé Esowa elú lé detú. ¹⁵ Gétúgέ genó eyigé ebe ejǎó Esowa alerege metáó usóó wuú mbaá baó abi alá ákwolege ewú. Ne mbogé ebe ela epó, muú ntó ákwene fó ebe.

¹⁶ Ndere elúmba, genó eyigé Esowa anyémeno nnó apyéé, gekene ne metáó mamfyéé ne ji. Ge mbo ne elú nnó, genó eyigémba gepye gétúgέ Esowa alome melu. Ne ji alerege ulóó melu mbaá baá Abraham ako. Ne baá Abraham apó fó baó abi ábélege ebe ewú ewú, álu ntó baó abi áfyéé metáó ne Esowa ndere Abraham abo afyéé nya. Gé mbo ne elú néndé Abraham alu nte mbaá esé ako abi défyéé metáó ne Esowa. ¹⁷ Ne elú wyé ndere ásame né mmu nwe Esowa nnó,

“Me mpye nnó wá ðbe nte gejamé gé bós né gejamé gé malo.” Ne Abraham alu nte se esé ako né mbe ushu Esòwò, muú yi Abraham áfyéé metós ne ji. Esòwò muú apyéé bós ákwilege né negbo, ajógé genó eyi gepò gela gepò gelu.

¹⁸ Esòwò ájógé mbo, Abraham akamé, ne anéré metós nnó genó eyigé Esòwò anyémeno, gepyé nye, yé élé elú eké epófs kókoge nnó genó yimbo gepyé. Ne Abraham alu nte gejamé gé bós né gejamé gé malo wye ndere Esòwò ajós nnó, “Úpyáne byéé ubeé nye gejamegejame eké ambe né mfaánebuú.” ¹⁹ Ne Esòwò ájógé mbo Abraham abós fò gepwa mamfyé metós ne ji wó, yé élé ji akaá nnó ákage byé se maá gétúgé ákwóné usáá anme uta, ne mendée wuú Sara ntó alu menkwa mendée. ²⁰ Abraham alyáá fò mamfyé metós ne Esòwò wó, ne apó ne dembyó né genó eyigé Esòwò anyémeno nnó apyéé. Yémbò metós ewé ji áfyéé ne Esòwò etó wye toógé ne aféége Esòwò, ²¹ néndé ji akaá charéné nnó Esòwò apyéé nye wye genó eyigé ji anyémeno nnó apyéé. ²² Gé ula bi Esòwò asele nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú, gébé gé ji áfyéé metós ne ji. ²³ Mekomejós yina ayi ásame né mmu nwe Esòwò nnó, “Esòwò ase nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú”, ása fò lé mampóó Abraham jimbii wó, ²⁴ ása ntó mampóó esé abi Esòwò apyéé nye nnó débé cho né mbe ushu wuú mbógé défyéé metós ne ji muú apyéé Ata sé Jisós akwilé né negbo. ²⁵ Esòwò achyéé ji nnó agbo gétúgé gabo sé ne apyéé ji akwilé né negbo nnó apyéé esé débé cho né mbe ushu wuú.

5

Esé déwyaá nesò ne necháchó gétúgé Esòwò apyéé esé delú cho né mbe ushu wuú

¹ Te mbaá Esòwò apyéé esé detene cho né mbe ushu wuú gébé gé défyéé metós ne Jisós, esé delú nesò ne ji gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras ápyéé. ² Ne gétúgé esé défyéé metós ne ji, Esòwò apyéé esé dége meti ewé ji alerege esé galógál ayi dégene mbo nana. Ndere elúmbò esé déwyaá metós megómégó gétúgé déneré metós nnó débós nye ntó ngó ayi Esòwò awyaá. ³ Genó eyigé fò ntó eyigé esé déwyaá metós megómégó wyeé gelu nnó, dégene éfwyale yémbò dékaá nnó éfwyale éwémbò épyéé élé nnó esé dékógé metós. ⁴ Metós mekogé épyéé esé débéé ne gepò gelógél. Gepò gelógél gepyéé esé dénererege metós nnó Esòwò achyege nye esé genó eyi ji anyémeno. ⁵ Metós ewé dénererege ne Esòwò ébéé fò detu néndé Mendoó Ukpea épyéé gejegé Esòwò gegbeé esé né matós. Ne Mendoó Ukpea éwémbò élé échye ewé Esòwò achyéé esé.

⁶ Néndé né gébé eyigé esé déla dékágé póó fò gemege esé, Kras achwó wye né gébé eyigémbò eyigé Esòwò abo ajyaá, agbo mampóó esé bós abo. ⁷ Ejwerege ne muú akame nnó agboó gétúgé muú ayi alu cho né mbe ushu Esòwò, yé élé muú ayifo ákagé kame mamgbo gétúgé muú ayi awyaá gepò gelógél. ⁸ Yémbò Esòwò alere nnó ji abo gejeé ne esé, néndé yé né gébé eyigé esé delu dépyéé wyeé gabo, Kras agbo gétúgé sé. ⁹ Esòwò ake ne manóó Jisós mampye esé débé nana cho né mbe ushu wuú. Genó eyi gepwós amu gelu nnó Esòwò akene nye ne Jisós áfere esé né metós usóó wuú. ¹⁰ Esé debò delú bós máwámé Esòwò, yémbò gétúgé negbone maá wuú, ji apyéé esé dényéé nesò ne ji. Ne te mbaá esé dényéé nana nesò ne Esòwò genó eyi gepwós amu gelu nnó, aferege nye wye esé né éfwyale gabo gétúgé Kras muú alu mebe. ¹¹ Ebyéé fò mbo wó, esé déwyaá ntó metós megómégó ne Esòwò gétúgé genó eyigé Ata Jisós Kras apyéé. Ji apyéé esé dema dényéé nesò ne Esòwò.

Adam achwó ne negbo, Kras achwó ne gerwá

¹² Gabo achwó fa mme gétúgé muú ama. Ne gabo achwó ne negbo. Gétúgé gabo, negbo nesane mbaá meko néndé yéndémuú apyéé gabo. ¹³ Gemege nnó

Ɛsɔwɔ achyɛ́ ɛbe mbaá Mosis, bɔ́ ɔ́pyɛ́ me gabo, yɛ́mbɔ, Ɛsɔwɔ áse fɔ́ nnɔ́ bɔ́ ɔ́pyɛ́ gabo wɔ́ néndé abɔ́ alu dafyɛ́ ɛbe. ¹⁴ Yɛ́mbɔ ɔ́lɔ́ né gɛ́bégé Adam ɔ́kwɔ́né ɛyígé Mosis, bɔ́ ɔ́ko ágbɔ́ yé ɛbe lé bɔ́ ɔ́bi alá ɔ́pyɛ́ gabo ɛké ayi Adam wɔ́. Mmyɛ́ ké ɛbwɔ́ áshya fɔ́ manwú ne genó ɛyi Ɛsɔwɔ́ ɔ́jɔ́ wɔ́. Né mati ayifɔ́ Adam afu muú ayi achwɔ́ nyɛ. ¹⁵ Yɛ́mbɔ ɛchye ɛwé Ɛsɔwɔ́ achyɛge bɔ́ detu ɛpɔ́fɔ́ ɛké gabo ayi Adam ɔ́pyɛ́. Wáwálé ɛlú nnɔ́ gejamégé bɔ́ ɔ́gbɔ́ gétúgɛ́ gabo ayi muú yimbɔ́ ama ɔ́pyɛ́, yɛ́mbɔ galógál ɔ́yi Ɛsɔwɔ́ alerege aja kpaá apwɔ́ amu. Ne wyɛmbɔ́ ntó ne ɛchye ɛwé ji achyɛgé gejamégé bɔ́ detu gétúgɛ́ galógál ɔ́yi muú yimbɔ́ ama alerege ɛjame dɔ́. Ne muú yimbɔ́ ɛlé Jisɔs Kras. ¹⁶ Ɛchye ɛwé Ɛsɔwɔ́ achyɛgé bɔ́ detu ɛlú cha ne gabo ayi muú ama ɔ́pyɛ́. Ne gétúgɛ́ gabo yina, Ɛsɔwɔ́ asɔ́ mpa nnɔ́ bɔ́ ɔ́ko ákwe. Yɛ́mbɔ yé ɛlé gabo ayi ɛsé dépyɛ́ ɔ́jame dɔ́, Ɛsɔwɔ́ ɔ́pyɛ́ ɛsé délu cho né mbe ushu wú gétúgɛ́ galógál ɔ́yi muú ama aleré. ¹⁷ Ɛlú wáwálé nnɔ́ gétúgɛ́ gabo ayi muú ama Adam ɔ́pyɛ́, bɔ́ ɔ́ko ágbɔ́. Yɛ́mbɔ genó ɛyi gepyɛ́ gétúgɛ́ genó ɛyi muú ama, Jisɔs Kras ɔ́pyɛ́ gelo kpaá gepwɔ́ yéndégenó. Ne gelu nnɔ́ Ɛsɔwɔ́ alerege nyɛ gejamégé galógál mbaá bɔ́ ne ɔ́pyɛ́ nyɛ ɛbwɔ́ átene cho né mbe ushu wú. Ne bɔ́ bimbɔ́ ɔ́ko ábɛ́ nyɛ né genwá ɔ́yi gepwɔ́ amu.

¹⁸ Wye ndere gabo ayi Adam ɔ́pyɛ́, ɔ́pyɛ́ bɔ́ ɔ́ko ákwene mpa, mbɔ́ntó ne galógál ɔ́yi Jisɔs Kras aleré, ɔ́pyɛ́ Ɛsɔwɔ́ agaré bɔ́ nnɔ́ ákwe mpa wɔ́ achyɛ́ ɛbwɔ́ genwá ɔ́yi gélagé byé. ¹⁹ Néndé ndere muú ama alá awu ne Ɛsɔwɔ́ wɔ́ ɔ́pyɛ́ gejamégé bɔ́ alá bɔ́ ɔ́bi ɔ́pyɛ́ gabo, mbɔ́ntó ne gétúgɛ́ muú ama yi áwuú ne Ɛsɔwɔ́, Ɛsɔwɔ́ ɔ́pyɛ́ nyɛ gejamégé bɔ́ aláá cho né mbe ushu wú.

²⁰ Ɛbe ɛpye gabo ama aja lé dɔ́. Yɛ́mbɔ yéndé mbaá ayi gabo ajame dɔ́, Ɛsɔwɔ́ ntó alerege wye galógál wú gejaméjame. ²¹ Ɛpyɛmbɔ, nnɔ́ ndere gabo awyaá uto ɛbi achwɔ́ ne negbo, galógál ɔ́yi Ɛsɔwɔ́ alerege ɔ́pyɛ́ nnɔ́ bɔ́ ábɛ́ cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ́ abɔ́ genwá ɔ́yi gélagé byé gétúgɛ́ genó ɛyígé Jisɔs Kras Ata sé ɔ́pyɛ́.

6

Bɔ́ ɔ́bi áchome mmyɛ́ ne Kras áwyaá genwá

¹ Ɛsé déjógé mbɔ́ nnɔ́ yé né mecho ɛwéna ɛwé mengaré mbɔ́ ɛnyú. Nnɔ́ déjyɛge wyé mbe mampyɛge gabo nnɔ́ Ɛsɔwɔ́ alerege ɛsé galógál wú gejaméjame? ² Cha oo! dékágé pye fɔ́ mbɔ́. Né mecho gabo, ɛsé degboó me debye ne ji. Ɛpyɛ́mbɔ nnɔ́ ne démma déjyɛ́ wye mbe mampyɛge gabo? ³ Ɛnyú dékaá nnɔ́ áwyaá ɛsé ɔ́ko manaá Ɛsɔwɔ́ nnɔ́ décho mmyɛ́ ne Kras Jisɔs. Manaá ami áwyaá mbɔ́ ɛsé maléré nnɔ́ ɛsé ntó dégo ulua né ji. ⁴ Ndere ɛlúmbɔ, ání ɛsé ulua ne Kras gébégé áwyaá ɛsé manaá Ɛsɔwɔ́ ami maléré nnɔ́ ɛsé degbo ulua ne ji. Ɛpyɛ́mbɔ nnɔ́ ndere Nte se Ɛsɔwɔ́ asele uto bí ɔ́pyɛ́ Jisɔs Kras akwilé né negbo ɛsé ntó debe ne genwá ɔ́yi geké. ⁵ Néndé, te mbaá ɛsé déchomé mmyɛ́ ne ji né gefage negbo ɛnɛne na, ɛlú wáwálé nnɔ́ ɛsé ntó déchome nyɛ mmyɛ́ ne ji dékwilé né negbo ndere ji akwilé.

⁶ Dékaá nnɔ́ Ɛsɔwɔ́ awɔ́ gekwenege gepɔ́ sé né mfaá gekwa ne Kras. Ji ɔ́pyɛ́mbɔ nnɔ́ ácho gekwenege gepɔ́ ɛyimbo ɛyi gebɔ́ gepyɛ́ ɛsé dépyɛ́ gabo nnɔ́ débɛge se áfwɛ mbaá gabo. ⁷ Néndé, muú agbogé, atane né defwɛre gabo. ⁸ Ne te mbaá ɛsé dégboó ulua ne Kras, dékamé nnɔ́ dényɛ nyɛ genwá ne ji. ⁹ Ɛsé dékaá nnɔ́ Kras akwilé né negbo, ndere ɛlúmbɔ, ji amagé gbo sé, ne negbo ntó nepɔ́ sé ne uto né genwá jí. ¹⁰ Negbo ɛnɛne ji agboó, agbo damáa abyɛ ne gabo. Ne genwá ɛyígé ji awyaá nana alu choncho ne Ɛsɔwɔ́. ¹¹ Mbɔ́ntó ne ɛnyú débɔ́ marseille gemege nyú nnɔ́ degbo me débye ne gabo, ne nana déwyaá genwá, délu choncho ne Ɛsɔwɔ́ gétúgɛ́ déchomé mmyɛ́ ne Kras Jisɔs.

12 Ndere elúmbò, dékamege sé gabo abò enyú deba né gegbogboge menyammye nyú nnó apye enyú dépyege ubobo unó bi menyammye akelege nnó dépyege. 13 Délyage f3 nnó mmwólé mampye gabo ese uto gepoge menyammye f3 nnó gebe genó eyigé enyú déselé dépyeé nchye. Chyege lé gemege nyú mbaá Esòwò ndere b33 abi ji áfere ebwá né negbo nnó ákpe né genwá. Chyege yéndé gepoge menyammye nyú mbaá Esòwò nnó dépyege elé unó bi ulú cho. 14 Néndé gabo apó sé ne uto né genwáge enyú gétúgé nnó depó sé né amu ebe, déla lé né amu galógál3 ayi Esòwò álerege.

Esé delú mampyege wye unó bi ulú cho

15 Ndé genó esé deb33 mampyege yé? Nnó esé dépyege wye gabo elé déla depó sé né amu ebe, délaá né amu galógál3 ayi Esòwò alerege? Cha oo. 16 Dékaá f3 nnó déchyege gemege nyú mbaá muú nnó déwúgé lé ne ji ndere áfwe, delú mb33 lé áfwe mbaá muú yimb33 w3? Enyú débégé f3 áfwe manwúgé ne gabo, áchw33 enyú ne negbo. Débégé áfwe manwúgé ne Esòw33 ji apyeé enyú débéé cho né mbé ushu wuu. 17 Yémb33 matame mabe ne Esòw33 néndé nya mbembe enyú déb33 delu áfwe mbaá gabo, nana enyú délé wúgé ne mat33 nyú mako wáwálé ayi áleré enyú. 18 Esòw33 aferé enyú né uto gabo ne nana déla áfwe mbaá Esòw33 mampyege lé genó eyi gelú cho. 19 G33gé me nj33 mecho ewéna ndere akwaá áj33gé, néndé unó ujwerege enyú mankaá. Wye ndere nya mbembe enyú déchyé up33 menyammye nyú délaá áfwe mampyege gekwekwe gep33 ne nchye gejamégejamé, mb33ntó ne nana déb333 manchyeé menyammye nyú meko mbaá Esòw33 ndere áfwe mampyege unó bi ulú cho nnó debe b33 ukpea.

20 Gébégé enyú deb33 delu áfwe mbaá gabo, enyú deb33 deb33 yé gébé mampyege unó bi ulú cho. 21 Ndé nsa ayi enyú déb33 déb333 né ubobo unó bi enyú deb33 dépyeé né gébé eyigémb33, ebi nana upyeé nnó mekpo un33 egbare enyú? Nsa ayi muú ab333 kwyakwya né un33 bina elé negbo. 22 Yémb33 nana Esòw33 afere enyú né gabo. Enyú dela lé áfwe mbaá Esòw33, ne nsa ayi déb333 wyeé alu nnó enyú débéé b33 ukpea ne kwyakwya enyú déb333 ntó genwá eyi gélágé byé, 23 néndé nsa ayi muú ab333 gétúgé apyeé gabo elé negbo. Yémb33 ehyé ewé Esòw33 ahyege detu gétúgé déchome mmye ne Ata se Kras Jis33s elé genwá eyi gélágé byé.

7

B33 Kras ap33 sé né amu ebe Mosis

1 Me nj33gé mecho ewéna ne enyú abi dékaá me ebe. Anme ba, enyú ako dékaá me ebe. Nnó dékaá f3 nnó ebe egbarege muú elé gébégé ji abege mebe w3? 2 Dékágé méé mecho ewéna ne mendéé men33. Ebe egarege nnó mendéé men33 ab33 mambe wye ne men33 wuu né gébé eyigé men33 wuu abéé mebe. Ne mb33gé men33 wuu agb33gé ebe ewé echomé ji ne men33 wuu elyage ji ala mmyemmye jí. 3 Ndere elúmb33, mb33gé men33 wuu alu mebe ne alyáá ajyeé bele ne men33 ayicha, áj33gé nnó akwe ul33. Yémb33 mb33gé men33 wuu agb33gé, ebe emage gbaré sé ji ne abagé men33 ayicha áj33gé f3 nnó akwe ul33. 4 Anme ba, wymb333 ntó ne epyeé ne enyú. Né mecho ebe enyú dégbo me débye ne ewú néndé enyú delú up33 menyammye Kras. Ne nana enyú delú b33 muú ayi akwilé né negbo, nnó délerege ul33 melu gétúgé dépyeé ut33 mbaá Esòw33. 5 Gébégé esé delú dépyeé un33 ndere gekwenege gep33 sé gékélégé, ebe ebw33yé mmwólé mampyege gabo emmyeé amu ne menyammye sé nnó dépyege ubobo un33 bi uchw33 esé ne negbo. 6 Ne nana Esòw33 afere esé né amu ebe, néndé dégbo me débye ne ebe, genó eyi gégbaré esé eké b333 den33. Epyembo

nnó, dépyege sé utós Esɔwɔ ndere ásame né gekwenege ebe, dépyege elé né meti meke ndere Mendoó Ukpea epogé esé nnó dépyege.

Ebe Esɔwɔ elerege nnó esé dépyé gabo

⁷ Déjógé mbo nnó yé? Nnó ebe ewú ambóó elú lé gabo? Cha oo. Yémbó wáwálé alu nnó ebe ne epyé me nkaá genó eyigé ákuú nnó gabo. Mbógé ebe, ebe danjóó nnó, “Ófyege fɔ amé né genógé muú yicha,” mbo me mbo nkágé fɔ ndere afyéé amé né genógé muú yicha. ⁸ Yémbó elé gétúgé ebe ewéna ne gabo age ne meti abwéé me yéndé gepɔ eyigé nfyéé amé né unó bó né yéndé meti ne mmwólé mampyege ufóúfóó uboubo unó. Ebe ebe dampɔ, mbo gabo alu elé gegboghoge genó. ⁹ Me mbo mpɔ me ne efwyale gébégé nla nlú dankáá genó eyigé ebe ekelege nnó pye. Yémbó gébégé nkaá genó eyigé ebe ekelege nnó me mpye nla muú ayi apyéé gabo. ¹⁰ Ndere elúmbó, me mgbo. Esɔwɔ achyéé ebe nnó bóó abo genwá, yémbó echwɔ me lé ne negbo, ¹¹ néndé gabo age meti né ebe abwólé me, ne awá me.

¹² Ndere elúmbó, ebe ewu ambóó elé ukpea ne yéndégenó eyigé ewú egarege gelú cho ne gelome. ¹³ Nnó genó gelógéló gechwó me lé ne negbo? Cha oo! Elé gabo ne abo akene ne genó gelógéló achwó me ne negbo. Epye mbo nnó dékaá gefoge genó eyigé gabo alu. Ndere elúmbó, ebe epye esé dékaá nnó gabo abo kpaá apwɔ amu.

Bóó Kras dwýd ummye mmummu

¹⁴ Esé dékaá nnó ebe elú genó gelógéló néndé etané mbaá mendoó Esɔwɔ. Yémbó me nlú lé mekwaá. Me nla éké mefwé mbaá gabo. ¹⁵ Me nkágé fɔ genó eyigé me mpyéé néndé genó eyigé me nkelege mampye geji fɔ wó me mpyéé wó. Yémbó eyigé me mpaá geji ne me mpyéé. ¹⁶ Nana mbógé me nké mpyéé elé genó eyi me nla nkelege, ebyennó nkamé nnó ebe elome. ¹⁷ Ndere elúmbó, epófɔ me mbóó ne mpye genó eyigé mbo elé gabo ayi alú me né mmye ne apye geji. ¹⁸ Nkaá nnó yé genó gelógéló eyi getanege né metóó wa gepɔ, mmye ké né gekwenege gepɔ ya. Me nwyaá metóó mampye genó gelógéló yémbó nkágé pye fɔ geji. ¹⁹ Galógáló ayi me nkelege mampye, mpye fɔ ji yémbó me mpyéé gabo ayi me nla nkelege fɔ mampye. ²⁰ Ne mbógé me mpyéé elé genó eyi me nla nkélege fɔ mampye ebyennó me fɔ wó mpye geji wó, elé gabo ayi alu me mmye ne apyéé geji.

²¹ Ndere elúmbó, nge nnó ela me éké ebe fɔ, nnó yéndégébé nké nkelege mampye genó eyi gélú cho, gabo akwɔ me ushu. ²² Né mmu metóó wa, me ngboó mampyege elé genó eyi ebe Esɔwɔ ejóó. ²³ Yémbó nkaá nana nnó ebe ewé egbare menyammye wa elu cha ne ebe ewé egbare metóó wa. Ne ebe ewé mbo ewé egbare menyammye wa elé gegboghoge gepɔ ya. Emmyéé ne ebe Esɔwɔ ewé me mgboó ne ewú. Elé ewú ne etene me nnó mmpyege gabo. Ndere elúmbó me nla éké mefwé mbaá gegboghoge gepɔ ya. ²⁴ Eh, meshwe apyéé me ne geme ya. Ndé muú ákágé fere mbo nye me né menyammye yina ayi átene me né negbo? ²⁵ Ntamege Nte sé Esɔwɔ néndé elé ji mbii ne ákágé fere me né negbo eniné na gétúgé genó eyigé Jisɔs Kras Ata sé apyéé.

Ndere elúmbó, né metóó wa elu me nnó mpyege genó eyigé ebe Esɔwɔ ekelege. Yémbó gekwenege gepɔ ya gekélege elé nnó me mpyege genó eyi getené me né gabo.

1 Nana bɔɔ abi áchomé mmye ne Kras Jisɔs ákwene fɔ mpa ɛsɔwɔ, 2 néndé gétúgɛ me nchome mmye ne Kras Jisɔs uto bi Mendoó Ukpea ɛshyɛge, ufere me né uto gabo ne uto negbo nnó mbé mebe. 3 Ɛbe ékágé fere fɔ ɛsɛ né uto gabo néndé ɛsɛ depɔ ne ɛshyɛ mambele ɛwú. Yémbɔ ɛsɔwɔ abelɛ umɛɛ mamfere ɛsɛ né uto gabo. Atɔ Maá wúu fa mme ne menyammye ne gepɔ wye eké awese ne ji afu ɛsɛ bɔɔ abi dépyɛɛ gabo. Ne achyɛé Maá wúu yina ndere gepɛ nnó anere ne gabo ayi ɛsɛ dépyɛɛ. 4 Ɛsɔwɔ apyɛmbɔ nnó, ɛsɛ abi dela dépyɛɛ fɔ unó ndere gekwenege gepɔ sé gekɛlege, dépyɛɛ lé ndere Mendoó Ukpea ɛshyɛgɛ ɛsɛ uto, dépyɛge unó bi úlú cho ndere ɛbe ɛkɛlege nnó dépyɛgɛ. 5 Bɔɔ abi apyɛɛ unó ndere gekwenege gepɔ bɔwɔ gekɛlege, anerege matɔɔ bɔwɔ né mbaá unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege. Yémbɔ bɔɔ abi apyɛɛ unó ndere Mendoó Ukpea ɛkɛlege, anere matɔɔ mampyɛgɛ lé unó bi Mendoó Ukpea ɛkɛlege. 6 Mampyɛge unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege achwɔɔ ne negbo. Yémbɔ mampyɛge unó bi Mendoó Ukpea ɛkɛlege achwɔɔ ne genwá eyi gélagé byé ne nesɔ. 7 Bɔɔ abi ápyɛɛ unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege átenege ukɔɔ ne ɛsɔwɔ, ɛbɔwɔ ábélégɛ fɔ ɛbe ɛsɔwɔ. Ne wáwálɛ alu nnó ɛbɔwɔ ákágé bele yé ɛwú. 8 Ɛwéna ɛleré nnó bɔɔ abi apyɛ lé unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege, ákágé pye fɔ metɔɔ ego ɛsɔwɔ.

9 Yémbɔ ɛnyú dépyɛɛ fɔ unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege. Dépyɛɛ lé unó bi Mendoó Ukpea ɛkɛlege, tɛ ndere Mendoó ɛsɔwɔ elú ɛnyú né mmye. Ne yéndémuu ayi alá pɔ ne Mendoó Kras né mmye apɔ fɔ muú Kras. 10 Yémbɔ, Kras abege ne nyu, yé élɛ menyammye nyú agboó nyɛ gétúgɛ gabo ayi dépyɛɛ, mandoó nyú ábɛɛ abe gétúgɛ ɛsɔwɔ apyɛɛ ɛnyú délú cho né mbe ushu wúu. 11 Mbɔgɛ Mendoó ɛsɔwɔ muú apyɛ Jisɔs akwilé né negbo elú ɛnyú mmye, ji muú apyɛɛ Kras Jisɔs ákwilé né negbo achyɛgɛ nyɛ ntó menyammye nyú ayi ágboó genwá né uto mandoó wúu ɛwé elú ɛnyú né mmye.

12 Ndere elúmbɔ, aɲme ba, ɛsɛ déwyaá genó ɛyigɛ débɔɔ mampye. Yémbɔ gepɔ fɔ nnó dépyɛgɛ unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege nnó dépyɛgɛ, 13 néndé mbɔgɛ ɛnyú deké dépyɛɛ unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege nnó dépyɛge, ɛnyú dégbóo nyɛ. Yémbɔ Mendoó ɛsɔwɔ ɛpyɛge ɛnyú délyagɛ ubobo unó bi menyammye akɛlege kanƙa, débɔɔ genwá eyi gela gebyɛɛ. 14 Bɔɔ ako abi Mendoó ɛsɔwɔ ɛlerege ɛbɔwɔ genó ɛyigɛ abɔɔ mampye ne alu baá ɛsɔwɔ, 15 néndé Mendoó ɛwé ɛsɔwɔ achyɛɛ ɛnyú, ɛpyɛɛ fɔ nnó ɛnyú débɛ áfwe, dema defɔge ɛfɔ. Mendoó ɛwémbɔ ɛpyɛɛ lé nnó ɛnyú debɛ baá ɛsɔwɔ. Mendoó ɛwémbɔ ne ɛpyɛɛ nnó ɛsɛ dékuú ɛsɔwɔ nnó, “Nte! Nte!” 16 Mendoó ɛsɔwɔ chóncho ne mandoó sé ágarage nnó ɛsɛ delú baá ɛsɔwɔ. 17 Tɛ mbaá ɛsɛ delú baá ɛsɔwɔ, ɛsɛ dényɛɛ nyɛ yéndégenó ɛyigɛ ji anyémeno nnó achyɛgɛ bɔɔ bií. Ne yéndégenó ɛyigɛ ɛsɔwɔ ábɛlege mbaá Kras, ɛsɛ déchome nyɛ mbwa ne ji mambɔ ubi, néndé mbɔgɛ ɛsɛ ntó dégene ɛfwyale ndere ji, débɔɔ nyɛ ntó gefɔge ɲgɔ ayi ji abɔɔ nyɛ.

Ngɔ ayi bɔɔ ɛsɔwɔ dbɔɔ nyɛ mesɔ gébé

18 Mfere nnó ɛfwyale ɛwé ɛsɛ dégene mbɔ nana, dékágé mɛɛ fɔ ɛwú ne ɲgɔ ayi ɛsɔwɔ alerege nyɛ ɛsɛ, 19 néndé yéndégenó ɛyigɛ ɛsɔwɔ akwyɛɛ geshyage gegilɛ mange bií ɛbi ɛsɔwɔ apyɛɛ bɔɔ ákaá gefɔɔ ɛyigɛ baá bií alu. 20 ɛsɔwɔ apyɛ unó uko ɛbi ji akwyɛɛ uchɔge, ɛpɔfɔ nnó ubi ambɔɔ ne ukele nnó ɛbe mbɔ, élɛ ɛsɔwɔ muú akwyɛɛ ubi ne apyɛɛ nnó ɛbe mbɔ. Apyɛ mbɔ ne umɛɛ nnó, 21 unó uko ɛbi ji akwyɛɛ, ji aferege nyɛ ubi né amu unó bi uchɔɔ ubi. Ne ula nyɛ mmyemmye bɔwɔ né gefɔɔ ɛyi gepwɔɔ amu wye ndere baá ɛsɔwɔ alaá nyɛ. 22 Ɛsɛ dékaá nnó kpaa tɛ fina unó bi ɛsɔwɔ akwyɛɛ uko ukpeɛ gétúgɛ ubale ɛbi ubi uwúu wye ndere mendée awúu ubale nebyɛɛ. 23 Ɛpɔfɔ unó bi ɛsɔwɔ

akwyeé ubiubi ne ukpeé gétúgέ ubale ebi ubi uwuú. Yé esé ntó abi Esòwò achyεé Mendoó Ukpea ndere genó eyi ji abòó mbe achyεé, dékpeé ntó né mmu matòó sé ndere dégilé bií ebi Esòwò agarege nye gbògòno nnó esé delú baá bií, awené gemége sé, afere menyammye sé meko né efwyale. ²⁴Néndé elé gétúgέ déneré metòó ne Esòwò ne ji afere esé né efwyale gabo. Yémbò mbògέ nnó esé debó me genó eyigé déneré metòó wyeé, mbò metòó ewé esé déneré mbò, abò akuú sé nnó metòó menerege. Ndé muú sé ayi anerege metòó mangε genó eyigé ji agene me? ²⁵Yémbò mbògέ dénererege metòó mangε genó eyigé dela delú danje, dékógé metòó dégilé mangε geji.

²⁶Ndere dégilé, mbòntó ne Mendoó Ukpea epogé esé né mbaá genó eyigé esé dela depò ne eshye mampye. Esé dékágé fò ndere débòó manemmye, yémbò elé Mendoó Ukpea ne enene mmye gétúgέ sé mbaá Esòwò, ekpeé ne uchu mejòó ebi mekwaá alá ákágé jóó. ²⁷Esòwò muú akágé genó eyi gelú né matòó akwaá, akágé genó eyi gelu Mendoó Ukpea né metòó néndé Mendoó Ukpea enene mmye gétúgέ bòó Esòwò ako ndere Esòwò akelege.

²⁸Ne esé dékaá nnó yéndégenó eyi gepyeé, gepye utòó ulua manchwó ne galógáló mbaá bòó abi ábòó gejeé ne Esòwò, ebwó abi ji akuú nnó ápyεgέ genó eyigé ji akelege. ²⁹Bòó abi Esòwò abò me mbe akaá nnó ábεé nye abii ebwó ntó ne ji abòó me mbe ajya te gachii nnó ábε eké Maá wuú. Apye mbò nnó Maá wuú abe Maá mbe mbaá gejamégé ate anme. ³⁰Ne bòó abi ji abòó me mbe ajyaa, ebwó ne ji akuú nnó abe bòó bií. Bòó abi ji akuú, ebwó ntó ne ji apye nnó átene cho né mbe ushu wuú. Ne bòó abi ji apyεé átene cho né mbe ushu wuú, ebwó ntó ne ji apyεé nnó ábòó ηgò.

Esòwò abòó gejeé ne bòó gétúgέ Kras

³¹Ndé genó cha esé dékágé shuú né mechò ewéna? Mbògέ Esòwò abege ne esé, ndé muú akágé pwa esé? ³²Esòwò agbaré fò Maá wuú nnó achwògέ wó, yémbò achyεé ji nnó achwó agbo gétúgέ esé ako. Te ndere ji achyεé esé maá wuú, elú wáwálé nnó achyεgέ nye esé yéndégenó eyi dékelege nnó débε gefò eyi ji akelege nnó débε. ³³Ndé muú akágé shulé ndo mbaá bòó abi Esòwò ájyaa nnó abe abii? Yé muú apó, néndé elé Esòwò jimbo ne apyεé ebwó átene cho né mbe ushu wuú. ³⁴Ne ndé muú yé akágé garé nnó esé dékwe mpa? Yé muú fò apó, elé Kras Jisòs ne agboó gétúgέ sé Esòwò apye ji akwilé né negbo, ajwólé né melú enógé né εgbε ebwónye Esòwò anenemmye gétúgέ sé. ³⁵Genógé fò gepò eyi gékágé kare esé ne gejeé eyigé Kras abòó ne esé? Nnó elé efwyale, waá ubalé, mammye ayi bòó ámmyeé amu ne esé, waá mesa ayi déjwòlege. Mandée ayi álií esé, waá manóó negbo ami dégene waá efwyale ewé etene esé né negbo? ³⁶Elú wye ndere ásámé né mmu ηwe Esòwò nnó, “Gétúgέ enyú esé dégene manóó negbo yéndégébé, ne ásele esé eké magòηme ayi ábele manwa.” ³⁷Ngba, yé elé unó bina upyεé esé, esé démmye me depwò né uto Kras muú abòó gejeé ne esé. ³⁸Nkaá chanéné nnó yé genó gekage kare fò esé ne Kras, yé ebelé negbo, yé genwá, yé makiénné Esòwò, yé álo nchye, yé unó bi upye mbò nana, yé ebi upye nye meso gébé, yé álo áto áto, ³⁹yé ebele unó bi ulú te mfaánebuú, yé ebi ulú melò áwú bòó, yé genó gefò né unó bi Esòwò ákwyeé eyi gekágé kare esé né gejeege Ata se Kras Jisòs nnó Esòwò abògέ fò gejeé ne esé gétúgέ Ata se Jisòs gepò.

9

Esòwò ajyaa bòó bií

¹Me njógé wáwálé ndere muú ayi áchomé mmye ne Kras mbyògέ fò gebyò. Mendoó Ukpea epyεé me nkaá né metòó wa nnó genó eyigé njógé gelú wáwálé

nnó, ² Me nwyá gejamégé mesome ne ubalé ebi ula ubyeyé né metóó wa, ³ gétúgégé bọ́ ba. Ebo ebe yé nnó mfaánebuú abọ́ ashulé lé me mmye, mfa mbwa ne Kras gétúgégé bọ́ ba, aṣme ba abi dètane melo ema, mbogé ewémbọ́ ékágé pye ebwó átané né efwyale. ⁴ Ebwó alu bọ́ Isrēli. Ebwó ne Eṣowá áselé nnó ábẹ́ baá bíí. Aleré ebwó ṅgọ́ wúú. Anyémeno menyéé gejame ne ebwó, achyéé ebwó mabe jíí, aleré ebwó ndere ábọ́ manógé jí, ne ashúú nnó apye nye ebwó gejame unó. ⁵ Ebwó alu upyáne ukwene ante bọ́ Eṣowá abi áwúú nya ebwó ṅgọ́. Kras ndere mekwaá alu muú melo bwo. Ji alu Eṣowá ayi abọ́ yéndégenó, déféé jí te kwyakwya Amen.

⁶ Yémbọ́ epófó nnó Eṣowá apyeyé fọ́ genó eyi jí anyémeno nnó apyeyé ne bọ́ Isrēli wá wéndé epófó yéndémuú ayi ábyené jí né melo Isrēli ne alu muú Eṣowá wáwálé. ⁷ Ne epófó ntó bọ́ ako abi alú upyáne Abraham ne alu bọ́ Eṣowá. Eṣowá ajọ́ lé né Abraham nnó, “Upyáne ebi menyéé meno nnó nchyege nye wá ukene nye lé ne Asek.” ⁸ Ewéna elere nnó epófó bọ́ abi ábyené ebwó ndere akwaá ábyéne baá ne alu bọ́ Eṣowá. Elé abi akene ne menomenyeyé ewé Eṣowá anyeyé ne alu baá Abraham wáwálé. ⁹ Ge genó eyigé menomenyeyé ewémbọ́ ejọ́ na, eké, “Wyyé né gébẹ́ eyigé na ṣme eníne cha me mmage kere fa, ne Sara abyene nye maá mende.”

¹⁰ Epó fọ́ wye ewéna ewú ewú, Rebeka ntó abyeyé ufa ne muú ama. Muú yimbo alu nya lé gekwenege nte sé Asek. ¹¹ Gemeye nnó ábyé baá bina apea yé gemeye nnó ebwó apye genó gelógéló yé eyi gebogbo, Eṣowá akaá me ula bi jí ajyaa bọ́ bíí, epó fọ́ gétúgégé utáó ulóúló ebi bọ́ apyeyé, elu elé ndere jí akúú bọ́ bíí. ¹² Ne jí agaré Rebeka aké, “Maá wye ayi mbe akpane nye defwe mbaá ayi akwólégé jí.” ¹³ Elú wye ndere ásamé né mmu ṣwe Eṣowá nnó, “Me mbo gejeé ne Jakób, nkíí fọ́ Esao.”

Eṣowá ápó fọ́ ne aṣya

¹⁴ Ewéna déjógé mbo nnó yé? Nnó Eṣowá apye fọ́ genó eyigé gelu cho? Cha-o. ¹⁵ Eṣowá ajọ́ nya ne Mosis aké, “Me ṅene nye meshwe ne bọ́ abi nkelege mangé meshwe, ne nlerage nye ulóó melu ne bọ́ abi nkelege manleré.” ¹⁶ Ndere elúmbọ́, Eṣowá ajyaa fọ́ bọ́ ndere akwaá ákelege wá, yé ebelé gétúgégé genó eyigé ebwó apyeyé. Jí ajyaa bọ́ gétúgégé meshwe ayi jí agene bọ́. ¹⁷ Asá né mmu ṣwe Eṣowá nnó Eṣowá ajọ́ ne Fero aké, “Me mpye wá olu mfwa gétúgégé nkelege nnó nke ne wá nleré uto ba mbaá bọ́ ne nnó, mpye ṅgọ́ wa ásané né malo mme meko.” ¹⁸ Ndere elúmbọ́, Eṣowá agene meshwe ne yéndémuú ayi jí akelege ne achyeyé mekpo meto mbaá yéndémuú ayi jí akelege manchyeyé.

¹⁹ Ndere njọ́ mbo, enyú abifá dégígé nye me déké, “Ebege mbo ula nnó Eṣowá ámagé shulé bọ́ ndo né mbaá unó bi ebwó apyeyé? Ndé muú ákágé tene ukalo ne Eṣowá nnó apyeyé fọ́ genó eyi jí akelege?” ²⁰ Yémbọ́ wá mekwaá olu waá ayi oshugé Eṣowá meko? Gejégé meséé eyigé muú akwyeyé gekwilégé fọ́ gegíí muú ayi akwyeyé gejí nnó, “Ulannó wá akwyeyé me nnó mbe na?” ²¹ Yé ewú ema ebe nnó muú ayi akwyeyé ubi awyaa uto mansé nemé, akwyeyé ujeé meséé upea, abelé gama nnó bíí kpaá ne afyeyé menyeyé wyyé, abelé eyi fọ́ nnó ányégé menyeyé wye yéndé bíí.

²² Gefágé genó eyina ntó ne Eṣowá apyeyé. Jí abọ́ ake aleré metóó usóó wúú ne bọ́ abi apye gabo ne nnó apye ntó bọ́ ákaá uto bíí. Yémbọ́ jí akóó metóó dọ́ ne bọ́ bimbo abi jí alerege nye ebwó metóó usóó wúú. Ebwó bina alu bọ́ abi elú me nnó ácháo nye ebwó cháo. ²³ Eṣowá apyeyé mbọ́ ntó gétúgégé jí abọ́ alu manlere gekpekepegé ṅgọ́ wúú mbaá esé ako abi jí abelé me nnó agene esé meshwe. Esé bina ne délu bọ́ abi jí abọ́ me mbe ajyaa nnó débo ṅgọ́, ²⁴ yé elé esé abi jí akúú. Epófó wye lé eta bọ́ Jus ebwó ebwó, áku ntó bọ́ abi alá pọ́ bọ́ Jus. ²⁵ Ne elú wye

ndere ji ajóó né mmu ηwe Hosya nnó, “Me nkuú nye bɔ́ abí abɔ́ alá ápó fɔ́ bɔ́ abá, nnó bɔ́ abá, ne bɔ́ abí me mbɔ́ nla mbɔ́ gejeé ne ebwɔ́ wɔ́, nkuú nye ebwɔ́ nnó bɔ́ abí gejeé.” ²⁶ Ne wye né mbaá ayi ji abɔ́ ajóó ne ebwɔ́ aké, “Enyú depɔ́ fɔ́ bɔ́ abá, Eɔ́wɔ́ muú alu mebe akuú nye ebwɔ́ nnó baá ba.” ²⁷ Asaya ajóó nya kenké atóó ne bɔ́ Isrɛli aké, “Yé bɔ́ Isrɛli ája ábɛ́ eké gesɔ́ mbalé ebɛ́ mega, élé ukéke bɔ́ né geluage bwɔ́ ne átanega nye né efwyale gabo, ²⁸ néndé Eɔ́wɔ́ asɔ́ nye mpa fa mme wáwá ne dama te kwyakwya.” ²⁹ Elú wye ndere Asaya abɔ́ ajóó ntó aké, “Mbɔ́gé Eɔ́wɔ́ ayi ábɔ́ utó uko abɛ́ danlyaa esé mbeé upyáne ebifo, mbɔ́ bwye esé ntó abɔ́ ánómé, eké melo Sodom ne melo Gomɔ́ra.”

Bɔ́ Isrɛli ákámé fɔ́ abya melóméló wɔ́

³⁰ Déjógé mbɔ́ nnó né mechɔ́ ewéna yé? Nana déjógé nnó bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus, ebwɔ́ abí abɔ́ alá ámmye fɔ́ mambɛ cho né mbe ushu Eɔ́wɔ́ wɔ́, Eɔ́wɔ́ apye ebwɔ́ atene cho né mbe ushu wuú gébégé áfyéé metɔ́ ne ji, ³¹ ewé bɔ́ Isrɛli bɔ́ abɔ́ ámmye nnó Eɔ́wɔ́ apye ebwɔ́ ábɛ́ cho né mbe ushu wuú gétúgé ábélege ebe, áge fɔ́ meti mampye yéndégenó eyi ebe ejóó wɔ́. ³² Ulannó ebwɔ́ alá áge meti mambɛ cho né mbe ushu Eɔ́wɔ́ wɔ́? Elé gétúgé ebwɔ́ ammye mambɛ cho ewé alá fyéé fɔ́ metɔ́ ne ji wɔ́. Ebwɔ́ áferé nnó ápyegé utɔ́ ulóuló ákágé bɛ́ cho. Ndere elúmbɔ́, ebwɔ́ ákparé né mfaá “Ntaá eníne nepyeé bɔ́ ákparege ákwene.” ³³ Elú wye ndere asame né mmu ηwe Eɔ́wɔ́ nnó, “Gega me mbelege mbɔ́ ntaá né melo Sayɔn eníne nepyeé nye ebwɔ́ ákparege, etarave ewé epyéé nye bɔ́ ákwene. Yémbɔ́ yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ ne ji akpane fɔ́ mekpɔ́ unɔ́.”

10

¹ Anme ba, genó eyigé me nshyage ne metɔ́ wa meko ne mmyemenene ya mbaá Eɔ́wɔ́ gétúgé bɔ́ ba gelu nnó Eɔ́wɔ́ áferé ebwɔ́ né efwyale gabo. ² Me nkágé ngaré wáwálé nnó ebwɔ́ akpane gechyeé né depɔ́re Eɔ́wɔ́ yémbɔ́ ebwɔ́ akágé fɔ́ ndere ebwɔ́ ábɔ́ mampyege utɔ́ Eɔ́wɔ́. ³ Ebwɔ́ akágé fɔ́ meti ewé Eɔ́wɔ́ apyeé bɔ́ abɛ́ cho né mbe ushu wuú ne ammye élé mankwye ewé bwɔ́ meti mambɛ cho. Ewéna eleré nnó ákwólegé fɔ́ meti ewé Eɔ́wɔ́ apyeé bɔ́ abɛ́ cho. ⁴ Kras anere yéndégenó eyi getome ne ebe nnó, yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ ne ji abɛ cho né mbe ushu Eɔ́wɔ́.

Yé muú fɔ́ apó ayi Eɔ́wɔ́ alá aferege ji né efwyale

⁵ Mosis asa ato ne meti ewe ebe epye bɔ́ abɛ cho aké, “Yéndémuú ayi ábélege mabe ako abɔ́ genwá.” ⁶ Yémbɔ́ ása né mmu ηwe Eɔ́wɔ́ átoó ne meti ewé Eɔ́wɔ́ apye bɔ́ abí áfyéé metɔ́ ne ji ábɛ́ cho aké, wɔ́ áfyegé metɔ́ ne Eɔ́wɔ́ nnó apye wɔ́ ábɛ cho né mbe ushu wuú, “Ógígé fɔ́ né metɔ́ wye nnó, Ndé muú akwómé mbɔ́ nye né mfaánebuú?” (Mmye ké mampye Kras ashulé mme.) ⁷ “Yé mangii nnó, Ndé muú ajyee mbɔ́ nye né melo aló?” (Mmye ké mampye Kras akwilé né negbo.) ⁸ Genó eyigé ηwe Eɔ́wɔ́ ajógé gelu nnó, “Mekomejɔ́ Eɔ́wɔ́ alu kwákwlé ne wɔ́, alu wɔ́ né ubɔ́ meno, alú ntó né mmu metɔ́ wyeé.” Mmye ké mekomejɔ́ yina ayi agaré ndere bɔ́ áfyéé metɔ́ ne Eɔ́wɔ́, ayi esé dégaré nnó, ⁹ Wɔ́ ógarege ne meno wye nnó, “Jisɔ́s alu Ata,” ne ókamege ne metɔ́ wye nnó Eɔ́wɔ́ apye ji akwilé né negbo, ótanega nye né efwyale gabo. ¹⁰ Néndé défyéé lé metɔ́ ne Eɔ́wɔ́ ne débɛ́ cho né mbe ushu wuú. Ne déshuúge eku ne mano sé ne détanega né efwyale gabo. ¹¹ Asá né ηwe Eɔ́wɔ́ nnó, “Yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ ne ji akpane fɔ́ mekpɔ́ unɔ́.” ¹² Angya apó, ne muú Jus ne muú Grek. Eɔ́wɔ́ awu ama ne alu Ata ebwɔ́ ako. Ji achyegé gejamégé mejé mbaá bɔ́ abí ágige ji. ¹³ Asá né mmu ηwe Eɔ́wɔ́ nnó,

“Yéndemuú ayi akuú mabò Ata nnó áféré ji né éfwyale gabo, Ata aférege nye ji atane né éfwyale gabo.”

¹⁴ Εpyέεμβò nnó ne bòó àkuú muú fò nnó apòó ebwò mbògé alá fyéé metòó ne ji wò? Ne apyέé mbò nnó ne afyέé metòó ne ji, mbògé alá au danwú muú fò agaré ebwò abya wuú? Ne apyεmbò nnó ne awu abya yimbò mbògé muú fò alá agaré ebwò abya wuú wò? ¹⁵ Ne muú apyέé mbò nnó ne agaré ebwò mbògé alá ato ji wò? Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Úka bòó abi áchwòó ne abya melómélò ulò kpaá upwò.” ¹⁶ Yémbò bòó ako fò wò ákamé ne abya melómélò yina wò, néndé Asaya ajòó aké, “Ata ndé muú akamé ne mekomejòó ayi εsé dégaré?” ¹⁷ Ndere elúmbò, muú awuú elé abya melómélò ayi atome ne Kras, ne áfyéé metòó ne ji ne muú awuú abya melómélò gébége muú fò aké agarege ji.

¹⁸ Yémbò gògé me ngii ηkwe, Nnó bòó Jus awuú fò abya Kras wò? Njgba, awu, néndé ása né ηwe Εσωω nnó, “Bòó mme meko awú mekomejòó ayi ebwò agaré yéndé mbaá fa mme.” ¹⁹ Gògé mma ngii ηkwe. Nnó bòó Isrèli ákaá fò ula mekomejòó yina wò? Mosis jimbò abò mbε ajòó aké, “Me mmpye nye enyú déshyage mambε éké bòó abi debò défére nnó ápó yé melò fò, mpyéé nyε matòó ásoó enyú ne bòó abi alá ápó ne défòó mankaá genó.” ²⁰ Ewyage, Asaya ajòó afo wò aké, “Bòó abi abò alá ákεle me wò, áge me. Nlere mmye ya mbaá bòó abi alá ágií me wó.” ²¹ Yémbò ajòó ato ne bòó Isrèli aké, “Yéndé bi me nsame amu ya mankwyéé depò ne bòó bina nnó ákere eta wa yémbò ebwò ákelege fò manwú me, apaá elé me paá.”

11

Εσωω ashya fò bòó Isrèli wò

¹ Genó eyigé me ngigé gelú nnó, Nnó Εσωω ashya bòó bií? Chao! Me mbòó nlú muú Isrèli, mpyáne Abraham. Ntane né ntoné Benjamin. ² Εσωω ashya fò bòó bií abi ji abòó ajyaa wó. Enyú delu danwú genó eyi mekomejòó Εσωω ajòó atome ne Elija? Ji abò anemmye mbaá Εσωω atene ukòó ne bòó Isrèli aké, ³ “Ata, ebwò áwá bòó ekpávε byéé, ámu uluó upε byéé, me nla membií ne, ákelege manwá me.” ⁴ Εσωω ashúú ji meko aké ndé? Aké “Nwyaá dele bòó ba akeneama abi alá ato mano anógé Bal wó.” ⁵ Wyεmbò ntó ne elu fina. Ukéé bòó fò alu abi Εσωω ajyaa né ulòó melu bií. ⁶ Mbògé elé gétúgé ulòó melu bií ne ji ajyaa bòó nnó ábε abii, ebyennò utòó ulóólò fò wò upyέé Εσωω ajyaa bòó wó. Mbògé εbò εbe lé gétúgé utòó ulóólò, ulòó melu bií ufulé sé genó.

⁷ Ge na ne mechò ewéna elú. Genó eyigé bòó Isrèli ákεle ne efófó age geji wó. Bòó abi Εσωω ajyaa ne agene geji. Ne abi aláa lu danje elé bòó abi átoó makpo. Akelegé fò manwú Εσωω agaré ebwò genó eyigé ji akelege nnó ebwò ápye. ⁸ Elú wye ndere ásamé né mmu ηwe Εσωω nnó, “Εσωω apyέé matòó bwò ákwe genje kpaá te fina. Achye ebwò amε ayi alá ákágé ge genó ne matu ayi alá awuú mbaá.” ⁹ Devid ajòó ntó gefògé genó eyina aké, “Echye menyéé ayi ebwò ányéé gébége epaa ábwólé mataa ayi ebwò ámbòó ákwe wyeé ne ntaa eniné ebwò ákparege wyeé ákwe áge éfwyale. ¹⁰ Echye amé agilé ebwò ágegé sé mbaá, meso ásoó ebwò, ne éfwyale ewé ebwò ágene εbe te kwyakwya.”

¹¹ Me mmagé gií ηkwe ayifò. Gébége bòó Isrèli ákparé, nnó ákwe, nnó nekwe eníne mbò nelu eniné ebwò alá ákágé kwilé sé téné? Chao! Épó fò mbò néndé gabo ayi ebwò ápyéé, apòó lé nnó bòó abi alá pò bòó Jus áge meti ewé Εσωω aferege ebwò né éfwyale gabo, nnó epyége mbò bòó Isrèli áshyagé mambε ntó éké ebwò. ¹² Te mbaá gabo ayi bòó Isrèli ápyéé áchwò ne mejé mbaá bòó mme, ne mankparé ayi ebwò ákparé áchwò ne gejamégé mejé mbaá bòó

abi alá pò bɔ́ Jus, ferege yé gejamégé mejé ewé echwɔ́ nyé gébégé bɔ́ Jus abi aláá, áchogé nyé ne bɔ́ ako abi áfyé metáó ne Kras.

Esɔ́wɔ́ aferege bɔ́ abi alá pò bɔ́ Jus né efwyale gabo

¹³ Me njógé ne enyú abi dela depɔ́ bɔ́ Jus. Te mbaá me nlú ngbá Kras eta nyú, nkaá nnó utáó bi Esɔ́wɔ́ achyée me nnó mpye ñeja geme, ¹⁴ mampye nnó me nge meti mpye bɔ́ ba bɔ́ Jus, áshyágé mambɔ́ unó ulúlú ébi enyú déwyaá, nnó ndá fɔ́ mpyege mbɔ́ Esɔ́wɔ́ aferege nyé abifo né efwyale gabo. ¹⁵ Néndé gébégé Esɔ́wɔ́ áshyá bɔ́ Jus, apye bɔ́ mme meko abe né nesɔ́ ne ji. Ndere elúmbɔ́, gébégé Esɔ́wɔ́ asege nyé bɔ́ Jus nnó abe nesɔ́ ne ji, ebeé mbɔ́ nyé nnó? Ebeé eké ebwɔ́ abɔ́ ágboó ne ákere né geɲwá.

¹⁶ Mbógé maá gebage bred eyi mbe alu genóge ukpea, ebyennó nto bred meko alu genóge ukpea. Ne mbógé maka genó alu genóge ukpea, ebyennó mata genóó eyigé mbɔ́ntó álu élé genóge ukpea. ¹⁷ Yémbɔ́ mbógé mata genóó olif eyigé apene mata ayifo ákɔ́ ákwe, elú eké bɔ́ Jus ne mbógé áse mata genóge olif ayi alá ápéé wó ába né genóó eyigé ápené, elú eké enyú abi déla pò bɔ́ Jus. Ndere mata yimbɔ́ ako ányú manaá ami matanege né genóge olif eyigé ápene pene, mbɔ́ntó ne Esɔ́wɔ́ achyee mejé mbaá bɔ́ bifi ako. ¹⁸ Ekágé enyú abi délu eké mataá genóó áyi ábalé bále débyage bɔ́ abi álu eké mataá genóó áyi ákɔ́ ákwe. Depɔ́ ne ula bi dédoó ebwɔ́ ewome. Enyú fɔ́ wó dégbare makaka genóó eyina wó, élé makaka jii ne ágbaré enyú.

¹⁹ Muú nyú fɔ́ ákágé jó aké, “Mataá genóó yimbɔ́ ákɔ́ ákwe nnó me nge meti ncho mpye ne genóó eyimbɔ́.” ²⁰ Elú wáwálé, yémbɔ́, kaá nnó ebwɔ́ ákɔ́ ákwe gétúgé alá áfyéé metáó ne Jisɔ́ wó ne enyú décho mpye ne geji gétúgé défyéé metáó ne Kras. Ndere elúmbɔ́, ekágé dépye gé ñeja begé élé ne efɔ́ metáó, ²¹ néndé mbógé Esɔ́wɔ́ ageé nya fɔ́ meshwe mbaá bɔ́ Jus abi alu eké mata genóó yimbɔ́ ajiambɔ́ wó, défere nnó délyage mamfyé metáó ne Kras, ji agene enyú meshwe? ²² Ndere elúmbɔ́, tege ulóó melú Esɔ́wɔ́, ne chúchú ayi ji alerege bɔ́ abi ákwene. Yémbɔ́ ji alerege enyú galógáló mbógé enyú déké défyéé wye metáó nnó ji alerege enyú galógáló. Yémbɔ́ mbógé enyú dela défyéé sé metáó mbɔ́, ji akarege enyú áfomé. ²³ Ne yé bɔ́ Isreli abifo ályaágé manshyagé nnó áfyéé fɔ́ metáó ne Kras, Esɔ́wɔ́ amagé se nyé ebwɔ́ aba né malu ayi ebwɔ́ ábɔ́ alu mbembe néndé Esɔ́wɔ́ awyaá uto mamba ebwɔ́ wyeé. ²⁴ Mbógé enyú bɔ́ abi alá pò bɔ́ Jus, enyú abi delu eké mata genóó olif eyigé alá apéé wó, áso enyú ába né genóó olif eyigé apene pene, né gefɔ́ó eyigé akwaá alá alu danje, ndere Esɔ́wɔ́ apyembɔ́, elú wáwálé nnó asele nyé bɔ́ Isreli abi alu eké mata genóó eyigémbɔ́ geji ambaó ákere ába né genóó eyigémbɔ́?

Esɔ́wɔ́ aferege nyé bɔ́ Isreli ako né efwyale

²⁵ Anje ba, genó gefɔ́ gelu bibii eyigé me nkelege nnó enyú dékaá nnó enyú déferege sé nnó dékaá dɔ́. Genó eyina gelu nnó bɔ́ Isreli abi átoó mekpo, atóó nyé fɔ́ te kwyakwya. Ebwɔ́ átoó nyé wye mekpo kpaá te bɔ́ abi alá pò bɔ́ Jus, abi Esɔ́wɔ́ ajiyaá ákamege ne meti ewé Esɔ́wɔ́ apyee bɔ́ átenege cho né mbe ushu wuú. ²⁶ Na ne Esɔ́wɔ́ aferege nyé bɔ́ Isreli ako né efwyale, ndere ásamé né ñwe Esɔ́wɔ́ nnó, “Muú ayi aferege bɔ́ né efwyale atanege nyé né Sayɔ́n, apye upyáne Jakɔ́b ulyaá nchye mampyege.” ²⁷ Asá ntó nnó Ata aké, “Ge menomenyee ewé me nyee nyé ne ebwɔ́ na gébégé njige nte gabo bwó.” ²⁸ Né egbe ewé áya melóméló, bɔ́ Isreli alu bɔ́ mawámé Esɔ́wɔ́ gétúgé áshyá ji né galógáló áwe nyú. Né egbe ewé manjya bɔ́, Esɔ́wɔ́ ajoya ebwɔ́ néndé ji abɔ́ gejeé ne ebwɔ́ dɔ́ gétúgé genó eyigé anyémeno nnó apyee ne ukwene ante bwó. ²⁹ Mbɔ́ ne elú néndé Esɔ́wɔ́ akúgé muú, ne ájégé ji, genó gefɔ́ gepɔ́

eyi gekágé mankworé metós Esowó. ³⁰ Né egbe ewé nyú, mbembe enyú debo déwuú f3 ne Esowó yémbó nana ji agené enyú meshwe gétúgé b3ó Isréli álá áwuú f3 ji. ³¹ Wye né meti ewu gétúgé meshwe ayi Esowó agene enyú, nana b3ó Isréli ákелеge f3 manwú ne Esowó. Epyembo nnó Esowó ntó agene nye ebwó meshwe. ³² Esowó apye ebwó ako ábélégé f3 mabe jíí, ebwó álú eké b3ó denó abi meti éla epó manlyáá gepugé denó. Ji apyembo nnó ji agene b3ó ako meshwe.

Ngo Esowó apwó amu b3ó ákágé kad

³³ Eeh Esowó sé aló melu ne b3ó ako. Denja tíí ne def3ó etiré ji awyaá dépwó amu. Nde muú akágé garé ula bi depó desogé ji meno? Nde muú akágé ndere ji apyé depó tíí? ³⁴ Elú wye ndere ásamé né ñwe Esowó nnó, “Nde muú akágé uferé Esowó? Ne nde muú akaá d3ó mambe muú ayi achyegge ji majyé? ³⁵ Nde muú achyéé me ji echyegge nnó Esowó ntó ashuú ji?” ³⁶ Esowó ne akwyéé yéndégenó ne élé jíí ne apyéé nnó yéndégenó gekene, ne élé getu jíí ne yéndégenó gelu. Ngo abe ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

12

Chyegge genwáge nyú mbaá Esowó ndere gepé eyigé gelu gebé

¹ Anme ba, ndere unó bi ngarege enyú ulú wáwálé, mkpeage enyú nnó gétúgé galgáló ayi Esowó alerege, déchyéé gемеge nyú mbaá Esowó ndere genógé gepé eyi gelu gebé, eyigé débele ndere genóge ukpea mbaá Esowó, eyi gepyéé metós eg3ó jí. Ge meti ewé enyú déb3ó manogé Esowó wáwálé na. ² Ekágé dema dépyege unó eké b3ó mme. G3gé Esowó akw3ré genwáge nyú, achyéé enyú mat3ó ayi make. Ebege mbo enyú dékágé nye genó eyigé Esowó akelege nnó enyú dépyege, eyigé gelome, eyigé geg3ó ji met3ó ne gekwane.

³ Ne gétúgé echyegge ewé Esowó achyéé me né ul3ó melu bíí, mkpeage enyú nnó ekágé muú nyú f3 áferege nnó ji anea gеме apwó ndere ji alu. Muú aké aferege genó eyi getome ne jimb3ó, áférégé né meti ewé elu cho ndere ji áfyéé met3ó ne jis3ó. ⁴ Menyamme sé álú ama ne awyaá gejamégé up3, yéndé gep3 geywáá ébi ut3ó. ⁵ Mb3ntó ne esé yé élé esé ul3ó gejame, dékwe eké menyamme ama gétúgé déchomé mmye ne Kras, ne yéndémuú sé alige mmye ne nte. ⁶ Esowó né ul3ó melu bíí achyéé yéndémuú sé ewuú echyegge. Yéndémuú agbaré echyegge wuú chanéné. Mb3gé achyéé w3 echyegge ewé 3garege mekomej3ó wuú, garege ndere 3fyéé met3ó ne jí, ⁷ mb3gé elú lé mampyegge ut3ó bíí, pyegge chanéné, mb3gé elú lé manlere, lerege chanéné, ⁸ mb3gé elú lé mamfyegge b3ó eshyegge, fyegge ebw3 eshyegge chanéné, mb3gé elú lé echyegge manchyegge, achyegge byagebyage, mb3gé elú lé mampógé b3ó, p3óge ne met3ó wye meko, muú ayi agene b3ó meshwe, agene ne met3ó megomeg3ó.

⁹ B3gé gejeé eyigé wáwálé ne ate, paágé unó nchyegge, gbarege unó ul3úl3ó ne eshyegge. ¹⁰ B3gé gejeé ne ate anme ndere déb3ó ne b3ó ula gepú nyú, kpagé gechyeé manógé ate. ¹¹ Pyegé ut3ó nyú déb3égé ne gepwa, pyegé ut3ó Ata ne mat3ó nyú mako. ¹² Begé ne nech3ch3ó né genó eyigé enyú déneré met3ó wye. K3gé met3ó né efwyale ewé enyú dégene. Negé wye mmye yéndégébé. ¹³ Chyegé unó ebif3ó ébi enyú déwyaá mbaá ate b3ó Esowó abi alu mbya. Nenegé manombi nyú mbaá ankéé.

¹⁴ Negemmye nnó Esowó ájé b3ó abi ámmyéé amu ne enyú. Dénege f3 nnó Esowó alere ebw3 utonkwa, nege lé nnó Esowó ájé bw3 jéle. ¹⁵ Bege met3ó meg3még3ó ne b3ó abi awyaá met3ó meg3még3ó. Bege ne mesome met3ó ne b3ó abi awyaá mesome. ¹⁶ Bege nes3ó ne ate. Ekágé débwege mmye, chogé mmye ne b3ó abi áshulege gemegge bw3 mme. Ekágé déferege nnó dékaá d3ó.

17 Muú apyegé enyú gabo, ekágé déshuú ji. Pyegé lé unó bi yéndémuú aselé nnó ulú cho. 18 Ebege kəkogé, né egbe ewé nyú mmyege nnó débe nesó ne yéndémuú. 19 Añme ba, muú apyegé enyú genó gebo, déshugé fó amu. Lyagé Esówa ne ashuú muú yimbo amu néndé ása né mmu ñwe Esówa nnó, “Ata aké amu mashugé elé aya, ne me nshugé nyé amu.” 20 Yémba pyegé ndere asamé né mmu ñwe Esówa nnó, “Mbogé mesa aké ammyéé bós mawámé nyú, chyegé ebwó menyéé, mmwólé manaá eké epyéé ebwó, chyegé ebwó genó eyigé anyuú. Déké dépyéé mbo, elú eké dénerege bwó ujéje mewé né mekpo ne mmye egboó nyé ebwó.” 21 Dékamege nchye ase enyú uto, mmyege nnó galógáló nyú ase uto nchye.

13

Bós áwúgé ne ákpakpa bwó

1 Yéndémuú áwúgé ne bós kpakpa abi ñgomna áchyéé ebwó utó, néndé muú ákágé be fó muú kpaá bós ayi Esówa alá ákame wó. Ne Esówa ne afyéé ákpakpa melo ako. 2 Ndere elúmba, yéndémuú ayi átenege ukóló ne ákpakpa melo, átenege mbo lé ukóló ne bós abi Esówa áfyéé nnó ábé. Ne yéndémuú ayi átenege ukóló, ákuú mbo elé unós mpa ne geme jii. 3 Bós kpakpa áfelegé fó ame mbaá bós abi ápye unó bi ulú cho, áfelegé elé mbaá abi ápye gabo. Ndere elúmba, pyege yé genó eyigé ebwó ákelege ne ebwó áfenge nyé wó. 4 Néndé ebwó álú elé bós utós Esówa, ápyéé utós né galógáló nyú. Ne mbogé wó apyegé gye, óbo mamfógé ebwó néndé utó bi Esówa achyéé ebwó upó fó detu. Ebwó alu bós utós Esówa ne áchyége efwyale ndere Esówa ákelege mbaá bós abi ápyéé gabo. 5 Ndere elúmba, débo manwúgé ne ákpakpa melo, epófó gétúgé dékelege mambo efwyale ewú ewú wó, elé gétúgé dékelege ntó mampyegé genó eyigé matós nyú ágarege nnó gelu cho.

6 Getú eyigémba ntó ne enyú déchyége ñkamakpo, néndé ákpakpa melo álú lé bós utós Esówa ndere ápyéé unó bí ebwó ábós mampye. 7 Chyegé ebwó unó bi ulú ebi bwó. Mbogé elé ñka makpo ne ebwó ákelege chyége ebwó. Mbogé elé ñka matu yé eyi unó bi enyú déwyaá ne ebwó ákelege nnó déchyéé, chyége ebwó. Mbogé ákelege nnó déwúgé ne ebwó, wúgé ne ebwó. Mbogé énogé ne ebwó ákelege, nógé ebwó.

Ndere muú abós mambé ne nte menme

8 Yéndémuú nyú ákwó ujwós bií uko. Ne ujwós ebi débós mankwó elé mamba gejeé ne ate añme. Muú ayi abós gejeé ne ate añme, apyéé mbo elé genó eyigé ebe ejós. 9 Ebe ewé eké, “Muú akwege fó uló, muú awágé fó nte muú, muú ájogé fó ejo, muú áfyége ame né genóge nte,” ne mabe ayi fó mako, ácho aji né ebe ema, ewé eké, “Gbógé ne nte menme wyeé ndere ogboó ne geme jyéé.” 10 Muú abogé gejeé ne nte menme, apyéé fó ji gabo. Ndere elúmba, muú aké abós gejeé ne nte menme apyéé mbo lé yéndégenó eyigé ebe ejós.

11 Debó mampyegé wyembo néndé dékaá gefoge gebé eyigé esé délu mbo wye. Gébé gekwane eyi débó mampeé geja, néndé gébé eyigé esé détanegé ne efwyale gabo gela kwókwólé gepwó ndere gebo gelú mbembe ayi défyéé metós ne Jisós fyéé. 12 Elá gáchyéé utuú ubyé. Elá gachyéé bií ujyaá. Délyaá unó bi bós ápyéé né gemua, défyé unó ummye ebi Esówa achyegé démmye ummye bií gbós. 13 Dépyegé unó chanéné ndere bós abi ápye unó bií gbós. Lyagé mapaá mabomabo, dényúgé fó mmós dékwene. Lyagé unó bi ugboó mmye. Déwamége fó ne ate, désogé fó metós nnó bós abo unó ápwó enyú. 14 Chyegé gemége nyú geko mbaá Ata Jisós Kras, délyaá manferege ndere dépye mmye ekwilegé enyu mampye ubobo unó bi menyammye ákelege.

14

Muú ayi abené né depòré Esɔwɔ, ne ayi alá abené wɔ

¹ Ségé muú ayi alá bene né deparé Esɔwɔ wɔ, dényéégé fɔ mbeé ne ji né genó eyi ji áferege, yé gelú cho yé gelú gyéé. ² Muú ayi fɔ, metɔ́ ewé ji afyéé ne Esɔwɔ egarége ji nnó anyéégé yéndégenó. Yémbɔ muú ayi alá bené né depòré Esɔwɔ wɔ, metɔ́ ewuú egarége ji nnó anyéégé lé ulá. ³ Ne ékágé muú ayi anyéé yéndégenó, ábyágé ayi alá anyéé. Ne ékágé muú ayi alá anyéé yéndégenó ajósé nnó ayi anyéé yéndégenó alu gyéé, néndé Esɔwɔ ase ji ntó nnó alú muú wuú. ⁴ Wɔ ɔlú waá ayi ójósé nnó maá utɔ́ muú yicha alu gyéé? Muú ayi abɔ́ maá utɔ́ yimbɔ ne ákágé garé mbógé alu gyéé yé alu cho. Ne abéé nye cho néndé Esɔwɔ apye nye ji atene cho.

⁵ Bɔ́ abifɔ áferege nnó bií uma uŋea geme upwɔ ebifɔ ne abifɔ áferege nnó yé bií bi uŋea geme upwɔ nte upɔ. Yéndémuú abɔ́ mamferé né metɔ́ wuú akaá genó eyi gelú cho. ⁶ Bɔ́ abí áferé nnó bií uma uŋea geme upwɔ ebifɔ, ápyembɔ manógé Ata. Bɔ́ abí anyéé yéndégenó, apyéé mbɔ́ manógé Ata néndé ebwɔ achyégé matame mbaá Esɔwɔ gétúgέ menyéé yimbɔ ne anyé. Bɔ́ abí áshyá manyé ufɔ́ menyéé ebifɔ, ápyembɔ manógé Ata ne achyégé ntó Esɔwɔ matame. ⁷ Yé muú sé fɔ apɔ́ mebe, mampyege elé unó bi ji akelege. Ne yé muú sé fɔ ntó ayi akelege nnó agboó néndé mbɔ́ ne ji akelege apɔ́. ⁸ Yé mbógé esé débégé abe elú elé nnó dénógé Ata. Ne yé mbógé dégbɔ́ lé gbɔ́ elú lé nnó dénógé Ata. Ndere elúmbɔ, yé délu abe yé dégbɔ́ délu lé bɔ́ Esɔwɔ. ⁹ Né gétú eyigémbɔ Kras agbɔ́, ne akwilé né negbɔ́ nnó ji abe Ata mbaá bɔ́ abí alú abe ne abí agboó. ¹⁰ Ulannó yé ne wɔ agaregέ nte menjme nnó alú gyéé? Yé wɔ ntó ulannó ne wɔ obyaá nte menjme wyeé? Esé ako détenge nye ne mbe ushu Esɔwɔ, asɔ mpa sé. ¹¹ Asá né ŋwe Esɔwɔ nnó, “Ata aké te mbaá me nlú wáwálé, yéndémuú atome nye manó né mbe ushu wa, ne yéndémuú agarége nye ne meno wuú nnó, me nlú Esɔwɔ.” ¹² Nderé elúmbɔ, yéndémuú sé jimbɔ́ agaregέ nye Esɔwɔ ama mpa ndere ji apyéé ne genwá jíi.

¹³ Gétú eyigémbɔ, débɔ́ manlyá mangarege nnó muú yina alu cho ayina alu gyéé. Yémbɔ tóge eshye mange nnó ékágé dépye genó eyi gépyéé nte menjme yifɔ akparé yé nnó ákpé né gabo. ¹⁴ Me, ndere muú ayi nchomé mmye ne Ata Jisɔs, nkaá nnó yé menyéé fɔ ayi alu, ála apɔ́ fɔ pópó apɔ́. Yémbɔ muú ákamege nnó gefage menyéé ayifɔ apɔ́ fɔ pópó, ebyennó apɔ́ fɔ pópó né eta wuú. ¹⁵ Ne mbógé genó eyigé wɔ onyéé gepyéé aŋme abifɔ ábɔ́ efwyale né metɔ́, ebyennó wɔ ɔlerege fɔ gejeé. Ekágé gétúgέ genó eyigé wɔ onyéé ɔcho nte menjme wyeé muú Kras agboó ntó gétú jíi. ¹⁶ Ekágé apyéé genó eyigé ɔferé nnó gelú cho, mbógé gepyéé nnó nte menjme wye apye gabo. ɔpyege mbɔ́ bɔ́ ákage chɔ́ mabo nyú bɔ́ Esɔwɔ, ¹⁷ néndé gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege, gebɔ́ fɔ genó mampye ne manyéégé ne manyúgέ wɔ. Elé mampye unó bi ulú cho, mambé nesɔ́ ne bɔ́, ne mambé ne metɔ́ megɔmegɔ, unó bi Mendóó Ukpea echyégé. ¹⁸ Ne muú aké apyéé utɔ́ Kras né gefɔ́ eyi, apyéé metɔ́ egɔ́ Esɔwɔ ne bɔ́ ntó áfégé nye ji.

¹⁹ Ndere elúmbɔ, débɔ́ mafye mekpo mampyege lé unó bi uchwɔ́ ne nesɔ́ ne démmye nnó esé défyégé ate aŋme eshye né depòré Esɔwɔ. ²⁰ Ekágé gétúgέ menyéé ɔcho unó bi Esɔwɔ apyéé. Yéndé genó eyigé ányéé gelú pópó. Yémbɔ elú gyéé manyé yéndégenó eyi gepye nte menjme yifɔ akwe né gabo. ²¹ Elú galógáló nnó wɔ ɔlyáá manyéégé menya, manyúgέ mmɔ́ yé mampyege yéndégenó eyi gékágé pye nte menjme wye akwe né gabo. ²² Ndere elúmbɔ, ékágé ɔlyáá nnó muú fɔ akaá genó eyigé wɔ akamé né mechɔ́ ewéna, yémbɔ wye lé enyú ne Esɔwɔ ne dékage kaá geji. Metɔ́ megɔmegɔ ebe ne muú ayi alá shulege fɔ ndo né geme ji gétúgέ apye genó eyigé ji akaá nnó gelú cho. ²³ Yémbɔ muú abégé

ne dembyó né unó bi ji anyéé, Esówo agaré nnó akwe mpa, gétúgé ányé unó bi mbo ayi alá kamé fò nnó elú cho nnó ji anyé ubi wó. Ne yéndégenó eyigé muú apyéé ayi alá kamé nnó gelu cho elé gabo.

15

Bóó Kras ápyegé lé unó bi ugóó ate aḡme metóó

¹ Esé abi débené né deporé Esówo, debó mampógé abi alá béné wó né unó bi ebwo ápye gyeé, ébi ujwerege ebwó mankaá. Dépyegé fó lé unó bi ugóó esé ambóó metóó. ² Yéndémuú sé apyegé genó eyi gegóó ate aḡme metóó nnó ebwó ábené né deporé Esówo né galógáló bwó nnó ebwó áwe. ³ Néndé yé Kras apyéé fó unó bi ugóó lé jimbóó metóó wó. Yémbó, ndere ásamé né ḡwe Esówo nnó, “Mashye ayi bóó áshyeé wó áshulé me né mmye.” ⁴ Yéndé genó eyigé ásamé nya né mmu ḡwe Esówo, ása geji nnó gechyeé esé majyeé, nnó ndere mekomejóó Esówo apyéé nnó esé dékógé metóó, ne nnó esé détenege ne eshye né deporé Esówo. Esé dénegege metóó nnó Esówo apye nye unó bi ji anyémeno. ⁵ Nnenemmye nnó Esówo muú apyéé enyú dékógé metóó ne détenege ne eshye né depó etií, apóó enyú débe meko ama ne ate ndere dékwólege gekáge neke Kras Jisós, ⁶ nnó enyú ako chóncho né meko ama défage nye Esówo muú alu nte Ata sé Jisós Kras.

Abya melóméló alu ayi bóó Jus ne bóó abi alá ápó bóó Jus

⁷ Segé yé ate, ndere Kras asele enyú. Dépyegé mbo, bóó áfegé nye Esówo. ⁸ Me ngarege enyú nnó Kras achwáó póó esé bóó Jus, manlere nnó Esówo apyéé genó eyigé ajóó nnó apyéé, nnó genó eyigé ji anyémeno ne ukwene ante se getane wáwálé, ⁹ nnó bóó abi alá pó bóó Jus, áfegé Esówo né meshwe ayi ji agene ebwó. Elú wyé ndere ásamé né mmu ḡwe Esówo nnó, “Ndere elúmbó me nfege nye wó né geluage bóó abi alá ápó bóó Jus, nkwané nye makwa nfeé wó.” ¹⁰ Ama ása ntó nnó, “Enyú abi dela depó bóó Jus, bege ne nechóchó chóncho ne bóó Esówo.” ¹¹ Ama ása ntó nnó, “Enyú bóó abi dela pó bóó Jus, fege Ata. Bóó ako áfée ji.” ¹² Ne Asaya ajóó ntó aké, “Mpyáne Jesse achwóó nye, ne abeéé nye mfwa mbaá bóó abi alá pó bóó Jus, ne ebwó ánegege nye metóó ne ji.”

¹³ Nnenemmye nnó Esówo muú apyéé enyú dénegege metóó ne ji, apye enyú débe ne nechóchó gejamegejame ne nesó ndere défyéé metóó ne ji ne nnó utó Mendoó Ukpea upye metóó ewé déneré mbo ewéné.

Pól agaré ula bi ji ásáme ḡwe yina

¹⁴ Aḡme ba, me mboó nkaá chánéné nnó enyú ambóó delóme melu dáó. Nkaá ntó nnó enyú dewyaá defóó ne yéndémuú nyú ákágé chyeé nte majyeé. ¹⁵ Yémbó né mmu ḡwe yina, nsa enyú unó fò mpó ne efó nnó mpye enyú détege ubi. Me mbo nsa mpó ne efó gétúgé galógáló ayi Esówo áléré me, ¹⁶ me nsame unó bina néndé Esówo apye nnó me mbe muú utóó Kras Jisós mbaá bóó abi alá pó bóó Jus. Me mpyeé utóó eba ndere mepye upé, mangarege abya melóméló ayi atane mbaá Esówo né mbaá bóó abi alá pó bóó Jus, nnó ebwó ábé ndere eshye ewé Esówo akame manse, ewé Mendoó Ukpea epyeé nnó ebe genógé ukpea mbaá Esówo. ¹⁷ Me nwyaa gepóge né utóó bi me mpyeé mbaá Esówo gétúgé nchomé mmye ne Kras Jisós. ¹⁸ Nkágé do fó ebwó ewame né genó eyigé cha ekósé nnó Kras apóó me nnó gétúgé mekomejóó ayi mengaré ne unó bi mpyeé, bóó abi alá pó bóó Jus áwuú ne Esówo nana, ¹⁹ né utóó gepóge ufelekpa ne utóó Mendoó Ukpea. Ndere elúmbó, oló né Jerosale ókwóné né gebágé mewaá Ilirikum, nke me nnere mangaré abya melóméló Kras ewu. ²⁰ Elú mé me metóó nnó me ngarege abya melóméló Kras né mbaá ayi yé muú

fó alá lú dangaré, nnó ekágé ebé eké ntenege gepú mfaá nebómé eníne muú ayicha afyée. ²¹ Elú wyé ndere ásámé né mmu nwe Esowá nnó, “Bóó abi alá alu dangaré ebwó abya wúú agene nyé ji, ne abi alá alu danwú depó eti détomé ne ji, ákaágé nyé.” ²² Gége genó eyi gegbéé me gejame ndó nla chwó fó nge enyú wó.

Pól ashuú manjye ge bóó Esowá né melo Rom

²³ Yémbó nana ayi nneré utóó ba né uba mewaá bina ne te mbaá me nshyage me né gejamégé aḡme manchwó ge enyú, ²⁴ nferé nnó ntenege nyé eféé nge enyú gébégé nké njyée Spén nnó mbé ne enyú mboó ndóó, enyú dépoó me njyé mbé ne neke na. ²⁵ Yémbó nana njyée kpe Jerosale manjye chyéé echye mbaá bóó Esowá abi alu ewú. ²⁶ Néndé metóó ego bóó Esowá né ubaá mewaá Masedonia ne Akaya, achwó nka mampoó ubya bóó né geluage bóó Esowá né Jerosale. ²⁷ Metóó ego ebwó mampye mbó. Elú eké ujwóó ne ebwó anyée bóó Jus néndé te mbaá bóó Jus ápyée ebwó abóó mejé ewé abya melóméló achwóó ne ewú, ebwó ntó age nnó elú galógáló mampoó ebwó ne nka. ²⁸ Ne gébégé me nnerége nyé mansé nka yina eyi ate aḡme achwóó ne nchyege mbaá ubya bóó bimbo, nkoógé nyé manjye Spén ne ntenege nyé eféé né Rom. ²⁹ Nkaá nnó me nchwáge ge nyú, nchwóó nyé ne gekpekége méjé ewé Kras achyégé Menyú.

³⁰ Aḡme ba, gétúgé metóó ewé esé défyée ne Ata Jisós Kras ne gétúgé Mendóó Ukpea epye esé débóó gejeé ne ate, nkpeage enyú nnó décho mbwa ne me dénnenémmye mbaá Esowá gétú ya. ³¹ Négé mmye nnó mbóge bóó abi alá fyéé metóó ne Ata né Judiya wó apyége me, Ata afere me né amu bwó ne nnó bóó Esowá né melo Jerosale ákamé mansé echye ewé me nchwóó ebwó ne ewú. ³² Dépyégé mbó, mbóge Esowá ákamege, me nchwóó ewú ne nechóchó, me ne enyú chóncho défyé nyé ate eshye. ³³ Nnenemmye nnó Esowá muú apyée esé débée né nesó abé ne enyú. Amen.

16

Pól abó matame mbaá bóó Esowá né Rom

¹ Nkelege mampye enyú dékaá nnó Fobe, meḡme sé ayi mendée awyaá gepó gelógéló. Ji alu mempoó né echomelé bóó Jisós né melo Senkrea. ² Ndere ji achwóó ewu segé ji ndere bóó Jisós ásele nte meḡme. Póge ji né yéndégenó eyigé ji akelegé néndé ji apóó me gejamégé bóó yé me ntó.

³ Tamegé Priska ebwó ne Akwila. Ebwó ácho mbwa ne me dépyée utóó Kras Jisós. ⁴ Ela dachyée mbó áchye gemége bwó getú ya. Me ntame ebwó yé machomelé bóó Jisós ayi álu né gebagé mewaá bóó abi alá pó bóó Jus átame ntó ebwó. ⁵ Tamage ntó echomelé bóó Jisós abi anywerege né gepúge ebwó.

Tamegé ntó Epenetus mejeé wa ayi ngbóó ne ji. Ji alu muú mbé ayi akame ne Kras né gebagé mewaá Esya. ⁶ Tamegé Meri muú apye utóó ne eshye né galógáló nyú. ⁷ Tamegé Andronikós ne Junias ate bóó melo wa. Ebwó abó alú né denó chóncho ne me. Ebwó ábó me mbé ácho mmye ne Kras gemége nnó me ncho. Ebwó álu bóó abi áwyaá enógé né geluage áḡgbá Kras.

⁸ Tamegé Amplatós nte meḡme ayi ngbóó ne ji dóó gétúgé déchomé mmye ne Ata. ⁹ Tamegé Ubanós nte meḡme ayi apye utóó Kras chóncho ne esé ne Stakys mejeé wa ngbóó ne ji. ¹⁰ Tamegé Apelis muú aleré wáwálé nnó ji alú muú Kras. Tamegé ntó ula gepúge Aristobolos. ¹¹ Tamegé Heródyon muú melo wa. Tamegé ntó abi álu bóó Jisós né ula gepúge Nasisós.

¹² Tamegé Trifana ne Trifosa. Andée bina ápyée utóó Ata ne eshye. Tamegé Pesis, mejeé wa ayi gejeé. Mendée ayina apye utóó Ata ne eshye. ¹³ Tamegé Rufós muú Ata ajyaá. Tamegé ntó mma awuú muú aselé me ndere maá awuú.

¹⁴ Tamegé Asinkritos ne Filegon, ne Hemēs ne Patrobas ne Hemas ne aḡme abifō abi alu ne ebwō. ¹⁵ Tamegé Filologos ne Julya ne Nerōs ne menmo wuu ayi mendēe ne Olymfas ne bōs Esōwō ako abi alu ne ebwō.

¹⁶ Tyagé ate ne gejeé. Machomele bōs Kras ako ayi alú wé álō enyú matamé.

Pol achyéé bōs Kras né Rom kwyakwya majyéé

¹⁷ Aḡme ba, nnene enyú mmye nnó dese gébé ne bōs abi áchwōs ne aḡgya, ne ábulége matōs bōs abi áfyē metōs ne Kras. Ebwō álerege unō bi cha ebi ula upō fō unō bi bōs Kras. Bege tete ne ebwō. ¹⁸ Ufōs bōs bina ápye fō utōs Ata sé Kras. Apye lé unō bi ebwō áwuú chanéné. Aselé gelóge mejōs ne mejōs dembwólé ánywaá bōs abi matōs bwō alu dada. ¹⁹ Yéndémuú Kras akaá nnó enyú dépye unō bi abya melómélō áké enyú dépyege. Gétú eyigémbō metōs egōs me ne enyú. Yémbō nkélege nnó enyú débē ne dénḡa nnó dépyegé uno ulsúlō, ne nkélege ntó nnó débē chin ékágé dépyegé unō nchye. ²⁰ Ela dachyéé, Esōwō muú apyéé esé débēé nesō ne ate apye nye enyú dépwōs danchōmelō, ji ala eké déjyaré ne uka.

Nnenemmye nnó Ata sé Jisōs Kras aleré enyú galógálō.

²¹ Timōti nte muú ayi mpyéé utōs uluá ne ji atamegé enyú. Lukiōs ne Jasōn ne Sosipata ate bōs melō wa álōs ntó enyú matame.

²² Me Tetiōs muú mpógé Pol mansa ḡwe ayina, nlōs enyú matamé ndere muú ayi áchomé mmye ne Ata.

²³ Gayōs muú ábelé me, ne echomele bōs Jisōs abi anywerege né gepú ji álōs enyú matame. Erastus muú ábélege ḡka melō ne menme sé Kwatos álōs enyú matame. ²⁴ [Nnenemmye nnó Ata Jisōs Kras alerege enyú galógálō.]

Pol afégé Esōwō né kwyakwya malō ḡwe yina

²⁵ Déchye Esōwō ḡgō. Ji akaágé pye enyú détené ne eshye né metōs ewé enyú défyéé ne Jisōs Kras ndere me ngaré enyú depōré Kras né abya melómélō. Ne abya melómélō yina alu lé genō eyigé Esōwō ábelé nya bibii te gachii. ²⁶ Yémbō nana Esōwō aleré gbōḡnō unō bi ji abō abelé bibii. Esōwō muú álá aḡbōó fō ajōs nnó dégaré unō bi bōs ekpávé bii ábō ásamé mbaá bōs mme meko nnó áfyéé metōs ne Esōwō ne áwúgé ne ji.

²⁷ ḡgō abe ne Esōwō te kwyakwya. Ji mbií ne awyaá dénḡa deko. Ebe mbō, gétúgé genō eyigé Jisōs Kras apyéé. Amen.

ŊWE mbe ayi Pōl ásamé mbaá echomele bɔ́ Kras né Kōrent

Pōl atamege bɔ́ Jisɔs né melo Kōrent

¹ Me Pōl ne menɛme sé Sostenis ne désamé Ŋwe ayina. Esɔwɔ akú me ndere ji akélege nnó me mbe ŋgbá Kras Jisɔs.

² Detame Ŋwe ayina eta enyú echomele bɔ́ Jisɔs né Kōrent. Enyú ako abi Esɔwɔ akuú nnó débé bɔ́ bií, apye mé enyú déla bɔ́ ukpea ndere déchome mmye ne Kras Jisɔs. Wyemba ntó ne ji apyéé chóncho ne bɔ́ ako abi alú yéndé mbaá ánogé Ata esé Jisɔs Kras. Ji alú Ata awese ne awu bwó.

³ Ese dénemmye nnó Nte sé Esɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álerégé enyú galógál, ne apye enyú débé ne neso.

Bɔ́ Kras áwyaá mejeé ndere áchome mmye ne ji

⁴ Ne yéndégébe me nké nnemmye gétúgé enyú, ntamege Esɔwɔ muú me nnógé néndé alere enyú galógál wuu ndere dechomé mmye ne Kras Jisɔs.

⁵ Elé gétú ji ne Esɔwɔ ajélé enyú né mati mako, apye enyú débó denjáré mejó matimatí ne nnó dékágé ntó depɔ etíí matimati. ⁶ Ewéna eléré nnó abya melómél Kras ayi Me ngaré enyú akpe enyú mmye wáwálé. ⁷ Ndere elúmba, enyú déwya mé yéndé echye ewé Mendoó Ukpea echyegé bɔ́ Esɔwɔ ndere débélé amé meti dégilé nnó dége Ata Jisɔs Kras sé akéré meso fa mme. ⁸ Esɔwɔ apye nyé ntó enyú détené chánchá té kwyakwya, ne muú fɔ ashúlégé fɔ enyú ndo né bií bí Ata sé Jisɔs Kras akérege fa mme nnó enyú dépye gyéé. ⁹ Esɔwɔ muú ajógé genó apyéé, elé ji ne akuú enyú nnó décho mbwa né Maá wuu Jisɔs Kras ayi alú Ata esé.

Ŋgya akpe né echomele bɔ́ Kras

¹⁰ Anmé ba, nnene enyú mmye né mabɔ Ata sé Jisɔs Kras nnó déwamégé sé, bége meko ama. Débegé mbo, angya abeé fɔ né metɔ́ metɔ́ nyú. Bége chónchó ne ate, né uféré nyú ne metɔ́ ema. ¹¹ Njógé mbo néndé, bɔ́ fɔ né geptúgé Kleo ágaré me nnó enyú déwamege ne ate. ¹² Genó eyigé njógé mbo gélú nnó, bɔ́ abifɔ ájógé áké ebwó alú bɔ́ Pōl, abifɔ áké ebwó alú bɔ́ Apolos, abifɔ áké ebwó alú bɔ́ Sefas, ne abifɔ ntó áké ebwó alú bɔ́ Kras. ¹³ Enyú dékaré Kras malumalu, eló mbo? Nnó me Pōl ne áwómé né gekwa gétúgé enyú? Wa áwyaá enyú manaá Esɔwɔ né mabɔ ma?

¹⁴ Ntamege Esɔwɔ nnó, né gelúage enyú yéé muú ayi cha ayi nwyaaá ji manaá Esɔwɔ apó, ekosé Kripus ebwó ne Gayos. ¹⁵ Ne muú nyú fɔ akaágé jɔ́ nnó me nwyaaá ji manaá Esɔwɔ né mabɔ ma. ¹⁶ (Eh mente, nnó nwyaaá ntó Stefanas manaá Esɔwɔ ne bɔ́ abi alu né gepú jíí, nferé nnó me mma nwyaaá sé muú ayichá manaá Esɔwɔ wó ekosé bina) ¹⁷ Jisɔs Kras ató fɔ me nnó nchwó nwyágé bɔ́ manaá Esɔwɔ wó, ató lé me nnó nchwó ngárégé bɔ́ abya melómél. Nchwó fɔ mankwáné denyaré mejó né denjá eta ngárége bɔ́ wó. Mbó mpye mbo, mbo abya melómél ayi agarege ndere Jisɔs agboó ne gekwa abeé sé ne uto ne me mpyé fɔ mbo wó.

Kras ne alú uto ne denjáré Esɔwɔ

¹⁸ Bɔ́ abi ánomé mme detu, áse nnó abya melómél yina, ayi esé dégarege ndere Jisɔs agboó né gekwa alu genjekenégé genó. Yémbo né esé abi Esɔwɔ áwénege gemége sé, dékaá nnó alú lé uto Esɔwɔ. ¹⁹ Genó eyigé njó́ mbo, mbo

ne ásamé ntó mmu ηwe Εσωω nnó Εσωω aké, “Me mpye nye deforé bós denǵá déno mme detú, ne mmpye nye ano denyaré meǵó bós abi ákaá dós akwé tametame.”

²⁰ Ndere elúmbó, ebéε nye nnó ne bós denǵá? Ebéε nye nnó ne abi akaá ηwe? Ebéε nye nnó ne bós abi ákaá denyaré meǵó? Mbo ne Εσωω apye denǵaré bós mme délá ukenkéné unó. ²¹ Εσωω ase denǵá etií, apye nnó ebégé fǵ kókoge mbaá bós mme nnó akaá ji né denǵa etiré bwó. Yémbó, ase abya melómélǵ ayi esé déǵarege, ayi bós áselé nnó alú gekenkénéǵé genó, áwéné geméǵe bós abi áfyéú metós ne ji. ²² Bós Jus ákéleǵe mangé lé ufelekpá ne ákame nnó genó eyigé muú ajǵge gelu wáwálé. Abi bós Grek ákéleǵe mangé lé denǵá ne ákame nnó genó eyigé déǵoge gelu wáwálé. ²³ Esé déǵarege lé ndere áwómé né gekwa Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa. Abya yina ne apyεé matós anywónege bós Jus né mmu ne bós abi alá pǵ bós Jus ásele nnó álú lé gekenkénéǵé genó. ²⁴ Yémbó bós Jus abifó, ne bós Grek, abi Εσωω ákuú nnó ábε bós bíí, ákaá nnó Kras alu uto Εσωω ne denǵaré Εσωω. ²⁵ Unó Εσωω ebi akwaá áferé nnó úlú lé ukenkéné nnó, denǵá délu wyε dépwó denǵaré bwó. Ne unó Εσωω ebi akwaá áselé ntó nnó úlú jǵ, uwyaa εshye upwó εshye ewé bwó.

²⁶ Anǵmé ba, téǵe nkane enyú débǵ délu gébégé Εσωω ákuú enyú nnó débε bós bíí. Né amé gejaméǵé bós, áselé nnó enyú dépǵ fǵ ne genó eyigé ebwó ákaá nnó elé denǵá, gejaméǵé enyú débǵ depǵ anós bós, ne gejaméǵé enyú détané fǵ né mala upú kpakpa wó. ²⁷ Yémbó Εσωω aǵyá bós abi bós mme áferé nnó álú ukenkéné bós nnó mekpo unós eǵbáre bós denǵá. Ne aǵya ntó bós abi bós mme áferé nnó aneá geme wó, nnó mekpo unós eǵbáre anós bós. ²⁸ Bós abi alá atané né mala upú kpakpa wó, abi bós mme ábyaa, ebwó abi bós mme áselé nnó aneá geme wó, ebwó ne Εσωω aǵyaa nnó ábε bós bíí. Εσωω apyεmbó nnó, atyaa unó bi bós mme aferé nnó uǵeá geme. ²⁹ Ndere elúmbó, yé muú ayi akáǵe do εbwó ewómé né mbe ushu Εσωω nnó, Εσωω aǵyá me gétúǵé me nǵea geme ápǵ. ³⁰ Ngba, ewómé mendóo epǵ, elé Εσωω jimboós ne apye nnó enyú dechó mmye ne Kras Jisós. Jisós yina ne alú denǵá etiré Εσωω. Ji apyε esé delú cho né mbe ushu Εσωω, apyε ntó esé delá bós ukpea Εσωω, ne awené geméǵé sé né yéndé gabo. ³¹ Ndere elúmbó, dépyé ndere ásamé né mmu ηwe Εσωω, nnó “Muú aké adóo ebwó ewómé, ádoóǵé gétúǵé genó eyigé Ata Εσωω apyε.”

2

Pǵ agárege abya ayi Kras agboó né gekwa

¹ Anǵmé ba, gébégé me nchwó nyá eta nyú, mangaré mekomeǵó Εσωω nkpa fǵ anós denya ne denǵá eta ne ngárege enyú mekomeǵó yimbó wó. ² Ndere mbǵ nlú ne enyú, njǵó né metós wa nnó, mpye sé genó eyigé cha ekosé mangaré abya Jisós Kras ne nkane agboó né gekwa. ³ Nchwó eta nyú ne gepwa né mmye, nweré jaja ne efó metós. ⁴ Meǵó ewé me njǵó, ne unó bi me nleré enyú, uleré fǵ nnó me nwyaa anós denya ne denǵaré meǵó mampye enyú dékámé ne genó eyigé me njǵó wó. Yémbó elé uto Mendóo Ukpea ne upyεé nnó enyú dékaá nnó unó bi me njǵó ne ebi nleré úlú wáwálé, ⁵ nnó enyú défyéé metós ne Εσωω gétúǵé uto bíí. Me nkélégé fǵ nnó dénéré metós né denǵaré akwaá.

Mendóo Ukpea epyε bós akaá denǵaré Εσωω

⁶ Né eǵbe ewé denǵá etiré délu wáwálé, déselé déti dedóo abya ne bós abi ábené né deporé Εσωω. Denǵá etiré na, depǵfǵ etiré bós mme, yεé ebélé etire afwa mme néndé éla gachyεé gefwagé bwó gebyεé. ⁷ Ne esé déǵarege

mekomejɔɔ ne denɔ́gáre Ɛsɔ́wɔ ɛtiré tɛ nyá muú fɔ alá akaá wɔ, néndé Ɛsɔ́wɔ abɔ apye nnó muú fɔ akágé fɔ deti. Gémégé nnó mme yina alɔ, Ɛsɔ́wɔ abɔ abelé mé denɔ́gá ɛtiré na, nnó gébégé ake apye genó ɛyigé gelu ji metɔɔ, ɛsé débɔ ɲɔ wuú. ⁸ Yé mfwa mme yina ama, ayi akaá denɔ́gá ɛtiré na apó. Abɔ akaá, mbɔ áwɔ fɔ Jisɔs Kras, Ata ayi apwɔɔ amu né gekwa wɔ. ⁹ Yémbɔ genó ɛyigé Ɛsɔ́wɔ apye gelu wye ndere ásamé né mmu ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Unó bi yé muú alá lu danɔ́ge, ɛbi muú alá lu danwú, yé ɛbi muú ntó alá lu danfere, ubi ne Ɛsɔ́wɔ akwye ábelé mbaá bɔɔ abi ágboɔ ne ji.”

¹⁰ Né ɛgbé ɛwesé, Ɛsɔ́wɔ apye ɛsé dékaá unó bina, ndere atómé Mendoó Ukpea wuú nnó apye ɛsé dékaá ubi. Mendoó Ukpea Ɛsɔ́wɔ ɛgíne yéndégenó chánchá, yé anɔ unó bi Ɛsɔ́wɔ alá lú dampye muú fɔ abɔ mbɛ akaá. ¹¹ Kágé nnó yé muú ayi akágé uféré bi úlú muú yichá né metɔɔ ápɔ, ɛkosé muú yimbɔ jimbɔɔ. Wyembɔ ntó ne muú alá kágé uféré ɛbi úlú Ɛsɔ́wɔ metɔɔ, ɛkosé Mendoó Ɛsɔ́wɔ jimbɔɔ. ¹² Nana ɛsé bɔɔ Ɛsɔ́wɔ dékaá nnó achye fɔ sé mendoó bɔɔ mme wɔ, achye élé ɛsé Mendoó wuú nnó apye ɛsé dékaáge unó bi ji achyege ɛsé.

¹³ Nkaáwú ne dégárege unó bina, délá dégáregé fɔ ne denɔ́gáre akwaá. Dégaré lé ndere Mendoó alerégé ɛsé, mmye ké désélé uchuú ɛbi Mendoó alerége dégarege depɔré Ɛsɔ́wɔ. ¹⁴ Yémbɔ muú ayi alá pɔ ne Mendoó Ɛsɔ́wɔ akélegé fɔ mankamé ne unó bi Mendoó Ɛsɔ́wɔ alérege. Aselé ubi nnó úlú lé ukenkéné unó ɛta wuú, néndé élé Mendoó Ɛsɔ́wɔ ne apye nnó muú akaá ubi. Ndere elúmbɔ, ji akágé kaá fɔ ubi. ¹⁵ Ne muú ayi Mendoó Ɛsɔ́wɔ alú ji mmye, acherege depɔ déko ne akaá yéndégenó. Yémbɔ, akágé chere fɔ ji, akaá gefɔge muú ayi ji alu. ¹⁶ Genó ɛyigé me nɔ́ɔ mbɔ gélú wáwálé wye ndere ásamé né mmu ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Yé muú akágé genó ɛyigé Ɛsɔ́wɔ aférege. Yé muú akágé chyeé Ɛsɔ́wɔ majyeé. Yémbɔ ɛsé abi déwyaá Mendoó Ɛsɔ́wɔ ne dékágé genó ɛyigé Kras aférege.”

3

Bɔɔ abi ábené né depɔré Kras áchwɔ fɔ ne anɔya

¹ Anmé ba, gébégé nlú ne enyú, ngaré fɔ enyú mekomejɔɔ ndere bɔɔ abi Mendoó Ɛsɔ́wɔ elú ɛbwɔ né mmye wɔ. Ngaré enyú ndere bɔɔ abi álu ákwɔlege unó mme yina ne bɔɔ abi álu ambane né depɔré Kras. ² Me nleré enyú unó bi ulá utóɔ, wye ndere muú achyege mamáné kɔ némbɛ alá aságé chyeé ji menyéé metometo. Me nleré fɔ enyú unó bi utóɔ wɔ, néndé enyú délu dambéne mankaá ubi. Yé nana délu dambéne. ³ Me njógé mbɔ, néndé enyú délu pyéé unó mme yina ndere matɔɔ nyú akélege, demmye demboó, déwamege ne ate, ɛwéna ɛleré nnó enyú délu wye ɛké bɔɔ mme, délu pyéé wyé unó bi ɛbwɔ ápyéé, ⁴ néndé, mbɔgé muú nyú ajógé nnó, “Me nlú muú Pɔl,” ayifɔ aké, “Me nlú muú Apolos,” enyú depɔ fɔ chá ne bɔɔ mme.

⁵ Gárege me, enyú déferé nnó ɛsé ne Apolos délu chá? Ɛsé délu lé bɔɔ utɔɔ Ɛsɔ́wɔ abi ji ajyaá nnó dépye enyú défyéé matɔɔ ne ji. Yéndémuú sé apyéé utɔɔ bíí ndere Ɛsɔ́wɔ achye ji nnó ápye. ⁶ Utɔɔ bina, úlú nnó, me mpe mbwé, Apolos agbe manaá wye. Yémbɔ Ɛsɔ́wɔ apye mbwé yimbɔ awené. ⁷ Ndere elúmbɔ, muú ayi apéne mbwé ne ayi agbéle manaá wye, áfu yé genó wɔ, Ɛsɔ́wɔ muú apye mbwé yimbɔ áwené ne aneá geme. ⁸ Muú ayi apéne ne ayi agbéle manaá wye alú wye janja. Ne Ɛsɔ́wɔ achyege yéndémuú nsá ndere ji apyéé utɔɔ bíí. ⁹ Ɛsé ne Apolos décho amu dépye utɔɔ Ɛsɔ́wɔ uluá. Ne enyú délu mekɔɔ Ɛsɔ́wɔ ɛwé ese dépye utɔɔ wyé, enyú délu ntó gepú ɛyigé Ɛsɔ́wɔ aténege.

10 Né galógálós ayi Εσωω abós áléré me, nlós mampye utós bií eta nyú. Mpye utós ndere mentené gepú melómélós ayi afyé nébómé gepú chánéné ne bós abifo álós manténégé gepú mfaá néni. Ne yéndemuú ayi áténege mfaá nébómé eniné mbo, asé gébé. 11 Εσωω abelé mé Jisós Kras ndere nébómé eniné mbo. Ne yéé nébómé eniné chá eniné muú fō amáge fyé népós sé. 12 Bós abifo, ásele nye unó ulólós ebi ákuú nnó gul, seleba, ne mataá malómálós, atané gepú né mfaá nébómé eniné mbo. Ne abifo ntó ásele nye unó bi ula utóó manchá ndere deweé, mancha ne nchu átene gepú né mfaá nébómé eniné mbo. 13 Ne bií uma ebi Jisós apane nye mpa bós, yéndé gefógé utós ebi muú apýéε ugénege nye gbógónós. Néndé né bií bimbó, Εσωω aselé nye mewε, afwóre utós ebi yéndemuú apye, mangé nnó úlú ulólós wa uboubo. 14 Mbógé gepú eyigé muú atané mfaá nébómé gepú eniné mbo gélá gésoós wó, mbós yimbó abós nye nsá. 15 Ne mbógé gésogé ebyennó mbós yimbó atané amu. Yémbó jimbós atané nye né εfwyale gabo éké muú ayi áboó atané né mmu gepú eyigé gésogé.

16 Dékaa fō nnó enyú delú melú ujwólé Εσωω ne nnó Mendoó Εσωω elú enyú mmye wó? 17 Ne muú achógé melú ujwólé Εσωω, Εσωω ntó áchós gerwá jíí. Melú ujwólé Εσωω ewémbó, elú melu ukpea ne enyú ne delú melú ujwólé ewémbó.

18 Débwólégé gemεge nyú. Mbógé muú nyú aféregé nnó awyaá denjá ndere bós mme awyaá, nchyege jí majyéε nnó ábwólé alá gefógé muú ayi bós mme ákuú nnó gekenkenégé muú, nnó ábós denjáré Εσωω. 19 Me njós mbo néndé, unó bi bós mme áselé nnó úlú denjá, úlú lé ukenkéné unó mbaá Εσωω. Elú wyémbó néndé ásá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Bós abifo áférege nnó εbwó áwyaá denjá, yémbó Εσωω ápyene εbwó né denjá bwó.” 20 Ne ama asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Ata akaá nnó uféré ebi muú denjá aférege upó yeé genó.” 21 Ndere elúmbó, ékágé muú nyú ádogé εbwó ewómé gétúgé genó eyigé ákwaá ápyéε, ajógé nnó me nkwolege ayina, me nkwólégé fō ayina, kágé nnó yéndegenó gelú mé eyigé nyú. 22 Yé Pól, yeé Apolos, yelé Pita, yeé mme yina meko, yeé gerwá, yeé negbo, unó bi úlú mbo nana ne ebi uchwós meso gébé, Εσωω apye nnó unó bina uko, úlú ebi enyú. 23 Ne enyú ako delu bós Kras, ne Kras atané mbaá Εσωω.

4

Pól atéé bós Kras né Kōrent ndere gerwáge ηgbá Kras gébós mambé

1 Ndere elúmbó, sége nnó esé delu lé baá utós Kras ne bós abi Εσωω afyé né amu sé unó bií ebi ubó úlú bíbí nnó dépye bós ákaa. 2 Ne muú ayi afyéε jí utós bií né amu, genó eyigé muú apéle mangé eta wuú gélu nnó ápye utós bií ne metós wuú mmu ema. 3 Yé ebélé enyú, yé lé bós abi chá ne ashúlégé me ndo nnó nlu gyéé né utós eba, ewémbó εfú me yeé genó wó. Me mbós ntó nkágé sós fō mpa yimbó nchye gemε ya nnó utós ba úlú cho. 4 Né metós wa, nferé nnó utós bi Εσωω achye me, mpyéε ubi chánéné. Yémbó ewéna eléré fō nnó me nlú cho wó. Elé Εσωω ne asós mpa wa. 5 Gétú eyigémbó, déwegé fō mmye deshúlégé muú ndo nnó ápyé fō utós ebi Εσωω achye εbwó chánéné, néndé gébé gélu danjkwáne mampa depó etiré na. Gíge bií bi Ata akérege meso fa mme, achwógé apye nye yéndegenó eyigé akwaá ápyéε bíbí gégené gbógónós, apye bós ákaa uféré ebi úlú ate bós né mataós. Bií bimbó elé Εσωω ne afege nye yéndemuú ndere apye utós bií.

6 Anmé ba, né gétúgé enyú nse gemε ya ne Apolos nméε ne unó bi me njós mbo nnó mpye enyú dékaa ula mekomejós ayi jí ajós nnó, “Ékágé enyú délyaá mankwólé majye ami ásame né mmu ηwe Εσωω.” Néndé mbógé dékwólégé

mami cháṅéné, déselé fṵ muú fṵ nnó aṅeá gеме apwṵ ayifṵ, débwege fṵ mmye nnó nlú muú yina epṵfṵ ayina. ⁷ Yé muú nyú ayi aṅeá gеме apwṵ nte ayifṵ apṵ. Unó uko ebi enyú déwyaá Eṵṵwṵ ne áchyéé enyú, epṵ mbṵ? Ne mbṵgé achye enyú unó bina chyége, ulanno muú nyú adṵo ebwṵ ewṵmé nnó, “Mbṵṵ unó bi né uto bá?”

⁸ Wṵṵ ṵh! Enyú bṵṵ Kṵrent déferé nnó déwyaá mé unó uko. Dékwé mé gefwa, ne délu afwa ewé esé délá depṵ. Eeh! Ebé yé nnó enyú délu afwa wáwále nnó esé ntó débáné enyú dégbaré gefwa chóncho. ⁹ Né metṵṵ wa, nferé nnó Eṵṵwṵ abelé esé áṅgbá Kras né melú ewé elá epṵ ne enógé. Eṵṵ délu eké bṵṵ abi áṵṵ mé mpa nnó áwáne, néndé elú eké ákpá esé ábelé gbṵṵṵṵṵ né mbaá ayi mme meko chóncho ne makiénné Eṵṵwṵ ágéne. ¹⁰ Nnó esé délu ukenkéné bṵṵ gétúgé délu bṵṵ utṵṵ Kras? Yémbṵ enyú dése gемеge nyú nnó dékaá unó uko gétúgé déchomé mmye ne Kras. Bṵṵ mme áselé nnó esé délu jṵṵ, yémbṵ enyú déselé gемеge enyú nnó déwyaá eshye. Bṵṵ ánógé enyú yémbṵ ábyaa esé. ¹¹ Kpaá té gébé eyigé na, gébé geko fṵ wṵ esé dégéne menyé manyé ne manaá manyú wṵ. Défyé lé uchálé mandeé. Gébé eyigé fṵ, bṵṵ áchyegé esé efwyale. Ne gébé geko fṵ wṵ dégéne malu mambéle wṵ. ¹² Eṵṵ depye utṵṵ ne eshye ne dégéne genṵ eyigé dényéé. Muú ajógé mejṵṵ mebo ne esé, dénenémmye nnó Eṵṵwṵ ájé ji. Bṵṵ áké achyegé esé efwyale, dékoge wye matṵṵ. ¹³ Bṵṵ áké áchṵṵ esé mabṵ, déshugé ebwṵ meko melómélṵ. Aséle esé nnó délu umpwapwané unó ne ujwaá ebi bṵṵ ájyále ne uká.

¹⁴ Nsámé fṵ unó bina nnó mpye mekpo unṵṵ egbaré enyú, nchyege lé enyú majyeé, néndé delú baá ba ne ngbṵṵ ne enyú dṵṵ. ¹⁵ Ne yé enyú débé lé ne gejamégé bṵṵ abi ájame enyú né meti Kras, tége nnó déwyaá lé muú ama ayi alú nte nyú. Me muú mpyeé enyú déchome mmye ne Kras ne nlú nte nyú, néndé me ne mbṵṵ mbe ngaré enyú abya melómélṵ Kras. ¹⁶ Gétú eyigémbṵ nkpeáge enyú nnó dése gekágé neke ena. ¹⁷ Gégé ula bi me ntṵme Timṵti eta enyú mbṵ. Ji alú maá wa, ne ngbṵṵ ne ji dṵṵ. Ji alu muú ayi dékage líí mmye ne ji né deparé Ata Jisṵs. Achwṵgé, atée nye enyú unó bi me mpye ndere menkwṵlé Kras. Unó bina ne nlérege yéndé mbaá né machomele bṵṵ Kras.

¹⁸ Enyú abifṵ, mmu agbe enyú néndé déferé nnó me nchwṵ sé ewú. ¹⁹ Yémbṵ Ata akamégé nchwṵ ewú nana. Nchwṵgé nkágé nye mbṵgé utṵ Eṵṵwṵ ulú ne bṵṵ gempṵge bina, wa apyéé lé meno detú. ²⁰ Genṵ eyigé gélérege nnó Eṵṵwṵ alú mfwa muú gepṵfṵ denyaré mejṵṵ elé uto bi Mendoṵ Ukpea eshyegé ji nnó abe ne geṅwá eyigé Eṵṵwṵ akelege. ²¹ Ndé genṵ enyú dékélege? Dekwṵrege gepṵgé nyú, nnó me nké nchwṵṵ eta nyú, nchwṵ pere manleré nnó me mbṵṵ gejeé ne enyú, waá dékwṵrégé fṵ, me nké nchwṵṵ, nchwṵ ne maá eshyé? Nchyeé enyú efwyale?

5

Ubéle tametame né echomele bṵṵ Jisṵs

¹ Ubé ṵh, nwú nnó bṵṵ ábálege ubéle tametame né geluáge nyú. Agaré me nnó muú nyú ama abelege ne mendée nte wúú. Gebobogé mechṵ ewé yeé bṵṵ abi álá pṵ bṵṵ Jus álá ápyeé fṵ. ² Ne enyú débwege mankwṵṵ mfaá bwége né gefógé mechṵ ewé na? Pṵ gefógé mechṵ ewé enyú débo mamfyé gepúgé negbo na? Ferege muú ayi apyéé gefógé mechṵ ewéna wáwá né geluáge nyú. ³ Yé élé me nlá mpṵ ewú mbṵ, mendoṵ wa elú ne enyú, ne nsṵ mé mpa muú ayi apyéé gefógé mechṵ ewé na nkane mbṵ mbégé ewú mpyeé, né mabṵ Jisṵs. ⁴ Nkélege nnó enyú dékú echomele déchomé gé mbaá ama, mendoṵ wa ebé ne enyú ne uto Ata Jisṵs ntó ubéé ne enyú, ⁵ défyéé muú ubé yimbṵ né amu Danchómélṵ

nnó áwa menyammye wuú, nnó Eṣṓwá áféré ji né efwyale gabo né bií bi Jisṓs Kras akerege meso mansṓ mpa bṓṓ.

⁶ Mmye mebwage elómé fṓ. Enyú dékaá fṓ nnó nekú némá ne nechṓṓ ebá, wye ndere ekéké yist gachyεε epyεε gejamégé flawa amuale wṓ? ⁷ Débṓ mamferé muú yimbṓ ayi apye gabo né geluage nyú. Ji alu eké yist ayi achṓṓ bṓṓ. Depyege mbṓ debεε nye pópó eké bṓṓ ayi alá pó ne yist. Ndere njóṓge mbṓ, nkaá me nnó enyú delú bṓṓ meke néndé áwá mé Kras muú alú maá egónme gepe ayi epaá koó upú. ⁸ Ndere dényé epaá ewéna, dényé ewú ne bṓṓ meke ayi alá apṓ ne yist. Mmye ké débε ne matṓṓ pópó ne dégarege wáwá. Dényége fṓ ewú ne gekwénege bṓṓ ayi awyaa yist. Mmye ké débεge fṓ ne gabo ne nchye ayi esé débṓ déwyaá.

⁹ Né ηwe ayi me mbṓṓ mbe ntómé enyú, ngaré enyú nnó défa mbwa ne bṓṓ abi ábélege ubélé ne bṓṓ tametame. ¹⁰ Me njóṓge mbṓ, ntómé fṓ ne bṓṓ abi alá kágé Eṣṓwá. Eṓwṓ abi ábélege ubélé ne bṓṓ tametame. Abi ásee use, abi ánogé aló uka, ne abi ájoo ejo. Njóṓge mbṓ ebyennó nké enyú délyaa mme yina kánká. Yémbṓ njóṓ fṓ mbṓ wṓ. ¹¹ Me nsá lé nnó enyú défa mbwa ne yéndémuú nyú ayi aké alú menjmé né εchomele bṓṓ Eṣṓwá ne ábélege ubélé ne bṓṓ tametame. Yéé ayi ásee use, ayi ánogé aló uka, ayi alwérege ulwéré, ayi anyuú mmṓṓ akwene yéé ayi alú menjó. Dényége yéé menyéé ne ufṓṓ bṓṓ bimbṓ.

¹²⁻¹³ Me mbṓṓ fṓ mansṓ mpa bṓṓ abi alá pó bṓṓ Eṣṓwá wṓ. Elé Eṣṓwá ne asṓṓ mpa bṓṓ. Bṓṓ abi esé débṓṓ mansṓ mpa bṓṓ, élé ate aηme abi álu né εchomele bṓṓ Jisṓs. Ndere elúmbṓ, pyege ndere ásamé né mmu ηwe Eṣṓwá nnó, “Búge muú ubé yimbṓ atáné né geluagé nyú.”

6

Bṓṓ Jisṓs ájyéé fṓ ne ate né eso

¹ Ulannó muú nyú abogé mpa ne nte menjmé, ajyé ne ji né eso, nnó bṓṓ abi alá afyéé metṓṓ ne Jisṓs wṓ ne ápa? Ulannó déla jyéfṓ né mbaá ate bṓṓ Jisṓs nnó ákwyé enyú. ² Dékaá fṓ nnó bṓṓ Jisṓs ne ápáne nye mpa bṓṓ mme wṓ, Ne mbogé enyú ne desṓ mpa bṓṓ mme, ulannó enyú délá kaágé kwyε ukéké dépṓ né metṓṓ metṓṓ nyú? ³ Enyú dékaá nnó esé ne dépáne nye mpa makiénné Eṣṓwá, pó mbṓ? Mbogé dékaá mbṓ, ebyennó esé dékágé kwyε ukéké dépṓ fa né mme. ⁴ Ndere elúmbṓ, mechó ekwégé nnó déjye né mbaá bṓṓ abi εchomele bṓṓ Jisṓs ala sé nnó ebwṓ alú genó wṓ, nnó asṓ mpa nyú? ⁵ Me njóṓge mbṓ nnó mpyé mmye egbṓ enyú. Nnó yé muú ama apṓ né geluáge nyú ayi awyaa denṓa mankwyé dépṓ ne ate aηme nyú? ⁶ Elómé fṓ nnó nte menjmé abogé mechó ne nte, akpá ji ajyéé né eso kpaá te aténégé né mbe ushu bṓṓ abi alá afyéé metṓṓ ne Jisṓs wṓ nnó asṓ mpa bṓṓ.

⁷ Ndere enyú dékpáne ate déjye né εcha eso, élere nnó enyú dékwe mé dédo uwyá mme. Ulannó muú akélege enyú mpa délá dékógé matṓṓ? Ulannó muú ányége enyú upwṓṓ délá dékógé matṓṓ? ⁸ Yémbṓ, nnó enyú délyaa bṓṓ ákélégé enyú mpa, ányége enyú upwṓṓ, dékélégé bṓṓ mpa, dényéé bṓṓ upwṓṓ cháchá ne até aηme nyú. ⁹ Kágé nnó bṓṓ ube ányéé fṓ gefwage Eṣṓwá. Ekágé muú ábwólé enyú, elú wáwá né nnó bṓṓ abi ábélege ubele ne bṓṓ támetáme, abi ánogé aló uka, abi ákwene malṓ, ate andé abi ábélege ne ate, ¹⁰ yé bṓṓ abi ájoo ejo, abi ásee use, abi ányuú mmṓṓ akwéné, abi álwérege ulwéré, ne bṓṓ

* **5:7** Elú wáwá né nnó: Né Ijip, Eṣṓwá agaré bṓṓ Isreli nnó, yéndé ula gepú áwa maá egónme áse manóṓ míl áta manombi nnó ekénné negbo εchwágé ekóo upú bwṓ koóge. Wye gébé eyigémbṓ ntó, Eṣṓwá ágaré ebwṓ nnó bṓṓ ayi ebwṓ átyege áfyége fṓ yist (uka ebi upyéé bṓṓ amualé) nnó ebwṓ ályá melo Ijip wáwá.

abi áfoge unó bɔ́ɔ. Ufɔ́ɔ bɔ́ɔ bina ako ányeé fɔ gefwage Eɔwɔ. ¹¹ Mbɔ́ ntó ne enyú abifɔ́ débɔ́ délú. Yémbɔ́ Eɔwɔ áshwóné enyú né gabo ayi dépye délá bɔ́ɔ ukpea. Ase enyú nnó delú cho né mbe ushu wuú. Apyembo, gétúgέ utɔ́ɔ bi Ata Jisɔs Kras apye ne utó Mendoó Eɔwɔ.

Se menyammye wye nógέ Eɔwɔ

¹² Muú fɔ́ ákágé jɔ́ɔ nnó, “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Wáwálé, yémbɔ́ kaá nnó unó ukouko fɔ́ wɔ́ uchwɔ́ɔ né gelógálɔ́ wɔ́. “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Yémbɔ́ nkágé lyaá fɔ́ nnó genó gefɔ́ gebɔ́ɔ me deba, nla eké mefwe mbaá geji. ¹³ Muú ayifɔ́ ákágé jɔ́ɔ aké, “Eɔwɔ akwyéé menyé nnó akpene né unε ne akwyéé unε nnó menyé akpene wye.” Wáwálé, ne kágé nnó bií uma Eɔwɔ achɔ́ɔ nyε unε chónchó ne menyéé. Yémbɔ́ Eɔwɔ achyéé fɔ́ mekwaá menyammye nnó abelege ubele támetáme ne bɔ́ɔ wɔ́, achyéé mekwaá menyammye nnó asé menyammye yimbɔ́ anógé Ata Jisɔs. Ne elé Ata Jisɔs ne áchérege menyammye mekwaá. ¹⁴ Ne ndere Eɔwɔ asele utó bií apye Ata akwile né negbo, mbɔ́ ntó ne ásélé nyε utó bií apye esé dékwile né negbo.

¹⁵ Enyú dékaá chánéné nnó menyammye nyú alú lé upá menyammye Kras. Nnó elómbɔ́, nnó muú asé gepógé menyammye Kras acho ne menyammye mendée eno? Ube! Ekágé be fɔ́ mbɔ́. ¹⁶ Enyú débɔ́ mankaá nnó mende achogé mmye ne mendée eno, ebwɔ́ ne mendée eno yimbɔ́ ákwé eké muú ama, wye ndere ásámé né mmu nyε Eɔwɔ nnó, “Ebwɔ́ apeá ákwé eké muú ama.” ¹⁷ Ne muú ayi áchómé mmye ne Ata, ebwɔ́ ne ji ábeé metɔ́ɔ ema.

¹⁸ Lyágé mámbélegé ubélé ne bɔ́ɔ támetáme. Yéndé gabo chá ayi muú apyéé, áchɔ́ɔ fɔ́ menyammye wuú, yémbɔ́ muú ayi ábelégé ubelé ne bɔ́ɔ támetáme, achɔ́ɔ bɔ́ lé menyammye awuú jimbɔ́ɔ. ¹⁹ Enyú dékaá fɔ́ nnó menyammye nyú alú lé melú ujwólé Mendoó Ukpea wɔ́? Elé Eɔwɔ ne afye enyú Mendoó Ukpea ewéna né mmye. Enyú ambɔ́ɔ fɔ́ wɔ́ débɔ́ɔ gemége nyú wɔ́. ²⁰ Eɔwɔ ana enyú ne genó eyigé gejeá geme dɔ́ɔ mamferé enyú né efwyale. Ndere elúmbɔ́, ségé menyammye nyú dénógé Eɔwɔ.

7

Dépré neba

¹ Góge me nshuú enyú meko né dépré etiré enyú désamé me.

Elú galógálɔ́ nnó mende achogé yé mmye ne mendée. * ² Yémbɔ́, té mbaá bɔ́ɔ ábelege ubelé támetáme dɔ́ɔ, élóme nnó yéndé mende ábá awuú mendée ne yéndé mendée ntó ábá awuú menɔ́. ³ Ne mende abɔ́ fɔ́ manshya mendée wuú ubelé wɔ́, ne mendée ntó abɔ́ fɔ́ manshya menɔ́ wuú ubelé wɔ́. ⁴ Menyammye mendée apó fɔ́ awuú jimbɔ́ɔ, alú lé ayi menɔ́ wuú. Ne menyammye mende apó ntó awuú jimbɔ́ɔ, alú lé ayi mendée wuú. ⁵ Ndere elúmbɔ́, ékágé nte ashya nte ubelé, ekosé nnó ebwɔ́ ákámege meko amá nnó alyaa kpe ate né mboó gébé nnó anemmye mbaá Eɔwɔ. Ne gébé eyigémbɔ́ gékógé, ebwɔ́ abɔ́ mankeré chónchó nnó ékágé danchomeló apye ebwɔ́ akpε né mmuameno gétúgέ alá akágé gbaré mmye bwɔ́.

⁶ Me njógé mbɔ́, epó fɔ́ nnó ηmerege muú fɔ́ mekpo mme nnó abá neba, yémbɔ́ nchyege lé enyú majyéé. ⁷ Metɔ́ɔ ebɔ́ egɔ́ɔ me nnó yéndémuú abε ukwa eké me. Yémbɔ́ yéndémuú awyaa ewuú echye ewé Eɔwɔ achyéé ji. Achyéé bɔ́ɔ abifɔ́ eshyε mampye géfógé genó eyigé na, achye abifɔ́ mampye eyigé na.

* **7:1** Elú wáwálé nnó: Né gébége Pɔl, bɔ́ɔ abifɔ́ né Kōrent áse nnó mamba neba álómé fɔ́ néndé muú ábagé neba ábɔ́ɔ fɔ́ gébé eyigé ákuú ηwe, ne mangigé gejamége unó.

⁸ Mbaá bɔ́ abí alú ukwa, ne akwi andée, ngárége ebwó nnó, elíme nnó ebwó ábagé fɔ́ neba, abe ukwa nkane me nlú. ⁹ Yémbó, mbógé ebwó ákágé gbaré fɔ́ menyamme bwó, ábá neba. Néndé elú galógáló nnó ebwó ábá neba ne nnó ájwyé gé mnye.

¹⁰ Né mbaá bɔ́ abí abané neba, nkpeage ebwó nnó, mendée abagé menɔ́, ékágé alyaá menɔ́ wuú neba. Mejɔ́ éwé menjɔ́ mbɔ́ na, epófɔ́ me, elé Ata jimbó ne ajoyó; ¹¹ yémbɔ́, mbógé mendée alyagé menɔ́ wuú neba; ábagé sé menɔ́ ayicha elá epó mbɔ́ wɔ́, akéré mbaá menɔ́ wuú ebwó akwyéé depó. Ne ékágé menɔ́ ntó ábú mendée wuú né neba.

¹² Ne mbaá abifó abí abané bɔ́ abí alá áfyéé mató́ ne Kras wó, ngárége ebwó nnó yéndé menme ayi abané mendée ayi alá áfyéé metó́ ne Kras wɔ́, mendée yimbó akámégé nnó ajwólégé ne ji, ékágé alyaá ji neba. Mejɔ́ éwé menjɔ́ mbɔ́, étané membɔ́ né metó́ étané fɔ́ mbaá Ata wó. ¹³ Wyembó ntó, ne menme ayi abané menɔ́ ayi alá fyéé metó́ ne Kras wɔ́ alá abɔ́ fɔ́ manlyaá ji neba wó, mbógé menɔ́ yimbó akámégé nnó ajwólégé ne ji. ¹⁴ Me njógé mbɔ́ néndé, Esɔ́wɔ́ ajeé menɔ́ ayi alá fyéé metó́ ne Kras wó gétúgé mendée wuú áfyéé metó́ ne Kras. Ne ajeé ntó mendée ayi alá fyéé metó́ ne Kras wó gétúgé menɔ́ wuú áfyéé metó́ ne Kras. Mbógé elá pó mbɔ́ wó, Esɔ́wɔ́ aselé baá bwó éké baá bɔ́ abí alá kágé Esɔ́wɔ́. Ne ndere elúmbɔ́, Esɔ́wɔ́ asé baá bwó ndere bɔ́ bii. ¹⁵ Yémbɔ́ mbógé muú ayi alá fyéé metó́ ne Kras wó, aké akélege manlyaá neba ne muú ayi áfyéé metó́ ne Kras, agó ji ayye, néndé ébé epó éwé egbárége muú ayi áfyéé metó́ ne Kras nnó alyaá ji neba. Esɔ́wɔ́ akú esé nnó débé né nesɔ́. ¹⁶ Wɔ́ mendée menɔ́ ayi ófyéé metó́ ne Kras kaá nnó getú jyéé ndófɔ́ menɔ́ wye akágé fyéé metó́ ne Kras. Ne wɔ́ menɔ́ ayi ófyéé metó́ ne Kras kaá ntó nnó getú jyéé, ndófɔ́ mendée wye akágé fyéé metó́ ne Kras.

Yéndemuú abé wye ndere ji abɔ́ alú gemégé nnó Esɔ́wɔ́ akuú ji

¹⁷ Yéndemuú abe wye ndere ji abɔ́ alú gébége Esɔ́wɔ́ akuú ji. Gé genó eyigé menlerégé né yéndé echomelé bɔ́ Jisɔ́s nnó apyége mbɔ́. ¹⁸ Mbógé asó mé muú nsó ne Esɔ́wɔ́ alé ku ji nnó abe muú awuú, ékágé ámuá mambi nnó asó ji nsó. Ne mbógé ntó nnó alú dansɔ́ wɔ́ nsɔ́ gébége Esɔ́wɔ́ akuú wɔ́ nnó óbe muú awuú ómnyé gé fɔ́ nnó asó wó nsó. ¹⁹ Yé asó wó nsó, yé asó wó, ewémbó epye mechó wó. Genó eyigé gejeá gepwó́ gelú elé nnó ónógé mabe Esɔ́wɔ́. ²⁰ Ndere elúmbɔ́, yéndemuú abe wye ndere ji alú gébége Esɔ́wɔ́ akuú ji. ²¹ Nnó óbɔ́ ólú memfwé gébége Esɔ́wɔ́ akuú wó nnó óbe muú wuú? Ékágé óchyeé geme jye efwyale getú eyigémbó. Yémbɔ́, mbógé ógégé meti nnó óferégé geme jyéé nnó óbége sé memfwé pyembó. ²² Kaágé nnó yé muú abó alú lé memfwé ne Esɔ́wɔ́ akuú ji nnó ábé muú wuú, né egbe éwé Ata apó mewfé. Elú ntó nnó muú ayi abó alá pó mewfé gébége Esɔ́wɔ́ akuú ji nnó abe muú awuú, alú mewfé mbaá Kras. ²³ Tégé nnó, Esɔ́wɔ́ ana enyú ne genó eyigé gejeá geme mamferé enyú né efwyale. Débegé fɔ́ afwé mbaá akwaá. ²⁴ Ndere elúmbɔ́, yéndemuú abe wye ne Esɔ́wɔ́ ndere ji abɔ́ alú, gemégé nnó Esɔ́wɔ́ akuú ji.

Andée abí alá ba anɔ́ wó ne akwi

²⁵ Ne gógé menjɔ́ depóré bɔ́ abí alú ubwene. Genó eyigé me njógé mbɔ́ Jisɔ́s jimbó fɔ́ wɔ́ agáre me wó, yémbɔ́ ngárége enyú ndere muú ayi Ata ágéne me meshwe apye me nlú muú ayi enyú dékágé neré metó́ ne ji.

²⁶ Né úféré ba, elú galógáló nnó yéndemuú abé wye ndere ji alú néndé efwyale eja nana dóó. ²⁷ Muú ayi abáne mendée ékágé alyaá mendée wuú neba. Ne muú ayi alá alú dambá mendée, ékágé akélé mendée mamba. ²⁸ Yé elé njógé mbɔ́, mbógé muú abagé mendée apye fɔ́ gabo wó ne yé mesɔ́ mendée

abagé menɔ apye fɔ gabo wɔ. Yɛmbɔ bɔɔ abi ábane neba, áɔɔɔ efwyale. Ne nkɛlégɛ nnɔ mpye ékágɛ enyú dékpɛ né efwyale ewé ebwɔ ágené.

²⁹ Anme ba, góge mengaré enyú nnɔ gébé eyigé Eɔwɔ achyɛé alá gachyɛé gebye. Né getú eyigémbɔ, bɔɔ abi ábané andée ábe eké bɔɔ abi alá bá andée wɔ. ³⁰ Bɔɔ abi áwyaá mesome, ábe eké bɔɔ abi alá pɔ ne mesome. Bɔɔ abi áwyaá nechɔchɔ ábɛ eké bɔɔ abi alá pɔ ne nechɔchɔ. Ne bɔɔ abi ákɛne gese ábɛ eké bɔɔ abi alá pɔ ne unɔ gese. ³¹ Muú ayi awyaá utɔɔ mampye fa mme abɛ ndere muú ayi ala nɛre metɔɔ ne unɔ mme wɔ.

³² Ne nkɛlégɛ fɔ nnɔ genɔ gechyege enyú efwyale né metɔɔ. Muú ayi alá bá mendée wɔ, afyɛé metɔɔ wuu mampye utɔɔ Ata Jisɔs, ne akɛlege nnɔ apyɛé utɔɔ bimbo gefɔɔ eyigé metɔɔ egɔɔ ji. ³³ Yɛmbɔ muú ayi ábané mendée anɛrege metɔɔ né unɔ mme, akɛlégɛ élɛ nnɔ ápye unɔ bi metɔɔ egɔɔ mendée wuu. ³⁴ Ne gétú eyigémbɔ úfɛré bií ukwéné tyátyá. Wyɛmbɔ ntɔ ne mendée ayi ábané menɔ anɛrege metɔɔ né unɔ mme gétúgɛ akɛlege mampye genɔ eyigé metɔɔ egɔɔ menɔ wuu. Yɛmbɔ mendée ayi alá lú dambá menɔ, áfyɛé lé metɔɔ mampye utɔɔ Eɔwɔ, ne áchyɛge geme jíi geko mbaá Ata Jisɔs.

³⁵ Unɔ bi me njógɛ mbɔ na, ulú élɛ mampoo enyú, epófɔ nnɔ nshyaá nnɔ enyú dépyegé fɔ ubi wɔ, nkɛlégɛ élɛ nnɔ dépyegé unɔ né meti ewé elu cho, défyɛ mekpɔ né depɔré Ata.

³⁶ Muú akpégɛ gébwenégɛ mendée mambá, ne agégɛ nnɔ gébé eyigé ji alú mambá mendée yimbo gelegé koó, ne ji akágɛ gbaré fɔ mpye né depɔré ubelɛ, apye ndere ji akɛlege abá mendée yimbo. Gabo apɔ mmu. ³⁷ Yɛmbɔ muú ajógɛ mé né metɔɔ wuu nnɔ ji ábané fɔ mandée ayi ji abɔ alú mambá, ne yé genógɛ fɔ gepɔ eyi géténé ji nnɔ abá mendée yimbo, mbógɛ ji akágɛ gbaré mpye jíi né depɔré ubelɛ, ashyagɛ nnɔ ábané fɔ mendée yimbo apye mechɔ melómélɔ. ³⁸ Ndere elúmbɔ, muú ayi ábané gembwénégɛ mendée ayi ji akpɛné mambá apye mechɔ melómélɔ. Ne muú ayi alá bá wɔ, apye mechɔ ewé elómé kpaá epwɔ amu.

³⁹ Mendée abɔɔ fɔ manlyáá menɔ wuu neba, abá menɔ yicha ewé menɔ wuu alú mɛmbɛ wɔ, ekosé nnɔ menɔ wuu agbogé ne ji akágɛ ba menɔ yicha ndere ji akɛlégɛ. Ne menɔ yimbo abɔ mɛmbɛ muú ayi afyɛé metɔɔ ne Kras. ⁴⁰ Ne yé lé menɔ wuu agbogé ji akágɛ ba ayicha, né metɔɔ wa nferé nnɔ élɔ nnɔ yé menɔ ayicha abagé sé. Ne nferé nnɔ Mendoó Eɔwɔ ne echyegé me majye ami menchyɛge mbɔ.

8

Menɔ genɔ né gepógɛ bɔɔ Jisɔs élɛ gejeé epófɔ defɔɔ

¹ Gógɛ me njɔɔ depɔré menyɛé ayi bɔɔ apye upe mbaá aló uka. Yéndemuú ajógɛ aké, “Esé déwyaá defɔɔ.” Ndere ajógɛ mbɔ, abɔ mankaá nnɔ defɔɔ dékágɛ pye muú abwɛge mpye. Genɔ eyi gépye bɔɔ áwɛne né depɔré Eɔwɔ élɛ gejeé. ² Muú ayi afɛré nnɔ ji akaá me yéndegenɔ chánchá, alú dankáá yé genɔ ndere ji abɔ alú mankaá. ³ Yɛmbɔ muú ayi agboó ne Eɔwɔ ji ne Eɔwɔ akaá ndere muú wuu.

⁴ Ndere elúmbɔ, déké déjógɛ mechɔ manyé menyɛé ayi apyɛé upe mbaá aló uka, esé dékaá nnɔ aló uka, ápɔ yé genɔ, ne nnɔ Eɔwɔ alú lé ama. ⁵ Yé lé unɔ ulú né mfaánebuú ne fá mme, ebi bɔɔ ásɛle nnɔ ulú bɔ esɔwɔ abi bɔɔ ne yé élɛ bɔ Eɔwɔ ne bɔ ata ájamé dɔɔ, ⁶ esé dékaá nnɔ Eɔwɔ álú lé ama. Ji alú Nte sé muú akwye unɔ uko ne akwye esé nnɔ dénógɛ ji. Ne déwyaá lé Ata ama ayi alú Jisɔs Kras muú unɔ uko ebi Eɔwɔ akwyeé ukɛné ne ji. Ne ji ne achyegé esé gejwá.

⁷ Yémbò bɔɔ Jisɔs ako fɔ wɔ ákaá nnó aló uka apɔ yé genó wɔ. Bɔɔ abifɔ ábɔ ándógé aló uka kpaaá tɛ nnó mbógé ebwɔ ányégé menyéé ayi ápye upɛ mbaa aló uka, matɔɔ bwɔ ágáregé ebwɔ nnó álú nóge aló uka. Ne elé matɔɔ bwɔ ala bene wɔ, agare ebwɔ nnó apye gye. ⁸ Epafo gefógé menyéé ayi esé dényéé ne ápye esé débéé kwákwólé ne Esɔwɔ. Délá dényéé ji wɔ yé genó gefo eyi genome esé gepɔ, yé dényéé ji apógé fɔ esé né meti fɔ.

⁹ Yémbò, ségé yé gébé nnó ékágé dése ebwɔnye ewé Esɔwɔ achye enyú nnó dényéé yéndé gefógé menyéé, dépye aɲme abi alá ábené né depɔré Esɔwɔ wɔ ákpare ákwe. ¹⁰ Néndé muú ayi alá ábené né depɔré Esɔwɔ wɔ, agégé ndere wɔ ayi ákaá genó, álú né ntoné aló uka ɔnyeé menyéé, ji ntó abɔɔ geji manyé menyéé ayi áchyeé mbaa aló uka. * ¹¹ Ne mbógé ányégé menyééé yimbo ebyennó wɔ muú ayi ákaá genó ácho genwáge menme wye ayi alá bené né depɔré Esɔwɔ wɔ, muú Kras agboó ntó getú jíí. ¹² Ɔpyége nte menme wye ayi alá ábené né depɔré Esɔwɔ wɔ, apyége gabo né genó eyigé metɔɔ wuú egaré ji nnó gélú gyéé, ebyennó ópyé ntó gabo mbaa Kras. ¹³ Ndere elúmbo, mbógé menyéé ayi me nyéé akágé pye menme wa apye gabo, nyéé sé ji kánká nnó ékágé mpye menme wa apye gabo.

9

Unó bí ángbá Jisɔs áwyaá ebwɔnye mampye

¹ Me nwyaa ebwɔnye mampye yéndégenó eyigé gelu cho. Me nlú ngbá Jisɔs Kras, nkpa amɛ yá nge Ata sé Jisɔs wáwálé, ne enyú delu utɔɔ bá bí mpyéé ndere Ata achyégé me eshye. ² Yé bɔɔ abifɔ alá ákaá nnó me nlú ngbá Kras wɔ, enyú ambaɔ dékaá wáwálé nnó me nlú ngbá Jisɔs. Enyú delú gelo eyigé geleré nnó me nlú ngbá Jisɔs Kras.

³ Gená, ne menshúgé meko mbaa bɔɔ abi ákelégé manjɔɔ nnó me mpófɔ ngbá Kras. ⁴ Esé dékwané mansɛ menyéé ayi dényéé mbaa bɔɔ né utɔɔ ébí esé dépye. ⁵ Nnó esé dékwané fɔ mamba andée dékene ne ebwɔ ndere Pita ne ángbá Jisɔs abifɔ, ne aɲme Ata Jisɔs ápye wɔ? ⁶ Waa nnó wylé esé ne Banabas ne débɔɔ mampye utɔɔ ne amu sé gené dégé menyéé ayi dényéé? ⁷ Nde muú be, ayi apye utɔɔ, anyéé né mmu sebagé nkú jíí? Muú ayi apene genɔɔ eyi géwóme umpome abɔ manyé umpomé bí genɔɔ eyigémbɔ gewóme, wa mbɔ fɔ wɔ? Ne muú ayi ábáme mpɔ, abɔ manyú nebene mpɔ wa mbɔ fɔ wɔ?

⁸ Enyú déférége fɔ nnó unó bí menjɔɔ mbɔ, utané lé né metɔɔ mekwaá. Mabé ayi Esɔwɔ achye Mosis agárege wye mbɔntó. ⁹ Mabé ayi Esɔwɔ achyéé Mosis aké, “Muú áwégé fɔ meno mpɔ ayi apyéé utɔɔ né mekɔɔ gébége aké apyéé utɔɔ né mmu mekɔɔ.” Ékágé esé déféré nnó Esɔwɔ abɔ ájɔɔ mbɔ atóó lé ne mpɔ ejíejí. ¹⁰ Nnó genó eyigé Esɔwɔ ájɔɔ mbɔ getoó ne esé wɔ? Getoó ne esé wáwálé néndé muú ayi apené mbwé né mekɔɔ ne ayi aferege mbwé ebwɔ ako ánerégé matɔɔ nnó mbɔɔ mekɔɔ achyegge nye awuú bwɔ mbwé. ¹¹ Esé depé depɔré Esɔwɔ né matɔɔ nyú wye eké mbwé ayi muú apené né mekɔɔ, nnó elú mecho mebo ndere enyú depóge esé ne unó bí menyamnye sé ákelégé? ¹² Mbógé enyú déchyegge unó mbaa ate bɔɔ abifɔ bɔɔ abi áwyaá ntó ebwɔnye mansé ubi, nnó esé ntó dékwané fɔ mansé unó eta nyú ebi ujamé upwɔɔ yé ebi bwɔ wɔ?

Yémbò, esé défyé fɔ eshye mangii enyú ubi, yé lé delú cho mangii. Esé dégígé fɔ unó bina dékógé lé metɔɔ nnó ékágé dépye genó eyi gégbéé nnó bɔɔ awúgé

* **8:10** Elú wáwálé nnó: Né gepoge bɔɔ Kōrent, melu ewé ájéle nya aló uka elé gekpékpégé gepú eyi gewyaa géjamégé baá upú. Baá upú abifɔ elé abi bɔɔ ájwolegé ányéé menyéé ne yéndémuú akage kpe mmu anye menyéé wylé.

fó abya Kras. ¹³ Enyú dékaa wáwálé nnó bɔ́ abí ápye utɔ́ né mmu echa upe Esɔ́wɔ́, áwú bʋ́w menyéé átánégé lé eféé. Ne ampye upe abí apye upe né geluógé upé Esɔ́wɔ́, áwú bʋ́w menyéé ntó átánégé né menyéé upe ayi bɔ́ áchyege. ¹⁴ Wyembɔ́ ntó ne Kras Jisɔ́s agáré nnó bɔ́ abí agárége abya melómél, áwú bʋ́w menyéé abɔ́ mantanewe lé né mbaá bɔ́ abí áwú abya melómél.

¹⁵ Yémbɔ́, nlú danse ebwɔnye ewena mpyeé unó bi úlú cho mampye. Yé élé nsame mbɔ́, nsamé fɔ́ nnó enyú déchye me ubi. Elú galógáló nnó me nkpe ngbo lé mbya ayi ngarege abya melómél nla nselé fɔ́ genó. ¹⁶ Me nke ngarege abya melómél ewémbɔ́ epyeé fɔ́ nnó me ndogé ebwɔ́ ewame, néndé élé utɔ́ bá ébi me mbɔ́ mampye. Ne mbógé nla ngaré abya melómél yina wó, ebɔ́ nyé ne me. ¹⁷ Ebe nnó me mbɔ́ ne mbɔ́ njyaa gеме ya nnó ngarege bɔ́ abí abya melómél, me mbɔ́ nklege nsa. Yémbɔ́ me mbɔ́ fɔ́ wó njyaa gеме ya wó, élé Esɔ́wɔ́ ne ajyaa me ne áfyéé me utɔ́ bií né amu nnó mpyege. ¹⁸ Ne nsá wa alú nnó, né utɔ́ bina? Ekosé metɔ́ megómégó ewé menwyaá gétúgé ngarege bɔ́ abya melómél detú. Ngarege bɔ́ abya melómél ngige fɔ́ nnó achyéé me genó ndere muú ayi agárége abya melómél ábɔ́ mangii.

¹⁹ Me mpó yé mefwé mbaá muú fɔ́, yémbɔ́ nse gеме ya nkane mefwé mbaá bɔ́ ako nnó mpye gejamégé bɔ́ áfyé matɔ́ ne Kras. ²⁰ Me njyegé mbaá ayi bɔ́ Jus alú, nkwe eké muú Jus nnó mpye ebwɔ́ áfyé metɔ́ ne Kras. Ne njyegé ntó né mbaá ayi bɔ́ abí ákwolege mabe Mosis alú, nkwe eké muú ayi ákwolege mabe Mosis nnó mpye ebwɔ́ áfyé metɔ́ ne Kras, yé élé me nlá pɔ́ fɔ́ muú ayi ákwólégé mabe Mosis. ²¹ Njyegé mbaá bɔ́ abí alá kágé mabe Mosis, nkwe eké muú bʋ́w nnó mpye ebwɔ́ áfyéé metɔ́ ne Kras. Ne yé élé nlá nkwólégé mabe Mosis epó fɔ́ nnó nkwólégé fɔ́ mabe Esɔ́wɔ́, nkwalé, néndé nkwólégé mabe Kras. ²² Njyegé mbaá bɔ́ abí alá lú dambene né depɔ́ré Esɔ́wɔ́, nkwe eké muú bʋ́w nnó mpye ebwɔ́ ábené né depɔ́ré Esɔ́wɔ́. Me mbwólégé yéndé gefógé muú né mati mako nnó ebegé kókógé mmye mpye yé abifo áfyé metɔ́ ne Kras.

²³ Memyeé unó bina uko nnó abya melómél ajyegé mbe nnó meso gébé me ntó mbɔ́ mejeé ewé abya melómél achwɔ́ ne ewú mbaá bɔ́ abí áfyéé matɔ́ ne ji. ²⁴ Enyú dékaa nnó mankwólé Esɔ́wɔ́ alú eké metú gátélé. Bɔ́ abí ákpene wye ako álómege, yémbɔ́, élé muú ama ne abɔ́ nsa. Gétú eyigémbɔ́, kwólégé Esɔ́wɔ́ chánéné nnó meso gébé débɔ́ nsa wye nkane muú ayi álómege gátélé abɔ́ nsa. ²⁵ Yéndémuú ayi ákpene né metu gátélé, aselé gébé, akpomé mmye né mati mako. Apye mbɔ́ nnó abɔ́ nsa, ne nsa yimbɔ́ alú ayi áchoge. Yémbɔ́ nsa ayi esé bɔ́ Esɔ́wɔ́ débɔ́ nyé alú lé nsa ayi alá chégé fɔ́ te kwyakwya. ²⁶ Gétú eyigémbɔ́, ne me nlá nlómégé fɔ́ eké muú ayi alá pɔ́ ne genó eyigé anerégé metɔ́ wye mambɔ́. Me mmye fɔ́ eké muú ayi amyéé umyéé adoó ukwekwe né mme detú. ²⁷ Mpye menyammye wa awuú ubalé nnó áwúgé ne me. Mpyeé mbɔ́ nnó ékágé me ngarége bɔ́ mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́ ebwɔ́ ábɔ́ nsa, membɔ́ nnó detu.

10

Pɔ́l akwelé mbeé mbaá bɔ́ Kōrent nnó ékágé ápye genó eyigé bɔ́ Isrēli ápye nya dgene efwyale

¹ Anme ba, nkelege nnó enyú détége genó eyi gépye nya ne ukwene ante sé gébége ebwɔ́ ákené ne Mosis né mashwoné. Ndere ebwɔ́ akene ájyee gekó gebame ebwɔ́ ako ne ebwɔ́ ako áchyaá ebeé mega megélé né mme. ² Ndere gekó gébamé ebwɔ́, ne mánchyaá ayi ebwɔ́ áchyaá ebeé mega ewémbɔ́, elúmbɔ́ lé manaá Esɔ́wɔ́ ne ebwɔ́ áwɔ́. Ne gefógé manaá ami ebwɔ́ áwɔ́ mbɔ́, mánléré nnó ebwɔ́ alú ánkwólé Mosis. ³ Ebwɔ́ ako ányé gefógé menyéé ama ayi

Ɛsɔwɔ achyɛɛ ɛbwɔ. ⁴ Ne ɛbwɔ áko ányú ntó manaá ami Ɛsɔwɔ achyɛɛ ɛbwɔ. Manaá mimbɔ matanege né etaravé ewé ekene ne ɛbwɔ, ne etaravé ewémbo ɛbɔ elu lé Kras. ⁵ Yé elé Ɛsɔwɔ álere ɛbwɔ galógálɔ mbɔ, gejamégé ɛbwɔ ápye unó bi metɔɔ enywónene Ɛsɔwɔ. Gétú eyigémbo, Ɛsɔwɔ awá ɛbwɔ, ne unkwɔ bwɔ ulá né mashwóné tyátýá.

⁶ Unó bi upyé mbɔ na, ulú elé manchyɛɛ esé majyɛɛ nnó ékágé esé débógé gejeé mampyegé gabo ndere ukwene ante sé ábɔ ápyeɛ. ⁷ Dénógé fɔ aló uka ndere ɛbwɔ abifo ábɔ ápyeɛ. Asá né mmu nwe Ɛsɔwɔ nnó, “Ɛbwɔ ájwólé, ányeɛ, ányuú ne ákwilé mme aló mámbéné mabée né mbe ushu meló uka.” ⁸ Ékágé esé ntó débélégé ubélé ne bɔɔ tamétamé ndere ɛbwɔ abifo ábɔ ápyeɛ. Gétúgé eyigémbo, Ɛsɔwɔ ápye delé bɔɔ esaá meso eleé ágbo né bií uma. ⁹ Ékágé dékpélé Kras ndere ɛbwɔ abifo ábɔ ákpélé ji, gétú eyigémbo Ɛsɔwɔ ató mmyɔ enó ɛbwɔ ágbo. ¹⁰ Ne déjmenégé fɔ Ɛsɔwɔ meso humm humm ndere ɛbwɔ abifo ábɔ ápyeɛ ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewé ewáné bɔɔ echwɔ wá ɛbwɔ.

¹¹ Unó bina uko ebi upye nyá ne ɛbwɔ ulú lé mánkwélé bɔɔ mbée nnó ase gébé. Ne asá ubi né mme nnó achyɛɛ esé majyɛɛ, esé abi delú mbɔ né gébé eyigé na, eyi elá gachyɛɛ mme abyɛ.

¹² Ndere elúmbo, yéndémuú ayi aferé nnó aténé chánéné, ase gébé nnó ékágé akwé gébége mmuámeno áchwógé eta wuú. ¹³ Kaágé nnó, yé mmuámeno ayi achwɔɔ eta nyú ayi alá lú gachwɔ mbaá ate bɔɔ ápó. Ɛsɔwɔ alu muú ayi dékage líi mmye ne ji. Delíige mmye ne ji alyáagé fɔ nnó enyú dékpe né mmuámeno ayi apwɔɔ eshyeɛ nyú. Yémbo, mmuámeno achwógé eta nyú, Ɛsɔwɔ achyegé enyú eshye ewé dékoge metɔɔ dépwɔ mmuámeno yimbo.

¹⁴ Anme ba, ndere elúmbo, boóge délya aló uka manógé. ¹⁵ Enyú delú bɔɔ abi dékágé genó, férege, dégené nno, mechó ewé me njɔɔ mbɔ elú wáwálé. ¹⁶ Esé déké déteé negbóné Kras chónchó, détamégé Ɛsɔwɔ né mmɔɔ ami. Ndere dépyeɛ mbɔ, déchome mmye, dékarege amo manó Kras. Ne déké denyɛɛ ntó bred ayi agyalé ubauba délerege nnó déchomé mbɔntó mmye, dékarege menyammye Kras. ¹⁷ Yé elé esé abi denyɛɛ ntó bred yimbo déjamé, ntó bred yimbo alú lé ama. Ewéna eléré nnó esé ako décho mmye déla muú ama.

¹⁸ Tégé gepógé bɔɔ Israeli, ɛbwɔ abi ányeɛ menyɛɛ upe ayi ápye upe né mfaá geluógé upe, áchónene mmye ne Ɛsɔwɔ muú ɛbwɔ ánógé. ¹⁹ Ndé genó me njógé mbɔ fa? Nnó me njógé mbɔ lé nnó aló uka alú genó? Waá menyé ayi ápyeɛ upe mbaá aló uka ne alú genó? ²⁰ Ngba, me njógé fɔ mbɔ, njógé lé nnó upe ebií bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus ápyeɛ mbaá aló uka, ápyeɛ mbɔ lé mbaá aló nchye ápyeɛ fɔ mbaá Ɛsɔwɔ. Ne me nkelégé fɔ nnó enyú déchome mmye ne aló nchye. ²¹ Muú ákágé nyú fɔ mmɔɔ né amo Ata, ne ama anyúgé ntó mmɔɔ né amo aló nchye. Muú ákágé nyé fɔ ntó menyɛɛ Ata ne gébé gema anyé gé menyɛɛ aló nchye. ²² Ékágé esé dépye genó eyigé Ɛsɔwɔ ammye deboó. Nnó esé déwyaá eshye dépwɔ jí?

²³ Muú fɔ ákágé jógé aké, “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejigé me metɔɔ.” Elú wáwálé, yémbo, kaágé nnó, unó uko fɔ wɔ upógé wɔɔ. “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejige me metɔɔ.” Yémbo kaá nnó unó uko fɔ wɔ upye muú awéné wɔ. ²⁴ Yéndémuú aferégé mampyegé genó eyi gepógé ate anme, epfɔ eyi gepógé jimbií wɔ.

²⁵ Nyégé yéndé menya ayi akpóɔ né gese. Déjigé fɔ mbaá ayi menya yimbo atané. ²⁶ Néndé asá né nwe Ɛsɔwɔ nnó, “Ɛsɔwɔ ne abɔɔ mme ne yéndégenó eyi gelú né mme.”

* 10:4 Elú wáwálé nnó: Etáravé ewé ɛbɔ ekene nya ne bɔɔ Jus, elé Kras jimbo né ákne ne ɛbwɔ.

²⁷ Mbógé muú ayi alá afyée metóó ne Kras wó, akúgέ enyú menyéé déjyégé, nyégé yéndégenó eyigé ji achyégé enyú. Dégigé fó mbaá ayi menyá yimbo atané nnó ékágé matóó nyú áchye enyú efwyale. ²⁸ Yémbó muú agáregé enyú nnó, “Menyéé yina elé ayi apyéé upé mbaá aló uka”, dényégé fó ji, nnó ékágé muú fó abó efwyale né metóó ásé nnó enyú dépye gabo. ²⁹ Me njógé mbó, épófó nnó nké enyú délyáá menyéé yimbo gétúgέ dényégé débó efwyale né metóó. Njógé lé nnó delyáá manyé menyéé yimbo gétúgέ dényégé muú yimbo abóó efwyale né metóó wuu. “Ulánnó me nlyáge genó eyigé me mbóó manyé gétúgέ muú ayifó aferé nnó, ‘Muú anyegé alú gyéé’.” ³⁰ Mbógé me nchyege matame mbaá Éσωωó gétúgέ menyéé ayi me nyéé, ulannó muú áchóó me mabó gétúgέ menyéé ayi mbóó me mbe ntamé Éσωωó ne me nlé nyéé?”

³¹ Yémbó kaá nnó yéndégenó eyigé wó apyéé, yé wó anyéé, yé anyuú abó mampye geji ndere gepyéé bóó áfége Éσωωó. ³² Se gébé nnó ékágé apye genó eyi gepyéé bóó apyéé gabo, yé bóó Jus, yé bóó Grek, yé echomele bóó Éσωωó. ³³ Wyémbó ne me mmyéé nnó mpyéé metóó egógé yéndémuú né yéndégenó eyigé me mpye. Me nkelégé fó mampye genó eyi gepogé lé me mbií. Me mpye eyi gepogé bóó ndere Éσωωó akágé feré ébwóó né efwyale gabo.

11

¹ Ndere elúmbo, kwólégé ntó gekágé neke ya wye ndere me nkwalége eyige Kras.

Gefóó eyigé andée abóó mambé né echomele bóó Kras

² Me nfége enyú néndé déteé me né yéndégenó ne dépye unó wyyé ndere me mbó nleré enyú. ³ Yémbó nkelégé mampye enyú dékaá cháñéné nnó Kras ne alú mekpo mbaá ande ako, mende ne alú mekpo mbaá mendée. Ne Éσωωó alu ndere mekpo mbaá Kras. ⁴ Yéndé mende aké anenmmye né echomele bóó Kras, yé aké agarege mekomejóó ayi atane mbaá Mendóó Éσωωó, akweregé mekpo wuu ébyennó achyégé mbóó lé mekpo unóó mbaá muú kpaá wuu. ⁵ Ne yéndé mendée aké anenmmye, yé aké agarege mekomejóó ayi atane mbaá Éσωωó alá akwere mekpo wuu wó, achyégé mbóó élé mekpo unóó mbaá muú ayi alu ndere mekpo wuu. Alú wye eké akpalé ji mekpo. ⁶ Ndere elúmbo, mbógé mendée akelégé fó mankwere mekpo wuu, ákré ákpale mekpo wuu. Yémbó, mbógé ji akaá nnó elú elé mekpo unóó eta wuu mankpale mekpo akweregé mekpo wuu. ⁷ Ne mende abó fó mankwere mekpo gébégé aké anenmmye wó. Néndé Éσωωó akwyéé mende nnó ábé eké jimboó, achyégé Ji ngó. Yémbó mendée afyéé lé mende ngó mmye. ⁸ Néndé Éσωωó ase fó membea mendée ne akwyéé mende wó, asé lé ayi mende ne akwyéé mendée. ⁹ Elú wye ndere Éσωωó alá akwyéé fó mende gétúgέ mendée wó. Akwyéé mendée gétúgέ mende. ¹⁰ Gegé ula bi mendée abóó mankweré mekpo wuu, manlerege nnó mende ne abóó uto né eta wuu. Apyégembó matóó asóó fó makiénné Éσωωó. ¹¹ Yé ndere elúmbo, esé abi défyéé matóó ne Kras, mendée abó fó mantene ushu ushu bií wó. Abó mantene ne mende. Ne mende ntó abóó fó mante ushu ushu bií wó. Abó mantene ne mendée. ¹² Yé lé asele membea mende ne akwyéé mendée, yé mende fó, apó fa mme ayi mendée alá byéé ji wó. Ne élé Éσωωó ne akwyéé unó uko.

¹³ Enyú ambóó défererege dégené nnó elómé fó nnó mendée anenmmye eta Éσωωó ewé alá wé gebugendéé né mekpo wó. Elómbo? ¹⁴ Né mme yina, dége mbó nnó mende abege ne mejwe metyemetye, achyége mbóó lé mekpo unóó né gemé jii, ¹⁵ ne nnó mendée abege ne mejwe metyemetye, efye ji ulóó né mmye. Néndé Éσωωó achyε mendée mejwe ewémbóó nnó ébe ndere genó eyi

gekwerege ji mekpo. ¹⁶ Ne mbogé muú fɔ aké akelege manyéé mbeé né mecho ewe, mengarege ji nnó esé anɔba Kras depó sé ne gepó eyigé cha manleré ndere anogé Esɔwɔ yé machomele bɔɔ Kras apó ne geji.

Bɔɔ echomele Kras né Kōrent anyéé menyéé Ata né meti ewé elápó cho

¹⁷ Né mecho ewé me nchwɔɔ ngaré enyú, nfege fɔ enyú, néndé enyú dechwogé chónchó ndere bɔɔ Jisɔs, déchwɔ fɔ né galógál, déchwɔɔ manchó depó chɔɔ. ¹⁸ Ne genóge mbe gelú nnó, agaré me nnó enyú déchwogé chónchó né echomele nyú manogé Ata, déjwolege matoo matoo ne anɔya. Ekágé be wáwálé. ¹⁹ Anɔya ábɔ mambé metoo metoo nyú. Abegé mbɔ, ákágé nye muú ayi akwolege Jisɔs wáwálé. ²⁰ Menge mbɔ nnó gébége enyú déchwogé chónchó nnó dényéé menyéé Ata, yémbo ji fɔ wɔ enyú déchwɔɔ manyéé wɔ. ²¹ Genó eyigé enyú dépyéé gelu nnó, yéndémuú awenege manye menyéé awuú, atee fɔ ate anme abifo. Ndere dépyembo, abifo anyéé, anyuú akwene, abifo agboó mesa. ²² Chaá! Nnó enyú depó ne upú ebi enyú dékágé nyege menyéé, dényuú mmɔɔ wyéé? Ne ulánnó enyú débyaa echomele bɔɔ Esɔwɔ, déchyege mekpo unɔɔ mbaá abi álá pɔ ne genó. Enyú dékelege nnó me mpyéé nnó ne enyú? Dékelege memfée enyú né gefógé mecho ewé? Nɔba, nkágé pye fɔ mbɔ.

Menyéé Ata Jisɔs

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; Luk 22:14-20)

²³ Unó bi Ata alere me, ubi ne menlere enyú, nnó né utuú bi achyéé Ata Jisɔs mankwáá, abó ntó bred, ²⁴ áchyegé matame mbaá Esɔwɔ, agyá ntó bred yimbo ubauba, ajɔɔ aké, “Gége menyammye wa na, me nchyége né gétúge enyú yéndégébé déké dénye ji, pyége wyé na mantége negbo na.” ²⁵ Wyémbo ntó ne gébége anere menyéé manye, abó amo ne mmɔɔ mmu ajɔɔ aké, “Amo yina alú gepó eyi gelere menomenyéé meke ewé Esɔwɔ anyéé ne enyú. Menomenyéé ewéna eké ne manoo ama. Ne yéndégébé déké dényuú mami, pyége wyémbo mantége negbo na.” ²⁶ Ne yéndégébé enyú déké dényéé bred yina, dényuú mmɔɔ ami malú né mmu amo yina, dégarege mbɔ lé negbone Ata kpaá te ji achwɔ.

²⁷ Né gétú eyigé na, yéndémuú ayi anyéé bred yina, anyuú mmɔɔ ami na né meti ewé elá echyege enogé mbaá Ata, akwe mpa né metoo wuú néndé ábyaa mbɔ lé menyammye ne manoo Ata. ²⁸ Ndere elúmbɔ yéndémuú abó mbe áchére metoo wuú, né anyéé bred, anyuú mmɔɔ ami malu né mmu amo. ²⁹ Néndé muú ayi anyéé bred yina, anyuú mmɔɔ mina álá kágé, fere nnó unó bina utené né menyammye Ata, akelege mbɔ lé efwyale né geme jíí. ³⁰ Gé ulá bí gejamegé bɔɔ né metoo metoo nyú amee, abifo áwyaá gepwa ne abifo ntó agboó. ³¹ Yémbo esé débogé mbe décherege matoo sé chánéné, Ata achyege fɔ esé efwyale. ³² Esɔwɔ acherege depó etiré sé, agege nnó délu gyéé, apyéé menyammye sé awuú ubale nnó né bíí bi ji asoo mpa, achyege fɔ esé efwyale chónchó ne bɔɔ abifo.

³³ Né gétú eyigémbo, anme ba, yéndégébé déchwogé chónchó manye menyéé Ata, debó mangile ate. ³⁴ Mbogé mesa aké ammye muú, abó mbe anyéé menyéé né gepú jíí, nnó gébége enyú déchwogé chónchó ékágé dépye genó eyigé Esɔwɔ achyegé enyú efwyale. Ne depó etiré délaá, membɔɔ nchwogé ngarege nye enyú.

12

Echye ewé Mendoó Ukpea echyege

¹ Ἀημε βα, nana nkelege mampye enyú dékaá cháhéné deporé unó bi Mendoó Ukpea echyεge bós uto nnó ápyεgé. ² Enyú dékaá nnó gébége enyú dela delú danfyε matós ne Jisós, anyua enyú denó mewaá, dela nógé lé aló uka, unó bi ula ujógé mejós. ³ Ndere elúmbó, nkelege mampye enyú dékaá nnó yéndémuú ayi Mendoó Εσωώ elú ne ji ajógé f3 nnó, “Jisós óbós wyeé.” Ne ye muú f3 ntó ákágé jós f3 nnó, “Jisós ne alú Ata”, mbógé Mendoó Ukpea elá epó ne ji.

⁴ Kaágé ntó nnó unó bi Mendoó Ukpea echyεge bós uto nnó ápyεge úlú ufós ufós. Yémbó wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyεge εbwó uto mampye unó bina uko. ⁵ Matós ami esé dépyεé mbaá Ata malu ufós ufós, yémbó wye lé Ata wu ama ne esé ako dépyεé utós bií. ⁶ Mati ayi esé dépyεe utós mbaá Εσωώ álú ufós ufós yémbó wye lé Εσωώ wu ama ne apye utós né genwáge yéndémuú sé. ⁷ Mendoó Ukpea echyεge uto mbaá yéndémuú sé nnó désε ubi dépyεge utós ebi upogé bós ako. ⁸ Mendoó Ukpea echyεge muú ayif3 uto manjós mejós Εσωώ ne dennga. Muú ayif3 echyεge ji uto manlere unó bi Εσωώ apye ji akaá. Wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyεge εbwó utó mampye utós bina. ⁹ Mendoó Ukpea wú ema, echyεge muú ayif3 utó mamfyε metós ne Εσωώ kpaá te ápyεé genó eyigé ji ágige. Muú ayif3 echyεge ji utó mampye bós abi améé ufós ufós mameé átoógé. ¹⁰ Mendoó Ukpea echyεge muú ayif3 uto mampye ufeleka, muú ayif3 echyεge ji utó mangarege genó eyigé getané mbaá Mendoó Εσωώ. Ayif3 echyεge ji utó mankaá unó bi utanege mbaá Mendoó Εσωώ ne ebi ulá utanege f3 mbaá Mendoó Εσωώ. Ayif3 echyεge ji utó manjós ufós mejós ebi yé jimbós álá kágé f3. Ne ayif3 ntó echyεge utó mangare ulaá ufós mejós ebimbó. ¹¹ Unó bina uko elé wye Mendoó Ukpea wú ema ne echyεge esé utó nnó depyεge ubi. Ne echyεge yéndémuú ebií utó cha ndere ewú ekélege.

Ἀηkwéle Jisós álú eké upó menyammye uchaucha né menyammye ama

¹² Dékaá nnó menyammye mekwaá awyaá upó uchaucha. Ne yé elé upó menyammye ujame dós, ucho upye lé menyammye ama. Mbontó ne Kras alú. ¹³ Esé abif3 delú bós Jus, abif3 bós Grek. Bós abif3 álú áfwe abif3 ápó. Yémbó gébége awyaá esé manaá né utó Mendoó Ukpea ewémbó ema, esé ako dékwe eké menyammye ama ne Εσωώ apye esé ako désε Mendoó ema.

¹⁴ Ne dépege menyammye mekwaá apó f3 lé ne gepoge menyammye gema, awyaá upó gejame. ¹⁵ Désε nnó geka geke, “Me mpó f3 gepoge menyammye néndé me mpó f3 εbwó” ewémbó epye f3 nnó geji gebεge f3 gepoge menyammye, waá epyεé? ¹⁶ Ne mbógé etu eké, “Me mpó f3 gepoge menyammye néndé me mpó f3 dambónyi, ewémbó epye f3 nnó εwu εβεge gepogé menyammye, waá epyεé?” ¹⁷ Ne mbógé menyammye meko abe lé dambónyi jiji, mekwaá abó awuú mbó mbaá ne ndé? Ne mbógé menyammye meko ntó abe elé etu εwuεwu mekwaá abó awuú mbó, gebe ne ndé? ¹⁸ Ndere elúmbó, Εσωώ akwyεé menyammye mekwaá né upóupó, ne abelé yéndé gepo ndere ji akélege. ¹⁹ Ne mbógé upó bina uko ubó ube lé gepó gema, menyammye abó abeé f3. ²⁰ Ndere elúmbó, menyammye mekwaá awyaá upó gejame, yéle upó ujame menyammye alú elé ama.

²¹ Gétú eyigémbó dambónyi ákágé jós f3 ne εbwó nnó, “Ókágé póó f3 me.” Yé mekpó ekágé jós f3 ne uka nnó “Ókágé póó f3 me.” ²² Yémbó wawálé álú nnó, upó menyammye ebif3 ebi esé déferé nnó upó ne eshyεé dékágé jwólé f3 ewé ubi ula pó. ²³ Ne upó menyammye ebi esé désεle nnó upó ne énogé, ubi ne esé dénógé dós. Ne ebi esé déla kelé nnó ubi ube fuú ne esé dékwerege

chánéné,²⁴ ewé déla dépye fɔ mba, ne upɔ ebi ulɔme dɔɔ. Yémbɔ Esɔwɔ achoné upɔ menyammye bina mbaá ama, ne achyee énnógé mbaá ebi ula upɔ ne énnógé,²⁵ nnó upɔ menyammye ubegé fɔ ne angya, ucherenge lé ate. ²⁶ Mbɔgé gepɔgé menyammye gema geké gegene efwyale, ebifɔ uko ntó ugene efwyale chónchó ne geji. Mbɔgé gepɔ gema gebegé ne énnógé ebifɔ uko ntó ubéé ne necháchó chónchó ne geji.

²⁷ Wye mba ntó ne menyammye Kras álú. Ne yéndémuú nyú alú gepɔge menyammye wuu. ²⁸ Ne Esɔwɔ achyee yéndémuú gefɔgé utɔɔ bíí né echomele bɔɔ Kras. Ntoó eníné mbe elé ángbá Jisɔs, matoó apea elé bɔɔ ekpávé Esɔwɔ, matoó uléé elé, anlere mekomejɔɔ Esɔwɔ. Ne abi akwɔlege elé bɔɔ abi apyee ufelekpa, abi apyee bɔɔ mamee atoóge, abi apogé bɔɔ, abi apele ndere utɔɔ Esɔwɔ ukene, ne abi ajógé ufɔɔ mejɔɔ ufɔɔ ufɔɔ ebi ebwɔ ambɔɔ álá kágé. ²⁹ Nnó bɔɔ ako ne álú ángbá Kras? Ngba! Nnó bɔɔ ako ne álú bɔɔ ekpave Esɔwɔ? Ngba! Nnó bɔɔ ako ne álú anlere mekomejɔɔ Esɔwɔ? Ngba! Nnó bɔɔ ako ne ápyee ufelekpa? Ngba! ³⁰ Nnó bɔɔ ako ne ápyee bɔɔ mamee atoóge? Ngba! Nnó bɔɔ ako ne ajógé ufɔɔ mejɔɔ ufɔɔ ufɔɔ? Ngba! Waa nnó bɔɔ ako ne ágarege ula ufɔɔ mejɔɔ bina? Ngba! ³¹ Yémbɔ, genó eyigé débɔɔ manere matoó wye dɔɔ gelú nnó Esɔwɔ achyee enyú unó bi ulɔme dɔɔ upwɔɔ ebifɔ.

Gógé me ngáre enyú meti ewé elɔme epwɔɔ mati ako.

13

Gejeé gejeá gepwɔ unó uko

¹ Mbɔgé ébége nnó me nkágé jɔɔ ufɔɔ mejɔɔ mme meko ne ewé makiénné Esɔwɔ, ne nla mbaɔ gejeé ne bɔɔ wɔ, mmpyee lé mejɔɔ détuú eké kálánká yé eké ubyaubya. ² Yé ebe lé nnó Esɔwɔ achyee me utó mangarege bɔɔ mekomejɔɔ ayi atane eta wuu, ne yé nkaá unó Esɔwɔ uko chónchó ne ebi ulú bibíí, ne yé mfyé lé metɔɔ wa ne Esɔwɔ dɔɔ ndere ékágé pye me njɔɔ ne makwe nnó ákwilé malu bwɔ ájye né mbá yicha, ne nla mbaɔ gejeé ne bɔɔ wɔ, mpa yé genó. ³ Ne yé nkpa lé unó bi me nwyaa uko nkáre mbaá ubya bɔ ne yé nchye ntó lé geme ya mbaá bɔɔ nnó áɔɔ né mewee gétúgé depɔré Esɔwɔ, ne nla mbaɔ gejeé ne bɔɔ wɔ mbaɔ yé nsa fɔ.

⁴ Muú ayi abɔɔ gejeé ne bɔɔ ágbárege metɔɔ, ne apyee galógálɔ ne bɔɔ ammyee fɔ demboó, apɔ fɔ ne nepa, ne abwége fɔ mmyee. ⁵ Apyee fɔ neja. Apyee fɔ genó eyi gepoge lé jimbíí, asɔɔ fɔ metɔɔ wáwá, abélégé fɔ depɔ debodebo né metɔɔ. ⁶ Gefɔgé muú yina, abee fɔ ne necháchó gébége bɔɔ aké apyee gabo. Abee ne necháchó gébége bɔɔ aké apyee genó eyi gelú cho wáwálé. ⁷ Muú ayi abɔɔ gejeé ne bɔɔ, abyaá depɔ debodebo deko etiré bɔɔ ápyee, akamege nnó bɔɔ apyee nye galógálɔ, anerege metɔɔ nnó ebwɔ akwɔrége nye gepɔgé bwɔ ne akoge metɔɔ né unó bi ebwɔ apyee yéndégébe.

⁸ Muú ayi abɔɔ gejeé ne bɔɔ, agboó ne ebwɔ yéndégébe. Gébé gechwɔ nye eyigé utó ebi bɔɔ ágarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Esɔwɔ ubyee, utó bi bɔɔ ajógé ufɔɔ mejɔɔ ebi álá kágé ubyee, utó bi bɔɔ ákage unó Esɔwɔ uko ubyee nye. ⁹ Néndé unó bi esé dékaa, dékaa dénere wɔ, ne mekomejɔɔ Esɔwɔ ayi dégarage, dégarage fɔ ji dénere, ¹⁰ yémbɔ, gébé gékwónene nye eyigé Esɔwɔ apyee nye esé dékaa unó bina uko. Ne unó bi déla dékaa denere wɔ, ubyee nye.

¹¹ Gébége me nlú mamane, njógé mejɔɔ eké mamane kɔɔ, nferenge depɔ eké mamane kɔɔ ne mpyee unó eké mamane kɔɔ. Ne nana ayi nlé mmyee muú, nlyaa depore dembane. ¹² Esé dégene unó nana mmyee homehome eké muú ayi apele unó né efeé ewé elá egegene chánéné. Yémbɔ gébé gechwɔ nye eyigé esé détuúge ame dégene unó uko chánéné. Nana me nkaá fɔ unó uko nnere

wó, yémbó gébé gebéé nye eyigé nkágé unó uko kpa, wye ndere Esòwò akaá me.

¹³ Mankwya mejóó ewé na alu nnó, unó ulú uléé ebi ula ubyéé te kwyakwya. Unó bina élé metóó mamfyé ne Esòwò, manéré metóó ne Jíí ne mambó gejeé. Yémbó genó eyi genéá né unó bina uléé élé gejeé.

14

Echye ewé Mendoó Ukpea echyεge

¹ Mmyεge mambó gejeé ne ate, ne mamkpane ntó gechyéé nnó debó echyε ewé Mendoó Ukpea echyεge cháchá echyεé ewé epyε muú agarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Esòwò. ² Néndé muú ayi ajógé mejóó ewé ji alá kágé, ajógé lé ne Esòwò ajógé fí ne akwaa, yé muú fí akágé yé genó eyigé ji ajógé, néndé ajógé lé unó Esòwò ebi ulú bibíí ndere Mendoó Ukpea echyεge ji eshyéé.

³ Ne yéndemuú ayi agarege mekomejóó ayi atanege mbaá Mendoó Esòwò, ajógé genó eyigé akwaa áwú, ne mejóó wuú épóge bóó efyéé ebwó eshye ne ekwenegé ebwó matóó. ⁴ Muú ayi ajógé mejóó ewé ji alá kágé, apógé lé geme jíí, ne muú ayi agarege mekomejóó ayi atane mbaá Esòwò apógé echomele bóó Kras.

⁵ Ebo elóme nnó enyú ako déjógé mejóó ufóó ufóó ewé délá dékágé, yémbó menkelege nnó enyú dégarégé lé mekomejóó ayi atane mbaá Mendoó Esòwò. Muú ayi agarege mekomejóó ayi atane mbaá Mendoó Esòwò anéa geme apwóó ayi ajógé ufóó mejóó ebi ji alá akágé. Ekosé nnó muú abεge ayi agarege ulaá mejóó ewémbó nnó apogé bóó echomele Jisòs. ⁶ Anjε ba, mbógé me nchwóge mbó mantame enyú, ne nké njógé lé ufóó mejóó ebi nla nkágé, ewémbó épóge mbó enyú nnó? Yémbó ngarege enyú, unó uke ebi Esòwò alere me, yé ebi ji apyε me nkaa, yé mekomejóó ayi atane eta wuú, yé ebelé manlere enyú mekomejóó Esòwò ewémbó ne elú genó eyi gepogé enyú.

⁷ Wyεmbó ntó ne elú ne unó mabeé nkane embya ne nenke unó bi ulá upó ne genwá. Muú aké afomege embya, byógebyóge yé aké akwele élé nenke byógebyóge muú apyεmbó nnó ne akaá genó eyigé ji akwele? ⁸ Mbóntó ne mbá bee alú. Mbógé muú afomege ji byógebyóge, ndé muú akpomege mmyε manjyε bee? ⁹ Mbóntó ne elú ne enyú ambóó. Mbógé enyú deké dégarége mekomejóó né mejóó ewé délá dékágé ula, epyéémbó nnó ne bóó ákaa genó eyigé enyú déjógé? Déké dépyéé mbó dechóó gejulé nyú mme detu. ¹⁰ Elú wawálé nnó ufóó mejóó uja fa mme ne yé ewé bóó ájógé élá épó ne ula épó. ¹¹ Yémbó, mbógé me nkágé fí ulaá mejóó ewé muú ajógé muú yimbo abéé menkéé menkéé eta wa ne mentó mbéé menkéé menkéé eta wuú. ¹² Ndere elúmbó, tee mbaá enyú dékpane gechyéé mambó echyε ewé Mendoó Ukpea echyεgé mmyεgé nnó debó élé echyε ewé echyεgé enyú uto mampógé echomele bóó Jisòs ewené.

¹³ Gétú eyigémbó, muú aké ajógé gefógé mejóó ewé ji alá akágé ula, anemmye mbaá Esòwò nnó achyεé ji echyεé ewé echyεgé ji uto mangáre ulaá gefógé mejóó ewémbó. ¹⁴ Néndé, mbógé me nke nnenemmye né ufóó mejóó ebi nla nkágé ula, nnene chónchó ne mendoó wá. Yémbó né metóó wa nkágé yé genó eyigé me njógé. ¹⁵ Ndere elúmbó, memye mbó nnó? Nane mpyéé, menene nye mmye ne mejóó ewé me nla nkágé ula yémbó nnene ntó mmye ne mejóó ewé menkágé. Nkwane makwa né mejóó ewé menla nkágé ula nkwane ntó ne mejóó ewé nkágé. ¹⁶ Ne mbógé muú aké anenemmye choncho ne mendoó wuú afεge Esòwò né mejóó ewé ji alá kágé ula, epyεmbó nnó ne muú ayi alá kágé depóré Esòwò akame aké, “Amén” te mbaá ji alá wuú fí geno

eyigé ájoge. ¹⁷ Ekágé be nnó wó otamege Esɔwɔ chánéné yémbɔ epogé fɔ muú yifɔ cháchá.

¹⁸ Ntamege Esɔwɔ nnó membɔɔ njógé mejɔɔ ewé nla nkágé mpwɔɔ enyú ako.

¹⁹ Yémbɔ mbɛge né mmu echomele bɔɔ Jisɔs, nkélége nnó njɔɔ lé uchu uta ebi bɔɔ ákágé ne nnó njógé uchu delé ufya ebi bɔɔ alá ákágé ula.

²⁰ Anɛme ba, déferege se unó eké ambane. Bége kenékéné eké ambane abi alá kágé pye gabo, ne ferege unó eké bɔɔ abi ábené. ²¹ Asa né mmu nɛwe Esɔwɔ nnó Esɔwɔ aké, “Nsele nye bɔɔ malo ayicha abi ájɔɔgé ufɔɔ mejɔɔ ebichá, njɔɔ mejɔɔ ne bɔɔ ba. Yémbɔ bɔɔ ba áwuú fɔ genó eyigé me njógé ne ebwɔ.”

²² Ndere elúmbɔ, manjógé menjɔɔ ewé muú alá kágé ula, alú élé gepɔ eyigé Esɔwɔ alerege utóɔ bií mbaá bɔɔ abi alá lu dafyɛé metɔɔ ne Jisɔs Kras épɔ fɔ abi áfyɛé metɔɔ ne ji. Mangarége mekomejɔɔ ayi atanegé mbaá Esɔwɔ, alú lé gepɔ eyigé Esɔwɔ alerege utóɔ bi mbaá bɔɔ abi áfyɛé metɔɔ ne Kras Jisɔs épɔ fɔ mbaá abi alá fyɛé metɔɔ ne ji wó.

²³ Ndere elúmbɔ, mbɔgé echomele bɔɔ Kras achwɔgé mbaá ama, yéndémuú aké ajógé élé mejɔɔ ewé muú alá ákágé, ne muú ayi alá ákágé depɔré Esɔwɔ, yé ebelé muú ayi alá áfyɛé metɔɔ ne Esɔwɔ wɔ achwɔgé efɛé, ajógé fɔ nnó enyú ako delú bɔɔ ubwɔɔ? ²⁴ Yémbɔ, yéndémuú nyú aké agarége mekomejɔɔ ayi atane mbaá Esɔwɔ, ne muú ayi alá ákágé fɔ depɔré Esɔwɔ yé ayi alá áfyɛé metɔɔ ne Esɔwɔ wɔ achwɔgé efɛé gébé eyigémbɔ, jimɔɔ ákágé chánéné nnó ji alú pye gabo né mbaá unó uko ebi jimɔɔ awuú enyú déjógé. Ne unó bi ji awuú upye nye ji akaá nnó akpene nye né unɔɔ mpa Esɔwɔ. ²⁵ Mekomejɔɔ Esɔwɔ ápye nye yéndégenó eyigé gelu bibií né metɔɔ wuú gelá gbɔgɔnɔ. Epyegembo ji atome nye mano mme anógé Esɔwɔ ajoge aké, “Elú wáwálé nnó Esɔwɔ alú metɔɔ metɔɔ nyú.”

Echomele bɔɔ Kras énogé Esɔwɔ né meti melómélɔ

²⁶ Anɛme ba, mecho ewéna elúmbɔ nnó? Elú nnó dechwɔgé chónchó né echomele bɔɔ Kras yéndémuú akpome mmye mampye genó eyigé Esɔwɔ achye ji utó nnó apye. Muú ayi akágé ekwɔ mankwáá ákwáá, ayi akágé manlere bɔɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ álere. Ne ayi akaá genó eyigé Mendoó Esɔwɔ éleré ji né ame gejya agaré. Muú ayi akaá manjɔɔ mejɔɔ ewé ji alá kaágé ajɔɔ, ne ayi akaá mangaré ula mejɔɔ ewémbɔ agare. Pyegé unó bina uko manpoógé echomele bɔɔ Kras. ²⁷ Enyú déchwɔgé né echomele bɔɔ Kras, déké ájógé mejɔɔ ewé muú alá kágé ula, déjógé fɔ bɔɔ ako, bɔɔ apea yé aléé ne ákágé jɔɔ. Ne elɔ nnó muú ama ajógé ne nte ayi fɔ ajɔɔ. Ne gébége aké ajógé, muú yifɔ ntó agarege ulaá mejɔɔ ewémbɔ nnó bɔɔ ako ákage genó eyigé ji ajɔɔgé. ²⁸ Ne mbɔgé muú apɔ ayi agarege ulaá mejɔɔ ewémbɔ, bɔɔ abi ájógé mejɔɔ ewéna ákwene bɔmbɔ né echomele bɔɔ Kras. Ajógé lé mejɔɔ ewémbɔ né metɔɔ bwɔ ne mbaá Esɔwɔ. ²⁹ Yé bɔɔ ekpávɛ Esɔwɔ, aké ágarege genó eyigé mekomejɔɔ ayi atane mbaá Mendoó Esɔwɔ, elome nnó bɔɔ apea yé áléé ne ágarege. Ne aké ágarege bɔɔ abifɔ áfwórege genó eyigé ebwɔ ágarege manchere mbɔgé nnó getane mbaá Mendoó Esɔwɔ. ³⁰ Yémbɔ mbɔgé muú aké agarége genó eyigé Mendoó Esɔwɔ élere ji ne Esɔwɔ amágé lere genó eyigé fɔ mbaá nte menɛme, ayi alu téné achyɛé gébé nnó ayi ajwólé ka ajɔɔ. ³¹ Néndé enyú ako dékágé gare mekomejɔɔ ayi átane mbaá Esɔwɔ, nte agarege ne nte agare ne yéndémuú nyú ákágé nyé genó eyigé Esɔwɔ agaré enyú ne enyú ako défyɛé nye ate eshyɛé. ³² Kaágé nnó bɔɔ ekpávɛ Esɔwɔ awyaaá eshye magbare mmye bwɔ, ágile tɛé gébé gekwanege ne ágare genó eyi getane mbaá Mendoó Esɔwɔ. ³³ Esɔwɔ achyɛé ebwɔ eshye nnó ápyé mbo néndé ji ákelege fɔ nnó dédorégé makpo ne ate, yémbɔ ákelege lé nnó débɛ neso ne ate.

Wye ndere machomele bɔs Kras mako ɔlu, ³⁴ andeé abɔ mambɛ nyameé né echomele bɔs Kras, néndé ɛlɔme fɔ nnɔ ɛbwɔ ábéné mano apwɔ ande. Abɔ manshule lé mmye bwɔ mme áwuú lé depɔ wuú ndere ásamé né ɛbe. ³⁵ Ne mbɔgé ɛbwɔ ákelege mankaá genó ágií anɔ bwɔ né mmu upú, néndé elú élé mekpɔ unɔs mbaá andeé manjógé mejɔs né echomele bɔs Kras.

³⁶ Wɔ, ɔh! ɛnyú défere nnɔ mekomejɔs ɛsɔwɔ alɔ lé ne ɛnyú? Waá wye lé ɛnyú ambií ne déwuú mekomejɔs ɛsɔwɔ? ³⁷ Mbɔgé muú aférége nnɔ ji alú muú ɛkpávɛ ɛsɔwɔ, yé nnɔ Mendoó ɛsɔwɔ ne ɛchyege ji ɛshye, abɔ mankaá nnɔ unɔ bi me nsame mbɔ eta nyú, élé Ata Jisɔs Jimbɔ ne ajɔs. ³⁸ Ne muú alá áwuú ne genó ɛyigé menjɔs mbɔ na wɔ, ɛsɔwɔ ntó akaáge wuú fɔ genó ɛyigé ji ajɔsge.

³⁹ Anjme ba, ndere elúmbɔ, kpagé gechyeé mangarege mekomejɔs ayi atane mbaá ɛsɔwɔ, ne dégbɛge fɔs bɔs manjɔs ufɔs mejɔs ɛbi alá kágé. ⁴⁰ Yémbɔ yéndégenó ɛyigé ɛnyú dépyeé, pyege geji chánéné, né meti ewé elú cho.

15

Abya melómélɔ ayi anea geme dɔs alú nnɔ Jisɔs Kras agbo ne akwilé né negbo

¹ Anjme ba, gógé mente ɛnyú mecho abya melómélɔ yi me ngare nya ɛnyú. Abya melómélɔ yina ne ɛnyú déwuú défyéé matɔs wyeé, dégbare ji ne ɛshyeé. ² Elé gétúgé abya melómélɔ yina, ne ɛsɔwɔ aférége nyɛ ɛnyú né ɛfwyale gabo, mbɔgé déké dégbarege ji chánéné. Ela epɔ mbɔ wɔ, ɛbyennó metɔs ewé ɛnyú défyɛ ne Kras enó detú.

³ Unɔ bi agaré me, ubi ne me ngare ɛnyú, ne menɔ genó né unɔ bina alú nnɔ Kras agbo gétúgé gabo ayi ɛsɔ dépyeé wye ndere abɔ asame né mmu njwe ɛsɔwɔ nnɔ muú ayi ɛsɔwɔ akwere ji ela gefwa agbo nyɛ. ⁴ Agbógé anii ji, ne ndɔ ɛléé ɛkwónége akwilé né negbo wye ndere abɔ asame né mmu njwe ɛsɔwɔ.

⁵ Akwilégé né negbo, abɔ mbɛ alere mmye mbaá Pita, alere ntó mmye mbaá anjba bií afyanéapeá. ⁶ ɛwyagé ama alere mmye mbaá ankwɔle bií gébé gema. Ankwɔlé bií bina ája ápwɔ gelome mesoó usaá uta (500). Gejamé né geluage bwɔ ɔlu abɛ te fina yé élé abifɔ ntó ágbɔ me ⁷ Gébé ɛyigé fɔ alere ntó mmye mbaá jemsi ama alere ntó mbaá anjba bií ako.

⁸ Me ne nlú kwyakwya muú ayi ji alere mmye eta wuú. Ndere áleré mmye né eta wa mbɔ, me nlú ɛké maá ayi ábyenɛ ji mbɛlepo. * ⁹ Me njɔs mbɔ néndé né geluage anjba Jisɔs me mpɔ yé muú fɔ. Nfuú yé muú ayi bɔs ákuú me nnɔ njbá Jisɔs wɔ. Néndé nchyeé echomele bɔs ɛsɔwɔ ɛfwyale dɔs. ¹⁰ Yémbɔ gétúgé galógálɔ ayi ɛsɔwɔ abɔ áleré me, apye me nlú gefógé muú ayi me nlú mbɔ fina. Ne galógálɔ yimbɔ áno mme detú wɔ néndé mpye utɔs mpwɔs anjba Jisɔs abifɔ ako. Utɔs bi mmpye mbɔ, epɔfɔ lé né utɔ ba, ngba. Elé gétúgé galógálɔ wuú ne ji achyege me utɔ mampyege utɔs bina. ¹¹ Ndere elúmbɔ, yé ɛbe lé nnɔ me ne ngare ɛnyú abya melómélɔ yé élé anjba Jisɔs abifɔ ne agarege, ɛfwyale epɔ né mmu néndé ɛsɔ ako dégarege lé genó gemaá. Ne genó geji ne ɛnyú défyéé matɔs wyeé.

Elú wáwálé nnɔ ɛsɔwɔ apye nyɛ bɔs abi ágboó ákwilé né negbo

¹² Abya melómélɔ ayi ɛsɔ dégarege ɛnyú, alú nnɔ ɛsɔwɔ apye Kras akwilé né negbo. Ne mbɔgé ɛsɔ déké dégarege ɛnyú mbɔ, ulannó ɛnyú abifɔ déjógé nnɔ bɔs abi ágboó ákwilege fɔ né negbo? ¹³ Mbɔgé ɛbe nnɔ bɔs abi ágboó ákwilege fɔ né negbo, ɛbyennó yé Kras ntó akwilé fɔ né negbo wɔ. ¹⁴ Ne mbɔgé ɛbe ntó

* **15:8** Elú wáwálé nnɔ: Né melu njwe ewéna, Pɔl alérége bɔs akaá nnɔ, ji apɔ fɔ né geluágé anjba abi Jisɔs abɔ ajyaá gébége alú fa mme.

nnó Ji ákwilē né negbo wó, ebyennó abya melóméló ayi esé dégarēge enyú alú détu ne yé metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú ntó détu. ¹⁵ Ne ebéé ntó nnó esé delú b́ ntésé gebyó mbaá Esòwò néndé esé dégarēge b́óó nnó Esòwò apyē Kras akwilé né negbo. Yémbò, mbògé b́óó abi ágboó akwilēge f́óó né negbo ebyennó Esòwò apyē f́óó Kras akwilé né negbo wó. ¹⁶ Ne mbògé b́óó abi ágboó akwilēge nyē f́óó né negbo, ebyennó yé ebélé Esòwò apyē f́óó Kras akwilé né negbo wó. ¹⁷ Ne mbògé Esòwò apyē f́óó Kras akwilé né negbo wó, ebyennó metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú détu ne Esòwò alu danjinte gabo nyú. ¹⁸ Ne ebéé ntó nnó b́óó abi áfyē matóó ne Kras ne álé gbo, áno mme detú. ¹⁹ Ne mbògé esé déneré elé metóó nnó Kras apóge nyē esé wyē le né genwáge se fa mme, mmyeké esé delú b́óó abi meshwē awese ájame ápwóó ayi yéndémú.

²⁰ Yémbò, Esòwò apyē Kras akwilé né negbo wáwálé. Né gégluágé b́óó abi ágboó, Kras ne alú muú mbe ayi Esòwò apyēé ji akwilé né negbo, manlere nnó Esòwò apyēé nyē b́óó abi ágboó ákwilé né negbo. ²¹ Muú ama ne apyē negbo nekpenē fa mme, wyembò ntó ne muú ama apyē nnó b́óó ákwilégé né negbo. ²² B́óó ágboó gétúgé alú upyáne Adam, wyembò ntó ne Esòwò achyégé nyē genwá eyi geké mbaá b́óó gétúgé áchomé mmyē ne Kras. ²³ Yémbò unó bina uko upyē nyē, yé eyigé ndé né éji gébé: Kras ne alú muú ayi abóó mbe akwilé né negbo, ne gébégé ji akerege nyē meso fa mme, b́óó abi áchome mmyē ne ji ákwilégé ntó né negbo. ²⁴ Unó bina uko ukóge, mme abyéé nyē, gébégé Kras ammyégé mē apwógé unó uko ebi uwyaa uto fa mme ne ebi mfaánebuú. Ne aselé nyē gefwa geko áchyéé mbaá Ntē wuú Esòwò. ²⁵ Nana Kras agbarege wyē gefwa jii kpaá té ji ammyē nyē apwó b́óó máwámé bií ako. ²⁶ Kwiyakwya muú máwámé ayi áchóó nyē elé negbo. ²⁷ Wyē ndere ásame né mmu nyē Esòwò nnó, “Esòwò afyē unó uko né amu jii.” Ajógé nnó, “Afyē unó uko né amu jii”, elere gbògònnó nnó Esòwò jimboó apófóó né geluage “unó uko” ebi ji afyēé né amu jisós. ²⁸ Gébégé Esòwò afyēge unó uko né amu Kras, Ji Maá Esòwò, afyē nyē ntó gemé jii né amu Esòwò muú abó afyēé unó uko né amu jii nnó Esòwò mbií ne ágbárege gefwa, muú ayicha ábégé sé eke Ji.

²⁹ Mbògé b́óó abi ágboó ákwilégé f́óó né negbo, ula bi áwyage b́óó manaá Esòwò gétúgé b́wó utene nnó? Mbògé b́óó abi ágboó ákwilégé f́óó né negbo, chacha, abi áwyaá b́wó manaá gétúgé b́wó áferé nnó? ³⁰ Ne ulannó ne esé défyéé gemége se ne efwyale yéndégébé? ³¹ Anme ba, me ngéne manóó negbo yéndégébé. Genó eyi gepyē menjóó mbò elé gempoge eyi nwyaa nnó utóó bi mpyéé eta nyú upyē enyú décho mmyē ne Ata sé Kras jisós. ³² Gébégé me nlú né gebagé mewaa Efesós b́óó áchyē me gejamégé efwyale. Elú eké me mmyē elé ne menya mewaa. Mbògé mferēge ndere akwaa áferēge, awa nsa ayi mbóó né ummyē bina alú efó? Ne mbògé b́óó ákwilégé f́óó né negbo, “Góóge dényégé, dényúgé ela gachyéé dégbo.”

³³ Dékamege muú f́óó abwolé enyú. Déchoge gekagé neke ne b́óó abi áwyaá gepó gebogebo, enyú ntó débéé nyē ne gepó gebogebo. † ³⁴ Kerége né défóó nyú, dépyégé sé gabo. Ngembò nnó enyú abifó dékage f́óó Esòwò cháchá. Menjógé mbò nnó mpyē mekpó unóó egbaré enyú.

Gefógé menyammyē ayi b́óó abi akwilégé né negbo ábée né ji

³⁵ Muú f́óó ákage gií aké, “Esòwò apyēé mbò b́óó abi ágboó ákwilé né negbo nnó? Ndé gefógé menyammyē ayi ebwó akwilēge ne ji?” ³⁶ Muú ayi agige gefóge nkwe yina alú genjekenégé muú. Dékaa f́óó nnó ápégé mbwē né mme

† 15:33 Elú wáwálé nnó: Melu nyē ewena etané né mmu nyē Isaiah.

áboó kpe mbe apwane ne achii wó? ³⁷ Genó eyigé muú apene né mme, gebeé cha ne eyi gewene mé. Ekágé be mbeé nchi yélé mbeé mbwe ayicha. ³⁸ Ne Esowo achyege yéndé mbeé mbwe gekwogé menyammye ndere ji akélege. Ne yéndé mbeé mbwe awya gefogé menyammye wuú.

³⁹ Unó bi uwyaa geɲwá ubeé fɔ ne gefoge menyammye gemaá. Akwaá áwya gefogé menyammye áwú bwó cha, menya áwú bwó cha, meshuú ewyaa gefoge menyammye awé bwó cha ne dénywone déwya gefoge menyammye awé bwó cha.

⁴⁰ Menyammye unó bi ulú né mfaánebuú álu ufóó ufóó ne ayi unó bi ulú fa mme alú ntó ufóó ufóó. Ulóó unó bi mfaánebuú ulú cha ne ulóó unó bi fa mme. ⁴¹ Nmeé ewyaa ebi gefoge ulóó cha, mfaá awya ebi gefogé ulóó cha, ambe ntó áwyaá eyigé bwó gefogé ulóó cha ne yéndé membe awya wye ebi gefogé ulóó cha.

⁴² Mbantó ne ebeé ne bóó abi Esowo ápyeé nye bwó ákwilé né negbo. Anígé muú, menyammye wuú apwanegé, ne gébégé Esowo ápyege ji akwilége né negbo menyammye yimbo apwanegé sé té kwyakwya. ⁴³ Anígé ji alome sé mampe ame wye ne apó fɔ ne uto. Yémbó, gébégé Esowo ápyege ji akwilége né negbo abeé melóméló ne uto. ⁴⁴ Anígé ji ndere genóge mme yina, yémbó gébégé Esowo ápyege ji akwilége né negbo abeé genó eyigé melu ewé Esowo alu. Mbogé menyammye ayi mme yina alu, ebyennó ayi melu ewé Esowo ntó alu. ⁴⁵ Elu wye ndere asame né mmu ɲwe Esowo nnó, “Esowo akwye Adam muú mbe, achyeé ji geɲwá”; yémbó Adam ayi kwyakwya alú Mendoó ewé eɲhyege geɲwá. Adam yina elé Kras. ⁴⁶ Gefoge menyammye ayi melu Esowo fɔ wó esé déboó mbe dewyaa wó, elé ayi mme yina. Ne ayi débe nye ne ji elé ayi melu Esowo. ⁴⁷ Esowo akwye Adam muú mbe ne usóó ne ayi kwyakwya atane né mfaánebuú. † ⁴⁸ Bóó mme meko álú wye eké muú mbe ayi Esowo akwye ne usóó. Wyembo ntó ne bóó abi ájyeé mfaánebuú abeé nye ne menyammye eké ayi muú ayi atané mfaánebuú. ⁴⁹ Nana menyammye sé alú wye eké ayi Adam muú ákwye ji ne usóó, ne bií umaá débeé nye eké Kras muú atane mfaánebuú.

⁵⁰ Anɲe ba, ngarege enyú nnó gefoge menyammye ayi esé déwyaá mbo nana ákwane fɔ mambe né melu ewé Esowo ágbarége gefwa ji wó. Ne genó eyi gegboó gekágé nyeé fɔ geteé genó eyi geláge gboó.

⁵¹ Gogé me ngare enyú genó eyigé enyú délá délu dankaá. Esé ako dégboó nye fɔ, Esowo akworege nye esé ako, achyeé esé menyammye meke. ⁵² Gébégé áfomege mbá Esowo, Esowo akworege nye esé mbélépó, gemege nnó muú ábya ame ánéne. Afomege mbá yimbo bóó echomele Esowo abi ágboó ákwilége nye né negbo, ne ebwó ámágé gboó sé. Gébé eyigémbó ne esé ako dékworege. ⁵³ Ne menyammye sé ayi áchóge ábó mankwore ála ayi alá chóge ne menyammye ayi ágboó ábó mankwore ála ayi alá gboó. ⁵⁴ Ne gébégé menyammye se yina ayi áchóge, álagé ayi alá chóge fɔ, ne menyammye sé yina ayi ágboó álagé ayi alá ágboó sé: genó eyigé asame né mmu ɲwe Esowo gebeé wáwálé ndere asame nnó, “Esowo apwó negbo, utoó negbo ubyéé.”

⁵⁵ “Wóó ɔh negbo, uto bye ebi ɔwáne bóó ulé?”

Wóó ɔh negbo uto ebi wó ɔpye bóó awuú ubalé ulé?”

⁵⁶ Negbo newáne esé gétúgé gabo ayi esé dépyeé. Ne elé mabe ayi Esowo achyeé ne ápyeé esé dékaá genó eyigé gabo yimbo alu, ne gabo afwánege esé. ⁵⁷ Yémbó matame mabe ne Esowo muú achyege esé uto nnó démmye dépwó gabo ne negbo gétúgé défyéé matóó ne Ata Jisós Kras.

† 15:47 Elú wáwálé nnó: Adam ayi ájógé mbo elé Jisós.

⁵⁸ Ndere elúmbò, aḡme ba tēnege ne eshye, dékamege genóge fō genyíge enyú matáó, pyege wye utáó Ata ne matáó nyú mako néndé dékaá nnó utáó bi depýeé né mabo ata únómé fō mme detú.

16

Echye ewé áchyege mampóó echomele bóó Kras né Jerosale

¹ Góge meshuú enyú meko né mechò ḡka eyi enyú déchwáó mampóó bóó Eṣṱwá né gebage mewaa Judiya. Me nkelege nnó enyú ntó depýe wye ndere me mbó ngaré echomele bóó Kras né melò Galasiya nnó apye. ² Yéndé bii uwyaa, yéndémuú nyú afere ekéke ḡka né eyi ji áwyaá, ákwyeé ábelé chánchá, ékágé gebégé menchwóge ne bóó ammyege manchwóge unó. ³ Ne gebégé menchwóge nsame nye ḡwe nchyeé ne bóó abi enyú déjyaa nnó ákpa echye nyú ájye ne ewú né Jerosale. ⁴ Ne mbógé elò nnó mentó nyjeé, ebwó ákwóle me déjyé ulua.

Pól asó mala neke

⁵ Ne menké nchwó gé enyú, nkogé né gebagé mewaa Masedonia, néndé mbele uméé ba nnó nkóge kpe ewúmbò ne nkwóne eta nyú. ⁶ Nchwóge mbelege nye mboó ndò ne enyú ndáfò nshwone yina abyéé nye me ewúmbò nnó enyú dépoó me, nyjeé mbaá ayi nkelege manjyeé. ⁷ Nkelege fō nnó me nchwóge mangé enyú nkoóge tenéténé. Mbelé uméé nnó Ata akamege nchwóge mbelé mboó ndò ne enyú.

⁸ Ndere elúmbò, mbelege fa né Efesós kpaá te gébé eyigé ányéé epaá ewé Pentikos ebáné me. ⁹ Néndé Ata anene me meti fuú nnó mpye gekpekpege utáó fana. Yémbò gejamégé bóó mawame amuame mamgbe me meti.

¹⁰ Mbógé Timati achwóge bane enyú, sége ji chánjéné ékágé ji abe ne efó né metáó metáó nyú, néndé ji ntó apye utáó Eṣṱwá wye ndere me. ¹¹ Ndere elúmbò, ékágé muú fō abya ji, poóge ji áke chánjéné, áchwó age me néndé ame aya alú meti mange ji ne aḡme abifó.

¹² Egbe ewé Apolos nkpea ji ndòndò ne ndò nnó áke ne aḡme abifó achwó age enyú, yémbò elú eké ekwane fō ji manchwó nana wó. Agége meti achwáó nye.

Kwyakwya mejóó

¹³ Bége ame mekpo fuú, tenege ne eshye né unó Kras ebi enyú dékame ne ubi. Yéndégenó eyigé enyú depýeé, fyege wye metáó ne Kras, défoge yé genó, ne tenegege ne eshye. ¹⁴ Ne yéndégenó eyigé depýeé, bóge gejeé né mmu matáó nyú.

¹⁵ Ne aḡme ba, dékaá nnó gebégé me ngare mekomejóó né Akaya, Stefanas ne bóó abi alu né gepú jii ne abóó mbe afyeé metáó ne Kras ne achyeé ntó gemé gebwó geko mampóógé bóó Eṣṱwá. ¹⁶ Ne nchyege enyú majyeé nnó déwúgé ne ufáó bóó bina, depýeé utáó ne ebwó ne yéndémuú ayi apyeé utáó ndere ebwó apyeé.

¹⁷ Metáó egzó mme gétúgé Stefanas ebwó ne Fōtunatos ne Akaikos áchwáó fa. Ebwó ápoó me wye ndere mbógé enyú débò débé fa depoge me. ¹⁸ Ebwó áfyé me eshye wye ndere áfyéé enyú ntó eshye. Chyege énogé mbaá ufáó bóó bina.

¹⁹ Machomele bóó Kras ayi alú né gebage mewaa Eṣya álóó enyú matame. Akwila ne Priska chónchó ne echomele bóó Kras ewé elú né gepúgé bwó aké me ntime enyú bóó Ata chánjéné. ²⁰ Aḡme bi alú wéna ako álóó enyú matame. Yéndémuú nyú átame nte, atyaa ji.

²¹ Me Pól ne nsame matame mina ne ebwó wa me mbóó.

²² Mbàgè muú abòs fí gejeé ne Ata Jisàs Kras, ube ube ne ji. Nnèmmyme nnó Ata se Jisàs Kras achwó wáwá.

²³ Nnèmmyme nnó Ata Jisàs alere enyú galógáló.

²⁴ Me mbòs gejeé ne enyú ako néndé esé ako décho mmye ne Kras Jisàs. Amen.

N̄WE ayi agbeé n̄WE epeá eyi Pól ásamé mbaá εchomele b̄óó Kras né Kōrent

Pól atamege Eṣṣwá ne anenemmye gétúgέ εchomele b̄óó Jisṣas né Kōrent

¹ Me Pól muú Eṣṣwá ajyáá nnó mbε n̄gbá Kras Jisṣas ndere ji akεlege, ne nsamé n̄we yina. Eṣé ne men̄me sé Timṣti délóó enyú matame. Ntámé n̄we yina εta nyú εchomelé b̄óó Jisṣas né melo Kōrent ne b̄óó Eṣṣwá ako abi álú né gebagé mewaa Akaya. ² N̄nenemmye nnó Ntε sé Eṣṣwá ne Ata Jisṣas Kras álérégé enyú galógáló ne ap̄ye enyú débe nesó ne atε.

Eṣṣwá afyεé b̄óó metóó né mati mako ayi ágene εfwyale

³ Détamégé Eṣṣwá muú alu Eṣṣwá ne n̄te Ata sé Jisṣas Kras. Ji alú n̄te ayi ágéné b̄óó meshwe, ne Eṣṣwá muú afyεé b̄óó metóó matimati. ⁴ Ji afyεé εsé metóó né yéndé εfwyale εwé εsé dégene nnó εsé ntó dékaá ndere défyεé b̄óó abi ágéné εfwyale metóó. Déké défyεé εbwó metóó, défyεgέ εbwó metóó wye ndere Eṣṣwá afyεé εsé. ⁵ Wye ndere εsé dégené εfwyale d̄óó gétúgέ déchome mmye ne Kras, mb̄ontó ne Eṣṣwá afyεé εsé metóó gbene gétúgέ déchome mmye ne Kras. ⁶ Ndere elúmbó, mb̄ógé εsé déké dégené εfwyale, elú lé nnó Eṣṣwá afyεé lé enyú metóó ne nnó aferé enyú né εfwyale gabo. Ne mb̄ógé Eṣṣwá afyεé εsé metóó elú lé nnó εsé ntó défyεgέ enyú metóó ne nnó enyú debo εshye dékógé metóó dégene gefógé εfwyale εwé εsé dégené. ⁷ Metóó εwé εsé déneré ne enyú enyigé f̄ó néndé dékaá nnó ndere enyú dégené εfwyale ne εsé chóncho, Eṣṣwá afyεé n̄ye ntó enyú metóó wye ndere afyεé εsé.

⁸ An̄me sé, dékεlegé enyú dékaá gefógé εfwyale εwé εsé dégené né gebagé mewaa Eṣya. Eṣé dékpe né εfwyale εwé epwóó εsé mamkpa ne ep̄ye εsé debo defere metóó nnó débεé sé abε. ⁹ Eṣó elú wye eké lé mpa ne asóó nnó ábó manwa εsé. Yémbó ewena ep̄ye nnó ekágé εsé déliígé mmye ne gemεge sé ambóó, déligé elé mmye ne Eṣṣwá muú ap̄ye b̄óó ákwilegέ né negbo. ¹⁰ Ji aferé εsé né manóó negbo. Ji aferege n̄ye wye εsé né εfwyale. Ne εsé déneré metóó ne ji nnó aferege n̄ye wye εsé né εfwyale ferege. ¹¹ Enyú ntó pógé dénenemmye gétúgέ sé. Dépyεgέ mb̄ó, gejamégé b̄óó anené n̄ye mmye gétúgέ εsé ne Eṣṣwá awuú n̄ye mmyemenene eyi mb̄ó aleré εsé galógáló ne gejamégé b̄óó átamege n̄ye ji gétúgέ galógáló ayi ji aleré εsé.

Ula bi Pól akwore ndó neke n̄il alá ma jye sé né Kōrent wó

¹² Genó eyigé εsé dedoó εbwó εwóme gelú nnó, matóó sé ágarege εsé nnó délu pópó né yéndégenó eyigé εsé dépyεé fa mme, chacha gébégé délu ne enyú, ne déjógé wye wáwálé. Eṣé délii f̄ó mmye né dén̄garé akwaá wó, délii lé mmye né utó bi utanegé né galógáló ayi Eṣṣwá álerege εsé. ¹³ Genó eyigé εsé désame né εta enyú elé genó eyi gelú εsé metóó débií genó wó. Yé elé enyú dela dékaá gefoge b̄óó abi εsé délu chanéné wó, εsé déneré metóó nnó bií uma enyú dékágé n̄ye εsé chanéné. ¹⁴ Ne né bií bi Ata sé Jisṣas Kras achwóó, dedoó n̄ye εbwó εwóme gétúgέ sé wye ndere εsé ntó dedoó n̄ye εbwó εwóme gétúgέ nyú.

¹⁵ Ndere n̄wya umε bina né metóó, me mb̄ó nshuú me nnó nchwóó n̄ge enyú, nnó enyú debó mejé magbe apea. ¹⁶ Me mb̄ó nshuú mangε enyú gébégé nké jyeé Masedonia ne gébégé me nké nkeregέ meso nnó enyú dépoó me n̄jye né gebágé mewaa Judiya. ¹⁷ Ndere me nshuú mb̄ó nla chwó sé wó, nnó me mb̄ó

ndoó mbo lé manaá ndoó maweeé? Waá nnó me nlu mbo elé eké muú mme, muú akámege “Eeh! Eeh” ne “Ngba! Ngba” gébé gemaá? ¹⁸ Te mbaá Esowo agarege wáwálé mekomejóó ayi esé dégare enyú ápó nya fó “Eeh ne ngba.” ¹⁹ Jisós Kras Maá Esowo muú Silas, Timóti ne me dégaré enyú abya wuu ápó fó muú ayi ajógé eeh ne ngba gébé gemaá. Ji alú lé “Eeh” ayi Esowo. ²⁰ Jisós ne alu muú ayi alerége nnó Esowo akame nnó, “Eeh” né mbaá yéndégenó eyi ji anyémeno. Ge ula bi esé déjógé nnó, “Amen” né mabó Jisós ne déchyége ngo mbaá Esowo mbo. ²¹ Esowo Jimbóó ne apye esé ne enyú chóncho détné ne eshye ndere déchome mmye ne Kras. Ji ne afyéé esé nnó debe bóó bií, ²² ndere afyéé esé Mendoó Ukpea né matóó nkane gelo jíi. Mendoó wuu ewémbó eberége nnó esé déséle nye unó bi Esowo achyége bóó bií.

²³ Me nkuú Esowo ndere nte sé wa, nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé. Ula bi me nla mma kere sé ewú mbo né Kōrent wó ulú nnó ékágé metóó usóó wa ppye enyú débó efwyale. ²⁴ Esé démmye fó nnó déma degaré enyú genó eyigé débó mamfyé metóó wye, néndé enyú détene me ne eshye né genó eyigé défyéé metóó wye. Esé dékelege lé nnó décho mbwa ne enyú dépyége utóó ulua nnó enyú débé ne nechóchó.

2

¹ Getú eyigémbó, ne me mkpe jóó nnó mmagé keré sé eta nyú néndé nchwógé mpyéé nye enyú déla ne mesome. ² Me pyége matóó ásógé enyú, ndé bóó cha abéé abi apye metóó egóó me? Wye lé enyú abi mpye déla ne mesome ne débéé. ³ Ge ula bi me nsame gefógé nwe yimbo eta nyú mbo nnó ékágé nchwógé ewú, bóó abi alu mampye nnó metóó egógé me, apye metóó esógé lé me sóó. Ne nkaa chánéné nnó metóó eké egóó me egóó ntó enyú ako. ⁴ Nsa enyú nwe yina ne ubalé ne mesome né metóó ne manse né amé. Ula bi me nsame ji upó fó nnó mpye matóó aso enyú, ulú elé nnó mpye enyú dékaá gejamégé gejeé eyigé me mbóó ne enyú.

Menjme ayi apye gabo débó manjii ji nte

⁵ Mbógé muú fó né geluage nyú achwó ne efwyale, apye fó me nwú ubalé ndere enyú ako déwuú wó. Me njógé mbo ékágé ebe nnó me mma jóó ewu dóó wó. ⁶ Ndó ayi enyú gejame déshulé muú yimbo akwané. ⁷ Ndere elúmbó, jigénté gyeé ayi ji apyéé, défyé ji metóó nnó ékágé ji ála meshwemeshwe abo gepwa. ⁸ Ne nnene enyú mmye nnó dema délere ji nnó délu gboó wye ne ji. ⁹ Ula bi me nsame enyú nwe yimbo ulú nnó mfwaré enyú mbógé dépye yéndégenó eyigé me ngaré enyú nnó dépye. ¹⁰ Yéndémuú ayi enyú déjigénte gye ayi ji apye, me ntó njigé ji nte. Me njigénte gabo muú chacha mbógé mechó ebege nnó me njii ji nté né galógaló nyú. Ne mpye mbo né mbe ushu Kras, ¹¹ nnó ékágé danchómeló abo esé déndó néndé dékaá me nkyaá ayi alu ji metóó.

Utóó Kras ebi esé dépye ulú eké gebe gelógeló né eta Esowo

¹² Gébége me nkwané né meló Truus, Ata apye me nge meti mangaré abya melóméló Kras. ¹³ Yémbó metóó wa eshyéé me efwyale néndé mence fó menjme sé Titos wye wó. Ndere elúmbó, nlya kpe ebwó nfe né meló Masedonia.

¹⁴ Yémbó matame mabe ne Esowo. Ji ammye apwó ne ase esé bóó denó bií dékéne déjye ne ji gétúgé déchome mmye ne Kras. Ji aselé esé apye bóó ákage déporé Kras né yéndé mbaá ayi déjyeé ne depó etiré mbo désanege déjyeé eké gebe gelógeló. ¹⁵ Gerwáge esé gelú eké gebégé elu ewé ásóó né mewe Kras achyége mbaá Esowo. Bóó abi Esowo áwené gemége bwó áwuú geji cha ne abi ánome mme detú áwuú geji cha. ¹⁶ Né mbaá bóó abi ánome mme detú

esé delú eta bwó eké geboboge gebe eyi gechwóó ne negboó. Né mbaá bwó abi Esowó awené gemege bwó delú eta bwó eké gebe gelógéló eyi gechwóó ne genwá. Ndere elúmba, ndé muú akwane mampye gefógé utóó bina? ¹⁷ Esé depó fó bwó abi ágbarege meko mejóó Esowó byabya eké genó gesé ndere bwó abifó ápyéé. Yémba gétúgé Esowó atome esé, esé dégarege ji ne matóó sé mmu pópó né mbe ushu wúú ndere baá utóó Kras. Esowó alu ntése esé.

3

Menomenyé meke epwó ewé gekwene

¹ Nnó esé démagé lóó mbó élé mamfège gemegé sé? Waá nnó esé dékelege nnó muú fó asá ñwe ayi afege esé ato eta nyú, yé ayi nnó enyú désa défège esé ndere bwó ne ate ánlere abifó ápyéé? ² Ngba, enyú ambwó delú eké bó ñwe abi áfégé esé. Genwáge nyú gelú eké bó ñwe abi asamé né mmu matóó se, yéndemuú ákagé kú abi akaá utóó ulólóló bi esé dépyéé. ³ Enyú délere nnó delú eké ñwe ayi Kras asamé atome esé déchwóó ne ji. Asá fó ñwe yina ne genógé ñwe wó, asá lé ne Mendoó Esowó muú alú mebe. Asá fó ji né ubaré mataá wó, asá lé né mmu matóó akwaá.

⁴ Esé dékage jóó unó bina ndere déneré metóó ne Esowó gétúgé genó eyigé Kras apye. ⁵ Epófó nnó esé dékwané mampye genó fó né mmyemmye sé, élé Esowó ne apye esé dékwané mampye yéndegenó. ⁶ Ji ne apye esé dékwane mambé baá utóó bií né menomenyé meke. Menomenyéé ewéna epófó ebe ewé ásamé, elú lé Mendoó Esowó. Ebe ewémba etené bwó né negbó, yémba Mendoó ehyege bwó genwá.

⁷ Ne mbógé nnó utóó ebe Mosis ewé ásame né ubare mataa, ewú ewé eténe bwó né negbo, echwó ne gengbo eyi gepyéé bwó Isrelí alá kágé pe fó Mosis né ushu chó gétúgé ushu bií ugenege dáó yé élé gengbo eyigé gegboó gelú gejyéé, ⁸ nnó utóó Mendoó Esowó muú achwóó ne genwá uchwóó nye fó ne gengbo eyi gepwóó eyina? ⁹ Mbógé nnó utóó ebe ewéna ewé etené bwó né negbó, ewyá gefógé gengbo eyina, ferege ndere gengbo eyigé utóó Mendoó Esowó muú apyéé nnó debe cho né mbe ushu wúú gebeé. ¹⁰ Wáwálé né mechó ewéna alú nnó, genó eyi gebó gewyaá gengbo mbembe gepó sé ne gengbo chacha néndé gengbo geké eyi gechwóó gégénégé gepwó geji. ¹¹ Ne mbógé genó eyigé nya gebó gegboó gelú gewyaá gengbo, ebyennó eyi gela te etém gewyaá gengbo gepwóó.

¹² Te mbaá esé débelé uméé chánéné nnó mbó ne elu, esé depyéé unó ne metóó mende. ¹³ Esé debo fó mampye eke Mosis muú akwere ushu bií nnó ekage bwó Isrelí age ndere gengbo eyigémbó gegboó gelú. ¹⁴ Yémba matóó bwó bimbo alu wyéé sésélé akaá ye genó wó. Mbó ne alu kpaá te fina. Ye akúgé gekwenege meno menyéé ákágé fó ula. Elú eké genó eyimbo gelú ebwó né matóó kwekwere. Genó eyi gekágé pye nnó afere ebwó genó eyina né metóó, élé mbógé ebwó afyége metóó ne Kras. ¹⁵ Wáwálé alú nnó, te fina elú eké genó eyigémbó gelú ebwó né matóó kwekwere néndé yé akú ebe Mosis ebwó ákágé fó ula. ¹⁶ Yémba, muu akwóregé metóó akwólegé Ata, Esowó aferege genó eyi gekwere mbó ji ushu. ¹⁷ Nana Ata ayi me njógé mbó akene ne Mendoó Esowó ne apyéé unó bina. Ne yéndé mbaá ayi Mendoó Ata ebeé, epye bwó álaá mmyemmye bwó genó gefó gewéle sé ebwó. ¹⁸ Ne esé abi genó gefó gela gekwere esé matóó wó, dégene gengbógé Ata eyi gegenege esé mmu eke ñmme nnó dékwórege wyé kwoorege debe eke ji. Ndere dékwórege dégenege wyé genege, élé Ata muú akene ne Mendoó Úkpea ne apyéé nnó ebe mbó.

4

Unó mbaá né mmu ujemeséé

¹ Tē mbaá Ɛsɔwɔ né galógáló wuú, achyɛɛ é sé utɔ́ bina nnó dépye, ese depɔ́ fɔ ne gepwyaá mampye ubi. ² Ɛ sé délyaa depɔ́ré défyá ne unó bi uchwɔ́ ne mekpɔ unɔ́. Ɛ sé débwólégé fɔ́ bɔ́, ne débwólégé fɔ́ amu ne mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ. Ɛ sé dégaregɛ lé bɔ́ wáwálé ayi atome ne Ɛsɔwɔ né gefɔ́ ɛyi yéndémuú agene nnó é sé dégarege wáwálé né mbe ushu Ɛsɔwɔ ne bɔ́ abi agaregɛ wáwálé akaá nnó mbo ne elú. ³ Ye mbɔgɛ abya melóméló ayi é sé dégarege alú lé bibii, ɛbyennó alú lé bibii mbaá bɔ́ abi ánome né mme detu. ⁴ Danchɔmeló muú alu Ɛsɔwɔ bɔ́ mme, anii me ame bɔ́ abi alá fyé metɔ́ ne Kras wɔ. Nɔ́ere elúmbɔ, ɛbwɔ ákágé gé fɔ́ ndere gengbɔ ɛyi getanege né abya melóméló gegenege. Ɛbwɔ ákágé fɔ́ ula abya melóméló yimbɔ ayi atome ne ngɔ Kras. Ji Kras alu mekpɛé Ɛsɔwɔ. ⁵ Néndé ndere dégarege abya melóméló déselé fɔ́ ji nnó dépye bɔ́ áge é sé, dégarege ji nnó bɔ́ áse Jisɔs Kras nnó ji alu Ata. Ne é sé ambɔ́ delú lé baá utɔ́ nyú gétúgɛ Jisɔs. ⁶ Ɛsɔwɔ muú ajɔ́ nnó, “Gengbɔ gegene né mmu gemua,” ji apye gengbɔ jii gegene né mmu matɔ́ sé mampye é sé dékaa gengbɔgɛ. Ɛsɔwɔ ɛyi gegene né ushu Jisɔs Kras.

⁷ Nɔ́ere Ɛsɔwɔ apye é sé dékaa mbo é sé delú lé eké ujeé meséé ebi áfyéé genóge mabo né mmu. Mechɔ ewéna elúmbɔ, manlere nnó utó bi upwɔ́ amu, ebi é sé déwyaá utane lé né mbaá Ɛsɔwɔ epó́fɔ́ eta é sé ambɔ́. ⁸ Ɛfwyale ɛfinegɛ é sé matimati yémbɔ dégbegɛ wye gejulé. Gébé ɛyigé fɔ́ dékwene tametame yémbɔ délyage fɔ́ utɔ́ sé. ⁹ Bɔ́ ámmye amu ne é sé yémbɔ Ɛsɔwɔ alyagé fɔ́ é sé shushuú. Atulege é sé yémbɔ ákágé chɔ́ fɔ́ genwáge é sé. ¹⁰ Ɛfwyale ewé é sé dégene mbo yéndégébé, elú wye eké negbo né Jisɔs ne é sé dékpane mbo né menyammye sé dékene. Ɛpyembɔ nnó bɔ́ ágene nnó genwáge Jisɔs gelú né menyammye sé. ¹¹ Né genwáge sé geko fa mme, délu wye né mmu ɛfwyale ewé echwɔ́ ne negbo gétúgɛ dékwólégé Jisɔs Kras. Ɛpyembɔ nnó bɔ́ ágene genwáge Jisɔs né menyammye sé ayi alá abéé fɔ́ te kwyakwya. ¹² Ewéna eleré nnó, é sé dékame negbo nnó enyú debɔ́ genwá ɛyi gélagé byé.

¹³ Muú fɔ́ ájɔ́ né nwe Ɛsɔwɔ aké, “Me mfyé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ gétú ɛyigémbɔ ne njɔ́.” Ɛ sé ntó delu mendoó ema ne ji, ewé pye é sé défyéé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ gétú ɛyigémbɔ ne déjɔ́. ¹⁴ Ɛ sé dékaa nnó Ɛsɔwɔ muú apye Jisɔs Kras akwilé né negbo, apye nye ntó é sé dékwilé né negbo chónchó né Jisɔs, ase é sé chónchó ne enyú déchwɔ́ détene né mbe ushu wuú jimbɔ́. ¹⁵ Ɛfwyale ewéna meko elú lé né galógáló nyú. Nɔ́ere elúmbɔ, Ɛsɔwɔ alerege nye galógáló wuú mbaá bɔ́ gejamé gejamé. Ewémbɔ pye nye ɛbwɔ atamege ji, ne ji abɔ́ nyé ngɔ.

É sé depwaa fɔ́ néndé défyéé wye metɔ́ ne Ɛsɔwɔ

¹⁶ Nɔ́ere unó bina ulú mbɔ, é sé débéé fɔ́ ne gepwa. Ye élé menyammye é sé akwɔ́ ajyéé, Ɛsɔwɔ achyegɛ mandoó sé utó yéndé bií. ¹⁷ Ɛfwyale ewé é sé dégene mbo nana elú lé gachyéé ne ebelege ye, yémbɔ echwɔ́ lé é sé ne gekpekpɛgɛ ngɔ ayi apwɔ́ amu ne abéé te kwyakwya. ¹⁸ Ɛ sé défyéé fɔ́ ame né unó bi dégene, défyéé lé ame né unó bi dela dékágé gé ubi. Ula ulú nnó unó bi é sé dégené ubéé lé né mboó gébé. Yémbɔ ebi é sé délá dégené ubi ne ubéé te kwyakwya.

5

Menyammye meke asele nye melu ayi gekwene

¹ Menyammye sé fa mme alú eké maá geto ayi déjwalege wyeé. Dékaa nnó mbɔgɛ amugé maá gepú yina, Ɛsɔwɔ achyegɛ é sé ayicha né mfaánebuú déjwólé wyeé. Akwaá fɔ́ wɔ́ átenege ji wɔ́, élé Ɛsɔwɔ jimbɔ́ ne átenege ne

gebéé wyyé te kwyakwya. ² Esé déshwaa meshwa né genwágé sé yina nana, ne déshyage nnó Esɔwɔ afye esé menyammye sé ayi meke ayi atanegé né mfaánebuú ndere afyee muú ndeé meke. ³ Gétúgέ nnó yé dégbo lé gboó afyegé esé menyammye yimbo ayi mfaánebuú, esé débée fɔ gejogéné. ⁴ Ndere esé delú né menyammye yina ayi alu eké maá geto, déshwaa meshwa gétúgέ déwú ubale, deshwaá fɔ nnó dékelege mangbo. Dékelege elé nnó Esɔwɔ achyee esé menyammye ayi abee te kwyakwya nnó áse melú ayi ágboó. ⁵ Esɔwɔ jimboó ne akpome esé mmye né mechɔ ewéna, ne achyee esé Mendoó Ukpree ndere genó eyigé ji áchoó utó né mbaá genó eyi gechwó.

⁶ Ndere elúmbo, esé dékaa wáwálé nnó Esɔwɔ achyegé nye esé menyammye ayi meke, néndé te mbaá esé delú mebe né menyá sé yina, neke neshya esé doó mambɛ né mbe ushu Ata. ⁷ Ndere esé delú fa mme, delú mamfyegge metó ne ji, epófɔ mangene ji ne ame. ⁸ Esé débóó eshye né metó ne dékelege nnó délyaá menyammye yina, déjye né melo sé débɛ ewú ne Ata Jisɔs. ⁹ Ndere elúmbo, yé delú né menyammye yina, yé ayi né, esé demuame lé nnó dépye metó egogé ji. ¹⁰ Néndé esé ako debɔ mantene unó mpa né mbe ushu Kras. Ji ajwálege nye né geluogé mpa, asɔ mpa yéndémuú. Ne yéndémuú abó nye nsa né galógáló yé gabogabo ayi apyee gébége ji alú né menyammye yina fa mme.

Kras apye bó akerege né neso ne Esɔwɔ

¹¹ Te mbaá esé dékaa nnó Ata ne alú muú ayi esé débóó mamfógé, dékpeage bó mbo nnó ákame ne abya melóméló Kras. Esɔwɔ akaá ufó bó abí esé delú ne mbelé umee nnó yé enyú ntó dékaa chánéné né mmu mató nyú. ¹² Esé démmye fɔ nnó déma défegge geme gese eta nyú. Demmye elé nnó enyú debɛ ne ula bi dékágé dógé ebwɔ ewome gétúgέ sé, nnó enyú débɛ ne meko manshuú mbaá bó abí ábwegé mmye gétúgέ dékpakpa ate bó epófɔ gétúgέ awyaa gepɔ gelógéló. ¹³ Elú eké enyú déferege nnó mekpo epó esé chánéné. Yé makpo ápó esé chánéné, elú lé gétúgέ dékelege nnó dépye Esɔwɔ abo ngɔ. Yé makpo alu esé chánéné elú lé né galógáló nyú. ¹⁴ Gejee eyigé Kras abó ne esé ne getene esé dépyee yéndégenó, néndé esé dékaa nnó ji agbo gétúgέ bó ako. Ndere elúmbo, esé ako dégbo chóncho ne ji. ¹⁵ Kras agbo gétúgέ bó ako nnó bó abó genwá eyigé ji achyegge, ábegé fɔ abe mampyegé elé unó bi ugó ebwɔ metó, ápyege lé unó bi ugó ji metó. Ji ne agboó ne akwilé né negbo gétúgέ bwó.

¹⁶ Ndere elúmbo, elɔ nana epyegé mbe esé dépele sé bó né mashu ndere bó mme ápyee. Mbo ne dépele nya Kras ne nana dépelé sé ji mbo. ¹⁷ Ewéna etene nnó muú achogé mmye ne Kras, alaá muú meke. Genwá eyi gekwene gekoó me, gège yé eyi geke gechwó. ¹⁸ Unó bina uko elé Esɔwɔ ne apyee ubi. Ji muú apyee esé dékeré né neso ne ji gétúgέ genó eyi Kras apyee, ne achyee esé utó bi dépyee bó akerege né neso ne Esɔwɔ. ¹⁹ Mekomejó ayi esé dégarege alú nnó, Esɔwɔ ake ne Kras apyee bó áge meti ákere né neso ne ji. Ji ágbáregé sé ebwɔ nnó alú gyee né gabo ayi ebwɔ ápyee. Elé mekomejó yina ne ji afyee esé né amu nnó dégarege bó ndere ji apyee bó akerege né neso ne ji.

²⁰ Getú eyigé mbo ne esé delú bóo dentó Kras. Ne esé dekpeage enyú né unó bina wye ndere Esɔwɔ jimboó abo ajóge ne enyú. Ne dékpáne enyú geke gétúgέ Kras nnó dékeré né neso ne Esɔwɔ. ²¹ Gétúgέ esé, Esɔwɔ apye Kras muú ayi alá pyee yé gabo wó ala muú mebo nnó esé déke ne ji, débɛ cho né mbe ushu Esɔwɔ wye ndere ji Esɔwɔ alú.

6

Pól agaré efwyale ewé ji ágene ndere apyee utó Esɔwɔ

1 Ne ndere ate bɔɔ abi apye utɔɔ chɔnchɔ ne Ɛsɔwɔ, esé dekpeagé enyú nnó ékágé dépye genó eyi gepyeé galógáló ayi Ɛsɔwɔ aleregé enyú anó mme detú. 2 Ɛsɔwɔ ajɔɔ nya wye ndere ásamé né mmu ɲwe wuú nnó “Bii bi me nlú manleré enyú galógáló ukwɔnégé, me nwú mmyemenene nyú, bii bi me nlú mawené gemége nyú ukwɔnégé, mpoó enyú.” Wúgé, gébé eyigé Ɛsɔwɔ aleregé bɔɔ galógáló gekwɔne. Wúgé nana élé gébé eyigé Ɛsɔwɔ awenege gemége bɔɔ.

3 Esé dépyeé fɔ genó eyi gegbée muú fɔ meti manchwɔ mbaá Ɛsɔwɔ nnó ékágé genó fɔ gebe gyéé né utɔɔ bi esé dépye. 4 Yémbɔ yéndégenó eyi gepyeé eta sé, esé délerege wye nnó delú baá utɔɔ Ɛsɔwɔ. Dekoge metɔɔ né ubale ebi déwuú, degene efwyale ufɔɔ ufɔɔ, unó ulii esé mange, ne gébé eyigé fɔ efwyale ebanegé esé. 5 Atulé esé, áfye esé denɔ, áchwɔɔ esé ne mammye, dépyeé matɔɔ amí mapwɔɔ eshye esé, débelege mpe, débelege mesa, yémbɔ dékogé wyeé metɔɔ. 6 Débélé genwáge sé pópó, dékágé deporé Ɛsɔwɔ chánéné, dékogé metɔɔ, déleregé bɔɔ galógáló, Mendoó Ukpea egbeé esé mmye ne délerege bɔɔ gejeé wáwálé. 7 Esé dégaregé bɔɔ genó eyi gelú wáwálé, dépye unó né utó bi Ɛsɔwɔ achyegé esé. Unó bi esé dépye cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ ulú eké unó ummye ebi esé déselé déɲmeé umye ne ebi dégbée menyammye sé né deporé Ɛsɔwɔ. 8 Esé dépyeé wye utɔɔ Ɛsɔwɔ yé élé bɔɔ abifo anogé esé, abifo ábyaá esé. Bɔɔ abifo áfège esé, abifo achɔɔ esé maba. Bɔɔ abifo ájógé nnó esé delú bɔɔ gebɔ yémbɔ esé dégaregé wye wáwálé. 9 Bɔɔ abifo ájógé aké esé delú kpe bɔ wáá yémbɔ bɔɔ ákaá esé yéndé mbaá. Dekoge né manóɔ negbo yémbɔ delú wyeé abe. Achyegé esé efwyale yémbɔ áwa fɔ esé wɔ. 10 Yé élé bɔɔ ápye nnó esé débé ne mesome, delu wyeé ne nechóchó yéndégébé, élú eké delú mbya yémbɔ dépyeé gejamégé bɔɔ abɔɔ gefwa. Elú eké depɔ yé ne genó gefɔ yémbɔ dewyaá unó uko.

11 Anɲe ba bɔɔ Kōrent, esé dégaré enyú yéndégenó eyi gelú esé né unɛ. Esé denene matɔɔ se fuú eta nyú. 12 Esé fɔ wɔ délyaa manleré enyú gejeé wɔ, élé enyú ne délyaa manleré esé gejeé. 13 Me njógé ne enyú nana ndere baá ba. Nenege matɔɔ nyú eta sé ndere esé ntó dénené ne eta enyú.

Dékege fɔ gekage neke gemaá ne bɔɔ abi alá fyéé metɔɔ ne Kras wɔ

14 Dékege fɔ geka neke gemaá ne bɔɔ abi alá áfyéé metɔɔ ne Kras wɔ. Genó eyi gelu cho genyeé mbɔ dejeé ne genó eyi gelu gyéé nnó? Waá gengbɔ gebeé mbɔ mbaá ama ne gemua nnó? 15 Kras ne danchomeló abéé mbɔ meko ama nnó? Muú ayi afyéé metɔɔ ne Kras ne muú ayi alá áfyéé metɔɔ ne Kras wɔ áchome mbɔ mbwa nnó? 16 Echa Ɛsɔwɔ ebeé mbɔ meko ama ne aló uka nnó? Néndé esé delú echa Ɛsɔwɔ muú alú mebe. Elú wye ndere Ɛsɔwɔ jimbo ajɔɔ aké, “Me njwlege nyɛ ne ebwɔ, nkene ne ebwɔ, me mbeé nyɛ Ɛsɔwɔ bwɔ, ne ebwɔ ábeé nyɛ bɔɔ ba.” 17 Ndere elúmbɔ Ata aké, “Tanege né geluage bwɔ, défa mbwa ne ebwɔ. Détagé fɔ genó eyi gewyaá deba. Dépyeé mbɔ, me nselé nyɛ enyú. 18 Me mbeé nyɛ Nte nyú ne enyú débée nyɛ baá ba abi andeé ne abi ande. Mbɔ ne Ata Muú Apwɔɔ amu ajɔɔ.”

7

1 Anɲe ba, te mbaá Ɛsɔwɔ anyéméno nnó apye unó bina eta sé, shwonege amu né yéndégenó eyi gepyeé nnó menyammye ne matɔɔ sé ábegé fɔ pópó. Dénogé Ɛsɔwɔ, dépye genwágé sé gebe pópó gekwane ndere Ji akelege.

Pól alu ne nechóchó gétúgú echomele bɔɔ Jisɔs né Kōrent ákworé matɔɔ bwɔ

2 Nenege matɔɔ nyú eta sé, esé dépyeé fɔ muú fɔ gabo wɔ. Esé déchɔɔ fɔ muú fɔ mekpó wɔ. Ne esé dényéé fɔ muú fɔ upwɔɔ wɔ. 3 Me njógé mbɔ, epófɔ nnó

me nké enyú delu gyee, néndé me mbo me mbe ngaré enyú nnó enyú delu esé metóó chi chi chi. Yé dégboó ye delu mebe, esé ne enyú delu wye ulua. ⁴ Me nfyé metóó ne enyú gbene, ne nwyaá gempage gétúgé nyú. Enyú défyé me metóó, yé élé esé dégené efwyale me nwyaá nechachóó dóó.

⁵ Yé gébégé esé dékwone melo Masedonia, yé mmye dégbeé cháchá wó. Bóó áchwó esé ne efwyale matimati. Wena bóó áwamege ne esé, né mmu metóó se déwyaá efo. ⁶ Yémbó Esówó muú afyee bóó abi awyaá gepwa metóó eshye, afyee esé eshye ndere Titos achwóó. ⁷ Esé débóó f3 eshye wye élé gébégé ji achwóó wó, debóó ntó gébégé ji agaré esé ndere enyú ntó défyee ji eshye. Agaré esé ndere enyú déshyagé mange me, ne ndere enyú désomege dóó né gyee ayi dépyee. Agaré ntó esé ndere enyú dékpome mmye manga me. Nwúgé mbo metóó ego me ne enyú dóó.

⁸ Yé ebe élé nnó ñwe ayi me mbo nsame enyú, apyee enyú débo mesome, me nsome f3 ndere nsame ji wó. Me mbo nlú ne mesome gébégé ngene nnó ñwe yémbó apye enyú debó mesome né mboó gébé. ⁹ Nana metóó egóó me, epóó gétúgé me mpyee enyú debó mesome elú lé gétúgé mesome ewémbó epyee enyú dékwóré. Gé gefóógé mesome ewé Esówó akélege mbo. Ndere elúmbó, esé dépye f3 enyú debó únómé wó. ¹⁰ Mesome ewé Esówó akélege epye lé nnó Esówó áwene gemége muú. Gefóógé mesome ewéna echwóó f3 ne achye me. Yémbó mesome ewé bóó mme echwóó ne negbo. ¹¹ Gegé yé gefóógé utóó ebi mesome ewé egóó Esówó metóó epyee eta nyú. Epye enyú dese mechó ewéna ne eshye, epye enyú déwyaá metóó manleré nnó enyú depó ne ebwó né mechó ewémbó. Epye metóó eso enyú ne majya abwolé enyú mme, epye enyú déshage nnó debe meko ama ne me, epye enyú dékpane gechyeé mampye genó eyi gelú cho. Epye enyú dékpome mmye manchyeé efwyale mbaá muú ayi apye gyee. Epye enyú déleré né yéndé meti nnó enyú depó ne ebwó né mechó ewéna.

¹² Ndere elúmbó, yé élé me nsame ñwe yina, nsa f3 gétúgé muú ayi apyee gabo yina wó. Yé ebe lé gétúgé muú ayi agene efwyale gétúgé gabo yimbo. Nsa lé nnó mpye enyú dékaá né mbe ushu Esówó gefóó eyigé dékpane gechyeé mampóó esé. ¹³ Getúó eyigémbó, enyú défyee esé eshye.

Ne genó eyigé f3 eyi gepyee metóó egóó esé élé gétúgé metóó megómegeó ewé Titos abóó gétúgé enyú ako dépye metóó ekwene ji mmu. ¹⁴ Me mbo ngaré Titos gefóó eyigé me nwyaá gempóógé gétúgé nyú. Enyú déchye me mekpo unóó wó. Ne wye ndere geno eyigé me ngaregé enyú yéndégébé gelú wáwálé, mbontó ne unóó bi esé dédoó ebwó ewóme gétúgé nyú né mbe ushu Titos ulú wáwálé. ¹⁵ Titos ama abóó gejeé ne enyú ako dóó ndere ji atee gefóó eyigé enyú debó déwúu ne ji, ne ndere enyú déselé ji déweré ne efo metóó. ¹⁶ Ne nana metóó egóó me ne enyú gétúgé me nnere metóó wa meko ne enyú né mbaá yéndégenó eyigé dépyee.

8

Gefóó eyigé bóó Esówó achyegé echye

¹ Anme sé, esé dékelege mampye enyú dékaá gefóó eyigé machomelé bóó Jisós né Masedonia áleré galóógalóó Esówó né genwá gebwó. ² Efwyale ewé ebwó ágene eja dóó ete ebwó né mmuameno yémbó áwyaá wye metóó megómégó gbene ewé epyee ebwó áchyeé echye byagebyage ye lé ebwó álu gekpo. ³ Ebwó áchyeé echye ndere ebwó áwyaá, ne nkágé garé nnó eja kpaá epwóó amu, ne áchyeé yé muú akpea ebwó wó. ⁴ Ashii nene esé mmye nnó dépye ebwó ntó ágé meti mampóógé bóó Esówó. ⁵ Genó eyigé ebwó ápye, gepwó ndere esé debó

défere. Ebwó abo kpe mbe áchyeé gemenge bwó mbaá Ata Eṣowó ne áwyaá metóó mampye genó eyigé Eṣowó akelege, áchyeé gemenge bwó eta sé. ⁶ Titos ne alóó ula mansé e chye ewéna né geluagé nyú nnó dépoó ubya bó né Jerosalem. Getú eyigémbo, esé dékpea ji nno akéré áchwó apóó enyú déneré mampye gechááhagé utóó bina. ⁷ Enyú délu menó mbe né yéndé meti mamfyé metóó ne Eṣowó ne eshye, mangaragé depóre Eṣowó chánéné, mankágé wáwálé ayi alu wyeé chánéné, manchyeé gemenge nyú geko mampye utóó Eṣowó, mamboge gejeé ne esé dóó, esé ntó dékelege nnó enyú ntó débé menó mbe né mechó manchyege e chye ewéna ne matóó nyú mako.

⁸ Me njógé mbo, epóós nnó ημερεge enyú mekpo mme nnó débó mampyegé mbo. Me ngarége lé enyú nno bóó abifo ákpane géchyeé apóógé ate. Ne nkelege nnó nkaá ndere enyú ntó débóó gejeé wáwálé ne bóó abifo. ⁹ Enyú ambóó dékaá galógáló ayi Ata sé Jisós Kras alere. Ji abo awyaá gefwa, yémbo akwe gekpo né galógáló nyú, nnó gétúgé gekpo eyigé ji akwene enyú débé ne gefwa.

¹⁰ Né mechó ηκα yina manchwó, majyéé ami me nchyege enyú malu nnó elú galógáló nnó enyú déneré genó eyigé déloó mampye ημε ενινé nju. Enyú ne débóó mbe mampye genó né mechó ewéna ne enyú ntó ne debó delu yé bóó mbe abi áwyaá metóó mampyegé geji, ¹¹ nnó déneré mampye utóó bina ne gefogé metóó ewé enyú déloó ula. Ne nerege ubi ne genó eyi déwyaá né amu. ¹² Ne mbógé muú awyaá metóó machyeeé, Eṣowó aselé genó eyi muú awyaá manchyeé epóós eyigé ji alá pó ne geji.

¹³ Me njógé mbo epóós nnó mpyeé mmye epwyágé bóó abifo, enyú déwuúgé ubale. Nkelege lé nnó yéndégenó gebe janja eta enyú ako. ¹⁴ Ne nana ayi enyú déwyaá gejame, kárégé ne bóó abi alá pó ne genó nnó ebwó ábegé ne gejame, meso gébé enyú dela depó ntó ne genó ebwó apóó enyú. Dépyegé mbo enyú ako débé janja. ¹⁵ Asá né mmu ηwe Eṣowó nnó, “Muú yi anywere gejamégé menyéé, ábó fó menyéé ayi ajame apwóó ji wó, ne ayi anywere lé gachyeeé, abo ayi akwané ne ji kwanegé.”

Pól ató bó Titós nnó ájyε dse e chye Eṣowó getú jíi

¹⁶ Yémbo matame mabe ne Eṣowó ndere apye Titos awyaá gefogé metóó ewé esé déwyaá mampóó enyú. ¹⁷ Epóós wye lé getugé esé dékpea ji ne ji achwóó eta nyú wó. Ji mbóó abo awyaá me metóó manchwó póó enyú, getú eyigémbo ne jimbo abo ashuú me manchwó gé enyú. ¹⁸ Esé détóme mbo ji ne nte menjme ayifo. Nte menjme yina alu muú ayi bóó aféége utóó bíi né machomele bóó Jisós ako néndé ji agaregé abya melóméló chánchá. ¹⁹ Menó genó ayi fó alu nnó machomele bóó Jisós ntó ájyáá ji nnó esé dékne ne ji ulua dépyege utóó ulóóló bina. Ndere dépyeé mbo uchwóó ne enógé mbaá Ata, ne ulerege ntó nnó esé déwyaá metóó mampógé bóó.

²⁰ Ndere dépyeé utóó bina ulua, ewémbo epyennó ekágé muú fó aferé nnó défya delu mmu, défyéé eshye mange nnó ekágé genó fó gebe gyeé né gekpekege e chye ewéna, ewé bóó áchyege byagebyage. ²¹ Gétú eyigémbo ne esé démmye nnó dépye lé genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu Ata jimbií, dékelegé mampye ntó genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu yéndémuú.

²² Ne esé détóme menjme sé fó ama nnó achwó ne ebwó. Esé démuá me ji ndóndo ne ndó, ji aleré nnó akpane gechyeé mampye utóó Eṣowó. Yé nana ji awyaá metóó mampóó enyú néndé ji afyeeé metóó ne enyú dóó. ²³ Ne ushuú cháhá Titós, ji alu lé nte menjme ayi ápyeé utóó ulua ne me nnó dépoóge enyú. Ne ate anjme abifo na, álú lé bóó déntóó abi átané né machomele bóó Jisós ayifo. Utóó bwó uchwóó ne enógé mbaá Kras. ²⁴ Ndere elúmbó, pyege ndere njóó mbo,

mampye machomelé bɔ́ Jisɔs ayifo ákaá nnó enyú débɔ gejeé ne bɔ́ ne nnó ebwɔ́ ákaá nnó esé délu cho mambɛ ne gempɔ́gɛ gétúgɛ nyú.

9

Elú genó gelágelés mampógɛ bɔ́ Esɔwɔ

¹ Me mpɔ́ sé ne genó eyigé mmagé sa enyú né mechɔ echye ewéna mbaá bɔ́ Esɔwɔ. ² Me nkaá nnó enyú déwyaá metɔ́ manchyéé echye ewéna. Getú eyigémbɔ ne me nwyaa gempɔ́gɛ gétúgɛ nyú né mbe ushu echomelé bɔ́ Jisɔs né Masedonia nnó enyú echomelé bɔ́ Jisɔs né gebagé mewaa Akaya déwyaá me metɔ́ machyéé echye ewéna te ηme eniné njú. Ne gechyéé eyigé enyú dékpame machyéé, gepyɛ gejamégɛ ebwɔ́ abifo ábɔ́ metɔ́ machyéé ntó. ³ Ne me ntame aηme bina eta nyú nnó ékágɛ gempɔ́gɛ eyigé esé déwyaá gétúgɛ nyú gebɛ lé meno detu. Ebe lé nnó enyú dékpome mmyɛ ne echye nyú ndere me njɔ́ nnó dépyéé nye. ⁴ Mbɔ́gɛ bɔ́ fɔ́ átanege mbɔ́ né Masedonia áchwógɛ ne me ewú, ne ágégɛ nnó enyú dékpome fɔ́ mmyɛ mantɔ eyi nyú ηka wɔ́, mekpɔ unɔ́ ewé ebeé nye ne esé ne enyú ejame nye dɔ́ néndé me ngaré me ebwɔ́ dɔ́ ndere enyú dékpome me mmyɛ manchyéé. ⁵ Ndere elúmbɔ, me nferé nnó elo nnó mkpea aηme bina abɔ́ mbe achwɔ́ apye enyú dékpome mmyɛ ne echye ewéna, ewé enyú dényémemo manchyéé, nnó ebe lé genó eyigé enyú ambɔ́ déwyaá me metɔ́ manchyéé. Ebege fɔ́ eyigé aηmerege enyú mekpɔ mme nnó déchyéé echye.

⁶ Tege nnó, muú ayi apené mbwe gachyéé, abɔ́ ntó mbwe gachyéé, ne muú ayi apene mbwe gejame abɔ́ ntó mbwe gejame. ⁷ Muú aké achyéégɛ echye, achyéé ndere ji aferé né metɔ́ wuú nnó achyéégɛ. Achyéégɛ fɔ́ ne mansɛ amɛ eké aηmerege ji mekpɔ né mme. Néndé Esɔwɔ abɔ́ gejeé ne muú ayi achyéégɛ echye ne metɔ́ megɔmegɔ. ⁸ Ne Esɔwɔ akágɛ chyéé enyú unó bi ujame upwɔ́ yé ndere dékelegé nnó yéndégébe debɛ ne yéndégenó gejame nnó délerege ulɔ́ melu matimati. ⁹ Wye ndere asamé né mnyu ηwe Esɔwɔ nnó, “Ji achyéégɛ echye byagebyage mbaá ubya bɔ́ ne ulɔ́ melu ebi ji alerege, áteé ubi te kwyakwya.” ¹⁰ Esɔwɔ ne achyéégɛ bɔ́ mbwe ayi apené ne menyéé ayi ebwɔ́ ányéé, ji áchyégɛ nye enyú mbwe ayi dékelegé ne apyéé nye ji áwe áfyɛ gejamégɛ mbwe ayi atanege né ulɔ́ melu ebi enyú délérege bɔ́. ¹¹ Esɔwɔ apye nye enyú débɔ gefwa né yéndé meti nnó déchyéégɛ echye byagebyage yéndégébe, nnó esé dékpagɛ echye nyú déchyéégɛ bɔ́, gejame bɔ́ atamege Esɔwɔ né genó eyigɛ enyú dépyéé. ¹² Néndé echye ewé enyú déchyéé epye fɔ́ wye lé nnó bɔ́ Esɔwɔ ágené unó bi ubɔ ulíí ebwɔ́ wɔ́, epye ntó nnó ebwɔ́ achyéégɛ gejamégɛ matame mbaá Esɔwɔ. ¹³ Gétúgɛ enyú déchye gefágɛ echye ewéna, elere bɔ́ ufɔ́ bɔ́ abi enyú délu, ne ebwɔ́ átamege nye Esɔwɔ gétúgɛ enyú dépyéé genó eyigé abya melómélɔ́ Kras ayi enyú défyéé metɔ́ wye ákelege. Ne átamege nye ji ntó gétúgɛ echye ewé enyú déchyéégɛ ebwɔ́ ne bɔ́ abifo byagebyage. ¹⁴ Ebwɔ́ ánene nye mmyɛ gétúgɛ déleré galógálɔ́ Esɔwɔ né genwáge enyú. ¹⁵ Détamege Esɔwɔ gétúgɛ echye wuú ewé ji achyéé esé ewé dela dékágɛ nkane démege.

10

Esɔwɔ ne ayyaá Pɔ́l nnó abɛ ηgba Jisɔs Kras ne achyéé ji utó

¹ Me Pɔ́l nkpané enyú geká. Bɔ́ ajógɛ aké gebégɛ me mbégɛ ne enyú nfɔ́ amɛ nyú njógɛ depɔ́ pere ne efɔ, nlá mpɔ́ ne enyú nfɔ́ fɔ́ ne nsame enyú bɔ́ ηwe áto áto. Me nnene enyú mmyɛ né mabɔ́ Jisɔs Kras muú alú nyame ne pere nnó, ² ékágɛ enyú dépye me njɔ́ mejɔ́ ne meko metometo gebégɛ nchwógɛ

ewú. Me nkágé jǎǎ mejǎǎ ne meko metometo mbǎgé me nklege manjǎǎ ne bǎǎ abi ájǎgé nnǎ esé dépyéé utǎǎ bina ndere bǎǎ mme ápyéé. ³ Elú wáwálé nnǎ esé delú fa mme yina, ne yé elé delú fa mme, démmyéé fǎ be ebi bǎǎ mme ámmye. ⁴ Néndé unǎ úmmye ebi esé démmyéé be ne ubi upǎ fǎ eké ebi akwaá. Yémbǎ esé démmye be ne unǎ be utó utó bi Éṣǎwǎ achyéé esé, ne détyaa malu ujawǎlé ató ató ayi bǎǎ mawáme sé ábigé. ⁵ Détyaa ntǎ yéndégenǎ eyi géchwǎǎ ne mbeé manyege, ne eyi getenege ukǎǎ gegbéé nnǎ bǎǎ ákagé fǎ meti Éṣǎwǎ. Dépyene yéndégenǎ eyigé bǎǎ áferege, dépyéé ebwǎ áwuú ne Kras. ⁶ Mbǎgé enyú déleregé nnǎ déwuú ne Kras ne matǎǎ nyú mako, efembǎ ne esé dékpomege mmye manleré chuchu mbaá bǎǎ abi alá wuú fǎ ne Kras.

⁷ Enyú dépelé unǎ bi utome ne me elé né mfaá mfaá. Mbǎgé muú aferegé nnǎ ji alú muú Kras, abǎ mamfere chánéné ákaá nnǎ esé ntǎ delú bǎǎ Kras ndere ji. ⁸ Yé me mbe elé ne gempǎgé gachyéé mpwǎ ndere mbǎ nlu mambe gétúgé uto bi Ata achyéé esé, mmye egboǎ fǎ me, néndé ji achyéé esé uto bina nnǎ dénywerege enyú nywerege epǎfǎ mantya enyú tyaá. ⁹ Me nklege fǎ nnǎ ébe eké bǎ ḡwe abi me nsame enyú ápyéé mbǎ lé nnǎ enyú debǎ efǎ metǎǎ. ¹⁰ Me njǎgé mbǎ gétúgé bǎǎ ajǎgé aké, “Bǎ ḡwe abi me nsame eta nyú, mejǎǎ ewé elú wyyé etoǎ dǎǎ ne etaá bǎǎ metǎǎ.” Aké, “Gébégé mbégé ne enyú nkvene gebwa, mejǎǎ wa ekpene fǎ bǎǎ matu.” ¹¹ Bǎǎ bimmbǎ abǎ mankaá nnǎ unǎ bi esé désame eta nyú gébégé dela depǎ ewú, wye elé ubi ne esé débégé nye ewú ne enyú dépyéé.

¹² Yé bií ummaá esé demage fǎ mmye ne bǎǎ abi aké ebwǎ ajea geme. Ebwǎ ámege lé utó bwǎ ne ate manleré nnǎ ajea geme. Éwéna eléré nnǎ ebwǎ alú ukenkené bǎǎ. ¹³ Né eta sé, esé débéé fǎ ne gempǎgé dépwǎ ndere delú mambe. Gempǎgé sé gekwyage lé né mbaá utǎǎ ebi Éṣǎwǎ achyéé esé nnǎ depyégé enyú ntǎ delu né geluage utǎǎ bina. ¹⁴ Te mbaá enyú ntǎ delú né utǎǎ bina, esé débéé fǎ ne gempǎgé dépwǎ ndere delu mambe gétúgé nyú, néndé esé ne debǎǎ mbe déchwǎ kpa te eta nyú dégare enyú abya melómélǎ Kras. ¹⁵ Esé débéé fǎ ne gempǎgé dépwǎ ndere débǎǎ mambe. Débéé fǎ ntǎ ne gempǎgé gétúgé utǎǎ ebi bǎǎ abi cha ápyéé. Umeé sé ulú lé nnǎ metǎǎ ewé enyú défyéé ne Kras ewene ejyége mbembe ne nnǎ utǎǎ bi esé ntǎ dépyéé né geluagé nyú uwene ndere Éṣǎwǎ aklege, ¹⁶ nnǎ esé ntǎ dékene dégarege abya melómélǎ né malo yifǎ ayi alú tete ne enyú. Néndé esé dékelege fǎ nnǎ débé ne gempǎgé gétúgé utǎǎ bi muú yicha apyéé né melu utǎǎ wuú.

¹⁷ Asa né mmu ḡwe Éṣǎwǎ nnǎ, “Muú aké abéé ne gempǎgé abe ne geji gétúgé genǎ eyi Ata apyéé.” ¹⁸ Muú ayi abéé muú melómélǎ wáwálé, elé ayi Ata asele nnǎ apye chanéné, epǎfǎ ayi jimbbǎ ásele geme ji nnǎ apyéé chanéné.

11

Pǎl aké utǎǎ bil upǎ fǎ genǎ gema ne ebi áḡgbá gebyǎ

¹ Nnene enyú mmye nnǎ deko metǎǎ dewú gekékenege mejǎǎ ewé me njǎgé. Tagé matu déwú. ² Metǎǎ ewé me nwyaa ne enyú emmyéé demboǎ ndere ewé Éṣǎwǎ awyaa. Enyú delú eké maá mendée ayi me nshuú mantu ji neba né mbaá menǎ ama, ndere maá mendée ayi alá kaá mende wǎ, ne menǎ yimbbǎ elé Jisǎs Kras. ³ Ndere elúmbǎ, me nwyaa efǎ metǎǎ nnǎ bǎǎ ábwǎlege nye enyú ndere danhomelǎ akpané défyá abwǎlé Ife, ápye enyú délyaa depǎré Kras etiré enyú dékwǎlege chánchá ne matǎǎ enyú mako. ⁴ Me njǎgé mbǎ néndé nge nnǎ enyú dékamege yéndégenǎ kamegé. Yé muú achwǎ ne agaré enyú mecho Jisǎs ayicha ayi esé dela dégaré enyú wǎ, yé agaré lé enyú mecho mendoǎ ewécha ewé elá pǎ fǎ Mendoǎ Ukpea ewé echwǎǎ enyú mmye yé ama

achwó ne gefógé abya ayicha ayi alá pó fó abya melóméló enyú dékame ne ji, enyú dékamege fó wye kamege, déséle ubi amu apea.

⁵ Me nferé fó nnó bóó abi déséle nnó álú ángbá Jisós abi ápwóó amu, ápwó me wó. ⁶ Yé ébe lé nnó me ngi fó ndere ajógé mejóó chánéné wó, me nkáge genó eyigé me njógé, dépye me enyú dékaá mbó matimati.

⁷ Me nshulé mmye ya mme nnó enyú dékwó ngó, ngaré enyú abya melóméló detu, nnó me mpye mbó lé gabo? ⁸ Me mpye utóó né geluagé nyú, machomele bóó Jisós né maló yicha achyégé me nka mfaá. Ndere mpyembó elú wye eké ejóó ne njóó mbó eta bwó nnó me mpoó enyú. ⁹ Gébégé me nlú ne enyú, genó geké gelii me, nchyege fó muú nyú fó efwyale nnó achyégé me geji. Elé anme sé abi atane né gebagé mewaa Masedonia ne achwóó me ne yéndégenó eyi gelii me. Né gébé eyi gekóó me nchyeé fó enyú efwyale nnó dépoó me wó ne yé nana me nchyege fó enyú efwyale né meti fó. ¹⁰ Me ngarege wáwálé ndere muú Kras ne gempogé nnó nse manka nyú wó. Ne yé muú akage gbé nnó mbégé fó gebagé mewaa Akaya geko. ¹¹ Ulannó me nla ngigé fó nnó enyú depogé me? Nnó elú lé nnó me mbóó fó gejeé ne enyú wó? Esówó jimbií akaá nnó me mbóó gejeé ne enyú.

¹² Me nnye wye mbe mampyege genó eyi mpyeé mbó nnó ngbe ekágé bóó abi ásele gemegé bwó nnó álú ángba Kras ajyegé wyeé mbe mandógé ébwó éwóme nnó ápye wye unó gefó eyi me mpyeé. ¹³ Ufóó bóó bina ápó fó ángbá Kras bogébogé. Abwólege lé enyú bwólegé. Akene ágilege bóó ame nnó ébwó álú ángbá Jisós Kras. ¹⁴ Mechó éwéna ekágé pye fó muú alá menó mekpo fuú néndé gébé eyigé fó danchóméló abwólegé agilege bóó ame nnó ji alu ekiénné Esówó éwé échwóó ne genjbo. ¹⁵ Ne epóó genó geké mbógé baá utóó bií ntó agilege bóó ame nnó álu baá utóó Esówó. Ne efwyale éwé ébwó agené nye ékwange nye ne utóó bwó kwanegé.

Pól awyaad gempogé né efwyale éwé ji agene

¹⁶ Ne mmagé nyuare ngaré enyú nnó ekágé muú fó aferé nnó me nlú gekékénége muú. Mbógé muú aferége nnó me nlú gekékénége muú gógé me njóó mejóó ne gempogé ndere gekékénége muú gejóóge nnó me ntó mbe ne ekeke gempogé. ¹⁷ Mejóó éwé me njógé ne gempogé epóóó Ata ne aké me njógé mbó. Me nké mpyeé gempogé njógé mejóó eké gekékénége muú. ¹⁸ Ne te mbaá gejamégé bóó ápyeé gempogé ne unó bi akwaa ásele nnó unjea geme fa mme, me ntó mpyeé. ¹⁹ Enyú abi déké déwyaá défóó dóó, matóó ágóó enyú dékógé metóó né unó bi ukékéné bó ajógé. ²⁰ Enyú dékógé metóó mbógé bóó ásége enyú ndere afwe yé ányéége enyú upwóó, yé ájyarege enyú mme, yé áké ábyaa enyú, yé ádoó enyú maka né ushu. ²¹ Wó óh, me mbó nwyaa gepwa ndere nla mpyeé ufóó unó bina eta nyú, jige me nte.

Ne me nnyeé mbe manjógé mejóó eké gekékénége muú. Yéndé genó eyigé muú abeé ne gempogé wyeé me ntó nkage mbeé ne gempogé wyeé. ²² Yé ébwó abe lé bóó Hibru, me ntó nlu. Yé ábé lé bóó Isreli, me ntó nlu. Yé ábe lé upyáne Abraham me ntó nlu. ²³ Yé ábé elé bóó utóó Jisós Kras, me njógé eké muú gebwóó me mpwó ébwó. Éba utóó upwó ébi bwó. Me nkpe denó ndóndó ne ndó mpwó ébwó ako. Atulé me ápwó ébwó ako, ne negbo nekoó me ame ndóndó ne ndó. ²⁴ Bóó Jus ádo me utó esaa meso nekuú ne eni manjane ata. ²⁵ Bóó Rom ádo me ne baá unóó ndó eléé. Bóó áto me ne mataá ndó gamaá, makpe ágbelé esé né ébeé mega ndó eléé. Gébé eyifo me nchó bií kpogelé utuú ne njwómese manwógé nnyi. ²⁶ Né neke eniné me nkene, nkoó né manoó negbo. Nnyi neké nekpa me. Anjo áké ájo me unó, ngé efwyale né amu áte bóó Jus, nge

chuchu né amu bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus. Nge efwyale né malɔ kpakpa, ne malú ayi bɔɔ alá ájwɔlegé fɔ wyeé. Ngé efwyale né ebéé mega, nge efwyale né amu bɔɔ abi aɲmaá amu nnó alu bɔɔ Jisɔs. ²⁷ Me mpyeé utɔɔ utouto mpwwaá. Gébé eyigé fɔ yé geja mbelegé. Gébé eyigé fɔ mbeé mesa ne mmwólé manaá éwane. Gébé eyigé fɔ ntó njwɔlegé uwyaa mesa nyúu gefwene, gébé eyi fɔ mbeé fɔ ne mandé makwerege mmye. ²⁸ Yé ndere unó bina pyeé me yéndé bíi, ufere ebi me nferere ndere machomele bɔɔ Jisɔs abɔɔ mankéné úlu eké elé gekpekepege metuú ne nkpane enɔɔ me. ²⁹ Ndé muú ayi abege ne gepwa né meti Esɔwɔ fɔ byɔ ula ukorege me? Ndé muú ayi bɔɔ apyege ji apyege gabo metɔɔ ela esɔɔ fɔ me ne ebwɔ?

³⁰ Mbɔge nnó me mbɔ mampye gempɔge, mpyeé né unó bi ulere ndere me nwyaa gepwa. ³¹ Esɔwɔ nte Ata sé Jisɔs muú débɔ mamfegé te kwyakwya, akaá nnó me mbyógé fɔ gebyɔ. ³² Gébége nlu né melɔ Damaskɔs, gɔmena muú apye utɔɔ né ntee gefwagé Aretas, atɔ bɔɔ bɔ nku ábame menombi gebamé nnó áno melɔ ápye me. ³³ Yémbɔ bɔɔ fɔ áfyé me né mmu gesa, áshii manyii wye ate me né empo ápwyaá manyii nshulé mme mbɔ.

12

Amé geja ayi Pól aɲené ne nemeé eniné nekwene ji mmye

¹ Me jyeé wye mbe mambe ne gempɔge, yé elé nsa fɔ alá pɔ wyeé, ne ngaregé wye enyú amé geja ayi Ata alere me ne depɔ etiré ji apyeé me nkaá. ² Me nkaá muú Kras fɔ ayi aɲme ale afyaneani, akpané ji ajoyé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. Wa akpa ji afe né menyammye wuu, wa afe lé né mendoó wuu, me nkaá wɔ, Esɔwɔ ne ákaá. ³ Nkaá nnó akpa ji afe né melɔ genwá. Wa afe lé né menyammye wuu, waá lé né mendoó wuu, me nkaá wɔ, Esɔwɔ ne ákaá. ⁴ Ji ákwónégé wye, awu uchu ebi muú alá kágé garé, ne ákame fɔ ntó nnó ajɔɔ ubi wɔ. ⁵ Me nwyaa gempɔge gétúgé gefagé muú yina. Me mpɔ fɔ ne gempɔge gétú ya membɔɔ. Ne genó eyi gekáge pye nnó me mbe ne gempɔge ekosé unó bi ulerege gepwa ya wɔ. ⁶ Yé mbɔge me nkelegé mampye gempɔge, epyeé fɔ me mbe eké genkenegé muú, néndé me nké mpye gempɔge ngaregé lé unó bi úlu wáwálé. Yémbɔ, me nshya nnó mpyeé fɔ gempɔge néndé nkelege fɔ nnó muú nyú fɔ áferé nnó me ɲea geme dɔɔ, mpwɔ unó bi me mpye ne ebi me njógé.

⁷ Ne mampye nnó ekágé me mbwegé mmye gétúgé ukpekepe unó bi Esɔwɔ apyeé me nkaá, ji alyaa nnó efwyale ekwe me né mmye. Eké lé meshii ne afyeé me mmye. Efwyale ewémbɔ elú eké lé muú dentɔɔ danchɔmeló ayi ji atome nnó achwɔ apye ekágé me mbwegé mmye. ⁸ Me nmemmye manjáné alé mbaá Esɔwɔ né mechɔ ewéna nnó áfee me efwyale ewéna né mmye. ⁹ Yémbɔ ji ajɔɔ ne me aké, “Galógálɔ wa ayi me nlerégé bɔɔ, akwane ne wɔ néndé gébége muú abegé ne gepwa ne me nlerége uto ba chánéné né genwá jii.” Getú eyigémbɔ, metɔɔ egɔɔ me dɔɔ mambe wye ne gempɔge gétúgé gepwa ya nnó uto Kras upyeé utɔɔ né genwá ya. ¹⁰ Metɔɔ egɔɔ me mbɔge me mbegé ne gepwa bɔɔ aké ajuú me mashye mmye, ne apyeé nnó unó ubalegé me mmye, ammyeé amu ne me, ne achyegé me efwyale gétúgé Kras. Néndé gébége me mbegé ne gepwa gébé eyigémbɔ ne me ntoó chánéné.

Mechɔ echomele bɔɔ Jisɔs né Kōrent eta Pól metɔɔ

¹¹ Me mbɔ nkwe eké gekekenegé muú né mejɔɔ wa. Yémbɔ enyú ne dépyeé me nlu mbɔ néndé enyú ne débɔ delú mamfée me né mbe ushu bɔɔ gétúgé utɔɔ bi me mpyeé. Néndé ye lé me nla nfu ye genó wɔ, bɔɔ abi enyú deké álú

ánḡbá Kras, ápwáó yé me né meti fṵ wṵ. ¹² Gébégé me nlú ne enyú nleré nnó me nlú nḡbá Kras wáwálé. Nko metáó me mpye ufelekpa né geluage nyú ne ukpekpe unó bi upye bóó aláá mano mekpo fuú. ¹³ Ndé genó me mpyeé mbaá machomelé bóó Jisṵs ayifṵ nla mpyeé eta nyú wṵ? Genó eyigé me nla mpyeé eta nyú wṵ gelú nnó me nḡii fṵ enyú nnó déchyéé me unó bi me nkelege wṵ. Né eḡbe ewémbó, mpye gyeé jigé me nté.

¹⁴ Nana me nkelege manchwṵ nḡe enyú né manjáné ayi agbeé aléé. Yémbó nkelegé fṵ nnó enyú déchyéé me genó gefṵ, nkelege lé enyú ambóó epṵfṵ unó bi enyú déwyaá. Néndé baá melṵ fṵ wṵ apye unó ábele mbaá ante ne amma bwṵ wṵ, élé ante ne amma ne ápye ábele mbaá baá melṵ. ¹⁵ Metáó eḡóó me manchwṵ yéndégenó eyigé me nwyáá gétúgé nyú choncho ne gemé ya. Ndere me nlerage enyú gejeé dáó nnó dékelege manlerage me lé gachyeé?

¹⁶ Enyú ambóó dékagé nnó me nḡii fṵ enyú nnó déchyéé me unó bi me nkelegé wṵ. Yémbó bóó abifṵ né geluagé nyú ajógé aké, Me Pól nlú muú défyáá, mbwṵlegé enyú nselé unó mmye défyá defya. ¹⁷ Me mbwṵlé mbo enyú nnó? Nnó me ntṵ me muú nnó achwṵ abwṵlé enyú ase unó? ¹⁸ Gébégé me nkpea Titṵs nnó achwṵ eta nyú ebwṵ ne nte meḡme se ayifṵ, nnó ji achwṵgé abwṵlé enyú ase unó nyú detú? Nḡba, esé ne ji déferégé wyeé genó gemaá ne déwyaá ntó wyeé gepṵ gemma.

¹⁹ Ndṵ fṵ enyú déferégé nnó esé déjógé mbo mejáó ewéna élé gétúgé dékelegé manḡa gemegé se né mbe ushu nyú. Mbo fṵ wṵ, esé déjógé ndere Kras achyeḡé esé eshye nnó déjóó né mbe ushu Esṵwṵ. Anḡme sé abi gejeé, yéndégenó eyigé esé dépyeé gelú lé nnó dépoó enyú déwene né depṵré Esṵwṵ. ²⁰ Néndé nwyáá efṵ né metáó nnó nchwṵgé ewú mbanegé fṵ enyú ndere nkelege nnó enyú debe. Ne enyú ntó dégené fṵ me gefṵó eyigé enyú dékelege nnó me mbe. Nfṵó nnó ndṵfṵ nchwṵgé nyé, mbanege enyú ndere déwamege mawame, défyéé ame né unó ate, désoó matáó ne ate, déseé use, déjógé ate mesomeso, déchwṵ mabṵ ate, dépyeé nenḡa ne dépyeé unó mmye bulébúlé. ²¹ Me nwyáá efṵ né metáó nnó nchwṵgé Ata Esṵwṵ wa apyeé nyé me nkpa mekpo unáó gétúgé nyú, ne me nsomege nyé ne manse ame gétúgé gejamégé bóó abi ápye gabo alá kwaré matáó bwṵ alyáá gabo yimbṵ wṵ. Apyeé wye depṵ debodebo, anane manane tametame, né áwyaá metáó mampyeḡé wye unó ebimbo.

13

Pól akwele mbeé mbaá echomele bóó Jisṵs né Kōrent

¹ Ge néḡáne eni negbeé manjáné aléé ayi me nchwṵó mangé enyú na. Nchwṵgé nsáó nyé mpa wa. Ne ebeé nyé wye ndere ásame né mmu nḡe Esṵwṵ nnó, “Bṵ ntesé abo mambe apea yé aléé abi áḡareḡé nnó ákpa áme áḡe ndere muú yimbṵ apyeé gabo.” ² Né néḡáne eniné negbeé manjáné apea ayi me nchwṵó nḡe enyú, nkwele enyu mbeé mbaá bóó abi apye gabo. Nkwele enyu ntó mbeé mbaá bóó ako ne nana ayi me nlú tete mmagé nyuare ewú nnó gébégé me mmagé chwṵ ewú, nlyagé fṵ ebwṵ ájye detú. ³ Te mbaá enyú dékelege mankaá mbógé Kras ne njógé unó bina, nchwṵgé ewú mpye nyé enyú dékaá mbo. Kras agbaré fṵ enyú ne gepwa wṵ. Ji apyeé lé utáó né geluagé nyú ne eshye. ⁴ Gébégé áwomé ji né gekwa, eléré nnó awyaá gepwa yémbó utó Esṵwṵ upye ji alu mebe. Esé ntó déwyaá gepwa ndere déchome mmye ne ji. Ne ndere esé ntó déḡbarege enyú mbo, utó Esṵwṵ upyeé nyé ntó esé delú abe chóncho ne ji.

⁵ Cherege mmye nyú chánéné déḡe mbógé genó eyigé dékamé ne geji gelú ndere Kras akelege. Fwṵrege gemegé nyú. Dékaá fṵ nnó Jisṵs Kras alu ne

enyú wó? Mbógé dela dékaá wó ebyennó enyú dekwe nemua. ⁶ Nferé nnó enyú dékaá nnó esé dékwe wó. ⁷ Yémbò, esé dénene lé mmye eta Esòwò nnó ékágé enyú dépye gyé. Ndere dénéné mbò, epófò nnó dékelege bòó áge ndere esé délu cho, elú lé nnó enyú dépyege genó eyi gélú cho. Yé ebe elé nnó bòó áse nnó esé dékwe. ⁸ Yé ema ebe nnó esé déchwoge dékagé pye fò genó eyi gégbéé wáwálé ayi abya melóméló agaregé. Dépyéé elé genó eyi gepyee wáwálé yimbò asanega. ⁹ Getú eyigémbò, mbógé enyú débégé ne eshye né deporé Esòwò, yé esé déwyaá lé gepwa, matòó agòó esé. Dénene lé mmye nnó Esòwò apye enyú débene dékwane. ¹⁰ Me mbò mbé nsa enyú ηwe yina nnó ékágé me nchwogé ewú nse uto bi Ata achyéé me njòó mejòó metómetó ne enyú. Ata achyéé me uto bina nnó nywerege enyú nywerege epófò nnó ntyagé enyú tyáá.

Kwyakwya majyéé ne matame

¹¹ Né kwyakwya aηme ba, jwólégé chánéné, mmyege dénywòle mati ayi ájyéé gyé. Wúgέ majyéé ma. Bégé meko ama. Bégé nesò ne atε. Dépyégé mbò Esòwò muú abòó gejeé ne bòó, ne apyéé nnó bòó abε né nesò, abεé nyε ne enyú.

¹² Tamege atε ndere bòó Esòwò.

¹³ Bòó Jisòs abi alu we alòó enyú matame. ¹⁴ Nnεnemmye nnó galógáló Ata Jisòs Kras ne gejeé eyigé Esòwò gebe ne enyú ne nnó Mendoó Ukpea epye enyú débε meko ama.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ Kras né Galasiya

Pól alɔ́ matame ne achyεge mmyemenene

¹ Me Pól ne nsame n̄we yina. Nlú n̄gbá Jisɔs Kras. Akwaá fɔ́ wɔ́ ájya me nnó mpyεge utɔ́ bi wɔ́, ne yé muú fɔ́ ntó átó me wɔ́. Elé Jisɔs Kras ne Εσωω Nte se, muú apyεé ji akwilé né negbo ne átóme me. ² Bɔ́ εchomele Jisɔs abi álú wé ne me, ácho geká ne me alɔ́ enyú bɔ́ εchomele Jisɔs né gebage mewaá Galasiya matame.

³ Nn̄emmye nnó Nte sé Εσωω ne Ata sé Jisɔs Kras álérégé enyú galógáló, ne apyε enyú débé né nesɔ́.

⁴ Ji, Jisɔs Kras ne achyεé geme jíí, agboó gétúgέ gabo se ndere nte se Εσωω akεlege nnó afere esé né utó mme gabo yina. ⁵ N̄go abe ne Εσωω te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Abya melómél alu lé ama

⁶ Unó bi enyú dépyéé, upye me nlá meno mekpo fuú. Εσωω akú enyú nnó debé bɔ́ bii gétúgέ galógáló ayi Jisɔs Kras álérégé enyú. Yémbɔ́ wye né maá mboó gébé gachyε dekwɔré metɔ́ nyú délyage muú ayi akuú enyú, déwuú abyá melómél ayi meke. ⁷ Wáwálé alú nnó, yé abyá melómél ayicha apó sé, ekosé ayi enyú débɔ́ déwuú me. Yémbɔ́, bɔ́ alú abi apyεé nnó enyú dékwe tametame, ne ammyéé mámbúlé abyá melómél Kras. ⁸ Mfaánebuú ashulé yéndémuú mmye ayi agarege enyú abyá melómél ayicha ayi álá pó fɔ́ ayi esé débɔ́ dégaré me enyú, yé ebe lé esé ambɔ́, yé ebe lé ekiénné Εσωω ewé etanege né mfaánebuú! ⁹ Njógé ne enyú nana wye ndere esé débɔ́ nya mbe déjɔ́ nnó, mfaánebuú ashulege yéndémuú mmye, ayi agarege enyú abyá melómél ayicha, ayi ala pó fɔ́ ayi enyú débɔ́ mbé déwuú ne dékámé wye.

¹⁰ Nnó mejɔ́ wa apyεé nnó enyú déférégέ nnó nkelege akwaá áfégέ me? Chao! Wa nnó nkelege lé nnó Εσωω ne áfégέ me? Nnó mmye mbɔ́ lé mampye matɔ́ ágógé akwaá? Mbogé ebe nnó nkelege mampye le nnó matɔ́ ágógé akwaá, ebyénnó me mpɔ́ fɔ́ maá utɔ́ Kras wáwálé.

Gefɔ́ eyigé Εσωω akuú Pól nnó abe n̄gba

¹¹ An̄me ba, gógé me mpye enyú dékaá nnó, abyá melómél ayi mbɔ́ ngare enyú apó fɔ́ genó eyi akwaá ákwyεé ágarege. ¹² Yé mekwaá fɔ́ ayi achyεé me abyá melómél yina apó. Yé muú ayi alere me ji apó. Jisɔs Kras jimbɔ́ ne ápyεé me nkaá ji.

¹³ Enyú dékaá géfógé muú ayi me mbɔ́ nlú nya gébégέ nkwɔlege gepɔ́ eyigé bɔ́ Jus bɔ́ ba ákwɔlege Εσωω. Né gébé eyigémbɔ́ me nyu amu ne εchomele bɔ́ Jisɔs, awuú ubalé dɔ́. Mmye ne εshyε nnó ntya εchomele bɔ́ Jisɔs. ¹⁴ Nwéné nya né geluage ate gen̄ko ba mpwɔ́ yéndémuú né gepɔ́ge bɔ́ Jus eyigémbɔ́, néndé mbɔ́ mpkane nya gechyéé dɔ́ mankwɔlege gepɔ́ge ukwene anté sé.

¹⁵ Yémbɔ́, gemege nnó ábyé me, Εσωω abɔ́ me mbe ajya me né ulɔ́ melu bií, akú me nnó mbe muú utɔ́ wuú. ¹⁶ Gébé jíí gekwónégé apyε me nkaá maá wuú. Apyε mbɔ́ nnó ngarege abyá melómél maá wú yina mbaá bɔ́ abi álá pó bɔ́ Jus. Epyégé mbɔ́ yé muú ayi n̄jyεé báné nnó achyε me majyεé apó. ¹⁷ Yé né Jerosale, nkwa yé n̄jyε nnó nge bɔ́ abi ábɔ́ mbe ne me álú an̄gbá Jisɔs Kras wɔ́. Mfe lé né gebage mewaá Arabya. Ewyage nkeré mesɔ́ né melo

Damaskos. ¹⁸ Anme áléé ákoógé mfe né Jerosale nnó ngé Pita. Njyegé mbélé ne ji ndó nekuú. ¹⁹ Nge yé ngbá Jisós fò ama wó. Ngé lé Jemsi menmo Ata sé.

²⁰ Esòwò alú ntése wa nnó genó eyigé me nsame mbò mbyògé fò gebyò. ²¹ Ewyage ntané Jerosale mfe né gebage mewaá Siriya né gebagé mewaá Silisiya. ²² Né gébé eyigémbò, machomele bós Kras abi álú né gebagé mewaá Judiya ábò álú dankaá mé. ²³ Abó áwuú lé wuú nnó, “Muú ayi abò ammye nya amu ne esé bós echomele Jisós alé gare ntó deporé Jisós etiré ji abò amuamé mánchò!” ²⁴ Ne áfégé Esòwò ndere akwore genwá ya.

2

Anbá Jisós ase Pól amu aped

¹ Anméé afyaneani ákógé, esé ne Banabas déma dékwò défe né Jerosale. Gébégé njyee nse Titos afé ne esé chónchó. ² Mfe né Jerosale gétúgé Esòwò aleré me nnó njye. Njyegé mbané lé bós abi ájyaá nnó álú ákpakpa echomelé bós Jisós déjwólé esé esé, ne ngaré ebwó abya melóméló ayi me ngaré bós abi álá pò bós Jus. Mpyembò nnó ékágé utós bi me mpye me ne ebi mmagé pye nye uno mme detu. ³ Akame genó eyigé ngaré ebwó. Ye élé Titos muú ajyee ne esé alu muú Grek, anmere fò ji mekpó mme nnó ábò mansò ji nsò wó. ⁴ Yémbò bós fò abi ábyoge gebyò nnó áfyé metós ne Jisós, abwée mechò nsò ewéna. Abó áwa rendó akpe né geluage echomele bós Jisós. Apye mbò nnó ase défyaa akaá ndere esé délaá mmyemmye sé gétúgé dechome mmye ne Kras Jisós ne nnó áfwyáné esé dékwé eké afwé né mabe bós Jus. ⁵ Ne dékame yé ebwó ájye mbe ne mejó ewéna chachá wó, nnó ékágé ebwó áchó wáwálé ayi abya melóméló ágaregé nnó enyú déjyegé mbe ne ji.

⁶ Yé ebé lé bós abi álú mmye eké ákpakpa bwó ákworé yé genó gefò né unó bi me ngarege wó. Ne yé ebwó abe lé ákpakpa, ewémbò epyee yé me genó wó, néndé bós ako álú janja né mbe ushu Esòwò. ⁷ Yémbò, nnó ebwó agaré me genó eyigé mbós mampyegé, áge lé nnó Esòwò afye me utós né amu mangare abya melóméló mbaá bós abi álá pò fò bós Jus wye ndere áfyee ji né amu Pita nnó agarege bós Jus. ⁸ Mmye eké Esòwò muú achye Pita utó nnó abe ngbá mangarege abya melóméló mbaá bós Jus wye ji ntó ne achye me utó nnó mbé ngbá ngarege abya melóméló mbaá bós abi álá pò bós Jus. ⁹ Pita ne Jemsi ne Jón bós alu nkane ukwa né echomele bós Jisós, ágegé nnó Esòwò achye me echye né gefógé utós bina, áfyé esé ne Banabas amu manleré nnó esé depyee utós uma ne ebwó. Esé ako dékámé meko ama nnó me ne Banabas déjye dégarege abya melóméló mbaá bós abi álá pò bós Jus, ebwó ágarégé mbaá bós Jus. ¹⁰ Majyee ami achye esé malu nnó détége mampógé ubya bó. Ne ge wye genó eyigé gebó gelu me metós mampye mbò.

Pól ashulé Pita ndo nnó alu kwòlegé gepógé bós Jus

¹¹ Ne gébége Pita achwó né Antiok nshya genó eyigé ji apyee né mbe ushu bós ako néndé, genó eyigé ji apyee gepò fò cho. ¹² Ge mechò ewé epyee. Gemege nnó bós abi Jemsi atómé áchwó, Pita abò acho me mbwa menyee ne bós abi álá pò bós Jus. Ne gébége bós bimbò áchwó, Pita aja mme menyee mbaa manyege menyee ne bós abi álá pò bós Jus. Apyembò élé afós ekwó bós abi ajógé nnó abó mansò bós abi álá pò bós Jus nsò ne ácho mbwa ne bós Jisós. ¹³ Bós Jus abi afyee metós ne Jisós ágyeré genó eyigé Pita apyee. Yé ebe lé Banabas acho ntó mbwa né dembwólé bwó. ¹⁴ Ne ngége nnó genó eyigé ebwó apyee gepò fò ndere abya melóméló agarege, njó ne Pita né mbe ushu ebwó ako, nshulé ji ndo, nke wò ólu muú Jus, yémbò kwòlegé sé gepógé bós Jus, ulannó ókpeage bós abi álá pò bós Jus nnó kwòlegé gepógé bós Jus?

Baá Jus ne baá abi alá pò baá Jus ápome mbogé áfyége metáó ne Kras

¹⁵ Esé ne wá delú baá Jus tágétágé abi ákwólegé ebe. “Depó fò ankéé baá abi alá baá ubeé.” ¹⁶ Yémbá esé dékaá nnó muú abeé fò cho né mbe ushu Esáwá gétúgé akwólege ebe Mosis. Muú abeé cho né mbe ushu Esáwá mbogé áfyéé metáó ne Jisá Kras. Esé ntó défyéé metáó ne Kras Jisá nnó debe cho né mbe ushu Esáwá gétúgé défyéé metáó ne Kras. Epófó gétúgé dékwólege genó eyigé ebe Mosis ejáó. Néndé muú aké akwólege ebe, abeé fò cho né mbe ushu Esáwá. ¹⁷ Ne muú ákage jógé nnó esé abi démmýe nnó défyéé metáó ne Kras nnó debe cho né mbe ushu Esáwá delú baá ubeé gétúgé déla débélégé ebe. Muú ajógé mbá, ebyennó ajógé mbá elé nnó Kras apýeé esé dépyeé gabo? Epófó mbá! ¹⁸ Elú lé nnó mbogé mmagé kwóle mabe Mosis ayi mbá, nshyaá nnó álame, ebyennó ntere nnó nlú muú ayi akwene mabe. ¹⁹ Genó eyi gelú wye gelú nnó, nlyáá mambelege mabe Mosis néndé ájí ne áwáné me. Epyemba nnó mpyege lé genó eyigé Esáwá akélege. ²⁰ Ne ngbo ne Kras gébégé awame ji né gekwa. Me mpó sé mbe, elé Kras ne alu né genwá ya. Né genwá eyigé me nlú mbá né menyammýe nana, mfyéé lé metáó wa ne Maá Esáwá muú abáó gejeé ne me, achye geme jí getú ya. ²¹ Me nselé fú uláó melu Esáwá bina eké ufuú yé genó wá. Mbogé elú wáwálé nnó muú abe cho né mbe ushu Esáwá gétúgé ábélege mabe Mosis ebyennó Kras agbo detu.

3

Mamfye metáó ne Esáwá alá ápwá mambele mabe

¹ E é enyú ukekene baá Galasiya, ndé nefoó nenyéé enyú matáó? Enyú abi apýe dékaá chanéné nnó áwá Jisá Kras né gekwa agbo gétúgé nyú! ² Gógé me ngii enyú genó gema. Esáwá apýe nya Mendoó Ukpea echwá enyú mmýe gétúgé débelege mabe waá gétúgé déwuú abya melóméló défyéé metáó ne Kras? ³ Enyú dékenegé nnó? Deló genwáge nyú né utó Mendoó Ukpea, nnó dékélege manere geji né utó bi akwáá? ⁴ Enyú dége gejamégé efwyale gétúgé défyéé metáó ne Kras, nnó dége efwyale detu? Epófó detu! ⁵ Gógé me mma ngii enyú genó eyigé fó. Nnó Esáwá achyegé enyú Mendoó Ukpea, apýe ufelekpa né metáó metáó nyú, elé gétúgé débelege mabe Mosis waá gétúgé déwuú abya melóméló défyéé metáó ne Kras?

⁶ Dépe muú ndere Abraham. Asá né mmu nýwe Esáwá nnó, “Ji áfyé metáó ne Esáwá gétú eyigémbá, Esáwá ase nnó ji alá cho né mbe ushu wúú.” ⁷ Ewéna elerege esé nnó elé baá abi áfyéé metáó ne Esáwá ne alu upýáne Abraham wáwálé. ⁸ Muú akage kuú né mekomejáó Esáwá age nnó abá agaré me nya nnó meso gébé Esáwá apýe nýe baá abi alá pò baá Jus atene cho né mbe ushu wúú ndere áfyéé metáó ne ji. Dékaá mechó ewéna te gébé eyigé Esáwá abá me mbe agare abya melóméló Abraham nnó, “Gétú jyé matóó baá mme meko agene nýe galágaló wa.” ⁹ Gegé ye nnó, baá ako abi áfyéé metáó ne Kras ágene nýe galágaló ndere Abraham áfyéé metáó agene.

¹⁰ Né mbaá baá abi áfere nnó ebwá ábélegé mabe Mosis ne abeé cho né mbe ushu Esáwá, utonkwa úlú ne ebwá wye ndere ásámé né mmu nýwe Esáwá nnó, “Yéndemuú ayi alá bélégé yéndé ebe ewé asame né mmu nýwe mabe utonkwa ubeé ne ji!” ¹¹ Gege ye ntó ndere elú mme gbáñáó nnó “Muú abeé fò cho né mbe ushu Esáwá gétúgé ábelege mabe Mosis. Néndé ása né mmu nýwe Esáwá nnó muú ayi Esáwá apýe ji abeé cho né mbe ushu wúú, gétúgé áfyéé metáó ne ji abáó genwá.” ¹² Muú aké ábelege mabe, epófó nnó áfyéé metáó ne Esáwá. Ekágé be elé ndere asame né mmu nýwe Esáwá nnó, “Muú aké apýeé yéndégenó eyigé ebe ejáó, abáó genwá gétúgé ábélege mabe aji ako.”

¹³ Ndere elúmbò utonkwa úlú ne esé ako néndé débele fò mabe Mosis mako wó. Yémbò elé Kras ne áwené gemége esé né utonkwa bina. Ji akpa utonkwa bina né mmye jíí age efwyale gétúgé esé. Epye wye ndere asame né mmu ηwe Esòwò nnó, “Utonkwa úlú ne yéndémuú ayi awóme ji né genó.” ¹⁴ Kras apyembò nnó galálgáló ayi Esòwò alere Abraham abe ntó ayi bódó abi alá pò bódó Jus, ndere ebwó áfyéé metódó ne Kras Jisós. Ne nnó esé abi défyéé metódó ne ji debó ntó Mendoó Úkpea ewé Esòwò anyémeno nnó achyégé esé.

Ebe ekworege fò menomenye Esòwò

¹⁵ Anme ba, gógé me nse genó eyi gepyéé yéndé bíí ngaré enyú genó gefò. Mbógé bódó apea anyéμένο nnó ápye genó, ne asanega bó ηwe, ye genó eyi gekworege menomenyéé ewémbò gepó. Ne ye genó amage gbéé sé wye. ¹⁶ Wye mbò ntó ne elú ne menomenye ewé Esòwò anyéé ne Abraham ebwó ne mpyáne bíí. Mekomejód Esòwò ajód fò nnó Esòwò anyéμένο mampye unó bina mbaá Abraham ne “upyáne” bíí wó, ewé etene nnó gejamégé bódó. Ajód lé nnó ne “mpyáne” wuú mmye ke muú ama. Ne muú yimbò elé Kras Jisós. ¹⁷ Genó eyigé me nkélege nnó enyú dékaá gelú nnó Esòwò abo anyéμένο ne Abraham, ne asò mbeé nnó abelege ewú. Menomenyéé ewémbò ebele anme 430 ne Esòwò alé chyéé mabe mbaá Mosis. Ne ndere elúmbò, ebe ekágé tya fò menomenyéé ewémbò ne eferege fò mbeé ayi Esòwò ásód. ¹⁸ Ne mbógé ebo ebe lé gétúgé mabe ayi bódó ábélege ne Esòwò akarége unó bíí ji anyéμένο, mbò ebyennó menomenyéé ewé Esòwò anyéé epó yé genó. Ndere elúmbò, elé gétúgé menomenyéé ewé Esòwò anyéé ne Abraham ne achye ji unó bíí.

¹⁹ Ne ulannó Esòwò abo agbéé mabe? Agbéé mabe mampye bódó ákaá genó eyigé gabo alu. Ne mabe yina abo alú mambé kpaá te mpyáne Abraham ayi Esòwò abo anyéμένο getú jíí achwód. Esòwò apye makiénné jíí achyéé mabe yimbò mbaá muú ama ayi atene metódómetódó ákwaá ne Esòwò. ²⁰ Muú ayi atenege metódómetódó mampye mechò etene, atenege fò gétúgé muú ama, atenege gétúgé bódó apea yémbò Esòwò atene wye jimbíí.

Ula bi áfyéé ebe

²¹ Nnó ewéna etene mbò lé nnó ebe epófó meko ama ne menomenyéé ewé Esòwò anyéé? Chao! Ne mbógé ebe fò ébé ewé muú abelege abódó gerwá, mbò muú akage beé cho né mbe ushu Esòwò wáwálé gétúgé abelege mabe. ²² Yémbò ása né mmu ηwe Esòwò nnó, “Gabo afwyané yéndégenó fa mme.” Ndere elúmbò, wye ndere bódó áfyéé metódó ne Jisós Kras ne Esòwò achyége ebwó genó eyigé ji anyéμένο nnó achyégé bódó abi áfyéé metódó ne Ji.

²³ Ne gemége nnó dékaá meti ewé áfyéé metódó ne Jisós, mabe áfe esé ábelé éké bódó denó kpaá te Esòwò alere esé meti ewémbò ewé défyéé metódó ne Jisós. ²⁴ Ndere elúmbò, mabe abo alu elé nnó ábámé esé kpaá te Kras áchwód, nnó esé défyéégé metódó ne ji, Esòwò apye sé debe cho né mbe ushu wuú. ²⁵ Ne nana ayi esé défyéé metódó ne Kras, mabe ábáme sé esé.

²⁶ Ndere elúmbò, enyú ako delu baá Esòwò gétúgé défyéé metódó ne Kras Jisós. ²⁷ Enyú ako abi awyaá enyú manaá Esòwò manlere nnó decho mmye ne Kras, dese gepoge Kras. ²⁸ Né mbe ushu Esòwò, angya apó sé. Ye olú muú Jus, yé olu muú Gek. Yé olu mewfe ye ópó, yé olu mendéne ye mende, esé ako delu muú ama ndere decho mmye ne Kras Jisós. ²⁹ Ne mbógé enyú delu bódó Kras ebyennó delú upyáne Abraham, ne dényéé nyé unó bíí Esòwò anyéμένο nnó achyége Abraham ne upyáne bíí.

4

Detane né défwε dela anyéé geteé

¹ Gógé me nti enyú matu né mecho ewéna. Mbógé maá ayi anyε nyε genó eyigé nte wuú anyéméno nnó achyεge ji álú mamáné, alu wye éké mefwε yé élé genó eyigémbó gelu ejíí. ² Né gébé eyigémbó, bóó abeé wye abi ábáme ji ne apele ntó unó bi nte wuú anyéméno nnó achyεge ji. Apyéé wyεmbó kpaá te maá yimbó awéne akwóne gébé eyigé nte wuú ake ji ase unó ebimbó. ³ Mbóntó ne elú ne esé. Gébégé debó delu dambéne né depóré Eσωω, dekke afwε mbaá aló abi agbare mme. ⁴ Ne gébé eyigémbó titi gekwónege, Eσωω ató maá wuú achwó. Mendée abyε ji ndere ábyéne yéndémuú. Ji ntó abó alu né amu mabe bóó Jus. ⁵ Ji achwó né gefóó eyi mbó, nnó áféré esé né défwεre mabe, nnó Eσωω apyε esé debe nkane baá bíí.

⁶ Ne gétúgé ese délu nana baá bíí, ató Mendoó Maá wuú echwó kpe esé metóó, apyε esé dékuú Eσωω nnó, “Nte! Nte!” ⁷ Ndere elúmbó, Eσωω apyε nnó wó óbge sé mefwε, óbe lé maá wuú. Ne ndere wó ólu maá wuú, ónyε nyε ntó genó eyigé ji anyéméno nnó achyεgé baá bíí.

Mecho bóó Galasiya eta Pol metóó

⁸ Mbεmbe ayi enyú déla dékaá Eσωω wó, delu afwε mbaá unó bi ula pó yé aló uka. ⁹ Ne nana ayi enyú dékaá Eσωω yé njóó lé nnó Eσωω ne akaá enyú, ndé genó gepyε enyú dékelege mankeré meso né mbaá ubya nkwo aló bina abi alá pó yé ne eshyε. Dekelege mama kpane defwε eta ebwó? ¹⁰ Enyú déchyεge enógé mbaá ndó eyifo, ámfaá abifo, gébé eyifo ne anjme ayi fó. ¹¹ Ndere dépyéé mbó me nwyaaá efó metóó nnó ndó fó utóó ba ebi mpyéé eta nyú unome nyε mme detu.

¹² Anjme ba, nnene enyú mmyε nnó défómé depóré ebe debe ndere me néndé me nla ndere enyú déla pó sé né amu ebe. Enyú délu dampyε me gabo chacha wó. ¹³ Dékaá nnó mbεmbe ayi ngare enyú abya melóméló, élé nemeé ne nepyε me mbóó gébé njwóle ngare ji eta nyú. ¹⁴ Ne yé élé nemeé na nebo nelú éké mmuaméno eta nyú, enyú delyaaá fó me wó. Ne désé fó me ndere gebyanjkwóge muú wó. Désé me éké ékiénné Eσωω. Désé me wáwálé ndere debó déséle Kras Jisós jimbóó. ¹⁵ Gébé eyigémbó, metóó megómegó nyú eja kpaá epwó. Mbógé ebe ebe kokoge nnó enyú défere ame nyú déchyéé me, mbó dépyéé mbó. Ne nana metóó megómegó ewémbó élé? ¹⁶ Nnó me nla muú mawame nyú élé ngarege genó eyi gelu wáwálé?

¹⁷ Bóó efwyale bimbó, ákpane élé gechyéé nnó apyε enyú dégbógé ne ebwó. Ebwó apyεmbó, epófó nnó awyaaá njkyaá melóméló né metóó, apyε élé nnó afyéé anjya né metóó metóó sé nnó enyú débóge élé gejee ne ebwó. ¹⁸ Elóme nnó muú akpane gechyéé mampyε genó mbógé awyaaá njkyaá melóméló né metóó, apyεge wyεmbó yéndégébé epófó wye lé gébége me mbεge ne enyú. ¹⁹ Baá ba, ngboó ne enyú dóó. Ne me nlu gene efwyale gétúgé nyú wye ndere mendée agene efwyale gébége nebyéé nemmyε ji. Ne me ngene nyε wye efwyale mbó kpaá te enyú deséle gepoge Kras geko. ²⁰ Me nkage sé ndere mpyε gétúgé enyú. Mbógé ebe nnó me nlu ewumbó ne enyú nana mbó nkage enya mejóó ewé ngarege enyú.

Abya maá Sara ne maá Haga

²¹ Enyú abi dékelege mankwólege mabe Mosis nnó dékaá genó eyigé ásame né njwe mabe yimbó atome ne Sara ebwó ne Haggai? ²² Asa wye aké Abraham abó awyaaá baá ande apea. Abyε ama ne mendée ayi alu mefwε ne abyε ayifo ne mendée wuú ayi alá ápó mefwε. ²³ Ne maá ayi mendée ayi mefwε ábyéné,

abye lé ji ndere akwaá áké ebe. Ne maá ayi mendée ayi álá ápó mefwe ábyéné, abye ji ndere Eṣṓwá abó anyéméno ne Abraham. ²⁴ Mechó ewéna elúmbó élé éké nekanemejóó. Ne andée bina makpo apea atene mbaá ufóó menomenyéé uchea. Haga atene mbaá menomenyéé ewé Eṣṓwá anyé ne bóó Isrēli gébégé ji achyéé Mosis mabe né mekwē Sinay. Ne bóó abi ábyéné ebwó né amu ebe alu afwé ndere baá Haga. ²⁵ Haga yina atene mbaá mekwē Sinay ewé elú né melo Arabya. Ji atene ntó mbaá melo Jerosale ewé elúmbó nana néndé ji ne bóó bíí ako alu afwé mbaá mabe. ²⁶ Ne Jerosale ayi alu né mfaánebuú, bóó bíí ápó fó afwé. Ji yimbó ne alu mma awese. ²⁷ Ji alu ndere mma se Sarah. Elú wye ndere asame né ḡwe Eṣṓwá nnó, “Wó menkwó mendée be ne metóó megómégó. Wó muú ɔla ɔlu dankaá ndere nebye nemmyéé mendée nyoge ochoge ne metóó megómégó néndé mendée ayi menó wuú atene ji neba, abéé nye ne gejamégé baá apwó ayi meno wuú álá atene ji wó.” ²⁸ Anme ba, depó etiré na délere nnó enyú delu baá menomenyéé Eṣṓwá wye ndere Asek.

²⁹ Elú ntó ndere elú nya nnó, maá ayi ábyéné ji ndere akwaá akelege, ammye amu ne ayi ábyéné ji ndere Mendoó Ukpea epye nnó ábyé ji, wye mbó ne elú ye nana. ³⁰ Yémbó ndé genó eyigé mekomejóó Eṣṓwá ajóó? Ajóó aké, “Bú mendée ayi alu mefwe choncho ne maá wuú ájye. Maá yimbó anyéé fó getege nte wuú choncho ne maá ayi mma awuú álá ápó mefwe.” ³¹ Anme ba, dékage jóó nnó esé depó fó baá mendée ayi alú mefwe. Delu lé baá mendée ayi álá pó fó mefwe.

5

Debege sé afwe mbaá mabe

¹ Kras apye nnó esé detene mmyemmye sé. Elome nnó debe mmyemmye esé nnó ekágé dema dékere né défwere mabe.

² Wúgé, me Pál ngarege enyú nnó dekamege nnó asó enyú nso, ebyennó genó eyigé Kras apye gepó yé enyú ne nsa fó chacha. ³ Ne mmage ngare enyú nnó yéndemuú ayi akamege nnó asó ji nso, ebyennó abó mabele mabe Mosis mako. ⁴ Enyú abi démmye nnó debe cho né mbe ushu Eṣṓwá gétúgé débelege mabe, kágé nnó défa mbwa ne Kras. Ndere dépyéémbó, depó sé né amu galógáló ayi Eṣṓwá alerege. ⁵ Né eta sé, Mendoó Eṣṓwá epye lé nnó esé déneré metóó, dégilé nnó Eṣṓwá apye nye esé detene cho né mbe ushu wuú gétúgé défyéé metóó ne Kras. ⁶ Ne muú achogé mmye ne Kras Jisós, yé asó ji nso, yé asó wé ewémbó epye fó mecho chacha wó. Genó eyi genéé game dóó gelu lé mamfyéé metóó ne Kras. Ewéna elerege né gejeé eyigé debóó ne ate.

⁷ Enyú debo dépyéé unó chanéné né genwáge nyú ne Eṣṓwá, ndé muú cha ama agbe enyú nnó dékwolege se mekomejóó ayi alu wáwálé. ⁸ Muú ayi apelege enyú nnó dépyembó ápó fó Eṣṓwá muú akuú enyú. ⁹ Neku nema ne nechóó eba. ¹⁰ Me nlu nwyaaá wyeé metóó ewémbó nnó te mbaá enyú déchome mmye ne Ata, enyú déferege unó ndere me nferere. Ne yéndemuú ayi apye nnó enyú dékwé tametame, yé alu ndé gefógé muú, Eṣṓwá achyéé nye ji éfwyale.

¹¹ Anme ba, mbógé me mbó ngarege bóó nnó ásogé muú nso ne abe cho né mbe ushu Eṣṓwá, mbó bóó Jus abó ammye sé amu ne me. Ne mbógé ebo ebe nnó mbó ne me ngarege, mbó matóó ásoó sé bóó Jus nnó me ngarege nnó élé gétúgé Kras agboó né mfaá gekwa ne Eṣṓwá ápyéé bóó ábété cho né mbe ushu wuú. ¹² Mbó nkelege nnó bóó abi abwólége mbó enyú metóó né mecho nso mansó, ebwó abi áshige wye amu né mecho ewé, akpe ajoye yé mbe ápe mmye ebwó ebwó ambóó.

¹³ Ne enyú aḡme ba, Eṣṵwṵ akú enyú nnó débe mmyemmye nyú. Yémbṵ ekágé dése nnó élé délu mmyemmye nyú, dékágé pyegé yéndégenó eyigé menyammye nyú akélege. Bṵgé lé gejeé ne ate aḡme dékpane ate defwé. ¹⁴Néndé ebe ewé egbare mabe Mosis mako élé ebe ewé ejṵ nnó, “Bṵge gejeé ne nte menme ndere ḵṵṵ ne geme jyéé.” ¹⁵Mbṵgé enyú déké démmye ne ate eké menya mewaa éyi enṵme ne enyéé ate. Segé gébé, mbṵgé mbṵ fṵ wṵ déwane nyé ate.

Kwṵlege lé genó eyigé Mendoó Ukpea elerege epṵṵ gepṵge akwad

¹⁶ Genó eyigé me ngarege enyú gelu nnó, lyage Mendoó Ukpea eléré enyú genó eyi débṵṵ mampye, déké dépyembṵ dépye fṵ genó eyigé menyammye nyú akélege. ¹⁷ Genó eyigé menyammye akélege gekélege fṵ genó eyi Mendoó Eṣṵwṵ ekelege. Ne genó eyigé Mendoó Eṣṵwṵ ekelege gekene fṵ ne genó eyigé menyammye akélege. Ndere elúmbṵ, unó bina upea ummye ne ate. Ge ula bi enyú dela dékágé pye unó bi enyú dékelege mbṵ. ¹⁸ Ne mbṵgé enyú déké dépyéé genó eyi Mendoó Eṣṵwṵ elerege enyú, ebyennó mabe apṵ sé ne eshye né geḡwáge nyú.

¹⁹ Uboubṵ unó bi menyammye mekwaá akélege nnó bṵṵ apyegé úlú mme gbṵḡḡṵ. Ne unó bina élé: Ubele ne bṵṵ tametame, ufere uboubṵ, eḡmḡmḡné. ²⁰ Manjele áló uka, mafoó, mampage bṵṵ, mawámé, mansṵge metṵṵ ne bṵṵ gétúgé apwṵṵ wṵ, metṵṵ usṵṵ, use, aḡya, mbwa mamfa, ²¹ mamfyege ame né unó bṵṵ, manyugé mmṵṵ mampyéné bṵṵ, mankene mapaá mabomabo, ne unó bi fṵ eké bina. Ne me nkwelege enyú mbeé ndere mbṵ nkwele mbembe, nnó bṵṵ abi ápye ufṵṵ unó bina ányéé fṵ gefwa eyigé Eṣṵwṵ ágbaraḡe.

²² Gepṵ eyigé Mendoó Ukpea echyege muú élé gejeé ne ate aḡme, nechṵchṵ, neso, metṵṵ mekoge, ulṵṵ melu, gepṵ gelṵgélṵ ne mampyege genó eyigé ji anyémeno nnó apyéé, ²³ mansle depṵ peré, ne mágbárege mmyé. Muú aké apyéé unó bina, yé ebe ewé ji akwene epṵ. ²⁴ Bṵṵ abi álú bṵṵ Kras Jisṵṵ áferege amu né unó bi menyammye ákelege, álá eké bṵṵ abi áwṵme menyammye bwṵ ayi ákelege unó ebimbṵ né mfaá gekwa. ²⁵ Ne te mbaá Mendoó Ukpea echyéé esé geḡwá, elṵme nnó esé ntó débe wye mankwṵlege genó eyigé ewu elerege. ²⁶ Ekágé débwége mmye. Ekágé déjwáge ate ne ekágé désṵge matṵṵ gétúgé bṵṵ apwṵṵ enyú.

6

Pyege galḡalḡ mbaad bṵṵ ako

¹ Aḡme ba, mbṵgé dégege nnó muú nyú fṵ apye yéndé gefṵge gabo, enyú abi délu dépyéé genó eyigé Mendoó Eṣṵwṵ elerege, segé ewú pere depṵṵ ji átáné né gabo yimbṵ. Ndere dépyembṵ, sege gébé nnó ekágé muú nyú ntó akwe né mmuameno. ² Pogé ate aḡme né matuú kpakpa ayi ebwṵ akpané. Déké dépyéé mbṵ, dépyéé genó eyigé ebe Kras eké enyú dépyegé. ³ Muú aferege nnó aḡea geme dṵṵ, ayi alá akágé poó nte muú ayi genó gelií ji, abwṵlége élé geme jii. Apṵ yé muú fṵ. ⁴ Yéndémuú acheré lé geme jii, mbṵgé apyéé genó eyigé ji abṵṵ mampye chancha ne akágé do ebwṵ ewṵme ewé alá mege fṵ mmye ne nte menme. ⁵ Néndé yéndémuú abṵṵ mampye ebií utṵṵ bi Eṣṵwṵ achyéé ji.

⁶ Muú ayi ágií mekomejṵṵ Eṣṵwṵ, abṵṵ manḡkarege unó ulṵṵlṵ ebi ji awya uko achyege ntó menlere wú.

⁷ Débwṵlégé fṵ gemege nyú, kágé nnó yé muú akágé jwyaá fṵ Eṣṵwṵ. Genó eyigé muú apene, geji ntó ne ji ágoógé. ⁸ Muú aperege genó eyigé menyammye akélege, mbwe ayi ji abṵṵ wye élé negbo. Ne muú aperege genó eyigé Mendoó

Ukpea ekelege, mbwe ayi ji aboó wye elé geɲwá eyi gélagé byéé. ⁹ Esé débége fó ne gepwa mampyege galógáló. Bií uchwoó nye ebi débóó mbwe ayi atanege wye ebége dela deto né meti wó. ¹⁰ Ndere elúmbó, yéndégébé dégege meti dépye galógáló mbaá boó ako. Chacha ne aɲme abi áfyéé metoó ne Kras.

Pól achyéé kwyakwya majyéé

¹¹ Pége ukpe kpe malo ɲwe ayi me nsele ebwo wa membóó nsame enyú matame mina. ¹² Boó abi aɲmerege enyú mekpó mme nnó aso enyú nso, ábwege lé mmye né mbaá unó bi ebwó apyéé nnó boó age ebwó. Ebwó apyembo nnó ekágé boó ámmyege amu ne ebwó gétúgé ágare nnó Esowo áwenege gemege boó wye elé gétúgé ákame nnó Kras ágboó né gekwa. ¹³ Yé boó abi asoó ebwó nso akwolege yé mabe mako. Yémbó akélege nnó asogé enyú nso, ákene ábwege mmye nnó enyú délu boó bwó. ¹⁴ Né eta wa, me ndoó fó ebwó ewome né genó gefo. Genó eyi gepye me ndoó ebwó ewome elé negbo eniné Ata sé Kras Jisós agboó né mfaá gekwa. Gétúgé negbo enii né gekwa ne unó mme ula upó sé me eké genó, ne me ntó mpó sé eké genó mbaá unó mme. ¹⁵ Yé aso muú nso yé asoó wó, ewémbó epó yé eké genó. Meno geno ayi aɲea geme apwoó alú nnó Esowo apye nnó enyú debe boó ake. ¹⁶ Nnennemmye nnó Esowo apye boó abi akwolege unó ebi menjóó mbo, ábé neso, alerege ebwó uló melu bií nnó ebwó abe boó Esowo ndere boó Israeli.

¹⁷ Ne kwyakwya me njógé nnó ekágé muú fó ama achyéé me efwyale néndé mabome upa ayi alu me mmye alerege nnó me nlú muú utóó Jisós.

¹⁸ Aɲme ba, nnennemmye nnó Ata sé Jisós Kras álerégé enyú galógáló. Amen.

ÑWE ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ Kras né Efesɔs

Matame

¹ Me Pól ne nsámé ηwe yina. Me nlú ηgbá Kras Jisɔs ndere Esɔwɔ akelé nnó mbe.

Ntɔme ηwe yina eta nyú bɔ́ Kras né melɔ Efesɔs, enyú abi délii mmye ne déchome mmye ne Jisɔs Kras.

² Nnɛnɛmmye nnó nte sé Esɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégέ enyú galógálɔ, ne apye enyú débé né neso.

Esɔwɔ alerege esé ulɔ́ melu gétúgέ déchome mmye ne Kras

³ Défée Esɔwɔ. Ji alu Esɔwɔ ne Nte Ata sé Jisɔs Kras muú gétúgέ déchome mmye ne Kras, ji ajéle esé ne yéndé gefɔgέ méjé wuú ewé elú né malu ujwólé Esɔwɔ ayi mfaánebuú. ⁴ Gemege nnó Esɔwɔ akwyéé mme yina, ji abɔ me mbe ajya esé nnó débé bɔ́ bíi, gébégέ déchome mmye ne Kras. Ji apyembɔ nnó esé débé bɔ́ ukpea abi muú alá kágé shulé εbwɔ ndo né mbe ushú wuú.

Né gétúgέ gejeé jíi eyigé na, ⁵ ji abɔ́ me mbe ashúú nnó ji apye nye nnó esé débé baá bíi ndere ákene né genó eyigé Jisɔs Kras apyéé nye. Ge genó eyige gebɔ gelú jíi metɔ́ mampye mba. Ne geji ne ji akélege mampye. ⁶ Getú eyigémbɔ ne débɔ́ mamfεge ji né gekpekepegé galógálɔ wuú ayi ji alerege esé detú, ndere déchome mmye ne Maá wuú ayi ji abɔ́ gejeé ne ji dɔ́. ⁷ Esɔwɔ aké ne manó Maá wuú ami machyéé mme gébégέ ji agboó, awené gemege esé, mmye eké Esɔwɔ ajinte gabo se, gétúgέ gekpekepegε galógálɔ wuú ⁸ ayi ji alerege esé gejamé gejamé. Esɔwɔ né denga etií deko ne defɔ́ etií, ⁹ apye esé dékaá genó eyigé gebɔ gelú bíi, eyigé ji akélege mampye. Apye ntó esé dékaá genó eyigé gebɔ gelú jíi metɔ́ mampye ndere ji ashúú me te gachií ábelé nnó Kras apye, ¹⁰ ndere ji ashúú nnó gébé eyigémbɔ gekwonege ji ányweré unó uko choncho, εbi ji akwyε, εbi ulú né mfaánebuú ne εbi ulú fa mme nnó Kras abε mfwa bwɔ.

¹¹ Yéndé genó gekene wye ndere Esɔwɔ abɔ ashúú me nnó εbe. Ji ajya esé nnó débé bɔ́ bíi ndere déchome mmye ne Kras gétúgέ genó eyigé gebɔ gelú jíi metɔ́ mampye ndere ji aké εbe te gachií. ¹² Ji ajyaá ntó esé abi débɔ́ mbe déneré metɔ́ ne Kras nnó débé déféege ji gétúgέ ηgɔ wuú.

¹³ Ne enyú déwú ntó mekomejɔ́ ayi alu wáwálé. Mekomejɔ́ yimbɔ elé abya melómélɔ ayi Esɔwɔ aferege nye enyú né εfwyale gabo. Gébégέ enyú défyεé metɔ́ ne Kras ne Esɔwɔ achyéé enyú Mendoó Ukpea, ndere gelo eyigé gélerεge nnó enyú delu bɔ́ bíi wye ndere ji anyé me meno nnó achyεge. ¹⁴ Mendoó Ukpea elú ndere genó eyigé Esɔwɔ áchoó utó nnó ji apye nye eta esé yéndégenó eyige ji anyémeno nnó apye mbaá bɔ́ bíi. Ji awené gemege sé nnó esé débé bɔ́ bíi nnó défεge ji gétúgέ ηgɔ wuú.

Pól anɛnɛmmye mbaá Esɔwɔ gétúgέ εchoméle bɔ́ Kras né Efesɔs

¹⁵ Te gébé eyigé me nwúú nnó enyú défyεé metɔ́ ne Ata Jisɔs, ne nnó débɔ gejeé ne ate bɔ́ Esɔwɔ, ¹⁶ me nlú danlyáá mantamege Esɔwɔ gétúgέ ayi. Ntee enyú né mmyemenene. ¹⁷ Me ngigé nnó Esɔwɔ Ata sé Jisɔs Kras, Nte ayi apwɔ́ amú, achyéé enyú Mendoó wuú nnó ppye enyú débé ne denga ne nnó eti enyú ame ndere dékágé ji. ¹⁸ Nnene ntó mmye nnó Esɔwɔ apye ηngbɔ jíi gegené né mmu matɔ́ nyú, nnó dékaá genó eyigé ji akuú enyú nnó déneré metɔ́ wye.

Ne mma nnenemmye nnó enyú dékaá gekpekpege mejé ewé Esōwō awyaá né mfaánebuú ewé ji anyémeno nnó achyēge bōó bií. ¹⁹ Nnene ntó mmye nnó ji apye enyú dékaá gekpekpege uto bií ebi upógé esé abi défyéé metōó ne ji. Uto bina ebi upógé esé, élé wye gekpekpege uto bi, ²⁰ ne Esōwō asele apye Kras akwilé né negbo ne apye ji ajwólé né egbe ebwōnye wuú né malu ujwōle Esōwō né mfaánebuú. ²¹ Kras awyaá uto ewuú ebi upwōó yéndé gefwa eyi gelu fa mme, yé né mfaá. Ebi upwōó ntó uto ákwaá, yé ebe lé ebi aló nchye. Ne ye muú ama ayi awyaá gefágé gefwa eyigé na apó, yé né mme yina ne ayi achwōó. ²² Ne Esōwō afye yéndégenó né amu ji ne apye nnó ji abe muú kpaá mbaá unó uko né echomele bōó Kras. ²³ Echomele bōó Kras elú menyammye wuú. Ewú egbeé ne uto Kras ne Ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gebe ndere gebōó mambe.

2

Esōwō achyéé esé geḡwá ndere déchome mmye ne Kras

¹ Mbembe enyú débō dégbō né deparé Esōwō gétúgé déla débelege mabe Esōwō ne debó dépye nto gabo. ² Né gébé eyigémbō enyú débō dépye lé ubobo unó bi bōó mme ápye. Dékwōlege lé unó bi mfwa aló nchye abi mfaá akelege nnó enyú dépye. Ji yimbo ne anyuú matōó bōó abi alá kelege manwú ne Esōwō. ³ Wyembo ntó ne esé ako debō delu, dépye nya lé ubobo unó bi menyammye akelege. Dépye lé unó bi menyammye ne matōó sé akelege. Abyé esé ako ne gepō gebogebo. Getú eyigémbō, Esōwō abō alu manlere esé metōó usōó wuú ndere ji alerege nye yéndémuú.

⁴ Yémbō meshwe ayi Esōwō agene esé aja dōó, ne gejeé eyigé ji abōó ne esé gepwō amu. ⁵ Ye gébégé esé débō dégbōó gétúgé gabo se, Esōwō apye esé dékere né geḡwá chóncho ne Kras. Ne élé gétúgé ulōó melu Esōwō ne ji áwené gemége nyú. ⁶ Ndere esé déchomé mmye ne Kras Jisōs, Esōwō apye esé dékwilé né negbo ne ji, ne abwéé esé nnó dégbare gefwa ne ji né malu ujwōle Esōwō né mfaánebuú. ⁷ Esōwō apyembo nnó né gejamégé anme ayi achwōó né mbe, ji apye bōó ako akaá gekpekpege ulōó melu ebi ujame dōó, ebi ji alere né gejeé gétúgé genó eyigé Kras Jisōs apye. ⁸ Gétúgé ulōó melu Esōwō, ji afere enyú né efwyale gabo gébégé défyéé metōó ne Kras, épó fō né uto bi nyú ne ji afere enyú né efwyale gabo. Elé echye ewé Esōwō achyégé. ⁹ Épó fō gétúgé utōó ulōó ulōó ebi enyú dépye. Ndere elúmbō, ékágé muú fō adogé ebwō ewōme. ¹⁰ Néndé esé délu élé amu utōó Esōwō. Ji akwyé esé ne apye décho mmye ne Kras Jisōs nnó délerege galógáló mbaá bōó ndere ji akwye me te gachií ábelé nnó dépyégé.

Esé ako delú muú ama ndere Esōwō apye esé déchome mmye ne Kras

¹¹ Tege nnó mbembe bōó Jus bōó akuú gemége bwō nnó, “Bōó abi áśōó ebwō nsō,” abōó ákuú enyú abi délá depō bōó Jus nnó, “Bōó unyi gada.” Mmyeké genó ayi akwaá apyee ne amu né menyammye. ¹² Tege ndere enyú debō delu. Né gébé eyigémbō enyú depō mbwa ama ne Kras, enyú debō délu lé ankéé né geluagé bōó abi Esōwō abō ajyaá nnó abe abíí. Menomenyee gejame ewé Esōwō anyéé ne bōó bií, menomenyee ewémbō épófō ewé nyú. Apyembo, gétúgé geno eyigé ji abō anyémeno nnó apyee, yémbō ji anyé fō meno ne enyú wó. Depō ye ntó ne genó gefō fa né mme eyigé enyú dénererege metōó wyeé. Ne débō depō fō mbwa ama ne Esōwō. ¹³ Yémbō nana Esōwō apye enyú déchome mmye ne Kras Jisōs, ji aja enyú abi délu nya tete ne ji, délá kwókwólé ne jí gétúgé manōó Kras amí machyee mme gébégé ji gboó né gekwa. ¹⁴ Kras jimboó ne apyee esé délu né nesō ne ate, néndé ji apye bōó Jus ne bōó abi alá pó bōó Jus ákwé eké muú ama. Ndere ji apyembo, Kras amu ekwō gepú ewé ebo ekare bōó Jus ne abi alá

pó fós bós Jus ne epye ebwó abós mawáme ne ate. ¹⁵ Kras agboge atyaá mabe bós Jus ako ayi apye bós Jus afaá mbwa ne bós abi alá pó fós bós Jus. Ji apyembó nnó ji ase bós Jus ne abi alá pó bós Jus ácho ebwó alá muú meke, ácho ntó mmye ne ji nnó epyegé mbó ebwó abe nesó ne ate. ¹⁶ Ndere ji apyembó, aja bós Jus ne abi alá pó fós bós Jus nnó anyé nesó ne Ešówo ála ndere muú ama gétúgέ negbo eníné ji agbóó né gekwa ne mawámé bwó ábyeé. ¹⁷ Ne Kras achwó, agaré abya melóméló ayi achwóó ne nesó eta nyú bós abi debó delu teté ne Ešówo ne mbaá bós abi abó álú kwókwólé ne Ešówo. ¹⁸ Ne élé gétúgέ genó eyigé Kras apye ne esé ako dégene meti mantene né mbe ushu nte sé Ešówo dénenemmye né uto Mendoó Ukpea ewú ema.

¹⁹ Ndere elúmbó, enyú bós abi alá pó bós Jus depó sé aηkéé bó, bós abi áchwó élé manjwólé né mbaá jwólege. Enyú délá ambós meló, dékwe gelua gema ne bós abi Ešówo ajyaá nnó abe abii. Ne dela ntó bós ula gepu Ešówo. ²⁰ Enyú délu egbe gepú eyigé Ešówo atenege. Abelé enyú né nebóme gepú eníné áηgbá Jisós ne bós ekpave Ešówo áfyéé. Kras Jisós jimboó ne alu ntaá eníne né gbarege ekwo gepú. ²¹ Kras ne agbare gepú eyina geko mbaá ama. Ne apye nnó gekamé gé bós áchwóó né mmu nnó geji géwéné gebe echa ukpea mbaá Ata. ²² Ndere Ešówo apye enyú déchome mmye ne Kras, apye ntó enyú détene chóncho ne ate aηme abifó ako déla eké melu ewé Ešówo ajwólege wye né Mendoó wuú.

3

Utoó bi Pól apye mbaá bós abi alá pó bós Jus

¹ Ne gétúgέ Ešówo apye bós Jus ne abi alá pó bós Jus ála muú ama, ne me Pól muú nkrene denó élé ngarege abya Kras Jisós eta nyú bós abi alá pó bós Jus, nnenemmye gétúgέ nyú echemele bós Kras né Efesós. ² Mferé nnó enyú déwú me nnó gétúgέ ulóó melu ebi Ešówo elerege, ji achyéé me utoó bina nno mpyege né galógaló nyú. ³ Ne Ešówo apye me nkaá genó eyi gebo gelu ji metóó bibii, wye ndere me mbó mbós me mbe nsame geji gachyéé eta nyú. ⁴ Ne mbagé enyú dékúgέ genó eyigé me nsame eta nyú, dékágé nye ndere epye ne nkaá depóré Kras etiré délu nya bibii. ⁵ Mbe mbe akwaá abó ákaá fó depó etiré na wó, yémbo nana Mendoó Ešówo epye áηgbá Jisós ne bós ekpávé Ešówo, bós ukpea bíi ákaá deti. ⁶ Genó eyigé Ešówo ábelé bibii gelú nnó ji áke ne abya melóméló ápye bós abi alá pó bós Jus ácho mmye ne bós Jus ála ndere upó né menyammye ama ne nnó ebwó ako abó mejeé Ešówo ne genó eyigé Ešówo anyémmo nnó achyege nye bós bíi. Kras Jisós ne apye nnó menomenye ewémbo ebe wawále.

⁷ Ešówo ajya me né ulóó melu bíi nnó mbe muú utoó wuú, ngarege abya melóméló Kras né gekpekepegé uto bíi. ⁸ Né geluage bós Ešówo ako, me ne nlú mamané ka. Yémbo Ešówo achyéé me gechachage ehye ewéna nnó ngarege abya melóméló mbaá bós abi alá pó bós Jus. Ne abya melóméló yimbó atome ne uchacha unó bi muú alá kagé méé ebi Kras achyege. ⁹ Utoó ba ntó úlú nnó me mpye bós ako akaá genó eyigé Ešówo muú akwyéé unó uko ashuu mampye né genó eyigé ábelé bibii te ula ulóó mme. ¹⁰ Ešówo abó apyembó nnó gébé sé eyigé na gekwonege, echemele bós Jisós epye yéndé gefwage álo nchye eyigé gelu mfaá, ne uto aló nchye uko ukaa nnó Ešówo awyaá dennga dós né yéndé meti. ¹¹ Ji áke ne Ata se Kras Jisós apye mechó ewéna epye wye ndere ji Ešówo abó ajóó me nnó ebe. ¹² Ndere Ešówo apye esé déchome mmye ne Kras, ne ndere défyéé metóó ne ji, esé dékágé tene né mbe ushu Ešówo tágétágé débéé fó ne efo metóó. ¹³ Ndere elúmbó, nnene enyú mmye nnó débége fó ne gepwa metóó élé me nge ne efwyale gétúgέ nyú. Me nge ne efwyale ewéna né galógaló nyú.

Pól anenemmye gétúgέ echomele bóó Kras né Efesós

14 Gétúge Εσωω apye unó ulóulóó bina, ne me ntome mano mme nnenemmye mbaá nte sé Εσωω, 15 muú afyεé mabó mbaá mala upú mako né mfaánebuú ne mme. 16 Nnenemmye mbaá Εσωω muú awyaá gekpekpe mejeé ne mfaánebuú nnó ji apye Mendoó wuú echyεé enyú eshye nnó matóó nyú ábené, 17 ne nnó Kras ájwólé né mmu matóó nyú ndere défyεé metóó ne ji. Nnenemmye nnó gejeé eyigé enyú débóó ne Εσωω ne ate anjme gepye enyú détene ne eshye. 18 Nnene ntó mmye nnó Εσωω apye enyú chóncho ne bóó Εσωω abifó ako débó uto mankaá nnó gejeé eyigé Kras Jisós abóó ne enyú ako, gepwóó yéndégenó eyigé muú akágé mεέ. 19 ne nnó enyú dékaá nnó gejeé Kras eyigémbó geja kpaá gepwó amu, muú akágé kaá fó geji anere. Ndere unó bi uko ulú mbó, débéé ne gepwó Εσωω geko.

20 Défεé Εσωω muú apógέ esé ne uto bií ebi ulú esé mmye. Ji akágé pye gejamégé ukpekpe unó bi upwóó ebi esé dégigé ji, yé ebi déferege. 21 Esé ako abi délu echomele bóó Jisós, abi déchome mmye ne Kras Jisós yéndémuú anógé Εσωω yéndégébé te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

4

Bóó echomele Kras álú muú ama

1 Me muú nkpe ne denó gétúgέ mpye utóó Ata, nkpeage enyú nnó dépye gerwáge nyú gébe ndere Εσωω muú akuú enyú akélege nnó gébe. 2 Shulege mmye nyú mme yéndégébé, sege deporé nyú pere, koge metóó mbaá yéndégenó. Boge gejeé ne ate, dépyεgέ mbó, dépye fó unó bi ubalege ate mmye. 3 Mpye nnó débε meko ama ndere Mendoó Ukpea epye nnó enyú décho mmye ne ate débε né nesó. 4 Esé bóó echomele Jisós délu wye ndere upó menyammye ama. Ne élé wye Mendoó Ukpea ewú ema ne elú esé ako né mmye, wye ndere genó gelú lé gema eyigé Εσωω akuú esé nnó dénegege matóó wye. 5 Esé ako déwyaá wye Ata awu ama, ne wye lé deporé Jisós déti dema ne esé ako dékwólege. Awyaá esé ako gefoge manaá Εσωω mami mamaá. 6 Εσωω esé awú dénógé alú élé ama, ji ne alú Nte esé esé ako. Ji ne alú mfwa esé ako, ji achyεge esé utóó ebi débóó mampye ndere ji akélege. Ne mendoó wuú ejwólege né mmu matóó bóó bií ako.

7 Yémbó Kras achyεé yéndémuú sé ewuú echyε ndere ji ame nnó ekwane ne yéndémuú. 8 Elú wye ndere asame né mmu njwe Εσωω nnó, “Gébégé Kras akwóme ajyεé né melu ewé mfaá, aja gejamégé bóó denó ákwóle ji, ne achyεé akwaá ufóó ufóó echyε.” 9 Asa wye aké, “Akwo áfe né mfaá”, ewéna etene nnó gemege nnó Kras akwó né mfaá abó me mbε ashulé achwó fa mme. * 10 Wye lé ji awú muú ashulé achwóó fa mme ne akwóme ajyεé né malu ayi álú te mfaá mfaá. Ji apyεmbó nnó ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gébe gelogéló ndere ji akélege nnó gebe. 11 Ji achyεé bóó abifó echyε nnó ábé ángbá Kras. Achyε abifó echyε nnó ábé abóó ekpave Εσωω, achyε abifó nnó ágarégé abya melóméló, abifó, achyε ebwó nnó ábé ambame ne anlere mekomejé Εσωω. 12 Kras apyεmbó nnó ji akpome bóó Εσωω ako mmye nnó ápyεge utóó bií ne nnó ji apye echomele bóó bií ewé elú menyammye wuú ewéne, 13 kpaá te esé débéé ndere muú ama né matóó sé ayi défyεé ne Maá Εσωω ne dékágé ji chánéné. Debó mambε bóó abi ábené né deporé Εσωω, kpaá te débéé ndere Kras jimboó né gepóó ji geko, 14 nnó esé débεge sé eké ambane abi anlere gebyo ásele mati défyá ne gebyo ábwólege amu ne ebwó. Ambáné álú eké baá makpe

* 4:9 Elú wáwálé nnó: Gejamégé bóó njwe awyaá nnó Jisós ashulé áfe né meló áló.

ayi mmybo nnyi atene áyeyé we na ne we. Yéndé mbaá ayi mbyó ayeyé ne aji ayje ntó, mbo ne epye ne bós abi ánléré gebyó álerégé. Anlere gebyó awyaá défya mabwalége bós akame ne genó eyi gelú gebyó. ¹⁵ Déjógé lé genó eyi gelú wáwálé, ne déboge gejeé ne bós abí débógé ne ébwó. Déké dépyembo, débenege nye né deparé Éswó, né yéndé meti wye eké Kras muú alú muú kpaá né echomele bós bií. ¹⁶ Kras ne afyeyé yéndé gepoge menyammye né melu ewuú, yéndé gefere ne gepyeyé nnó menyammye meko áchómé mbaá ama. Ndere elúmbo yéndé gepoge menyammye geké gepye utós bií chanéné, menyammye meko awene abenege gétúgé upó bina upogé ate né gejeé.

Jisós Kras achyeye genwá geké

¹⁷ Me nkwelege enyú mbeé né uto Ata nnó ékágé débé eké bós mme abi álá pó bós Jus. Ufere bwó upó ne mekpo ne ula. ¹⁸ Uferé bwó úlú kendeé. Ébwó apó fó ne genwá eyigé Éswó achyeye, néndé ébwó ákágé yé genó ne anjea matós. ¹⁹ Yé ébwó ápye genó eyigé gela gelómé fó, mmye egboó fó ébwó. Achyeyé gemége bwó né unó bi ugbó mmye ne ápwyaá fó mampye úkwékwé unó.

²⁰ Unó Kras ebi alere enyú dégií na fó wó. ²¹ Nferé nnó enyú déwú genó eyigé getome ne Jisós, ne áleré enyú ankwolé bií, né mekomejós ayi wáwálé. Mekomejós yimbo élé abya melóméló ayi atome ne Jisós. ²² Lyagé gekwenege gepó eyigé gepye enyú débó dépye uboubo unó. Gekwenege gepó eyigé enyú débó déwyaá gechoó lé enyú choó ndere gébwolé enyú mambe ne metós mampye uboubo unó. ²³ Kworege matós nyú ne gefós eyigé enyú déferege unó gebé genó geké. ²⁴ Enyú débó mambe ne gepó geké ndere bós abi Éswó akwyeyé nnó afu ji. Gepó geké eyigé na, gelú lé gepó eyi gelú cho, ne pópó né mbe ushu Éswó.

²⁵ Ndere elúmbo, lyage gebyó dégarege lé wáwálé mbaá ate anme, néndé esé ako décho mmye delú ndere upó né menyammye Kras. ²⁶ Metós esogé muú nyú, ékágé akame metós usós été ji apye gabo. Ne ékágé alá ne metós usós né bií kpogele. ²⁷ Ne ékágé déchye danchóméló meti ewé ji anmaá amu wye. ²⁸ Mbagé muú abó ajós éjo, abó manlyáá éjo apyeye utós ne amu jí jimbós nnó abó unó bi ji ákágé kare ne bós abi álá pó ne ubi. ²⁹ Muú nyú ajógé fó mejós mebomebo, ajógé lé mekomejós melóméló ayi apógé ate, ne akwánege né gébé eyigémbo, nnó mejós nyú ébe mejós ewé efyeyé bós eshye ne echwós ne galógáló mbaá bós abi awuú enyú. ³⁰ Ékágé enyú dépye Mendoó Ukpea ébe meshwemeshwe né unó bi enyú dépye. Éswó afye enyú Mendoó Ukpea wuú né mmye nnó ébe ndere gelo eyi gelerege nnó enyú delú bós bií, ne nnó bií uma ji awenege nye gemége nyú. ³¹ Ndere elúmbo, débégé fó ne ufere uboubo ne ate: Debálégé fó matós, desoge fó matós ne ate, debége fó ne genyane ne ate, déchógé fó ate mabo, dépyegé fó nchye, déferegé fó gabo ne ate né yéndé meti. ³² Lerege élé ulós melu ne ate, gege ate meshwe, jigé nte gabo ayi ate anme apye ndere Éswó ajinte gabo ayi enyú dépye gétúgé genó eyigé Kras apyeyé.

5

Bégé bós genwbós

¹ Te mbaá Éswó abós gejeé ne enyú baá bií, mmyegé nnó débé ndere ji. ² Gogé genwáge nyú gelere nnó déwyaá gejeé ne ate wye ndere Kras abós gejeé ne esé kpaá te ácheyé genwá jíí né galógáló sé. Nkane ji ápyembo, elú wye ndere gepé eyi genóme gebé gelógéló né mbe ushu Éswó. ³ Ndere elúmbo, dékamegé muú fó awú yé né geluage nyú enmenmené ubele tametame yé gekwekwégé gepó, yé ame mamfyé né genó eyigé muú. Ne demmyege fó nnó enyú ne debé ne unó uko, néndé gefógé genwá eyigémbo

gekwané fō mambē ne bōō Ἐσωω wō. ⁴ Dekamege fō mejōō ewé echwōō ne mekpo unōō ne gekekenegé mejōō ne gekwekwegé abya andée utanege enyū né meno néndé ekwane wō. Genō eyigé enyū débōō mampye élé mantamege Ἐσωω né unō bi ji apye né geluage nyū. ⁵ Kágé nnō muú ayi abelege ubele tametame, ayi awyaá gekwékwegé gepo, ye ayi afye amē né unō bōō (alú mbo lé muú ayi ánógé unō bina eké Ἐσωω ayifō). Ji anyé fō gefwa eyigé Kras ne Ἐσωω agbarége.

⁶ Dékamege muú fō abwólé enyū ne mejōō ewé ela épō ne mekpo ne ula. Elé gétúgé unō bina ne Ἐσωω asōō nyē metōō ne bōō abi alá wuú fō ji. ⁷ Ndere elúmbō, déchogé fō mmye ne ufōō bōō bimbō, ⁸ néndé mbembē enyū débō délu né mmu gemua, nana enyū délu né mmu gengbō gétúgé Ἐσωω apye enyū déchome mmye ne Kras. Ndere elúmbō, gógé genwágé nyū gebē ndere bōō abi alú né gengbō. ⁹ Elé gengbō eyigé na, ne gepye nnō esé dépyegé unō ulúlú, ne ebi ulú cho ne nnō dégarege wáwálé. ¹⁰ Myegé mankaá genō eyigé dépyege metōō egōō Ata. ¹¹ Déchoge fō amu depyege ubobo unō bi bōō abi alú né mmu gemua ápyeé, dyáge lé ebwō malá. ¹² Elu lé mekpo unōō manjōō depō etiré ebwō apye bibii. ¹³ Gengbō gegenegé né genō, bōō ágene ndere geji gelu ne ákágé ndere geji gelu wáwálé. ¹⁴ Mbō ne elú néndé yéndégenō eyi gengbō gegenege wye, gébwōlege gela gengbō. Ge ula bi ajōō aké, “Peé wō ayi abelege gejya, kwilé né negbo, ne Kras apye nyē gengbō jii gegenege eta wye.”

¹⁵ Ndere elúmbō, segé gébé nnō dépyege genō eyigé gelu cho. Dépyege fō unō eké unkekene bōō, pyege ndere bōō abi áwyaá defōō. ¹⁶ Dégege meti mampye genō gelógéló, pyegé geji chánéné neńdē bōō apye gabo né gébé eyigé na dōō. ¹⁷ Ekágé debē eké unkekene bōō, mmyegé élé mmye nnō dékaá genō eyigé Ata akelege nnō enyū dépyege.

¹⁸ Dényúgé fō mmōō dékwene néndé mmōō matene muú né genwá gebo-gebo. Gógé élé Mendoó Ukpea egbeé enyū né matōō. ¹⁹ Mendoó Ukpea egbege enyū né metōō, epye enyū dékwane makwa ayi átánege né bō ŋwe Ἐσωω, défyege ate matōō ne makwa ayi atome ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea alerege. Kwágé makwa yina ne matōō nyū mako defége Ata. ²⁰ Né yéndégenō eyi gepye, tamege nte sé Ἐσωω yéndégébé gétúgé genō eyigé Ata jisōs Kras apye eta esé.

Pól achyēge majye mbaá andeé ne anō

²¹ Yéndémuú nyū awúgé ne nte nnō dénógé Kras.

²² Enyū andeé anō, wúgé ne anō nyū wye ndere déwú ne Ata. ²³ Menō alu muú kpaá mbaá mendé wyeé ndere Kras alú muú kpaá mbaá echomele bōō bíi ewé elú menyammye wuú. Ne Kras jimboō alu Mempoó echomele wuú. ²⁴ Ndere echomele bōō Kras ewuú ne ji, mbōntō ne enyū andeé anō débōō manwúgé ne anō nyū né yéndé meti.

²⁵ Enyū anō, bógé gejeé ne andeé nyū wye ndere Kras abōō gejeé ne echomele wuú kpaá te achyēé geme jii né galógáló wuú. ²⁶ Ji apyembō nnō ji afyēé ewú né amu Ἐσωω ndere genógé ukpea gébége ji ashwōnége ewú ne manaá ne mekomejōō wuú. ²⁷ Apyembō ntō nnō echomele bōō bíi etene né mbē ushuú wuú jimbo ne genwá gekē eyi gelōme gepwōō amu ne nnō ebege fō ne deba yé gebágé dekoó né mmye, ebē lé echomele ukpea ewé muú alá kágé shulé ebwō ndo né meti fō. ²⁸ Anō abō mambōge gejeé ne andeé bwō wye ndere ebwō abōō ne menyammye bwō ambōō, néndé mende ayi abōō gejeé ne mendée wuú ebyennō abō gejeé ne menyammye awú ntō. ²⁹ Yé muú sé fō ayi apaá menyammye wuú apō. Déchyege menyammye sé menyēé, décherege ji, wye ndere Kras apye ne echomele bōō bíi. ³⁰ Ji apyembō yéndégébé néndé esé delu

upó né menyammye wuú. ³¹ Ge ula bi ásámé né mmu ηwe Esowó nnó, “Getú eyigémbó mende abó manlyaa gepúgέ nte wuú ne mma wuú acho mmye ne mendée wuú ebwó apea ála muú ama.” ³² Mekomejó Esowó ayina apye esé dékaa menó genó ayi abó alu bíbí. Genó eyigémbó getome ne Kras ne echomele baó bíí. ³³ Yémbó enyú abi débane neba dékágé pyege ntó geji. Genó eyigémbó gelu nnó yéndé menó abó mambó gejeé ne mendée wuú wyε ndere jí abóó gejeé ne geme jíí. Ne yéndé mendée menó abó manógé menó wuú.

6

Na ne baá ne ante ne ama abóó mambé

¹ Enyú baá melo wúgέ ne amma nyú ne ante nyú, gétúgέ déchome mmye ne Ata, néndé ge genó eyi gélú cho mampye mbo. ² “Nógé amma nyú ne ante nyú.” Ge ndó mbe ayi Esowó anyéméno gébégé achyεé ebe aké, ³ “Dépyege mbo, dégéne nye galógáló ne dényé neki fa mme.”

⁴ Enyú ante ékágé débé ne gepó eyi gepye matáó asóó baá nyú. Wyεge lé ebwó né meti ewé délerege ebwó unó ndere abóó mampye, déchyεge ebwó majyεé ndere Ata akélege.

Na ne áfwε ne ante abi abóó ebwó abéé

⁵ Enyú áfwε, wúgέ ne baó abi abóó enyú ne εfo metáó, déchyεge ebwó énogé ne matáó nyu mako wyε ndere ebo ebe lé Kras, enyú dépye ne jíí. ⁶ Pyεge utáó enyú chanjéné. Dépyege fó wyε lé gébégé ebwó abege aké agene enyú gétúgέ dékélege nnó ebwó áfεge enyú. Ndere baá utáó Kras, pyεgέ élé genó eyigé Esowó akélege ne matáó nyú mako. ⁷ Pyεgέ utáó ne metáó megómegó wyε eké enyú dépye mbaá Ata, épó fó élé mbaá mekwaá. ⁸ Kaágé nnó yé muú alú mefwε ye ápó, élé Ata ne achyεge esé ako nsa né utáó ulóuló ebi esé dépyéé.

⁹ Enyú ante wyεmbó ntó ne débóó mampyεge ne áfwε nyú. Déchyεge sé ebwó genyane. Kaágé nnó Ata ayi abóó enyú chóncho ne ebwó alú né mfaánebuú. Ne jí asóó mpa yéndémutu alerege fó ηgya.

Pól ajógé ndere baó kras abóó matene ummye ne danchomeló

¹⁰ Kwyakwya genó eyigé, me nkelege mangare enyú gelu nnó, bógé εshye ndere déchome mmye ne Ata. Ne gógé jí ase gekpekpege utó bíí apye enyú détoó. ¹¹ Fyεgέ unó ummye uko ebi Esowó achyεé enyú nnó détene ummye ne mati défyá ayi danchomeló apenege. ¹² Néndé bee bina upó fó ne ate akwaá. Démmye lé ne yéndé gefwage aló nchye eyigé gelu né mfaá, ne utó aló nchye uko. Démmye ne aló nchye ako abi ágbarege gefwa né malu ayi mfaá, ne abi áwyaá utó fa né mme yina ayi alú melu gemua. ¹³ Ndere elúmbó, bógé unó ummye uko ebi Esowó achyεé enyú nnó yéndégébé danchomeló achwógé ne εfwyale démmye ékágé jí apwó enyú ne démmyεgέ né kwyakwya détenege nye chanjéné.

¹⁴ Ndere elúmbó, kpomege mmye. Ndere muú bee áwéle ekandá mamkrome mmye né utáó bíí, mbo ne enyú débóó mamgarege wáwálé. Pyεge genó eyi gelu chó né mbe ushu Esowó, ewéna ebeé nye ndere genóge ummye eyigé muú bee akwere εwome wuú nnó ékágé nekó né kpe ne ta jí. ¹⁵ Ndere muú bee afye unó uka utouto nnó ékágé jí áseré ákwe gébégé aké alomege, mbántó ne enyú débóó mangarege abya melóméló ayi apye baó ábeé neso ne Esowó. ¹⁶ Genó eyigé fó eyigé débóó mampye gelu nnó, gbarege metáó ewé enyú défyéé ne Esowó ebe enyú né mbe. Ewéna ebe nye eta nyú ndere genogé ummye eyi gegbéé nnó ámbeé danchomeló ako ayi achwóó eké mewe akwonege fó enyú mmye. ¹⁷ Segé mamfere ayi Esowó áferé enyú né εfwyale

gabo ábé ndere eia ummye ewe ekwerege mekpo muú bee, nnó ekágé ji akpa gepa. Sege ntó mekomejós Esowó ndere aparanja ayi Mendoó Ukpea echye enyú nnó démmyege ummye ne ji. ¹⁸ Gígé Esowó nnó apógé enyú yéndégébé né mmyemenene. Négemmye né yéndégenó eyigé enyú dékelege. Pyege mbo ndere Mendoó Ukpea elegege enyú meti yéndégébé. Ndere elúmbó, begé péé né yéndégenó eyigé gepye, dékógé metós gbene. Nege ntó mmye yéndégébé mbaá bós Esowó ako. ¹⁹ Nege ntó mmye getú ya, nnó yéndégébé nké nkelege mangare abya melóméló, Esowó achye me mekomejós nnó ngare, mmbégé fó ne efó metós mampye bós akaá depóré abya melóméló etiré debo delu bibií. ²⁰ Elé gétúgé abya melóméló yina ne Kras atóme me, ne nana nlu né denó gétúgé mbo ngarege abya melóméló wuú. Négemmye nnó Ata apóó me mbéyé ne efó metós mangare abya melóméló yina ndere me mbós manjós.

Kwyakwya matame

²¹ Menme sé Tikikós ayi mbós gejeé ne ji dós, ne nte muú ayi dékágé líí mmye ne ji ndere apye utós Ata achwógé, agarege nye enyú yéndégenó eyi getome ne me, ne enyú dékágé nye ndere depó dekene ne me wéna. ²² Elé wye getú eyigé na ne me ntóme ji eta nyú nnó ji apye enyú dékaá ndere esé délu wéna, ne nnó afye enyú eshye.

²³ Nenemmye nnó Nte sé Esowó ne Ata Jisós Kras apye enyú aḡme sé debe nesó ne ate, débó gejeé ne ate, ne nnó défyege wye metós ne Esowó. ²⁴ Mma nnemmye nnó Esowó alerege galógáló mbaá bós ako abi abós gejeé eyi gela gebyéé ne Ata Jisós Kras te kwyakwya.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá εchomele b̄ó Kras né Filipi

Pól atamege b̄ó Εσωω né melo Filipi

¹ Me Pól ne Timōti ne désamé ηwe yina. Εsé delú baá defwé Kras Jis̄os. Det̄ome ηwe yina eta enyú ako abi delú b̄ó Εσωω né melo Filipi gétúgέ defyεé met̄óó ne Kras Jis̄os, ushuú mb̄ogé ákpaKpa ne b̄óó abi áp̄ooge mampye ut̄óó né gepúgέ Εσωω.

² N̄n̄emmye nn̄ó Nte sé Εσωω ne Ata Jis̄os Kras álérégé enyú galógáló, apye enyú débé ne neso.

Pól atamege Εσωω ne an̄emmye gétúgέ b̄ó Εσωω abi alú né Filipi

³ Yéndégébé me ntegé enyú, ntamege Εσωω ayi nn̄ógé, ⁴ ne yéndégébé me nké n̄n̄emmye gétúgέ enyú ako mb̄ée ne nechóchó né met̄óó. ⁵ Me n̄n̄emmye ne nechóchó néndé te ula uló ebi enyú defyεé met̄óó ne Εσωω kpaá te fina, enyú decho amu ne me nn̄ó dégaré abya melóméló ajyégé mbe. ⁶ Ne nkaá wáwálé nn̄ó Εσωω alóó mampye ut̄óó ul̄úl̄ó bina né gerwáge nyú. Ne nkaá nt̄ó nn̄ó ajye nye wye mbe ne ubi kpaá te ánerege bíi bi Jis̄os Kras akerege nye fa mme. ⁷ Ndere n̄n̄emmye ne nechóchó gétúgέ enyú, elú galógáló nn̄ó me ntégé enyú mb̄ó, néndé delú me met̄óó chi chi. Enyú ako decho amu ne me né eshye ewé Εσωω achye esé mangaré abya melóméló ajyégé mbe. Gébé eyigé me nlá nlu dankpé deno ne nana yina ayi nlu né deno, mmye nn̄ó mpye b̄óó akaá nn̄ó abya melóméló alu wáwálé. ⁸ Me nshyáge mmye mangé enyú ne geje eyigé Kras Jis̄os ab̄óó ne enyú. Mechó ewé menj̄óó mb̄ó, Εσωω ne akaá nn̄ó elú wáwálé.

⁹ Ne n̄n̄emmye mbaá Εσωω nn̄ó gejeé eyigé enyú débóó ne ate géwéné géjyégé mb̄emb̄e, ne nn̄ó enyú dékágé Εσωω cháñéné, efeé ne dékágé nye genó eyi gélú cho ne eyi gélú gyé. ¹⁰ Mb̄ántó ne dékage nye mampye genó gelógéló. Ne deb̄ée nye mat̄óó mmu pópó ne muú ashúlégé f̄ó enyú ndo nn̄ó dépye gyé kpaá te bíi bi Kras Jis̄os akerege meso. ¹¹ Nlú n̄n̄emmye nn̄ó Jis̄os Kras áp̄yε enyú débó gepo gelógéló mampye unó ul̄úl̄ó. B̄óó ágegé unó ul̄úl̄ó ebi enyú depyεe, ánoge nye Εσωω ne áfεge nt̄ó ji né gétúgέ nyú.

Pól alu ne nechóchó nn̄ó ye élé ji akpené deno mekomej̄ó Εσωω ajye mbe

¹² Añm̄é ba, nkεlege mampye enyú dékaá nn̄ó εfwyale ewé me ngéne mb̄ó, epye nn̄ó abya melóméló ajyégé mb̄emb̄e. ¹³ Ne gétú eyigémb̄ó, b̄óó bee ako abi áb̄áme dachi mfwa Rom, chóncho ne b̄óó abifo ako abi álú wéna ákaá nn̄ó me nkpe deno gétúgέ nlú muú ut̄óó Kras. ¹⁴ Ebye f̄ó mb̄ó wó. Gétúgέ deno etiré me nkpené, gejamégé añm̄é áb̄ó eshye né mab̄ó Ata apw̄o ndere mb̄emb̄e. Agárege wye mekomej̄ó Εσωω gárege. Yeé εf̄o ep̄ó ebw̄ó mat̄óó.

¹⁵ Yeé élé elumbo, añm̄é abifo abi ágárege abya Kras, ágegé me mat̄óó ákiige ebw̄ó mmu ne ákélege nn̄ó ebw̄ó añeá gemε apw̄o me. Yémb̄ó abifo ágárege abya Kras ne mat̄óó b̄w̄ó mmu pópó. ¹⁶ B̄óó abi ágárege ne mat̄óó pópó, áb̄ó gejeé ne me, ne ákaá nn̄ó Εσωω ne ajyaá me nn̄ó mbe fa né mmu gepúgέ deno. Ulannó me nlú fa? Elé gétúgέ mmye nn̄ó mpye b̄óó ákaá nn̄ó abya melóméló alu wáwálé. ¹⁷ Abi ákelege manjá gemε áp̄w̄ó me ágárege abya Kras ne mat̄óó mabomabo. Ebw̄ó ákelege nn̄ó apye me ngé εfwyale fa né gepúgέ deno.

¹⁸ Yémb̄ó, yeé ememe ewémb̄ó eme me wó. Genó eyi gerjeá d̄óó gélú nn̄ó ebw̄ó ágarege wye élé abya Kras né mati mako. Yeé ágáre ne mat̄óó pópó

yé lé ne matóó mabomabo, metóó egóó wye me góó. ¹⁹ Metóó egóó wye me né mmyemenene nyú ne Mendoó Jisós Kras ewé epóge me. Gétú eyigémbá, nkaá nnó Èsòwá aferege nye me né efwyaale gabo ne mbóó nye genwá. ²⁰ Ndere elúmbá, me mbelé uméé né metóó wa nnó me Pól ngarege wye abya Kras gárege, nlá ngaré wó mkpane mekpo uno. Yéé me nkili yéé mgbóo mpye bóó ánogé Kras. ²¹ Néndé me nferé nnó mbegé mebe mpyéé wye utóó Kras pyéé ne mgbogé élé gekpékpéégé nsá né egbé wa. ²² Ne mbegé mebe ebyennó mpyéé nye wye utóó Kras pyéé. Ndere elúmbá, nkágé fò ámé ayi mbóó. Wálé negbo ah wálé neki ah nkágé. ²³ Nkwé mantélé. Mati yina apeá. Mbóó mbó ewé ndé? Èbó elú me galógáló nnó nlyaa mme yina nyjé mbé ne Kras. Epwá nnó me mbé mebe. ²⁴ Né egbé ewefó, elú galógáló nnó me mbé mebe gétúgé nyú, epwá nnó nyje mbé ne Kras. ²⁵ Nkaá wáwálé nnó Èsòwá apye nye me nnó mbé mebe gétúgé enyú nnó mpóogé enyú déwéné déjyégé mbe né utóó bií ne nnó débé ne nécháchó né deporé Jisós. ²⁶ Ula bi me njóoge depó etiré na ulú nnó mmagé kéré meso eta nyú, débéé nye ne gempóge gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye eta wa.

²⁷ Genó géma gélú nnó gepóge nyú gélérégé nnó enyú dekaá abya melóméló Kras. Ne yéé nchwó ewú, yéé nchwó sé wó, nkelege manwúgé lé nnó enyú détené chánéné, metóó ema, meko ama, démmye chónchó nnó abya melóméló ayi enyú dékwalege né deporé Jisós ájyégé mbembe. ²⁸ Nkelege ntó manwúgé lé nnó, defóó fó yé genó, cháchá eyigé bóó abi ápáa enyú ápyéé ne enyú. Depyegémbá, ewéna ébé nye ndere gepó eyi gélérege nye ebwó nnó Èsòwá awane nye ebwó, ne apyéé nye enyú demye depwó. ²⁹ Me njóge mbó gétúgé nnó, élé enyú ne Èsòwá apyéé nnó défyégé fó lé metóó ewuwu ne Kras Jisós. Apye ntó nnó dégéné efwyaale gétú ji. ³⁰ Ne esé ako décho amu démmye ummye bina nkane enyú débó dégéné me mmyéé ne nkane déwúu mbó nana nnó nlú mmye wye mmye.

2

Ankwólé Jisós áshulé gemége bwó mme ndere gepóge Jisós gélére

¹ Me nkaá chánéné nnó enyú délu bóó ama ne Kras, ne afyéé enyú eshye. Ne gejeé eyigé ji abóó ne enyú, gépye mmye efyóó enyú mmu. Ne dénye denjme ne ate ne Mendoó Ukpea, délu ne matóó malómáló ne ate, dégéné ate meshwe. ² Ndere elúmbá, nkpa enyú geka nnó déneré mampye metóó egóge me. Nkelege nnó enyú débé metóó ema, débó gejeé ne ate, debe meko ama, ne déférégé genó géma. ³ Délerégé fó nnó denjáa gemé depwó ate, ne débwéégé fó mmye nnó enyú ne depwó amu. Yémbá, sége gemége nyú nnó depó yéé eké genó, dépélé ate abifó nnó ajeáa gemé apwó enyú. ⁴ Muú abóge genó mampye, apyégé fó ndere gépoge lé jimbií, apye ndere gépoge ntó bóó abifó ako. ⁵ Ne gepóge nyú ntó gébé nkane eyigé Kras Jisós gébó gelú.

⁶ Yéé élé Jisós alú eké Èsòwá né mati mako, agbare fò amu wye kenké nnó alu janja ne Èsòwá wó. ⁷ Yémbá, ashulé mmye jii mme alá eké maá defwé. Ase gepóge mekwaá, ábyé ji alu eke mekwaá. ⁸ Ndere alu mekwaá wáwálé, ase gemé ji nnó apó yéé genó. Awú wye majyéé Èsòwá kpaá te akame negboné mekpo unóó né mfaá gekwa. ⁹ Gétú eyigémbá Èsòwá abweé ji mfaá, abelé né melu enógé ewé epwá malu mako. Achye ji mabó ami mawya ncha mapwó mabó mako. ¹⁰ Èsòwá apyembá nnó, bóó abi álú né mfaá ne abi álú fa mme ne melo áwuú bóó, áwugé mabó Jisós, yéndégébé, átóme mánó mme. ¹¹ Ne yéndemuú ajóge nye aké, Jisós Kras alu Anya Ata ayi ápwáó amu. Ajóge mbó, achyge mbó lé enógé mbaá Nte sé Èsòwá.

¹² Ἀνημε ba, wye ndere enyú débó déwuú mé majyεέ ma gébégé me nlú ne enyú, ne ushuú nana ayi mé nlá mpó sé ne enyú, nkélege nnó déwúgé majyεέ ma depwó yεέ ndere mbεmbe. Kwólege wye majyε amimbo ne matóó nyú mako, démmyégé ne εfo né metóó, mampye unó bi uléregé nnó εσωω aferege enyú né εfwyale gabo. ¹³ Enyú dekaage pye unó bina ne metóó ema, néndé elé εσωω jimboó ne achyεge enyú εshye. Ji apyεέ enyú debóó metóó mampye unó bi ji akélege. Ne alerege enyú meti ewe dépyεε ubi.

¹⁴ Ne yéndégenó eyigé dépyεε, pyége géjí, déshulégé ate ndo yé mawáme déwamégé fó ne ate. ¹⁵ Dépyεgé mbo débέε matóó mmu pópó, muú fó ashulégé fó enyú ndo nnó dépyεe gyεé. Ne enyú baá εσωω, yεέ elé délú né mpu boó ube, bége ne gepó gelóglól, gégénégé eké ambe ágénege ne utuú né mfaá. ¹⁶ Gbáregé abya melóméló ayi achyεge boó genwá eyi gélagé byé ne metóó ema. Dépyεgé mbo, bií εbi Kras Jisós akéregé meso fa mme, me ndoó nyε εbwó ewómé nnó mpye utóó mbo nsá, nломé gatelé mpwó.

¹⁷ Mbε ne metóó megómegó ne nechóchó ne enyú ako, yéé εβε lé nnó manoó ma magbéle mme eké mmóó gepε né gepε eyigé nyú ndere dégene εfwyale gétyúgé matóó ayi défyεé ne Kras. ¹⁸ Gétú eyigémbo, bége ntó ne metóó megómegó ne nechóchó eké me.

Pól akélege mantó Timóti ne Epafrudytós né Filipi

¹⁹ Mbó wya umεé mantó Timóti eta nyú mbógé Ata Jisós achyεgé εshye. Akerégé eta wa, agarege me ndere enyú délú εwumbo, metóó ntó εgóó me.

²⁰ Yεé muú yichá ayi enyú ntó délú ji metóó eké Timóti apó. Ji asomege ntó nnó waá depó dékene mbo chancha né enyú εwu, waá dékéné ah? ²¹ Néndé, boó abifo ako apyε lé unó bi εbwó akélege, ápyé fó ndere Jisós Kras akélege.

²² Yémbo enyú dékaá me ndere Timóti aléré nnó ji awya gepó gelóglól. Néndé, ndere maá ábéé ne nte wuú, wye mbo ne Timóti apyε utóó ne me nnó dégarégé abya melóméló ajyεge mbe. ²³ Gétú eyigémbo ne ji alu maá ayi nneré metóó nnó ntóme achwó eta nyú ténéténé mbógé ngegé ndere mpa wa áβεé. ²⁴ Ne nkamé ntó wáwálé nnó Ata apyεgé, mbélagé fó doó, nchwó ngé enyú.

²⁵ Ngé nnó elú galógaló nnó ntó kpé menjmε sé Epafrudytus akéré meso eta nyú. Ji alu ntó muú ayi ese ne ji dépyεε utóó choncho ne ammyε ntó choncho ne mé eké muú beε mampye nnó abya melóméló ajyεge mbe. Elé ji ntó ne alu muú dentóó ayi enyú détoime nnó achwó apóo me ne unó bi nkélege.

²⁶ Nkélege nnó ji akéré eta nyú néndé, ashyage mmyε doó mangé enyú, cháchá gébégé ji akaá nnó enyú déwú nnó ji améé. ²⁷ Abó amée wáwálé, εla gachyεé mbó agbó. Yémbo εσωω agé ji meshwε apyε ji atóó, agbo wó, ne agé me meshwε ntó nnó ekagé εfwyale εwéchéá ema εcho ne ewé menwya mé. ²⁸ Gé ula ubi me nkelege mantó ji nnó akéré meso wáwá mbo, nnó enyú degégé ji débe ne nechóchó. Ne εfwyale wa εjámé sé doó. ²⁹ Achwógé, sége ji ne nechóchó. Ji ntó alu menjmε nyú né mabo Ata. Ne chyεge ufóó boó bina enógé.

³⁰ Néndé, asε fó genwá jíú eke genó wó, gétyúgé utóó Kras. Ela gachyεé mbó agbó ndere achwóó mampóó me né unó bi enyú délá gé meti manchwó pyε wó.

3

Muú afyεgé metóó ne Kras, εσωω apyε ji atené cho né mbe ushu wuu

¹ Ἀνημέ ba, bégé ne nechóchó né mabo Ata. Me mbεé fó ne gepwa manyuaré nsá depó εtiré mbo ngaré mé enyú, néndé depoge nyε enyú. ² Ségé gébé ne boó abi ápyε utóó unómé, álú eké boó mamyε, néndé εbwó átome wye εshye nnó ásó unó ande ne ábé ankwólé Jisós. ³ Esé ne délú boó εσωω. Wáwálé esé ne

asóó esé nsó ayi wáwálé epófó ebwó, néndé esé denoge ji né eshye ewé Mendoó Ukpya echyégé esé. Esé dewya gempóge gétúgέ genó eyigé Kras Jisós apye eta sé. Ne dépélé fó lé unó bi akwaá apye né gepóge akwaá, ndere mansó nsó. ⁴Yéé elé me nkage mpye uno ebi me mbó mpye mé né meko menyammye. Mbógé muú aferégé nnó abóó nsá né unó bi ji apye né gepóge akwaá, me nlu meno mbe. ⁵Néndé ábyégé me, mbelé ndó enéé, ásó me nsó. Me nlu muú Hibru tágétágé, ntané ntoné Benjamén né meló Isréli. Me mbelé mabé ukwene ante sé chánéné néndé me nlu muú ekwó bós Farasi. ⁶Ne gétúgέ mabé yimbo, me nkpa gechyéé, mpye echomele bós Jisós ágé efwyale. Ne me mbóó mbelé mabé yimbo ako yéé ema nkwe wó. Gétú eyigémbó mbó nlu cho, muú ákágé shulé fó me ndo. ⁷Yémbó yéndé unó bi me mbó mferé nnó mpyégé mbóó nsá, nse nnó ulú lé únómé, upó sé me eké genó gétúgέ genó eyigé Kras apye eta wá. ⁸Genó eyi gefó gélú nnó unó uko ebi mbó nwya, nse ubi uko nnó elé únómé. Nkelege lé nnó nkaá Kras Jisós, Ata ayi me nnóge. Ji ne apwóó amu né genwá ya. Né gétú jii me nlyaa unó uko uno, nse ubi eké debi nnó nkaá ji chánéné ne nno ⁹mbe metóó ema ne ji. Nkélégέ fó manteni cho né mbe ushu Esówo né mmu eshye wa, mmyéké mambélégέ mabé sé bós Jus. Me nkelege mambé cho né ushu Esówo, anenege me meti gétúgέ me mfyéé metóó wa ne Kras. ¹⁰Genó géma eyigé me mfyéé ame wye gélú nnó, me nkaá Kras Jisós ne utó Esówo ebi upye ji akwilé né negbó. Nkelege ntó nnó ncho amu ne ji ngéné efwyale ndere ji agené, ngbó ntó nkane ji akamé negbo agboó. ¹¹Nnó yé ema ébé nnó gébégé ngbogé Esówo apye me nkwilé né negbo.

Pal agarege ankwólé Jisós nnó áse gekágé neke jii

¹²Epófó nnó me mbó mé unó bina ne epófó ntó nnó me nlu mé cho né mbe ushu Esówo. Yémbó me nlu mmye manjye wye mbe jye. Nnó mbó genó eyigé Kras Jisós abó abelé mé eta wa. * ¹³Anmé ba, ndoó fó ebwó ewóme nnó mgbaré mé unó bina né amu ya. Genó géma eyigé mpyéé gélú nnó, me njigé nte unó bi uko mé né meso, mmyégé mambó ebi ulú né mbe. † ¹⁴Me ntome wye eshye nnó njyégé mbe né gebá eyigé nkwnégé wye mbóó nsá né mfaánebuú mbaá ayi Esówo akuú me nnó jye wye gétúgέ genó eyigé Kras Jisós apye eta wa. ¹⁵Esé ako abi défyéé matóó ne Esówo ne débéné né depó etií, débé wye ne gefógé uféré ebimbo. Mbógé muú awya ebií uféré chá, Esówo apye nye ji akaá nnó alu gyéé. ¹⁶Meno genó alu nnó esé debye wye mbe dépyégé ndere Esówo aléré mé esé. ¹⁷Anmé ba, choge ne ate désé gekágé neke na, ne pege ntó anmé abi áwyaá gepógé gélógólé ndere esé déleré, dékwólégé ebwó. ¹⁸Néndé, mechoó ewé me nchwó gáre mbo enyú, me ngaré mé enyú ndóndó ne ndó ne nana ngarege enyú ne mansé né ame nnó gejamégé bós áké ále lé ankwólé Kras. Yémbó, gepógé bwó gélérege nnó alú bós abi alá kíí abyá ayi agárege nkane Jisós agboó né mfaá gekwa. ¹⁹Ne meso gébé, ágbogé Esówo afyéé ebwó mmu ntoné mewe, néndé áse mmwólé unó unyéé ula Esówo ayi ebwó anogé. É apyéé gabo mmye egbóó sé ebwó, ábé lé ne nepá, áneré matóó bwó né unó mme. ²⁰Yémbó meló ewesé elú né mfaánebuú. Esé dégilé Ata Jisós Kras muú alu Menchyé genwá nnó atané wye achwó fa mme. ²¹Achwógé asele nye gekpékpégé eshye ewé ji ábwólege yéndégenó gela nteé gefwa jii; akworé menyammye esé yina ayi alú mbóntó usóó, achyε esé ayi meke ayi ashwánege eké awuú gébégé ji akwilé né negbó.

* 3:12 Elú wáwálé nnó: Unó ande elé mansó nsó. † 3:13 Elú wáwálé nnó: Unó bi Pal alyaa meso elé ebi 3:5-6.

4

1 Αημέ ba, γétúgέ unó uko εbi me ngaré mé enyú, me mbo gejeé ne enyú dós ne nshyage mangé enyú. Enyú depýéε metós egós me, ne delu nsá utós eba. Αημέ ba, ténege yé ne eshyε né mabó Ata.

Pal agaré bós Esōwō abi dlú né Filipi ndere abéé ne neso né mmu metós

2 Me nkpane Yudya ne Sintiche geká nnó ákwye depóre bwó ábέ meko ama né mabó Ata Jisós Kras. 3 Ne wó nte menme ayi depýéε utós uluá, ngarege wó wáwálé nnó, apó andée bina ábέ neso ne ate. Ebwó apeá ammye ne me nnó depýéε bós áwuú abya melómélós Kras. Chóncho ntó ne Klemen ne bós abifó ábó apýéε utós ne mé. Esōwō asá mé mabó bwó né mmu ηwe bós abi ábós nye genwá eyi gélagé byé.

4 Ngarege enyú ako nnó yéndégébé débé ne nechóchó, mma ηmere nké bégé ne nechóchó néndé enyú délú bós Ata Jisós.

5 Gósógé bós ako ágé nnó enyú delome melu. Tégé nnó ela gachyεε Ata Jisós achwós. 6 Dékamégé genó gefó géchyεε enyú efwyale né metós. Genó géké gékelege manchyé enyú efwyale, nége lé mmye défyéε géjí né amu Esōwō. Ne yéndégébé déké dénenemmye déjigé fó nte mantámégé Esōwō né unó bi ji apýéε me eta nyú. 7 Dépyéégé mbo, Esōwō achyεge enyú neso né metós. Ne neso enínembo nepwó amu, néní nepye nye nnó matós ákwénégé enyú ne débéé fó ne efó né yéndégenó eyi géchyége enyú efwyale, néndé enyú défyéε matós ne Kras Jisós.

8 Αημέ ba, gégέ unó bi menkelege enyú défyégé ame wye na: Ferege uno bi ulú wáwálé ne εbi bós ánoge. Ne yéndégenó eyigé Esōwō aselé nnó gélu gélgélgé ne cho, ne eyi gabo alá pó wye. Yéndé genó eyigé bós ábós gejeé ne géjí ne mamferege dós unó bi upýéε muú ábέε ne mabó malómálós. Wáwálé fyége mekpo né unó bina, yéndégenó eyi gélmé dós ne yéndégenó eyigé bós áfége. 9 Ne pyége unó bi me nleré enyú ne εbi dégiú eta wa. Pyége unó bi déwú me ngaré ne εbi dégené me mpyéε. Ne depýéégé mbo, Esōwō muú achyεgé neso né metós, abéé nye ne enyú.

Pal atame bós Jisós abi dlú né Filipi né echyε ewé achyεé ji

10 Metós egós me dós, ne ntamege Ata nnó yeé elé ébelé mé dós, enyú déma téε me né echyε ewé enyú détomé me. Yé elé njós mbo nkaá nnó enyú détee wye me, ne elú lé nnó dégé fó meti mampoó me wó. 11 Njoge mbo, epófs nnó me nlu gekpo ne nkós fó ηka. Elú lé nnó yeé nwyá genó yeé mpó ne géjí mbeá mé manjwólé chánéné. 12 Nkaá ndere mbéé gébégé mbege amuamu ne nkaá ntó ndere mbéé gébégé mbege ne unó gejamé. Mbeá ndere njwólege chánéné yéndégébé, yé nyé mgbege yé nlu lé mesa, yeé wya unó dós yeé mpó ne ubí. 13 Me nkage nténe yéndégébé mampye yéndé geno né eshyε ewé Kras achyεgé me.

14 Yémbó eló ndere enyú déchómé amu dépoógé me né efwyale wa. 15 Ne enyú bós Kras né Filipi, dékaá mé nnó elé wye enyú ne déchyéε me unó ébí me nkélgé gébégé débós mbe déwuú abya melómélós. Te gégébé me nlyáá enyú né gebagé mewaá Masedonia, yeé bós Jisós abi chá abí apó me ápó ekosé wye enyú. 16 Néndé yeé gébégé mbó nlú né Tessalonika wye né gebagé mewaá Masadonia, mbó mpó ne genó, enyú dépoó me ndónó ne ndó. 17 Me njoge mbo, epófs nnó nkélege echyε ewé chá, nkélege lé nnó galógálós ayi enyú depýe agbéé ne ayi enyú depýéε me nnó Esōwō akaá. 18 Nkélege mampye enyú dékaá nnó unó ébí détomé Epafrudytus nnó achwó achyε me, me ngé. Ne ujá kpaá upwó ndere membó nkélege. Unó bimbó ulú me eké echyε Esōwō ewé enómé gebé gelógélós. Ulu ntó eké gepége Esōwō eyigé ásógé né mewε achyεgé

ji metɔ́ ɛgɔ́ ji. ¹⁹ Ne Ɛsɔwɔ́ muú me nóge awya gefwa eyi gepwɔ́ amu. Ne gétúgɛ́ genó ɛyigé Kras Jisɔs apye eta enyú, Ɛsɔwɔ́ achyɛge nye enyú unó uko ɛbi dékélege. ²⁰ Déchyé́gɛ́ enógɛ́ mbaá Nte sé Ɛsɔwɔ́ muú alú mfaánebuú te kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame ami Pɔl ne bɔ́ abi álú ne ji dtamé bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né Filipí

²¹ Támege bɔ́ Ɛsɔwɔ́ ako ɛwú gétúgɛ́ álú bɔ́ Kras Jisɔs. Anmé abi álú fa ne me áló enyú matame. ²² Bɔ́ Ɛsɔwɔ́ ako abi álú ntó wé áló enyú matame. Cháchá abi álú né dachi Sesa mfwa Rom aló enyú matame. ²³ Nnenemnye nnó Ata Jisɔs Kras aléré enyú ako galógáló. Amen.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá εchomele b̄ó Kras né Kolosiya

Matame

¹ Me Pól muú Εσωω apye nnó mbe ηgbá Kras Jis̄s ne nsáme ηwe yina. Nlú fa choncho ne meηme se Timōti.

² Εsé dé̄tame ηwe yina eta nyú b̄ó Εσωω né melo Kolosiya. Enyú abi delu aηme se abi dé̄chome mmye ne Jis̄s Kras ne dé̄kwolege ji ne met̄ó εma. Dé̄nenemmye nnó Nte se Εσωω εb̄w̄ ne Ata se Jis̄s Kras alere enyú galógaló, ápye enyú debe ne neso.

Pól anenemmye mbaá Εσωω gétúḡ b̄ó Kolosiya

³ Εsé deke dé̄nenemmye yéndégébé gétúḡ nyú, dé̄tamege Εσωω Nte Ata sé Jis̄s Kras. ⁴ Εsé dé̄tamege Εσωω gétúḡ dewuú nnó enyú dé̄fyεé met̄ó ne Kras Jis̄s, ne deb̄ó nto gejeé ne ate b̄ó Εσωω ako. ⁵ Enyú dé̄pyεé m̄b̄o gétúḡ dé̄neré met̄ó né unó bi Εσωω ákwyε me ábelé eta nyú né mfaánebuú. Genó eyi gepyε enyú dé̄neré met̄ó né unó bim̄b̄o élé wáwálé ayi atanegé né abya melómél̄ ayi enyú deb̄ó mbe dewuú. ⁶ Abya melómél̄ yimb̄o ásanegé ajye yéndé mbaá fa né mme, apye b̄ó ákworege gep̄oge b̄w̄. Ne gejamégé b̄ó áfyεé met̄ó ne ji, wye ndere ab̄o apye nya ne nyú te gébé eyigé enyú dewuú ji. Ne dé̄kaá wáwálé ndere Εσωω alerege uló melu bií mbaá b̄ó ako. ⁷ Elé Epafra ne apye enyú dé̄kaá abya melómél̄ yina. Εsé deb̄ó gejeé ne ji d̄ó. Ji alu nte muú ut̄ó ayi apye ut̄ó d̄ó ne εsé chocho. Ji alu maá ut̄ó ayi apye ut̄ó Kras gétúḡ ese ne met̄ó wuú εma. ⁸ Ji ntó ne agare ese gef̄ó eyigé enyú deb̄ó gejeé ne ate b̄ó Εσωω. Elé Mendoó Ukpea ne epye enyú deb̄ó gejeé eyigém̄b̄o.

⁹ Getú eyigém̄b̄o, ne te bií bi ese dewuú abya nyú, dela depwyaá f̄o manenemmye gétúḡ nyú. Ese dé̄nenemmye degigé Εσωω nnó apye enyú dé̄kaá chanéné genó eyigé ji ashuú mampye mbaá b̄ó bií. Ne nnó achye enyú def̄ó deko εtire Mendoó wuú εchyege. ¹⁰ Enyú débégé ne def̄ó εtire m̄b̄o, débéé nyε ne geηwá eyige Ata akelege ne dé̄pye nyε yéndégenó eyi geḡó ji met̄ó. Ne dé̄lerege nyε uló melu matimati ne dé̄kágé nyε dep̄ore Εσωω dé̄jye mbembe. ¹¹ Dé̄nenemmye ntó nnó Εσωω ase utó bií uko ebi upw̄ó amu, apye enyú dé̄tene ne εshye nnó yéndégenó eyi gepyε, enyú dé̄kóge wye met̄ó kógé dé̄jyege mbe ne nechóch̄, ¹² dé̄chyege matame mbaá nte se muú apye enyú dekwane mamb̄o unó ebi nyú, ebi Εσωω akarége mbaá b̄ó bií, ebi ji akwyε ábelé né melu ewe gen̄gb̄o jií gége nege. ¹³ Ji ne afere εsé né uto muú ayi ágbárégé gefwa jií né melu gemua, ase εsé dé̄fe né melu gefwagé maá wuu ayi ji ab̄ó gejeé ne ji d̄ó. ¹⁴ Elé gétúḡ maá wuú yina ne ji áwené gemége εsé, εwéna eleré nnó ji ajinte gabo se.

Gef̄ogé muú ayi Kras alú ne ut̄ó ebi ji apyeé

¹⁵ Maá wuú yina ne alu muú ayi εsé dé̄géné, ne ji ne alu mekpεé Εσωω muú εsé dela dé̄géné f̄o. Ne wye nkane maá mbe awyaá uto né ulaá gepú, mb̄ontó ne Kras awyaá uto bi upw̄ó unó uko ebi Εσωω ákwyε ¹⁶ néndé unó uko ebi Εσωω akwyεé né mfaánebuú ne fa mme uke ne ji. Yé ebe lé ebi dé̄géné ne ebi dé̄lá dé̄gne, chóncho ne aló yé ebelé ákpakpa ne afwa ne yéndé gef̄ogé uto bi ulú. Yéndé genó eyigé Εσωω akwyεé geke ne ji ne ulú élé nnó uchyege ji ηḡo. ¹⁷ Gemεge nnó yéndégenó gebe, ji alu me. Ne ji ne apye unó uko ulú né malu b̄w̄. ¹⁸ Ji ne alu muú kpaa εchomele b̄ó bií ewé elú menyammye wuú.

Ne ji ne aló ula εchomele εwéna. Ji ne alú muú mbe mankwilé né negbo, alá máge agboó se. Éwéna epyémbá nnó ji ne abe mená mbe né mbaá unó uko, ¹⁹ nénde Εσωά jimbáó ne εγáó ji nnó Kras abe ne gepá jii geko, ²⁰ nnó báó áke ne Kras akéré eta wúú. Gétúgé manóó maá wúú ámi machye mme gébégé ji agboó né mfaá gekwa, Εσωά apye nnó yéndé genó eyi gelu fa mme ne ebi mfaánebuú ube né nesá ne ji. ²¹ Ne enyú dékaá nnó, mbembe enyú ambáó debá defa mbwa ne Εσωά, dela báó mawame bíi gétúgé ubobo unó bi enyú déferege ne dépye. ²² Yémbá nana ji aja enyú déchwá ji mmye gétúgé negbo eníne maá wúú agboó ndere mekwaá nnó ji apye enyú détene né mbe ushu wúú ndere báó ukpea, báó abi alá pó ne deba né mmye, abi Εσωά alá garege fú nnó ákwe mpa. ²³ Enyú debá mamfyege wye metáó ne Kras detene ne eshye. Délyage fó manéré metáó né unó bi enyú déwuú né abya melóméló. Abya melóméló yina ne báó ágáregé né yéndé mbaá fa mme, ne Εσωά ajya me Pól nnó mbe méngáregé abya melóméló yina ntó.

Utáó bi Pól apyéé né εchomele báó Kras

²⁴ Ne nana metáó εγáó me né εfwyale ewe nge ne gétúgé nyú. Me nge ne εfwyale εwéna né menyammye nnó me nnere mange εfwyale ewé báó εchomele Jisás álú mange wye ndere Kras abó agene gétúgé menyammye wúú ayi alu εchomele báó bíi. ²⁵ Εσωά ajya me nnó mbe muú utáó wúú né εchomele báó bíi εwéna. Ne utáó ebi ji afyee me né amu úlú nnó me nnere mampye enyú dekaá meko mejáó wúú chánéné. ²⁶ Abya melóméló yina ne Εσωά ábelé nya bíbí mbaá báó abi nya mbembe ako. Nana apye báó bíi akaá ji gbáogáó. ²⁷ Báó bíi bina ne ji ájyaá nnó ápye εbwá ákaá nnó genó eyige ji ábelé nya bíbí mbaá báó bíi geló kpaá gepwá amu. Ne genó eyigémbó élé Kras muu ajwolege ne enyú báó abi alá pó báó Jus. Éwémbá etene nnó enyú ntó déneré metáó wáwálé nnó dénye nye gekpékpégé gefwa jii ulua ne Kras. ²⁸ Ndere εlúmbá, esé degarege báó abya Kras. Dekwelege εbwá mbeé ne délerege εbwá abya Kras ne denja deko. Depyembaó nnó gébégé yéndémuú ayi áchóme mmye ne Kras atenege né mbe ushu Εσωά, abe ndere muú ayi ábené né depáré Εσωά. ²⁹ Elé gétúgé unó bina ne me mfyéé eshye wa meko nnó mpye utáó bina, ebi ulerege gekpékpége eshye ewé Kras achyege me.

2

¹ Me nkelegé enyú dekaá ndere me mmye ne eshye mampyege utáó gétúgé nyú ne báó Εσωά abi alú né Laodisha chóncho ne gejamé gé abi me nla nú dantúú ntó ame ne εbwá. ² Me mpye mbaó nnó mfyéé enyú ako eshye nnó gejeé eyigé enyú debáó ne ate genywere enyú. Ne nkelege enyú déneré mankaá genó eyigé Εσωά ábelé nya bíbí, nnó enyú débe ne gefáge metáó ewé éla enyigé fó. Ne genó eyigémbó élé Kras Jimbáó. ³ Elé Kras ne apyéé nnó esé debe ne defáó ne denja dékágé unó. Unó bina ne uchwáó ne gefwa eyi gepwáó ámu, eyigé Εσωά ábó ábelé nya bíbí.

⁴ Me njógé mbaó nnó ékágé enyú delyaa muú fó akpa gélogé mejáó abwáóé enyú. ⁵ Kágé nnó ye élé me nla mpá ne enyú ewú mbaó, metáó wa élú ne enyú yéndégébé. Ne metáó εγáó me ndéré nwúú nnó enyú défyé metáó ne Kras ne nnó decho mmye ne ate dégbarege yéndégenó chánéné.

Belege geñwáge nyú ndere báó abi áchome mmye ne Kras

⁶ Ne te mbaá enyú dekame nnó Kras Jisás abe Ata nyu, belege geñwáge nyú ndere báó abi áchome mmye ne ji. ⁷ Pérégé wye uka nyú mme chánéné ndéré déchomé mmye ne Kras, débé eke genáó eyi gefyéé maka ajye te mme. Gbarege

uno ebi álere enyu dékame ne ubi chánéné. Ne tamege wye Eṣṵwṵ gétúgṵ unṵ uko ebi ji apyéé.

⁸ Sege gebé nnó ekágé muú fṵ abṵ gelṵge mejṵṵ ne denḡaré akwaá abwṵlé enyú dekwe eké afwe mbaá unṵ ebi ebwṵ alérégé. Unṵ bi ebwṵ alérégé utanege fṵ mbaá Kras utanege élé mbaá gépógé akwaá ne aló nchye abi ágbarege gefwa na mme. ⁹ Dékámégé fṵ ábwṵlé enyú néndé élé Kras ne áchwṵṵ ndere mekwaa ne áwyaá gépógé Eṣṵwṵ geko. ¹⁰ Ne ndéré enyú ntó dechome mmye ne Kras, ye geno fṵ eyi gelii enyu né depṵre Eṣṵwṵ gepṵ, nendé Kras ne apwṵṵ unṵ uko bi ugbarege gefwa ne ebi uwyaá utó né mfaá ne mme.

¹¹ Ndéré enyú dechome mmye né Kras, elu eké nṵṵ ne asṵṵ enyú. Epṵ fṵ nṵṵ ayi akwaá asṵṵ ne amu. Ne nṵṵ yimbṵ alú nnó Kras afere né menyammye nyu gepṵge mekwaa eyi gétene ji apye gabo. ¹² Gébégé áwyaá enyú manaá Eṣṵwṵ, genṵ eyi gepyéé gelu nnó, anii ntó enyú ne Kras. Né gebé eyigé mbṵntó, Eṣṵwṵ apye enyú dekwilé né negbo ne Kras gétúgṵ dekame ne utó Eṣṵwṵ ebimbṵ, nnó apyéé Kras akwilé né negbo. ¹³ Mbṵ mbṵ enyu debṵ depyéé gabo gétúgṵ alá lu dansṵ enyú nṵṵ áyi átome ne Kras. Ndere elúmbṵ, enyú debṵ degbo né depṵré Eṣṵwṵ. Yémbṵ Eṣṵwṵ ajinte gabo se meko ne apye ese debṵ genwá choncho ne Kras. ¹⁴ Ati amma mpa né mmú ḡwe ayi alerege nnó esé dekwe mpa, choncho ne mabe ayi atome ne ama mpa yimbṵ. Achṵ ji kanḡa ndere áwṵmé ji né mfaá gekwa. ¹⁵ Né mfaá gekwa eyigémbṵ, Kras áwá gelúgṵ aló nchye ako abi ágbárégé gefwa ne abi áwyaá utó. Ne achyéé ebwṵ mekpṵ unṵṵ né mbṵ ushu bṵṵ ako ndere ji apwṵṵ ebwṵ gebégé ji agboṵ mfaá gekwa.

¹⁶ Ndere elúmbṵ, déwúgṵ fṵ mejṵṵ ewé bṵṵ ajógé nnó enyú delu gye gétúgṵ unṵ abi enyú denyé ne ebi denyuú. Ne gétúgṵ delá denyéé fṵ ufṵṵ mapaa ayifṵ ndéré epaa ḡme neke, mfaá meke ne epaa bií uwyua. ¹⁷ Unṵ nkane bina ulú lé dendoré unṵ bi uchwṵṵ nyé. Ne toḡgése genṵ eyigé unṵ bina ulérégé élé Kras. ¹⁸ Ndere elúmbṵ, dekámgé fṵ ne bṵṵ abi áshyii wye nnó muú nyú abṵ mánsṡule geme jii mme ne nnó debṵ manoge wye makiénné Eṣṵwṵ ndéré ebwṵ ápye. Ebwṵ ábwṵlege enyú nnó dépyége unṵ bina. Agaré nnó Eṣṵwṵ alere ebwṵ unṵ né ame geiya. Yémbṵ unṵ bina utanégé ebwṵ né metṵṵ ne upyéé ebwṵ ábwége mmye. Ne wáwálé alu nnó unṵ bi ebwṵ alérégé ulú lé ubyanḡkwṵ unṵ. ¹⁹ Ne ebwṵ áfa mbwa ne Kras muú alu ndere mekpṵ né mbaá menyammye. Elé Kras ne apye nnó menyammye akene chánéné né ji ne apyéé nnó upṵ menyammye uko ucho mbaá ama. Anṵṵ mali ne ufere ne ápyeé nnó upṵ menyammye uko uchome mbaá ama nnó menyammye awene ndere Eṣṵwṵ aké ébé.

Ula nnó enyú délu nóge ubyanḡkwṵ mabe

²⁰ Te mbaá enyú degboṵ ne Kras, ewena eléré nnó Eṣṵwṵ afere enyú né utó aló nchye. Aló nchye apṵ sé ne utó bi ápyeé enyú dewuú ne ebwṵ. Ndere elúmbṵ, ula nnó enyú delu depyéé depṵ eke bṵṵ abi alú bṵṵ mme? Ula nnó enyú delu nóge mabe ayi bṵṵ áfyéé nnó: ²¹ “Dégbárégé gefṵgṵ geno eyigé na. Dényégé eyi ne détagé eyigé na?” ²² Ufṵṵ mabe yina alú le mabe akwaá ne unṵ bi ebwṵ alérégé. Aji átome le ne unṵ mme ebi muú apyege me ubi ula ubyanḡkwṵ unṵ. ²³ Mabe yina ápye eke áfyéé muú defṵṵ, néndé alérégé bṵṵ nnó ábṵ gejeé mampyéé unṵ bi uléré nnó ebwṵ álu bṵṵ Eṣṵwṵ, alérégé bṵṵ nnó abwége fṵ mmye. Apye bṵṵ atulege mmye detu, yémbṵ mabe yina apṵ ne utó mangbe muú nnó abógé fṵ gejeé mampyége gabo.

3

¹ Genwá geke eyigé Eṣṵwṵ achye enyú gelu wye eké ji apye enyú dekeré né genwá ne Kras. Ndere elúmbṵ, nerege matṵṵ nyú né mbaá unṵ bi ulú né

mfaánebuú né mbaá ayi Kras ajwále né egbe ebwonye Esowó. ² Belegé wye ufere nyú né deporé mfaánebuú, debélégé f3 mbaá deporé mme. ³ Kage nno enyu debo degbo me ne genwáge nyu gelú né amu Kras muú alu chóncho ne Esowó. ⁴ Ne gébégé Kras muú achyegge enyu genwá eyigé na amage kere meso fa mme, enyú ntó debéé nyé wyee ne gekpekepege ngó wuu.

Genwá gekwene ne eyi geké

⁵ Nderé elúmbó, ferege amu kanjka né yéndégenó eyi geb3 getome ne gekwene-tege genwá eyigé enyú debo dewyaa fa mme. Dekwálege se deporé manane tametame ne yéndé gepó eyi gegboó mmye. Déferégé f3 gabo mampye, ne débégé f3 ne mmwalé né gefwa. Deke depye mbo dechyegge geji enógé ewé deboó manchyéé Esowó. ⁶ Elé gétúgé unó bina ne Esowó achyegge nyé efwyale mbaá bóó abí alá nogé ji. ⁷ Mbó ne genwáge nyu gebó gelu nya gébégé enyu depyéé ufóó uno bina.

⁸ Yémbó, nana depyegge se ufóó unó bina. Deságe se metóó ne ate, debálégé se metóó, depyegge f3 nchye. Déchóge bóó mabó. Ne dékámégé f3 mejóó mehomemo etanege enyú né meno. ⁹ Ekágé debyóge gebyo mbaá ate, nendé defere me gekwenege genwá nyu ne gekwenege gepó eyi debo déwyaá défómé ndere muu áfomege gekwenege nkú. ¹⁰ Ne nana enyú defye gepó geké ndere muu áfyéé nkú meke. Ele gepó eyigé na ne Esowó muú ákwyéégé geji áchyegge enyu nnó enyu débe eke ji, nnó ápyéé enyú dekaa ji chánéné. ¹¹ Né genwá geké eyigé na, angya apó se né géluágé bóó Esowó. Yé wó olú lé muú jus ye muú ayi ála p3 muú jus, yé asó w3 nso ye asó w3, ye olú lé chogéhogé, yé olú mefwé, yé olú mmyemmye jyé, ewémbó epye ye genó w3. Genó eyi genéá geme gepwóó elé Kras, ne ji alu né mmu matóó ufóó bóó bina ako.

¹² Te mbaá Esowó ajyaa enyú nnó debe bóó bíí, enyú delu bóó ukpea ne ji agboó ne enyú dóó. Nderé elúmbó, bege ne gepó eyi gelérégé nnó enyú dégene ate meshwé, delóme melu, débwége f3 mmye, désele deporé nyu peré, ne dekege metóó né uno bi bóó ápyéé. ¹³ Deb3 mambyage ntó depó etire ate anme apye. Nte menme apyegge genó eyi gesóó enyú metóó, jige ji nte. Enyú debo manjigé nte gabo ayi ate anme apye ne enyú, wye ndere Ata Jis3s ajinte gabo awe nyu. ¹⁴ Menó genó ayi enyú deboó mampye, ayi apwóó unó bina uko alu nnó enyú debo gejeé ne ate, néndé gejeé ne gepye bóó áchóme mmye ne ate chánéné. ¹⁵ Pyege wye unó gefóó eyige nesó eniné Kras áchyegge nebéé né muú matóó nyu néndé elé gétúgé Esowó akelégé nnó enyú débe né nesó, ne ji akuú enyú. Choge mmye ne ate, debe ndere up3 menyammye uchome né menyammye ama, nnó detámégé ji né unó bi ji apyee. ¹⁶ G3ge abya Kras abe enyú né matóó gbene. Lérégé ji mbaá ate ne chyegge ate majye né denja deko. Kwage makwa ayi atanegé né bóó nwe Esowó ne ayi atomé ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea elerege. Kwage áji ne metóó megómegó né mbaa Esowó. ¹⁷ Ne yéndégenó eyigé enyú dépyéé, ye déjógé lé mejóó, yé depyé lé unó, pyegé ubí ukó gefóó eyi gelerege nnó enyú delu bóó Ata Jis3s. Deke ne ji detamégé nte se Esowó yéndégébé.

P3l achyegge majye mbaá mala upú bóó Esowó

¹⁸ Enyú andeé an3 wúgé ne an3 nyú yendégébé, mbo ne andeé abi áfyéé metóó ne Ata ápyéé.

¹⁹ Enyú an3, yéndémuú nyu ab3gé gejeé ne mendée wuu. Ekágé achyegge ji genyane.

²⁰ Enyú baá, wúgé ne ama ne ante nyú yéndégébé néndé ge genó eyigé gepyéé metóó eg3óó Ata mbo.

²¹ Enyú ante, ekágé depyege mató asoge baá nyú, deke depye mbó defyee ebwó gebwa mmye ne apye se genó gelógeló.

²² Enyú afwe yéndegebé wugé né bóó abi abóó enyú fa mme. Deke depyee utóó nyú, ekágé depyege lé nnó ebwó agéné utóó bi enyú depyé ne áféége enyú. Pyége utóó nyú metóó ema gétúgé denógé Ata. ²³ Yéndé utóó bi achyeye enyú nnó depye, pyege ubi chánéné ne metóó ema, ndere bóó abi apye lé utóó Ata, épó fó lé mbaá akwaá. ²⁴ Ne kágé nnó Ata achyeye nye enyú nsa. Ne nsa yimbo elé unó bi ji ákwyee ábelé mbaá bóó bií. Ne yende utóó ebi enyu depyee, depyee mbó elé mbaa Kras muú abóó enyú. ²⁵ Yéndemuú ayi apye gabo agene nye efwyale ndéré ji apyee gabo néndé Esówa asóó mpa yéndemuú alerégé fó angya.

4

Majye ami Pól ama chyéé

¹ Enyú bóó abi dewyaá afwe, pyege galógaló ne ebwó ne unó bi úlú cho. Tégé ntó nnó enyú dewyaá muú ayi abóó enyú né mfaánebuú.

² Débégé fó ne gepwa manenemmye mbaá Esówa. Ne fyege ame nyú né mbaá unó bi enyú denenemmye, chyege ntó matáme mbaá Esówa. ³ Deke denénemmye fyege ese ntó né mmyemenene nyú, dégigé Esówa nnó apyee esé degé meti délérégé bóó mekomejóó Kras ayi ji ábelé nya bibií. Ne elé gétúgé abya melóméló yina ne me nkpe ne denó. ⁴ Négemmye nnó me ngaré mekomejóó yina gefóó eyigé bóó akage ji chánéné ndéré mbóó mangare.

⁵ Bege ne denja né gefóó eyigé enyú dekené né gelúagé bóó abi alá fyé metóó ne Jisós wó. Yéndé meti ewé enyú dégege, déchoge fó gébé mangaré ebwó mekomejóó. ⁶ Bege ne denjare mejóó melóméló né meno nnó ebwó áké awuú genó eyigé enyú dejóó, matóó ágóóge ebwó. Deke depye mbó dekage nye mashuú meko mbaá yéndégenó eyigé ebwó agige enyú.

Kwyakwya matame ami Pól atamege ebwó

⁷ Menjme se Tikikós achwóge, agárégé nye enyú genó eyi gepyee ne me. Esé débóó gejeé ne ji dóó, ne alú nte menjme ayi apyee utóó ne esé chóncho ne apyee utóó Ata ne metóó wuú ema. ⁸ Ula bi me ntóme ji eta nyú úlú nnó achwóge, agaré enyú ndéré depó dekené wena ne esé nnó afye enyú eshye. ⁹ Ebwó ne menjme se Jnesimus muú meló nyú ne áchwóó. Esé debóó gejeé ne Jnesimus dóó. Ne ji ntó apyee utóó Ata chánéné. Ebwó áchwóge agárégé nye enyú yéndégenó eyi gepyee ne ese wena.

¹⁰ Aristakós nte menjme se ayi delu fa né denó ne me aló enyú matame. Makós ayi alu mbeé Banabas atamege ntó enyu. Ji alu muú ayi me ngaré me enyú nnó mbóge ji achwóge sege ji amu apea. ¹¹ Jisós ayi akuú ji ntó nnó Justós aló enyú matame. Né géluágé bóó ako abi ápye utóó ne me elé bóó bina aléé ne álu bóó Jus. Ebwó bina ne ábane me nnó dégárégé abya gefwage Esówa. Ebwó ápóó me kpaá ápwo.

¹² Epafras muú meló nyú aló nto enyú matame. Ji alu maá utóó Kras Jisós. Ji anenemmye yéndégebé gétúgé nyú apwyaá fó. Anenemmye nnó Esówa apye enyú détné ne eshye ndére bóó abi ábené né depó etií, ne nnó debe ne gefoge metóó ewe alá enyige fó mankaá genó eyigé Esówa akelégé nnó enyú depyege.

¹³ Ne me ngárégé enyú ndere nteésé wuú nnó ji apyee utóó ne eshye nnó apóó enyú ne bóó Esówa abi álu né Laodisha ne abi Hirapolis. ¹⁴ Menjme se Lukase mepmye mamee ayi debóó gejeé ne ji dóó, ebwó ne Damas átamege enyú.

¹⁵ Tamege anjme se abi alú né meló Laodisha. Tamege ntó Nyfa menjme se ayi mendée choncho ne bóó echomele Jisós abi anywerege né gepu jíí. ¹⁶ Dejóóge

ημε yina dewúgέ, mmyεge mmyε ájós ntó ji mbaá εchomele bós Jisós abi álú né Laodisha. Ne ενύú ntó jógέ ημε ayi me nsame abi Laodisha. ¹⁷ Gárege Akípυs nnó ammyε mmyε anéré utós εbi Ata achyéέ ji nnó apyε.

¹⁸ Membós Pól ne nsame kwyakwya matame amina ne εbwó wa. Tege nnó me nlú né gépúgέ denó. Nnenemmyε nnó Εσωó álérégέ ενύú galógáló.

N̄WE mbE ayi Pɔl ásamé mbaá εchomele bɔ́ Kras né Tessalonika

Matame

¹ Me Pɔl ne nsame n̄we yina. Silvanos ebwɔ́ ne Timɔti choncho ne me débɔ́ enyú matame. Me ntɔme n̄we yina eta nyú bɔ́ εchomele Jisɔs né melo Tessalonika, enyú abi délu bɔ́ Nte sé Eɔwɔ́ ne Ata Jisɔs Kras. Nnɛnemmye nnó Nte sé Eɔwɔ́ ne Ata Jisɔs Kras álérégɛ enyú galógálɔ́, apye enyú débe né neso.

Gefɔ́ eyigé bɔ́ Tessalonika abi áfyéé metɔ́ ne Kras abele gɛn̄wá gebwɔ́

² Yéndégébé esé deké dénɛnemmye, détamégɛ Eɔwɔ́ gétúgɛ enyú ako, ne défyéé enyú né mmyemenene sé. ³ Ndere dénɛnemmye mbaá Eɔwɔ́ Nte se esé ako, détéé unó ulúlú ebi enyú dépye gétúgɛ défyéé metɔ́ ne ji. Détéé utɔ́ ebi enyú dépyé ne eshye gétúgɛ débɔ́ gejeé ne ji. Détéé ntó ndere enyú dékoge metɔ́ gétúgɛ déneré metɔ́ ne Ata sé Jisɔs Kras. ⁴ An̄me sé, esé dékaá nnó Eɔwɔ́ abɔ́ gejeé ne enyú, ne ajya enyú nnó débe bɔ́ bíí. ⁵ Néndé gébégɛ esé déchwɔ́ ne abya melómélɔ́ eta nyú, déchwɔ́ fɔ́ ne mekomejɔ́ jiji wɔ́, déchwɔ́ ntó ne eshye ewé Mendoó Úkpea εchyege. Ne esé dékaá chañéné nnó abya melómélɔ́ yimbo alu wáwálé. Enyú dékaá ntó gefógɛ gepɔ́ eyigé esé déwyaá gébégɛ délu ne enyú, ne délu nya mbo né galógálɔ́ nyú. ⁶ Enyú ntó dékwale wye gekagé neke ne sé ne eyigé Ata. Yé élé bɔ́ achyéé enyú efwyale gétúgɛ abya melómélɔ́, enyú dékame wye ne ji ne nechóchɔ́. Ne élé Mendoó Úkpea ne εchyege enyú nechóchɔ́ eniné na. ⁷ Ndere enyú dépyéé mbo, délá bɔ́ abi an̄mé ako abi áfyéé metɔ́ ne Kras né gebage mewaa Masedonia ne Akaya abɔ́ mankwale gekage nekene bwɔ́. ⁸ Enyú dépyéé fɔ́ mekomejɔ́ Ata asane wye élé né gebage mewaa Masedonia ne Akaya gejejeji wɔ́, yéndé mbaá bɔ́ akaá gefɔ́gɛ metɔ́ ewé enyú défyéé ne Eɔwɔ́. Getu eyigémbo esé debɔ́ sé mangaré ebwɔ́ genó wɔ́, ⁹ néndé ebwɔ́ ambɔ́ ágárege gefɔ́ eyigé enyú désele esé gébégɛ déchwɔ́ lɔ́ mangaré abya melómélɔ́ eta nyú. Agárege ntó ndere enyú délyaa aló uka, dénógɛ lé Eɔwɔ́. Nana enyú dénógɛ Eɔwɔ́ ayi mbɔ́, muú alú mebe. ¹⁰ Agárege ntó ndere enyú dégilé Maá wuú nnó atanege nye mfaánebuú achwɔ́ fa mme. Maá wuú yimbo élé Jisɔs, muú ji apye akwilé né negboó. Elé Jisɔs ne aferege esé né metɔ́ usɔ́ ewé Eɔwɔ́ alerege nye gébégɛ aké asɔ́ mpa.

2

Utɔ́ Pɔl né Tessalonika

¹ An̄mé sé, enyú ambɔ́ dékaá nnó neke eniné esé déchwɔ́ eta nyú neno fɔ́ mme detu wɔ́.

² Gemégɛ nnó esé déchwɔ́ ewú débɔ́ délu né melo Filipi. Enyú dékaá ndere bɔ́ abi ewú áchyéé esé efwyale ne mashye ami ebwɔ́ áshyéé esé. Yémbo Eɔwɔ́ afye esé eshye nnó déchwɔ́ dégarɛ enyú abya melómélɔ́ ayi ji áchyéé, ye élé bɔ́ átene ukpene ne esé. ³ Gégɛ ye nnó genó eyigé esé dégarɛ enyú gelú wáwálé. Uferé uboubo upɔ́ mmu, ye démbwólé ntó depɔ́ mmu. ⁴ Esé dégarɛge lé genó eyigé Eɔwɔ́ akélege nnó esé dégáregé. Ji achere esé, agé nnó esé dékwane mambɛ bɔ́ abi ji áfyéé ebwɔ́ abya melómélɔ́ né amu nnó dégáregé. Ne esé démmye fɔ́ nnó dépye genó eyi gegɔ́ akwaa metɔ́, dépyéé élé genó eyi gegɔ́

Esowá muú áchérege matóó se. ⁵ Enyú dékaá chánéné nnó esé déchwó f3 eta nyú ne gelógé mejóó wó, yé ebe elé manjme enyú gemuá ame nnó désé unó nyú. Esowá alu ntése nnó njógé wáwálé. ⁶ Esé debó démmye f3 nnó bóó áfége esé. Ye ebe elé enyú, yé bóó abi cha esé dékelege f3. ⁷ Esé ndere ángbá Kras, débo delú cho mangiú nnó enyú déchyege esé unó bi dékelege, yembó esé dépye f3 mbó wó, delú pere ne enyú, dégbare enyú chánéné ndere mmabu ágbárege baá bií. ⁸ Gétúgé gejeé eyigé esé débóó ne enyú dóó, dépye f3 nnó enyú dékaá lé abya melóméló Esowá jiji wó, dékpome mmye manchyeé genwá gesé nnó dépoó enyú néndé esé débo gejeé ne enyú dóó. ⁹ Anjme ba, nfere nnó enyú delú teé utóó ebi esé ambóó dépyeé désóó njújú. Dépye utóó utuú ne njwomesé nnó ékágé déneré muú f3 metuú mmye ndere dégarage enyú abya melóméló ayi Esowá achyeé. ¹⁰ Enyú dege ndere gepógé sé gelu, ne Esowá ntó akaá ndere esé délere gepó gelógéló ne enyú abi défyéé metóó ne Kras. Esé debó delú pópó ne cho né mbe ushu Esowá ne dépyeé f3 genó eyigé bóó ákage shulege esé ndo wó. ¹¹ Ne dékaá ntó nnó unó bi esé dépye nya ne enyú, úlú wye ndere nte apye ne baá bií. ¹² Esé défyéé enyú eshye, dépyeé matóó ákwenege enyú né mmu, ne dékpeage enyú nnó débe ne genwá eyigé Esowá akelege. Esowá ne akuú enyú nnó dénye gefwa jii ne nnó débo ntó gekpekpegé ngó wuu.

¹³ Ne esé détamege ntó Esowá yéndégébé néndé, gébége enyú déwuú mekomejóó Esowá ayi esé dégere enyú, dese f3 ji eké mekomejóó ákwaá wó. Désé ji ndere mekomejóó Esowá, ne mbó ne ji alu wáwálé. Ne mekomejóó yimbó alú pyeé utóó né genwáge nyú abi défyéé metóó ne Esowá. ¹⁴ Anjme esé, me njógé mbó néndé, genó eyi gepye ne enyú, gepye ntó ne machomele bóó Esowá abi áfye metóó ne Kras Jis3s né gebagé mewaa Judiya. Bóó meló nyú ápye enyú dége efwyale wye ndere bóó Jus abi alu né gebagé mewaa Judiya ápyeé anjme abi álu ewu ágene. ¹⁵ Elé bóó Jus ne ápye áwáne Atá Jis3s ne bóó ekpávé Esowá f3, wye elé bóó Jus ne ábuú esé né malu ayi dégarage meko mejóó Esowá wye. Metóó esóó Esowá ne ebwó. Ne ebwó álu bóó mawáme mbaá bóó ako. ¹⁶ Ammye mamgbge esé nnó ékágé dégaré bóó abi alá pó bóó Jus mekomejóó Esowá ayi ákage pye Esowá áferé ebwó né efwyale gabo. Ndere ápyeé mbó, ágbége gabo bwó mfaá gabo kpaá te akwónegé ndere Esowá akelege nnó akwane. Ne nana metóó esó Esowá. Ela gachyeé achyeé ebwó efwyale.

Pól akelege ma manjye gé ájmé né Tessalonika

¹⁷ Anjme esé, bóó ábuú esé délyaa enyú meshwemeshwe. Ne yé elé bóó ápyeé esé délyaa enyú né mbóó gébé, delú teé wye enyú yéndégébé. Ne te ndere esé débóó gejeé ne enyú dóó, demmye ne eshye nnó déchwó détuú mashu ne ate. ¹⁸ Wáwálé esé débo delu ma manchwó tuú mashu ne enyú. Me mbóó Pól mmua me ndóndó ne ndó manchwó yémbó danchómeló agbe esé meti. ¹⁹ Esé debó delú ma manchwó tuú mashu ne enyú néndé elé enyú ne esé déneré metóó chánéné nnó défyé metóó ne Jis3s chánéné. Enyú ne dépyeé nnó esé debe ne nechóchó. Ne né bií ebi Jis3s Kras akerege meso fa mme, enyú ne depye nye esé débé ne gempoge né mbe ushu Ata Jis3s nnó dépye utóó sé chánéné. ²⁰ Elu wáwálé nnó enyú ne dépyeé nnó esé débo ngó ne nnó debe ne nechóchó.

3

¹ Ne ndere esé dékelege nnó déma détuú mashu ne enyú, dégége nnó dékagé ko sé metóó ndere delá dépóó ne enyú, défere nnó elú galógáló nnó esé ne Silas dékpe delá né meló Atens, ² détuú menjme sé Timoti eta nyú. Ji apye utóó Esowá choncho ne esé ne apóge esé mangare abya melóméló Kras. Esé détuú ji

nnó achwó afye enyú eshye, ápyé metáó ewé enyú défyéé ne Kras ébéné, ³ nnó ékágé muú nyú fə abə gepwa né metáó gétúgέ gefogé efwyale ewé bóó ápye enyú dégene. Enyú ambáó dékaá me nnó mbə ne Esəwə akelege nnó epye ne bóó bií. ⁴ Ye gébégé esé delú ne enyú, débə me mbé dégare enyú nnó esé ako dégene nyé efwyale. Ne wyembə ntó ne epyéé, enyú ambáó dékaá chánéné. ⁵ Gétúgέ me nla nkage ko sé metáó ne ntame Timəti nnó achwó apé mbəgé enyú delú défyéé wyé metáó ne Kras waá défyéé fə. Me mpyembə gétúgέ nnó mbə efə nnó ndə fə danchəmeló muú achwáó bóó ne mmuameno, apye enyú délyaá mamfyé metáó ne Jisəs. Ne nnó ndə fə utáó ebi dépye eta nyú uno mme detu.

⁶ Ne nana ayi Timəti atane eta nyú achwáó, achwó esé ne abya melóméló nnó enyú delú défyéé wyé metáó ne Kras ne débáó wyé gejeé ne ate. Agare ntó esé ndere esé delú enyú metáó chí chí chí ne nnó enyú debə gejeé dáó mange esé wyé ndere esé ntó débáó gejeé mange enyú. ⁷ Anje sé, gétú eyigémbə, yé elé bóó ápye esé déwuú ubalé dégene efwyale, matáó ákwene esé mmu néndé enyú delú défyéé wyé metáó ne Kras. ⁸ Ne nana amba apwya esé mmu ndere enyú détene ne eshye défyéé metáó ne Ata. ⁹ Esé dékage yé ndere détamege Esəwə né mmyemenene gétúgέ genó eyi ji apye né genwáge nyú, ne necháchó eniné esé déwyaá né mbé ushu Nte sé Esəwə. ¹⁰ Esé dénənemmye mbaá Esəwə ne matáó sé ako, utuú ne ηwəməse nnó ji ápye esé dema detuú mashu ne ate, nnó délere enyú unó bi enyú débáó mankaá, ebi upyéé nnó metáó ewé enyú défyéé ne Kras ebene chánéné.

¹¹ Dénənemmye nnó Nte esé Esəwə jimboó ne Ata sé Jisəs apye esé dege meti déchwó detuú mashu ne enyú. ¹² Dénənemmye nnó Ata apye gejeé eyigé enyú débáó ne ate choncho ne bóó ako geja eké eyigé esé débáó ne enyú. ¹³ Déké dépyéé mbə, Ata apyéé matáó nyú ábénége, apye enyú débéé fə gyéé né meti fə, ne apye enyú débéé bóó ukpea gébégé détenege né mbé ushu Nte sé Esəwə né bií bi Kras ákerege meso fa mme ne bóó ukpea bií ako.

4

Bege ne gepə eyi gepye metáó egáó Esəwə

¹ Anje sé, genó eyigé fə, eyigé esé dékelege mangaré enyú gelú nnó, esé délere me enyú gefáó eyigé enyú débáó mambéle genwáge nyú nnó metáó egogé Esəwə. Wyembə ntó ne enyú dépye me. Ne nana esé dékpane enyú geka né mabə Ata Jisəs ne dékpeage enyú nnó dépyéé wyembə déjyege mbəmbə.

² Enyú dékaá unó bi esé dégare enyú nnó dépyege. Ne elé Ata Jisəs ne achyéé esé uto nnó dégare enyú nnó dépyege mbə. ³ Genó eyigé Esəwə akelege gelú nnó enyú debé bóó ukpea défere amu né manane tamtame. ⁴ Yéndémuú nyú akaá ndere ágbárege menyammye wuú né depərə ubele, apyéé mbə abéé muú ukpea ne abáó enógé. ⁵ Débéé fə bóó abi ashyage ubele eké bóó mme abi alá kágé Esəwə. ⁶ Né mechó ewéna, ékágé muú fə apye nte gabo yé nnó anye ji upwáó né meti fə chacha. Esé dégaré me enyú mechó ewéna, ne dekwele enyú mbeé nnó Ata achyēge nyé efwyale mbaá bóó abi ápye unó bina uko. ⁷ Esəwə akuú fə esé nnó depyéé ukwenkwe unó wó, akuú lé esé nnó débéé bóó ukpea. ⁸ Ndere elúmbə, muú ayi abyaá majye ami esé déchyéé mbə na, abyaá fə lé ákwaá wó, abyaá lé Esəwə muú achyéé enyú Mendoó Ukpea wuú.

⁹ Né mechó gejeé mambə ne ate, nge sé ula bi démage sa dégaré enyú wó, Esəwə alere me enyú ambáó ndere débáó magbóge ne ate. ¹⁰ Ne wáwálé enyú

* 4:4 Elú wáwálé nnó: Bə ηwe abifə ása nnó “ágbárege mendée wuú.”

déboó me gejeé ne atε aηme ako né gebage mewaá Masedonia. Ndere elúmbó, aηme sé, esé dékpeage enyú nnó débogé wye gejeé ne atε déjyεge mbεmbε. ¹¹ Ne dékpeage ntó enyú nnó démmyε mambele geηwáge nyú gefóó eyi dela débóó fó εfwyale ne muú fó, défyεge fó meno né depóre bóó abi chacha, ne enyú ambóó pyεgé utóó εbi upógé enyú wye ndere esé dégaré me enyú. ¹² Déké dépyεmbó, bóó abi alá áfyεé metóó ne Εσωω wó, áchyεge enyú enógé ne dégilé fó muú fó nnó achyεge enyú unó bi ulií enyú.

Genó eyi gepyε nye gemεge nnó Ata akerege fa mme

¹³ Aηme sé, esé dékelege nnó enyú dékaá wáwálé genó eyi gepyε nye ne bóó abi ágbóó, nnó ékágé enyú déla meshwεmeshwε eké bóó abi alá áneré fó metóó nnó ágboge Εσωω apyεé nye εbwó ákwilé né negbo wó. ¹⁴ Tε mbaá esé dékamé nnó Jisós agbo ne akwilé né negbo, dékamé ntó nnó Εσωω apyε nye bóó abi áfyεé metóó ne Jisós ne ale gbo ákere né geηwá ne ji.

¹⁵ Genó eyigé Ata Jisós jimboó agaré, geji ne esé ntó dégarege enyú nana, nnó né bií bi ji ake ashulege fa mme, esé abi débεé abε kpaá tε bií εbi mbó, débóó fó mbε detuú ne ji ne bóó abi áfyεé metóó ne ji ne ale gbo. ¹⁶ Ata jimboó atanege nye né mfaánebuú ashulege fa mme, akuú nye bóó ne meko metometo, bóó áwuú nye ntó meko mfwa makiénné Εσωω ne meko mbá Εσωω. Bóó abi áfyεé metóó ne Kras ne ale gbo ne abóó nye mbε akwilé né negbo. ¹⁷ Εσωω apyε nye εbwó ako choncho ne esé abi délu mbó abε nana detuú ne atε né mbaá ayi geko gelu, nnó débáné Ata ne débεé ne ji tε kwyakwya. ¹⁸ Ndere elúmbó, fyεge atε metóó né depó εtiré esé déjógε mbó na.

5

Kpomege mmyε dégilé bií εbi Ata áchwóó

¹ Aηme sé, nge sé ula bi esé désame dégare enyú gébé eyigé unó bina upyεé nye wó. ² Esé déjógé mbó néndé, enyú ambóó dékaá chanéné nnó bií bi Ata Jisós amage chwó, uchwó nye mbelepo wye ndere ménjó achwóó ne utuú. ³ Bóó aké ájógé nye nnó, “Yéndégenó gelú chanéné, ne yé εfwyale fó épó,” gébé eyigémbó ne depó déchage nye εbwó wye ndere nebyεé nelóó mendé. Ne yé muú ayi ákágé bo apó. ⁴ Yεmbó aηme sé, enyú depó fó né mmu gemua, getú eyigémbó bií bimbo uchwóó fó enyú mbelepo ndere ménjó. ⁵ Enyú ako delú bóó abi álu né geηgbó ápyε unó bií gbóó. Esé bóó Εσωω, depó fó bóó abi álu né mmu gemua ápyε unó eké bóó abi utuú ugilé εbwó. ⁶ Ndere elúmbó, ékágé esé débelege gejya eké bóó abi alá teé fó nnó Jisós amage kere nye fa mme. Debe peé, dégilé bií bi Jisós akerege ne dégbarege mmyε sé. ⁷ Elé ne utuú ne bóó abelege gejya ne élé ne utuú ntó ne bóó anyuú mmóó mámpyεne εbwó. ⁸ Yεmbó esé delu bóó abi álu né gegbóó. Debo mamgbárege mmyε sé. Défyεgé wye metóó ne Jisós, ne debóge wye gejeé ne atε aηme. Εwéna εbeé nye nkane genó eyi gekwerege nnó ékágé genó gepyε esé wye ndere gekúge ummyε gekwerege muú bee né εwóme. Ne dénérégé wye metóó ne Jisós nnó aferege nye esé né εfwyale gabo, εwéna ekwerege nye ntó esé ndere ela ummyε ewé muú bee akwerege né mekpó. ⁹ Εσωω ajyaá fó esé nnó dege εfwyale ewé ji alerege nye bóó wó. Ajyaá lé esé nnó ji afere esé né εfwyale gabo gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras apyεé. ¹⁰ Jisós agbo gétúgé esé. Ji apyεmbó nnó yé esé debe abε, yé dégbó, bií bi ji achwógé esé debe ne ji tε kwyakwya. ¹¹ Ndere elúmbó, fyεge atε metóó, depógé atε nnó défyε metóó ne Jisós wye ndere enyú dépyε me.

Kwyakwya majye ami Pól achyéé

¹² Αημέ sé, dékpeage enyú nnó défεge bós abi apye utós Ata Jisós chánéné né geluage nyú. Εβwó ne álu bós kpakpa nyú, ne εβwó ne áchyεge enyú majye.

¹³ Chyεge εβwó ενóγέ dós, ne bógé ntó gejeé ne εβwó gétúgέ utós bi εβwó apyeé. Bεge nesó ne ate.

¹⁴ Αημέ se, dékpeage enyú nnó, dékpeage bós abi alá kelege mampye utós nnó apyege matós, fyεge abi afós εfó metós, póge abi alá pó ne εshye, ne bεge pere ne yéndémuú. ¹⁵ Σεgé gébé nnó ékágé nte fó ashuú nte gabo, lεrege ulós melu ne ate choncho ne bós ako.

¹⁶ Bεge ne nechóchós yéndégébé. ¹⁷ Nεge wyε mmyε nnεne. ¹⁸ Tamege wyε Εsówó né yéndégenó eyi gepye enyú. Gege genó eyigé Εsówó akεlege nnó enyú abi dechome mmyε ne Kras Jisós dépyεmbó.

¹⁹ Εkágé dépyε Mendoó Ukpea εlyaá mampye utós bií né geluage nyú.

²⁰ Débyage fó mekomejós ayi atane mbaá Εsówó. ²¹ Yémbó chεrege yéndégenó chánéné mbógé nnó gelú genó gelógéló, kamege ne geji. ²² Ne yéndégenó eyi gela gelóme dékamege fó ne geji chacha.

Pól anemmye nnó ábelé geηwáge bwó pópó

²³ Nnεnemmye nnó Εsówó jimbo muú áchyége nesó, ápye enyú débε bós ukpea ne nnó ápye enyú débεle geηwáge nyú geko pópó gefós eyigé muú alá ákagé shulé enyú ndo kpaá te bií bi Ata sé Jisós Kras akεrege meso fa mme. ²⁴ Εsówó muú akuú enyú anyégémeno nnó apyeé genó apye geji. Ndere elúmbó, ji apye nyε nnó enyú débε bós ukpea.

²⁵ Αημε sé, nege ntó mmyε mbaá Εsówó gétúgέ εsé.

²⁶ Tamege ate aηme ako ne gejeé ndere bós Εsówó.

²⁷ Nkpeage enyú né mabó Ata Jisós nnó dékú ηwe yina aηme ako awu.

²⁸ Nnεnemmye nnó Ata sé Jisós Kras álérégέ enyú galógáló.

NWE ayi agbeé nwe epea, eyi Pól ásamé mbaá echomele bós Kras né Tessalonika

Matame

¹ Me Pól ne nsamé nwe yina. Silvanos ebwó ne Timōti choncho ne me delóó enyú matame. Me ntóme nwe yina eta nyú echomele bós Esowó né melo Tessalonika, enyú abi délu bós Nte sé Esowó né Ata Jisós Kras.

² Esé dénemmye nnó Nte sé Esowó ebwó ne Ata Jisós Kras alárege enyú galógáló ne apye enyú débé ne nesó.

Gefóó eyigé Kras asóó nye mpa gébégé akerege fa mme

³ Añme sé, esé débó mantamege Esowó yéndégébé gétúgé enyú. Elú cho mampyege mbó, néndé enyú défyéé wye metóó ne Kras déjye mbembe ne débóó wye ntó gejeé ne ate déjye mbembe. ⁴ Getú eyigémbó, esé déjógé né gempógé, dégarege machomele bós Esowó ndere enyú dékogé metóó, né efwyale ewé bós áchyegé enyú ápyéé enyú déwuú ubale ne défyéé wye metóó ne Kras.

⁵ Ndere enyú défyéé wye metóó ne Kras mbó, alárege gbogónó nnó Esowó asóó nye mpa yéndémuú chánéné. Ji apye nye enyú dékwane mambé bós abi dékpene né gefwa jí. Elé gétúgé gefwa eyina ne enyú dégene efwyale. ⁶ Esowó asóó mpa wuú chánéné. Ndere elúmbó, ji ashuge nye amu achye efwyale mbaá bós abi áchyegé enyú efwyale. ⁷ Ji apye nye mmye ekwene enyú abi bós áchyegé mbó enyú efwyale ne apye ntó mmye ekwene esé. Ji apye nye unó ácha gébégé Ata Jisós atanege mfaánebuú achwage ne ukpeke makiénné jí ní mmu manóme mewé ewé elúle, ⁸ manchyéé efwyale mbaá bós abi alá kage Esowó. Ebwó ne ashyaá manwú ne abya melóméló Ata se Jisós. ⁹ Ebwó ágene nye efwyale ewé áchóó genwáge bwó te kwyakwya, ábéé fó né melu ewé ebwó ágene ñgá wuú ayi uto bíí ulerege. ¹⁰ Unó bina upye nye né bíí bi Ata Jisós achwógé mansé ñgá mbaá bós ukpea bíí. Ne bós abi áfyéé metóó ne ji mano aláá ebwó mekpo fuú. Enyú ntó débéé nye né geluage bós bina néndé enyú dékamé ne mekomejós ayi esé dégere enyú.

¹¹ Gege ula bi yéndégébé esé dénemmye gétúgé nyú mbó. Dénemmye nnó Esowó sé apye enyú débele genwáge nyú chánéné ndere bós abi áwyaá gefógé genwá eyigé ji akuú enyú nnó débé ne geji. Dénene ntó mmye nnó, ji apóó enyú né uto bíí dépye unó ulólóló ebi enyú dékelege mampye uko, ne nnó dénére utóó bi débóó mampye gétúgé défyéé metóó ne Jisós. ¹² Ndere elúmbó, bós áfenge Ata Jisós gétúgé gefóó genó eyigé enyú débele genwáge nyú ne eyigé ji apyéé eta nyú. Ne áfenge nye enyú gétúgé déchome mmye ne ji né galógáló ayi Nte sé Esowó ne Ata Jisós Kras alárege.

2

Muú nchye

¹ Añme sé, esé dékelege mangaré enyú genó eyi gepye nye gemege nnó Ata Jisós Kras akerege nye fa mme, ne ndere Esowó anywewerege nye esé détuú ne ji. Né mechó ewéna, esé dékpeage enyú nnó ² ékágé dékwe tametame, ne ékágé matóó ányígé enyú né mmu gétúgé genó eyi bós ájoge. Bós abifó ájógé nnó bíí ebi Ata Jisós akerege meso fa mme uchwó me. Abifó ájógé áké elé Mendoó

Ɛsɔwɔ ne ɛpye agaré nnó bii ɛbi Ata akerege meso uchwɔ. Abifɔ áké esé desá né mmu nwe ne átɔme. ³Ɛkágé muú fɔ abwólé enyú né meti fɔ. Gemɛge nnó Ata Jisɔs akere meso, gébé gebéé nye eyigé gejamégé bɔ́ ɔ́toó nye mekpɔ ne Ɛsɔwɔ dɔ́. Gébé eyigémbɔ gekwɔnege muú nchye fɔ alerege nye mmye. Ji muú Ɛsɔwɔ abɔ́ manéré ne ji. ⁴Ji atenege nye ukóló ne Ɛsɔwɔ ne yéndégenó eyigé bɔ́ ɔ́nógé ne ásele nnó élé bɔ́ Ɛsɔwɔ bwɔ́. Asele nye gemɛ jii nnó anɛa gemɛ apwɔ ɛbwɔ́ ako. Ne ajye jwɔle nye né echa upɛ Ɛsɔwɔ ajógé aké jimbɔ́ ne alu Ɛsɔwɔ.

⁵Enyú déteé fɔ nnó gébégé me nlú ne enyú, mbɔ́ ngaré me enyú unó bina? ⁶Enyú dékaá genó eyi gegbéé muú nchye yimbɔ́ nnó achwɔgé fɔ nana. Ji abɔ́ manchwɔ lé né gébé eyigé Ɛsɔwɔ akelege nnó ji achwɔ́. ⁷Ne uto bi upye bɔ́ ɔ́ alá belegé sé mabe Ɛsɔwɔ ulɔ́ me mampye utoó bibii. Ne muú fɔ agbéé utó ɛbimbɔ́ ne agbéé nye wye ubi mbɔ́ kpaá te Ɛsɔwɔ aferege ji né meti. ⁸Ɛsɔwɔ aferege muú yimbɔ́ né meti ne muú nchye yimbɔ́ aléré gemɛ jii. Ne gébégé Ata Jisɔs achwɔ́gé awane nye muú nchye yimbɔ́ ne gejulé eyi getanege ji né meno. Ne anerege nye ji kanja ne gengbɔ́ eyi gegenege gébégé ji aké achwɔ́. ⁹Muú nchye yina ayi achwɔ́, danchɔ́meló achyege nye ji utó ebii ji apye ukpekpe ufelekpa mambwɔ́lege bɔ́, ne gejamégé unó bi upye nye bɔ́ ɔ́ alá mano mekpɔ fuú. ¹⁰Asele nye yéndé gefógé mejɔ́ dembwólé abwólé bɔ́ ɔ́ abi ánóme nye mme detu. Ɛbwɔ́ bina ánóme nye mme detú gétúgé áshyá mambɔ́ gejeé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ agaré nnó apye ɛbwɔ́ atané né ɛfwyale gabo. ¹¹Gétú eyigémbɔ, Ɛsɔwɔ apye ɛbwɔ́ ákwe tametame ákamé ne genó eyi gelu gebyɔ. ¹²Nderé elúmbɔ, yéndémuú ayi alá kamé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ agarege wɔ́, gétúgé gabo ágɔ́ ji mampye, Ɛsɔwɔ ajɔge nye nnó akwe mpa, abɔ́ mange ɛfwyale.

Ɛsɔwɔ ajyad enyú nnó afere enyú né ɛfwyale

¹³Añmé sé, esé debo mantamege Ɛsɔwɔ yéndégébé gétúgé enyú bɔ́ ɔ́ Ata ábɔ́ gejeé ne enyú, néndé Ɛsɔwɔ ajya mé enyú te ula ulɔ́ nnó apye enyú detane né ɛfwyale gabo. Enyú detane né ɛfwyale ɛwéna ndere Mendoó Ukpea ɛpyéé nnó enyú debe bɔ́ ukpea Ɛsɔwɔ ne ndere dékamé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ agarege. ¹⁴Ɛsɔwɔ akuú enyú nnó ji apye enyú déthane né ɛfwyale gébégé enyú dékamé ne abya melmélé ayi esé dégare enyú. Ji akuú enyú nnó ji achyéé enyú gefoge enógé ɛwé Ata sé Jisɔs Kras abɔ́. ¹⁵Ndere elúmbɔ, añme sé, tenege cháñéné, dékwɔ́lege unó bi esé délere enyú yé ɛbi dégare gébégé dégarege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, ne ebi désame enyú né bɔ́ nwe.

¹⁶Ata sé Jisɔs Kras ne Nte sé Ɛsɔwɔ alere esé galágáló. Abɔ́ gejeé ne esé, áfyéé esé metɔ́ ɛwé ɛla ebyéé, apye esé dénerage metɔ́ cháñéné né unó uko ɛbi Ɛsɔwɔ anyémeno nnó achyege ne Jisɔs Kras. ¹⁷Nnenemmye nnó ji áfyéé enyú metɔ́, apye enyú debo ɛshye dépyege ne déjógé élé unó bi ulú cho yéndégébé.

3

Negemmye gétúgé esé

¹Añme esé, genó eyigé fɔ eyigé me nkelege mangaré enyú gelu nnó, enyú dénenemmye gétúgé esé. Negemmye nnó mekomejɔ́ Ata asane wáwá akpe né yéndé mbaá ne nnó bɔ́ ase ji ne enógé wye ndere akpene nya eta nyú. ²Nge ntó mmye nnó Ɛsɔwɔ akamege fɔ esé dékpe né amu bɔ́ ube ne bɔ́ nchye. Néndé bɔ́ ako fɔ wɔ́ ákamé ne mekomejɔ́ Ata wɔ́.

³Yémbɔ esé dékage líí mmye ne Ata. Ndere elúmbɔ, ji apye nye enyú débene né depɔ́ré Ɛsɔwɔ ne ábáme nye enyú nnó ɛkágé muú nchye yimbɔ́ apye enyú

dekpe né gabo. ⁴ Esé dékaá chanéné nnó Ata apóoge enyú dépyé unó bi esé délere enyú, ne nnó enyú déjye nye wye mbe mampyege ubi.

⁵ Nnenemmye nnó Ata apye enyú dékaá chánéné gejeé eyigé Esɔwɔ abɔ́ ne enyú ne nnó apye ntó enyú dékaá gefage metɔ́ mekoge ewé Kras alere nya gébége agene efwyale.

Débo mampyege utɔ́ débégé fɔ́ ámbwá

⁶ Añme sé, né uto bi Ata sé Jisɔs Kras achye esé, dékpeage enyú nnó defa mbwa ne yéndé meñme ayi alá kelege mampyege utɔ́, ebwɔ́ abi alá pyéé fɔ́ unó ndere esé dégate enyú nnó dépyege. ⁷ Néndé enyú ambɔ́ dékaá me nnó debɔ́ mankwolege gekage nekene sé. Esé déwe nya fɔ́ amu déjwólé gébége delu ne nyú wɔ́. ⁸ Yé me nyéé muú fɔ́ ayi dényéé dela dechyege ñka wɔ́ apɔ́. Esé dépye utɔ́ ne eshye utuú ne ñwɔmese nnó ékágé esé déneré muú nyú fɔ́ metuú ndere dégatege abya melóméló. ⁹ Esé dépye nya mbɔ́, épɔ́ fɔ́ nnó esé dépo fɔ́ ne uto makpea enyú nnó déchyege esé unó bi dékelege. Esé dépye nya mbɔ́ nnó délere enyú gepɔ́ eyigé débɔ́ mankwolé. ¹⁰ Yé gébége esé delu ne enyú, dégatege enyú nnó, “Muú ashyage mampyege utɔ́, ékágé afere nnó muú fɔ́ achyege nye ji menyé.”

¹¹ Esé déjógé mbɔ́ unó bina elé gétúgé déwuú nnó bɔ́ fɔ́ alú né geluage nyú abi alu ámbwá. Akelage fɔ́ mampyege utɔ́, ákene afyéé elé meno né depɔ́ré bɔ́. ¹² Né uto bi Ata Jisɔs Kras achyege esé, dégatege ne dékpeage ufɔ́ bɔ́ bina nnó akwóré gepɔ́, ase gébé ápyege matɔ́ nnó agene ñka eyi ebwɔ́ áname menyé.

¹³ Ne enyú añme sé, ékágé muú nyú fɔ́ abe ne gepwa mampyege genó eyi gelu cho. ¹⁴ Ne mbɔ́gé muú fɔ́ ashyage mankwolege majyéé mi esé déchye mbɔ́ enyú né ñwe yina, fyége ji ame mmye defa mbwa ne ji. Dépyégé mbɔ́ akpane nye mekpɔ́ unó. ¹⁵ Yémbɔ́ ékágé dése ji ndere muú mawáme, chyege lé ji majye ndere nte meñme ayi áfyé nto metɔ́ ne Kras.

Kwyakwya mejɔ́

¹⁶ Nnenemmye nnó Ata se Jisɔs Kras muú apye bɔ́ abéé né nesɔ́, jimbó apye enyú debe né nesɔ́ yéndégébé, né mati mako. Ata abe ne enyú ako.

¹⁷ Membɔ́ Pɔ́l ne nsame ñwe yina ne amu ya. Ge na ne me nnerage mansa bɔ́ ñwe ba, nnó mpye bɔ́ akaá nnó me ne nsame.

¹⁸ Nnenemmye nnó Ata sé Jisɔs Kras álérégé enyú ako galógáló.

N̄we m̄be ayi P̄l ásamé mbaá Timoti

¹ Me P̄l ne nsame n̄we yina. Me nlú ngbá Kras Jis̄s. Es̄w̄o Menchyé ger̄wá sé ne Kras Jis̄s muú esé déneré met̄s̄ ne ji nnó achyeḡe esé yéndégenó ne áj̄s̄ nnó me m̄be ngbá. ² Nt̄ome n̄we yina eta wyeé Timoti. W̄o olú eké maá wa wáwálé gétúḡe esé ne w̄o défyéé met̄s̄ né dep̄r̄é Jis̄s. Nn̄enemmye nnó Nte sé Es̄w̄o ne Ata Kras Jis̄s alerege w̄o galógáló, aḡne w̄o meshwe, ne apye nes̄o ne bw̄s̄ ne be ne w̄o.

Sege gébé ne ánlere gebȳs̄

³ Nkane mb̄o nkpea nya w̄o gébége n̄ȳéé Masedonia, jw̄ale né mel̄s̄ Efes̄s, nnó oḡbege b̄s̄ bi alerege mb̄o unó bi ulú cha, ebi ula upó f̄s̄ ndere ebi enyú déb̄s̄ m̄be déwuú eta Es̄w̄o. ⁴ Gare ebw̄o nnó ách̄age sé gébé mankúḡe mab̄o ukwene ante, ájame ubi né b̄o abya abi átome ne ebw̄o. Gef̄oḡe b̄o abya bina abi alá kw̄yaḡe, achw̄o élé ne m̄beé manyeḡe ne áleréḡe f̄s̄ b̄s̄ unó bi b̄s̄ ákamé ne ubi, ebi Es̄w̄o akelege. ⁵ Men̄o genó ayi me ngarege w̄o né mech̄o ewéna alú nnó, w̄o oḡare lé ebw̄o nnó ab̄oḡe gejeé ne ate. Gejeé eyiḡe na getanege né met̄s̄ ewe elu p̄p̄o, ewé ekaá nnó epyéé muú f̄s̄ gabo w̄o, ne ekame wáwálé ne unó Es̄w̄o. ⁶ B̄s̄ abifo ál̄yaa mamp̄yeḡe mb̄o, alá j̄s̄ lé unó bi ula upó ne nsa. ⁷ Ebw̄o akelege mamb̄e ánlere mabe Es̄w̄o yémb̄o ákage yé unó bi ebw̄o amb̄s̄ alerege, ne yé eb̄el̄ unó bi ebw̄o áferé nnó ákaá d̄s̄ ákáḡe yé ubi.

⁸ Esé dekaá nnó ebé elo yémb̄o élé gébége dégbareḡe ewu ch̄án̄éné ne el̄omé. ⁹ Kaá nnó mabé yina ap̄o f̄s̄ mbaá b̄s̄ bi alá kwené mabe, alu lé mbaá b̄s̄ bi ákwene áji, át̄o mekp̄o, abi alá nóḡe f̄s̄ Es̄w̄o ne abi ápyéé gabo, abi alá selé dep̄r̄é Es̄w̄o eké genó, áj̄oḡe gabo ne Es̄w̄o, abi áwáné ama ne ante bw̄s̄, abi ut̄s̄ bw̄o ulú lé manwáné b̄s̄. ¹⁰ Abi ánan̄e manan̄e tametame, ande abi ánané ate. Abi ák̄ene geseḡe m̄mye b̄o, abi ábȳoḡe gebȳo ne yé abi átenege ntes̄e gebȳo ne abi apye yéndégenó cha eyi gela gekene ne unó bi esé dégaré enyú. ¹¹ Unó bina ne ulú unó bi ulú né mmu abya mel̄ómél̄s̄ ayi Es̄w̄o muú apw̄s̄ amu áfyéé me né amu nnó ngarege.

P̄l atame Es̄w̄o gétúḡe ágene ji meshwe

¹² Ntamege Ata sé Kras Jis̄s muú achȳe me utó nnó m̄pye ut̄s̄ bina. Gétúḡe ji aḡen̄e nnó akage nere met̄s̄ ne me ne afyéé me ut̄s̄ bina né amu nnó m̄pye. ¹³ Ye élé mb̄emb̄e nj̄oḡe mej̄s̄ me bomebo ne ji, nchyeḡe b̄s̄ bií efwyale, mma nlu muú neja, yémb̄o ji age wye me meshwe gétúḡe m̄pye nya unó bina né mmu uken̄k̄ene. Né gébé eyiḡémb̄o nlá nlú dan̄kame ne ji. ¹⁴ Yémb̄o Ata alere me ul̄s̄ melu bi gejamégejamé, apye me nfyé met̄s̄ ne ji, ne mb̄o gejeé ne b̄s̄ gétúḡe nchome m̄mye ne ji.

¹⁵ Kras Jis̄s áchw̄o fa mme nnó áwéné gemége b̄s̄ abi ápyéé gabo. Mech̄o ewéna elú wáwálé ne yéndémuú ab̄o manere met̄s̄ wyeé. Ne né geluage b̄s̄ abi ápye gabo, me mb̄o mpw̄o amu. ¹⁶ Yémb̄o getú yina ne Es̄w̄o aḡene me meshwe, manlere me nkane Jis̄s Kras akoge met̄s̄ wuú yé ebe élé ne b̄s̄ abi ápyéé gabo ayi apw̄s̄ amu. Nkelege manj̄s̄ nnó né meti ewéna ne yéndémuú afyeḡe met̄s̄ ne Jis̄s akage b̄o ger̄wá eyi gélaḡé byé. ¹⁷ Déchyé nḡo ne matame mbaá Es̄w̄o muú alu mfwa te kw̄yakwya ne kw̄yakwya. Ji agboó f̄s̄, ágene f̄s̄ ji ne am̄e, ji mb̄ií ne alu Es̄w̄o, Amen.

Utōs bi Timōti abōs mampye

¹⁸ Maá wa Timōti, genō eyigé me nkelege mangaré wō nnó òpyege, geke meko ama ne mejōó ewé nya bōó ekpave Ešōwō ajōó atome ne wō. Se mekomejōó yina òmmyege ummye ulōólú mangame depōré Ešōwō etiré esé défyé metōó wye. ¹⁹ Ne gbare metōó wye ewé òfyé ne Ešōwō chancha, òpyege genō eyigé wō òkaá nnó gelú chō. Bōó bifō alya mampyege genō eyigé ákaá nnó gelú chō, gétu eyigémbō depōré Ešōwō etiré ebwō áfyéé metōó wyeé déno nnyi. ²⁰ Né geluage bōó bimbō Aleksanda ebwō ne Hemenōs álu bōó abi me fyé ebwō né amu danchōmelō nnó ebwō ákaá nnó elōme fō manchōgé mabō Ešōwō.

2

Majye ndere bōó Ešōwō ábōs manenémmye

¹ Menō genō ayi me mkpeage enyú nnó dépyege alu nnó, enyú dénenemmye mbaá Ešōwō gétúgé bōó ako, dékpane ji geka nnó agene ebwō meshwe. Nege ji mmye nnó achyege ebwō unó bi ebwō ákelege, ne chyege ji matame né unó bi ji apyeé mbaá bōó ako. ² Negémmye ntó mbaá Ešōwō gétúgé afwa ne ákpakpa melōó abi áwyaá uto né amu bwō nnó ápye esé débē né geñwá eyi gelú pere, débē nesō ne ate. Débégé ne geñwá eyi na délerege nnó dénógé Ešōwō né nnó déwyaá gepō galógáló ne bōó ako. ³ Enyú déké dépyembō elō ne metōó egōó Ešōwō Menchyé geñwá sé. ⁴ Ji ákelege nnó áwené gemége yéndémuú, ákaá wáwálé ayi alu né abya melóméló. ⁵ Wáwálé yimbō alu nnó, Ešōwō alu ama ne muú alu ama ayi áchóme akwaá ushu ne Ešōwō. Muú yimbō elé Kras Jisōs. ⁶ Ji achye gemé jii nnó áwené gemége yéndémuú. Ne Jisōs apyembō né gébé eyigé Ešōwō ákwyéé me ábelé manlere nnó Ešōwō ákelege nnó yéndémuú abōó geñwá. ⁷ Getú eyigé na ne Ešōwō atome me nnó mbe ñgbá Jisōs ne mēnlere mbaá bōó abi alá pō bōó Jus. Njógé mbo mbyōgé fō gebyō. Ji ato me nnó ngarege bōó nkane áfyéé metōó ne Ešōwō ne nnó ákaá wáwálé ayi atome ne ji.

Majyeé mbaá andée ne ande né echomele bōó Kras

⁸ Nkelege nnó yéndé mbaá ande anenemmye. Ebwō abó mambē ne metōó mmu pópó, ábwégé amu mfaá ánenémmye mbaá Ešōwō ewé alá ápó ne metōó usōó, ne ányégé fō mbeé.

⁹ Ne nkelege nnó andée áfyege unó bi ukwanege né ebwō kwanege, ebi upyeé ebwō ábéé ne énogé. Epófō mamfyege densō né manjwe bwō dōó, ye ebele mamfyege mboó unó eyi egenege ne bō ñkpaganere ne mandeé ayi ajame ñka dōó, ¹⁰ ábē lé ne gepō gelógéló. Gé mbo ne andée abi áké ánogé Ešōwō abōó mampyege.

¹¹ Andée ágigé mekomejōó Ešōwō nyame ne áwúgé ne ande abi álerege ebwō. ¹² Nkele fō nnó andée álerege mekomejōó Ešōwō yé nnó áwyaá uto ápwō ánde wō. Abé nyame áwuúge genō eyigé ande álerege. ¹³ Mbō ne ebōó mambē nénde, Ešōwō abō mbe akwyé Adam ne ale kwyé Ife. ¹⁴ Ne danchōmelō abó abwólé nyá fō lé Adam wó, abwólé elé Ife ne Ife apye gabo. ¹⁵ Yémbō Ešōwō abame nyé mendée gébégé nebyéé kpaá te aferage ji né efwyale mbōgé aké áfyéé wyeé metōó ne Ešōwō, agboó ne ate bō, apyeé unó ne metōó mmu pópó, ne mbōgé abege ne gepō eyi gekwane ne ji kwanege. Melo ñwe ewéna ékágé tene ntó nnó: *

* **2:15** Elú wáwálé nnó: Bōó abifō aké, elé mendée ábyéne nebyéé ne Ešōwō awenege nye gemé jii.

3

Gepo eyigé muú kpaá né gepugé Eṣṱwṱ abe ne geji

¹ Ajṱ wáwálé aké, “Mbṱge muú akélege mambé muú kpaá né echomele bṱṱ Eṣṱwṱ, ebyennṱ akélege melu utṱṱ melómélṱ.” ² Muú kpaá né echomele bṱṱ Eṣṱwṱ abṱ mambé ne gepo eyigé muú alá shúlégé ji ndo, abṱ mambé muú ayi ábané lé mendée ama, muú ayi asele depṱ tṱ pere, muú yi awya defṱṱ, enógé, muú yi ánenémané, ne akáge leré bṱṱ depṱré Eṣṱwṱ. ³ Abṱṱ fṱ mambé menyúú mmṱṱ, ábée fṱ ntṱ muú efwyale, abṱ mambé pere né gejwá jí, abée fṱ muú yi agboṱ ne mawáme, abée fṱ muú yi agboṱ ne ṱka. ⁴ Abṱ mambé muú yi ágbárege ula gepú bíi chacha, muú ayi akage gbare baá bíi chanchá nnṱ áwugé ji ne áchyege ji enógé. ⁵ Mbṱgé muú alá káge gbare ulá gepú bíi chancha, apyembṱ nnṱ ne agbare echomele bṱṱ Eṣṱwṱ? ⁶ Abe fṱ ntṱ muú yi afyée metṱṱ gakegake ne Eṣṱwṱ. Abégé mbṱ, akáge be ne nepa, Eṣṱwṱ afye ji né efwyale wye ndere afye dánchṱmelṱ né efwyale gétúgé nepa. ⁷ Abṱ mambé muú ayi yéndémuú anógé. Mbṱgé mbṱ fṱ wṱ akagé kwe né metaá dánchṱmelṱ, akpa mekpo genṱṱ.

Gepṱgé bṱṱ abi apoógé né echomele Eṣṱwṱ

⁸ Bṱṱ abi apoógé né echomele Eṣṱwṱ ntṱ abṱ mambé bṱṱ abi ájṱge mejṱṱ nenṱme nemaá, áwyaá gepṱ gelṱgélṱ, ányúú fṱ mmṱṱ dṱdṱ. Abégé fṱ bṱṱ bi abṱṱ gejeé ne ṱka. ⁹ Abṱ mambé bṱṱ bi ágbárege depṱré Jisṱs chánéné etiré mbembé bṱṱ alá akagé, ne nana Eṣṱwṱ apye esé dékaá ne defyée metṱṱ wyeé ne dékwṱlegé déti ne metṱṱ ewé ekaá nnṱ dépyée genṱ eyi gelú cho. ¹⁰ Gemége nnṱ ásé ebwṱ nnṱ abṱ apoógé né gepúge Eṣṱwṱ, abṱ mamua ebwṱ, ágege nnṱ ákwane mampye utṱṱ bimṱṱ ne áse ebwṱ.

¹¹ Andée abi ápye gefṱge utṱṱ bina ntṱ, abṱ mambé andée ne gepṱ gelṱgélṱ, ábṱ andée bi alá achṱṱ fṱ bṱṱ mabṱ, andée abi ágbaregṱ menyammye bwṱ chánéné, abi alá bwegemmye, ándée abi muú akagé nṱre metṱṱ ne ebwṱ né yéndé meti.

¹² Muú ayi apoge né echomele Eṣṱwṱ abṱ mamba le mendée ama, abṱ mangbaré baá bíi, ne ula gepú bi chánéné. ¹³ Bṱṱ abi apoógé chánéné né echomele bṱṱ Jisṱs abṱṱ enógé ne akagé jṱṱ mejṱṱ tágétágé gétúgṱ depṱré etiré detome ne Kras Jisṱs.

Gekpekpegé genṱ eyi apye esé dékad

¹⁴ Mbele mbṱ uméé manchwṱ ngé wṱ mboṱ ndṱ yi. Yémbṱ nsame mbṱ ṱwe yina eta wyeé, ¹⁵ nnṱ nla chwṱ wáwá wṱ, wṱ ṱkaá nkane bṱṱ abṱṱ mampyeye né ula gepúge Eṣṱwṱ. Elé gepú eyigé na ne gelú echomele bṱṱ Eṣṱwṱ muú álu mebe. Ewú ntṱ ne elú gekwa ne nebome ení negbaré wáwálé Eṣṱwṱ meko. ¹⁶ Elú mme gbṱgṱnṱ nnṱ unṱ bi Eṣṱwṱ apye esé dékaá ne dékwṱlege úlú gekpekpegé genṱ.

Kras achwṱ fa mme nkane mekwaá,
Mendoṱ Ukpea eléré nnṱ ji ápye gabo wṱ.
Makiénné Eṣṱwṱ ntṱ ágé ji.
Bṱṱ ágaré mekomejṱṱ wuú fa mme.
Gejamegé bṱṱ áfyée matṱṱ ne ji.
Eṣṱwṱ ase ji afé mfaá né melu ṱgṱ.

4

Sege gébé ne ánlere gebyo

¹ Nana, Mendoó Esowá egarege gbogonó nnó meso gébé bós bifo ályage nye deporé abya melóméló. Akwálege nye lé mandoó gebyó ne unó bi aló nchye álerege. ² Bós abifo áselé nye unó bina álerégé eké ebwó ágarege unó bi úlú wáwálé, yémbó ebwó ambós ákaá nnó élé gebyó. Ndere ebwó ápyembó, matós bwó ákwe kéndé, ákágé sé genó eyi gelú gyéé ne eyi gelú chó. ³ Ebwó agarege nnó bós ábagé fó neba, ne nnó ányége fó ufós menyéé ebifo ebi Esowá akwyéé nnó bós áchyége ji matame ányégé ndere ákamé ne ji ne ákage wáwálé ayi atome ne ji. ⁴ Yénde genó eyigé Esowá akwyéé geló, muú ashýage fó genó mbógé aké áselé geji achýége matame mbaá Esowá. ⁵ Néndé mekomejós Esowá ne mmyemenéne ápyé geji gela pópó.

Be maá utós melóméló mbaá Kras

⁶ Ne mbógé ogaregé áhme unó bina, óbée nye maá utós melóméló mbaá Kras Jisós ne óbós nsa né deporé Jisós etiré delu mmu abya melóméló ayi alere wó ókwálegé. ⁷ Ófyéé fó mekpó mandoge ukenkene abya abi ála pogé fó bós ákwálege Esowá. Pye menyammye wye awúgé ne mampyege unó bi Esowá akelege. ⁸ Muú aké apyéé menyammye wuú abenege nnó apyege metu élome, yémbó muú aké apye menyammye wuú abenege né mampye genó eyigé Esowá akelege, élome epwós néndé abéé ne nsa né genwá eyigé nana ne eyi gechwó meso gébé.

⁹ Genó eyigé njós mbó gelú wáwálé ne yéndémuú anere metós wycé. ¹⁰ Ge ula bi esé démmye dépye utós ne eshye mbó. Esé déneré metós ne Esowá muú álu mebe. Ji ne alu Menchyé genwá mbaá esé ako, chacha bós abi ákamé ne ji.

¹¹ Gé unó bi óbós manlere na ne fyé eshye nnó ápyege ubi. ¹² Ekágé opye genó eyigé bós áselé wó fuú né dembane tye, leré lé gepó gelógéló mbaá bós ako abi áfyéé metós ne Esowá, né mejós wye, né genwá jye, né gejeé eyigé óbós ne bós, né metós ewé ófyéé ne Esowá, ne né metós wye ewé elú pópó. ¹³ Chyéé gébé jyeé ókúgé mekomejós Esowá né echomele bós Esowá, ófyége bós eshye ne ólere ebwó mekomejós kpaá te me nchwós. ¹⁴ Ekamegé ófeé mekpó né eshye ewé wó ówyaá. Esowá achyéé wó eshye ewémbó gébégé ekwó bós kprakpa echomele Esowá áneré wó amu mmye. Esowá apyéé ebwó ágaré eshye ewé Esowá achye wó.

¹⁵ Chye geme jye ópyégé unó bina yéndégébé nnó bós ágene nkane utós bye uwene. ¹⁶ Sé gébé ne genwá jye ne unó bi wó ólerege. Pyege wye unó bina néndé óke ópye mbó ówenegé nye geme jye ne eyigé bós bíí áwuú wó.

5

Majyéé ndere ogbaregé akwi andée

¹ Ójógé fó mejós metometo ne mekoó mende, chyége lé ji majye ndere nte wye. Chyége njye usa majyéé ndere ahmo bye. ² Chyége akoó andée majyéé ndere amma bye, chyégé ntó ansó andée majyéé ndere ahmo bye abi andée, pyege mbó né ebwó ne metós wye mmu pópó.

³ Chyége enoge mbaá andée bi alu ákwí andée wáwálé. ⁴ Yémbó mbógé mekwi mendée awyaá baá, yele upyáne, genóge mbe eyigé ebwó abós mangi gelú nnó, abó apoógé mala upú bwó ndere bós echomele Esowá abós mampye ne áshuge ntó úló melu ebi ama bwó ne ante ábó ápye. Aké apyembó, metós ntó egós Esowá. ⁵ Ne mendée ayi alu mekwi mendée wáwálé, élé ayi alá pó fó ne muú ayi apógé ji, aneregé metós wuú ne Esowá ne anenemmye mbaá Esowá utuú ne ñwómese nnó Esowá apóó ji. ⁶ Ne mekwí mendée ayi achýege geme jíí manyégé genwáge mme, agbo me ye élé álú mebe. ⁷ Gárege ahme unó bina, nnó ékágé muú fó agé meti ewé ashulé ebwó ndo. ⁸ Ne muú ála pele ahme bíí,

ushuu chacha ula gepú bií jimbo ebyennó ashya makwolé deporé Jisós etiré défyé metós wyeé ne abo apwo muú yi alá fyé metós ne Esowo wó.

⁹ Mekwí mendée akwonege usaá anjme uléé ne ogbée mabó mií né geluage akwi abi echomele Esowo epoge ebwó. Ne abó mambé mendée ayi abó ábané elé menó ama. ¹⁰ Obó mange nnó alu mendée ayi bós afege galógáló yi ji apye, aweé baá chancha, anene anjéé, ashwonege uka bós Esowo, apoóge bós abi ágene efwyale, achyée geme ji mampyege galógáló né yende meti.

¹¹ Ofyegé fó akwi andée abi alu ambane né geluage abi abó mampoo ebwó néndé gejeé eyigé ebwó áwyaá né ubele gekulege né matós bwó, getogé gepwogé metós ewé ebwó áwyaá makwolé meti Kras, ákelege nnó ama ábá áno bicha. ¹² Ndere ápyembó, ácho mashu ne Kras gétúgé alá bele menomenyée ewe ebwó ánye ne ji wó. ¹³ Né egbe ewé fó ala ambwa, ákene upú upú. Ewé ekpe chós elu nnó, ábéé fó lé ámbwá abiabi, ájógé ntó bós mesomeso, ama áfyéé mano né deporé bó, ájógé depó etiré déla déta ebwó wó. ¹⁴ Ndere elúmbo, majyée ma malu nnó, áso andée abi álu akwi ama ábá áno, ábyé baá, ápele upú bwó, nnó ekágé áchye muú mawame se meti áchoógé esé mabó. ¹⁵ Néndé akwi andée abifo ano me mewaá, ákwolé danchomeló.

¹⁶ Ne yénde mendée ayi ákamé ne Jisós, abege mekwi mendée ula gepú bií ábó mampógé ji nnó metuú ewémbó ebege sé ewé echomele bós Esowo nnó egené meti mampógé lé akwí abi alá pó ne bós abi apoóge ebwó.

Gefó eyigé ogbarege akpakpa né echomele Esowo

¹⁷ Ne ákpakpa abi ápye utós Esowo chancha, ábó manchye ebwó gekpekepege enógé, ushuu chacha abi áfyéé eshye mangarege ne manlerege mekomejó Esowo. ¹⁸ Néndé asa né mekomejó Esowo aké, “Owegé fó meno mpó nnó ányége fó menyé gébége aké apye utós ne ji mando erise.” Asa ntó nnó, “Muú ayi apye utós abó manse nsa utós bií.” ¹⁹ Ekáge owuú ndó yi bós ashulege muú kpaá echomele Esowo, ekosé nnó bó ntése ábege apea ye áléé abi ágarege nnó ji alu gyé. ²⁰ Bós aké ápye wye gabo shulege ebwó ndo gbóhónó né echomele bós Esowo nnó bós abifo ábógé efoó.

²¹ Esowo, ne Kras Jisós choncho ne makiénné ayi Esowo ajyaá álu bó ntesé ba, ndere me ngarege wó ne metós wa meko nnó wó obele majye mi me nchyyé mbó wó na. Oké opyée genó mbaá bós óleregé fó angya, se nnó bós ako álu wye janja.

²² Owege mmye manere muú amu mekpo manje ji nnó abe muú utós né echomele Esowo, okpégé fó mbwa ne gabo yi bós bicha ápyéé. Bele genwá jye pópó.

²³ Gétúgé une ebi ummye wó yéndégébé, ómage nyú se le manaá mamímamí. Selé ntó ekeke mmós ónyúgé, opyége mbó ómyée sé yéndégébé.

²⁴ Gabo yi bós bifo ápyéé alu wáwá mange ne alerege nnó ebwó ákpene nye né unós mpa, yémbó ayi bós bifo ágenege nye gébé geji. ²⁵ Wyémbó ntó ne elú né galógáló ayi bós apye. Galógáló ayi bós apye alu wáwá mange, yémbó, yé ebe elé ayi alá ágené fó kókoge, akágé la fó bibíí.

6

Majyée mbaad dfwe

¹ Bós ako abi alu áfwe ábó mange nnó áchyege enógé gbene mbaá bós abi ábó ebwó. Garé ebwó ápyéé wyémbó nnó ekágé muú fýe achós mabó Esowo yé elé unó bi ese délerege. ² Afwé abi bós bi ábó ebwó, áfyéé metós ne Kras, ekágé ábyágé bós abi ábó ebwó, elé ebwó ako álu baá Esowo. Ebwó ábós mampye lé utós bwó chancha apwo ndere abó ápye mbembe néndé bós abi ágené nsa né

utós bi ebwó apyéé, elé bós Esowó abi ebwó afwé ábós gejeé ne ebwó. Lere ebwó unó bina, ofyeye ebwó eshye nnó apyeye ubi.

Majyéé mi matomé ne anleré gebyó ne mmwólé nka

³ Ne muú aké alerege unó bi cha ebi ulá kwane ne mekomejóó Ata sé Jisós Kras, ayi álu wáwálé ne ulá ukene ntó ne unó bi áleré esé ndere dékwólege meti Esowó, ⁴ alu muú ayi mmu agbeé ji ne nepa, ne akáge ye genó ne afye lé mekpo manyége mbeé né ukeke uchu ebi ulú né nwe Esowó. Unó bina ne upyéé bós aké ábós unó matós ábós abifo, ábós mawáme, áchós bós mabó, ⁵ ne mbeé ayi ála byéé. Elé bós abi uferé ebwó ula pó sé mmu cho ne akáge sé ntó genó eyi gelú wáwálé ne áfere nnó meti Esowó elú lé mampye ebwó abó gefwa. Ekágé ogya ye mbaá yi ufós bós bina ulú.

⁶ Elú wáwálé nnó mankwólé Esowó achwós ne nsa, mbógé unó bi déwyaá ukwane esé metós. ⁷ Nénde, ye genó eyigé ese déchwó ne geji né mme yina gepó, ne elú ntó wáwálé nnó ye genó eyigé dékpane fa mme déjye ne geji gepó. ⁸ Ndere elumbo, mbógé débége ne mandeé ne genó eyigé dénye unó bina úkwáné ne ese. ⁹ Bós bi ákelege mambé ne gefwa ákpene né mmuameno, ákwene né mmu metaá gejamégé nkekenége uno ne usósó depó tire defyéé ebwó né mmu efwyale ewe echós genwáge ebwó. ¹⁰ Nénde gejege nka ne gepye bós apye yéndé gefógé gabo. Bós bifo ályaa mankwólé deporé Jisós etiré esé defye metós wye gétúgé ákelege mambó gejamégé nka. Ndere apyéé mbó áwáne gemége bwó ne gejame mesome ewé kpaá.

Genó eyige Pól akelege nnó Timoti ákad

¹¹ Ne wó, muú Esowó, boó unó bina, mmyege mampyeye genó eyigé gelú cho, nógé wye lé ji, fyeye metós ne ji, bógé gejeé ne bós, kóoge metós, selé depó pere. ¹² Myeumye ulúbló ndere muú ayi áfyéé metós ne Kras, nnéré metós mambó genwá eyi gélagé byé. Elé gétúgé genwá eyigé na né Esowó ákuú wó, otene né mbe ushu gejamégé bó ntesé ogaré nya gbóhónó nnó ofye metós ne Kras. ¹³ Me ngarege wó unó bina uko né mbe ushu Esowó muú achyeye genwá mbaá yéndé genó ne né mbe ushu Ata se Kras Jisós muú atene né mbe ushu Póntyós Palet agaré wáwálé ayi atome ne jimbo. ¹⁴ Me ngarege wó nnó óbó mampyeye unó bina uko, aké opyéé mbó muú fó áshúlégé wó ndo. Ne pyeye wyembó kpáte Ata sé Jisós Kras amagé chwó. ¹⁵ Kras achwós nyé wye né gébé eyi gekwané Esowó metós. Ji Esowó mbií ne abós bós ako. Ji alu mfwa bó afwa ne Ata yi bó áta, ¹⁶ ji mbií ne ála gboó ne ajwólege né mmu gengbó eyigé yé muú alá kágé jye kwókwólé wye. Yé muú alu danje ji ne yé muú akágé ge ji. Enógé ne uto ube ebií te kwyakwya. Amen.

¹⁷ Garé bós abi awya gefwa fa mme yina nnó ékágé ebwó ábwegé mmye. Garé ebwó nnó ékágé áneré matós bwó né gefwa genó eyigé déla dékagé mbógé gebéé te kwyakwya, áneré lé metós ne Esowó muú achyegé esé yéndégenó detú nnó dényége ne nechóhó. ¹⁸ Gare ebwó nnó, apyeye galógál, nnó utós ulúbló ne ube gefwage bwó, ánenége amu áchyeye eshye, ápógé ate bós. ¹⁹ Aké apyembo, ánywérege gefwáge bwó, ne ákwyegé mbó elé nebómé nelónél né genwá bwó eyi gechwó meso gébé. Ge mbó ne abós mampye nnó abós genwá eyi gélu genwá wáwálé.

²⁰ Timoti gbare unó bi Esowó afye wó né amu chancha, okpegé né mejóó ewé éla epó ne nsá. Onyége fó mbeé ne bós gétúgé depó etiré bós aké délu denja ewé déla dépó. ²¹ Bós abifo áferé nnó áwyaá gefógé denja etiré na, gétúgé eyigémbó áno mewaá, ákwólegé sé deporé abya melóméló etiré ebwó áfyéé metós wye. Nnenemmye nnó Esowó alere wó galógál.

Ἡ ὡς αἰ ἀγβέ ἡ ὡς ἐπεα εἰ Ἡ Πὼλ ἀσαμέ μβαά Timōti

¹ Me Πὼλ μού Ἐσῶω ἀγαά ννό μβε ἡγβά Κρας Ἰῆσῶς νδере ἰ ἀκελεγε, ἡγάρέγε δερῶ ἐτι δέτομε νε γενῶά εἰ γέλαγέ βυέ εἰ ἰ ἀνυέμενο ννό ἀχυεγε ἡῶ νδере ἀχόμε μμυε νε Κρας Ἰῆσῶς.

² Νσαμέ ἡ ὡς ἡ μβαά Timōti, μαά ἡ μῶῶ ἡγεῆ νε ἰ δῶ. Ννεμμυε ννό, γαλόγάλ, meshwe, νε nesῶ ἐνι νέτανεγε μβαά Ντε se Ἐσῶω, νε Ατα se Κρας Ἰῆσῶς νέ βέ νε ὡ.

Πὼλ ἀφυέ Timōti εshye

³ Timōti με νταμέγε Ἐσῶω μού με μμυε ὑῶῶ βίἰ νε μετῶῶ ὡ μμυ πόρῶ νδере ἀντε βα ἀῶῶ ἀπυέ, μετέε ὡ ἡνδэгέβέ νέ μμυεμενε. ⁴ Νδере ντεέ manse ἡε γέβέγε δελαγέ ἀτέε, μμῶῶλέ ἐπυε με ὑῶῶ νε ἡῶῶμέσέ, μάνגע ὡ ννό μετῶῶ ὡ εγβέε νε νεχῶῶ. ⁵ Me ἡ ἡ ντεέ ἡκαε ἀφυέ μετῶῶ ὡε μεκο νε Ἰῆσῶς, ὡε ἡκαε Lois ἡμα ὡε αἰ μού κπαά νε Ἰῆσῶς ἡμα αἰ ἀβυένε ὡ ἀῶ ἀπυέ ἡ. Ne nana menkaá wáwálé ἡῶ ὡ ὡῶ ἡῶ gefoge μετῶῶ wembῶ. ⁶ Gétú ἡἡνε νε ἡγαρε ὡ ννό ὡῶά εἡε ἡε Ἐσῶω ἀχυε ὡ γέβέγε μενερε ἡ ὡ εἡῶ μεκπο, ἐλίἡ ἐκέ με. ⁷ Néndé Ἐσῶω ἀχυέ ἡ ἡ μένδῶῶ ὡῶ ννό ἐπυε ἐσέ δεῶε ἡῶ ὡ, ἀχυε ἡ ἐσέ μένδῶῶ ὡῶ ννό εἡε ἡ ὑῶ ὡε ἐσέ δεῶε ἡεῆ νε ἡῶ νε μάγβारेге menyammye.

⁸ Ne ékágé ἡμυε εγбоге ὡ γέβέγε ὡε ὡγαρε ἡῶ δερῶ Ἀτα. Ékágé ἡμυε εγбоге ὡ γétúgé με ἡ ἡκπενε δεῶῶ getu ἡ. Ἰέμβῶ kame mangé εἡε ἐῶῶλε γétúgé ἀβυα μελῶῶῶ νδере Ἐσῶω ἀχυεγε ὡ ὑῶ. ⁹ Ἐσῶω ἀφερέ sé νε ἐῶῶλε γαбо νε ἀκúἡ ἐσέ ννό δέβε ἡῶ βίἡ. Ἠῶῶῶ γétúgé ὑῶῶ ὑῶῶῶ ἡἡ ἡε δέπυε, ἡε γétúgé ἡ ἀῶ ἀφερε με τε ἡ ἡ μμυε νδере ἰ ἀκελεγε νέ ὑῶῶ μεἡ βίἡ ἡἡ ὑkene νε Κρας Ἰῆσῶς. ¹⁰ Ne nana ἀπυε ἡε δέκαά ὑῶῶ μεἡ βίἡ νδере Menchyé γενῶά sé Κρας Ἰῆσῶς ἀχῶ. Κρας ἀῶά ὑῶῶ νεγбо. Ne alere ἡε μεἡ γενῶά εἰ γέλαγέ βυέ νε ἀβυα μελῶῶῶ ὡῶ.

¹¹ Gétúgé ἀβυα μελῶῶῶ ἡἡ, Ἐσῶω ἀἡα με ννό μβε ἡγβά, μού αἰ ἀγαρε, νε μεἡλε ἀβυα μελῶῶῶ ὡῶ. ¹² Gétú ἡἡγέμβῶ, νε με ἡεἡε μῶῶ ἐῶῶλε. Ἰέμβῶ μμυέ ἐγбоῶ ἡ με νένδε με ἡκαά μού ἡ ἡῶῶ μετῶῶ ὡ νε ἡ. Ne nkaá ἡῶ ἀκάγε γbare ὑῶῶ ἡ ἡ ἡῶε νέ ἀμυ ἡ κπαά τέ βίἡ bimῶ ὑῶῶνε.

¹³ Kwōlege majye malómál ami με ἡχυε μῶῶ ὡ χάνχα. ὡε ὡῶεμβῶ ἡῶῶ ὡε μετῶῶ νε Ἰῆσῶς, ἡε ἡεῆ νε ἡῶ ὡε νδере ἡε ἡ δέχόμε μμυε νε Κρας Ἰῆσῶς δέπυε. ¹⁴ Bélege wáwálé ἡἡ αἰ Ἐσῶω ἀῶε ὡ νέ ἀμυ χacha. ἰ ἡῶε ὡ ὡῶῶῶ ἡἡ νέ ἀμυ νέ ὑῶῶ Mendoó Ukpea ἡε εἡῶεἡε ἡε μμυε.

¹⁵ Kaá ἡῶ ννό ἀἡμε ἡ ἡῶνε νέ gebage mewaá Ἐῶἡ ἀκο χόνχο νε Figelῶς εἡῶῶ νε Hεmogεnes áῶ με.

¹⁶ Ννεμμυε ννό μεἡ Ἐσῶω εἡε νε ὑἡ gepú ὡεἡῶῶ, νένδε ἀφυέ με εshye μετῶῶ ἡνδэгéβέ, μμυε εγбо ἡ ἡ ννό με ἡ ἡ νέ gepúge δεῶῶ.

¹⁷ Gébéγε ἡ ἡκῶνε νέ μεἡ Rom ἀκεἡ με νε ἐῶῶε κπαά τε ἡεἡε με.

¹⁸ Ννεμμυε ννό Ἐσῶω ἀλερε ἡ ἡ γαλόγάλ βίἡ ὑῶῶ ἡἡ. Ne ὡ μῶῶ ὡκαά με ἡκαε ἡ ἀποῶ με νέ μεἡ Ἐῶεῶς.

2

¹ Timōti maá wa, beé ne eshye ewé etanege né galógáló ayi Kras Jisós muú alerege ne ese abi déchome mmye ne ji. ² Unó bi ówuú me nlere né mbe ushu gejamégé bós, lere ntó ubi mbaá bós bií muú ákage neré metós ne ebwó.

³ Ndere muú bee melóméló mbaá Kras Jisós óbó makpome mmye mange efwyale ewe bós abi áfyé matós ne Jisós ágene. ⁴ Muú bee ayi apyéé utós bií ne metós wuú mmu ema nnó metós egó muú kpaá ayi asele ji utós, áferege amu né depó etiré bós meló ápyéé. ⁵ Wyembó ntó ne menlome gatele ne ate bós ala aselé nsá mbóge alá lome ndere mabe gatele mako aklege wó. ⁶ Ele mampye makós ayi áfyé eshye mampye utós né mekós wuú ne akwane mambé muú yi anyé mbwe yi mbe. ⁷ Fere unó bi menjós mbó, ne Ata apoge nye wó ókaá ubi uko.

⁸ Ójige fó nte nnó Jisós Kras akwilé nya né ngbo. Ójige fó nte nnó ji alu mpyáne mfwa Devid ndere elu mmu abya melómelo ayi me ngare. * ⁹ Abya melóméló ayi me ngarege ne ngene efwyale. Awéle me ne bó mkpokove eke me kwene ebe, yémbó muú ákage we fó mekomejós Esówa ne bó mkpokove. ¹⁰ Ne me nkame mange efwyale we, gétúgé bós abi Esówa ajya, nnó ebwó ntó átáné né efwyale gabo gétúgé áchomé mmye ne Kras Jisós abó ntó ngó ayi alá byéé. ¹¹ Mejós wena elu wáwálé ewé ejós nnó:

“Mbóge esé dégbo ne ji,

debeé nye ntó né genwá déjwale ne ji.

¹² Mbóge esé dekoge metós gétúgé efwyale ewé dégene, déjwalege nye ntó né geluáge enoge ne ji.

Mbóge esé déshyage nnó dékage fó ji, ji ntó ashya nye nnó ákagé fó esé.

¹³ Mbóge esé delá dépye fó unó sé wáwálé, ji apyéé wyeé unó bi wáwálé

gétúgé nnó ji akage kwóré fó abe muú ayi ji alá pó.”

Muú utós ayi Esówa ágboó ne ji

¹⁴ Tegé ebwó unó bina, ókwele ebwó mbeé né mbe ushu Esówa nnó ékágé ebwó anyege mbeé né ucho mejós. Gefógé mbeé yina ayi alá póge ye né meti fó, atyaá bós lé makpo abi áwuú ji. ¹⁵ Mmye lé mangi mekomejós Esówa nnó óbe ne mabó malómáló né mbe ushu wuú, nkane muú utós ayi mmye éla gboó ji. Ji alerege mekomejós Esówa ayi átome ne unó bi ulú wáwálé ne alerege ubi chancha. ¹⁶ Ófyege fó mmye ne bós abi ajógé depó tire dela tanege fó né mekomejós Esówa, néndé dépye bós ajye wye mbe mampyege unó bi Esówa alá aklege. ¹⁷ Unó bi ebwó alerege ulú eke etukwe gepa eyi genyé muú menyammye geláge gboó. Né geluáge bós bina Hemenós ebwó ne Filetos alu wye. ¹⁸ Ebwó ályaa meti ewe alerege wáwálé, ala leré le nnó Esówa apye me bós ákwilé né negbo. Nkane ápyembó, áfyé gepwa mbaá bós bifó abi abó áfyéé me metós ne Esówa. ¹⁹ Yémbó, mekomejós Esówa atene wáwálé eke nebame gepú eníne átene né etarave ye genó gekáge nyige ji. Asa wye aké, “Ata akaá bós bi álu abi.” Asa ntó wye aké, “Yéndémuú yi aké alu muú Ata abó manlyaa gabo mampyege.”

²⁰ Yéndé gepú eyigé mfwa, uchwere menyé ube wye, ebi ákwye ne gul ne seleba ubeé wye, mamba, uku, ne bó asele ntó abe wye. Ebi fó ulú ebi uwya enoge, alá nyé menyéé wye tametame ne ebifó ulú ebi ula pó ne enoge, anyé menyé wye gébé geko. ²¹ Wyembó ne yéndémuú ayi alyaáge gabo nnó abe

* **2:8** Elú wáwálé nnó: Dékage nnó Jisós alu mpyáne Devid ewena eléré nnó ji alu Muú yi Esówa akweré ji alá gefwa, ayi Esówa anyémemo nnó achwós.

pópó né mbe ushu Eṣṱwá, abeé. Alu nkane uchwere menyé ébi uwya enoge. Abelege gemé jí nnó akpome menyammye wuú nnó mbóó gepú asele jí ápyege utóó ulúúlú wyeé.

²² Né getu eyina, bɔ ályáá gepó gebogebo eyi njeusa ne asó abifó áwyaá. Fye lé mekpó wye mampye genó eyi gelú cho. Fye metóó wye ne Eṣṱwá. Bó gejeé ne ate aṅme. Be ne nesó nkane ákene ne ate aṅme abi ákuú mabó Ata ne matóó bwó mmu pópó. ²³ Ōhoge mbwa ne bóó abi ányé ukenkene mbeé nende, wó ákaá nnó gefágé mbeé yina áchwáó bóó ne mawáme. ²⁴ Ne muú utóó Eṣṱwá abóó fɔ mambé menwáme mawáme, abó mambé muú nesó mbaá bóó ako. Abó mambé menlere melómelo ne metóó ela sóó jí wáwá. ²⁵ Ajógé mejóó ne nesó ne achye majye mbaá bóó abi alá káme ne jí wó nnó ákaá mbaá ayi ebwó alu gyeé. Nkane opyembo, Eṣṱwá akáge néne ebwó meti akwore metóó bwó ákaá wáwálé ayi atome ne jí. ²⁶ Ne nnó ndéfó ákage kere né defore débwó átané né mataá danchómelo muú abó apyene ebwó alá wuú lé ne jí.

3

Gepó eyigé bóó abeé nye ne geji né kwyakwya gébé

¹ Ne kaá nnó gébé eyigé mme ake álé chwó kwya, efwyale ejame nye dóó. ² Gébé eyigémbo ákwaá abóó nye lé gejeé ne gemenge bwó ambóó, ábó nye geje ne nka, ábwenge mmye, áchyege nye sé ate enoge, áshye ate, áwuú nye sé majye ámmá ne ante bwó, ye óma pye bwó ndé, matóó ágóó fɔ ebwó, ábeé nye sé pópó né mbe ushu Eṣṱwá. ³ Alomé nye sé melu, agene nye sé meshwe ne ate ákwaá, áchwá nye ate mabó, ábálege matóó, ápyeé efo, ákúú nye sé genó gelógéló. ⁴ Achyege ate ájeé mankwáá, aláá nye bóó gebyó, ápye unó tametame, ágbége nye ne gempoge, ábó gejeé manyé genwá, ábóó fɔ gejeé ne Eṣṱwá. ⁵ Gébé eyigé mbóntó abeé nye eke bóó abi ákwalege depore Eṣṱwá, yémbo áshyá nye utóó bí ulú wyeé. Ōhoge fɔ mbwa ne ufóó bóó bina.

⁶ Né geluage bwó, abifó ákpene né úpu bó alá ajeé mbaá andée abi apwa ebwó mmye. Andée bimbó álu abi gabo ayi ebwó ápye ne ákwalege, áchyege ebwó efwyale né metóó. ⁷ Andée bina áwya gejeé mangi yéndé gefágé genó eyi matóó bwó ágarege, yémbo akáge, kwone fɔ mbaá ayi ákaáge genó eyi gelu wáwálé. ⁸ Ne ndere Jens ebwó ne Jambras átene nya ukpene ne Mosis wyembo ntó ne bóó bina ála kámege ne genó eyi gelu wáwálé. Ébwó alú bóó abi matóó bwó alá ferege sé depó chánéné, ábyo gebyó nnó áfyé matóó ne Eṣṱwá. ⁹ Yémbo ájye nye ye teté ne unó bwó ebimbo nénde, ela gachye bóó ákaá nnó ebwó álu uṅkenkene bóó. Ndere ebo epye nya ne Jannes ebwó ne mejeé wuú Jambres.

Pól achye Timōti kwyakwya majye

¹⁰ Ne nana wó Timōti, ákaá unó bí me nlerge, ákaá gepó ya, ne genó eyigé me mferge mampye né genwá ya, ákaá nkane me mfyéé metóó ne Jisós, nkógé metóó, gejeé eyi me mbóó ne ate bóó. ¹¹ Ne ákaá nkane ntene janja né gejamégé efwyale ewé ekwalege me, ákaá ndere bóó ámmye amu ne me, ákaá efwyale ewe me ngene, depó tiré dépye ne me né melo Antiok, Ikonnyom, ne melo Lystra. Ókaá ntó ndere ámmye me amu ne me nkogé metóó, yémbo Eṣṱwá apóó me ntane wye ye jya gegoó me mmye wó. ¹² Elú wáwálé nnó yéndemuú ayi áchomé mmye ne Kras Jisós ne abóó gejeé mambele genwá jí ndere Eṣṱwá akélege, ate bóó ágóó fɔ manchye jí efwyale. ¹³ Bóó abo, ne bóó gebyó bina, gabo ayi ebwó ápyeé, ábeé nye ndere muú, áboó nye debele akwe nnyi. Abwólege nye bóó ne bóó ntó ábwólege nye ebwó. ¹⁴ Yémbo wó Timōti cho wye mbe ne unó bí áleré wó, ne fyéé metóó wye chancha. Wó ákaá chánéné ufóó bóó abi áleré wó

unó bina. ¹⁵ Ne wó òkaá mé mekomejóó Èsòwò tē dembane ayi achyē wó denḡa etiré depyē wó òtané né efwyale gabo gétúgē òfyéé metáó ne Kras Jisós. ¹⁶ Unó uko bi úlú mmu ḡwe Èsòwò utane lé né uferé Èsòwò jimbo. Unó bina upoge manlerege ese unó bi úlú wáwálé, unyane bóó bi ápye gabo, unyage ese mati yi dela kwále chancha wó, ne alerege ese nkane débóó mambelé ḡenḡáge sé cho ndere Èsòwò akelege, ¹⁷ nnó yéndémuú ayi apyéé utóó Èsòwò abe ne denḡa deko, akwane mampye yéndé utóó ulúló.

4

¹ Me njógé unó bina ngarege wó ne eshye né mbe ushu Èsòwò ne Kras Jisós muú achwágé nye mangbáre gefwa jii ne mansò mpa bóó abi agboó ne abi álu abe, nkpeage wó nnó, ² ògarege bóó mekomejóó yina yéndégébé òpwage. Ye né gébé ḡelḡéló ye gébé ḡebogébo. Pyégé bóó ákaá mati ayi ápye ḡyéé, nyane ébwó nnó ályaa gabo. Fyége ébwó eshye, koógé metáó ne òlerege ébwó unó bina. ³ Néndé gébé géchwó nye eyi bóó ála ákii nye se manwú wáwálé ayi bóó alerege, ála aferé nye le unó bi ébwó ákelege ne ákelege nye le anlere abi álerege ébwó unó bi ulóme ébwó metáó. ⁴ Ne ályage nye manwú ḡenó eyi ḡelú wáwálé ála ákwóle lé ukwene bó abya. ⁵ Ne wó Timōti ye ema ébe nnó ḡbarege wye mmye jyéé. Ye ògene efwyale nnó, koóge wye metáó, pye utóó bye ndere mengaré abya melóméló. Pyégé utóó bye ébi Èsòwò achyē wó uko.

⁶ Mbógé né getu ya, nla me meti ḡewúle. Ela gachyéé manó ma magbele mme nkane mmóó ḡepe. ⁷ Me mmye ummye ulúló, nlome gatele wa abyé. Nḡbare depóré Kras chancha kpa tē nnére. ⁸ Ne nana nsa wa agile me. Nsa yimbo élé ela ḡenḡá ewé muú ayi abéé cho né mbe ushu Èsòwò abóó. Muú yi achyēge nye me ela ewéna né bíi bi mbó élé Ata. Ji asóó nye mpa yéndémuú chancha né bíi mpa. Achyēge nye fí le me mbíi, achyēge nye ntó bóó abi ágilé ji ne ḡejeé nnó ji achwóó.

Mechó ewé etomé Pól jimboó

⁹ Ne kele meti òchwó óbane me wáwá. ¹⁰ Néndé Damas alyaa me afé né melo Tessalonika gétúgē abóó ḡejeé ne unó mme. Kresens ntó afé melo Galasiya ne Titós afé Dalmatya. ¹¹ Wye le Lukase jimbií ne ala fa ne me. Óke òchwóó se Makós enyú ne ji dechwó, néndé ji apoóge me né utóó dáó. ¹² Ntó mbó Tikikós né melo Èfesós. ¹³ Óke òchwóó se nku ḡefwene wa ayi nlyaa mbaá meḡme se Kapus né melo Truus, ne bó ḡwe ba òchwóó ne ébwó, ushu chancha uchancha bó ḡwe ba bimbo ójigé fí nte.

¹⁴ Aleksanda mampye utóó ete, apye me gabo ayi apwóó amu. Ata Èsòwò achyēge nye ji nsa né ḡenó eyi ji apyembó me. ¹⁵ Wó mbóó, kaá nkane òfyé mmye ne ji, néndé atene ukpene ne mekomejóó ayi esé délerege.

¹⁶ Bíi bi me nkpe ne unó mpa bi mbe mashyaa mmye ya né depó tire ámale me mmye, ye muú ama ayi achwó nya wye nnó apóo me apó. Ébwó ako abo me, nene le mmye nnó Èsòwò asagé metáó ne ébwó. ¹⁷ Yémbó Ata abó alu ne me ne achyē me utó nnó ngare mekomejóó wúú ḡbene nnó bóó bi álá pó bóó Jus áwuú. Ne ji afere me né meno genyanya. ¹⁸ Ata Èsòwò aferege nye wye me né yéndé efwyale gabo ewé mkpene, ne apóge nye me mkpe né gefwa ji, eyi ḡelu né mfaánebuú. Matame mabé ne ji tē kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹⁹ Tame Priska, ébwó ne Akwila ne ula ḡepú Ónesiforus. ²⁰ Erastus ala né melo Kórent, Trófimós ntó améé nlyaa ji né melo Melitos. ²¹ Mmye òchwó ḡemeḡe nnó neba nekwone. Yubolos, Pudens, Linós, Klodya ne arḡme abi álu we ako áké ntame wó.

²² Nnennemmye nnó Ata abε ne wɔ, ne nnó álerégé enyú ako galógáló.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá Titos

Matame

¹ Elé me Pól maá utóó Èsòwò ne ñgbá Jisàs Kras ne nsamé ñwe yina. Èsòwò achyèé me utóó bina gétúgè bɔ́ɔ́ bi jì ajyaá nnó ábè abií, nnó mpyé èbwó áfyegé wye metóó ne Èsòwò ne nnó mpye èbwó ákaá wáwálé ayi ápogé èbwó ákwòlege deporé Èsòwò chájéné. ² Èwéna epógé nnó èbwó áneré metóó mambò genwá eyi gélágé byé eyi Èsòwò muú ayi alá abyógé gebyò ányéé me meno te ukwene nnó achyegé. ³ Ne gébé eyigé jì ajyaá gekwónégé, jì apye genwá eyina gegéné né mekomejɔ́ wuú. Elé mekomejɔ́ yina ne Èsòwò Mempoó sé áfyéé me né amu nnó ngaregé. Ne wye nkane Èsòwò achyèé me majyèé, mbántó ne mpyéé utóó bií.

⁴ Me ntóme ñwe yina mbaá Titos. Me ngboó ne jì ndere esé ako défyéé metóó ne Jisàs.

Me nnemmye nnó Nte sé Èsòwò ne Kras Jisàs Muú áwene gemége sé alere wò galágalá, apye ntó wò òbe né nesò.

Gepò eyigé muú kpaá echomele bɔ́ɔ́ Jisàs abɔ́ɔ́ mambè ne geji

⁵ Ula bi me ntómé wò né meló Kret úlú nnó wò óneré mampye unó bi ulaá, ne nnó ojya ákpákpá né mmú gepúgè Èsòwò ndere me mbá ngare mé wò nnó opye né yéndé melò. ⁶ Muú ayi abeé muú kpaá né gepúgè Èsòwò, abò mambè muú ayi genwá jií gela gepò ne dembyó, ábané ele mendée ama. Baá bií ntó abò mankame ne Jisàs, ábèé ne gepò gelógéló, áchyegé enógé mba bɔ́ɔ́ kpakpa. ⁷ Muú kpaá né mmu echomelé bɔ́ɔ́ Èsòwò alu muú ayi apelé ndere utóó Èsòwò ukene. Ndere elúmbò, abò mambè muú ayi alá ákágé shulé jì ndo, abɔ́ɔ́ fò mambè muú nengá, muú ayi awyaá gefere, menyuú mmɔ́ɔ́, abeé fò memmye mammye, ne abeé fò muú ayi aselegé èbwò. ⁸ Abó mambè muú ayi anene ankeé, agboó ne genó gelógéló, muú ayi akagé gbaré mmye jií, ajógé mejɔ́ wuú gbógónó, abeé cho né mbe ushu Èsòwò ne apyèé genó eyi jì abɔ́ɔ́ mampye. ⁹ Abó ntó mambè muú ayi agbaré mekomejɔ́ Èsòwò ayi alere jì chancha, nnó jì ntó akaá ndere aleregé unó bi bɔ́ɔ́ Èsòwò akwòlegé, nnó áleré bɔ́ɔ́ abi álerége unó ebicha nnó álu gyéé.

Weége anleré gebyò yéndégébé

¹⁰ Njógé mbò mecho ewéna gétúgè gejamégé bɔ́ɔ́ abi átene ukpene ne mekomejɔ́ Èsòwò yina. Èbwó alú bɔ́ɔ́ meno ne bɔ́ɔ́ dembwólé chacha ekwó abi átomé wyeé eshye nnó abó mansò muú nsò ne atene cho né mbe ushu Èsòwò. ¹¹ Ekamegé wò ojyaá ufóó bɔ́ɔ́ bina ajye mbe ne depoti ne mmu gepúgè Èsòwò. Èbwó ápye me gejamégé mala upú ákwe tametame ndere aleregé unó bi èbwó mambɔ́ɔ́ ne abɔ́ɔ́ nsa, ewé alá ábɔ́ɔ́ fò manleré ubi wó. ¹² Muú ekpávé bwó ama ayi alu muú melò Kret ewéna ajɔ́ ntó ato ne bɔ́ɔ́ bií aké, “Bɔ́ɔ́ Kret alu bɔ́ɔ́ gebyò, bɔ́ɔ́ nchye ne ambwa abi ányéé genò.” ¹³ Mecho ewéna elu wáwálé ne òbò manshulegé èbwó ndo, òwegé èbwó yéndégébé nnó èbwó ákeré ákamé ne genó eyi gelú cho eyi getome ne deporé Jisàs. ¹⁴ Amágé wu nyè se ubi ébi bɔ́ɔ́ Jus ajame yé. ¹⁵ Yéndégenó gelú pópó mbaá bɔ́ɔ́ abi alá apò ne uferé uboubò ne mmu metóó. Yémbò abi álu ne uferé uboubò, èbwó bi alá áfyéé metóó ne Èsòwò wó, yé genó gefò eyi gelú èbwó pópó gepò. Deba etiré dégbéé èbwó mataó dépye uferé bwó úlú wyeé nchyenchyé. ¹⁶ Aké èbwó ákage Èsòwò,

yémba gepogé bwá gelereé nnó áshya ji. Ebwó álu bós abi muú alá ákágé bo gejeé ne ebwó ne áwú fó Eṣṣwá. Ye galógálá ayi ebwó ákágé pye ne bós ápa.

2

Majye ami Titos abós manchye bós echemele jisás

¹ Ne wá Titos, obó manleregé élé unó bi úlú cho ndere mekomejóṣ Eṣṣwá agarege. ² Chyēge bós kpakpa né mmu gepúge Eṣṣwá majyēé nnó abe pere ne bós, ápyegé utós ne ešhye, ákágé genó eyigé ebwó ápye, ákágé ndere ágbaregé mmye bwó, átene chánéné né metós ewé áfyēé ne jisás, abogé gejeé ne bós. Akogé wye metós chánéné gébégeé mmuameno achwógé.

³ Wye ndere alere ákpakpa abi ande, mbántó ne obós manlere abi andée, nnó ebwó ábé ne gepó eyi gechwós ne enógé, áchoge fó bós mabo, áchyegé fó gemēge bwó né mmós manyúgé. Aleregé élé genó eyi gelu cho, ⁴ nnó ebwó ápye áso andée ábó gejeé ne áno bwó ne baá bwó. ⁵ Gare ntó ebwó nnó ákagé genó eyi ebwó ápyeé, ábé bós abi áno bwó, ebwó ebwó ne ákaá désoré bwó. Pye ntó ebwó ákaá nnó abó mampyegé utós né upú bwó. Aleregé ntó ulós melu awugé áno bwó nnó ékágé mekomejóṣ Eṣṣwá abe ne gembya.

⁶ Wye mbá ntó ne obós manlere njyēé usa nnó ákaá ndere ágbaregé mmye bwó. ⁷ Ne wá Titos obó manlere gepó gelógélá né yéndégenó eyi wá ápyeé, ákwilegé manleré ebwó genó, lere né metós wye mmu pópó, ápyegé nselé.

⁸ Mekomejóṣ ayi atanege wá meno, abe ayi muú awugé alá ákagé shulé wá ndo, nnó muú mawámé wyeé awugé meno egebi ji akpa mekpo unós

⁹ Chyēgé afwe majyēé nnó abó manwúgé ne ante abi ábós ebwó né yéndégenó, ápyege élé genó eyigé ebwó ákelegé. Ékágé átene ukálo ne ebwó, ¹⁰ yé unó bwó ntó ájogé fó. Ebwó ábé élé bós abi ante bwó ákágé neré metós ne ebwó nnó yéndégenó eyigé ebwó ápyeé gelerege élé ndere mekomejóṣ Eṣṣwá Muú áwene gemēge sé alóme.

¹¹ Eṣṣwá aleré bós ako galógálá wuú ayi ji áwenege gemēge bo. ¹² Ne galógálá yimbá achyegé esé majyēé nnó déféré amu né depó etí delá déchwós fó ne enógé mbaá Eṣṣwá, etí delu élé deporé mmwólé unó mme, nnó dégbarege mmye, debe ne genwá eyi gelu cho ne nnó dépye genó eyigé Eṣṣwá ákelegé fa né mme yina, ¹³ ndere dégilé gekpekpegé genó eyigé esé déneré metós wyeé gelu nnó Eṣṣwá sé ayi apwós amu alerege mmye ne utó gefwá jíí. Eṣṣwá yina élé jisás Kras Mewene gemēge sé. ¹⁴ jisás yina ne achyē gemē ji gétúgé se nnó áwéné esé né yéndé gefogé gabo, ashwáne esé nnó débe bós bíí abi akpané gechyēé mampyē galógálá.

¹⁵ Titos obó manleregé bós unó bina, fyegé ebwó ešhye ne weége ebwó ne uto ebi Eṣṣwá achyēé wá. Ne ákamegé muú abya wá ndere aleregé ubi.

3

Bege ne gepó gelógélá

¹ Titos, tége bós byeé nnó áshúlégé mmye bwó mme mbaá ákpakpa ne bós abi ábós utó né melo. Awugé ne ebwó, ábé ntó téné mampyē genó eyi gechwós ne galógálá mbaá bós ako. ² Ékágé áchogé mabo muú fó, ályaa mawámé, áselé depó peré, ne nnó abe chancha ne bós ako.

³ Néndé mbembe esé débo dekenene ntó wye ndere ebwó, déwuú nya fó ne Eṣṣwá dépyeé nya gyēé. Dékwe nya eké afwe ndere dépyeé unó bi menyammye sé ákelegé ne ebi ugós esé metós. Déchwós nya gébé se mambalegé matós ne ate. Bós abifó áké ábós unó matós áso esé. Bós abifó ápaá esé, esé ntó dépaá ate.

⁴ Yémba gébége Eṣṣwá Muú áwene gemēge sé aleré esé galógálá ne gejeé eyigé

ji abɔɔ ne esé, ⁵ aferé esé né efwyale gabo. Eɔfɔ́ gétúgɛ galógálɔ́ ayi esé dépyéé, ji age lé esé meshwe ne áwene geme gesé. Ji ashwɔné matɔɔ sé nnó débɔ genwá eyi gekɛ ne Mendoó Ukpea epye esé déla bɔɔ akɛ. ⁶ Eɔwɔ́ afyé esé Mendoó Ukpea ewéna egbee esé né mmye ndere Jisɔs Kras Mempoó sé achye geme jii gétúgɛ sé, ⁷ nnó gétúgɛ galógálɔ́ wuú, esé détené cho né mbe ushu Eɔwɔ́ degilé mambɔ ntó genwá eyi gélágé byé. ⁸ Mejɔ́ wena elu wáwálé, ne nkelegé wɔ ɔtome eshye manleregé ewu, nnó yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne Eɔwɔ́ ágbaré menyamme wuú chanéné, nnó ápyegé galógálɔ́ yéndégébé. Unó bina ebi me ngaré mbɔ wɔ, uló ne upogé yéndémuú.

⁹ Ne ekamege wɔ ɔcho mbwa ne bɔɔ abi anyéé genkekenégé mbee yé mbeé mankwógé mabɔ ukwene ante ne mammyege gétúgɛ ebe. Unó bina upɔ ne nsa ne ulú elé ubyankwɔ unó. ¹⁰ Yéndémuú ayi ɔgene nnó agboó ne mawámé ne mbeé manyegé, chye ji majyéé dama, ekogé ndɔ epea alá awuú fɔ́, fa mbwa ne ji, ¹¹ néndé ɔkaá nnó gefógé muú eyigé na, alu muú ayi anyéé utuú ne gabo ayi ji apyéé aleré nnó jumbɔɔ achɔ mabɔ mii.

Kwyakwya mejɔ́

¹² Me nkelegé mbɔ mantɔ Atemas ewú, nla ntɔ ji wɔ, ebyennó ntómé nye lé Tikikɔs, ne yéndémuú bwɔ achwógé ewú, mmye nnó wɔ ɔchwɔ ɔbane me wena né melɔ Nikapolis néndé nkelegé nnó neba nebye me ewú. ¹³ Anme se bina apea, Senas muú ebe ne Apolos ájyéé nye neke, áké ájyéé chyéé ebwɔ yéndégenó eyigé ebwɔ ákelegé ɔkamegé ebwɔ ájye amuamu. ¹⁴ Gare bɔɔ se ewúmbɔ né meló Krete nnó ági manleregé ulɔ́ melu. Aké apyéé mbɔ, ágene unó manchyéé mbaá bɔɔ abi unó ulii ebwɔ. Gárege ebwɔ nnó ékágé ábe ambwa.

¹⁵ Anmé sé ako abi álu ne me álɔ́ enyú matame. Tame ntɔ ájeé se abi ágboó ne esé ne áfyéé matɔɔ ne Eɔwɔ́. Nnɛnemye nnó Eɔwɔ́ álérégé enyú ako galógálɔ́.

Nwe ayi Pól ásamé mbaá Filemōn

Matame

¹ Me Pól muú nkpe ne deno gétúgé utó Kras Jisós ne nsame ñwe ayina. Nlú fa chónchó ne menme sé Timoti. Ntame ñwe ayina eta wye Filemōn. Wó olú mejeé sé ayi débóó gejeé ne wó dóó ne nte muú utóó ayi dépyéé utóó esówó chónchó.

² Esé délós matame mbaá Apfia menme sé ayi mendée ne Akipus nte menme ayi démmye dépye utóó Kras chóncho eké bóó bee. Délóó ntó matame mbaá echomele bóó Esówó ewe enywérege né gepú jye.

³ Nnenemmye nnó Nte sé Esówó ne Ata Jisós Kras álérégé enyú galógáló, ne apye enyú débé né nseó.

Pól aféé Filemōn

⁴ Menme wa, yéndégébé me nké nnenemmye mfyéé wó ntó né mmyemenene, ne ntamege Esówó wa, ⁵ gétúgé nwuú nnó ofyéé metóó ne Kras ne óbóó gejeé ne ate bóó Esówó ako. ⁶ Nnenemmye nnó mmye eyi ese échome ndere bóó abi ákame ne Jisós, epye wó ókaá chánéné genó eyi getome ne mejé ewé ese déwyaá ndere bóó Jisós Kras. ⁷ Menme wa, gefó gejeé eyigé óbóó ne bóó Esówó gepyeé metóó egóó me, ne gema fyéé me eshye ndere óbóó gejeé ne ébwó mbó epyéé matóó ákwenege ébwó mmu.

Pól anene Filemōn mmye nnó ase Ñnesimós

⁸ Ndere me nlú muú dentóó Jisós Kras nkage garé wó ne utó ba nnó wó pye genó eyigé óbóó mampye, yémbó mpyéé fó mbó. ⁹ Ndere elúmbó, nnene elé wó mmye né gejeé eyigé débóó ne ate. Me Pól nnene wó mmye ndere muú kpaá wye ne muú ayi akpene deno gétúgé Kras Jisós. ¹⁰ Nnene wó mmye nnó wó ogé meshwe ne maá wa Ñnesimus. Nge ji ndere maá wa gétúgé mpye ji afyéé metóó ne Kras gébégé nlú né gepúgé deno. * ¹¹ Mbé mbe ji abó alú gebyan kwógé muú né eta wyeé. Né nana alu muú melóméló né eta wye ne eta wa.

¹² Me ntame ji nnó akere eta wye. Elú me eké mbwiú metóó wa ne ntame mbó eta wyeé. ¹³ Mbó nké mbele ji abe fa ne me, ase melu wye mampógé me ndere nlú né deno gétúgé abya melóméló. ¹⁴ Yémbó nkelegé fó mampye genó gefó eyigé wó óla mbóó mbe ókame wó. Mpyembo, nnó yé óké ópye genó mampóó me, ópye ndere metóó wyeé egarege, ékágé ébe nnó me ne ñmerege wó mekpó mme.

¹⁵ Ndófo Ñnesimós alyaá wó né mboó gébé nnó ji amage kere eta wyeé enyú debe ne ate téé kwyakwya. ¹⁶ Mbé mbe ji abó alú mefwé wye, yémbó nana anea geme apwó mefwé néndé alá nte menme wye gétúgé ji ntó afyéé metóó ne Kras. Me mbóó gejeé ne ji dóó, yémbó ushuú gejeé eyigé óbóó nyé ne ji gejamé kpaá gepwó amu néndé ji alú nte mekwaá ne nte menme wye ayi afyéé ntó metóó ne Ata.

¹⁷ Ndere elúmbó, mbógé óse me ndere nte muú utóó Ata, achwógé, se ji amu apea wye ndere me mbó nchwógé ósele me. ¹⁸ Yé apye wó genó gefó gebo, yé anye elé wó ujwóó, gií me. ¹⁹ Elé me mbóó Pól ne nsamé ne ébwó wa ngarege wó nnó nkwalé wó ujwóó bimbó. Mmége fó nnó yé wó mbóó ogbarege me ujwóó né gerwá jyeé. ²⁰ Ndere elúmbó, menme wa, né gétúgé mabó Ata pye me galógáló. Pye metóó egó me ndere nte menme ayi afyéé metóó ne Kras.

* **1:10** Elú wáwálé nnó: Mabó Ñnesimus matene nnó muú yi áchwóó ne nsa.

²¹ Ne me nkaá wáwálé nnó ndere me nsame ηwe yina opye nye we ndere me njó. Ne opyéé nye yé genó eyi gepwóó eyigé me ngii. ²² Genó eyigé cha eyigé me mmagé gbéé gelú nnó, okwe melu né maá gepúgέ aηkéé bele eta wa. Me nneere metóó nnó Ata awuú nye mmyemenene nyú, apye me ntané denó nkeré eta nyú.

²³ Epafra nte muú ayi akpene denó gétúgέ Kras Jisós alóó enyú matame. ²⁴ Wymbó ntó ne Makós, Aristakós ne Damas ne Lukase alóó enyú matame. Ebwó álú áte aηme abi ápyéé utóó Ata.

²⁵ Nnenemmye nnó Ata Jisós Kras alérégé enyú galógaló.

NWE ayi ásamé mbaá bód Hibrus

Mekomejód ayi Esowo apye mad wuu agare

¹ Nyá mbembe Esowo apye bód ekpavé bií ágaré ukwené ante sé mekomejód wuu ndo, ndo ne ndo né mati ufód ufód. ² Ne nana ayi mme achwó bye, Esowo apye maá wuu agaré esé mekomejód wuu. Maá wuu yina ntó ne ebwó ne jì akwyyé yéndégenó fa mme chóncho. Jì ne Esowo ábélé nnó abe menyéé geteé unó uko ebi jì awyaá. ³ Elé maá yina ne apyéé gekpékpé gé ngó Esowo ágenege. Ndere jì alú, mbontó ne Esowo alu né mati mako. Mekomejód wuu awyaá utó ne elé mekomejód wuu yina ne apyéé nnó yéndégenó eyigé akwyyé gekene cháñéné. Jì anerege mampye genó eyi gépyéé Esowo ashwónége gabo ayi bód ápyéé, afé mfaánebuú, ne ajwólé né melú énogé né egbe ebwónyé Esowo Muú ajeá Apwód amu.

Mad Esowo ajeá geme apwó makiénné Esowo

⁴ Ndere elúmbó, Esowo apye maá wuu ajeá geme apwó makiénné jì wye ndere mabó ami Esowo achyéé jì málómé mapwó ami bód. ⁵ Esé dékaá mbó néndé Esowo ajód fó ne ekiénné fó nnó, “Wó òlú Maá wa, fina nla Nte wye.” Esowo ajód yé ntó ató ne ekiénné fó nnó, “Me mbéé nye Nte wuu ne jì abéé nye Maá wa.” ⁶ Ne gébége Esowo atóme maá mbe wuu fa mme ama jód aké, “Gógé makiénné ya ánogé jì.” ⁷ Ge genó eyigé ajód atómé ne makiénné Esowo aké, “Esowo apyéé makiénné jì álu eké mbyo ne apye baá utód bimbó álu eké manómé mewe.” ⁸ Yémbó ajód ató ne Maá wuu aké, “É é Esowo, gefwa jye gebéé te kwyakwya ne kwyakwya, ogbarege nye gefwa jye né meti ewé elú cho ne melóméló. ⁹ Wó ogboó ne genó eyi gelú cho ne ópaá gepógé bód abi alá ábelegé mabe Esowo. Ge ula bi me Esowo, muu nlú Esowo wye njyaá wó nnó óbe ne ngó yi apye metód egód wó epwód ate ájeé byéé.” ¹⁰ Ama jód ntó ne maá wuu aké, “Wó, Ata, né ula uló ókwyyé mme, ne ókwyyé yéndégenó eyi gelú né mfaánebuú ne ammu jye. ¹¹ Unó bina uchógé nye né meso gébé, ne wó mbód óbéé nye te kwyakwya. Ubi uko ugboó nye manaá eké ukwene mandeé, ¹² ne wó ókód nye ubi ntó eké gekwenege nkú ne ókwórégé nye ubi eké muú akwórégé ukwene mandeé ne ayi make. Yémbó, wó mbód ókwórégé fó ne genwá jye gebyyéé fó te kwyakwya.” ¹³ Esowo ajód fó ne ekiénné wuu fó genó eyigé jì ajód ne maá wuu nnó, “Jwólé fa né egbe ebwónyé wa, kpaá te mpyéé bód mawáme byéé akwene eké geluo eyigé ónérege uká byéé mfaá.”

¹⁴ Ne makiénné Esowo ako ulú le mandoó ayi ápyéé utód. Esowo atómé nnó ápoógé bód abi Esowo áwenege nye gemége bód.

2

Fyégé mekpo né wáwálé ayi déwuu

¹ Te ndere esé dekaá unó bina debó mamfyége mekpo né ubi cháñéné nnó ékágé deno mewaa. ² Esé dékaá nnó mekomejód Esowo ayi makiénné jì ágaré ukwene ante sé alu wáwálé, ne bód abi alá bélé jì wó ne abi atóó ntó mekpo, agé wye efwyaale ewé ekwane ne ebwó. ³ Ndere elúmbó, mbógé esé abi déwuu gekpékpége mekomejód Esowo ayi áwenege gemége bód, dehyage jì, dépyéé mbó nnó ne esé débo efwyaale? Ata jimbód ne abód mbe ágaré bód mekomejód yina, ne bód abi áwuu ndere jì ágárege apye esé dékaá nnó alu wáwálé.

⁴ Ne Eṣṱwṱ alere ntó eṣé chánéné nnó mekomejṱ yina alu wáwálé né gepṱgé ufelekpa ebi upyṣé bṱṱ álá mano mekpo fuú ne unó ebifṱ ufoṱ ufoṱ ebi ulerege utó bií. Ne achyṣé ntó ufoṱ ufoṱ echyṣe ewé etanege mbaá Mendoṱ Okpea mbaá bṱṱ bií ndere ji ákélé.

Elé Jisṱs ne awenege gemṣge sé

⁵ Ge, genó eyigé eṣé déjṱgé détime ne geji gelu nnó: Makiénné Eṣṱwṱ fṱ wṱ Eṣṱwṱ ábelé nnó ágbare gefwa né mme meke ayi achwṱ wṱ ⁶ Né mbaá melu fṱ né mmu ḡwe Eṣṱwṱ áṣá lé nnó, “E é Ata Eṣṱwṱ mekwaá alú kpe ndé genó ayi oteé ji, gebyanjkwṱgé nte mekwaá ayi wṱ okpege alu waá? ⁷ Né mboó gébé, ṱpyṣe fṱ ji anṣea yé gemṣe dṱṱ eké makiénné jyṣe wṱ, yémbṱ ofwa ji ne ḡṱṱ ne énoṱgé eké mfwa. ⁸ Wṱ ṱfyṣe yéndégenó né amu jii. Áṣá né mmu ḡwe Eṣṱwṱ nnó, Eṣṱwṱ afyṣe yéndégenó né ammu jii.” Ebyennó yé genó eyigé cha eyi gelaá gepṱ. Yémbṱ eṣé delú danṣe mbo nnó yéndégenó gelu né amu jii. ⁹ Yémbṱ elé Jisṱs ne eṣé dégene. Né mboó gébé, Eṣṱwṱ abelé ji né melu ewé eṣa eṣea yé gemṣe eké ewé makiénné jii wṱ. Eṣṱwṱ apyṣembo nnó gétúgé galṱgál ayi ji alerege, Jisṱs ágeé efwyale agbo gétúgé bṱṱ ako. Gétúgé efwyale ewé Jisṱs agene ne negbo eniné ji agboó, ne Eṣṱwṱ afwa ji ne ḡṱṱ ne enóṱgé ndere mfwa. ¹⁰ Eṣṱwṱ ne akwyṣe unó uko ne ji ne agbaré ubi nnó ukene chánéné. Ndere ji apyṣe nnó gejamégé bṱṱ ábṣe baá bií abṱ ḡṱṱ, elú galṱgál nnó ji apyṣe muú ayi ánénege ebwṱ meti áwené gemṣge bṱṱ, ágé efwyale nnó akwane né yéndé meti mambṣe muú ayi ákáṱé pyṣe ebwṱ ábṱ geḡwá.

¹¹ Jisṱs muú apyṣe nnó bṱṱ abe pṱpṱ chóncho ne bṱṱ abi ji apyṣe ebwṱ álu me pṱpṱ, ebwṱ ako alu baá Nte ama. Ge ula bi mmyṣe eṣa gboó fṱ ji mankú ebwṱ nnó anṣe bií. ¹² Ajṱṱgé aké, “Mpyṣe nye anṣe ba akaá gekpṱkṱgé muú ayi wṱ ṱlu. Mfṣge nye wṱ né echomele bṱṱ byṣe.” ¹³ Ama jṱṱ aké, “Elé Eṣṱwṱ ne nliṱge mmyṣe ne ji,” ne ama jṱṱ ntó aké, “Gé me na ne baá abi Eṣṱwṱ achyṣe me.”

¹⁴ Te mbaá baá bií bimbṱ, ebwṱ ako alu akwaá, getú eyigémbṱ, Jisṱs jimboó abwṱlé mekwaá álá eké ebwṱ nnó ji agbo ake ne negbo nni áchṱ utó muú ayi apyṣe nnó bṱṱ ágbṱ. Ne muú yimbṱ elé danchṱmeló. ¹⁵ Ndere ápyṣembo, ápyṣe nnó bṱṱ áfṱṱgé sé negbo né geḡwáṱe bṱṱ geko, elé ebwṱ abṱ álu afwe mbaá negbo gétúgé abṱ afṱṱ néni. ¹⁶ Eṣé ako dékaá chánéné nnó Jisṱs achwṱ lé nnó apṱṱ upyáne Abraham, achwṱ fṱ mamṱṱ makiénné Eṣṱwṱ wṱ. ¹⁷ Ge genó eyigé gepyṣe ji abwṱlé ntó mekwaá álá eké anṣe bií né yéndé meti mbo, nnó abe etukpe ampyṣe upe Eṣṱwṱ, ewé eṣene bṱṱ meshwe, ne muú ákáṱé neré metṱṱ ne ji nnó ji achyṣé gepṱ gétúgé gabo ayi bṱṱ ápyṣe. ¹⁸ Ji akáṱé wené gemṣge bṱṱ abi mmuameno ábánege ebwṱ nana néndé mmuameno abṱ abané me jimboó ne age efwyale.

3

Jisṱs anṣe gemṣ apwṱ Mosis

¹ Anṣe ba, abi ukpea, muú ayi alu né mfaánebuú akú ntó enyú. Ndere elúmbṱ, pege gefṱgé muú ayi Jisṱs alú, ji alú ḡgba ne etukpe né deparé Eṣṱwṱ etiré eṣé défyṣe metṱṱ wyṣe ne déjṱgé. ² Ji apyṣe utṱṱ bi Eṣṱwṱ achyṣe ji metṱṱ ema wyṣe ndere Mosis ntó apyṣe né gepúṱgé Eṣṱwṱ. ³ Yémbṱ, Jisṱs akwáne mambṱ enóṱgé apwṱ Mosis wyṣe ndere bṱṱ ánóṱgé muú ayi áténé gepú apwṱṱ gepú eyigé ji aténé. ⁴ Elú wáwálé nnó yéndé gepú muú ne atenege geji, yémbṱ, muú ayi apyṣe yéndégenó elé Eṣṱwṱ. ⁵ Mosis apyṣe utṱṱ bi uko né gepugé Eṣṱwṱ metṱṱ ema, ndere maá utṱṱ Eṣṱwṱ. Utṱṱ bií bimbṱ utene mbaá unó bi Eṣṱwṱ apyṣe nye nnó bṱṱ ákaá né meso gébé. ⁶ Yémbṱ Kras apyṣe nya utṱṱ bií uko

né gepugé Eṣṱwṱ metṱṱ ɛma ndere Maá Eṣṱwṱ. Eṣé delú bṱṱ gepu eyigémbṱ mbṱṱgṱ dégbarege mataṱṱ sé chanéné ne dénerere ntṱ wye metṱṱ tágétágé te kwyakwya né unṱ bi débṱṱ nye.

Déneáge fṱ matṱṱ

7 Ge ula bi Mendoṱ Ukpea eǰṱgṱ eké, “Fina mbṱṱgṱ enyú déwúgṱ meko Eṣṱwṱ 8 détoṱgṱ fṱ mekpo ndere ukwene ante nyú abṱ ápyeé ne Eṣṱwṱ. Ashya mampye genṱ eyigé ji aǰṱṱ, gébéṱgṱ ebwṱ ákene né mashwṱne, ákpa mekpo metoṱ bṱw áfwṱré ji. 9 Ewú né mashwṱne, ukwene ante nyú ákpélé me, ágé unṱ bi me mpyeé né usaá aṱme upea. 10 Gé ula bi metṱṱ eṣṱṱ me ne nje eniné mbṱ, ne njṱṱ nké, ‘Matṱṱ bṱw áferéṱgṱ fṱ unṱ choṱ yéndégébé ne ákágé fṱ genṱ eyi me nkelege nnṱ ebwṱ ápye’. 11 Ne ndere metṱṱ eṣṱṱ me ne ebwṱ mbṱ, nkélé nké, ‘Ebwṱ ákpené fṱ né melu ugbeé mmye wa.’”

12 Aṱme ba, séṱgṱ gébé nnṱ, ékáṱgṱ muú fṱ abe né geluage nyú ayi awya gebobogé metṱṱ ewé ji ashya mamfye metṱṱ ne Eṣṱwṱ, ati meso ne Eṣṱwṱ muú alu mebe. 13 Genṱ eyigé enyú debṱṱ mampye gelu nnṱ, enyú déchyege ate majyeé yéndé bíi pyege wye mbṱ te mbaá delu kuú bíi ebife nnṱ fina nnṱ ékáṱgṱ yé gabo fṱ ábwólé enyú détoṱgṱ mekpo ne Eṣṱwṱ. 14 Kágé nnṱ eṣé ne Jisṱs Kras delú muú ama, mbṱṱgṱ dégbaré metṱṱ ewé débṱṱ mbe défye ne ji ne eṣhye kpaá te dékwónégṱ kwyakwya. 15 Wye ndere dékuú nye me, déjigé fṱ nte genṱ eyigé aǰṱ nnṱ, “Fina mbṱṱgṱ déwúgṱ meko Eṣṱwṱ, détoṱgṱ fṱ mekpo, ndere ukwene ante nyú apye gébéṱgṱ átoṱ mekpo ne ji.”

16 Ndé bṱ abṱ áwuú meko Eṣṱwṱ ne áshyá mampye genṱ eyi ji áǰṱṱ? Elé bṱṱ ako abi Mosis abṱ áferé nya ebwṱ né melṱ Ijip. 17 Ndé bṱṱ abi metṱṱ eṣṱṱ nya Eṣṱwṱ ne ebwṱ né usa aṱme upea? Elé bṱṱ bíi ápyeé nya gabo ágboṱ né mashwṱne. 18 Ndé bṱ Eṣṱwṱ abṱ kélé nnṱ ebwṱ akpéné fṱ né melu ugbeé mmye wuú? Elé bṱṱ bi alá ákamé nya mampye genṱ eyi ji áǰṱṱ wṱ. 19 Mbṱ ne eṣé déṱéné nnṱ, ebwṱ ákáṱgṱ kpe fṱ né melu ugbeé mmye gétúṱgṱ alá áfye metṱṱ ne Eṣṱwṱ wṱ.

4

Eṣṱwṱ anyémeno nnṱ achyege bṱṱ bíi ugbeé mmye

1 Menomenye ewé Eṣṱwṱ anyé nya ne eṣé bi dékpene nye né melu ugbeé mmye wuú élú. Ndere elúmbṱ, séṱgṱ gébé nnṱ ékáṱgṱ muú nyú fṱ akwe meti, áṱṱ mpa wuú nnṱ ákáṱgṱ nkpe fṱ né melu ugbeé mmye ewémbṱ. 2 Eṣé ntṱ déwuú abya melmélṱ wye ndere ebwṱ abi nya áwuú. Yémbṱ, eṣé déṱe nnṱ mekomeǰṱ Eṣṱwṱ ayi ebwṱ áwuú apoṱ ebwṱ wṱ, néndé ndere ebwṱ áwuú ji ákamé fṱ genṱ eyigé Eṣṱwṱ ágaré bṱw wṱ. 3 Elé eṣé bi défyéé metṱṱ ne Eṣṱwṱ ne dékpene né melú ugbeé mmye epṱfṱ abi alá fye metṱṱ ne ji wṱ, néndé Eṣṱwṱ aǰṱ aké, “Nkelé né metṱṱ usṱṱ wa nnṱ, ‘Ebwṱ akpene fṱ né melú ugbeé mmye wa kanja.’” Yélé ji aǰṱṱ mbṱ, abṱ annere me utṱṱ bíi ne akwyéé melú ugbeé mmye te gébéṱgṱ ji akwyé mme. 4 Eṣé dékaá nnṱ, melú ugbeé mmye elú wye néndé né melú fṱ né ṱwe Eṣṱwṱ áǰṱṱ ato ne ndṱ yi agbeé ekeneama nnṱ, “Eṣṱwṱ annerege utṱṱ mme mankwye agbeé mmye né utṱṱ bíi uko né ndṱ ayi agbeé ekeneama.” 5 Né melṱ ṱwe ewé dékuú nye aǰṱṱ wye áké, “Ebwṱ ákpéné fṱ né melu ugbeé mmye wa.” 6 Ndere elúmbṱ, elú wye mme fuú, nnṱ bṱṱ bíi akpene nye né melu ugbeé mmye ewémbṱ. Yémbṱ bṱṱ bi ábṱṱ mbe áwuú abya melmélṱ yina ákpeé wye wṱ gétúṱgṱ alá ápyeé genṱ eyi Eṣṱwṱ aǰṱṱ. 7 Getú eyigémbṱ, Eṣṱwṱ ábélé bíi bi fṱ, ne ákuú bíi ebi mbṱ nnṱ fina. Ne te nya, Eṣṱwṱ apye Devid áṱare mekomeǰṱ ndere débṱṱ me mbe déwuú

né mekomejɔɔ yimbo nnó, “Fina, mbɔgé enyú déwuúgé meko Esɔwɔ détógé mekpɔ.”

⁸ Mbɔgé bɔɔ bi Joshua abó áselé ákpene melo Kanáan abɔ nyá ugbeé mmye wáwálé mbo Esɔwɔ ámá jɔɔ se ató ne bií ebicha wɔ. ⁹ Ewéna eléré nnó, bií ugbeé mmye ebifo úlú gilí wye bɔɔ Esɔwɔ. ¹⁰ Yéndémuú ayi akpene né ugbeé mmye Esɔwɔ agbébé ntó mmye né utɔɔ bií wye ndere Esɔwɔ agbeé mmye gébébé annere mankwɛ mme. ¹¹ Ndere elúmbɔ, démmye ne eshye mankpe né melú ugbeé mmye ewémbɔ nnó ekágé muú se fɔ ató mekpóo ne Esɔwɔ ndere bɔɔ Ísrɛli áto mekpɔ ákwéne nyá.

¹² Mekomejɔɔ Esɔwɔ alú mebe ne awyaá uto. Achyaá apwɔ yéndé aparanja magbe apea ne akpene kpaá akwáne mbaá genwáge mekwaá géchónene ne mendóo wuú. Akwánege mbaá yi ufere ne défɔɔ dechonege. Alerege unó bi úlú cho ne ebi úlú gyéé, ebi mekwaá aferege né metɔɔ wuú ne ebi ji akelege mampyegé. ¹³ Ye genó gefɔ eyigé Esɔwɔ akwɛ eyigé gelu bibií né amɛ Esɔwɔ gepó. Esɔwɔ agene yéndégenó chánéné ne élé eta wuú ne esé dégarégé nye yéndégenó eyigé esé dépyéé.

Jisɔs alu gekpékpégé etukpe Esɔwɔ

¹⁴ Esé déwyaá gekpékpégé etukpe muú ajye koó né mfaánebuú ájyéé né mbaá ayi Esɔwɔ alu. Etukpe ewémbɔ élé Jisɔs, Maá Esɔwɔ. Ndere elúmbɔ, dégbaré unó bi esé défyɛ metɔɔ wye ne eshye. ¹⁵ Etukpe Esɔwɔ sé epófɔ muú yi alá akágé gé fɔ esé meshwe gébébé genó geké géjwerege esé mampye ne ji alu muú ayi akpene né yéndé gefɔgé mmuameno eké esé, yémbɔ ji apye gabo wɔ. ¹⁶ Ndere elúmbɔ, déjye tágétágé kwókwólé ne gelu eyigé Esɔwɔ ajwálege wye alerege bɔɔ galógálɔ nnó ji age esé meshwe ne alerege esé galógálɔ yéndégbé eyigé genó geké gelíí esé.

5

¹ Ajyaá yéndé etukpe Esɔwɔ né geluage ákwaá nnó ji atene mbe né depɔré Esɔwɔ. Achyegé echye ne nnó apyɛge upe mbaá Esɔwɔ gétúgé gabo yi ebwɔ ápyéé. ² Akágé ndere aselé depɔ peré ne bɔɔ abi alá kágé ye genó abi anome mewaa né depɔré Esɔwɔ néndé jimboɔ ntó, unó ebifo ujwerege ji mampye. ³ Gé ula bi ji abɔɔ mampyegé upe mbaá Esɔwɔ gétúgé gabo awuú jimboɔ ne ayi bɔɔ ntó. ⁴ Muú akágé jya fɔ geme jii nnó abe etukpe Esɔwɔ gétúgé akelege mambɔ énnógé etukpe. Elé Esɔwɔ ne abɔ manjya ji né utɔɔ bina wye ndere ajyaá nya Eron.

⁵ Wyémbɔ ntó ne elú, epófɔ Kras jimboɔ ne aselé ngo afye né geme jii nnó abe etukpe wɔ. Elé Esɔwɔ ne ajɔɔ ne ji aké, “Wɔ ɔlu Maá wa, fina me nla Nte wye.” ⁶ Ajɔɔ ntó né melu ewé fɔ aké, “ɔlu mampye upe Esɔwɔ te kwyakwya wye ndere ajɔɔ atome ne Melkisédék.”

⁷ Gébébé Jisɔs alu fa mme, annemmye. Akpa Esɔwɔ geka, alilé ne akalege mansé ashulege nnó Esɔwɔ muú akágé fere ji né negbo apóo ji. Esɔwɔ awuú mmyemenene jii néndé Jisɔs ashulege geme mme anógé ji. ⁸ Ye élé Jisɔs alú Maá Esɔwɔ agi wye manwuúgé ne Esɔwɔ né efwyaale ewé ji agéné. ⁹ Esɔwɔ ápyégé ji ákwanégé mambɛ etukpe wuú, ji alá muú yi apye bɔɔ bi áwuú ne ji ábɔɔ genwá eyigé gela gebye. ¹⁰ Ne Esɔwɔ afye ji nnó abe etukpe wuú gefɔɔ eyigé Melkisédék alú.

Ekágé délya mamfyɛge metɔɔ ne Kras

¹¹ Esé déwyaá gejámege unó bi debɔɔ mangaré enyú gétúgé mecho ewé, yémbɔ ejwerege esé mampye enyú dékaá néndé enyú dékágé fɔ genó wáwá. ¹² Né gébé eyigé na, enyú debɔɔ delú mambɛ anleré mbaá bɔɔ abifo, yémbɔ elu

wye eké bɔɔ fɔ ábɔ manlerégé wye enyú unó lerégé, ebi muú abɔɔ mbe ágií né mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ. Enyú delu eké bɔɔ abi álu nyuú élé némbɛ depɔ ndere bɔɔ abi ákwane manyé menyɛé mbɔɔ. ¹³ Yéndemuú ayi alú nyuú lé némbɛ apɔ ne défɔɔ mankaá genó eyi gelú cho ne eyi gelu gye. ¹⁴ Menyɛé mbɔɔ alu mbaá ákpakpa néndé ebwɔ ági ne ákaágé genó eyi gelu cho ne eyi gelú gye.

6

¹ Getu eyigembɔ, délyaa yé mampelé lé unó bi debɔɔ me mbe dékaa né depɔré Kras, déjye mbe nnó débené mankaágé unó chanjéné. Débɔɔ sé manselé gébé déjógé unó bi débɔɔ me mbe dékaa né depɔré Ɛsɔwɔ etire défyéé metɔɔ wye ne etire détome nnó muú abɔ mankwɔre metɔɔ wuu alya unó bi uchwɔɔ lé ne negbo. Déké dépyéé mbɔ, elú wye eké démagé fyɛ mbɔ lé nebɔme gepú enine débɔ défyéé me. ² Dekaa me ndere awyage bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ ne ndere annerege muú amu mekpɔ ajé ji. Dekaa nnó Ɛsɔwɔ apyɛé bɔɔ akwilé né negbo ne ndere Ɛsɔwɔ asɔɔ mpa bɔɔ déma te kwyakwya. Délyaa unó bina dépele mbe, mbe. ³ Mbɔgé Ɛsɔwɔ apógé, esé depye nye wyeimbɔ.

⁴ Ula bi debɔɔ manjye mbe ulú nnó, epɔfɔ kɔkɔgé nnó dépye bɔɔ abi átií meso ne Ɛsɔwɔ ama kwɔré metɔɔ bwɔ. Ufɔ bɔɔ bina ame abɔ ákaa me ebwɔ né depɔré Ɛsɔwɔ ne áfwɔré me echye ewé Ɛsɔwɔ achyɛge, Mendoó Ukpea ntó echwɔ ebwɔ mmye. ⁵ Ne age nnó mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ alɔme, ebwɔ ákaa ntó utó bi Ɛsɔwɔ alerege nye né mme meke yi achwɔɔ. ⁶ Mbɔgé ufɔɔ bɔɔ bina átigé meso ne Ɛsɔwɔ epɔfɔ kɔkɔgé nnó apye ebwɔ ama kwɔre metɔɔ bwɔ néndé elú wye eké ebwɔ alú wame wye Maá Ɛsɔwɔ né gekwa ne áchyɛge ji mekpɔ unɔɔ né mbe ushu bɔɔ ako ne áwane mbɔ lé gemɛge bwɔ.

⁷ Manaá akwégé, ne melu mme ényúgé manaá dɔɔ ne mbwe ayi ápéné wye awene chanjéné mbaá muú yi apye utɔɔ wye. Ebyennó Ɛsɔwɔ ajé lé nye melu mme ewémbɔ. ⁸ Ne mbɔgé melu mme ewémbɔ ewéne lé byabya ne meshií, ebyennó elɔme fɔ ne elá gachye Ɛsɔwɔ achɔ ewu ne kwyakwya asɔɔ ewú né mewe.

⁹ Anme sé, ye élé dejógé mbɔ, esé dekaa wáwálé nnó enyú dekéné chanjéné né unó bi dépye ndere bɔɔ abi áwene gemɛge bwɔ. ¹⁰ Ɛsɔwɔ alú cho yéndégébé. Ajigé fɔ enyú nté né utɔɔ ebi enyú dépyéé. Delere nnó enyú dégbɔɔ ne ji ndere enyú depɔɔ ate anme nyú ne delu pye wyeimbɔ. ¹¹ Esé dékelege nnó yéndemuú nyú ámmuámé mampyɛge utɔɔ bíí ne eshye ne akpane gechye wyeimbɔ kpa te kwyakwya. Déké dépyéé mbɔ, dékágé unó bi enyú dénegege metɔɔ wye degilé. ¹² Dékelege fɔ nnó enyú debwalé ebwá. Ségé lé gekágé nékéné bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, akógé ntó metɔɔ ne áselé genó eyigé Ɛsɔwɔ anyémemo nnó achyɛge ebwɔ.

Menomenye Ɛsɔwɔ epyéé esé dénegege metɔɔ né unó bi ji anyémemo

¹³ Ne gébégé Ɛsɔwɔ anyéé nya meno ne Abraham akélé gemɛ ji nnó ji apye genó eyigé ji anyémemo nnó apyɛé gétúgé muú ayicha álá pɔ sé ayi anɛa gemɛ apwɔɔ ji ayi ji akage kelé ji. ¹⁴ Ɛsɔwɔ anyémemo ne Abraham aké, “Wáwálé, njéle nye wɔ nchye wɔ ntó gejamégé upyáne.” ¹⁵ Mbɔ ne Abraham akógé metɔɔ agilé kpa te agene unó bi Ɛsɔwɔ anyémemo nnó achyɛge ji. ¹⁶ Bɔɔ áke akélégé, áselé mabɔ muú ayi anɛa gemɛ apwɔ ebwɔ ne ákélé. Akelege mbɔ, yéndé mbeé ayi ebwɔ anye asógé ne akamé nnó mechɔ ewémbɔ elú wáwálé. ¹⁷ Ɛsɔwɔ ntó akelege nnó ji apyɛé bɔɔ abi áselé nye unó bi ji anyémemo manchye ebwɔ ákaa chanjéné nnó wáwálé ji akwɔrege fɔ metɔɔ wuu. Ge ulá bi ji akélé lé mabɔ amií jimbɔ manlere nnó, ji apye nye genó eyigé ji anyémemo nnó apyɛé. ¹⁸ Mbɔ ne elú, dewyaá unó upea. Unó bina ulú nnó Ɛsɔwɔ anyémemo ne ákélé.

Unó bina ukworege fɔ ne ji ákágé byɔ fɔ gebyɔ. Ubi upye matɔ́ sé ábénége nno, esé bi deboó efwyaale débií ne Esɔwɔ, dégbarege matɔ́ sé, dénérégé matɔ́ né unó bi esé dekaá nnó degene nyé né meso gébé. ¹⁹ Unó bi esé dénérege metɔ́ wye ugbarege genwáge sé mbaá ama ndere mkpákové ágbárege ekpe, nnó dépere uka sé mme chánéné. Unó bina ujame esé nnó dekoó ekat dékpe né melu makilé Esɔwɔ. ²⁰ Jisɔs jimbɔ abó me mbe afé ewwu né gétúgέ sé gébége ji alá me etukpe sé te kwyakwya gefɔ́ éyigé Melkisedek alu.

7

Depɔ etire Melkisedek alu mempye upe Esɔwɔ

¹ Melkisedek yina alu nya mfwa melɔ́ Salem, ne mempye upe Esɔwɔ ayi ajea apwɔ amu. Ne gébége Abraham atane mewá bee, mbaá awané gejamégé afwa, ndere akerege meso atuú ne Melkisedek. Atugé ne ji Melkisedek ajé ji. ² Ne Abraham akaré unó uko ebi ji afɔ́ né mewáá bee né malu afya, achyéé ji melu ema. Unó úlú upea ebi utome ne Melkisedek. Eyigé mbe gelú nnó, mabo mií matené nnó, “Mfwa ayi apye depɔ etiré delu cho.” Eyigé gepyé unó upea gelu nnó, “Alú mfwa Salem,” ewé eténe nnó, “Mfwa ayi achwɔ́ né nesɔ.” ³ Né mmu nwe Esɔwɔ, mbaá fɔ́ apó ayi ásámé mabó nte wuú ne mabo mma wuú, yé lé ami ukwene ante bií. Bií bi ábyéné ji ne ebi ji agbo, ye muú fɔ́ akaa wó. Ji alú éké Maá Esɔwɔ ne ji alá wye mempye upe Esɔwɔ te kwyakwya.

⁴ Gege yé gefɔ́ eyigé Melkisedek ajea gema. Abraham muú abó alú gekwenege nte bóó Isréli, achyéé Melkisedek melu unó ewéna ema. ⁵ Né mbaá upyáne Levi ebwɔ́ abi alú ampye upe Esɔwɔ, ebe Mosis ejɔ́ nnó, ábó manse melú unó ewémbo mbaá bóó Isréli. Ewéna etene nnó, áse unó bina mbaá bóó melo bwɔ́, yélé elú wáwálé nnó, ebwɔ́ ako alu upyáne Abraham. ⁶ Melkisedek apó fɔ́ muú ntoné Levi, yémbɔ́ Abraham jimbɔ́ akaré unó bií achyéé ji melu ema. Melkisedek ntó ajé ji, muú Esɔwɔ anyéméno ne ji. ⁷ Elú wáwálé nnó muú ayi ajéle nte muú yifɔ́ ajea gema apwɔ́ muú ayi ji ajéle. ⁸ Né mechɔ́ ampye upe Esɔwɔ abi álú upyáne Levi, abi áselé melu ema né malu afya, álú lé akwaá abi agbo. Yémbɔ́, né mechɔ́ Melkisedek muú asélé melu ema né malu afya, ji alú muú yi alá gbɔ́ fɔ́, wye ndere nwe Esɔwɔ aleré. ⁹ Ndere Abraham achyéé nya melu unó ema né malu afya mbaá Melkisedek. Esé dékágé jɔ́ nnó Levi ntó ne achyéé ewú. ¹⁰ Esé dékágé jɔ́ mbo, néndé, gébége Melkisedek atuú ne Abraham, Levi alú né mmu manóó Abraham, gekwenege nte wuú.

Jisɔs alú wye éké Melkisedek

¹¹ Gébége Esɔwɔ ayaá Levi ne upyáne bií nnó abe ampye upe ne ale chye ebe ewé ekene ne utɔ́ ampye upe. Ne, mbɔ́gé ebo ebé nnó utɔ́ bwɔ́ ukágé pye nnó akwaá akwane ndere Esɔwɔ akelege, mbo Esɔwɔ ama kelesé mempye upe ayi cha ayi alú gefɔ́ éyigé Melkisedek wó. Yémbɔ́ Esɔwɔ aya gefage mempye upe yi cha ayi alá tané fɔ́ né ula gepú Erɔn, mpyáne Levi wó. ¹² Ne ákwóregé ntóné ampye upe Esɔwɔ, abó mankwaré ntó ebe. ¹³ Muú yi déjgέ unó bina détomé ne ji, atané né ntoó eniné cha. Yé muú fɔ́ né ntoó eníú álu dambé mempye upe Esɔwɔ ayi apyéé upe né gelú. ¹⁴ Esé dékaá chanchá nnó Ata sé atané né ntoné Juda. Mosis ajɔ́ yé genó gefɔ́ átó nnó ampyéé upe Esɔwɔ atané né ntoó eniné mbo wó.

¹⁵ Genó eyi gepyé gema gepyé esé dégene chanchá nnó ebe ekwɔ́ré lé manchwɔ́ ayi mempye upe Esɔwɔ ayicha ayi alú gefɔ́ éyigé Melkisedek achwɔ́ nana. ¹⁶ Ji alú mempyéé upe, epó́fɔ́ ndere ebe ewé etome ne ntoné ampyéé upe Esɔwɔ ejɔ́. Ji alú mempyéé upe Esɔwɔ gétúgέ utó genwá́ jii eyigé muú alá

kagé chɔ geji. ¹⁷ Wye ndere ajɔɔ atome ne Jisɔs aké, “Wɔ ɔlu Mempye upe te kwyakwya gefɔɔ eyigé Melkisedek alú.” ¹⁸ Até gekwenege ebé alá bábá neíndé elú jɔɔ ne epɔfɔ ne ncha. ¹⁹ Ebe ewémbɔ ékágé pye fa bɔɔ akwane ndere Esɔwɔ akélege. Nana genɔ eyi gelome gepwɔɔ gechwɔ. Geji ne esé dénerere metɔɔ wye, ne geji ne gejamé esé deyje kwákwálé ne Esɔwɔ

²⁰ Genɔ eyigé fɔ eyi dégbége mfaá gelu nnɔ, gébégé Esɔwɔ apye Jisɔs alaá mempyeé upe, akelé mempye upe yicha apɔ sé ayi Esɔwɔ akelé. ²¹ Yémbɔ Jisɔs alú mempye upe Esɔwɔ gétúgέ Esɔwɔ akélé ajɔɔ ne ji nnɔ, “Ata annyemeno wáwálé ne akwené fɔ menomenyeé wuú, ‘Wɔ ɔlu mempyeé upe Esɔwɔ te kwyakwya.’” ²² Ne gétúgέ Esɔwɔ akélé mbɔ, Jisɔs ne aténé ndere muú ayi alerege nnɔ menomenyeé meke elome epwɔɔ gétúgέ elú te kwyakwya.

²³ Genɔ eyigé fɔ gelu nnɔ, ampyeé upe abi átané né ulaa gepú Lévi ája nya dɔɔ neíndé negbo nesɔɔ nya ebwɔ, ábeé sé wye mampyege utɔɔ bwɔ. ²⁴ Yémbɔ gétúgέ nnɔ Jisɔs agboɔ fɔ, ji apyeé utɔɔ ndere mempye upe Esɔwɔ te kwyakwya. ²⁵ Ndere elúmbɔ, Jisɔs awyaá utɔ nana mamferé bɔɔ ako né efwyale gabo dámaa te kwyakwya abi akoógé né amu jíí ne achwɔɔ mbaá Esɔwɔ. Ji alu mebe te kwyakwya manemmye mbaá Esɔwɔ gétúgέ bwɔ.

²⁶ Ji alú gefógé etukpe Esɔwɔ ayi esé dékelege. Ji alú muú ukpea, muú akágé shulé fɔ ji ndo. Apɔ fɔ ne gabo né mmye. Ji afa mbwa ne bɔɔ ubeé, ji alu né melu enógé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. ²⁷ Jisɔs abɔɔ fɔ mampye upe mbaá Esɔwɔ yéndé bíí ndere matúkpe ampyeé upe apyeé wɔ. Ebwɔ abɔɔ mbe apye upe gétúgέ gabo bwɔ ne apye ntɔ gétúgέ ayi bɔɔ bifo. Yémbɔ Jisɔs apye gepe ejíí mbaá Esɔwɔ damaá mechɔ ebye gébégé ji achyeé gemé ji agboɔ. ²⁸ Ebe Mosis eyja lé akwaá, abi akágé pye gye nnɔ abe matúkpe Esɔwɔ. Yémbɔ mekomejɔɔ ayi Esɔwɔ akele, akele gébégé áfyéé me ebe Mosis. Mekomejɔɔ yimbɔ ne ájyaá Maá nnɔ akwane te kwyakwya mambe etukpe ampye upe.

8

Jisɔs ne alu etukpe menomenyeé meke

¹ Memma mechɔ ewé déjógé mbɔ elú nnɔ: Esé déwyaá gefógé etukpe ewéna. Ji ajwólé né melu enógé né egbe ebwɔnye Esɔwɔ Muú ajea Apwɔɔ amu né mfaánebuú. ² Eféé ne ji apyeé utɔɔ bíí né mmu mákílé Esɔwɔ né mmu maá geto ayi wáwálé. Ata ne akwyéé maá geto wú epɔfɔ akwaá.

³ Afyéé yéndé etukpe nnɔ achyegé echye, apyege ntɔ upe mbaá Esɔwɔ. Mbɔntɔ né etukpe ewé sé abɔɔ mambe ne genɔ eyigé ji achyegé mbaá Esɔwɔ.

⁴ Mbógé ji ábɔ ábe fa mme, mbɔ ji ábɔ abeé yé mempyeé upe Esɔwɔ chácha néndé ampyeé upe álu me abi áchyegé echye mbaá Esɔwɔ ndere ebe ekelege.

⁵ Utɔɔ ebi ebwɔ ápyeé né melu ewémbɔ ulú elé dendore unɔ bi apye né mákílé Esɔwɔ né mfaánebuú. Esé dékaa mbɔ néndé gébégé Mosis alú mantene maá gepúge Esɔwɔ, Esɔwɔ ajɔɔ ne ji aké, “Se gébé nnɔ ɔpyeé yéndégenɔ gebe wye gefɔɔ eyigé me nleré wɔ né mfaá mekwé.” ⁶ Yémbɔ utɔɔ Jisɔs unjea gemé upwɔɔ ebi ukwene ampyeé upe, wye ndere menomenyeé meke wuú ewé echome bɔɔ mashu ne Esɔwɔ elome epwɔɔ ewé gekwene. Gétúgέ etene mbaá unɔ ulúfúfú ebi Esɔwɔ achyege nye.

⁷ Mbógé gekwenege menomenyeé ékágé pye nnɔ bɔɔ ákwane ndere Esɔwɔ akélege, mbɔ ámagé kele sé ewé chá. ⁸ Yémbɔ Esɔwɔ ágegé nnɔ bɔɔ bíí ápyeé gyéé, getú eyigémbɔ ne ji ajɔɔ aké, “Ata aké, gébé gechwɔɔ nye eyigé me nnyeé nye menomenyeé meke ne bɔɔ Isrelí ne abi Juda. ⁹ Menomenyeé ewémbɔ ebeé sé ndere ewé me mbɔɔ nnyeé ne ukwene ante bwɔ né bíí bi me nsele ebwɔ ne amu átané né melo Ijip. Ne ndere ebwɔ alá pye sé genɔ eyigé me nnyémeno

ne ebwó, me ntó nti meso ne ebwó, me Ata ne njóógé mbo. ¹⁰ Ge menomenyεé ewé me nnyε nyε ne ntoné Isrēli na. Né gébé eyigémbó, me nfyéé nyε mabe ya né makpo bwó, nsa áji né mmu matóó bwó. Me mbeé nyε Eσωωó bwó ne ebwó ntó abeé nyε bóó ba. ¹¹ Ne ye muú bwó amágé lere sé nte menjme wuú, ye muú ula gepú bíí ajógé sé nnó, 'Kaágé Ata' néndé yéndémúú manló ne bóó abi alá ñea gemε wó, ókwone mbaá abi aña gemε akaáge nyε me. ¹² Ne me ngene nyε ebwó meshwe né gabo ayi ebwó ápyéé ne mmágé te sé gyéé ayi ebwó apyéé cháchá." ¹³ Ndere Eσωωó ajóó atome ne menomenyεé meke, ebyennóó ji ase nnó ewé gekwene egbo gelu. Ne yéndégenóó eyi gegboó gelu, gekwóó ukooó, abelege geji baba.

9

Gekwenegé meti ewé débó dénogé Eσωωó

¹ Menomenyεé mbe ewé Eσωωó anyéé nya ne bóó, ewyaá mabe ayi álerégé ndere ánogé Eσωωó. Ne bóó ntó ákwyéé maá geto ayi ánogé Eσωωó wyeé fa mme. Akare maá geto yimbó malú apea ne makat apea. ² Né meso ekat ewé mbe akuú ewu nnó melu ukpea. Né melu ewéna geluógé etuleka gelu wyeé ne ekpokogele. Né mfaá ekpokogele ewémbó áñere ntóó bréd eyi achyéé mbaá Eσωωó. ³ Né meso ekat ewé mmu élé melu ewé akuú nnó melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako. ⁴ Ne melu ewémbó, geluó eyigé asóó elu mbaá Eσωωó gelu wyeé. Akwyéé geji ne gul. Mekwa menomenyεé Eσωωó elu ntó wyeé, afyale ewú ne gul. Né mmu mekwa ewéna maá nkwo ayi akwyéé ne gul alu wyeé. Afyé menyéé yimbó ayi ákuú nnó manaá né mmu. Meto Eρon ewé echíí nya bya elú ntó wyeé ne ubare mataá ebi Eσωωó asame mabe jíí wyeé. ⁵ Unó fə upea eké makiénné Eσωωó ulú né mfaá mekwa ewémbó, ákuú ubi nnó bə charubim. Ubagele bwó ukwere mbaá ayi Eσωωó ajige nté gabo bóó. Yémbó dékage pye bóó akaá unó bina uko nana.

⁶ Akwységé unó bina ábelégé mbo, ampýéé upe Eσωωó akpene né mmu maá gepú ayi mbe yéndé bíí ápyéé utóó bwó. ⁷ Yémbó ekosé etukpe ampýéé upe ne ekpene né maá gepú ayi mmu. Ne ji akpene wye damaá né ñme. Ji aké akpene wyeé abó mamkpa manooó menya mampye upe mbaá Eσωωó nnó Eσωωó ajinte gabo awuú jimboó ne ayi bóó ápyéé dankaa. ⁸ Ndere epyεmbó, Mendooó Ukpea ebó elerege mbo lé nnó, te ndere maá gepú yimbó ayi mbe alú wyeé ne menombi ntó wye gbegbe, ye meti epóóó ewé bóó ákágé kpe né mmu maá gepú ukpea ayi apwóó malu ukpea ako. ⁹ Unó bi ulumbó élé gepóó eyi gelerege ñjene esé eniné nnó echye ewé bóó áchyegegé ne upe ebi bóó apye mbaá Eσωωó ukágé pye fə nnó bóó abi ánogé Eσωωó ábé ne ufere ebi ukwane ndere Eσωωó akelege. ¹⁰ Unó bina utome élé ne deporé manyégé ne manyúgé ne ndere muú ashwonege mmye nnó abe pópó né mbe ushu Eσωωó. Ubi ulú élé mabe ayi atome ne deporé menyammýe ne ubýéé nyε gébégé Eσωωó apýégé yéndégenóó gelage geké.

Meti meke ewe debó manógé Eσωωó

¹¹ Yémbó Kras achwó me. Ji alu etukpe Eσωωó ayi achwóó ne unó ulúúú ebi ulú mbo esé né gébé eyigé na. Ji apýéé utóó né melu melóméló mbaá ayi akwane apwóó maá geto ayi ampýéé upe abó apýéé nya utóó wyeé. Akwaá fə wó átene ji wó, mmyeke apó fə né geluage unó bi ulú fa mme. ¹² Kras akpe né melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako dama te kwyakwya. Gébégé ji ákpéné wye, ákpa fə lé manooó menya ndere ñme ye ami mpo ne ákpe né mmu wó, ji ákpa lé manooó mií jimboó ne ákpéné wyeé. Akpégé ana gemεge sé nnó detane né efwyale te kwyakwya. ¹³ Né menomenyεé ewé gekwene, muú alá

pó fš pópó aselé élé manoo ñme ne ami menoo mpoo ne matwó maá mpoo ayi asoo né mewε ameeé ji né mmyε nnó abε pópó ndere Esowó akεlege. ¹⁴ Ne mbógé manoo amií ufóó menya eyina mawyaá uto na, ebyennó ami Kras mawyaá uto kpaá mampwó amu. Né uto Mendoó Ukpea, muú alú te kwyakwya, Kras achyεé gemε jii mbaá Esowó gétúgε sé. Ji apyεmbó nnó ashwóné ufere sé ékágé dépyεgε upwyapwyané unó ne nnó esé dépyεge élé utóó Esowó muú alú mebe.

¹⁵ Getú eyigémbó ne Kras ala muú ayi áchómé bóó mashu ne Esowó né menomenyεé meke ewé Esowó anyεé ne bóó bií. Ji apyεmbó nnó bóó abi Esowó akuú, abó mejé ewé elá ebyεé fš te kwyakwya ewé ji anyémeno. Mbó ne elú néndé negbo nú eniné mbó ne nepyεé nnó áferé bóó né gabo ayi nya εbwó ápyé gébége gekwenege menomenyεé.

¹⁶ Nwe getee alu wyε eké menomenyεé. Muú aságé ñwe getee ágáregé ndere ji agbogé akarege unó bií, alyage ubi kpaá te ji agbogé ne akaré ubi. ¹⁷ Gefógé ñwe yimbó awyaá uto mbógé muú ayi asamé ji agbo. Mbógé muú ayi asame ji alá agboó wó, ñwe yimbó afulé yé genó. ¹⁸ Getú eyigémbó ne manoo malá magbele mme wó, nnó menomenyεé ewé mbεmbε ebefo ne uto. ¹⁹ Mosis agarégé bóó mabe Esowó ako, ase manoo ano mpoo ne ami ñme áchwaré ne manaá, abó eta maá genó ayi akuú nnó hisop ne néwú negelé anyua né mmu, ameeé né ñwe mabe Esowó ne menyammyε bóó ako ntó. ²⁰ Ameégé mbó ajoó aké, “Gεgε manoo ami magbaré menomenyεé ewé Esowó anyεé ne enyú, agaré nnó debele na.” ²¹ Wyεmbó ntó ne Mosis ameeé manoo mimbo né maá geto ne yéndégenó eyigé asele anógé Esowó wyεé. ²² Ndere mabe yimbó akerege, elu wáwálé nnó aselé lé manoo ne apyε nnó yéndégenó gebe pópó né mbe ushu Esowó. Ne mbógé manoo mala machyεé mme wó, ajigé fš nte gabo.

Gepe eyigé Kras apyεé géférege bóó gabo mmyε

²³ Ge ula bi, asele lé manoo menya ne apyε nnó unó bi ulú lé dendoré unó bi ulú né mfaánebuú ube pópó. Yémbó abó manse lé genóge upε eyi gelome kpaá gepwóó manoo menya ne apyε nnó unó bi mbó né mfaánebuú ube pópó. ²⁴ Kras akpe fš élé né maá geto ayi akwaá akwyεé ne apyε ejii gepe wó. Melú ewémbó elú élé dendoré melu ukpea ewé elú né mfaánebuú. Ji akpe élé né mfaánebuú neni ambóó, atene mbe ushu Esowó gétúgε esé. ²⁵ Ji akpe fš né mfaánebuú nnó apyε gepe jii ndondo ne ndó ndere etukpe akpene yéndé ñme né melú ukpea ewé epwóó malu ukpea ako manchyεé manoo ami mala mapó fš amií jimboó né mbaá Esowó wó. ²⁶ Mbógé ebe nnó mbó ne ji abóó apyεé, mbó ji agé efwyaale ndondo ne ndó te ula ulóó mme. Ndere elúmbó, ji achwó ndo gamaá né gébé eyi mme achwóó kwyaa ne achyεé gemε jii nnó áneré ne gabo. ²⁷ Elú mε nnó yéndémuú abó magbó demaá, agbogé mbó agilé unóó mpa ayi Esowó apane. ²⁸ Wyεmbó ntó ne Kras agboó ndere gepe nnó aferé gejamégé bóó né gabo. Ne ji amágé chwó nyε ndó yifo. Né gébé eyigémbó achwóó sé né gétúgε gabo sé, achwóó élé nnó awene gemεge bóó abi agilé ji alá mmyεmmyε bwó.

10

Gepe eyi Kras gelú lé damaá te kwyakwya

¹ Ebe Mosis elú lé dendore unó ulóóló ébi ulú manchwó, epófó unó bimbó ubi ambóó. Getú eyigé mbó bóó aké achwóó mbaá Esowó upε ebi εbwó anyuarege apyεé yéndé ñme, upyεé fš kánka nnó εbwó akwane chánéné ndere Esowó akεlege. ² Mbógé ebo ebe nnó gefógé upε bina upyεé nnó bóó akwane chánéné ndere Esowó akεlege, mbó bóó ntó ámagé téε sé mechó gabo ne ábo ámagé pyε sé upε bimbó. ³ Yémbó upε bina ebi bóó anyuarege apyε yéndé ñme, upyεé lé

nnó bɔ́ ɔ́tégé gabo ayi ɛbwɔ́ apyɛé. ⁴ Néndé manó anɔ́ mpɔ́ ne ηme makágé fere fɔ́ bɔ́ gabo né mmyɛ cháchá.

⁵ Ge ula bi gébége Kras alu manchwɔ́ fa mme ajɔ́ ne ɛsɔ́wɔ́ nnó, “Wɔ́ ɔ́kelegé sé upe ebi bɔ́ ɔ́pyɛé eta wyeé ne ɛchye ɛwé bɔ́ ɔ́chyege. Wɔ́ ɔ́kwyɛé lé menyammye ayi ɔ́kwyɛé ɔ́belé nnó me nse mpye upe wye. ⁶ Menya eyi bɔ́ ɔ́sɔ́ kpógelé né geluagé upe ne ɛchye ɛwé ɛbwɔ́ ɔ́chyege gétúgɛ gabo ayi ɛbwɔ́ ɔ́pyɛé ukwane fɔ́ wɔ́ metɔ́ wɔ́. ⁷ Ne njɔ́ nké, ‘ɛsɔ́wɔ́ gé me na nchwɔ́ mampye genó eyi wɔ́ ɔ́kelege nnó me mpye wye ndere asamé né mmu ηwe atomé ne me nnó mbɔ́ mampye.’” ⁸ Kras abɔ́ mbe ajɔ́ ne ɛsɔ́wɔ́ aké, “Ufɔ́ upe bi bɔ́ ɔ́pyɛé ndere ebi apyɛé ne menya, yé ebi ɔ́pyɛé ne umpomé yé ebe lé ebi bɔ́ ɔ́sɔ́ né geluagé upe mampye upe eta wye ne unó bi bɔ́ ɔ́chyege gétúgɛ gabo bwɔ́ ukwane fɔ́ wɔ́ metɔ́ wɔ́.” (Yé elé ebe Mosis eké ɔ́pyɛge mbɔ́.) ⁹ Ne ama ajɔ́ aké, “Ge me na, nchwɔ́ mampye genó eyigé wɔ́ ɔ́kelege nnó mpye.” Ndere elúmbɔ́, ɛsɔ́wɔ́ aferé upe bi ukwene nnó apye gepɛ eyigé Kras gese malu bwɔ́. ¹⁰ Ne gétúgɛ Jisɔ́ Kras apyɛé genó eyigé ɛsɔ́wɔ́ akelege, achyeé menyammye wuu ndere gepɛ te kwyakwya. Getú eyigémbɔ́ esé dela bɔ́ ukpea né mbe ushu ɛsɔ́wɔ́.

¹¹ Né gekwenege menomenyɛé ampɛé upe ɛsɔ́wɔ́ ɔ́pyɛé utɔ́ bwɔ́ yéndé bií. Anyuarege upe bimbɔ́ manjané manjané, yémbɔ́ upe bimbɔ́ ukágé fere fɔ́ bɔ́ gabo né mmye. ¹² Ne Kras awesé mempyɛé upe, apye lé gepɛ gema eyi gekwane te kwyakwya, manshwɔ́né gabo sé. Apyɛgémɔ́ ajwólé né melu enógé né egbe ɛbwɔ́nye ɛsɔ́wɔ́. ¹³ Ne ji ajwólé wye agilé kpaá te ɛsɔ́wɔ́ apye bɔ́ mawámé bií áláá eké gelu eyi ji anerege uka mfaá. ¹⁴ Mbɔ́ ne elú nnó Kras apye elé gepɛ gemaá nnó bɔ́ abi ji ashwɔ́negé ákwane chánéné ndere ɛsɔ́wɔ́ akelege te kwyakwya.

¹⁵ Mendoó Ukpea ntó egáré esé genó eyina. Abɔ́ mbe ajɔ́ aké, ¹⁶ Ata aké, “Gébé gekwánégé, ge menomenyɛé ɛwé me nnyɛé nye ne ɛbwɔ́ na. Me mfyɛé nye mabe ya né mmu matɔ́ bwɔ́ ne nsame nye ájí né mmu déféré gwɔ́.” ¹⁷ Ne ama agbé aké, “Me nteé sé gabo bwɔ́ ne depɔ́ ɛtiré ɛbwɔ́ ɔ́pyɛé gyéé.” ¹⁸ Dékagé ge nnó, ajigénte gabo bɔ́, yé ula fɔ́ ubé sé ebi amágé pye upe.

Déchwɔ́ kwákwólé ne ɛsɔ́wɔ́ débégé ne dembyo

¹⁹ Anme ba, ɛwéna ɛtene nnó esé dékágé kpe tágétágé né melu ukpea ɛwé ɛpɔ́wɔ́ malu ukpea ako, gétúgɛ manó Kras ami machyɛé mme gébége ji agboó. ²⁰ Jisɔ́ anené me ekat ɛwé ɛkaré melu ukpea ne melu ukpea ɛwé ɛpɔ́wɔ́ malu ukpea ako. Anené esé meti meke ɛwé ɛwyaá genwá. Ekat ɛwé Jisɔ́ anené mbɔ́, ɛtene mbaá menyammye wuu gébége ji agboó gétúgɛ sé nnó esé dekoó wye déjye mbaá ɛsɔ́wɔ́. ²¹ Ne te ndere esé déwyaá gekpekepegé etukpe ɛwé epele gepúgɛ ɛsɔ́wɔ́, ²² déchwɔ́ kwákwólé ne ɛsɔ́wɔ́ ne matɔ́ sé mako ne défyɛé metɔ́ ne ji gefɔ́ eyigé déla dékágé be fɔ́ ne dembyo néndé manó Jisɔ́ Kras mameé me né matɔ́ sé álá pópó ne ágaré esé nnó delu cho. Ne áshwɔ́né menyammye se ne manaá ami makpea. ²³ Déténe ne eshye né depɔ́ ɛtiré esé déneré metɔ́ wyeé ne dégarege deti. ɛkágé déwé mmye néndé ɛsɔ́wɔ́ anyegéméno nnó apyɛé genó, ɔ́pyɛé geji. ²⁴ Dékelégé meti ɛwé défyɛé ate anme eshye nnó ágbógé ne ate ne nnó álerege ulɔ́ melu. ²⁵ Délyagé fɔ́ mankene uchome bɔ́ ɛsɔ́wɔ́ ndere bɔ́ abifɔ́ ályaa esé déchome wye mmye, défyɛge ate eshye, ushuú chacha ayi dégene mbɔ́ nnó bií ebi Ata achwɔ́ ula kwákwólé.

²⁶ Néndé mbógé déké dépyɛé wye gabo kpékpé ayi dékaá me wáwálé ayi mekomejɔ́ ɛsɔ́wɔ́ álerege, gepɛ eyigé chá gepɔ́ sé eyi gekagé fere ɛsɔ́wɔ́ né mmye. ²⁷ Genó eyi degile ne ɛfɔ́ metɔ́ elé mpa ɛsɔ́wɔ́ ne gekpekepegé mewe ɛwé ɛsɔ́wɔ́ nye bɔ́ mawáme ɛsɔ́wɔ́. ²⁸ Dékaá nnó muú ayi abyaá ebe Mosis, áwáne ji ágené fɔ́ meshwe mbógé bɔ́ nteɛ apea yé álé ágarége nnó ákpa ame

age ji ndere ápyéé genó eyi geléré nnó ji akwé ebe ewémbó. ²⁹ Ebege mbo, ferege gekpekepege efwyale ewé ebeé nyé ne muú ayi abyaá Maá Esówa ne aselé manóó mú ami magbaré menomenyéé Esówa, nnó mapó yé genó yé élé manóó ami na ne mashwáne ji nnó abe pópó, ne ajóge ntó mejóó mebo atome ne Mendoó Ukpea muú alerege bóó galógáló. ³⁰ Esé dékaá ji muú ajóó aké, “Me ne nwyaaá utó manshuú amu né gabo ayi ebwó ápyéé, ne nshúgé nyé amu mbaá bóó abi ápyéé ubé.” Ne ajóó aké, “Ata ne asóó nyé mpa bóó.” ³¹ Epyéé efó mankwe né amu Esówa muú álú mebe.

³² Tégé ndere elú nya ne enyú gébégé enyú debóó mbé dékaá depore Esówa. Yé élé enyú dégéné gejamé gé efwyale né gébé eyigémbó, déténe wye ne eshye yé genó genyige enyú wó. ³³ Gébé eyigé fó bóó ashyéé enyú gbáññó ne ápyéé enyú déwuú ubalé. Né gébé eyigé fó bóó abi agene ntó efwyale mbo, enyú déchome défyáge ebwó mmye. ³⁴ Dégene meshwe ne bóó abi ákpéné denó, ne gébégé bóó áfóó unó nyú dékame wye kamegé ne metóó megómégó ndere dékaá nnó déwyaá unó ulsúlú ebi upwóó ammu, ebi ubéé nyé te kwyakwya. ³⁵ Ndere elúmbó, délyagé fó mamfyé gé metóó ne Esówa néndé ji achame nyé enyú. ³⁶ Enyú débóó mankogé élé metóó dépyé gé genó eyigé Esówa akelege, ne dése unó uko ebi Esówa anyémeno nnó achyégé. ³⁷ Néndé Esówa aké, “Elá gachyéé muú ayi achwóó nyé achwó achóó sé gébé. ³⁸ Né bóó ba abi ápyéé wye genó eyi gelú cho, abéé nyé wye mamfyé gé metóó ne me. Yémbó muú ayi ajame mmye meso, metóó wa egóó fó ne ji.” ³⁹ Esé depó fó bóó abi ajame mmye meso geñwagé bwó genó mme detu. Esé delú élé bóó abi áfyéé metóó ne Esówa ji awene gemége bwó.

11

Gefóó eyigé bóó áfyéé metóó ne Esówa

¹ Metóó mamfyé ne Esówa élé ndé? Metóó mamfyé ne Esówa élé mankaá nnó débóó nyé unó bí déneré metóó wyeé ne nnó unó bí esé dela delu danje ulú wyeé wáwálé. ² Bóó abi nya mbémbé áfyéé metóó ne Esówa, getú eyigémbó Esówa ase nnó apye genó gelógéló.

³ Ne élé gétúgé esé défyéé metóó ne Esówa ne dékaá nnó mekomejóó ayi Esówa ajóó ne akwyéé mme. Ewéna etene nnó unó bí esé dégene mbo fa mme, akwyéé ubi ne unó bí muú alá gene.

⁴ Gétúgé Ebel áfyéé nya metóó ne Esówa ne ji apyeé gepe mbaá Esówa eyi gelome gepwóó eyigé menjmo wuú Ken. Ndere ji apyembo, Esówa akame nnó ji alú cho, getugé gepe eyige ji apyeé. Yé élé Ebel agboó te nya metóó ewé ji áfyéé ne Esówa elú ejóge mejóó te fina.

⁵ Gétúgé Eñók áfyéé nya metóó ne Esówa, ji agbo wó. Esówa ase ji afé né mfaánebuú mebe. Yé muú ama agé sé ji wó gétúgé Esówa asélé ji ajye né mfaánebuú. Gemé gé nnó Esówa asé nya ji ajye mfaánebuú alere me nnó gepó ejíi gego ji metóó. ⁶ Elú wáwálé nnó yé muú ákágé pye fó metóó ego Esówa mbóge muú yimbo alá fyé metóó ne ji wó, néndé yéndemuú ayi achwó kwókwole ne Esówa, abó mankamé nnó Esówa alú wye wáwálé, ne ji achame bóó abi ákelege ji ne matóó bwó mako.

⁷ Metóó ewé Nowa áfyéé nya ne Esówa epye ji awú mbeé ayi Esówa akwélé ji gétúgé unó bí upyeé nyé meso gébé. Akwyé ékpe kpaá ewé ji ne ula gepú bíi ákpéné mmu nnó ápó negbone ñgbannyi. Ndere ji apyembo mfaánebuú ashulé bóó mme né mmye, ne Esówa apye ji ntó alá cho gétúgé ji áfyéé metóó ne Esówa.

⁸ Metoó ewé Abraham afyee nya ne Esowo epye ji awú ne Esowo. Akú Abraham ajoó ne ji nnó akwilé ajyee né gebage mewaá eyigé ji achyegé nye ji meso gébé. Ji alyaa melo wuu afé yé élé ji alá akaá mbaá ayi ji ajyee wó. ⁹ Metoó ewé ji áfyee ne Esowo epye ji ajwolé né mmu baá otó ndere menkeé né mme boó abi cha ayi Esowo anyemeno nnó achyegé nye ji. Mbantó ne maá wuu Asek ne mpyáne wuu Jakób ajwolé. Ebwó álú boó bí álú mambó ntó genó eyigé Esowo anyemeno nnó achyegé ebwó. ¹⁰ Abraham akó metoó ajwolé né baá otó bimbo néndé ji abó agilé manjwolé né melo ewé ewyaa mabome ayi alá chogé ewé Esowo akwyyé atene.

¹¹ Metoó ewé Sara áfyee ne Esowo, ne epyee ji akpane uné. Yé élé ji akwoó me ukoo, ákoó gébé eyigé ji ábyéne maá, ji afyé wye metoó ne Esowo nnó anyegémeno mampyee genó, apye geji. ¹² Yé élé Abraham ábené me alá kágé bye se baá, upyáne bíí uja eké ambe né mfaánebuú ne gesoó né mbale ebéé mega. Yé muú ákágé pa fó ubí.

¹³ Boó bina ako áfyee wye metoó ne Esowo kpaá te agboó. Yé muú bwó fó ase yé genó eyigé Esowo anyemeno nnó achyegé nye ebwó wó. Yémbó áge lé unó bimbo te mbe ne matoó ágoó ebwó. Ebwó ákaa nnó ebwó álú élé ankeé boó abi ákógé fa mme yina kógé. ¹⁴ Boó abi ájógé mbó álere chánéné nnó ebwó akélege mbaá ayi abee melo ewé bwó. ¹⁵ Mbogé ebwó abó átégé lé melo ewé ebwó atané wyyé, mbó ebwó akelé meti mankere wyyé. ¹⁶ Yémbó ebwó ashyagé lé melo ewé elomé epwoó ewé ebwó abó álú wyyé. Ne melo ewémbó elú lé né mfaánebuú. Ndere elúmbó, mmye egboó fó Esowo nnó ebwó ákúgé ji nnó Esowo bwó néndé ji akwyyé me melo ábelé ebwó.

¹⁷ Gébége Esowo amuame Abraham nnó ase maá wuu Asek apye gepe, Abraham ákamé gétúgé áfyee metoó ne ji. Elé Abraham yina ne Esowo anyé nya meno ne ji nnó abee ne gejamégé upyáne, yémbó ji akpome mmye manse danchi maá wuu apyé gepe mbaá Esowo, ¹⁸ yé élé Esowo ajoó nya ne ji aké, “Gejamegé upyáne ebi wó oboó nye utanege nye lé mbaá Asek.” ¹⁹ Abraham ntó ákamé nnó Esowo akágé pyee boó akwilé né negbo. Ne dékágé joó nnó elú wye eké Esowo apye Asek akere né genwá Abraham ase ji akere mmu.

²⁰ Elé gétúgé Asek áfyee metoó ne Esowo ne ji ajelé Jakób ebwó ne Esao, agaré ebwó mejé ewé ebwó aboó nye meso gébé.

²¹ Gétúgé Jakób áfyee metoó ne Esowo né gébége ji achwoó gbo ajé lé baá Josef apea abi ande. Né gébé eyigémbó agii né meto wuu anogé Esowo.

²² Gétúgé Josef áfyee metoó ne Esowo né gébége ji áchwó gbó agaré boó Isrelí nnó ebwó ályage nye melo Ijip. Ne agaré ntó ebwó ndere ji agbogé ápyee ne ugoó bíí.

²³ Gétúgé mma ne nte Mosis áfyee metoó ne Esowo ne gébége ábyené Mosis ábí nya ji né ámfaa álee, néndé áge nnó ji alú maá ayi alome ulóó. Ne áfo yé mambya ebe ewé mfwa melo afyee nnó áwáné baá boó Isrelí né gébé eyigémbó wó.

²⁴ Gétúgé Mosis áfyee metoó ne Esowo né gébége ji awené ashyaá nnó asege fó ji ndere maá ayi maá mfwa Fero ayi mendée ábyené. ²⁵ Ji ákamé mange efwyalé ne boó Esowo ne nnó ji anyégé apogé ne nechóchó né mmu gabo ewé nechóchó eniné na nela newyagé. ²⁶ Ji aferé nnó mange efwyale gétúgé Kras élé gekpekpége gefwa eyi gepwoó gefwa geko eyi gelú né Ijip néndé ji apelé wye né mbe mambó genó eyigé Esowo ácháme nye ji.

²⁷ Gétúgé metoó ewé ji áfyee ne Esowo alyaa melo Ijip abó yé efo wó né genó eyigé metoó esogé mfwa ákágé pye wó. Ji akó metoó apelé wye mbembe eké abó age me Esowo muú boó alá gené ji ne amé. ²⁸ Elé gétúgé metoó ewé Mosis áfyee

ne Ɛsɔwɔ, ne ji agaré bɔɔ Isrɛli nnɔ álɔ manyé ɛpaá koó upú, ne nnó ase manoo ñme amee né manombi upú bwɔ nnó ekiénné Ɛsɔwɔ ewé ewáné bɔɔ ɛchwógé ɛkoó upú bwɔ kógé ɛkágé ewa baá mbe bwɔ, ndere ewáné nye abi bɔɔ Ijip.

²⁹ Gétúgɛ metɔɔ ewé bɔɔ Isrɛli áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ne áchyaá ɛbée mega ewé ákuú nnó ɛbée megelé ɛké bɔɔ abi ákéné né mme detu. Ne gébégé bɔɔ Ijip ámuame manchyaá, ɛbée ewémbo ɛshwya ɛbwɔ ako.

³⁰ Gétúgɛ metɔɔ ewé ɛbwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ɛbwɔ ákégé ágyaágé melo Jeriko né mme ndɔ ekenéama, gebamé mataá ɛyi genɔɔ melo mme gekwe gbarammm. ³¹ Gétúgɛ Rahab mendée enó áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ abi bɔɔ Isrɛli abi áchwɔɔ cheré melo ewémbo bibií. Getú ɛyigémbo ne ji alá agboó fɔ choncho ne bɔɔ abi alá ákamé ne Ɛsɔwɔ wɔ.

³² Me mmagɛ jɔɔ na nnó? Unó bi bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ apye uja dɔɔ. Gébé ne gela gepɔ sé ɛyi me njógé ntome ne bɔɔ ndere Gidyɔn, Barak, Samsen, Jɛfta, Dɛvid, Samuele ne bɔɔ ɛkpave Ɛsɔwɔ abifo. ³³ Elé gétúgɛ metɔɔ ewé ɛbwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ne ɛbwɔ abifo ámmye bee ne malo kpakpa ápwɔ áji. Agbaré malo ɛbwɔ chancha, ne ábo unó bi Ɛsɔwɔ anyéméno nnó achyégé ɛbwɔ. Gétúgɛ metɔɔ ewé ɛbwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ ágbe manó unyanya nnó ɛkágé uwá ɛbwɔ. ³⁴ Aníí mewe ewé elulé wum, wum, wum, yémbo mewe ɛsɔ fɔ ɛbwɔ wɔ. Abifo ábɔ bɔɔ abi aké áwá ɛbwɔ ne bɔ aparanja. Abifo apó ne ɛshye yémbo Ɛsɔwɔ achyéé ɛbwɔ ɛshye. Abi awyaá ɛshye mamye bee ámmye ábú bɔɔ bee abifo né malo bwɔ. ³⁵ Gétúgɛ metɔɔ ewé andée abifo áfyéé ne Ɛsɔwɔ, áge bɔɔ bwɔ abi ágboó ndere ákwilé né negbo. Abifo átulé ɛbwɔ kpaá alá mangbomangbo, yémbo ákámé negbo áshya mamferé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ bɔɔ ályaa ɛbwɔ. Ápyembɔ nnó meso gébé Ɛsɔwɔ apye ɛbwɔ abó gerwá ɛyi gepwɔ amu. ³⁶ Abifo ájwa ɛbwɔ ne atulé ɛbwɔ ne otoo, awe abifo ne bɔ mkpɔkɔne áfyé ɛbwɔ né gepugé denɔ. ³⁷ Ató abifo ne mataá áwa. Agyá abifo ubauba ne ɔɔ. Awá abifo ne bɔ aparanja. Abifo alú ubya bɔ, áfyéé elé meko ñme. Achyéé ɛbwɔ ɛfwyale, ámmye amu ne ɛbwɔ. ³⁸ Akéné nya mmu mewaá tametamé ákwome makwe áshulege, ábiígé né mmu maba mataá ne ambu né mme. Mme yina ákwane yé mambɛ mbaá ayi ɛbwɔ ákáge ájwólégé wye wɔ.

³⁹ Gétúgɛ ɛbwɔ áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, áké ɛbwɔ ápye gechágéné genó. Yé elé elúmbɔ, ɛbwɔ ásé yé genó ɛyigé Ɛsɔwɔ anyéméno nnó achyége ɛbwɔ wɔ, ⁴⁰ néndé Ɛsɔwɔ awyaá gechachage genó né metɔɔ mampye ɛyi getome ntó ne sé. Genó ɛyimbɔ gelú nnó aselé ɛsé chónchó ne ɛbwɔ apye nnó dékwane chánéné ndere ji akélege.

12

Nte sé Ɛsɔwɔ anywòlege ɛsé mati

¹ Né ɛgbe ewé se, bɔɔ bina ako abi áleré ɛsé ndere áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ álu wyeé, áno ɛsé mme ɛké geko ápelé nnó áge genó ɛyigé ɛsé dépyéé nye. Ndere elúmbɔ, dékpa yéndégenó ɛyi genɔɔ ɛsé ɛyi gépye ɛsé déla dékáge lome dégbe mewaá chónchó ne gabo ayi áfwyánege ɛsé. Dékógé metɔɔ délómégé wye gatelé ayi alú ɛsé mbe. ² Ndere délómege dépelé wye ne Jisɔs muú anene ɛsé meti défyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ. Wye elé ji ne akpané nye ɛsé apye metɔɔ ewé défyéé ne Ɛsɔwɔ ɛkwane chánéné. Ji akamé nya magbo negbone mekpɔ unɔɔ né gekwa. Ji asé yé mekpɔ unɔɔ ewé elú né gefógé negbo eniné mbɔ ɛfú genó wɔ néndé ji akaá gekpɛkpege metɔɔ megómégó ewé Ɛsɔwɔ ákwyyéé me ábelé ɛta wuu. Gétúgɛ ji agboó negbo eniné mbɔ, ji ajwólé nana né melu enógé né ɛgbe ɛbwɔnyé Ɛsɔwɔ.

³ Tégé ndere ji akógé nya metɔɔ agené ɛfwyale né amu bɔɔ ubeé, bɔɔ ápaá ji. Tégé wye ji nnó ɛkáge enyú deɛ ne gepwa metɔɔ deto meti. ⁴ Ummye ɛbi enyú

démmye manlyaa gabo delú dammye dekwóné mbaá manóó nyú machyegge mme. ⁵Nnó enyú dejíí me nte majyée ami Esowo achyegé enyú ndere baá bíí? Ji ajóó aké, “Maá wa, Esowa ányágé wó gétúgé gye ayi wó apyée, ósege fó ewú eké efuú yé genó wó. Ashulégé wó ndo, óbege ne gepwa. ⁶Kaá nnó Ata alerege lé chuchu yina mbaá muú ayi ji ábóó gejeé ne ji. Ne atulegé lé yéndemuú ayi ji aselé nnó alú maá wuú.” ⁷Ndere elúmbó, kógé metáó né chuchu ayi Esowa alerege enyú, manleré enyú genó. Ji apyembo élé ne enyú ndere nte apyée ne baá bíí. Ndé maá ayi apyegge gye nte wuú alá alerege fó ji chuchu? ⁸Mbógé Esowa alá alere enyu chuchu né gye ayi dépye ndere ji apyée ne baá bíí ako wó, ebyennó enyú dépó fó baá bíí wáwálé delú baá uló. ⁹Genó eyigé fó gelú nnó, ante sé fa mme alerege esé chuchu mbógé dépyegé gyeé, denoge ebwó. Ndere elúmbó, elú galógáló nnó esé déwúgé dáo ne nte sé muú abóó mandoó sé, nno debo genwá. ¹⁰Ante sé fa mme alerege ese chuchu né mboó gébé ndere ejigé ebwó gétúgé gyeé ayi esé dépyeé, Esowa alerege esé chuchu gétúgé gyeé ayi dépyeé né galógáló awé sé, nnó esé debe bóó ukpea ndere ji. ¹¹Né gébégé alerege esé chuchu déselé fó nnó élé genó gelógéló. Déselé élé nnó élé genó eyi gepyee esé débée meshwemeshwe. Yémbó ewyagé, efwale ewémbó echwáó ne galógáló mbaá bóó abi ágií genó wyée. Epyeé nnó ebwó apyegé genó eyi gelú cho ne nnó ábé neso ne ate bóó.

Majyée ne mbee mekwelege

¹²Ndere dékaá mbó, gbarege unó chancha ne amu nyú ayi abóó gepwa ne tenege ne eshye ne uka nyú ebi uweré. ¹³Chógé wye mbe dékené né mati ayi alú chó nnó ékágé uka nyú ebi ulóó né uferé ubwiré, utógé lé tógé.

¹⁴Mmyegé nnó débé neso ne bóó ako. Mmyegé ntó nnó débé bóó ukpea. Muú alá ápó muú ukpea agené fó Ata. ¹⁵Ségé gébé nnó ékágé muú nyú fó apye genó eyigé Esowa alyagé manleré ji galógáló. Ségé gébé nnó ékágé muú nyú abe ne gepó gebogebo. Gefógé gepó eyina gelú eké nchye ayi agbógé unywone bíí uchwáó ne efwale ne ucháó gejamégé unó ebií. ¹⁶Ségé ntó gébé nnó ékágé muú nyú fó abe ne gepógé ubelé tametame. Yé eké muú ayi abyaa deporé Esowa ndere Esao apyee. Ji akpo dékpaakpaá tíí ndere maá mbe gétúgé némbane menyee. ¹⁷Ebelegé ammye nnó ama abóó dékpaakpa etií nnó nte wuú achyee ji méjé ewuú ndere maá mbe yémbó nte wuú ashya. Akete meti ne manse ame nnó akwaré mechó ewéna age wó.

¹⁸Féregé mbaá ayi enyú détené mbó nana manchwó kwókwólé ne Esowa. Enyú détene fó né melu ewé bóó Isrelí atene nya wó. Ebwó átené nya kwókwólé ne mekwe ewé akúú nnó Sina mbaá ayi muú ákage ta. Melu ewé mewe ébó elúlé wum, wum, empinya gemua gekwene mbaá alá chendeé ne mbyo ammye ntó wuuuuuuu. ¹⁹Ebwó awú meko emba ewé áfóme. Awú ntó meko muú fó. Genó eyi muú yimbo ajóó gépye ebwó anemmye nnó muú yimbo amágé jóó sé meko yicha ebwó áwú. ²⁰Ebwó ajóó mbó néndé genó eyigé muú yimbo ajóó gepyee ebwó abóó efo dáo. Muú yimbo agaré aké, “Yéndé genó eyi getaá mekwe ewéna, yé ebe élé menya, ato ji ne mataá kpaá te agboó.” ²¹Genó eyi ebwó agené né mekwe ewémbó gepyee efo kpaá Mosis jimboó ajóó aké, “Nwere ne efo metáo.”

²²Yémbó enyú détene élé kwókwólé ne Mekwe Sayon. Mekwe ewéna ne elú melo Esowa muú alú mebe. Melo ewémbó élé Jerosale ayi alú né mfaánebuú. Elé né melo ewéna ne makiinné Esowa gejamagejame áchomé wye ne nechóchó. ²³Enyú delú mbó lé né echomele bóó abi Esowa ajyaa ndere baá mbe bíí, ebwó bina ne ásámé mabó bwó né mmu ñwe ayi alu né mfaánebuú. Enyú déchwó mbaá Esowa muú asóó mpa bóó ako, ne décho

mbwa ne mandoó bɔ́ mbembe abi álú cho. Eɓwɔ́ bi Eɓɔwɔ́ apyɛ́é nnó ákwane cháńéné ndere ji akelege. ²⁴ Enyú déchwɔ́ mbaá Jisɔs muú áchomé akwaá mashu ne Eɓɔwɔ́ né menomenye meke. Enyú déchwɔ́ né mandoó mií ami mamegé enyú mmye. Mami majógé genó eyigé gelome gepwɔ́ eyigé mandoó Ebel.*

²⁵ Segé gébé nnó ékágé déshya manwú genó eyi Eɓɔwɔ́ ajógé ne enyú, néndé bɔ́ abi mbembe abi áshyá manwú ne muú ayi ákwele eɓwɔ́ mbeé fa mme áge meti mambo efwyalé wɔ́. Ndere elúmbɔ́, esé déshyagé manwú genó eyigé Eɓɔwɔ́ né mfaánebuú agaregé esé, ebyennó dékagé bo nye fɔ́ efwyalé ewé echwɔ́ wáwálé. ²⁶ Meko ayi ji ajɔ́ mbembe anyigé mme. Nana anyémeno nnó, “Né ndɔ́ ayi fɔ́ me nyigé nye sé elé mme jiji, nyigé nye ntó mfaánebuú.” ²⁷ Uchu bi ji ajɔ́ mbɔ́ nnó, “Né ndɔ́ ayi fɔ́” ulere nnó unó bi ji akwyéé uko unyigé nye, utane né malu bwɔ́ nnó ebi alá kágé nyigé ubi ne ulaa té kwyakwya.

²⁸ Ndere elúmbɔ́, te mbaá esé dékpene nye né gefwage Eɓɔwɔ́ eyigé muú alá kágé nyigé, détamége Eɓɔwɔ́, défɛge ji né meti ewé egoó ji, dénógé ji ne efo metɔ́ ²⁹ néndé Eɓɔwɔ́ se alu eké mewɛ ewé esɔ́ yéndégenó.

13

Gepó eyigé baá Eɓɔwɔ́ abɔ́ mambɛ ne geji

¹ Enyú debɔ́ mamgbógé ne ate ndere ate anɛme agboó ne ate. ² Délyage fɔ́ manene ankéé né mmu upú nyú. Kágé nnó mbɔ́ ne bɔ́ abifo ápyɛ́é ne anene makiénné Eɓɔwɔ́ dankaa. ³ Tége bɔ́ abi álú né denɔ́. Segé nnó enyú ntó délú né denɔ́ ne eɓwɔ́ chónchó. Tége ntó bɔ́ abi ágené efwyalé. Sége nnó enyú ntó dégené efwyalé eké eɓwɔ́.

⁴ Bɔ́ ako ánogé depɔ́ré neba. Yéndé mendée ne meno abɛ ne ate ndere bɔ́ abi ábané neba ábɛ́, ékágé muú ályaa nte ájye ákelé muú yicha né dafye. Tége nnó bɔ́ abi ákwéné ulɔ́ ne ábelégé ubele tamé tamé, Eɓɔwɔ́ ásoó nye mpa bwɔ́.

⁵ Débógé fɔ́ mmwólé nka, yémbɔ́ segé yéndégenó eyigé enyú déwyaá gekwané ne enyú kwanége néndé Eɓɔwɔ́ ajɔ́ aké, “Me nkágé lyaá fɔ́ enyú chacha, ne nlyagé fɔ́ enyú mbya” (Det. 31:6) ⁶ Ndere elúmbɔ́, esé dékágé do eɓwɔ́ ewame déjɔ́ ndere muú fɔ́ ajɔ́ nnó, “Ata álú mempoó wa. Me nfɔ́ fɔ́. Ndé genó muú ákágé pye me?” (Ps. 118:6)

⁷ Tége ákpakpa nyú abi ábɔ́ mbe átií enyú ame né depɔ́ré Eɓɔwɔ́. Tége galógáló ayi eɓwɔ́ álú nya fa mme ápyɛ́é. Gyérege ndere eɓwɔ́ áfyɛ́é metɔ́ ne Eɓɔwɔ́. ⁸ Jisɔs Kras akwɔ́rege fɔ́. Ndere ji alú nya, mbɔ́ ne ji alu fina, ne mbɔ́ntó ne ji abéé nye te kwyakwya. ⁹ Segé gébé nnó ékágé délyaa ufɔ́ ufɔ́ unó bi bɔ́ álerége ubwólé enyú. Genó eyi gelome gepwɔ́, elé galógáló ayi Eɓɔwɔ́ alerege nnó matɔ́ nyú ábénégé, epfɔ́ mankwɔ́lege mabe ayi atome ne depɔ́ré menyéé. Aji ápoógé yé bɔ́ abi ákwɔ́lege aji né meti fɔ́.

¹⁰ Esé déwyaá geluógé upe eyigé ampyɛ́é upe abi ápyɛ́é upe né melú ukpea ála abo fɔ́ manye menyéé ayi atanége wye wɔ́. ¹¹ Etukpe eké epye upe né melu ukpea ewé epwɔ́ malú ukpea ako, áwáne menya ákra mandoó manchyéé ndere gepɛ mbaá Eɓɔwɔ́ géfúgɛ gabo ayi bɔ́ ápyɛ́é. Yémbɔ́ ákpane menya yimbɔ́ jimbɔ́, áfe ásoó ji né mekpo meti. ¹² Wyémbɔ́ ntó ne gepɛ eyigé Kras apyɛ́é gelu. Ji agbo né mekpo meti Jerosale nnó ji ase mandoó mií ashwone bɔ́ bíí ábɛ́ bɔ́ ukpea. ¹³ Ndere elúmbɔ́, délyaa melɔ́ dékwólé Jisɔs dékpa mekpo

* **12:24** Elú wáwálé nnó: Mandoó Ebel malilé nya nno Eɓɔwɔ́ ashúu amu, yémbɔ́ ami Jisɔs malilé nnó Eɓɔwɔ́ agene esé meshwe.

unós eké ji. ¹⁴ Néndé esé depó ne melo fa mme ewé ebéé te kwyakwyaá. Esé dépelé mangé melo ewé echwós nye. ¹⁵ Ndere elúmbó, dékoó né amu Jisós défégé Esówo yéndégébé. Déké défégé ji mbó, elú wye eké gepé ne dépyembo mbaá Esówo. Désé lé mano sé dékwane mabó mií nnó ji ne alu Ata. ¹⁶ Délyage fó mampyegé galógáló ne mampógé ate aḡme ne unó bi déwyaá néndé ge upe ebi ugós Esówo metós mbó.

¹⁷ Wúgé ne ákpakpa nyú ne dépyegé unó bí ebwó ágarégé enyú. Ebwó ápelé enyú né deparé Esówo ndere bós abi bií uma atenege né mbe ushu Esówo agaré ndere ebwó ápelé enyú. Enyú déké dépyéé unó bi ebwó ágarége enyú, ápye nye utós bwó ne metós megómegó. Délá déwuú fó ne ebwó, ábéé ne mesome ndere ápye utós bwó ne ewémbó épógé yé enyú né meti fó. ¹⁸ Négé wye mmye gétúgé sé néndé esé dékaá nnó déwyaá matós mmu pópó mampyegé genó eyi gelú choó yéndégébé. ¹⁹ Me nnene enyú mmye dós nnó enyú dénenemmye mbaá Esówo nnó apye me nge meti mma nkeré eta nyú wáwá.

Mmyemenene ne matame

²⁰ Nnenemmye nnó Esówo muú apyéé bós ábéé né nesó, ábámé enyú. Ji ne apyéé Ata Jisós Kras akwilé né negbo. Jisós ne alú muú kpaá ambame magoḡme muú apelé esé bós Esówo. Mbó ne elú gétúgé manoó mií amií mampyegé nnó menomenyéé ewé Esówo anyéé ne bós bií ekene te kwyakwya.

²¹ Nnenemmye nnó Esówo achye enyú yéndégenó gelógéló eyigé enyú dékelege, mampyegé unó bi ji akelege nnó enyú dépyegé. Nnenemmye nnó Esówo apyéé Jisós Kras apod esé dépyegé unó bi ugós ji metós. Déchyege ḡgó mbaá Kras te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

²² Aḡme ba, nnene enyú mmye nnó dékoó metós dékú mekomejós ayi me nsámé mbó nchyege enyú majyéé néndé nsá ji aja wó. ²³ Nkelegé enyú ntó dékaá nnó meḡme sé Timoti atané denó. Mbógé abanégé me wáwá, nké nchwós ge enyú nchwós ne ji.

²⁴ Tamege ákpakpa nyú chónchó ne bós Esówo ako. Aḡme sé abi atane né Itali alós enyú matame. ²⁵ Nnenemmye nnó galógáló abe ne enyú ako.

Nwe ayi Jemsi asamé

Matame

¹ Me Jemsi, memkpané defwé Esowo ne Ata Jisos Kras ne nsámé ηwe yina eta enyú bɔ́ Jisos abi détyaá déjyέ né mme meko. Ntamege enyú. *

Bége ne nechóchó gebége depɔ́ détomége enyú

² Aηme ba, yéndégébé depɔ́ déké détomége enyú, né eta nyú ébé metɔ́ megomεgɔ́. ³ Tége nnó depɔ́ έtiré détomége mbɔ́ enyú délúlé mamfwɔ́ré mbɔ́gé enyú défyé matɔ́ ne Esowo wáwálé. Depyέ nnó enyú débó eshye mangbárégé matɔ́. ⁴ Ne debɔ́ mangbárégé matɔ́ nyú yéndégébé, pyége mbɔ́ nnó débené né depɔ́ré Esowo né yéndé meti, dékaá cháñéné yéndégenó eyigé enyú dépyέ. ⁵ Mbɔ́gé muú nyú ala kaágé genó eyigé ji abɔ́ mampye, áñemmye mbaá Esowo. Achyέgé nye ji majyέ. Esowo achyέge majyέ né metɔ́ megomεgɔ́ akpege fɔ́ mbaá muú ayi agíge ji.

⁶ Yémbɔ́ muú aké anenemmye, ákamé ne metɔ́ ema ábége fɔ́ ne dembyó. Akaá nnó muú ayi ábéé ne dembyó, alu éké ηgbannyi ebeé mega, ayi mbyo nnyi átene ájyέ yéndé égbé. ⁷⁻⁸ Muú ayi áwyaá matɔ́ apea, áférege depɔ́ deyaádeyaa né genó eyigé ji apye. Gɔ́fóge muú yimbɔ́ ékagé áféré nnó Esowo achyέge nyé ji genó fɔ́ cháchá.

Muú gekpo ne muú gefwa

⁹ Yéndé menímé ayi álú mbya ábé ne nechóchó nnó aηea geme né mbe ushu Esowo, ¹⁰ Wyémbɔ́ ntó ne yéndé menime ayi áwyaá gefwa, abɔ́ mambe ne nechóchó nnó Esowo apye ji alu lé muú ayi aká deko né mbe ushú wuu. Néndé, ábélége nye fɔ́ mamgbó ndere ukoó byá mewaá úgbóo. ¹¹ Mηmέ étyέge ne gelu, edo ukoó bya mewaá bimbɔ́ úwánese úgboó, ulɔ́ ebwɔ́ unó. Wyémbɔ́ ntó ne muú gefwa ágboó gebége akwólégé mati gefwa jíí.

Mmuameno átánégé fɔ́ mbaá Esowo

¹² Muú ayi ágbárege metɔ́ wuu gebége depɔ́ détomége ji abɔ́ méjé, néndé gebége aténégé ne eshye apwógé depɔ́ έtiré mbɔ́, Esowo achyέge nye ji nsá ayi ji anyémemo manchyέ bɔ́ abi ágboó ne ji. Nsá yimbɔ́ élé genwá eyi gélagé byé. ¹³ Depɔ́ déké détené múu né mmuameno, ékagé ajɔ́ nnó, “Esowo ne ámmuámé ji,” yé genó gépó eyi gékágé té Esowo né mmuameno nnó gété ji ápye gabo. Ne Esowo ntó aténé fɔ́ muú ne mmuameno. ¹⁴ Yémbɔ́ éle úféré uboubou ébi útánege ese matɔ́ ne únyúu esé dékpé né gabo. ¹⁵ Ubi ujágé ese né matɔ́ dɔ́, úténe ese né gabo ne gabo ntó gebége awége aηeágé achwɔ́ ne negbo.

¹⁶ Aηme ba abi ngboó ne enyú, dékamége fɔ́ muú ápye enyú déno mewaá. ¹⁷ Yéndé eshye ewé élú melóméló ne cho, étánege mbaá nte esé Esowo ayi ákwyé unó uko ébi úgénége né mfaánebuú. Unó bi úgénége né mfaá úkwórege malu, ne Esowo akwórége cháchá. ¹⁸ Esowo ndere ji ákélege, aké ne mekomejɔ́ wuu ayi álú wáwálé abyέ esé mambye yi meke. Apyέmbɔ́ nnó esé débé genógé mbe, eyige jimboó ajyaa nnó gébé ejíí né geluágé unó uko ébí ji ákwyέ.

* **1:1** Elú wáwálé nnó: Né ukwene bɔ́ ηwe abifó ásá wye nnó Matóo Isrelí 12. Ne elu wáwálé nnó Jemsi ájɔ́ mbɔ́, atome mbɔ́ nto ele ne bɔ́ Jisos ako.

Ἐσωω, γεέ ἐλέ ἀλά kwe ulo wó. ¹² Gétú eyina, ngarege enyú nnó yéndégenó eyi deǝǝgé ne yéndégenó eyi dépyéé, pyége ndere bǝǝ abi ákaá nnó bíí uma Ἐσωω asele nye mabe áyina, ayi áferege ebwó né gabo ápa mpa bwó. ¹³ Mbǝǝgé muú ála ge meshwe ne nte menǝmé wuú wó, Ἐσωω ntó agé né fǝ ji meshwe gébégé aké apane mpa bǝǝ. Yémbǝ muú ayi ágéne meshwe ne ate áǝmé akpene unǝǝ mpa Ἐσωω táǝtáǝgé.

Metǝǝ mamfyé ne Ἐσωω ne ulǝǝ melu

¹⁴ Aǝmé ba, mbǝǝgé muú aǝǝgé mbǝ nnó áfyéé metǝǝ wuú ne Jisǝs Kras ne álá lǝmé melu, galǝǝlǝ awuú alu mbǝ fǝ? Gefǝǝgé metǝǝ ewé ji áfyé mbǝ nnó ekage pyéé Ἐσωω afere ji né unǝǝ mpa né bíí ebi kwyakwya? ¹⁵ Désé nnó aǝmé fǝ ápǝ né mandeé ne genó eyigé anyéé yéndé bíí. ¹⁶ Ne muú nyú agegé ebwó atamé lé ebwó támege aké, “Deke oo” Ἐσωω áǝ enyú debǝ mandeé ne menyéé ayi dekelege yénde bí. Mbǝǝgé átaméǝgé ebwó mbǝ, álá chyé ebwó genó eyigé ebwó ákélege wó, ápǝǝ mbǝ ebwó né ndé meti? ¹⁷ Gége yé nnó mbǝǝgé muú ake áfyéé wyé metǝǝ éwú éwú ne Kras ne álá lǝmé melu, metǝǝ ewé ji aké mbǝ afyé ne Kras élu detú.

¹⁸ Ndǝ fǝ muú fǝ akage jǝǝ aké, “Mfyéé lé metǝǝ wa éwú éwú ne Kras, ne ayifǝ aké me ntó mpye élé ulo melu ebi Ἐσωω akélege”. Né éǝbé wa, ngige muú ayi mbe nnó léré me gefǝǝ eyigé wǝ ófyéé metǝǝ ne Ἐσωω, olá lǝmé melu, ne me ntó nkeré nleré wǝ metǝǝ wé me mfyéé ne Ἐσωω né ulǝǝ melu bi me mpyéé. ¹⁹ Enyú dékamé nnó Ἐσωω alu ama ewémbǝ élé, yémbǝ tége nnó aló nchye ntó akamé mbǝ ne épye abi áwére gbagba ne efo.

²⁰ Wǝ muú defǝǝ délá pǝ wǝ, ákelege nleré wǝ nnó muú áfyéǝgé metǝǝ ne Ἐσωω álá lǝmé melu, metǝǝ wé ji afyéé mbǝ épǝ yé eké genó? ²¹ Pé gekwénégé nte sé Abraham. Ndé gepyé Ἐσωω asele ji nnó alu cho né mbe ushu wuú? Éle genó eyigé ji ápyé né gébé eyimbo. Ndere ásele Asek maá wuú anere mfaá geluǝ eyigé áchyége gepǝ mbaá Ἐσωω nnó ápye gepǝ eta wuú. ²² Gé yé ndere metǝǝ we ji áfyéé ne Ἐσωω ekene gelua ne genó eyigé ji ápyéé. Genó eyigé ji apyéé gélere chǝnchá nno metǝǝ ewe ji afyéé ne Ἐσωω ekwane. ²³ Genó eyigé ǝwe Ἐσωω áǝǝ gelu cho nnó, “Abraham áfyéé metǝǝ wuú ne Ἐσωω. Épyégémbǝ Ἐσωω ase ji nnó alu cho né mbe ushu wuú.” Bǝǝ ntó áké, ji alu “Mejeé Ἐσωω.” ²⁴ Gége yé nnó élé né ulǝǝ melu ebi muú apyéé, ebi Ἐσωω akélege ne aséle muú nnó alu cho né mbe ushu wuú, épǝ fǝ metǝǝ mamfyé ne ji éwú éwú.

²⁵ Gǝge mma méé enyú né mechǝ ewé fǝ. Tége Rahab ayi ábǝ álu nya mendée eno. Ji ase nya bǝǝ Isrelí fǝ abi átǝme nnó áchwǝ ápe mewaá bibíí, ane ebwó, apǝǝ ebwó ábǝ né meti ewé cha ákere. Getu eyigémbǝ Ἐσωω ase nyá ji nnó álu cho né mbe ushu wuú.

²⁶ Wyé ndere mendoǝ étanéǝgé muú mmye alaá genǝkwǝ, wyé mbǝntǝ ne muú afyéǝgé metǝǝ ne Ἐσωω álá pyéé ulǝǝ melu ebi Ἐσωω akélege, metǝǝ ewé áfyé mbǝ élu detú.

3

Gbárege mánnomé nyú

¹ Aǝmé ba, élǝmé fǝ nnó esé gejamé démmyéǝgé nnó débé ánléré né gepúǝge Ἐσωω, néndé dékaá nnó Ἐσωω acherege nye mpa esé abi délérege apwǝ ayi bǝǝ abifǝ. ² Ese ako depyéé mé gyéé né gejaméǝgé mati. Ne mbǝǝgé élu wáwálé nnó muú akwe fǝ nekwéné meno né meǝǝ wuú wó, ébyeénnǝ apǝ gyéé ne akagé gbáre menyammye wuú. ³ Démeé mechǝ ewé ná ne mpǝ mekáǝgála. Defyéǝgé ǝkpǝkǝné né meno wuú, depyéé nnó awu ese. Ne dékaǝgé já ji áyǝé

yéndé mbaá yi dekelege. ⁴ Démeé ntó ndere esogeka ewé ekéne né ebéé mega élú. Yé élé éneá, mbyo nnyi akpane éwú. Muú ayi ajíi ekpé akágé sé maá genó nkane nsom ásó éwú éjyé yéndé mbaá ayi ji ákélege. ⁵ Wyémbó ne nénómé mekwaá nélú. Yé élé nélú kóó, né wyaá uto né menyamme mekwaá ne nejóoge depó kpakpa.

Tége ntó ndere mbe mewe akáge só gekpékpégé mewaá wum wum wum. ⁶ Nénómé nélú ntó eké mewe, nélú mbaá ayi gabo mme meko átánege, wye ne ásane achó yéndé mbaá né menyamme mekwaá. Nénómé né lweege mewe ewé esóó geñwágé mekwaá, éls né dembáné kpaá te ágboó. Mewe ewémbó étánege né mbaá danchameló jimbóó. ⁷ Esé akwaá dekage nkane ábélege ufóó menya ufóó ufóó. Debelege me menya eyi mewaá ne eyi nnyi, mmyo ne denywone, depye éjí ewuú esé. ⁸ Yémbó muú akaágé gbare nénómé níí nnó néwuge ji. Nélú genó gebo, muú akaágé gbare fó néní ne nchye ayi néní néwyaá awane muú. ⁹ Esé desele nénómé dechyege matame mbaá Ata ne nte sé Esówó, desele ntó néní deshyéé bóó abi Esówó akwyeé nnó áfú ji. ¹⁰ Meno éwú ne matame ne mashye atanege wyeé. Anmé bá, gefóógé genó eyina gékwané ne esé wó. ¹¹ Manaá manyú ne ami mányáme mátánégé fó né embú nnyi éma. ¹² Anmé bá, dánfelé awómé fó mashu, ne ula ushi úwómé fó ntó dánfelé. Wyémbó ntó ne, embú nnyi ewé éwyaá manaá malómáló élá tánégé né ebéé mega.

Denga tire detanege mbaá Esówó

¹³ Mbógé muú nyú fó ama alu ayi áwyaá dennga, ne akaágé ndere Esówó akélege nnó ese débé, geñwá jíi geko geleré nnó awyaá dengá ne ake alerege ulóó melu bíí, áshúlé mmye jíi mme. Gé gepó yi gélérege nnó muú awyaá dennga mbó. ¹⁴ Yémbó mbógé enyú deke demmye demboó ne ate ne dékelege wye lé nnó áwú enyú ambií, ékagé débhwégé mmye nnó dewyaá dennga. Déségé ntó gebyó dékwéré wáwálé. ¹⁵ Gefóógé dennga etire na détané fó mbaá Esówó wó. Détané fá mme délúlé dengáre akwaá ne etire aló nchye. ¹⁶ Yénde mbaá ayi bóó ábégé áke ámmye demboó ne ate ne áké ákélege nnó ebwó ambií ne ábó unó ápwó abifo, éféé ntó ne mawámé ne yéndé gefóógé gabo abéé. ¹⁷ Yémbó dennga etire détanége mbaá Esówó délú chá. Muú ayi awyaá gefóógé dennga etire na abéé fó ne deba né metóó wuú. Abe ne nesó ne ate anme, abéé muú nyámeé, atóó fó mekpó, agene meshwe ne ate anmé dóó. Alame melu, álérégé fó ánygá ne abéé fó muú dembwólé. ¹⁸ Bóó abi ápye nesó abi ápoóge ntó ate abifo nnó ákéné né mmu nesó, ágene nye galógáló dóó ayi átánege mbaá unó bi ebwó ápyeé.

4

Dényéégé fó dejeé ne geñwáge mme

¹ Ndé genó gepyeé ne enyú déwámege, demmye ne ate? Pó lé gétúgé mmwólé unó mme? Ubi ne ummye ne enyú né matóó. ² Enyú dekelege mamba unó bi dela pó ne ubi, eféé mbó ne dewane ate. Denyeé manwaá, dégéné fó unó úbi enyú dekelege, nkaáwú ne demmyéé, déwámege ne ate. Ne ula bi délá bó unó bi dékélege ulú nnó, degíge fó Esówó nnó achyéé enyú ubi. ³ Ndáfo degíge Esówó nnó achyéé enyú unó himbó, achyégé fó néndé degíge ne uféré uboubo. Dekelege nnó achyégé enyú déché né mmwólé unó mme nnó depye nkane éjí enyú. ⁴ Enyú delu eké andée abi ákwéne malo. Dekaa nnó mbógé muú aké agboó ne unó mme yina alu muú mawámé Esówó wó? Yéndémuú ayi abóó gejeé manyéé dejeé ne unó mme, alu muú mawámé Esówó wáwálé.

⁵ Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Εσωω abo gejee ne mendoó ewe ji afyεé esé ne menyammye dáo.” Néndε alu eke meno ayi alá kelege nnó mendée wuú akwe uló. Déferégé fó nnó genó εyina gelú detú. ⁶ Yémbó, Εσωω apóoge ese dáo wyé ndere ηwe wuú ájoo aké, “Εσωω ashyaá yéndégenó εyigé báo abi ábwεge mmye ákelege mampye, yémbó apóoge báo abi áshúlege mmye εbwó mme.”

⁷ Gétú yina, lyaáge Εσωω ábé mfwa nyú. Ténege ukóló ne danchomeló ne aboo nyε enyú. ⁸ Chwóge kwókwólé ne Εσωω, mbógé dechwóge kwókwólé ne Εσωω, ji ntó achwó kwókwólé ne enyú. Enyú báo abi dépyeé gabo, férege amu né gabo yi enyú depyεε, enyú báo abi dedoo manaá dedoo maweeé, tenege meti émá ne matáo nyú mmu pópo. ⁹ Tége gabo ayi enyú depyεé, débé meshwe, désoomé, délilí mánsé áshúlégé. Démagé jwase jwane, somege lé somege. Debεge fó ne metáo megómégó, bégelé meshwemeshwe. ¹⁰ Shulégé mmye enyú mme né mbe ushu Ata, depyεgé mbó abwεge nyε enyú ntó mfaá.

Dejóogé fó depó debodebo ne ate aηmé

¹¹ Aηmé ba, dejóogé fó depó debodebo ne ate. Mbógé muú ajóogé mejóo mebomebo ne nte menme wuú, ye asoge mpa wuú mbó, εbyennó ajóge mbó atome ne εbe Εσωω ne ajóge mbó lé nnó epófó cho mánsó mpa. Mbógé ajóge nnó εbe epófó cho, εbyennó ji ábélege se εbé, ne asele geme jíi nnó apwó εbé Εσωω. ¹² Elé Εσωω mbii ne awyaá utó mánychyé báo εbé ne mámpa mpa bwó. Ji ntó ne awyaá utó mámpye muú atané né unoo mpa. Ji ntó ne awyaá utó manwá muú. Wó oféré nnó ólu waá ayi ótenege ójóoge gabo mbaá menηmé wyε?

Lyadgé mmye mebwεge

¹³ Wúge, enyú báo abi déjóoge nnó, “Waá fina, waá geyana deyyeé nyε gefáoogé melo ewe. Debelege éwu genógé ηηme, dekene gese ne deboó nyé nsa ηka.” ¹⁴ Enyú dejóoge mbii dekaá nnó geyána abéyε nnó? Genwáge nyú gébéε nyε nnó? Genwáge nyú gélu éké gekógé dondo, εyi géchwóge géla wyágé mankaá. ¹⁵ Enyú débó manjóo lé nnó, “Mbógé Εσωω ajóogé nnó denyé genwá, denyé nyε genwá dépye yéndégenó.” ¹⁶ Ndere elúmbó, enyú délú deteé wyε genwá ne nsá ηka, debwεge mmye ne dewyaá nepá. Mmye mebwεge εyimbó εlome fó.

¹⁷ Tége nnó mbógé muú akaá genó gelógéló εyigé ji aboo mampye ne alá pyeé géji wó, apyεé mbó elé gabo.

5

Afwa ηka ágene nyε εfwyale

¹ Wúge enyú afwa ηka, débó manlíli ne dekalege né gekpékpégé εfwyale ewé echwóo nyε eta nyú bíi fó. ² Gejamege unó bi enyú déwyaá né mmu upú uchóo, ne ugbáge únyεé mandeé nyú. ³ Nférékán achó me ηka nyú. Nférékán yimbó alere nnó, wyε nkane áchóo ηka nyú, mbóntó ne menyammye nyú áchóoge ndere mewe esóo genó. Mme achwóo byé yémbó enyú denywεrege wyε manka nywεrege né mmu upú nyú éké yé genó εyi géchwóo pyé enyú gépó. ⁴ Wúge magbo ayi báo abi ápyeé utóo né makóo nyú álilí gétúgé manka áyi enyú denyεé εbwó ne déla kélégé manchyεé. Éfé ne εbwó álilí áshúlege enyú ndo. Magbo ayi εbwó álilí gétúgé mbwe ayi εbwó ákyeé, akwone matú Anyátá Εσωω. ⁵ Enyú denyεé genwá fá mme depye yéndégenó εyigé dékélege. Denyεé, dewene, denεage éké mpó mabó εyi ela kaá nnó fina ne áwáne nyé éji wó. ⁶ Enyú depye ámpané mpa áke báo abi alá pyé gabo wó ákwé mpa. Déwá báo abi álu cho né mbe ushu Εσωω yé mmye ádooré wó.

Kóge matáo degilé Ata Jisáo

⁷ Gétú yina aḡmḡ ba, ngarege enyú nnó dékógé matóó, dégilé kpaá te gébégé Ata Jisós Kras achwóó nye abané esé fa. Féregé ndere mempyé makóó ágilé mambó mbwé melóméló né mekóó wuú. Ajwálege ákoge metóó agilé manaá nnó ákwé, gébégé aké akwene ji agilé nnó mbwé áwé. ⁸ Wyé mbóntó ne enyú débóó mánkó metóó, dépwagé néndé, gébé eyíge Ata Jisós akérege nyé géla kwókwólé.

⁹ Ndere dégilé aḡmḡ ba, déḡmenégé fó humhum déshúlégé ate ndo. Depyégé mbo debéé gyé gébégé Esówo aké apane mpa nyú. Néndé gébé eyíge Jisós gekpékpége mempane mpa achwóó géla kwókwólé. ¹⁰ Aḡmḡ ba, sége gekagé neke né bóó ekpávé Esówo, ebwó ágaré nyá mekomejóó né mabó Esówo. Agé gejamégé efwyale yémbo ájwólé metóó kó. Kóge ntó matóó ndere ebwó ápyéé. ¹¹ Kaáge nnó esé dese ebwó ndere bóó abi Esówo ájéle ebwó, néndé ebwó átene ne eshye kpaá te kwyakwya. Enyú debó dekaá ndere Job akoge nyá metóó gébégé depó détone ji. Ne ndere Esówo ápyé nnó ewuú efwyale ekwya ne galógaló. Wáwálé, Esówo alome melu ne agene esé ako meshwe

¹² Aḡmḡ ba, wúge mechó kpaá ewé me nkélege mangaré enyú. Yéndégébé muú ake akelege mánjóó genó ásé gébé ékagé ákélé yé genó fó. Yé ébé élé mabó mfaánebuú yé ele mme. Akelégé yé genó fó cháchá. Mechó ébégé ewé ji ákámége ákámé “eh” ne ébégé ewé ji áshya, ashya “ḡgba.” Mbógé muú apyégémbó, ábóó fó mpa ne Esówo.

¹³ Mbógé muú nyú awyaá efwyale ánemmye mbaá Esówo nnó ápoó ji. Mbógé muú nyú metóó égóó ji, ákwá makwa áféé Esówo. ¹⁴ Mbógé muú nyú amée, ákú ákpákpá echomele bóó Esówo áchwóó áné mmye mbaá Esówo gétú ji. Aké anenemmye áwaá ji mawéé ne áne mmye né mabo Ata Jisós Kras nnó Esówo ápyé ji átoó. ¹⁵ Mbógé ánégémmye mbo, ne áfyégé metóó ne Esówo, mmyemenene yimbó épye nyé muú nemée yimbó átoó. Esówo ápye nyé menyammye wuú átoó. Mbógé ápyégé unó uboubó Esówo ájige nyé nte gabo wuú. ¹⁶ Gétú eyína nchyege enyú majyéé nnó mbógé muú nyú apye gyéé mbaá nte menjé, ashu eku né gabo ayi ji ápyé eta wuú ne yéndémuú nyú anenemmye nnó Esówo ápyé enyú détoó mbaá mameé nyú. Ne enyú debó mánkaá nnó mbógé muú átenégé cho né mbe ushu Esówo, mmyemenene jii eshyá ne ewyaá utó mampye Esówo ápye yénde gekpékpége genó eyíge agi ji. ¹⁷ Tége Elija. Abó alu mekwaá wyé ndere esé. Ane nyá mmye mbaá Esówo ne metóó wuú meko nnó Esówo ágbaré manaá. Esówo agbaré nyá manaá né gebagé mewaá eyimbo. Mekwéé ákwe kpaá te né aḡmḡ aléé ne geba yé enka manaá échyé mme né gebagé mewaá Isreli wó. ¹⁸ Ébélégé, ama anémmye ne Esówo ató manaá matané mfaá makwé jegé jegé. Mme ala nywanywa ne unó úlo mánwéné.

¹⁹ Aḡmḡ ba, mbógé muú nyú anogé mewaá alyágé meti ewé wáwálé ne muú fó apóógé ji akérege wye, gé mechó melóméló mbo. ²⁰ Kaáge nnó, yéndémuú nyú ayi ájáme muú ayi ápyéé gabo nnó alyaá gabo ákéré meso mbaá Esówo, ebyennó aferé ji né negbo. Apye ntó nnó Esówo ájinte gejamégé gabo wuú.

Ɗwε mβε ayi Pita asamé

Matame

¹ Me Pita, ηgbá Jisós Kras ne nsame ηwε yina. Ntome ji eta nyú bós abi Eσωω ajyaá, enyú delú ndere ankeé fa mme. Enyú abi délaá tyatya déjwlege né mme Rom né gebagé mewaaá Póntus, Galasiya, Kapadosia, Eiya ne abi ajwlege né Bétinya. ² Eσωω ajya enyú nnó débε baá bíi wye ndere ji abós me mβε aferé nnó ebéé mbo. Eσωω apyεmbo, ne Mendoó wúú epye enyú delu bós ukpea nnó enyú dewúge ne Jisós Kras. Manóó míí mámmégé enyú mmye, máshwónégé enyú nnó débé pópó. Me nnenemmye nnó Eσωω aleré enyú galógáló ne nesó gejamé gejamé.*

Efwyale epye nnó dégilé mambó geηwá eyigé déneré metós wyeé

³ Detame Eσωω, ji alu Eσωω ne Nte Ata sé Jisós Kras. Gétúgé gejamégé galógáló ayi ji alerege esé, ábyé esé mambye ayi meke. Ne nana esé dégilé ne matós se mako nnó te ndere ji apyéé Jisós Kras akwilé né negbo, meso gébé ji achyεge nyε sé yéndé genó eyigé ji ányéméno nnó achyεge esé. ⁴ Genó eyigé fó eyigé esé dema nere matós wyeé gelú nnó, ji Eσωω achyεge nyε eyigé sé gefwa. Ne gefwa eyigémbo, géchógé fó, gepó ne deba ne gegboó fó manaá. Eσωω ábelé geji chánéné né mfaánebuú gétúgé enyú. ⁵ Enyú défyéé wye metós ne Eσωω, getu eyigémbo ne ji ábáme enyú né utó bíi kpaá te ji achyεge nyε enyú yéndégenó eyigé ji ákwyéé me ábele agile nnó achyεge bós bíi abi ji áfere εbwó né efwyale gabo né bíi bi kwyakwya.

⁶ Né getú eyigémbo, bεge wyeé ne nechóchó, yé lé débéé nyε ne meso ne mboó gébé gétúgé mmuaméno ayi achwós nyε eta nyú matimati. ⁷ Mmuaméno yina, alú lé nnó afwore mbógé enyú défyéé metós ne Eσωω wáwálé. Gegé, yé gesege mabó eyigé ákuú nnó gul, genó eyi gekágé chós, áfyéé lé ji né mewε ne afwore mbógé alóme. Mbóntó ne metós ewé enyú défyéé ne Eσωω elú melóméló epwó gul ne abó mamfwore εwú. Afworege metós ewé enyú défyéé ne Eσωω, agegé nnó etene chánéné Eσωω afεge nyε enyú, débε nyε ne ηgó ne enógé né bíi bi Jisós Kras alerege nyε mmye. ⁸ Enyú dégbóo ne Jisós, yé lé enyú dela delú danje ji. Ne nana ayi enyú déla dégene ji, défyéé wyeé metós ne ji. Ewéna epyennó enyú débéé ne gekpekpεgé nechóchó eniné muú alá akágé garé fó. ⁹ Enyú déwyaá gefógé nechóchó enina gétúgé Eσωω áfere enyu né efwyale gabo εwéna, ewe elú genó eyi gépyéé enyú défyéé metós ne ji nnó debó.

¹⁰ Bós ekpave Eσωω abó me mβε, agaré galógáló ayi Eσωω ákwyéé me ábelé eta nyú. Ne ákεle chánéné nnó ákaá mechó ewéna ewe etome ndere Eσωω áferege bós né efwyale gabo. ¹¹ Mendoó Kras ewé elú bós ekpávε Eσωω né mmye εbo mβε egaré εbwó gefógé efwyale ewé Kras agene nyε ne ηgó ayi ji abós nyε gébégé efwyale ewéna ebyεge. Ne εbwó ammye nnó akaá gébé eyigé unó bina upyéé nyε ne gefage muú ayi unó bina upye nyε ne ji. ¹² Eσωω apye bós ekpávε Eσωω bina akaá nnó utós bina εbwó ápyéé fó né galógáló εbwó

* **1:2** Elú wáwálé nnó: Né gébé eyigé Eσωω ágbárege menomenyéé ne bós Isrelí, Mosis ase manóó menya ayi awáné abós mβε améé né geluoge upε ne améé bós né mmye nnó ábε pópó. (Ge Eσω. 24:8)

ambóó, ápyeé lé né galógáló nyú. Unó bi ébwó ágaré, élé wye ubi ne ágare abya melóméló eta enyú. Ne élé Mendoó Ukpea ewé Ešwó atóme etané né mfaánebuú ne echyée ébwó utó ágare unó bina. Wye lé unó bina ntó ne makiénné Ešwó ákelege nnó áge ndere upyee.

Bēge bōó ukpea

¹³ Ndere elúmbó, kpomege mmye mampyēge genó eyigé Ešwó aklege. Gbarege mmye nyú chánéné né yéndé meti ne nerege wye matóó nyú mako né galógáló ayi Ešwó achyēge nyē enyú né bií bi Jisós Kras achwóó leré nyē mmye. ¹⁴ Wuúgé wye ne Nte nyú Ešwó, ne lyaágé ubobo unó bi ujigé enyú matóó, ébi enyú debó dépyeé nya gébégé enyú debó delu dankaá Ešwó. ¹⁵ Ešwó muú akuú enyú nnó debe bóó bií, alú muú ukpea, wyembó ntó ne enyú debóó mambe bóó ukpea né gepóge nyú geko. ¹⁶ Néndé asa né mmu ŋwe Ešwó nnó, Ešwó aké, “Bēge bóó ukpea me mbóó nlú muú ukpea.”

¹⁷ Ešwó muú deke dénenemmye dékuú ji nnó Nte ese, ji alú muú ayi apane mpa bóó ako. Ji apane mpa ndere yéndémuú apye unó, alerege fó angya. Ndere elúmbó, chyēge wye ji enógé né efo metóó ndere débelege geŋwágé nyú geko fa mme eké ankéé. ¹⁸ Enyú dékaá nnó gébégé Ešwó anamé gemēge nyú, detané né gebyankwógé gepó eyigé ukwene ante nyú álere enyú, ase fó genó eyi géchóge ndere ŋka ne ana enyú wó. ¹⁹ Ase lé gechachage manóó Kras, ne aname gemēge nyú. Kras alu eké egoŋme ewé elá epófó gechúchúle, ne gebá né mmye. ²⁰ Ešwó abó mé mbe, aija Jisós gemēge nnó ji akwyéé mme yina. Ne ji apye Jisós achwó fa mme né kwyakwya gébé eyigé na, nnó áge ji né galógáló nyú. ²¹ Ne élé gétúgé genó eyigé Kras yina apye ne enyú défyéé metóó ne Ešwó. Ešwó apye Jisós akwilé né negbo, abelé ji né melú enógé. Getú eyigémbó, ne enyú déneré metóó ne Ešwó, ne dékaá chanéné nnó ápyeé nyē yéndégenó eyigé ji ájóó.

²² Enyú débó gejeé eyigé wáwálé ne ate nana néndé déwú ne genó eyi gelu wáwálé. Ndere elúmbó, bógé gejeé gbene ne ate ne matóó nyú mako. ²³ Elé mekomejóó Ešwó ayi alu te kwyakwya, alá akworege ne Ešwó aselé ábyené enyú mambye yi meke. Ndere epyembó, enyú dela baá Nte ayi alá gboó fó, epófó ayi agboó. ²⁴ Asa né mmu ŋwe Ešwó nnó, “Bóó ako alú eké byaá mewaá. Ne geŋwá eyigé ébwó ányéé gebó gelú eké ukoó bya unóó. Byaá mewaá uwanjeségé, ukoó bwó ude ukwe mme. ²⁵ Yémbó meko mejóó Ešwó alu te kwyakwya.” Ne meko yimbó élé abya melóméló ayi ágare enyú.

2

Ntaá eniné Ešwó ayyaá nelú nelónéló eta nyú abi délu bóó ukpea

¹ Ne te mbaá Ešwó ábyené enyú mambye yi meke, lyaáge yéndé gefógé gabo. Débyógé fó gebyó, débwólege fó démbwólé, défyēge fó ame né unó bóó, ne déjógé fó mejóó mebo ne ate. ² Enyú delu baá aké, shyaáge lé manyú nembe nelónéló eniné mendoó echyēge. Nembe eniné mbó, élé menyéé ayi mendoó ayi apyee nnó enyú déwéné né depóré Ešwó kpaá te dékwanege mambó unó bi ji áferé nyú né efwyale gabo nnó débó. ³ Pyēgé wyembó, néndé enyú ambóó défwóré me dége nnó, Ata aló melu.

⁴ Chwógé mbaá Ata, ji alú eké ntaá eniné nelu nebe. Akwaá abó áshya ji nnó alome fó, yémbó Ešwó ayya ji néndé, áge nnó ji alu melóméló. ⁵ Enyú ntó delú eké mataá ayi alú abe, Ešwó aselé enyú mantene echa upe wúú né mendoó, nnó enyú debé amppe upe ukpea abi achyēge gemēge ébwó mampye upe ébi ukwané Ešwó metóó gétúgé genó eyigé Jisós Kras apyee. ⁶ Mbó ne elú, néndé asa né mmu ŋwe Ešwó nnó Ešwó aké, “Gégé me mbele ntaá né melo

Sayon, ntaá eniné na ne negbarege ekwó gepú. Me njya néní nelú nelónéló. Ne yéndemuú ayi áfyéé metóó ne ji, abóó fí mekpo unóó.”⁷ Ne enyú abi défyéé metóó ne ji, ntaá eniné na nelú nelónéló eta nyú yémbó né mbaá bóó abi alá áfyéé fí metóó ne ji wó, alu eta bwó eké, “Ntaá eniné ántené upú áshyaá nnó nelómé, wye lé néní ne nelaá ntaá eniné ne gbare ekwó gepú.”⁸ Asa ntó nnó, “Ji alú ntaá eniné bóó ákparé wye ne etarave ewé epyéé bóó akwene mfaá.” Bóó ákparé wyeé néndé ébwó áshya manwú mekomejóó Ésowó. Ne genó eyigé ébwó ápyéé gelú wye ndere Ésowó ákwye ábelé nnó epye ne ébwó.

⁹ Yémbó enyú delú bóó ntoó eniné Ésowó ajyaá, enyú delú ampyéé upe abi apyéé upe mfwa. Enyú bóó ntoné Ésowó enyú delú bóó Ésowó. Ésowó ajya enyú nnó dégarege bóó né ukpekpe unó bi ji apyéé. Elé ji ne aferé enyú né mmu gemuá ne dékpane né gekpekpegé genjbo jíí. ¹⁰ Mbe mbe enyú dépo yé bóó fí yémbó nana enyú delú. Mbe mbe Ésowó agene fí enyú meshwe, yémbó nana agene.

Nogé ákpakpa melo

¹¹ Anme ba abi gejíí, enyú delú bóó abi dékoóge fa mme koóge delú ankéé. Me nene enyú mmye nnó délyaa ubobo unó bi menyammye ákelege ébi bóó ágboó mampyege. Unó bina ne ummyé amu ne mandoó nyú. ¹² Bege ne gepó gelógéló ne bóó abi alá pó fí bóó Jus nnó, yé ébwó aké ashulege enyú ndo nnó dépyéé gabo agene unó ulúúls ébi enyú dépyéé. Deké dépyéé mbó, né bíí bi Ésowó áchwóó ge bóó, ébwó afegé nye jí gétúgé galógáló ayi enyú dépyéé.

¹³ Shulegé mmye nyú mme déwúgé ne ákpakpa ako abi ápelé enyú, déké dépyéé mbó dénogé Ésowó ne mfwa meló ndere muú ayi abóó meló meko. Deké dépyéé mbó dénogé Ésowó. ¹⁴ Yé ebe elé bó gomana, wúgé ntó ne ébwó néndé muú kpaá melo ne atome ébwó nnó áchwóó afyége bóó abi apyéé gabo né ubale ne nnó afége bóó abi apyéé galógáló. ¹⁵ Pyegé wyembo, nnó dégbége mano unkekene bóó, abi ajógé mejóó ewé ébwó alá ákage fí ula. Gegé galógáló ayi Ésowó ákelege nnó dépyege mbó. ¹⁶ Bege ndere bóó abi aláá mmyemmye bwó. Ne ékagé dénmage amu dépyege gabo gétúgé délaá mmyemmye nyú. Yémbó begé lé ndere baá défwé Ésowó. ¹⁷ Chyegé enógé mbaá bóó ako. Bogé gejeé ne ate bóó Ésowó. Bege ne éfo Ésowó, dénogé mfwa melo.

¹⁸ Enyú baá défwé, shulege mmye nyú mme, déwúgé ne bóó abi abóó enyú ne enógé. Pyegé wyembo ne bóó abi asele depó pere alome melu ne enyú chóncho ne, abi ábálege mmye mampye utóó ne ébwó. ¹⁹ Muú aké atéé Ésowó ne akóge metóó ndere bóó áchyége jí éfwyale detú, metóó egóó Ésowó ne jí. ²⁰ Muú abo fí nsa mbógé akogé metóó né matule ayi átulege jí gétúgé jí apyéé gyéé, yémbó muú apyégé genó eyigé gelú cho ne bóó ápyége jí aké áwuú ubalé akogé metóó, Ésowó afége jí.

²¹ Gegé ula bi Ésowó akuú enyú mbó. Ne mbóntó ne Kras agene éfwyale gétúgé enyú ne alere enyú ntó ndere debóó mangene éfwyale ndere jí. ²² Asá né mmu nwe Ésowó nnó, “Kras apye yé gabo fí wó ne, yé gebyó jí abyó wó.” ²³ Yé gébége ajuú jí mashye né mmye jí ashuú ébwó meko wó. Ne yé gébége apye jí agene éfwyale jí achare fí yé nnó ashuge ébwó wó. Yémbó achye lé geme jíí mbaá Ésowó muú apané mpa chánjéné. ²⁴ Kras jimbo akpa gabo ese né menyammye wuú né mfaá gekwa. Jí apyembo nnó esé debe eké bóó abi ágboó ályaa gabo, ama ápee ákpane né genwá eyi gelu cho né mbe ushu Ésowó. Ne upa ébi afyéé jí mmye upye esé détoó. ²⁵ Enyú delú dekene tashete eké magonme yémbó, nana dekere dékwólege membamé magonme muú ábáme mandoó nyú.

3

Majyé mbaá ándée ne áno

¹ Wyembɔ ntó ne enyú andée ano debɔɔ mampyege. Shulegé mmye enyú mme déwúgɛ ne ano nyú. Yé lé ebwɔ abifɔ alá kelégɛ mánwúgɛ abya melómélɔ, déké dépyembɔ yé enyú dela dékpea fɔ ebwɔ wɔ, akágɛ kwɔré matɔɔ bwɔ akame ne Esɔwɔ gétúgɛ gepɔge nyú, ² ndere ágene enyú dénógɛ Esɔwɔ ne ndere geɲwáge nyú gela pɔ ne deba. ³ Ekágɛ ebwɔ ágene nnó enyú delɔ ulɔɔ gétúgɛ unó ulɔ́ulɔ́ ebi enyú défyéé né mmye ndere gefɔɔ eyige dékwyege manjwe álome, mboó unó eyi ejame ŋka, yé ebé lé mandée malómálɔ ayi defyéé. ⁴ Ulɔɔ nyú ubɔ matané lé né gepɔ gelógélɔ eyigɛ enyú dewyaá. Gefɔge ulɔɔ bina utanege né mmu metɔɔ. Ubi ukwɔɔ fɔ ukoo ne upyéé muú abéé nyameé ne álome melu. Gé gefɔge ulɔɔ ebi ulome né mbe ushu Esɔwɔ dɔɔ na. ⁵ Gefɔgɛ ulɔɔ bina ne andée abi alú nya bɔɔ ukpea ánerenge metɔɔ ne Esɔwɔ áwyaá. Ne áwuú ne anɔɔ bwɔ. ⁶ Mbɔntó ne Sara alu nya. Ji awuú nya ne menɔ wuu Abraham ne akuú ji nnó, “Ata wa.” Enyú débéé baá Sara mbɔgɛ déké dépye genó eyigɛ gelú cho ne dela pɔ fɔ ne efɔ metɔɔ.

⁷ Wyembɔ ntó ne enyú ano, débɔ mampyege. Bege ne gepɔ gelógélɔ ne andée nyú, denógɛ ebwɔ néndé ebwɔ apɔ fɔ ne eshye eké enyú. Tége nnó andée ntó áchónenge nye ne enyú manyé geɲwá eyi gelágɛ byé, eyigɛ Esɔwɔ achyegɛ nye enyú ako gétúgɛ ulɔɔ melu bíí. Déké dépyéé mbɔ Esɔwɔ áwuú mmyemenene nyú.

Majye mbaá bɔɔ Esɔwɔ ndere abɔɔ mambɛ ne bɔɔ abi alá ákágɛ Esɔwɔ

⁸ Ne kwaykwya genó alú nnó enyú ako, bege ne metɔɔ ema ne ate, dégene ate meshwe, dégbógɛ ne ate, délerege ulɔɔ melu ne ate ne shulege mmye nyú mme. ⁹ Muú apyegɛ enyú gabo, deshúgɛ fɔ. Muú ashyege enyú deshugɛ fɔ. Nege elé mmye nnó Esɔwɔ ájé ji néndé ge genó eyigɛ Esɔwɔ akuú enyú mbɔ nnó meso gébé Esɔwɔ ájé ntó enyú. ¹⁰ Pyegɛ wyembɔ néndé asa né mmu ŋwe Esɔwɔ nnó, “Mbɔgɛ muú aké akelege manye geɲwá gbene, anye neki abɔ mangbare nenome nú, ajógɛ fɔ gabo, abyógɛ fɔ gebyɔ, ¹¹ alyaa gepɔ gebogebo, abe lé ne gepɔ gelógélɔ ne ammye mambɛ nesɔ ne ate bɔ. ¹² Néndé Ata agené bɔɔ abi álu cho ne awuú mmyemenene ebwɔ. Yémbɔ ji abí ushu bíí mbaá bɔɔ abi apye gabo.”

¹³ Mbɔgɛ enyú dékpane gechyéé mampyege unó ulɔ́ulɔ́ bina, yé muú fɔ ayi apyéé enyú gabo apɔ. ¹⁴ Ne yé ebéle nnó degene efwale gétúgɛ dépyéé genó eyi gelú cho, Esɔwɔ ajéle enyú. Défógɛ fɔ bɔɔ abi ammyéé amu ne enyú, ne dekamage fɔ afye enyú efɔ metɔɔ. ¹⁵ Yémbɔ, né mmu matɔɔ nyú, nógɛ Kras ndere Ata ne kpomege mmye yéndégébé manshuú meko mbaá yéndémuú ayi akelege nnó enyú degare ula bi enyú déneré metɔɔ ne Kras. Shuge ji meko pere ne énogɛ ¹⁶ Ne yéndégébé, pyegɛ unó bi matɔɔ nyú agarege enyú nnó ulú cho, nnó bɔɔ aké ajógɛ gabo ne enyú ágege gepɔ gelógélɔ eyigɛ enyú bɔɔ Kras déwya, mekpɔ unɔɔ egbare ebwɔ. ¹⁷ Néndé elo nnó enyú dégene efwale gétúgɛ galógálɔ ayi enyú dépyéé mbɔgɛ nnó mbɔ ne Esɔwɔ akelege, epwɔ nnó dégene efwale gétúgɛ gabo ayi enyú dépyéé. ¹⁸ Mbɔntó ne Kras agene efwale agbo gétúgɛ gabo sé. Ji agbo dama ne ámage gbo sé. Ji alu muú melómélɔ yémbɔ agbo gétúgɛ bɔɔ abo, nnó, apye esé dekere meso mbaá Esɔwɔ. Bɔɔ áwá ji agbo né menyammye, yémbɔ Esɔwɔ apye mendoó wuu élú mebe. ¹⁹ Elé né Mendoó wuu ewena ne ji ajye né mbaá ayi mandoó áwu bɔɔ abi álú né gepúge

deno agaré abya melóméló. * 20 Mandóo yina elé ayi bós abi abó alá wuú nya ne Eṣṣwá gébégé Nowa áchomé ékpe wó. Gébégé Nowa achomé ékpe, Eṣṣwá ako metós agile nnó ebwós alyaa gabo, yémbó wyé elé mbeé bós aneé ne apome negbone ngbannyi. 21 Ngbannyi yimbo, alú eké manaá Eṣṣwá ami áwyaá enyú, nana Eṣṣwá aferege enyú né gabo. Manaá Eṣṣwá ami áwyaá mbo ese, mapó fós nnó mafere esé deba né mmye. Malu lé genó eyigé esé désele dékpane Eṣṣwá geka nnó áshwone matós sé débé pópó. Manaá mina ne mapyee nnó Eṣṣwá áferé enyú né efwyale gabo gétúgé Jisós Kras akwilé né negbo. 22 Ji akwilege né negbo afe né mfaánebuú, ajwale né egbe ebwónyé Eṣṣwá. Ji ne abós makiénné Eṣṣwá ako chónchó ne mandoó ayi fós ako ayi awyaá ufoó uto choncho ne ákwaá áwuú lé ne ji.

4

Muú aké akwálege Kras genwá jil gekworege

1 Dékaá nnó Kras age efwyale né menyammye, ndere elúmbó, enyú ntó bege ne gefógé metós ewé ji abó awya, dekpome mmye mangé ntó efwyale ndere ji agene. Néndé muú aké agene efwyale ji alyage gabo. 2 Mbógé ji apyége mbo ndere abelege fa mme apyee sé unó bi ugós akwaá metós, apyee lé ébi Eṣṣwá aklege. 3 Enyú déchós nya gébé dós mampyye unó bi bós abi alá pó bós Jus ápyee. Gébé eyigé enyú dechós mbo gékwáné. Enyú debó déwyaá geboboge genwá, mmwólé mámpyégé ubobo unó, déjyyé mapaá, denyuú mmós mapyyene enyú, dékwene eké manya, ne debó denógé aló uka, unó bi Eṣṣwá ashyaá nnó muú apyee fós. 4 Ne bós abi alá kágé Eṣṣwá alá ne dembyo ndere enyú dela dechome sé mbwa ne ebwó né uboubó unó bi ebwó ápyee. Getú eyigémbó, ajógé mejós mebomebo ne enyú. 5 Yémbó ebwó átenege nyé né mbe ushu Eṣṣwá, muú ákpomé mmye mampa mpa bós ako, abi ágboó ne abi alú abe, agaré ndere ebwó ápye ne genwáge ebwó fa mme. 6 Ge ula bí abó agare abya melóméló yé mbaá bós abi ágboó mbo. Eṣṣwá asó me mpa bós nnó ágbo ndere yéndémuú ágboó fa mme. Agaré ntó ebwó abya melóméló yina nnó yé lé ebwó ágboó né menyammye, mandoó bwó ábó genwáge eké Eṣṣwá.

Yéndémuú agbaré echye ewé Eṣṣwá achye ji chánéné

7 Gébé eyigé yéndégenó fa mme gebyee, géla kwókwólé. Getú eyigémbó gbarege mmye nyú débé peé nnó dékpome mmye manenemmye chánéné. 8 Ne menó genó ayi nkelege nnó enyú dépye alú nnó, boge gejeé ne ate aṅme néndé gejeé gekworege gabo gejamegejame. 9 Ate aṅme áchwógé né upú nyú, negé ebwó, déjógé fós nnó mecho ewé ewuú dós. 10 Eṣṣwá awyaá ufoó ufoó echye, ne achyegé yéndémuú sé gefógé echye ewuú nnó agbaré chánéné. Ne ndere bós abi ágbarege echye ewé Eṣṣwá achyee ebwó chánéné yéndémuú nyú ase gefógé echye ewuú ewémbó apoógé ate aṅme abifo. 11 Yéndémuú ayi agarege mekomejós Eṣṣwá, agarege lé mekomejós ayi atane mbaá Eṣṣwá. Yéndémuú ayi apye genó eyi negoge ate aṅme, apyee né utó bi Eṣṣwá achyeege ji nnó bós áchyeege Eṣṣwá ngo né yéndégenó eyi dépyee gétúgé genó eyi Jisós Kras apyee. Ngo ne utó ube ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Gegé efwyale ndere bós Eṣṣwá

12 Aṅme ba, abi gejeé, débégé fós ne dembyo gétúgé efwyale mesómesó ewé enyú dégené. Ewú echwós mbo lé nnó efware matós enyú. Déferégé fós nnó lé

* 3:19 Elú wáwálé nnó: Bós abifo áferé nnó mandoó yina átene mbaá makiénné Eṣṣwá ayi ályaa malu utoó bwó, éla epó mbo wó elé ayi aló nchye, epó fós ayi bós. Ne mejós bós Grek gechuú eyigé na gekáge tene mbaá mandoó bós abi ágboó me, aló nchye, yé aló.

genó eyi gela gebóó f3 mampye wó. ¹³ Bege lé ne nechóch3 nnó enyú ntó dégene efwyale wye ndere Kras agené nnó déb3 ne nechóch3 d3ó gebéégé Kras akerege fa ne mme manleré uto bií ebi upw3ó amu. ¹⁴ B3ó aké aj3gé dep3o debo ne enyú gétúgé enyú delu ankw3le Jis3s Kras, bege lé ne met33 meg3mego néndé ewémb3 elere nnó Mendo3 E33w3 ewé epw33 amu elú ne enyú. ¹⁵ Yémb3 ekágé muú nyú agene efwyale gétúgé awane b33, yé nnó alú menj3, yé nnó apye dep3o debodebo ne yé nnó akpene né dep3o etí dela p3o f3 etí. ¹⁶ Mb3gé muú nyú aké agene efwyale gétúgé alu menkw3le Kras, ekágé abe ne mekp3o un33. Atamege lé E33w3 gétúgé b33 akuú ji nnó, “Muú Kras.”

¹⁷ Néndé gébé gekw3ne eyigé E33w3 apane mpa. Mpa yina ab33 ne b33 ula gepu bií. Ne mb3gé nnó E33w3 al33 mpa ne esé, ebyenn3 eb3lege nye mmye ne b33 abi alá wuú f3 abya mel3mél3 ayi atané mbaá E33w3. ¹⁸ Wye ndere ásámé né muú nwe E33w3 nnó, “Mb3gé nnó ep3f3 k3k3gé nnó b33 abi alú cho né mbe ushu E33w3 átane né efwyale gabo, ebéé mb3 nye nnó ne b33 abi alá kelegé manwú mekomej33 E33w3 ne b33 abi ápyéé gabo?” ¹⁹ Ne getú eyigémb3, b33 abi ágene efwyale ndere E33w3 aj33 nnó ebe ájye wye mbe mampyeégé gal3gál3 ne ate. Wye né meti ewémb3, áchyégé gemege ebw3 mbaá E33w3 muú akwye ebw3. Ji anyégémeno mampye genó, apyeé geji.

5

Majyé mbaá ákpakpa mel3 ne njeé usa né echomele b33 E33w3

¹ Nkelege manchye enyú majyéé ndere ákpakpa ábéé né echomele b33 E33w3. Me nlú nte muú kpaá ndere enyú ne muú ayi akpane ame agene ndere Kras agené efwyale agboó. Me ntó nlú muú ama ayi E33w3 achyege nye ji utó Kras, ebi ji apye nye b33 áge. ² Pege b33 abi E33w3 áfyéé enyú né amú chánéné. Ebw3 alú eké mag3nme E33w3. Dépegé f3 ebw3 ndere b33 abi ákpeage ebw3 kpeage. Pégé ebw3 ndere b33 abi awyaá met33 mampye ut33 bw3. Dépyégé f3 ndere b33 abi awyaá mmw3lé mamb3ge nsa. Pege lé ndere b33 abi ab33 geji mampye ut33 ebw3. ³ Déjmerégé f3 b33 abi E33w3 áfyéé né amu nyú mekp3o mme. Lerege lé ebw3 gep3 eyigé ebw3 ákage mankw3le. ⁴ Déke depyémbo, gébéégé Kras muú alú eké mfwa ámbamé mag3nme achw3ge, apyeé nye débo nge ndere nsa ne nge yina agboó f3 gelu.

⁵ Enyú njeé usa ne ans3 andeé, wye mb3 ntó ne eb33 mamb3 ne enyú. N3gé ákpakpa nyú né machomele b33 E33w3 ne shulege mmye nyú mme mbaá ate anme. Pyégé gep3 eyigé na geba enyú mmye yéndégébé néndé asá né mmu nwe E33w3 nnó, “E33w3 áshyá yéndégen3 eyigé b33 abi ábwege mmye ákelege mampye yémb3, alerege gal3gál3 wuú mbaá b33 abi ashulege mmye ebw3 mme.” ⁶ Ndere elúmb3, shulege mmye nyú mme né mbe ushu E33w3 muú awyaá ut3o bi upw33 amu, nnó gébé jí gekw3nege abwéé enyú dékw3 nge. ⁷ Yéndégen3 eyi gechyege enyú efwyale fyégé geji né amu E33w3 néndé, ji atéé enyú yéndégébé.

⁸ Gbarege mmye nyú chánéné, dekpome mmye. Danch3mel3 muú mawame enyú, akene mb3 agyage meno fuú eké genyanya eyi geweége, akelege muú ayi ji anyéé. ⁹ Tenege uk33 ne ji, fyége wye lé met33 ne E33w3 dépérégé uka mme. Kaáge nnó elé wye géf3gé efwyale ewéna ne anme nyú né mme meko ágéne. ¹⁰ Efwyale ewé enyú dégene nye ebé lé né mbo3 gébé ne efwyale ewémb3 ebyégé E33w3 jimbo3 apyeé enyú dékere né amu enyú déténe ne apyeé enyú débo éshye. Ne ji E33w3 muú alerege b33 gal3gál3 matimati ne akuú enyú nnó dechome mmye ne Kras nnó debo nge wuú ayi alá abyéé f3. ¹¹ Uto uko ulú ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹² Meημε se Silas ne apoo me nsame maá mboó ηwe yina. Ji alú muú ayi nneere metoo ne ji. Nsá enyú ukεke unó bina nnó nfyεé enyú eshye ne nnó ngare enyú nnó unó bimbó ne úlú galógáló Εσωω ayi wáwálé. Tenege ne eshye né unó bina.

¹³ Bóó εchomele Εσωω né Babilón abi Εσωω ajya ntó, alóó enyú matame. Makós maá wa né εgbe ewé Εσωω alóó ntó enyú matame. ¹⁴ Támegege ate aημε ne gejeé ndere bóó Εσωω. Nnenemmye nnó nesó né Εσωω nehe ne enyú ako abi dechome mmye ne Kras.

Ŋwe ayi agbée Ŋwe épeá eyi Pita ásamé

Matame

¹ Me Simun Pita, maá defwe Jis̄s Kras ne nsame Ŋwe yina. Me nlu ntó ŋgbá wuú.

Nsame Ŋwe yina eta b̄ó abi ágene meti áfyéé met̄ó ne Ɛs̄w̄o wye ndere esé. Elé gétúgé Ɛs̄w̄o ne Mempoó esé Jis̄s Kras apyéé genó eyi gelú cho ne enyú ntó dégene meti défyéé met̄ó ne Ɛs̄w̄o. Ne genó eyi gelú né mmu met̄ó ewéna ewé esé ako défyéé ne Ɛs̄w̄o gel̄ó kpáá gepw̄o amu.

² Nn̄emmye nnó Ɛs̄w̄o aláre enyú galógáló gejamégejamé ne nnó apye enyú débé ne nes̄o d̄ó ndere dekage ji chan̄éné, ji ne Jis̄s Kras Ata ese.

Bége ne gep̄o eyi gelerege nnó Ɛs̄w̄o aku ne ajya enyú

³ Uto bií, nkane Ɛs̄w̄o, upye esé déb̄ó unó uko bi déb̄ó mamb̄e ne ubi, nnó débé debelege gep̄ogé sé eké eyigé Ɛs̄w̄o. Esé déb̄ó unó bina ndere dékagé ji muú akuú esé nnó deb̄ó ntó ŋḡo ne galógáló ayi ji awyaa. ⁴ Elé né meti ewéna ne Ɛs̄w̄o achyéé esé unó ul̄úúl̄ ebi upw̄ó amu ebi ji ányémeno nnó achyége, apye esé debo délyaa mmw̄ólé unó mme ebi uch̄ó gep̄oge b̄ó, deb̄o ntó gef̄ogé gep̄o eyigé ji awyaa nkane Ɛs̄w̄o.

⁵ Gétúgé unó bina uko ebi Ɛs̄w̄o apye eta ese, mmyege ne eshye déb̄éé ne gep̄o gelógéló ndere enyú défyéé met̄ó ne Ɛs̄w̄o. Ndere déb̄éé ne gep̄o gelógéló, kaáge Ɛs̄w̄o, ⁶ ndere dékage Ɛs̄w̄o, bege ne mmye megbarege, ndere déb̄éé ne mmye megbarege, bege ne met̄ó mekoge, ndere déb̄éé ne met̄ó mekoge, bege ne gep̄oge Ɛs̄w̄o. ⁷ Ndere déb̄éé ne gep̄o eyigé Ɛs̄w̄o akelage, bage gejeé ne ate aŋme, ndere déb̄ó gejeé ne ate aŋme bage gejeé ne b̄o ako. ⁸ Ge uf̄ó unó bi enyú déb̄ó mampyegé na, mb̄ogé déké dépyéé ubi gejamégejamé, dékágé nye Ata sé Jis̄s Kras né gef̄ó eyi gepyéé enyú dépyéé unó ul̄úúl̄ ne unó bi utanegé meti. ⁹ Ne muú ayi alá pyéé f̄ó unó bina, alú eké muú ayi am̄e atanege ji, ye eké muú am̄e nónómé, ne ajíí me nte nnó Ɛs̄w̄o ab̄o ashw̄one me ukwenegé gabo ayi ji ab̄o apye.

¹⁰ Ndere elúmb̄o, aŋme ba, kpagé gechyéé d̄ó mampyége genó eyi gelerege nnó Ɛs̄w̄o akuú enyú ne ajya enyú nnó debe b̄ó bií wáwálé. Deké dépyemb̄o, dékwené f̄ó né gabo. ¹¹ Ne Ɛs̄w̄o asele nye enyú amu apeá nnó dékpe né gefwa eyigé Ata sé Jis̄s Kras Kw̄wené gemége sé ágbarege te kwyakwya ne kwyakwya.

¹² Ndere elúmb̄o, me nkaá nnó enyú dékaá me unó bina, ne détene ne eshye né wáwálé ayi enyú déwyaá, yémb̄o me nkelege nnó mma ntege enyú ubi yéndégébé. ¹³ Me m̄fere nnó elú galógáló nnó téé ndere me nlú mebe, mfyéé enyú eshye detege unó bina. ¹⁴ Néndé Ata sé Jis̄s Kras apyéé me nkaá chan̄éné nnó elá gachyéé ngbo. ¹⁵ Ne mmyéé ntó ne eshye mampye nnó gébége me nlyagé mme yiná enyú detege wye unó bina.

Pita jimb̄ó akpa am̄e age ŋḡo ayi Jis̄s awyaa

¹⁶ Gébégé esé dégaré enyú gekpekte utó bi Ata se Jis̄s Kras aláre ne manchw̄ó ayi ji amagé chw̄ó nye, dese f̄ó b̄o abya abi b̄ó akwyegé ágarégé ne dégaré enyú w̄ó. Esé amb̄ó dékpa am̄e ese dégé ŋḡo wuú ayi apw̄ó amu.

¹⁷ Gébégé ji asélé enógé ne ŋḡo mbaá Ɛs̄w̄o muú alu nte, meko atane né melu

ebwó. Ebwó alu eké upa ne upwyapwiyane unó bi uchyge mekpo unóó né geluage nyú, néndé gébégé deké dénye menyéé né epaa ne ebwó chonchó anyéé lé genwáge bwó. ¹⁴ Ebwó akage gé f3 mendée ayi alá teé f3 mechó ubele. Akelage f3 manlyaa gabo mampyege. Anyua b00 abi mat00 bw0 alá bené né depore Esw0 w0, ápye gabo. Alú b00 abi akage ndere apyee ne ab0 gen0 eyige ebw0 ákelege. Ne ebw0 alu b00 abi Esw0 apye nye ebw0 ágé efwyale. ¹⁵ Ebw0 ályaa meti ewé elú cho áno mewaá, akwalé gep0ge Balam maá Bua. Ji agbo0 nya mab0ge nsa né gabo ayi ji apyee. ¹⁶ Yémb0 Esw0 ashule ji ndo né gabo ayi ji apyee. Apye géjuná jii gejó0 mej00 eké mekwaá. Gejó0gé mb0 Balam muú ekpave Esw0 yimb0 alyaa mampyege mech0 ewé eké muú ayi mekpo ela ekwane ji w0.

¹⁷ B00 bina álú eké ambu nnyi ayi áwame, ne álú ntó eké geko eyigé mbyo ákpáne. Ne melu ujw0le ewé Esw0 akwyee egile ebw0 elé empinya gemua. ¹⁸ Ebw0 áj0gé dep0 kpakpa etiré dela dep0 ne mekpo ne ula, ápye b00 ákpene né gabo, ne ásele depore ubele ányua b00 abi ámuame mamfaá mbwa ne abi ápye gabo, ákerege meso né gabo ayi ebw0 áb0 ápyee. ¹⁹ Ebw0 ágarege b00 nn0 mb0gé aké ápye yéndégen0 eyi gejige ebw0 met00, yé gen0 gef0 eyi gepye ebw0 gep0. Yémb0 meti ep0 ewé ebw0 amb00 akage lyaá gabo mampyege, néndé muú ake apye gen0 gebogebo eyigé jimb00 alá kaágé lyaá, alu mefwé mbaá gen0 eyigémb0. ²⁰ Mb0gé b00 áb0 áb0 me ályaa mampyege ubobo un0 bi ulú fa mme gétúgé ákaá Ata se Jis0s Kras Mewené gemége sé, ne un0 bimbo umágé b0 ebw0 deba, alá kágé lyaá sé ubi, ebyenn0 eb00 nye ne ebw0 kpaá epw0 ndere eb0 elú mbembe. ²¹ Eb0 elú gal0gal0 nn0 ebw0 akage yé meti ewé muú abe cho né mbe ushu Esw0, epw0 nn0 ákaá ewú ne alyaa mankw0lé mabe ayi Esw0 achyee ebw0. ²² Gen0 eyigé ebw0 apyee mb0 gelú wye eké nekane mej00 enina aké, “Mammye aw0 dew0 ama akere anye. Ashw0né mekwende ama akere abulé mmye né utw0twa.”

3

Ata Jis0s akerege nye meso

¹ Añme ba, gégé ñwe ayi apye ñwe épea eyi me nsame eta nyú na. Me nsa enyú b0 ñwe bina nn0 mpye mat00 nyú átege un0 bi ulú cho. ² Me nkelege enyú detege un0 bi b00 ekpavé Esw0 aj00 me te gachii nn0 upye nye, ne tege ntó mabe ayi Ata se Jis0s Kras ne Menchyé genwá, achyé ángbá bíi nn0 ágarege enyú.

³ Gen0ge mbe eyigé enyú deb00 mankaá gelú nn0, né kwyakwya gébé b00 abi ájwyage enyú né gen0 eyigé défyee met00 wyeé áchw00 nye. Ajwyaáge nye enyú, ne ákw0lege lé un0 bi upye mat00 ág00 ebw0. ⁴ Aj0gé nye aké, “Ata nyú, anyémeno nn0 achw00, ji alé?” Te amu ante sé ágbo0, yéndégen0 gelú wye ndere geji geb0 gelú me te gébégé Esw0 akwyé mme. ⁵ Nderé ápyee mb0, ákelege f3 mante nn0 Esw0 ase nya meko wuú akwyé mfaánebuú ne mme, apye mme atané né mmu manaá. Ne gébégé ji akwyége mme, ase ntó lé manaá ne apye ut00 wye. ⁶ Ne Esw0 ase nya ntó lé manaá mi na ne apye ñgbannyi ashwane b00 abi nya. ⁷ Wye mekomejó0 áwú ne Esw0 asele ábelé mfaa ne mme nn0 áso né mewe. Esw0 ábelé bi nn0 ube kpaá te bíi bi ji as00 nye mpa b00 ako, anii mbwe b00 abi alá ákágé ji.

⁸ Yémb0 añme ba, ékágé déjinte gen0 eyigé na. Né mbe ushu Ata, bíi uma ulú eké añme dele, ne añme dele álú eké bíi uma. ⁹ Ata ap0 f3 jó0 mampye un0 bi ji anyémeno nn0 apye ndere b00 abifo áferege nn0 Ji alú. Ji akoge lé

metós gétúgέ nýú néndé akélege fó nnó yé muú fó ama ano mme detu. Yémbó akélege lé nnó yéndémuú akwore metós wuu alyaá gabo.

¹⁰ Ne bií bi Ata achwós, uchwós nye mbelepo eke menjo. Mfaánebuú alome nye ne eshye, anomese. Ne mewε εσós nye yéndégenó eyigé gelú né mfaánebuú. Mme ne yéndégenó eyi gelú wye gesoge nye.

¹¹ Te mbaá unó bina uchoge nye gefós eyi, ndé ufós bós abi enyú débéé nye? Enyú debó mambele genwáge nýú pópó, depyεge unó bi Εσώω akélege,

¹² ndere dégile nnó bií Εσώω uchwó myεge nnó uchwós wáwa. Bií bimbo ubéé nye ebi mewε εσós ne echós nyé mfaánebuú mekomeko, ne yéndégenó eyi gelu né mfaánebuú genyuage nye gétúgέ mbaá áσósge dós. ¹³ Yémbó ese bós Εσώω degile mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke nnó achwó ndere Εσώω anyémeno. Ne bós abi abéé wyéé apyε nye lé unó bi úlú cho.

¹⁴ Aηme ba, ndere elúmbó, te mbaá enyú degile nnó unó bina upyε, myεge ne eshye nnó ji abané enyú pópó. Débégé fó ne deba mmyε. Bégé nesó ne ji.

¹⁵ Kaáge nnó metós ewé Ata akoge manchwó, elú lé nnó ji achyéé bós gébé apyε ji afere ebwós né εfwyale gabo. Mbóntó ne meηme sé Pól abó asame agare enyú né denja etiré Εσώω achyéé ji. ¹⁶ Ji ajós depó etiré na né bó ηwe abi ji asame ako. Depó etiré fó né mmu bó ηwe bií déjwεrege mankaá. Déti ne bós abi álá kágé ye genó ne bós abi álá bené né depore Εσώω wó, ábwólége amu ne deti, ágáregé fó genó eyi gelu chó. Wye ndere apyε ne maló ηwe ayifó né mmu ηwe Εσώω. Ndere ebwós ápyεmbó áwane mbó elé gemεge bwó.

¹⁷ Aηme ba, ndere debós me mbe dékaá unó bina sege gébé nnó ekágé bós abi álá belege mabe Εσώω aja enyú dékpe né gabo ayi ebwó apyεé débó gepwa né metós ewé défyéé ne Εσώω. ¹⁸ Yémbó, choge wye mbe mampyεge nnó Ata se Jisós Kras Mewené gemége sé alerege enyú galógaló ne gejeé jii gejamegejame, apyε enyú dewene ndere dékágé ji chánéné. Nnenemmye nnó ηgó abε ne ji nana ne té kwyakwya ne kwyakwya. Amen

N̄wε mbε ayi Jɔn ásamé

Mekomejɔ́ ɔ́ ayi achyεge geɲwá

¹ N̄wε yina átome ne genó fɔ eyi gebɔ gelú mε te nyá gemεge nnó Ɛsɔwɔ akwyéé mme yina. Ɛsé déwú geji, dége geji ne amε, déchere geji, ne déta geji ne amu sé. Genó eyigémbɔ élé mekomejɔ́ ɔ́ ayi achyεgé geɲwá. Ji ne ɛsé désame ɛta nyú. ² Ɛsɔwɔ apye ji ayi alu geɲwá abwólé mekwaá, ɛsé dége ji ne amε. Ne dégarege abya ayi átome ne ji ayi achyεge geɲwá eyi gélagé byé. Ji abɔ alu ne Nte ne nana délé dége ji. ³ Ji ayi ɛsé dégene ne déwú ntó unó bi ji ajɔ ne dégarege enyú nnó enyú ntó décho mbwa ne ɛsé dépyεge unó chóncho. Deké dépyεmbɔ déchome mbwa ne Nte ne Maá wuú Jisɔs Kras. ⁴ Ɛsé désame enyú unó bina nnó ɛsé ako debe ne gejamé gé nechóchó eninéjame nepwɔ́ amu.

Ɛsɔwɔ alu geɲgbɔ

⁵ Ge abya ayi ɛsé dewuú ɛta wuú ne dégarege enyú, nnó Ɛsɔwɔ alú geɲgbɔ, gemua gepɔ ne ji cháchá. ⁶ Mbɔgé ɛsé déjógé nnó décho mbwa ne ji, ne déké dépyε wye depɔ éké bɔ́ abí álú né mmu gemua ebyennó debyɔge gebyɔ. Ne dekwálege fɔ genó eyi gelú wáwálé. ⁷ Yémbɔ mbɔgé ɛsé déké dépyε depɔ éké bɔ́ abí álú né geɲgbɔ, wye ndere Ɛsɔwɔ alú, ebyennó ɛsé décho mbwa ne ate ne manó Maá wuú Jisɔs mashwɔnege ɛsé né yéndé gabo ayi dépyéé.

⁸ Mbɔgé ɛsé déjógé nnó gabo ápɔ́ ɛsé mmye, débwalége élé gemεge sé, ne wáwálé Ɛsɔwɔ apɔ́ ɛsé ne metɔ́. ⁹ Yémbɔ mbɔgé ɛsé deshüge eku mbaá Ɛsɔwɔ, né gabo ayi depyéé ji apye genó eyi gelú chɔ ne dekage lí mmye ne ji nnó ji ajigé nyε nte gabo ayi ɛsé dépyéé, ashwɔne ɛsé né yéndégenó eyi dépyéé eyi gela gepɔ cho né mbe ushu wuú. ¹⁰ Ne mbɔgé ɛsé déjoge nnó dépyε fɔ gabo wɔ, ebyennó déké Ɛsɔwɔ alu muú gebyɔ. Ne mekomejɔ́ wuú ápɔ́ ɛsé né mataɔ́.

2

Kras alu muú geɲga sé

¹ Baá ba abi gejeé, me nsame unó bina ɛta nyú nnó ékáge enyú dépyε gabo. Yémbɔ mbɔgé muú apyεgé gabo, ese déwyaá muú geɲga ayi agame ɛsé né mbe ushu nte se Ɛsɔwɔ. Muú yimbɔ élé Jisɔs Kras muú alu cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ. ² Elé Kras jimɔ́ ne Ɛsɔwɔ asele ndere ηme gepε nnó ajinte gabo sé. Yémbɔ epɔ́fɔ́ gabo awe sé jiji. Elu ntó gétúgé gabo bɔ́ mme meko.

³ Mbɔge ɛsé déké depyéé genó eyigé Ɛsɔwɔ ajɔ́, ewémbɔ ne elérége nnó dékaá ji wáwálé. ⁴ Muú ayi ajógé nnó ji ákaá Ɛsɔwɔ ne alá apyéé fɔ yéndégenó eyigé Ɛsɔwɔ ajɔ́ alu muú gebyɔ ne wáwálé apɔ́ ji né metɔ́. ⁵ Yémbɔ, mbɔgé muú aké abelege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, ebyennó gejeé eyigé ji abɔ́ gekwané ndere Ɛsɔwɔ akélege. Ge genó eyi gepye ne ɛsé dékaá nnó décho mmye ne Ɛsɔwɔ mbɔ. ⁶ Muu ayi ajógé nnó ji acho mmye ne Ɛsɔwɔ abɔ́ mankwále ntó gekagé nekεne Jisɔs.

Gekwenege ebe ewólé ebe meke

⁷ Ajeé ba abi gejeé, Ebe ewé me nsame mbɔ ɛta nyú na, epɔ́fɔ́ ebe ewe meke. Elé gekwenege ebe ewé enyú déwú mε te gébé eyigé enyú défyéé metɔ́ ne Jisɔs. Ne gekwenege ebe ewémbɔ élé mekomejɔ́ ayi enyú débɔ́ mε mbe déwú. ⁸ Yémbɔ mmage chyéé enyú ebe ewéna éké ewé meke. Geɲwage Kras ne

eyigé nyú ntó geleré wáwálé genó eyigé ebe ewéna elú, néndé gemua gélégé bye ne genḡbɔ eyigé wáwálé gégéné me.

⁹ Muú ayi ajógé nnó ji alu né genḡbɔ ne aké apaá nte menḡme wuú alu né mmu gemua eyi ji abo alú wye. ¹⁰ Mbógé muú aké abóó gejeé ne nte menḡme wuú alu né genḡbɔ. Ne ye genó gepɔ né genwá jii eyi gekágé te ji apye gabo. ¹¹ Yémbɔ muú ayi apaá nte menḡme wuú alu eké muu ayi alu né mmu gemua, akéne né mmu gemua. Ji akágé fɔ mbaá ayi ji ayyéé néndé gemua gegilé ji amé.

Débógé fɔ gejeé ne unó mme

¹² Baá ba abi gejeé, me nsame enyú unó bina neídé Esɔwɔ ajii me nte gabo nyú gétúgé genó eyi Kras apyécé. ¹³ Akpakpa ba, me nsame enyú unó bina, néndé enyú dekaa ji ayi abo alu mé te nyá gemége nno akwye yende genó. Njye usa, me nsame ntó enyú unó bina néndé enyu démmye dépwɔ mfwa aló nchye. ¹⁴ Baá ba abi gejeé, nsame enyú unó bina néndé enyú dékaa ji ayi alu Nte. Anté ba me nsamé unó bina eta nyú néndé enyú dékaa ji ayi abo alú mé te nyá gemége nnó akwye yéndégenó. Njye usa, nsame enyú unó bina néndé enyú détoó né déporé Esɔwɔ, ne mekomejɔ Esɔwɔ alu né mmu matɔ́ enyú. Ne démmye dépwɔ ntó mfwa aló nchye.

¹⁵ Ndere elúmbɔ, ekágé enyú debo gejeé ne gépoge mme yina, ye ebe lé unó mme déboge fɔ gejeé ne ubi. Mbógé muú abógé gejeé ne gepoge mme yina, ebyennó ji abóó fɔ gejeé ne Nte wɔ, ¹⁶ néndé yéndégenó eyi gelu fa mme ndere unó bi menyammye mekwaa ákelege, ebi bóó afye amé wye ne ákelege nnó abóó, ne ebi upyéé bóó ábwege mmye gétúgé ubi, unó bina uko útánégé fɔ mbaá Nte sé Esɔwɔ, útánege lé fa mme. ¹⁷ Mme yina abyécé. Yéndé genó jii eyi bóó afye amé wye mambɔ gebye enyú ntó, yémbɔ yéndémuú ayi apye genó eyigé Esɔwɔ ákelege abe te kwakwya.

Muú ayi atené ukɔ́ ne Kras achwɔ́ me

¹⁸ Baá ba abi gejeé, gébé eyigé mmena ábyeé gela kwókwólé. Tege nnó ábɔ me mbe ágaré enyú nnó muú ayi atené ukɔ́ ne Kras achwɔ́ nye. Ne bóó abi álú eké ji áchwɔ́ me gejame. Ndere elúmbɔ, esé dékaa nnó gébé eyigé mme ábyeé gela kwókwólé. ¹⁹ Bóó bimbɔ áfa mbwa ne esé. Ebwɔ́ apó fɔ bóó se. Mbógé ebwɔ́ abe bóó sé wáwálé, mbɔ alu mbwa ama ne esé. Manlyáá ayi ebwɔ́ ályáá esé álere nnó ebwɔ́ apó fɔ bóó esé.

²⁰ Yémbɔ enyú dépo fɔ nkane ebwɔ́, néndé Kras muú ukpea afané enyú Mendoó Ukpea né mmye ne enyú ako dékaa genó eyi gelú wáwálé. ²¹ Ula bi me nsame enyú unó bina, epófɔ́ nnó enyú dékagé fɔ genó eyi gelú wáwálé. Me nsame enyú unó bina gétúgé enyú dékaa geji. Ne dékaa ntó nnó yéndégenó eyi gelú gebyɔ́ gétange fɔ né eyi gelú wáwálé.

²² Né mechɔ́ ewéna, ndemuú alu muú gebyɔ́? Elé muú ayi ashyaá nnó Jisɔs apó fɔ Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa. Gefógé muú yina ne alu muú ayi atené ukɔ́ ne Kras. Ji ne ashyaá Nte ne Maá wuu. ²³ Néndé yéndémuú ayi ashyaá Maá Esɔwɔ ebyennó ákage fɔ Nte wuu. Muú ayi akamege nnó Jisɔs alú Maá Esɔwɔ ebyennó akage Nte wuu.

²⁴ Ndere elúmbɔ, gógé unó bi enyú déwuú té ula uló ubé né matɔ́ nyu. Mbógé unó bi enyú dewuú te ula uló ubége enyú né metɔ́, décho wye mmye ne Maá ne Nte wuu ntó. ²⁵ Ne genó eyigé ji anyémeno nnó achyege esé, genó eyigémbɔ elé genwá eyi gélágé byé.

²⁶ Me nsame unó bina eta nyú ntome ne bóó abi ábwólege enyú nnó délyáá genó eyi gelú wáwálé. ²⁷ Kágé nnó Mendoó Ukpea ewé Kras afané enyú né

mmye elú me ne enyú, enyú debóó sé mankele muú ayi cha nnó alerege enyú wó néndé mendoó wuú ewémbó elerege me enyú yéndégenó. Ne unó bi ewú elerege enyu ulú wáwálé gebyó gepó wyeé. Ndere ewú elerege enyú choge wye mmye ne Kras. ²⁸ Baá gejeé ba, choge wye mmye ne Ji. Dépye ge mbó, esé ako débéé f3 ne ef3 metóó ne mekpo unóó egbarege f3 esé deja mmye meso né bii ebi ji akerege meso. ²⁹ Te mbaa dékaá nnó Jis3s alú cho né mbe ushu Es3w3, dékage kaá ntó nnó yéndémuú ayi apye genó eyi gelú cho ala Maá Es3w3.

3

Esé delú baá Es3w3

¹ Pege yé gejamégé gejeé eyigé Nte sé Es3w3 abóó ne ese. Getuge gejee eyige na, ji akúú esé nnó baá bii. Mbó ne esé delú ntó. Ula bi bóó mme alá akaá f3 nnó esé delú baá Es3w3, ulú nnó ebw3 akágé f3 ji. ² Anme ba abi gejee esé delú nana baá Es3w3. Ne genó eyi debó mankaá gelú nnó Es3w3 alu danpye esé dekaá ndere débéé nyé meso gébé. Yémbó dekaá nnó gébé gé Kras akerege fa mme esé débéé nyé wye eké ji, néndé dégene nyé ndere ji alu. ³ Yéndémuú ayi ánerge metóó nnó ji abeé nyé eké Kras, abó mambelege gejwá jii pópó ndere eyigé Kras gelu.

⁴ Yéndémuú ayi apyee gabo akwene mbó lé ebe Es3w3 néndé gabo mampyege elé mankwene mabe Es3w3. ⁵ Enyú dékaá nnó Kras achw3 fa mme nnó afere esé gabo né mmye. Ne yé gabo f3 apó ji mmye chá chá. ⁶ Ndere elúmbó, yéndémuú ayi áchomé mmye ne Kras amage pye sé gabo. Ne yéndémuú ayi apyee wye gabo, alu danje yé Kras, ne akaá f3 yé ji w3.

⁷ Baá gejeé ba, dékamege f3 muú f3 abw3lé enyú. Yéndémuú ayi apye wye genó eyi gelu cho alu cho né mbe ushu Es3w3, wye ndere Kras alu cho né mbe ushu wuú. ⁸ Yémbó yéndémuú ayi apye wye gabo pyeé, alu muú danchóméló néndé danchóméló ne abóó ula mampye gabo. Gétú eyigémbó ne Maá Es3w3 achw3 fa mme nnó ách3 ut3ó danchóméló.

⁹ Yéndémuú ayi alaá maá Es3w3 apyee sé wye gabo pye, nénde ji awyaá gepagé Es3w3. Ji akágé pye sé gabo néndé, ji alaá maá Es3w3. ¹⁰ Genó eyi gelerege bóó abi alu baá Es3w3 ne abi alu baá danchóméló gelú nnó, bóó abi alá apye f3 genó eyi gelu cho né mbe ushu Es3w3 yé ebe elé gejeé alá abóó f3 ne ate anme, apó f3 baá Es3w3.

Mekomej3ó Es3w3 aké déb3gé gejeé ne ate

¹¹ Mekomej3ó ayi enyú déwuú me te ula ul3ó alu nnó esé déb3gé gejeé ne ate. ¹² Ekágé esé debe eké Ken. Ji alu maá danchóméló. Ji awá menjmo wuú. Ulanóó ji awáne menjmo wuú? Awá ji néndé unó bi Ken jimboó apye ulú nchynchye ne ebi menjme wuú apyee ulú cho.

¹³ Baá gejeé ba, ekágé enyú dela mano mekpo fuú mb3gé bóó mme aké apaá enyú. ¹⁴ Esé dékaá nnó déthane né amu negbo dékpe né mmu gejwá. Dékaá mbó néndé esé debó gejeé ne ate anme. Muú ayi alá abóó f3 gejeé ne nte menjme w3 alu né amu negbo. ¹⁵ Muú aké apaá nte menjme wuú, ebyennó alu mewané bóó. Ne dékaá nnó muú ayi awané bóó alú dambó gejwá eyi gélagé byé. ¹⁶ Genó eyi gepye esé dékágé genó eyi gejeé gelú, gelu nnó Kras achye gejwá jii agbo gétúgé se. Ne mb3ntó ne esé déb3ó manchyeé gejwágé sé, yé ebé lé mangbo gétúgé ate anme. ¹⁷ Ne mb3gé muú abeé ne gefwa ne agegé nte menjme ayi alu mbya, alá agé meshwe apoó ji w3, epye mb3ó nnó ne ji agaré aké ji agboó ne Es3w3? ¹⁸ Baá gejeé ba, ekágé déj3gé lé mej3ó meno ewú ewú nnó debó gejeé ne ate. Délérégé gejeé eyi wáwálé ne ate né mbaá unó bi dépyeé.

¹⁹ Deké debóó gejeé ne atε, mbó ne dékágé nnó détené né εgbe ewé wáwálé. Ne ewéna epye matóó abeé esé mmu pere gébégé détenege né mbε ushu Εσωω, ²⁰ yéndégébe eyí matóó sé ágarege nnó dépye gye, néndé débó mankaá nnó Εσωω aηea apwó yéndégenó eyí matóó ágarege esé ne ji akágé yéndégenó. ²¹ Ajeé ba abi gejeé, ndere elúmbó mbógé matóó sé alá agaré esé nnó dépye gye wó, débéé fó ne εfo metóó mantene né mbε ushu Εσωω. ²² Ne dékágé gíí yéndégenó ji achyεge esé néndé esé débelege mabe jíí ne dépye ntó unó bi ugóó ji metóó. ²³ Ne εbe ewé ji achyéé esé elú nnó défyéé metóó ne maá wuú Jisós Kras ne nnó debó gejeé ne atε wye ndere ji agare esé nnó dépyege. ²⁴ Bóó ako abi abelege mabe Εσωω, áchomé wye mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne εbwó. Genó eyi gepyε nnó esé dékaá nnó ji acho mmye ne esé elé Mendoó wuú ewé ji afyéé esé né mmu metóó.

4

Mendoó ewé wáwdlé ne ewé gebyo

¹ Ajeé ba abi gejeé, ékágé dékamege ne yéndégenó eyigé muú ajóógé. Muú ajóógé genó, chegege dége mbógé mendoó ewé εtene ji nnó ajóó etané mbaá Εσωω, néndé gejamégé bóó ekpávε gebyo achwó ne atyaá né mme meko. ² Genó eyi gepyε ne dékaá mbógé elé Mendoó Εσωω ne elú muú né mmye gelú nnó, yéndémuú ayi agarege nnó Jisós Kras achwó fa mme ndere mekwaá ji yimbó ne Mendoó Úkpea elú ji mmye. ³ Ne yéndémuú ayi alá agarege fó nnó Jisós achwó fa mme ndere mekwaá Mendoó Εσωω epóófó ji né mmye. Ji yina ne awyaá mendoó muú ayi atené ukóló ne Kras ayí enyú debó dewuú nnó achwóó. Ne nana alu me fa mme. ⁴ Baá gejeé ba, enyú delu baá Εσωω ne detoó dépwó bóó gebyo bimbó néndε muú ayi alu enyú né mmye awyaá uto apwó muú ayi alu bóó mme né mmye. ⁵ Bóó gebyo bimbó alu ele bóó mme. Ndere elúmbó, εbwó ájóógé lé dépóré mme ne bóó mme áwuú ne εbwó. ⁶ Esé delu bóó Εσωω, ne yéndémuú ayi akágé Εσωω áwuú ne esé. Ne muú ayi ála apó fó muú Εσωω áwuú fó ne esé. Ge mbó ne dékágé nyε mbógé muú awyaá mendoó ewé wáwálé waá nnó awyaá lé mendoó ewé gebyo.

Εσωω elé gejeé ne yéndémuú Εσωω abóó gejeé ne bóó

⁷ Ajeé ba abi gejeé, déboge wye gejeé ne atε néndé gejeé getanege né mbaá Εσωω. Ne yéndémuú ayi abóó gejeé ne bóó alu Maá Εσωω ne akágé Εσωω. ⁸ Ne muú ayi alá abóó fó gejeé ne bóó akágé fó Εσωω, néndé Εσωω elé gejeé. ⁹ Ge na ne Εσωω aléré nnó ji abó gejeé ne esé. Ji ató danchi maá wuú fa mme nnó getu jíí, esé debó genwá. ¹⁰ Ge genó eyi gejeé gelu mbó. Epóófó nnó esé debóó gejeé ne Εσωω. Elú elé nnó ji abóó gejeé ne esé ne atóme maá wuú nnó achwó agbó ndere ημε γεpe nnó ji ajinte gabo ayi esé dépye. ¹¹ Aημε ba abi gejeé, mbógé nnó na ne Εσωω abóó gejeé ne esé, esé ntó debó mambó gejeé ne atε. ¹² Muú fó alu dange Εσωω ne ame, yémbó mbógé debógé gejeé ne atε, Εσωω achome mmye ne esé, ne gejeé eyigé esé débóó ne atε gekwanege ndere Εσωω akεlege. ¹³ Εσωω achyéé esé Mendoó wuú, ge mbó ne dékágé nnó esé décho mmye ne ji ne ji ntó acho mmye ne esé, néndé ji achyéé esé Mendoó wuú. ¹⁴ Ne esé amboó dége ne degarege bóó nnó Nte se Εσωω ató Maá wuú fa mme nnó achwó ábεé Menchyé genwá mbaá bóó mme. ¹⁵ Ne yéndémuú ayi akamege nnó Jisós alu Maá Εσωω, Εσωω achome mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne Εσωω. ¹⁶ Ndere elúmbó, esé ntó dékaá ne dékámé nnó Εσωω abó gejeé ne esé.

Ɛsɔwɔ abɔɔ gejeé ne bɔɔ, ne yéndémuú ayi abɔɔ wye gejeé achome mmye ne Ɛsɔwɔ ne Ɛsɔwɔ ntó achome mmye ne ji. ¹⁷ Genó eyi gepye esé dékaá nnó gejeé eyi débɔɔ gekwané ndere Ɛsɔwɔ akelege, elé mbɔgé esé débéé fɔ ne ɛfɔ metɔɔ né bii bi Ɛsɔwɔ asɔɔ mpa néndé geɲwáge sé fa mme gelú wye eké eyigé Kras. ¹⁸ Ɛfɔ ɛpɔ né gejeé, gejeé gekwɔnégé ndere Ɛsɔwɔ akelege gebuú ɛfɔ. Geno eyi gepye ɛfɔ elé ɛfwyale. Ne yéndémuú ayi abɔɔ ɛfɔ metɔɔ ebyennó gejeé eyigé ji abɔɔ gelú gawkáne ndere Ɛsɔwɔ akélagé.

¹⁹ Esé debɔɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ ne ate aɲme néndé Ɛsɔwɔ abɔ me mbe abɔ gejeé ne esé. ²⁰ Mbɔgé muú ajógé nnó ji abɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ ne ake alu paá nte meɲme wuú ebyennó alu muú gebyɔ néndé muú alá abɔɔ fɔ gejeé ne nte meɲme wuú ayi ji agene ne ame, epyeɛmbɔ nnó ne ji abɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ muú ji álé gené? ²¹ Ne achyé esé ɛbe ewena aké: Yéndémuú ayi abɔɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ abɔ mambɔ ntó gejeé ne ate aɲme.

5

Esé dewyaá uto ɛbi démmye depwɔ gabo fa mme

¹ Yéndémuú ayi ákamege nnó Jisɔs alu Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elé gefwa, ebyennó alu Maá Ɛsɔwɔ. Ne yéndémuú ayi abɔɔ gejeé ne nte abɔɔ ntó gejeé ne maá wuú. ² Genó eyi gepyeé ne esé dékaá nnó debɔɔ gejeé ne baá Ɛsɔwɔ elé mbɔgé debɔɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ ne debélagé mabe jii. ³ Mambɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ elé mambélagé mabe jii. Ne mabé jii ájwerégé fɔ mambelé. ⁴ Néndé yéndémuú ayi alaá maá Ɛsɔwɔ awyaá uto bi ji ammye apwɔ gabo fa mme. Ne mankame ayi esé dékame nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ ne epye nnó esé debɔ uto bi démmye depwɔɔ bɔɔ mme. ⁵ Ndé muú ayi apwɔɔ gabo fa mme? Elé muú ayi ákamé nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ.

Unó bi ulérége nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ

⁶ Elé ji yina ne alú Jisɔs Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elé gefwa. Ji achwɔɔ fa mme, awyaá ji manaá ne manoó miú machye mme gébégé ji agboó. Ji akoó fɔ elé né mmu manaá mamímamí wɔ, akoó né mmu manaá choncho ne manoó. Ne elé Mendoó Ukpea ne ɛtene ntesɛ sɛ nnó mecho ɛwéna elu wáwálé néndé Mendoó Ukpea egarege wáwálé. ⁷ Bɔ ntesɛ alu aléé abi alerégé nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ. ⁸ Bɔ ntesɛ bina elé Mendoó Ukpea, manaa ne manoó. Ɛbwɔ bina aléé, ajógé wye genó gemma. ⁹ Akwaá agaré unó bi ɛbwɔ akaá, esé dekámegegé nnó ájógé wáwálé. Yɛmbɔ genó eyigé Ɛsɔwɔ agarégé geɲéá gemɛ gepwɔ amu. Ne ji ne agaré esé genó eyi getome ne Maá wuú. ¹⁰ Yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne Maá Ɛsɔwɔ akáge né metɔɔ wuú nnó genó eyigé Ɛsɔwɔ agarege atome ne maá wuú gelú wáwálé. Yéndémuú ayi alá fyéé fɔ metɔɔ ne Ɛsɔwɔ wɔ, ebyennó asele Ɛsɔwɔ nderé muú gebyɔ, néndé ashyá mankame nnó genó eyigé Ɛsɔwɔ ajɔɔ atome ne Maá wuú Jisɔs gelú wáwálé. ¹¹ Ge genó eyigé Ɛsɔwɔ agaré esɛ na: Ji chyé esé geɲwá eyi gélagé byé. Geɲwá eyigé na getanégé mbaá Maá wuú. ¹² Ne yéndémuú ayi áchómé mmye ne Maá Ɛsɔwɔ awyaá geɲwá. Yéndémuú ayi alá cho mmye ne Maá Ɛsɔwɔ wɔ, apɔ fɔ ne geɲwá.

Geɲwá eyi gélagé byé

¹³ Nsame enyú unó bina, enyú abi dékamé nnó Jisɔs alú Maá Ɛsɔwɔ nnó enyú dékaá nnó déwyaá geɲwá eyi gélagé byé. ¹⁴ Esé deténégé né mbe ushu Ɛsɔwɔ né mmyemene debéé fɔ ne dembyɔ néndé dékaá nnó yéndé genó eyi esé degigé ji awuú esé mbógé degigé ndere ji akélagé. ¹⁵ Mbógé esé dekaá nnó ji awuú esé né geno eyi degigé ji, debɔ mankaá ntó nnó ji achyɛ me esé genó eyi degigé ji.

¹⁶ Mbɔgé muú akage nnó nte meɲme apyεé gabo ayi ála atene fɔ muú né negbo, anemmye nnó Eɔwɔ ají ji nte achyεε ji geɲwá. Ewéna etome élé ne bɔ́ abi apyε gabo ayi ála atene fɔ muú né negbo néndé gabo yifɔ alu ayi atene muu né negbo. Njɔ́ fɔ nnó enyú dénénemmye mbaá Eɔwɔ gétúgé muú ayi apyεé gefɔ́gé gabo yina wó. * ¹⁷ Yéndé gyεé ayi muú apyε élé gabo né mbε ushu Eɔwɔ. Yémbɔ gabo ayifɔ alu ayi ála aténé fɔ muú né negbo.

¹⁸ Esé dekaá nnó yéndémuú ayi alaá Maá Eɔwɔ apyεε sé gabo pye néndé Jisɔs Maá Eɔwɔ abame ji ne danchɔmeló ákágé pye fɔ́ ji genó.

¹⁹ Dékaá nnó esé delu baá Eɔwɔ. Bɔ́ mme ako abi ála akage Eɔwɔ alu né amu muú nchyε.

²⁰ Eɔse dekaá yé nnó Maá Eɔwɔ achwɔ́ fa mme ne apyε nnó esé dekaá unó bina ne nnó dekaá Eɔwɔ muú alu wáwálé. Eɔ́ decho mmye ne Eɔwɔ muú alu wáwálé ne Maá wuú Jisɔs Kras. Ji ne alu Eɔwɔ muú alu wáwálé. Ji ntó ne achyεge geɲwá eyi gelagé bye fɔ́.

²¹ Ndeéré elúmbɔ, baá gejeé ba, ngárégé enyú nnó sege gébé nnó ekágé denógé aló uka.

* **5:16** Elú wáwálé nnó: Bɔ́ abi ágií deporé Eɔwɔ dɔ́ áké, gabo ayi atene muú né negbo élé manshya ayi gejamégé bɔ́ áshyaá mankame nnó Jisɔs alu Maá Eɔwɔ.

NWE ayi agbeé ηWE εpea eyi Jón ásamé

Matame

¹ Me muú kpaá echomele bós Esowó ne nsame ηwe yina.

Ntome ji eta wye mma kpaá muú Esowó ajyaa. Ntome ntó ji eta baá byeé. Me mbó gejeé ne enyú ne metós wa meko. Epófs me mbií ne mbós gejeé ne enyu, bós ako abi akaá wáwálé Esowó abós ntó gejeé ne enyú. ² Néndé wáwálé yina alu ese né matós ne abeé nyε ese matós kpa te kwyakwya.

³ Nnenemmye nnó Esowó Nte ese ne Jisós Kras Maá Nte álérégé esé galógaló, agene ese meshwe ne apye ese debe né nesó. Nnenemmye nnó, unó bina ube ebi sé, esé abi dékwolege wáwálé Esowó ne debós gejeé ne ate.

Dékwolege genó eyi gelú wáwálé debógé wye gejeé ne ate

⁴ Metós εgós me dós ndéré nge ne nnó baá byeé abifo akwólégé wáwálé Esowó ne apye wye ndéré Esowó Nte agarege ese nnó dépyege. ⁵ Nderé elúmbó, mma me nkpeage wó nnó debógé wye gejeé ne ate. Epófs ebe meke ne me nchyege mbó wó, elé gekwenége ebe ewé ese dewuú me te ula uló. ⁶ Mambógé gejeé ne ate, atene nnó depyege unó bi Esowó agare esé nnó dépyege. Ge ebe ewe enyu dewuú me te ula uló mbó nnó debógé wye gejeé ne ate.

⁷ Me njógé mbó néndé gejamégé bós dembwóle atyaa mbó fa mme. Ebwó ákame fós nnó Jisós Kras achwó fa mme ndere mekwaá wó. Ufós bós bina alu lé bós muú dembwólé yimbó muú ayi atené ukóló ne Kras. ⁸ Nderé elúmbó, sége gébé nnó ekágé nsa ayi enyú delu mambó gétúgé utós bi esé depye anó mme detu. Mpyege lé nnó debós nsa nyu meko.

⁹ Yéndémuú ayi ála apyeé fós unó bi Kras alere, ne aje le mbε agbege unó né ebi Kras alere ebyennó após ne Esowó. Ne yéndémuú ayi apyeé unó bi Kras álérégé, ebyennó alu ne Nte chóncho ne Maá wuú. ¹⁰ Nderé elúmbó, mbógé muú achwóge eta nyú alá gárégé fós lé unó bina ebi Kras alere, dekamege fós ji akpe né upú nyú, ye mantame ji detamege kan̄ka. ¹¹ Néndé muú atámégé gefóge muú yina, ebyennó acho mbwa ne ji né ubobo unó bi muú yimbó apyeé.

Kwyakwya mejós

¹² Me nwyaa gejamégé unó mangaré enyú, yémbó nkεlege fós mansa ubi né mme. Néndé me mbele umεé manchwós gé enyú nnó detu ushu ne ate ne njós mejós ewéna nnó esé akó debé ne metós megómege gbene.

¹³ Baá meηme wye ayi mendée muú Esowó ajyaa ntó alós wó matame.

Nɔwe ayi ágbee nɔwe eléé ayi Jɔn ásamé

Matame

¹ Me Jɔn muú kpaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ne nsame nɔwe yina.

Ntɔme ji eta wye Gayɔs mejeé wa ayi gejeé. Me mbɔ́ gejeé ne wɔ wáwálé.

² Mejeé wa, nnenemmye nnó yéndégenó eyigé wɔ ɔpye gekene chanéné, ne nnó wɔ ɔbe metometo wye ndere nkaá nnó né mbɛ ushu Ɛsɔwɔ wɔ pɔ́ fɔ́ ne efwyale né metɔ́ wyeé. ³ Me njógé mbɔ́ nénde metɔ́ egɔ́ me dɔ́ gébége aɔme fɔ́ atane ewú mbɔ́ agaré esé ndere enyú dékwalege wáwálé Ɛsɔwɔ wye ndere wɔ ɔpye me yéndégébé. ⁴ Me mpɔ́ se ne metɔ́ megómégó ewe cha ewé epwɔ́ ewéna manwuú nnó baá ba ákwalege wáwálé Ɛsɔwɔ.

Aféé Gayɔs

⁵ Mejeé wa, wɔ ɔpyeé utɔ́ ulúulú ne metɔ́ wyeé meko mbaá ate aɔme chacha ne aɔkéé bɔ́. ⁶ Ɛbɔ́ agare echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ewé elú wena ndere wɔ ɔlerege gejeé ne bɔ́. Ne elú galógáló nnó wɔ ɔpɔ́ ɛbɔ́ ne genó ndere Ɛsɔwɔ akalege nnó aɔye mbɛ ne nekene bɔ́. ⁷ Ɛbɔ́ akene mbɔ́, elé gétúgé mabɔ́ Jisɔs Kras ne ɛbɔ́ aselé fɔ́ genó mbaá bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. ⁸ Ndere elúmbɔ́, esé debɔ́ mampogé ufɔ́ bɔ́ ndere bina nnó esé ntó décho amu ne ɛbɔ́ dégarage wáwálé Ɛsɔwɔ.

Dyotrefes akwe mpa

⁹ Me mbɔ́ nsa nɔwe ntó mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ewé ewú, yémbɔ́ Dyotrefes muu akalege nnó awu lé ne ji, akamege nye fɔ́ manwú ne me. ¹⁰ Ndere elúmbɔ́, me nchwógé ewú ndyaá nye ji ula né unó bi ji apye. Ji achɔ́ me mabɔ́. Ne mecho ewé ekpe bɔ́ ɛbɔ́ amu elú nnó ji ashyaá ntó ate aɔme abi achwɔ́ ewú nnó ajwalege fɔ́ ne ji. Ne ashyaá ntó nnó bɔ́ abi álú manse ate aɔme bimbo asege sé. Ne ábú ɛbɔ́ né mmu echomele bɔ́ Jisɔs.

¹¹ Mejeé wa, ékágé ɔkwalege gabo, kwalege lé galógáló néndé muú ayi apye genó eyi gelú cho alu muú Ɛsɔwɔ. Ne muú ayi apye geno eyi gela pɔ́ fɔ́ cho akágé fɔ́ Ɛsɔwɔ.

Aféé Demetrɔs

¹² Yéndémuú afége meɔme sé Demetrɔs. Ne wáwálé alu nnó ji alu muú melóméló. Ne ese ntó dejógé wye mbɔ́, ne enyú dékaá nnó genó eyigé ese dejógé gelu wáwálé.

¹³ Me nwyaá gejamégé unó mangaré wɔ, yémbɔ́ nkelege fɔ́ mansa ubi mme.

¹⁴ Me mbɔ́ mbele uméé manchwɔ́ nge wɔ. Nchwógé detuge nye ushu ne ate déjɔ́ mejɔ́.

¹⁵ Nnenemmye nnó enyú debɛ né nesɔ. Ajeé byéé ako alɔ́ wɔ matame. Ne wɔ mbɔ́ ke ɔtame yéndé mejeé se ayi alu ewú.

N̄WE ayi Jud ásamé

¹ Me Jud maá defwe Jis̄as Kras ne men̄mo Jemsi ne nsame n̄we yina.

Nsame ji mbaá b̄óó abi N̄te sé Ēs̄ow̄o akuú, ebw̄ó abi ji agboó ne ebw̄ó d̄óó ne Jis̄as Kras ntó apele ebw̄ó ch̄án̄jéné.

² Nn̄enemmye nnó Ēs̄ow̄o alere enyú galógáló, nes̄o ne gejeé gejamegejame.

S̄ege gébé ne ubobo unó bi an̄lere gebȳo alerege

³ An̄me ba, me mb̄o mmyeé nnó nsa n̄we yina gétúḡé mamfere ayi Ēs̄ow̄o afere esé ako né efwyale gabo. Yémb̄o ngé nnó elú galógáló nnó nsa mpye enyú detene ne eshye né dep̄oré Jis̄as etiré achyeé esé b̄óó bií nnó defye met̄óó ne ji damaá te kwyakwya. ⁴ Njógé mb̄o néndé b̄óó f̄s̄ ákpe mbwa ne enyú mmye defyadefya. Uf̄óó b̄óó bina ne ábw̄alé ul̄óó melu ebi Ēs̄ow̄o alerege esé, ulaá lé genó eyigé ebw̄ó atenege wye ákwérege dep̄ore ubelé tametame etiré ebw̄ó ápyeé. Asa né mmú n̄we Ēs̄ow̄o te gachí nnó, Ēs̄ow̄o achyege n̄ye uf̄óó b̄óó bina efwyale abi alá nóge ji. Ebw̄ó ntó ashya Jis̄as Kras, ewé ji ne alu Ata ne muú ayi apw̄o amu.

⁵ Yé lé enyú dékaá me unó bina uko, nk̄elege nnó mpye enyú deté ndere Ata Ēs̄ow̄o ab̄o afere b̄óó Israeli né ámu b̄óó Ijip ne ewyage áwane b̄óó abi alá fyéé met̄óó ne ji w̄ó. ⁶ Ne tége ntó ndere epyeé ne makiénné Ēs̄ow̄o ayi alá jw̄ole né malu ut̄óó b̄w̄ó w̄ó, ályaa malu ujw̄ole b̄w̄ó alá ápyeé lé unó bi cha. Ēs̄ow̄o awé nya aji ne ba mkpokove, abi aláá wyeé wewe te kwyakwya, afye áji né melu empinya gen̄o mukpa ágile gekpekepe bií bi Ēs̄ow̄o as̄óó mpa b̄w̄ó. ⁷ Wyem̄b̄o ntó ne epye nya ne b̄óó Sodom ne Gom̄ora ne baá mal̄o ayif̄o ayi álu kw̄ókw̄ólé ne áji. Ebw̄ó ábélege nya ubele tametame ne apyeé ubobo unó bi akwaá alá b̄óó f̄s̄ mampye w̄ó. Getú eyigémb̄o, Ēs̄ow̄o alwéé áji ne mew̄e ewé elá énomégé. Ēs̄ow̄o apyem̄b̄o nnó akwélé esé ako mbeé né genó eyi gepye nya ne ebw̄ó.

⁸ Wyem̄b̄o ntó ne b̄óó abi álu bíbí né mbwa enyú ájógé nnó Ēs̄ow̄o alerege ebw̄ó unó né ame geja. Getú eyigémb̄o, ápyeé unó bi uch̄óó menyammye b̄w̄ó. Anógé f̄s̄ b̄óó kpakpa ne ájógé mej̄óó mebomebo ne uto bi ákpakpa né mfaánebuú. ⁹ Yé gébégé ekiénné Ēs̄ow̄o ewé kpaá ewé ekamege nnó Mikel éwamege ne danch̄omeló gétúḡé gen̄kw̄ógé Mosis ese f̄s̄ utó né amu jii ej̄óó mej̄óó mebomebo ne danch̄omeló w̄ó, ej̄óó lé nnó Ata anya w̄ó. ¹⁰ Yémb̄o b̄óó bina ájógé mej̄óó mebomebo né unó bi ebw̄ó alá ákágé ula. Ne ápyeé unó eké menya mewaá. Yéndégenó eyi gekw̄ome ebw̄ó mekpo apye p̄ye. Ne élé wye unó bina ne uwane ebw̄ó. ¹¹ Eb̄óó n̄ye ne ebw̄ó néndé ebw̄ó ákwólé gekage nekene Ken muú ab̄o áwáné men̄mo wuú. Aj̄inte gem̄ge b̄w̄ó ákwólé meti ewé ab̄óó nsa ápye ubobo unó wye ndere Balam ab̄o apyeé. Ebw̄ó áshya manw̄ú ne Ēs̄ow̄o, ndere Kora ab̄o apyeé. Ne ndere Kora ágboó, mb̄ontó ne ebw̄ó ágboó n̄ye. ¹² Ebw̄ó álu eké upwapwane unó né geluage nyú gébégé déké dényeé epaá menyéé gejeé. Ebw̄ó ányeé menyé gef̄óó eyi gegboó mmye. Alú áteé élé uné ebi b̄w̄ó. Alú ntó eké geko eyigé mbyo akpane geji gela gekwene manaá. Ne eké un̄óó ebi ula uw̄ome unpome gébégé un̄óó uko uke uw̄ome. Alú eké un̄óó ebi ágoo ubi ne makaka. Agboó negbo nd̄o epea. ¹³ Ebw̄ó álu eké n̄gbannyi ebeé mega. Ne gabo ayi ebw̄ó ápye álu eké gefwene eyi n̄gbannyi metometo atene né mapea mewaá ne mmye egboó f̄s̄ b̄w̄ó. Ebw̄ó álu eké b̄o danji abi ályaa malu

bwó ájyée malu ayi cha. Ebwó bina, melu ewé Esòwò ábelé ebwó élé empinya gemua eyi gelá gebye te kwyakwya.*

¹⁴ Enòk ayi agbeé upyáne ukeneama mbaá Adam, abó ajóó me nya ató ne bós bina aké, “Wugé Ata achwós nye ne bó ðele bó ðele makiénné ukpea jíí.

¹⁵ Asóó nye mpa bós ako. Agare bós abi alá kágé ji nnó ákwe mpa gétúgé gabo ayi ebwó ápyéé ne mejóó mebomebo ewé ebwó ájóó ne Esòwò.”

¹⁶ Bós bina áshulege bós abifó ndo, ne yé genó eyi gekwanege ebwó metós gepó. Apyé lé ubobo unó bi ugós ebwó matós, álú bós gempóge. Ne áké álogé gélogé mejóó ne muú ebyennó akélege nnó ase genó eta wuú.

Pyége wye genó eyigé Esòwò akélege

¹⁷ Yémbò aḡme ba abi gejee, enyú debó mantégé unó bi nya aḡgbá Ata sé Jisòs Kras ajóó. ¹⁸ Ebwó ájóó nya áké, “Né kwyakwya gébé, bós abi ájwane nye enyú gétúgé deporé Esòwò etiré enyú dékwólegé áchwós nye. Ne ápye nye lé ubobo unó bi ugós ebwó metós, ebi Esòwò alá kélege.” ¹⁹ Bós bina ne áchwós nye ne aḡgya né geluage nyú, ebwó ápyéé lé unó bi bós mme ápye, ebi uselé utó bwó néndé Mendóó Esòwò epó ebwó mmye. ²⁰ Yémbò, aḡme ba, pyége nnó metós ewé enyú defye né unó bi Esòwò jimbós alere enyú ewéne. Enyú deké denenemmye, gógé Mendóó Ukpea eleré enyú meti. ²¹ Belege geḡwágé nyú gebe gefóó eyigé Esòwò ákágé lerege enyú gejeé jíí ndere dégile galógaló ayi Ata sé Jisòs Kras nnó achwóge age enyú meshwe, enyú debó geḡwá eyi gélagé byé fó. Ji apye nye mbó gétúgé ji agboó ne enyú.

²² Gege meshwe ne bós abi álú ne dembyó né unó bi ebwó áfyéé metós wyeé.

²³ Póógé abifó, défere ebwó átane né mmu mewé ékágé ásóó. Ne mbaá abifó ntó, gege ebwó meshwe, yémbò sege gébé nnó ékágé gabo bwó áchálé enyú. Págé yé bé élé mandéé ayi bós abi ápye yéndé gabo áfyéé néndé gabo ayi ebwó ápye áchò me mandéé yimbò.

Défége Esòwò

²⁴ Matame mabe ne Esòwò muú akage póó enyú nnó ékágé dékwe né gabo. Ji ákage pye enyú détene cho né mbe ushu wuú. Deké degene gekpekpe énogé wuú matós agós enyú mmu. ²⁵ Jimbíí ne alú Esòwò Menchyé geḡwá né gétúgé genó eyigé Ata sé Jisòs Kras apyéé. Nnenemmye nnó bós ánogé Esòwò, Esòwò mbíí ne abós ešhye ne uto uko te ula ulóó, nana, ne te kwyakwya Amen.

* **1:13** Elú wáwálé nnó: Danji élé menò membe ayi akle eké gasama akoóge né mfaánebuú.

Nɔwɛ unɔ Jisɔs alɛrɛ Ɔn nɛ amɛ geɟya

Ɔn agarɛ unɔ bi ulu nɛ nɔwɛ yina

¹ Nɛ mmu nɔwɛ yina ne ɔsamɛ unɔ bi Jisɔs Kras alɛrɛ. Ɛsɔwɔ apɛ Jisɔs akaá unɔ bina nnɔ alɛrɛ baá dɛfwɛ bií unɔ bi uchwɔ pyɛ nana. Jisɔs Kras atɔ ɛkiɛnnɛ wuu nnɔ ɛɟɛ ɛpyɛ maá utɔɔ wuu Ɔn akaá unɔ bina. ² Ne Ɔn agarɛ unɔ bina uko wɛɛ ndɛre ji agɛnɛ. Genɔ ɛyigɛ ji ɔsamɛ ɛlɛ meko mejɔɔ ayi Ɛsɔwɔ ajɔɔ ne wáwálɛ ayi Jisɔs Kras alɛrɛ nɛ genɔ ɛyi ji agare. ³ Ɛsɔwɔ ájɛ muú ayi akuú nɔwɛ yina ayi agaregɛ unɔ bi upɛɛ mbɔ nana ne ɛbi upɛ nɛ meso gɛbɛ, ne ájɛ ntɔ yɛndɛmuú ayi awúu unɔ bi ɔsamɛ wɛɛ ne apɛɛ ubi. Nɛndɛ gɛbɛ ɛyigɛ unɔ bi upɛɛ nɛ gɛla kwɔkwɔlɛ.

Ɔn alɔ matame mbaá machomele bɔɔ Ɛsɔwɔ akɛnɛama

⁴ Me Ɔn ne nsamɛ nɔwɛ ayina ntɔme ɛta nyú machomele bɔɔ Ɛsɔwɔ akɛnɛama ayi álú nɛ gebagɛ mewaá Ɛsya.

Nnɛnemmyɛ nnɔ Ɛsɔwɔ álɛrɛgɛ ɛnyú galɔgálɔ, ápyɛ ɛnyú dɛbɛ nɛ nesɔ. Ɛsɔwɔ muú alu nana, muú abɔ alu mɛ, ne muú achwɔɔ nɛ ne mandɔɔ akeneama ayi álú nɛ mbe geluɔge gefwage jii chóncho ne ^{*} ⁵ Jisɔs Kras, muú álú toɟɛ ntɛsɛ ne maá mbe ayi akwilɛ né negbo, ne muú álú nana, mɛfwa kpaá mbaá afwa mme, álɛrɛgɛ ɛnyú galɔgálɔ, apɛɛ ɛnyú dɛbɛ nɛ nesɔ. Matame mabɛ ne ji muú abɔɔ wɛɛ geɟɛ ne ɛsɛ ne aferɛ ɛsɛ nɛ gabo gétúgɛ manoó mií ami machyɛɛ mme. ⁶ Ne apɛɛ ɛsɛ déla bɔɔ abi ágbárege gefwa ne ji ne apɛɛ ntɔ ɛsɛ déla ampyɛɛ upɛ abi ápyɛɛ utɔɔ Ntɛ wuu Ɛsɔwɔ. Nɟɔ ne utɔ ubɛ ne ji tɛ kwyakwya ne kwyakwya. Amen

⁷ Gɛge, ji achwɔɔ nɛ nɛ mmu gekógɛ mfaánebuú ne yɛndɛmuú agɛne nɛɛ ji. Yɛ ɛbɛlɛ bɔɔ abi ájomɛ ji áwanɛ. Ne bɔɔ mme meko álili nɛ gétúgɛ ɛfwyale ɛwɛ ji achyɛge nɛ ɛbwɔ ɛbɛ mbɔ. Amen.

⁸ Ata Ɛsɔwɔ akɛ, “Me ne nlú muú mbe ne ayi kwyákwyá.” Me ne alú, “Muú ayi alú nana, ne ayi abɔ alú ne ayi achwɔɔ nɛɛ. Ɛsɔwɔ ayi Apwɔɔ amu.”

Ɔn agɛ Maá Ntɛ Mekwaá nɛ amɛ géɟya

⁹ Me Ɔn, meɟmɛ nyú nɛ ɛchomelɛ bɔɔ Jisɔs, gétúgɛ me ntɔ nchome mmyɛ ne Jisɔs, ne nɛne ntɔ ɛfwyale wɛɛ ndɛre ɛnyú. Me nlú ntɔ muú ama wɛɛ ndɛre ɛnyú nɛ gefwa ɛyigɛ Ɛsɔwɔ ágbárege ne nkógɛ metɔɔ wɛɛ ndɛre ɛnyú mpwa fɔ. Abɔ ábu me mɛfɛ né melɔ metɔɔ nnyi ɛwɛ ákuú nnɔ Patmɔs gétúgɛ ngárege mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ ne wáwálɛ ayi Jisɔs alɛrɛ nɛ genɔ ɛyi ji agare. ¹⁰ Nɛ bií uwyaá ɛbi ulú bií Ata, Mendoó Ukpea ɛchwɔ me mmyɛ ne nwú gekpɛkpɛgɛ meko fɔ ndɛre atanɛ me nɛ meso ɛkɛ meko mbá. ¹¹ Akɛ, “Sá unɔ uko ɛbi ɔɟɛnɛ nɛ nɛ mmu nɔwɛ, ɔɔ mbaá machomele bɔɔ Ɛsɔwɔ akɛnɛama ayi álú nɛ umɛ malɔ yina: Ɛfɛsɔs, Smyna, Pɛgamɔn, Tayatira, Sadis, Filadelfya ne Laodisha.”

¹² Ne mbwólégɛ mmyɛ mangɛ muú ayi ajɔge me mejɔɔ né meso, ngɛ uluɔ mátúlɛkán ukɛnɛama ɛbi akwɛɛ ne gul. ¹³ Nɛ metɔɔ metɔɔ uluɔ ɛbimbɔ, ngɛ muú fɔ ndɛre atɛnɛ ɛkɛ maá ntɛ mekwaá. Afyɛ nku metyɛmetyɛ ayi akwɔnɛ ji uka. Ne ani gebagɛ ndɛɛ ɛyi gɛgɛnege ɛkɛ gul, gɛnɔ ji nɛ gebómɛ. ¹⁴ Mejwɛ wuu ɛlú pɔpɔ ɛkɛ nɛwúnɛ ugoó, yɛ ɛkɛ makanɟkoma ne amɛ jii agɛnege ɛkɛ nɛnómɛ mewɛ. ¹⁵ Uka bií ushwánege ɛkɛ afyaákó ayi ásoɔ nɛ mewɛ, atilɛ ashwánege manɛmanɛ. Meko wuu awyale ɛkɛ nekɔnɛ nnyi nekwe ne mbɔ,

* 1:4 Ɛlú wáwálɛ nnɔ: Ɛsya ayi ajógɛ mbɔ ɛlɛ ayi tɛ nya. Fina ákuú nnɔ Turkey.

chuchu. ¹⁶ Agbaré ambe akénéama né eghε ebwonye wuu ne aparanja ayi achyaá magbe apea atané ji né meno. Ushu bií ugenege eké ημεέ metós ηwamesé.

¹⁷ Ngege ji, nkwe ji né uka eké muú ayi agboó. Anyaa ebwonye wuu anere me mmye aké, “Ofoge, me ne nluú muú mbe ne ayi kwyakwya. ¹⁸ Me nluú mebe, me mbo ngbo, ne ge menluú mebe te kwyakwya ne kwyakwya. Me nwyaa uto mampye bóó abi ágboó ákeré né genwá wye ndere muú ágbárege bó agbógóló manené melo áwuú bóó.

¹⁹ “Sá yé unó bi wó agené; ebi upye mbo nana choncho ne ebi upyé nye meso gebé. ²⁰ Ge genó eyi gebó gelu bibii, eyi getome ne ambe akénéama ayi agene me ngbare né ebwonye wa ne uluó matulékán ukénéama ebi akwyéé ne gul. Ambe yimbo akénéama atene mbaá makiénné Esowó akénéama ayi alú né machomele bóó Esowó akénéama. Ne uluó matulékán ebimbo ukénéama utene mbaá machomele bóó Esowó akénéama.”

2

Nye yi dtame mbaá echomele bóó Esowó né meló Efesós

¹ Muú ayi me nge ne ama gejya aké, “Sá ηwe yina otó mbaá ekiénné Esowó ewé echomele bóó Esowó né meló Efesós.

“Garé ebwó oké, gegé mekomejós eyi etane mbaá muú ayi agbaré ambe akénéama né ebwonye wuu ne akene né metós metós uluó mátulékán ukenéama ebi akwyéé ne gul. * ² Me nkaá unó uko ebi enyú dépyéε, mengé utós bi enyú depye ne eshye ne metós ewé dékogé délá dépwaa, nkaá nnó enyú dékii f3 bóó abo, ne enyú démuá bóó abi aké alú ángbá Jisós, dégé nnó ápó, alú bóó gebýó. ³ Enyú dekéoge matós, ne dégéne efwyale né gétú ya, dépwaa f3. ⁴ Yémbó gége genó eyigé nshulege enyú ndo wye na. Enyú débós sé gejeé ne me ndere depyéε mbembe wó. ⁵ Ferege dégé mati ayi enyú depyéε gyéε. Dékwóré matós nyú depyééggé unó bi enyú debó mbe depyéé me. Dela depye mbo wó, me nchwó fere nye geluógé etulékán nyú né geluógé machomele bóó Jisós. ⁶ Yémbó, gége genó gelógéló eyigé enyú depye na, enyú dékii f3 ubóbó unó bi bóó ekwó Nikolatan ápye wye ndere me nla nkii.

⁷ “Muú ayi awya matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejóoge mbaá machomele bóó Jisós.

“Ne yéndémuu ayi ammye kpaá apwós gabo, me nchyege nye ji ebwónye nnó anyé mpome genós eyi gechyege genwá eyi gélágé byé. Genós eyimbo gewene né meló Esowó.”

Nye yi dtame mbaá echomele bóó Esowó né meló Simina

⁸ Ama ajós aké, “Sa ηwe ayina otó mbaá ekiénné Esowó ewé echomele bóó Esowó né meló Simina.

“Garé ebwó oké, gége mekomejós eyi etane mbaá muú ayi alú ula ulós ne kwyakwya, ji ayi abo agboó ne akwilé né negboó. ⁹ Me nkaá efwyale ewé enyú degéne ne gekpo eyi enyú déluú yémbó enyú dewyaa gefwa. Nkaá ndere bóó áchós enyú mabo. Ebwó ájógé ake alú bóó Jus ne ápó, alú lé bóó danchomeló. ¹⁰ Ngarége enyú nnó défógé f3 efwyale ewé enyú déchwós dége, danchomeló apyéé nye áfyε enyú abifó né denó, nnó ammuá age ufós bóó abi enyú delú ne degene nye efwyale né ndó efya. Fyεge wye matós ne me yé ebé élé negbo ne enyú degbóó. Ne me nchyege nye enyú nsa ayi alu genwá eyi gélágé byé.

¹¹ “Muú ayi awyaa matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejógé né machomele bóó Esowó.

* ² Elú wáwálé nnó: Né mmu ηwe Esowó ayi meke unó bi ji abii élé wáwálé ayi ji ajyaa manlere bóó bií.

“Ne yéndemuú ayi ammye apwóó gabo, agboó f́ negboné ndó epea.”

Nye yi dtame mbaa echomele baó Esowo né melé PEGAMON

¹² Ama ajóó aké, “Sa nwe ayina otó mbaá ekiénné Esowo ewé echomele baó Esowo né melé PEGAMON.

“Gare ebwó oké, gege meko mejóó ayi atane mbaá muú ayi awyaá aparanja yimbo ayi achyaá magbe ápeá. ¹³ Me nkaá nnó enyú dejwólege né mbaá ayi danchameló muú álú mfwa ájwólege, yémbó dénógé wye mabó ma ne déshá f́ó mankamé deporé etiré détomé ne me, yé gébégé áwáne Antipas né geluage nyú, ji muú agaré mekomejóó wa wáwálé kpaá te ji agbóó. ¹⁴ Yémbó gé unó bi me nshulegé enyú ndo wye na; baó f́o álú né geluage nyú abi akwólegé unó bi Balam aléré. Ji aléré Balak ndere ápye ne ate baó Isrelí ápyéé gabo. Apye ebwó anyéé menyéé upe ayi áchye mbaá aló uka, ne apye ntó ebwó ánane manane tametame. ¹⁵ Ne baó abifó ntó álú né geluagé enyú abi akwólegé unó bi baó ekwó Nikolatan alérégé. ¹⁶ Kwórege matóó nyú, délyaa gabo, délá dépyéé mbó wó, me nchwóó wáwá mamye umye ne baó bimbo ne aparanja yimbo ayi atanégé me meno.

¹⁷ “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyi Mendoó Okpea ejóógé né machomele baó Esowo.

“Muú ayi ammye kpaá apwóó gabo, me nchyege ji menyéé mfaánebuú ayi ábelé bíbí. Me nchyege ji ntó ntaá eníné pópó ne mabo make ami asamé mfaá néní. Ne yéé muú ayi akágé mabo ami b́o apó, ekose muú ayi asele ntaá eníné mbo ne akaáge.”

Nye yi dtame mbaa echomele baó Esowo né melé Tayatira

¹⁸ Ama ajóó aké, “Sa nwe yina otó mbaá ekiénné Esowo ewé echomele baó Esowo né melé Tayatira.

“Garé ebwó oké, gege mekomejóó ayi atane mbaá Maá Esowo, muú ame ji agenege eké nenomé mewé ne uka bíí ushwanenge eké afaaá ako ayi atilé agenege mané mané. ¹⁹ Me nkaá unó bi enyú dépyéé, nkaá gejeé eyigé enyú debóó ne me, ne metóó ewé enyú défyé ne me. Nkaá ndere enyú depóógé ate ne ndere dékoógé matóó déla dépwá f́ó. Nkaá nnó unó bi enyú dépyéé nana upwó ébi enyú debó dépyéé mbembe gébégé défyéé matóó ne me fyéé. ²⁰ Yémbó, gegé genó eyigé me nshulege enyú ndo wye na: Enyú délyaa Jesebel, maá mendée ayi abyoge gebyo nnó ji alú muú ekpávé Esowo, abwólé baó utóó ba né unó bi ji alerege, ánane manané tametame ne anyé menyéé upe ayi áchye mbaá aló uka. ²¹ Me nchye ji gébé nnó akwóré metóó wuú, alyaa éno ewé ji anyéé yémbó ashya manlyaa. ²² Gétú eyigémbó me mpyéé nye ji akwe nemeé, ne baó abi ábélege ne ji mpyéé nye ebwó agé efwyale d́ó mbógé alá ákwóré matóó bwó ályaa gabo ayi ebwó ápyéé wó. ²³ Ne me nwáne nye baó abi ákwólege unó bi ji alerege, ne baó echomele Jisós ako ákage nye nnó me ne nlú muú ayi akágé depó etire délu akwaa né matóó ne ufere ébi ebwó áferege. Ne ndere muú apye gabo, mbóntó ne nchyege ji efwyale.

²⁴ “Yémbó enyú ako abi délu né melé Tayatira abi déla kwólege unó uboubo bina ébi baó abifó akuú nnó anóó unó danchameló, mpó sé ne metuú ewé cha ewé nnerenge enyú mekpo, ²⁵ ekosé mangaré enyú nnó dégbare unó bi défyéé metóó wyeé chánchá kpaá te me nchwóó. ²⁶ Ne muú ayi ammye apwóó gabo, ne apyeé utóó ba ndere nkélege kpaá te kwyakwya nchyege ji uto nnó abe mfwa mbaá maló mme mako. ²⁷ Ne ágbarege nye ebwó ne amu matomato wye ndere Nte wa áchyeé me utó, ne áchógerege nye ebwó ubauba eké unje meséé. ²⁸ Ne nchyege nye ji membe ayi agenege né gejejege bíí.

29 “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejágé mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ.”

3

Nwe yi átame mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Sadis

1 Ama ajɔ́ aké, “Sa nwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Sadis.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ke, gege mekomejɔ́ ayi atane mbaá muú ayi abɔ́ mandó akénéama ayi ápyéé utɔ́ Ɛsɔwɔ ne ambe akénéama, nkaá unó bi enyú dépyéé. Bɔ́ ágégé enyú aké délú abe sanji degbo. ² Kwilege téné, défyé eshye mampyege unó bi enyú déle délyaá mampyege nnó ékágé dékpe délyaá kanjka, nénde nge nnó utɔ́ nyú ulú dantene cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ. ³ Tege yé unó bi alere enyú ne ndere déwuú, kworege matɔ́ nyú dekwalege unó bimbɔ́ chánéné. Mbágé dékwilé tené wɔ́, nchwɔ́ nyé eta nyú eké menjo né gébé eyigé enyú délá kaágé. ⁴ Yémbɔ́ ukeke bɔ́ abifo alú né geluage nyú né meló Sadis abi alá ágilé fɔ́ mawule ebwɔ́ wɔ́, mmyeke ácho fɔ́ menyamme ebwɔ́ ne gabo wɔ́. Ebwɔ́ afyéé nyé mandée pópó akene ne me nénde ákwane mambe bɔ́ ba. ⁵ Ne muú ayi ammye kpaá apwɔ́ gabo, áfyéé nyé ji mandée pópó eke ebwɔ́. Ne me mferege fɔ́ mabɔ́ ebwɔ́ né mmu nwe ayi asamé mabɔ́ bɔ́ abi awyaá gerwá eyi gélagé byé. Ne me ngarége nyé gbɔ́nɔ́ né mbe ushu Nte wa ne maklénné jí ntó nnó, ji alú muú wa.

6 “Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejágé mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ.”

Nwe yi átame mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Filadelfya

7 Ama ajɔ́ aké, “Sa nwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Filadelfya.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ké, gege mekomejɔ́ ayi atane mbaá muú ukpea ayi muú akage neré metɔ́ ne ji. Ji ne ágbaré agbógóló mfwa Devid ayi achyege ji uto mamgbaré gefwa ndere mfwa Devid. Ne ánénege menombi yé muú ayi akáge gbe ewú apó, agbege ntó menombi yé muú ayi akáge nené ewú apó.

* ⁸ Me nkáge unó bi enyú dépyéé. Gege me nnene mbɔ́ enyú menombi ne yé muú ayi akáge gbe ewú apó. Nkaá nnó enyú dépɔ́ fɔ́ né eshye, yémbɔ́ enyú dékwalege wye unó bi me nlere délú danshyá nnó dékaágé fɔ́ me. ⁹ Wúgé! Bɔ́ danchomeló abi ábyoge gebyo nnó alú bɔ́ Jus ne apó, mpye nyé ebwɔ́ ato mano né mbe ushu nyú, ne ákaá nnó me mbɔ́ gejeé ne enyú. ¹⁰ Enyú dékwalege wye unó bi ngaré enyú nnó dékoge metɔ́ gétú eyigémbɔ́, mento mpye nyé nnó enyú dékpege fɔ́ ne efwyale ewé echwɔ́ nyé né mme meko. Efwyale ewémbɔ́ elú élé mamua bɔ́ mme meko. ¹¹ Ela gachyéé me nchwɔ́, gbarege unó bi défyéé metɔ́ wyeé chánéné nnó ékágé muú fɔ́ afɔ́ nsa nyú. ¹² Muú ayi ammye apwɔ́ gabo, mempyéé nyé ji alá eké gekwa eyi muú alá akáge nyii né mmu echa upe Ɛsɔwɔ wa. Ne alyagé fɔ́ geji te kwyakwya. Nsamé nyé maba Ɛsɔwɔ né menyamme wú ne ami meló Ɛsɔwɔ wa. Meló ewémbɔ́ élé meló Jerosale ayi meke ayi atane mfaánebuú mbaá Ɛsɔwɔ ashulé fa mme. Ne nsamé nyé ntó mabɔ́ ma ami make né menyamme wú. ¹³ Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejágé mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ.”

Nwe yi átame mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Laodisha

14 Ama ajɔ́ aké, “Sá nwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Laodisha.

* 3:7 Elú wáwálé nnó: Agbógóló Devid élé meti ewé bɔ́ ako abɔ́ makpe né gefwagé Ɛsɔwɔ.

“Garé ebwò aké, gége mekomejóó eyi etané mbaá muú ayi ákuú ji Amen, muú ayi muú ákage neré metáó ne ji ne ntésé ayi apyéé bóó ákage wáwálé ayi atomé ne Esòwò. Ji alu muú ayi te ula ulóó, unó bi Esòwò akwyéé ukene ne ji. ¹⁵ Me nkaá unó bi enyú dépyéé. Nkaá nnó enyú dékwené fò nyuanyua ne désóó fò ntó dugédúgé, me mbò nkelege ebe nnó dékwene nyuanyua yé nnó désóó dugédúgé. ¹⁶ Ne élé enyú délú jwale makwe nyuanyua dékwene mansóó ntó dugé dúgé désóó, gétú eyigémbò, mpame nye enyú ne dafyéé nkane muú akpóó matyéé. ¹⁷ Enyú déké déwyaá gefwa, délú gbene ne dékelege se yé genóge fò. Enyú dékaá mbò fò nnó délú mbyambya, meshwemeshwe, gekpogekpo, ame nónómé ne gejóógené wó. ¹⁸ Ndere elúmbò me nchyege enyú majyéé nnó déchwóó déna gul eta wa ayi ásoó né mewé, álá ápó ne deba, nnó apye enyú débé ne gefwa. Ne naáge ntó mandeé pópó nnó dékwere gejóógené nyú eyi gegboó mmye. Naáge ntó uka ebi défyéé ne ame nnó dégene mbaá. ¹⁹ Bóó abi me ngboó ne ebwó, apyége gyéé, nshulege ebwó ndo, nlelege ebwó chuchu. Gétú eyigémbò, kpage gechyéé dékworege matóó nyú délyaá gabo. ²⁰ Wúgé, me ntene mbò né menombi nyú ndoó nnó dénene me gepú, muú awúgé meko wa, anenege me menombi nnó nkpe mmu, nkprene mbane ji denyé menyéé ulua. ²¹ Ne muú ayi ammyéé apwóó gabo, me nchyege nye ji ebwonye nnó ajwòle ne me né geluage gefwa ya, wye ndere me ntó mmye mpwó bóó mawáme ba njwólé ne Nte wa né geluage gefwa jii.

²² “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejóóge mbaá machomele bóó Esòwò.”

4

Jøn age ame geiya nkane Esòwò ajwòle né mfaá geluage gefwa jii

¹ Unó bina upyége mbò, mma nge ame geiya. Nke mpele nge menombi fuú né mfaánebuú. Ne meko muú ayi me mbóó mbe nwuú eké meko mbá, ama ajóó ne me aké, “Kwó chwó wena, me nleere wó unó bi upyéé nye meso gébé.” ² Ténéténé yimbò Mendoó Ukpea echwó me mmye, ékpa me mfe ne mfaánebuú. Nke mpele, nge geluage gefwa ne muú fò ndere ajwólé né mfaá geji. ³ Ne muú ayi ajwólé né mfaá geluó eyigémbò ashwane manémané eké ntaáné nka eníné ákuú jasper ne carnelian. Ne mbya meshu ewe etane enóó geluagé eyigé mbò ne mme elú nshye nhsye eké mataá ayi ákuú nnó éméral. ⁴ Nge ntó uluó gefwa ebifó esaá meso eni ndere unóó geluó eyigémbò né mme. Ne ákpakpa fò esaá meso eni, abi afyéé mandeé pópó, ákwere délaré gefwa né makpo ebwó etire ákwyéé ne gul ájwólé mfaá ubi. ⁵ Né geluó eyigémbò, gasama akele, mamamama, mamfeé ányane, mbaá áwyaale. Né mbe geluó eyigémbò ntó, matúlékánj akénéama ágenegé. Ne matúlékánj ayimbò akénéama, atene mbaá mandoó akénéama ayi apyéé utóó Esòwò. ⁶ Né mbe geluó eyigémbò ntó, nge genó gefó eké ebéé mega.

Gelu eféé eféé, ne njanéjané eké makankomma. Nge ntó ufóó menya uni eyi elú mebe. Etené eno geluó eyigémbò né mme. Menyammye ebwó mekomeko álu ne ame mbe ne ayi meso. ⁷ Né geluage menya yimbò eni, ayi mbe alú eké genyanya, ayi agbeé epea alú eké maá menó mpó, ayi agbeé eléé awyaá ushu eké mekwaá, ne ayi agbeé eni ntó alú eké nenyá eníné nélyenege. ⁸ Né geluage menya yina eni, yé ayi ndé awyaá ubagele ukéné ne gejamégé ame né mmye, ne ame ayifo ntó ne nteé ubagele bíi. Ne menya yina ékwane makwa utúú ne nhwómese epwáá. Ékwane eké, “Esòwò ukpea, Esòwò ukpea, Esòwò ukpea, alú Áta Esòwò Muú Apwóó amu. Ji abó alú mé, alu nana ne achwóó nye.”

⁹ Eɕhyege ηγɔ, enógé ne matame mbaá muú ayi ajwólé mfaá geluoge gefwa, ji ayi alú mebe te kwyakwya. ¹⁰ Akpakpa bimbo esaá meso eni ákwe uwyá mme né mbe ushu muú ayi ajwólé né mfaá geluoge gefwa eyigémbo, ánógé ji muú ayi alú mebe te kwyakwya ne kwyakwya, ¹¹ aké, “Ata esé Esɔwɔ, wɔ ɔkwané manse ηγɔ, enógé ne uto. Néndé wɔ ne ɔkwyé unó uko ndere ejjí wɔ né metáɔ ne ɔkwyéé ubi ne ɔpyéé ubi úlú.”

5

Gebagé ηwe eyi ápwirépwiré ne maá egɔηme

¹ Genó eyigé fɔ eyigé me ngené élé gebagé ηwe eyi ápwirépwiré né ebwɔnye muú ayi ajwólé né geluógé gefwa. Né gebagé ηwe yimbo, ása unó wye mbe ne meso ne ádye geji ne emá né malu akénéama. ² Ne nge ekiénné Esɔwɔ ewé ewyaá ncha, egige kénké eké, “Waa akwané mambea emá ewé ádyéé né gebagé ηwe yimbo anéné geji?” ³ Ye muú fɔ apó yé né mfaánebuú, fa mme yé né malo áwuú bɔ ayi ákaáge néne gebagé ηwe yimbo akuú genó eyi gélu mmu. ⁴ Ne nɔ manli segé segé néndé yé muú fɔ apó ayi ákwané manené gebagé ηwe yimbo akuú genó eyi gélu mmu. ⁵ Ne muú ama né geluágé ákpakpa bimbo aké ne me, “Oligé sé, gé, muu ayi ákuú ji genyanyagé ntoóné Juda, ji alú ntó mpyáne mfwa Devid ammye apwɔ bɔɔ mawámé bíí. Gétú eyigémbo, ji ne akaáge bea emá ewémbɔ malu akénéama ne anéné gebagé ηwe yimbo.” *

⁶ Ajóógé mbo, ngé maá egɔηme áténé kwókwólé ne geluógé gefwa eyigémbo, alú eké ábɔ áwá máe ji. Menya eyi elú mebe eni ne ákpakpa bimbo, áno ji mme. Ji awyaá ambya akénéama ne amɛ akénéama. Amɛ yimbo atené né mandoó akénéama ayi ápye utáɔ Esɔwɔ. Ne Esɔwɔ atá áji né mme meko. ⁷ Ne maá egɔηme yimbo achwɔ se gebagé ηwe eyimbo ayi ápwirépwiré ne ebwɔnye muú ayi ajwólé né mfaá geluógé gefwa. ⁸ Aségé mbo, menya yimbo eni ne ákpakpa bimbo esa meso eni ákwe uwyá mme né mbe ushu wuu. Ne yéndémuú né geluagé ákpakpa bimbo ne menya yimbo áwyaá nenke né ebwɔ ne geku eyigé akwyéé ne gul. Yéndé gekú gegbeé ne unó bi unóme gebé gelógélú. Unó ube bina utené mbaá mmyemenene bɔɔ Esɔwɔ. ⁹ Ne ebwɔ ákwa ekwɔ meke ewé yé muú fɔ alá alú danƙwa aké, “Wɔ ɔkwané manse gebagé ηwe eyi gepwiré ohea ema ewé ádyéé wyeé, néndé áwá wɔ, manó mmye amí magbele mana gejamégé bɔɔ nnó abe bɔɔ Esɔwɔ. Bɔɔ bina atané né malo mme mako, ufɔ ufɔɔ bɔɔ. Abi ájógé mejɔɔ ema ne abi ájógé mejɔɔ cháchá. ¹⁰ Ne ɔpye ebwɔ álú ekwɔ ampyéé upɛ né gefwa eyigé Esɔwɔ se ágbárege. Ne ebwɔ ágbárege nyɛ gefwa fa mme.”

¹¹ Ne nké mimage pɛ, nge ne nwu meko gejamégé makiénné Esɔwɔ ayi yé muú alá ákágé pa ndere atene anɔɔ geluógé gefwa, ne menya eyimbo eni ne ákpakpa bimbo. ¹² Ne makiénné yimbo ákálé kenké aké, “Maá egɔηme ayi abɔ awáne ákwane manse uto uko, ne gefwa, ne denɟa, ne eɕhye, ne enógé, ne ηγɔ ne matame.” ¹³ Ne nwu ntó unó uko ebi Esɔwɔ akwyéé, ebi úlú né mfaánebuú, ebi úlú fa mme, ebi úlú né malo aló ne ebi úlú mmu ebeé mega ne unó uko ebi úlú yéndé mbaá, ukwane uké, “Matame, enógé, ηγɔ ne uto uko ube ne muú ayi ajwólé mfaá geluógé gefwage maá egɔηme te kwyakwya ne kwyakwya.” ¹⁴ Ukwage mbo, menya yimbo eni ekame eké, “Amɛn” ne ákpakpa bimbo ákwe uwyá mme ánógé Esɔwɔ ne maá egɔηme.

* 5:5 Elú wáwálé nnó: Nenké élé genóge ákwelé ubée ne geji.

6

Maá egõhme abea malu ema ayi mbe ákéné né ñwe ayi ápwiré

¹ Ndere mpelé, nge nkane Maá egõhme abea melu ema ewé mbe né geluage malu akénéama ayi adyéé né ñwe yimbo. Ne nwu meko menya ama né geluage menya eyi mebe eni, ndere ajóó ne meko kenké eké néfé aké, “Chwó we.” ² Mpege, nge mpó mekagala pópó. Muú ayi ajwólé mfaá agbare embeé né ebwó ne áchyéé ji ela gefwa ne akene ajye ndere muú ayi ajye mmye me mmye apwó ne amage pwó nye.

³ Ne ji ábeagé melu ema ewe egbeé malu apea nwu meko menya ayi agbeé menya epea ndere ajóó aké, “Chwó we.” ⁴ Ajógé mbo, mpó mekagala megéle atane achwó. Ji achyéé muú ayi ajwólé mfaá uto ne gekpékpé gé aparanja mamfere nesó fa mme nnó bós ámmýege áwané ate.

⁵ Amá ábeagé melu ewé egbeé malú aléé, nwu meko menya ayi agbeé menya eléé, ndere ajóó aké, “Chwó we.” Mpege, nge mpó mekagala megíle ne muú ayi ajwólé mfaá agbare elómé né ebwó. ⁶ Nwú meko ayi alú eké meko muú ndere atane né geluagé menya yi mebe eyimbo eni ajóó aké, “Ekpoko Flawa ema, elú né ñka utós bií uma ne makpoko barle aléé alú ntó ñka utós bií uma. Ne óchóge fó mbwe mawéé ne mmós.”

⁷ Ne ji amá ábeagé melu ema ewé egbeé malu ani, nwú menya mebe ayi agbeé menya eni ndere ajóó aké, “Chwó we.” ⁸ Mpege, nge mpó mekagala ayi ala beé ne muú ayi ajwólé né mfaá akamégé negbo. Ne muú ayifó, ayi akwóle ji meso, akamege meló áwuú bós. Achyéé ebwó uto nnó akare mme meko né malu aní, áwá bós né melu ema ne bee, mesa, ufós ufós mameé ne menyá eyi epyéé efó.

⁹ Maá egõhme ábeagé melu ema ewé egbeé malu ata, nge né ntee geluagé ure Esówo mandoó bós abi áwané gétúgé mekomejóó Esówo ayi ebwó ágaré. ¹⁰ Ne mandoó bós Esówo bimbo, ajóó kenké aké, “Eh Anyata Esówo, wó ólú muú ukpea ne bós ákage áneré metós ne wó. Ebelege mbo nnó ne wó óso mpa bós mme abi áwané esé, óshuú ebwó amu manchyéé ebwó efwyale?” ¹¹ Ajóógé mbo, áchyéé yéndemuú bwó ewule pópó, ne ágaré ebwó nnó ákoó metós, ágíle kpaá téé mpa ate añme ebwó abi ápyéé utós Esówo, ebwó abi áwané ákwanege ndere Esówo akelege.

¹² Ne maá egõhme ábeagé melu ema ewé egbeé malu akene, nge ndere mme anyigé ne eshye tegetege. Nyméé ebwólé elá megíle eké ndeé nekwi ne mfaá ntó agelé chuú eké manoó. ¹³ Ambe átane mfaá ákwe mme eké umpome genós fik ebi ula ugelé wó, ukwene gébé mbyo metometo anyigé ubi. ¹⁴ Nebuú neseé eké gebó eyi muú apwiré afeé ne mbaá ayi gebó gélú. Yéndé mekwe kpaá ne mewaa metós nnyi áferé ewu né melu wuú. ¹⁵ Ne afwa mme meko, bós kpakpa, ákpakpa bós bee, bós abi awyaá gefwa, anós bós, ne bós ako choncho ne áfwe ne abi alá ápó áfwe ábó ájyéé bií né mmu ambu maba ntaá ne meso matarave ayi álú né mfaá makwe kpakpa, ¹⁶ ákalé ákuú maba ntaá ne makwe kpakpa aké, “Kwege débií esé nnó ékágé muú ayi ajwólé né mfaá geluagé gefwa age esé ne nnó ékágé maá egõhme achyéé esé efwyale. ¹⁷ Néndé gekpékpé bií ebi Esówo ne maá egõhme achýege bós efwyale ukwóne, ne ndémuú ákágé bo efwyale ewémbó?”

7

Afyé geloge Esówo né mampwe usad dele bós Esówo ukénéama meso eni

1 Unó bina uko ukógé, genó eyi me mma nge, élé makiénné Ɛsɔwɔ ani. Atene né manjú mme ani, agbéé mati mbyo ani, ayi atanege né manku mme yina nnó ékágé mbyo ammyege né mme yé ebé lé né ebéé, ne nnó ékágé amugé unɔ́. 2 Ne nge ntó ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ́, etane né egbe ewé ñmɛ́ etanege, egbare gelogé Ɛsɔwɔ muú alu mebe eku makiénné Ɛsɔwɔ yimbɔ ani kenké, ayi Ɛsɔwɔ achyɛ́ éji uto manchɔ mme ne ebéé mega, 3 eké, “Ténégé kpe, désage lyaá mbyo áchɔ́ mme, ebéé mega, ne unɔ́ mewaá kpaá te esé denerege manlo baá défwɛ Ɛsɔwɔ esé né mampwɛ ne gelogé Ɛsɔwɔ.” 4 Ne nwú nnó mpa bɔ́ Ɛsɔwɔ abi álo ebwɔ́ né mampwɛ ne gelogé Ɛsɔwɔ eyigé na, alú usaá dele bɔ́ ukénéama meso eni. Bɔ́ bina atane né matóó Isrelí áfyaneapeá.

5 Né ntoné Juda aló dele bɔ́ áfyaneapea.

Né ntoné Ruben aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Né ntoné Gad aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

6 Né ntoné Ashyɛ aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Ntoné Naftali aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Ntoné Manase aló dele ɛfyaneapeá.

7 Né ntoné Simyon aló dele ɛfyaneapeá.

Né ntoné Levi aló dele ɛfyaneapeá.

Né ntoné Isaka aló dele ɛfyaneapeá.

8 Ntoné Sebulɔn aló dele ɛfyaneapeá.

Né ntoné Josef aló dele ɛfyaneapeá.

Né ntoné Benjamɛn aló dele ɛfyaneapeá.

Njuné bɔ́ áténé né mbe ushu Ɛsɔwɔ ne Maá egɔɣme

9 Genó eyigé na gekoge, nke mpɛle, nge njuné bɔ́ abi yé muú alá ákágé pa fɔ́. Bɔ́ bina átané né malɔ́ mme meko, yéndé ntoó ufɔ́ ufɔ́ bɔ́, ne ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́. Afyɛ mandéé pópó, ágbaré mame né amu átene né mbe geluoge gefwa ne mbe ushu Maá egɔɣme. 10 Ajógé kenké áké, “Ɛsɔwɔ se, wɔ́ muú ojwólé mfaá geluoge gefwa, enyú ne Maá egɔɣme ne déferenge esé né ɛfwyale gabo.” 11 Ajógé mbɔ́, makiénné Ɛsɔwɔ ako áténé áno geluoge gefwa, ákpakpa bimbɔ́, ne menya yimbɔ́ eni eyi élú mebe. Ne ebwɔ́ ako ákwe uwya mme né mbe geluoge gefwa ánogé Ɛsɔwɔ, 12 áké, “Amɛn, mejé, ne ñgɔ, ne denɣa, ne matame, ne enógé, ne utó ne eshyɛ ube ne Ɛsɔwɔ sé te kwyakwya ne kwyakwya Amɛn.”

13 Muú kpaá ama né geluoge ákpakpa bimbɔ́, agíí me áké, “Ndé bɔ́ na áfyɛ́é mawulé pópó, átané ɛfɔ́?”

14 Me nshuú ji meko nké, “Ata nkaá wɔ́, wɔ́ ne ɔkaá mbaá ayi ebwɔ́ átané.”

Ne agaré yé me áké, “Gé bɔ́ abi ákpɛne né gekpɛkpe ɛfwyale, átene ne eshyɛ kpaá te átané chánéné na. Ebwɔ́ áshwɔ́né mawulé bwɔ́ ne manóó Maá egɔɣme, alá pópó. 15 Ne gétú eyigémbɔ́ ne ebwɔ́ áténé né mbe geluoge Ɛsɔwɔ, ápyɛ́é utɔ́ ndere ampɛ́é upe Ɛsɔwɔ ne mmu echa upe wuú yéndégébé. Ne ji ayi ajwólé né mfaá geluoge gefwa abéé nyɛ ne ebwɔ́, abame ebwɔ́. 16 Ebwɔ́ ábéé se mesa, mmwólé manaá ɛpyɛ́ sé ebwɔ́, ñmɛ́ édoó sé ebwɔ́ ne menyammɛ́ ntó ásonégé sé ebwɔ́. 17 Néndé Maá egɔɣme muú alú kwɔ́kwólé ne geluogé gefwa eyigé na ne ábame ebwɔ́ nkane membame magɔɣme. Ne ajame nyɛ ebwɔ́ áfɛ́ ne baá anyi ayi awyaá manaá ami machyɛge genwá eyi gélagé byéé. Ne Ɛsɔwɔ ntó atilé nyɛ ebwɔ́ manse ako né amɛ.”

¹ Ne Maá egɔɔme ábeage melú ema ewé egbeé malu akénéama mbaá meko né mfaánebuú ákwené alá tómeé né genóge gebage nchwa neke. ² Epyege mbo, nge makiénné Eṣṣṣṣ akénéama ndere átené né mbe ushu Eṣṣṣṣ. Achyéé áji mbá akénéama.

³ Ne ekiénné ewé fɔ egbaré maá gekú ayi ákwyéé ne gul echwáá tené né mbe geluó eyigé áṣṣṣ unó bi úwya gebe gelógéló. Achyéé ewú gejamégé unó gebe bina nnó echo ne mmyemenene bóó Eṣṣṣṣ ako, enere mfaá geluó eyigé ákwyéé ne gul eyigé gelú né mbe geluógé gefwage Eṣṣṣṣ áṣṣṣ áchyéé mbaá Eṣṣṣṣ. ⁴ Ndere eṣṣṣ unó gebe ebimbo, amuawe choncho ne mmyemenene bóó Eṣṣṣṣ, átane né amu ekiénné Eṣṣṣṣ ewémbó áfe né mbaá Eṣṣṣṣ. ⁵ Epyege mbo, ekiénné Eṣṣṣṣ ewémbó efere ujenje mewé né mfaá geluó eyigémbó, efye ne mmu maá gekú yimbo efome fa mme. Eṣṣṣṣṣ mbo, mbaá áwiyale, mamfeé anyane gbanḡbanḡ, gasama akele mamamama, ne mme anyigé tégé tégé ne ešhye.

Makiénné Eṣṣṣṣ ayi mbe ani afɔme mbaá ebwó

⁶ Ne makiénné Eṣṣṣṣ yimbo akénéama ayi ágbaré mbá akénéama, ákpome mmye mamfome.

⁷ Ekiénné ewé mbe éfomege mba áwuú, makankoma ne mewé echware ne manoó ekwe fa mme. Ne mewé ewémbó ekaré mme né malu aléé, eṣṣ melu ema kpákpá choncho ne unó ne byaá mewaá.

⁸ Ekiénné Eṣṣṣṣ ewé egbeé apeá éfomege mbá wuú, áfome genó gefɔ ne mmu ebeé mega eyi gelú eké gekpékpégekwe ewé mewé elulé wye wum wum wum. Genó eyigémbó gekwegekare ebeé mega né malu aléé, melu ema elá manoó manoó. ⁹ Ne yéndégenó eyi gelú wyéé gegbo, ne masogeka ayi alú wye áchó.

¹⁰ Ewé egbeé aléé éfomege mbá wuú, gekpékpégekwe membe ayi agenege eké gelógé elwe, atane mfaá akaré manyi mme malu aléé akwe né melú ema choncho ne baá anyi abi kókó. ¹¹ Membe yina ákamege nnó, “Unywone.” Ne melu ema ewé membe yina akwene wye, né geluage malu ayina aléé ela nywone nywonege. Gejamege bóó abi anyuú manaá ami matane wyéé ágbo.

¹² Ne ekiénné Eṣṣṣṣ ewé egbeé makiénné ani, éfomege mbá wuú, akarege ndere ηmésé, mfaá, ne ambe ágenege sé né malu aléé, melu ema ekwe kendeé. Ne akarege gébé eyigé utuú uwyage né malu aléé mfaá ne ambe ágene sé ne melu ema wó. Wyembo ntó ne epyeé ne bíí ne ηwomese.

¹³ Ne mbwe ame nké mpele, nge ndere nenyá nelyenege te mfaá, ne nwu ndere nejoóge kenké neke, “Eboó nye, eboó nye, eboó nye ne bóó abi alú né mme gebégé makiénné Eṣṣṣṣ ayi álaá aléé áfomege mbá bwó.”

9

Ekiénné Eṣṣṣṣ ewé egbeé makiénné ata éfome mbá wuú

¹ Ne ekiénné Eṣṣṣṣ ewé egbeé makiénné ata éfomege wuú mbá, mma ngé membe fɔ atané mfaá, akwe mme. Achyéé ji agbógóló ayi anenege gepyeé eyi gélágé pó ne kwyakwya. ² Ne membe yimbo anenege meno gepyeé eyigémbó, amuawe atane wye eké amuawe laáwa. Amuawe yina agbe ηmésé né mfaánebuú mbaá akwe gemuagemua. ³ Egome etane né mmu amuawe yimbo ekwe fa mme. Achye ewú uto mantye bóó wye ndere ebi ngat áwyaá fa mme. ⁴ Agaré ewú nnó epyege fɔ genó gebo ne jyage fɔ, yé ebeé lé dambyanja ne yéndé gefógé genó, epye lé genó gebo ne bóó abi alá ápó ne gelogé Eṣṣṣṣ né mampwe bwó. ⁵ Achye fɔ ewú uto nnó éwá ebwó wó, alya elé ewú nnó etye

ɛbɔw né bɔ amfaá áta. Ne ubale ebi ɛbɔw áwuú nyɛ ube wye ndere ebi ngat atyɛɛ muú. ⁶ Né amfaá bimbɔ áta, ákelege nyɛ negbo nnó newa ɛbɔw ágene. Néndé yé lé ɛbɔw áshyage negbo, negbo nebedé fɔ ɛbɔw kwókwólé.

⁷ Egome ewéna, elú eké mpó mekagala eyi áfyɛ eji unó manɣyɛ bee. Akwere ewu unó fɔ né makpo, unó bimbɔ ulú eké délaré gefwa ɛtiré ákwyɛɛ ne gul, ne mashu ɛbɔw malu eké mashu akwaá. ⁸ Meɣwe bɔw ɛshya metyɛɛ eké mejwe andée ne manɣéné bɔw álú eké ayi genyanya. ⁹ Akwere uɣya yéndé egomé ne gebagé gese eyigé bɔɔ abi ájyɛɛ bee ákwerege né uɣya. Gewya eyigé ubagele bɔw upyɛɛ gélú eké gewyage mboó gese uka upea ayi mpó mekagala ejame ne gatele ejyɛɛ bee. ¹⁰ Egome ewémbo ewyaá magyɛɛ eké magyɛ ngat. Eɣya uto né magyɛ bɔw matyɛɛ bɔɔ né bɔ amfaá áta. ¹¹ Ne muú ayi álú mfwa bɔw, élé ekiénné ɛsɔwɔ ewé egbare agbóóló gepyɛɛ eyi geláge pɔ ne kwyaakwa. Bɔɔ Hibru akú ekiénné ewéna nnó Abadɔn. Ne bɔɔ Grek ákuú ewú nnó Apolyɔn (ula utene nnó menchɔ unó).

¹² Néɣáne ɛfwyale eniné mbe nekoó, wúgé ayifɔ apea alú chwáɔ.

Ekiénné ɛsɔwɔ ewé egbeé makiénné akéné ɛfɔme mbá wuu

¹³ Ne ekiénné ɛsɔwɔ ewé epyɛɛ makiénné akéné, ɛfɔmege mbá wuu, nɔw meko muú fɔ ndere atane né manjú ani ayi alú né gelú eyigé ákwyɛɛ ne gul eyigé gelu né mbe ushu ɛsɔwɔ. ¹⁴ Meko yimbɔ ajɔɔ ne ekiénné ɛsɔwɔ ewémbo aké, “Kaá makiénné ani ayi áfɛné kwókwólé ne ebedé kpa ewé ákuú nnó ebedé Yufretis.” ¹⁵ Ne ekiénné ɛsɔwɔ ewémbo ekaá ayina ani. Elé né nchwóneke eniné na, né bií ebi na, mfaá ayina ne ηmɛɛ eniné na, ne ɛsɔwɔ abelé mɛ nnó makiénné ayina ákáré bɔɔ abi álú fa mme malu áléɛ, áwá melu ɛma. ¹⁶ Agare me aké mpa ɛkwɔ bɔɔ abi ákwɔme né mfaá mpó mekagala ájyɛɛ bee aja kpaá apwɔ, alú bɔ dele ne bɔ dele. ¹⁷ Né amɛ geɣja yina, ngé mpó mekagala ne bɔɔ abi ájwólé mfaá eji. Bɔɔ bimbɔ áfyɛɛ uba useé ummyɛ ebi bɔɔ bee ákwerege né uɣya. Ubaá useé bina ugelege eké mewe, uɣyaá ugile nkane genó eyigé ákuú nnó Safaya, ne ulú ntó ɛkwɔɛkwɔ eké genó eyigé ákuú nno solfɔ. Mpó eyina ewyaá makpo eké makpo genyanya. Mewe, ne amuawe, ne solfɔ etanege eji né meno. ¹⁸ Unó bina uléɛ, ebi uwáne bɔɔ ubi utané né mano mpó eyimbɔ, mmyɛ eké mewe, ne amuawe ne solfɔ ukare bɔɔ abi alú fa mme né malu áléɛ uwa melu ɛma. ¹⁹ Néndé ɛshyɛ mpó eyina etanege élé né manó ne magyɛ ɛbɔw. Magyɛ bɔw áwya makpo eké mmyɔ. Elé ne magyɛ ɛbɔw yina, ne ɛchulé bɔɔ.

²⁰ Ne bɔɔ abi unó bina ula uwa wɔ, ályaa fɔ gabo ayi ɛbɔw ápyɛɛ wɔ. Anógé wye aló nchye ne aló uka abi ákwyɛɛ ne gul ne seleba akwyɛɛ ntó ne afyaákó, mataá ne unóɔ. Yé élé aló uka bina, álá áwuú, álá ágené ne álá ákené fɔ, ɛbɔw ánógé wye abi. ²¹ Ne ályaa fɔ ntó bɔɔ manwáné wɔ yé élé mafó manyɛ, manane tametame ne ejo manjo ályaa wɔ.

10

ʝɔn agé ekiénné ɛsɔwɔ né amɛ geɣja ndere egbaré gebagé ηwe eyi apwiré

¹ Ne mma ngé gekpékpégé ekiénné ɛsɔwɔ ewé fɔ né amɛ geɣja, etane né mfaánebuú ɛshulege mme. Ndere ewú ɛchwáɔ, geko gefyale ewú mmyɛ eké ndéɛ, ne embya meshu eɣyaá ewú né mekpɔ, ushu bií ushwanegé eké ηmɛɛ ne uka ebií ntó ulú eké ukwa bi mewe elúlú wyeɛ. ² Egbaré gebagé ηwe ayi abo apwiré, nana gobe fuu né ɛbɔw wuu. Echoó geka jí eyi ɛbɔwɔnye né ebedé mega ne eyigé ɛbɔwɔbe né mewaá. ³ Eɔɔ kenkɛ ekále eké meko genyanya. Ekalege mbɔ, néfe nnya nekame gbangban ndɔ ekénéama neshuú ewú meko. ⁴ Ne nefé enina neyáge mbɔ, nké nsa genó eyigé me nwuú neɔɔ, nké nwuú meko

muu fɔ atané né mfaánebuú ajɔ́ɔ́ ne me aké, “Osage fɔ genó eyigé nefe enina nejjɔ́ɔ́, bele geji ne metɔ́ɔ́ wyeé.”

⁵ Ne ekiénné Esɔ́wɔ ewémbɔ ewé ngene etene né mewaá né ebeé mega, ebwéé ebwɔnye wuu né mfaánebuú. ⁶ Ekele mabɔ Esɔ́wɔ, muu alú mebe te kwyakwya, muu akwyéé mfaa, mme, ebeé mega, ne yéndégenó eyi gelú wyeé eké, “Njógé wáwálé nnó gébé gechɔ́ɔ́ gepɔ́ esé. ⁷ Yémbɔ ekiénné Esɔ́wɔ ewé epyéé makiénné ákénéama efómégé mba awuu, Esɔ́wɔ apyéé nyé unó bi ji abɔ ábelé bibi upye wáwálé ndere ji agaré bɔ́ɔ́ utɔ́ɔ́ bií bɔ́ɔ́ ekpávé Esɔ́wɔ nnó upye nye.”

⁸ Ne mako ayi me mbɔ nwuú atane mfaánebuú ama ajɔ́ɔ́ ne me aké, “Chwɔ sé gegbagé ηwe yimbɔ né ebwɔ ekiénné Esɔ́wɔ ewé echoó geka ebeé mega ne geka mewaa.”

⁹ Ajógé mbɔ, mfe mbaá ekiénné Esɔ́wɔ ewémbɔ, ngii ewu nnó echyéé me gebagé ηwe eyimbɔ, ejɔ́ɔ́ ne me eké, “Se geji onyé, gebɔ́ɔ́ge nye wɔ né meno eke nnywɔ́ yémbɔ gekwónégé wɔ une genywónege nye.”

¹⁰ Ne nse gebagé ηwe eyimbɔ né ebwɔ wuu nnyé. Gebɔ́ɔ́ge me né meno eke nnywɔ́ né gekwónege me né une gelá nywɔne nywónege. ¹¹ Nyége mbɔ, ágaré me aké, “Jɔ́ɔ́ maá ma garé genó eyi gepyéé nye ne bɔ́ɔ́ malɔ mme meko, ufoó ufoó bɔ́ɔ́, ufoó ufoó mejɔ́ɔ́ ne afwa.”

11

Esɔ́wɔ atɔ́ bɔ́ɔ́ ekpávé apea

¹ Unó bina ukogé, áchyéé me meto ewé ámege unó wyeé. Ne Esɔ́wɔ ajɔ́ɔ́ ne me aké, “Chó mee écha upé wa ne geluógé upé. Pa ntó bɔ́ɔ́ abi ánogé me wye. ² Yémbɔ, omége fɔ dachi écha upé wa, lyaá ji néndé me nlyaaá ji mbaá bɔ́ɔ́ abi álá ápɔ́ bɔ́ɔ́ Jus, nnó ágaré gefwage bwɔ́ né melo ukpea wa ne bɔ́ amfaá usa upea meso epea. ³ Ne ntɔme nye bɔ́ɔ́ ba apeá abi ágarégé mekomejɔ́ɔ́ Esɔ́wɔ, nchyege nye ebwɔ uto mangaré bɔ́ɔ́ genó eyi me mpye nye. Ne ágarégé nye geji, áfyéé mandeé nekwi né ndɔ́ dele meso usaá ufya ne eléé.”

⁴ Bɔ́ɔ́ bina apeá ne álu eké unɔ́ɔ́ Olif upeá ne álu ntó eké uluɔ́ matúlékan upea ebi utene né mbe ushu Esɔ́wɔ Ata muú ágbáregé gefwa mme. ⁵ Ne mbɔgé muú amuagé mampye ebwɔ́ genó gebo, mewe etanege ebwɔ́ né meno esɔ́ɔ́ muú mawame ebwɔ́ yimbɔ, mbɔntó ne bɔ́ɔ́ abi amuame mampye ebwɔ́ genó gebo, ábɔ́ɔ́ mamgboó. ⁶ Ebwɔ́ áwyaá uto magbaré manaá nnó ákwegé fɔ́ né gébé eyigé ebwɔ́ ágarégé mekomejɔ́ɔ́ Esɔ́wɔ. Awyaá ntó uto mambwólé manyi ála manó manó. Ne áwyaá ntó uto mantɔ́ mameé ufó ufoó áchwɔ́ fa mme ndere ebwɔ́ ákelege.

⁷ Anerege mangaré mekomejɔ́ɔ́ Esɔ́wɔ, menya mebo ayi atané né gepyéé eyi geláge pɔ́ ne kwyakwya achwɔ́ mmye nye ne ebwɔ́ apwɔ́, awá ebwɔ́. ⁸ Ne unkwɔ́ bwɔ́ ulaá nye né metɔ́ɔ́ melɔ́ɔ́, meló kpaá ewémbɔ mbaá ayi aselé nya Ata sé áwɔme nya né gekwa. Ne mabɔ́ amí ákuú melo ewéna né neka elé Sodom yé nnó Ijip. ⁹ Ufoó ufoó bɔ́ɔ́ yéndé ntó, ufoó ufoó mejɔ́ɔ́ ne malɔ mme mako átane áchwɔ́ɔ́ ágene unkwɔ́ bwɔ́ né ndɔ́ eléé ne geba, ákamegé fɔ́ nnó muú ánií ubi. ¹⁰ Matɔ́ɔ́ ágɔ́ɔ́ nye bɔ́ɔ́ mme meko ndere bɔ́ɔ́ bina ápea ágbɔ́, ne ápyéé nye epaá gétúgé negbóné bwɔ́, áwelé ate mako néndé mekomejɔ́ɔ́ Esɔ́wɔ ayi bɔ́ɔ́ bina ágaré ápyéé bɔ́ɔ́ mme áwú ubalé dɔ́ɔ́. ¹¹ Yémbɔ ndɔ́ yina eléé ne geba ekogé, Esɔ́wɔ atámé gejulé eyi gechyége genwá gekpe unkwɔ́ bɔ́ɔ́ bina né mmye ákwilé téné. Ákwilé gé mbɔ́ bɔ́ɔ́ ako abi ábɔ́ɔ́ ágené ebwɔ́ efó ekwɔ́ ebwɔ́ né matɔ́ɔ́ dɔ́ɔ́. ¹² Ne bɔ́ɔ́ bina ápeá, áwú meko muú fɔ́ ndere ákuú ebwɔ́ kenké né mfaánebuú, aké, “Kwɔ́gé déchwɔ́ wena.” Ne ndere bɔ́ɔ́ mawáme bwɔ́

ápelé, ɛbɔ́w ákwɔ́ áfɛ́ né mfaánebuú né mmu gekó. ¹³ Wɣɛ́ né gébé eyigémbo, mme ányígé ne ɛshyɛ tegetege ákáré melɔ́ ɛwémbo né malú afya, ne upú ebi úlú né melú ɛma ukwe ne mmyɛ muú ayi ágbóó álú dɛle bóó akénéama. Bóó abi alá, ɛfɔ́ ɛkwɔ́ ɛbɔ́w matɔ́ó ánogé ɛsɔ́w muú ɔ́lú né mfaánebuú.

¹⁴ Neɲáne ɛfwyale ɛniné negbée maɲáne apeá nekoó, wígé ɛniné negbée áléɛ nechwáó.

Ekíénné ɛsɔ́w ɛwé ɛgbéé makiénné akénéama ɛfɔme mbá wuu

¹⁵ Ne ekíénné ɛsɔ́w ɛwé ɛgbéé akénéama ɛfómégé mbá wuu, nwú meko makiénné ɛsɔ́w ndere ájógé kenké áké, “Ata ɛsɔ́w sé ne muú wuu ayi ji ajyaa nnó ábé mempoó se awyaa uto mangbaré gefwa fa mme nana. Ne ɛsɔ́w ágbáregé gefwa te kwyakwya ne kwyakwya.” ¹⁶ Ajógé mbo, ákpakpa bimbo, esaá meso ɛni abi ájwólé mfaá uluɔ́ gefwage bɔ́w né mbɛ ushu ɛsɔ́w ákwe mashu mme né mbɛ ushu ɛsɔ́w áfɛ́é ɛsɔ́w, ¹⁷ áké, “Ata ɛsɔ́w, wɔ́ Muú Ɖpɔ́w amu, wɔ́ muú ɔ́lú ne ɔ́bɔ́ ɔ́lú, ɛsé déchyeɟé wɔ́ matame néndé ɔ́léré gekpékpéɟé uto bi wɔ́ ɔ́wyaá ne ɔ́lɔ́ mangbaré gefwa jyɛ́é fa mme. ¹⁸ Ne bóó abi abɔ́ alá ápɔ́ fɔ́ Jus, ɛbɔ́w ábɔ́w metɔ́w usɔ́w ne wɔ́ dáó. Yémbɔ́ gébégé eyigé wɔ́ ɔ́léréɟé metɔ́w usɔ́w wɣɛ́ gekwɔ́né. Ne gébé gekwɔ́né eyigé wɔ́ ɔ́sɔ́w mpa bóó abi ágbóó. Gébé ntó gekwɔ́né eyigé wɔ́ ɔ́chyeɟé nsa mbaá bóó utoɔ́ byéé, bóó ɛkpávɛ ɛsɔ́w ne bóó ako abi áfɔ́w wɔ́, abi aɲea gemɛ ne abi alá aɲea wɔ́. Ne gébé gekwɔ́né eyigé wɔ́ ɔ́wane bóó abi áwáne bóó ako abi áwáné bóó fa mme yina.”

¹⁹ Afɛ́ɛge ɛsɔ́w mbo, gepúgé ɛsɔ́w né mfaánebuú géne. Ne mengé mekwaá menomenyɛ́é ɛwé ɛtɛné mbaá menomenyɛ́é ɛwé ɛsɔ́w anyɛ́é ne bóó bíí ndere elú né mmu gepúgé ɛsɔ́w eyigémbo. Ne ngé ndere gasama akélé mamama, nefe nénya gbanɟan, mbaá áwyale mme anyíí tegetege, ne makanɲkoma akwene geɟame.

12

Mendée fɔ́ ne mmyɔ́ ayi ákuú nnó dragɔ́n

¹ Né gébé eyigémbo, ngé gekpékpéɟé genó fɔ́ eyi getané né mfaánebuú. Ngé mendée fɔ́ ayi ndée eyi ji afyɛ́é elú ɲmɛ́é ɲmɛ́é, anéré uka bíí né mfaá mfaá. Akwere elá gefwa ɛwé ɛwyaá ambe áfyaneápeá. * ² Mendée yina alú ne unɛ, ne ndere nebyɛ́é némyɛ́é ji ákalege gétúgé awuú ubale nebyɛ́é.

³ Ne mma ngé gekpékpéɟé genóge fɔ́ eyi getané né mfaánebuú, nké mpelé, ngé gekpékpéɟé mmyɔ́ meɟele, ayi apyɛ́é ɛfɔ́, awyaa makpo akénéama ne ambya afya. Ne akweré maá elá gefwa né yéndé mekpo wuu. ⁴ Akaregé ambe ayi alú né mfaá né malu áléé, mmyɔ́ ayina ase meɟyɛ wuu ajá melú ɛma agbɛ fa mme. Akwilé atene né mbɛ ushu mendée yimbɔ́ ayi alú mambyɛ maá, agile nnó mendée yimbɔ́ abyɛ́gé maá ji abɔ́ ányɛ́é. ⁵ Ne mendée yimbɔ́ abyɛ́ maá wuu mende. Maá yimbɔ́ ne abɔ́w mámbɛ mfwa né malɔ́ mme meko. Agbaregé nyɛ́ bóó mme meko ne amu matomato. Ndere ábyɛné maá yimbɔ́, áchwɔ́ fɔ́w ji ákpa ji áfɛ́ mbaá ɛsɔ́w né mbaá ayi geluɔ́ge gefwa jíí gelú. ⁶ Ne mendée yina jimbɔ́w abó afɛ́ né mashwɔ́ne mbaá ayi ɛsɔ́w ákwyɛ́é ábelé nnó ji abɛ wyɛ́é, akpɛ bu né ndɔ́ dɛle meso usaá ufyane ulɛ́é meso ɛfya.

⁷ ɛpyɛ́gé mbo, ummyɛ ukwe né mfaánebuú. Mfwa makiénné ɛsɔ́w ayi akuú ji Mikel ne aɲɟa bíí, ámyɛ ne mmyɔ́ yimbɔ́ ne bóó bíí ntó. ⁸ Yémbɔ́ Mikel ne aɲɟa bíí ámmɣe ápɔ́w mmyɔ́ yimbɔ́ ne bóó bíí ne ákamé sé nnó mmyɔ́ yimbɔ́ ne bóó bíí ama abɛ ne melú manɲwólé né mfaánebuú wó. ⁹ Abú

* **12:1** Elú wáwálé nnó: Mfaá ayi ájígembɔ́, elé mfaá ayi ágenɛge ne utuuí.

gekpekpé mmyo yimbo né mfaánebuú áshulé fa mme chóncho ne makiénné jíí. Mmyo yina ne ákuú nnó danchameló, muú mawáme, ji ne alú mmyo ayi alóó me tété nya mambwólégé boó fa mme.

¹⁰ Ne nwú muú fɔ ajóó kenké né mfaánebuú aké, “Nana Esɔwɔ esé aferé boó né efwyaale gabo, alere boó ako uto bíí ji awyaá né gefwa eyigé ji ágbárege ne Kras, Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa ayi ji atómé alere ntó uto bíí fa mme. Néndé muú ayi aténege né mbe ushu Esɔwɔ sé utuú ne ηwámésé ápye mpa ne aηm é sé ábú ji né mfaánebuú ashulé fa mme. ¹¹ Ne aηm é sé bina ammye ápwɔ ji né uto manóó Maá egóηme ami magbelé mme ne abya melóméló ayi ebwɔ ágarége. Ne ebwɔ áse yé geηwá bwɔ eké genó wó ne átene nnó yé ebe elé negho ebwɔ ághoó. ¹² Mfaánebuú ne boó ako abi ájwologé wye, beége ne nechóhó. Yémbó ebóó nye ne enyú abi délú né mme ne mabéé mega néndé, danchameló ashulé achwó báne enyú ne metóó usó néndé ji akaá nnó gébé jíí eyi gelaá géjásé wó.”

¹³ Mmyo yimbo agégé nnó ábú ji ashulé fa mme, aló mamfwénégé mendée yimbo ayi ábyené maá mende nnó awá. ¹⁴ Yémbó áchye mendée yimbo ukpékpé ubagele upeá ebi ulú eké ebi nenyá nnó ályéné ájye ábí né mashwone mbaá ayi Esɔwɔ ákwyé ábelé nnó ji abéé wye ábelé ji bu né aηme áléé ne geba. ¹⁵ Ne mmyo yimbo awó manaá né meno, majá eké ebeé nnó ηgbannyi ashwa mendée yimbo anó nnyi. ¹⁶ Yémbó mme apóó mendée yimbo, anené meno anyú manaá ami mmyo yimbo awóó mako. ¹⁷ Epyegé mbó, mmyo yimbo metóó esó jí dɔó ne mendée yimbo, alyá ajye ηme ummye ne upyáne mendée yimbo, boó abi ábélege mabé Esɔwɔ ne boó abi ágarégé wáwálé ayi Jisɔs aleré né abya melóméló, nnó ebwɔ ne Mmyo yimbo aténé né mbale ebeé mega.

13

Menya mebo ayi atáne né mmu ebeé mega

¹ Ndere mmyo yimbo atáne ewú, ngé menya mebo fɔ ndere atanege né mmu ebeé mega. Menya yimbo awyaá makpo akénéama, ne ambya afya. Akweré maá ela gefwa né yéndé embya wuú. Né mfaá yéndé mekpo wuú asa mabo wye ami machóó mabo Esɔwɔ. ² Menya yimbo afulé mekwaálá, awyaá uka eké ebi menya fɔ ayi afulé maamyé ákuú ji nnó beé. Ne meno wuú elú eké menó genyanya. Ne mmyo yimbo achyéé menya mebo yimbo, uto ebií ne gekpekpégé eshye wuú nnó, agbaré gefwa. ³ Menya yimbo, mekpo wuú ema, elu eké abó aké gepa wye eyi gelú manwá ji wáne, yémbó gepa eyigémbó, gegbo mé. Ne boó mme meko álá mano mekpo fuú gétúgé genó eyina, áló mankwálege ji. ⁴ Ebwɔ ako ánogé mmyo yimbo gétúgé ji achyéé uto bíí mbaá menya mebo yimbo. Ne ánogé ntó menya mebo yimbo ajógé aké, “Ndémuú alú eké menya yina, ne waá ákágé mmye umye ne jí?”

⁵ Ne ályaa menya mebo yimbo nnó ádógé ebwɔ ewóme áhógé mabo Esɔwɔ, ne ályaa jí ntó nnó aleré uto bíí né usaá bɔ amfaá upeá meso epeá. ⁶ Menya mebo yimbo aló manlwerege Esɔwɔ, achóó mabo míí ne ami boó Esɔwɔ abi álú né mfaánebuú. ⁷ Achyéé ji ntó uto nnó ammye bee ne boó Esɔwɔ fa mme apwɔ ebwɔ. Ne áchyéé ji ntó uto nnó, abe mfwa mbaá matoó mme mako, ufóó ufóó boó, ufóó ufóó mejóó, ne maló mme mako. ⁸ Ne boó ako abi álú fa mme ánogé nye menya mebo yimbo. Ebwɔ bina ne te ula ulóó mme álá ása fɔ mabo bwɔ né mmu ηwe ayi asame mabo boó abi ábóó nye geηwá eyi gélagé byé. ηwe yimbo elé ayi Maá egóηme ayi abó awáne.

⁹ Muú ayi awyaá matu áwú. ¹⁰ Yéndémuú ayi Esɔwɔ ajóó mé nnó apye ji, apyene nye ji. Yéndémuú ayi Esɔwɔ ajóó me nnó awá ji ne aparanja, áwané

nyɛ ji ne aparanja. Ɛwɛna elú elé majyɛ mbaá bɔ́ Ɛsɔ́wɔ́ nnó abɔ́ mankogé matɔ́, áfyɛ́ɛ́ wye metɔ́ ne ji.

Menya mebo ayi dtane né mmu mme

11 Ne mma ngɛ menya mebo ayi fɔ́ ndɛre atanegɛ né mmu mme. Awyaá ambya apeá eké maá ɛgɔ́ɣme, ne ajógé mejɔ́ eké mmyɔ́. 12 Ase uto uko ebi menya mebo ayi mbɛ awyaá apyɛ ukpɛkpɛ unó né mbɛ ushu wuú. Apyɛ́ɛ́ mme ne bɔ́ ako abi ájwɔ́legɛ́ wye ánogé menya ayi mbɛ yimbɔ́, ayi gepa ɛyi gelu manwá ji gegbóo. 13 Ne menya mebo yimbɔ́, ayi atane né mmu mme, apyɛ ukpɛkpɛ ufélékpa ebi ye ebélé mewɛ etane né mfaánebuú ekwe mme bɔ́ ako agé. 14 Abwɔ́lé bɔ́ abi álú fa mme né ufélékpa ebi ályáá ji apyɛ́ɛ́ né mbɛ ushu menya ayi mbɛ. Agaré ɛbwɔ́ nnó ákwyɛ́ɛ́ meló uka ayi afulé menya ayi abɔ́ akelé ji gepa ɛyi geké gewa ji yémbɔ́ alá gbóo wó. 15 Ne ályáá menya ayina nnó ato geɣulé mbaá meló uka yimbɔ́ nnó abɔ́ geɣwá, ájógé mejɔ́, apyɛ nnó áwá bɔ́ ako abi alá ánogé fɔ́ ji, 16 apyɛ ntó áfyɛ́ɛ́ bɔ́ ako gelo né ɛgbɛ ɛbwɔ́nyɛ́ yé ne mampwɛ. Abi alá aɣɛa gemɛ wó ne abi aɣɛa gemɛ, ubyá bɔ́, afwa ŋka, afwé ne abi alá pó afwé, afyɛ ɛbwɔ́ uló mmyɛ. 17 Apyɛmbɔ́ nnó muú alá pó ne gelo ɛyigémbɔ́ ákpogé fɔ́ genó yé ɛbé elé mana genó anamé fɔ́. Ne gelo ɛyigémbɔ́ geténe mbaá mabɔ́ menya mebo ayi mbɛ, yé ɛbe elé nɔ́mba ayi atɛné mbaá mabɔ́ mií.

18 Ɛwɛna elú elé majyɛ mbaá bɔ́ ako nnó yéndémuú abɛ ne denɣa né mecho ɛwɛna. Ne yéndémuú ayi awyaá defɔ́ afere akaá ulaá geloge menya ayina. Geɣi geténe mbaá mabɔ́ mekwaá. Ne gelo jí elé “666”

14

Maá ɛgɔ́ɣme ne usaá dele bɔ́ ukénéama meso ɛni

1 Ne nké mpɛlé, ngé maá ɛgɔ́ɣme ndɛre atɛné né mfaá mekwɛ ɛwé ákuú nnó Sayɔ́n ne usaá dele bɔ́ ukénéama meso ɛni. Asa mabɔ́ Maá ɛgɔ́ɣme ne ami Nte wuú né mampwɛ ɛbwɔ́. 2 Ne nwú meko muú fɔ́ né mfaánebuú, meko yimbɔ́ awyale eké meko makɔ́ne nnyi ne anyáne ntó kenké eké nefe. Meko ayi nwú mbɔ́ alú eké bɔ́ ákwɛlé bɔ́ dandyɛ́ɛ́ ɛbwɔ́. 3 Ne njune bɔ́ bina ákwa ɛkwa meke né mbɛ geluɔ́ge gefwage Ɛsɔ́wɔ́ ne menya ɛni ɛyi elú mebe ne ákpakpa. Ne yé muú ayi ákágé ɛkwɔ́ ɛwɛna apó, ɛkosé ɛbwɔ́ ambɔ́ ne ákaá. Ɛbwɔ́ bina ne álú bɔ́ abi Ɛsɔ́wɔ́ áwené gemége ɛbwɔ́ né gabo fa mme. 4 Ɛbwɔ́ bina ne álú bɔ́ abi ábele menyammyɛ ɛbwɔ́ pópó yé andée alá akaá wó, gétúgɛ́ álú ubwyene. Ɛbwɔ́ ákwɔ́lege Maá ɛgɔ́ɣme ájyɛ yéndé mbaá ayi ji ájyɛ́ɛ́. Alú bɔ́ abi Ɛsɔ́wɔ́ áwené gemége bɔ́ né gabo né geluage bɔ́ ako abi álú fa mme. Ɛbwɔ́ álú ndɛre mbwɛ mbɛ ayi áchyéɛ́ mbaá Ɛsɔ́wɔ́ ne Maá ɛgɔ́ɣme. 5 Gebyɔ́ gepɔ́ fɔ́ ɛbwɔ́ né meno néndé ɛbwɔ́ álú pópó apó ne deba.

Makiénné Ɛsɔ́wɔ́ dlé́ agaré mekomejɔ́ Ɛsɔ́wɔ́

6 Ne mma ngé ekiénné Ɛsɔ́wɔ́ ɛwé fɔ́ ndɛre ɛlyɛnege té mfaá. Ɛkpa abya melóméló ayi álú te kwyakwya mangaré mbaá bɔ́ malɔ́ mme meko. Yéndé ntoó, ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́ ne ufɔ́ ufɔ́ bɔ́. 7 Ɛjɔ́ ne meko kenké eké “Fɔ́gɛ́ Ɛsɔ́wɔ́ ne nógé ji néndé gébé gekwané ɛyigé ji asó mpa bɔ́ fa mme. Ndɛre elúmbɔ́, fege ji muú akwyɛ́ɛ́ mfaa ne mme chónchó ne mabéɛ́ mega ne ambu annyi.”

8 Ɛkiénné Ɛsɔ́wɔ́ ɛwé fɔ́ ɛwé ɛgbeé makiénné ápeá ɛchmwɔ́ ntó, eké, “Babilɔ́n ákwe, meló ɛwé ɛbo elú meló ngɔ́ ekwe ‘burup’ ɛwó ŋgma mme. Manane jí ayi ji anané tametame áchó malɔ́ mme mako. Manane ji yémbɔ́ alu eké elé mmɔ́ ne ji achyɛ́ɛ́ malɔ́ ayifo anyuú mapyɛné ɛbwɔ́.”

⁹ Ne ekiénné Esòwò ewé fò ewé egbeé makiénné áléé echwò ntó, ejòó ne meko kenké eké, “Bòó abi ánogé menya mebo ne melò uka wuú, ne ákame nnó menya yimbo afyèé ebwò gelo jíí né mampwe ebwò yé né amu ebwò, ¹⁰ Esòwò achyegé nye ntó ebwò efwyale. Efwyale ewémbò ebé nye eké mmòó matomato amí alá áchwaré ne maná wò, amí Esòwò afyèé né mmu ñkò wuú ayi metòó usòó. Ne Esòwò apye nye ebwò ásoó né mmu mewé ewé elulé ne genó eyigé ákuú nnó sòlfo. Ne ebwò ásoó nye né mbe ushu makiénné ukpea ne Maá egòñme. ¹¹ Ne amuawe ayi atanegé né mewé ewé esòó ebwò, átanegé nye wye tanegé té kwyakwya ne kwyakwya. Bòó bina abi ánogé menya mebo yimbo ne melo uka wuú ne yendemuú ayi ákame nnó menya yimbo afyèé jí gelo eyi getene mbaá mabò miú, ugbeé mmye upó ne ebwò utuú ne nwoimesé.”

¹² Mechò ewéna elú elé majyèé mbaá bòó Esòwò nnó ákogé matòó ebwò. Ebwò bina ne ábélege mabe Esòwò ne áfyèé wye metòó ne Jisòs.

¹³ Ne nwú meko muú fò né mfaánebuú nkane ajógé ne me, aké, “Sa meko mejòó eyina: aké elò nana eyjyegé mbe metòó megòmegò ebéé ne bòó abi ágbòó ndere áñkwólé Jisòs Kras.” Ajógémbò Mendoó Esòwò ekamé eké “Eeh elú wáwálé. Ebwò ágbéegé nye mmye né utòó ebwò néndé nsa utòó ulòulò ebi ebwò ápyèé akwòlege nye ebwò.”

Jon agé ame geja ndere Esòwò asòó nye mpa bòó né bíí bí kwyakwya

¹⁴ Ne nké mpélé, ngé geko eyi gelu pópó, ne muú fò ajwólé né mmu geko eyigémbò alú eké maá nte mekwaá, akweré éla gefwa ewé akwyèé ne gul. Agbaré ñga mechyamechya né ebwò wuú, ñga yimbo awya geti getyè getyèé. ¹⁵ Ne ekiénné Esòwò ewé fò etane né echa upé Esòwò, ekú muú ayi ajwólé né mmu geko kenké eké, “Lò mankye mbwe ne ñga wye ayi ogbaré, néndé gébé eyigé ákye mbwe gekwané ne mbwe ayi álu né mme ákwóné mankye.” ¹⁶ Ejógé mbo, muú yimbo né mmu geko afu ñga wuú né mme, akye mbwe né mme meko.

¹⁷ Epyegé mbo, ekiénné Esòwò ewé fò etané né mmu echa upé Esòwò né mfaánebuú. Ewú ntó egbaré ñga mechya yimbo ayi ákuú nnó shékél.

¹⁸ Ne ekiénné Esòwò ewé fò, ewé ebòó uto epwò mewé etané kwókwólé ne geluógé upé Esòwò, ekúú ekiénné ewé egbaré ñga mechyamechya ejòó kenké eké, “Gé umpome unòó ebi ákuú nnó gɾɛɾ, uwòme né mme ugele. Cho sòó uchòchò bwoó ne ñga ayi wò ogbaré mbo.” ¹⁹ Ejógémbò, ekiénné Esòwò ewémbò, efu ñga wuú fa mme, esoré umpomé gɾɛɾ ebimbo, eju né mmu ejya ewé anjamege ubi wye. Ejya ewéna eténe mbaá metòó usòó Esòwò ewé jí álerégé nye bòó. ²⁰ Ejya ewéna epófó né melò. Efembò ne ájyale upòme ebimbo manòó matané, makoó byògòlògòlò eké ebéé. Metyèé ebéé manòó ewémbò elú usáá ñkpa neke ufya. Ne ugome ebéé ewéna ulú genóge matyèé amu ápeá.

15

Makiénné Esòwò akénéama áchwò ne ufòó efwyale ukénéama

¹ Unó bimbò ukòógé, mma ngé gekpékpégé genó gefò né mfaánebuú eyigé me nlá nkágé garé. Genjá ne gepwò amu. Genó eyigémbò elé makiénné Esòwò akénéama ayi akpané ufòó efwyale ukénéama. Efwyale ewéna ne elu ewé kwyakwya néndé elé né ufòó efwyale bina ne Esòwò alerege nnó metòó usòó wuú ebye.

² Ne ngé genógé fò eyi gelú eké ebéé mega. Gelú efeé efeé áchwaré ne mewé. Ne bòó abi ammyèé apwòó menya mebo yimbo ne melò uka wuú, ne alá akamé fò nnó afyèé ebwò gelo né mmye eyi geténe mbaá mabò miú wò, átené né mapeá ebéé mega ewéna ewé elú efeé efeé. Agbaré manke ayi Esòwò achyèé

ebwó. ³ Ne ákwa ekwó ewé Mosis muú utoó Eṣowó abó akwané ne ewé Maá egonjme abó akwane, aké, “Ata Eṣowó Muú Ɔpwóó amu, unó bi wó ɔpyéé úlú ukpékpé ne upwóó amu. Wó ɔlu mfwa maló mme mako. Depó etye etiré wó ɔpye délu wáwálé ne cho. ⁴ Ata yé muú fɔ apó ayi alá afóó wó, yé muú fɔ ntó apó ayi alá nógé wó néndé, wó mbiú ne ɔlu muú ukpea. Bóó maló mme meko ánogé wó néndé yéndémuú agé nnó depó etye etire wó ɔpye délu cho.”

⁵ Bóó bina anerege mankwa ekwó ewéna, nké mpelé echa upe Eṣowó né mfaánebuú enené nge maá getoge ukpea Eṣowó né mmu. ⁶ Makiénné Eṣowó akénéama ayi agbaré ufóó efwyale ukénéama átané né mmu echa upe Eṣowó ewémbó. Afye mandée pópó ayi áge nege, ne yéndémuú bwó áni gebagé ndéé gèno ji né ewóme. Uba mandéé bimbo uge nege eké gul. ⁷ Ne menya ama né geluage menya eyi elú mebe eni, achyéé makiénné Eṣowó ayina akénéama ukú ukénéama, ebi akwye ne gul, ukú ebimbo ugbeé ne metóó usóó Eṣowó muú alu mebe te kwyakwya ne kwyakwya. ⁸ Ne amuawe ayi alerege ɲgo ne utoó Eṣowó, agbeé né mmu echa upe Eṣowó ewémbó. Ne yé muú akágé kpé fɔ né mmu echa ewémbó, kpaá té ufóó efwyale ebi makiénné Eṣowó yimbo achwó ne ubi ekogé.

16

Kwyakwya ufóó efwyale ukénéama ebi Eṣowó achyeye

¹ Ne nwú meko muú fɔ né mmu echa upe Eṣowó ewémbó ndere ajóó kenké ne makiénné yimbo akénéama aké, “Chóge dégbé genó eyi gelú né mmu ukú ebimbo ukénéama ebi ugbeé ne metóó usóó Eṣowó né mme.”

² Ajóó mbo ekiénné Eṣowó ewé mbe ejye genó eyi gelú né mmu gekú jii fa mme. Egbegé mbo, ubobo dekpa etire denome ne démyéé deshulé né mmye bóó abi áwyaá geloge menya mebo ne ánogé meló uka wuu.

³ Ne ekiénné Eṣowó ewé epyéé makiénné apea ejye gbe genó eyi gelú né mmu gekú jii né ebeé mega, ebwólé éla eké manoó genkwogé muú. Ne yéndégenó eyigé gelú né mmu ebeé mega gegbo.

⁴ Ne ekiénné ewé epyéé makiénné áléé, ejye gbe genó eyi gelú né mmu ejii gekú né mabeé ne ambu nnyi, manaá mako mabwólé mala manoó manoó.

⁵ Epyegé mbo, nwú ndere ekiénné Eṣowó ewé ebóó mannyi mako ejóó eké, “Eeh wó muú ukpea. Wó muú ɔlu ne ɔbo ɔlú, mpa wye yi ɔsáó alú cho. ⁶ Néndé bóó áwá nya bóó ukpea ne bóó ekpave bye, wó achyee ebwó manoó nnó ányú. Abó mbo lé nsa mbaá genó eyigé ebwó ápyeé.” ⁷ Ajóó mbo, nwú meko muú fɔ ndere atane né geluógé upe Eṣowó ájógé aké, “Ata Eṣowó wó Muú Ɔpwóó amu, mpa wye ayi ɔsáó alú cho, ne wáwálé.”

⁸ Ne ekiénné Eṣowó ewé epyéé makiénné ani, egbe genó eyi gelú né mmu ejii gekú né ɲméé, élyáá nnó ɲméé edo bóó awú gekpɔsogé ubalé eké ebi mewe.

⁹ Ubalé bina upyee bóó álwerege Eṣowó muú efwyale ewéna elú ji né amu, yémbo ákwóré fɔ matóó ebwó alyáá gabo ayi ebwó apye, áfégé Eṣowó wó.

¹⁰ Ne ekiénné Eṣowó ewé epyéé makiénné ata, egbe genó eyi gelú né mmu gekú jii né mfaá geluoge gefwage menya mebo yimbo. Egbegé mbo, mbaá ayi menya mebo yimbo ágbáregé gefwa jii wye ala gemuagemua. Ne akwaá ányéé manómé gétúgé ubalé ebi ebwó áwuú. ¹¹ Alweré Eṣowó muú alu né mfaánebuú gétúgé ubale ebi ebwó áwuú, ne upa ebi ebwó áwya né mmye. Yémbo ákwore fɔ matóó bwó ályáá gabo ayi ebwó ábó ápyeé wó.

¹² Ne ekiénné ewé epyéé makiénné akéné, egbe genó eyi gelú né mmu gekú jii né ebeé kpaá ewé ákuú nnó Yufretis. Egbegé mbo, ebeé ewémbó ewa meko, mampye nnó afwa abi atane né egbe ewé ɲméé etanege agé meti ákoó.

¹³ Ɖpyɛgɛ mbo, ngɛ ubobo mandoo nchye alɛɛ ayi alu ekɛ bo mantwere atanɛ nɛ meno mmyɔ yimbɔ ne meno menya mebo ne meno muu ɛkrɛvɛ ayi geɣɔ.
¹⁴ Mandoo yina elɛ alɔ nchye abi apye ufɛlekpa. Ajye banɛ afwa mme meko nnɔ anywɛre ɛbwɔ mbaa ama akpomɛ mmyɛ mamye bee nɛ gekrɛkrɛgɛ biɛ ebi Ɖsɔwɔ Muu Apwɔɔ amu achwɔɔ.

¹⁵ “Wugɛ, me nchwɔɔ nye eta nyu ndere menjo achwɔɔ nɛ gɛbɛ ɛyigɛ muu ala akaagɛ. Galɔgalɔ alu ne muu ayi abɛɛ peɛ, abelege mandɛɛ jiɛ chancha nnɔ ekage ji ake geɣgɛnɛ akpa mekpo unɔɔ.”

¹⁶ Ne mandoo nchye yimbɔ, anywɛre afwa mme ako nɛ melu ɛma. Akuu melu ɛwɛmbɔ nɛ meɔɔ boɔ Hibru nnɔ Amagedɔn.

¹⁷ Ne ekiɛnnɛ Ɖsɔwɔ ɛwɛ ɛgbeɛ makiɛnnɛ akɛnɛama, ɛgbe genɔ ɛyi gelu nɛ mmu geku jiɛ nɛ mmu geɣulɛ. Ɖgbeɛge mbo nwu meko muu fo ndere atane nɛ mmu gepugɛ Ɖsɔwɔ mbaa ayi geluɔge gefwage Ɖsɔwɔ gelu. Ajɔɔ akɛ, “Nnerɛ yɛndɛgenɔ.” ¹⁸ Ajɔgɛmbɔ, gasama ake mamamama, mbaa awyale wyɔwyɔ, mamfɛɛ anya gbanɣban ne mme anyigɛ ne ɛshye. Gefɔɔ ɛyigɛ akwaá alá alu danɣɛ tɛ mme alɔɔ. ¹⁹ Mme anyigɛ mbo, melɔ kraa ɛkarɛ nɛ malu alɛɛ, ne malu kpakpa nɛ mme meko akwe. Ne Ɖsɔwɔ ate gabo ayi Babilon apyɛɛ, apye ji anyu mmɔɔ ami malu nɛ mmu nka wuu. Mmɔɔ amibɔ matene nɛ metɔɔ usɔɔ Ɖsɔwɔ. ²⁰ Yɛndɛ melɔ metɔɔ nnyi ne makwe kpakpa áseɛ. ²¹ Ne ukpɛkpe makankoma ayi gema genɔ ekɛ usaá bo ɔɔn uta atanɛ mfaa akwe boɔ nɛ mmyɛ. Boɔ álwerɛ Ɖsɔwɔ gɛtugɛ ubale makankoma ebi ɛbwɔ áwu nɛndɛ, ubale bina uja doɔ.*

17

Gekrɛkrɛgɛ mendɛɛ eno

¹ Ne ekiɛnnɛ Ɖsɔwɔ ɛma nɛ geluɔge makiɛnnɛ akɛnɛama ɛwɛ ɛgbarɛ ukú ukɛnɛama ɛchwɔɔ ɔɔɔ ne me ekɛ, “Chwɔ me nɛrege nye wɔ ɛfwyale ɛwɛ Ɖsɔwɔ achyege nye gekrɛkrɛgɛ mendɛɛ eno muu ajwɔlɛ nɛ geɣamɛgɛ mannyi.

² Afwa mme ana manane tametame ne ji. Ne manane ayi ji ananɛ tametame achalɛ boɔ mme ako ekɛ elɛ mmɔɔ ne ji achyɛɛ ɛbwɔ anyuu mapyɛne ɛbwɔ.”

³ Ne Mendoɔ Ukpea ɛchwɔɔ me mmyɛ ne ekiɛnnɛ Ɖsɔwɔ ɛwɛmbɔ ɛkra me mfɛ nɛ mashwɔne. Njyege ɛwu, ngɛ mendɛɛ fo ndere ajwɔlɛ nɛ mfaa menya mebo fo. Menya yimbɔ alu megelemegele, awyaá makpo akɛnɛama ne ambya afya. Asa geɣamɛgɛ mabɔ wyeɛ ami machɔɔ mabɔ Ɖsɔwɔ nɛ menyammye wuu meko. ⁴ Mendɛɛ yimbɔ afye mandɛɛ magele ne mandɛɛ gefwa, akwyɛɛ menyammye wuu ne unɔ densɔ ebi akwyɛɛ ne gul. Mataa nka ne unɔ ɛbifo ebi ujame nka doɔ. Akuu ubi nnɔ pɛls. Agbarɛ amo ayi akwyɛ ne gul. Amo yimbɔ agbeɛ ne uboboɔ unɔ bi utene mbaa manane tametame jiɛ.

⁵ Asa mabɔ nɛ nɛpwɛ niɛ ami matene nɛ genɔ gefɔ ɛyigɛ boɔ alá ákaagɛ garɛ. Asa wye akɛ, “Gekrɛkrɛgɛ Babilon, mma andɛɛ eno ako, ne muu ayi ubobo unɔ bi upyɛɛ fa mme utanegɛ ji nɛ amu.” ⁶ Ne ngɛ nnɔ manɔɔ boɔ Ɖsɔwɔ ne boɔ abi boɔ áwane gɛtugɛ apyɛɛ genɔ ɛyi Jisɔs akelege mampyɛ mandɛɛ yimbɔ ekɛ mmɔɔ.

Ngɛgɛ nla meno mekpo fuu. ⁷ Yɛmbɔ ekiɛnnɛ Ɖsɔwɔ ekɛ, “Ulanɔɔ wɔ alaɔ meno mekpo fuu?” “Ngarɛge nye wɔ genɔ ɛyigɛ muu alá ákagɛ garɛ ɛyi getome ne mendɛɛ yina ne menya mebo makpo akɛnɛama ne ambya afya ayi akpane ji ákɛne. ⁸ Menya mebo ayi ɔɔɔ ɔgenɛ mbo, abɔ alu nya mebe, yɛmbɔ apɔ sé mebe. Atanegɛ nye nɛ mmu gepyɛɛ ɛyi gelage ɔɔ ne kwyakwya

* **16:21** Elú wáwálé nnó: Bɔ ɔɔn bina anɔɔ wye ekɛ uba simen upea.

akwó ewé. Ne ajye nyẹ né mbaá ayi awáne nyẹ ji. Ne bọ́ abí álú fa mme, abí te ula ulọ́ mme Ẹsọwọ́ alá asá fọ́ mabọ́ bwọ́ né mmu ɲwe ayi ásame mabọ́ bọ́ abí ábọ́ nyẹ gejwá ẹyi gélágé byé wọ́ ágege menya yimbọ́ aláá nyẹ mano mekpo fuú, néndé menya yimbọ́ abọ́ alú nya mebe ne nana apósé yémbọ́ amágé chwọ́ nyẹ.

⁹ “Mechọ́ ewéna ekelege bọ́ ábẹ́ ne denḡa. Makpo menya yimbọ́ akénéama áténe mbaá makwe akénéama ayi mendée yimbọ́ ajwólé wye. ¹⁰ Makpo yimbọ́ ntó akénéama áténe mbaá afwa akénéama. Né geluage afwa bimbo, ata agbo me, ama alú né gefwa nana, ama ayi alá alú danchwọ́. Achwọ́gé ágbárege nyẹ gefwa jí́ né mboó gébé. ¹¹ Ne menya mebo yimbọ́ ayi ábọ́ alú nya mebe, ne nana alá apó sé, agbeé mfwa ayi agbeé afwa aneé. Ne ji alú mfwa ama né geluage afwa bimbo akénéama. Ne ajye nyẹ né mbaá ayi awane nyẹ ji.

¹² “Ambya yimbọ́ áfya ayi wọ́ ọ́gène mbó áténe mbaá afwa áfya abí alá álú dansẹ uto mamḡbaré gefwa, yémbọ́ áchyege nyẹ ebwọ́ ne menya mebo uto mamḡbaré gefwa né nchwa neke ama. ¹³ Afwa bina áfya, ákamege nyẹ meko ama, áchyeé eshye ne uto gefwagé bwọ́ mbaá menya mebo yimbọ́. ¹⁴ Ebwọ́ áḡmeé nyẹ ummye né Maá ẹḡḡme. Yémbọ́, Maá ẹḡḡme ne aḡkwólé bíí abí ápyeé genó ẹyi ji akélege, ebwọ́ abí Ẹsọwọ́ akuú ne ajya ammye nyẹ ápwọ́ ebwọ́ néndé ji alú mfwa ayi abọ́ afwa ako ne Ata ayi abọ́ bọ́ Ata ako.”

¹⁵ Ne ekiénné Ẹsọwọ́ ema ẹjọ́ ne me eké, “Mannyi ayi wọ́ ọ́gene mbo, ayi mendée eno yimbọ́ ajwólége wyeé áténe mbaá njune bọ́, ufọ́ ufọ́ bọ́, malọ́ mme meko, ne ufọ́ ufọ́ mejọ́. ¹⁶ Menya mebo yimbọ́ ne ambya afya ayi wọ́ ọ́gène mbo, áji ne menya yimbọ́ jimbo ápaá nyẹ mendée eno yimbọ́. Afoge nyẹ yéndégenó ẹyigé ji awyaá, ályáá ji gejọ́géné. Afyeé nyé menyammye wuu ne áso ji ne mewe. ¹⁷ Néndé Ẹsọwọ́ ne áfyeé mechọ́ ewéna né matọ́ afwa bina nnó ákamé meko ama, achyeé utoó gefwage bwọ́ mbaá menya mebo yimbọ́, nnó apye ndere ji Ẹsọwọ́ akélege kpaá té yéndégenó ẹyigé ji Ẹsọwọ́ ajọ́ gepyeé wawálé.

¹⁸ “Mendée ayi ọ́géné mbo, áténe mbaá melọ́ kpaá ewé ewyaá mfwa ayi abọ́ afwa malọ́ mme mako.”

18

Melo Babilon ekwe

¹ Unó bina ukogé, ngé ekiénné ewé fọ́ ndere etané né mfaánebuú éshulé fa me. Ewya gekpékpé uto ne genḡbọ́ ẹyi getane ji mmye gepye mme meko agéne.

² Ne ẹjọ́ kenké eké, “Gekpékpégé melọ́ Babilon ekwé burup, ẹla lé melú ujwólé aló nchye ne mbaá ayi mandoó nchyeé ne denwọ́ne debodebo ne ẹtiré bọ́ alá akií débigé wyeé. ³ Néndé manane ayi ji ánáne tametame achalé mme meko eké elé mmọ́ ne ji achye ebwọ́ anyú mapyene ebwọ́. Afwa mme ábelé ntó ne ji ne bọ́ abí akene gesé fa mme ákwe gefwa gétúgé geḡge manane tametame jí́.”

⁴ Ne nwú ntó meko ayi fọ́ ndere atane né mfaánebuú. Aké, “Bọ́ ba, tanege délyáá ji ékágé dékpe mbwa ne gabo wuu, ne nnó ékágé dékpe ntó né ẹfwyale ewé ji age ne nyẹ. ⁵ Gabo ayi ji apyeé mbagé ákwigé jí́ né nchwe akwonege né mfaánebuú. Ne Ẹsọwọ́ ate gabo wuu. ⁶ Pyegé ne ji wye ndere ji ápyeé ne enyú. Genó ẹyigé ji apyeé ne enyú shuge ji amu manáne ápeá. Fyegé mmọ́ né mmu amo magbeé, déchwaré mami matọ́ mapwọ́ ami ji áchwaré achyeé bọ́ anyuú, déchyeé ji anyú mami. ⁷ Ne pyegé ji ágé ẹfwyale ne ali wye ndere ji áfege geme jí́, ányeé apoge né mmu gabo. Ji adoó ebwọ́ ewome ajógé aké,

'Me mfwa mendée mpó fò mekwí ne mbée fò ne mesome kánka'. ⁸ Ne gétú eyigémbò, efwyalet éshúlege nye ji mmye né bíí uma ne mameé, mesome, ne emímí mesa. Ne asóó nye ji né mewé néndé Ata Ésoóó ese muú asóó mpa wuú, áneja apwò amu."

⁹ Afwa mme abi ábelé ne ji, ébwó abi ákpené mbwa ne ji ányéé né mmu gabo ápoge ágegé nye amuawé ayi atanegé né mewé ewé esóó ji, álílí nye alá ne mesome. ¹⁰ Ébwó átene tete gétúgé áfóó nnó ákpené nye né efwyalet ne melo Babilon, ájelege mmye ájógé áké, "Ébò ne wò nnó, Babilon gekpekpégé melo ne melo ewé enjea gemé, efwyalet éshulé wò mmye né nchwaneke ama."

¹¹ Bóó abi ákene gese fa mme álílí nye alá ne masome néndé yé muú ayi áname unó gesege bwó ápó sé. ¹² Yé muú apó sé ayi áname unó bi ébwó ákpóó. Unó bina élé gul ne selebá, mataá malómáló ne unó bi ujame nka dóó ákuú ubi nnó pels, eshyéé ndeé, ndeé afwa, ndeé megele ne gefógé ndeé nka eyi ákuú eji nnó silk ne unó bi akwyéé ne ambya meshuú, unó bi ákwyé ne ufóó ufóó unóó ebi ugóó gebé unó bi ákwyé ne afyaákó, gese, ne gefógé ntaá eniné ákuú nnó mabel. ¹³ Unó ebfíó ntó ebi alá name sé élé mawéé nka ami manome gebé gelógéló, baá unóó abi ápye menyéé agóó ákuú abi nnó sinamum meéry, insent, ne frankinsent. Mmáó gref, mawéé ne menyéé nkane: flawa melóméló ayi apye bred ne mbeé gefógé nchi eyigé ákuú nnó whit. Ne utu nkane: mpó, magoñme, mpó mekagala, mboó gese uka úpeá ayi mpó mekagala ejame ne ákwaá abi ákpóó nkane afwe. Yé muú apó sé ayi áname unó bina uko. ¹⁴ Bóó abi ákene gese ájógé nye ne ji áké, "Unó ulóó ulóó uko ebi wò ákelege nnó ube ebyéé upó se. Ne unó uko ebi upyéé nnó wò óbe gbene ebi upye ntó nnó wò ókwó nge ómáge gé sé ubi." ¹⁵ Ne ébwó bimbó abi abóó gefwa gétúgé ákene gese ne ji áténégé nye tété ne efóó nnó ákpené nye né efwyalet ne ji, álílí kenké ne mesome, ¹⁶ ájógé áké, "Ébò nnó, ébó nnó ne Babilon melo kpaá. Babilon alú nyá éké mendée ayi abo afyéé mashyéé ndeé, mandeé magele, ne mandeé gefwa. Akwyéé menyammye wuú ne unó desóó ebi akwyé ne gul, mataá malómáló ne unó bi ujame nka dóó ákuú nnó pels. ¹⁷ Né nchwa neke ama gefwa jí geko geno."

Bóó ákprakpa abi áneá gemé né masogéka ne bóó abi ákené wye, abi ápye utóó né mmu, ne abi ákene gese né mmu, átenege nye tété, ¹⁸ ákálege gétúgé ágéné amuawé ayi atanegé né mewé ewé esóó ji, ájelege mmye áké, "Cha oo, ndé melo ewé ekwóne gekpékpé melo ewé." ¹⁹ Ne áchwé matwó ágbé né makpo bwó, álílí nye alá ne mesome metóó ájógé áké, "Ébò nnó, ébò nnó, ne melo kpaá, melo ewéna ne ébò elú meló ewé bóó ako abi awyaá masogéka né ebeé mega ákwene gefwa wyeé gétúgé gefwa eyigé ji awyaá. Yémbò né nchwaneke ama, yéndégenó eyigé ji awyaá genó."

²⁰ Enyú ako abi delú né mfaánebuú begé ne nechóchó néndé Ésoóó achó melo Babilon. Ne enyú bóó Ésoóó, ángbá Kras ne bóó ekpávé Ésoóó begé ntó ne nechóchó néndé Ésoóó asóó me mpa wuú gétúgé gabo ayi ji apyéé eta nyú.

²¹ Ájógé mbó, gekpekpégé ekiénné Ésoóó fò ébwéé ntaá eniné nelú éké gekpékpégé ntaá eniné ákwóó unó efome né mmu ebeé mega jegemmm ejóó éké, "Wye ndere ntaá eniné na nékwene ne eshye nechógeré, mbóntó ne áfómege nye melo Babilon ne eshye, áchó ewu. Ndere elúmbó bóó ámáge gé nye se ewú. ²² Ne ámáge wú sé meko néñke ení ákwele, makwa ayi akwané, ambya ayi áfómege ne mbá né melo Babilon. Ne yé muú deshweé ama ayi amáge be wyeé apó. Ne amage wú nye sé ndere muú akwóó nchi né ntaá. ²³ Ne yé bíí uma ntó genógégé etúlékán gegénege sé wyeé. Yé epaá neba muú áwuú sé wyeé. Bóó bíí abi ákene gese ne abo álu bóó abi áneja gemé fa mme yina, ne bóó megyaá bíí abwolé maló mme mako ne depóre megyaá bwó."

²⁴ Kwyakwya alu nnó Babilɔn áwá bɔɔ ekpávɛ bií ne bɔɔ abifɔ ako abi álu bɔɔ Ɛsɔwɔ. Ne manó bɔɔ bina malu ji mmye chónchó ne ami bɔɔ ako abi áwáné né mme meko, ne Ɛsɔwɔ achɔ melɔ ɛwéna gétúgɛ gabɔ ɛwu.

19

¹ Unó bina upyegé mbɔ, nwú gewyagé meko eké, meko gejamégɛ bɔɔ né mfaánebuú. Akálege kenké áké, “Défɛé Ɛsɔwɔ, ji ne aferege bɔɔ né ɛfwyale gabɔ. Ji ne abɔɔ ŋɔ ne uto ukó. ² Mpa wuu alú cho ne wáwálé. Ji afyɛ gekpékpégɛ mendée eno yina né ɛfwyale. Mendée yina ne achɔɔ bɔɔ mme ne manáné tametame. Ɛsɔwɔ afyɛ ji né ɛfwyale gétúgɛ manó bɔɔ utɔɔ bií abi ji áwané.” ³ Ama kalé kenké áké, “Défɛé Ɛsɔwɔ, amuawɛ ayi átánege né mewe ewé ɛsɔɔ ji ákwɔme ájyɛé mfaá té kwyakwya ne kwyakwya.” ⁴ Akálégɛ mbɔ, ákpakpa bimbɔ esáá meso eni ne menya ɛyimɔ mebe eni, ákwe uwyá mme ánógɛ Ɛsɔwɔ muú ajwólé né mfaá geluágɛ gefwa áké, “Amɛn défɛé Ɛsɔwɔ.”

Apyɛ epáá nebane Maá ɛgɔŋme

⁵ Né meko muú fɔ, atané né geluɔge gefwagé Ɛsɔwɔ ajógɛ áké, “Fégɛ Ɛsɔwɔ se enyú ako abi déluú baá defwɛ bií ne dénógɛ ji abi áŋea gemɛ ne abi alá áŋea gemɛ wɔ.” ⁶ Ajóógɛ mbɔ, nwú meko fɔ eké meko gejamégɛ bɔɔ. Alu eké gwyagé makóné nnyi ne eké meko gekpɛkpege néfe. Akálege áké, “Défɛé Ata Ɛsɔwɔ se Muú Apwɔɔ amu, ji alú mfwa. ⁷ Ɛse ako débɛ ne nechóchɔ, débɛnege ji mabɔ ne déchyege ji ŋɔ, néndé bií epáá nebane Maá ɛgɔŋme ukwóné ne Mendée neba wuu akpome mé mmye ágilɛ ji. ⁸ Achyɛé Mendée neba Maá ɛgɔŋme ɛshyɛé ndeé nnó afyɛ. Mandéé yimbɔ áge nege manemane, ne (átene mbaá ulɔɔ melú ebi bɔɔ Ɛsɔwɔ álerege).”

⁹ Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ɛwémɔ, ɛma ejɔɔ genó ɛyigé fɔ ne me eké, “Metɔɔ megómegɔ ebɛ ne bɔɔ abi álɔɔ ɛbwɔ nnó áchwɔ ányé epáá neba ne Maá ɛgɔŋme.” Ne ɛma ejɔɔ genó ɛyigé fɔ eké, “Mekómeyɔɔ ɛyina ɛtane mbaá Ɛsɔwɔ jimbɔɔ.”

¹⁰ Nwúgɛ mbɔ, nkwe ɛwu uka nnó nnógɛ ɛwú, yémɔ ejɔɔ eké, “Ɔpyegé fɔ mbɔ, mentó nlú lé maá utɔɔ Ɛsɔwɔ wye ndere wɔ ne atɛ aŋme byéé abi álú bɔɔ Ɛsɔwɔ abi ákwɔlegé wáwálé ayi Jisɔs aláré né genó ɛyi ji agaré. Nógɛ élé Ɛsɔwɔ néndé élé wáwálé ayi Jisɔs aláré né genó ɛyi ji agaré ne achyɛé bɔɔ ekpávɛ Ɛsɔwɔ mekomejɔɔ ayi ɛbwɔ ágarége.”

Kras ammyɛ apwɔ menya mebo

¹¹ Nge ndere mfaánebuú alu fuú, nké mpɛlé nge mpɔ mekagala pópó. Muú ayi ajwólé né mfaá akamege nnó, muú ayi dékágɛ neré metɔɔ ne ji, ji ayi apyɛé bɔɔ ákagɛ wáwálé ayi atome ne Ɛsɔwɔ. Aselé mati ayi alú cho mansɔ mpa ne ammyɛ umyɛ ne bɔɔ abi alá akií fɔ ji. ¹² Amɛ ji agenege eké nenɔme mewe. Akwere gejamégɛ délaré gefwa né mekpɔ wuu. Asá mabo né menyammyɛ wuu ami yé muú alá ákagɛ ekósé wye jimbɔ. ¹³ Awya nku ayi áfyɛ né mmu manó ne mabo mií makamege nnó, “Mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ.” ¹⁴ Ne bɔɔ bee abi álú né mfaánebuú áfyɛ mandéé pópó, ayi akpeage, ákwyɛé áji ne ɛshyɛ ndeé. Ajwólé né mfaá mpɔ mekagala ɛyi élú pópó ákwɔlege ji. ¹⁵ Aparanja ayi achyáá atane ji né meno. Aséle nyɛ élé aparanja yina ne ammyɛ ne bɔɔ malɔ mme meko apwɔ ɛbwɔ. Agbarege nyɛ ɛbwɔ ne amu matomato, Ne aŋamege nyɛ manaá umpómé né mmu ejya mmi nnó áŋame manaá matane wyeé, ne ejya ɛwéna ɛtene mbaá metɔɔ usɔɔ Ɛsɔwɔ Muú Apwɔɔ amu. ¹⁶ Asa mabo né ndeé ɛyi élú ji mmyɛ ne melú ɛwé ekweré ɛna geka wuu áké, “Mfwa ayi abɔɔ afwa ako ne Ata ayi abɔɔ bɔ Ata ako.”

17 Ne ngé ekiénné Eṣṓwṓ fṓ ndere etene né mfaá ḡme, ekú kenké eké denwṓne déko eti délyenege té mfaá ufṓṓ ufṓṓ denwṓne etiré dényéé unkwṓ unṓ “Chwṓge dénywere mbaá ama, dényé gekpékpégé epáá ewé Eṣṓwṓ ágbárege nyé. 18 Chwṓge dényé unkwṓ afwa, ákpakpa bṓṓ bee ne bṓṓ bee, mpṓ mekagala ne bṓṓ abi ákene né mfaá eji. Chwṓge dényé unkwṓ bṓṓ ako, afwe ne abi álá ápṓ afwe, ne bṓṓ abi anjea geme ne abi álá anjea geme wṓ.”

19 Eǵǵé mbo, ngé menya mebo ayi atane né mmu ebéé mega, ne afwa mme ako ne bṓṓ bee bṓw ánywere mbaá ama nnó ammyé bee ne muú ayi akene mfaá mpṓ mekagala yimbṓ pópó ne bṓṓ bee abi. 20 Yémbṓ ápye menya mebo yimbṓ chónchó ne muú ekpávé gebyṓ, ji ayi apyé ufelekpa né mbé ushu menya mebo yimbṓ. Ufélekpa bina ne ji aselé abwólé bṓṓ abi awyaá gelogé menya mebo yimbṓ ne ánogé meló uka wúú. Ne afome menya mebo yimbṓ ne muú ekpávé gebyṓ né mmu gepyége mewe ewé elúlé ne genó eyi ákuú nnó sṓfṓ. 21 Ne muú ayi ajwólé mfaá mpṓ mekagala ayi pópó, ase aparanja ayi atane né meno wúú awá bṓṓ abi áláá, denywṓne déko, dényé menya unkwṓ bṓṓ bimbṓ kaka dépwa.

20

Afyé danchomeló denṓ aḡme dele

1 Ne ngé ekiénné Eṣṓwṓ ndere etane né mfaánebuú eṣhulege mme. Eǵbaré né ebwṓ wúú agbṓṓṓṓ gepyéé eyi geláge pṓ ne kwyakwya ne gekpékpége mkpṓkṓné. 2-3 Ekiénné ewémbṓ, epyé gekwenege mmyṓ ayi ákuú ji nnó dragon ji ne ákuú nnó danchomeló ne satan ewé ji, ebwéé efome né mmu gepyéé eyigémbṓ, eǵbe meno gepyé eyigémbṓ edye ewu. Danchomeló álá né mmu né aḡme dele. Apyé mbo nnó ji agegé sé meti ewé ji abwólége bṓṓ mme. Ne dele aḡme yina akógé, abṓṓ manlyáá ji né maá mboó gébé.

4 Ne nké mmágé pé, ngé uluṓ gefwa, ne bṓṓ abi ajwólé wye. Bṓṓ bina élé abi Eṣṓwṓ achyéé ebwṓ ebwṓnyé nnó ágbárege gefwa. Ne ngé ntó mandoó bṓṓ abi áwáné ebwṓ gétúgé ágaregé wáwálé ayi Jisṓs aleré né genó eyi ji agaré ne mekomejṓṓ Eṣṓwṓ. Bṓṓ bina ne álú bṓṓ abi álá nógé fṓ menya mebo yimbṓ yé ebé lé meló uka wúú. Ne yé geloge menya yimbṓ ebwṓ ákáme fṓ nnó ása geji né mampwe bṓw yé né amu bṓw wṓ. Eṣṓwṓ apyé ebwṓ ákwilé né negbo áǵbaré gefwa ne Kras né aḡme dele. 5 Gé ndṓ mbé ayi Eṣṓwṓ apyéé bṓṓ akwilé né negbo na. (Ne bṓṓ abifṓ ntó abi ágbṓṓ, Eṣṓwṓ apyé fṓ ebwṓ ákwilé né negbo wṓ, kpaá té dele aḡme yina ábyéé.) 6 Metṓṓ megṓmegṓ ebé ne bṓṓ abi Eṣṓwṓ ajyaá, ebwṓ abi ji apyé nyé ákwilé né negbo né ndṓ ayi mbé, ayi ji apyéé nyé bṓṓ ákwilé né negbo. Eṣṓwṓ ajya ebwṓ nnó ábé bṓṓ bíí ne ebwṓ ágbṓṓ fṓ negbone ndṓ epeá. Abé nyé élé ampyéé upé mbaá Eṣṓwṓ ne Kras, ne ebwṓ ágbárege nyé gefwa ne ji né aḡme dele.

Eṣṓwṓ apwṓ danchomeló

7 Ne aḡme dele ayina akoóge, Eṣṓwṓ aferege nyé danchomeló né denṓ etiré abṓ afyéé ji. 8 Atanege, akené nyé abwólége bṓṓ né malṓ mme meko. Akuú umé malṓ áyina nnó Gṓg ne Magṓk. Danchomeló anywerege nyé ebwṓ ako né mbaá ama, nnó ammyé bee. Né bṓṓ abi ámmyé nyé ummyé bina ájame nyé eké gesṓṓge mbale nnyi. 9 Atanege nyé né malṓ mme meko, anṓ mbaá ayi bṓṓ Eṣṓwṓ ánywere. Mbaá yimbṓ élé melṓ kpaá ewé Eṣṓwṓ agboó ne ewú. Anógé melṓ ewémbṓ mme, mewe etanege nyé né mfaánebuú elwe ebwṓ ako áṓṓ. 10 Ne afomege nyé danchomeló muú abwólé ebwṓ né mmu gepyége mewe ewé elúlé ne genó eyigé ákuú nnó sṓfṓ. Mbaá yina ne abṓ áfome menya mebo ne

muú ɛkpávɛ ayi gebyɔ. Ne ɛbwɔ áwuú nɛ ubale wɛ ɛ utuú ne ɛwɔmese tɛ kwyakwya tɛ kwyakwya.

Ɛsɔwɔ asɔ kwyakwya mpa

¹¹ Ne ngɛ gekpɛkpɛgɛ geluɔgɛ gefwa ɛyi gélú pópó ne muú ayi ajwɔlé mfaá. Ne mfaánebuú ne mme áseé né mbɛ ushu wuú yɛ muú agɛ sé ɛbwɔ wɔ. ¹² Ne ngɛ ntó bɔɔ ako abi ábɔ ágboó, abi áɛa gemɛ ne abi álá ɛa gemɛ wɔ. Ɛbwɔ ako atɛné né mbɛ geluɔge gefwa ɛyigémbɔ. Ne anene bɔ ɛwɛ, anene nto ɛwɛ ayifo ayi awyaá mabɔ bɔɔ abi ábɔɔ nɛ geɛwá ɛyi gélágɛ byɛ. Ne muú ayi ajwɔlé, akwɔlé dépɔ ɛtiré bɔɔ bina ábɔ ápyɛɛ ndere ásámé né mmu bɔ ɛwɛ, asɔ mpa bwɔ. ¹³ Ne ɛbɛé mega ɛlyaá bɔɔ abi ábɔ ánómɛ wɛ átané átené ne geluɔge gefwa. Wɛmbɔ ntó ne negbo ne melɔ áwuú bɔɔ, ályaá áwuú bɔɔ átané átené né geluɔ gefwa ɛyigémbɔ. Ne muú ayi ajwɔlé mfaá geluɔgɛ gefwa akwɔlé dépɔ ɛtiré bwɔ ábɔ ápyɛ, asɔ mpa bwɔ. ¹⁴ Apɛyɛgɛ mbɔ ákpa negbo ne melɔ áwuú bɔɔ anjme né mmu gepɛge mewɛ. (Gepɛyɛgɛ mewɛ ɛwɛna ɛlé negbo né ndɔ ɛpɛa.) ¹⁵ Ne yéndémuú ayi mabɔ amíí malá pɔ né mmu ɛwɛ ayi awyaá mabɔ bɔɔ abi ábɔɔ nɛ geɛwá ɛyi gélágɛ byɛ afomege ji né mmu gepɛge mewɛ.

21

Ɛsɔwɔ akwɛɛ mme ayi meke ne mfaánebuú ayi meke

¹ Ɛpɛyɛgɛmbɔ, ngɛ mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke. Mfaánebuú ayi mbɛ ne mme ayi mbɛ chónchó ne ɛbɛé mega ápɔ sé. ² Ne ngɛ ntó melɔ ukpɛa ɛwɛ ákuú nnó Jerosale ayi meke ndere átané né mfaánebuú mbaá Ɛsɔwɔ ashulege áchwɔɔ. Akwɛɛ ɛwú ndere mendée neba akwɛgɛ menyamɛyɛ agilé menɔ wuú. ³ Ne nwú meko muú fɔ, atane né geluɔgɛ gefwage Ɛsɔwɔ ajɔgɛ kenké aké, “Nana Ɛsɔwɔ áchwɔ jwɔlé ne akwaá. Ji ajwɔlé nɛ ne ɛbwɔ, ne ɛbwɔ ntó ábɛé nɛ bɔɔ bíí. Ɛsɔwɔ jimboɔ ábɛé nɛ ne ɛbwɔ ne ábɛé nɛ ntó Ɛsɔwɔ bwɔ. ⁴ Ji atilé nɛ ɛbwɔ manse ako né amɛ. Negboɔ nebéé nɛ sé, ne bɔɔ ábɛé nɛ sé ne mesome, ɛbwɔ álíli nɛ sé, ne yɛ ubalé áwuú nɛ sé néndé unó bi ukwene ukoó mé.” ⁵ Ne muú ayi ajwɔlé né mfaá geluɔge gefwa ajɔ aké, “Wúgɛ, nana mpyɛ unó ukó ulaá úkɛ.” Ne ama ajɔ ne me aké, “Sa unó bina mme néndé mekomejɔɔ ɛyina ɛlú wáwálé, nerege metɔɔ nnó unó bi ájɔ upɛyɛ nɛ.” ⁶ Ama ajɔ ne me aké, “Nnere yéndégenó, me ne nlú muú mbɛ ne ayi kwyakwya, unó uko ulɔɔ ne me ne ukwɛyagɛ ne me. Ne yéndémuú ayi mmwɔlé manaá ɛpyɛ ji, nchɛyɛge ji manaá anyú ɛwɛ álá achɛyɛge fɔ ɛka. Manaá amí mbɔ matanege né embu nnyi ɛwɛ ɛwɛyáá manaá amí machɛyɛgɛ geɛwá. ⁷ Ne yéndémuú ayi amɛyɛ apwɔɔ gabo, me nchɛyɛge nɛ yi unó bina. Me mbɛé nɛ Ɛsɔwɔ wuú ne ji ntó ábɛé nɛ maá wá. ⁸ Yɛmbɔ, bɔɔ abi áfɔɔ mamɛyɛgɛ unó bi me nkelege, abi áshyá mamɛyɛ metɔɔ ne me, abi áchɔɔ menyamɛyɛ bwɔ ne gabo, abi awané bɔɔ, abi anane manané tametame, abi anyɛé mafoó, abi ánógɛ aló uka, ne bɔɔ akó abi ábyɔge gebyɔ ákpane nɛ ɛbwɔ áfome mmú gepɛyɛge mewɛ ɛwɛ ɛlúlú ne genó ɛyi ákuú nnó sɔlfɔ. Gepɛyɛge mewɛ ɛwɛna ɛlé negbone ndɔ ɛpɛa.”

Jɔn ama agɛ melɔ Jerosale ɛwɛ meke

⁹ Ne ɛkiénné Ɛsɔwɔ ɛma, né geluage makiénné Ɛsɔwɔ akénéama ayi agbaré ukú ɛfwɛyale ukénéama ɛchwɔ ɛjɔɔ ne me ɛkɛ, “Chwɔ me nɛrege nɛ wɔ mendée neba, mendée ayi Maá ɛgɔɛme ábáne nɛ.” ¹⁰ Mendó Ukpɛa ɛchwɔ me mɛyɛ ne ɛkiénné Ɛsɔwɔ ɛwɛmbɔ ɛkpa me mɛɛ né mfaá mekwe ɛwɛ ɛɛɔge dɔɔ, ɛlɛɛ me melɔ Jerosale ɛwɛ ɛlú melɔ ukpɛa ndere ɛtané mbaá Ɛsɔwɔ né mfaánebuú ɛshulege mme. ¹¹ Geɛgbɔgɛ Ɛsɔwɔ gegénege wɛyɛ manémané,

ne melo ewémbo éshwánege ntó eké mataá malómaló ayi ákuú nnó jaspar. Egénege ñanéhane eké makankoma. ¹² Gebame eyi genjogé geno melo ewémbo mme. Gebame eyigémbo gewya mano gebame áfyanéapeá. Né mano gebame yimbo makiénné Esowo áfyanéapeá áténé wye ábame. Né mano gebamé yimbo ntó asa mabo matoo bóo Israeli áfyanéapeá wyeé. ¹³ Mano gebamé yina, áléé álú né egbe ebwonye, áléé álú né egbe ebwobe, áléé álú mbe ne áléé álú meso. ¹⁴ Aténé gebamé eyigémbo né mfaá mabomé áfyanéapeá. Asa mabo ángbá Maá egoye áfyanéapeá né mabomé yina. ¹⁵ Ne ekiénné Esowo ewé ebo ejógé mbo ne me, egbaré meto ewé amege unó wyeé, akwyeé ewú ne gul. Elé meto ewémbo ne ewú ebo emegé melo kpaá ewémbo. Eméé makwóó gebamé chónchó ne manombi. ¹⁶ Metyéé melo ewémbo ne unalé úlú wye janja. Ekiénné Esowo ewémbo eméé melo ewémbo ne meto ewé egbaré, metyéé melo ewémbo elú ñkpa neke dele ne geba. Wyembo ntó ne unalé ne unjogé melo ewémbo úlú. ¹⁷ Ekiénné Esowo ewémbo, eméé ntó unjoge gébamé eyigémbo, gelú matyéé amu usaá uléé meso ekéné ndere akwaá amegé unó. ¹⁸ Aténé gébamé eyigé na ne mataá malómaló ayi ákuú nnó jaspa. Ne yéndegenó né melo ewémbo ákwye geji ne gul. Gul yimbo ápó ne deba, ne agenege eké efeé. ¹⁹ Ne mabomé ayi átene gébame eyigémbo né mfaá, ákwyeé áji ne mataá ñka ufoúfoó. Ntaá né mbe eniné aloó manténe mabomé yimbo nékamege nnó jaspa, eníne gbeé mataá apea nékamege safaya, eníne negbeé áléé nékamege áget, eníne négbeé áni nékamege éméral. ²⁰ Eni négbeé mataá átá nékamege oni, eni négbeé akené nékamege kánelyan, eni négbeé akénéama nékamege krisolite, eni negbeé aneé nékamege berin, eni negbeé aneéneama nékamege topas, eni negbeé afyaá nékamege krisopreis eníne negbeé afyaneama nékamege jacint, ne eníne negbeé áfyanéapeá nékamege ametis. ²¹ Mano gébamé ayina áfyanéapeá ákwyeé áji ne mataá ñka áfyanéapeá ayi akamege nnó pels, ne ákwyeé yéndé meno gébamé ne pel ama, ne ákwyeé metóó melo ewémbo ne gul. Ayi alá pó ne deba, ne agéne eké efeé.

²² Ne ngé f3 echa upe Esowo né melo ewémbo wó néndé, Ata Esowo jimboó Muú Apwóó amu ne Maá egoye ne álú echa ewémbo. ²³ Melo ewémbo ekelege sé nnó ñme yé ebe elé mfaá agénege wyeé néndé genjogé Esowo ne gelú mewe ewé egénege wye ne etulekanj wuu elé Maá egoye. ²⁴ Bóo malo mme meko ákené nye né mmu genjbo eyigémbo. Ne afwa mme achwóó nye ne ñgo bwó né melo ewémbo. ²⁵ Mano gebamé eyigé na, ábéé fuú yéndégébé, néndé utuú ugilé f3 wyeé. ²⁶ Ne ebwó áchwóó nye ne ñgo ne énogé bóo malo mme meko né melo ewémbo. ²⁷ Yémbo, yéndegenó eyigé gelágé p3 p3p3 né mbe ushu Esowo, gékpené f3 né melo ewémbo, yé muú ayi apyeé dep3 debodebo yé ebé elé muú geby3 akpené f3 wye. Ekosé bóo abi mabo bwó malu né mmu ñwe Maá egoye ayi asamé mabo bóo abi abóó nye genwá eyi gelágé byé ne ákpené wye.

22

Ebéé ewé ewyaá manaá ami machy:ge genwá eyigé gelágé bye

¹ Ne ekiénné Esowo ewémbo, eleré me ntó ebéé ewé ewyaá manaá ami machy:ge genwá eyi gelágé byé, magenege eké efeé meke. Ebéé ewémbo etanege né geluoge gefwage Esowo ne maá egoye. ² Eshúlege ejye né metoó melo ewémbo. Né yéndé egbe ebéé ewéna, unóó ebi uchy:ge genwá úlú wye. Unóó ebimbo uwóme umpomé ndó efyánéapeá né ñme. Ne yéndé mfaá uwóme ndó gama. Ne bya unóó ebimbo úlú uka ebi ápye bóo mameé né mme meko

átoógé. ³ Ne yéndégenó eyigé Esɔwɔ áleré geji ukwekwé amu gebéé fɔ né melo ewémbɔ.

Ne geluage gefwage Esɔwɔ né maá egɔɔme gebéé nye wye ne bɔɔ utɔɔ bii ánogé nye ji. ⁴ Agené nye ushu Esɔwɔ, asamé nye ntó mabɔ mií né mampwe bwɔ. ⁵ Utuu ugilé fɔ né melo ewémbɔ. Ne bɔɔ abi álu wye ákelégé sé genbɔ etulékáj ne ηmées néndé Ata Esɔwɔ ne abéé nye genjɔbogé ebwɔ. Ne ebwɔ ágbarége nye gefwa té kwyakwya ne kwyakwya.

Jisɔs aké ji amagé chwɔ nye fa mme

⁶ Ne ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ ema ejɔɔ ne me eké, “Mekómejɔɔ eyina elú wáwálé kámege ne eji. Ata Esɔwɔ muú achyége mendoó mbaá bɔɔ ekpávé bii atɔ ekiénné wuu nnó echwɔ eleré baá utɔɔ bii unó bi uchwɔ upyéé.”

⁷ Ne Jisɔs aké, “Wúgé, ela gachyéé me nchwɔɔ. Metɔɔ megɔmegɔ ebe ne bɔɔ abi ápye unó bi ásamé né mmu ηwe yina ebi upye nye nana ne meso gébé.”

⁸ Me Jɔn nlú muú ayi nwuú, ne ngené unó bina uko. Nwúgé ne ngége unó bina nkwe uwya mme né mbe ushu ekiénné Esɔwɔ ewé eleré mbɔ me unó bina nnó me nógé ewú. ⁹ Yémbɔ ejɔɔ ne me eké, “Ɔpyegé fɔ mbɔ, me ntó nlú elé muú utɔɔ Esɔwɔ wye ndere wɔ ne ate aηme bye abi álu bɔɔ ekpávé Esɔwɔ ne abifɔ ako abi ábélege mekomejɔɔ ayi ásamé né ηwe yina. Nógé lé Esɔwɔ.” ¹⁰ Ema ejɔɔ eké, “Ɖbigé fɔ mekomejɔɔ yina, ayi ásamé né mmu ηwe yina ayi agarége unó bi upyéé nye nana ne ebi upye nye meso gébé, néndé gébé eyigé unó bina upye nye gélá kwákwólé. ¹¹ Ndere elúmbɔ, yéndémuú ayi ápyeé gabo, ápyeé wye gabo wuu. Ayi ápyeé ukwenkwe unó ápyeé wye ukwenkwe unó, ayi ápyeé genó eyi gélú cho ápyeé wye genó eyi gélú cho ne ayi álu pópó ábéé wye pópó.”

¹² Jisɔs ama ajɔɔ aké, “Gegé, ela gachyéé me nchwɔ. Nké nchwɔ, nchwɔ ne nsa ayi nchyege yéndémuú ndere ji apye utɔɔ. ¹³ Me ne nlú genóge mbe ne eyigé kwyakwya, muú mbe ne ayi kwyakwya, unó uko ulú ne me, ne ukwyage ne me.”

¹⁴ “Metɔɔ megɔmegɔ ebeé ne bɔɔ abi áshwɔne mawulé bwɔ akpea pópó. Ebwɔ ne Esɔwɔ achyege nyé ebwɔnyé nnó ákoó né meno gébamé ákpe né melo ewémbɔ ányé umpomé genɔɔ eyigé gechyége genjá eyi gélágé byé. ¹⁵ Bɔɔ abi álá ákpe ne fɔ né melo ewémbɔ elé bɔɔ abi álu eké bɔ mammye, bɔɔ abi ányé mafoó abi ánane manané tametame, abi áwane bɔɔ, abi ánogé aló uka, abi ábyɔge gebyɔ ne bɔɔ débwalé.

¹⁶ “Ne me Jisɔs ntó ekiénné wa nnó echwɔ egaré enyú unó bina né machomele bɔɔ Esɔwɔ. Me nlú mpyáne mfwa Devid, me nlú ntó eké membe ayi agenege né gejejegé bii.”

¹⁷ Ajɔɔgé mbɔ, Mendoó Esɔwɔ ne Mendée maá egɔɔme aké, “Chwɔ Ata Jisɔs.” Ne yéndémuú ayi awuu mekomejɔɔ yina, abɔ manjɔɔ ntó nnó “Chwɔ.” Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá epyéé ji, achwɔ ne yéndémuú ayi ákelege achwɔ anyú manaá ami machyége genjá ewé álá chyegé ηka.

Kwyakwya mejɔɔ

¹⁸ Ne me Jɔn nkwelege mbeé mbaá yéndémuú ayi áwuú mekomejɔɔ ayi asamé né mmu ηwe ayina. Mekomejɔɔ yina ayi agarege unó bi upyéé nye nana ne ebi upye nye meso gébé nnó, “Muú ayi agbege genó eyigé chá né unó bi ásamé né ηwe yina, Esɔwɔ agbége nye ntó efwyalet wuu ne ufɔɔ mameé ukeneama ebi ásamé né ηwe yina. ¹⁹ Ne yéndémuú ayi aferege genó né unó bi ásamé né ηwe yina ayi agaré unó bi upye nye nana ne ebi upye nye meso gébé, Esɔwɔ ntó aselé nye utɔ ebi abɔ achyéé ji nnó ákpe né melo ukpea ewémbɔ ányé umpomé genɔɔ eyi géchyége genjá eyi gélágé byé, ndere asamé né ηwe yina.”

²⁰ Ne muú ayi agarége unó bina aké, “Wáwálé elá gachyéé me nchwɔɔ.”

Jon aké, Amen, chwó Ata Jisós.

²¹ Nnenémmye nnó Ata Jisós álerégé bós Esòwò ako galógáló.